B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Povinné předměty

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Úvod do studia práva (HPOP0000)

Anotace

Cílem povinného předmětu Úvod do studia práva je studentům umožnit základní seznámení se s právem jakožto vysokoškolským oborem, předat jim základní motivaci pro studium i sjednotit nezbytné základy pro studium na právnické fakultě, a to hned na jeho začátku. Kurz má usnadnit studentům začátek studia i následné poznávání práva. Primárně se jedná o kurz dovednostní (pokrývá základní právní a studijní dovednosti), který nicméně adresuje též základní právní znalosti.

Cíle kurzu:

- studenti získají základní právní a studijní dovednosti, které představují nezbytný aparát pro hlubší a intenzivnější poznávání práva při studiu,
- studenti si vyzkouší práci se zdroji, vyhledávání informací, řešení případu metodou problem-based learning atd.,
- studenti se budou lépe orientovat v systematice práva a dokáží si uvědomit souvislosti v právních oborech, které budou studovat odděleně v samostatných předmětech, čímž získají dobrý základ pro hlubší studium.

Výuka probíhá formou blokové výuky ve skupinách po 20–30 účastnících. Řádné termíny se konají v průběhu září a října a studenti mají v nabídce několik termínů. Pro absolvování předmětu je nezbytné se aktivně účastnit blokové výuky (min. 90 % docházky) a zapojovat se do plnění skupinových prací v průběhu kurzu.

Předmět je vzhledem ke svému charakteru a obsahu určen výlučně studentům 1. ročníku.

Pro zapsání předmětu Úvod do studia práva není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Úvod do studia práva zahrnuje tato témata:

- Základy práva (základní dělení v právu)
- Soudní soustava ČR
- Základní právní profese
- Lidská práva

- Řešení právních problémů
- Čtení odborného textu
- Práce se soudním rozhodnutím
- Právní informace a způsob jejich vyhledávání
- Příprava právního dokumentu
- Simulovaný soud
- Kostra studia

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vzhledem k charakteru kurzu není předepisována žádná základní literatura, studenti pracují výlučně s materiály v rámci kurzu.

Základní právní předpisy:

Studenti budou pracovat s vybranými ustanoveními především těchto právních předpisů:

1. Ústava České republiky,
2. Listina základních práv a svobod,
3. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích,
4. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
5. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
6. zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád,
7. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit blokové výuky (min. 90 % docházky),
   - zapojovat se do plnění skupinových prací v průběhu kurzu.
2. V odůvodněných případech lze žádat o možnost náhradního plnění předmětu spočívající v písemné práci a ústním kolokviu.
3. Předmět nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné I (HPOP0001)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo hmotné II až V.

Povinný předmět Občanské právo hmotné I se zaměřuje na obecnou část občanského práva, která představuje úvod do studia soukromého práva. Předmětem výuky jsou obecné instituty občanského práva užívané nejen v právu soukromém, nýbrž v celém právním řádu.

Vyučovány jsou zásady soukromého práva (dobré mravy, veřejný pořádek, dobrá víra, zákaz zneužití práva, aj.), subjekty soukromého práva (osoby fyzické, osoby právnické), ochrana přirozených práv (ochrana osobnosti), právní jednání a jeho vady (smlouva, delikt), zastoupení, čas v občanském právu a instituty založené na jeho plynutí (promlčení, prekluze, vydržení).

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a jeho kontroly studia studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- jsou způsobilí aplikovat relevantní právní předpis na zadaný skutkový stav (tj. posoudit, zda je na místě aplikovat občanský zákoník či autorský zákon, zákoník práce anebo zákon o obchodních korporacích)
- jsou způsobilí z textu právní normy rozlišit, zda se jedná o normu kogentní či dispozitivní a dovodit následky z toho vyplývající
- jsou způsobilí sepsat jednoduchou plnou moc
- jsou způsobilí posoudit, zda určité smluvní ujednání je či není v rozporu s dobrými mravy případně s veřejným pořádkem
- jsou způsobilí posoudit jednání smluvní strany jako zneužití práva
- dokáží rozlišit právní jednání platné, neplatné a zdánlivé
- dokáží vyjmenovat znaky věci v právním slova smyslu včetně rozlišení věci na nemovité a movité; jsou způsobilí určit, kdy je a kdy není stavba součástí pozemku
- jsou způsobilí poznat z textu normy, že konkrétní právo se prekluduje
- jsou způsobilí vypočítat, zda věřitelem uplatněné právo se již promlčelo
- jsou způsobilí posoudit, zda určité právní jednání (ne)vyhovuje požadavkům zákona.

Pro zapsání předmětu Občanské právo hmotné I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné I zahrnuje tato témata:

- Právo veřejné a soukromé. Občanské právo jako obecné právo soukromé. Zásady občanského práva
- Normy občanského práva a jejich výklad
- Osoby fyzické. Spotřebitel, podnikatel
- Osoby právnické
- Ochrana přirozených práv (ochrana osobnosti)
- Subjektivní práva a povinnosti. Třídění, ochrana a limity
- Čas v soukromém právu
- Právní jednání a jeho náležitosti
- Smlouva. Delikt.
- Neplatnost právních jednání. Relativní neúčinnost
- Zastoupení
- Předmět v občanském právu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016

Ostatní literatura:

1. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2020 (příslušné části)
2. ELIÁŠ, Karel. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem. Ostrava: Sagit, 2012
3. TICHÝ, L. Obecná část občanského práva. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2014
4. PETROV, J. VÝTISK, M., BERAN, K. a kol. Občanský zákoník: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2019

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku

Ostatní právní předpisy:

1. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů

2. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změněn některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Vybraná judikatura

Nálezy Ústavního soudu:

1. nález sp.zn. II. ÚS 2124 ze dne 26.1.2016 (posouzení neplatnosti smlouvy; bod č. 16 a 17.)
2. nález sp.zn. II. ÚS 2062/14 ze dne 25.10.2016 (vznesení námitky promlčení státem: rozpor s dobrými mravy bod; č. 21-25)
3. nález sp. zn. IV.ÚS 3168/16 ze dne 11.7.2017 (formalistický přístup obecných soudů při posuzování platnosti závazku podle určitosti projevu vůle; bod 13, 26,27,33)
4. nález sp.zn. III ÚS 3033/17 ze dne 28.11.2017 (k povinnosti respektovat při výkladu smluv principy autonomie vůle smluvních stran; bod. 16, 17,18,27,28).
5. nález sp.zn. II.ÚS 387/18 ze dne 17.8.2018 (k principu předvídatelnosti soudního rozhodování; bod 17,22).

Rozhodnutí Nejvyššího soudu publikovaná ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek (zelená sbírka) vydávaná Nejvyšším soudem - civilní rozhodnutí:

R 95/2019 (8/2019 ročník LXX: k pojmu veřejný pořádek při popírání otcovství).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Účast studentů na seminární výuce se doporučuje v rozsahu alespoň 80%, a to vzhledem k nutnosti průběžné přípravy studentů na celokatederní test.
4. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušené pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce a i jinak se zapojovat do diskuse.
5. Po absolvování seminární výuky (probíhající 1x týdně) lze klasifikovaný zápočet získat absolvováním jednotného celokatederního testu. Předpokládá se 20 testových otázek, které mohou mít podobu otázek uzavřených (s jednou správnou odpovědí) nebo otevřených s povinností zadanou otázku stručně zodpovědět.
6. Předmětem testu je obecná část občanského práva v rozsahu reflektujícím učivo přednášek, seminářů a povinné studijní literatury (tj. předepsané učebnice, jejíž obsah je aktualizován na přednáškách a seminářích).
7. Správně zodpovězená otázka je hodnocena vždy jedním bodem.

8. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
    a) známka výborně (1) = počet bodů 13 – 15
    b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 10 – 12
    c) známka dobře (3) = počet bodů 7 – 9
    d) známka neprospěl/a (4) = počet bodů 0 – 6
9. Časový limit testu je 40 minut.
10. Studenti nemohou při testu používat občanský zákoník, jiné právní předpisy ani jiné zdroje.
11. Studenti mají pro získání klasifikovaného zápočtu tři pokusy. Termíny písemného testu vypisuje katedra vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v letním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky v květnu, první náhradní termín se koná v červnu a druhý náhradní termín se koná v září.

prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné II (HPOP0002)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo hmotné I a III až V.

V předmětu Občanské právo hmotné II tvoří těžiště výkladu problematika rodinného práva a věcných práv.

Právo rodinné představuje jedno ze zvláštních soukromých práv. Výklad rodinného práva je v systému výuky řazen v souladu se systematikou občanského zákoníku ihned za výklady obecné části soukromého práva. Obsah předmětu je tvořen jednak obecnými a teoretickými poznatky o rodinném právu (především jeho vývoj, místo v systému soukromého práva, prameny, základní zásady a klíčové pojmy jako např. osobní status, nejlepší zájem dítěte apod.), jednak problematikou jednotlivých institutů rodinného práva (manželství, registrované partnerství, příbuzenství, rodičovství, osvojení, poručenství, opatrovnictví, pěstounství, vyživovací povinnost).

Zatímco teoretické poznatky (vymezení pojmů, třídění institutů, hlavní rysy zákonné úpravy, klíčová judikatura zejm. ÚS ČR a ESLP atd.) jsou studentům předkládány především formou přednášek, na seminářích získávají studenti odpovídající dovednosti spojené s interpretací a aplikací norem rodinného práva, a to zejména formou řešení praktických případů, a to rovněž v návaznosti na rozhodnou judikaturu výše uvedených soudů (*problem-based learning*).

Věcná práva představují ucelený tradiční, resp. klasický soubor majetkových práv. Systematika přednášek odpovídá systematice občanského zákoníku (srov. o.z. část třetí hlava I. a II.). Obsah předmětu zahrnuje předně teoretickou výbavu věcných práv, a dále jednak zvláštní problematiku veřejných seznamů, jednak problematiku jednotlivých věcněprávních institutů. Výchozím institutem je držba (držení) jako podstata všech věcných práv, především ale základního majetkového práva, totiž práva vlastnického. Vlastnickému právu je věnována značná pozornost, nejen pokud jde o šíři, ale i pokud jde o hloubku výkladu (4 až 5 přednášek). Po výkladech věcného práva k věci vlastní následují výklady věcných práv k věci cizí. Pozornost je věnována jak společnému teoretickému základu této skupiny majetkových práv, tak jednotlivým institutům (právo stavby, služebnosti, reálná břemena, zástavní a zadržovací právo). K problematice věcných práv je připojena problematika správy cizího majetku, jak pokud jde o její rovinu obecnou, tak pokud jde o speciální institut svěřenského fondu.

Přednášková část „věcná práva“ má za úkol seznámit studenta se zákonnou úpravou a teoretickou nadstavbou této problematiky. V seminářích je proto nezbytné soustředit se na praktické problémy a praktické dovednosti v této oblasti (např. vydání věci držitelem vlastníkovi

a povinnosti a práva s tím spojená, a to napříč právními instituty, v nichž se problém vyskytuje; hypoteční právo zástavní v praxi atp.).

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a kontroly studia tohoto předmětu studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- student zná základní instituty práva rodinného a věcných práv
- student umí rozlišit mezi jednotlivými instituty rodinného práva a jednotlivými instituty věcných práv, takže je schopen nalézt relevantní právní ustanovení pro určitý skutkový stav
- studentovi je zřejmý význam ustanovení o postavení osob (osobním statusu) a je schopen tato ustanovení identifikovat v textu zákona
- student se orientuje v problematice veřejných seznamů
- student je schopen vyhledat v občanském zákoníku místa, pro která má poměr „vlastník – poctivý držitel“ zásadní význam.

Zápis předmětu Občanské právo hmotné II je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo hmotné I. Absolvování předmětu Občanské právo hmotné II je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo hmotné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné II zahrnuje tato témata:

- Rodinné právo (hlavní etapy vývoje, prameny, včetně systematiky II. části o. z., zásady, osobní status)
- Manželství (pojem, uzavření, neplatnost, zdánlivost, zánik, manželské majetkové právo) a registrované partnerství
- Příbuzenství a rodičovství (pojmy, určování a popírání mateřství a otcovství, osvojení)
- Rodičovská odpovědnost (pojem, obsah, zásahy orgánů státu do rodičovské odpovědnosti, zájem dítěte)
- Péče o dítě jinými osobami než rodiči (pojem, druhy, poručenství, opatrovnictví, pěstounství, svěření do péče jiné osoby, ústavní výchova)
- Vyživovací povinnost (pojem, druhy, kriteria stanovení výše výživného obecná i zvláštní)
- Věcná práva – úvod, veřejný seznam
- Držba
- Vlastnictví
- Nabývání vlastnického práva (I. část)
- Nabývání vlastnického práva (II. část)
- Spoluvlastnictví. Podílové spoluvlastnictví
- V případě, že v roce bude prostor pro 13. přednášku, budou se přednášet zvláštní modality spoluvlastnictví/pluralitního vlastnictví

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
2. ZUKLÍNOVÁ, M. DVOŘÁK, J. ŠVESTKA, J. a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek 2. Díl druhý: Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
3. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015

Ostatní literatura:

1. RADVANOVÁ, S. a kol. Rodina a dítě v novém občanském zákoníku. Praha: C. H. Beck, 2015
2. RADVANOVÁ, S., ZUKLÍNOVÁ, M. Kurs občanského práva - Instituty rodinného práva. Praha: C. H. Beck, 1999
3. ZUKLÍNOVÁ, M. Věcná práva v kostce. Praha: Linde Praha, 2014
4. PAUKNEROVÁ, M., TOMÁŠEK, M. et al. Nové jevy v právu na počátku 21. století. Svazek IV.: Proměny soukromého práva. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2009 (příslušné části)

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku
4. sdělení č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte
5. zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
7. zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
8. zákon č. 340/2015 Sb. o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

Ostatní právní předpisy:

1. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – zrušený předpis (jen pokud jde o nabývání vlastnického práva)
2. zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů
5. zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)

6. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce, jakož i schopnost zapojovat se i jinak do diskuse.
4. Klasifikovaný zápočet má podobu písemného testu organizovaného vyučujícími jednotlivých seminárních skupin.
5. Test obsahuje celkem 20 otázek (rozdělených na dvě části, tj. 10 z práva rodinného a 10 z práv věcných), které reflektují učivo přednášek, seminářů a obsah povinné studijní literatury. Otázky mohou mít formu uzavřenou (s výběrem možností, kde správná může být jedna, více, všechny či naopak žádná z nich), případně jinou (např. polootevřenou s doplňováním do předem určených polí či otevřenou).
6. Správně zodpovězená otázka je (jako celek) hodnocena vždy jedním bodem.
7. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
    a) známka výborně (1) = počet bodů 18 – 20
    b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 15 – 17
    c) známka dobře (3) = počet bodů 12 – 14
    d) známka neprospěl/a (4) = student nedosáhne alespoň 6 bodů z každé části testu (tj. i v případě, kdy např. z práva rodinného získá 10 bodů, avšak z práv věcných pouze 5 bodů)
8. Časový limit testu je 40 minut.
9. Při psaní testu se předpokládá použití textu občanského zákoníku (ve formě např. tzv. úzetka, částky ze Sbírky zákonů apod.). Text zákona nesmí být opatřen jakýmikoliv dalšími poznámkami či komentáři, může v něm však být pro lepší orientaci studenta podtrháváno, popř. části textu mohou být i jinak zvýrazněny.
10. Studenti mají pro získání zápočtu tři pokusy. Termíny písemného testu se vypíší vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v zimním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky před Vánoci, první náhradní termín se koná v lednu (v zápočtovém týdnu) a druhý náhradní termín se koná v průběhu ledna – února. Ve zkouškovém období, které bezprostředně navazuje na semestr, v němž není předmět vyučován, se termíny zápočtů nevypisují.

doc. JUDr. Michaela Hendrychová CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné III (HPOP0003)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo hmotné I, II, IV a V.

V předmětu Občanské právo hmotné III tvoří těžiště výkladu problematika věcných práv (práv k nehmotným statkům) a dědického práva.

Výuka dědického práva seznamuje posluchače s postavením dědického práva v rámci systému občanského práva. Pozornost je zaměřena na přechod práv a povinností zůstavitele na jeho právní nástupce. V rámci výkladu jsou vysvětleny předpoklady nabytí dědictví, včetně dědických titulů; zvláštní pozornost je věnována dluhům postihujícím dědice, aj. Předmětem výuky je i právní postavení nepominutelného dědice a jeho ochrana.

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a kontroly studia tohoto předmětu studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- student zná základní instituty věcných práv, především VP k věci cizí
- student umí rozlišit mezi jednotlivými instituty VP k věci cizí, takže je schopen vyhledat relevantní právní ustanovení pro určitý skutkový stav
- student se orientuje v problematice zástavního práva, s důrazem na druhy zástavních práv a jejich vznik
- student zná základní pojmy institutu správy cizího majetku a je schopen vyhledat v občanském zákoníku místa, kde je třeba využít právní úpravu tohoto institutu (znalost i dovednost)
- student zná základní pojmy institutu svěřenského fondu a je schopen praktické aplikace tohoto institutu (znalost i dovednost)
- student zná základní pojmy práva duševního vlastnictví, orientuje je se především v autorském právu (znalost)

Zápis předmětu Občanské právo hmotné III je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo hmotné II. Absolvování předmětu Občanské právo hmotné III je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné III zahrnuje tato témata:

- Věcná práva k věci cizí – úvod; právo stavby
- Věcná břemena
- Zástavní a zadržovací právo (I. část)
- Zástavní a zadržovací právo (II. část)
- Správa cizího majetku. Svěřenský fond
- Právo duševního vlastnictví
- Zásady a funkce dědického práva. Předpoklady nabytí dědictví
- Závěť, Odkaz
- Smlouvy v dědickém právu (zřeknutí se dědictví, dědická smlouva, zcizení dědictví)
- Nepominutelný dědic, povinný díl. Ochrana nepominutelného dědice. Započtení na povinný díl a na dědický podíl
- Zákonná posloupnost. Přechod pozůstalosti na dědice. Potvrzení dědictví. Rozdělení pozůstalosti
- Právní postavení věřitelů v dědickém právu (v pozůstalostním řízení)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
2. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015
3. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Díl čtvrtý: Dědické právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Ostatní literatura:

1. PAUKNEROVÁ, M., TOMÁŠEK, M. et al. Nové jevy v právu na počátku 21. století. Svazek IV.: Proměny soukromého práva. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2009 (příslušné části)
2. ZUKLÍNOVÁ, M. Věcná práva v kostce. Praha: Linde Praha, 2014

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku
4. zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů

5. zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů a o změně zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů
7. zákon č. 340/2015 Sb. o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

Ostatní právní předpisy:

1. zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů – zrušený předpis (jen pokud jde o nabývání vlastnického práva)
2. zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)
3. zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné III je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a jakož i nácvik praktické aplikace získaných poznatků. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce, jakož i schopnost zapojovat se i jinak do diskuse.
4. Pro úspěšné složení ústní zkoušky musí student prokázat znalost pojmů a institutů z obecné části občanského práva, věcných práv včetně problematiky správy cizího majetku a svěřenského fondu, jakož i práva duševního vlastnictví, rodinného a dědického práva, a porozumění jejich významu. V těchto oborech musí prokázat dostatečnou schopnost orientovat se v právních předpisech. Musí být schopen uvést praktické příklady pro všechny instituty, jakož i pro jednotlivé právní důvody nabytí vlastnictví. Bez znalosti základních pojmů a institucionální výstavby oboru nelze zkoušku úspěšně složit.
5. Studenti nemohou používat občanský zákoník, jiné právní předpisy ani jiné zdroje, a to ani v průběhu své přípravy na ústní zkoušku.
6. Student si losuje dvě otázky, jednu ze sady A a jednu ze sady B.
7. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.

- Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

8. Seznam otázek:

SADA A

01. Základní zásady soukromého práva

- Definice právních zásad a jejich význam v právním řádu
- Zásady soukromého práva obecně
- Systematické zařazení a význam zásad soukromého práva v občanském zákoníku

02. Evropské komunitární soukromé právo

- Pojem evropského soukromého práva v užším a širším smyslu
- Vývoj evropského soukromého práva
- Unijní soukromoprávní acquis (sektorový přístup)
- Stěžejní dokumenty (PECL, PETL, DFCR, Návrh Evropského smluvního kodexu)

03. Prameny občanského práva

- Pojem a obecná klasifikace pramenů práva
- Jednotlivé psané prameny občanského práva hmotného: mezinárodní smlouvy, právo Evropské unie, ústavní zákony, zákony a podzákonné právní předpisy
- Občanský zákoník a jeho systematika
- Význam soudních rozhodnutí, obyčejů, právních zásad, dobrých mravů a veřejného pořádku, odborné literatury

04. Normy občanského práva (kogentnost a dispozitivnost v soukromém právu)

- Pojem právní normy
- Druhy norem občanského práva (kogentní a dispozitivní normy)
- Kritéria pro rozlišení kogentních a dispozitivních norem (test kogentnosti)
- Působnost norem (věcná, osobní, prostorová, časová)
- Realizace a aplikace norem
- Výklad (interpretace) norem

05. Právní skutečnosti

- Pojmy právní skutečnosti, právního následku a právního důvodu (s odlišením důvodu ekonomického)
- Třídění občanskoprávních skutečností (spojené s existencí vůle či nikoliv; složené neboli komplexní právní skutečnosti)
- Právní jednání
- Protiprávní jednání

- Právní události
- Právní stavy
- Jiné právní skutečnosti (konstitutivní rozhodnutí orgánu veřejné moci, vytvoření věci)
- Právní domněnky a fikce

06. Právní jednání (pojem, druhy, obsah)

- Pojem a definiční znaky právního jednání
- Způsoby právního jednání (konání, opomenutí; výslovné a konkludentní právní jednání)
- Druhy právního jednání (podle počtu stran; podle kauzy; podle adresnosti; podle toho, zda je jednáno mezi živými, či pro případ smrti; podle úplatnosti; podle formálnosti; podle toho, zda jde o jednání pojmenované, či nepojmenované;
- Obsah právního jednání (složky právního jednání podstatné, pravidelné a nahodilé; podmínka, doložení času, příkaz)

07. Právní jednání (náležitosti)

- Subjekt
- Vůle
- Projev vůle
- Předmět projevu vůle

08. Smlouvy (pojem, vznik)

- Pojem smlouvy
- Zásady smluvního práva (a zvláštní institut smluvního přímusu)
- Kontraktační proces (negociace, oferta, akceptace; oferent a oblát)
- Zvláštní způsoby uzavírání smlouvy (dražba, veřejná soutěž o nejvhodnější nabídku, veřejná nabídka)
- Obsah smlouvy
- Druhy smlouvy (pojmenované a nepojmenované; konsenzuální a reálné; úplatné a bezúplatné; synallagmatické a asynallagmatické; smlouvy na jednorázové, opakující se a trvalé plnění a jiná dělení; zvláštní druhy adhezní smlouvy, smlouvy o uzavření budoucí smlouvy, předběžné či přípravné smlouvy)

09. Spotřebitelské smlouvy; adhezní smlouvy

- Ochrana spotřebitele v evropském právu
- Pojem spotřebitele v soukromém právu
- Pojem podnikatele
- Pojem spotřebitelské smlouvy
- Omezení autonomie vůle při uzavírání spotřebitelských smluv, řešení sporů ze spotřebitelských smluv

- Institucionalizovaní aktéři ochrany spotřebitele
- Pojem adhezní smlouvy a zvláštní pravidla pro jejich uzavírání

10. Výklad právního jednání

- Interpretační principy
- Výkladové metody

11. Právní následky vadného právního jednání

- Zdánlivost (včetně důvodů zdánlivosti)
- Neplatnost (absolutní a relativní; včetně důvodů neplatnosti)
- Neúčinnost (včetně důvodů neúčinnosti; relativní neúčinnost)

12. Právní události; právní domněnky a fikce

- Pojem právní události
- Čas jako právní událost
- Náhoda a vyšší moc
- Pojem a příklady právní domněnky; domněnka vyvratitelná a nevyvratitelná; rozpoznání právní domněnky v textu právního předpisu
- Pojem a příklady fikce; rozpoznání fikce v textu právního předpisu

13. Subjekty občanského práva

- Pojem subjektu a jeho různé významy v právu, právní osobnost a způsobilost k právně relevantnímu jednání
- Fyzická osoba (stručně: vznik právní osobnosti, svéprávnost, deliktní způsobilost, bydliště, zánik právní osobnosti)
- Právnická osoba (stručně: teorie fikce, reality a kompromisní teorie, jejich vývoj a uplatnění v českém právu, pojmové znaky právnické osoby, druhy, typy a formy právnických osob, identifikace a orgány právnické osoby, jednání právnické osoby, vznik a zánik právní osobnosti, stát jako právnická osoba)

14. Osoby fyzické (právní osobnost, svéprávnost obecně)

- Vznik právní osobnosti
- Pojem plné svéprávnosti
- Přiznání svéprávnosti nezletilému

15. Smrt, domněnka smrti, prohlášení za nezvěstného, prohlášení za mrtvého

- Význam smrti v právu
- Místo smrti, smrt několika osob
- Důkaz smrti (včetně následků mylného důkazu smrti)
- Nezvěstnost (prohlášení nezvěstnosti soudem, nezvěstnost nastalá naplněním zákonných předpokladů)

- Domněnka smrti a prohlášení za mrtvého (včetně následků mylného prohlášení za mrtvého)

16. Částečná a omezená svéprávnost; podpůrná opatření při narušení schopnosti právně jednat

- Pojem částečné svéprávnosti
- Omezení svéprávnosti (podmínky omezení, dočasnost omezení, opatrovnictví)
- Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého člověka právně jednat (předběžné prohlášení, nápomoc při rozhodování, zastoupení členem domácnosti)

17. Ochrana osobnosti člověka

- Pojmy osoby a osobnosti (rozlišení právní osobnosti a osobnosti v právním smyslu)
- Pojem ochrany osobnosti
- Pojem a systematika osobnostních práv
- Ochrana osobnosti v ústavním pořádku, v občanském zákoníku a v jiných právních předpisech
- Jednotlivé chráněné hodnoty osobnosti člověka
- Právní prostředky ochrany osobnosti

18. Osoby právnické (pojem, pojmové znaky, klasifikace)

- Pojem právnické osoby, pojmové znaky
- Teorie fikce, teorie reality a kompromisní teorie a pojetí právnické osoby v občanském zákoníku
- Identifikace a orgány právnické osoby
- Druhy právnických osob: podle povahy právní úpravy (právnické osoby soukromého práva a právnické osoby veřejného práva) a podle povahy útvaru (korporace, fundace a smíšené útvary, např. ústav)
- Odlišení druhů právnických osob od jejich typů (např. obchodní společnost či obec) a forem (v.o.s., k.s., a.s., s.r.o.)

19. Osoby právnické (vznik, zánik, jednání)

- Dvoufázový vznik právnické osoby
- Jednání právnické osoby (včetně významu teorie reality)
- Dvoufázový zánik právnické osoby (včetně rozlišení zrušení právnické osoby s likvidací a bez likvidace), prohlášení právnické osoby za neplatnou
- Přeměna právnické osoby

20. Zastoupení (pojem, účel, druhy)

- Pojem zastoupení a jeho účel v souvislosti s jednotlivými druhy zastoupení

- Druhy zastoupení
  - zastoupení smluvní
  - zastoupení zákonné opatrovnictví
  - jiné zastoupení

21. Smluvní zastoupení

- Pojem smluvního zastoupení
- Subjekty a obsah
- Vznik a zánik
- Prokura
- Exces

22. Zákonné zastoupení, opatrovnictví, jiné zastoupení

- Pojem zákonného zastoupení
- Druhy zákonného zastoupení a jejich účely
- Subjekty a obsah zákonného zastoupení, jeho vznik a zánik
- Pojem opatrovnictví
- Druhy opatrovnictví (opatrovnictví člověka a opatrovnictví právnické osoby)
- Subjekty a obsah opatrovnictví, jeho vznik a zánik
- Pojem a druhy jiného zastoupení (zejména zastoupení členem domácnosti)

23. Subjektivní práva (pojem, druhy, výkon) a jejich ochrana (vč. svépomoci)

- Pojem občanského subjektivního práva a jeho složky, pojem nároku
- Druhy subjektivních práv
  - Práva absolutní a relativní
  - Práva osobní (statusová a osobnostní), rodinná a majetková (věcná práva, dědické právo, závazková práva)
- Výkon subjektivního práva: pojem výkonu subjektivního práva a předpoklady jeho dovolenosti včetně zákazu zneužití práva
- Ochrana subjektivního práva (soudní ochrana (včetně práva na spravedlivý proces a rozlišení řízení sporného a nesporného), svépomoc (její předpoklady a zvláštní druhy); posesorní ochrana

24. Povinnost a odpovědnost (pojmy, druhy)

- Pojem a obsah občanskoprávní povinnosti (dare, facere, omittere, pati), její relativní a absolutní působení
- Systematické postavení občanskoprávní odpovědnosti v systému právní odpovědnosti
- Druhy občanskoprávní povinnosti: povinnosti z právních jednání (ze smluv a z jednostranných právních jednání), z protiprávních jednání, z právních událostí, z

protiprávních stavů, ze zákona a z jiných právních skutečností (z vytvoření věci a z konstitutivních rozhodnutí orgánů veřejné moci)

- Pojem občanskoprávní odpovědnosti, diskuse o jejím pojetí a přístup platného občanském zákoníku
- Předpoklady vzniku občanskoprávní povinnosti: protiprávní jednání či škodní událost, vznik újmy, kauzální nexus, případně také zavinění
- Funkce občanskoprávní odpovědnosti: reparační (naturální restituce či kompenzace), satisfakční, prevenční a represivní
- Druhy občanskoprávní odpovědnosti
  - Odpovědnost za újmu, za vady a za prodlení
  - Odpovědnost za újmu majetkovou a nemajetkovou
  - Odpovědnost subjektivní a objektivní (absolutní a prostá)
  - Odpovědnost kontraktní a deliktní

25. Předmět v občanském právu (obecně)

- Pojem předmětu v občanském právu
- Věc v právním smyslu jako předmět subjektivního práva: obecný výklad

26. Věc v právním smyslu (pojem, druhy - obecný přehled)

- Pojem věci v právním smyslu, pojmové znaky věci, změna pojmu věci v platném občanském zákoníku oproti předchozí právní úpravě (nahrazení úzkého pojetí věci pojetím širokým)
- Součásti reality reflektované právem, které nejsou věcmi v právním smyslu: hodnoty lidské osobnosti, lidské tělo a jeho části, živé zvíře, podíl
- Druhy věcí: věci hmotné a nehmotné, věci movité a nemovité, věci individuálně a genericky určené, věci zastupitelné a nezastupitelné, věci zuživatelné a nezuživatelné, věci reálně dělitelné a nedělitelné
- Veřejný statek, věc hromadná, majetek a jmění, obchodní závod, pobočka a odštěpný závod, cenný papír
- Plody a užitky věci
- Hodnota a cena věci
- Res extra commercium
- Budoucí věc

27. Věci nemovité a věci movité

- Pojem věci nemovité a movité, výčet věcí nemovitých
- Superficiální zásada (stručně)
- Stroje spojené s nemovitou věcí a inženýrské sítě
- Převod vlastnického práva k věci nemovité a movité (stručně)

- Zajištění právní jistoty při nakládání s věcmi nemovitými: princip materiální publicity veřejného seznamu

28. Věc hlavní a její příslušenství, superficiální zásada; součást věci

- Pojem věci hlavní a příslušenství s příklady
- Příslušenství pozemku a příslušenství pohledávky
- Superficiální zásada: podstata, uplatnění, historický vývoj, přechodná ustanovení občanského zákoníku
- Pojem součásti věci s příklady

29. Role času v soukromém právu, lhůty a doby, počátek, trvání, překážky

- Obecně k významu času v soukromém právu, čas jako právní událost
- Rozlišení lhůty a doby s příklady, jejich počátek, trvání a překážky
- Následky uplynutí času
- Pravidla počítání času

30. Promlčení (právní podstata), promlčecí lhůta

- Pojem (podstata) promlčení
- Délka promlčecí lhůty (obecná promlčecí lhůta u věcí movitých a nemovitých, subjektivní a objektivní promlčecí lhůta, zvláštní úprava promlčecí lhůty pro některá práva)
- Počátek a běh promlčecí lhůty (včetně stavení a přerušení promlčecí lhůty)

31. Prekluze na rozdíl od promlčení; vydržení (právní podstata); společný základ promlčení, prekluze a vydržení

- Pojem (podstata) prekluze a vymezení rozdílu mezi prekluzí a promlčením
- Pojem (podstata) vydržení, jeho předpoklady, vydržení řádné a mimořádné, zákaz vydržení
- Společný základ promlčení, prekluze a vydržení: jejich povaha složených právních skutečností, pro které je rozhodný běh času, a jejich následky

SADA B

01. Věcná práva (pojem, charakteristiky, druhy)

- Pojem - definice věcných práv - odlišení od práv závazkových + charakteristiky věcných práv (předmětem je věc, mají absolutní povahu, jsou věci inherentní = lpí na věci)
- Druhy věcných práv (věcná práva k věci vlastní, věcná práva k věci cizí: právo stavby, věcná břemena, zástavní právo, zadržovací právo; zvěcnělá (3) legální předkupní práva)
- Další rysy věcných práv (numerus clausus, zásadně kogentní normy, princip publicity)

02. Držba (podstata, charakteristiky)

- Pojem držby - corpus possessionis, animus possidendi
- Odlišení držby nevlastnické od držby vlastnické; odlišení držby od detence

- Předmět držby (zejm. která práva lze držet)
- Kvalifikovaná (tj. bezvadná) držba – řádná, poctivá (v dobré víře), pravá
- Práva a povinnosti v případě, že držitel je povinen vydat věc vlastníkovi
- Ochrana držby

03. Vlastnické právo (pojem, základní charakteristiky)

- Vlastnictví = vlastnické právo
- Definice vlastnictví - analytická a syntetická (platná úprava § 1012 o.z.)
- Charakteristiky vlastnického práva (právo libovolně nakládat s věcí - nejobsáhlejší věcné právo, vlastník má právo bránit se proti neoprávněnému zásahu, perzistence a elasticita, nikoli neomezenost)

04. Omezení vlastnického práva (ve veřejném a soukromém zájmu, nezbytná cesta)

- Právní základ omezení vlastnického práva (čl. 11 odst. 3 Listiny, § 1012 věta první o. z.)
- Omezení vlastnického práva veřejnoprávními předpisy (stavební z., z. o památkové ochraně, elektrif. z. aj.)
- Omezení vlastnického práva soukromoprávními předpisy, zejména obč. zákoníkem:

omezení vlastnického práva ve veřejném zájmu - použití cizí věci, vyvlastnění a omezení vlastnického práva; problematika imisí; tzv. legální břemena v § 1014-1023 o. z. - sousedské právo – příkladmo)

- Omezení vlastnického práva z vůle vlastníka - smluvní (smlouvy věcněprávní, obligačně-právní)
- Omezení vlastnického práva v soukromém zájmu rozhodnutím soudu: nezbytná cesta (podstata, předpoklady povolení, omzení)
- Pojem „rozhrada“

05. Ochrana vlastnického práva

- Ústavní základ (čl. 11 a 36 Listiny)
- Soudní ochrana vlastnického práva (žaloba vindikační, žaloba negatorní; žaloba z domnělého vlastnického práva – podstata a funkce jednotlivých žalob)
- Svépomoc (zejm. zákonné předpoklady)

06. Nabývání vlastnického práva (způsoby nabytí, nabytí smlouvou a vydržením)

- Trojí rozlišení způsobů nabytí vlastnického práva (absolutní a relativní nabytí; originární a derivativní nabytí; nabytí inter vivos a mortis causa); auktor a sukcesor, právní nástupnictví
- Derivativní způsob nabytí vlastnického práva: převod (nabytí smlouvou) – dva principy smluvního nabytí vlastnického práva (konsenzuální a tradiční; výklad nauky o titulu a modu), příklady nabytí podle o.z. - § 1099 n.; přechod práv a povinností spojených s převáděnou věcí (akcesorita)

- Vydržení jako originární způsob nabytí vlastnického práva (předpoklady vydržení, vč. vydržecí doby; vydržení řádné a mimořádné – zejm. kdy je nutné)

07. Nabytí vlastnického práva - ostatní (a limine z č. 6)

- Další originár. způsoby nabytí vlastnického práva, tj. kromě vydržení (obsaženo v otázce č. 6): přivlastnění, nález; přírůstek (přirozený; umělý – zpracování, smísení, stavba, přestavek – pojmy, rozlišení, zákl. charakteristiky); nabytí od neoprávněného; nabytí rozhodnutím orgánu veřejné moci

08. Pluralitní modality vlastnictví (druhy, obecné charakteristiky)

- Pojem spoluvlastnictví (předmět a subjekty spoluvlastnictví)
- Druhy spoluvlastnictví: podílové spoluvlastnictví - podílnictví a společenství
- Zrušení spoluvlastnictví a oddělení ze spoluvlastnictví; vypořádání zrušeného spoluvlastnictví

09. Podílové spoluvlastnictví

- Vymezení podílového spoluvlastnictví oproti společenství
- Druhy podílového spoluvlastnictví: reálné a ideální podílové spoluvlastnictví
- Spoluvlastnický podíl (co vyjadřuje; velikost)
- Práva spoluvlastníků
- Správa společné věci (rozhodování, hlasování – druhy záležitostí)

10. Společenství a další modality spoluvlastnictví - ostatní (a limine z č. 9)

- Společenství (podstata - §§ 1236 až 1239)
- Bytové spoluvlastnictví (podstata, definice jednotky, výlučné a společné části nemovitosti v bytovém spoluvlastnictví, vznik a zánik bytového spoluvlastnictví, společenství vlastníků – zvláštní právnická osoba bez majetku)
- Přídatné spoluvlastnictví (rozhodná skutková situace, velikost spoluvlastnických podílů na věci v přídatném spoluvlastnictví a jejich převod (akcesorita), užívání společné věci a nakládání s ní, zánik příd. spoluvl. a oddělení z příd. spoluvl.)

11. Věcná práva k věci cizí (pojem, druhy)

- Pojem věcných práv k věci cizí; charakteristiky
- Základní předpoklad: věc ve vlastnictví jiné osoby (nikoli věc nikoho, ničí)
- Druhy věcných práv k věci cizí:

o Věcná práva k věci cizí věcněprávní povahy: právo stavby, věcná břemena (služebnosti pozemkové a osobní, reálná břemena)

o Věcná práva k věci cizí obligačněprávní povahy: zástavní právo, zadržovací právo

12. Právo stavby

- Odlišení od služebností
- Definice práva stavby; subjekty; trvání; úplata

- Osud stavby v souvislosti s právem stavby (vč. zániku práva stavby)
- Vznik práva stavby (nauka o titulu a modu)
- Práva, povinnosti a postavení stavebníka

13. Věcná břemena (obecně, druhy)

- Pojem věcného břemene
- Druhy věcných břemen:
  - Služebnosti pozemkové a osobní
  - Reálná břemena
- Rozlišení, charakteristiky

14. Služebnosti (pojem, druhy)

- Pojem služebnosti
- Druhy služebností, zejm. služebnost ve prospěch věci a ve prospěch osoby; služebnosti pozemkové (s uvedením příkladů) a osobní (výčet v o.z. uvedených osobních služebností)
- Předmět a obsah služebnosti (v čem spočívá věcné právo k věci cizí)
- Vznik služebnosti (nauka o titulu a modu); zánik služebnosti
- Práva a povinnosti ze služebnosti
- Ochrana služebnosti

15. Reálná břemena

- Pojem reálného břemene a jeho odlišení od služebnosti
- Trvání a vykupitelnost
- Předmět, rozsah a obsah reálného břemene (v čem spočívá věcné právo k věci cizí)
- Vznik reálného břemene (nauka o titulu a modu); zánik reálného břemene
- Práva a povinnosti z reálného břemene

16. Zástavní právo (pojem, účel, předmět)

- Pojem zástavního práva, souvislost se závazkem
- Účel (funkce) zástavního práva (zajišťovací a uhrazovací)
- Charakteristické znaky zástavního práva; v čem je podstata zástavního práva jako věcného práva k věci cizí
- Předmět zástavního práva
- Subjekty zástavního práva (rozlišení)
- Zajištění podmíněných a budoucích pohledávek, zajištění druhových pohledávek a pohledávek z téhož právního důvodu, budoucí zástavní právo

17. Vznik a zánik zástavního práva (rozlišení podle povahy zástavy)

- Základní charakteristika zástavního práva
- Vznik zástavního práva (nauka o titulu a modu) – příklady vzniku podle druhu předmětu zástavního práva (věci zapsané do veřejného seznamu, nezapsané, různé movité věci atd. - § 1316 n.)
- Zakázaná ujednání
- Zástavní práva ze zákona a na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci
- Zánik zástavního práva v důsledku zániku zajištěné pohledávky a jiné způsoby zániku zástavního práva (obecně)
- Promlčení zástavního práva

18. Výkon zástavního práva - realizace zástavy

- Funkce realizace zástavního práva (funkce uhrazovací)
- Způsoby realizace zástavního práva
- Předpoklad zahájení procesu zpeněžení zástavy
- Více věřitelů - rozdělení výtěžku

19. Zadržovací (retenční) právo

- Pojem zadržovacího práva, v čem je podstata zadržovacího práva jako věcného práva k věci cizí
- Pohledávka a zadržení - předmět zajištění
- Účel (funkce) zadržovacího práva (zajišťovací a uhrazovací)
- Práva a povinnosti věřitele
- Vznik (na rozdíl od zástavního práva) a zánik zadržovacího práva; co nelze zadržet
- Výkon zadržovacího práva – realizace zadržené věci

20. Správa cizího majetku (pojem, subjekty, druhy)

- Pojem správy cizího majetku, pojmové znaky
- Právní úprava (vztah ustanovení v občanském zákoníku, v zákoně o obchodním korporacích a v insolvenčním zákoně)
- Druhy správy cizího majetku (správa prostá a plná)
- Obsah správy cizího majetku (práva a povinnosti správce a beneficienta)
- Vznik a zánik správy cizího majetku
- Společná správa

21. Svěřenský fond - pojem (podstata), subjekty

- Pojem svěřenského fondu, pojmové znaky
- Účel svěřenského fondu (veřejně prospěšný či soukromý)

- Subjekty svěřenství (zakladatel, svěřenský správce, obmyšlený)
- Právo na plnění ze svěřenského fondu
- Statut svěřenského fondu
- Dohled nad správou
- Vznik a zánik svěřenského fondu
- Změna a soudní intervence

22. Právo autorské (pojem a obsah)

- Pojem autorského práva
- Obsah autorského práva
  - Výlučná osobnostní práva: právo na zveřejnění díla, právo na autorství, právo na nedotknutelnost díla
  - Výlučná majetková práva: právo dílo užít a udělit licenci k jeho užití (stručně: pojem licence, výhradní a nevýhradní licence, podlicence, práva a povinnosti stran, právo na odměnu, omezení nabyvatele licence, odstoupení autora od smlouvy pro nečinnost nabyvatele, odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora, zánik licence); trvání majetkových práv

23. Autorské dílo (pojem a druhy)

- Pojem autorského díla, pojmové znaky (tzv. generální klauzule v zákoně o právu autorském)
- Druhy autorských děl (dílo literární a jiné dílo umělecké či vědecké, t.j. např. dílo hudební, dramatické, fotografické atd.)
- Zpracování a překlad díla
- Dílo souborné
- Spoluautorské dílo
- Autor
- Anonym a pseudonym

24. Užití autorského díla

- Systematické zařazení (majetkové právo autora)
- Právo dílo užít, pojem užití (jednotlivá oprávnění subsumovaná pod právo užít dílo)
- Právo udělit licenci k užití díla (podrobněji pojem licence, výhradní a nevýhradní licence, podlicence, práva a povinnosti stran, právo na odměnu, omezení nabyvatele licence, odstoupení autora od smlouvy pro nečinnost nabyvatele, odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení autora, zánik licence); trvání majetkových práv
- Mimosmluvní užití autorského díla (tzv. tříkrokový test přípustnosti uplatnění institutu mimosmluvního užití autorského díla; instituty mimosmluvního užití autorského díla: volné užití díla, rozmnožování díla pro vlastní potřebu, zákonné licence)

25. Ochrana práva autorského

- Pojem neoprávněného zásahu do práva autorského
- Prostředky ochrany autorského práva podle zákona o právu autorském: právo autora domáhat se určení autorství, zákazu ohrožení svého práva, sdělení vymezených údajů o neoprávněném užití díla, odstranění následků zásahu, poskytnutí přiměřeného zadostiučinění, zákazu poskytování služby, kterou využívají třetí osoby k porušování nebo ohrožování práva autora
- Právo autora na informace od celních orgánů a orgánů vykonávajících státní statistickou službu
- Právo na náhradu škody a na vydání bezdůvodného obohacení
- Aktivní a pasivní legitimace

26. Práva související s právem autorským

- Práva výkonného umělce (stručně: podstata)
- Právo výrobce zvukového záznamu
- Právo výrobce zvukově obrazového záznamu
- Právo rozhlasového a televizního vysílatele k jeho vysílání
- Právo zveřejnitele k dosud nezveřejněnému volnému dílu
- Právo nakladatele na odměnu v souvislosti se zhotovením rozmnoženiny jím vydaného díla pro osobní potřebu
- Právo pořizovatele databáze k jím pořízené databázi

doc. JUDr. Michaela Hendrychová CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné IV (HPOP0004)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné IV tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo hmotné I až III a V.

Studenti jsou po absolvování předmětu Občanské právo hmotné IV schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti, a to v rozsahu obecné části závazkového práva, resp. závazkového práva smluvního. V seminářích předmětu Občanské právo hmotné IV studenti řeší konkrétní příklady týkající se jednotlivých smluvních závazků a institutů obecné části (vznik a forma smlouvy, obsah smluvních ujednání, změna závazků, jejich zajištění a utvrzení, zánik a další). Příklady zpracovávají na základě práce s občanským zákoníkem, jehož systematiku čtvrté části si tak prakticky osvojují, přičemž se učí nejen správně orientovat v široké matérii obligačního práva, ale především si prohlubují znalosti souvislostí a vzájemných vazeb probíraných institutů. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího samostatně vyhledávat a studovat předepsanou judikaturu k probíraným tématům. Vybrané judikáty studenti blíže analyzují v seminářích, jež jsou dále základem pro kritické uvažování nad jednotlivými problémy. Hlavním cílem seminární výuky předmětu je zejména rozvoj kritického právního myšlení, založeném ovšem na potřebné znalostní bázi pravidel závazkového práva.

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a jeho kontroly studia studenti získají tyto další znalosti a dovednosti:

- Student zná základní instituty smluvního závazkového práva.
- Student dokáže subsumovat skutkový stav pod konkrétní občanskoprávní pravidla a tato aplikovat.
- Student dokáže analyzovat jednotlivé argumenty a proti-argumenty k zadanému příkladu a co nejkomplexněji je posoudit.
- Student se orientuje v základních předpisech závazkového práva.
- Student je schopen vyhledat relevantní judikaturu smluvního práva v právním informačním systému.

Zápis předmětu Občanské právo hmotné IV je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo hmotné III. Absolvování předmětu Občanské právo hmotné IV je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo hmotné III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné IV zahrnuje tato témata:

- Úvod do závazkového práva (pojem, funkce, zásady, druhy, systematické členění)
- Pojem závazku, konsensus, animus contrahendi, liberality, hlavní a akcesorický závazek
- Vznik závazku – jednotlivé zavazovací důvody a jejich specifika
- Subjekty závazku
- Základy smluvního práva
- Smlouva – pojem, forma a druhy smluv, proces uzavírání smluv – zásady a odchylky, náležitosti oferty, adhezní kontraktace
- Předmět závazku a předmět plnění, závazky s alternativním plněním, alternativa facultas, místo a čas plnění
- Obsah závazku (neúměrné zkrácení, lichva, úroky, záloha a závdavek)
- Závazky ze smluv o smlouvách budoucích, ze smluv ve prospěch třetí osoby, ze smluv o plnění třetí osoby
- Změna poměrů a vliv na trvání závazku (rebus sic stantibus), význam a role soudní ingerence do závazků, fixní závazky
- Společná práva a společné dluhy (závazky s pluralitou subjektů)
- Spotřebitelské závazky (pojem, zásady, druhy, evropské spotřebitelské právo)
- Práva z vadného plnění, záruka, zákonný a smluvní režim
- Porušení smluvní povinnosti a jeho následky, prodlení dlužníka a prodlení věřitele
- Změny závazků (změny v subjektech a změny v obsahu), subrogace a její účinky
- Zajištění a utvrzení dluhu
- Zánik závazků (zánik s uspokojením věřitele a zánik bez uspokojení věřitele)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ, Michaela. Občanské právo hmotné. Svazek I. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. V Praze: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016. (příslušné části).

2. ELIÁŠ, K. et al., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*, Ostrava 2012

Ostatní literatura:

1. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek V a VI. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2014

2. ČERNÁ, S., PELIKÁNOVÁ, I., ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kol. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. Učebnice. Praha: Wolters Kluwer 2016.3.

ELISCHER, David. Darování a jeho podoby v novém soukromém právu. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 240 s.

4. FRINTA, Ondřej. Smlouva o přepravě osoby v novém soukromém právu. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 286 s.
5. ŠUSTEK, Petr a HOLČAPEK Tomáš. Zdravotnické právo. Vydání první. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 850 stran. ISBN 9788075523211
6. PETROV, Jan a kol. Občanský zákoník: komentář. Praha: C. H. Beck, 2. vydání, Praha 2019
7. HULMÁK, Milan et al. Občanský zákoník V a VI. : Závazkové právo. (§ 1721–3012). 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-287-8.
8. BÁNYAIOVÁ, Alena. Závazky v oblasti výstavby a nové civilní právo. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právo prakticky
9. KABELKOVÁ, E., DEJLOVÁ, H.: Nájem a pacht v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2013
10. RABAN, P. a kol., *Občanské právo hmotné. Závazkové právo*, Brno: Klemm 2019
11. TINTĚRA, T., PODRAZIL, P., PETR, P. Základy závazkového práva. 1 a 2. díl. Leges, 2016.
12. SEDLÁČEK, J., Obligační právo. Reprint , Praha: Wolters Kluwer 2010

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
2. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
3. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
4. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
5. Zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění
6. zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích
7. zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce
8. zákon č. 526/1990 Sb., o cenách
9. zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
10. zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon)
11. nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích

12. nařízení vlády č. 453/2013 Sb., o stanovení podrobností a postupu pro zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě
13. vyhláška č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné IV je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušené pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce a i jinak se zapojovat do diskuse.
4. Klasifikovaný zápočet má podobu písemného testu organizovaného vyučujícími jednotlivých seminárních skupin.
5. Test obsahuje celkem 20 otázek, které reflektují učivo přednášek, seminářů a povinné studijní literatury. Otázky mohou mít formu uzavřenou (s výběrem možností, kde správná může být jedna, více, všechny či naopak žádná z nich), případně jinou (např. polootevřenou s doplňováním do předem určených polí či otevřenou).
6. Správně zodpovězená otázka je (jako celek) hodnocena vždy jedním bodem.
7. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
   a) známka výborně (1) = počet bodů 18 – 20
   b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 15 – 17
   c) známka dobře (3) = počet bodů 12 – 14
   d) známka neprospěl/a = počet bodů 0 – 11
8. Časový limit testu je 40 minut.
9. Při psaní testu se předpokládá použití textu občanského zákoníku (ve formě např. tzv. úzetka, částky ze Sbírky zákonů apod.). Text zákona nesmí být opatřen jakýmikoliv dalšími poznámkami či komentáři, může v něm však být pro lepší orientaci studenta podtrháváno.
10. Studenti mají pro získání zápočtu tři pokusy. Termíny písemného testu se vypíší vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v zimním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky před Vánoci, první náhradní termín se koná v lednu (v zápočtovém týdnu) a druhý náhradní termín se koná v průběhu ledna – února. Ve zkouškovém období, které bezprostředně navazuje na semestr, v němž není předmět vyučován, se termíny zápočtů nevypisují.

doc. JUDr. PhDr. David Elischer Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné V (HPOP0005)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné V tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo hmotné I až IV.

Studenti jsou po absolvování předmětu Občanské právo hmotné V schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti, a to v rozsahu zvláštní části závazkového práva, resp. závazkového práva deliktního. V seminářích předmětu Občanské právo hmotné V studenti řeší konkrétní příklady týkající se jednotlivých civilních deliktů a institutů zvláštní části závazkového práva. Příklady zpracovávají na základě práce s občanským zákoníkem, jehož systematiku čtvrté části si tak prakticky osvojují, přičemž se učí nejen správně orientovat v široké matérii obligačního práva, ale především si prohlubují znalosti souvislostí a vzájemných vazeb probíraných institutů. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího samostatně vyhledávat a studovat předepsanou judikaturu k probíraným tématům. Vybrané judikáty studenti blíže analyzují v seminářích, jež jsou dále základem pro kritické uvažování nad jednotlivými problémy. Hlavním cílem seminární výuky předmětu je zejména rozvoj kritického právního myšlení, založeném na potřebné znalostní bázi pravidel závazkového práva.

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a jeho kontroly studia studenti získají tyto další znalosti a dovednosti:

- Student zná základní instituty deliktního závazkového práva.
- Student dokáže subsumovat skutkový stav pod konkrétní občanskoprávní pravidla a tato aplikovat.
- Student dokáže analyzovat jednotlivé argumenty a proti-argumenty k zadanému příkladu a co nejkomplexněji je posoudit.
- Student se orientuje v základních předpisech závazkového práva.
- Student je schopen vyhledat relevantní judikaturu deliktního práva v právním informačním systému.

Zápis předmětu Občanské právo hmotné V je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo hmotné IV. Absolvování předmětu Občanské právo hmotné V je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo hmotné IV.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné V zahrnuje tato témata:

- Úvod do závazkového práva deliktního (pojem, funkce, zásady, systematické členění)
- Civilní delikt – pojem, znaky, diferenciace, právo civilních deliktů
- Principy evropského deliktního práva (PETL) a DCFR
- Odpovědnost – pojem, funkce a význam pro právo civilních deliktů, komparativní a historické souvislosti, odpovědnost a zavázanost (liability)
- Prevence škod a újem – zásada prevence, systematika prevenčních norem, generální a speciální prevence, samaritánská klauzule, notifikační povinnost škůdce
- Vzdání se práva na náhradu újmy a vyloučení povinnosti k náhradě újmy
- Povinnost k náhradě újmy – předpoklady a vznik, systematika
- Protiprávnost a okolnosti vylučující protiprávnost v civilním právu
- Generální deliktní klauzule – porušení zákonné povinnosti, porušení smluvní povinnosti a porušení dobrých mravů
- Újma/škoda – pojem, druhy, nemajetková újma – vznik a specifika
- Kauzalita – pojem, druhy, teorie podmínky, adekvátní příčinná souvislost, teorie ochranného účelu norem
- Zavinění jako subjektivní předpoklad vzniku povinnosti k náhradě újmy – nedbalost prostá a hrubá, úmysl, systém presumovaného zavinění
- Pluralita škůdců a multikauzální újmy
- Způsob a rozsah náhrady škody a odčinění nemajetkové újmy
- Specifika újmy na zdraví a na životě
- Jednotlivé pojmenované civilní delikty – obecné klauzule a zvláštní případy občanskoprávní odpovědnosti – pojmové znaky skutkových podstat
- Promlčení práva na náhradu škody/újmy
- Závazky z bezdůvodného obohacení (pojem, vznik, druhy, skutkové podstaty, rozsah a způsob vydání, promlčení)
- Závazky z nepřikázaného jednatelství (jednatelství nutné a užitečné, odvracení škody, záchrana cizí věci, jednání k užitku třetí osoby
- Závazky z nepravého jednatelství – upotřebení cizí věci k prospěchu jiného a další

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ, Michaela. Občanské právo hmotné. Svazek I. Díl první: Obecná část. 2., aktualizované a doplněné vydání. V Praze: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016

2. ZUKLÍNOVÁ, M. DVOŘÁK, J. ŠVESTKA, J. a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek 2. Díl druhý: Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
3. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015
4. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Díl čtvrtý: Dědické právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019
5. ELIÁŠ, K. et al., *Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodovou zprávou*, Ostrava 2012

Ostatní literatura:

1. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek VI. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2014
2. DOLEŽAL, Adam; DOLEŽAL, Tomáš. Kauzalita v civilním právu se zaměřením na medicínsko-právní spory. Praha : Ústav státu a práva AV ČR, 2016. ISBN 978-80-87439-27-2.
4. ELISCHER, D. a kol. Náhrada majetkové a nemajetkové újmy podle občanského zákoníku, zákoníku práce, v oblasti průmyslového vlastnictví a podle autorského zákona. Praha: Leges, 2020, 398 s.
5. ELISCHER, D. Protiprávnost - co je jejím zdrojem v soukromém právu? Časopis pro právní vědu a praxi č. 4/2016, s. 501-526
6. EUROPEAN GROUP ON TORT LAW. Principles of European Tort Law : Text and Commentary.Wien : Springer-Verlag/Wien, 2005. ISBN 978-3-7046-5837-1.
7. HULMÁK, Milan et al. Občanský zákoník VI. : Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 –3012). 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2014.ISBN 978-80-7400-287-8.
8. PELIKÁNOVÁ, Irena. Obchodní právo. 5, Odpovědnost s přihlédnutím k návrhu nového občanského zákoníku. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012. ISBN 978-80-7357-714-8;
9. PETROV, Jan a kol. Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2. vydání, 2019;
10. MELZER, F., TÉGL, P., a kol. Občanský zákoník, Velký komentář, sv. IX. , Praha: Leges 2018.
11. ŠUSTEK, P.; HOLČAPEK, T. a kol. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer,2016. ISBN 978-80-7552-321-1
12. TICHÝ, Luboš; HRÁDEK, Jiří. Deliktní právo. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017. ISBN 978-80-740-0625-8.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**.**

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
2. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

3. zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
4. zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné V je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 6 kreditů.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušené pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce a i jinak se zapojovat do diskuse.
4. Zkouška je ovšem tvořena rozsahem předmětů Občanské právo hmotné I až V. Jde tedy o písemnou zkoušku z celého oboru občanského práva hmotného.
5. Test obsahuje celkem 45 otázek, které reflektují učivo přednášek, seminářů a povinné studijní literatury (Občanské právo hmotné I až V). Otázky mohou mít formu uzavřenou (s výběrem možností, kde správná může být jedna, více, všechny či naopak žádná z nich), případně jinou (např. polootevřenou s doplňováním do předem určených polí či otevřenou).
6. Správně zodpovězená otázka je (jako celek) hodnocena vždy jedním bodem.
7. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
   a) známka výborně (1) = počet bodů 45 – 40
   b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 39 – 30
   c) známka dobře (3) = počet bodů 29 – 25
   d) známka neprospěl/a = počet bodů 0 – 24
8. Časový limit testu je 90 minut.
9. Při psaní testu se předpokládá použití textu občanského zákoníku (ve formě např. tzv. úzetka, částky ze Sbírky zákonů apod.). Text zákona nesmí být opatřen jakýmikoliv dalšími poznámkami či komentáři, může v něm však být pro lepší orientaci studenta podtrháváno.
10. Studenti mají pro absolvování písemné zkoušky tři pokusy. Termíny písemného testu vypisuje katedra vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v letním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky v květnu, první náhradní termín se koná v červnu a druhý náhradní termín se koná v září. Ve zkouškovém období, které bezprostředně navazuje na semestr, v němž není předmět vyučován, se termíny písemné zkoušky nevypisují.

doc. JUDr. PhDr. David Elischer Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo procesní I (HPOP0007)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo procesní I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo procesní II a III.

Předmětem výuky předmětu jsou základní instituty civilního procesu. Přednášky objasní doktrinální základ civilního procesu, tj. jeho pojmové znaky, druhy, zásady, subjekty a jejich úkony. Dále bude předmětem výkladů justiční systém jako celek (včetně advokacie, notářů a dalších subjektů podílejících se na ochraně práv). Zařazen je i výklad možností alternativního řešení soukromoprávních sporů (zejm. mediace, konciliace).

Těžištěm výkladů pak bude průběh nalézacího řízení sporného před soudem prvního stupně podle recentní právní úpravy. Studenti budou obeznámeni s žalobou, jejími druhy a náležitostmi, podmínkami řízení, jednáním a jeho přípravou. Podrobně budou rozebrány otázky procesního dokazování. Vyloženy budou formy a náležitosti rozhodnutí. Studenti budou obeznámeni s pojmem nákladů řízení, jejich druhy a vyloženy budou rozdíly mezi placením a hrazením nákladů řízení, včetně zásad, kterými se placení i hrazení nákladů řídí.

Absolvováním předmětu Občanské právo procesní I (zejména přednáškové a seminární výuky) a kontroly studia získají studenti zejména tyto znalosti a dovednosti:

- orientace v justičním systému, rozumět roli advokáta, notáře, soudního exekutora v něm
- analýza skutkového zadání s návrhem na alternativní řešení
- sepis plné moci, procesní i prosté
- sepis námitky podjatosti soudce
- sepis námitky proti procesnímu postupu soudu
- sepsání žaloby a vyjádření k žalobě
- příprava důkazních návrhů a vyjádření k dokazování
- analýza rozhodnutí, určení právní moci a vykonatelnosti rozhodnutí
- schopnost práce s právní normou, interpretace zákonného textu s využitím metod výkladu práva a aplikace na zadaný skutkový stav
- schopnost vyhledávání a analýzy rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR

Právnická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra občanského práva
nám. Curieových 901/7
116 40 Praha 1

telefon: 221 005 438
e-mail: cascino@prf.cuni.cz
datová schránka: piyj9b4
http://www.prf.cuni.cz

Praktické příklady zpracovávají studenti na semináři s využitím právních předpisů. Kromě jiného se rozvíjejí jejich aplikační a interpretační dovednosti na základě dobré znalosti procesních institutů nalézacího prvoinstančního řízení sporného. Předpokladem zvládnutí zadání je proto znalost metod výkladů práva, znalost pramenů civilního procesu a jejich vzájemného vztahu. Analýzou konkrétních případů se prohlubuje a rozvíjí schopnost rychlé a správné orientace v právních normách a používání právních informačních systémů a dále schopnost analýzy relevantních judikatorních pramenů.

Pro zápis předmětu Občanské právo procesní I je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Občanské právo hmotné I a Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo procesní I zahrnuje tato témata:

- Úvod do civilního procesu – pojem, druhy, prameny
- Právo na spravedlivý proces, odvětvové principy civilního procesu
- Další instituce justičního systému
- Alternativní řešení sporů – pojem, druhy
- Subjekty civilního procesu – soud, účastníci, zastoupení v procesu
- Procesní úkony účastníků – pojem, druhy, žaloba
- Procesní podmínky, jejich zkoumání a rozhodování o nich
- Jednání a jeho příprava
- Dokazování – pojem, předmět, zásady,
- Dokazování – důkazní prostředky, fáze dokazování
- Rozhodnutí – pojem, druhy
- Náklady řízení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: nalézací řízení. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 648 s. ISBN 978-80-7502-298-1.
2. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8.

Ostatní literatura:

1. HORA, Václav. Československé civilní právo procesní, díl I. – III. Praha: Wolters Kluwer, reprint, 2010. 988 s. ISBN 978-80-7357-540-3.

2. OTT, Emil. Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního, díl I. – III. Praha: Wolters Kluwer, reprint, 2012. 1080 s. ISBN 978-80-7357-896-1.
3. Macková, Alena. Nezávislost soudců. 3. vyd. Praha, 1998. 68 s.
4. Macková, Alena. Právní pomoc advokátů a jejich dostupnost. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001. 240 s. ISBN 80-7179-457-0.
5. Muzikář, Ladislav, Macková, Alena a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář s důvodovou zprávou a judikaturou. Praha: Leges, 2016. 864 s. ISBN 978-80-7502-122-9.
6. Winterová, Alena. O nové pojetí civilního procesu. AUC Iuridica, 2004. 166 s.
7. Zoulík, František. Řízení sporné a nesporné jako druhy civilního procesu. Praha, 1969. 166 s.
8. Zoulík, František. Soudy a soudnictví. Praha: C. H. Beck, 1995. 268 s. ISBN 80-7179-005-2.
9. RŮŽIČKA, K.; FRINTOVÁ, D. Vnitrostátní a mezinárodní rozhodčí řízení před RS při HK ČR a AK ČR. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019, 215 s. ISBN 978-80-7380-745-0.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
4. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
5. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, (Brusel I bis)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
2. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
3. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
4. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a změně některých zákonů,
5. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů
6. Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo procesní I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet bude udělen na základě celokatederního testu.
4. Účast studentů na seminární výuce se doporučuje v rozsahu alespoň 80 %, a to vzhledem k nutnosti průběžné přípravy studentů na celokatederní test.

5. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce, a i jinak se zapojovat do diskuse.
6. Test obsahuje celkem 20 otázek, které reflektují učivo přednášek, seminářů a obsah povinné studijní literatury. Otázky mohou mít formu uzavřenou, případně jinou (např. polootevřenou s doplňováním do předem určených polí či otevřenou).
7. Správně zodpovězená otázka je (jako celek) hodnocena vždy jedním bodem.
8. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
   a) známka výborně (1) = počet bodů 18 – 20
   b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 15 – 17
   c) známka dobře (3) = počet bodů 12 – 14
   d) známka neprospěl (4) = 11 a méně
9. Časový limit testu je 40 minut.
10. Při psaní testu se předpokládá použití textu občanského soudního řádu a zákona o zvláštních řízeních soudních (ve formě např. tzv. ÚZ, částky ze Sbírky zákonů apod.). Text zákona nesmí být opatřen jakýmikoliv dalšími poznámkami či komentáři, může v něm však být pro lepší orientaci studenta podtrháváno, popř. části textu mohou být i jinak zvýrazněny.
11. Studenti mají pro získání zápočtu tři pokusy. Termíny písemného testu vypisuje katedra vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v letním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky, první náhradní termín se koná v červnu a druhý náhradní termín se koná v průběhu září.

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo procesní II (HPOP0008)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo procesní II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo procesní I a III.

Přednášky předmětu Občanské právo procesní II nejprve rozvinou výklady z předmětu Občanské právo procesní I, které byly věnovány základním institutům civilního procesu, na které přednášky předmětu Občanské právo procesní II přirozeně navazují. Proto se výklady vrátí k průběhu řízení před soudem první instance. Pozornost bude poté věnována zajišťovacímu a smírčímu řízení. Pak se výklady zaměří na zkrácená řízení (vyloženy budou mj. všechny druhy platebních rozkazů).

Těžištěm druhé části semestru pak bude výklad doktrinálních základů i recentní úpravy nesporných řízení a opravných prostředků (odvolání, dovolání, žaloba na obnovu řízení, žaloba pro zmatečnost). Pominuty nebudou ani výklady vztahu evropského a civilního procesního práva, resp. též problematika přezkumu rozhodnutí orgánů veřejné správy soudem podle V. části OSŘ.

Absolvováním předmětu Občanské právo procesní II (zejména přednáškové a seminární výuky) a kontroly studia získají studenti zejména tyto znalosti a dovednosti:

- sepis základních procesních úkonů účastníků řízení (mj. návrhu na smír, návrhu na vydání předběžného opatření)
- návrh na zahájení nesporného řízení
- sepis procesního i meritorního rozhodnutí soudu I. a II. instance
- analýza rozhodnutí soudu s návrhem opravného prostředku
- sepis odvolání
- sepis dovolání
- sepis žaloby podle V. části OSŘ
- schopnost práce s právní normou, interpretace zákonného textu s využitím metod výkladu práva a aplikace na zadaný skutkový stav
- schopnost vyhledávání a analýzy rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Ústavního soudu ČR

Po absolvování předmětu Občanské právo procesní II jsou studenti schopni provést komplexní civilně-procesní analýzu konkrétního skutkového zadání. V seminářích předmětu Občanské právo procesní II studenti proto řeší konkrétní příklady.

Právnická fakulta Univerzity Karlovy
Katedra občanského práva
nám. Curieových 901/7
116 40 Praha 1

telefon: 221 005 438
e-mail: cascino@prf.cuni.cz
datová schránka: piyj9b4
http://www.prf.cuni.cz

Praktické příklady zpracovávají studenti na semináři s využitím právních předpisů. Kromě jiného se prohlubují a rozvíjejí aplikační a interpretační dovednosti studentů, vycházející z dobré znalosti procesních institutů nalézacího řízení sporného i nesporného. Předpokladem zvládnutí zadání je proto znalost metod výkladů práva, znalost pramenů civilního procesu a jejich vzájemného vztahu. Komplexní analýzou konkrétních případů se rozvíjí schopnost rychlé a správné orientace v právních normách a používání právních informačních systémů a schopnost analýzy relevantních judikatorních pramenů.

Zápis předmětu Občanské právo procesní II je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo procesní I. Absolvování předmětu Občanské právo procesní II je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo procesní II zahrnuje mj. tato témata:

- Průběh řízení před soudem prvního stupně (včetně vad řízení a překážek postupu)
- Smírčí řízení, zajišťovací řízení, předběžná opatření
- Zkrácená řízení
- Nesporná řízení I
- Nesporná řízení II
- Opravné prostředky – obecně, opravné systémy, systém opravných prostředků
- Odvolání
- Dovolání
- Žaloba pro zmatečnost a žaloba na obnovu řízení
- Přezkum rozhodnutí orgánů veřejné správy podle páté části OSŘ
- Vztah evropského a civilního práva procesního

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: nalézací řízení. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 648 s. ISBN 978-80-7502-298-1.
2. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8.

Ostatní literatura:

1. HORA, Václav. Československé civilní právo procesní, díl I. – III. Praha: Wolters Kluwer, reprint, 2010. 988 s. ISBN 978-80-7357-540-3.
2. OTT, Emil. Soustavný úvod ve studium nového řízení soudního, díl I. – III. Praha: Wolters Kluwer, reprint, 2012. 1080 s. ISBN 978-80-7357-896-1.

3. Macková, Alena. Nezávislost soudců. 3. vyd. Praha, 1998. 68 s.
4. Macková, Alena. Právní pomoc advokátů a jejich dostupnost. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001. 240 s. ISBN 80-7179-457-0.
5. Muzikář, Ladislav, Macková, Alena a kol. Zákon o zvláštních řízeních soudních. Komentář s důvodovou zprávou a judikaturou. Praha: Leges, 2016. 864 s. ISBN 978-80-7502-122-9.
6. Winterová, Alena. O nové pojetí civilního procesu. AUC Iuridica, 2004. 166 s.
7. Zoulík, František. Řízení sporné a nesporné jako druhy civilního procesu. Praha, 1969. 166 s.
8. Zoulík, František. Soudy a soudnictví. Praha: C. H. Beck, 1995. 268 s. ISBN 80-7179-005-2.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
4. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
5. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
6. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, (Brusel I bis)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
2. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
3. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
4. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a změně některých zákonů,
5. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů
6. Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo procesní II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet bude udělen na základě celokatederního testu.
4. Účast studentů na seminární výuce se doporučuje v rozsahu alespoň 80 %, a to vzhledem k nutnosti průběžné přípravy studentů na celokatederní test.
5. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu (samostudium), a to minimálně v rozsahu povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících. Seminární výuka není náhradou přednášek ani samostudia, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných uvedenými způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na

semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia a připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce, jakož i schopnost zapojovat se i jinak do diskuse.

6. Test obsahuje celkem 20 otázek, které reflektují učivo přednášek, seminářů a obsah povinné studijní literatury. Otázky mohou mít formu uzavřenou, případně jinou (např. polootevřenou s doplňováním do předem určených polí či otevřenou).
7. Správně zodpovězená otázka je (jako celek) hodnocena vždy jedním bodem.
8. Klasifikační stupně jsou stanoveny v návaznosti na počet dosažených bodů takto:
   a) známka výborně (1) = počet bodů 18 – 20
   b) známka velmi dobře (2) = počet bodů 15 – 17
   c) známka dobře (3) = počet bodů 12 – 14
   d) známka neprospěl (4) = 11 a méně
9. Časový limit testu je 40 minut.
10. Při psaní testu se předpokládá použití textu občanského soudního řádu a zákona o zvláštních řízeních soudních (ve formě např. tzv. ÚZ, částky ze Sbírky zákonů apod.). Text zákona nesmí být opatřen jakýmikoliv dalšími poznámkami či komentáři, může v něm však být pro lepší orientaci studenta podtrháváno, popř. části textu mohou být i jinak zvýrazněny.
11. Studenti mají pro získání zápočtu tři pokusy. Termíny písemného testu vypisuje katedra vždy pouze v rámci semestru s výukou předmětu (tj. v zimním semestru), a to tak, že hlavní termín se koná v průběhu posledního týdne výuky před Vánoci, první náhradní termín se koná v lednu a druhý náhradní termín se koná v únoru. Ve zkouškovém období, které bezprostředně navazuje na semestr, v němž není předmět vyučován, se termíny zápočtů nevypisují.

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo procesní III (HPOP0009)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo procesní III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Občanské právo procesní I a II.

Předmět Občanské právo procesní III se jak přednáškami, tak seminární výukou soustřeďuje na komplexní výklad vykonávacího řízení (jak soudního výkonu rozhodnutí dle šesté části občanského soudního řádu či ustanovení § 492 – 513a zákona o zvláštních řízeních soudních, tak exekuce dle exekučního řádu) a řízení insolvenčního (včetně problematiky likvidačních i sanačních způsobů řešení úpadku a včetně základů evropského a mezinárodního insolvenčního práva).

Výklad vykonávacích řízení se úvodem zaměřuje na obecnou část jak soudního výkonu rozhodnutí, tak exekuce. Studenti se seznámí se zásadami vykonávacích řízení, s vymezením procesních subjektů, s předpoklady výkonu rozhodnutí či exekuce, a budou rovněž ovládat fáze výkonu rozhodnutí či exekuce. Součástí obecného výkladu bude i problematika odkladu a zastavení výkonu rozhodnutí či exekuce a výčet i povaha sporů vyvolaných výkonem rozhodnutí či exekucí. Zvláštní část výkladu bude v souladu se zákonnou systematikou zaměřena na jednotlivé způsoby provedení výkonu rozhodnutí či exekuce, se zaměřením na odlišnosti typické pro tyto obě varianty vykonávacích řízení. Studenti budou seznámeni s rozlišením základních druhů výkonu rozhodnutí či exekuce (majetkové, osobní, peněžité, nepeněžité). Výklad rovněž obsáhne problematiku výkonu rozhodnutí ve věcech rodinněprávních dle ZŘS.

Insolvenční část výkladu se zaměří jak na obecné otázky jako jsou účel a zásady insolvenčního řízení, základní pojmy, vymezení subjektů insolvenčního řízení a jeho specifické rysy, jímž se odlišuje od jiných druhů řízení. Podrobně budou studenti seznámeni s obecným průběhem insolvenčního řízení včetně rozlišení jeho základních fází; zásadní část výkladu bude zaměřena na podrobný výklad způsobů řešení úpadku dlužníka dle insolvenčního zákona.

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a kontroly studia tohoto předmětu studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- Úspěšně připravit a sepsat procesní úkony, a to zejména úkony účastníků soudního řízení a rozhodnutí soudu (především vykonávacího i insolvenčního řízení); součástí těch procesních úkonů by měla být schopnost opatřit, shromáždit a vyhodnotit nezbytné podklady pro jejich přípravu a úspěšné uplatnění;
- Aktivně vyhledávat, třídit, analyzovat a interpretovat právní normy, rozhodnutí soudů různých stupňů, orientovat se v relevantní judikatuře, opatřovat a zpracovávat další zdroje

nezbytné k úspěšnému vyřešení civilněprocesních případů v rámci přípravy pro aplikační praxi

- Zvládnout nezbytnou právní argumentaci spočívající v provedení analýzy, zvládnutí formulace a efektivní prezentace (jak písemné, tak ústní) relevantních argumentů;
- Postihnout a úspěšně zvládnout měnící se právní úpravu včetně řešení intertemporálních souvislostí;
- Provést identifikaci a analýzu právních problémů na základě znalosti konkrétní praktické situace, včetně rozlišení jejich závažnosti a poté navrhnout jejich konkrétní řešení, resp. jejich možnosti;
- Aktivně využívat různé právní informační systémy, otevřené i uzavřené, jejichž prostřednictvím bude absolvent schopen efektivně nalézat relevantní právní předpisy, judikaturu, odbornou literaturu a jiné relevantní zdroje (včetně klasické literatury dostupné v knihovně PF UK).
- Orientovat se jak v českém, tak mezinárodním právním prostředí, zejména v právu Evropské unie, v rozsahu vymezeném oborem.

Zápis předmětu Občanské právo procesní III je podmíněn zápisem předmětu Občanské právo procesní II. Absolvování předmětu Občanské právo procesní III je podmíněno absolvováním předmětu Občanské právo procesní II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo procesní III zahrnuje tato témata:

- Vykonávací řízení - obecný výklad: pojem, rozlišení mezi soudním výkonem rozhodnutí dle OSŘ či ZŘS a exekucí dle ExŘ, řešení souběžných výkonů rozhodnutí či exekucí, druhy výkonu rozhodnutí či exekuce, předpoklady pro výkon rozhodnutí či exekuci, zásady výkonu rozhodnutí či exekuce. Incidenční spory ve výkonu rozhodnutí a exekuci.
- Soudní výkon rozhodnutí - průběh vykonávacího řízení; pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí (včetně prohlášení o majetku), fáze výkonu rozhodnutí, rozhodnutí ve výkonu rozhodnutí, náklady výkonu rozhodnutí, opravné prostředky ve výkonu rozhodnutí.
- Exekuce – průběh exekuce, vztah exekučního soudu a soudního exekutora, fáze exekuce, činnost soudního exekutora při provádění exekuce, rozhodnutí v exekuci, náklady exekuce, opravné prostředky v exekuci.
- Jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí a exekuce: vymáhání peněžitého plnění.
- Jednotlivé způsoby výkonu rozhodnutí a exekuce: vymáhání nepeněžitého plnění.
- Soudní výkon rozhodnutí ve věcech rodinněprávních dle ZŘS.
- Insolvenční řízení – pojem, zásady, interdisciplinarita, subjekty (insolvenční soud, insolvenční správce, věřitelské orgány).
- Průběh insolvenčního řízení - podrobný výklad
- Insolvenční řízení – majetková podstata, uplatňování pohledávek a možnosti věřitelů (přezkum pohledávek). Incidenční spory insolvenční.

- Likvidační způsoby řešení úpadku: Konkurs a řešení úpadku finančních institucí.
- Sanační způsob řešení úpadku: Reorganizace a oddlužení.
- Mezinárodní a evropské insolvenční právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: nalézací řízení. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 648 s. ISBN 978-80-7502-298-1.
2. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8.

Ostatní literatura:

1. FIALA, J. Spory vznikající z podnětu výkonu rozhodnutí (Exekuční spory). Acta Universitatis Carolinae – Iuridica, Praha, UK, 1972.
2. HORA, V.: Soustava exekučního práva: se zřetelem ke Slovensku a P. Rusi, Praha: Všehrd 1930, 309 s.
3. HORA, V.: Exekuční právo, Praha: V. Linhart, 1938, 230 s.
4. MACUR, J.: Kurs občanského práva procesního: exekuční právo, Praha: C. H. Beck, 1998, 1. vyd., 207. s.
5. SMOLÍK, P.: Oddlužení v právním řádu ČR, Praha C. H. Beck, 2016
6. SMOLÍK, P.: Vývoj exekučního řízení v českých zemích a Československu do roku 1963, in: Sborník vydaný u příležitosti 10. výročí založení Exekutorské komory České republiky. 1. vyd. Praha: Exekutorská komora České republiky, 2011
7. SVOBODA, K. – SMOLÍK, P. – LEVÝ, J. – ŠÍNOVÁ, R.: Občanský soudní řád -. Komentář, 2. vydání, C. H. Beck Praha 2017, 1632 s.
8. SVOBODA, K. – TLÁŠKOVÁ, Š. – VLÁČIL, D. – LEVÝ, J. – HROMADA, M.: Zákon o zvláštních řízeních soudních, 2. vydání, C. H. Beck Praha 2020, komentář k § 492 až 513a.
9. VOSKA, J.: Konkursní, vyrovnací a odpůrčí řády, Praha: Linhart a Pekárek, 1931, 744 s.
10. ZOULÍK, F.: Vývoj insolvenčního řízení, Právní fórum 4/2009
11. BORK, R.: Einführung in das Insolvenzrecht, 7. Auflage, Mohr Siebeck, Tübingen 2014, ISBN 978-3-16-153153-8.
12. KADNER GRAZIANO, T. (ed.): A guide to consumer insolvency proceedings in Europe, Northampton, MA: Edgar Elgar Pub., 2019 - online zdroj (Knihovna PF UK)

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úst. zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (hlava IV.)
2. Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku (hlava V.)

3. Sdělení MZV č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod
4. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 358/1992 Sb., notářský řád, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 549/1991Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci, ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů – část III. a IV.
14. Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů (část I., hlava 2.)
15. Zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů
16. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
17. Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti podnikatele
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, v platném znění: § 62-70
3. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, v platném znění: část VI.
4. Nařízení 2015/848 o insolvenčním řízení, v platném znění

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo procesní III je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 6 kreditů.
3. Zkouška je ovšem tvořena rozsahem předmětů Občanské právo procesní I až Občanské právo procesní III.
4. Student odpovídá na dvě otázky (jednu z koše A, jednu z koše B), které si vylosuje.
5. Student má při ústní zkoušce právo na písemnou přípravu, a to v rozsahu nejvýše 10 minut.
6. Rozsah vlastní zkoušky určuje zkoušející.
7. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy a jiné zdroje.

8. Přehled zkouškových otázek:

01. Soudnictví - pojem a druhy
02. Civilní proces - pojem a vývoj, druhy
03. Vztah hmotného a procesního práva
04. Řízení sporné a nesporné
05. Prameny civilního procesního práva, jejich působnost a výklad
06. Působení evropského práva na český civilní proces
07. Soustava soudů
08. Soudci, přísedící a jiné soudní osoby, obsazení soudu
09. Advokát v civilním procesu
10. Notář v civilním procesu
11. Státní zastupitelství v civilním procesu
12. Soudní exekutor
13. Procesní zásady, pojem a členění
14. Nezávislost a nestrannost soudu a soudce, zákonný soudce
15. Právo na spravedlivý proces (principy fungování soudnictví)
16. Odvětvové principy civilního procesu
17. Civilní pravomoc soudů
18. Příslušnost soudů
19. Subjekty řízení, účastníci - přehled
20. Způsobilost účastníků, jejich zastoupení v procesu
21. Účastníci ve sporném řízení, věcná a procesní legitimace
22. Jednání za stát v civilním procesu
23. Procesněprávní vztah a jeho obsah
24. Procesní lhůty a procesní úkony obecně
25. Doručování - pojem, význam, právní úprava
26. Koncentrace řízení - obecně
27. Předběžná opatření a zajištění důkazu
28. Zahájení řízení, žaloba
29. Druhy žalob
30. Dispoziční úkony účastníků
31. Přerušení a zastavení řízení
32. Procesní podmínky
33. Dokazování obecně
34. Důkazní prostředky
35. Prejudiciální otázka
36. Náklady řízení - pojem, placení
37. Náhrada nákladů řízení
38. Průběh řízení - obecně
39. Příprava jednání
40. Jednání
41. Soudní smír, smírčí a mediační řízení
42. Soudní rozhodnutí - obecně, formy rozhodnutí
43. Rozsudek, druhy rozsudků
44. Zkrácené/rozkazní řízení

45. Právní moc rozhodnutí
46. Vykonatelnost rozhodnutí
47. Řízení ve věcech fyzických a právnických osob - přehled (Hlava I. a Hlava II. zvláštní části ZŘS)
48. Řízení o pozůstalosti
49. Jiná řízení - přehled (Hlava IV. zvláštní části ZŘS)
50. Řízení ve věcech rodinněprávních - přehled
51. Veřejné rejstříky
52. Soudní přezkum rozhodnutí veřejné správy
53. Opravné systémy a soustava opravných prostředků
54. Odvolání obecně: přípustnost, účinky, odvolací důvody
55. Odvolací řízení a rozhodnutí o odvolání

01. Alternativní řešení sporů
02. Řízení před rozhodci a rozhodčími soudy
03. Mimořádné opravné prostředky - přehled
04. Dovolání
05. Žaloba na obnovu řízení
06. Žaloba pro zmatečnost
07. Zásady výkonu rozhodnutí a exekuce
08. Titul pro výkon rozhodnutí a exekuční titul
09. Druhy a způsoby výkonu rozhodnutí a exekuce
10. Žaloby při výkonu rozhodnutí a při exekuci
11. Soudní výkon rozhodnutí - obecně
12. Exekuce - obecně
13. Nařízení a provedení soudního výkonu rozhodnutí a exekuce
14. Odklad a zastavení soudního výkonu rozhodnutí a exekuce
15. Prohlášení o majetku
16. Skončení soudního výkonu rozhodnutí a exekuce
17. Náklady soudního výkonu rozhodnutí a exekuce
18. Výkon rozhodnutí o výchově nezletilých a výkon zvláštních předběžných opatření
19. Srážky ze mzdy
20. Prodej movitých věcí
21. Prodej a správa nemovitých věcí
22. Přikázání pohledávky
23. Postižení závodu
24. Zřízení soudcovského, resp. exekutorského zástavního práva k nemovitým věcem
25. Výkon rozhodnutí pro nepeněžitá plnění
26. Vztah soudu a soudního exekutora při exekuci
27. Exekuční příkaz a provedení exekuce
28. Náklady exekučního řízení
29. Úpadek a zahájení insolvenčního řízení
30. Způsoby řešení úpadku
31. Druhy věřitelů a uplatňování jejich pohledávek
32. Insolvenční správce
33. Incidenční spory v insolvenčním řízení

34. Průběh insolvenčního řízení
35. Věřitelské orgány v insolvenčním řízení

10. Účast studentů na seminářích je důrazně doporučována s ohledem na dokončení výuky v návaznosti na výuku v povinných předmětech Občanského práva procesní I a II.
11. Základem přípravy pro úspěšné absolvování zkoušky je tak především seminární výuka, která je ovšem doplněna domácím studiem zaměřeným na látku zmíněných předchozích semestrů.

doc. JUDr. Petr Smolík, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Občanské právo hmotné a procesní (HPOP0010)

Anotace

Povinný předmět Občanské právo hmotné a procesní završuje studium v předmětech Občanské právo hmotné I až V a Občanské právo procesní I až III. Jeho podstatou je schopnost studenta užít poznatky získané teoretickým studiem k řešení praktických případů.

Absolvováním předmětu a jeho kontroly studia studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- právně analyzovat skutkové zadání z pohledu hmotného i procesního práva
- subsumovat skutkový stav pod správný typ právního jednání nebo procesního úkonu
- předpokladem zvládnutí klausurního zadání je dobrá znalost doktrinálních základů soukromého práva i civilního práva procesního (znalost základních institutů hmotného a procesního práva), dobrá znalost platné právní úpravy, vybraných rozhodnutí Nejvyššího soudů a nálezů Ústavního soudu.
- jednotlivá skutková zadání jsou procvičována již na seminářích s cílem rozvíjet schopnost studentů interpretovat a aplikovat platné právo na konkrétní případy.

Studenti jsou proto schopni samostatně právně analyzovat skutkový stav a sepsat soukromoprávní právní jednání (např. smlouvu kupní či darovací, pořízení pro případ smrti), jsou schopni rozpoznat vady právního jednání (omyl, lest, násilí) a navrhnout odpovídající právní řešení jak v oblasti smluvních závazků, tak i závazků z deliktů. V oblasti procesního práva jsou způsobilí k sepsání procesních úkonů (např. žaloba, vyjádření k žalobě, návrh na zahájení nesporného řízení, smlouva o mediaci, rozhodčí smlouva nebo rozhodčí doložka, důkazní návrh, vyjádření k důkaznímu návrhu, námitka proti procesnímu postupu soudu, rozbor rozhodnutí, odvolání nebo jiný opravný prostředek, návrh na výkon rozhodnutí, exekuční žaloba nebo návrh v insolvenčním řízení).

Zápis předmětu Občanské právo hmotné a procesní je podmíněn zápisem předmětů Občanské právo hmotné V a Občanské právo procesní III. Absolvování předmětu Občanské právo hmotné a procesní je podmíněno absolvováním předmětů Občanské právo hmotné V a Občanské právo procesní III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Občanské právo hmotné a procesní nemá výuku.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
2. ZUKLÍNOVÁ, M., DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 2. Díl druhý: Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
3. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015
4. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Díl čtvrtý: Dědické právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.
5. WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. První část - Řízení nalézací. Vysokoškolská učebnice. 9. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2018.
6. WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. Druhá část - Řízení vykonávací, řízení insolvenční. Vysokoškolská učebnice. 2. vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
5. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a změně některých zákonů,
7. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Občanské právo hmotné a procesní je zakončen klauzurní prací, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 6 kreditů.
3. Předmětem hodnocení klauzurní práce je správnost zvoleného řešení, jakož i jeho argumentační podpora.
4. Předpokladem úspěšného zvládnutí klauzurní práce je správné (formálně i argumentačně) hmotněprávní i procesněprávní řešení skutkového zadání ve stanoveném časovém limitu (150 minut), zodpovězení položených otázek a eventuální sepis právního jednání, resp. procesního úkonu dle zadání.

prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Obchodní právo I (HPOP0011)

Anotace

Povinný předmět Obchodní právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Obchodní právo II a Obchodní právo III.

Předmětem výuky povinného předmětu Obchodní právo I je právní režim podnikatele a podnikání jako základních institutů obchodního práva a dále právní regulace obchodních korporací – právnických osob přednostně určených k provozování podnikatelské činnosti.

Studenti si v jeho rámci osvojí zejména tyto znalosti: zásady obchodního práva, specifika jeho právní úpravy, znaky podnikání, vymezení osob jako podnikatelů, právní režim typických atributů podnikatele (zejména obchodní firmy a sídla podnikatele), veřejnoprávní regulaci podnikatelské činnosti (zejména podmínky provozování živnosti), možnosti a limity zastoupení podnikatele třetími osobami a právní režim obchodního rejstříku jakožto veřejného rejstříku zabezpečujícího transparentnost podnikatelů.

Podstatná část výuky je zaměřena na osvojení komplexní znalosti obecné úpravy obchodních společností a družstev podle zákona o obchodních korporacích, občanského zákoníku a dalších souvisejících předpisů. V rámci přednášek získají studenti znalosti o obchodních korporacích (jejich povaze, znacích, třídění, evropské regulaci a evropských právních formách), obecných otázkách práva obchodních korporací (vzniku, likvidaci, přeměnách a zániku obchodních korporací, postavení společníků obchodních společností a členů družstev, postavení členů volených orgánů obchodních korporací, koncernovém právu). Tento výklad horizontální bude kombinován s výkladem vertikálním, zaměřeným na jednotlivé české právní formy obchodních korporací se zvláštním důrazem na kapitálové obchodní společnosti – společnost s ručením omezeným a akciovou společnost.

V rámci seminární výuky jsou tyto znalosti dále prohlubovány zejména s využitím judikatury a doktrinálních výkladů k jednotlivým problematickým otázkám vymezení podnikatele, regulace podnikání, zastoupení podnikatele a právního režimu obchodních korporací. Důraz je kladen na samostatnou přípravu studentů na seminární výuku, jejich práci s právními předpisy a dalšími určenými nebo samostatně vyhledanými odbornými zdroji (před výukou i v jejím průběhu). Rozvíjena je především jejich dovednost s těmito zdroji pracovat – orientovat se v právním předpise, vyhledat relevantní úpravu, řádně ji vyložit a aplikovat na konkrétní skutkové situace zadávané na semináři, vyhledat v soudním rozhodnutí relevantní právní závěry a vhodně je aplikovat. Řádná interpretace a aplikace norem obchodního práva a zejména práva obchodních korporací (například rozlišení norem kogentních a dispozitivních) se nemůže zakládat jen na

znění právních předpisů, ale musí vycházet i z výkladu teleologického. Proto si studenti v rámci předmětu osvojují znalost účelu regulace podnikání a účelu jednotlivých institutů obchodních korporací.

S ohledem na rozsah materie práva obchodních korporací, hojnost sporných otázek, judikatury i doktrinálních textů se předpokládá, že v rámci seminární výuky (na rozdíl od výuky přednáškové) nebude toto téma plně vyčerpáno, a vychází se z toho, že dílčí otázky (zejména ve vztahu k regulaci jednotlivých forem obchodních korporací) budou zkoumány v navazující seminární výuce v předmětu Obchodní právo II.

Zápis předmětu Obchodní právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět Obchodní právo I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Obchodní právo I zahrnuje tato témata:

- Podnikatel a podnikání
- Veřejnoprávní rámec podnikání (zejména úprava obchodního rejstříku a živnostenského podnikání)
- Zastupování podnikatele
- Obecné otázky obchodních korporací
- Osobní obchodní společnosti
- Akciová společnost
- Společnost s ručením omezeným
- Družstvo
- Právo podnikatelských seskupení (koncernové právo)
- Přeměny obchodních korporací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol.: Obchodní právo. Podnikatel. Podnikání. Závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
2. Černá, S., Štenglová I., Pelikánová I. a kol. Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

Ostatní literatura:

1. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kol. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. Praha: C. H. Beck, 2014.
2. Čech, P., Šuk, P. Právo obchodních společností. V praxi a pro praxi (nejen soudní). Praha: Bova Polygon, 2016.

3. Černá S. a kol. Sbírka příkladů z obchodního práva. Praha: Wolters Kluwer, 5. vydání, 2018.
4. Hurychová, K., Tomášek, P., Zvára, M. Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů. Praha: Karolinum, 2016.
5. Pelikánová, I.: Obchodní právo I. Praha: Wolters Kluwer, 2. vydání, 2010.
6. Pokorná, J., Holejšovský, J., Lasák, J., Pekárek, M. a kol. Obchodní společnosti a družstva. Praha: C. H. Beck, 2014.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Směrnice EP a Rady č. 2017/1132/EU o některých aspektech práva obchodních společností
2. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
3. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
4. Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
5. Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích

Unijní formy obchodních korporací

6. Nařízení Rady č. 2137/85 o evropském hospodářském zájmovém sdružení (EHZS)
7. Nařízení Rady č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)
8. Nařízení Rady č. 1435/2003 o statutu evropské družstevní společnosti (SCE)
9. Zákon č. 360/2004 Sb., o evropském hospodářském zájmovém sdružení
10. Zákon č. 627/2004 Sb., o evropské společnosti
11. Zákon č. 307/2006 Sb., o evropské družstevní společnosti

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Obchodní právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je udělován na základě výsledků testu. K jeho výsledku lze před klasifikací přičíst bonusové body za aktivitu během seminární výuky.
4. Bonusové body za aktivitu na semináři
   - V rámci seminární výuky mohou studenti získat až 20 bonusových bodů.

- O přidělení bonusových bodů rozhoduje vedoucí semináře na základě aktivity studentů (příprava na seminář a aktivita na něm, vypracování domácích úkolů, výsledky průběžných testů a další kvalifikované formy aktivity určené vedoucím semináře).

Zápočtový test

5. Na konci seminární výuky proběhne v rámci každé seminární skupiny zápočtový test, jehož se mohou zúčastnit studenti zapsaní v dané seminární skupině.
6. Dále bude možné absolvovat celokatedrální zápočtový test. Tento test se bude konat ve třech termínech a studenti se na něj musí řádně a včas přihlásit.
7. Otázky zápočtového testu jsou zadávány z materie uvedené v sylabu tohoto předmětu (podnikatel a podnikání, veřejnoprávní rámec podnikání, zastupování podnikatele, právo obchodních korporací).
8. Na vypracování zápočtového testu mají studenti 60 minut.
9. Při zápočtovém testu není přípustné používat právní předpisy, ani jiné zdroje.
10. Za zápočtový test je možné získat vždy maximálně 100 bodů.

Klasifikovaný zápočet

11. Hodnocení studentů se určuje na základě výsledku zápočtové testu (seminárního nebo celokatedrálního) po připočtení případných bonusových bodů.
12. Studenti jsou klasifikovaní stupněm "výborně" (1) při dosažení 91 až 100 (120) bodů, "velmi dobře" (2) při dosažení 76 až 90 bodů, "dobře" (3) při dosažení 61 až 75 bodů nebo "neprospěl/a" (4) při dosažení 60 a méně bodů.

prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Obchodní právo II (HPOP0012)

Anotace

Povinný předmět Obchodní právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Obchodní právo I a Obchodní právo III.

Právní regulace jednotlivých témat povinného předmětu Obchodní právo II (zejména specifika postavení podnikatele v závazkových vztazích a konkrétně při uzavírání smluv a porušení povinností, pojetí obchodního závodu a cenných papírů a dispozice s nimi, obchodní smluvní typy) vychází z obecné úpravy občanského zákoníku (věcná práva, závazkové právo smluvní a deliktní, jednotlivé smluvní typy). Výklad témat předmětu Obchodní právo II se přitom věnuje přednostně těmto institutům obchodního práva a nezaměřuje se na obecný občanskoprávní základ.

Předmětem přednáškové výuky jsou specifika právní úpravy postavení podnikatele v závazcích (modifikace obecného režimu s ohledem na profesionalitu a častou hospodářskou sílu podnikatele, zvláštní ochrana osob vstupujících s ním do právních vztahů, zvláštní úprava důsledků porušení povinností podnikatelem, obchodní smluvní typy pravidelně využívané v rámci podnikání a reflektující specifické potřeby podnikatelů), obchodní závod jako specifický předmět právních vztahů (vymezení obchodního závodu, možnosti dispozic a s tím související ochrana dotčených osob), cenné papíry jako nástroj dispozic s jednotlivými hodnotami (vymezení, třídění, možnosti dispozic s cennými papíry), soutěžní právo v obou jeho podobách: práva na ochranu hospodářské soutěže před jejím omezováním a práva proti nekalé soutěži, právo průmyslového vlastnictví, vybrané otázky účetního práva (z hlediska činnosti podnikatele) a specifika řešení úpadku podnikatele.

Studenti si v rámci předmětu osvojí zejména znalosti v těchto oblastech: odchylky od obecného závazkového práva upravené z důvodu specifického postavení podnikatele (ochrana jiných osob či naopak respekt právní regulace ke specifickým potřebám podnikatelské činnosti), výhody a rizika spojená s využíváním cenných papírů inkorporujících širokou škálu práv, účel a nástroje regulace hospodářského soutěže a s tím spojené limity podnikatelské činnosti, různorodost práv průmyslového vlastnictví poskytující ochranu nehmotným statkům podnikatele.

V rámci seminární výuky jsou dále prohlubovány a procvičovány znalosti a dovednosti z oblasti práva obchodních korporací získané při výuce v předmětu Obchodní právo I. Dále se studenti v seminární výuce zabývají obchodněprávní regulací, která je předmětem přednášek v předmětu Obchodní právo II. Důraz je kladen na samostatnou přípravu studentů na seminární výuku, jejich práci s právními předpisy a dalšími určenými nebo samostatně vyhledanými odbornými zdroji

(před výukou i v jejím průběhu). Rozvíjena je především jejich dovednost s těmito zdroji pracovat – orientovat se v právním předpise, vyhledat relevantní úpravu, řádně ji vyložit a aplikovat na konkrétní skutkové situace zadávané na semináři, vyhledat v soudním rozhodnutí relevantní právní závěry a vhodně je aplikovat.

Zápis předmětu Obchodní právo II je podmíněn zápisem předmětu Obchodní právo I. Absolvování předmětu Obchodní právo II je podmíněno absolvováním předmětu Obchodní právo I.

Pro zapsání předmětu Obchodní právo II je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné IV.

Absolvovaný předmět Obchodní právo II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Obchodní právo II zahrnuje tato témata:

- Specifika právního postavení podnikatele v závazkových vztazích
- Zvláštní způsoby uzavírání smluv podnikatelem
- Důsledky porušení právní povinnosti podnikatelem
- Obchodní závod a dispozice s ním
- Smlouvy příkazního typu v podnikání
- Právo cenných papírů (zejména směnečné právo)
- Právo proti omezování hospodářské soutěže
- Právo proti nekalé soutěži
- Právo průmyslového vlastnictví
- Právní aspekty účetnictví z pohledu podnikatele
- Právní způsoby řešení majetkové nedostatečnosti podnikatele

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol.: Obchodní právo. Podnikatel. Podnikání. Závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
2. Černá, S., Štenglová I., Pelikánová I. a kol. Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

Ostatní literatura:

1. Bejček, J., Hajn, P., Pokorná, J. a kol. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. Praha: C. H. Beck, 2014.
2. Bejček, J., Šilhán, J. a kol. Obchodní smlouvy. Závazky v podnikání. Praha: C. H. Beck, 2015.
3. Černá S. a kol. Sbírka příkladů z obchodního práva. Praha: Wolters Kluwer, 5. vydání, 2018.
4. Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. Praha: C. H. Beck, 3. vydání, 2017.

5. Hurychová, K., Tomášek, P., Zvára, M. Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů. Praha: Karolinum, 2016.
6. Kotásek, J., Pihera, V., Pokorná, J., Vítek, J. Právo cenných papírů. Praha: C. H. Beck, 2014.
7. Pelikánová, I.: Obchodní právo I. Praha: Wolters Kluwer, 2. vydání, 2010.
8. Pelikánová, I.: Obchodní právo IV. Obligační právo - komparativní rozbor. Praha: ASPI, 2009.
9. Pelikánová, I.: Obchodní právo V. Odpovědnost (s přihlédnutím k návrhu nového občanského zákoníku). Praha: Wolters Kluwer, 2012.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
2. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)
3. Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech
4. Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
5. Nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích

Právo cenných papírů

6. Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový
7. Zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu
8. Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
9. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
10. Zákon č. 408/2010 Sb., o finančním zajištění
11. Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech

Soutěžní právo

12. Smlouva o fungování EU
13. Nařízení Rady č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82 Smlouvy
14. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
15. Zákon č. 262/2017 Sb., o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže
16. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

Práva průmyslového vlastnictví

17. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích
18. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech
19. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
20. Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení
21. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
22. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a ochraně obchodního tajemství

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Obchodní právo II je zakončen ústní zkouškou. Předpokladem pro konání ústní zkoušky je absolvování zápočtu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.

Pravidla pro získání zápočtu

3. Zápočet je možné získat v rámci seminární výuky, nebo úspěšným absolvováním celokatedrálního zápočtového testu.

   - Získání zápočtu v rámci seminární výuky je podmíněno alespoň 2/3 účastí na této seminární výuce a zároveň splněním jedné z těchto podmínek: výrazná aktivita při seminární výuce, úspěšné absolvování seminárního zápočtového testu (konaného formou dílčích testů nebo závěrečného testu – dle určení vedoucího semináře), úspěšné absolvování seminárního kolokvia.

   - Skládat celokatedrální zápočtový test (bez nutnosti účastnit se seminární výuky) mohou pouze studenti s individuálním studijním plánem, podle něhož nejsou povinni se účastnit pravidelné výuky, či dočasně po delší dobu studující v zahraničí, či v jiných mimořádných případech (není plnění pracovních povinností). Tento test se bude konat ve třech termínech a studenti se na něj musí řádně a včas přihlásit (garant předmětu může rozhodnout o dalších termínech konání testu). Otázky zápočtového testu jsou zadávány z materie uvedené v sylabu tohoto předmětu (právo obchodních závazků, právo cenných papírů, soutěžní právo, právo průmyslového vlastnictví, obchodněprávní aspekty účetního práva a insolvenčního práva). Na vypracování zápočtového testu mají studenti 45 minut. Za zápočtový test je možné získat vždy maximálně 60 bodů, pro úspěšné absolvování testu je nutné získat minimálně 40 bodů. Při testu je možné používat tyto právní předpisy: zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový, zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže a zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách.

Ústní zkouška

4. Studenti si losují po jedné otázce z koše A a z koše B.

5. Zkouška je klasifikována zkoušejícím, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
6. Při přípravě na zkoušku i při zkoušce lze používat níže uvedené právní předpisy, tzn. student má právo používat tyto texty při přípravě na zkoušky i při zodpovídání zkouškových otázek a zároveň má zkoušející právo při zkoušce požadovat, aby student k doložení svých znalostí obchodního práva prokázal svou orientaci v uvedených právních předpisech, znalost jejich systematiky a schopnost doložit svá tvrzení předložením relevantních ustanovení a tato ustanovení řádně interpretovat.
7. U zkoušky lze používat tyto právní předpisy (jejich přítomnost při zkoušce a přípravě na ni zabezpečuje katedra):
    - Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
    - Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
    - Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

8. Zkouškové otázky:

Koš A

1. Povaha, struktura a funkce obchodního práva, české a evropské prameny obchodního práva
2. Podnikatel (pojem, postavení, jméno a sídlo)
3. Jednání (za) podnikatele
4. Obchodní závod, rodinný závod, koncernový závod; podnik ve smyslu evropského práva
5. Podmínky podnikání (živnostenské a neživnostenské podnikání); podnikání zahraničních osob
6. Obchodní a živnostenský rejstřík
7. Účetnictví podnikatele
8. Úpadek podnikatele, jeho důsledky a způsoby jeho řešení
9. Práva k nehmotným statkům při podnikání (obchodní tajemství, průmyslová práva)
10. České a evropské právo na ochranu hospodářské soutěže
11. Česká a evropská úprava nekalé soutěže
12. Specifika postavení podnikatele v závazkových vztazích
13. Povinnosti podnikatele vůči spotřebiteli
14. Ochrana podnikatele jako slabší strany
15. Zvláštní a typické způsoby uzavírání smluv podnikatelem
16. Veřejné zakázky a jejich zadávání
17. Typické zajišťovací instituty v podnikání
18. Kupní smlouva

19. Smlouva o dílo a smlouva o kontrolní činnosti
20. Dispozice s obchodním závodem
21. Nájem prostoru sloužícího k podnikání, podnikatelský pronájem věcí movitých, leasing
22. Smlouvy příkazního typu v podnikání a franšíza
23. Smlouva o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu, inkasu a úvěru
24. Smlouvy přepravní
25. Pojistná smlouva
26. Smlouva o společnosti a smlouva o tiché společnosti
27. Odpovědnost podnikatele za škodu a za prodlení
28. Administrativní a trestní odpovědnost podnikatele
29. Cenné papíry
30. Zaknihované a imobilizované cenné papíry
31. Směnky

Koš B

32. České a evropské právo obchodních korporací (pojem, prameny, základní zásady a funkce)
33. Pojem a právní povaha obchodní korporace
34. Právní formy a další třídění obchodních korporací (základní rozdíly, funkce, kritéria volby právní formy)
35. Vytvoření obchodní korporace, neplatnost obchodní korporace
36. Vklady a základní kapitál
37. Účast v obchodní korporaci (podíl, jeho povaha, obsah, nakládání s ním)
38. Ochrana člena obchodní korporace (ochrana menšinových společníků, ochrana zájmu většinového společníka)
39. Orgány obchodní korporace (pojem, třídění, působnost)
40. Člen voleného orgánů obchodní korporace (podmínky výkonu funkce, vznik a zánik funkce, povinnosti člena voleného orgánu a důsledky jejich porušení)
41. Ochrana věřitelů obchodní korporace
42. Účast obchodní korporace v podnikatelském seskupení
43. Zrušení obchodní korporace bez právního nástupce Přeměny obchodních korporací
44. Veřejná obchodní společnost
45. Komanditní společnost
46. Společnost s ručením omezeným (základní charakteristika, založení a vznik, organizační struktura)
47. Společnost s ručením omezeným (podíl a postavení společníka)

48. Akciová společnost (základní charakteristika, akcie a další cenné papíry vydávané společností)
49. Akciová společnost (postavení akcionáře)
50. Akciová společnost (organizační struktura)
51. Družstvo (právní povaha, členění družstev, založení a vznik, organizační struktura)
52. Družstvo (družstevní podíl, postavení člena družstva)
53. Obchodní korporace se zvláštním právním režimem (banky, stavební spořitelny, družstevní záložny, pojišťovny)
54. Unijní formy obchodních korporací
55. Právo kapitálového trhu
56. Kolektivní investování

doc. JUDr. Petr Liška LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Obchodní právo III (HPOP0013)

Anotace

Povinný předmět Obchodní právo III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Obchodní právo I a Obchodní právo II.

V rámci povinného předmětu Obchodní právo III neprobíhá výuka, ale je konána klauzurní práce jako praktická kontrola studia konaná písemnou formou. Při ní studenti aplikují své znalosti a dovednosti, které si osvojili v rámci předmětů Obchodní právo I a Obchodní právo II. Při přípravě na KLP si studenti osvojují schopnost z předloženého skutkového základu abstrahovat relevantní skutečnosti a následně je subsumovat pod relevantní právní normy. Na základě jejich výkladu pak studenti předkládají řádně zdůvodněné odpovědi na otázky položené v zadání.

V rámci předmětu je proto testována (a zdokonalována) interpretační a aplikační dovednost studentů. V souvislosti s tím studenti musí na základě svých teoretických znalostí obchodního práva prokázat schopnost selektovat ze skutkového zadání relevantní informace nutné k zodpovězení zadaných otázek. Při vyhledání a výkladu relevantních ustanovení právních předpisů musí především zohlednit aplikační přednost zvláštních ustanovení před ustanovení obecnými; dohledat obecnější ustanovení při absenci výslovné zvláštní úpravy, resp. zvážit, zda norma obsažená v předmětném ustanovení je kogentní, či dispozitivní. Práce s právními předpisy se neomezuje jen na dohledání relevantní úpravy, pravidelně je nutné pro řádný výklad znát účel interpretovaného pravidla (provést teleologický výklad právních norem).

Zápis předmětu Obchodní právo III je podmíněn zápisem předmětu Obchodní právo II. Absolvování předmětu Obchodní právo III je podmíněno absolvováním předmětu Obchodní právo II.

Pro zapsání předmětu Obchodní právo III je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo hmotné IV.

Absolvovaný předmět Obchodní právo III není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Příklady klauzurní práce jsou zadávány z těchto oblastí obchodního práva:

- Právní úprava postavení podnikatele, včetně jeho postavení v závazcích
- Právo obchodních korporací
- Právo cenných papírů

- Právo proti nekalé soutěži
- Živnostenské právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá S. a kol. Sbírka příkladů z obchodního práva. Praha: Wolters Kluwer, 5. vydání, 2018.
2. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol.: Obchodní právo. Podnikatel. Podnikání. Závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
3. Černá, S., Štenglová I., Pelikánová I. a kol. Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015.

Ostatní literatura:

1. Hurychová, K., Tomášek, P., Zvára, M. Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů. Praha: Karolinum, 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
3. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
4. Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
5. Zákon č. 191/1950 Sb., zákon směnečný a šekový
6. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Obchodní právo III je zakončen klauzurní prací, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Klauzurní práce je klasifikována „prospěl(a)“ a „neprospěl(a)“.
4. V každém akademickém roce se vypisují 4 termíny. Pravidla konání této kontroly studia jsou blíže upravena v Pravidlech pro organizaci studia na PF UK (zejména čl. 18 až 24).
5. Studenti jsou povinni se ke KLP na konkrétní termín předem přihlásit prostřednictvím informačního systému (pouhý zápis předmětu nepostačuje). Přihlášky nelze podávat telefonicky, ani poštou, ani osobně v sekretariátě katedry. Počet přihlášených na jeden termín je z kapacitních důvodů omezen počtem 500 studentů. Bez řádného přihlášení nelze KLP vykonat.
6. Klauzurní práce je písemná. Výjimky z povinné písemné formy pro jednotlivé studenty z důvodu jejich závažného zdravotního postižení povoluje děkan (proděkan). Pokud je z dlouhodobých závažných zdravotních důvodů třeba, aby student psal KLP na počítači, sdělí a doloží tuto skutečnost s předstihem 10 dnů na sekretariátu katedry.

7. Zadání KLP jsou zaměřena na materii, která byla v rámci výuky obchodního práva předmětem přednášek a cvičení. V zadání jsou použity alespoň dva příklady publikované v aktuálním vydání Sbírky příkladů z obchodního práva. Zadávány nejsou příklady z oblasti práva proti omezování hospodářské soutěže, zadávání veřejných zakázek a průmyslového vlastnictví.
8. KLP spočívá v řešení pěti konkrétních příkladů. Úkolem studentů je odpovědět na zadané otázky s příkladem související. Odpovědi musí obsahovat skutkové a právní odůvodnění. Jestliže je odpověď vázána na aplikaci právního předpisu, je třeba použít přesné citace (předpis, paragraf, odstavec, popř. písmeno).
9. Celé zadání je účastníkům předáno písemně. Řešení účastník napíše na papír označený razítkem katedry, jménem a příjmením účastníka (hůlkovým písmem), jeho podpisem a dnem konání KLP. Řešení musí být napsáno čitelně; nečitelná nebo špatně čitelná řešení budou hodnocena jako chybná. Formulace řešení je třeba psát v souvislých větách, nikoliv jen v heslech, zkratkách apod. Pro řešení celého zadání je stanovena doba 120 minut.
10. Řešení jednotlivých příkladů se hodnotí 0 až 2 body. Celkem lze získat maximálně 10 bodů. Pro celkové hodnocení KLP jako vyhovující („prospěl/a“) musí účastník získat alespoň 6 bodů.
11. Každý účastník řeší jednotlivá zadání (otázky) samostatně, jinak bude práce odebrána a hodnocena jako nevyhovující. Stejně bude postupováno při jakékoliv komunikaci mezi účastníky nebo při jakémkoliv použití elektronických zařízení.
12. Při řešení zadání lze používat pouze text právního předpisu v tištěné formě, a to
    - zákona o obchodních korporacích (90/2012 Sb.),
    - občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.),
    - zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (č. 304/2013 Sb.),
    - zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (č. 125/2008 Sb.),
    - živnostenského zákona (č. 455/1991 Sb.) a
    - zákona směnečného a šekového (č. 191/1950 Sb.), vše v účinném znění.
13. Předpisy si nelze v průběhu KLP půjčovat od jiných studentů. Není dovoleno používat jiné pomůcky, ani uvedené zákony opatřené předmluvou, poznámkami nebo komentářem (edice zákonů typu „úzet“ obsahující další právní předpisy jsou přípustné). V textu zákona mohou být podtržena vybraná ustanovení, případně jej lze opatřit samolepicími záložkami. Jinak lze pracovat pouze s čistým textem zákona bez jakýchkoli poznámek, čísel souvisejících zákonů či jiných vpisků. Porušení těchto zásad má za následek odebrání práce a její hodnocení jako nevyhovující.

doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Pracovní právo I (HPOP0016)

Anotace

Povinný předmět Pracovní právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Pracovní právo II.

Obor pracovního práva lze spolu s oborem práva sociálního zabezpečení podřadit pod širší pojem, jímž je tzv. sociální právo.

Obor pracovního práva je oborem, při jehož výuce je věnována pozornost těmto oblastem - individuální pracovní právo, kolektivní pracovní právo a vybrané aspekty z oblasti právní úpravy zaměstnanosti.

Pracovní právo lze dělit z různých hledisek. Již tradiční je dělení na tzv. individuální pracovní právo (soubor právních norem upravujících vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem při výkonu závislé práce) a kolektivní pracovní právo (soubor právních norem upravujících vztahy mezi zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelem, resp. zástupci zaměstnavatelů).

Historicky první a současně asi nejdůležitější oblastí, která tvoří pracovní právo, je individuální pracovní právo. Individuální pracovní právo bývá zpravidla chápáno jako soubor právních vztahů, v nichž pracovní sílu fyzické osoby (zaměstnance) užívá za odměnu jiný subjekt - zaměstnavatel, kterým je právnická nebo fyzická osoba. Jedná se tedy o vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Těžiště úpravy individuálního práva je obsaženo v zákoníku práce.

Druhou oblastí pracovního práva (která se v řadě případů prolíná s individuálním pracovním právem a doplňuje ho) je kolektivní pracovní právo. Kolektivní pracovněprávní vztahy zahrnují právní vztahy mezi subjekty, které zastupují kolektivy zaměstnanců (v ČR jsou jimi především odborové organizace) a zaměstnavateli, resp. jejich sdruženími. Součástí kolektivního pracovního práva je však též soubor norem, které jsou výsledkem smluvněprávních jednání uvedených subjektů kolektivních právních vztahů (především normativní část kolektivních smluv). Kolektivní pracovněprávní vztahy jsou právně upraveny jednak přímo v zákoníku práce, který upravuje především jejich hmotněprávní stránku a jednak v zákoně o kolektivním vyjednávání, který upravuje především procesněprávní stránku těchto vztahů a současně stanoví subsidiární použití zákoníku práce.

Vedle toho bývá pod předmět pracovního práva podřazována i právní úprava zaměstnanosti, jíž rozumíme soubor právních norem regulující vztahy, které vznikají při realizaci práva získávat prostředky pro své životní potřeby prací a souvisejícím hmotném zabezpečení podle čl. 26 LZPS. Právní úprava zaměstnanosti, je charakteristická, oproti právní úpravě shora zmíněných oblastí,

primárně veřejnoprávní metodou úpravy, s tím že i právní vztahy, které reguluje, mají převážně veřejnoprávní charakter. Lze ji tudíž v rámci pojmu sociálního práva vnímat co do podstaty spíše blíže právu sociálního zabezpečení. Z tohoto důvodu je v rámci výuky předmětu pracovního práva věnována pozornost pouze vybraným aspektům z oblasti zaměstnanosti, které mají úzkou vazbu primárně na předmět právní úpravy individuálního pracovního práva (zejména agenturní zaměstnávání, zaměstnávání cizinců, zaměstnávání osob se zdravotním postižením atp.). Pracovní právo historicky vzniklo zejména z důvodu potřeby chránit slabší stranu pracovního vztahu, tj. zaměstnance. I v současné době je možno považovat ochrannou funkci za nejdůležitější a převažující funkci pracovního práva. Na druhou stranu nelze tuto funkci rozhodně považovat za jedinou. Vedle ochranné funkce hraje nezanedbatelnou i organizační funkce pracovního práva. Pracovní právo vytváří rámec a podmínky, za nichž se uskutečňuje pracovní proces, vymezuje míru práce, odměny za práci a stanoví pravidla pro fungování trhu práce. Poskytuje rovněž zaměstnavatelům nástroje pro řízení podniku a jednotlivých zaměstnanců a jejich kolektivů. Dále vytváří podmínky i pro účast zaměstnanců a jejich organizací a orgánů na řízení podniků.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Zápis předmětu Pracovní právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět Pracovní právo I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Pracovní právo I zahrnuje tato témata:

- Předmět pracovního práva, jeho prameny a postavení v systému práva
- Pracovněprávní vztahy a právní vztahy účasti na práci
- Pracovněprávní skutečnosti
- Vznik pracovního poměru a jeho obsah
- Změny pracovního poměru
- Přechod práv a povinností z pracovněprávních vztahů
- Skončení pracovního poměru - I.
- Skončení pracovního poměru - II.
- Pracovní doba, doby odpočinku
- Dovolená
- Mzda a plat
- Překážky v práci
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bělina, M., Pichrt, J. a kol., Pracovní právo, 7. doplněné a podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2017
2. Hůrka, P. a kol., Pracovní právo v bodech s příklady, 5. akt. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019
3. Pichrt, J., Drápal, L. a kol. Případové studie pracovněprávní, C. H. Beck, 2015

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
2. Zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
3. Zák. č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání ve znění pozdějších předpisů
4. Zák. č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli, ve znění pozdějších předpisů
5. Zák. č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru na bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů
6. Zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
7. Zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci .., ve zn. p. p.
8. Zák. č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
9. Nař. vl. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci
10. Zák. č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaruč. mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí .., ve zn. p. p.
11. Zák. č. 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
13. Zák. č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zák.), ve zn. p. p.
14. Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Pracovní právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Pracovní právo I získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet se získá za absolvování písemného zápočtového testu.
4. Při řešení testu je možné používat právní předpisy.
5. Zápočet lze primárně splnit formou celokatederního zápočtového testu.

6. Doplňkově jsou vedoucí seminářů:

   a) v případě studentů s vynikající docházkou na seminární výuku a

   b) po vyhodnocení aktivní účasti studenta na seminářích či po vyhodnocení jeho přípravy na seminární výuku jako nadstandardní

   oprávněni v individuálních případech udělit klasifikovaný zápočet studentům zapsaným, resp. navštěvujícím jimi vedený seminář, bez toho, že by tito studenti absolvovali celokatederní test; v takovém případě se klasifikované zápočty udělují zpravidla na posledním semináři, nejpozději však do dne ukončení seminární výuky v předmětu v příslušném semestru.

7. Pravidla celokatederního zápočtového testu:

   Datum a místo konání*:*

   - celkem 6 termínů ve zkouškovém období po letním semestru a 1 termín ve zkouškovém období po zimním semestru
   - přesné termíny a umístění budou vyvěšeny na nástěnce sekretariátu katedry, způsob přihlašování bude prostřednictvím internetu podle pokynů oddělení informačních technologií
   - přihlásit se mohou pouze studenti, kteří absolvovali letní semestr pracovního práva a mají zapsán předmět Pracovní právo I

   Řešitelský čas:

   - 45 minut

   Zadání:

   - praktická aplikace ustanovení právních předpisů regulujících pracovněprávní vztahy, rozsah bude odpovídat látce, která byla přednesena v letním semestru
   - tři části:
     a) řešení otázek praktického příkladu
     b) testové otázky
     c) vyhotovení právního jednání
   - možnost použití právních předpisů

   Hodnocení:

   Získá-li řešitel

   - méně jak 60 % bodů, bude hodnocen klasifikačním stupněm nedostatečně;
   - 60 % – 72 % bodů, bude hodnocen klasifikačním stupněm dobře;
   - 73 % – 85 % bodů, bude hodnocen klasifikačním stupněm velmi dobře;
   - více jak 85 % bodů, bude hodnocen klasifikačním stupněm výborně.

prof. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D., v .r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Pracovní právo II (HPOP0017)

Anotace

Povinný předmět Pracovní právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Pracovní právo I.

Obor pracovního práva lze spolu s oborem práva sociálního zabezpečení podřadit pod širší pojem, jímž je tzv. sociální právo.

Obor pracovního práva je oborem, při jehož výuce je věnována pozornost těmto oblastem - individuální pracovní právo, kolektivní pracovní právo a vybrané aspekty z oblasti právní úpravy zaměstnanosti.

Pracovní právo lze dělit z různých hledisek. Již tradiční je dělení na tzv. individuální pracovní právo (soubor právních norem upravujících vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem při výkonu závislé práce) a kolektivní pracovní právo (soubor právních norem upravujících vztahy mezi zástupci zaměstnanců a zaměstnavatelem, resp. zástupci zaměstnavatelů).

Historicky první a současně asi nejdůležitější oblastí, která tvoří pracovní právo, je individuální pracovní právo. Individuální pracovní právo bývá zpravidla chápáno jako soubor právních vztahů, v nichž pracovní sílu fyzické osoby (zaměstnance) užívá za odměnu jiný subjekt - zaměstnavatel, kterým je právnická nebo fyzická osoba. Jedná se tedy o vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Těžiště úpravy individuálního práva je obsaženo v zákoníku práce.

Druhou oblastí pracovního práva (která se v řadě případů prolíná s individuálním pracovním právem a doplňuje ho) je kolektivní pracovní právo. Kolektivní pracovněprávní vztahy zahrnují právní vztahy mezi subjekty, které zastupují kolektivy zaměstnanců (v ČR jsou jimi především odborové organizace) a zaměstnavateli, resp. jejich sdruženími. Součástí kolektivního pracovního práva je však též soubor norem, které jsou výsledkem smluvněprávních jednání uvedených subjektů kolektivních právních vztahů (především normativní část kolektivních smluv). Kolektivní pracovněprávní vztahy jsou právně upraveny jednak přímo v zákoníku práce, který upravuje především jejich hmotněprávní stránku a jednak v zákoně o kolektivním vyjednávání, který upravuje především procesněprávní stránku těchto vztahů a současně stanoví subsidiární použití zákoníku práce.

Vedle toho bývá pod předmět pracovního práva podřazována i právní úprava zaměstnanosti, jíž rozumíme soubor právních norem regulující vztahy, které vznikají při realizaci práva získávat prostředky pro své životní potřeby prací a souvisejícím hmotném zabezpečení podle čl. 26 LZPS. Právní úprava zaměstnanosti, je charakteristická, oproti právní úpravě shora zmíněných oblastí,

primárně veřejnoprávní metodou úpravy, s tím že i právní vztahy, které reguluje, mají převážně veřejnoprávní charakter. Lze ji tudíž v rámci pojmu sociálního práva vnímat co do podstaty spíše blíže právu sociálního zabezpečení. Z tohoto důvodu je v rámci výuky předmětu pracovního práva věnována pozornost pouze vybraným aspektům z oblasti zaměstnanosti, které mají úzkou vazbu primárně na předmět právní úpravy individuálního pracovního práva (zejména agenturní zaměstnávání, zaměstnávání cizinců, zaměstnávání osob se zdravotním postižením atp.). Pracovní právo historicky vzniklo zejména z důvodu potřeby chránit slabší stranu pracovního vztahu, tj. zaměstnance. I v současné době je možno považovat ochrannou funkci za nejdůležitější a převažující funkci pracovního práva. Na druhou stranu nelze tuto funkci rozhodně považovat za jedinou. Vedle ochranné funkce hraje nezanedbatelnou i organizační funkce pracovního práva. Pracovní právo vytváří rámec a podmínky, za nichž se uskutečňuje pracovní proces, vymezuje míru práce, odměny za práci a stanoví pravidla pro fungování trhu práce. Poskytuje rovněž zaměstnavatelům nástroje pro řízení podniku a jednotlivých zaměstnanců a jejich kolektivů. Dále vytváří podmínky i pro účast zaměstnanců a jejich organizací a orgánů na řízení podniků.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Zápis předmětu Pracovní právo II je podmíněn zápisem předmětu Pracovní právo I. Absolvování předmětu Pracovní právo II je podmíněno absolvováním předmětu Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět Pracovní právo II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Pracovní právo II zahrnuje tato témata:

- Právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.
- Odpovědnost zaměstnavatele za škodu.
- Odpovědnost zaměstnance za škodu.
- Rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz diskriminace.
- Zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých; péče o zaměstnance.
- Výkon závislé práce ve služebních vztazích.
- Koncepce kolektivního pracovního práva a jeho prameny.
- Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy, řešení kolektivních pracovních sporů.
- Informování a projednání v pracovněprávních vztazích; zástupci zaměstnanců a evropská rada zaměstnanců.
- Agenturní zaměstnávání a činnost agentur práce při zprostředkování zaměstnání; ochrana dětské práce
- Zaměstnávání zaměstnanců ze zahraničí; vysílání zaměstnanců.
- Kontrolní činnost.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bělina, M., Pichrt, J. a kol., Pracovní právo, 7. doplněné a podstatně přepracované vydání, Praha: C. H. Beck, 2017
2. Hůrka, P. a kol., Pracovní právo v bodech s příklady, 5. akt. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019
3. Pichrt, J., Drápal, L. a kol. Případové studie pracovněprávní, C. H. Beck, 2015

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
2. Zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
3. Zák. č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání ve znění pozdějších předpisů
4. Zák. č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli, ve znění pozdějších předpisů,
5. Zák. č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru na bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů
6. Zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů
7. Zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci .., ve zn. p. p.
8. Zák. č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
9. Nař. vl. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci
10. Zák. č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaruč. mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí .., ve zn. p. p.
11. Zák. č. 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
13. Zák. č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zák.), ve zn. p. p.
14. Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Pracovní právo II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Pracovní právo II získá student 5 kreditů.
3. Zkouška je ústní.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy a ani jiné pomůcky či materiály.
5. Student si losuje po jedné otázce z každé části.

6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:

   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

Pracovní právo II. - část A

1) Pojem, vymezení a předmět úpravy pracovního práva
   - pojem pracovního práva
   - členění vztahů, které pracovní právo reguluje
   - závislá práce
   - vymezení specifik jednotlivých oblastí pracovního práva

2) Postavení pracovního práva v systému práva
   - vývoj pracovního práva a jeho postavení k ostatním právním odvětvím v historické perspektivě
   - vztah pracovního práva k ostatním právním odvětvím na našem území po roce 1918
   - postavení pracovního práva v současném systému práva (specifika pracovního práva)

3) Vztah pracovního a občanského práva
   - historické etapy vývoje vztahu pracovního a občanského práva
   - aktuální vztah občanského a pracovního práva
   - použití občanského zákoníku na pracovněprávní vztahy

4) Mezinárodní prvek v pracovním právu
   - možné mezinárodní prvky při výkonu závislé práce
   - výkon závislé práce v cizině a rozhodné právo
   - postavení zaměstnance, který není státním příslušníkem České republiky

5) Evropské pracovní právo
   - prameny práva Rady Evropy (příklady úmluv a jejich uplatnění)
   - prameny práva EU (primární a sekundární právo – jeho uplatnění)
   - judikatura evropských soudů

6) Prameny pracovního práva
   - vymezení pojmu pramen práva
   - vymezení jednotlivých pramenů pracovního práva
   - specifika pramenů pracovního práva ve srovnání s jinými právními obory

7) Vznik a vývoj pracovního práva
   - historické vývojové etapy
   - vývoj pracovněprávní legislativy od roku 1918
   - současné trendy v pracovním právu

8) Základní zásady pracovněprávních vztahů a jejich význam
   - pojem právní princip/zásada
   - význam právních principů
   - vymezení základních zásad pracovněprávních vztahů
   - význam základních zásad mj. v kontextu subsidiárního použití občanského zákoníku

9) Ochranná funkce pracovního práva a její projevy v právní úpravě
   - vymezení základních funkcí pracovního práva
   - pojem ochranné zákonodárství
   - konkrétní příklady právních institutů, ve kterých se projevuje ochranná funkce pracovního práva

10) Rovné zacházení a zákaz diskriminace v pracovním právu
   - vymezení pojmu rovné zacházení a zákaz diskriminace
   - prameny právní úpravy
   - příklady zakázaných jednání v jednotlivých fázích pracovního poměru a jejich důsledky
   - právní nástroje ochrany

11) Pracovněprávní vztahy a jejich prvky
   - vymezení pracovněprávních vztahů
   - třídění pracovněprávních vztahů
   - charakteristika jednotlivých prvků pracovněprávních vztahů s důrazem na základní pracovněprávní vztahy

12) Právní skutečnosti v pracovním právu
   - pojem pracovněprávních skutečností
   - dělení pracovněprávních skutečností
   - náležitosti pracovněprávního jednání

13) Počítání času; lhůty a doby v pracovním právu
   - vymezení pojmů doba a lhůta a jejich třídění
   - pravidla počítání času v pracovněprávních vztazích
   - konkrétní příklady dob a lhůt

14) Vady právních jednání a jejich následky v pracovněprávních vztazích
   - pojmové vymezení vad právního jednání
   - označení možných vad právního jednání spolu s uvedením důsledků vady
   - specifika pracovněprávní úpravy

15) Účastníci individuálních pracovněprávních vztahů, jejich jednání a zastoupení
   - vymezení subjektů pracovněprávních vztahů s důrazem na zaměstnance a zaměstnavatele
   - způsobilost být účastníkem individuálních pracovněprávních vztahů
   - jednání a zastoupení účastníků individuálních pracovněprávních vztahů

16) Účastníci kolektivních pracovněprávních vztahů
   - vymezení jednotlivých účastníků kolektivních pracovněprávních vztahů
   - ustavení jednotlivých účastníků kolektivních pracovněprávních vztahů a jejich vzájemné vztahy
   - působnost jednotlivých účastníků kolektivních pracovněprávních vztahů

17) Závislá práce a nelegální práce
- vymezení pojmu závislá práce (znaky a důsledky závislé práce, včetně vývoje právní úpravy)
- vymezení pojmů nelegální práce (druhy nelegální práce)
- důsledky spojené s výkonem nelegální práce, včetně vývoje právní úpravy

18) Pojem a druhy pracovního poměru
- pracovní poměr jako závazkový právní vztah – vymezení pojmu
- vývojové koncepce pracovního poměru
- druhy pracovního poměru zejména z hlediska rozsahu úvazku, doby trvání pracovního poměru

19) Vznik pracovního poměru
- pravidla výběru uchazeče o zaměstnání (ochrana osobních údajů, zákaz diskriminace)
- způsoby vzniku pracovního poměru
- vyjednávání o pracovní smlouvě
- povinnosti stran před vznikem pracovního poměru

20) Změna pracovního poměru
- prvky pracovního poměru
- změna subjektu pracovního poměru
- změna obsahu pracovního poměru

21) Dočasné přidělení
- dočasné přidělení jako změna obsahu pracovního poměru (zejména subjekty, podmínky, rozsah)
- odlišnosti od dočasného přidělení v rámci agenturního zaměstnávání

22) Skončení pracovního poměru
- způsoby skončení pracovního poměru
- vztah pracovněprávní úpravy k občanskoprávní úpravě
- důsledky skončení pracovního poměru (např. možný nárok na odstupné, potvrzení o zaměstnání, posudek o pracovní činnosti)

23) Závazkové právní vztahy v pracovněprávních vztazích
- jednotlivé typy závazkových právních vztahů v pracovněprávních vztazích
- vznik závazkových právních vztahů
- prvky, zejména obsah právních vztahů
- omezení aplikace občanského zákoníku na závazkové pracovněprávní vztahy

24) Zajištění a utvrzení dluhů z pracovněprávních vztahů
- vymezení pojmu zajištění a utvrzení dluhů
- jednotlivé nástroje zajištění a utvrzení dluhů a jejich pojmové vymezení
- nástroje zajištění a utvrzení, které lze využít v pracovněprávních vztazích

25) Základní povinnosti zaměstnavatele a zaměstnance
- vymezení základního pracovního závazku
- vymezení dalších základních povinností zaměstnance
- vymezení dalších základních povinností zaměstnavatele

26) Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- vymezení pojmu bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- systematika a vztahy právních předpisů a jiných pramenů práva v oblasti BOZP

- práva a povinnosti zaměstnavatele, zaměstnance a zástupců zaměstnanců na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

27) Flexibilní formy výkonu práce
- vymezení pojmu flexibilní formy výkonu závislé práce
- flexibilní formy výkonu práce z hlediska platné a účinné právní úpravy
- flexibilní formy výkonu práce – další možné teoretické konstrukty

28) Vysílání zaměstnanců k výkonu práce do zahraničí
- pojem vysílání zaměstnanců
- právní úprava regulující vysílání
- formy vysílání
- důsledky vysílání ve vztahu k právům a povinnostem zaměstnance a zaměstnavatele

29) Osobnostní práva zaměstnance a jejich ochrana v pracovněprávních vztazích
- instituty ochrany osobnostních práv zaměstnanců
- soukromoprávní prostředky ochrany osobnostních práv
- veřejnoprávní prostředky ochrany osobnostních práv

30) Doručování písemnosti v pracovněprávních vztazích
- doručování zaměstnanci a zaměstnavateli
- doručení do vlastních rukou
- důsledky nesprávného doručení

31) Přechod práva a povinností z pracovněprávních vztahů
- vymezení pojmu
- účel právní úpravy
- práva a povinnosti zaměstnance, zaměstnavatele a zástupců zaměstnanců

32) Další právní vztahy účasti na práci
- vymezení pojmu
- modelové vztahy zákoníku práce a dalších právních předpisů
- použití zákoníku práce na další vztahy účasti na práci
- vymezení konkrétních případů

33) Pojetí odpovědnosti v pracovním právu
- vymezení pojmu
- možné teoretické konstrukce
- základní charakteristika odpovědnosti zaměstnance a zaměstnavatele

34) Základní rozdíly v postavení zaměstnanců ve mzdové a platové sféře
- vymezení pojmu plat a mzda
- rozdíly v postavení zaměstnanců v platové a mzdové sféře v jednotlivých fázích pracovního poměru či v některých pracovněprávních institutech

35) Agenturní zaměstnávání
- vymezení pojmu (právní základ, subjekty a obsah smluvních vztahů)
- agentura práce, její ustavení, základní práva a povinnosti
- zákonná omezení zprostředkování zaměstnání agenturou práce

36) Formy kolektivních pracovněprávních vztahů, kolektivní práva zaměstnanců
- historický vývoj
- ústavněprávní aspekty

- jednotlivé formy kolektivních pracovněprávních vztahů
- vymezení jednotlivých kolektivních práv zaměstnanců a možný způsob jejich výkonu

37) Zástupci zaměstnanců v kolektivních pracovněprávních vztazích
- vymezení jednotlivých zástupců zaměstnanců
- ustavení jednotlivých zástupců zaměstnanců
- vztahy zástupců zaměstnanců
- práva a povinnosti jednotlivých zástupců zaměstnanců

38) Postavení odborů a zaměstnavatele - sociální dialog
- vymezení pojmu sociální dialog
- vymezení postavení odborů a možnosti vytváření jejich hierarchických struktur, včetně jejich práv a povinností
- vymezení postavení zaměstnavatelů a možnosti vytváření jejich hierarchických struktur, včetně jejich práv a povinností

39) Rada zaměstnanců, zástupce pro BOZP a jejich úloha v procesu informování a projednání
- pojem informování a projednání
- rada zaměstnanců a její ustanovení
- zástupce pro BOZP a jeho ustanovení
- úloha rady zaměstnanců a zástupce pro BOZP v informování a projednání – práva a povinnosti

40) Kontrolní činnost v oblasti pracovního práva
- vymezení druhů kontroly
- vnitřní kontrola – oprávněné subjekty a jejich oprávnění, průběh kontroly a možné důsledky
- vnější kontrola – oprávněné subjekty a jejich oprávnění, průběh kontroly a možné důsledky

Pracovní právo II. - část B

1) Práva a povinnosti stran před vznikem pracovního poměru, výběr uchazečů o zaměstnání
- informační povinnost
- povinnosti na úseku ochrany osobních údajů
- rovné zacházení a zákaz diskriminace
- další aspekty – pracovně-lékařské služby, kontraktační proces

2) Pracovní smlouva a její náležitosti
- podstatné náležitostí
- pravidelné a nahodilé náležitosti
- důsledky spojené s nedostatky náležitostí

3) Jmenování na vedoucí pracovní místo a odvolání z (vzdání se) pracovního místa vedoucího zaměstnance
- jmenování jako právní jednání
- pracovní místa obsazovaná jmenováním
- pracovní místa, z nichž lze zaměstnance odvolat a důsledky odvolání

4) Pracovní poměr na dobu určitou (sjednání, skončení a důsledky protiprávního sjednání)
- zákonná pravidla pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou
- pracovní poměr na dobu určitou ve specifických situacích
- důsledky protiprávního sjednání pracovního poměru na dobu určitou

5) Zkušební doba (sjednání, skončení pracovního poměru ve zkušební době)
   - sjednání zkušební doby
   - zákonné limity pro sjednání zkušební doby
   - zrušení pracovního poměru ve zkušební době

6) Omezení další výdělečné činnosti zaměstnance (v době trvání a po skončení základního pracovněprávního vztahu)
   - možnosti výdělečné činnosti zaměstnance v době trvání základního pracovněprávního vztahu
   - možná omezení výdělečné činnosti po skončení základního pracovněprávního vztahu
   - možné důsledky porušení zákazu další výdělečné činnosti

7) Převedení na jinou práci
   - vymezení pojmu
   - povinné převedení na jinou práci
   - další případy převedení na jinou práci
   - povinnosti a opatření související s převedením na jinou práci

8) Pracovní cesta, cestovní náhrady a přeložení
   - vymezení pojmů
   - cestovní náhrady, včetně vyúčtování pracovní cesty
   - omezení zaměstnavatele ve vztahu k některým skupinám zaměstnanců

9) Rozvázání pracovního poměru výpovědí
   - podmínky rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany zaměstnance
   - podmínky a omezení rozvázání pracovního poměru výpovědí ze strany zaměstnavatele
   - důsledky nedodržení zákonných podmínek

10) Dohoda o rozvázání pracovního poměru
   - náležitosti dohody o rozvázání pracovního poměru
   - důsledky nedodržení zákonných náležitostí dohody o rozvázání pracovního poměru

11) Okamžité zrušení pracovního poměru
   - podmínky rozvázání pracovního poměru okamžitým zrušením ze strany zaměstnance
   - podmínky rozvázání pracovního poměru okamžitým zrušením ze strany zaměstnavatele
   - důsledky nedodržení zákonných podmínek

12) Omezení při rozvazování pracovního poměru
   - omezení při rozvázání pracovního poměru na straně zaměstnance
   - omezení při rozvázání pracovního poměru na straně zaměstnance

13) Hromadné propouštění a povinnosti zaměstnavatele
   - pojmové vymezení a účel institutu
   - povinnosti zaměstnavatele
   - důsledky nedodržení zákonných podmínek

14) Plnění poskytovaná zaměstnavatelem zaměstnancům při skončení pracovního poměru
   - peněžitá plnění poskytovaná při skončení pracovního poměru a jejich účel
   - nepeněžitá plnění poskytovaná při skončení pracovního poměru a jejich účel

15) Neplatné rozvázání pracovního poměru a jeho právní následky
- neplatné rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnance, jeho následky a možnosti obrany
- neplatné rozvázání pracovního poměru ze strany zaměstnavatele, jeho následky a možnosti obrany
- rozdílné důsledky neplatného a zdánlivého rozvázání pracovního poměru

16) Vedoucí zaměstnanci a jejich práva a povinnosti
- pojmové vymezení
- práva a povinnosti vedoucího zaměstnance
- odchylky od základního zákonného režimu

17) Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr
- pojmové vymezení a účel institutu
- podstatné náležitosti dohod o pracích konaných mimo pracovní poměru
- právní úprava navazující na dohody o pracích konaných mimo pracovní poměru (zejména odvody do pojistných systémů a související aspekty)

18) Délka pracovní doby a její rozvržení
- pojmové vymezení
- zákonné (týdenní a denní) limity pracovní doby
- jednotlivé způsoby rozvržení pracovní doby

19) Konto pracovní doby
- pojmové vymezení a účel institut
- zákonné podmínky uplatnění konta pracovní doby
- pravidla rozvržení pracovní doby prostřednictvím konta pracovní doby

20) Doba odpočinku a její druhy
- pojmové vymezení a účel institut
- jednotlivé doby odpočinku a související pravidla

21) Práce přesčas, noční práce a pracovní pohotovost
- pojmové vymezení jednotlivých institutů
- zákonná pravidla pro výkon přesčasové práce, včetně souvisejících aspektů (například odměna)
- zákonná pravidla pro výkon noční práce, včetně souvisejících aspektů (například odměna)
- zákonná pravidla pro držení pracovní pohotovosti a výkon práce v době pracovní pohotovosti

22) Práva a povinnosti zaměstnavatele na úseku BOZP
- vymezení pojmu bezpečnost a ochrana zdraví při práci a účel právní regulace
- povinnosti zaměstnavatele podle zákoníku práce a zvláštních právních předpisů (včetně například pracovně-lékařských služeb, kvalifikace rizikovosti prací atd.)

23) Pracovní podmínky žen, mladistvých a osob se zdravotním postižením
- zvláštní pracovní podmínky žen a mladistvých (například zakázané práce, přesčasová práce, noční práce, rozvržení pracovní doby)
- pracovní podmínky a podpora zaměstnávání osoby se zdravotním postižením.

24) Odměňování závislé práce
- pojmové vymezení - mzda, plat a odměna z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr
- základní principy odměňování
- určení a stanoví výše mzdy, platu a odměn z dohod

25) Důležité osobní překážky v práci
- pojmové vymezení a účel institutu
- jednotlivé překážky v práci a s nimi spojené právní důsledky

26) Překážky v práci z důvodu obecného zájmu
- pojmové vymezení a účel institutu
- jednotlivé překážky v práci a s nimi spojené právní důsledky

27) Překážky v práci na straně zaměstnavatele
- pojmové vymezení a účel institutu
- jednotlivé překážky v práci a s nimi spojené právní důsledky

28) Dovolená
- pojmové vymezení a účel institutu
- dovolená za kalendářní rok, její poměrná část a výměra dovolené , dodatková dovolená – podmínky vzniku nároku a pravidla čerpání dovolené

29) Péče o zaměstnance
- pojmové vymezení a účel institutu
- zejména pracovní podmínky zaměstnanců, stavování zaměstnanců, fond sociálních a kulturních potřeb

30) Prohlubování a zvyšování kvalifikace
- pojmové vymezení a účel institut
- kvalifikační dohoda a související aspekty

31) Odpovědnost zaměstnance za škodu
- pojmové vymezení, včetně podmínek založení odpovědnosti zaměstnance
- jednotlivé druhy odpovědnosti zaměstnance za škodu

32) Odpovědnost zaměstnavatele za škodu
- pojmové vymezení, včetně podmínek založení odpovědnosti zaměstnavatele
- jednotlivé druhy odpovědnosti zaměstnavatele za škodu

33) Odpovědnost za pracovní úraz a nemoc z povolání
- pojmové vymezení
- jednotlivé druhy náhrad při pracovním úrazu a nemoci z povolání a způsob jejich úhrady

34) Práce konaná zaměstnancem mimo pracoviště zaměstnavatele („home working“)
- pojmové vymezení
- zákonné odchylky od obecného režimu pracovního poměru

35) Přístup k nadnárodním informacím
- pojmové vymezení a účel institutu
- formy realizace práva zaměstnanců na přístup k nadnárodním informacím a projednání
- Evropská rada zaměstnanců – její ustanovení a fungování

36) Kolektivní smlouvy
- pojmové vymezení
- druhy kolektivních smluv
- náležitosti a možný obsah kolektivních smluv

37) Kolektivní smlouva vyššího stupně a její extenze
- pojmové vymezení
- podmínky pro extenzi kolektivní smlouvy vyššího stupně

38) Kolektivní spory
- pojmové vymezení
- procesní způsob řešení kolektivních sporů

39) Právo na stávku, výluka
- pojmové vymezení a účel institut
- zákonné podmínky vyhlášení stávky a výluky

40) Odborová organizace
- pojmové vymezení a úloha odborových organizací
- založení, vznik a působnost odborové organizace

prof. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I (HPOP0018)

Anotace

Povinný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II.

Mezinárodní právo soukromé je odvětví právního řádu, které obsahuje právní normy, jež výlučně upravují soukromoprávní poměry (tzn. poměry občanského a obchodního práva), ve kterých se vyskytuje tzv. mezinárodní prvek. Zároveň zahrnuje i normy mezinárodního civilního procesního práva, které upravují postup soudů a jiných orgánů a účastníků v řízení o soukromoprávních věcech, v němž je mezinárodní prvek. Jde tedy o právní poměry, které mají vztah k více než jednomu právnímu řádu.

Povinný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I vychází z pojmového vymezení a osvětlení zvláštních druhů norem a způsobů úpravy soukromoprávních poměrů, v nichž se vyskytuje mezinárodní prvek. Specifické jsou rovněž prameny právní úpravy, jejichž systém je ve srovnání s jinými odvětvími platného práva mimořádně komplikovaný. Výuka se zaměřuje na kolizní normy a přímé normy a jejich vzájemný vztah, jakož i na zvláštní imperativní normy. Speciálními otázkami obecné části jsou kvalifikace, zpětný odkaz, výhrada veřejného pořádku a aplikace zahraničního práva. Zvláštní část zahrnuje subjekty, závazkové právo, věcná práva, rodinné a dědické právo v poměrech s mezinárodním prvkem a specifika postavení cizinců. Rovněž je zařazen úvod do mezinárodního civilního procesního práva se zvláštním zaměřením na otázky pravomoci a příslušnosti, dále na právní pomoc ve styku s cizinou a na uznání a výkon cizích rozhodnutí.

Studenti se v rámci předmětu zaměří na identifikaci mezinárodního prvku v soukromoprávních poměrech, na osvojení základních pojmů mezinárodního práva soukromého, orientaci v pramenech úpravy a na další otázky obecné části mezinárodního práva soukromého, která je sice poměrně úzká, ale dost specifická ve srovnání s jinými odvětvími platného práva. Své znalosti si procvičují na řešení příkladů z praxe, a to jak rozborem rozhodnutí českých soudů, zejména Nejvyššího soudu ČR, tak rozborem rozsudků Soudního dvora Evropské unie. Důraz je kladen na posilování jejich samostatného hodnocení a kritického myšlení při rozboru judikatury, které ovšem musí být argumentačně podloženo. Studenti by si měli osvojit základní mechanismus

přístupu k řešení soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem, který je odlišný od řešení vztahů čistě vnitrostátních. Jedná se o problémy, při jejichž řešení praxe často chybuje.

Studenti jsou po absolvování předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I schopni aplikovat právní pravidla mezinárodního práva soukromého (kolizní a přímé normy) v konfrontaci s normami práva vnitrostátního; rovněž jsou schopni v základních krocích řešit případy s mezinárodním prvkem z procesního hlediska (určení pravomoci, určení podmínek pro uznání a výkon cizího rozhodnutí).

Zápis předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Pro zápis předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo hmotné III a Obchodní právo I.

Absolvovaný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I zahrnuje tato témata:

- **Pojem, předmět, druhy norem a prameny MPS, způsoby úpravy soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem, unifikace MPS, evropské mezinárodní právo soukromé**
    - Pojem a předmět MPS
    - Pohled do historie
    - Druhy norem MPS a způsoby úpravy soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem
    - Prameny MPS
    - ZMPS – zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
    - Unifikace MPS a srovnávací MPS
    - Evropské mezinárodní právo soukromé (EMPS)
- **Kolizní normy, jejich třídění, hraniční určovatelé**
    - Vymezení kolizních norem
    - Prameny kolizních norem a oblast použití kolizních norem
    - Třídění kolizních norem
    - Hraniční určovatelé – kolizní kritéria
    - Perspektivy kolizní úpravy
- **Kvalifikační problém, aplikace zahraničního práva, zpětný a další odkaz**
    - Důvody vzniku kvalifikačního problému
    - Způsoby řešení kvalifikačního problému

- Úprava v českém právu
- Důvody aplikace zahraničního práva v ČR
- Způsoby aplikace zahraničního práva v ČR
- Výhrada veřejného pořádku
- Zpětný a další odkaz
- Úprava zpětného a dalšího odkazu v právu EU a ČR

- **Úvod do mezinárodního civilního procesního práva I**
  - Mezinárodní prvek v procesním právu
  - Prameny úpravy
  - Příslušnost/pravomoc soudů
  - Úprava v nařízeních Brusel I bis, Brusel II bis (Brusel II ter), o výživném, o evropském platebním rozkazu, o drobných nárocích, o nesporných pohledávkách, o dědictví, o majetkových poměrech v manželství
- **Přímé normy, vztah metody přímé a kolizní, imperativní předpisy s významem pro MPS**
  - Vymezení přímých norem
  - Prameny přímých norem a aplikace přímých norem
  - Vztah přímé metody a kolizní metody
  - Vymezení imperativních norem
  - Aplikace imperativních norem
  - Závěry – výhledy do budoucna
- **Právní postavení cizinců v soukromoprávních poměrech**
  - Vymezení pojmu cizinec
  - Cizinecký režim
  - Státní občanství a zamezení dvojího státního občanství
  - Úprava postavení cizinců v českém právním řádu
  - Zaměstnávání cizinců
  - Zvláštní postavení uprchlíků
- **Subjekty v MPS, právní jednání, zastoupení, promlčení**
  - Subjekty soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem
  - Právní jednání
  - Zastoupení, plná moc a prokura
  - Promlčení
- **Kolizní úprava závazkového práva**

- Základní charakteristika úpravy závazkových právních poměrů a její prameny
- Obligační statut a meze jeho použití
- Nařízení Řím I s důrazem na jeho stěžejní rysy (volba práva, kolizní pravidla při absenci volby, ochrana slabších stran)
- Stručné představení Nařízení Řím II a úprava v ZMPS (§ 101)

- **Kolizní úprava věcných práv**
  - Určování věcného statutu
  - Úprava v ZMPS
  - Úprava v EU a v mezinárodních smlouvách
  - Vydržení
  - Svěřenský fond
  - Kolizní úprava věcných práv v zahraničí
  - Právo duševního vlastnictví
- **Mezinárodní rodinné právo**
  - Úvod do mezinárodního práva rodinného – vymezení pojmů
  - Obecná charakteristika kolizní úpravy rodinného práva – základní hraniční určovatelé
  - Přehled pramenů úpravy
  - Kolizní úprava v nařízeních EU – výživné, majetkové režimy manželů a registrovaných partnerů, rozvod manželství,
  - Kolizní úprava v mnohostranných smlouvách – rodičovská odpovědnost
  - Kolizní úprava v ZMPS – manželství, registrované partnerství, určení a popření rodičovství, osvojení
  - Kolizní úprava ve dvoustranných smlouvách o právní pomoci
  - Mezinárodní příslušnost soudu v rodinných věcech
- **Mezinárodní dědické právo**
  - Prameny právní úpravy a jejich vzájemný vztah
  - Dědický statut a jeho určení
  - Zpětný a další odkaz a výhrada veřejného pořádku
  - Kolizní úprava přípustnosti a platnosti pořízení pro případ smrti
  - Mezinárodní příslušnost soudu v dědických věcech
- **Úvod do mezinárodního civilního procesního práva II**
  - Postavení cizinců, procesní způsobilost
  - Osvobození cizinců od soudních poplatků, záloh a jistoty na náklady řízení
  - Právní pomoc podle nařízení a mezinárodních smluv

- Formy právní pomoci
- Styky mezi orgány při poskytování právní pomoci
- Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí
- Úprava v nařízeních a mezinárodních smlouvách
- Důvody odepření uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KUČERA, Zdeněk, Monika PAUKNEROVÁ a Květoslav RŮŽIČKA. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Právnické učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-550-0.

Ostatní literatura:

1. PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské mezinárodní právo soukromé. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-504-6.
2. PAUKNEROVÁ, Monika, Naděžda ROZEHNALOVÁ, Marta ZAVADILOVÁ a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-368-5.
3. BŘÍZA, Petr, Tomáš BŘICHÁČEK, Zuzana FIŠEROVÁ, Pavel HORÁK, Luboš PTÁČEK, Jiří SVOBODA. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-528-2.
4. KUČERA, Zdeněk. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentované vydání s důvodovou zprávou a souvisejícími předpisy. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6.
5. PAUKNEROVÁ, Monika a Květoslav RŮŽIČKA. Rekodifikované mezinárodní právo soukromé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. Scripta iuridica. ISBN 978-80-87146-94.
6. PFEIFFER, Magdalena. Dědický statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-798-1.
7. BŘÍZA, Petr. Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě. V Praze: C.H. Beck, 2012. Právní praxe. ISBN 978-80-7179-606-0.
8. PFEIFFER, Magdalena. Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém. Praha: Leges, 2013. Teoretik. ISBN 978-80-87576-84-7.
9. TICHÝ, Luboš. Nařízení č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy Řím II: komentář. Praha: C.H. Beck, 2018. Beckovy komentáře. ISBN 9788074007163.
10. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, Klára DRLIČKOVÁ, Tereza KYSELOVSKÁ a Jiří VALDHANS. Mezinárodní právo soukromé Evropské unie. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 9788075981233.

11. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, Klára DRLIČKOVÁ, Tereza KYSELOVSKÁ a Jiří VALDHANS. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 9788075526991.
12. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Instituty českého mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-501-7.
13. VALDHANS, Jiří. Právní úprava mimosmluvních závazků s mezinárodním prvkem. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-412-4.
14. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Závazky ze smluv a jejich právní režim, Masarykova univerzita, Brno 2010

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
2. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepracované znění)
3. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
4. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
5. nařízení Rady č. 2201/2003 o soudní příslušnosti, uznání a výkonu rozsudků ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (tzv. nařízení Brusel II bis), kterým se ruší dosud platné nařízení č. 1347/2000 o soudní příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (tzv. nařízení Brusel II);
6. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení;
7. Úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ("Luganská úmluva") (Lugano, 30. 10. 2007, text dostupný v ÚV. EU L 147, 10. 6. 2009, s. 1–43)
8. Úmluva o právu použitelném pro dopravní nehody, Haag, 4. 5. 1971, č. 130/1976 Sb.
9. Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, Haag, 19. 10. 1996, č. 141/2001 Sb. m. s.

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 629/2004 Sb., o zajištění právní pomoci v přeshraničních sporech v rámci Evropské unie
2. nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností;

3. nařízení Rady (EU) č. 2016/1103 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství; Česká republika se nařízení účastní;
4. nařízení Rady (EU) č. 2016/1104 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství; Česká republika se nařízení účastní;
5. nařízení EP a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech EU („doručování písemností“) a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000;
6. nařízení Rady č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech;
7. nařízení Rady (EU) č. 1259/2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (nařízení Řím III). Česká republika se nařízení neúčastní.
8. nařízení EP a Rady (EU) č. 2016/1191 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012;
9. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepracované znění)
10. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky
11. nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
12. nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
13. Úmluva o dohodách o volbě soudu (Haag, 30. 6. 2005, text dostupný v ÚV EU L 131, 29. 5. 2009, s. 1–13)
14. Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím, 19. 6. 1980, sdělení č. 64/2006 Sb.m.s.)
15. Protokol ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, Haag, 23. 11. 2007, ÚV EU L 331, 16. 12. 2009
16. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5.10.1961, sdělení č. 45/1999 Sb.)
17. In spe: nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o

mezinárodních únosech dětí (přepracované znění nařízení Brusel II bis) – účinnost od 1.8.2022

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je udělován v semináři. V odůvodněných případech (zdravotní důvody, studijní pobyt v zahraničí apod.) může být výjimečně udělen na základě celokatederního testu.
4. Okruhy otázek odpovídají tématům přednášeným v zimním semestru (sylabus, viz výše).

Seminární zápočet

5. V semináři je zápočet udělován seminárním vyučujícím na základě složení písemného testu a získání dalších bodů v průběhu výuky semináře za podmínky, že student absolvoval minimálně 3 semináře.
6. Seminární test se skládá z osmi uzavřených otázek s uvedením možností odpovědí a sedmi otázek, na které jsou odpovědi ANO-NE. Ze seminárního testu je možné získat max. 15 bodů, pro úspěšné absolvování je třeba získat nejméně 7 bodů.
7. Seminární vyučující může bonifikovat maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (diskuse na hodinách, průběžné testy apod.). Udělení bonusových bodů je věcí každého vyučujícího. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu (maximálně však do výše 15 bodů).
8. Pro seminární test je stanoven časový limit 30 minut.
9. Klasifikace je následující: 13-15 bodů výborně, 10-12 bodů velmi dobře, 7-9 bodů dobře, méně než 7 bodů neprospěl(a).
10. Při testu není možné používat právní předpisy, ani jiné zdroje (včetně mobilních telefonů).
11. Pro konání seminárního testu je seminárním vyučujícím stanoven jeden termín. Test se koná během posledního semináře v rámci výuky zimního semestru. Pokud nelze z důvodů obsazenosti počítačové místnosti konat seminární test v tomto termínu, stanoví vyučující termín náhradní.
12. Student, který neuspěl u seminárního testu, má možnost se 2x účastnit celokatederního testu, tj. celkem má tři pokusy.

Celokatederní zápočet

13. Celokatederní test se skládá z osmi uzavřených otázek s uvedením možností odpovědí a sedmi otázek, na které jsou odpovědi ANO-NE. Z celokatederního testu je možné získat max. 15 bodů, pro úspěšné absolvování je třeba získat nejméně 7 bodů.
14. Pro celokatederní test je stanoven časový limit 30 minut.
15. Klasifikace je následující: 13-15 bodů výborně, 10-12 bodů velmi dobře, 7-9 bodů dobře, méně než 7 bodů neprospěl(a).

16. Při testu není možné používat právní předpisy, ani jiné zdroje (včetně mobilních telefonů).
17. Pro konání celokatederního testu stanoví katedra tři termíny. Student může celokatederní test dvakrát opakovat, tj. celkem má tři pokusy.
18. Student, který neuspěl u seminárního testu, má možnost se dvakrát účastnit celokatederního testu, tj. celkem má tři pokusy.
19. Studentovi se k bodům za celokatederní test přičítají bonusové body získané na semináři.

prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II (HPOP0019)

Anotace

Povinný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Povinný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II je zaměřen na problematiku právní úpravy vztahů vznikajících v mezinárodním obchodním styku. Důraz je kladen na rovinu soukromoprávní, problematika mezinárodních organizací významných pro mezinárodní hospodářské styky (tedy oblast mezinárodního veřejného práva) je ponechána stranou. Studenti získají znalosti týkající se systematizace různorodých pramenů právní úpravy, subjektů v mezinárodním obchodním styku, regulace mezinárodního obchodu ze strany státu, podnikání zahraničních osob v České republice, mezinárodního platebního styku, mezinárodního insolvenčního řízení. Dále se studenti seznámí s vybranými smluvními typy v mezinárodním obchodě a jejich právní úpravou (mezinárodní kupní smlouvy, smlouvy uzavírané v mezinárodní přepravě, mezinárodní franšízová smlouva apod.). Pozornost je v rámci předmětu Mezinárodní právo soukromého a právo mezinárodního obchodu II rovněž věnována řešení sporů z mezinárodního obchodního styku, a to jak před soudy, tak mimosoudně. Z alternativních způsobů řešení sporů je důraz kladen na mezinárodní obchodní arbitráž, včetně investiční arbitráže.

Studenti se v rámci předmětu seznámí blíže s obsahem nejvýznamnějších mezinárodních smluv, které jsou stále velmi relevantním pramenem práva mezinárodního obchodu. Vzhledem ke skutečnosti, že právo mezinárodního obchodu je úzce spojeno s mezinárodním právem soukromým, neboť mají stejné způsoby úpravy vztahů s mezinárodním prvkem, prohloubí si studenti během semestru základní znalosti mezinárodního práva soukromého. Studenti jsou po absolvování předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II schopni určit a vyhledat relevantní prameny právní úpravy mezinárodního obchodu, vyřešit jejich případnou kolizi a relevantní předpis aplikovat na konkrétní případ, ať se jedná o problematiku kolizní nebo oblast mezinárodního civilního procesního práva. Dále jsou studenti schopni pracovat s judikaturou Soudního dvora EU (vyhledat relevantní judikaturu v evropském právním informačním systému).

V seminářích předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II studenti řeší konkrétní příklady týkající se mezinárodního obchodu. Příklady studenti zpracovávají na základě práce s právními předpisy, učí se orientovat zejména mezi četnými prameny práva vnitrostátní a mezinárodní povahy, které upravují mezinárodní obchodní styk, včetně pramenů tzv. soft law. Studenti jsou

v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat předepsanou literaturu a judikaturu tak, aby byli v rámci seminářů připraveni na vybrané téma diskutovat.

Zápis předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II je podmíněn zápisem předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I. Absolvování předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II je podmíněno absolvováním předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Absolvovaný předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II zahrnuje tato témata:

- **Pojem, předmět, prameny, způsoby úpravy, unifikace práva mezinárodního obchodu**
  - Vymezení pojmu právo mezinárodního obchodu a způsoby úpravy
  - Prameny právní úpravy
  - Prostředky vytvářené praxí mezinárodního obchodu (lex mercatoria)
  - INCOTERMS
- **Ingerence státu do mezinárodního obchodního styku, podmínky a způsoby podnikání cizinců a zahraničních právnických osob v ČR, ochrana a podpora zahraničních investic, řešení sporů z mezinárodních investic**
  - Společná obchodní politika EU
  - Způsoby zásahů států do mezinárodního obchodního styku
  - Podmínky pro podnikání cizinců a zahraničních osob v ČR
  - Živnostenské a jiné způsoby podnikání cizinců a zahraničních osob v ČR
  - Investiční pobídky
  - Ochrana a podpora zahraničních investic v evropském a mezinárodním právu
  - Způsoby řešení mezinárodních investičních sporů
  - Mezinárodní středisko pro řešení sporů z investic
- **Subjekty v mezinárodním obchodním styku**
  - Fyzické osoby (osobní statut, jednání fyzické osoby, fyzická osoba jako podnikatel)
  - Právnické osoby (pojem, obchodní společnosti, které nejsou právnickými osobami, osobní statut a principy jeho určování, sídlo, přeshraniční přemístění sídla, způsobilost v procesním právu)
  - Státy a mezinárodní organizace (státy jako subjekty mezinárodního práva veřejného a jako občanskoprávní subjekty, mezinárodní organizace vládní a nevládní)
- **Kupní smlouva v mezinárodním obchodním styku**
  - Úmluva o smlouvách o mezinárodní koupě zboží (předmět, působnost, způsob aplikace)
  - Kolizní úprava mezinárodní kupní smlouvy
  - Určení mezinárodní příslušnosti soudů ve sporech z kupní smlouvy (ve světle judikatury SDEU)
- **Placení v mezinárodním obchodním styku a zajištění závazků v mezinárodním obchodním styku**
  - Definice a druhy mezinárodního platebního styku
  - Právní prameny pro oblast mezinárodního platebního styku
  - Vztah volně směnitelné měny a virtuální „měny“
  - Banka jako nedílný článek mezinárodního platebního styku, její organizace a fungování v rámci mezinárodního platebního styku (SEPA, Instant payments, FinTech)

- Druhy plateb (hotovostní a bezhotovostní) a platební instrumenty (bezzávazkové a závazkové) v mezinárodním platebním styku
- Právní prameny zajištění závazků v mezinárodním obchodním styku
- Kolizní řešení zajištění věcně právní povahy
- Kolizní řešení zajištění závazkově právní povahy
- Exportní garanční a zajišťovací společnost a.s., Česká exportní banka, a.s.

- **Vybrané smluvní typy používané v mezinárodním obchodním styku**
  - Mezinárodní franšízová smlouva (kolizní a jurisdikční normy)
  - Mezinárodní distribuční smlouva (kolizní a jurisdikční normy)
  - Mezinárodní smlouva o obchodním zastoupení (kolizní a jurisdikční normy)
  - Mezinárodní licenční smlouva (kolizní a jurisdikční normy)
  - Spotřebitelské smlouvy v mezinárodním obchodě (ochrana spotřebitele v kolizních a jurisdikčních normách)

- **Smlouvy v mezinárodní přepravě**
  - Význam mezinárodní přepravy a základní pojmy
  - Právní úprava přepravních smluv v mezinárodní přepravě (smlouvy o přepravě – vnitrostátní, mezinárodní a unijní úprava)
  - Přepravní smlouva v jednotlivých dopravních oborech (základní otázky upravené v mezinárodních úmluvách, mezinárodní přeprava železniční, silniční, letecká, vnitrozemská plavba, námořní přeprava, kombinovaná přeprava)
  - Mezinárodní přeprava a Evropská unie (primární a sekundární právo)

- **Specifika mezinárodního e-obchodu**
  - Právní povaha internetu
  - Mezinárodní prvek a internet
  - Typické B2B vztahy s mezinárodním prvkem v prostředí internetu
  - Aplikace kolizních a přímých norem v prostředí internetu
  - Aplikace norem mezinárodního práva procesního v prostředí internetu
  - Vybraná judikatura českých soudů, SDEU a zahraničních soudů ohledně otázek mezinárodního e-obchodu

- **Řešení sporů z mezinárodního obchodního styku v soudním řízení**
  - Specifika soudních sporů z mezinárodního obchodu
  - Přehled pramenů právní úpravy
  - Pravidla pro založení mezinárodní příslušnost soudů dle nařízení Brusel Ibis (obecná příslušnost, zvláštní příslušnost, výlučná příslušnost, dohoda o volbě soudu)
  - Překážka litispendence v nařízení Brusel Ibis

- **Uznání a výkon cizích soudních rozhodnutí**
  - Relevance problematiky uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v obchodních věcech
  - Prameny právní úpravy
  - Systém uznání a výkonu v nařízení Brusel Ibis
  - Haagské úmluvy – Úmluva o dohodách o volbě soudu, Úmluva o uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

- **Alternativní způsoby řešení sporů z mezinárodního obchodního styku**
  - Pojem ADR
  - ADR a řešení sporů v soudním řízení; ADR a rozhodčí řízení
  - Kooperativní ADR metody – vymezení a druhy
  - Negociace
  - Mediace a kolaborativní praxe
  - Konciliace

- Hybridní metody ADR
- Expertní posouzení
- Závěry – výhledy

- **Mezinárodní obchodní arbitráž, uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů**
  - Vymezení pojmu mezinárodní obchodní arbitráž
  - Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži
  - Arbitrabilita
  - Požadavky na osobu rozhodce
  - Průběh rozhodčího řízení
  - Rozhodčí nález a jeho náležitosti
  - Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů
  - Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů

- **Mezinárodní insolvenční právo**
  - Pojem mezinárodní insolvenční právo
  - Vzorový zákon UNCITRAL o insolvenčním řízení s mezinárodním prvkem
  - Nařízení (EU) č. 2015/848 – Insolvenční nařízení
  - Úprava otázek mezinárodního insolvenčního práva v ZMPS
  - Vybraná judikatura českých soudů, SDEU a zahraničních soudů ohledně otázek mezinárodního insolvenčního práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KUČERA, Zdeněk, Monika PAUKNEROVÁ a Květoslav RŮŽIČKA. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Právnické učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-550-0.
2. PFEIFFER, Magdalena, Monika PAUKNEROVÁ a Květoslav RŮŽIČKA. Mezinárodní obchodní právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-764-1.

Ostatní literatura:

1. PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské mezinárodní právo soukromé. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-504-6.
2. PAUKNEROVÁ, Monika, Naděžda ROZEHNALOVÁ, Marta ZAVADILOVÁ a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-368-5.
3. BŘÍZA, Petr, Tomáš BŘICHÁČEK, Zuzana FIŠEROVÁ, Pavel HORÁK, Luboš PTÁČEK, Jiří SVOBODA. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-528-2.
4. KUČERA, Zdeněk. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentované vydání s důvodovou zprávou a souvisejícími předpisy. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6.
5. PAUKNEROVÁ, Monika a Květoslav RŮŽIČKA. Rekodifikované mezinárodní právo soukromé. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2014. Scripta iuridica. ISBN 978-80-87146-94.
6. RŮŽIČKA Květoslav, Dita FRINTOVÁ. Vnitrostátní a mezinárodní rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při HK ČR A AK ČR. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019.

7. PFEIFFER, Magdalena. Dědický statut - právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-798-1.
8. BŘÍZA, Petr. Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě. V Praze: C.H. Beck, 2012. Právní praxe. ISBN 978-80-7179-606-0.
9. PFEIFFER, Magdalena. Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém. Praha: Leges, 2013. Teoretik. ISBN 978-80-87576-84-7.
10. TICHÝ, Luboš. Nařízení č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy Řím II: komentář. Praha: C.H. Beck, 2018. Beckovy komentáře. ISBN 9788074007163.
11. TICHÝ, Luboš. CISG - Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2017. Beckova edice komentované zákony. ISBN 9788074006494.
12. MIČINSKÝ, Ľudovít a Miloš OLÍK. Dohovor o uznaní a výkone cudzích rozhodcovských rozhodnutí: komentár = Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů : komentář : (New York, 1958). Praha: Wolters Kluwer, 2016. Komentáre (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-474-4.
13. OLÍK, Miloš. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-736-3.
14. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, Klára DRLIČKOVÁ, Tereza KYSELOVSKÁ a Jiří VALDHANS. Mezinárodní právo soukromé Evropské unie. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 9788075981233.
15. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, Klára DRLIČKOVÁ, Tereza KYSELOVSKÁ a Jiří VALDHANS. Úvod do mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 9788075526991.
16. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Instituty českého mezinárodního práva soukromého. Praha: Wolters Kluwer, 2016. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-501-7.
17. VALDHANS, Jiří. Právní úprava mimosmluvních závazků s mezinárodním prvkem. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-412-4.
18. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Závazky ze smluv a jejich právní režim, Masarykova univerzita, Brno 2010
19. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Právo mezinárodního obchodu. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-562-5.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
2. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepracované znění)
3. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
4. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
5. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91

6. Úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ("Luganská úmluva") (Lugano, 30. 10. 2007, text dostupný v Úř. věst. EU L 147, 10. 6. 2009, s. 1–43)
7. Úmluva o uznávání a výkonu cizích rozhodčích nálezů (New York, 10. 6. 1958 – vyhláška č. 74/1959 Sb.)
8. Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži (Ženeva, 21. 4. 1961 – vyhláška č. 176/1964 Sb.)
9. Úmluva o dohodách o volbě soudu (Haag, 30. 6. 2005, text dostupný v Úř. věst. EU L 131, 29. 5. 2009, s. 1–13)
10. Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (Vídeň, 11.4.1980 – sdělení č. 160/1991 Sb.)
11. Úmluva OSN o promlčení při mezinárodní koupi zboží (New York, 14.6.1974 – vyhláška č. 123/1988 Sb.)
12. Úmluva o mezinárodní železniční přepravě (Bern, 9.5.1984 – vyhláška č. 8/1985 Sb.)
13. Úmluva o přepravní smlouvě v mezinárodní silniční nákladní dopravě (Ženeva, 27.11.1974 – vyhláška č. 11/1975 Sb.)
14. Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států (Washington, 12.5.1991 - sdělení č. 420/1992 Sb.)
15. Úmluva o sjednocení některých pravidel o mezinárodní letecké přepravě (Montreal, 25.5.1999 - sdělení č. 123/2003 Sb.m.s.)
16. Úmluva OSN o námořní přepravě zboží (Hamburk, 31.3.1978 – sdělení č. 193/1996 Sb.)

Ostatní právní předpisy *(vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):*

1. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepracované znění)
2. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky
3. nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
4. nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
5. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2421 ze dne 16. prosince 2015, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu
6. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 606/2013 ze dne 12. června 2013 o vzájemném uznávání ochranných opatření v občanských věcech
7. nařízení evropského parlamentu a rady (EU) č. 655/2014 ze dne 15. května 2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přeshraničních pohledávek v občanských a obchodních věcech + Prováděcí nařízení komise (EU) 2016/1823 ze dne 10. října 2016, kterým se stanoví formuláře uvedené v nařízení Evropského

parlamentu a Rady (EU) č. 655/2014, kterým se zavádí řízení o evropském příkazu k obstavení účtů k usnadnění vymáhání přeshraničních pohledávek v občanských a obchodních věcech

8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1911 ze dne 6. července 2016 o podpoře volného pohybu zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/52/ES ze dne 21. května 2008 o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech
10. Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím, 19. 6. 1980, sdělení č. 64/2006 Sb.m.s.)
11. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5.10.1961, sdělení č. 45/1999 Sb.)
12. nařízení Rady (ES) č. 428/2009, kterým se zavádí režim Společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití
13. zákon č. 594/2004 Sb., jímž se provádí režim Evropských společenství pro kontrolu vývozu, přepravy, zprostředkování a tranzitu zboží dvojího užití
14. nařízení EP a Rady (EU) 2015/478 o společných pravidlech dovozu
15. nařízení EP a Rady (EU) 2015/479 o společných pravidlech vývozu
16. nařízení Rady (ES) č. 116/2009 o vývozu kulturních statků
17. Úmluva OSN o užívání prostředků elektronické komunikace v mezinárodních smlouvách (2005)
18. zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty
19. zákon č. 214/2002 Sb., o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropských společenství
20. zákon č. 38/1994 Sb., o zahraničním obchodu s vojenským materiálem

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Zkouška je ústní.
4. Student odpovídá na tři otázky (jednu z koše A, jednu z koše B a jednu z koše C), které si vylosuje.
5. Zkoušející ústní zkoušky stanoví celkovou známku souhrnně na základě odpovědí na všechny tři otázky.
6. Zkouška je klasifikována známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
7. Předpokládá se znalost základní literatury (studijních opor) a základních právních předpisů uvedených jak u předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I, tak u předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu II. Dále se předpokládá znalost relevantní judikatury Soudního dvora EU a Nejvyššího soudu ČR minimálně v rozsahu uvedeném ve studijních oporách.
8. U zkoušky není možné používat právní předpisy, ani jiné zdroje.

9. Zkouškové otázky jsou tematicky rozděleny do tří košů (koš A, koš B, koš C).
10. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
11. Podotázky nebudou uvedeny u otázek, které si student vylosuje při ústní zkoušce.
12. Zkouškové otázky:

Koš A

1. **Pojem a předmět mezinárodního práva soukromého, prameny právní úpravy a jejich vzájemný vztah**
    - Vymezení pojmu, postavení mezinárodního práva soukromého v systému práva, specifické znaky mezinárodního práva soukromého, dějiny mezinárodního práva soukromého
    - Mezinárodní prvek
    - Druhy norem mezinárodního práva soukromého
    - Prameny mezinárodního práva soukromého
    - Vzájemný vztah vnitrostátních pramenů, předpisů EU a mezinárodních smluv a řešení jejich kolizí
2. **Kolizní metoda úpravy soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem**
    - Pojem a funkce kolizní normy
    - Legislativně technická konstrukce kolizní normy
    - Třídění kolizních norem
    - Pojem a druhy hraničního určovatele
    - Mobilní konflikt
    - Interlokální a interpersonální kolize
    - Volba práva
    - Prameny
3. **Zpětný a další odkaz, předběžné otázky v mezinárodním právu soukromém**
    - Pojem a podstata zpětného a dalšího odkazu
    - Řešení zpětného a dalšího odkazu
    - Zpětný a další odkaz v pramenech právní úpravy mezinárodního práva soukromého
    - Samostatné a nesamostatné navázání předběžných otázek
    - Vnitřní a vnější harmonie v rozhodování soudů
4. **Imperativní normy v mezinárodním právu soukromém**
    - Vymezení pojmu imperativní norma
    - Povaha imperativních norem
    - Používání imperativních norem soudy a jinými orgány
    - Imperativní normy v pramenech právní úpravy mezinárodního práva soukromého
5. **Výhrada veřejného pořádku**
    - Vymezení povahy a obsahu výhrady veřejného pořádku
    - Zásady používání výhrady veřejného pořádku

- Výhrada veřejného pořádku v kolizním právu
- Výhrada veřejného pořádku v procesním právu
- Výhrada veřejného pořádku v pramenech právní úpravy mezinárodního práva soukromého

6. Volba rozhodného práva
- Význam pojmu
- Volba rozhodného práva v pramenech právní úpravy mezinárodního práva soukromého
- Charakteristika ujednání o volbě práva
- Omezená a neomezená volba práva
- Výslovná a konkludentní volba práva
- Změna volby práva
- Volba práva a zpětný odkaz

7. Osobní statut fyzických osob
- Pojmové vymezení
- Právní osobnost, svéprávnost a opatrovnictví – určení rozhodného práva
- Osobnostní práva (právo rozhodné pro jméno a příjmení, právo rozhodné pro práva k hmotným záznamům projevů lidské osobnosti)

8. Osobní statut právnických osob
- Pojmové vymezení
- Kritéria pro určení osobního statutu právnické osoby
- Pojem „jiná než fyzická osoba“ v mezinárodním právu společností
- Osobní statut právnické osoby a přeshraniční přemístění jejího sídla
- Stát v soukromoprávních poměrech s mezinárodním prvkem

9. Právní postavení cizinců v soukromoprávních poměrech
- Pojmové vymezení – cizinec a zahraniční osoba
- Formální a materiální vzájemnost
- Cizinecké režimy – jak a kde jsou upraveny
- Procesní postavení cizinců a zahraničních osob

10. Mimosmluvní závazky v mezinárodním právu soukromém
- Vymezení hranice mezi smluvními a mimosmluvními závazky (v judikatuře SDEU)
- Určení rozhodného práva pro jednotlivé druhy mimosmluvních závazků podle nařízení Řím II
- Právo rozhodné pro nároky z dopravních nehod
- Příslušnost soudů pro spory z mimosmluvních závazků

11. Věcná práva v mezinárodním právu soukromém
- Vymezení věcných práv
- Věcný statut
- Vztah věcných práv a právních jednání, při nichž věcná práva vznikají či zanikají z pohledu mezinárodního práva soukromého
- Mezinárodní příslušnost soudů v řízeních týkajících se věcných práv
- Právo rozhodné pro zápis věcných práv do veřejných seznamů

12. Pracovní smlouva v mezinárodním právu soukromém
- Pojem (individuální) pracovní smlouva
- Určení rozhodného práva
- Mezinárodní příslušnost soudů ve věcech individuálních pracovních smluv
- Zaměstnávání cizinců
- Vysílání zaměstnanců do zahraničí

13. Spotřebitelské smlouvy v mezinárodním právu soukromém

- Spotřebitel a spotřebitelská smlouva v mezinárodním právu soukromém – vymezení pojmů
- Určení rozhodného práva – zvláštní pravidla pro spotřebitelské smlouvy
- Mezinárodní příslušnost soudů – zvláštní pravidla pro spory ze spotřebitelských smluv
- Nepřiměřená ujednání ve spotřebitelských smlouvách z hlediska mezinárodního práva soukromého

14. Manželství v mezinárodním právu soukromém
- Kolizní úprava uzavření manželství
- Uznávání manželství uzavřených v cizině, kulhající manželství
- Vyživovací povinnost mezi manželi/rozvedenými manželi – určení rozhodného práva, mezinárodní soudní příslušnost
- Majetkové poměry manželů – určení rozhodného práva, mezinárodní příslušnost soudů
- Rozvod manželství – určení rozhodného práva, mezinárodní příslušnost soudů, uznávání cizích rozvodů

15. Poměry mezi rodiči a dětmi v mezinárodním právu soukromém
- Rodičovská odpovědnost a výživné – vymezení pojmů
- Určení rozhodného práva
- Mezinárodní soudní příslušnost
- Spolupráce soudů a jiných orgánů (přeshraniční vymáhání výživného, mezinárodní únosy dětí)

16. Mezinárodní dědické právo
- Určení rozhodného práva pro dědění, oblast působnosti dědického statutu
- Pořízení pro případ smrti – určení práva rozhodného pro přípustnost a platnost
- Mezinárodní příslušnost soudů pro projednání dědictví
- Uznávání a výkon cizích rozhodnutí o dědictví, Evropské dědické osvědčení

Koš B

1. Prorogace v mezinárodním právu soukromém
- Význam pojmu
- Prorogace v právní úpravě mezinárodního práva soukromého
- Charakteristika ujednání o volbě soudu
- Sjednání příslušnosti zahraničního soudu podle ZMPS
- Volba soudu v právu EU
- Volba soudu v mezinárodních smlouvách

2. Právní pomoc ve styku s cizinou
- Pojmové vymezení
- Právní pomoc pasivní a aktivní
- Úprava v rámci EU
- Úprava v mezinárodních smlouvách
- Úprava v ZMPS

3. Řešení sporů z mezinárodního obchodního styku v rozhodčím řízení
- Evropská úmluva o mezinárodní obchodní arbitráži
- Arbitrabilita a její kolizní posouzení
- Lex arbitri
- Ad hoc a institucionální rozhodčí řízení
- Požadavky na osobu rozhodce
- Určení rozhodného práva v rámci mezinárodního rozhodčího řízení

4. Ochrana a podpora zahraničních investic, řešení mezinárodních investičních sporů
- Způsoby ochrany zahraničních investic v rámci mezinárodního práva
- Relevantní prameny právní úpravy a relevantní judikatura SDEU

- Instituce řešící spory vyplývající z ochrany mezinárodních investic

5. Uznání a výkon cizích rozhodčích nálezů
- Vymezení pojmu cizí rozhodčí nález
- Prameny právní úpravy uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů
- Důvody pro odepření uznání a výkonu cizího rozhodčího nálezu
- Výkon cizího rozhodčího nálezu v České republice

6. Pravidla pro založení mezinárodní příslušnosti soudů ve věcech občanských a obchodních
- Pojem pravomoci a mezinárodní (soudní) příslušnosti
- Přehled pramenů úpravy mezinárodní příslušnosti soudů ve věcech občanských a obchodních, hranice jejich působnosti a jejich vzájemný vztah
- Určování mezinárodní soudní příslušnosti podle nařízení Brusel I bis
- Určování mezinárodní soudní příslušnosti ve věcech občanských a obchodních podle ZMPS

7. Uznání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vydaných soudy nečlenských států EU
- Vymezení pojmů uznání a výkon cizího rozhodnutí
- Přehled pramenů úpravy uznání a výkonu rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vydaných soudy nečlenských států EU, hranice jejich působnosti a jejich vzájemný vztah
- Úprava v ZMPS
- Úprava ve vícestranných mezinárodních smlouvách, jimiž je ČR vázána

8. Uznání a výkon rozhodnutí v občanských a obchodních věcech vydaných soudy členských států EU
- Vymezení pojmů uznání a výkon cizího rozhodnutí
- Přehled relevantních pramenů práva EU
- Úprava v nařízení Brusel I bis

9. Důvody pro odepření uznání rozhodnutí vydaného soudem cizího státu
- Účel a účinky důvodů pro odepření uznání rozhodnutí vydaného soudem cizího státu
- Důvody pro odepření uznání cizího rozhodnutí v unijních nařízeních
- Důvody pro odepření uznání cizího rozhodnutí dle ZMPS
- Procesní postup při uplatnění těchto důvodů dle příslušných předpisů

10. Zásady používání zahraničního práva v České republice
- Zjišťování obsahu zahraničního práva
- Výklad zahraničního práva
- Používání zahraničního práva
- Opravné prostředky v případě nesprávné aplikace zahraničního práva
- Osvědčení o českém právu

11. Alternativní způsoby řešení mezinárodních obchodních sporů
- Pojem alternativní způsob řešení mezinárodních obchodních sporů – ADR
- Jednotlivé typy ADR
- Výhody a nevýhody ADR, srovnání se soudním řízení a rozhodčím řízení
- Kombinace ADR a soudního řízení, kombinace ADR a rozhodčího řízení

Koš C

1. Pojem a předmět mezinárodního obchodu, prameny právní úpravy a jejich vzájemný
- Zvláštní právní normy upravující právní poměry v mezinárodním obchodu
- Povaha práva mezinárodního obchodu, jeho vymezení a předmět
- Systém práva mezinárodního obchodu, třídění jeho norem
- Způsoby úpravy právních poměrů vznikajících v mezinárodním obchodu

- Prameny práva mezinárodního obchodu a jejich vzájemný vztah, včetně tzv. soft law

2. Nestátní prostředky úpravy mezinárodního obchodu
- Mezinárodní obchodní zvyklosti
- Vzorové a formulářové smlouvy
- Obchodní podmínky
- INCOTERMS 2020
- Lex mercatoria
- PECL

3. Přímá metoda úpravy soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem
- Pojem a funkce přímé metody
- Znaky přímých norem
- Prameny úpravy přímých norem
- Vnitřní a vnější meze úpravy přímých norem, subsidiární statut
- Zvláštnosti výkladu přímých norem
- Vztah přímých a kolizních norem

4. Smluvní závazky v mezinárodním právu soukromém
- Pojmové vymezení
- Principy určení rozhodného práva
- Kolizní úprava smluvních závazků v právu EU
- Smluvní závazky v ZMPS
- Přímá úprava smluvních závazků

5. Vztahy v mezinárodní přepravě
- Pojem mezinárodní přepravy
- Právní úprava smluv o přepravě v mezinárodním obchodním styku
- Smlouvy o přepravě a další základní pojmy práva mezinárodní přepravy
- Mezinárodně unifikovaná hmotněprávní úprava
- Kolizní úprava
- Mezinárodní železniční přeprava
- Mezinárodní silniční přeprava
- Mezinárodní letecká přeprava
- Nastínění úpravy dalších druhů mezinárodní přepravy

6. Ingerence státu do mezinárodního obchodu
- Nástroje společné obchodní politiky EU
- Obchodní vztahy EU s třetími zeměmi
- Instituce EU provádějící obchodní politiku
- Regulace mezinárodními smlouvami
- Podmínky vydávání úředních povolení k vývozu a dovozu zboží v České republice

7. Zajištění závazků v mezinárodním obchodním styku
- Kolizní úprava věcně právních prostředků zajištění závazků
- Kolizní úprava závazkově-právních prostředků zajištění závazků
- Státní záruka
- EGAP
- ČEB

8. Právní podmínky a způsoby podnikání zahraničních osob v České republice
- Pojem zahraniční osoba
- Podnikání (usazování) v rámci EU
- Podmínky podnikání zahraničních osob v České republice
- Způsoby podnikání zahraničních osob v České republice
- Ochrana spotřebitelů

9. **Mezinárodní kupní smlouva**
   - Prameny právní úpravy mezinárodní kupní smlouvy
   - Úmluva OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží
   - Úmluva OSN o promlčení při mezinárodní koupi zboží
   - Kolizní úprava mezinárodní kupní smlouvy

10. **Mezinárodní smlouva o obchodním zastoupení**
   - Vymezení smlouvy o obchodním zastoupení
   - Důvody uzavírání smlouvy o obchodním zastoupení v mezinárodním obchodním styku
   - Určení rozhodného práva
   - Mezinárodní obchodní zastoupení a relevantní otázky soutěžního práva
   - Mezinárodní příslušnost soudů ve sporech ze smluv o obchodním zastoupení v mezinárodním obchodním styku

11. **Mezinárodní franšízová smlouva**
   - Vymezení franšízové smlouvy
   - Používání franšízové smlouvy v mezinárodním obchodním styku
   - Dokumenty mezinárodního původu upravující franšízovou smlouvu
   - Rozhodné právo pro franšízovou smlouvu
   - Mezinárodní příslušnost soudů ve sporech z franšízové smlouvy v mezinárodním obchodním styku

12. **Mezinárodní distribuční smlouva**
   - Vymezení distribuční smlouvy k souvisejícím smluvním typům
   - Používání distribuční smlouvy v mezinárodním obchodě
   - Rozhodné právo pro distribuční smlouvu
   - Aplikace Vídeňské úmluvy o smlouvách o mezinárodní koupi zboží na distribuční smlouvu
   - Mezinárodní příslušnost soudů ve sporech z mezinárodních distribučních smluv

13. **Mezinárodní insolvenční právo**
   - Pojem mezinárodní insolvenční právo
   - Vzorový zákon UNCITRAL o mezinárodním insolvenčním řízení
   - Nařízení EU č. 2015/848 - insolvenční nařízení
   - Právní úprava v ZPMS

14. **Způsoby placení v mezinárodním obchodním styku**
   - Definice mezinárodního platebního styku a jeho druhy
   - Právní úprava v České republice
   - Postavení banky
   - Druhy platebních instrumentů, úprava v rámci soft law

15. **Mezinárodní úprava ochrany průmyslových a autorských práv a mezinárodní licenční smlouva**
   - Povaha průmyslových a autorských práv a její význam pro úpravu v poměrech s mezinárodním prvkem
   - Mezinárodní úprava ochrany průmyslových práv
   - Mezinárodní úprava ochrany autorských práv
   - Dohoda TRIPS
   - Určení práva rozhodného pro licenční smlouvu s mezinárodním prvkem (mezinárodní licenční smlouvu)
   - Určování mezinárodní soudní příslušnosti pro otázky ochrany průmyslových a autorských práv a mezinárodní licenční smlouvy

doc. JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D., v.r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní právo I (HPOP0021)

Anotace

Povinný předmět Správní právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Správní právo II až IV.

Předmět Správní právo I uvádí studenty do studia správního práva, které je jedním ze základních teoretických studijních předmětů. Na tento předmět přímo navazují předměty Správní právo II, Správní právo III a Správní právo IV. Vyučovaná témata tvoří součást tematického okruhu Správní právo veřejnoprávní části státní závěrečné zkoušky.

V rámci přednášek a seminářů je pozornost věnována klíčovým teoretickým otázkám oboru správního práva, jejichž správné pochopení je nutné nejen pro pochopení vztahu k ostatním předmětům profilujícího základu magisterského studijního programu, ale i pro efektivní studium přímo navazujících předmětů, které se věnují podrobné analýze platné právní úpravy v rámci obecné části správního práva.

Správní právo je na rozdíl od občanského nebo trestního práva nekodifikovaným oborem práva. Proto je důležité v úvodní části studia věnovat se důkladně systematice oboru, pramenům správního práva a stěžejním principům, které ovládají právní stránku činnosti veřejné správy, jako jsou princip zákonnosti, rovnosti, proporcionality, legitimního očekávání či odpovědnosti.

Správní právo je v současnosti velmi dynamickým oborem. Jedním z cílů výuky je to, aby studenti získali profesionální základ pro práci v podmínkách nekonzistentní právní úpravy a přeregulovanosti. Protože správní právo výrazně překračuje hranice národních států a vznikl víceúrovňový právní řád, seznámí se studenti i s koncepcí evropského a mezinárodního správního práva.

V seminářích předmětu Správní právo I studenti zpracovávají zadané úkoly a pod vedením učitele diskutují o vybraných tématech vysvětlených na přednáškách a v učebních textech. Cílem seminární výuky je to, aby si studenti spolehlivě osvojili odbornou terminologii a aby prokázali, že dokáží aktivně použít základní teoretické argumenty oboru. Studenti jsou v rámci seminářů povinni na základě zadání učitele prostudovat literaturu a judikaturu k probíraným tématům a své poznatky a závěry prezentovat na semináři.

Zápis předmětu Správní právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky budou na přednáškách a seminářích probrána tato témata:

- Veřejná správa jako základní pojem správního práva
- Správní status fyzických a právnických osob
- Úkoly a postavení vykonavatelů veřejné správy
- Veřejná správa za hranicemi státu (koncept evropského a mezinárodního správního práva)
- Prameny správního práva
- Zákonnost ve veřejné správě, správní uvážení a neurčité právní pojmy
- Rovnost, rovné zacházení a zákaz diskriminace
- Přiměřenost a rozumnost jako principy správního práva
- Princip právní jistoty a legitimního očekávání
- Odpovědnost ve veřejné správě a ve správním právu
- Organizační principy české veřejné správy
- Právní postavení pracovníků veřejné správy, státní služba

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C.H.Beck. 2016.
2. POMAHAČ, R., PÍTROVÁ, L. Správní právo I. 2. vydání. Právnická fakulta UK, Praha. 2018.

Ostatní literatura:

POMAHAČ, R. a kol. Správní právo - Casebook. Praha: Wolters Kluwer. 2018.

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Vedoucí semináře zadá studentům v průběhu semestru písemný úkol (zejména zpracování odborného textu či analýzu vybraného judikátu). Písemný úkol student rovněž prezentuje samostatným vystoupením na semináři.
4. Hodnocení písemných úkolů, prezentace a celkové aktivity na semináři:

podkladový text	max. 50 bodů
prezentace	max. 30 bodů
aktivní účast při diskusích na seminářích	max. 20 bodů

5. Přepočet hodnocení na klasifikaci:

Počet bodů	Klasifikace
81 – 100	výborně
66 – 80	velmi dobře
51 – 65	dobře
0 – 50	neprospěl/a

6. Studenti, kteří nemají schválen individuální studijní plán, jsou povinni svou případnou nepřítomnost při přímé výuce řádně a včas omluvit, jinak nemohou být klasifikováni.
7. Při zpracování písemných úkolů je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
8. Klasifikovaný zápočet nemá opravné termíny.
9. Pro studenty s individuálním studijním plánem je vyhrazen celokatederní test.
10. Organizace celokatederního testu: 2 termíny ve zkouškovém období v období květen – září.
11. Pro zvládnutí celokatederního testu se vyžadují znalosti v objemu materie, odpřednášené v daném semestru na přednáškách. Povinnou studijní literaturou, předepsanou pro přípravu na celokatederní zápočet je učebnice Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání, Praha: C. H. Beck, 2016, a to v rozsahu odpřednášené materie.
12. …Celokatederní test je koncipován jako test typu „multiple choice“ (tj. správná může být jedna, vícero, nebo žádná odpověď), je složen z 10 otázek, za každou je možno získat max. 2 body.
13. Přepočet hodnocení na klasifikaci:

počet bodů	Klasifikace
18 - 20	Výborně
15 – 17	velmi dobře
11 – 14	Dobře
0 – 10	neprospěl/a

14. Bez klasifikace: k udělení zápočtu se vyžaduje správné zodpovězení minimálně 6-ti otázek.

prof. JUDr. Richard Pomahač, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní právo II (HPOP0022)

Anotace

Povinný předmět Správní právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Správní právo I a II až IV.

Předmět Správní právo II navazuje na předmět Správní právo I, který uvádí studenty do oboru správního práva a vybavuje je základními teoretickými znalostmi, odbornou terminologií, schopností témata prostudovat a prezentovat. Vyučovaná témata tvoří součást tematického okruhu Správní právo veřejnoprávní části státní závěrečné zkoušky.

Obsahem výuky Správního práva II je především problematika forem činnosti veřejné správy a také právní úprava postupů při výkonu veřejné správy. Nejprve je pozornost věnována obecně správním úkonům, požadavkům na jejich obsah a formu, dále členění forem činnosti veřejné správy a jednotlivým kritériím pro toto členění. Poté následují výklady k jednotlivým druhům správních úkonů, tedy k abstraktním aktům (zejména správním předpisům), opatřením obecné povahy, správním aktům, faktickým zásahům, veřejnoprávním smlouvám a neregulativním úkonům veřejné správy. Tyto výklady zahrnují hmotněprávní i procesněprávní aspekty realizace těchto úkonů. Samostatně je pojednáno o problematice správního řízení, kdy jsou probrány subjekty správního řízení, řízení v prvním stupni, řízení o řádných opravných prostředcích, řízení o mimořádných a dozorčích prostředcích. V rámci přednášek i seminářů je pozornost věnována judikatuře z oblasti ústavního a správního soudnictví a judikatuře evropských soudů a aktuálním otázkám vývoje českého správního práva.

Studenti si v rámci předmětu Správní právo II osvojí znalost obecných pojmů a institutů spojených s hmotněprávní i procesní problematikou forem správní činnosti, jejich platnou právní úpravu, včetně širších souvislostí. Studenti získají dovednost analyzovat právní problémy spojené s určením a volbou konkrétní formy správní činnosti, získají schopnost orientace v obecné i zvláštní právní úpravě jednotlivých hmotněprávních a procesních institutů, osvojí si schopnost aplikovat právní úpravu na konkrétní právní situace a případy, naučí se reagovat na změny právní úpravy. Jsou schopni vyhledávat relevantní právní předpisy, judikaturu i jiné zdroje a používat je k řešení praktických příkladů.

Značný prostor je poskytnut problematice správní odpovědnosti, zejména podmínkám vzniku správní odpovědnosti, společným znakům správních deliktů i specifikům jednotlivých druhů správních deliktů, a to v hmotněprávních i procesněprávních souvislostech. Studenti získají znalosti právní úpravy odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, na seminářích řeší konkrétní případy, diskutují o problémech právní úpravy, studují a prezentují relevantní judikaturu.

Na seminářích Správní právo II studenti studují literaturu a judikaturu k probíraným tématům, diskutují o problémech právní úpravy, interpretují právní normy a aplikují je na konkrétní zadání a příklady.

Zápis povinného předmětu Správní právo II je podmíněn zápisem předmětu Správní právo I. Absolvování předmětu Správní právo II je podmíněno absolvováním předmětu Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky budou na přednáškách a seminářích probrána tato témata:

- Formy správní činnosti, pojmové vymezení, obsahové a formální náležitosti správních úkonů
- Klasifikace forma správní činnosti, klasifikační kritéria
- Abstraktní akty, zejména nařízení
- Opatření obecné povahy, (pojem, materiální a formální pojetí, postup vydávání)
- Správní akty (pojem a druhy, náležitosti a vady, vlastnosti)
- Faktické zásahy
- Veřejnoprávní smlouvy, pojem a druhy, uzavírání veřejnoprávních smluv, řešení sporů
- Neregulativní úkony
- Správní řízení, pojem a charakteristika, prameny a zásady správního řízení
- Správní řád, předmět úpravy a rozsah působnosti
- Subjekty správního řízení
- Zahájení a průběh správního řízení v 1. stupni
- Řádné opravné prostředky ve správním řízení
- Mimořádné opravné prostředky a dozorčí prostředky ve správním řízení
- Správní postupy podle části čtvrté až šesté správního řádu
- Obecné otázky správního trestání, základní zásady správního trestání, druhy správních deliktů
- Odpovědnost za přestupek, správní tresty a ochranná opatření
- Řízení o přestupcích

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C.H.Beck. 2016.

Ostatní literatura:

POMAHAČ, R. a kol. Správní právo - Casebook. Praha: Wolters Kluwer. 2018.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia)

1. Ústava České republiky
2. Listina základních práv a svobod
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhl. pod č. 209/1992 Sb., ve znění č. 41/1996 Sb., č. 243/1998 Sb. a č. 48/2010 Sb. m. s.)
4. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
5. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
6. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
7. zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
8. zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
9. zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích
10. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia)

1. zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv
2. zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlašovaných ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv
3. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – část pátá
4. zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
5. zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě
6. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (Hlava 5 díl 5 Vymáhání daní)

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní právo II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet může být udělen pouze v semináři.
4. Vedoucí semináře zadá studentům v průběhu semestru úkol (např. zpracování krátkého rozboru týkajícího se probíraných právních institutů, rozbor zadaného judikátu, stručná esej na zadané téma, řešení příkladu, písemné zodpovězení otázek ke konkrétnímu zadání apod.).
5. Na konci semestru je zadán závěrečný test.
6. Zápočet nezíská, kdo nebude mít
   - nadpoloviční účast na semináři a
   - nadpoloviční úspěšnost složení závěrečného testu.

7. Hodnocení úkolu a závěrečného testu:

zpracování zadaného úkolu	max. 30 bodů
závěrečný test	max. 50 bodů
bonifikace účasti na semináři (100% účast až 2 absence)	20 bodů

8. Přepočet hodnocení na klasifikaci:

počet bodů	**klasifikace**
81 – 100	výborně
66 – 80	velmi dobře
51 – 65	dobře
0 – 50	neprospěl/a

9. Pokud student nezíská dostatečný počet bodů za splnění zadaného úkolu, zápočtového testu a za účast na semináři, nemá již možnost v daném semestru klasifikovaný zápočet získat.
10. Test bude unifikován pro všechny semináře předmětu.
11. Test se skládá z deseti až dvaceti otázek (otázky uzavřené s uvedením možností odpovědí, otázky, kde se doplňuje odpověď nebo se řeší drobný příklad).
12. Pro test je stanoven časový limit (40 min.)
13. Seminární vyučující zadá závěrečný test v posledním prosincovém týdnu, v prvním lednovém (zápočtovém týdnu) a v jednom termínu v průběhu prvních 14 dnů zkouškového období.
14. Student může test maximálně dvakrát opakovat, tj. má tři pokusy.
15. Studenti nemohou při psaní seminárního testu používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje
16. Pro studenty s individuálním studijním plánem je vyhrazen celokatederní test.
17. Organizace celokatederního testu: 2 termíny ve zkouškovém období v zimním semestru (leden – únor)
18. Pro zvládnutí celokatederního testu se vyžadují znalosti v objemu materie, odpřednášené v daném semestru na přednáškách. Povinnou studijní literaturou, předepsanou pro přípravu na celokatederní zápočet je učebnice Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání, Praha: C. H. Beck, 2016, a to v rozsahu odpřednášené materie.
19. Celokatederní test je koncipován jako test typu „multiple choice“ (tj. správná může být jedna, vícero, nebo žádná odpověď), je složen z 10 otázek, za každou je možno získat max. 2 body.
20. Přepočet hodnocení na klasifikaci:

počet bodů	**Klasifikace**

18 - 20	Výborně
15 – 17	velmi dobře
11 – 14	Dobře
0 – 10	neprospěl/a

21. Bez klasifikace: k udělení zápočtu se vyžaduje správné zodpovězení minimálně 6-ti otázek.

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní právo III (HPOP0023)

Anotace

Povinný předmět Správní právo III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Správní právo I, II a IV.

Předmět navazuje na předmět Správní právo II, který je zaměřen na problematiku forem činnosti veřejné správy a na právní úpravu postupů při výkonu veřejné správy. Na předmět Správní právo III pak navazuje předmět Správní právo IV, který zahrnuje vybrané úseky zvláštní části právního práva a zaměřuje se na získání dovedností při aplikaci vybraných zákonů z těchto úseků. Vyučovaná témata tvoří součást tematických okruhu Správní právo veřejnoprávní části státní závěrečné zkoušky.

Obsahem výuky předmětu Správní právo III jsou některé sekundární instituty správního práva a problematika kontroly veřejné správy, zejména kontroly soudní. Nejprve je pozornost věnována exekuci, zejména správní exekuci jako postupu správního orgánu při nuceném vymáhání splnění povinnosti vyplývající ze správního rozhodnutí. Dále bude předmětem výuky problematika správního dozoru. Studenti získají znalosti o druzích a fázích správního dozoru, jsou seznámeni s právy a povinnostmi kontrolujících i kontrolovaných osob při kontrolním zjišťování i při uplatňování opatření k nápravě. Vyhledávají, analyzují a interpretují právní normy upravující institut správního dozoru. Naučí se (též za pomoci analýzy právních textů a judikatury) rozlišovat postup provádění správního dozoru a případné navazující správní řízení (o uložení nápravných opatření, řízení o přestupcích). Neoddělitelnou součástí výuky bude problematika veřejného užívání, a to jak vymezení jeho pojmu a předmětu, tak rozlišení obecného a zvláštního užívání. Dalším institutem vyučovaným v tomto předmětu bude vyvlastnění. Podstatnou část náplně předmětu představuje oblast správního soudnictví se zaměřením na organizaci i jednotlivé druhy řízení. Studenti získají znalosti jednotlivých typů žalob ve správním soudnictví, osvojí si dovednost analyzovat právní problémy spojené s určením a volbou konkrétních žalobních typů, osvojí si schopnost aplikovat právní úpravu na konkrétní právní situace a případy. Výuku uzavírá téma náhrady škody nebo jiné újmy ve veřejné právě. V rámci přednášek i seminářů je pozornost věnována judikatuře z oblasti ústavního a správního soudnictví a judikatuře evropských soudů a aktuálním otázkám vývoje českého správního práva. Studenti získají dovednost přizpůsobit se změnám právní úpravy.

Zápis povinného předmětu Správní právo III je podmíněn zápisem předmětu Správní právo II. Absolvování předmětu Správní právo III je podmíněno absolvováním předmětu Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky budou na přednáškách a seminářích probrána tato témata:

- Správní exekuce
- Správní dozor (pojem, členění a fáze správního dozoru, prameny právní úpravy)
- Postup podle kontrolního řádu, nápravné prostředky
- Veřejné užívání
- Vyvlastnění
- Pojem, charakteristika a vývoj správního soudnictví
- Pravomoc a příslušnost správních soudů, Nejvyšší správní soud
- Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu
- Žaloba proti nečinnosti a žaloba proti zásahu správního orgánu
- Kompetenční spory
- Kasační stížnost a obnova řízení ve správním soudnictví
- Odpovědnost za škodu ve veřejné správě

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C.H.Beck. 2016.

Ostatní literatura:

1. POMAHAČ, R. a kol. Správní právo - Casebook. Praha: Wolters Kluwer. 2018.
2. POMAHAČ, R., PÍTROVÁ, L. Správní právo I. 2. vydání. Právnická fakulta UK, Praha. 2018.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia)

1. Ústava České republiky
2. Listina základních práv a svobod
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhl. pod č. 209/1992 Sb., ve znění č. 41/1996 Sb., č. 243/1998 Sb. a č. 48/2010 Sb. m. s.)
4. zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
5. zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv
6. zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlašovaných ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv
7. zákon ČNR č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
8. zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu
9. zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

10. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
11. zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
12. zákon č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
13. zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích
14. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
15. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
16. zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů
17. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád – část pátá
18. zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)
19. zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací, ve znění pozdějších předpisů
20. zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)
21. zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě
22. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád (Hlava 5 díl 5 Vymáhání daní)

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní právo III je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu student získá 6 kreditů.
3. Student si vylosuje jednu otázku z koše A, druhou otázku z koše B.
4. Student nemůže při zkoušce používat žádné právní předpisy nebo jiné zdroje.
5. Předmětem zkoušky je především pochopení kontextu jednotlivých otázek, a proto nepostačí pouhá prezentace obsahu jednotlivých podbodů bez dalších vazeb. Požaduje se též znalost předepsaných právních předpisů a soudní judikatury (v rozsahu publikace Pomahač, R. a kol. Správní právo. Casebook. Praha: Wolters Kluwer. 2018), včetně aktuálního vývoje.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

7. Seznam zkouškových otázek:

Koš A

1. **Veřejná správa a správní právo**
   - Charakteristika veřejné správy
   - Vztah veřejné správy a veřejné moci
   - Pojem, předmět a členění správního práva
   - Právní dualismus a jeho význam
2. **Prameny správního práva**
   - Pojem a jednotlivé druhy pramenů správního práva
   - Druhy právních předpisů a působení mezinárodních smluv
3. **Abstraktní akty, nařízení**
   - Charakteristika a vymezení druhů abstraktních aktů
   - Ústavněprávní podmínky vydávání nařízení, jejich druhy
   - Vnitřní předpisy
   - Statutární předpisy
   - Provozní, ústavní a podobné řády
4. **Opatření obecné povahy, návrh na zrušení opatření obecné povahy**
   - Charakteristika opatření obecné povahy,
   - Právní úprava vydávání opatření obecné povahy
   - Přezkum opatření obecné povahy podle správního řádu
   - Řízení o návrhu na zrušení opatření obecné povahy podle soudního řádu správního
5. **Právní předpisy obcí a krajů**
   - Druhy právních předpisů obcí a krajů
   - Vydávání právních předpisů obcí a krajů
   - Publikace právních předpisů obcí a krajů
6. **Faktické zásahy**
   - Pojem a základní znaky
   - Faktické pokyny
   - Bezprostřední zásahy
   - Zajišťovací úkony
   - Exekuční úkony

7. **Neregulativní úkony**
    - Pojem, znaky, právní význam a základní procedurální pravidla
    - Osvědčení
    - Ověření
    - Posudky, stanoviska a vyjádření, registrace, informační úkony, programovací úkony
8. **Správní akt, pojem a druhy**
    - Pojem a znaky správního aktu
    - Druhy správních aktů
    - Platnost, účinnost, právní moc, vykonatelnost a jiné právní účinky správního aktu
    - Řetězení a subsumpce správních aktů
9. **Náležitosti a vady správních aktů**
    - Náležitosti správních aktů
    - Vady správních aktů a jejich náprava
    - Formálně vadné, nezákonné, věcně nesprávné a nicotné akty
10. **Veřejnoprávní smlouvy**
    - Pojem veřejnoprávní smlouvy
    - Prameny právní úpravy
    - Druhy veřejnoprávních smluv
    - Uzavírání veřejnoprávních smluv, jejich přezkum, řešení sporů
11. **Správní dozor**
    - Pojem, členění a fáze správního dozoru
    - Prameny právní úpravy
    - Postup podle kontrolního řádu, protokol o kontrole a vyřízení námitek
    - Nápravné prostředky
    - Charakteristika jiných dozorčích a kontrolních činností veřejné správy
12. **Veřejné užívání**
    - Charakteristika, obsah a druhy veřejného užívání
    - Předmět veřejného užívání
    - Obsah a podmínky obecného užívání
    - Obsah a podmínky zvláštního užívání
13. **Subjekty a vykonavatelé veřejné správy, správní úřady, správní orgány**
    - Vymezení pojmů subjekt a vykonavatel veřejné správy

- Charakteristika jednotlivých skupin subjektů veřejné správy
- Členění vykonavatelů veřejné správy
- Vymezení pojmu správní úřad
- Vymezení pojmu správní orgán

14. Působnost a pravomoc správních úřadů (správních orgánů)

- Charakteristika působnosti správních úřadů (správních orgánů)
- Členění působnosti správních úřadů (správních orgánů)
- Charakteristika pravomoci správních úřadů (orgánů) a její členění

15. Správní uvážení a neurčité právní pojmy

- Podmínky výkonu pravomoci veřejné správy
- Vázanost veřejné správy zákony a jinými právními předpisy
- Charakteristika a význam neurčitých právních pojmů
- Charakteristika a význam správního uvážení, meze a hlediska správního uvážení

16. Zaměstnanci veřejné správy; státní služba

- Charakteristika veřejné služby a postavení veřejných zaměstnanců
- Prameny úpravy veřejné služby
- Právní úprava postavení státních zaměstnanců ve státní službě, zejm. vymezení osob podléhajících režimu státní služby, organizace a správa státní služby, služební předpisy, vznik, změny a skončení služebního poměru, kárná odpovědnost
- Právní úprava postavení úředníků územních samosprávných celků

17. Organizace státní správy

- Charakteristika a rozdělení přímých vykonavatelů státní správy
- Vláda
- Ministerstva a jiné správní úřady
- Veřejné sbory

18. Postavení a působnost obcí a krajů

- Základní znaky územních samosprávných celků
- Druhy obcí
- Působnost územních samosprávných celků
- Orgány územních samosprávných celků

19. Dozor nad výkonem působnosti územních samosprávných celků

- Charakteristika a ústavní a zákonné podmínky dozoru nad výkonem působnosti územních samosprávných celků

- Dozor nad výkonem samostatné působnosti obce a kraje
- Dozor nad výkonem přenesené působnosti vykonávané orgány obce a kraje

20. Vyvlastnění a omezení majetkových práv

- Pojem vyvlastnění a veřejnoprávního omezení majetkových práv a jejich ústavněprávní podmínky
- Právní úprava vyvlastnění pozemků a staveb
- Vyvlastňovací řízení
- Zrušení vyvlastnění
- Projednání vyvlastnění v řízení před soudem
- Jiná omezení majetkových práv

21. Odpovědnost za škodu ve veřejné správě

- Teoretická východiska odpovědnostního vztahu vyvolaného výkonem veřejné moci
- Prameny právní úpravy odpovědnosti za škodu způsobenou výkonem veřejné moci
- Uplatňování nároku na náhradu škody podle zákona o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejní moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
- Náhrada újmy v souvislosti s činností veřejné správy podle jiných zákonů

Koš B

1. Správní řízení, pojem a charakteristika

- Pojem a charakteristika správního řízení
- Prameny právní úpravy správního řízení
- Zásady správního řízení

2. Správní řád – předmět úpravy a rozsah jeho působnosti

- Předmět úpravy správního řádu
- Rozsah působnosti správního řádu
- Vztah správního řádu a zvláštních úprav správních postupů
- Systematika správního řádu
- Základní zásady činnosti správních orgánů

3. Správní orgány jako subjekty správního řízení

- Vymezení správního orgánu
- Příslušnost a změny příslušnosti
- Úřední osoby a oprávněné úřední osoby

- Vyloučení úředních osob z projednávání a rozhodování věci
- Dotčené orgány

4. Účastníci správního řízení

- Pojem a skupiny účastníků řízení
- Jednání za právnickou osobu
- Procesní způsobilost
- Zastupování ve správním řízení
- Procesní práva a povinnosti účastníků řízení

5. Zahájení a průběh správního řízení

- Způsoby zahájení správního řízení
- Podmínky řízení
- Průběh řízení před správním orgánem prvního stupně
- Shromažďování podkladů pro rozhodnutí
- Zajištění účelu a průběhu řízení
- Zvláštní druhy řízení

6. Podání, žádost, podnět, stížnost ve správním řízení

- Náležitosti podání
- Charakteristika, náležitosti a účinky žádosti
- Vyřizování podnětu a stížnosti

7. Rozhodnutí ve správním řízení

- Pojem a náležitosti rozhodnutí
- Formy rozhodnutí podle správního řádu
- Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

8. Řádné opravné prostředky ve správním řízení

- Pojetí řádného opravného prostředku
- Druhy řádných opravných prostředků
- Řízení o odvolání
- Rozhodnutí v odvolacím řízení
- Řízení o rozkladu
- Odpor

9. Přezkumné řízení a obnova řízení ve správním řízení

- Charakteristika přezkumného řízení
- Podmínky přezkumného řízení (předmět, důvod, lhůty)

- Průběh přezkumného řízení
- Rozhodnutí v přezkumném řízení
- Zkrácené přezkumné řízení
- Charakteristika obnovy řízení
- Řízení o obnově řízení
- Nové řízení a nové rozhodnutí

10. Správní exekuce

- Charakteristika správní exekuce
- Prameny právní úpravy
- Exekuční titul
- Uplatnění exekučního titulu
- Exekuční správní orgán
- Postup při exekuci na nepeněžitá plnění

11. Obecné otázky správního trestání; správní delikty

- Pojem správního trestání a správního deliktu
- Základní zásady trestání
- Druhy správních deliktů
- Správní disciplinární delikty
- Tzv. správní pořádkové delikty

12. Odpovědnost za přestupek

- Prameny právní úpravy
- Působnost zákonů upravujících odpovědnost za přestupek
- Pojem a znaky přestupku
- Odpovědnost fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob za přestupek
- Zánik odpovědnosti za přestupek

13. Správní tresty a ochranná opatření

- Charakteristika správních trestů za přestupek
- Druhy správních trestů a pravidla pro jejich ukládání
- Ochranná opatření

14. Řízení o přestupcích

- Prameny právní úpravy
- Příslušnost

- Účastníci řízení a další subjekty řízení
- Postup před zahájením řízení
- Zahájení řízení
- Ústní jednání
- Skončení řízení před správním orgánem prvního stupně
- Zvláštní druhy řízení o přestupku
- Řízení o odvolání

15. Pojem správního soudnictví a jeho vývoj na území České republiky

- Pojem a základní typy správního soudnictví
- Charakteristika správního soudnictví podle „říjnového zákona“
- Československý nejvyšší správní soud a právní situace po jeho zrušení
- Význam Listiny základních práv a svobod pro správní soudnictví
- Úprava správního soudnictví v občanském soudním řádu (podle zákona č. 519/1991 Sb.), zrušení této úpravy
- Charakteristika správního soudnictví podle soudního řádu správního

16. Pravomoc a příslušnost správních soudů, Nejvyšší správní soud

- Funkce správního soudnictví podle soudního řádu správního
- Pravomoc soudů rozhodujících ve správním soudnictví
- Příslušnost soudů rozhodujících ve správním soudnictví
- Obsazení soudů rozhodujících ve správním soudnictví
- Složení NSS
- Působnost NSS
- Postup judikaturního odklonu od právního názoru vyjádřeného v dřívějším rozhodnutí NSS

17. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu

- Pojem rozhodnutí správního orgánu
- Žalobní legitimace
- Účastníci řízení
- Nepřípustnost žaloby
- Kompetenční výluky
- Lhůta pro podání žaloby
- Náležitosti žaloby
- Dispoziční zásada a její prolomení

- Odkladný účinek
- Rozhodnutí soudu

18. Žaloba proti nečinnosti správního orgánu

- Podmínky řízení
- Žalobní legitimace
- Účastníci řízení
- Lhůta pro podání žaloby
- Rozhodnutí soudu

19. Žaloba proti zásahu správního orgánu

- Pojem zásahu ve smyslu soudního řádu správního
- Žalobní legitimace
- Účastníci řízení
- Žalobní petit
- Lhůta pro podání žaloby
- Rozhodnutí soudu

20. Kompetenční spory

- Pojetí kompetenčních sporů
- Kompetenční spory v rámci veřejné správy
- Kompetenční spory rozhodované Nejvyšším správním soudem
- Kompetenční spory rozhodované zvláštním senátem
- Kompetenční spory rozhodované Ústavním soudem

21. Kasační stížnost a obnova řízení ve správním soudnictví

- Obecná charakteristika opravných prostředků ve správním soudnictví
- Kasační stížnost a řízení o ní
- Obnova řízení ve správním soudnictví

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní právo IV (HP0P0024)

Anotace

Povinný předmět Správní právo IV tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Správní právo I až III.

Výuka předmětu Správní právo IV zahrnuje vybrané úseky ze zvláštní části správního práva. Tradičně je pozornost věnována právní úpravě územního plánování a stavebního řádu, přičemž každý semestr je k této oblasti připojen okruh dalších témat z jednoho či více rezortů veřejné správy. Důraz je kladen na praktickou práci s právními předpisy, zejména na schopnost vyhledání relevantních právních norem, na jejich správnou interpretaci a schopnost argumentace při prosazování právních závěrů. Studenti jsou vedeni k nalézání řešení konkrétních kauz. Klíčové je vytváření souvislostí s právními normami řazenými do obecné části správního práva. Prohlouben je výklad týkající se zásahů do majetkových práv (různé formy veřejnoprávních omezení vlastnického práva). V rámci přednášek i seminářů je pozornost věnována judikatuře z oblasti ústavního a správního soudnictví a judikatuře evropských soudů a aktuálním otázkám vývoje českého správního práva.

Předmět je koncipován jako rozvíjející právní dovednosti při aplikaci vybraných předpisů zvláštní části správního práva. Procvičovány jsou vybrané dovednosti, např. počítání lhůt ve správním řízení a v soudním řízení správním, koncipování podání (např. podnětů, stížností), koncipování odvolání atd.

Zápis předmětu Správní právo IV je podmíněn zápisem předmětu Správní právo III. Absolvování předmětu Správní právo IV je podmíněno absolvováním předmětu Správní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky budou na přednáškách a seminářích probrána tato témata:

- Právní úprava územního plánování a stavebního řádu I.
- Právní úprava územního plánování a stavebního řádu II.
- Právní úprava územního plánování a stavebního řádu III.
- Právní úprava vyvlastňovacího řízení a soudního přezkumu vyvlastnění
- Právní úprava pozemních komunikací
- Právní úprava urychlení výstavby vybraných staveb

- Právní úprava provozu na pozemních komunikacích I.
- Právní úprava provozu na pozemních komunikacích II.
- Správní řízení
- Správní soudnictví

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

HENDRYCH, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
2. Listina základních práv a svobod, ve znění úst. zák. č. 162/1998 Sb.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhl. pod č. 209/1992 Sb., ve znění č. 41/1996 Sb., č. 243/1998 Sb. a č. 48/2010 Sb.m.s.)
4. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
13. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) ve znění pozdějších předpisů
14. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní právo IV je zakončen klauzurní prací, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu student získá 6 kreditů.
3. Číslo místnosti, v níž student klauzurní práci koná, je před konáním práce uveřejněno na nástěnce katedry správního práva a správní vědy.

4. Studenti se dostaví do určené místnosti k provedení prezence v přiměřené době před zahájením klauzurní práce (prezence začíná zpravidla od 12:00 – 12:10, není-li oznámeno jinak).
5. Student je povinen se při prezenci prokázat (výkazem o studiu - indexem nebo průkazem studenta) a podepsat se na prezenční listinu.
6. Před vstupem do místnosti, v níž se klauzurní práce koná, si studenti vypnou jakákoliv komunikační zařízení, včetně zařízení umožňujících připojení k internetu.
7. Zadání klauzurní práce spočívá v popisu určitého případu, jehož součástí mohou být i citace rozhodnutí, podání účastníků apod. Na popsaný případ navazuje sedm otázek, nejvýše u dvou otázek může být připojena podotázka. Každá otázka je hodnocena maximálně dvěma body, celkem lze tedy dosáhnout nejvíce 14 bodů.
8. Pro úspěšné vykonání klauzurní práce je nutné dosáhnout alespoň 8 bodů.
9. Seznam právních předpisů potřebných k řešení zadaného příkladu je stejný pro všechny termíny klauzurní práce daného akademického roku. Seznam právních předpisů je zveřejněn na internetových stránkách katedry.
10. Každý student pracuje samostatně a může používat pouze texty právních předpisů. Jiné prameny (např. předpis s komentářem) je zakázáno používat. Je zakázáno rovněž půjčovat si právní předpisy v průběhu klauzurní práce od jiných studentů.
11. Odpovědi se zaznamenávají pouze na katedrou označených papírech. Zpracované odpovědi se při odchodu z místnosti odevzdávají. Od okamžiku zahájení zpracování klauzurní práce se považuje odchod z místnosti za ukončení klauzurní práce. Pokud je odpověď nečitelná, hodnotí se otázka jako nezodpovězená.
12. Při porušení pravidel pro zpracování klauzurní práce může být student vyloučen z daného termínu.
13. Výsledky klauzurní práce a zadání spolu se vzorovým řešením katedra zveřejní nejpozději do čtrnácti dnů od jejího vykonání prostřednictvím studijního informačního systému. Nahlížení do klauzurní práce a konzultace s učitelem, který ji hodnotil, se koná nejpozději do čtrnácti dnů. Student může požádat učitele, který jeho klauzurní práci opravoval, aby s ním v rámci konzultačních hodin probral jeho klauzurní práci a její hodnocení. Učitel, který klauzurní práci hodnotil, může provést změnu jejího hodnocení.
14. Není-li změněno hodnocení klauzurní práce učitelem, student může do čtrnácti dnů od zpřístupnění výsledků klauzurní práce podat odůvodněné námitky garantovi studijního předmětu Správní právo IV. Garant studijního předmětu Správní právo IV posoudí důvodnost námitek bez zbytečného odkladu; jsou-li námitky důvodné, hodnocení písemné práce změní.

doc. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Finanční právo I (HPOP0025)

Anotace

Povinný předmět Finanční právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Finanční právo II.

Studenti absolvováním předmětu Finanční právo I získají základní znalosti o finančním právu a finanční vědě. Finanční věda, coby jedna z finančních nauk, je ekonomickou vědou pojednávající o financích a finanční činnosti veřejné moci. Na výklad o finanční vědě navazuje výklad o finančním právu, které je samostatným oborem veřejného práva regulujícím veřejné finance. V rámci předmětu Finanční právo I je nejprve pozornost zaměřena na základní finanční kategorie, finanční nauky a obecnou část finančního práva (zejména vymezení finančního práva a jeho pramenů, dále vymezení předmětu, subjektů a obsahu finančního práva, dozorových postupů ve finančním právu atd.). Následně se studenti seznámí a získají znalosti z jednotlivých podoborů finančního práva, a to zejména měnového a devizového práva, práva finančního systému, rozpočtového práva, dotačního práva, bankovního práva, pojišťovacího práva, práva kapitálového trhu a specifických oblastí se vztahem k finančnímu právu.

Studenti by měli být po absolvování předmětu Finanční právo I schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu Finanční právo I studenti řeší konkrétní úkoly z probíraných podoborů finančního práva, čímž se učí aplikovat teoretické poznatky na konkrétní skutkový stav a nalézt správné řešení. Úkoly zpracovávají na základě práce s právními předpisy, ve kterých se tak učí správně orientovat. Studenti dále v průběhu semestru na základě zadání seminárního vyučujícího studují předepsanou judikaturu k probíraným tématům a vybrané judikáty jsou blíže rozebírány na seminářích.

Zápis předmětu Finanční právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Pro zapsání předmětu Finanční právo I je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Správní právo I.

Absolvovaný předmět Finanční právo I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Finanční právo I zahrnuje tato témata:

- základní finanční kategorie a finanční nauky

- obecná část finančního práva
- měnové a devizové právo
- právo finančního systému
- bankovní právo
- pojišťovací právo
- právo kapitálového trhu
- rozpočtové právo
- dotační právo a
- specifické oblasti se vztahem k finančnímu právu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 356 s. ISBN 978-80-7552-936-7.
2. VYBÍRAL, Roman a kol. Praktikum finančního práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 192 s. ISBN 978-80-7380-736-8.
3. NĚMEČEK, Eduard. Úvod do studia finanční politiky, Praha: Všehrd, 2001. 61 s. ISBN 80-85305-45-3.

Ostatní literatura:

1. BOHÁČ, Radim. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
2. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL, Roman VYBÍRAL a kol. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-271-4.
3. KOLEKTIV AUTORŮ: Pocta prof. JUDr. Milanu Bakešovi, DrSc., k 70. narozeninám, Praha: Leges, 2009. 455 s. ISBN 978-80-87212-23-3.
4. KOLEKTIV AUTORŮ: Acta Universitatis Carolinae Iuridica. 1/2018. Praha: Karolinum, 2018. ISSN 0323-0619.
5. KOLEKTIV AUTORŮ: Acta Universitatis Carolinae Iuridica: Finanční právo v první dekádě 21. století. 4/2010. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1914-9, ISSN 0323-0619.
6. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. Rozpočtové právo. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
7. MARKOVÁ, Hana. Finanční hospodaření územních samosprávných celků, Beroun: Eva Rozkotová - IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
8. NĚMEČEK, Eduard. Mezinárodní měnový systém, Praha: Karolinum, 2000. 247 s. ISBN 80-246-0081-1.

9. ŠTURMA, Pavel a Michal TOMÁŠEK a kol. Nové jevy v právu na počátku 21. století, III. Proměny veřejného práva, kapitola 5 Daňové právo České republiky v kontextu s právem Evropské unie, Praha: Karolinum, 2009. 481 s. ISBN: 978-80-246-1662-9.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod (vybraná ustanovení)
2. zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
3. zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky
4. zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky
5. zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
6. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
7. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
8. zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
9. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
10. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
11. zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
12. zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí
13. zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku
14. zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti
15. zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
16. zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi
17. zákon č. 277/2013 Sb., o směnárenské činnosti
18. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
19. zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
20. zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky
2. zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky
3. zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizi (vybraná ustanovení týkající se Státního fondu kinematografie)
4. zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury
5. zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu rozvoje bydlení

6. zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu
7. Smlouva o fungování Evropské unie (vybraná ustanovení)
8. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie
9. rozhodnutí Rady č. 2014/335, o systému vlastních zdrojů Evropské unie
10. zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
11. zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
12. zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (vybraná ustanovení)
13. zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
14. vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě
15. zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech
16. zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
17. zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
18. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky
19. zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
20. zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
21. zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem
22. zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření
23. zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech
24. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
25. vyhláška č. 274/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí
26. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce
27. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 924/2009 ze dne 16. září 2009 o přeshraničních platbách ve Společenství
28. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/847 ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků
29. nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/980 ze dne 14. března 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129, pokud jde o formát, obsah, kontrolu a schválení prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce cenných papírů nebo jejich přijetí k obchodování na regulovaném trhu

30. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 569/1992 Sb., o Dohodě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Finanční právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet z předmětu Finanční právo I je možné získat úspěšným absolvováním seminářů z předmětu Finanční právo I v zimním semestru nebo složením celokatederního zápočtového testu.

Absolvování klasifikovaného zápočtu na semináři

4. K úspěšnému absolvování seminářů z předmětu Finanční právo I je nutné splnit následující podmínky:
   - alespoň 80% účast na seminářích; podmínku účasti na seminářích je možné v případě aktuálního zahraničního studia nahradit odevzdáním seminární práce vedoucímu semináře (na téma předem schválené vedoucím semináře, v rozsahu min. 15 normostran); o uznání nahrazení této podmínky rozhoduje vedoucí katedry, a
   - úspěšné složení seminárního testu (předmětem testu budou zejména řešení příkladů, teoretické otázky, případně kombinace obojího).
5. Ze seminárního testu je možné získat nejvíce 30 bodů.
6. Vedoucí semináře může bonifikovat maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných příkladů, diskuze na hodinách, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu (maximálně však do výše 30 bodů).

Absolvování klasifikovaného zápočtu formou celokatederního zápočtového testu

7. Celokatederní zápočtový test může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
8. Celokatederní zápočtové testy se konají vždy ve zkouškovém období zimního semestru.
9. Celokatederní zápočtové testy se konají formou písemného testu.
10. Předmětem celokatederního zápočtového testu jsou všechna témata zahrnutá do předmětu Finanční právo I (viz sylabus).
11. Celokatederní zápočtový test se skládá z 15 testových otázek s uvedením čtyřech možností odpovědí.
12. Z celokatederního zápočtového testu je možné získat max. 30 bodů.
13. K celokatedernímu zápočtovému testu není dovoleno mít s sebou žádné právní předpisy, poznámky, komentáře ani kalkulačku.
14. Časový limit pro vypracování celokatederního zápočtového testu je 30 minut.
15. Za každou otázku je možné získat 0 bodů (tři a více chyb), 1 bod (dvě chyby), 1,5 bodu (jedna chyba) nebo 2 body (žádná chyba).
16. U každé otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem.

Hodnocení klasifikovaného zápočtu

17. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných zápočtem na semináři nebo v celokatederním zápočtovém testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 28	Výborně
alespoň 24	velmi dobře
alespoň 20	dobře
méně než 20	neprospěl/a

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Finanční právo II (HPOP0026)

Anotace

Povinný předmět Finanční právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu Finanční právo II získají základní znalosti o daňovém právu v širším slova smyslu. Jde předně o obecnou část daňového práva a o obecnou právní úpravu správy daní. Poté je pozornost zaměřena na konstrukční prvky jednotlivých daní (zejména daní v užším smyslu) a specifické otázky jejich správy.

Studenti by měli být po absolvování předmětu Finanční právo II schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu Finanční právo II studenti řeší konkrétní příklady týkající se jednotlivých druhů daní. Příklady zpracovávají na základě práce s právními předpisy, ve kterých se tak učí správně orientovat. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat předepsanou judikaturu k probíraným tématům. Vybrané judikáty studenti blíže rozebírají v seminářích.

Zápis předmětu Finanční právo II je podmíněn zápisem předmětu Finanční právo I. Absolvování předmětu Finanční právo II je podmíněno absolvováním předmětu Finanční právo I.

Absolvovaný předmět Finanční právo II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Finanční právo II zahrnuje tato témata:

- úvod do daňového práva
- správa daní
- daně z příjmů
- daň z nemovitých věcí
- daň z nabytí nemovitých věcí, daň silniční a daň z hazardních her
- daň z přidané hodnoty
- spotřební a energetické daně
- poplatky, clo a ostatní příjmy veřejných rozpočtů
- mezinárodní zdanění

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 356 s. ISBN 978-80-7552-936-7.
2. VYBÍRAL, Roman a kol. Praktikum finančního práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 192 s. ISBN 978-80-7380-736-8.

Ostatní literatura:

1. BAXA, Josef, et al. Daňový řád. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 800 s. ISBN 978-80-7357-564-9.
2. BOHÁČ, Radim. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013. 332 s. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. KOLEKTIV AUTORŮ: Pocta prof. JUDr. Milanu Bakešovi, DrSc., k 70. narozeninám, Praha: Leges, 2009. 455 s. ISBN 978-80-87212-23-3.
4. KOLEKTIV AUTORŮ: Acta Universitatis Carolinae Iuridica. 1/2018. Praha: Karolinum, 2018. ISSN 0323-0619.
5. KOLEKTIV AUTORŮ: Acta Universitatis Carolinae Iuridica: Finanční právo v první dekádě 21. století. 4/2010. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1914-9, ISSN 0323-0619.
6. ŠTURMA, Pavel a Michal TOMÁŠEK a kol. Nové jevy v právu na počátku 21. století, III. Proměny veřejného práva, kapitola 5 Daňové právo České republiky v kontextu s právem Evropské unie, Praha: Karolinum, 2009. 481 s. ISBN: 978-80-246-1662-9.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod (vybraná ustanovení)
2. zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky
3. zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky
4. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
5. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
6. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
7. zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
8. zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
9. zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
10. zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
11. zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
12. zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
13. část 45. – 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
14. zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích

15. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9. října 2013, kterým se stanoví celní kodex Unie
16. zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Smlouva o fungování Evropské unie (vybraná ustanovení)
2. směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty
3. směrnice Rady 2008/118/ES, o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS
4. směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
5. směrnice Rady 2011/96/EU, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států
6. směrnice Rady 2003/49/ES, o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států
7. zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek
8. zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní a o změně dalších souvisejících zákonů
9. sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 100/2003 Sb., o Smlouvě mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku
10. zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích
11. zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Finanční právo II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu. Zkouška z předmětu Finanční právo II je kombinovaná, tj. sestává z písemné a z ústní části.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 5 kreditů.
3. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (zpravidla akademickém roce).

Písemná část zkoušky

1. Písemnou část zkoušky z předmětu Finanční právo II je možné získat úspěšným absolvováním seminářů z předmětu Finanční právo II v letním semestru nebo složením celokatederního testu.
2. Písemná část zkoušky je klasifikována známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).

Absolvování písemné části zkoušky na semináři

3. K úspěšnému absolvování seminářů z předmětu Finanční právo II je nutné splnit následující podmínky:
   - alespoň 80% účast na seminářích; podmínku účasti na seminářích je možné v případě aktuálního zahraničního studia nahradit odevzdáním seminární práce vedoucímu semináře (na téma předem schválené vedoucím semináře, v rozsahu min. 15 normostran); o uznání nahrazení této podmínky rozhoduje vedoucí katedry, a
   - úspěšné složení seminárního testu (předmětem testu budou zejména řešení příkladů, teoretické otázky, případně kombinace obojího).
4. Ze seminárního testu je možné získat nejvíce 30 bodů.
5. Vedoucí semináře může bonifikovat maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných příkladů, diskuze na hodinách, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu (maximálně však do výše 30 bodů).

Absolvování písemné části zkoušky formou celokatederního testu

6. Celokatederní test může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
7. Celokatederní testy se konají vždy ve zkouškovém období letního semestru.
8. Celokatederní zápočtové testy se konají formou písemného testu.
9. Předmětem celokatederního testu jsou všechna témata zahrnutá do předmětu Finanční právo II (viz sylabus).
10. Celokatederní test se skládá z 9 testových otázek a 2 příkladů.
11. Z celokatederního testu je možné získat max. 30 bodů.
12. Při skládání celokatederního testu je možné používat kalkulačku a nekomentované znění těchto právních předpisů:
    - zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
    - zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
    - zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
    - zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů
    - zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů
    - zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů
    - zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů
    - části 45. – 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů – daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv a daň z elektřiny
    - zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů
13. Časový limit pro vypracování celokatederního testu je 60 minut.
14. Za otázky č. 1-7 je možné získat za každou otázku 0 bodů (tři a více chyb), 1 bod (dvě chyby), 1,5 bodu (jedna chyba) nebo 2 body (žádná chyba). a za otázky č. 8 a 9 (příklady) za každou otázku 0 až 8 bodů.
15. U otázek č. 1-9 může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem. U příkladů se hodnotí postup a výsledek řešení příkladu.

Hodnocení písemné části zkoušky

16. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných absolvováním písemné části zkoušky na semináři nebo v celokatederním testu takto:

Počet bodů	Klasifikace
alespoň 28	výborně
alespoň 24	velmi dobře
alespoň 20	dobře
méně než 20	neprospěl/a

Ústní část kombinované zkoušky

16. K ústní části zkoušky z předmětu Finanční právo II bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky (tj. je-li z písemné části zkoušky klasifikován známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), nebo "dobře" (3)).
17. Ústní část kombinované zkoušky z předmětu Finanční právo II bude klasifikována zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
18. Student bude odpovídat na dvě otázky (jednu z koše A a jednu z koše B), které si vylosuje.
19. U ústní části zkoušky je možné používat při přípravě a odpovědi na otázky z koše B právní předpisy, které je možné používat u písemné části zkoušky.
20. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní části kombinované zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
21. Zkouškové otázky:

KOŠ A

A 1. Finance, finanční vztahy, finanční činnost a finanční veřejná správa
- finanční vztah a peněžní vztah, peněžní fond a peněžní prostředky, soukromé a veřejné finance
- finanční činnost veřejného a soukromého sektoru, metody finanční činnosti
- druhy finanční veřejné správy a její vztah k veřejné správě

A 2. Finanční nauky
- finanční věda a její vývoj
- finanční politika a její členění
- věda o finančním právu

A 3. Pojem, účel, předmět a obsah finančního práva
- finanční právo ve formálním a materiálním pojetí a jeho členění
- regulace veřejných financí

- finanční práva, finanční pravomoci a finanční povinnosti

A 4. Právní principy ve finančním právu
- právní principy, jejich členění a uplatnění ve finančním právu
- obecné právní principy uplatnitelné ve finančním právu
- zvláštní právní principy uplatnitelné ve finančním právu

A 5. Subjekty finančního práva a jejich členění
- tvůrci finančního práva
- adresáti finančního práva a jejich členění
- subjekty finanční správy a jejich členění

A 6. Postavení, systém a prameny finančního práva
- finanční právo jako část práva veřejného a jeho vztah k jiným oborům
- obecná a zvláštní část finančního práva; specifické oblasti finančního práva
- vymezení, druhy a systém pramenů finančního práva

A 7. Dozorové postupy ve finančním právu
- vymezení a označení dozorových postupů; rozdíly mezi dozorem, dohledem, kontrolou a auditem
- základní znaky a vymezení správního dozoru, dohledu, kontroly a auditu
- finanční kontrola, nejvyšší kontrola

A 8. Následky porušení finančního práva
- podstata pojmu porušení finančního práva
- obecně k následkům porušení finančního práva
- sankce za porušení finančního práva, jejich právní úprava a rozlišení na obecné a zvláštní

A 9. Vymezení a principy rozpočtového práva
- zařazení a vymezení rozpočtového práva v systému práva
- vymezení a vysvětlení zvláštních principů uplatňovaných v rozpočtovém právu
- projevy principů rozpočtového práva v pozitivním právu

A 10. Veřejné rozpočty a rozpočtová soustava
- pojem rozpočtu a identifikace subjektů sestavujících veřejné rozpočty
- vymezení jednotlivých veřejných rozpočtů a vzájemných vztahů mezi nimi
- vymezení rozpočtové soustavy a funkce veřejných rozpočtů

A 11. Rozpočtový proces a rozpočtová odpovědnost
- pravidla sestavování a přijímání veřejných rozpočtů na všech úrovních v ČR a EU
- vymezení působnosti orgánů veřejné moci podílejících se na rozpočtovém procesu
- zákonná pravidla rozpočtové odpovědnosti

A 12. Obsah veřejných rozpočtů
- kategorizace a klasifikace příjmů a výdajů veřejných rozpočtů

- základní pravidla rozpočtové skladby
- rozpočtové kapitoly státního rozpočtu

A 13. Rozpočtové hospodaření – klasické a fondové
- pravidla rozpočtového hospodaření s prostředky státního rozpočtu a místních rozpočtů
- pravidla hospodaření s prostředky státních fondů včetně vymezení rozdílů oproti hospodaření s prostředky ve státním rozpočtu
- porušení rozpočtové kázně

A 14. Dotační právo
- vymezení dotačního práva a základních pojmů
- základní procesní pravidla poskytování dotací
- následky porušení dotačních pravidel

A 15. Druhy dotací a veřejná podpora
- klasifikace a vymezení jednotlivých typů dotací včetně uvedení příkladů
- pravidla pro poskytování veřejné podpory
- působnost jednotlivých orgánů veřejné moci v oblasti veřejných podpor

A 16. Měnové a devizové právo
- vymezení pojmů měna a peníze, funkce peněz
- vymezení základních pojmů v devizovém právu a opatření v devizovém právu
- pravidla provozování směnárenské činnosti a dohled nad směnárenskou činností

A 17. Hotovostní peníze a peněžní oběh
- vymezení zákonných platidel; celé, celistvé, poškozené a oběhem opotřebované bankovky a mince
- základní pravidla oběhu tuzemských bankovek a mincí
- projevy ochrany tuzemských bankovek a mincí

A 18. Bezhotovostní peníze a platební styk
- vymezení platebních služeb a subjektů poskytujících platební služby
- pravidla provozování platebních systémů a poskytování platebních služeb
- rozdíl mezi bezhotovostními a elektronickými penězi

A 19. Finanční systém a finanční instituce
- finanční systém, jeho funkce a ochrana
- finanční instituce a jejich klasifikace
- působnost orgánů veřejné moci v oblasti práva finančního systému

A 20. Bankovní právo a úvěrové instituce
- modely organizace bankovního systému, druhy bank, funkce bank a role bank v tržní ekonomice
- vymezení základních termínů jako je banka, spořitelní a úvěrové družstvo, úvěrová instituce a jejich rozdíly
- specifika regulace bankovního práva

A 21. Banky a regulace jejich činnosti
- pravidla provozování bank na území České republiky se zaměřením na licencování, organizaci a provozní požadavky banky
- působnost orgánů veřejné moci v oblasti bankovního práva
- pojištění pohledávek z vkladů

A 22. Pojišťovací právo a jeho principy
- vymezení pojišťovacího práva a vztahu soukromoprávní a veřejnoprávní regulace v této oblasti
- vymezení pojmů pojišťovna, zajišťovna a pojištění
- principy pojišťovacího práva

A 23. Pojišťovny, zajišťovny a distributoři pojištění
- právní úprava provozování pojišťovací a zajišťovací činnosti
- právní úprava distribuce pojištění, vymezení subjektů distribuujících pojištění, rozbor rozdílů mezi jednotlivých distributory pojištění
- dohled v oblasti pojišťovnictví

A 24. Finanční trhy – pojem, členění a právní regulace
- vymezení pojmů finanční trh, kapitálový trh, peněžní trh a vymezení subjektů působících na těchto trzích
- specifika regulace práva finančních trhů
- vymezení jednotlivých typů finančních trhů

A 25. Poskytovatelé služeb na kapitálovém trhu
- základní pravidla provozování jednotlivých poskytovatelů investičních služeb
- klasifikace a vymezení jednotlivých subjektů poskytujících služby na finančních trzích
- dohled nad poskytovateli služeb na finančních trzích

A 26. Investiční nástroje a investiční služby
- vymezení a klasifikace investičních služeb
- vymezení a klasifikace investičních nástrojů
- vztah mezi investičními službami, investičními nástroji a zákazníky poskytovatele investičních služeb

A 27. Investiční společnosti a investiční fondy
- vymezení pojmů investiční společnost, investiční fond, fond kolektivního investování, fond kvalifikovaných investorů, podílový list
- vymezení kolektivního investování, principy kolektivního investování a rozdíl mezi kolektivním a individuálním investováním v oblasti finančních trhů
- vymezení jednotlivých subjektů působících v oblasti kolektivního investování a pravidel jejich provozování

KOŠ B

B 1. Pojem, funkce a druhy daní (v širším smyslu)
- rozdíl mezi daní v širším a užším smyslu; rozdíl mezi daní a poplatkem
- funkce daní v širším smyslu
- členění daní

B 2. Daňová soustava a principy jejího uspořádání
- daňová soustava a daňový systém
- daňové principy
- přímé a nepřímé daně

B 3. Konstrukční prvky daní
- pojem a členění konstrukčních prvků daní
- základní konstrukční prvky daní
- ostatní konstrukční prvky daní

B 4. Subjekty daní z příjmů
- poplatníci daní z příjmů
- daňoví rezidenti a daňoví nerezidenti
- plátci daní z příjmů

B 5. Předmět daní z příjmů
- vymezení příjmu
- nezdanitelné a osvobozené příjmy
- specifika předmětu daně u veřejně prospěšných poplatníků

B 6. Zdaňování příjmů ze závislé činnosti
- vymezení příjmů ze závislé činnosti
- dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti
- samostatný základ daně z příjmů ze závislé činnosti a srážková daň

B 7. Zdaňování příjmů ze samostatné činnosti
- vymezení příjmů ze samostatné činnosti
- dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti a způsob uplatňování výdajů
- daňová evidence a vedení účetnictví, paušální daň

B 8. Zdaňování příjmů z kapitálového majetku, z nájmu a ostatních příjmů
- příjmy z kapitálového majetku a jejich dílčí a samostatný základ daně
- příjmy z nájmu, jejich dílčí základ daně a způsob uplatňování výdajů
- ostatní příjmy a jejich dílčí základ daně

B 9. Základ, sazba a výpočet daní z příjmů
- dílčí základ daně, samostatný základ daně, nezdanitelné částky základu daně a položky odčitatelné od základu daně
- sazby a výpočet daní z příjmů, solidární zvýšení daně
- slevy na dani, daňové zvýhodnění, daňový bonus

B 10. Daňové odpisy
- daňové a účetní odpisy, vymezení hmotného a nehmotného majetku
- vstupní a zůstatková cena, odpisové skupiny, technické zhodnocení
- způsoby daňového odpisování

B 11. Správa daní z příjmů a daň vybíraná srážkou
- správce daně, daňová tvrzení u daní z příjmů
- placení daní z příjmů, zálohy, splatnost daně
- daň vybíraná srážkou

B 12. Daň z pozemků
- konstrukční prvky daně z pozemků
- správa daně z nemovitých věcí
- možnost obce ovlivnit výši daně z pozemků

B 13. Daň ze staveb a jednotek
- konstrukční prvky daně ze staveb a jednotek
- správa daně z nemovitých věcí
- možnost obce ovlivnit výši daně ze staveb a jednotek

B 14. Silniční daň
- ekologické prvky daně silniční
- konstrukční prvky daně silniční
- správa daně silniční

B 15. Daň z hazardních her
- daň z hazardních her jako nástroj regulace provozování hazardních her
- konstrukční prvky daně z hazardních her
- správa daně z hazardních her

B 16. Daň z nabytí nemovitých věcí
- konstrukční prvky daně z nabytí nemovitých věcí
- nabývací hodnota a způsoby jejího určování
- správa daně z nabytí nemovitých věcí

B 17. Subjekty a předmět daně z přidané hodnoty
- osoby povinné k dani, plátci a identifikované osoby
- zdanitelná plnění a plnění osvobozená od daně
- princip fungování DPH - daň na výstupu a daň na vstupu, reverse charge

B 18. Základ, sazba a výpočet daně z přidané hodnoty
- základ daně z přidané hodnoty
- charakteristika sazeb u daně z přidané hodnoty
- výpočet daně z přidané hodnoty; cena s daní a bez daně

B 19. Správa daně z přidané hodnoty

- správce daně z přidané hodnoty
- daňová tvrzení u daně z přidané hodnoty včetně kontrolního a souhrnného hlášení
- placení daně z přidané hodnoty; placení daně ručitelem

B 20. Spotřební a energetické daně
- konstrukční prvky spotřebních daní
- konstrukční prvky energetických daní
- specifika správy spotřebních a energetických daní

B 21. Mezinárodní dvojí zdanění
- vymezení a příčiny mezinárodního dvojího zdanění
- vyloučení dvojího zdanění včetně jednotlivých metod
- smlouvy o zamezení dvojího zdanění

B 22. Principy správy daní
- vymezení principů správy daní
- vztah daňového a správního řádu
- demonstrování vybraného principu na určitém postupu při správě daní

B 23. Správce daně a osoby zúčastněné na správě daní
- orgány finanční správy a celní správy a další správci daně
- daňové subjekty
- třetí osoby

B 24. Právní prostředky ochrany při správě daní
- opravné a dozorčí prostředky
- další prostředky ochrany
- soudní přezkum při správě daní

B 25. Daňové řízení nalézací
- vyměřovací řízení, daňové tvrzení, platební výměr
- doměřovací řízení, dodatečné daňové tvrzení, dodatečný platební výměr
- lhůta pro stanovení daně

B 26. Evidence a placení daní
- účel evidence daní
- nedoplatek, přeplatek, posečkání a lhůta pro placení daně
- vybírání daní a dělená správa

B 27. Zajištění a vymáhání daní
- způsoby zajištění daní
- způsoby vymáhání daní a exekuční titul
- daňová exekuce

Celkové hodnocení kombinované zkoušky

22. Je-li student hodnocen z ústní části kombinované zkoušky "neprospěl/a" (4), bude kombinovaná zkouška hodnocena neprospěl/a" (4).
23. V ostatních případech se postupuje podle této tabulky:

Hodnocení písemné části zkoušky	Hodnocení ústní části zkoušky	Celkové hodnocení kombinované zkoušky
"výborně" (1)	"výborně" (1)	"výborně" (1)
"výborně" (1)	"velmi dobře" (2)	"velmi dobře" (2)
"výborně" (1)	"dobře" (3)	"velmi dobře" (2)
"velmi dobře" (2)	"výborně" (1)	"výborně" (1)
"velmi dobře" (2)	"velmi dobře" (2)	"velmi dobře" (2)
"velmi dobře" (2)	"dobře" (3)	"dobře" (3)
"dobře" (3)	"výborně" (1)	"velmi dobře" (2)
"dobře" (3)	"velmi dobře" (2)	"velmi dobře" (2)
"dobře" (3)	"dobře" (3)	"dobře" (3)

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Právo životního prostředí I (HPOP0027)

Anotace

Povinný předmět Právo životního prostředí I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo životního prostředí II.

Studenti absolvováním předmětu Právo životního prostředí I získají základní znalosti o právu životního prostředí a ekologii. Ekologie a environmentální věda, coby vědecké obory pojednávají o vztazích a fungování planety Země a přírody, ale i o lidských interakcích s nimi. Na výklad o ekologii navazuje výklad o právu životního prostředí, které je samostatným oborem veřejného práva regulujícím ochranu životního prostředí a jeho složek. V rámci předmětu Právo životního prostředí I je nejprve pozornost zaměřena na systém, cíle, východiska, principy, strukturu, prameny a metody tohoto právního odvětví a jeho mezinárodně právní a unijní rámec.

Následně se studenti seznámí a získají znalosti z jednotlivých úseků obecné části práva životního prostředí, a to zejména z ekologicko - právní odpovědnosti, institucionálního zajištění ochrany životního prostředí, vlastnického práva složek životního prostředí, právních nástrojů ochrany. Zvláštní pozornost je pak věnována průřezovým nástrojům ochrany životního prostředí, zejména územnímu plánování, posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) a integrované ochraně (IPPC), jakož i prvkům „environmentální demokracie“ (práva na informace, účast veřejnosti v rozhodování, úloha občanské společnosti a obcí atd.).

Studenti by měli být po absolvování předmětu Právo životního prostředí I schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu Právo životního prostředí I studenti řeší konkrétní úkoly z probíraných úseků práva životního prostředí, čímž se učí aplikovat teoretické poznatky na konkrétní skutkový stav a nalézt správné řešení. Úkoly zpracovávají na základě práce s právními předpisy, ve kterých se tak učí správně orientovat. Studenti dále v průběhu semestru na základě zadání seminárního vyučujícího studují předepsanou judikaturu k probíraným tématům a vybrané judikáty jsou blíže rozebírány na seminářích.

Zápis předmětu Právo životního prostředí I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Pro zapsání předmětu Právo životního prostředí I je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II, Správní právo I, Trestní právo II a Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo životního prostředí I zahrnuje tato témata:

- Životní prostředí – charakteristika, význam, příčiny ohrožování a stav životního prostředí v ČR a ve světě. Základy ochrany životního prostředí.
- Právo životního prostředí – úloha práva v ochraně životního prostředí, předmět, prameny, ústavní základy a principy.
- Organizace ochrany životního prostředí v ČR a ve světě.
- Nástroje ochrany životního prostředí v právu.
- Ochrana životního prostředí a vlastnické právo.
- Právní odpovědnost v ochraně životního prostředí.
- Právo na informace o životním prostředí.
- Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí.
- Role soudů v ochraně životního prostředí.
- Územní plánování a územní řízení.
- Posuzování vlivů na životní prostředí (EIA, SEA).
- Integrovaná prevence (IPPC).
- Unijní právo životního prostředí.
- Mezinárodní právo životního prostředí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Damohorský Milan a kolektiv. Právo životního prostředí. 3. vydání, C.H. Beck. Praha. 2010.
2. Damohorský Milan, Drobník Jaroslav, Franková Martina, Sobotka Michal, Stejskal Vojtěch, Žákovská Karolina. Sbírka praktických příkladů z práva životního prostředí. 2. vydání. Wolters - Kluwer ČR. Praha. 2010.

Ostatní literatura:

1. Šturma, P. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – I.(obecná) část, IFEC, Praha 2004 (dotisk 2008)
2. Damohorský, M. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – II. díl (zvláštní část), IFEC, Praha 2008
3. Stejskal, V.: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče biologickou rozmanitost, Linde, Praha 2006

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

3. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
4. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
5. Zákon č. 282/1991 Sb., o České inspekci životního prostředí a její působnosti v ochraně lesa
6. Zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky
7. Zákon č. 183/2006 Sb., o územní plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
8. Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
9. Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění
10. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
11. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim
12. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich
13. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR
2. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
3. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
4. Aarhusská úmluva
5. relevantní mezinárodní úmluvy
6. relevantní nařízení a směrnice EU

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

Obecná pravidla

1. Předmět Právo životního prostředí I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2. Za úspěšné složení klasifikovaného zápočtu z předmětu Právo životního prostředí I získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet z předmětu Právo životního prostředí I je možné získat na seminářích z předmětu Právo životního prostředí I v zimním semestru či složením celokatederního zápočtového testu.
4. Počet všech pokusů na klasifikovaný zápočtový test v akademickém roce je limitován na celkově tři.

Zápočet na seminářích v letním semestru

5. Podmínky pro udělení zápočtu z předmětu Právo životního prostředí I na seminářích v zimním semestru jsou založeny podmínkou 70% účasti na seminářích a úspěšným složením seminárního testu. Obsah seminárního testu určuje vedoucí semináře.

Celokatederní zápočtový test

6. Celokatederní zápočtové testy se konají pouze ve zkouškovém období příslušného zimního semestru.
7. Celokatederní zápočtové testy se konají formou písemného testu.
8. Předmětem celokatederního zápočtového testu jsou témata přednášená na přednáškách a probíraná na seminářích z předmětu Právo životního prostředí I v zimním semestru (tj. zejména obecná a vybraná témata části zvláštní).
9. K celokatedernímu zápočtovému testu není dovoleno mít s sebou žádné právní předpisy, poznámky, komentáře, mobilní telefon ani kalkulačku.
10. Časový limit pro vypracování zápočtového testu je 60 minut.
11. Zápočtový test se skládá z 12 otázek, 6 testových otázek po 1 bodu a 6 rozepisovacích otázek po 2 bodech. Nejvíce lze získat 18 bodů.
12. Za rozepisovací otázku je možné získat 0,5, 1, 1,5 nebo 2 body.
13. K úspěšnému složení zápočtového testu je nutné získat nejméně 12 bodů.
14. U každé testové otázky, jsou-li s možnými odpověďmi, může být správná pouze jedna odpověď.

Hodnocení klasifikovaného zápočtu

15. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných zápočtem na semináři nebo v celokatederním zápočtovém testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 16	výborně
alespoň 14	velmi dobře
alespoň 12	dobře
méně než 12	neprospěl/a

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Právo životního prostředí II (HPOP0028)

Anotace

Povinný předmět Právo životního prostředí II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo životního prostředí I.

Studenti absolvováním předmětu Právo životního prostředí II získají základní znalosti o právní úpravě zvláštní části tohoto právního odvětví, jmenovitě o právních úpravách ochrany složek životního prostředí (ovzduší, voda, půda, rostlinstvo a živočišstvo), ekosystémů (příroda, les) a o ochraně před zdroji ohrožení životního prostředí (odpady, chemické látky, hluk a vibrace, ionizující záření, GMO atd.).

Studenti by měli být po absolvování předmětu Právo životního prostředí II schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu Právo životního prostředí II studenti řeší konkrétní příklady (kauzy) týkající se jednotlivých složek životního prostředí, ekosystémů a zdrojů ohrožení, a to aplikací vhodných právních nástrojů. Příklady zpracovávají na základě práce s právními předpisy, ve kterých se tak učí správně orientovat. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat předepsanou judikaturu k probíraným tématům. Vybrané judikáty studenti blíže rozebírají v seminářích.

Zápis předmětu Právo životního prostředí II je podmíněn zápisem předmětu Právo životního prostředí I. Absolvování předmětu Právo životního prostředí II je podmíněno absolvováním předmětu Právo životního prostředí I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo životního prostředí II zahrnuje tato témata:

1. Právní úprava ochrany ovzduší, ozonové vrstvy a klimatického systému Země.
2. Právní úprava ochrany vod.
3. Právní úprava ochrany půdy.
4. Právní úprava ochrany lesa.
5. Právní úprava ochrany přírody a krajiny.
6. Právní úprava ochrany rostlinstva a živočišstva.
7. Právní úprava nakládání s odpady a obaly.

8. Právní úprava ochrany před zářením, zejména ionizujícím.
9. Právní úprava nakládání s chemickými látkami a průmyslové havárie.
10. Právní úprava ochrany lidského zdraví a životního prostředí, zejména hluk a vibrace.
11. Právní úprava nakládání s geneticky modifikovanými organismy.
12. Energetické a horní právo ve vztahu k ochraně životního prostředí.
13. Zemědělské a dopravní právo ve vztahu k ochraně životního prostředí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Damohorský Milan a kolektiv. Právo životního prostředí. 3. vydání, C. H. Beck. Praha. 2010
2. Damohorský Milan, Drobník Jaroslav, Franková Martina, Sobotka Michal, Stejskal Vojtěch, Žákovská Karolina. Sbírka praktických příkladů z práva životního prostředí. 2. vydání. Wolters - Kluwer ČR. Praha. 2010.

Ostatní literatura:

1. Šturma, P. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – I.(obecná) část, IFEC, Praha 2004 (dotisk 2008)
2. Damohorský, M. a kol.: Mezinárodní právo životního prostředí – II. díl (zvláštní část), IFEC, Praha 2008
3. Stejskal,V.: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče biologickou rozmanitost, Linde, Praha 2006
4. Damohorský,M. – Stejskal,V.(edit.) : Právní úprava ochrany lesa. Procesní právo ochrany životního prostředí. Sborník z mezinárodní konference. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, Praha 2005.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
2. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
3. Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
4. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
5. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
6. Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých souvisejících zákonů

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
2. Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)
3. Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon
4. Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích (chemický zákon)

5. Zákon o geneticky modifikovaných organismech
6. Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech
7. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví
8. Relevantní mezinárodní úmluvy
9. Relevantní nařízení a směrnice Evropské unie

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Právo životního prostředí II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II získá student 5 kreditů.
3. Zkouška z předmětu Právo životního prostředí II je kombinovaná, tj. sestává se z písemné a z ústní části.
4. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (zpravidla akademickém roce).
5. Zkouška je kombinovaná, tzn. neúspěch v kterékoliv části zkoušky je počítán jako neúspěšný pokus. Celkově může kombinovanou zkoušku student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.

Písemná část zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II

6. Písemnou část zkoušky lze skládat:
   - na seminářích
   - formou celokatedrálně organizované písemné části zkoušky.
7. Podmínkou možnosti skládat písemnou část zkoušky na semináři je minimálně 70% účast na seminářích. Tuto část písemné zkoušky připravuje vyučující semináře. Podmínku splnění docházky je možno prominout pouze prostřednictvím vedoucího katedry na základě písemné žádosti jím schválené a výlučně z důvodů zahraničního studia či stáže.
8. Celokatederní písemná část zkoušky se koná vždy ve zkouškovém období zimního semestru a rovněž ve zkouškovém období letního semestru.
9. Časový limit pro vypracování písemné části zkoušky je 90 minut.
10. Z písemné části zkoušky lze získat až 30 bodů. K úspěšnému složení je potřeba získat nejméně 18 bodů. Písemná část zkoušky je hodnocena takto:
    a. 0 – 17,5 bodů – neprospěl/a
    b. 18 – 22,5 bodů - dobře
    c. 23 - 26,5 bodů - velmi dobře
    d. 27 – 30 bodů - výborně
11. Písemná část zkoušky se skládá z 9 otevřených (rozepisovacích) otázek a 2 příkladů.

12. Za otázky č. 1- 9 (otevřené) je možné získat za každou otázku 0, 0,5, 1, 1,5 nebo 2 body a za otázky č. 10 a 11 (příklady) za každou otázku 0 až 6 bodů (odstupňované po půlbodech). Celkem lze získat 30 bodů.
13. Předmětem písemné části zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II konané formou celokatederně organizované písemné části zkoušky jsou témata přednášená na přednáškách a probíraná na seminářích z předmětu Právo životního prostředí I + II, tedy v letním a zimním semestru. Při skládání písemné části zkoušky je možné používat nekomentované znění těchto právních předpisů:
    - zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
    - zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
    - zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a změně některých zákonů
    - zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší
    - zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
    - zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých souvisejících zákonů
    - zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů
    - zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečištění a o změně některých zákonů
    - zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí
    - zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně některých zákonů
    - zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu
    - zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrady škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
14. Rozhodné je vždy znění příslušného právního předpisu platné a účinné v den konání písemné části zkoušky.

<u>Ústní část zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II</u>

15. K ústní části zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky.
16. Student bude odpovídat na dvě otázky (jednu z koše A, jednu z koše B), které si vylosuje.
17. Celkový výsledek kombinované zkoušky z předmětu Právo životního prostředí II bude klasifikován zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4). Celkové hodnocení zkoušky vychází z výsledku písemné a ústní části zkoušky, podmínkou hodnocení známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) však je úspěšné absolvování obou částí zkoušky.
18. V případě klasifikace známkou "neprospěl/a" (4) z ústní části zkoušky, student v daném akademickém roce opakuje pouze ústní část zkoušky.

Zkouškové otázky

Koš A - Obecná část:

1. Životní prostředí - pojem, globální problémy a potřeba jeho ochrany, prostředky a cíle.
2. Právo životního prostředí (základní funkce, předmět, systém, prameny).
3. Ústavní základy ochrany životního prostředí a zákon o životním prostředí.
4. Základní právní principy ochrany životního prostředí.
5. Administrativněprávní nástroje ochrany životního prostředí (přehled, charakteristika a využití).
6. Koncepční a dobrovolné nástroje ochrany životního prostředí.
7. Ekonomické nástroje ochrany životního prostředí (charakteristika, třídění, funkce).
8. Odpovědnost za přestupky v ochraně životního prostředí.
9. Odpovědnost za ztráty na životním prostředí (pojem, kategorie, formy nápravy).
10. Trestněprávní odpovědnost v ochraně životního prostředí.
11. Právní formy účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí.
12. Právo na informace o životním prostředí.
13. Ochrana životního prostředí na mezinárodní úrovni (vývoj, institucionální zajištění a role mezinárodního práva).
14. Právní úprava ochrany životního prostředí v unijním právu (akční programy, zakotvení v primárním právu, prosazování práva, promítnutí do národního práva).
15. Vlastnické právo a ochrana životního prostředí.
16. Organizace veřejné správy v ochraně životního prostředí (obecná a zvláštní, subjekty a jejich úloha v ochraně životního prostředí).
17. Česká inspekce životního prostředí (úloha, působnost a pravomoc).
18. Postavení a úloha veřejných stráží v ochraně životního prostředí.
19. Územní plánování (koncepční nástroje) - jeho nástroje a jeho úloha v ochraně životního prostředí.
20. Územní plánování (realizační nástroje) - jeho nástroje a jeho úloha v ochraně životního prostředí.
21. Posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (EIA).
22. Posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí (SEA).
23. Integrovaná ochrana životního prostředí (IPPC).

Koš B - Zvláštní část

1. Ochrana ovzduší (předmět, prameny, hlavní cíle a směry právní úpravy).
2. Nástroje ochrany ovzduší před znečišťováním (koncepční, administrativní, ekonomické).
3. Ochrana ozónové vrstvy Země v právu.

4. Ochrana klimatického systému Země v právu.
5. Ochrana vod (předmět, prameny, právní povaha vod, obecné a zvláštní nakládání).
6. Ochrana kvality a množství vod.
7. Územní (plošná) ochrana vod.
8. Ochrana zemědělského půdního fondu (předmět, pojem, cíl a prostředky ochrany, ochrana kvality a rozlohy).
9. Ochrana pozemků určených k plnění funkcí lesa (předmět, cíl a prostředky ochrany).
10. Ochrana lesa při obecném užívání lesů.
11. Prostředky ochrany lesa při hospodaření v lese.
12. Právní úprava ochrany přírody a krajiny (prameny, předmět, hlavní směry a cíle).
13. Právní úprava obecné ochrany přírody a krajiny.
14. Právní úprava zvláštní územní ochrany přírody.
15. Právní úprava zvláštní druhové ochrany přírody.
16. Soustava Natura 2000 a její právní úprava.
17. Právní úprava ochrany rostlin a živočichů (prameny mezinárodního, evropského a národního práva)
18. Právní úprava odpadového hospodářství (hierarchie, subjekty, nástroje).
19. Právní úprava nakládání s odpady (základní pojmy, subjekty a jejich povinnosti).
20. Právní úprava nakládání s komunálními odpady.
21. Právní úprava ochrany životního prostředí před chemickými látkami a pravidla nakládání s nimi, prevence závažných havárií)
22. Poplatky za znečišťování životního prostředí (ovzduší, voda, odpady).
23. Poplatky za využívání přírodních zdrojů (půda, voda, nerostné bohatství).

Poznámka: *V rámci všech otázek je relevantní materií rovněž právní úprava veřejné správy a deliktní odpovědnosti na daném úseku.*

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Právo sociálního zabezpečení I (HPOP0029)

Anotace

Povinný předmět Právo sociálního zabezpečení I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo sociálního zabezpečení II.

Obor práva sociálního zabezpečení lze spolu s některými částmi oboru pracovní právo podřadit pod širší pojem, jímž je tzv. sociální právo.

Právo sociálního zabezpečení je předmětem všeobecného základu, který studentům poskytuje podrobné informace o systému sociálního zabezpečení v České republice, jakož i o mezinárodních aspektech sociálního zabezpečení. V rámci výuky předmětu právo sociálního zabezpečení jsou studenti též informováni o právní úpravě zaměstnanosti (primárně z hlediska zajištění pro případ ztráty zaměstnání a realizace práva na zprostředkování zaměstnání). Při výuce je položen kromě jiného důraz na právní vztahy v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení, jakož i řízení ve věcech sociálního zabezpečení.

Předmět seznamuje posluchače se sociálním zabezpečením z hlediska systémového, ale především z hlediska právních vztahů v sociálním zabezpečení. Studenti si při jeho studiu osvojí solidní znalosti o fungování systému sociálního zabezpečení v České republice. Seznámí se i s legislativou Evropské unie v této oblasti a mezinárodními aspekty dané problematiky. Těžiště studia spočívá v právních vztazích fungujících v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení - zejména v oblasti sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální péče. Pozornost je věnována i právní úpravě vážící se na ztrátu zaměstnání (hmotného zajištění pro případ ztráty zaměstnání, realizace práva na zprostředkování zaměstnání a související aspekty - např. poradenské činnosti atd.). V rámci výuky je pamatováno rovněž na procesněprávní vztahy sociálního zabezpečení a jejich specifika.

Přednášky jsou doplněny semináři, jejichž témata jsou volena tak, aby si studenti v rámci předmětu upevnili znalosti získané na přednáškách prostřednictvím praktické diskuse a řešení příkladů z právě probíraných oblastí práva sociálního zabezpečení.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Zápis předmětu Právo sociálního zabezpečení I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Pro zapsání předmětu Právo sociálního zabezpečení I je vhodné, aby student měl absolvován předmět Pracovní právo II.

Absolvovaný předmět Právo sociálního zabezpečení I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo sociálního zabezpečení I zahrnuje tato témata:

- Úloha, základní zásady, vývoj a systém práva sociálního zabezpečení
- Právní skutečnosti a právní vztahy v sociálním zabezpečení
- Organizace a financování sociálního zabezpečení
- Veřejné zdravotní pojištění
- Práva pacientů a zdravotní služby
- Nemocenské pojištění – dávky v nemoci a při ošetřování
- Nemocenské pojištění – dávky v mateřství a rodičovství
- Důchodové systémy, důchodová reforma
- Starobní důchod
- Invalidní důchod, důchody pozůstalých
- Státní sociální podpora – dávky poskytované v závislosti na výši příjmu
- Ostatní dávky státní sociální podpory
- Sociální pomoc, pomoc v hmotné nouzi
- Sociální služby, dávky pro osoby se zdravotním postižením
- Aktivní politika zaměstnanosti
- Pasivní politika zaměstnanosti, dávky v nezaměstnanosti
- Postavení OSVČ v právu sociálního zabezpečení
- Odpovědnost v právu sociálního zabezpečení
- Organizace a řízení v sociálním zabezpečení
- Ústavněprávní aspekty ochrany sociálních práv
- Koordinace sociálního zabezpečení v Evropské unii
- Sociální zabezpečení občanů států mimo EU
- Aktuální změny v právu sociálního zabezpečení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Koldinská,K., Tröster P. a kol.. Právo sociálního zabezpečení. 7.. Praha: C.H.Beck. 2018.
2. Štangová, V., Lang, R. a kol.. Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady. Plzeň: Aleš Čeněk. 2018

3. Bělina, M., Pichrt.J.. Pracovní právo, 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C.H. Beck. 2017.

Ostatní literatura:

1. Koldinská,K.. Sociální právo. Praha: C.H.Beck. 2013.
2. Koldinská,K., Tomeš,I., Křepelka,F.. Sociální právo EU. Praha: Wolters Kluwer. 2017.
3. Koldinská,K., Štefko,M., Scheu,H.Ch.. Sociální integrace cizinců. Praha: Auditorium . 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Zdravotní pojištění, zdravotní služby

1. zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně některých souvisejících zákonů,
2. zákon ČNR č.551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, v platném znění
3. zákon ČNR č.280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, v platném znění
4. zákon ČNR č.592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění
5. zákon č.372/2011 Sb., o zdravotních službách
6. zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v platném znění

Nemocenské a důchodové pojištění:

1. zákon č.187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění
2. zákon č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění
3. zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění
4. zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, v platném znění
5. zákon č.582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění
6. zákon č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

Státní sociální podpora:

1. zákon č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění

Zaměstnanost

1. zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Sociální pomoc a sociální služby:

1. zákon č.329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
2. zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
3. zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění
4. zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění
5. nař. vlády č.409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima

6. zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
7. zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, v platném znění-

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo sociálního zabezpečení I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Právo sociálního zabezpečení I získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet se získá za absolvování písemného zápočtového testu.
4. Při řešení testu je možné používat právní předpisy v úplném znění (bez komentářů, výkladu a judikatury) v tištěné formě, které si studenti mohou přinést na zápočet i v multimediální formě prostřednictvím právních informačních systémů (zejména ASPI, Beck Online, CODEXIS atp.).
5. Zápočet lze primárně splnit formou celokatederního elektronického testu na fakultním intranetu (v systému moodle) v PC učebně PF UK v Praze.
6. Doplňkově jsou vedoucí seminářů:

   a) v případě studentů s vynikající docházkou na seminární výuku a

   b) po vyhodnocení aktivní účasti studenta na seminářích či po vyhodnocení jeho přípravy na seminární výuku jako nadstandardní

   oprávněni v individuálních případech udělit zápočet studentům zapsaným, resp. navštěvujícím jimi vedený seminář, bez toho, že by tito studenti absolvovali celokatederní test; v takovém případě se klasifikované zápočty udělují zpravidla na posledním semináři, nejpozději však do dne ukončení seminární výuky v předmětu v příslušném semestru.
7. Pravidla celokatederního zápočtového testu:

   <u>Čas a místo konání</u>*:*

   - celkem 8 termínů ve zkouškovém období po letním semestru (v měsících květnu, červnu a září) a 1 termín ve zkouškovém období po zimním semestru.
   - přesné termíny a umístění budou vyvěšeny na nástěnce sekretariátu katedry, způsob přihlašování bude prostřednictvím internetu podle pokynů oddělení informačních technologií
   - přihlásit se mohou pouze studenti, kteří absolvovali letní semestr práva sociálního zabezpečení a mají zapsán předmět Právo sociálního zabezpečení I

   <u>Řešitelský čas:</u>

   - 30 minut

   <u>Zadání:</u>

   - rozsah bude odpovídat látce, která byla přednesena v letním semestru
   - 15 testových otázek – výběr z více možných odpovědí

- možnost použití předpisů v úplném znění (bez komentářů, výkladu a judikatury) v tištěné formě, které si studenti mohou přinést na zápočet i v multimediální formě prostřednictvím právních informačních systémů (zejména ASPI, Beck Online, CODEXIS atp.), které jim budou v době testu na PC zpřístupněny.

Hodnocení:

- výsledky budou „vyvěšeny“ v informačním systému
- jako úspěšný bude vyhodnocen řešitel testu, který získá alespoň 70 % bodů
- klasifikace:

    1 - 90-100% bodů

    2 - 80-89% bodů

    3 - 70-79% bodů

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Právo sociálního zabezpečení II (HPOP0030)

Anotace

Povinný předmět Právo sociálního zabezpečení II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo sociálního zabezpečení I.

Obor práva sociálního zabezpečení lze spolu s některými částmi oboru pracovní právo podřadit pod širší pojem, jímž je tzv. sociální právo.

Právo sociálního zabezpečení je předmětem všeobecného základu, který studentům poskytuje podrobné informace o systému sociálního zabezpečení v České republice, jakož i o mezinárodních aspektech sociálního zabezpečení. V rámci výuky předmětu právo sociálního zabezpečení jsou studenti též informováni o právní úpravě zaměstnanosti (primárně z hlediska zajištění pro případ ztráty zaměstnání a realizace práva na zprostředkování zaměstnání). Při výuce je položen kromě jiného důraz na právní vztahy v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení, jakož i řízení ve věcech sociálního zabezpečení.

Předmět seznamuje posluchače se sociálním zabezpečením z hlediska systémového, ale především z hlediska právních vztahů v sociálním zabezpečení. Studenti si při jeho studiu osvojí solidní znalosti o fungování systému sociálního zabezpečení v České republice. Seznámí se i s legislativou Evropské unie v této oblasti a mezinárodními aspekty dané problematiky. Těžiště studia spočívá v právních vztazích fungujících v jednotlivých subsystémech sociálního zabezpečení - zejména v oblasti sociálního pojištění, státní sociální podpory a sociální péče. Pozornost je věnována i právní úpravě vážící se na ztrátu zaměstnání (hmotného zajištění pro případ ztráty zaměstnání, realizace práva na zprostředkování zaměstnání a související aspekty - např. poradenské činnosti atd.). V rámci výuky je pamatováno rovněž na procesněprávní vztahy sociálního zabezpečení a jejich specifika.

Přednášky jsou doplněny semináři, jejichž témata jsou volena tak, aby si studenti v rámci předmětu upevnili znalosti získané na přednáškách prostřednictvím praktické diskuse a řešení příkladů z právě probíraných oblastí práva sociálního zabezpečení.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Zápis předmětu Právo sociálního zabezpečení II je podmíněn zápisem předmětu Právo sociálního zabezpečení I. Absolvování předmětu Právo sociálního zabezpečení II je podmíněno absolvováním předmětu Právo sociálního zabezpečení I.

Absolvovaný předmět Právo sociálního zabezpečení II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo sociálního zabezpečení II zahrnuje tato témata:

- Státní sociální podpora.
- Sociální pomoc, pomoc v hmotné nouzi.
- Sociální služby a dávky pro osoby se zdravotním postižením.
- Politika zaměstnanosti, dávky a služby zaměstnanosti.
- Odpovědnost v právu sociálního zabezpečení.
- Organizace a řízení v sociálním zabezpečení.
- Sociální zabezpečení migrujících osob.
- Analýza vybraných judikátů ÚS či NSS.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Koldinská,K., Tröster P. a kol.. Právo sociálního zabezpečení. 7.vydání. Praha: C.H.Beck. 2018.
2. Štangová, V., Lang, R. a kol.. Právo sociálního zabezpečení v bodech s příklady. Plzeň: Aleš Čeněk. 2018
3. Bělina, M., Pichrt.J.. Pracovní právo, 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C.H. Beck. 2017.

Ostatní literatura:

1. Koldinská,K.. Sociální právo. Praha: C.H.Beck. 2013.
2. Koldinská,K., Tomeš,I., Křepelka,F.. Sociální právo EU. Praha: Wolters Kluwer. 2017.
3. Koldinská,K., Štefko,M., Scheu,H.Ch.. Sociální integrace cizinců. Praha: Auditorium . 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Zdravotní pojištění, zdravotní služby

1. zákon č.48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně některých souvisejících zákonů,
2. zákon ČNR č.551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky, v platném znění
3. zákon ČNR č.280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách, v platném znění
4. zákon ČNR č.592/1992 Sb., o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění, v platném znění
5. zákon č.372/2011 Sb., o zdravotních službách
6. zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách, v platném znění

Nemocenské a důchodové pojištění:

1. zákon č.187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, v platném znění
2. zákon č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění
3. zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, v platném znění
4. zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření, v platném znění
5. zákon č.582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění
6. zákon č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, v platném znění

Státní sociální podpora:

1. zákon č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění

Zaměstnanost

1. zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti

Sociální pomoc a sociální služby:

1. zákon č.329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením
2. zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění
3. zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění
4. zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění
5. nař. vlády č.409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima
6. zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v platném znění
7. zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, v platném znění

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo sociálního zabezpečení II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Právo sociálního zabezpečení II získá student 5 kreditů.
3. Zkouška je ústní.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy a ani jiné pomůcky či materiály.
5. Student si losuje po jedné otázce z každé části.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.

- Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

7. Zkušební otázky k předmětu Právo sociálního zabezpečení II:

Obecná část

1. Předmět, cíle a systém práva sociálního zabezpečení
   - Definice práva sociálního zabezpečení
   - Postavení práva sociálního zabezpečení v systému práva
   - Cíle právní úpravy sociálního zabezpečení
   - Systém sociálního zabezpečení – subsystémy a jejich právní úprava
2. Pojem a koncepce sociálního zabezpečení
   - Pojem práva sociálního zabezpečení a jeho postavení v systému práva
   - Koncepce sociálního zabezpečení v Evropě
   - Modely sociálního zabezpečení
3. Hlavní etapy vývoje sociálního zabezpečení
   - Vznik a vývoj chudinské péče a její správy
   - Vznik a vývoj sociálního pojištění a jeho správy
   - Sociální zabezpečení v osvícenství, za první republiky a v době po roce 1948, reforma po roce 1989
4. Základní zásady sociálního zabezpečení
   - Výčet základních zásad
   - Definice základních zásad
   - Použití základních zásad
5. Sociální práva a jejich uplatňování v sociálním zabezpečení
   - Úprava sociálních práv v mezinárodním právu
   - Úprava sociálních práv v českém právu
   - Interpretace sociálních práv
6. Mezinárodní organizace působící v oblasti sociálního zabezpečení a jejich význam v českém SZ
   - Výčet a členění mezinárodních organizací dle oblasti působnosti a systému práva
   - Zmapování dokumentů, jež jednotlivé organizace vydávají, a jejich obsahu
   - Význam mezinárodních smluv pro koncepci a interpretaci sociálních práv v ČR
7. Činnost Rady Evropy v oblasti sociálního zabezpečení
   - Definice Rady Evropy, její role v ochraně sociálních práv
   - Sociální práva obsažená v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod, jejich interpretace
   - Stěžejní dokumenty Rady Evropy upravující sociální práva, jejich aplikace v ČR
8. Antidiskriminační směrnice EU a jejich vliv na ochranu sociálních práv
   - Základ úpravy zákazu diskriminace v primárním právu EU
   - Antidiskriminační směrnice, do jejichž věcné působnosti patří sociální práva (s důrazem na sociální zabezpečení)
   - Interpretace antidiskriminačních směrnic – posuny v nahlížení na sociální práva, přístup k sociální ochraně
9. Koordinace systémů sociálního zabezpečení v EU
   - Koordinační pravidla
   - Osobní a věcný rozsah koordinace, principy
   - Další dokumenty EU vztahující se ke koordinaci SZ
10. Ústavněprávní aspekty ochrany sociálních práv, judikatura ÚS
    - Zakotvení sociálních práv v ústavním pořádku ČR
    - Interpretace sociálních práv ze strany ÚS, test rozumnosti
    - Základní judikáty ÚS v oblasti sociálních práv

11. Pojem a druhy právních vztahů sociálního zabezpečení
    - Vymezení právních vztahů SZ, odlišnosti oproti jiným právním vztahům
    - Prvky právních vztahů SZ
    - Druhy právních vztahů SZ
12. Subjekty právních vztahů sociálního zabezpečení
    - Povinné subjekty
    - Oprávněné subjekty
    - Právní osobnost a procesní způsobilost v právu sociálního zabezpečení
13. Obsah a objekt právních vztahů sociálního zabezpečení
    - Obsah právních vztahů SZ
    - Obsah základních a odpovědnostních právních vztahů SZ
    - Objekt právních vztahů SZ
14. Právní skutečnosti v právu sociálního zabezpečení
    - Právní skutečnosti v PSZ – vymezení
    - Sociální události – definice, dělení
    - Ošetření sociálních událostí jednotlivými systémy SZ
15. Mezinárodní smlouvy v právu sociálního zabezpečení
    - Úmluvy a pakty OSN – význam a obsah
    - Úmluvy MOP – význam a obsah
    - Úmluvy a další dokumenty rady Evropy – význam a obsah
16. Financování sociálního zabezpečení
    - Zdroje financování SZ
    - Průběžné a fondové financování
    - Financování jednotlivých systémů SZ v ČR
17. Pojem nemocenského pojištění a dávkový systém
    - Nemocenské pojištění – definice, odlišnosti od jiných systémů SZ
    - Dávky nemocenského pojištění dle sociálních událostí, na které reagují
    - Správa nemocenského pojištění
18. Pojem důchodového pojištění a dávkový systém
    - Důchodové pojištění – druhy systémů (obecně)
    - Dávkový systém v českém prvním pilíři důchodového pojištění
    - Přímé a nepřímé důchody
19. Pojem veřejného zdravotního pojištění a jeho základní principy
    - Veřejné zdravotní pojištění od roku 1990, zvláštnosti systému
    - Fungování veřejného zdravotního pojištění v ČR, vč. financování
    - Základní principy veřejného zdravotního pojištění
20. Pojem státní sociální podpory a dávkový systém
    - Státní sociální podpora – definice, odlišnosti od jiných systémů SZ
    - Dávky poskytované v závislosti na výši příjmu
    - Dávky poskytované bez závislosti na výši příjmu
21. Pojem sociální pomoci a dávkový systém
    - Sociální pomoc – definice, odlišnosti od jiných systémů SZ
    - Subsystémy sociální pomoci
    - Nejvýznamnější změny systému po roce 2006
22. Státní politika zaměstnanosti
    - Státní politika zaměstnanosti – definice, odlišnosti od jiných systémů SZ
    - Nástroje státní politiky zaměstnanosti
    - Dávky zaměstnanosti
23. Vznik, změna a zánik nároku na dávky a služby sociálního zabezpečení
    - Právo na dávku či službu SZ vs. Nárok
    - Vznik, změna a zánik nároku na dávky SZ
24. Odpovědnost v právu sociálního zabezpečení
    - Vymezení odpovědnosti v PSZ

- Subjektivní a objektivní odpovědnost v PSZ
- Odpovědnost v jednotlivých systémech SZ

25. Obligatorní a fakultativní dávky sociálního zabezpečení
    - Obligatorní dávky – vymezení, použití
    - Fakultativní dávky – vymezení, použití, postavení správního orgánu
    - Rozhodování o obou druzích dávek

Zvláštní část

1. Organizace a řízení v pojistných systémech kromě zdravotního pojištění
    - obecné a zvláštní právní předpisy obsahující procesní normy
    - okruh orgánů sociálního zabezpečení a jejich působnost
    - správní řízení v pojistných systémech, opravné prostředky, soudní ochrana
2. Organizace a řízení v nepojistných systémech
    - obecné a zvláštní právní předpisy obsahující procesní normy
    - správní orgány v oblasti nepojistných systémů a jejich působnost
    - správní řízení v nepojistných systémech, opravné prostředky, soudní ochrana
3. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
    - právní úprava regulující odvod pojistného
    - poplatníci pojistného a správní orgány působící v oblasti výběru pojistného
    - výše pojistného (vyměřovací základ, sazba, rozhodné období), odvod pojistného, sankce
4. Pojistné na veřejné zdravotní pojištění
    - právní úprava regulující odvod pojistného
    - poplatníci pojistného a instituce zajišťující výběr pojistného
    - výše pojistného (vyměřovací základ, sazba, rozhodné období), odvod pojistného, sankce
5. Starobní důchod
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na starobní důchod a jeho výplatu, typy starobního důchodu
    - skutečnosti ovlivňující výši starobního důchodu, pravidla výpočtu dávky
6. Invalidní důchod
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na invalidní důchod, pojem invalidity
    - skutečnosti ovlivňující výši invalidního důchodu, pravidla výpočtu dávky
7. Pozůstalostní důchody
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na vdovský (vdovecký) a sirotčí důchod, obnova nároku
    - skutečnosti ovlivňující výši pozůstalostních důchodů, pravidla výpočtu dávek
8. Doplňkové penzijní spoření
    - právní úprava regulující doplňkové penzijní systémy v ČR, instituce
    - doplňkové penzijní systémy, jejich úloha a principy jejich fungování
    - druhy plnění ze systému doplňkového penzijního spoření, motivace k účasti
9. Dávky nemocenského pojištění poskytované v nemoci
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na nemocenské, podpůrčí doba, výše dávky
    - podmínky nároku na ošetřovné a dlouhodobé ošetřovné, podpůrčí doba, výše dávek
10. Dávky nemocenského pojištění v těhotenství a mateřství
    - právní úprava, okruh poskytovaných dávek, instituce
    - podmínky nároku na peněžitou pomoc v mateřství, podpůrčí doba, výše dávky
    - podmínky nároku na dávku otcovské poporodní péče, podpůrčí doba, výše dávky
11. Zdravotní služby
    - právní úprava, instituce
    - druhy zdravotní péče a formy jejího poskytování
    - obecně k podmínkám poskytování zdravotních služeb, poskytovatelé zdravotních služeb

12. Práva pacientů
    - právní úprava, instituce
    - postavení pacienta v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, povinnosti pacienta
    - informace o zdravotním stavu, dříve vyslovené přání, souhlas pacienta s poskytováním zdravotních služeb
13. Práva a povinnosti pojištěnce ve veřejném zdravotním pojištění
    - právní úprava, instituce
    - demonstrativní výčet nejdůležitějších práv pojištěnce ve veřejném zdravotním pojištění
    - demonstrativní výčet nejdůležitějších povinností pojištěnce ve veřejném zdravotním pojištění
14. Osobní a věcný rozsah veřejného zdravotního pojištění
    - právní úprava, instituce
    - okruh pojištěných osob v systému veřejného zdravotního pojištění (podmínky účasti)
    - zdravotní péče hrazená ze zdravotního pojištění a podmínky jejího poskytování
15. Dávky státní sociální podpory poskytované v závislosti na výši příjmu
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na přídavek na dítě a porodné, výše dávek
    - podmínky nároku na příspěvek na bydlení, výše dávky
16. Ostatní dávky státní sociální podpory (poskytované nezávisle na výši příjmu)
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na rodičovský příspěvek, výše dávky a rychlost jejího čerpání
    - podmínky nároku na pohřebné, výše dávky
17. Dávky pěstounské péče
    - právní úprava, instituce
    - dávky pěstounské péče náležející pěstounovi (podmínky nároku, výše, povaha)
    - dávky pěstounské péče náležející dítěti v pěstounské péči (podmínky nároku, výše, povaha)
18. Rodičovský příspěvek
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na rodičovský příspěvek, výše dávky a rychlost jejího čerpání
    - vztah rodičovského příspěvku a dávek nemocenského pojištění
19. Zprostředkování zaměstnání a dávky v nezaměstnanosti
    - právní úprava, instituce
    - pojem zprostředkování zaměstnání, zájemce a uchazeč o zaměstnání, evidence uchazečů
    - podmínky nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci, výše dávek
20. Aktivní politika zaměstnanosti
    - právní úprava, instituce
    - obecně ke státní politice zaměstnanosti
    - nejdůležitější nástroje aktivní politiky zaměstnanosti
21. Dávky poskytované osobám se zdravotním postižením
    - právní úprava, instituce
    - podmínky nároku na příspěvek na mobilitu, výše dávky
    - podmínky nároku na příspěvek na zvláštní pomůcku, výše dávky
22. Pomoc v hmotné nouzi
    - právní úprava, instituce
    - pojem hmotná nouze, podmínky nároku na příspěvek na živobytí, výše dávky
    - podmínky nároku na doplatek na bydlení a na mimořádnou okamžitou pomoc, výše dávek
23. Sociální služby
    - právní úprava, instituce
    - pojem a druhy sociálních služeb, jejich financování, poskytovatelé sociálních služeb
    - formy poskytování sociálních služeb, příklady typů zařízení sociálních služeb

24. Příspěvek na péči
    - právní úprava, instituce
    - pojem závislost osoby na péči jiné fyzické osoby, stupně závislosti a proces jejího posuzování
    - podmínky nároku na příspěvek na péči, výše dávky
25. Posuzování zdravotního stavu v sociálním zabezpečení
    - právní úprava
    - práva a povinnosti ošetřujících lékařů, jejich kompetence v oblasti sociálního zabezpečení
    - organizace lékařské posudkové služby a její kompetence v oblasti sociálního zabezpečení

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Trestní právo I (HPOP0031)

Anotace

Povinný předmět Trestní právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Trestní právo II, Trestní právo III a Trestní právo IV.

Obsahem předmětu Trestní právo I je první oblast obecné části trestního práva hmotného, tj. problematika viny, která tvoří tzv. základy trestní odpovědnosti. Na začátku se výuka věnuje pojmu, funkcím a základním zásadám trestního práva hmotného, které představují vůdčí právní ideje, na nichž je založena právní úprava podmínek trestní odpovědnosti a následků s jejich porušením spojených. Zevrubná pozornost je věnována pojmu trestného činu, jeho třídění a pojmu skutkové podstaty trestného činu. Podrobně jsou rozebírány všechny znaky (skupiny znaků) trestného činu. Pozornost je věnována též základům trestní odpovědnosti právnických osob, a to jak v rámci výkladu o subjektu (pachateli) trestného činu, tak samostatně. Na uvedené oblasti navazují další klíčová témata základů trestní odpovědnosti, zejména okolnosti vylučující protiprávnost, vývojová stadia trestného činu, problematika účastenství v širším i užším smyslu a mnohosti (souběhu) trestných činů.

Absolvováním předmětu si studenti osvojí základy trestní odpovědnosti fyzických i právnických osob, podmínky vzniku a zániku trestní odpovědnosti a předpoklady pro právní posouzení jednání pachatelů trestných činů, na které bude v další fázi studia navazovat výuka jednotlivých trestných činů zakotvených ve zvláštní části trestního zákoníku.

Předmět je tvořen přednáškami a seminární výukou, která navazuje a rozvíjí poznatky získané v rámci přednášek. Studenti získávají při výuce i dílčí poznatky ze zvláštní části trestního práva hmotného. Studium trestního práva procesního vyžaduje kromě studia předepsaných nebo doporučených studijních pomůcek i studium platných právních předpisů a judikatury.

Zápis předmětu Trestní právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Trestní právo I zahrnuje následující témata:

- Pojem trestního práva, jeho funkce a základní zásady

- Prameny trestního práva hmotného a výklad trestních zákonů
- Působnost trestních zákonů
- Pojem trestného činu, druhy trestných činů, třídění trestných činů
- Skutková podstata trestného činu
- Objekt trestného činu
- Objektivní stránka trestného činu
- Pachatel trestného činu
- Subjektivní stránka trestného činu
- Okolnosti vylučující protiprávnost
- Vývojová stadia trestného činu
- Účastenství
- Souběh trestných činů a recidiva
- Zánik trestní odpovědnosti
- Trestní odpovědnost právnických osob

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Gřivna, T., Vokoun, R., Bohuslav, L. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 3. vydání. Praha: Leges, 2017.

Poznámka: Obě učebnice uvedené pod body 1 a 2 lze použít alternativně.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J. a kol. Praktikum z trestního práva. Klauzurní práce s řešením. 6. vydání. Praha: Leges, 2016.

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.

3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
4. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.
5. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), v platném znění.
6. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Trestní právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2, Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je možné získat v rámci semináře nebo absolvováním celokatederního testu.
4. Seminární výuka nenahrazuje přednášky ani samostudium povinné literatury, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných těmito způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace na příkladech ze sbírky příkladů. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia. Student by na základě těchto poznatků měl být následně schopen v průběhu seminární výuky plnohodnotně reagovat na případné dotazy a nad teoretickými i praktickými problémy materie kriticky uvažovat.

<u>Klasifikovaný zápočet v rámci semináře</u>

5. K získání klasifikovaného zápočtu na semináři se vyžaduje aktivní účast studentů na seminářích (plnění úkolů zadaných učitelem seminární skupiny, které vychází z řešení praktických případů z předepsané sbírky příkladů z trestního práva hmotného a procesního), přítomnost nejméně na 70 % seminářů a napsání písemného testu s úspěšností alespoň 50 % z látky probírané na seminářích.
6. Klasifikaci uděluje učitel seminární skupiny.

<u>Celokatederní test</u>

8. Celokatederní test se koná vždy v příslušném semestru ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány dva termíny.
9. Při vypracování celokatederního zápočtového testu není dovoleno používat žádné pomocné materiály, například právní předpisy, učebnice, komentáře nebo poznámky z výuky.
10. Časový limit pro vypracování celokatederního zápočtového testu je 30 minut.
11. Celokatederní test se skládá z 10 otázek. Za každou otázku je možné získat 2 body. Maximální počet bodů je 20.
12. Minimální počet bodů pro splnění kontroly studia předmětu je 12.

13. Klasifikace celokatederního testu je následující:

Počet bodů	**Klasifikace**
18–20	výborně
15–18	velmi dobře
12–14	dobře
0–11	neprospěl/a

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v, r,
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Trestní právo II (HPOP0032)

Anotace

Povinný předmět Trestní právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Trestní právo I, Trestní právo III a Trestní právo IV.

Předmět Trestní právo II obsahuje celkem tři oblasti.

První oblastí je oblast obecné části trestního práva hmotného, která navazuje na základy trestní odpovědnosti, a sice problematika sankcionování (trestů a ochranných opatření). V rámci výuky základního kurzu trestního práva tak po problematice viny následuje problematika „trestu", v níž je pozornost věnována jak trestání dospělých pachatelů, tak trestání pachatelů mladistvých. Výuka je soustředěna na problematiku pojmu a účelu trestu, základní zásady trestání, postupy při ukládání trestu a na trestání při souběhu trestných činů, recidivě a při pokračování v trestné činnosti.

Druhou oblastí je výuka zvláštní části trestního práva hmotného. V rámci zvláštní části jsou zevrubným způsobem probrána nejdůležitější témata, tedy jednotlivé hlavy zvláštní části trestního kodexu. Ve výuce jsou rozvíjeny i poznatky z obecné části trestního práva hmotného, a to na konkrétních případech naplňujících skutkové podstaty jednotlivých trestných činů.

Třetí oblastí jsou úvodní témata trestního práva procesního. Pozornost je věnována především předmětu a účelu trestního řízení, jeho subjektům, základním zásadám trestního procesu a právu na spravedlivé trestní řízení a zajištění osob a věcí v trestním řízení.

Po absolvování předmětu Trestní právo II by student měl mít osvojeny veškeré znalosti trestního práva hmotného tak, aby mohl posoudit míru trestní odpovědnosti pachatele, po právní stránce správně kvalifikovat jeho jednání a posoudit, jakým způsobem bude sankcionován. Dále by student měl být orientován v úvodních tématech trestního práva procesního a znát vzájemné navázání základních trestních kodexů. Výuka trestního práva vychází z koncepce, podle níž trestní právo je nutno studovat a poznávat jako celek. V rámci úvodu do trestního práva procesního si studenti osvojují základní poznatky týkající se trestního řízení a základní souvislosti mezi trestním právem hmotným a trestním právem procesním. Na tyto znalosti bude dále navazováno výukou zbylých trestně procesních témat v rámci předmětu Trestní právo III.

Předmět je vyučován formou dvou přednášek týdně a seminární výuky. Studium trestního práva vyžaduje kromě studia předepsaných nebo doporučených studijních pomůcek i studium platných právních předpisů a judikatury.

Zápis předmětu Trestní právo II je podmíněn zápisem předmětu Trestní právo I. Absolvování předmětu Trestní právo II je podmíněno absolvováním předmětu Trestní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Trestní právo II zahrnuje tato témata:

- Pojem a účel trestu, systém trestů.
- Druhy trestů.
- Ukládání trestů dospělým.
- Zánik trestů a dalších následků odsouzení.
- Ochranná opatření.
- Sankcionování mladistvých.
- Sankcionování právnických osob.
- Trestné činy proti životu a zdraví.
- Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství.
- Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti
- Trestné činy proti rodině a dětem
- Trestné činy proti majetku
- Trestné činy hospodářské
- Trestné činy obecně nebezpečné.
- Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci
- Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných.
- Trestné činy proti branné povinnosti.
- Trestné činy vojenské.
- Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy.
- Pojem, předmět a účel trestního řízení. Předběžné otázky.
- Spravedlivý trestní proces.
- Základní zásady trestního řízení.
- Subjekty trestního řízení.
- Zajištění osob a věcí důležitých pro trestní řízení, zejména vazba.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.

2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.
5. Gřivna, T., Vokoun, R., Bohuslav, L. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 3. vydání. Praha: Leges, 2017.

Poznámka:

Učebnice trestního práva hmotného uvedené pod body 1 a 2 lze použít alternativně.

Učebnice trestního práva procesního uvedené pod body 3 a 4 lze použít alternativně.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J. a kol. Praktikum z trestního práva. Klauzurní práce s řešením. 6. vydání. Praha: Leges, 2016.

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění.
4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
5. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.
6. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), v platném znění.
7. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.
8. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), v platném znění.
9. Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v platném znění.

Ostatní právní předpisy:

1. Zákon č. 84/1969 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.

2. Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.
3. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.
4. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Trestní právo II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je možné získat v rámci semináře nebo absolvováním celokatederního testu.
4. Seminární výuka nenahrazuje přednášky ani samostudium povinné literatury, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných těmito způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace na příkladech ze sbírky příkladů. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia. Student by na základě těchto poznatků měl být následně schopen v průběhu seminární výuky plnohodnotně reagovat na případné dotazy a nad teoretickými i praktickými problémy materie kriticky uvažovat.

Klasifikovaný **zápočet v rámci semináře**

5. K získání klasifikovaného zápočtu na semináři se vyžaduje aktivní účast studentů na seminářích (plnění úkolů zadaných učitelem seminární skupiny, které vychází z řešení praktických případů z předepsané sbírky příkladů z trestního práva hmotného a procesního), přítomnost nejméně na 70 % seminářů a napsání písemného testu s úspěšností alespoň 50 % z látky probírané na seminářích.
6. Klasifikaci uděluje učitel seminární skupiny.

Celokatederní test

8. Celokatederní test se koná vždy v příslušném semestru ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány dva termíny.
9. Při vypracování celokatederního zápočtového testu není dovoleno používat žádné pomocné materiály, například právní předpisy, učebnice, komentáře nebo poznámky z výuky.
10. Časový limit pro vypracování celokatederního zápočtového testu je 30 minut.
11. Celokatederní test se skládá z 10 otázek. Za každou otázku je možné získat 2 body. Maximální počet bodů je 20.
12. Minimální počet bodů pro splnění kontroly studia předmětu je 12.
13. Klasifikace celokatederního testu je následující:

Počet bodů	Klasifikace
18–20	výborně
15–18	velmi dobře
12–14	dobře

0–11	neprospěl/a

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Trestní právo III (HPOP0033)

Anotace

Povinný předmět Trestní právo III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Trestní právo I, Trestní právo II a Trestní právo IV.

Předmět Trestní právo III navazuje na předměty Trestní právo I a II, pro plnohodnotné pochopení materie tohoto předmětu je vyžadována znalost doposud probraného učiva trestního práva.

Důraz při výuce je kladen na oblast dokazování v trestním řízení, které je zvláštní formou poznání určité objektivní skutečnosti, a na jednotlivá stadia trestního řízení. Pozornost se věnuje zejména zásadám dokazování, jednotlivým důkazním prostředkům, a problematice hodnocení důkazů, zejména s přihlédnutím k otázce procesní (ne)použitelnosti zajištěných důkazních prostředků. V oblasti stadií trestních řízení jsou předmětem výuky všechna stadia trestního řízení, tedy přípravné řízení včetně rozšířeného a zkráceného přípravného řízení, předběžné projednání obžaloby, hlavní líčení, v němž trestně procesní zásady nachází své nejširší uplatnění, řízení o jednotlivých řádných i mimořádných opravných prostředcích, a řízení vykonávací. Ve výuce jsou probrána také téma jednotlivých druhů rozhodnutí v trestním řízení. V rámci výuky je pamatováno i na tzv. zvláštní způsoby řízení, které kvůli svému praktickému i teoretickému významu zaslouží samostatný výklad, a na oblast mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech, která v aplikační praxi nachází čím dál větší uplatnění. Seminární výuka navazuje a rozvíjí poznatky získané v rámci přednášek, přičemž studenti při ní získávají i dílčí poznatky z uplatňování trestního práva v praxi.

Po absolvování předmětu Trestní právo III by student měl mít veškeré potřebné znalosti trestního práva, tedy jak trestního práva hmotného, tak také procesního. Měl by být schopen porozumět vzájemné provázanosti hmotného a procesního práva a orientovat se v tom, jakým způsobem trestní řízení probíhá, a jaké podmínky je třeba naplnit při uplatnění jednotlivých procesních postupů a rozhodnutí.

Předmět je týdně vyučován formou přednášek a seminární výuky. Studium trestního práva vyžaduje kromě studia předepsaných nebo doporučených studijních pomůcek i studium platných právních předpisů a judikatury.

Zápis předmětu Trestní právo III je podmíněn zápisem předmětu Trestní právo II. Absolvování předmětu Trestní právo III je podmíněno absolvováním předmětu Trestní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Trestní právo III zahrnuje tato témata:

- Základní zásady trestního řízení.
- Dokazování v trestním řízení.
- Rozhodnutí ve věcech trestních.
- Přípravné řízení.
- Předběžné projednání obžaloby.
- Hlavní líčení.
- Řádné opravné prostředky.
- Mimořádné opravné prostředky.
- Zvláštní způsoby řízení.
- Vykonávací řízení.
- Mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.
5. Gřivna, T., Vokoun, R., Bohuslav, L. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 3. vydání. Praha: Leges, 2017.

Poznámka:

Učebnice trestního práva hmotného uvedené pod body 1 a 2 lze použít alternativně.

Učebnice trestního práva procesního uvedené pod body 3 a 4 lze použít alternativně.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. vydání. Praha: Leges, 2018.

5. Jelínek, J. a kol. Praktikum z trestního práva. Klauzurní práce s řešením. 6. vydání. Praha: Leges, 2016.

<u>Základní právní předpisy</u>:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění.
4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
5. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.
6. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), v platném znění.
7. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.
8. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), v platném znění.
9. Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v platném znění.

<u>Ostatní právní předpisy</u>:

1. Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.
2. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.
3. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Trestní právo III je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia tohoto předmětu. Předpokladem pro její absolvování je získání zápočtu.
2. Za absolvování předmětu získá student 6 kreditů.
3. Zápočet je možné získat v rámci semináře nebo absolvováním celokatederního testu.
4. Seminární výuka nenahrazuje přednášky ani samostudium povinné literatury, nýbrž představuje doplnění a rozšíření poznatků získaných těmito způsoby, a to včetně nácviku jejich praktické aplikace na příkladech ze sbírky příkladů. Předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je předchozí získání základních poznatků z přednášek a samostudia. Student by na základě těchto poznatků měl být následně schopen v průběhu seminární výuky plnohodnotně reagovat na případné dotazy a nad teoretickými i praktickými problémy materie kriticky uvažovat.

<u>Zápočet v rámci semináře</u>

5. K získání zápočtu na semináři se vyžaduje aktivní účast studentů na seminářích (plnění úkolů zadaných učitelem seminární skupiny, které vychází z řešení praktických případů

z předepsané sbírky příkladů z trestního práva hmotného a procesního), přítomnost nejméně na 70 % seminářů a napsání písemného testu s úspěšností alespoň 50 % z látky probírané na seminářích.

6. Zápočet uděluje učitel seminární skupiny.

Celokatederní test

8. Celokatederní test se koná vždy v příslušném semestru ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány dva termíny.
9. Při vypracování celokatederního zápočtového testu není dovoleno používat žádné pomocné materiály, například právní předpisy, učebnice, komentáře nebo poznámky z výuky.
10. Časový limit pro vypracování celokatederního zápočtového testu je 30 minut.
11. Celokatederní test se skládá z 10 otázek. Za každou otázku je možné získat 2 body. Maximální počet bodů je 20.
12. Minimální počet bodů pro splnění zápočtu je 12.

Ústní zkouška

13. Předmětem ústní zkoušky je ověření znalostí studentů, které by měli mít osvojeny na základě studia předmětů Trestní právo I, II a III.
14. Jednotlivé tematické okruhy tedy budou zahrnovat zkušební otázky z oblasti obecné části trestního práva hmotného včetně oblasti sankcionování, dále z oblasti zvláštní části trestního práva hmotného a z oblasti trestního práva procesního.
15. Při zkoušce není dovoleno používat žádné pomocné materiály, například právní předpisy, učebnice, komentáře nebo poznámky z výuky.
16. Ústní zkouška se skládá ze tří otázek, které si student vylosuje. Losuje po jedné otázce z každého okruhu otázek: trestní právo hmotné – obecná část, trestní právo hmotné – zvláštní část, trestní právo procesní. Každý okruh obsahuje 31 otázek.
17. Pro úspěšné absolvování ústní zkoušky jsou nezbytné alespoň základní znalosti z každé vylosované otázky.
18. Seznam otázek:

Otázky z trestního práva hmotného – obecná část

1. Pojem trestního práva hmotného, trestněprávní vztah, funkce trestního práva a jeho základní zásady
2. Prameny trestního práva, výklad trestních zákonů a analogie
3. Internacionalizace a europeizace trestního práva
4. Působnost trestních zákonů
5. Pojem trestného činu a jeho znaky
6. Skutková podstata trestného činu

7. Pokračování v trestném činu, trestné činy hromadné a trestné činy trvající
8. Objekt trestného činu
9. Objektivní stránka trestného činu
10. Pachatel trestného činu (fyzická osoba)
11. Příčetnost
12. Základy trestní odpovědnost mladistvých
13. Základy trestní odpovědnosti právnických osob
14. Subjektivní stránka trestného činu
15. Omyl v trestním právu
16. Okolnosti vylučující protiprávnost
17. Vývojová stadia trestné činnosti
18. Trestná součinnost a účastenství
19. Nepřímý pachatel, spolupachatelství
20. Souběh trestných činů a recidiva
21. Zánik trestní odpovědnosti
22. Pojem a účel trestu, systém trestů
23. Alternativní tresty: peněžitý trest, obecně prospěšné práce, domácí vězení
24. Podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody, podmíněné odsouzení k trestu odnětí svobody s dohledem
25. Nepodmíněný trest odnětí svobody
26. Zásady ukládání trestů dospělým
27. Ukládání trestu při souběhu, recidivě a u pokračování v trestném činu
28. Zánik výkonu trestu a zahlazení odsouzení
29. Ochranná opatření
30. Sankcionování mladistvých
31. Sankcionování právnických osob

Otázky z trestního práva hmotného – zvláštní část

1. Trestné činy proti životu

2. Trestné činy proti zdraví

3. Neposkytnutí pomoci a další trestné činy ohrožující život nebo zdraví

4. Trestné činy proti těhotenství ženy

5. Trestné činy proti svobodě I: obchodování s lidmi, svěření dítěte do moci jiného, zbavení osobní svobody, omezování osobní svobody, zavlečení

6. Trestné činy proti svobodě II: loupež, vydírání a navazující trestné činy

7. Trestné činy proti svobodě III: porušování domovní svobody, porušování svobody sdružování a shromažďování, omezování svobody vyznání

8. Trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

9. Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti

10. Trestné činy proti rodině a dětem

11. Trestné činy proti majetku I: obohacovací – krádež a zpronevěra

12. Trestné činy proti majetku II: obohacovací – podvod a zvláštní případy podvodného jednání

13. Trestné činy proti majetku III: obohacovací – zatajení věci, lichva, provozování nepoctivých her a sázek

14, Trestné činy proti majetku IV: tzv. poškozovací trestné činy

15. Trestné činy proti majetku V: neoprávněné užívání (tzv. furtum usus) a legalizace výnosů z trestné činnosti

16. Trestné činy hospodářské I: trestné činy proti měně a platebním prostředkům

17. Trestné činy hospodářské II: trestné činy daňové a poplatkové

18. Trestné činy hospodářské III: trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a trestné činy proti právům duševního vlastnictví

19. Trestné činy obecně nebezpečné I: obecné ohrožení a navazující trestné činy

20. Trestné činy obecně nebezpečné II: tzv. drogové delikty

21. Trestné činy proti životnímu prostředí

22. Trestné činy proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci

23. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných I: trestné činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby a trestné činy úředních osob

24. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných II: úplatkářství

25. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných III.: maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání a další trestné činy znamenající rušení činnosti orgánu veřejné moci

26. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných IV: trestné činy narušující soužití lidí

27. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných V: výtržnictví a jiná rušení veřejného pořádku

28. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných VI: opilství

29. Trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných VII: organizovaná zločinecká skupina a některé další formy trestné součinnosti

30. Trestné činy proti branné povinnosti a trestné činy vojenské

31. Trestné činy proti lidskosti, proti míru a válečné trestné činy

Otázky z trestního práva procesního

1. Trestněprocesní zákony a jejich výklad, ochrana ústavně zaručených základních práv a svobod v trestním řízení, koncepce spravedlivého trestního procesu

2. Předmět trestního řízení, předběžné otázky

3. Systém základních zásad trestního řízení, jejich význam, jednotlivé základní zásady

4. Subjekty trestního řízení a strany

5. Soudy

6. Podezřelý a obviněný

7. Obhájce

8. Poškozený a zúčastněná osoba v trestním řízení

9. Státní zástupce v trestním řízení, policejní orgán

10. Dokazování, základní zásady dokazování, rozdělení důkazů

11. Jednotlivé důkazní prostředky – výpověď obviněného a obžalovaného, výpověď svědka

12. Jednotlivé důkazní prostředky – zvláštní způsoby dokazování, odborné vyjádření a znalecký posudek, ohledání osoby a věci, listinný důkaz, operativně pátrací prostředky

13. Procesní úkony

14. Zajištění osob v trestním řízení
15. Zajištění věcí v trestním řízení
16. Postup před zahájením trestního stíhání, zahájení trestního stíhání
17. Přípravné řízení, rozhodnutí v přípravném řízení
18. Zkrácené přípravné řízení
19. Přezkoumání a předběžné projednání obžaloby, veřejné a neveřejné zasedání
20. Rozhodnutí v trestních věcech, právní moc a vykonatelnost
21. Hlavní líčení
22. Zvláštní způsoby řízení, odklony
23. Trestní řízení ve věcech mladistvých
24. Trestní řízení proti právnickým osobám
25. Opravné prostředky obecně, zásady opravného řízení
26. Stížnost, odpor
27. Odvolání
28. Dovolání
29. Stížnost pro porušení zákona, obnova řízení
30. Vykonávací řízení
31. Mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Trestní právo IV (HPOP0034)

Anotace

Povinný předmět Trestní právo IV tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Trestní právo I, Trestní právo II a Trestní právo III.

Předmět Trestní právo IV navazuje na předmět Trestní právo III (zakončený ústní zkouškou z trestního práva). V rámci předmětu Trestní právo IV studenti rozvíjejí a prohlubují své znalosti nabyté v předešlých povinných předmětech trestního práva. Cílem předmětu je výuka a následné ověření schopnosti studentů komplexní aplikace osvojených znalostí trestního práva na konkrétní případ a vyřešení tohoto případu jak po stránce hmotněprávní, tak také po stránce procesní. Studenti jsou připravováni zejména na úspěšné napsání klauzurní práce. Pozornost je věnována formálním i obsahovým náležitostem klauzurní práce. Za tímto účelem je v průběhu výuky studentům zadána cvičná klauzurní práce, na níž si mohou vyzkoušet postup jejího řešení. Správné řešení této cvičné klauzurní práce je následně zveřejněno a studentům poskytnuta možnost konzultace k výsledkům i způsobu vypracování. Předmětem přednášek jsou další témata navazující na předchozí povinné předměty trestního práva. Jedná se o témata, která odpovídají otázkám trestního práva hmotného a procesního, a v závislosti na aktuální situaci budou konkretizována před zahájením výuky.

Předmět Trestní právo IV je vyučován formou přednášek a je ukončen písemnou klauzurní prací.

Po absolvování předmětu Trestní právo IV by student měl mít veškeré potřebné znalosti trestního práva, tedy jak trestního práva hmotného, tak také procesního. Měl by být schopen nejenom zvládat materii trestního práva teoreticky a chápat provázanosti hmotného a procesního práva, ale rovněž řešit případy, s nimiž se bude setkávat v trestní praxi jako obhájce, soudce nebo státní zástupce.

Předmět je týdně vyučován formou přednášek a seminární výuky. Studium trestního práva vyžaduje kromě studia předepsaných nebo doporučených studijních pomůcek i studium platných právních předpisů a judikatury.

Zápis předmětu Trestní právo IV je podmíněn zápisem předmětu Trestní právo III. Absolvování předmětu Trestní právo IV je podmíněno absolvováním předmětu Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Trestní právo IV zahrnuje tato témata:

- Metodika zpracování klauzurních prací. Zadání cvičné klauzurní práce.
- Vybrané otázky trestního práva.
- Vybrané otázky trestního práva.
- Vybrané otázky trestního práva.
- Vybrané otázky trestního práva.
- Řešení cvičné klauzurní práce.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.
5. Gřivna, T., Vokoun, R., Bohuslav, L. a kol. Příklady z trestního práva hmotného a procesního. 3. vydání. Praha: Leges, 2017.

Poznámka:

Učebnice trestního práva hmotného uvedené pod body 1 a 2 lze použít alternativně.

Učebnice trestního práva procesního uvedené pod body 3 a 4 lze použít alternativně.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. vydání. Praha: Leges, 2018.
5. Jelínek, J. a kol. Praktikum z trestního práva. Klauzurní práce s řešením. 6. vydání. Praha: Leges, 2016.

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).

2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění.
4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
5. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.
6. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), v platném znění.
7. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, v platném znění.
8. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), v platném znění.
9. Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v platném znění.

Ostatní právní předpisy:

1. Zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby.
2. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích.
3. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Trestní právo IV je zakončen klauzurní prací, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 5 kreditů.
3. Na vypracování klauzurní práce mají studenti 2 hodiny.
4. Při vypracování klauzurní práce se doporučuje používat aktuální znění právních předpisů. Není však dovoleno používat žádné jiné pomocné materiály, například učebnice, komentáře, judikáty, tabulky, schémata nebo poznámky z výuky.
5. Zadání klauzurní práce představuje jeden případ, na který navazuje 7 otázek z oblasti trestního práva hmotného a procesního.
6. Za správnou odpověď na každou z otázek student získá 2 body.
7. Pro úspěšné splnění kontroly studia je nutné obdržet alespoň 8 bodů z celkově 14 možných.
8. Klauzurní práce se hodnotí jako celek.

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavní právo I (HPOP0041)

Anotace

Povinný předmět Ústavní právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Ústavní právo II a III.

Ústavní právo I je zaměřeno na výklad Ústavy jako základního zákona státu, spolu s dalšími úzce souvisejícími normami. Jeho cílem je rozbor základních vztahů mezi občanem a státem a mezi státními orgány navzájem. Ústavní právo I je předmětem zabývajícím se výkladem ústavy jako základního zákona státu a sledováním kořenů a původu jednotlivých ústavních institutů.

Předmět Ústavní právo I je zaměřen na problematiku vytváření a aplikaci státní moci ve státě, její dělbu a stanovení jejích limitů, určení pravomocí jednotlivých státních orgánů a vztahy mezi nimi. Předmětem zájmu jsou kromě ústavy také právní normy na ni navazující a rozvíjející ji, problematika volební či státoobčanská. V rámci výuky studenti používají zákony, ve kterých se učí správně orientovat. Při výuce je pracováno také s vybranými mezinárodními smlouvami a nálezy Ústavního soudu ČR jako primárními prameny práva. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat též předepsanou judikaturu k probíraným tématům. Vybrané judikáty studenti blíže rozebírají v seminářích.

Cílem studia není pouze vyložit určité ústavněprávní pojmy, ale prostřednictvím jejich hlubokého osvojení pochopit, jak stát a ústava fungují a co je v podmínkách recentního demokratického právního státu limituje. Po absolvování předmětu se student dokáže orientovat v základních předpisech ústavního práva, umí analyzovat a interpretovat vybrané nálezy Ústavního soudu ČR. Komplexní znalosti institutů uplatňujících se při realizaci státní moci pomáhají studentům i při řešení otázek procesního charakteru a při praktické realizaci konkrétních ustanovení právních předpisů (tvorba nebo aplikace zákona, popř. rozhodnutí ústavního orgánu na konkrétním příkladu).

Pro zapsání předmětu Ústavní právo I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Pro zapsání předmětu Ústavní právo I je vhodné, aby student měl absolvován předmět Státověda.

Opakování zápisu neabsolvovaného předmětu Ústavní právo I je vyloučeno. Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ústavní právo I zahrnuje tato témata:

- Kontinuita a diskontinuita v ústavním vývoji
- Zánik československé federace a vznik České republiky jako samostatného státu
- Prameny ústavního práva
- Polylegální pojetí Ústavy ČR – tzv. ústavní pořádek (čl. 112 Ústavy, judikatura Ústavního soudu v dané věci).
- Vztah ústavního a mezinárodního práva a k právu Evropské unie
- Česká republika jako svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát, založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana
- Preambule Ústavy, I. hlava Ústavy - základní pojmy, ústavní principy a jejich význam, VIII. hlava Ústavy – přechodná a závěrečná ustanovení
- Státní území, státní občanství, státní symboly, státní svátky, otázka státního jazyka
- Volby v ČR, základní zásady, volebního práva (volební systémy, ústavní a zákonná úprava, volební proces a jeho hlavní instituty)
- Referendum v ČR
- Základní rozdíly ve volebním procesu při volbách do Poslanecké sněmovny, Senátu, krajských zastupitelstev, obecních (městských) zastupitelstev, do Evropského parlamentu a prezidenta republiky; soudní přezkum a judikatura Ústavního soudu ve volebních věcech
- Postavení Parlamentu ČR v ústavním systému, vztah k ostatním ústavním orgánům
- Mandát člena Parlamentu ČR
- Koncepce bikameralismu v ČR, vzájemné vztahy Poslanecké sněmovny a Senátu
- Vztah Parlamentu ČR k Evropskému parlamentu
- Komory Parlamentu ČR, jejich jednací řády a vnitřní struktura
- Legislativní proces v ČR
- Postavení moci výkonné v ústavním systému, orgány moci výkonné.
- Prezident ČR (postavení, vztah k jiným ústavním orgánům, Kancelář)
- Vláda ČR (postavení, vztah k jiným ústavním orgánům, vnitřní organizace, právní akty vlády)
- Ministerstva a jiné správní úřady;
- Státní zastupitelství a veřejný ochránce práv v ústavním systému ČR

Do výkladu jednotlivých institutů budou v přednáškách zakomponovány státovědné i historické poznatky, jakož i právní názory z judikatury zejména Ústavního soudu ČR.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Václav Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, II. díl, Ústavní právo České republiky. Praha: Leges, 2015. 2. aktualizované vydání. 1152 s. ISBN:978-80-7502-084-0.

Ostatní literatura:

1. David Kosař, Marek Antoš, Zdeněk Kühn a Ladislav Vyhnánek. Ústavní právo: Casebook. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer CZ, 2014.
2. Sládeček/Mikule/Suchánek/Syllová: Ústava České republiky: komentář. Praha 2016.
3. Rychetský/Langášek/Herc/Mlsna a kolektiv: Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2015.
4. Bahýľová a kolektiv: Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2010.
5. Václav Pavlíček, Jiří Hřebejk: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 1. díl – Ústavní systém, Linde, 2. vydání, Praha 1998
6. Václav Pavlíček a kolektiv: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 2. díl – Práva a svobody, Linde, 2. vydání, Praha 2002
7. Eliška Wagnerová a kolektiv: Listina základních práv a svobod: komentář. Praha 2012.
8. Kmec/Kosař/Kratochvíl/Bobek: *Evropská úmluva o lidských právech: komentář.* Praha 2012.
9. Aleš Gerloch, Jan Kysela a kol.: 20 let Ústavy České republiky – Ohlédnutí zpět a pohled vpřed, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2013
10. Ján Gronský: Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa I., 1914–1945, II., 1945–1960, III., 1960–1989, IV., 1989-1992 Karolinum, Praha 2005-2007.
11. Aleš Gerloch, Jiří Hřebejk, Vladimír Zoubek: Ústavní systém České republiky. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 5. vydání, Plzeň 2013.
12. Jan Wintr: Principy českého ústavního práva (s dodatkem principů práva evropského a mezinárodního), Aleš Čeněk, Plzeň 2018
13. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 1. Český stát a Němci, Karolinum, Praha 2004.
14. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 2. O právech, svobodách a demokracii, Karolinum, Praha 2002.
15. Ondřej Preuss: Klauzule věčnosti. Aleš Čenek, Plzeň 2015.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Zákon č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky
3. Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny

4. Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu
5. Zákon č. 300/2017 Sb., o zásadách jednání a styku Poslanecké sněmovny a Senátu mezi sebou a navenek a o změně zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, (stykový zákon)
6. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů
7. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky
8. Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky)
9. Zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů
10. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
11. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní republiky
2. Ústavní zákon č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky
3. Ústavní zákon č. 29/1993 Sb., o některých dalších opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky
4. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
5. Ústavní zákon č. 515/2002 Sb., o referendu o přistoupení České republiky k Evropské unii a o změně ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava české republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů
6. Zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv - účinnost do 31. 12. 2021
7. Zákon č. 222/2016 Sb., o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv a o tvorbě právních předpisů vyhlašovaných ve Sbírce zákonů a mezinárodních smluv (zákon o Sbírce zákonů a mezinárodních smluv) - účinnost 1. 1. 2022
8. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství
9. Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv
10. Rozhodnutí prezidenta republiky č. 144/1993 Sb., o sjednávání mezinárodních smluv

Judikatura ÚS

1. lhůta pro uplatnění suspenzivního veta prezidenta republiky (sp. zn. Pl. ÚS 33/97, č. 30/1998 Sb.)
2. tzv. velký volební nález (sp. zn. Pl. ÚS 42/2000, č. 64/2001 Sb.)
3. k pojmu „ústavní pořádek ČR“ (sp. zn. Pl. ÚS 36/01, č. 403/2002 Sb. /VII. část odůvodnění/

4. postoupení návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou Senátu (sp. zn. Pl. ÚS 5/02, č. 476/2002 Sb.)
5. legislativní přílepky (sp. zn. Pl. ÚS 77/06, č. 37/2007 Sb.)
6. ústavnost Lisabonské smlouvy (sp. zn. Pl. ÚS 19/08, č. 446/2008 Sb.)
7. tzv. kauza Melčák, materiální ohnisko Ústavy (sp. zn. Pl. ÚS 27/09, č. 318/2009 Sb.)
8. legislativní proces ve stavu legislativní nouze (sp. zn. Pl. ÚS 55/10, č. 80/2011 Sb.)
9. rozhodnutí ve věci amnestie prezidenta republiky (sp. zn. Pl. ÚS 4/13)
10. pojetí poslanecké imunity ve vztahu k projevům v komoře (kauza Chaloupka) (sp. zn. I. ÚS 3018/14.
11. rozhodnutí o postupu do skrutinia ve volbách do Evropského parlamentu (sp. zn. Pl. ÚS 14/14, č. 176/2015 Sb.)
12. ústavnost § 22 odst. 3, zákona o státním občanství (sp. zn. Pl. ÚS 5/16; č. 393/16 Sb.)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ústavní právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Ústavní právo I získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze v řádném termínu získat v rámci seminární výuky.
4. Zápočet v rámci seminární výuky uděluje vedoucí každého semináře na základě podmínek, které je možné najít pro každý seminář v dokumentech předmětu ve studijním informačním systému (SIS).
5. Opravné termíny probíhají formou celokatederního testu. Počet opravných termínů činí dva termíny.

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LLM., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavní právo II (HPOP0042)

Anotace

Povinný předmět Ústavní právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Ústavní právo I a III.

Ústavní právo II je zaměřeno na výklad Ústavy jako základního zákona státu, spolu s dalšími úzce souvisejícími právními normami. Předmět je zaměřen i na vztah státu a jednotlivce (tedy problematiku základních práv a svobod, ale i povinností).

Studenti jsou po absolvování předmětu Ústavní právo II schopni vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat ústavněprávní a zákonné normy, soudní rozhodnutí (zejm. judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva) a další ev. prameny potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s ústavněprávní praxí. Dále jsou schopni analyzovat i formulovat a prezentovat ústavněprávní argumenty a aplikovat své znalosti v konkrétních ústavněprávních sporech.

Vedle toho získají základní schopnosti týkající se přípravy a formulace nejdůležitějších právních listin s ústavněprávním obsahem (např. ústavní stížnost a jiné návrhy k Ústavnímu soudu, či jednotlivé druhy rozhodnutí ústavního soudu).

Studentům tak bude poskytnuta nejen teoretická příprava v rámci přednášek, ale i praktická příprava zaměřená na práci s ústavněprávními předpisy jakož i rozhodnutími ústavního soudu v rámci seminární výuky.

Pro zapsání předmětu Ústavní právo II je nutné, aby student měl zapsán předmět Ústavní právo I. Pro absolvování předmětu Ústavní právo II je nutné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ústavní právo II zahrnuje tato témata:

- Nejvyšší kontrolní úřad
- Česká národní banka
- Soudy a soudnictví v České republice
- Ústavní soud – postavení v ústavním systému, složení, druhy řízení a rozhodnutí.
- Abstraktní a konkrétní kontrola ústavnosti v ČR.

- Ústavní základy územní samosprávy.
- Listina základních práv a svobod v ústavním pořádku ČR, mezinárodní smlouvy o lidských právech. Základní zásady, subjekty, rozsah základních práv a svobod a jejich limity. Vztah práv a povinností v Listině.
- Základní lidská práva. Postavení menšin v ČR.
- Politická práva v ČR.
- Hospodářská, sociální a kulturní práva v ČR.
- Ochrana subjektivních práv v ČR.
- Mimořádné stavy dle Ústavy a ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Václav Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, II. díl, Ústavní právo České republiky. Praha: Leges, 2015. 2. aktualizované vydání. 1152 s. ISBN:978-80-7502-084-0.

Ostatní literatura:

1. David Kosař, Marek Antoš, Zdeněk Kühn a Ladislav Vyhnánek. Ústavní právo: Casebook. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer CZ, 2014.
2. Sládeček/Mikule/Suchánek/Syllová: Ústava České republiky: komentář. Praha 2016.
3. Rychetský/Langášek/Herc/Mlsna a kolektiv: Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2015.
4. Bahýľová a kolektiv: Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2010.
5. Václav Pavlíček, Jiří Hřebejk: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 1. díl – Ústavní systém, Linde, 2. vydání, Praha 1998
6. Václav Pavlíček a kolektiv: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 2. díl – Práva a svobody, Linde, 2. vydání, Praha 2002
7. Eliška Wagnerová a kolektiv: Listina základních práv a svobod: komentář. Praha 2012.
8. Kmec/Kosař/Kratochvíl/Bobek: *Evropská úmluva o lidských právech: komentář.* Praha 2012.
9. Aleš Gerloch, Jan Kysela a kol.: 20 let Ústavy České republiky – Ohlédnutí zpět a pohled vpřed, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2013
10. Ján Gronský: Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa I., 1914–1945, II., 1945–1960, III., 1960–1989, IV., 1989-1992 Karolinum, Praha 2005-2007.
11. Aleš Gerloch, Jiří Hřebejk, Vladimír Zoubek: Ústavní systém České republiky. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 5. vydání, Plzeň 2013.
12. Jan Wintr: Principy českého ústavního práva (s dodatkem principů práva evropského a mezinárodního), Aleš Čeněk, Plzeň 2018

13. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 1. Český stát a Němci, Karolinum, Praha 2004.
14. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 2. O právech, svobodách a demokracii, Karolinum, Praha 2002.
15. Ondřej Preuss: Klauzule věčnosti. Aleš Čenek, Plzeň 2015.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená jako součást ústavního pořádku ČR pod č. 2/1993 Sb.
3. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
4. Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.
5. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).
6. Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.
7. Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu.
8. Zákon č. 300/2017 Sb., o zásadách jednání a styku Poslanecké sněmovny a Senátu mezi sebou a navenek a o změně zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, (stykový zákon).
9. Zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.
10. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.
11. Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky).
12. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky.
2. Ústavní zákon č. 29/1993 Sb., o některých dalších opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky.
3. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
4. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
5. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
6. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.
7. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

8. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
9. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů.
10. Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.
11. Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.
12. Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).
13. Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).
14. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (kompetenční zákon).
15. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
16. Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.
17. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.
18. Zákon č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky.
19. Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání symbolů České republiky a o změně některých zákonů.
20. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).
21. Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv.
22. Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.
23. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.
24. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
25. Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.
26. Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů.
27. Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.
28. Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.
29. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení).

Judikatura

Každoročně katedrou stanovený a aktualizovaný seznam zásadních nálezů a rozhodnutí Ústavního soudu jakož i jiných soudů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět ústavní právo II je ukončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu. Předpokladem pro její absolvování je získání zápočtu v rámci seminářů.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Ústavní právo II získá student 6 kreditů.

3. Zápočet uděluje vedoucí každého semináře na základě podmínek, které je možné najít pro každý seminář v dokumentech předmětu ve studijním informačním systému (SIS). Zápočet nemá opravné termíny.
4. K ústní zkoušce je student připuštěn po úspěšném obdržení zápočtu na semináři.
5. Ústní zkouška sestává ze dvou košů („koš A“ a „koš B“) otázek, z nichž si student po jedné otázce losuje.
6. Zkouška z předmětu Ústavní právo II je klasifikována zkoušejícím, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
7. U ústní zkoušky z předmětu Ústavní právo II není možné používat právní předpisy a jiné zdroje.
8. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
9. Rozsah a obsah zkouškových otázek k ústní zkoušce z předmětu Ústavní právo II je následující:

<u>Koš A</u>

A1 – Předmět a prameny ústavního práva

- Předmět ústavního práva; organizace státu a základní práva
- Ústavní právo v systému práva, jeho vztah k jiným odvětvím práva
- Druhy pramenů ústavního práva a příklady
- Právní principy a ústavní zvyklosti v ústavním právu

A2 – Kontinuita a diskontinuita v ústavním právu ČR, legalita a legitimita v politických zvratech v roce 1918, 1948, 1989

- Vymezení pojmů kontinuita a diskontinuita v právu, různé přístupny
- Kontext událostí v letech 1918, 1948, 1989
- Zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., zák. č. 37/1918 Sb. z. a n.
- Ústavní dekret prezidenta republiky č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku,

- Ústavní zákon č. 542/1992 Sb., o zániku ČSFR, ústavní zákon ČNR č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem ČSFR, ústavní zákon ČNR č. 29/1993 Sb., o některých dalších opatřeních souvisejících se zánikem ČSFR

A3 – Ústavní pořádek ČR, vztah Ústavy a jiných součástí ústavního pořádku

- Pojem a obsah ústavního pořádku České republiky
- Vztah jednotlivých součástí ústavního pořádku
- Změny a doplňky ústavního pořádku
- Podstatné náležitosti demokratického právního státu
- Vztah mezinárodních smluv o lidských právech a ústavního pořádku

A4 – Ústava ČR – vznik, koncepce, forma, obsah

- Okolnosti vzniku a přijetí Ústavy ČR v souvislosti se zánikem ČSFR
- Koncepce Ústavy, její hodnotové zakotvení
- Struktura a obsah Ústavy
- Nenaplněná ustanovení Ústavy
- Novelizace Ústavy

A5 – Vztah vnitrostátního a mezinárodního práva

- Ústavní úprava vztahu vnitrostátního a mezinárodního práva
- Přijímání a ratifikace mezinárodních smluv v ČR (kompetence, proces, kategorie smluv, jejich soulad s ústavním pořádkem)
- Postavení mezinárodních smluv v právním řádu ČR
- Kontrola souladu mezinárodních smluv s ústavním pořádkem

A6 – Vstup ČR do Evropské unie a konsekvence jejího členství v ústavním systému ČR

- Způsob vstupu do EU
- Ústavní změny provedené v souvislosti se vstupem do EU
- Ústavní zakotvení a podmínky přenosu pravomocí ČR na EU
- Vztah vnitrostátního práva a práva EU
- Dopady členství v EU na ústavní systém

A7 – Československá a česká státní idea – obsah a ústavně právní význam

- Ústavněprávní význam státní ideje, její vyjádření v ústavním pořádku ČR
- Význam státní ideje pro vznik Československa (Washingtonská deklarace, historický a mezinárodněprávní kontext událostí roku 1918, ústavní dokumenty a ústavní orgány, naplňování československé státní ideje v 1. republice)
- Okolnosti vzniku samostatné České republiky, ČR jako nástupnický stát Československa, státní symboly

A8 – Ústavní charakteristika České republiky, ČR jako demokratický právní stát, ČR jako sekulární stát

- Ústavní vymezení České republiky, její státní moci, politického systému; promítnutí těchto základních ustanovení do dalších institutů ústavního práva
- Demokratický právní stát a jeho podstatné náležitosti
- Obsah principu sekulárního státu

A9 – Jednota a dělba moci v ústavním vývoji, uplatnění principu dělby moci v konstrukci Ústavy ČR

- Koncept dělby moci; dělba moci horizontální a vertikální
- Horizontální jednota a dělba moci v ústavním vývoji (1918, Ústavní listina 1920, Ústava z roku 1960)
- Dělba moci v Ústavě ČR
- Pozice ČNB a NKÚ v systému dělby moci; role tzv. nezávislých správních úřadů

A10 – Suverenita lidu a formy jejího uskutečňování v ČR, právo na odpor

- Pojem suverenity lidu a její význam v republice
- Demokracie reprezentativní a přímá a její ústavní a zákonná úprava
- Vztahy odpovědnosti v ústavním systému ČR
- Právo na odpor

A11 – Volební právo a volební systémy v ČR

- Ústavní principy volebního práva a jejich naplnění ve volebních zákonech
- Aktivní a pasivní volební právo
- Organizace voleb v České republice
- Jednotlivé volební systémy (volby do Parlamentu, volba prezidenta republiky, volby do zastupitelstev krajů a obcí, volby do Evropského parlamentu)

A12 – Soudní přezkum v otázkách voleb v ČR

- Volební soudnictví v České republice a jeho principy
- Jednotlivé druhy řízení ve volebním soudnictví
- Rozhodování v otázce neplatnosti voleb, volby kandidáta a hlasování – podmínky prohlášení neplatnosti a jeho důsledky
- Role Ústavního soudu v otázkách voleb

A13 – Zákonodárná moc v ČR

- Teoretické vymezení a ústavní zakotvení moci zákonodárné
- Parlament České republiky a jeho složení a vzájemný vztah komor
- Kompetence Parlamentu ČR
- Organizace a pravidla jednání komor Parlamentu ČR

- Vztahy k jiným ústavním orgánům

A14 – Mandát poslance a senátora – vznik, obsah, záruky, zánik

- Vznik mandátu poslance a senátora
- Práva a povinnosti plynoucí z mandátu poslance a senátora
- Záruky výkonu mandátu poslance a senátora
- Důvody a způsoby zániku mandátu poslance a senátora

A15 – Legislativní proces v ČR

- Ústavní a zákonné zakotvení legislativního procesu
- Zákonodárná iniciativa
- Role vlády v legislativním procesu a význam legislativních pravidel vlády
- Projednávání návrhů zákonů v Parlamentu (legislativní proces v Poslanecké sněmovně, legislativní proces v Senátu, řešení rozporu mezi komorami)
- Role prezidenta republiky v legislativním procesu
- Zvláštní případy legislativního procesu (ústavní zákony, zákony podle čl. 40 Ústavy, státní rozpočet, zákonná opatření Senátu, zkrácené jednání podle ústavního zákona o bezpečnosti ČR, stav legislativní nouze)

A16 – Publikace zákonů a jiných pramenů práva v ČR

- Význam a způsob vyhlašování zákonů a jiných pramenů práva v ČR
- Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv
- Publikace právních předpisů územní samosprávy
- Publikace práva EU
- Platnost a účinnost právních předpisů; zákaz retroaktivity

A17 – Imunita ústavních činitelů, význam slibu a délka funkčního období ústavních činitelů

- Imunita – pojem a účel
- Imunita členů parlamentu, prezidenta republiky, soudců
- Význam slibu pro vznik, trvání a obsah mandátu či funkce ústavních činitelů
- Délka a význam funkčních období ústavních činitelů

A18 – Způsoby ustavování do funkcí v ústavním systému ČR

- Způsoby ustavování do funkcí a uvedení příkladů ze současného ústavního systému ČR
- Ustanovování do funkce poslance, senátora, prezidenta republiky, předsedy vlády, dalších členů vlády, soudce, soudce Ústavního soudu, soudních funkcionářů, člena bankovní rady ČNB, prezidenta a viceprezidenta NKÚ, veřejného ochránce práv
- Odvolatelnost ústavních činitelů

A19 – Výkonná moc v ČR

- Teoretické vymezení a ústavní zakotvení výkonné moci

- Vztah k moci zákonodárné a moci soudní

- Orgány moci výkonné podle Ústavy ČR (prezident, vláda, ministerstva a jiné správní úřady, státní zastupitelství), jejich základní charakteristika, jejich kompetence a vztahy mezi nimi navzájem

- Normotvorba moci výkonné

A20 – Prezident republiky – postavení v ústavním systému ČR

- Postavení prezidenta republiky jako hlavy státu v ústavním systému

- Vznik, trvání a zánik funkce prezidenta republiky

- Imunita a neodpovědnost prezidenta republiky

- Vztah prezidenta republiky k jiným ústavním orgánům

A21 – Pravomoci prezidenta republiky

- Povaha a kategorizace pravomocí prezidenta republiky

- Rozhodnutí prezidenta republiky a význam kontrasignace

- Pravomoci vztahující se k moci zákonodárné, k moci výkonné, k moci soudní a další pravomoci prezidenta republiky

A22 – Vláda ČR

- Postavení vlády v ústavním systému ČR a její vztah k jiným ústavním orgánům

- Složení vlády, postavení jejich členů

- Ustanovování, trvání a ukončení výkonu funkce vlády

- Vláda jako vrcholný orgán moci výkonné

- Činnost vlády, způsob jednání a rozhodování vlády, postavení předsedy vlády

- Normotvorba vlády

A23 – Soudní moc v ČR, ústavní principy soudcovské nezávislosti a nestrannosti a jejich záruky

- Teoretické vymezení a ústavní zakotvení moci soudní

- Organizace soudnictví v ČR

- Principy činnosti soudů a soudců

- Soudcovská nezávislost a nestrannost a její záruky

A24 – Ústavní soud v ústavním systému ČR

- Postavení Ústavního soudu v ústavním systému ČR a jeho vztah k jiným ústavním orgánům a činitelům

- Vznik a zánik funkce soudce Ústavního soudu, záruky jeho činnosti

- Organizace Ústavního soudu

A25 – Působnost Ústavního soudu a řízení před ním

- Pravomoc a působnost Ústavního soudu

- Obecná úprava řízení před Ústavním soudem

- Jednotlivé druhy řízení před Ústavním soudem (ústavní vymezení, předmět, aktivní legitimace, účinky rozhodnutí)

A26 – Řízení o ústavních stížnostech před Ústavním soudem

- Pojem ústavní stížnosti, ústavní a zákonné vymezení jednotlivých druhů ústavní stížnosti

- Aktivní legitimace, podmínky přípustnosti ústavní stížnosti, zákonná úprava řízení o ústavní stížnosti

- Rozhodnutí Ústavního soudu o ústavních stížnostech a jejich právní důsledky

A27 – Rozhodnutí Ústavního soudu a jejich význam v ústavním právu

- Pojem a druhy rozhodnutí Ústavního soudu

- Vyhlašování a vykonatelnost rozhodnutí Ústavního soudu

- Účinky rozhodnutí Ústavního soudu – závaznost jednotlivých druhů rozhodnutí, důsledky meritorních rozhodnutí v jednotlivých druzích řízení

- Význam rozhodnutí Ústavního v právu

A28 – Soustava soudů v ČR, jmenování a odvolávání soudců, soudcovské rady

- Soustava soudů v ČR

- Jmenování a odvolávání soudců

- Funkcionáři soudů a správa soudů

- Soudcovské rady

A29 - Prostředky kontroly a dozoru v ústavním systému ČR

- Teoretické vymezení pojmů kontrola a dozor

- Kontrolní vztahy a pravomoci mezi orgány mocí zákonodárné, výkonné a soudní

- Nejvyšší kontrolní úřad (ústavní vymezení, organizace, působnost)

- Veřejný ochránce práv (charakteristika, působnost, způsoby činnosti)

A30 - Územní členění státu a ústavní základy územní samosprávy v ČR

- Státní území a jeho členění

- Ústavní zakotvení práva na samosprávu, územních samosprávných celků a jejich orgánů

- Samospráva a výkon státní správy územními samosprávnými celky vč. Normotvorby

- Zásahy státu do činnosti územních samosprávných celků a ochrana práva na samosprávu

A31 - Zajišťování bezpečnosti v ČR – ústavní a zákonná úprava

- Ústavní úprava zajišťování bezpečnosti ČR

- Mimořádné stavy (podmínky a způsob vyhlášení, důsledky pro státní orgány a jednotlivce).

- Omezení základních práv v mimořádných stavech.

Koš B

B32 – Státní občanství – vznik, právní úprava, zánik. Občanství

- Pojem a obsah státního občanství

- Ústavní a zákonná úprava státního občanství

- Způsoby vzniku státního občanství

- Udělování státního občanství (podmínky, postup)

- Pozbytí státního občanství

- Občan jako subjekt základních práv a svobod v ČR

B33 – Listina základních práv a svobod – vznik, ideové zdroje, postavení v ústavním řádu ČR, obsah, vztah k mezinárodním smlouvám

- Historické okolnosti a význam přijetí Listiny

- Ideové zdroje Listiny

- Obsah a struktura Listiny

- Postavení Listiny v právním řádu ČSFR

- Postavení Listiny v ústavním pořádku ČR

- Vztah Listiny a mezinárodních smluv o lidských právech

B34 – Subjekty práv a svobod v Listině

- Pojem subjektu práva a svobod

- Jednotlivé kategorie subjektů práv a svobod v Listině

B35 – Základní práva a svobody – pojem, prameny, funkce

- Pojem, ideové zdroje a povaha základních práv a svobod

- Klasifikace základních práv a svobod

- Prameny právní úpravy základních práv a svobod (vnitrostátní, mezinárodní)

- Funkce základních práv a svobod – vertikální a horizontální účinek

B36 – Obecná ustanovení Listiny

- Svoboda a rovnost v důstojnosti a právech a rozvinutí těchto principů v Listině

- Povaha základních práv a svobod podle Listiny

- Meze základních práv a svobod

- Ukládání povinností

B37 – Formy a způsoby omezení základních práv a svobod v ČR; úprava povinností v Listině

- Meze základních práv a svobod podle Listiny (obecná úprava, úprava u jednotlivých práv či jejich skupin, úprava pro určité kategorie subjektů, formy zásahů do základních práv předepsané Listinou)

- Posuzování ústavnosti zásahů do základních práv – metodologie, judikatura Ústavního soudu (proporcionalita, racionalita)

- Povinnosti zakotvené Listinou a úprava ukládání povinností v Listině

B38 – Princip rovnosti a zákaz diskriminace, uplatnění v rozhodování Ústavního soudu

- Princip rovnosti v ústavním pořádku ČR, interpretace Ústavním soudem

- Rovnost akcesorická a neakcesorická v Listině a v rozhodování Ústavního soudu

- Antidiskriminační zákon

B39 – Svoboda jednotlivce a její ústavní záruky v ČR

- Svoboda jednotlivce v ústavním pořádku ČR

- Promítnutí svobody jednotlivce do jednotlivých základních práv a svobod zaručených Listinou

- Ústavní záruky svobody jednotlivce (orgány a procesní prostředky ochrany)

B40 – Vlastnické právo a jeho ústavní záruky v ČR

- Zakotvení práva vlastnit majetek v Listině (subjekty, obsah)

- Omezení práva vlastnit majetek podle Listiny vč. ukládání daní a poplatků

- Vztah práva vlastnit majetek a jiných ústavně chráněných hodnot (zákaz zneužití vlastnického práva)

B41 – Politická práva v Listině – subjekty, obsah, omezení, soutěž politických sil, záruky

- Ústavní zakotvení politických práv, jejich význam a vztah k principu demokratického státu

- Jednotlivá politická práva a jejich charakteristika (subjekty, obsah, omezení).

- Záruky politických práv (orgány a procesní prostředky ochrany).

- Mezinárodní pakt o občanských a politických právech (120/1976 Sb.).

- Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.

- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.

B42 – Svoboda projevu a právo na informace v ČR

- Význam a účel svobody projevu a práva na informace

- Ústavní zakotvení svobody projevu (subjekty, obsah, meze)

- Ústavní zakotvení práva na informace (obsah, subjekty, meze)

B43 – Petiční právo v ČR

- Ústavní zakotvení (subjekty, obsah, meze)

- Význam a účel petičního práva

- Obsah zákonné úpravy petičního práva (vč. formy petice, způsobu jejího vyřízení a projednávání petic v Parlamentu ČR)

B44 – Shromažďovací právo v ČR

- Ústavní zakotvení (subjekty, obsah, meze), význam a účel shromažďovacího práva

- Obsah zákonné úpravy shromažďovacího práva (pojem shromáždění, práva a povinnosti svolavatele, zákaz shromáždění, práva a povinnosti v průběhu shromáždění, rozpuštění shromáždění)

- Orgány a procesní prostředky ochrany shromažďovacího práva

B45 – Sdružovací právo v ČR

- Význam a účel sdružovacího práva

- Ústavní zakotvení (obecná úprava a zvláštní úpravy, subjekty, obsah, meze)

- Spolek jako obecná právní forma pro výkon sdružovacího práva; meze sdružovacího práva podle občanského zákoníku

- Politické strany, církve a náboženské společnosti, odborové organizace

B46 – Politické strany v právním řádu ČR

- Politické strany – charakteristika, funkce v politickém systému

- Ústavní zakotvení práva sdružovat se v politických stranách a hnutích (subjekty, obsah, meze)

- Zákonná úprava politických stran a hnutí (založení a vznik, členství a vnitřní organizace, financování a hospodaření a dohled nad ním, zrušení politické strany vč. soudnictví ve věcech politických stran)

B47 – Ústavní ochrana menšin v ČR

- Typologie menšin

- Ochrana menšiny jako ústavní princip politického systému ČR

- Národnostní a etnické menšiny – vymezení a ústavní ochrana

- Zákonná úprava práv příslušníků národnostních menšin a její uplatňování (uznání za národnostní menšinu, účast na řešení záležitostí menšiny)

B48 – Principy sociálního státu v Listině

- Pojem sociálního státu – historický kontext a hodnotová východiska (solidarita, důstojnost, rovnost)

- Sociální práva v Listině (subjekty, obsah, meze, vymahatelnost)

- Specifika hospodářských a sociálních práv v kontextu nedělitelnosti lidských práv

B49 – Ochrana životního prostředí v Ústavě a v Listině

- Ústavní zakotvení ochrany životního prostředí

- Právo na příznivé životní prostředí a právo na informace o životním prostředí (subjekty, obsah, meze)

- Ochrana životního prostředí jako důvod pro omezení jiných základních práv a svobod

B50 – Právo na spravedlivý proces v Listině

- Právo na soudní a jinou právní ochranu (právo na přístup k soudu a výjimky z něj, nezávislost a nestrannost soudu jako součást práva na spravedlivý proces)

- Jednotlivé aspekty práva na spravedlivý proces podle hlavy V. Listiny

B51 – Prostředky ochrany základních práv a svobod

- Druhy prostředků ochrany základních práv a svobod v ČR

- Ochrana základních práv a svobod mocí soudní (obecné soudy, Ústavní soud – ústavní stížnost)

- Působnost veřejného ochránce práv v oblasti základních práv a svobod

- Mezinárodněprávní prostředky ochrany základních práv, zejména Evropský soud pro lidská práva

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LLM., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavní právo III (HPOP0043)

Anotace

Povinný předmět Ústavní právo III tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předměty Ústavní právo I a II.

Ústavní právo III je zaměřeno na celkový výklad Ústavy jako základního zákona státu, spolu s dalšími úzce souvisejícími právními normami, opřený o judikaturu nejvyšších soudů a soudu Ústavního.

Studenti jsou po absolvování předmětu Ústavní právo III schopni lépe analyzovat a interpretovat ústavněprávní a zákonné normy, soudní rozhodnutí (zejm. judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva) a další ev. prameny potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s ústavněprávní praxí. Dále jsou schopni analyzovat i formulovat a prezentovat ústavněprávní argumenty a aplikovat své znalosti v konkrétních ústavněprávních sporech.

Pro zapsání předmětu Ústavní právo III je nutné, aby student měl zapsán předmět Ústavní právo II. Pro absolvování předmětu Ústavní právo III je nutné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ústavní právo III nemá výuku.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Václav Pavlíček a kolektiv: Ústavní právo a státověda, II. díl, Ústavní právo České republiky. Praha: Leges, 2015. 2. aktualizované vydání. 1152 s. ISBN:978-80-7502-084-0.

Ostatní literatura:

1. David Kosař, Marek Antoš, Zdeněk Kühn a Ladislav Vyhnánek. Ústavní právo: Casebook. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer CZ, 2014.
2. Sládeček/Mikule/Suchánek/Syllová: Ústava České republiky: komentář. Praha 2016.
3. Rychetský/Langášek/Herc/Mlsna a kolektiv: Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2015.

4. Bahýľová a kolektiv: Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář. Praha 2010.
5. Václav Pavlíček, Jiří Hřebejk: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 1. díl – Ústavní systém, Linde, 2. vydání, Praha 1998
6. Václav Pavlíček a kolektiv: Ústava a ústavní řád České republiky – Komentář, 2. díl – Práva a svobody, Linde, 2. vydání, Praha 2002
7. Eliška Wagnerová a kolektiv: Listina základních práv a svobod: komentář. Praha 2012.
8. Kmec/Kosař/Kratochvíl/Bobek: *Evropská úmluva o lidských právech: komentář.* Praha 2012.
9. Aleš Gerloch, Jan Kysela a kol.: 20 let Ústavy České republiky – Ohlédnutí zpět a pohled vpřed, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2013
10. Ján Gronský: Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa I., 1914–1945, II., 1945–1960, III., 1960–1989, IV., 1989-1992 Karolinum, Praha 2005-2007.
11. Aleš Gerloch, Jiří Hřebejk, Vladimír Zoubek: Ústavní systém České republiky. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o., 5. vydání, Plzeň 2013.
12. Jan Wintr: Principy českého ústavního práva (s dodatkem principů práva evropského a mezinárodního), Aleš Čeněk, Plzeň 2018
13. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 1. Český stát a Němci, Karolinum, Praha 2004.
14. Václav Pavlíček: O české státnosti – úvahy a polemiky, 2. O právech, svobodách a demokracii, Karolinum, Praha 2002.
15. Ondřej Preuss: Klauzule věčnosti. Aleš Čenek, Plzeň 2015.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená jako součást ústavního pořádku ČR pod č. 2/1993 Sb.
3. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky.
4. Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu.
5. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích).
6. Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.
7. Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu.
8. Zákon č. 300/2017 Sb., o zásadách jednání a styku Poslanecké sněmovny a Senátu mezi sebou a navenek a o změně zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, (stykový zákon).
9. Zákon č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv.
10. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.

11. Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky).
12. Sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb., o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústavní zákon č. 4/1993 Sb., o opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky.
2. Ústavní zákon č. 29/1993 Sb., o některých dalších opatřeních souvisejících se zánikem České a Slovenské Federativní republiky.
3. Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
4. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
5. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů.
6. Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí.
7. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).
8. Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení).
9. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů.
10. Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů.
11. Zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu.
12. Zákon č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky a o změně některých zákonů (zákon o státním občanství České republiky).
13. Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon).
14. Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky (kompetenční zákon).
15. Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).
16. Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.
17. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.
18. Zákon č. 3/1993 Sb., o státních symbolech České republiky.
19. Zákon č. 352/2001 Sb., o užívání symbolů České republiky a o změně některých zákonů.
20. Zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech).
21. Zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv.
22. Zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.
23. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích.

24. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
25. Zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance.
26. Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů.
27. Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím.
28. Zákon č. 85/1990 Sb., o právu petičním.
29. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení).

Judikatura

Každoročně katedrou stanovený a aktualizovaný seznam zásadních nálezů a rozhodnutí Ústavního soudu jakož i jiných soudů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ústavní právo III je zakončen klauzurní prací, která je samostatnou kontrolu studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Ústavní právo III získá student 5 kreditů.

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LLM., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Státověda (HPOP0044)

Anotace

Povinný předmět Státověda je "vědou o státě". Výklad směřuje k poznání struktury státu, jeho možných způsobů uspořádání, původu a vývoji jednotlivých institutů stát a vztah stát-občan charakterizujících. Státověda jako vědní obor je východiskem zejména pro studium ústavního práva, neboť zkoumá a klasifikuje to, co ústavní právo popisuje a vytváří.

Předmětem zkoumání státovědy je v prvé řadě stát jako právní subjekt zvláštního druhu, ale dále také formy jeho uspořádání, vztah stát-občan a také ideové základy ovlivňující vědu o státě. Státověda je společensko-vědním oborem čerpajícím z poznatků teorie práva a teorie státní moci, filozofie, sociologie, historie a mnoha dalších.

Cílem výuky není pouze naučení určitých pojmů, ale prostřednictvím jejich osvojení pochopit, jak stát a ústava fungují v různých ústavních systémech a co je limituje. Studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat předepsanou literaturu.

V rámci předmětu Státověda se studenti seznámí s klíčovými pojmy, principy a instituty nejen po jejich obsahové stránce, ale porozumí i jejich fungování v praktickém uplatnění za různých okolností. Student se v rámci předmětu naučí dovednostem formulovat, interpretovat a prezentovat instituty a principy, klíčové nejen pro budoucí studium ústavního práva ale i dalších právních odvětví. Znalosti získané v tomto předmětu, zahrnující v sobě komplexní pochopení problematiky v kontextu reálného fungování státu, jsou rozhodující pro budoucí práci s právními texty a zejména pak judikaturou.

Pro zapsání předmětu Státověda není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Státověda zahrnuje tato témata:

- Stát a jeho vývoj. Moderní stát. Suverenita moci.
- Princip dělby moci. Struktura a organizace moci.
- Teorie ústavy, konstitucionalismus.
- Demokratický právní stát.
- Stát a jednotlivec. Ochrana lidských práv.

- Volby, volební právo a volební systémy.
- Parlamenty. Parlamentarismus.
- Hlava státu a výkonná moc.
- Soudy. Struktura soudů. Principy soudního procesu.
- Stát mezi státy. Globalizace. Evropeizace.
- Stát a jiné struktury moci. Církev. Politické strany. Zájmové skupiny.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. RESCHOVÁ J. a kol. Státověda. Stát. Jednotlivec. Konstitucionalismus. Praha: Wolters Kluwer 2019. 484 s. ISBN 978-80-7552-695-3.
2. KYSELA, J. Ústava mezi právem a politikou: úvod do ústavní teorie. Praha: Leges, 2014. Teoretik. ISBN 978-80-7502-022-2. Str. 198-253.

Ostatní literatura:

1. Aristoteles, Athénská ústava, Arista a Baset 2004, str. 56–79 (kap. 42–69).
2. G. Sørensen, Stát a mezinárodní vztahy, Portál 2005, str. 65–109 (kap. 4–6).
3. Ústavní postavení prezidenta republiky a způsob jeho volby, Acta Universitatis Carolinae, Iuridica 4/2011, Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum 2012, str. 9–52 a 63–72 (statě autorů J. Kudrny, M. Antoše, J. Syllové, J. Reschové).
4. Aristoteles, Politika I., Oikoymenh 1999, str. 7–34 (úvod, autor M. Mráz).
5. Kolektiv autorů: Acta Universitatis Carolinae. Iuridica 3/2018. 100 let od vzniku ČSR po dnešek. Praha: Karolinum, 2018.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Státověda je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu Státověda získá student 5 kreditů.
3. U zkoušky není možné používat právní předpisy a jiné zdroje.
4. Zkouška je klasifikována známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. Zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
6. Ze zkoušky je možné získat nejvíce 18 bodů. K úspěšnému složení je potřeba získat nejméně 10 bodů.
7. Časový limit pro vypracování zkoušky je 40 minut.
8. Vedoucí semináře bonifikuje maximálně v rozsahu 2 bonusových bodů aktivitu vybraných studentů v rámci výuky (správná řešení zadaných úkolů, diskuze na hodinách, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze zkoušky. V případě, že student ze zkoušky neobdrží alespoň 10 bodů, bonusové body se nezohledňují.
9. Zkouška se skládá z 8 otevřených otázek, kdy prvních 6 otázek je hodnoceno každá maximálně 2 body, poslední 2 otázky jsou hodnoceny každá 3 body.

doc. JUDr. Jana Reschová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní právo veřejné I (HPOP0045)

Anotace

Povinný předmět Mezinárodní právo veřejné I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Mezinárodní právo veřejné II.

Cílem předmětu je:

- aby se posluchači seznámili se základními instituty, pojmy a odvětvími mezinárodního práva veřejného (znalost),
- aby posluchači pochopili roli mezinárodně právních pramenů ve vnitrostátním právu a dokázali je použít při výkladu českých vnitrostátních právních sporů (znalost i dovednost)

Mezinárodní právo v současnosti prostupuje nejen všechny obory práva, ale jeho znalost je velmi důležitá pro porozumění globalizovanému světu, pro porozumění dění kolem nás. Proto je při výuce mezinárodního práva, ať již v přednáškách, anebo v seminářích, kladen důraz na současné dění, na rozbor mezinárodněprávně relevantních situací.

Větší pozornost je kromě jiného věnována definici mezinárodního práva veřejného, subjektům, pramenům (probírány jsou zejména mezinárodní smlouvy a mezinárodní obyčeje), druhům pravidel mezinárodního práva či kodifikaci mezinárodního práva. Pozornost je věnována i problematice vztahu mezinárodního práva veřejného k právu vnitrostátnímu, tj. otázce recepce mezinárodního práva do práva vnitrostátního. Studenti jsou rovněž seznámeni s rostoucí úlohou mezinárodního práva při úpravě postavení obyvatelstva a jednotlivců, zejména s významem mezinárodněprávní ochrany lidských práv, a to v univerzálním i evropském měřítku (zde zejména úprava v rámci Rady Evropy).

Jednotlivá související nebo na sebe navazující témata jsou pro účely výuky soustředěna do bloků.

Předmět je vyučován prostřednictvím týdenních přednášek, na něž navazují semináře. Seminární výuka slouží k procvičení znalostí získaných na přednáškách.

V seminářích předmětu Mezinárodní právo veřejné I. studenti řeší konkrétní příklady situací nastalých či probíhajících v mezinárodních vztazích, případy jsou rozebírány na základě judikatury MSD a dalších mechanismů řešení sporů. Na jejich základě se studenti naučí aplikaci a výkladu pramenů MPV a jejich roli ve vnitrostátním právu. Získají teoretický i praktický základ (po doplnění o odpovědnost probranou v MPV II) pro pochopení jednotlivých zvláštních částí MPV (rovněž rozebrané v MPV II).

Zápisu předmětu Mezinárodní právo veřejné I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní právo veřejné I zahrnuje tato témata:

- Úvod do předmětu Mezinárodní právo veřejné, Pojem a zvláštnosti MP

  Definice MP, název, předmět, funkce, mezinárodní společenství, zvláštnosti MP ve srovnání s vnitrostátním právem.

- Prameny a normy MP I

  Mezinárodní smlouva, obyčej, jejich vzájemný vztah, obecné zásady právní, jednostranné právní akty států a mezinárodních organizací, soudní rozhodnutí, názory nauky.

- Prameny a normy MP II

Právo mezinárodních smluv

- Prameny a normy MP III

  Vztah MP k vnitrostátnímu právu (monistická a dualistická koncepce, praxe států, zejména ČR).

- Prameny a normy MP IV

  Zásady a normy, kogentní a dispozitivní pravidla, univerzální, partikulární a lokální pravidla, materiální a procesní pravidla, pravidla časově neomezená a omezená, pravidla vyšlá z užívání, tvrdá (hard law) a měkká (soft law) pravidla

- Subjekty

  Subjekty MP a jejich odlišnosti. MP subjektivita.

- Právní postavení států

  Suverénní a závislé státy (území), státy jednotné a složené, uznání státu, uznání vlády, uznání za povstalce, uznání za bojující stranu, uznání za národ, vznik a zánik státu a jejich právní důsledky (sukcese).

- Právní postavení států II

  Kompetence a imunity státu

- Postavení obyvatelstva a jednotlivců v MP

  Státní občanství, cizinecký režim, diplomatická ochrana, extradice, boj s mezinárodní zločinností.

- Ochrana lidských práv I

  Univerzální systém

- Ochrana lidských práv II

  Evropský systém

- Mezinárodní uprchlické právo a ochrana menšin

  Univerzální úprava uprchlického práva, definice uprchlíka, princip non-refoulement. Úprava právního postavení menšin.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Čestmír, Šturma, Pavel. Mezinárodní právo veřejné, 3. vyd. C.H.Beck. Praha. 2018. 978-80-7400-721-7.
2. (alternativa pro zvláštní část): Potočný, Ondřej. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část. 6. vydání. C. H. Beck, Praha. 2011.
3. Šturma, Pavel a kol., CASEBOOK - Výběr případů mezinárodního práva veřejného. 4. doplněné vydání. PFUK. Praha. 2019.

Ostatní literatura:

1. Šturma, Balaš. Mezinárodní ekonomické právo, 2. vyd. C.H.Beck. Praha. 2013. 978-80-7179-069-3.
2. Čepelka, Šturma, Balaš. Právo mezinárodních smluv. Aleš Čeněk. Praha. 2011. 978-80-7380-341-4.
3. Šturma. Mezinárodní a evropské kontrolní mechanizmy v oblasti lidských práv, 3.vydání. C.H. Beck. Praha. 2010. 978-80-7400-318-9.
4. Potočný, Ondřej. Vybrané dokumenty ke studiu mezinárodních organizací. 2.vydání, Karolinum. Praha. 1998.
5. Malenovský. Mezinárodní právo veřejné, obecná část. 4.vydání, Doplněk. Brno. 2004.
6. Šturma a kol. Konkurující jurisdikce mezinárodních rozhodovacích orgánů. PF UK. Praha. 2009.
7. Odpověď mezinárodního práva na hrozby mezinárodní bezpečnosti. AUC Iuridica 3/2005. Praha. 2005.
8. Šturma. Mezinárodní trestní soud a stíhání zločinů podle mezinárodního práva. Karolinum. Praha. 2001.
9. Hýbnerová. Evropská ochrana lidských práv, základní dokumenty. Karolinum. Praha. 1992.
10. Mezinárodní právo na přelomu tisíciletí. AUC Iuridica. 3-4. 1998.
11. Geistlinger, Konjecic (eds.). Public international law at Central European Universities, Casebook. Karolinum. Praha. 2001.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Charta OSN, 892 UNTS 119, v ČR vyhlášena pod č. 30/1947 Sb. (kapitola I)
2. Vídeňská úmluva o smluvním právu, 1155 UNTS 331, v ČR zveřejněna pod č. 15/1988 Sb.

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústava ČR, č. 1/1993 Sb.

2. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, č. 120/1976 Sb.
3. (Evropská) úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, č. 209/1992 Sb.
4. (Montevidejská) úmluva o právech a povinnostech států
5. Vídeňská úmluva o právním nástupnictví států ve vztahu ke smlouvám z roku 1978, č. 292/1999 Sb.
6. Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951, č. 208/1993 Sb.
7. Posudek MSD ve věci Náhrady škod utrpěných ve službách OSN z roku 1949
8. Posudek MSD ve věci Souladu jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova s mezinárodním právem z roku 2010
9. Rozsudek MSD ve věci Nukleární testy v Pacifiku z roku 1974
10. Rozsudek SDMS ve věci Východní Grónsko z roku 1933
11. Rozsudek MSD ve věci Diplomatický azyl z roku 1950
12. Rozsudek MSD ve věci Kontinentální šelf Severního moře z roku 1969
13. Rozsudek MSD ve věci Gabčíkovo/Nagymaros z roku 1997
14. Rozsudek MSD ve věci Nottebohm z roku 1955
15. Rozsudek MSD ve věci Barcelona Traction z roku 1970
16. Rozsudek ESLP ve věci Soering z roku 1989
17. Rozsudek ESLP ve věci D. H. v. ČR z roku 2008

Pozn.: U judikatury je znalost vyžadována v rozsahu uvedeném v Casebooku.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Mezinárodní právo veřejné I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet z předmětu Mezinárodní právo veřejné I je možné získat úspěšným absolvováním seminářů z předmětu Mezinárodní právo veřejné I v zimním semestru nebo složením celokatederního zápočtového testu.

Absolvování klasifikovaného zápočtu na semináři

4. K připuštění k zápočtu na semináři z předmětu Mezinárodní právo veřejné I je nutné splnit následující podmínky:
   - alespoň 70% účast na seminářích
   - aktivita v rámci semináře (např. seminární práce, prezentace případu či nadstandardní aktivita během semestru) Upřesňující informace k podmínkám získání zápočtu, zejm. hodnocení aktivity na semináři, sdělí vyučující na začátku semestru.

   Na základě splnění shora uvedených podmínek je studentu/tce umožněno psát zápočtový test.

5. Zápočet uděluje vedoucí příslušného semináře na základě jím/jí vytvořeného písemného testu, z něhož lze udělit maximálně 60 bodů, přičemž hodnotící škála je totožná jako u celokatederního testu (viz dále).
6. Vedoucí semináře může bonifikovat studenta/tku připočtením až 8 bodů (do max. výše 60 bodů) k výsledku písemného testu za nadstandardní aktivitu (např. správná řešení zadaných příkladů, diskuze na hodinách, průběžné testy apod.)

Absolvování klasifikovaného zápočtu formou celokatederního zápočtového testu

7. Celokatederní zápočtový test může student/ka konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
8. Celokatederní zápočtové testy se konají vždy v období od zimního zkouškového období do konce letního semestru.
9. Celokatederní zápočtové testy se konají formou písemného testu.
10. Předmětem celokatederního zápočtového testu jsou všechna témata zahrnutá do předmětu Mezinárodní právo veřejné I (viz sylabus).
11. Celokatederní zápočtový test se skládá z 20 testových otázek, které zahrnují 15 otázek s možností výběru správné odpovědi a 5 otevřených otázek určených ke krátké odpovědi.
12. Z celokatederního zápočtového testu je možné získat max. 60 bodů (max. 2 body za každou "multiple choice" otázku (tj. otázku s výběrem správného tvrzení) a max. 6 bodů za každou otevřenou otázku).
13. K celokatedernímu zápočtovému testu není dovoleno mít s sebou žádné právní předpisy, poznámky ani komentáře.
14. Časový limit pro vypracování celokatederního zápočtového testu je 45 minut.
15. Za každou multiple-choice otázku je možné získat 0 bodů (nesprávná odpověď), nebo 2 body (správná odpověď); za otevřené otázky 0-6 bodů podle úplnosti odpovědi.
16. U multiple-choice otázek může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi se označují kroužkem.
17. Student/tka je klasifikován/a v návaznosti na počet bodů získaných v zápočtu v celokatederním zápočtovém testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
52-60	výborně
44-51	velmi dobře
36-43	dobře
0- 35	neprospěl/a

prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní právo veřejné II (HPOP0046)

Anotace

Povinný předmět Mezinárodní právo veřejné II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Mezinárodní právo veřejné I.

Cílem předmětu je:

- aby se posluchači seznámili s vybranými oblastmi obecného mezinárodního práva navazujícími na obsah předmětu Mezinárodní právo veřejné I a s vybranými zvláštními částmi MPV (znalost),
- aby posluchači pochopili roli mezinárodně právních pramenů ve vnitrostátním právu a dokázali je použít při výkladu předpisů, které je implementují do českého práva (znalost i dovednost).

Mezinárodní právo v současnosti prostupuje nejen všechny obory práva, ale jeho znalost je velmi důležitá pro porozumění globalizovanému světu, pro porozumění dění kolem nás. Proto je při výuce mezinárodního práva, ať již v přednáškách, anebo v seminářích, kladen důraz na současné dění, na rozbor mezinárodněprávně relevantních situací.

Výuka navazuje na teoretické ukotvení mezinárodního práva v předcházejícím kurzu a pozornost je věnována, vedle institutů odpovědnosti, donucení a řešení sporů, otázkám zvláštním, zejména režimu státního území, kosmu, moře, právu mezinárodních organizací, zejm. OSN, mezinárodnímu humanitárnímu a trestnímu právu či právu mezinárodní bezpečnosti.

Jednotlivá související nebo na sebe navazující témata jsou pro účely výuky soustředěna do bloků.

Předmět je vyučován prostřednictvím týdenních přednášek, na něž navazují semináře. Seminární výuka slouží k procvičení znalostí získaných na přednáškách.

Pro pochopení materie předmětu je vhodné sledovat aktuální vývoj v souvislosti s mezinárodním právem. Proto doporučujeme pravidelnou docházku na přednášky a semináře z mezinárodního práva a pravidelné sledování sdělovacích prostředků.

V seminářích předmětu Mezinárodní právo veřejné II studenti řeší konkrétní příklady situací nastalých či probíhajících v mezinárodních vztazích, případy jsou rozebírány na základě judikatury MSD a dalších mechanismů řešení sporů. Na jejich základě se studenti naučí aplikaci a výkladu pramenů MPV a jejich roli ve vnitrostátním právu. Rovněž si osvojí schopnost vybrané zvláštní části MPV vykládat za pomocí obecného mezinárodního práva.

Zápis předmětu Mezinárodní právo veřejné II je podmíněn zápisem předmětu Mezinárodní právo veřejné I. Absolvování předmětu Mezinárodní právo veřejné II je podmíněno absolvováním předmětu Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět Mezinárodní právo veřejné II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní právo veřejné II zahrnuje tato témata:

- Odpovědnost státu

  Porušení mezinárodněprávního závazku, přičitatelnost, škoda, okolnosti vylučující protiprávnost, poškozený subjekt, reparace (restituce, kompenzace, satisfakce), odpovědnost za delikt a zločin, odpovědnost za škodlivé následky činností nezakázaných mezinárodním právem.

- Donucení

  Pojem donucovací opatření, retorze, represálie, sebeobrana, sankce Rady bezpečnosti.

- Řešení sporů, MSD

  Diplomatické prostředky, mezinárodní arbitráž, mezinárodní soudní řízení, zejména Mezinárodní soudní dvůr v Haagu

- Státní orgány pro mezinárodní styky

  Vnitrostátní orgány, zahraniční orgány, diplomatické právo, konzulární úřady, česká diplomatická praxe.

- Právo mezinárodní bezpečnosti a základní zásady válečného práva a neutrality za ozbrojeného konfliktu.

  Použití síly, kolektivní bezpečnost, rozlišení jus ad bellum a jus in bello. Válečná okupace, zakázané prostředky a způsoby vedení války, ukončení válečného stavu.

- Právo ozbrojeného konfliktu a mezinárodní humanitární právo

  Ochrana obětí války (ranění, nemocní, váleční zajatci, civilní obyvatelstvo).

- Mezinárodní prostory

  Pobřežní vody, pásmo souvislé, výlučné hospodářské pásmo, kontinentální šelf, mořské průlivy a průplavy, volné moře, dno a podzemí volného moře (společné dědictví lidstva); právní režim Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles, zejména Měsíce.

- Území státu

  Části státního území, nabývání a ztráta státního území, státní hranice, územní výsost, právní režim vzdušného prostoru, národních vod a mezinárodních řek. Mezinárodněprávní ochrana životního prostředí.

- Mezinárodní trestní právo

  Zločiny podle MP, mezinárodní trestní tribunály, smlouvy k postihu mezinárodní zločinnosti.

- Právo mezinárodních konferencí a organizací

Druhy mezinárodních konferencí, jejich svolávání, procedura, způsob usnášení, právní povaha jejich usnesení; pojem mezinárodních organizací, jejich funkce, struktura, povaha usnesení jejich orgánů, výsady a imunity mezinárodních organizací a jejich zaměstnanců, vztahy organizací k členským a nečlenským státům a vztahy k jiným vládním a nevládním organizacím. OSN, univerzální a evropské organizace.

- Mezinárodní ekonomické právo

  Brettonwoodské organizace, WTO, ochrana mezinárodních investic

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Čestmír, Šturma, Pavel. Mezinárodní právo veřejné, 3. vyd. C.H.Beck. Praha. 2018. 978-80-7400-721-7.
2. (alternativa pro zvláštní část): Potočný, Ondřej. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část. 6.vydání. C. H. Beck, Praha. 2011.
3. Šturma, Pavel a kol., CASEBOOK - Výběr případů z mezinárodního práva veřejného. 4. doplněné vydání. PFUK. Praha. 2019.

Ostatní literatura:

1. Odpověď mezinárodního práva na hrozby mezinárodní bezpečnosti, AUC Iuridica 3/2005. Praha. 2005.
2. Balaš, Šturma. Mezinárodní ekonomické právo. C.H.Beck. Praha. 2013. 978-80-7179-069-3.
3. Šturma, Čepelka, Balaš. Právo mezinárodních smluv. Aleš Čeněk. Plzeň. 2011. 978-80-7380-341-4.
4. Malenovský. Mezinárodní právo veřejné, obecná část. 4. vydání. Doplněk. Brno. 2004.
5. Ondřej, Potočný. Obecné mezinárodní právo v dokumentech, 4. vyd., C.H. Beck, 2016. 978-80-7400-612-8.
6. Šturma. Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv. 3. vydání. C.H.Beck. Praha. 2010. 978-80-7400-318-9.
7. Seidl-Hohenveldern. Mezinárodní právo veřejné. CODEX. Praha. 1999. (2.vyd., ASPI Publishing 2001).
8. Šturma. Mezinárodní trestní soud a stíhání zločinů podle mezinárodního práva. Karolinum. Praha. 2001.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Charta OSN, 892 UNTS 119, v ČR vyhlášená pod č. 30/1947 Sb. a č. 36/1999 Sb. (včetně Statutu MSD)
2. Vídeňská úmluva o smluvním právu, 1155 UNTS 331, v ČR vyhlášená pod č. 15/1988 Sb. a č. 9/2014 Sb. m. s.
3. Články o odpovědnosti států za mezinárodně protiprávní chování z roku 2001

Ostatní právní předpisy a judikatura (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Ústava ČR, č. 1/1993 Sb.
2. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, č. 120/1976 Sb.
3. (Evropská) úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, č. 209/1992 Sb.
4. (Montevidejská) úmluva o právech a povinnostech států
5. Vídeňská úmluva o právním nástupnictví států ve vztahu ke smlouvám z roku 1978, č. 292/1999 Sb.
6. Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951, č. 208/1993 Sb.
7. Úmluva o Antarktidě z roku 1959
8. Římský statut MTS z roku 1998
9. Ženevské úmluvy z roku 1949 a jejich protokoly
10. Haagské úmluvy a další prameny haagského práva
11. Vídeňská úmluva o diplomatických stycích z roku 1961
12. Vídeňská úmluva o konzulárních stycích z roku 1963
13. Rezoluce VS OSN 2625 z roku 1970
14. Rezoluce VS OSN 3314 z roku 1974
15. Posudek MSD ve věci Náhrady škod utrpěných ve službách OSN z roku 1949
16. Posudek MSD ve věci Souladu jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova s mezinárodním právem z roku 2010
17. Posudek MSD ve věci Legality jaderných zbraní z roku 1996
18. Rozsudek MSD ve věci Nukleární testy v Pacifiku z roku 1974
19. Rozsudek SDMS ve věci Východní Grónsko z roku 1933
20. Rozsudek MSD ve věci Diplomatický azyl z roku 1950
21. Rozsudek MSD ve věci Kontinentální šelf Severního moře z roku 1969
22. Rozsudek MSD ve věci Gabčíkovo/Nagymaros z roku 1997
23. Rozsudek MSD ve věci Diplomatický a konzulární personál USA v Teheránu z roku 1980
24. Rozsudek MSD ve věci Genocida (Bosna a Hercegovina v. Srbsko) z roku 2007
25. Rozsudek SDMS ve věci Chorzówská továrna z roku 1928
26. Arbitrážní nález ve věci Trail Smelter z roku 1941
27. Arbitrážní rozhodnutí ve věci Naulilaa z roku 1928
28. Rozsudek MSD ve věci Ropných plošin z roku 2003
29. Rozsudek MSD ve věci Některé vojenské a polovojenské činnosti v Nikaragui a proti ní z roku 1986

30. Rozsudek MSD ve věci Ozbrojených aktivit uvnitř území Konga z roku 2005
31. Rozsudek MSD ve věci Nottebohm z roku 1955
32. Rozsudek MSD ve věci Barcelona Traction z roku 1970
33. Rozsudek MSD ve věci Korfský průliv z roku 1949
34. Rozsudek MSD ve věci LaGrand z roku 2001
35. Rozsudek SRS ve věci Las Palmas z roku 1928
36. Rozsudek ESLP ve věci Soering z roku 1989
37. Rozsudek ESLP ve věci D. H. v. ČR z roku 2008
38. Rozsudek ICTY v případu Tadić z roku 1995
39. Rozsudek ICTR v případu Akayesu z roku 1998
40. Návrh článků o diplomatické ochraně z roku 2006

Pozn.: U judikatury je znalost vyžadována v rozsahu uvedeném v Casebooku, a to v rozsahu významných právních vět.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní právo veřejné II je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 5 kreditů.
3. Studenti si losují jeden lístek, na němž je předepsaná kombinace otázek z koše A a koše B.
4. Při zkoušce (přípravě i při odpovídání otázek) mají studenti k dispozici texty právních předpisů v rozsahu „základních právních předpisů“ uvedených v sekci "Literatura".
5. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
6. Seznam otázek platný od letního semestru 2020:

KOŠ A

1. Pojem mezinárodního práva a jeho zvláštnosti
    - Definice mezinárodního práva veřejného a jeho zařazení do právního řádu
    - Charakteristika mezinárodního práva a jeho porovnání s právem vnitrostátním a právem EU

2. Historie mezinárodního práva a jeho nauky
   - Etapy vývoje mezinárodního práva a jeho nauky
   - Základní obsahové a formální změny v právu v jednotlivých etapách
   - Významné teoretické směry a jejich představitelé

3. Vztah mezinárodního práva a vnitrostátního práva
   - Teoretické koncepce vztahu mezinárodního a vnitrostátního práva
   - Řešení v českém právním řádu a v dalších právních řádech
   - Ústava ČR

4. Subjekty mezinárodního práva
   - Subjektivita obecně
   - Druhy subjektů mezinárodního práva
   - Posudek MSD ve věci Náhrady škod utrpěných ve službách OSN z roku 1949

5. Svrchovaný stát a jeho kompetence
   - Pojem stát v mezinárodním právu a jejich třídění
   - Uznání státu: pojem a právní význam
   - Kompetence státu
   - Státní imunita: pojem a dopady
   - Montevidejská úmluva o právech a povinnostech států z roku 1933
   - Posudek MSD ve věci *Souladu jednostranného vyhlášení nezávislosti Kosova s mezinárodním právem* z roku 2010

6. Stát a jeho dynamika
   - Důvody vzniku a zániku státu
   - Pojem sukcese / právní nástupnictví, hlavní oblasti
   - Vídeňská úmluva o právním nástupnictví států ve vztahu ke smlouvám z roku 1978

7. Prameny mezinárodního práva
   - Prameny mezinárodního práva ve formálním smyslu a materiálním smyslu
   - Druhy formálních pramenů, článek 38 Statutu Mezinárodního soudního dvora a další
   - Pojem kodifikace mezinárodního práva a role Komise OSN pro mezinárodní právo
   - rozsudek MSD ve věci *Nukleární testy v Pacifiku* z roku 1974

8. Mezinárodní smlouva
   - Pojem mezinárodní smlouva a náležitosti vzniku platné mezinárodní smlouvy
   - Proces uzavírání mezinárodních smluv
   - Pojem výhrady k mezinárodním smlouvám
   - Vídeňská úmluva o smluvním právu z roku 1969
   - rozsudek SDMS ve věci *Východní Grónsko* z roku 1933

9. Mezinárodní obyčej
   - Pojem mezinárodního obyčeje a jeho vztah ke smluvnímu právu
   - Konstitutivní prvky obyčeje
   - rozsudek MSD ve věci *Diplomatický azyl* z roku 1950
   - rozsudek MSD ve věci *Kontinentální šelf Severního moře* z roku 1969

10. Neplatnost, suspendování a ukončení platnosti mezinárodních smluv
   - Pojem a důvody neplatnosti mezinárodních smluv
   - Pojem a důvody suspendování a ukončení platnosti mezinárodních smluv
   - Pravidla výkladu mezinárodních smluv

- Vídeňská úmluva o smluvním právu z roku 1969
- Rozsudek MSD ve věci *Gabčíkovo/Nagymaros* z roku 1997

11. Pravidla mezinárodního práva, zásady přátelských vztahů a spolupráce mezi státy
    - Pravidla mezinárodního práva: pojem, druhy, kogentní/dispozitivní apod.
    - Zásady mezinárodního práva: pojem, druhy a projevy v právu
    - Zásady přátelských vztahů a spolupráce mezi státy
    - rezoluce VS OSN 2625 z roku 1970

12. Mezinárodní odpovědnost států
    - Mezinárodní odpovědnost: pojem a konstitutivní prvky
    - Články o odpovědnosti států za mezinárodně protiprávní chování z roku 2001
    - rozsudek MSD ve věci Diplomatický a konzulární personál USA v Teheránu z roku 1980
    - rozsudek MSD ve věci *Genocida (Bosna a Hercegovina v. Srbsko)* z roku 2007

13. Obsah, formy a stupně odpovědnosti
    - Pojmy responsibility a liability
    - Obsah právních následků mezinárodně protiprávního chování
    - Články o odpovědnosti států za mezinárodně protiprávní chování z roku 2001
    - rozsudek SDMS ve věci *Chorzówská továrna* z roku 1928

14. Odpovědnost státu za činnost nezakázanou mezinárodním právem, okolnosti vylučující protiprávnost
    - Pojem a oblasti odpovědnosti státu za činnost nezakázanou MPV
    - Okolnosti vylučující protiprávnost
    - Články o odpovědnosti států za mezinárodně protiprávní chování z roku 2001
    - Arbitrážní nález ve věci *Trail Smelter* z roku 1941

15. Donucení v mezinárodním právu, sebeobrana
    - Donucení: pojem, druhy
    - Retorze, represálie
    - Sebeobrana: pojem, náležitosti
    - Arbitrážní rozhodnutí ve věci *Naulilaa* z roku 1928
    - rozsudek MSD ve věci *Ropných plošin* z roku 2003
    - rozsudek MSD ve věci *Některé vojenské a polovojenské činnosti v Nikaragui a proti ní* z roku 1986
    - rozsudek MSD ve věci *Ozbrojených aktivit uvnitř území Konga* z roku 2005

16. Kolektivní donucovací opatření, zejm. akce Rady bezpečnosti
    - Kolektivní donucovací opatření: pojem, druhy, závaznost pro státy
    - Porušení míru, ohrožení míru, útočný čin
    - Aktivity Rady bezpečnosti OSN podle kapitoly VII Charty OSN a její vztah k Valnému shromáždění v této oblasti
    - Charta OSN
    - Rezoluce VS OSN 3314 z roku 1974

17. Prostředky mírového urovnání mezinárodních sporů
    - Povinnost mírového urovnání sporů a její ukotvení v mezinárodním právu
    - Prostředky mírového urovnání sporů: pojem a druhy
    - Charta OSN, včetně Statutu Mezinárodního soudního dvora

18. Mezinárodní judiciální mechanismy řešení sporů, Mezinárodní soudní dvůr OSN v Haagu

- Judiciální mechanismy řešení sporů: pojem, příklady
- Mezinárodní soudní dvůr OSN v Haagu: právní základ, funkce, jurisdikce
- Charta OSN, včetně Statutu Mezinárodního soudního dvora

KOŠ B

19. Mezinárodněprávní postavení obyvatelstva
    - Obyvatelstvo: pojem a role v mezinárodním právu
    - Kategorie osob tvořících obyvatelstvo státu
    - Cizinecký režim: pojem a druhy

20. Mezinárodněprávní úprava občanství a státní příslušnosti fyzických a právnických osob
    - Státní občanství / státní příslušnost: pojem, způsob vzniku a zániku
    - Úprava v právním řádu ČR
    - rozsudek MSD ve věci *Nottebohm* z roku 1955
    - rozsudek MSD ve věci *Barcelona Traction* z roku 1970

21. Diplomatická ochrana
    - Diplomatická ochrana: pojem a podmínky
    - Návrh článků o diplomatické ochraně z roku 2006
    - rozsudek MSD ve věci *Nottebohm* z roku 1955
    - rozsudek MSD ve věci *Barcelona Traction* z roku 1970

22. Univerzální systém mezinárodněprávní ochrany lidských práv
    - Vznik a vývoj univerzálního systému ochrany LP
    - Kontrolní mechanismy: politické a expertní, odlišnost od evropského regionálního systému
    - Smlouvy OSN o ochraně lidských práv

23. Evropský systém ochrany lidských práv
    - Vznik a vývoj evropského systému ochrany LP
    - Kontrolní mechanismy, s důrazem na Evropský soud pro lidská práva, podmínky přijatelnosti stížnosti k ESLP
    - Evropská Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod z roku 1950 a postavení smluv o lidských právech v právním řádu ČR
    - rozsudek ESLP ve věci *Soering* z roku 1989
    - rozsudek ESLP ve věci *D. H. v. ČR* z roku 2008

24. Azyl a uprchlictví v mezinárodním právu
    - Pojem a vývoj územního azylu
    - Pojem uprchlictví a definice uprchlíka
    - Úmluva OSN o právním postavení uprchlíků z roku 1951

25. Speciální ochrana lidských práv
    - Zvláště chráněné kategorie osob a právní prameny jejich ochrany
    - Sociální a pracovní práva
    - Ochrana menšin

26. Právní režim státního území
    - Státní území: pojem, nabývání a ztráta
    - Státní hranice: pojem, druhy, pohraniční režimy
    - Rozsudek SRS ve věci *Las Palmas* z roku 1928

27. Mořské právo, právní režim Arktidy a Antarktidy
    - Hlavní právní režimy v mořském právu
    - Vnitřní vody a vnější vody
    - Právní režim Arktidy a Antarktidy
    - Úmluva o Antarktidě z roku 1959
    - rozsudek MSD ve věci *Korfský průliv* z roku 1949

28. Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles
    - Pojem a hlavní zásady
    - Odpovědnost státu za využívání kosmického prostoru a její charakter

29. Mezinárodněprávní ochrana životního prostředí
    - Vývoj, hlavní zásady a složky mezinárodně právní ochrany životního prostředí
    - Arbitrážní nález ve věci *Trail Smelter* z roku 1941

30. Základní zásady práva ozbrojených konfliktů
    - Zásady práva ozbrojených konfliktů
    - Pojem mezinárodního a vnitřního ozbrojeného konfliktu
    - rozsudek ICTY v případu *Tadić* z roku 1995

31. Ochrana obětí ozbrojených konfliktů (ženevské právo)
    - Oběti ozbrojených konfliktů: pojem, druhy a práva
    - Ženevské úmluvy z roku 1949 a jejich protokoly

32. Zakázané prostředky a způsoby vedení války (haagské právo)
    - Pojem a druhy zakázaných způsobů a prostředků vedení války
    - Haagské úmluvy a další prameny haagského práva
    - posudek MSD ve věci *Legality jaderných zbraní* z roku 1996

33. Stíhání a trestání zločinů podle mezinárodního práva, mezinárodní trestní tribunály ad hoc
    - Zločiny podle mezinárodního práva: pojem, kategorie, vývoj
    - Norimberské principy
    - Role Rady bezpečnosti OSN
    - rozsudek ICTY v případu *Tadić* z roku 1995, rozsudek ICTR v případu *Akayesu* z roku 1998

34. Mezinárodní trestní soud
    - Římský statut MTS jako smluvní mechanismus mezinárodního trestního práva
    - Podmínky jurisdikce MTS
    - Kategorie zločinů
    - Princip komplementarity

35. Zahraniční orgány pro mezinárodní styky
    - Zahraniční orgány pro mez. styky: pojem, druhy a funkce
    - Vídeňská úmluva o diplomatických stycích z roku 1961
    - Vídeňská úmluva o konzulárních stycích z roku 1963
    - rozsudek MSD ve věci *Diplomatický a konzulární personál USA v Teheránu* z roku 1980
    - rozsudek MSD ve věci *LaGrand* z roku 2001

36. Mezinárodní konference a mezinárodní organizace
    - Mezinárodní konference: pojem, funkce, procedura a způsob usnášení
    - Mezinárodní organizace: pojem, druhy, způsob usnášení, právní akty

- příklady

37. OSN, odborné a regionální organizace
    - Vznik, cíle, zásady a členství OSN
    - Hlavní orgány OSN
    - Odborné a regionální organizace a jejich vztah k OSN
    - Charta OSN

38. Mezinárodní ekonomické a finanční organizace
    - WTO a Brettonwoodský systém
    - zvláštnosti, funkce těchto organizací
    - hlavní zásady práva WTO

39. Ochrana mezinárodních investic
    - prameny
    - standardy zacházení a ochrany
    - řešení sporů

prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Evropské právo I (HPOP0047)

Anotace

Povinný předmět Evropské právo I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Evropské právo II.

V rámci povinného předmětu Evropské právo I je podán výklad o historii evropské integrace, o vztahu práva EU k právu vnitrostátnímu a mezinárodnímu, jakož i výklad o pramenech a systému unijního práva. V kurzu klíčovou pasáž zaujímá právo institucionální, které je jedním ze základních stavebních kamenů práva EU.

Studenti jsou po absolvování předmětu Evropské právo I schopni se orientovat v základních pramenech unijního práva a unijní normotvorbě, v institucionální struktuře EU, jakož i rozumějí aplikaci unijního práva, vztahu práva unijního a vnitrostátního a v neposlední řadě se orientují rovněž v právní úpravě základních práv a členství v EU.

V rámci seminární výuky studenti řeší mimo jiné i praktické příklady aplikace unijního práva. Příklady zpracovávají na základě aplikace práva primárního, jakož i relevantní judikatury Soudního dvora EU. Studenti se tak učí vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy a soudní rozhodnutí. Rovněž se také učí analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argumenty a protiargumenty. Jinými slovy řečeno, studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat předepsanou judikaturu k probíraným tématům, které blíže rozebírají v seminářích.

Zápis předmětu Evropské právo I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Absolvovaný předmět Evropské právo I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Evropské právo I zahrnuje tato témata:

- Vývoj evropské integrace
- Členství v Evropské unii
- Vztah evropského práva k právu vnitrostátnímu
- Ochrana základních práv a svobod v Evropské unii
- Pojem a principy evropského práva

- Prameny evropského práva
- Výklad a tvorba evropského práva
- Orgány Evropské unie (Evropská rada, Rada EU, Komise, Parlament)
- Legislativní proces EU

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMÁŠEK, Michal.; TÝČ, Vladimír a kol. Právo Evropské unie. 2. vyd.. Praha: Leges. 2017. 496 s.. 78-80-7502-184-7.
2. SVOBODA, Pavel. Úvod do evropského práva. 6. vyd. Praha: C. H. Beck. 2019.
3. TOMÁŠEK, Michal a kol. Příklady z evropského práva. 7. vyd. Praha: Ediční středisko PF UK. 2018. 978-80-87975-79-4

Ostatní literatura:

Syllová, J.; Pítrová, L. a kol. Lisabonská smlouva. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck. 2010. 1344 s. 978-80-7400-339-4.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Smlouva o EU
2. Smlouva o fungování EU
3. Listina základních práv EU

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Evropské právo I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia.
2. Za absolvování předmětu Evropské právo I získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet z předmětu Evropské právo I je možné získat pouze úspěšným absolvováním seminářů. Získat klasifikovaný zápočet formou celokatederního zápočtového testu možné není.

Absolvování klasifikovaného zápočtu na semináři

4. K úspěšnému absolvování seminářů z předmětu „Evropské právo I“ je třeba získat alespoň 60 bodů. Body udělují jednotliví vyučující seminárních skupin za různé aktivity (např. pravidelná účast, zápočtový test, vypracování referátu apod).
5. Hodnocení jednotlivých vyučujících se bude soustředit zejm. na ověření schopnosti praktické aplikace práva EU (tj. na řešení případů), nebo na teoretické znalosti, případně kombinaci obojího.
6. V rámci seminární výuky je možné získat nejvíce 100 bodů.

Hodnocení klasifikovaného zápočtu

7. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných na semináři takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 90	Výborně
alespoň 75	velmi dobře
alespoň 60	dobře
méně než 60	neprospěl/a

prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Evropské právo II (HPOP0048)

Anotace

Povinný předmět Evropské právo II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Evropské právo I.

Povinný předmět Evropské právo II se soustřeďuje na hmotněprávní matérii a na unijní soudnictví. Hmotněprávní matérie je rozdělena na dva okruhy: na okruh právních vztahů založených na ekonomickém prvku, což jsou hlavně vnitřní trh, hospodářská soutěž a hospodářská a měnová unie; dále na pojednání o právních vztazích, založených na občanském prvku, které zahrnují nejen pojmy a instituty jako je občanství Evropské unie, ale též oblast základních práv a svobod, nebo dynamicky se rozvíjející agendu prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Studenti jsou po absolvování předmětu Evropské právo II schopni se orientovat v problematice fungování vnitřního trhu EU (včetně základů soutěžního práva), rozumějí fungování unijního soudnictví a rovněž se orientují v problematice hospodářské a měnové unie, prostoru svobody, bezpečnosti a práva, jakož i vnějších vztahů a společné zahraniční a bezpečnostní politice EU.

V rámci seminární výuky studenti řeší mimo jiné i praktické příklady aplikace unijního práva. Příklady zpracovávají na základě aplikace práva primárního, jakož i relevantní judikatury Soudního dvora EU. Studenti se tak učí vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy a soudní rozhodnutí. Rovněž se také učí analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argumenty a protiargumenty. Jinými slovy řečeno, studenti jsou v průběhu semestru povinni na základě zadání seminárního vyučujícího studovat nejen příslušné právní předpisy, nýbrž i předepsanou judikaturu k probíraným tématům, kterou blíže rozebírají v seminářích.

Zápis předmětu Evropské právo II je podmíněn zápisem předmětu Evropské právo I. Absolvování předmětu Evropské právo II je podmíněno absolvováním předmětu Evropské právo I.

Pro zapsání předmětu Evropské právo II je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět Evropské právo II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Evropské právo II zahrnuje tato témata:

- Evropské soudnictví I
- Evropské soudnictví II

- Volný pohyb zboží
- Volný pohyb služeb
- Volný pohyb kapitálu a plateb a harmonizace daní
- Hospodářská a měnová unie
- Volný pohyb osob a unijní občanství
- Evropské soutěžní právo I
- Evropské soutěžní právo II
- Prostor svobody, bezpečnosti a práva
- Vnější vztahy a společná zahraniční a bezpečnostní politika EU
- Společné politiky EU

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMÁŠEK, Michal.; TÝČ, Vladimír a kol.. Právo Evropské unie. 2. vyd.. Praha : Leges. 2017. 496 s.. 78-80-7502-184-7.
2. SVOBODA, Pavel. Úvod do evropského práva. 6. vyd. Praha : C. H. Beck. 2019.
3. TOMÁŠEK, Michal a kol. Příklady z evropského práva. 7. vyd. Praha : Ediční středisko PF UK. 2018. 978-80-87975-79-4

Ostatní literatura:

Syllová, J.; Pítrová, L. a kol. Lisabonská smlouva. Komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck. 2010. 1344 s. 978-80-7400-339-4.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Smlouva o EU
2. Smlouva o fungování EU
3. Listina základních práv EU

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Směrnice 2004/38/ES
2. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011
3. Směrnice 2006/123/ES
4. Nařízení Rady č. 1/2003
5. Nařízení Rady č. 139/2004
6. Nařízení Komise č. 802/2004

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Evropské právo II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Zkouška je kombinovaná skládající se z písemné a ústní části.
3. Za absolvování předmětu Evropské právo II získá student 5 kreditů.
3. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (zpravidla akademickém roce).

Písemná část kombinované zkoušky

1. První termín písemné části zkoušky vykoná student v rámci semináře, do něhož se přihlásí na počátku letního semestru.
2. Předmětem písemné části zkoušky je fiktivní soudní případ sestavený podle judikatury Soudního dvora EU předepsané ke studiu, k němuž budou položeny otázky pro účely rozboru.
3. V rámci písemné části je možné získat max. 100 bodů.
4. Student je klasifikován v návaznosti na počet získaných bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
alespoň 90	Výborně
alespoň 75	velmi dobře
alespoň 60	dobře
méně než 60	neprospěl/a

5. Hodnocení písemné části postupové zkoušky z předmětu „Evropské právo II“ klasifikačním stupněm „výborně“ (1), „velmi dobře“ (2) nebo „dobře“ (3) znamená možnost pokračovat ve zkoušce položením ústní otázky.
6. Klasifikace písemné části zkoušky stupněm „neprospěl/a“ (4) znamená klasifikaci celé zkoušky stupněm „neprospěl/a“ (4).
7. Kromě řádného termínu písemné části zkoušky z předmětu evropské právo v rámci semináře vyhlásí katedra evropského práva I. opravný termín v první polovině června a II. opravný termín v první polovině září.
7. V rámci písemné části zkoušky studenti mohou používat ÚZ č. 1311 - Evropské právo.

Ústní část kombinované zkoušky

8. K ústní části zkoušky z předmětu Evropské právo II bude student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky [tj. je-li z písemné části zkoušky klasifikován známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), nebo "dobře" (3)].

9. Ústní část zkoušky proběhne formou odpovědi na jednu otázku, kterou si zkoušený vylosuje ze seznamu otázek.

10. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní části kombinované zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

11. Při ústní části zkoušce se vyžaduje rovněž znalost judikátů v rozsahu jejich seznamu zveřejněného katedrou evropského práva.

12. Zkouškové otázky:

1. Vývojová stádia evropské integrace a význam jednotlivých smluv
    a. Období před rokem 1952
    b. Komunitární Evropa (1952 – 1992)
        i. Pařížská smlouva (1951/1952) – Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)
        ii. Římské smlouvy (1957/1958) – Evropské hospodářské společenství (EHS), Evropské společenství pro atomovou energii (EURATOM)
        iii. Slučovací smlouva (1965/1967) – Evropská společenství (ES)
        iv. Jednotný evropský akt (1986/1987)
    c. Komunitárně-unijní Evropa (1992 – 2009)
        i. Maastrichtská smlouva (1992/1993) – třípilířová Evropská unie (EU)
        ii. Amsterodamská smlouva (1997/1999)
        iii. Zavedení eura (1999)
        iv. Smlouva z Nice (2001/2003)
        v. Vstup ČR do EU (2004)
        vi. projekt Smlouvy o Ústavě pro Evropu (2004)
    d. Unijní Evropa (od 2009)
        i. Lisabonská smlouva (2007/2009) – jednopilířová EU
2. Význam Lisabonské smlouvy
    a. přijata 2007/platná od 2009
    b. Smlouva o Evropské unii (SEU), Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)
    c. zrušení pilířové struktury

d. právní subjektivita EU (vnitřní i vnější)
e. rozšíření kompetencí EU
f. více rozhodování kvalifikovanou většinou v Radě (R), tzv. passarella
g. posílení role Evropského parlamentu (EP) a vnitrostátních parlamentů
h. Stálý předseda Evropské rady (ER)
i. Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (VPZVBP)
j. občanská iniciativa
k. dobrovolný výstup z EU
l. Listina základních práv EU (LZPEU) součástí primárního práva, právní závaznost

3. Vznik členství v EU
   a. členská základna EU
   b. materiální podmínky: Kodaňská kritéria (ER, 1993) – politická, ekonomická, právní, schopnost absorpce ze strany EU
   c. formální podmínky – proces
   d. přistoupení ČR k EU
   e. přístupová smlouva (přechodná období, trvalé výjimky) a její ratifikace v ČR
4. Pojem a obsah členství v EU a princip loajality
   a. pojem členství v EU
   b. obsah členství v EU: významné obecné povinnosti a práva ČS
   c. vzájemná práva a povinností ČS a EU, princip loajality
5. Rozdělení pravomocí mezi EU a členské státy
   a. zásada svěření pravomocí
   b. členění pravomocí EU
      i. výlučné
      ii. sdílené
      iii. doplňkové, koordinační, podpůrné
   c. výkon pravomocí v souladu s principem proporcionality
   d. doložka flexibility
6. Princip subsidiarity
   a. výkon pravomocí EU v souladu s principem subsidiarity
   b. vymezení principu subsidiarity
      i. Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality

    ii. role vnitrostátních parlamentů při ex ante a ex post kontrole dodržování principu subsidiarity

7. Pozastavení a zánik členství v EU
    a. pozastavení členství v EU – omezení členských práv
        i. podmínky
        ii. proces omezení členských práv
    b. vystoupení
        i. podmínky
        ii. proces vystoupení ČS z EU
    c. další možnosti zániku členství v EU
8. Princip posílené spolupráce
    a. princip posílené spolupráce – pojem, podstata
    b. počet ČS
    c. proces
    d. příklady
9. Pojem a působnost práva EU
    a. pojem a povaha práva EU
    b. předmět práva EU
    c. působnost práva EU: věcná (unijní prvek), osobní, územní, časová
10. Systematika pramenů práva EU a jejich vzájemné vazby
    a. primární právo EU
    b. obecné zásady právní
    c. judikatura Soudního dvora EU (SDEU)
    d. vnější (mezinárodní) smlouvy
    e. sekundární právo EU – nařízení, směrnice, rozhodnutí, stanoviska a doporučení, prameny bývalého třetího pilíře – rozhodnutí, rámcová rozhodnutí
    f. akty v oblasti SZBP – rozhodnutí
    g. hierarchie výše uvedených pramenů práva EU
11. Primární právo EU a jeho vnitrostátní účinky
    a. primární právo EU - pojem
    b. přehled primárního práva EU
        i. zakládací smlouvy (dnes ve znění SEU, SFEU), protokoly, přílohy, prohlášení
        ii. LZPEU

iii. smlouvy o přistoupení

c. vnitrostátní účinky

12. Nařízení EU a jejich vnitrostátní účinky. Odlišení od směrnic EU
    a. nařízení - pojem
    b. cíl: unifikace - sjednocení právních úprav ČS
    c. charakteristika
        i. obecná působnost
        ii. závaznost v celém rozsahu
        iii. přímá použitelnost v ČS
        iv. horizontální i vertikální přímý účinek (s výjimkami)
    d. příklady nařízení EU
    e. odlišení od směrnic EU (nevyžadují vnitrostátní transpozici, mohou ale vyžadovat vnitrostátní konkretizaci nebo adaptaci)
13. Směrnice EU. Odlišení od nařízení EU
    a. směrnice - pojem
    b. cíl: harmonizace – sblížení právních úprav ČS
    c. harmonizace minimální versus úplná
    d. charakteristika
        i. určeny ČS
        ii. závaznost výsledku
        iii. volba formy a prostředků dosažení výsledku
        iv. až na výjimky pouze nepřímo použitelný akt v ČS
    e. kritéria náležité transpozice a implementace směrnic
    f. příklady směrnic EU
    g. odlišení od nařízení EU (vždy vyžadují vnitrostátní transpozici a implementaci)
14. Následky nenáležité transpozice směrnic EU
    a. následky nenáležité transpozice směrnic
        i. omezený vertikální přímý účinek
        ii. nepřímý účinek (eurokonformní výklad)
        iii. odpovědnost státu za škodu způsobenou porušením práva EU
        iv. řízení o žalobě pro porušení Smluv
15. Rozhodnutí (druhy, povaha a odlišnosti)
    a. rozhodnutí - pojem

b. charakteristika
    i. závaznost pro adresáty v celém rozsahu
c. druhy
    i. obecně závazná (normativní)
    ii. individuálně závazná
d. příklady rozhodnutí EU

16. Judikatura Soudního dvora EU jako pramen práva EU
    a. monopol SDEU na závazný výklad práva EU
    b. tvorba práva EU (zaplňování mezer)
    c. jednotný výklad a aplikace práva EU (řízení o předběžné otázce)
    d. rozhodování o platnosti sekundárních aktů EU
    e. dovozování obecných právních zásad
    f. příklady
17. Obecné právní zásady jako pramen práva EU
    a. obecné právní zásady - pojem
    b. nepsaný pramen práva EU
    c. právní síla (hierarchie) – nadřazené sekundárnímu právu
    d. zdroje obecných právních zásad EU: primární právo EU, ústavní tradice a principy společné ČS, mezinárodní smlouvy o lidských právech
    e. příklady obecných zásad
18. Hlavní metody výkladu práva EU a jejich specifika
    a. monopol SDEU na závazný výklad práva EU
    b. jednotlivé metody výkladu práva EU a jejich unijní specifika
        i. jazyková
        ii. systematická
        iii. teleologická
        iv. komparativní (srovnávací jazykový výklad)
        v. historická
        vi. logická
19. Postupy pro přijímání změn primárního práva EU
    a. obecné postupy pro přijímání změn primárního práva EU
        i. řádný postup (konvent, mezivládní konference, ratifikace všemi ČS)
        ii. zjednodušený postup

1. přechodové klauzule (tzv. passarelly)
2. klauzule flexibility

b. změny primárního práva EU přístupovými smlouvami

20. Legislativní proces v EU
    a. subjekty mající pravomoc unijní legislativní iniciativy
    b. role jednotlivých orgánů EU (zejména EK, EP a R)
    c. druhy legislativního procesu v EU
        i. řádný legislativní postup
        ii. zvláštní legislativní postup
    d. vyhlášení a vstup v platnost – Úřední věstník EU
    e. role vnitrostátních parlamentů
21. Autonomie práva EU
    a. pojem a autonomní povaha práva EU
    b. autonomie práva EU jako důsledek přenosu pravomocí ČS na EU
    c. autonomie práva EU ve vztahu k vnitrostátnímu právu ČS (právo EU jako specifická součást práva ČS)
22. Zvláštnosti práva EU ve srovnání s mezinárodním právem veřejným
    a. vztah práva EU a mezinárodního práva veřejného (MPV)
    b. zvláštnosti práva EU ve srovnání s MPV
        i. nadstátnost (supranacionalita) práva EU (rozhodování kvalifikovanou většinou)
        ii. přímá použitelnost práva EU
        iii. monismus
        iv. mechanismus prosazování práva EU
        v. výkladový monopol SDEU
23. Princip přímého účinku práva EU
    a. přímý účinek práva EU
        i. pojem
        ii. podmínky: jasná, přesná, bezpodmínečná norma
        iii. horizontální X vertikální, vzestupný X sestupný přímý účinek
        iv. přímý účinek jednotlivých pramenů práva EU
        v. vztah k ostatním zásadám aplikace práva EU
24. Princip nepřímého účinku práva EU
    a. výklad vnitrostátního práva ve světle práva EU (eurokonformní výklad)

b. podmínky: existence vnitrostátního práva, ne contra legem, ne uložení přímé povinnosti státem jednotlivci, ne trestní odpovědnost

c. vztah k ostatním zásadám aplikace práva EU (zejména přímému účinku)

25. Princip aplikační přednosti práva EU a jeho zakotvení

    a. aplikační přednost práva EU v případě kolize s vnitrostátním právem (nikoliv neplatnost aktu vnitrostátního práva)

    b. předpoklad: přímý účinek práva EU

    c. zakotvení v judikatuře SDEU

26. Výhrady ústavních soudů členských států k absolutní přednosti práva EU

    a. možné důvody výhrad: demokratický deficit EU, doktrína ultra vires, základní práva, ústavní identita

    b. přístup SDEU

    c. přístup Ústavního soudu ČR, včetně uvedení klíčových nálezů

    d. přístup vybraného Ústavního soudu ČS

27. Odpovědnost členského státu za škodu způsobenou soukromým subjektům porušením práva EU

    a. vztah k aplikačním zásadám práva EU

    b. podmínky vzniku odpovědnosti ČS za porušení práva EU (včetně uvedení klíčových rozhodnutí SDEU)

        i. porušení unijní normy zakládající právo jednotlivci

        ii. dostatečně závažné porušení práva EU

        iii. vznik škody

        iv. příčinná souvislost mezi porušením a škodou

    c. vymáhání odpovědnosti ČS za škodu v ČR

28. Sankce v právu EU

    a. sankce za porušení hodnot, na nichž je EU založena

    b. sankce za porušení práva EU ČS

    c. sankce za porušení práva EU fyzickými a právnickými osobami

    d. unijní požadavky na vnitrostátní sankce za porušení práva EU

    e. sankce v oblasti SZBP a vnějších vztahů

29. Odpovědnost EU za škodu

    a. smluvní odpovědnost

    b. mimosmluvní odpovědnost

        i. zakotvení v právu EU

ii. podmínky vzniku odpovědnosti EU za škodu
    1. porušení unijní normy zakládající právo jednotlivci
    2. dostatečně závažné porušení práva EU
    3. vznik škody
    4. příčinná souvislost mezi porušením a škodou
iii. společná odpovědnost EU a ČS
iv. procesní nástroje vymáhání odpovědnosti EU za škodu

30. Pojetí základních práv v právu EU (včetně vztahu k EÚLP)
    a. pojem a pojetí základních práv v EU
    b. prameny základních práv v právu EU: LZPEU, obecné právní zásady, Evropská úmluva o ochraně lidských práv (EÚLP)
    c. ochrana základních práv v EU a v systému Rady Evropy
    d. vztah SDEU a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP)
31. Geneze a obsah Listiny základních práv EU
    a. geneze a vznik LZPEU
        i. Smlouva z Nice – nezávazná politická deklarace
        ii. Lisabonská smlouva – právní závaznost
    b. obsah LZPEU
    c. výklad LZPEU (vysvětlení k LZPEU)
32. Aplikovatelnost Listiny základních práv EU v členských státech
    a. závaznost pro orgány, instituce a subjekty EU
    b. závaznost pro ČS, pokud uplatňují právo EU
    c. osobní a věcná působnost
    d. podmínky omezení základních práv
    e. respektování práv, dodržování zásad
    f. protokol k uplatňování LZPEU ve Spojeném království a v Polsku
33. Přehled institucionální struktury EU
    a. 7 hlavních orgánů EU podle SEU
        i. Evropský parlament (EP)
        ii. Evropská rada (ER)
        iii. Rada EU (R)
        iv. Evropská komise (EK)
        v. Soudní dvůr Evropské unie (SDEU)

vi. Evropská centrální banka (ECB)
vii. Evropský účetní dvůr (EÚD)

b. poradní orgány: Hospodářský a sociální výbor (HSV), Výbor regionů (VR)
c. interinstitucionální orgány
d. další orgány (Veřejný ochránce práv, agentury apod.)

34. Evropská rada a Rada EU
    a. Evropská rada (ER)
        i. funkce ER
        ii. složení ER
        iii. stálý předseda ER
        iv. pravomoci ER
        v. rozhodování ER
        vi. vztah k ostatním orgánům EU
    b. Rada EU (R)
        i. funkce R
        ii. složení R
        iii. pravomoci R
        iv. rozhodování R (vymezení kvalifikované většiny)
        v. formace R
        vi. pomocné orgány R
        vii. předsednictví v R
        viii. vztah k ostatním orgánům EU
35. Evropská komise
    a. funkce EK
    b. složení a ustavování EK
    c. pravomoci EK
    d. rozhodování EK
    e. vztah k ostatním orgánům EU
    f. generální ředitelství EK
36. Evropský parlament
    a. funkce EP
    b. složení EP, volby do EP
    c. orgány EP

d. pravomoci EP
e. rozhodování EP
f. vztah k ostatním orgánům EU

37. Evropská centrální banka, Evropský účetní dvůr, poradní instituce unie
    a. Evropská centrální banka (ECB)
        i. Evropský systém centrálních bank
        ii. funkce ECB
        iii. složení ECB
        iv. pravomoci ECB
        v. nezávislost centrálních bank ČS a ECB
    b. Evropský účetní dvůr (EÚD)
        i. funkce EÚD
        ii. pravomoci EÚD
        iii. složení EÚD
    c. HSV
    d. VR
    e. Evropská investiční banka
38. Zdroje, výdaje a schvalování rozpočtu EU
    a. rozpočet EU
    b. schvalování rozpočtu EU
    c. zdroje (příjmy) rozpočtu EU
    d. výdaje rozpočtu EU
    e. víceletý finanční rámec EU
39. Soudní dvůr EU
    a. Soudní dvůr (SD) a Tribunál (T)
    b. úloha SD a T
    c. složení SD a T
    d. pravomoci SD a T
40. Přehled druhů řízení před Soudním dvorem EU
    a. sporná řízení
    b. nesporná řízení
    c. řízení o opravných prostředcích
    d. pouze podstata a funkce výše uvedených druhů řízení

41. Řízení o předběžné otázce
    a. podstata a funkce řízení
    b. předmět předběžné otázky a řízení
    c. právo a povinnost podat předběžnou otázku
    d. průběh řízení
    e. vztah k jiným druhům řízení
    f. důsledky porušení povinnosti položit předběžnou otázku (i z hlediska ústavního práva ČS)
42. Řízení o žalobě neplatnosti
    a. podstata a funkce řízení
    b. předmět řízení
    c. průběh řízení (včetně vymezení aktivní a pasivní procesní legitimace)
    d. vztah k jiným druhům řízení
43. Řízení o žalobě pro porušení Smluv
    a. podstata a funkce řízení
    b. předmět řízení
    c. průběh řízení (předsoudní fáze, soudní fáze, sankční fáze)
    d. vztah k jiným druhům řízení
44. Pojem zboží a hlavní zákazy, na nichž je volný pohyb zboží založen
    a. volný pohyb zboží jako jedna ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU
    b. pojem zboží
    c. celní unie, zákaz cel a opatření s rovnocenným účinkem (ORUC)
    d. zákaz kvantitativních (množstevních) omezení a opatření s rovnocenným účinkem (ORUKO)
    e. zákaz diskriminačního a ochranářského vnitřního zdanění
    f. zákaz státních obchodních monopolů
    g. relevantní soutěžně-právní zákazy
45. Výjimky ze zásady volného pohybu zboží
    a. výjimky ze zákazu množstevních omezení a ORUKO
    b. nediskriminační způsob prodeje jako výjimka z ORUKO
    c. ospravedlnění přímo diskriminačních, nepřímo diskriminačních a nediskriminačních omezení volného pohybu zboží
    d. ospravedlnění omezení důvody obecného zájmu ve Smlouvách
    e. ospravedlnění omezení kategorickými požadavky

f. vhodnost a přiměřenost omezení

46. Pojem služeb, zásada volného pohybu služeb a výjimky z ní
    a. volný pohyb služeb jako jedna ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU
    b. služba - pojem
    c. odlišení od svobody usazování – krátká doba, nepravidelnost
    d. výjimka: výkon veřejné moci
    e. ospravedlnění přímo diskriminačních, nepřímo diskriminačních a nediskriminačních omezení volného pohybu služeb
    f. ospravedlnění omezení důvody obecného zájmu ve Smlouvách
    g. ospravedlnění omezení naléhavými důvody obecného zájmu
    h. vhodnost a přiměřenost omezení
47. Zásada vzájemného uznávání (princip země původu) ve volném pohybu zboží, osob a služeb
    a. zásada vzájemného uznávání (princip země původu versus princip země určení)
    b. volný pohyb služeb, svoboda usazování
        i. vzájemné uznávání živnostenských oprávnění / licencí
        ii. vzájemné uznávání vzdělání
        iii. vzájemné uznávání odborných kvalifikací
    c. volný pohyb zboží
        i. zásada vzájemného uznávání požadavků na zboží
    d. výjimky ze zásady vzájemného uznávání
48. Koncepce unijního občanství
    a. pojem, charakteristika a koncepce občanství EU
    b. vztah občanství EU a státní příslušnosti ČS
    c. členění práv plynoucích z občanství EU
    d. beneficienti práv plynoucích z občanství EU (občané EU, jejich rodinní příslušníci ze třetích zemí)
49. Práva unijních občanů ve vztahu k orgánům EU
    a. právo volit a být volen do EP
    b. petiční právo k EP
    c. právo obracet se na Veřejného ochránce práv
    d. právo obracet se na orgány EU v jednom z jazyků EU a právo na odpověď ve stejném jazyce
    e. právo na informace, právo na přístup k dokumentům
    f. právo na řádnou správu

g. občanská iniciativa

50. Volný pohyb unijních občanů
    a. právo pohybu a pobytu občanů EU a jejich rodinných příslušníků ze třetích zemí
        i. právo pohybu
        ii. právo pobytu
            1. pobyt do 3 měsíců (platný průkaz totožnosti/pas)
            2. pobyt od 3 měsíců do 5 let
            3. pobyt nad 5 let – právo trvalého pobytu
51. Omezení volného pohybu unijních občanů
    a. ospravedlnění omezení důvody veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti, ochrany zdraví
    b. vyhoštění
    c. vhodnost a přiměřenost omezení
52. Volný pohyb pracovníků a výjimky z této svobody
    a. volný pohyb pracovníků jako součást volného pohybu osob jako jedné ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU
    b. pracovník – definice práva EU
    c. základní principy – rovné zacházení bez ohledu na státní příslušnost
    d. práva vyplývající z volného pohybu pracovníků
    e. výjimka: zaměstnání ve veřejné správě
    f. ospravedlnění přímo diskriminačních, nepřímo diskriminačních

    a nediskriminačních omezení volného pohybu pracovníků
    g. ospravedlnění omezení důvody obecného zájmu ve Smlouvách
    h. ospravedlnění omezení naléhavými důvody obecného zájmu
    i. vhodnost a přiměřenost omezení
53. Schengenský systém
    a. součást prostoru svobody, bezpečnosti a práva: prostor svobody
    b. základní principy: zrušení kontrol na vnitřních hranicích, kontrola vnějších hranic
    c. právní úprava: SFEU, Schengenská smlouva, Schengenský hraniční kodex, Protokol k Amsterdamské smlouvě
    d. ČR v Schengenském systému
54. Svoboda usazování v EU
    a. svoboda usazování jako součást volného pohybu osob jako jedné ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU
    b. svoboda usazování - pojem

c. odlišení od volného pohybu pracovníků – samostatná výdělečná činnost
d. odlišení od služeb – dlouhodobost, pravidelnost, opakování
e. fyzické osoby: občané EU
f. právnické osoby (podmínky): primární, sekundární usazení
g. výjimka: výkon veřejné moci
h. ospravedlnění přímo diskriminačních, nepřímo diskriminačních
a nediskriminačních omezení svobody usazování
i. ospravedlnění omezení důvody obecného zájmu ve Smlouvách
j. ospravedlnění omezení naléhavými důvody obecného zájmu
k. vhodnost a přiměřenost omezení

55. Pojem kapitálu a plateb a omezení jeho volného pohybu
    a. volný pohyb kapitálu a plateb jako jedna ze čtyř základních svobod vnitřního trhu EU
    b. volný pohyb kapitálu – pojem, účel, odlišení od volného pohybu plateb (investice)
    c. volný pohyb plateb – pojem účel, odlišení od volného pohybu kapitálu (splnění závazku)
    d. zákaz omezení volného pohybu kapitálu a plateb mezi ČS i mezi ČS
    a třetími zeměmi
    e. výjimky ze zákazu omezení volného pohybu kapitálu a plateb, ospravedlnění omezení
56. Pojem hospodářské a měnové unie EU
    a. pojem a význam hospodářské a měnové unie (HMU)
    b. HMU jako fáze evropské ekonomické integrace
    c. hospodářská politika (koordinace)
    d. měnová politika (výlučná pravomoc)
    e. Euro
    f. rozpočtová (fiskální) unie
    g. Maastrichtská konvergenční kritéria
    h. stádia (fáze) HMU
57. Pakt o stabilitě a růstu
    a. Pakt o stabilitě a růstu
        i. účel
        ii. základní principy (schodek do 3 % HDP, veřejný dluh do 60 % HDP)
        iii. sankce za porušení
    b. Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v HMU (fiskální kompakt) jako posílení Paktu o stabilitě a růstu

58. Zneužití dominantního postavení v EU
    a. účel zákazu zneužití dominantního postavení v EU a jeho vymezení v primárním právu EU
    b. dominantní postavení
    c. zneužití dominantního postavení
    d. příklady zneužití dominantního postavení
    e. možnosti ospravedlnění jednání dominanta
59. Kartelové dohody v EU
    a. účel zákazu kartelových dohod v EU a jeho vymezení v primárním právu EU
    b. kartelová dohoda
    c. kategorizace kartelových dohod
    d. výjimky ze zákazu kartelových dohod
60. Kontrola fúzí v EU
    a. účel kontroly spojování podniků v EU a jeho vymezení v právu EU
    b. definice spojení podniků a spojení s významem pro EU
    c. řízení o kontrole spojování podniků
    d. sankce za porušení předpisů EU o kontrole spojování
61. Veřejné podpory v EU
    a. účel zákazu nelegálních veřejných podpor v EU a jeho vymezení v primárním právu EU
    b. definice veřejné podpory a příklady jejích forem
    c. kategorie výjimek ze zákazu veřejných podpor v EU
    d. kontrola veřejných podpor na úrovni EU
    e. sankce za porušení předpisů EU o kontrole veřejné podpory
62. Prosazování soutěžního práva EU
    a. proces vymáhání soutěžního práva EU a jeho právní základ
    b. role národních úřadů pro ochranu hospodářské soutěže
    a vnitrostátních soudů
    c. řízení o porušení soutěžního práva EU, sankce a jejich přezkum
    d. imunita a snížení pokut (program shovívavosti)
63. Pojem, zásady a prameny práva vnějších vztahů EU
    a. právo vnějších vztahů EU – pojem, zásady
    b. prameny práva vnějších vztahů EU
    c. vnější smlouva EU

i. pravomoc EU uzavírat vnější smlouvy
    1. obecná pravomoc
    2. výslovně stanovená pravomoc
ii. typy vnějších smluv
    1. uzavírané EU (výlučná pravomoc)
    2. uzavírané ČS a EU (smíšené smlouvy)
iii. posudek SDEU k souladu vnějších smluv se Smlouvami

64. Zvláštnosti právního režimu SZBP
    a. význam společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP) v EU
    b. vývoj SZBP
    c. pouze nelegislativní akty
    d. jednomyslnost
    e. VPZVBZ
    f. Evropská služba pro vnější činnost (ESVČ)
    g. specifika posílené spolupráce
    h. společná bezpečnostní a obranná politika jako součást SZBP
65. Prostor svobody, bezpečnosti a práva
    a. prostor svobody, bezpečnosti a práva (PSBP) – pojem a účel
    b. politiky týkající se kontrol na hranicích, azylu a přistěhovalectví (prostor svobody)
    c. justiční spolupráce v občanských věcech
    d. policejní a justiční spolupráce v trestních věcech (pouze pro přehled)
66. Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech
    a. součást PSBP
    b. specifika rozhodování v oblasti policejní a justiční spolupráce v trestních věcech
    c. policejní spolupráce v trestních věcech (Europol)
    d. justiční spolupráce v trestních věcech (uznávání soudních rozhodnutí, europeizace trestního práva, Eurojust, Evropský veřejný žalobce, evropský zatýkací rozkaz, evropský důkazní příkaz)
67. Charakteristika jedné z následujících politik EU: zemědělská, dopravní, ochrany spotřebitele a životního prostředí
    a. cíle
    b. nástroje
    c. příklady právních aktů

Celkové hodnocení kombinované zkoušky

13. Celkově bude kombinovaná zkouška z předmětu Evropské právo II klasifikována zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).

prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Vývoj velkých právních systémů (HPOP0050)

Anotace

Cílem povinného předmětu Vývoj velkých právních systémů je přiblížit studentům především základní rysy evropského kontinentálního a angloamerického právního vývoje jako dvou základních právních systémů "euroatlantické civilizace". Důraz je kladen především na veřejné právo, přičemž nechybí ani snaha o základní komparativní postižení klíčových ústavních a správních institutů důležitých zemí západní Evropy a USA. Výklad je přitom zasazen do širšího kontextu právních dějin těchto zemí, jakož i právního myšlení a právní filozofie jednotlivých relevantních dějinných etap.

Výuka začíná stručnou informací o právních systémech starověku, jako základu celého evropského kontinentálního právního vývoje, přičemž chronologicky následuje krátký výklad o středověkém a raně novověkém evropském právu především v německé a francouzské právní oblasti. Hlavní důraz je ovšem kladen na evropské právní dějiny 19. a 20. století, kdy došlo jak k zformování současné moderní podoby právního řádu, tak ale i k závažným deformacím, jež do koncepce "právního státu" vnesly totalitní systémy a ideologie. Obdobně je zdůrazněn i angloamerický vývoj, v němž právo sehrálo snad ještě významnější úlohu než na kontinentu a bez něhož je společensko-politický vývoj v této oblasti jen stěží pochopitelný.

Pro zapsání předmětu Vývoj velkých právních systémů není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Vývoj velkých právních systémů zahrnuje tato témata:

- Úvod do předmětu a rané právní dějiny. Právní dějiny starověkých států, zejména antického Řecka
- Nástin německých právních dějin do 20. století
- Německé právní dějiny v 19. a 20. století
- Právní vývoj na Apeninském a Pyrenejském poloostrově v 19. a 20. století
- Právní dějiny Francie do roku 1789 a Velká francouzská revoluce
- Právní dějiny Francie v 19. a 20. století
- Právní dějiny Sovětského svazu

- Právní dějiny Anglie do 17. století
- Právní dějiny Velké Británie v 18. až 20. století
- Právní dějiny amerických kolonií, vznik USA
- Právní dějiny USA v 19. a 20. století
- Poměr státu a církve a vývoj kanonického práva
- Velké právní systémy – srovnávací pohled

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kolektiv autorů PF UK. Dějiny evropského kontinentálního práva. Praha. 2018.
2. Kuklík, Jan, Seltenreich, Radim. Dějiny angloamerického práva. Praha. 2007.

Ostatní literatura:

1. Balík. Právní dějiny evropských zemí a USA. Praha. 1999.
2. J. Kincl. Všeobecné dějiny státu a práva. Praha. 1983.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vývoj velkých právních systémů je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Písemný test se skládá ze dvou široce formulovaných otázek, z nichž každá bude hodnocena samostatně, přičemž platí, že výsledná známka bude průměrem obou hodnocení. Pro úspěšné složení zkoušky je přitom nezbytné, aby ani jedna z otázek nebyla hodnocena „nedostatečně“.
4. Doba trvání testu 30 minut.
5. U testu není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. JUDr. Radim Seltenreich, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Teorie práva I (HPOP0051)

Anotace:

Povinný předmět Teorie práva I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Teorie práva II.

Předmět Teorie práva I. si klade za cíl seznámit studenty s právní terminologií, základními právními vztahy a instituty a se základy právní argumentace a právního myšlení. Probírána látka je však vykládána šířeji, a to jako spojovací článek mezi různými právními obory a odvětvími, což umožňuje nejenom teoretické zobecnění různých aspektů práva, ale i postihnutí různých dimenzí fenoménu práva. Na společné přednášky navazuje diferenciovaná seminární výuka, v rámci, které studenti mají možnost proniknout hlouběji pod povrch některých složitých, povětšinou právněfilozofických otázek a současně se vytváří i vhodná atmosféra pro vštěpování základních profesně-etických postojů a přístupů k právu a k výkonu právních povolání (postupy lege artis). Seminární výuka slouží tedy též k vytváření základních dovednostních návyků typických pro výkon právních profesí.

Pro zapsání předmětu Teorie práva I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět Teorie práva I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Předmět Teorie práva I zahrnuje tato témata:

- Pojem práva, právo objektivní a právo subjektivní; právo pozitivní a právo přirozené; sociologický přístup k právu; právo a právní vědomí; právo a právní věda
- Právní normy – pojem, obecné a specifické rysy právních norem, jejich struktura
- Právní normy – působnost, klasifikace
- Právní normy a právní principy (pojem právního principu, význam právních principů v recentním právu, jejich klasifikace, vztah k právním normám)
- Prameny práva – pojem, klasifikace
- Prameny práva (právní řád) České republiky
- Tvorba práva v České republice
- Typy právní kultury (kontinentální, angloamerický, islámský)
- Systém práva; jednota a diferenciace na právní odvětví. Právo soukromé a právo veřejné, právo hmotné a právo procesní
- Vztah práva národního a mezinárodního; právo Evropské unie

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

1. Gerloch, A. Teorie práva. 7. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017
2. Gerloch, A. a kol. Praktikum teorie práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017

Ostatní literatura

1. Beran, K. Pojem osoby v právu. Osoba, morální osoba, právnická osoba. Praha: Leges, 2012
2. Bobek, M.; Kühn, Z. a kol. Judikatura a právní argumentace. 2. vyd., Praha: Auditorium, 2013
3. Boguszak, J.; Čapek, J.; Gerloch, A. Teorie práva. 2. vyd., Praha: ASPI, 2004
4. Gerloch, A.; Beran, K. a kol. Funkce a místo právní odpovědnosti v recentním právním řádu. Praha: Leges, 2014
5. Gerloch, A.; Kysela, J.; Kühn, Z.; Wintr, J.; Tryzna, J.; Maršálek, P.; Beran, K. Teorie a praxe tvorby práva. Praha: ASPI, 2008
6. Gerloch, A.; Tryzna, J.; Wintr, J. (eds.) Metodologie interpretace práva a právní jistota. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012
7. Gerloch, A.; Žák Krzyžanková, K. (eds.) Soukromé a veřejné v kontextu institucionálních a normativních proměn práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017
8. Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995
9. Kühn, Z. Aplikace práva ve složitých případech. K úloze právních principů v judikatuře. Praha: Karolinum, 2002
10. Maršálek, P. Právo a společnost. Praha: Auditorium, 2008
11. Maršálek, P. Příběh moderního práva. Praha: Auditorium, 2018
12. Ondřejek, P. Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod. Praha: Leges, 2012
13. Ondřejek, P. Koncepce práva jako systému. Praha: Wolters Kluwer, 2020
14. Tryzna, J. Právní principy a právní argumentace. K vlivu právních principů na právní argumentaci při aplikaci práva. Praha: Auditorium, 2010
15. Večeřa, M.; Gerloch, A.; Beran, K.; Schlosser, H.; Rudenko, S. Všeobecná teória práva. Plzeň, Aleš Čeněk, 2017
16. Wintr, J. Metody a zásady interpretace práva. 2. vydání. Praha: Auditorium 2019
17. Wintr, J. Říše principů. Obecné a odvětvové principy současného českého práva. Praha: Karolinum 2006
18. Žák Krzyžanková, K. Právní interpretace – mezi vysvětlováním a rozuměním. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019
19. Žák Krzyžanková, K.; Kühn, Z.; Beran, K.; Maršálek, P.; Wintr, J.; Ondřejek, P.; Tryzna, J. (eds.) Právo jako multidimenzionální fenomén. Pocta prof. Aleši Gerlochovi k 65. narozeninám. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Teorie práva je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je studentům udělován v seminářích. Klasifikovaný zápočet se uděluje vedoucím semináře podle následující klasifikační stupnice:

   20-18 bodů - 1

   17-15 bodů - 2

   14-12 bodů - 3

   11 a méně bodů - 4
4. Povinným základem pro klasifikaci je výstupní test, za který je možné získat maximálně 20 bodů.
5. Podmínkou pro získání klasifikovaného zápočtu je alespoň 60% účast na seminářích a alespoň 60% bodů z výstupního testu.
6. Kompenzace za neúspěšný výstupní test představují věcně správná vystoupení na semináři či znalosti v dílčích testech nebo ústním přezkoušení – až 5 bodů nebo úspěšně obhájená seminární práce až 10 bodů.
7. Při klasifikovaném zápočtu není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Klasifikovaný zápočet nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Teorie práva II (HPOP0052)

Anotace:

Povinný předmět Teorie práva II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Teorie práva I.

Předmět Teorie práva II si klade za cíl seznámit studenty s právní terminologií, základními právními vztahy a instituty a se základy právní argumentace a právního myšlení. Probírána látka je však vykládána šířeji, a to jako spojovací článek mezi různými právními obory a odvětvími, což umožňuje nejenom teoretické zobecnění různých aspektů práva, ale i postihnutí různých dimenzí fenoménu práva. Na společné přednášky navazuje diferenciovaná seminární výuka, v rámci, které studenti mají možnost proniknout hlouběji pod povrch některých složitých, povětšinou právně filozofických otázek a současně se vytváří i vhodná atmosféra pro vštěpování základních profesně-etických postojů a přístupů k právu a k výkonu právních povolání (postupy lege artis). Seminární výuka slouží tedy též k vytváření základních dovednostních návyků typických pro výkon právních profesí.

Zápis předmětu Teorie práva II je podmíněn zápisem předmětu Teorie práva I. Absolvování předmětu Teorie práva II je podmíněno absolvováním předmětu Teorie práva I.

Absolvovaný předmět Teorie práva II není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Předmět Teorie práva II zahrnuje tato témata:

- Interpretace práva – pojem, primární objekt a sekundární objekty interpretace; závaznost a významnost interpretačních závěrů
- Metody (metodologické direktivy) výkladu práva; základy právní argumentace
- Subjektivní práva a právní povinnosti, právní tituly
- Subjekty práva. Fyzické a právnické osoby. Orgány veřejné moci. Druhy právní způsobilosti
- Aplikace práva; pojem a stadia procesu aplikace práva
- Akty aplikace práva
- Právní odpovědnost – pojem, klasifikace. Subjektivní a objektivní právní odpovědnost
- Prvky zaviněného porušení právní povinnosti a základy právní odpovědnosti
- Vztah práva a státu, právní stát a vláda práva
- Demokratický právní stát. Základní práva a svobody v recentním právním státě
- Státoprávní záruky a základní strukturní modality recentního právního státu.

- Ústavnost a zákonnost, právní záruky ústavnosti a zákonnosti
- Právo a hodnoty, právní axiologie, spravedlnost a právo, právní jistota. Problematika vztahu legality a legitimity
- Působení práva ve společnosti, otázky jeho efektivnosti

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

1. Gerloch, A. Teorie práva. 7. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017
2. Gerloch, A. a kol. Praktikum teorie práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017

Ostatní literatura

1. Beran, K. Pojem osoby v právu. Osoba, morální osoba, právnická osoba. Praha: Leges, 2012
2. Bobek, M.; Kühn, Z. a kol. Judikatura a právní argumentace. 2. vyd., Praha: Auditorium, 2013
3. Boguszak, J.; Čapek, J.; Gerloch, A. Teorie práva. 2. vyd., Praha: ASPI, 2004
4. Gerloch, A.; Beran, K. a kol. Funkce a místo právní odpovědnosti v recentním právním řádu. Praha: Leges, 2014
5. Gerloch, A.; Kysela, J.; Kühn, Z.; Wintr, J.; Tryzna, J.; Maršálek, P.; Beran, K. Teorie a praxe tvorby práva. Praha: ASPI, 2008
6. Gerloch, A.; Tryzna, J.; Wintr, J. (eds.) Metodologie interpretace práva a právní jistota. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012
7. Gerloch, A.; Žák Krzyžanková, K. (eds.) Soukromé a veřejné v kontextu institucionálních a normativních proměn práva. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017
8. Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995
9. Kühn, Z. Aplikace práva ve složitých případech. K úloze právních principů v judikatuře. Praha: Karolinum, 2002
10. Maršálek, P. Právo a společnost. Praha: Auditorium, 2008
11. Maršálek, P. Příběh moderního práva. Praha: Auditorium, 2018
12. Ondřejek, P. Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod. Praha: Leges, 2012
13. Ondřejek, P. Koncepce práva jako systému. Praha: Wolters Kluwer, 2020
14. Tryzna, J. Právní principy a právní argumentace. K vlivu právních principů na právní argumentaci při aplikaci práva. Praha: Auditorium, 2010
15. Večeřa, M.; Gerloch, A.; Beran, K.; Schlosser, H.; Rudenko, S. Všeobecná teória práva. Plzeň, Aleš Čeněk, 2017
16. Wintr, J. Metody a zásady interpretace práva. 2. vydání. Praha: Auditorium 2019
17. Wintr, J. Říše principů. Obecné a odvětvové principy současného českého práva. Praha: Karolinum 2006

18. Žák Krzyžanková, K. Právní interpretace – mezi vysvětlováním a rozuměním. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019
19. Žák Krzyžanková, K.; Kühn, Z.; Beran, K.; Maršálek, P.; Wintr, J.; Ondřejek, P.; Tryzna, J. (eds.) Právo jako multidimenzionální fenomén. Pocta prof. Aleši Gerlochovi k 65. narozeninám. Plzeň: Aleš Čeněk, 2020

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Teorie práva II je zakončen ústní zkouškou. Předpokladem pro konání ústní zkoušky je absolvování zápočtu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 5 kreditů.
3. Zápočet je studentům udělován v seminářích podle podmínek stanovených předem vedoucím semináře (účast na výuce, test(y), aktivita, seminární práce). Tyto podmínky je možné najít pro každý seminář v dokumentech předmětu ve studijním informačním systému (SIS)
4. U ústní zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.
5. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
6. Student si u ústní zkoušky vylosuje 3 otázky.
7. Seznam zkouškových otázek:

1. Pojem práva

Pojem práva a problémy jeho definování

Odlišení práva od morálky a náboženství

Stěžejní metodologické přístupy k právu

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

2. Právo objektivní a právo subjektivní

Pojem objektivního práva

Pojem subjektivního práva

Vztah objektivního a subjektivního práva v právním pozitivismu a v přirozenoprávní teorii

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

3. Právo a právní vědomí

Pojem právního vědomí

Právní vědomí de lege lata a de lege ferenda

Vlivy na právní vědomí

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

4. **Právo pozitivní a právo přirozené**

   Pojem pozitivního práva a právního pozitivismu

   Pojem přirozeného práva a jeho různá pojetí

   Řešení kolize mezi přirozeným a pozitivním právem

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

5. **Právní normativita; obecné a specifické atributy právních norem**

   Charakteristické atributy normativních vět

   Modality normativnosti

   Specifické atributy právních norem

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

6. **Struktura právních norem**

   Trichotomická, tetrachomická, dichotomická struktura právní normy.

   Hypotéza, dispozice a sankce právní normy, právní normy imperfektní.

   Relace struktury právní normy a struktury právního předpisu.

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy.

7. **Druhy hypotéz, dispozic a sankcí právních norem**

   Co je to hypotéza, co je to dispozice, co je to sankce právní normy

   Kritéria diferenciace strukturních elementů právní normy

   Rozdíl mezi taxativní a demonstrativní hypotézou

   Rozdíl mezi dispozicí formulovanou relativně konkrétně a relativně abstraktně

   Rozdíl mezi kumulativní a alternativní hypotézou

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

8. **Klasifikace právních norem**

   Rozdíl v klasifikaci norem s tradiční a norem se zvláštní strukturou.

   Druhy norem s tradiční strukturou.

   Druhy norem se zvláštní strukturou.

   Rozlišení kogentních a dispozitivních právních norem.

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

9. **Působnost právních norem**

   Druhy působností právních norem

   Imunity a exempce

   Časová působnost

   Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

10. **Retroaktivní působení právních norem**

    Pojem retroaktivního působení právních norem.

Možnosti řešení střetu staré a nové právní úpravy.

Rozlišení druhů retroaktivity právních norem, jejich účel a přípustnost.

Zákaz retroaktivity v neprospěch.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

11. **Právní principy v soudobém právu**

    Pojem právního principu

    Klasifikace právních principů

    Funkce právních principů v současném právu

    Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

12. **Právní principy a právní normy (shodné rysy a rozdíly)**

    Shodné rysy právních principů a právních norem

    Rozdíly mezi právními principy a právními normy

    Rozdíl v použití právních principů a právních norem

    Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

13. **Pojem a druhy pramenů práva**

    Vymezení významu pojmu pramen práva

    Rozdíl mezi pramenem práva z formálního a materiálního hlediska

    Druhy pramenů práva ve formálním smyslu

    Vztah mezi pojmem pramen práva a pojmem právní norma

    Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

14. **Klasifikace normativních právních aktů**

    Vymezení pojmu normativní právní akt

    Vztah pojmu normativní právní akt a pojmu právní předpis

    Druhy normativních právních aktů

    Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

15. **Právní síla obecně závazných normativních právních aktů, jejich platnost a účinnost**

    Pojem normativního právního aktu, jeho odlišení od individuálního právního aktu.

    Normativní právní akty obecně závazné a interní.

    Význam právní síly obecně závazných normativních aktů.

    Platnost a účinnost normativního právního aktu.

    Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

16. **Právní precedenty, soudcovské právo. Význam soudní judikatury v kontinentálním právu**

    Pojem právního precedentu. Rozdíl mezi precedentem a judikátem.

Distinkce precedentu a normativního právního aktu.

Různé významy pojmu „soudcovské právo“.

Způsoby publikování judikatury v ČR a její význam (diskurzivní závaznost).

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

17. Normativní smlouvy

Pojem normativní právní smlouvy. Distinkce smlouvy jako formy právního jednání a normativní smlouvy.

Normativní smlouvy ve vnitrostátním právu a v mezinárodním právu.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

18. Obyčejové právo; právní obyčeje a zvyklosti

Co je to právní obyčej? Znaky právního obyčeje jako pramene práva.

Právní obyčej jako pramen mezinárodního práva a pramen vnitrostátního práva.

Rozdíl mezi právním obyčejem a zvyklostem; zvyklosti v právu České republiky.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

19. Prameny práva ČR; vnitřní předpisy

Prameny práva ve formálním smyslu v ČR.

Pojem „Ústavní pořádek ČR“.

Obecně závazné normativní právní akty primární a sekundární.

Relace zákonů a mezinárodních smluv v právním řádu ČR.

Rozhodnutí Ústavního soudu v právním řádu ČR.

Pojem vnitřního předpisu.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

20. Právní jazyk a náležitosti právní terminologie

Zvláštnosti právního jazyka oproti obecnému jazyku

Funkce legislativy, judikatury a doktríny při tvorbě právního jazyka

Legální definice a neurčité právní pojmy

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

21. Kontinentální typ právní kultury

Základní atributy kontinentálního typu právní kultury.

Prameny práva v kontinentálním typu právní kultury.

Kodifikace a kodexy v kontinentálním typu právní kultury.

Význam judikatury v kontinentálním typu právní kultury.

Tendence sbližování kontinentálního a angloamerického typu právní kultury.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

22. Angloamerický typ právní kultury; pojem common law, rozdíly mezi právem anglickým a právem USA

Základní atributy angloamerického typu právní kultury. Různé významy pojmu „common law“.

Prameny práva v angloamerickém typu právní kultury.

Jakým způsobem je v angloamerickém právním systému zajištěna právní jistota?

Jakým způsobem je v angloamerickém právním systému zajištěna flexibilita práva?

Hlavní rozdíly mezi právem anglickým a právem USA.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

23. Systém práva; jednota práva, kritéria členění práva na právní odvětví, právní instituty

Právo jako systém. Jednota a diferenciace v systému právních norem.

Kritéria členění práva na právní odvětví.

Odvětvové a meziodvětvové právní instituty.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

24. Systém práva ČR

Pojem systému práva.

Právní odvětví podle předmětu a metody právní regulace.

Právo hmotné a právo procesní v ČR /kodexy/.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

25. Právo soukromé a právo veřejné

Teorie zdůvodňující distinkci práva soukromého a veřejného.

Právní odvětví práva soukromého a práva veřejného.

Právní principy určující právo soukromé a právní principy určující právo veřejné.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

26. Právo hmotné a právo procesní

Právo hmotné a právo procesní a jejich vzájemný vztah.

Legislativní proces a hlavní druhy procesů aplikace práva.

Vztah občanského práva hmotného a občanského práva procesního.

Vztah trestního práva hmotného a trestního práva procesního.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

27. Právo mezinárodní a právo vnitrostátní.

Zvláštnosti mezinárodního práva oproti právu vnitrostátnímu

Subjekty a prameny mezinárodního práva

Recepce práva mezinárodního do práva vnitrostátního

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

28. Právo Evropské unie a jeho vztah k vnitrostátnímu právu.

Zvláštnosti práva EU oproti právu vnitrostátnímu a právu mezinárodnímu

Principy ovládající vztah vnitrostátního práva a práva EU

Způsoby ovlivňování vnitrostátního práva právem EU

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

29. Prameny evropského práva, tvorba práva v EU.

Prameny primárního práva EU a jejich vznik a změna

Prameny sekundárního práva EU a jejich vznik a změna

Zmocnění k tvorbě práva EU

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

30. Subjektivní práva a právní povinnosti

Vymezení pojmu subjektivní právo, jeho odlišení a vztah k právu objektivnímu

Vztah subjektivních práv a právních povinností

Absolutní a relativní (relační) subjektivní práva

Klasifikace právních povinností

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

31. Klasifikace subjektivních práv, právní nároky

Distinkce veřejného subjektivního práva od soukromého subjektivního práva a její praktický význam.

Rozdíl mezi relativním a absolutním subjektivním právem.

Další členění subjektivních práv.

Právní nárok a nenároková subjektivní práva.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

32. Právní subjektivita a druhy subjektů práva

Právní subjektivita, respektive právní osobnost.

Osoby fyzické a právnické.

Čím se liší subjekty veřejného práva od subjektů soukromého práva?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

33. Právnické osoby jako subjekty práva

Pojem právnické osoby a jejich klasifikace.

Právnické osoby soukromého a veřejného práva.

Hlavní teorie právnických osob. Co je účelem těchto teorií?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

34. Fyzické osoby jako subjekty práva

Pojem fyzické osoby, vznik a zánik její právní osobnosti.

Druhy právní způsobilosti fyzické osoby.

Shodné a rozdílné rysy fyzických a právnických osob.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

35. Druhy právní způsobilosti

Druhy právní způsobilosti osob fyzických a právnických.

Právní osobnost, svéprávnost, deliktní a procesní způsobilost.

Jaký je rozdíl v deliktní způsobilosti z hlediska soukromého a z hlediska veřejného, zejména trestního práva?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

36. Právní tituly

Pojem a druhy právních titulů.

Jaký je vztah právních titulů a právních skutečností?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

37. Klasifikace právních skutečností

Pojem právní skutečnosti.

Vztah právní skutečnosti a právního titulu.

Druhy právních skutečností, právně relevantní skutečnosti.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

38. Právní jednání

Pojem právního jednání.

Právní jednání soukromoprávní a veřejnoprávní.

Jaký je rozdíl mezi pojmem právního jednání v teorii práva a jako pojmu platného občanského práva?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

39. Právní události

Pojem právní události

Rozdíl mezi právní událostí a právní skutečností.

Jaké může mít plynutí času účinky jakožto právní událost?

Příklady právních událostí.

Odlišení právní události od protiprávního stavu.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

40. Pojem interpretace práva. Relace primárního objektu a sekundárních objektů interpretace.

Pojem interpretace práva a její vztah k tvorbě a aplikaci práva

Funkce interpretace práva

Objekty interpretace a kritérium jejich členění na primární a sekundární

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

41. Klasifikace výsledků interpretace z hlediska jejich závaznosti a významnosti.

Typy závaznosti výsledků interpretace

Rozlišování závaznosti a významnosti výsledků interpretace podle subjektu

Relevance interpretačních výsledků soudů

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

42. Metodologické direktivy interpretace práva.

Výčet a charakteristika užívaných interpretačních metod

Členění interpretačních metod a kritérium tohoto členění

Problémy kolize výsledků jednotlivých interpretačních metod a jejich řešení

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

43. **Použití jazykového výkladu v právní interpretaci.**

Význam obecného jazyka a právního jazyka při interpretaci práva

Interpretace neurčitých právních pojmů

Odlišení interpretačních postupů při jednoznačném a při víceznačném textu

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

44. **Použití logického výkladu v právní interpretaci.**

Výčet a charakteristika užívaných argumentů logického výkladu

Problém výběru mezi dvěma použitelnými argumenty logického výkladu

Dvě podoby analogie

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

45. **Použití systematického výkladu v právní interpretaci.**

Obsah pojmu systematického výkladu, výklad adekvátní, extenzivní, restriktivní

Význam struktury právního předpisu a právního řádu pro interpretaci práva, arg. a rubrica

Ústavně konformní výklad a příbuzné typy výkladů

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

46. **Použití historického a teleologického výkladu v právní interpretaci.**

Argumenty historického výkladu a míra jeho relevance

Argumenty teleologického výkladu a míra jeho relevance

Společné znaky a rozdíly mezi historickým a teleologickým výkladem

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

47. **Výklad adekvátní, restriktivní a extenzivní; aplikace práva podle**

analogie a extenzivní výklad (rozdíly, přípustnost).

Vysvětlení rozdílu mezi adekvátním, restriktivním a extenzivním výkladem

Rozdíl mezi extenzivním výkladem a analogií

Přípustnost a nepřípustnost analogie a extenzivního výkladu

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

48. **Základy právní argumentace.**

Argumenty ohledně skutkových otázek

Argumenty ohledně právních otázek

Arg. ex autoritate, arg. ad rem a ad hominem, indukce a dedukce v právní argumentaci

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

49. **Subjektivní a objektivní právní odpovědnost**

Distinkce subjektivní a objektivní právní odpovědnosti.

Prvky skutkové podstaty v případě nezaviněného porušení právní povinnosti.

Co je to vis maior?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

50. Klasifikace deliktů a právní odpovědnosti

Pojem deliktu.

Vymezení právní odpovědnosti a další formy odpovědnosti ve společnosti.

Odlišení deliktu od protiprávního stavu.

Absolutní objektivní odpovědnost.

Hlavní druhy odpovědnosti v soukromém právu.

Druhy deliktů veřejnoprávní povahy.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

51. Prvky zaviněného porušení právní povinnosti; základy právní odpovědnosti

Prvky skutkové podstaty v případě zaviněného porušení právní povinnosti.

Kauzální nexus a jeho význam při vymezení právní odpovědnosti.

Dolus a culpa.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

52. Zavinění a jeho formy

Pojem zavinění a jeho vztah k subjektivní stránce deliktu a zdůvodnění jejich distinkce.

Formy zavinění.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

53. Aplikace práva orgány veřejné moci. Uvážení při aplikaci práva.

Aplikace práva orgány veřejné moci a její vztah k pojmu realizace práva.

Fáze aplikace práva

Diskrece při aplikaci práva.

Dokazování, právní domněnky a fikce.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

54. Druhy procesů aplikace práva

Pojem aplikace práva a její druhy.

Základní procesní předpisy upravující aplikaci práva v ČR.

Základní rozdíly mezi řízením civilním, správním a trestním.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy.

55. Akty aplikace práva a jejich klasifikace

Pojem aktu aplikace práva a jeho distinkce od normativního právního aktu.

Struktura aktu aplikace práva.

Rozdíl mezi meritorním a procesním rozhodnutím, jejich označení.

Klasifikace aktů aplikace práva z hlediska jejich účinku.

Vlastnosti aktů aplikace práva, jejich právní moc a vykonatelnost.

Vady právních aktů a jejich náprava; paakty.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

56. Konstitutivní a deklaratorní akty aplikace práva, osvědčení

Pojem aktu aplikace práva, distinkce konstitutivních a deklaratorních aktů aplikace.

Distinkce deklaratorních aktů aplikace práva a osvědčení, význam osvědčení.

Má deklaratorní akt aplikace práva v nějakém smyslu též vždy konstitutivní účinky?

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

57. Právní stát a vláda práva (shodné rysy a rozdíly).

Geneze, pojem a principy právního státu a vztah státu a práva v právním státě

Pojem vlády práva (rule of law) a vztah státu a práva v rule of law

Shodné rysy a rozdíly mezi koncepty právního státu a rule of law

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

58. Soudobý demokratický právní stát.

Odlišení soudobého demokratického právního státu od pojetí právního státu v 19. století

Klíčové principy soudobého demokratického právního státu

Podstatné náležitosti demokratického právního státu a jejich význam v českém právním řádu

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

59. Legalita a legitimita v soudobém právu.

Pojem legality

Pojem legitimity a zdroje legitimity práva

Otázky možných kolizí legality a legitimity a jejich řešení

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

60. Právní záruky zákonnosti a ústavnosti.

Klíčové orgány a právní instituty zaručující zákonnost a ústavnost

Odlišení záruk zákonnosti v soukromém a veřejném právu

Právo a donucení

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

61. Vznik a vývoj koncepce základních práv a svobod (lidských práv).

Vývoj občanských a lidských práv a jejich aplikace na českém území

Klíčové mezinárodní dokumenty zakotvující lidská práva

Odlišení vertikálního a horizontálního působení základních práv

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

62. Základní práva a svobody a jejich význam v demokratickém právním státě; kolize základních práv a svobod.

Pojem základních práv a jejich dvojí povaha

Vliv základních práv na právní řád soudobého demokratického právního státu

Řešení kolize základních práv, jejich limitace veřejným zájmem

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

63. Klasifikace základních práv a svobod.

Dělení základních práv podle generací s uvedením příkladů

Dělení základních práv podle Listiny základních práv a svobod ČR a Listiny práv EU

Odlišnosti mezi aplikací různých skupin základních práv

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

64. Právo a společnost.

Způsoby ovlivňování společnosti právem a determinace práva stavem společnosti

Dynamika a stabilita práva

Spontánnost a záměrnost v působení práva

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

65. Hodnoty, účely a zájmy v právu.

Rozlišení pojmů hodnota, účel a zájem v právu

Rozlišení účelů práva a účelů v právu

Využití hodnot, účelů a zájmů v právu při tvorbě, interpretaci a aplikaci právních norem

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

66. Spravedlnost a právní jistota.

Spravedlnost komutativní a distributivní, další typy spravedlnosti

Právní jistota a její atributy

Případy kolize mezi spravedlností a právní jistotou a způsoby jejich řešení

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

67. Efektivnost práva a způsoby jejího zjišťování.

Faktory ovlivňující efektivnost práva

Tři základní koncepce efektivnosti práva

Možnosti zjišťování efektivnosti práva

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

68. Mezery v právu.

Mezery v zákoně a mezery v právu

Mezery de lege lata a de lege ferenda

Zaplňování mezer de lege lata při aplikaci práva

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

69. Právo a čas

Čas z hlediska časové působnosti právní normy, obsoletní právní normy.

Čas z hlediska právních skutečností. Jaké druhy lhůt z hlediska jejich účinků v tomto smyslu rozlišujeme?

Čas z hlediska vynutitelnosti a nezměnitelnosti aktů aplikace práva.

Schopnost aplikace pojmů a poznatků na konkrétní případy

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Římské právo a základy novodobého práva soukromého I (HPOP0053)

Anotace

Povinný předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

Cílem předmětu je podat ucelený výklad o soukromém právu římském jakožto právním řádu, na jehož základě se historicky formovalo kontinentální, a také české soukromé právo. Z toho důvodu se obsah předmětu zaměřuje na pochopení a fungování základních institutů a principů římského soukromého práva, které se stalo předobrazem moderního soukromého práva, jehož výklad pokračuje v dalších ročnících studia. Při výuce římského práva je proto kladen důraz zejména právo majetkové (zejm. věcná práva, obligační právo, dědické právo), které z římského práva nejvíce ovlivnilo obsah a strukturu moderního soukromého práva. Nedílnou součástí předmětu je zvládnutí základní terminologie soukromého práva. Výklad látky je hojně prokládán původní kazuistikou, která ilustruje fungování právních institutů na praktických příkladech.

Předmět je zahájen seznámením se základními státoprávními reáliemi starověkého Říma, stejně jako s prameny římského práva, jejichž znalost je podstatná pro pochopení dalšího výkladu římskoprávní materie. Studenti jsou v této souvislosti obeznámeni se základním metodikou práce s prameny a orientaci v nich. V tomto kontextu jsou také obeznámeni se základními pojmy, jako *ius civile, ius honorarium, ius gentium* a *ius naturale*. Při výkladu pramenů je důraz zejména na prétorský edikt, republikovou legislativu, význam a činnost jurisprudence a *Corpus iuris civilis*.

Dle tradiční systematiky začíná výklad právní materie právem osob a rodinným právem jakožto úvodem do práva majetkového a obecných nauk právních. Studenti jsou seznámeni s koncepcí právní subjektivity a svéprávnosti, s principem personality práva, příbuzenstvím, právní povahou manželství a také s dalšími specifickými instituty této oblasti práva (noxální ručení, adejktické žaloby ad.).

Těžiště celého předmětu spočívá ve výkladu majetkového práva, tedy věcných práv, obligačního práva a dědického práva. V oblasti věcných práv je výklad soustředěn na vysvětlení pojmu vlastnictví, a to zejména v kontextu držby (*possessio*) a věcných práv k věci cizí, zejména pak služebností (*servitutes*). Studenti jsou seznámeni se základními principy originárních a derivativních způsobů nabývání vlastnictví, a to s důrazem na problematiku aplikace principu *nemo plus iuris*. V rámci pojednání o držbě je zdůrazněn vztah mezi základními pojmy: držba (*possessio*) – detence (*possessio naturalis*) – vlastnictví (*dominium*), a dále pak je podrobně

rozebrána problematika ochrany držby (*interdicta*) a ochrany vlastnictví (*rei vindicatio, actio negatoria* ad.) včetně jejich vzájemného vztahu, stejně jako ochrana tzv. bonitárního vlastnictví a domnělého vlastnictví (*actio Publiciana*).

V oblasti dědického práva je výklad rozčleněn na pojednání o principech intestátní a testamentární posloupnosti, včetně jejich vzájemné provázanosti (zejm. posloupnost proti testamentu, ochrana neopomenutelných dědiců). Důraz je položen na vysvětlení základních principů univerzální sukcese, mimo jiné v kontextu institutů singulární sukcese (dědické odkazy) a dalších institutů nabývání mortis causa.

Výklad hmotněprávních institutů je doplněn výkladem o základních principech procesního práva, které historicky stojí v základech římského práva. Je zdůrazněn význam žalob (actiones) ve vývoji římského práva a jejich vztah k formování subjektivních práv, prolínání institutů hmotného a procesního práva ve vývoji právního vztahu, je pojednáno o zahájení a průběhu civilního řízení, účincích litiskontestace a soudního rozhodnutí, stejně jako o základech exekuce.

Z oblasti obecných nauk je v rámci výuky pojednáno o obecných principech právního jednání a vývoje právních vztahů (neplatnost a naříkatelnost právního jednání, *error* a jeho druhy ad.). Obecné nauky jsou vykládány jako úvodní část práva obligačního, a to zejména z důvodů propedeutických.

Pro zapsání předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého I zahrnuje tato témata:

- Prameny práva
- Právo osob
- Věcná práva
- Procesní právo
- Obecné nauky

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. J. Kincl, V. Urfus, M. Skřejpek. Římské právo. C.H. Beck. Praha. 1995.
2. M. Skřejpek. Římské soukromé právo. Systém a instituce. Aleš Čeněk. Plzeň. 2017.
3. D. Falada. Recepce římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2016.
4. Kompendium z římského práva, KDP PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)
5. Seminární praktikum z římského práva, KPD PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)
6. Principy římského práva, KPD PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)

Ostatní literatura:

1. M. Skřejpek. Římské právo v datech. C. H. Beck. Praha. 1997.
2. M. Skřejpek. Poodkryté tváře římského práva. Havlíček BRAINTEAM. Praha. 2006.
3. M. Skřejpek. Ius et religio, právo a náboženství ve starověkém Římě. Pelhřimov. 1999.
4. M. Skřejpek. Prameny římského práva. ORAC. Praha. 2004.
5. M. Skřejpek. Lex et ius. Právo a zákony antického Říma. Plzeň, A. Čeněk, 2018.
6. M. Skřejpek; P. Bělovský, J. Šejdl, D. Falada; Římské právo v občanském zákoníku, Auditorium: Praha 2017
7. Bělovský, P. Usucapio: Vydržení v římském právu, Auditorium: Praha 2018
8. Iustiniani institutiones (překl. P. Blaho, M. Skřejpek.). Karolinum. Praha. 2010.
9. Digesta seu pandactae. Tomus I, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Blaho). Karolinum. Praha. 2015.
10. Digesta seu pandactae. Tomus II, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Černoch, K. Žytková). Karolinum. Praha. 2019.
11. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách (překl. J. Kincl). Plzeň. 2007.
12. L. Heyrovský. Dějiny a systém soukromého práva římského. Praha. 1910 (případně jiné vydání).
13. J. Vančura. Úvod do studia soukromého práva římského. Praha. 1923.
14. V. Urfus. Historické základy novodobého práva soukromého. C. H. Beck. Praha. 2001.
15. M. Skřejpek. Latinsko-český slovníček římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2012.
16. M. Skřejpek, P. Bělovský, D. Falada, J. Šejdl. Případy z římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2018.
17. Zimmermann, R. The Law of Obligations: Roman foundations of the Civilian Tradition, Oxford university Press 1996
18. Du Plessis, P.; Ando, C.; Tuori, K. The Oxford Handbook of Roman Law and Society, Oxford University Press 2016

Požadavky ke kontrole studia

1. Předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého I. je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet je udělen na základě úspěšného absolvování písemného testu z látky přednášené v zimním semestru.
4. Zápočtové testy jsou organizovány jednotně pro všechny studenty daného předmětu. V jiný, než vypsaný termín není možné test konat a jeho splnění nelze nahradit jinou formou. Přihlášení na test probíhá prostřednictvím informačního systému. Zveřejnění výsledků testu probíhá přes informační systém a samotné zveřejnění výsledků daného termínu testu je potvrzeno na elektronické nástěnce katedry (v informačním systému). V akademickém roce

bude vypsáno šest termínů zápočtových testů, a to pět termínů v zimním zkouškovém období a jeden v průběhu letního semestru. Další termíny nebudou přidány.

5. Na složení zápočtu je pět pokusů (1 řádný a 4 opravné termíny).
6. Zápočtový test je koncipován formou znalostního testu, který se skládá z 20 otázek. K udělení zápočtu je třeba správně zodpovědět nejméně 15 otázek, kdy 20 a 19 správně zodpovězených otázek je klasifikováno známkou 1; 18 a 17 správně zodpovězených otázek známkou 2; 16 a 15 správně zodpovězených otázek je klasifikováno známkou 3.
7. Zápočtový test trvá vždy 30 minut.
8. Studentům není dovoleno, aby při psaní zápočtového testu používali jakékoli právní nebo jiné texty, ani jiné pomůcky.

prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Římské právo a základy novodobého práva soukromého II (HPOP0054)

Anotace

Povinný předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Římské právo a základy novodobého práva soukromého I.

V návaznosti na výklad institutů a principů majetkového práva, započatý v předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I, pokračuje výklad právem obligačním. V úvodu jsou studenti seznámení i s klasickou kvadriparticí obligačních typů – kontrakty, kvazikontrakty, delikty, kvazidelikty. Následuje výklad o kontraktech, typové vázanosti kontraktů (*contractus, pacta*) a inominátních kontraktech, a o významu formy a konsenzu v římském právu. Zmíněn je historický vývoj zásady *pacta sunt servanda*, stejně jako problematiky smluvní volnosti a autonomie vůle. V rámci výkladu o kontraktech jsou studenti seznámeni také se základními právními korektivy soukromého práva – *bona fides*, *boni mores*, *ratio naturalis* ad., které spočívají v jeho samotných základech a v římském právu se projevují též v procesním právu. Postupně jsou vyloženy jednotlivé typy kontraktů, zejména pak neformální kontrakty, a to s důrazem na smlouvu kupní (*emptio venditio*) a další typy, které se staly mateřskými kontrakty moderních smluvních typů. V dalším výkladu jsou studenti seznámení zejména s instituty nepřikázaného jednatelství (*negotiorum gestio*) a bezdůvodného obohacení (*condictiones sine causa*), a dále pak se základními typy deliktů, principy smluvní a mimosmluvní odpovědnosti (*culpa, dolus*) a římskoprávními specifiky odpovědnosti při kvazideliktech.

V oblasti dědického práva je výklad rozčleněn na pojednání o principech intestátní a testamentární posloupnosti, včetně jejich vzájemné provázanosti (zejm. posloupnost proti testamentu, ochrana neopomenutelných dědiců). Důraz je položen na vysvětlení základních principů univerzální sukcese, mimo jiné v kontextu institutů singulární sukcese (dědické odkazy) a dalších institutů nabývání *mortis causa*.

Integrální součástí obsahu předmětu jsou rovněž další osudy římského práva v evropském právním kontextu (tzv. recepce římského práva) se zvláštním zaměřením na Itálii, Německo a české země.

Zápis předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého II je podmíněn zápisem předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I. Absolvování předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého II je podmíněno absolvováním předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I a složením zápočtu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II zahrnuje tato témata:

- Obligační právo
- Dědické právo
- Recepce římského práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. J. Kincl, V. Urfus, M. Skřejpek. Římské právo. C.H. Beck. Praha. 1995.
2. M. Skřejpek. Římské soukromé právo. Systém a instituce. Aleš Čeněk. Plzeň. 2017.
3. D. Falada. Recepce římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2016.
4. Kompendium z římského práva, KDP PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)
5. Seminární praktikum z římského práva, KPD PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)
6. Principy římského práva, KPD PFUK (dokument PDF; v aktuální verzi ke stažení v IS)

Ostatní literatura:

1. M. Skřejpek. Římské právo v datech. C.H. Beck. Praha. 1997.
2. M. Skřejpek. Poodkryté tváře římského práva. Havlíček BRAINTEAM. Praha. 2006.
3. M. Skřejpek. Ius et religio, právo a náboženství ve starověkém Římě. Pelhřimov. 1999.
4. M. Skřejpek. Prameny římského práva. ORAC. Praha. 2004.
5. M. Skřejpek. Lex et ius. Právo a zákony antického Říma. Plzeň, A. Čeněk, 2018.
6. M. Skřejpek; P. Bělovský, J. Šejdl, D. Falada; Římské právo v občanském zákoníku, Auditorium: Praha 2017
7. Bělovský, P. Usucapio: Vydržení v římském právu, Auditorium: Praha 2018
8. Iustiniani institutiones (překl. P. Blaho, M. Skřejpek.). Karolinum. Praha. 2010.
9. Digesta seu pandactae. Tomus I, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Blaho). Karolinum. Praha. 2015.
10. Digesta seu pandactae. Tomus II, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Černoch, K. Žytková). Karolinum. Praha. 2019.
11. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách (překl. J. Kincl). Plzeň. 2007.
12. L. Heyrovský. Dějiny a systém soukromého práva římského. Praha. 1910 (případně jiné vydání).
13. J. Vančura. Úvod do studia soukromého práva římského. Praha. 1923.
14. V. Urfus. Historické základy novodobého práva soukromého. C.H.Beck. Praha. 2001.

15. M. Skřejpek. Latinsko-český slovníček římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2012.
16. M. Skřejpek, P. Bělovský, D. Falada, J. Šejdl. Případy z římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2018.
17. Zimmermann, R. The Law of Obligations: Roman foundations of the Civilian Tradition, Oxford university Press 1996
18. Du Plessis, P.; Ando, C.; Tuori, K. The Oxford Handbook of Roman Law and Society, Oxford University Press 2016

Požadavky ke kontrole studia

1. Předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II je zakončen ústní zkouškou. Předpokladem pro konání ústní zkoušky je absolvování písemného zápočtu.
2. Za absolvování předmětu získá student 5 kreditů.

Zápočet:

3. Zápočet je udělen po úspěšném získání nejméně 7 bodů (z celkových 10) z celoročníkového písemného testu. Během semestru může student získat na základě úspěšného splnění dvou seminárních úkolů k dobru nejvíce 2 body (za každý úkol po jednom), které mu budou započteny do celkového výsledku každého jeho zápočtového testu, který student na konci semestru v jednotlivých termínech absolvuje. Seminární úkoly plní studenti ve svých seminárních skupinách, a to dle zadání vyučujícím skupiny. Konkrétní podobu seminárních úkolů, i s termíny jejich konání, oznámí vyučující s předstihem na svém semináři. Náhradní termíny na plnění seminárních úkolů se nevypisují.

   Zápočtové testy jsou organizovány jednotně pro všechny studenty daného předmětu. V jiný, než vypsaný termín není možné test konat a jeho splnění nelze nahradit jinou formou. Přihlášení na test probíhá prostřednictvím informačního systému. Zveřejnění výsledků testu probíhá přes informační systém a samotné zveřejnění výsledků daného termínu testu je potvrzeno na elektronické nástěnce katedry (v informačním systému). V akademickém roce bude vypsáno šest termínů zápočtových testů pro daný typ studia, a to pět termínů v květnu a červnu a jeden v září. Na složení zápočtu je pět pokusů. Další termíny se nepřidávají.
5. Zápočtový test bude obsahovat deset otázek bodovaných po jednom bodu. Obsah testu bude zaměřen na látku přednášenou v předmětech ŘP I a ŘP II.
6. Na vypracování zápočtového testu je určeno 40 minut.
7. Při psaní zápočtového testu je studentům dovoleno používat vlastní přinesené veřejně publikované tištěné právní texty (učebnice, prameny apod.), a to výlučně v jejich papírové podobě. Osobní poznámky nebo kompiláty v jakékoli podobě nejsou dovolené. Použití jakékoli elektroniky je při psaní testu zakázáno.
8. Na opravu zápočtového testu si katedra vyhrazuje nejméně tři pracovní dny. S tímto časovým limitem musí student počítat zejména při zápisu na termín ústní zkoušky.

Zkouška:

7. Zkouška má ústní formu a student si losuje dvě otázky a jeden právní princip. Otázky jsou rozděleny do dvou skupin, přičemž student si losuje po jedné otázce z každé skupiny (celkem 2 otázky). Pro úspěšné složení zkoušky musí student uspokojivě a v úplnosti odpovědět na obě otázky. Student musí v odpovědích na obě otázky prokázat znalost terminologie a

pochopení fungování jednotlivých právních institutů, a to jak z hlediska jejich vlastního obsahu, tak ve vzájemné interakci.

Vedle otázek si student na zkoušce losuje také jeden latinsky formulovaný právní princip ze seznamu principů římského práva (viz základní literatura). Student musí vylosovaný právní princip přeložit do českého jazyka (není nutné doslovně) a stručně vysvětlit jeho použití. Znalost vylosovaného principu zkoušející zohlední v celkovém výsledku zkoušky.

8. Seznam zkouškových otázek v aktuální verzi, včetně jejich rozdělení a stručného vymezení, je ke stažení v ISu. Seznam právních principů je rovněž k dispozici v ISu, a to v dokumentu Principy římského práva v aktuální verzi. Na zkoušce si student losuje pouze latinský text principu.
9. Termíny zkoušek vyhlašují jednotliví vyučující v ISu, kde se studenti na ně mohou přihlásit. Z vážných důvodů může být v daném termínu zkoušky ohlášený zkoušející zastoupen jiným zkoušejícím. Tato změna nemusí být avizována předem. Mezi termínem zápočtového testu a termínem zkoušky by měl být dodržen interval nejméně čtyř pracovních dní k opravě zápočtového testu.
10. Zkouškové otázky:

Skupina I.

1. charakter římského práva
2. dělení římského práva
3. prameny práva za republiky
4. iurisprudentia
5. edictum
6. státní zřízení za republiky
7. ius gentium, ius honorarium
8. prameny práva za císařství
9. Corpus Iuris Civilis
10. Digesta
11. kodifikace římského práva
12. recepce římského práva ve středověku
13. recepce římského práva v 16. – 20. století
14. právní subjektivita v římském právu
15. způsobilost k právnímu jednání v římském právu
16. omezení způsobilosti k právnímu jednání v římském právu
17. právnické osoby
18. personae sui iuris a personae alieni iuris
19. druhy příbuzenství v římském právu

20. matrimonium
21. překážky manželství
22. majetkové vztahy mezi manžely
23. peculium
24. res – pojem a klasifikace
25. possessio – pojem, druhy a obsah
26. possessio – ochrana
27. pojem a charakter věcných práv
28. dominium – pojem a charakter
29. dominium – vývoj a druhy
30. dominium – omezení
31. condominium
32. originární způsoby nabytí vlastnictví
33. occupatio
34. accessio
35. specificatio, commixtio a confusio
36. usucapio a praescriptio longi temporis
37. fructus a jejich nabytí
38. derivativní způsoby nabytí vlastnictví
39. mancipatio a in iure cessio
40. traditio – pojem a charakter
41. traditio – druhy a právní následky
42. dominium – ochrana
43. rei vindicatio
44. actio Publiciana in rem
45. actio negatoria
46. specifika věcných práv k nemovitostem
47. iura in re aliena
48. servitutes – charakter a dělení
49. servitutes – principy
50. servitutes – zřízení, zánik a ochrana
51. ususfructus
52. superficies a emphyteusis

53. vývoj a charakter římského civilního procesu
54. procesní principy a základní pojmy
55. formulový proces
56. litiscontestatio a defenzní povinnost
57. iurisdictio
58. actiones – klasifikace
59. actiones in rem
60. actiones in personam
61. actiones poenales
62. actiones adiectitiae qualitatis
63. exekuční řízení
64. mimořádné magistrátské prostředky
65. mimosoudní řešení sporu
66. efektivita římského soudního řízení

Skupina II.

1. negotium – pojem a druhy
2. negotium – obsah
3. náležitosti právního jednání
4. vůle a její význam v právu – formy a vady
5. error
6. pohnutky právního jednání
7. zastoupení v římském právu
8. neplatnost právního jednání v římském právu
9. culpa
10. bona fides a boni mores
11. právní a protiprávní jednání
12. obligatio – pojem a druhy
13. obsah obligace
14. naturální obligace
15. obligatio – vznik
16. obligatio – subjekty
17. obligatio – zajištění
18. zástavní právo

19. pignus
20. hypotéka
21. osobní zajištění obligace
22. zánik obligace
23. solutio
24. prodlení
25. novatio a cessio
26. contractus – pojem a druhy
27. typová vázanost kontraktů
28. delictum
29. verbální a literární kontrakty
30. reálné kontrakty
31. mutuum a usurae
32. commodatum a precarium
33. depositum
34. odpovědnost při reálných kontraktech
35. konsenzuální kontrakty
36. emptio venditio
37. předmět kupní smlouvy
38. právní vady věci u kupní smlouvy
39. faktické vady věci u kupní smlouvy
40. locatio conductio rei
41. locatio conductio operis et operarum
42. societas
43. mandatum
44. inominátní kontrakty
45. obligationes quasi ex contractu
46. negotiorum gestio
47. obligationes quasi ex delicto
48. bezdůvodné obohacení
49. pacta
50. furtum
51. damnum iniuria datum

52. iniuria
53. principy dědického práva
54. testamentární způsobilost
55. testament – pojem a druhy
56. testament – obsah
57. testament – zrušení a neplatnost
58. dědická substituce
59. legatum a fideicommissum
60. práva nepominutelných dědiců
61. intestátní posloupnost civilní
62. intestátní posloupnost praetorská
63. intestátní posloupnost justiniánská
64. pozůstalost – obsah
65. pozůstalost – nabytí
66. heredes

11. Seznam principů ke zkoušce:

OBECNÉ PRINCIPY a PRAMENY

1. Iuris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere.

   Příkazy práva jsou takovéto: čestně žít, jinému neškodit, dát každému, co mu náleží. (Ulp. D. 1, 1, 10, 1)

2. Ius est ars boni et aequi.

   Právo je uměním dobrého a spravedlivého. (Cels. D. 1, 1, 1pr.)

3. Iustitia est constatns et perpetua voluntas ius suum cuique tribuendi.

   Spravedlnost je neměnná a stálá vůle poskytovat každému jeho právo. (Ulp. D. 1, 1, 10pr.)

4. Ius civile vigilantibus scriptum est.

   Civilní právo je napsáno pro bdělé. (Scaev. D. 42, 8, 24)

5. Iuris executio non habet iniuriam.

   Výkon práva není bezprávím. (Ulp. D. 47, 10, 13, 1)

6. Neminem laedit, qui iure suo utitur.

   Nikdo neškodí, kdo svého práva užívá. (viz Gai D. 50, 17, 55)

7. Lex posterior derogat priori.

   Pozdější zákon ruší dřívější. (viz Modest. D. 1, 4, 4)

8. Lex retro non agit.

Zákon nepůsobí nazpět. (viz C. 1, 14, 7; r. 440)

9. Benignius leges interpretandae sunt quo voluntas earum conservetur.

   Zákony je nutné vykládat natolik volně, aby byl zachován jejich účel. (Cels. D. 1, 3, 18)

10. Contra legem facit, quod lex prohibet, in fraudem vero, qui salvis verbis legis sententiam eis circumvenit.

    Proti zákonu jedná ten, kdo činí to, co zákon zakazuje; zákon však obchází ten, kdo dodržuje slova zákona, ale jedná proti jeho smyslu. (Paul. D. 1, 3, 29)

11. Scire leges non hoc est verba earum tenere, sed vim ac potestatem.

    Znát zákony neznamená držet se jejich znění, ale obsahu a síly. (Cels. D. 1, 3, 17)

12. Placuit in omnibus rebus praecipuam esse iustitiae aequitatisque quam stricti iuris rationem.

    Požadavek spravedlnosti a slušnosti má ve všech záležitostech přednost před požadavkem přísného práva. (C. 3, 1, 8; r. 314)

13. Summum ius summa iniuria.

    Nejvyšší právo nejvyšší bezpráví. (Cicero, De officiis [O povinnostech] 1, 33)

14. Ius publicum privatorum pactis mutari non potest.

    Veřejné právo nelze měnit dohodami soukromníků. (Pap. D. 2, 14, 38)

15. Nulla poena sine lege.

    Není trestu bez zákona. (viz Ulp. D. 50, 16, 131, 1)

16. Omnis definitio in iure civili periculosa est: parum est enim, ut non subverti posset.

    Každá definice je v civilním právu nebezpečná, neboť je vzácné, že by nemohla být vyvrácena. (Iavol. D. 50, 17, 202)

17. Publicum ius est quod ad statum rei Romanae spectat, privatum quod ad singulorum utilitatem.

    Veřejné právo se týká uspořádání římského státu, soukromé zájmu jednotlivců. (Ulp. D. 1, 1, 1, 2)

18. Salus publica suprema lex.

    Veřejný prospěch je nejvyšším zákonem. (Cicero, De legibus [O zákonech] 3, 8)

19. Affirmati incumbit probatio.

    Kdo něco tvrdí, musí to dokázat. (Paul. D. 22, 3, 2)

20. In eo, quod plus sit, semper inest et minus.

    Ve větším je vždy zahrnuto i menší. (viz Paul. D. 50, 17, 110 pr.)

21. Ignorantia iuris cuique nocet, ignorantia facti non nocet.

    Neznalost práva škodí každému, neznalost skutečnosti neškodí. (viz Paul. D. 22, 6, 9)

22. Vane vocis populi non audiendae.

Ať není naslouháno jalovému hlasu lidu. (C. 9, 47, 12; r. 286–305)

OSOBY

23. Furiosi voluntas nulla est.

    Šílenec nemá vůli. (Afric. D. 29, 2, 47)

24. Mater semper certa est: pater est, quem nuptiae demonstrant.

    Matka je vždy jistá, otcem pak ten, na koho ukazuje manželství. (Paul. D. 2, 4, 5)

25. Nasciturus pro iam nato habetur.

    Počaté dítě se považuje již za narozené. (viz Paul. D. 1, 5, 7)

PROCESNÍ PRÁVO

26. Bis de eadem re agi non potest. – též Ne bis in idem.

    Nelze žalovat dvakrát v téže věci. (viz Gai. 4, 107)

27. Ne eat iudex ultra petita partium.

    Ať soudce nejde za návrhy stran. (viz Iavol. D. 10, 3, 18)

28. Actor rei forum sequitur.

    Žalobce následuje soud žalovaného. (C. 3, 19, 3; r. 385)

29. Probatio incumbit ei, qui dicit, non qui negat.

    Důkaz tíží toho, kdo tvrdí, ne toho, kdo popírá. (Paul. D. 22, 3, 2)

30. Favorabiles rei potius quam actores habentur.

    Výhodnější postavení mají žalovaní než žalobci. (Gai. D. 50, 17, 125)

31. Audiatur et altera pars.

    Je nutné naslouchat také druhé straně. (viz Marci. D. 48, 17, 1 pr.)

32. Facta non praesumuntur, sed probantur.

    O skutečnostech se nedomnívá, ale jsou dokazovány. (viz C. 4, 30, 10; r. 286–305)

33. In dubio pro reo.

    V pochybnostech ve prospěch žalovaného. (Paul. D. 44, 7, 47)

34. Nullus idoneus testis in re sua intellegitur.

    Nikdo není považován za vhodného svědka ve vlastní věci. (Pomp. D. 22, 5, 10)

35. Reformatio in peius iudici appellatio non licet.

    Odvolací soudce nemůže [rozsudek] změnit k horšímu. (viz Ulp. D. 49, 1, 1 pr.)

36. Res iudicata pro veritate accipitur.

    Rozsouzená věc je přijímána jako pravda. (Ulp. D. 50, 17, 207)

37. Reus in exceptione actor est.

    Žalovaný se námitkou stává žalobcem. (Ulp. D. 44, 1, 1)

38. Testis unus nullus testis.

    Jeden svědek, žádný svědek. (viz C. 4, 20, 9; r. 334)

VĚCNÁ PRÁVA

39. Nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet.

    Nikdo nemůže na jiného převést více práv, než sám má. (Ulp. D. 50, 17, 54)

40. Superficies solo cedit.

    Povrch ustupuje půdě. (Gai. 2, 73)

41. Accessio cedit principali.

    Přírůstek následuje věci hlavní. (Ulp. D. 34, 2, 19, 13)

42. Casum sentit dominus.

    Za náhodnou škodu odpovídá vlastník. (viz Pomp. D. 19, 2, 3)

43. Dominus habetur qui possidet, donec probetur contrarium.

    Za vlastníka se považuje ten, kdo drží, dokud se neprokáže opak.

44. In pari causa possessor potior haberi debet.

    Ve stejné záležitosti je postavení držitele lepší. (Paul. D 50, 17, 128 pr.)

45. Fructus pendentes pars fundi videntur.

    Visící plody se považují za součást pozemku. (viz Ulp. D. 6, 1, 44)

46. Genus perire non censetur.

    Má se za to, že druhově určená věc nezaniká. (viz Gai. D. 44, 7, 1, 4)

47. Locare servitutem nemo potest.

    Nikdo nemůže pronajmout služebnost. (Ulp. D. 19, 2, 44)

48. Nulli res sua servit.

    Nikomu neslouží jeho věc. (viz Paul. D. 8.2.26)

49. Numquam nuda traditio transfert dominium.

    Pouhé předání nikdy nevede k převodu vlastnictví. (Paul. D. 41.1.31 pr.)

50. Servitutibus civiliter utendum.

    Služebnost se má vykonávat ohleduplně. (viz Cels. D. 8, 1, 9)

51. Servitus in faciendo consistere nequit.

    Služebnost nemůže spočívat v konání. (viz Pomp. D. 8, 1, 15, 1)

52. Servitutis causa debet esse perpetua.

    Důvod služebnosti musí být trvalý. (viz Paul. D. 8, 2, 28)

53. Mala fides superveniens non nocet.

    Zlá víra neškodí [vydržení.] (C. 7, 31, 1, 3 r. 531)

OBLIGACE a OBECNÉ NAUKY

54. Actus interpretandus est potius ut valeat quam ut pereat.

    Jednání je třeba vykládat tak, aby spíše platilo, než aby bylo neplatné. (Ulp. D 45, 1, 80)

55. Contra iuris civilis regulas pacta conventa rata non habentur.

    Dohody sjednané proti pravidlům civilního práva se neuznávají za platné. (Gai. D 2, 14, 28)

56. Contractus legem ex conventione accipiunt.

    Smlouvy nabývají závaznosti dohodou. (Ulp. D 16, 3, 1, 6)

57. Nemo debet lucrari ex alieno damno.

    Nikdo nesmí mít zisk ze škody druhého. (Gai. D 4, 3, 28)

58. Nemo ex suo delicto meliorem suam condicionem facere potest.

    Nikdo svým protiprávním jednáním nemůže zlepšit své postavení. (Ulp. D. 50, 17, 134)

59. Videtur dolum malum facere, qui ex alinea iactura lucrum quaerat.

    Jeví se, že ve zlém úmyslu jedná ten, kdo z cizí škody chce mít zisk. (Paul. D. 14, 3, 17,4)

60. Nemo ultra posse obligatur.

    Nikdo není zavázán k nemožnému. (Cels. D 50, 17, 185)

61. Impossibilium nulla obligatio est.

    Závazek k nemožnému plnění je neplatný. (Cels. D. 50, 17, 185)

62. Nuda pactio obligationem non parit.

    Prostá dohoda závazek nezakládá. (Ulp. D 2, 14, 7, 4).

63. Actus simulatus nullius est momenti.

    Předstírané jednání nemá žádný význam. (viz Gai. D. 4, 23, 2, 30)

64. Errantis voluntas nulla est.

    Mýlící se nemá žádnou vůli. (Pomp. D. 39, 3, 20)

65. Volenti non fit iniuria.

    Kdo chce, tomu se neděje bezpráví. (viz Ulp. D. 47, 10, 1, 5)

66. Non videntur qui errant consentire (Ulp. D 50, 17, 116, 2).

    Má se za to, že nedávají souhlas ti, kdo se mýlí.

67. Qui tacet, non utique fatetur: sed tamen verum est eum non negare.

    Kdo mlčí, ještě nic nepotvrzuje, je ale pravda, že ani nepopírá. (Paul. D. 50, 17, 142)

68. Turpes stipulationes nullius esse momenti.

    Ujednání o nečestném plnění se mají za neplatné. (Ulp. D. 45, 1, 26)

69. Falsa demonstratio non nocet.

Chybné označení neškodí. (viz Scaev. D. 32, 102, 1)

70. Impossibilis condicio pro non scripto habetur.

    Nemožná podmínka se má za nenapsanou. (viz Inst. 2, 14, 10)

71. Magna neglegentia culpa est: magna culpa dolus est.

    Velká neopatrnost je nedbalost. Velká nedbalost je úmysl. (Paul. D. 50, 16, 226)

72. Lata culpa est nimia neglegentia, id est non intellegere quod omnes intellegunt.

    Hrubá nedbalost je příliš velká neopatrnost, to je nevědět to, co znají všichni. (Ulp. D. 50, 16, 213, 2)

73. Imperitia culpae adnumeratur.

    Nezkušenost je rovna nedbalosti. (Gai. D. 50, 17, 132)

74. Non valet si convenerit, ne dolus praestetur.

    Neplatná je dohoda, že za zlý úmysl se neodpovídá. (Ulp. D. 50, 17, 23)

75. Nullus videtur dolo facere, qui suo iure utitur.

    Má se za to, že nejedná ve zlém úmyslu ten, kdo užívá své právo. (Gai. D. 50, 17, 55)

76. Bona fides contraria est fraudi et dolo.

    Dobrá víra je opakem podvodu a zlého úmyslu. (Paul. D 17, 2, 3, 3)

77. Bona fides semper praesumitur, nisi mala fides adesse probetur.

    Dobrá víra se předpokládá, dokud se neprokáže zlá víra.

78. Quod initio vitiosum est, non potest tractu temporis convalescere.

    To, co je od počátku vadné a nelze zhojit plynutím času. (Paul. D. 50, 17, 29)

79. Omnia quae iure contrahuntur, contrario iure pereunt.

    Vše, co se podle práva uzavírá jako smlouva, se platně ruší opačným jednáním. (Gai. D. 50, 17, 100)

80. Periculum est emptoris.

    Nebezpečí postihuje kupujícího. (Ulp. D. 47, 2, 14 pr.)

81. Cuius per errorem dati repetitio est, eius consulto dati donatio est.

    Omylem dané lze požadovat zpět, vědomě dané se považuje za dání daru. (Paul. D. 50, 17, 53)

82. Mora debitoris perpetuat obligationem.

    Prodlení dlužníka prodlužuje závazek. (Paul. D. 46, 1, 58, 1)

83. Nulla intellegitur mora ibi fieri, ubi nulla petitio est.

    Rozumí se, že nenastává prodlení tam, kde není žádná žaloba. Scaev. D. 50, 17, 88.

84. Nemo alieno nomine lege agere potest.

    Nikdo nemůže žalovat jménem jiného. (Ulp. D 50, 17, 123)

85. Pacta sunt servanda.

    Dohody mají být dodržovány. (novověká zásada odvozená z pramenů římského práva)

86. Ambiguitas contra stipulatorem est.

    Nejasnosti ve smlouvě jsou k tíž tomu, kdo ji formuloval. (Cels. D. 34, 5, 26).

87. Pacta quae turpem causam continent, non sunt observanda.

    Dohody, které sledují nemravný cíl se nemusí dodržovat. (Paul. D. 14, 27, 4)

88. Coactus voluit, tamen voluit.

    I když donucen, přeci jen tomu chtěl. (Paul. D. 4, 2, 21, 5)

89. In conventionibus contrahentium voluntatem potius quam verba spectari placuit.

    Při dohodách je třeba přihlížet spíše k vůli než ke slovům. (Pap. D 50, 16, 219)

90. Alteri stipulari non potest.

    Zavazovat jiného nelze. (viz Scaev. D 45, 1, 38, 17)

91. Vim vi repellere licet.

    Násilí je možné odporovat násilím. (Ulp. D. 43, 16, 1, 27)

92. Adversus periculum naturalis ratio permittit se defendere.

    Proti nebezpečí je přirozeně dovoleno se bránit. (Gai. D 9, 2, 4)

93. Tres faciunt collegium.

    Spolek tvoří [nejméně] tři [osoby]. (Marc. Dig. 50, 16, 85)

DĚDICKÉ PRÁVO

94. In testamentis plenius voluntates testantium interpretamur.

    Závěti vykládáme tak, abychom co nejvíce naplnili vůli zůstavitele. (Paul. D. 50, 17, 12)

95. Legatum est donatio testamento relicta.

    Odkaz je darováním zanechaným závětí. (Cels. D. 31, 36)

96. Semel heres semper heres.

    Jednou dědic navždy dědic. (viz Gai. D. 28, 5, 89)

97. Hereditas pro parte adiri nequit.

    Pozůstalost nelze přijmout jen zčásti (Paul. D 29,2,1)

98. Hereditas est successio in universum ius quod defunctus habuerit.

    Dědictví je posloupnost do veškerých práv, která by zemřelý měl. (Iul. D. 50,17,62)

99. Nemo pro parte testatus, pro parte intestatus decedere potest.

    Nikdo nemůže zemřít tak, aby se po něm dědilo ze závěti i ze zákona. (viz Pomp. D. 50, 17, 7)

100. Ambulatoria est voluntas defuncti usque ad vitae supremum exitum.

Vůle zesnulého je až do samotné smrti volná [tj. změnitelná]. (Ulp. D. 34, 4, 4)

prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Historické základy českého práva I (HPOP0055)

Anotace

Povinný předmět Historické základy českého práva I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Historické základy českého práva II.

Předměty Historické základy českého práva I a II podávají základní informace o vývoji hlavních právních odvětví, státoprávním a ústavním vývoji a organizaci správy na území českých zemí od osvícenských reforem Josefa II. do r. 1992. Od roku 1918 zahrnují i výklad o právním vývoji na Slovensku. Důraz je při výuce kladen na souvislosti české a československé právní kultury s kulturou evropskou. Předměty umožňují pochopit kontinuitu právního vývoje na našem území a historické kořeny jednotlivých právních institutů a právních odvětví a jejich souvislost se současným platným právem. Cílem předmětů je vytvoření obecného přehledu studentů o právním vývoji od počátku 19. stol., seznámení studentů se základními vývojovými tendencemi práva ve středoevropském prostoru a jejich promítnutí do obsahu právních norem a vytvoření základu pro studium jednotlivých právních odvětví platného práva. Historická metoda umožňuje studentům vnímat vývoj právní úpravy v delším horizontu, což může přispět k budování nadhledu a určité stability v rychle se měnící legislativě současnosti.

Obsahem předmětu Historické základy českého práva I je vývoj od osvícenských reforem Josefa II. až do roku 1945. Klade zvláštní důraz na vývoj základních právních odvětví rakouského práva 19. století a jejich souvislost s československým právem po roce 1918. Významná část předmětu je věnována ústavnímu vývoji československého státu v kontextu evropského vývoje první poloviny 20. století.

Pro zapsání předmětu Historické základy českého práva I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Historické základy českého práva I zahrnuje tato témata:

- Reformy Josefa II v oblasti soukromého a veřejného práva
- ABGB 1811 a vývoj občanského hmotného a procesního práva do r. 1918
- Kodifikace trestního práva 1803, 1852, 1873
- Rakouský ústavní vývoj 1848-1867

- Obchodní a živnostenské právo druhé poloviny 19. století
- Vznik ČSR
- Ústavní vývoj 1918-1938
- Recepce rakouského a uherského práva
- Menšinové zákonodárství první republiky
- Pozemková reforma
- Změny v recipovaném právu v průběhu 20. a 30. let 20. stol. (vč. nepřijatých návrhů),
- Vývoj správy a samosprávy za první republiky
- Mnichov, Druhá republika, Protektorát Čechy a Morava z hlediska ústavního vývoje a změn v právním řádu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Malý, K. a kol.. Dějiny českého a čsl. práva do r. 1945, 4. vydání. Leges. Praha. 2010.

Ostatní literatura:

1. Kuklík, J.. Czech law in historical contexts, Praha, Karolinum 2015
2. Adamová, K., Soukup, L.. Prameny k dějinám práva v českých zemích, 2. vyd.. Aleš Čeněk. Plzeň. 2010.
3. Janák, J., Hledíková, Z., Dobeš, J.. Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost. Praha. 2007.
4. Maršálek, P.. Pod ochranou hákového kříže. Auditorium. Praha. 2012.
5. ed. Malý, K., Soukup, L.. Vývoj české ústavnosti 1618 - 1918. Karolinum. Praha. 2006.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Historické základy českého práva I. je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet může být udělen v semináři nebo na základě celokatederního testu.
4. U seminární testu i u celokatederního testu není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.

Seminární zápočet

4. V semináři je zápočet udělován seminárním vyučujícím na základě složení písemného testu a získání dalších bodů v průběhu výuky semináře.
5. Seminární test je složen z 13 otázek, přičemž jedenáct otázek je hodnoceno jedním bodem a dvě otázky jsou hodnoceny body dvěma. K úspěšnému absolvování testu je nutné získat alespoň devět bodů. Forma otázek je volná.

6. Bodové hodnocení je následující: 9 – 10 bodů – hodnoceno za 3, 11 – 12 bodů – hodnoceno za 2, 13 – 15 bodů – hodnoceno za 1.
7. Seminární vyučující může udělit v semináři až 6 bonusových bodů v rámci výuky (správná řešení zadaných úkolů nebo příkladů, diskuze v hodinách, průběžné test apod.). Bonusové body se přičítají k výsledku ze seminárního testu, přičemž v součtu je nejvyšší možný počet 15 bodů.
8. Pro seminární test je stavena délka max. 40 minut.
9. Pro konání seminárního testu je seminárním vyučujícím stanoven jeden termín.

Celokatederní zápočet

10. Celokatederní zápočet se uděluje na základě složení písemného testu.
11. Celokatederní test je složen z 26 otázek, přičemž 22 otázek je jednobodových a 4 otázky dvoubodové, tj. celkem lze získat 30 bodů. K úspěšnému absolvování testu je nutné získat alespoň 18 bodů. Forma otázek je volná.
12. Bodové hodnocení je následující: 18 – 21 bodů – hodnoceno za 3, 22 – 25 bodů – hodnoceno za 2, 26 – 30 bodů – hodnoceno za 1.
13. Pro seminární test je stanovena délka max. 60 minut.
14. Pro konání celokatederního testu stanoví katedra tři termíny. Student může celokatederní test dvakrát opakovat, tj. celkem má tři pokusy.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Historické základy českého práva II (HPOP0056)

Anotace

Povinný předmět Historické základy českého práva II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Historické základy českého práva I.

Předměty Historické základy českého práva I a II podávají základní informace o vývoji hlavních právních odvětví, státoprávním a ústavním vývoji a organizaci správy na území českých zemí od osvícenských reforem Josefa II. do r. 1992. Od roku 1918 zahrnují i výklad o právním vývoji na Slovensku. Důraz je při výuce kladen na souvislosti české a československé právní kultury s kulturou evropskou. Předměty umožňují pochopit kontinuitu právního vývoje na našem území a historické kořeny jednotlivých právních institutů a právních odvětví a jejich souvislost se současným platným právem. Cílem předmětů je vytvoření obecného přehledu studentů o právním vývoji od počátku 19. stol., seznámení studentů se základními vývojovými tendencemi práva ve středoevropském prostoru a jejich promítnutí do obsahu právních norem a vytvoření základu pro studium jednotlivých právních odvětví platného práva. Historická metoda umožňuje studentům vnímat vývoj právní úpravy v delším horizontu, což může přispět k budování nadhledu a určité stability v rychle se měnící legislativě současnosti.

Předmět Historické základy českého práva II se soustředí na analýzu vývoje jednotlivých právních odvětví od r. 1945, resp. 1948 do začátku 90. let. Zvláštní pozornost je věnována kontinuitě a diskontinuitě práva při obnově Československa po roce 1945, vývoji po únoru 1948, vlivu komunistické ideologie na právo, ústavnímu vývoji 1960, 1968, období transformace po roce 1989 a zániku společného státu Čechů a Slováků. Analýza ústavního a právního vývoje 60. – 80. let umožní lepší orientaci studentů v soudobém právu, vytvoří studentům základ pro studium platného práva a umožní i propojení jednotlivých oblastí právního vývoje do uceleného obrazu.

Zápis předmětu Historické základy českého práva II je podmíněn zápisem předmětu Historické základy českého práva I. Absolvování předmětu Historické základy českého práva II je podmíněno absolvováním předmětu Historické základy českého práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Historické základy českého práva II zahrnuje tato témata:

- Konec druhé světové války, stát lidové demokracie, Národní fronta, Dekrety prezidenta republiky. Vývoj čs. práva po druhé světové válce (charakteristika, vývojové tendence).

- Zásadní státní zásahy do vlastnických práv po roce 1945 – znárodnění, konfiskace. Revize pozemkové reformy, nová pozemková reforma.
- Únor 1948, Ústava 9. května, právnická dvouletka.
- Hospodářský zákoník. Socialistické organizace. Kolektivizace a družstevnictví.
- Socialistická ústava a základní vývojové tendence práva od 60. – 80. let. Pražské jaro. Normalizace.
- Vývoj trestního práva 50. – 80. léta. Politické procesy.
- Vývoj občanského práva 50. – 80. léta. Hlavní instituty. Změny v obsahu pojmu vlastnictví v občanském zákoníku.
- Rodinné a manželské právo – od 1949 do 80. let.
- Pracovní právo, úprava sociálního zabezpečení.
- právní právo a hlavní mezníky vývoje speciálních částí. Systém státní správy. Právo životního prostředí. Stavební právo.
- Listopad 1989, ústavní změny 1989-92. Vznik ČR. Listina základních práv a svobod. Změny v hlavních oblastech práva – novelizace občanského zákoníku, trestního zákoníku. Obnovení obchodního a živnostenského práva.
- Transformace ekonomiky, restituce.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Malý, K. a kol.. Dějiny českého a čsl. práva do r. 1945, 4. vydání. Leges. Praha. 2010.

Ostatní literatura:

1. M. Bobek, P. Molek, V. Šimíček: Komunistické právo v Československu
2. Kapitoly z dějin bezpráví, MU Brno 2009
3. Kuklík, J. Czech law in historical contexts, Praha Karolinum 2015
4. Kuklík, J.: Znárodněné Československo, Praha Auditorium 2011.
5. ed. Skřejpková. P.. Antologie československé právní vědy v meziválečném období (1918 - 1938). Karolinum. Praha. 2009.
6. Vojáček, L., Schelle, K.. Slovenské právní dějiny. Aleš Čeněk. Praha. 2014.
7. Janák, J., Hledíková, Z., Dobeš, J.. Dějiny správy v českých zemích od počátku státu po současnost. Praha. 2007.
8. BLÁHOVÁ, I. – BLAŽEK, L. – KUKLÍK, J. – ŠOUŠA, J. Oběti komunistické spravedlnosti. Praha: Auditorium, 2013.
9. BLÁHOVÁ, I. – BLAŽEK, L. – KUKLÍK, J. – ŠOUŠA, J. Právnická dvouletka: rekodifikace právního řádu, justice a správy v 50. letech 20. století.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Historické základy českého práva II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu. Zkouška z Historické základy českého práva II je kombinovaná, tj. sestává z písemné a z ústní části.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 5 kreditů.
3. Písemnou a ústní část zkoušky je nutné složit ve stejném úseku studia (zpravidla akademickém roce).
4. U písemné i ústní části zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.

Písemná část zkoušky

4. Písemná část zkoušky se koná formou celokatederního testu.
5. Celokatederní testy se konají vždy ve zkouškovém období letního semestru.
6. Celokatederní test je složen z 20 otázek, přičemž 16 otázek je jednobodových a 4 otázky dvoubodové, tj. celkem lze získat 24 bodů. K úspěšnému absolvování testu je nutné získat alespoň 16 bodů. Forma otázek je volná.
7. Pro seminární test je stanovena délka max. 60 minut.
8. Pro konání celokatederního testu stanoví katedra pět termínů. Student může celokatederní test dvakrát opakovat, tj. celkem má tři pokusy.
9. Vyučující daného semináře může studentovi za jeho práci v semináři (řešení příkladů, zadaných úkolů, diskuze v semináři apod.) udělit až 8 bodů. Takto udělené body se přičítají k bodům z celokatederního testu, a to při každém pokusu. Nejvýše lze za písemný test a body v semináři získat 24 bodů.
10. Písemná část zkoušky je klasifikována známkami "výborně" (1) – získání 22 a více bodů, "velmi dobře" (2) – 19 až 21 bodů, "dobře" (3) – 16 až 18 bodů nebo "neprospěl/a" (4) – méně jak 16 bodů.

Ústní část zkoušky

11. K ústní části zkoušky z předmětu Historické základy českého práva II je student připuštěn po úspěšném absolvování písemné části zkoušky.
12. Student odpovídá na dvě otázky (jednu z koše A, jednu z koše B), které si vylosuje.
13. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní části kombinované zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

13. Seznam otázek:

KOŠ A

1. Osvícenské reformy v českých zemích týkající se robotních povinností poddaných, konfesního práva a správy
   - berní a urbariální patenty
   - robotní patenty a Raabovské reformy
   - reformy Marie Terezie ve vztahu k církvi a vzdělání
   - toleranční politika Josefa II. a vznik náboženského fondu
   - centralizace soustátí, budování nových vídeňských orgánů
   - reformy správy krajské a městské, dohled nad správou vrchnostenskou
   - počátky publikačních sbírek práva
2. Vývoj trestního práva v českých zemích v době osvícenského absolutismu a době předbřeznové
   - kořeny vydělení a unifikace trestního práva (Constitutio Criminalis Carolina, Constitutio criminalis Josephina)
   - právněfilozofické koncepce trestního práva osvícenství, změny v koncepcích, principech a pramenech trestního práva
   - Hrdelní řád Marie Terezie – struktura, principy, procesní právo, hmotné právo
   - Všeobecný zákoník o zločinech a trestech na ně – modernizační prvky, zásady, formální definice trestného činu, účel trestu, druhy trestů
   - Allgemeine Kriminal-Gerichtsordnung 1788 – struktura, principy, orgány aplikace
   - Zákon trestní o zločinech a těžkých policejních přestupcích 1803 – struktura, principy, hl. instituty procesního a hmotného trestního práva v něm
3. Reformy v oblasti soukromého práva v době osvícenství v českých zemích
   - Formální koncepce práv poddaných v osvícenství, vydělení soukromého práva v právní teorii a praxi
   - Codex Theresianus Universalis a platné právo v době Marie Theresie
   - Právo osob a dědické v době vlády Josefa II. před kodifikací – zrušení nevolnictví, manželský patent, dědický patent
   - Občanský zákoník Josefa II. – hl. změny v právních koncepcích, nejdůležitější právní instituty
   - Allgemeine Gerichtsordnung 1781 a změny v procesním právu v osvícenství
4. Všeobecný občanský zákoník rakouský (ABGB), jeho příprava, přijetí, systematika, základní principy, feudální přežitky, platnost
   - příprava kodifikace soukromého práva, platnost a účinnost ABGB v českých zemích
   - systematika ABGB
   - základní zásady
   - feudální přežitky a jejich odbourávání

5. Právo osob (svéprávnost, právní osobnost, zastoupení a rodinné a manželské právo) v ABGB a jeho vývoj do r. 1918 v českých zemích
   - druhy osob, právní osobnost svéprávnost lidí
   - druhy právnických osob, vznik, zánik, jednání
   - manželské a rodinné právo – vznik a překážky, trvání, práva a povinnosti, zánik a zvláštní režim pro katolíky
6. Věcná práva, obligace a dědické právo v ABGB
   - pojem a kategorizace věcí
   - věcná práva – pojem, druhy, charakteristiky – vlastnictví, držba, služebnosti, zástavní právo, právo stavby, jejich nabývání a pozbývání věcných práv
   - obligace – pojem a definiční znaky, vznik a zánik závazku, vybrané druhy smluv
   - definice a základní právní instituty dědického práva
   - dědické důvody
   - odmítnutí a zřeknutí se dědictví
   - nepominutelní dědicové a vydědění
   - ležící pozůstalost
7. Počátky a vývoj práva pracovního a práva sociálního zabezpečení
   - námezdní smlouva dle ABGB
   - zvláštní právní úpravy vztahů mezi zaměstnavateli a zaměstnanci
   - sociální pojištění, domovské právo a další instituty sociálního zabezpečení
8. Úprava obchodního, živnostenského, družstevního, směnečného a insolvenčního práva v druhé pol. 19. století
   - kodifikace obchodního práva – příprava, systematika, přijetí a předpisy ji doplňující
   - pojmy, postavení podnikatele
   - obchodní společnosti – druhy, dvoufázovost vzniku a zániku
   - směnečné právo – definice a podstatné náležitosti směnky, druhy směnek, prameny
   - insolvenční právo – pojem, účel, následky krídy
   - družstva
9. Vývoj trestního práva a správního trestání ve druhé polovině 19. století
   - kodifikace trestního práva hmotného – zákon č. 117/1852 ř.z., o zločinech, přečinech a přestupcích – systematika, formální definice trestného činu, kategorizace, principy, tresty a nejdůležitější instituty, další prameny trestního práva
   - kodifikace trestního práva procesního – zákon č. 119/1873 ř.z., jímž se uvádí nový řád soudu trestního – systematika, principy, stádia řízení, dokazování, opravné prostředky
   - tzv. výpraskový patent, další speciální zákony
10. Justice a právní povolání ve druhé pol. 19 století v českých zemích
    - soudní soustava v českých zemích a na ústřední úrovni – obecná soustava soudů, speciální soudy, poroty
    - vznik a organizace státního zastupitelství

- advokacie a notářství ve druhé polovině 19. století

11. Rakouský ústavní vývoj 1848–1861
    - revoluční rok 1848 v českých zemích
    - ústava dubnová, zrušení poddanství, roboty a pozemkové vrchnosti
    - Kroměřížský návrh ústavy a ústava březnová
    - říjnový diplom, ústava únorová
12. Dvojkolejnost rakouské správy, správa zeměpanská a samospráva ve druhé polovině 19. století v českých zemích
    - počátky dvojkolejnosti veřejné správy
    - základní principy veřejné správy druhé pol. 19. století
    - zeměpanská správa – správa politická a sociální, vývoj struktury zeměpanské správy, orgány, jejich úkoly a kompetence
    - samospráva – vývoj struktury samosprávy, orgány, jejich úkoly a kompetence
13. Prosincová ústava, rakousko-uherské vyrovnání a česká politika
    - rakousko-uherské vyrovnání – definice, orgány, kompetence
    - polylegální ústava Předlitavska – vymezení, moc vládní a výkonná, moc zákonodárná, zvláštní soudy, pozitiva a negativa ústavy
    - česká politika – politika pasivní rezistence, fundamentální články, státoprávní ohrazení, punktace, partikularizace stranicko-politického systému
14. Právní úprava občanských práv a svobod v druhé polovině 19. století a vývoj volebního práva v Rakousku
    - ústavní regulace občanských práv
    - prováděcí předpisy a reálná podoba – svobody osobní, domovní, listovního tajemství, tisku, spolčovacího, shromažďovacího, koaličního práva
    - konfesní právo v českých zemích v druhé polovině 19. století
    - základní principy volebního práva, druhy voleb v Rakousku
    - pojmy volebního práva (kurie ad.) a vývoj aktivního a pasivního volebního práva do r. 1918
15. Vznik samostatné ČSR, recepční zákon, prozatímní ústava ČSR a její novelizace
    - Mezinárodní a vnitropolitické souvislosti vzniku ČSR, mezinárodní uznání
    - obsah a důsledky recepčního zákona
    - vytvoření ústavních orgánů, jejich vzájemné vztahy a jejich zakotvení v prozatímní ústavě
    - novely prozatímní ústavy – zastoupení Slovenska a změna v postavení prezidenta republiky a vlády
16. Ústavní listina 1920 a s ústavou související zákony
    - Příprava a přijetí ústavy
    - Ústavní zakotvení principu dělby moci
    - Úprava občanských práv a práv menšin

- Souvislost ústavních diskuzí a správní organizace

17. Právní postavení menšin za první republiky
    - Definice menšin
    - Zvláštní menšinová práva
    - Vnitrostátní a mezinárodní prameny a organizační zajištění ochrany menšin
18. Právní zakotvení hranic ČSR v letech 1919–1938
    - Výsledky pařížské mírové konference
    - Ústavní zakotvení úpravy hranic
    - Další vývoj v zakotvení hranic po roce 1920
    - Změny hranic v souvislosti s mnichovskou krizí 1938
19. Změny v recipovaném občanském, obchodním a autorském právu v letech 1918-1938
    - Důsledky recepčního zákona
    - Konkrétní příklady změn v soukromém právu za první republiky, zejména v oblasti rodinného práva (manželská novela) a autorského práva
    - Návrhy na unifikaci a rekodifikaci soukromého práva
20. Právní úprava občanských práv a svobod za první ČSR, volební právo
    - ústavní regulace občanských práv
    - prováděcí předpisy
    - úprava volebního práva do zastupitelstev a do obou komor Národního shromáždění
21. Justiční soustava za první ČSR
    - soudy (Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, ústavní soud, volební soud a vlastní soudní soustava, druhy soudů)
    - státní zastupitelství
    - advokacie a notářství
22. Právní úprava vyvlastnění a pozemková reforma první ČSR
    - Ústavní zakotvení vlastnického práva a vyvlastnění
    - Právní rámec pozemkové reformy (zábor, příděly)
    - Reálné provádění pozemkové reformy
23. Zákon na ochranu republiky a vývoj trestního práva 1918–1938
    - Vztah k recepčnímu zákona a pokusům o unifikaci trestního práva
    - Zákon na ochranu republiky a o státním soudu 1923
    - Novely zákona na ochranu republiky a vztah k zmocňovacímu zákonodárství
    - Návrhy na rekodifikaci trestního práva – pokusy o unifikaci
    - Další změny v trestním právu
24. Organizace veřejné správy v ČSR v letech 1918–1938
    - Změny v obecním zřízení 1919
    - Návrhy na unifikaci správy v českých zemích a na Slovensku a župní zákon

- Tzv. organizační zákon – 1927 – zemské zřízení
- Vztah politické (státní) správy a samosprávy
- Návrh na unifikaci v oblasti správy

25. Změny pracovního práva a práva sociálního zabezpečení za první ČSR
    - Vztah k recipovanému rakouskému a uherskému právu
    - Změny v pracovním právu spojené se vznikem ČSR (8hodinová pracovní doba, úprava práce žen a dětí)
    - Sociální pojištění, Gentský systém a další prvky sociálního zabezpečení
26. Úprava čs. státního občanství v letech 1918–1945
    - Vazba na domovské právo
    - Mezinárodní souvislosti mírových smluv a pojem opce
    - Ústavní a právní úprava nabývání státního občanství
    - Změny ve státním občanství 1938–1945
27. Mnichovská dohoda a její důsledky
    - Jednání vedoucí k mnichovské dohodě
    - Obsah dohody a další související otázky jejího provádění
    - Řešení menšinové problematiky odstoupením území Polsku a Maďarsku
28. Změny v ústavě a právní řádu za Druhé republiky
    - Autonomie Slovenska a Podkarpatské Rusi
    - Zmocňovací ústavní zákon č. 330/1938 Sb. a omezení parlamentní demokracie
    - Změny v politickém systému, Strana národní jednoty, Národní strana práce a sjednocení politických stran na Slovensku
    - Omezování občanských práv a svobod
29. Právo a správa v Protektorátu Čechy a Morava a ústavní a právní vývoj Slovenské republiky 1939–1945
    - Výnos o Protektorátu Čechy a Morava
    - Protektorátní a říšské orgány a soudní orgány v Protektorátu
    - Personalita práva, vydávání a publikace právních předpisů protektorátními a říšskými orgány
    - Příklady změn v právním systému např, v trestním, občanském a pracovním právu
    - Ústava Slovenské republiky
30. Právní formy perzekuce v době Protektorátu Čechy a Morava
    - Trestní právo a soudnictví v Protektorátu
    - Stanná práva a mimořádné soudy
    - Rasové předpisy
    - Nucené nasazení
    - Konfiskace a majetkoprávní perzekuce

KOŠ B

1. Prozatímní státní zřízení ČSR v emigraci
   - Uznání exilové vlády
   - Orgány prozatímního státního zřízení (vlády, prezident, Státní rada, Právní rada)
   - Dekrety prezidenta republiky
   - Příprava obnovy Československa v londýnském a moskevském exilu
2. Obnovení právního pořádku v letech 1944–1945.
   - Pojem doby nesvobody
   - Ústavní dekret o obnovení právního pořádku (neplatnost právních předpisů z doby nesvobody, neplatnost právních jednání, ratihabice)
   - Zvláštní úprava problematiky předpisy Slovenské národní rady
3. Potrestání válečných zločinců a domácí kolaborace 1945–1947
   - Nová mezinárodně právní úprava potrestání válečných zločinů – Norimberský tribunál
   - Malý a velký retribuční dekret, vztah k prvorepublikovému trestnímu právu, nové skutkové podstaty
   - Mimořádné lidové soudy
   - Národní soud
   - Retribuce na Slovensku
4. Změny ve vlastnických vztazích 1945–1948
   - Konfiskace německého a maďarského majetku a majetku ostatních státně nespolehlivých osob
   - Znárodnění (pojem, odlišení od konfiskací,)
   - Dekrety prezidenta republiky (národní správa, konfiskace, znárodnění)
   - Revize pozemkové reformy, Lex Schwarzenberg
   - Druhá vlna znárodnění a pozemková reforma po únoru 1948
5. Ústavní vývoj ČSR v letech 1945–1948 a Ústava 9. května
   - Změny v Ústavě 1920
   - Prozatímní Národní shromáždění, ratihabice dekretů prezidenta republiky
   - Ústavodárné Národní shromáždění 1946–1948
   - Příprava, přijetí a obsah Ústavy 9. května 1948 a pojem lidová demokracie
6. Právnická dvouletka – průběh rekodifikačních prací
   - Pojem právnické dvouletky
   - Východiska pro právnickou dvouletku – vazba na Ústavu 9. května, unifikace, přizpůsobení práva novému lidově demokratickému režimu, zlidovění práva, vliv sovětského práva
7. Změny v manželském a rodinném právu a další právní vývoj v 60. letech
   - Zákon o právu rodinném a manželském 1949 (změny v nejdůležitějších institutech)
   - Uzavření manželství – obligatorní civilní sňatek

- Rovnoprávnost muže a ženy v rodinném právu
- Vztah rodičů a dětí
- Majetkové vztahy v rodině
- Pojem rozvodu
- Nový zákon o rodině v roce 1963

8. Vývoj občanského a obchodního práva od r. 1948 do 60. let
   - nový občanský zákoník 1950 a jeho zásady
   - nové pojetí věcných a obligačních práv
   - zrušení obchodního zákoníku
   - občanský soudní řád 1950 a jeho základní zásady
9. Vývoj trestního práva v letech 1948–1961 a ~~právní formy perzekucí~~.
   - Nový trestní zákon a trestní řád 1950
   - Vztah k právnické dvouletce
   - Nové pojetí trestného činu
   - Základní zásady obecné a zvláštní části trestního zákona
10. Právní formy perzekuce
    - Zákon na ochranu lidově demokratické republiky 1948, státní soud
    - Politické procesy před Státním soudem
    - Reflexe polit. procesů v 60. letech
    - Tábory nucené práce
11. Vývoj veřejné správy 1945–1960
    - národní výbory, jejich role v právním řádu
    - orgány národních výborů
    - hierarchické uspořádání 1945–1949 – MNV, ONV, ZMV
    - odlišnosti vývoje v českých zemích a na Slovensku
    - krajské zřízení 1949 a změna ve struktuře a orgánech národních výborů
    - volby do národních výborů
    - principy fungování národních výborů
12. Vývoj soudnictví a prokuratury 1948–1960
    - Změny v soudnictví po únoru 1948 – zlidovění soudnictví, zrušení Nejvyššího správního soudu
    - Ústavní zakotvení soudnictví a soudní soustava
    - Pojem prokuratury
    - Volby soudců
13. Právní úprava ekonomických vztahů 1948–1964
    - Národní podniky

- Centrální plánování
- Hospodářské a pracovní právo před kodifikací
- Hospodářská arbitráž

14. Vývoj zemědělského práva, kolektivizace
    - Kolektivizace, JZD a vznik zemědělsko-družstevního práva
    - Revize první pozemkové reformy a pozemková reforma 1948
    - Zákon o JZD 1949
15. Ústavní vývoj v letech 1960–1989
    - Ústava ČSSR z roku 1960, struktura, hlavní změny oproti Ústavě 9. května
    - ústavní zákon o čs. federaci 1968, jeho změna v roce 1970 a následný ústavní vývoj do r. 1989, ústavní orgány federace a republik
    - zvláštní ústavní zákon o postavení národnostních menšin 1968
    - další ústavní zákony
16. Občanský zákoník 1964 a vývoj občanského práva hmotného do roku 1989
    - Změny v občanském právu po přijetí ústavy 1960
    - Změny oproti občanskému zákoníku z roku 1950
    - Struktura občanského zákoníku
    - Základní nové pojmy
17. Občanský soudní řád a vývoj civilního procesního práva od 60. do konce 80. let
    - Základní zásady civilního procesu
    - Systematika OSŘ
    - Změny v civilním procesu v letech 1963–1989
    - Řízení před státním notářstvím
    - Arbitrážní řízení
18. Zákoník práce 1965 a vývoj pracovního práva
    - Cesta ke kodifikaci pracovního práva od 50. let
    - Pracovní povinnost
    - Vliv ústavy 1960
    - Přijetí zákoníku práce, jeho struktura, základní pojmy
    - Kolektivní pracovní právo – úloha a postavení odborů
19. Vývoj práva sociálního zabezpečení po roce 1948
    - Koncepce nemocenského pojištění
    - Důchodové zabezpečení – budování a vývoj penzijního systému, základní zásady
    - Druhy důchodů
    - Sociální reformy v oblasti rodinné politiky
20. Hospodářské právo od 60. do konce 80. let

- Spor o pojem hospodářské právo
- Hospodářský zákoník, jeho struktura, základní pojmy
- Úprava průmyslových práv
- Hospodářské reformy konce 80. let
- Zákoník mezinárodního obchodu

21. Rekodifikace trestního práva 1961
    - Vliv ústavy 1960 na novou koncepci trestního práva
    - Nový trestní zákon 1961, jeho struktura, základní pojmy
    - Odlišnosti od trestního práva 50. let
22. Vývoj soudnictví a prokuratury v letech 1961–1989
    - Ústavní úprava 1960
    - Postavení soudce
    - Soudní soustava
    - Role prokuratury
    - Přijetí příslušných prováděcích zákonů
    - Změny v důsledku federalizace 1968–1970
23. Vývoj veřejné správy v letech 1961–1989
    - Ústřední orgány veřejné správy
    - Územní členění státu
    - Působnost a orgány NV
    - Prvky samosprávy
    - Zánik systému národních výborů
24. Vývoj práva životního prostředí
    - Vliv mezinárodněprávní ochrany ŽP na československé právo ŽP
    - Etapizace vývoje práva ŽP
    - Ochrana ovzduší
    - Ochrana vod
    - Ochrana půdy
    - Ochrana lesa a přírody
    - Právní úprava nakládání s odpady
25. Ústavní změny v letech 1989–1992
    - příprava nové federální ústavy a ústav republik 1989
    - změny po 17. listopadu 1989
    - zrušení vedoucí úlohy KSČ
    - kooptace poslanců FS a Národních rad
    - ústavní základy politické a ekonomické transformace

26. Počátky transformace ekonomiky 1990–1992
    - Malá a velká privatizace
    - Restituční zákonodárství 1990–1992
27. Změny v občanském právu, znovuobnovení obchodního práva, úprava živnostenského podnikání po roce 1989
    - Nejdůležitější změny v oblasti věcných práv
    - Nejdůležitější změny v oblasti rodinného práva
    - Obchodní zákoník – struktura, základní pojmy
    - Živnostenské podnikání, druhy živností
28. Změny v trestním právu po roce 1989
    - Změny v systému trestů
    - Změny zvláštní části trestního zákona
    - Změny v oblasti organizace veřejné žaloby
    - Nová úprava bezpečnostních složek
    - Zásady trestního řízení
    - Rehabilitace, zbytkové tresty
29. Listina základních práv a svobod
    - Inspirační zdroje
    - Struktura a členění Listiny
    - Postavení Listiny v systému práva
30. Ústavní aspekty rozpadu Československa a vzniku samostatné ČR a SR
    - Ústavní zákon o zániku ČSFR
    - Ústava Slovenské republiky
    - Ústava České republiky

<u>Celková klasifikace zkoušky</u>

14. Zkouška z předmětu Historické základy českého práva II bude klasifikována zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4) tak, že zkoušející zohlední výkon u ústní části zkoušky a přihlédne ke klasifikaci písemné části zkoušky.
15. V případě klasifikace známkou "neprospěl/a" (4) z ústní části zkoušky student v daném úseku studia (zpravidla akademickém roce) opakuje pouze ústní část zkoušky.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Právo a ekonomie I (HPOP0061)

Anotace

Povinný předmět Právo a ekonomie I tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo a ekonomie II.

Právo lze nazírat jako systém institucí sloužící k ovlivnění jednání a interakce jednotlivců. Jeho hlavním cílem je vyváření podmínek pro dobrovolnou kooperaci a prostoru pro usilování o vlastní štěstí, při minimalizaci negativních dopadů na zbytek společnosti. Právo by tedy mělo mít dobré společenské konsekvence. Ekonomie je věda, jež studuje lidské jednání, interakce jednotlivců a skupin a jejich společenské důsledky. Ekonomie je tedy přirozeným nástrojem pro analýzu právních norem a jejich společenských dopadů.

Cílem povinného předmětu Právo a ekonomie I je studium základních ekonomických, a to primárně mikroekonomických, konceptů a teorií. Absolventi předmětu získají znalosti základních principů ekonomie relevantních pro právníky: nabídka a poptávka, trhy a efektivita, hospodářská soutěž, tržní selhání a vládní nástroje pro jejich řešení, vládní selhání, strategické chování a teorie her. Na seminářích studenti řeší konkrétní aplikace těchto konceptů k vysvětlení ekonomických jevů reálného světa a k pochopení dopadů veřejných politik. Absolventi předmětu budou dostatečně vybaveni pro využití těchto principů v navazujícím předmětu Právo a ekonomie II, jehož primární náplní je ekonomická analýza práva.

Zápis předmětu Právo a ekonomie I je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva.

Pro zapsání předmětu Právo a ekonomie I je vhodné, aby student ovládal matematiku na úrovni střední školy.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a ekonomie I zahrnuje tato témata:

- Co je ekonomie a její hlavní principy
- Ekonomická metoda
- Specializace a směna
- Ekonomické síly: poptávka a nabídka

- Trhy, efektivita a blahobyt
- Tržní a vládní selhání: externality, veřejné statky a veřejné zdroje
- Základy optimalizačního chování
- Konkurenční trhy versus monopol
- Trhy práce
- Strategické chování a teorie her
- Zdanění a design daňového systému

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Mankiw, Gregory N. 1999. Zásady ekonomie. Praha: Grada. (Jakákoli novější anglická edice je taktéž vhodná.)

Základní literatura zahrnuje též veškeré materiály, které budou průběžně poskytované k jednotlivým seminářům.

Ostatní literatura:

1. Frank, R.H, Bernanke, B.S. 2003. Ekonomie. Praha: Grada (Jakákoli novější anglická edice je taktéž vhodná.)
2. CoreEcon (on-line learning project): www.core-econ.org.
3. Acemoglu, D., Johnson, S. and Robinson, J.A. 2015. Proč státy selhávají. Kap. 1.

Základní právní předpisy:

1. zákon nabídky a poptávky
2. zákon klesajícího mezního užitku
3. zákon klesajících mezních výnosů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo a ekonomie I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikace se odvíjí od počtu získaných bodů. Body jsou udíleny za písemný zápočtový test (dle procenta správných odpovědí), za docházku, a za aktivitu na seminářích a přednáškách.
4. Písemný zápočtový test se skládá ze série otázek typu multiple choice a otevřených otázek, jejichž zodpovězení zahrnuje výpočetní příklad, grafický model, či stručnou slovní argumentaci. Otevřené otázky testují dovednost aplikovat koncepty a modely pokryté na přednáškách a seminářích v obdobných kontextech.
5. Ke každému semináři bude předepsána literatura ke čtení a sada několika problémů k řešení. Očekává se, že studenti si před seminářem předepsanou literaturu přečtou a problémy vyřeší. Semináře budou zaměřeny na ukázku řešení poskytnutých problémů, diskusi předepsané četby, rozšíření materiálu z přednášek, příklady a aplikace.

6. Docházka a aktivita budou ověřeny na konci každého semináře a na náhodně vylosovaných přednáškách krátkým kvizem, odevzdání podepsaného kvizu slouží jako doklad o docházce. Dle účasti na všech seminářích, přednáškách a procentu správných odpovědí v kvizech jsou udíleny body za docházku a aktivitu.
7. Používání právních předpisů je pro absolvování závěrečného písemného testu a průběžných kvizů irelevantní.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Právo a ekonomie II (HPOP0062)

Anotace

Povinný předmět Právo a ekonomie II tvoří z hlediska jeho obsahu celek s předmětem Právo a ekonomie I.

Právo lze nazírat jako systém institucí sloužící k ovlivnění jednání a interakce jednotlivců. Jeho hlavním cílem je vyváření podmínek pro dobrovolnou kooperaci a prostoru pro usilování o vlastní štěstí, při minimalizaci negativních dopadů na zbytek společnosti. Právo by tedy mělo mít dobré společenské konsekvence. Ekonomie je věda, jež studuje lidské jednání, interakce jednotlivců a skupin a jejich společenské důsledky. Ekonomie je tedy přirozeným nástrojem pro analýzu právních norem a jejich společenských dopadů.

Povinný předmět Právo a ekonomie II staví na předchozím předmětu Právo a ekonomie I a aplikuje nástroje ekonomie na analýzu právního systému. Právní instituce nastavují omezení a podněty, v jejich rámci probíhá lidská aktivita. Ekonomická analýza bude využita pro osvětlení oblastí práva jako vlastnictví, odpovědnost za škodu, smluvní právo a trestní právo. Ekonomie poskytuje jednotný rámec propojující tyto zdánlivě oddělené právní oblasti a umožní tak lépe porozumět jejich společným aspektům. V předmětu bude kladen důraz na pochopení toho, jak rozdílné právní normy ovlivňují lidské chování a fungování trhů, a zda mají pozitivní nebo negativní vliv na blahobyt společnosti.

Absolvováním předmětu by studenti měli získat:

- Znalost základních konceptů ekonomické analýzy práva.
- Dovednost rozeznat ekonomické aspekty v právních problémech.
- Dovednost aplikovat základní principy ekonomie pro analýzu právních norem a soudních rozhodnutí.
- Dovednost produkovat smysluplné predikce ohledně dopadů právních norem na lidské jednání a fungování trhů.
- Dovednost rudimentárně posoudit právní normy z hlediska ekonomické efektivnosti.

Zápis předmětu Právo a ekonomie II je podmíněn zápisem předmětu Právo a ekonomie I (pro studenty programu Právo a právní věda) nebo absolvováním obdobného předmětu základů mikroekonomie (pro ostatní studenty UK). Absolvování předmětu Právo a ekonomie II je podmíněno absolvováním předmětu Právo a ekonomie I (pro studenty programu Právo a právní věda).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a ekonomie II zahrnuje tato témata:

- Instituce a společenský blahobyt
- Koncepty efektivnosti a jejich aplikace
- Hodnocení dopadů právních regulací (RIA)
- Externality, Coaseho teorém a transakční náklady
- Ekonomická teorie vlastnických práv
- Ekonomická analýzy smluvních vztahů a smluvního práva
- Ekonomická analýza odpovědnosti za škodu
- Ekonomie kriminality
- Ekonomie soudního procesu
- Asymetrické informace, problém pána a správce
- Firma a finance

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Dušek, L., Alexander,J. a Montag,J. (2020). Poznámky k vybraným tématům předmětu Právo a ekonomie II, on-line skripta.
2. Mankiw, Gregory N. 1999. Zásady ekonomie. Praha: Grada. (Jakákoli novější anglická edice je taktéž vhodná.)
3. Dušek, L. a Montag, J. (2016). Ekonomický přístup ke zkoumání práva: přehled metodologie a nástin příležitostí pro výzkum v České republice. Jurisprudence 6:40-42. Dostupné na http://www.jurisprudence.cz/cz/casopis/ekonomicky-pristup-ke-zkoumani-prava-prehled-metodologie-a-nastin-prilezitosti-pro-vyzkum-v-ceske-republice.m-214.html.

Základní literatura zahrnuje též veškeré materiály, které budou průběžně poskytované k jednotlivým seminářům.

Ostatní literatura:

1. Cooter, Robert and Ulen, Thomas, "Law and Economics, 6th edition" (2016). Berkeley Law Books. 2. Available online at https://scholarship.law.berkeley.edu/books/2
2. Fryštenská M: Ekonomická analýza civilního práva. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. 311 s. Edice Scientia, č. 518. ISBN 978-80-210-7880-2. Dostupné na http://science.law.muni.cz/knihy/monografie/frystenska-ekonomicka-analyza.pdf
3. CoreEcon (on-line learning project): www.core-econ.org.
4. Posner, Richard: Economic Analysis of the Law (5th ed.). New York: Aspen Publishers, 1998 pp. 3-31.
5. Acemoglu, D., Johnson, S. and Robinson, J.A. 2015. Proč státy selhávají. Kap. 1.

6. Montag, J. and Sobek, T. (2018): Proportionality test, forthcoming in Marciano, A. and Ramello G.B. (Eds.). 2019. Encyclopedia of Law and Economics. New York: Springer.
7. Calabresi, Guido. and Melamed, A. Douglas, 1972. Property rules, liability rules, and inalienability: one view of the cathedral. Harvard Law Review 85:1089--1128.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikace se odvíjí od počtu získaných bodů. Body jsou udíleny za závěrečný písemný test (dle procenta správných odpovědí), za docházku, a za aktivitu na seminářích a přednáškách.
4. Závěrečný písemný test se skládá ze série otázek typu multiple choice a otevřených otázek, jejichž zodpovězení zahrnuje výpočetní příklad, grafický model, či stručnou slovní argumentaci. Otevřené otázky testují dovednost aplikovat koncepty a modely pokryté na přednáškách a seminářích v obdobných kontextech.
5. Délka testu je 80 minut.
6. Ke každému semináři bude předepsána literatura ke čtení a sada několika problémů k řešení. Očekává se, že studenti si před seminářem předepsanou literaturu přečtou a problémy vyřeší. Semináře budou zaměřeny na ukázku řešení poskytnutých problémů, diskusi předepsané četby, rozšíření materiálu z přednášek, příklady a aplikace.
7. Docházka a aktivita budou ověřeny na konci každého semináře a na náhodně vylosovaných přednáškách krátkým kvizem, odevzdání podepsaného kvizu slouží jako doklad o docházce. Dle účasti na všech seminářích, přednáškách a procentu správných odpovědí v kvizech jsou udíleny body za docházku a aktivitu.
8. Používání právních předpisů je pro absolvování závěrečného písemného testu a průběžných kvizů irelevantní.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Politologie (HPOP0063)

Anotace

Povinný předmět Politologie patří na zdejší fakultě mezi předměty, jejichž účelem je zprostředkovat poznání a pochopení kontextu, v němž právo vzniká, jímž je ovlivňováno a na nějž působí.

Zřetelnější vazba se projevuje vůči výuce ústavního práva, které – spolu s předmětem Státověda – představuje jako entitu založenou sice na tradičních teoriích, pojmech a institutech, současně se ovšem měnící vývojem společnosti, politiky atd. Jde tu krom jiného o ujasnění rozdílu mezi texty a realitou, institucemi "na papíře" a konkrétními aktéry s jejich motivy a zájmy. Na druhém pólu se výuka předmětu Politologie dotýká předmětu Sociologie pro právníky.

"Klasické" přednášky jsou doplněny semináři v dvoutýdenním cyklu (pět až šest za semestr), jež jsou věnovány důkladnějšímu zkoumání vybraných témat více interaktivní formou (promluvy vedoucího semináře kombinované s referáty a diskusemi).

Při výběru témat se vychází z vnímání úlohy politologie jako předmětu komplementárního, jak je naznačeno výše. Oborům platného práva je z klíčového pojmu "demokratický právní stát" ponechán zájem o právní stát; v politologii se zabýváme vývojem, předpoklady a typy demokracie a jejich alternativami či antipody. Největší pozornost je nicméně věnována politickým ideologiím, jež zůstávají stranou pozornosti dalších předmětů, přičemž jejich význam pro povahu politického a ústavního systému, resp. státu vůbec, je očividný. Třetím pilířem výuky je vedle demokracie a politických ideologií analýza politických struktur, zejména politických stran, a volebních systémů, jež tuzemské politologii v posledních letech dominují.

Pro zapsání předmětu Politologie není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Politologie zahrnuje tato témata:

- Teorie politiky. Politika a ideologie. Moc a autorita. Politika a právo. Demokracie a právní stát
- Občanská společnost a zájmová, profesní a územní samospráva.
- Formy vlády I. (parlamentní a prezidentský režim).
- Formy vlády II. (poloprezidenstský a direktoriální režim). Politický režim ČR.
- Politické strany (pojem, typologie, stranické systémy).

- Volby v demokratických a nedemokratických systémech. Voličské chování. Komparace volebních systémů a jejich důsledků.
- Politické ideologie I. (konzervatismus, liberalismus a socialismus).
- To nám to uteklo aneb vývoj českého politického systému po roce 1989.
- Politické ideologie II. (nacionalismus, fašismus, nacismus, anarchismus). Pravice, levice: svoboda a rovnost.
- Totalitní a autoritářské režimy. Přechody k demokracii.
- Globalizace a antiglobalizace. Evropská integrace.

Seznam přednášených témat se vždy aktualizuje na začátku semestru v dokumentech KPS.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Petr Pithart: Obrana politiky II. Přednášky z let 1994 – 2019 (Praha, 2018).
2. Miroslav Novák et al.: Úvod do studia politiky (Praha, 2019), kap. 1, 2, 17, 18, 21 až 23, nebo
3. Ladislav Cabada, Michal Kubát a kol.: Úvod do studia politické vědy (Praha, 2. vyd. 2004), kap. 2, 5, 6, 8 až 13

Ostatní literatura:

1. Fareed Zakaria: Budoucnost svobody (Praha, 2004).
2. Andrew Heywood: Politologie (Praha, 2004).
3. Andrew Heywood: Politické ideologie (Praha, 2005).
4. Vít Hloušek, Lubomír Kopeček, Jakub Šedo: Politické systémy (Brno, 2011).
5. Vladimír Klokočka: Ústavní systémy evropských států (Praha, 2. vyd. 2006).
6. Michal Kubát: Současná česká politika. Co s neefektivním režimem? (Brno, 2013).
7. Miroslav Novák: Systémy politických stran (Praha, 1997).
8. Petr Pithart: Obrana politiky (Praha, 2. vyd. 2005).
9. Jiří Přibáň, Pavel Holländer (eds.): Právo a dobro v ústavní demokracii (Praha, 2011).
10. Giovanni Sartori: Srovnávací ústavní inženýrství (Praha, 2001).
11. Jan Wintr: Česká parlamentní kultura (Praha, 2010).
12. Jan Kysela: Ústava mezi právem a politikou (Praha, 2014).

Zaměření a využití jednotlivých titulů je komentováno v seminářích; tam mohou být doporučeny rovněž další knihy k hlubšímu studiu.

Základní právní předpisy:

Ke studiu předmětu Politologie nejsou předepsány žádné právní předpisy, byť ryze právní přesahy politologie směřují především k právu ústavnímu, a základní znalost pramenů českého ústavního práva tak bude pro posluchače představovat výhodu.

Ostatní právní předpisy:

Ostatní právní předpisy nejsou předepsány.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Politologie je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Zkouška se koná v pěti až šesti termínech ve zkouškovém období zimního i letního semestru. V letním zkouškovém období se obvykle nekoná více než jeden termín. .
4. Zkouška se skládá ze dvou částí.
5. Za prvé jde o výstižné vymezení pěti pojmů, resp. párových dvojic pojmů, které se na několika řádcích vejde do rámečku.
6. Za každou úplně správnou odpověď je možné získat 1 bod, za částečně správnou odpověď 1/2 bod. Celkem je možné získat za tuto část zkoušky 5 bodů.
7. Na druhé jde o esej, resp. poučenou úvahu v rozsahu 3 a více stran A4 na zadané téma. Na výběr jsou dána čtyři témata a úkolem studenta je podle níže uvedených kritérií sepsat odbornou esej, resp. poučenou úvahu na zvolené téma. (Témata esejů v zásadě kopírují témata přednášek.)
8. Posuzovaná kritéria eseje jsou – vedle rozsahu – následující:
    - Vlastní obsah práce včetně uvedení příkladů a odkazů na relevantní literaturu. Práce by neměla zůstat pouze v obecné rovině nebo jako ničím nepodložená "pocitová" úvaha, ale měla by obecné úvahy vhodně dokládat na konkrétních příkladech a případně též zasazovat do kontextu odkazem na relevantní odbornou literaturu. V případě, že student aspiruje na hodnocení známkou "výborně", je nutné prokázat znalost přečtené literatury (např. odkazem na autory a nepřímými citacemi). Prostým komentováním současné politické situace, ani osobním politickým krédem se body nezískají.
    - Logická struktura a konzistentnost práce. Použité argumenty a jednotlivé části práce by si neměly protiřečit, práce by měla mít jednotnou, navazující logickou strukturu, která vyústí ve vlastní závěr.
9. Samozřejmostí je požadavek na stylistickou a jazykovou úroveň. Text by měl být čitelný, bez gramatických chyb (zkoušku je možné psát v českém nebo slovenském jazyce) a přehledně graficky strukturovaný. Za více hrubých chyb či matoucí interpunkce se hodnocení snižuje o jeden bod.
10. Za esej lze získat až 8 bodů.
11. Celková známka bude odpovídat počtu nasbíraných bodů. Současně je třeba, aby práce ani v jedné části (definice pojmů; esej) zcela nepropadla – v takovém případě bude celá práce hodnocena jako nedostatečná (tj. z každé části je nutno získat alespoň 1 bod).
12. Jeden bod je možné získat za nadprůměrnou aktivitu na seminářích, především v podobě referátů. Přesné podmínky udělení tohoto tzv. bonusového bodu stanovují jednotlivý vyučující seminářů.

13. Škála hodnocení:

Celkový počet bodů	Výsledná známka
13-11	1
10-9	2
8-6	3
5-0	4

14. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.
15. Časový limit na celou zkoušku je 100 minut.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Povinné předměty pro zpracování závěrečné práce

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Diplomový seminář (HPOP0099)

Anotace

Předmět Diplomový seminář je povinným předmětem pro zpracování diplomové práce, který se skládá z teoretické části a z praktické části.

Teoretická část spočívá v účasti na přednáškách. Na těchto přednáškách jsou studenti seznámeni se základními pravidly pro zpracování diplomových prací, která vyplývají ze zákona o vysokých školách, vnitřních předpisů univerzity a vnitřních předpisů fakulty (zejména Pravidel pro organizaci studia na PF UK a opatření děkana o závěrečných pracích).

Konkrétně jsou studenti seznámeni s pravidly pro zadávání diplomových prací a s volbou tématu diplomové práce a jsou upozorněni na pravidla pro změnu tématu diplomové práce.

Dále se studenti dozvědí, jak mají diplomovou práci zpracovat, a to jak z hlediska formálního (zejména rozsah a náležitosti diplomové práce), tak materiálního (zejména struktura textu diplomové práce). Velký důraz je rovněž kladen na práci se zdroji, jejich řádné citování a studenti jsou upozorněni na zákaz plagiátorství a ghostwritingu. Dílčími tématy je rovněž práce s právními informačními systémy, rešerše zdrojů (obecně a zejména v knihovně PF UK) a práce s textovým editorem Word.

Opomenuta nejsou ani pravidla pro odevzdání diplomových prací a jejich obhajobu.

Praktická část diplomového semináře je vedena příslušným vedoucím diplomové práce studenta a spočívá v konzultacích, připomínkách a vedení studenta k tomu, aby napsal kvalitní diplomovou práci.

Pro zapsání předmětu Diplomový seminář je potřebné mít zadanou diplomovou práci, není však stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Diplomový seminář (teoretická část) zahrnuje tato témata:

- předpisy k diplomovým pracím
- zadání diplomové práce
- změna tématu diplomové práce
- rozsah a náležitosti diplomové práce

- vlastní text diplomové práce
- rešerše zdrojů v knihovně PF UK a jinde
- citace
- plagiátorství a ghostwriting
- odevzdání diplomové práce
- posudky na diplomovou práci
- obhajoba diplomové práce
- právní informační systémy
- psaní textu v editoru Word

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. CVRČEK, F. Právní informatika. Ústav státu a práva AV ČR Praha; Aleš Čeněk Plzeň. 2010. 371 str.
2. ČMEJRKOVÁ, S.; DANEŠ, F.; SVĚTLÁ, J. Jak napsat odborný text. Praha: Leda. 1999. 255 str.
3. KNAPP, V. Vědecká propedeutika pro právníky. 3. vydání. Praha: Eurolex Bohemia. 2003. 233 str.
4. KÜHN, Z.; BOBEK, M.; POLČÁK, R. (ed). Judikatura a právní argumentace. Teoretické a praktické aspekty práce s judikaturou. Praha: Auditorium. 2006. 256 str.
5. MEŠKO, D.; KATUŠČÁK, D.; FINDRA, J. a kol. Akademická příručka. Martin: VYDAVATEĹSTVO OSVETA. 2006. 481 str.
6. ŠANDEROVÁ, J. Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha: SLON. 20007. 209 str.
7. ZBÍRAL, R. Příručka psaní seminárních a jiných vysokoškolských odborných prací. Praha: Linde. 2009. 160 str.

Internetové zdroje:

1. http://www.radimbohac.cz/diplomovy-seminar
2. https://www.citace.com/ (zdroj je pouze ilustrativní a neslouží ke generaci přesných citací)
3. http://www.evskp.cz/SD/4c.pdf

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Diplomový seminář je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 6 kreditů.
3. Předpokladem pro získání kolokvia je alespoň 80% účast na přednáškách předmětu.
4. Kolokvium uděluje studentovi vedoucí diplomové práce poté, co mu student předloží pracovní verzi své diplomové práce, jejíž rozsah činí alespoň polovinu minimálního rozsahu diplomové práce.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., v. r.
garant předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Jazykové povinně volitelné předměty

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina I (HJPV0001)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právnická angličtina I tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecnými povinně volitelnými předměty Právnická angličtina II až IV.

Cílem jazykového povinně volitelného předmětu Právnická angličtina I je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: law and legal education, division of law; common law and equity; legislation; constitution, politics and electoral process; public international law. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Pro zapsání předmětu Právnická angličtina I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět Právnická angličtina I není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická angličtina I zahrnuje následující kapitoly z prvního dílu učebnice:

- Law, legal education and division of law
- Common law and equity
- Legislation
- Constitution, politics and electoral process
- Public international law

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu.
3. Písemný test obsahuje látku kapitol 1-5 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
5. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
6. Test vyhodnocuje učitel seminární skupiny, v níž je student zapsán ve Studijním informačním systému. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
60-56	výborně
55-48	velmi dobře
47-40	dobře
39 a méně	neprospěl/a

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina II (HJPV0002)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právnická angličtina II tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecnými povinně volitelnými předměty Právnická angličtina I, III a IV.

Cílem jazykového povinně volitelného předmětu Právnická angličtina II je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: family law, property law, intellectual property, introduction to contracts, employment law. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Zápis předmětu Právnická angličtina II je podmíněn zápisem předmětu Právnická angličtina I. Absolvování předmětu Právnická angličtina II je podmíněno absolvováním předmětu Právnická angličtina I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická angličtina II zahrnuje následující kapitoly z prvního dílu učebnice:

- Family law
- Property law
- Intellectual property
- Introduction to contracts
- Employment law

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume I, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu.
3. Písemný test obsahuje látku kapitol 6-10 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume I, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
5. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
6. Test vyhodnocuje učitel seminární skupiny, v níž je student zapsán ve Studijním informačním systému. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
60-56	výborně
55-48	velmi dobře
47-40	dobře
39 a méně	neprospěl/a

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina III (HJPV0003)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právnická angličtina III tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecnými povinně volitelnými předměty Právnická angličtina I, II a IV.

Cílem jazykového povinně volitelného předmětu Právnická angličtina III je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: EU Institutions, the judiciary and legislation; Council of Europe; criminal law; criminal procedure. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Zápis předmětu Právnická angličtina III je podmíněn zápisem předmětu Právnická angličtina II. Absolvování předmětu Právnická angličtina III je podmíněno absolvováním předmětu Právnická angličtina II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická angličtina III zahrnuje následující kapitoly z druhého dílu učebnice:

- EU Institutions, the judiciary and legislation
- Council of Europe
- Criminal law – general
- Criminal law special
- Criminal procedure

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume II, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina III je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu.
3. Písemný test obsahuje látku kapitol 1-5 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume II, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
5. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
6. Test vyhodnocuje učitel seminární skupiny, v níž je student zapsán ve Studijním informačním systému. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
60-56	výborně
55-48	velmi dobře
47-40	dobře
39 a méně	neprospěl/a

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina IV (HJPV0004)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právnická angličtina IV tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecnými povinně volitelnými předměty Právnická angličtina I až III.

Cílem jazykového povinně volitelného předmětu Právnická angličtina IV je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: law of torts; company law; civil procedure. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Zápis předmětu Právnická angličtina IV je podmíněn zápisem předmětu Právnická angličtina III. Absolvování předmětu Právnická angličtina IV je podmíněno absolvováním předmětu Právnická angličtina III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická angličtina IV zahrnuje následující kapitoly z druhého dílu učebnice:

- Law of torts – general
- Law of torts – special
- Company law I (forms of business organisation)
- Company Law II (companies including basics of dissolution and insolvency)
- Civil procedure

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume II, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina IV je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu.
3. Písemný test obsahuje látku kapitol 6-10 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, ISBN 978-80-246, Volume II, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
5. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
6. Test vyhodnocuje učitel seminární skupiny, v níž je student zapsán ve Studijním informačním systému. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
60-56	výborně
55-48	velmi dobře
47-40	dobře
39 a méně	neprospěl/a

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština I (HJPV0011)

Anotace

Jazykový povinně volitelný předmět Právnická francouzština I tvoří z hlediska svého obsahu celek s jazykovými volitelnými předměty Právnická francouzština II až IV.

Jeho cílem je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: cadre de la vie juridique, institutions politiques de la France, procédure législative, droits subjectifs et leurs sources, sujets de droit. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zapsání předmětu Právnická francouzština I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština I probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Cadre de la vie juridique;
- Institutions politiques de la France;
- Procédure législative;
- Droits subjectifs et leurs sources;
- Sujets de droit (personnes morales, personnes physiques, capacité, représentation, état-civil).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9

2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština II (HJPV0012)

Anotace

Jazykový povinně volitelný předmět Právnická francouzština II tvoří z hlediska svého obsahu celek s jazykovými povinně volitelnými předměty Právnická francouzština I až IV.

Jeho cílem je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: biens et droits réels, obligations, exécution des obligations, responsabilité civile, droit de famille. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Zápis předmětu Právnická francouzština II je podmíněn zápisem předmětu Právnická francouzština I. Absolvování předmětu Právnická francouzština II je podmíněno absolvováním předmětu Právnická francouzština I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština II probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Biens et droits réels;
- Obligations;
- Exécutions des obligations;
- Responsabilité civile;
- Droit de famille.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9

2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique*. Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština III (HJPV0013)

Anotace

Jazykový povinně volitelný předmět Právnická francouzština III tvoří z hlediska svého obsahu celek s jazykovými volitelnými předměty Právnická francouzština I až IV.

Jeho cílem je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: droit de famille, organisation de la justice, personnes au service de la justice, droit du travail, droit des sociétés commerciales, titres émis par les sociétés anonymes. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Zápis předmětu Právnická francouzština III je podmíněn zápisem předmětu Právnická francouzština II. Absolvování předmětu Právnická francouzština III je podmíněno absolvováním předmětu Právnická francouzština II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština III probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Droit de famille;
- Organisation de la justice;
- Personnes au service de la justice;
- Droit du travail;
- Droit des sociétés commerciales;
- Titres émis par les sociétés anonymes.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9
2. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1
3. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique*. Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština III je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře

0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština IV (HJPV0014)

Anotace

Jazykový povinně volitelný předmět Právnická francouzština IV tvoří z hlediska svého obsahu celek s jazykovými povinně volitelnými předměty Právnická francouzština I až III.

Jeho cílem je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: droit pénal général, Code pénal: infractions, procédure pénale: généralités, déroulement de la procédure pénale, système bancaire, finances publiques, administration publique, droit de l´Union européenne. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Zápis předmětu Právnická francouzština IV je podmíněn zápisem předmětu Právnická francouzština III. Absolvování předmětu Právnická francouzština IV je podmíněno absolvováním předmětu Právnická francouzština III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština IV probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Droit pénal général;
- Code pénal : infractions;
- Procédure pénale : généralités;
- Déroulement de la procédure pénale;
- Système bancaire;
- Finances publiques;
- Droit de l´Union européenne.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1
2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština IV je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet lze získat za úspěšné složení písemného testu a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Součástí kontroly studia je též závěrečný pohovor ve francouzštině na zvolené téma. Hodnocení: 0–10 bodů. Body se připočtou k již získaným bodům v testu a za zpracování hesláře.
9. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
10. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
11. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře

70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina I (HJPV0021)

Anotace

Právnická němčina I je jazykový povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina I je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Grundbegriffe des Rechts, Vertrag und Vertragstypen, Vertragsgestaltung, EU-Organe, historische Entwicklung, Europarat, Zivilrecht (Einführung)

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina I schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina I studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Pro zapsání předmětu Právnická němčina I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina I zahrnuje tato témata:

- Grundbegriffe des Rechts,
- Vertrag, Vertragstypen – Einführung
- Vertragsgestaltung,
- EU-Organe, historische Entwicklung, Europarat,

- Zivilrecht (Einführung)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1.(dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2.. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1.. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina I je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet má formu písemného testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 1-6 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina II (HJPV0022)

Anotace

Právnická němčina II je jazykový povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina II je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Zivilrecht – allgemeiner Teil, Zivilrecht – das Recht der Schuldverhältnisse, Zivilrecht – Sachenrecht, Zivilrecht-Erbrecht, Urheberrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina II schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

V seminářích předmětu Právnická němčina II studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Zápis předmětu Právnická němčina II je podmíněn zápisem předmětu Právnická němčina I. Absolvování předmětu Právnická němčina II je podmíněno absolvováním předmětu Právnická němčina I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina II zahrnuje tato témata:

- Zivilrecht – allgemeiner Teil,
- Zivilrecht – das Recht der Schuldverhältnisse,
- Zivilrecht – Sachenrecht,

- Zivilrecht – Erbrecht.
- Urheberrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1.(dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2.. LEDA spol. s r... 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1.. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina II je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet má formu písemného testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 7-12 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina III (HJPV0023)

Anotace

Právnická němčina III je jazykový povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina III je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Familienrecht, Insolvenzrecht, Gesellschaftsrecht – Einführung, Gesellschaftsrecht – einzelne Gesellschaften, Arbeitsrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina III schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina III studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Zápis předmětu Právnická němčina III je podmíněn zápisem předmětu Právnická němčina II. Absolvování předmětu Právnická němčina III je podmíněno absolvováním předmětu Právnická němčina II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina III zahrnuje tato témata:

- Familienrecht,
- Insolvenzrecht,
- Gesellschaftsrecht – Einführung,

- Gesellschaftsrecht – einzelne Gesellschaften,
- Arbeitsrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1.(dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1.. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina III je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet má formu písemného testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 13-19 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina IV (HJPV0024)

Anotace

Právnická němčina IV je jazykový povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina IV je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Zivilprozessrecht, Verbraucherschutz, Strafrecht – allgemeiner Teil. Strafrecht – besonderer Teil, Strafprozessrecht, Verwaltungsrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina IV schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina IV studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Zápis předmětu Právnická němčina IV je podmíněn zápisem předmětu Právnická němčina III. Absolvování předmětu Právnická němčina IV je podmíněno absolvováním předmětu Právnická němčina III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina IV zahrnuje tato témata:

- Zivilprozessrecht,
- Verbraucherschutz,
- Strafrecht – allgemeiner Teil.

- Strafrecht – besonderer Teil,
- Strafprozessrecht,
- Verwaltungsrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1.(dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2.. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1.. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina IV je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Klasifikovaný zápočet má formu písemného testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 19-24 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při plnění zápočtu používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	Dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština I (HJPV0031)

Anotace

Cílem jazykově povinně volitelného předmětu Právnická španělština I je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Pro zapsání předmětu Právnická španělština I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština I zahrnuje tato témata:

- Lenguaje jurídico: fuentes y métodos
- Carrera de Derecho y sus salidas profesionales
- Derecho Constitucional
- Textos legales y disposiciones administrativas
- Derechos de la persona

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A., Introducción al espaňol jurídico. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. El español por profesiones. El lenguaje jurídico. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. El español jurídico. 2002.
4. Diccionario jurídico básico,. 2002.
5. Diccionario jurídico Espasa. 2003.

6. Diccionario de la lengua española (RAE). 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. Velký španělsko-český slovník. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. Veklý česko-španělský slovník. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. Španělsko-český právnický a ekonomický slovník. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje splnění závěrečného testu nejméně na 70 % a náhrada absencí formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
4. Bonusové body může student získat za práci nad rámec povinných zadání, která rozvíjí jednotlivé body sylabu. Tyto práce se odvíjejí od aktuálního zadání během semestru.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština II (HJPV0032)

Anotace

Cílem jazykově povinně volitelného předmětu Právnická španělština II je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Zápis předmětu Právnická španělština II je podmíněn zápisem předmětu Právnická španělština I. Absolvování předmětu Právnická španělština II je podmíněno absolvováním předmětu Právnická španělština I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština II zahrnuje tato témata:

- Bloque A – Derecho de familia
- Matrimonio y filiación
- Bloque B – Derechos reales
- Fundamento de los DR
- DR y derechos de crédito
- Dchos. de goce
- Dchos. de garantía
- Dchos. de adquisición preferente
- Adquisición/pérdida de los DR
- Propiedad-accesión-posesión
- Especiales: usufructo, servidumbres, censos, prenda, hipoteca
- Bloque C – Derecho de sucesiones

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al espaňol jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El espaňol por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El espaňol jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua espaňola (RAE).* 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje splnění závěrečného testu nejméně na 70 % a náhrada absencí formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
4. Bonusové body může student získat za práci nad rámec povinných zadání, která rozvíjí jednotlivé body sylabu. Tyto práce se odvíjejí od aktuálního zadání během semestru.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština III (HJPV0033)

Anotace

Cílem jazykově povinně volitelného předmětu Právnická španělština III je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Zápis předmětu Právnická španělština III je podmíněn zápisem předmětu Právnická španělština II. Absolvování předmětu Právnická španělština III je podmíněno absolvováním předmětu Právnická španělština II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština III zahrnuje tato témata:

- **Bloque A – Derecho de obligaciones**
  - Obligaciones
  - Contratos
  - Responsabilidad extracontractual
- **Bloque B – Derecho mercantil**
  - Empresa
  - Sociedades mercantiles
  - Registro
- **Bloque C – Proceso civil**

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al espaňol jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El espaňol por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El espaňol jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua espaňola (RAE).* 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje splnění závěrečného testu nejméně na 70 % a náhrada absencí formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
4. Bonusové body může student získat za práci nad rámec povinných zadání, která rozvíjí jednotlivé body sylabu. Tyto práce se odvíjejí od aktuálního zadání během semestru.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-80	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština IV (HJPV0034)

Anotace

Cílem jazykově povinně volitelného předmětu Právnická španělština IV je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Zápis předmětu Právnická španělština IV je podmíněn zápisem předmětu Právnická španělština III. Absolvování předmětu Právnická španělština IV je podmíněno absolvováním předmětu Právnická španělština III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština IV zahrnuje tato témata:

- **Bloque A – Derecho Penal**
  - Delito, tipo
  - Sujeto (participación delictiva)
  - Clases de delitos
  - Penas
- **Bloque B – procedimiento penal**
  - Sujetos
  - Fases (+recursos)
  - Tipos de procedimiento
  - Documentos

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al espaňol jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El espaňol por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El espaňol jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua espaňola (RAE).* 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen klasifikovaným zápočtem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje splnění závěrečného testu nejméně na 70 % a náhrada absencí formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
4. Bonusové body může student získat za práci nad rámec povinných zadání, která rozvíjí jednotlivé body sylabu. Tyto práce se odvíjejí od aktuálního zadání během semestru.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Povinně volitelné předměty společenskovědního základu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Sociologie pro právníky (HSPV0001)

Anotace

Je-li hlavním předmětem výuky na právnické fakultě "právo", zdá se být logické, že její studenti (neřku-li absolventi) vědí, co je to "právo". Vysvětlit, co to ve skutečnosti "právo" je, se ovšem ukazuje o poznání obtížnější, než se zprvu může zdát. Není ostatně úplně jasné ani to, kde máme právo hledat. Máme ho hledat především v tlustých zákonících či v ještě tlustších komentářích k těmto zákoníkům? Nebo je právo třeba hledat spíš v rozsudcích soudů, které právo vykládají, a spisech akademiků, kteří o právu píší? Nebo je třeba spíš vyrazit hledat právo mezi obyčejné lidi a sledovat, jak právu rozumí oni? A jak ovlivňuje naše vnímání práva doba, ve které žijeme?

Povinně volitelný předmět společenskovědního základu Sociologie pro právníky se pokusí na některé z těchto otázek odpovědět tím, že seznámí studenty s vybranými tématy soudobé sociologie a sociologie práva. Poukáže na širší souvislosti právní problematiky v kontextu sociologické reflexe procesu změn v současné společnosti, působení práva ve společnosti, právního vědomí apod. Předmět patří mezi ty, které nejsou ryze právnické, ale zařazují právo do patřičného společenského a vědního kontextu. Protože se nejedná o středoškolsky pojatou výuku základů sociologie, očekává se od studentů základní obeznámenost s pojmy jako je sociální skupina, sociální stratifikace atd.

V rámci předmětu studenti:

- pochopí, jak na sebe právo a společnost vzájemně působí a budou schopni to vysvětlit na konkrétních příkladech;
- na vybraných příkladech dokáží popsat rozdíl mezi právem a jinými regulačními systémy;
- zřetelněji budou vnímat rozdíl mezi vědeckým a laickým pohledem na významná témata současnosti (multikulturalismus, globalizace);
- sepíší 2-3 stránkovou úvahu na zvolené téma;
- povedou společně s ostatními studenty debatu o zvoleném tématu, ve které prokáží, jak mu rozumí a do jaké míry jsou schopní vést poučenou diskuzi se svými vrstevníky;

Pro zapsání předmětu Sociologie pro právníky není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Sociologie pro právníky se budeme věnovat především následujícím tématům. S aktuálním sylabem budou studenti seznámeni na prvním semináři.

- Proč se právníkům vyplatí znát poznatky sociologie práva? Základní vymezení sociologie práva, představení jejích hlavních postav a ústředních témat. Stručné nahlédnutí do historie sociologie práva. Sociologické perspektivy práva: právní a jiná společenská pravidla, rozdíl mezi „law in action" a „law in books", živé právo (living law). Představení přednášejících kurzu a příběhu, který budou společnými silami skládat, informace o zakončení kurzu.
- Socializace a sociologická konstrukce skutečnosti. Socializace jedinců, její stádia a hybatelé. Jazyk a další způsoby společenské komunikace, rozdíl mezi kulturou a přírodou, etnicitou a kulturou. Veřejný prostor a moderní kultura. Masová kultura a masmédia.
- Právo, deviace a zločin. Normy a normalita. Deviace a její právní regulace. Zločin a zločinci. Vliv kultury a subkultury. Právo jako nástroj sociální kontroly a jeho limity. Různé přístupy ke zločinům a jejich trestání.
- Multikulturalismus, politiky integrace a multikulturní společnosti Evropy: Universalismus v. partikularismus - Multikulturalismus a trans-kulturní komunikace – Migrace a uprchlická vlna – Pluralitní společnost – Sekularismus - Identita v kontextu globalizace - Normativní systémy a jejich význam pro lidské jednání – Anomie.
- Globalizace a její důsledky pro tvorbu a aplikaci práva: Ekonomická a civilizační globalizace – Spontánní změny v právu – Internacionalizace, supranacionalizace a vznik nadstátního práva – Lidská práva v době globalizace – Právní pluralismus – Spravedlnost a demokracie v době globalizace.
- Pět „sociologických" kroků k lepší seminární či diplomové práci. Jak do ní smysluplně zapracovat sociologická data? Kde je hledat, jak se k nim dostat, jak je co nejlépe využít?
- Působení práva ve společnosti, právní gramotnost a právní vědomí. Co se pod nimi skrývá a co říkají srovnávací studie? Mají dle studií občané ČR vyspělejší právní vědomí než občané jiných zemí?

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Večeřa, Miloš, Urbanová, Martina. Sociologie práva. Aleš Čeněk. 2006.

Ostatní literatura:

1. Giddens, A. Sociologie. Argo, 2013.
2. Trevino, J. The Sociology of Law: Classical and Contemporary Perspectives. Transaction Publishers, 1996.
3. Calavita, K. Invitation to Law & Society. The University of Chicago Press, 2010.
4. Přibáň, J. Sociologie práva. SLON, Praha 1996..
5. Bauman, Z. Modernita a holocaust. SLON, Praha 2003.
6. Foucault, M. Dohlížet a trestat. Dauphin, Praha, 2002.

7. Kniha sociologie. Přeložila Ivana Rybecká Praha: Knižní klub, 2016.
8. Thaler, R., Sunstein, C.: Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth, and Happiness, Penguin, 2009.
9. Keller, Jan. 2010. Tři sociální světy. Sociální struktura postindustriální společnosti.
10. Bělohradský, Václav. 2009. Společnost nevolnosti. Eseje z pozdější doby.
11. Barša, Pavel. 1999. Politická teorie multikulturalismu.
12. Giovanni Sartori: Pluralismus, multikulturalismus a přistěhovalci. Esej o multietnické společnosti. Praha, Dokořán 2005
13. McQuail, Denis: Úvod do teorie masové komunikace, 1999.
14. Jürgen Habermas: Strukturální přeměna veřejnosti 2000
15. Bauman, Zygmunt. Tekutá modernost. 2002.
16. Beck, U.: Co je to globalizace? Omyly a odpovědi. 2007
17. Urban, Michal: Efektivní strategie formování právního vědomí středoškolských studentů: případy z praxe
18. Disman, M. Jak se vyrábí sociologická znalost, Karolinum 2014
19. Beck, U.: Riziková společnost 2004

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Sociologie pro právníky je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá v sepsání 2-3 stránkové úvahy na jeden z tematických okruhů, které budou vycházet z přednášek a které budou upřesněny ke konci semestru.
5. Ve své úvaze musí studenti uvést zdroje, které při její přípravě prostudovali a o kterých jsou tedy připraveni diskutovat. Úvahu musí student zaslat ve Wordu na e-mail, který bude zveřejněn v informačním systému, a to nejpozději 48 hodin před začátkem termínu zkoušky, na který se přihlásí. Úvaha má odrážet studentův pohled na zvolené téma, tj. nemají to být jen obecná úvaha popisného charakteru. Zároveň se předpokládá, že se úvahy budou opírat o autority, které se daným tématům věnují. V dokumentu pod úvahou musí být uveden seznam prostudovaných zdrojů a jméno a příjmení autora úvahy a datum a čas zkoušky.
6. Bez včas odevzdané úvahy, která splní základní výše uvedené náležitosti, nebude student připuštěn k ústní části zkoušky.
7. Ústní část zkoušky spočívá ve společné diskuzi nad úvahou.
8. Studenti tedy na své úvahy nedostanou individuální zpětnou vazbu, vyučující ovšem podle nich připraví otázky do společné diskuze. Na každý z vypsaných termínů se může zapsat až 12 studentů. Jejich texty poslouží jako zdroj konkrétních otázek do společné diskuze. Té se budou účastnit vždy všichni studenti najednou. Namísto klasického modelu, kdy se učitel ptá

(přímo či prostřednictvím otázek, které si student losuje) a student odpovídá, na této zkoušce povedou studenti společně debatu o zvoleném tématu. Během společné rozpravy bude na nich, aby ukázali, jak zvolenému tematickému okruhu rozumí, jakou literaturu nastudovali a co z ní jsou schopni v debatě použít, jak dokáží „dávná“ témata a otázky aplikovat na současnost, jak dokáží navázat na promluvy ostatních studentů.

9. Studenty, kteří žádají o uznání zkoušky, žádáme, aby si před podáním žádosti pročetli dokument "Informace k uznávání předmětu Sociologie pro právníky", který je dostupný v dokumentech katedry politologie a sociologie. Zjistí tak docela přesně, zda má jejich žádost šanci na úspěch. Ve většině případů totiž žádají zcela zbytečně.
10. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy, odborné i další relevantní zdroje, a to během přípravy i v průběhu zkoušky.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Právní filozofie (HSPV0002)

Anotace:

Povinně volitelný předmět společenskovědního základu Právní filozofie představuje historické směry právního myšlení v antice, středověku a raném novověku, klasické školy právního pozitivismu, přirozenoprávní teorie a právně sociologické směry, dále moderní směry právního realismu, diskursivní teorie, ekonomické analýzy práva a nonpozitivistické hodnotové jurisprudence.

Předmět rozvíjí tyto dovednosti:

- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní a právně-filosofické problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení.

Pro zápis předmětu Právní filozofie je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Teorie práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Právní filozofie je pozornost věnována těmto tématům:

- Metodologické přístupy ve vývoji právního myšlení
  - Právní filozofie jako střet jusnaturalizmu a juspozitivismu?
  - Historický, sociologický, psychologický aj. přístup k právu – hereze v právním myšlení?
  - Čistá právní věda nebo synkreze přístupů k právu?
- Vývoj přirozenoprávní teorie a právního pozitivismu
  - Podstata přirozenoprávní teorie – dvojí právo; co je přirozené právo? Odlišení přirozeného práva a morálky
  - Podstata právního pozitivismu – vazba na stát a oddělení práva a morálky
  - Přirozenoprávní kodifikace a listiny práv a pozitivistická exegeze přirozenoprávních kodifikací (Code civil, ABGB)
  - Německá historickoprávní škola a pojmová jurisprudence
  - Bentham a Austin aneb začátky britské analytické jurisprudence
  - Hartův Pojem práva jako hlavní dílo analytické jurisprudence 20. století (Hartova kritika Austina, právo jako jednota primárních a sekundárních pravidel)

    - Fullerova Morálka práva, polemika s právním pozitivismem
    - Dworkinova kritika Harta, Dworkinova díla Když se práva berou vážně a Říše práva
    - Přirozený zákon a přirozená práva Johna Finnise jako reakce na polemiky s právním pozitivismem
    - Nové směry v právním myšlení na přelomu 19. a 20. století (normativismus, sociologickoprávní směry) a jejich vývoj
    - Normativní právní teorie
    - Ideové zdroje a orientace normativismu (gnozeologické a metodologické nauky normativistů)
    - Vídeňská a brněnská škola normativismu (koncepce právní normy, výstavba právního řádu, mezinárodní právo, tvorba, interpretace a aplikace práva v pojetí normativismu)
    - Kritici a epigoni normativismu
    - Sociologickoprávní směry
    - Sociologický přístup k právu
    - Vývoj sociologie práva
    - období protosociologie práva (Montesquieu, Savigny, Jhering)
    - zakladatelské období (Marx, Durkheim, Weber, Ehrlich)
    - období současné sociologie práva: tradiční paradigma versus inovace a odklony(od sociologické jurisprudence k postmodernismu)
- Právní realismus a kritická studia právní
    - Konec 19. století a utváření teorií kritizujících tehdy vládnoucí pozitivismus a dogmatismus
    - Kritické směry v Evropě a jejich vliv na americký právní realismus
    - O. W. Holmes a zdroje amerického právního realismu (ústavní formalismus, kasuistický pozitivismus)
    - J. Frank, K. Llewellyn a vrchol amerického právního realismu
    - Skandinávský realismus
    - Kritická studia právní jako levicová kritika vládnoucí právní teorie v USA
- Ekonomická analýza práva
    - Ekonomická analýza jako v současnosti nejvlivnější alternativní teorie práva
    - Zrod ekonomické analýzy v polovině 20. století
    - Ronald Coase a Coaseho teorém
    - Teorie transakčních nákladů a jejich význam pro právo
    - Současná ekonomická analýza práva: R. Posner a G. Becker
    - Ekonomická analýza práva v Evropě
    - Praktický význam ekonomické analýzy v právním myšlení
- Analytická filosofie a její implikace v právu
    - Obrat k jazyku (příčiny a důsledky) – G. Frege, L. Wittgenstein, B. Russell
    - Horse-shoe analysis aneb k využití logiky v právu (limity, výzvy)

- Soft-shoe analysis aneb k pochopení podstaty jazyka (H. L. A. Hart a způsoby řešení mnohoznačnosti, J. L. Austin a řečové akty, canberrští plánovači)
- Výhledy: druhý obrat k jazyku (k nadznakovému charakteru jazyka)

- Diskursivní teorie právní argumentace
  - J. Habermas, K. Günther a R. Alexy: dvojí směr diskursivní teorie
  - Alexyho teorie právní argumentace
  - Autoritativní a autoritářská koncepce právní argumentace
  - Teorie základních práv
  - Vliv diskursivní teorie mimo německou právní kulturu
- Německý poválečný nonpozitivismus a princip proporcionality
  - Renesance nonpozitivismu po 2. světové válce – Radbruchova formule, její aplikace a kritika
  - Robert Alexy jako představitel nonpozitivismu – nárok na správnost, Pojem a platnost práva, teorie justifikace základních práv
  - Alexyho Teorie základních práv, vážící formule a její kritika
  - Princip proporcionality v teorii a praxi
- Vývoj moderního českého právního myšlení
  - Od vzniku moderního českého právního myšlení do nástupu totalit 20. století
  - České právní myšlení pod vlivem komunistické moci a ideologie
  - Vývoj českého právního myšlení po r. 1989
- Právo, zákon a spravedlnost – ústřední téma právní filosofie
  - Právo a hodnota spravedlnosti (formální - právní jistota, materiální-substanciální spravedlnost). Spravedlivý proces. Zákon, zákonnost a zákonná spravedlnost.
  - Aristotelovský dvojí výměr spravedlnosti

    vyrovnávací (diortotická, korektivní)

    rozdělovací (distributivní)

    Kritéria distribuce:

    podle potřeb

    podle zásluh

    podle stavu

    podle příležitosti

    podle výkonu

    všem stejně
  - Spravedlnost jako pevná a trvalá vůle přiznávat každému co mu právem náleží (suum cuique tribuere)
  - Z recentních koncepcí spravedlnosti: Hart, Rawls, Nozick, Hayek
  - Vztah právní a sociální rovnosti. Jhering: Právo má zmírňovat tendenci soudobé společnosti k nerovnosti lidí.

- Právo a morálka. Právo jako minimum morálky? Přednost práva před dobrem. Radbruchova formule.
- Recentní právo a otázka legality a legitimity

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. Sobek, T.: Právní myšlení. Kritika moralismu, Praha / Plzeň 2011 (kap. 4, 6 a 8–19)
2. Bröstl, A.: Frontisterion, Bratislava 2009 (kap. 3, 4, 7–12, 15, 17, 29, 31–41, 44, 45, 51–54, 62–66, 71–80)
3. Hrdina, I. A.; Masopust, Z.: Chrestomatie ke studiu filosofie práva, Praha 2011 (kap. 1, 2, 4, 5, 9–11, 13.1, 15–21)

Ostatní literatura:

1. Adamová, K. – Křížkovský, L.: Dějiny myšlení o právu, Praha 2007
2. Alexy, R.: Pojem a platnosť práva, Bratislava 2009
3. Alexy, R.: Lidská důstojnost a princip proporcionality, Právník č. 11/2015
4. Beran, K.: Pojem osoby v právu, Praha 2012
5. Berdisová, L.; Káčer, M.; Colotka, P.: Právna filozofia dvadsiateho storočia, Praha 2016
6. Broulík, J.; Bartošek, J.: Ekonomický přístup k právu, Praha 2015
7. Colotka, P.; Káčer, M.; Berdisová, L.: Právna filozofia dvadsiateho storočia, Bratislava 2016
8. Dworkin, R.: Když se práva berou vážně, Praha 2001
9. Dworkin, R.: Říša práva, Bratislava 2014
10. Epstein, R. A.: Právo, ekonomie a politika, Praha 2010
11. Finnis, J.: Prirodzený zákon a prirodzené práva, Bratislava 2019
12. Fuller, L.: Morálka práva, Praha 1998
13. Gerloch, A.: Teorie práva, 6. vydání, Plzeň 2013
14. Gerloch, A.; Tryzna, J.; Wintr, J. (eds.): Metodologie interpretace práva a právní jistota, Plzeň 2012
15. Hart, H. L. A.: Pojem práva, Praha 2004
16. Holländer, P.: Filosofie práva, 2. vydání, Plzeň 2012
17. Holländer, P.: Pojmy v Sizyfovej krošni. Bratislava 2015
18. Jhering, R.: Boj o právo, Plzeň 2009
19. Kelsen, H.: O státu, právu a demokracii. Výběr prací z let 1914–1938, Praha 2015
20. Krsková, A.: Stát a právo v evropském myšlení, Praha 2005
21. Kubů, L. a kol.: Dějiny právní filozofie, Olomouc 2003
22. Kühn, Z.: Aplikace práva ve složitých případech: k úloze právních principů v judikatuře. Praha 2002
23. Kühn, Z.: Aplikace práva soudcem v éře středoevropského komunismu a transformace. Analýza příčin postkomunistické právní krize, Praha 2005
24. Kysela, J.: Ústava mezi právem a politikou. Uvedení do ústavní teorie, Praha 2014
25. Machalová, T.: Úvod do právní filozofie, I. díl, Brno 2001

26. Maršálek, P.: Právo a společnost, Praha 2008
27. Maršálek, P.: Příběh moderního práva, Praha 2018
28. Maršálek, P.: Česká právní věda mezi dvěma světovými válkami a její metodologie, in: Malý, K.; Soukup, L. (eds.): Československé právo a právní věda v meziválečném období (1918-1938) a jejich místo ve střední Evropě, Praha 2010, str. 61-79.
29. Maršálek, P.: Teorie státu a práva v kontextu proměn právního myšlení v českých zemích 1948-1989. Právněhistorické studie, sv. 39, Praha 2007, str. 289-308.
30. Maršálek, P.: Přirozenoprávní aspekty Všeobecného občanského zákoníku. In: Dvořák, J.; Malý, K. a kol.: 200 let Všeobecného občanského zákoníku. Praha 2011, str. 294-300.
31. Masopust, Z. (ed.): Právo a stát na stránkách Právníka. 150 let českého právnického časopisu, Praha 2011
32. Ondřejek, P.: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod, Praha 2012
33. Přibáň, J.: Sociologie práva, Praha 1996
34. Přibáň, J.: Suverenita, právo a legitimita, Praha 1997
35. Přibáň, J.; Holländer, P. et al.: Právo a dobro v ústavní demokracii, Praha 2011
36. Přibáň, J.; Bělohradský, V. et al.: Lidská práva: (ne)smysl české politiky?, Praha 2015
37. Radbruch, G.: O napětí mezi účely práva, Praha 2012
38. Rázková, R.: Dějiny právní filozofie, 2. vydání, Brno 1999
39. Sandel, M.: Spravedlnost: Co je správné dělat, Praha 2015
40. Schmitt, C.: Pojem politična, Brno / Praha 2007
41. Sobek, T.: Argumenty teorie práva, Plzeň 2008
42. Sobek, T.: Nemorální právo, Plzeň 2010
43. Sobek, T.: Právní rozum a morální cit: Hodnotové základy právního myšlení, Praha 2016
44. Šejvl, M.: Idea právního státu v dějinách filozofie, Plzeň 2014
45. Škop, M.: Právo, jazyk a příběh, Praha 2013
46. Tomsa, B.: Idea spravedlnosti a práva v řecké filosofii, Bratislava 1923
47. Tomsa, B.: Kapitoly z dějin filosofie práva a státu, Praha 2005
48. Večeřa, M. – Urbanová, M.: Sociologie práva, Plzeň 2006
49. Wintr, J.: Metody a zásady interpretace práva, Praha 2013
50. Žák Krzyžanková, K.: Právní interpretace – mezi vysvětlováním a rozuměním, Praha 2019

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Právní filozofie je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje 3 pojmy, 3 testové otázky a jednostránkovou esej na jedno ze dvou nabídnutých témat (60 minut). Esej je chápána jako úvaha nad nastoleným problémem, která se opírá o poznatky získané z přednášek a z nastudované literatury.
4. Při písemné zkoušce není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., S.J.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Psychologie pro právníky (HSPV0003)

Anotace

Náplní povinně volitelného předmětu společenskovědního základu Psychologie pro právníky je seznámení se se základy obecné psychologie, s nejdůležitějšími psychologickými školami, směry, metodami a s některými významnými postavami dějin i současnosti oboru. Největší důraz je kladen na psychologii osobnosti (struktura a dynamika), jejíž poznatky jsou využívány ve forenzní psychologii, v kriminalistice atd. „Věda zvaná psychologie“ je také nahlížena v rámci širšího, filosofického a zejména právnického kontextu (problematika odpovědnosti, svobodné vůle atd.).

Pro zapsání předmětu Psychologie pro právníky není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Psychologie pro právníky pokrývá zpravidla následující témata:

- Různá pojetí předmětu psychologie, psychologické směry a disciplíny, systém a metody oboru; využití psychologie (odborná pomoc pacientům a klientům, aplikované psychologické disciplíny, zejména ty, jež mají úzkou vazbu na právo – forenzní, policejní psychologie); zneužití psychologie (reklama, eugenika – testování imigrantů v USA počátkem 20. století, rasismus).
- Psychologie jako součást širšího, filosofického nebo teologického konceptu, filosofické a náboženské názory na fungování duševna – křesťanství, buddhismus, konfucianismus, taoismus, řecká filosofie a medicína; anglický empirismus a asocianismus (Locke); lidská přirozenost a právo, teorie T. Hobbese a J. J. Rousseaua
- Pozitivistický duch 19. století, psychologie jako jedna z přírodních věd, experimentální psychologie W. Wundta; Pavlovovy pokusy a vznik behaviorismu, neobehaviorismus; experimenty J. B. Watsona a "park pro krysy" B. Alexandra.
- Cesta do hlubin nevědomí – S. Freud a klasická psychoanalýza, freudovský determinismus a pansexualismus, sublimace a vytěsnění, oidipovský komplex; dědičnost a polehčující okolnosti.
- Individuální psychologie A. Adlera, pocit sounáležitosti a pocit méněcennosti; mocenský komplex; psychika neurotika a psychika zločince; teleologický aspekt Adlerovy psychologie; problém životních cílů, samoty a autenticity

- C. G. Jung a jeho archetypální psychologie; osobní a kolektivní nevědomí, archetyp stínu a individuace; V. E. Frankl a logoterapie; neopsychoanalýza (K. Horneyová a pocit bezpečí, E. Fromm a únikové mechanismy, I. Berlin a otázka svobody)
- Psychologie osobnosti, teorie osobnosti G. Allporta; její geneze, vznik a vývoj vědomí já, utváření osobnosti, její biologická a sociokulturní determinace, sebepojetí; koncepce K. Horneyové
- Struktura a dynamika osobnosti; psychické vlastnosti osobnosti, temperament, schopnosti, potřeba jako základní forma motivu, Maslowova teorie potřeb; stabilizační a egodefenzivní mechanismy
- Základní psychologické typologie (Kretschmer, Jung, Fromm), vrstvy osobnosti, Allportovo proprium, ego a osobnost; hédonismus, vůle a charakter
- Člověk a svobodná vůle; spor Erasma Rotterdamského a M. Luthera ve světle moderní vědy; psychologie a právo; W. James
- Forenzní psychologie a její témata; Lombrosova teorie "rozeného zločince" a její kritika; psychologie výslechu, interpersonální percepce ve výslechové situaci a vědomá kontrola jejích produktů, význam empatie a sebepoznání, verbální a nonverbální komunikace; polygraf
- Lidská agresivita, její příčiny, formy a projevy; K. Lorenz, S. Freud a E. Fromm
- Charakteristika a funkce paměti, zapamatování a zapomínání; psychologie výpovědi a zkoumání její věrohodnosti; klamné vzpomínky a vzpomínkové mezery; E. Loftusová, její experimenty s pamětí a znalecké posudky

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kosek, J. Věda to je určitě, ale o čem?: kapitoly z psychologie. Baset. Praha. 2003.
2. Slater, L. Pandořina skříňka: nejvýznamnější psychologické experimenty dvacátého století. Argo. Praha. 2008.

Ostatní literatura:

1. Frankl, Viktor Emil: Lékařská péče o duši. Základy logoterapie a existenciální analýzy, Cesta, Brno, 1996
2. Freud, Sigmund: O člověku a kultuře, Odeon, Praha, 1990
3. Fromm, Erich: Strach ze svobody, Naše vojsko, Praha, 1993
4. Jung, Carl Gustav: Analytická psychologie. Její teorie a praxe, Academia, Praha, 1993
5. Kosek, Jan: Jak (ne)být sám (se) sebou (úvod), Dokořán, Praha, 2015
6. Nakonečný, Milan: Základy psychologie osobnosti. Management Press, Praha, 1993
7. Tavrisová, Carol; Aronson, Elliot: Chyby se staly (ale ne mou vinou), Dokořán, Praha, 2012

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Psychologie pro právníky je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3, Zkouška je písemná, skládá se z 3 částí. První část tvoří testové otázky (s 1 správnou odpovědí), druhou tvoří několik pojmů či témat k rozsáhlejší textové odpovědi. Poslední část tvoří zpracování stručné eseje na zadané téma.
4. Okruhy otázek ke zkoušce:
    1. Různá pojetí psychologie, psychologické směry a disciplíny; využití a zneužití psychologie
    2. Osobnost z hlediska psychologie (vymezení pojmu, eklekticismus G. Allporta)
    3. Geneze osobnosti (genetické, sociální a kulturní faktory, typy výchovy atd.)
    4. Struktura osobnosti (základní vlastnosti, ego, proprium atd.)
    5. Dynamika osobnosti (stabilizační a egodefenzivní mechanismy)
    6. Sebepojetí
    7. Základní psychologické typologie
    8. Postoje (stereotypy, předsudky)
    9. Motivy
    10. Výslechové chyby
    11. Wundtova experimentální psychologie a Pavlovovy pokusy
    12. Behaviorismus; základní paradigma a pedagogický optimismus – J. B. Watson
    13. Neobehaviorismus – P. C. Tolman, S-O-R
    14. Klasická psychoanalýza – S. Freud
    15. Neopsychoanalýza – K. Horneyová, E. Fromm
    16. Logoterapie – V. E. Frankl
    17. Individuální psychologie a otázka životních cílů – A. Adler
    18. Hlubinná psychologie – C. G. Jung
    19. Tvarová, kognitivní a humanistická psychologie
    20. Základní psychologické typologie – E. Kretschmer, C. G. Jung, E. Fromm
    21. Psychologie a filosofie
    22. Psychologie a náboženství
    23. Hédonismus, vůle a charakter
    24, Problematika svobodné vůle
    25. Forenzní psychologie (vývoj, vztah psychologie a práva, polygraf atd.)
    26. Vývoj osobnosti podle K. Horneyové
    27. Maslowova teorie potřeb
    28. Experimenty J. B. Watsona a „park pro krysy“ B. Alexandra

29. Pocit sounáležitosti a pocit méněcennosti
30. Lombrosova teorie rozeného zločince

5. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. Jan Kosek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Profesní etika v právní teorii a praxi I (HSPV0004)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu společenskovědního základu Profesní etika v právní teorii a praxi I je seznámit studenty a studentky se základními profesně-etickými pojmy, otázkami a dilematy, se kterými se právník může ve své praxi setkat. Seznámení nebude, jak název kurzu napovídá, jen teoretické, ale zejména praktické. Studenti a studentky si na konkrétních případech vyzkouší, jaké situace absolventi a absolventky právnických fakult v praxi řeší, co vše při jejich řešení musí zvažovat a k jakým důsledkům jednotlivá řešení vedou – pro právníka samotného, pro právnický stav i pro společnost.

Důsledné propojení předmětu s praxí budou zajišťovat pozvaní odborníci z řad advokacie, soudnictví a jiných právnických profesí, kteří se budou účastnit výuky. Hranice profesní etiky a její fungování v praxi budeme proto hledat v dialogu s lidmi, kteří rozličné otázky týkající se profesní etiky řeší ve své každodenní praxi.

Předmět je koncipován tak, aby mohli být studenti a studentky v co největší míře zapojeni do průběhu výuky. Vedle besed s odborníky z praxe, řízených diskusí, případových studií, domácí přípravy a samostatné práce čeká studenty a studentky i přehrávání modelových situací.

Studentky a studenti po absolvování předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi I budou nejenom znát základní právní úpravu týkající se jednotlivých právnických povolání (včetně relevantní judikatury), ale budou ji taktéž schopni aplikovat na konkrétní životní situaci. Aplikaci práva přitom budou s to řádně odůvodnit, a to při vědomí možnosti a odůvodnitelnosti alternativních řešení. Své závěry budou studentky a studenti ověřovat především ve vzájemných diskusích. Současně (a chtělo by se říci především) si absolventky a absolventi budou vědomi limitů právní úpravy, a proto svedou při svém rozhodování aplikaci právní úpravy chápat v širším společenském kontextu.

Pro zapsání předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi I bude pozornost věnována tématům vybraným z následujícího výčtu, a to s přihlédnutím k současnému dění v oboru. S aktuálním sylabem budou studenti a studentky seznámeni na prvním semináři.

- Úvod do profesní etiky

- Profesní etika soudců – institucionální zakotvení, práva a povinnosti
- Práva a povinnosti soudce – způsoby naplnění; výběr soudců, kárné řízení
- Soudce a profesní etika – host z justice
- Úvod do profesní etiky advokátů
- Profesní etika advokátů – institucionální zakotvení, práva a povinnosti
- Povinnosti advokáta – mlčenlivost, střet zájmů, odměňování
- Advokát a profesní etika – host z advokacie
- Profesní etika státních zástupců – institucionální zakotvení, práva a povinnosti
- Státní zástupce a profesní etika - host ze státního zastupitelství
- Profesní etika notářů
- Profesní sliby a právníci
- Prezentace seminárních prací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ANZENBACHER, Arno. Úvod do etiky. Praha: Zvon, 1994. 292 str.
2. KRSKOVÁ, Alexandra. Etické desatoro začínajúceho advokáta: (vademecum profesijnej etiky). Bratislava: Iura Edition, 2008. 282 str.
3. MOLITERNO, James E., PATON, P.D. Globální problémy profesní etiky právníků. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 212 s.

Ostatní literatura:

1. OAKLEY, Justin a Dean COCKING. Virtue Ethics and Professional Roles. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 204 str.
2. PARKER, Christine a Adrian EVANS. Inside Lawyers' Ethics. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 288 str.
3. SUSSKIND, Richard E. Tomorrow's Lawyers: an Introduction to Your Future. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2013. 180 str.
4. BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Česká advokátní komora, 2009. 271 str.
5. MARŠÁLEK, Pavel. Právo a společnost. Praha: Auditorium, 2008. 258 str.

Odkazy na další literaturu (včetně literatury beletristické) budou studentkám a studentům poskytnuty na jednotlivých seminářích.

Základní právní předpisy:

1. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
2. Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů
3. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství

4. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
5. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Ostatní právní předpisy:

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)

Související judikatura

1. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/08 ze dne 6. 10. 2010.
2. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. 6. 2002.

Dále vybraná judikatura orgánů s kárnou pravomocí, na kterou budou studentky a studenti upozorněni v průběhu jednotlivých seminářů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Profesní etika v právní teorii a praxi I je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je kombinovaná, tj. sestává se z písemné a ústní části.
4. Absolvování zkoušky spočívá ve vypracování samostatné práce týkající se profesní etiky právníků, kterou studenti a studentky písemně vypracují v podobě seminární práce. Na závěrečném semináři studenti a studentky stručně prezentují a v diskusi s ostatními obhájí závěry své práce.
5. K písemné části zkoušky: Vaším úkolem bude pořídit rozhovor s praktikujícím právníkem či právničkou na téma profesní etiky. Seminární práce bude obsahovat přepis nejdůležitějších částí rozhovoru (v rozsahu max. 3 normostran) a jeho analýzu (v rozsahu přibližně 3 normostran), a to zejména ve vztahu k profesní etice. Doporučujeme k analýze zvolit jedno téma, které vzešlo z rozhovoru, případně už samotný rozhovor věnovat právě jednomu tématu. Smyslem analytické práce je důkladné zpracování vybraného tématu (za využití literatury, rozhodnutí příslušných orgánů apod.), nikoli povšechné zmapování mnoha témat. Práci odevzdávejte prostřednictvím systému TurnItIn. (Detailnější informace o způsobu odevzdání obdržíte emailem v průběhu semestru).
6. K ústní části zkoušky: Vaším úkolem bude představit a stručně obhájit závěry seminární práce na posledním semináři. (Vzhledem k charakteru zkoušky, nejsou zkouškové otázky či okruhy ústní zkoušky stanoveny.)
7. U písemné i ústní části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy, odborné i další relevantní zdroje. U ústní části zkoušky je možné používat písemné vypracování seminární práce.

Mgr. Tomáš Friedel, Ph.D., v. r.
garant předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Dovednostní povinně volitelné předměty

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Úvod do účasti na soudních jednáních (HDPV0001)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Úvod do účasti na soudních jednáních je umožnit studentům, a to hned od prvního ročníku studia, navštívit různá soudní jednání v rámci civilního řízení, trestního řízení i řízení ve správním soudnictví u soudů různých stupňů. Tyto návštěvy a jejich následná společná reflexe v rámci seminářů umožňují studentům nejen porovnat různé typy soudních řízení, ale zejména nahlédnout do fungování české justice a konfrontovat svoji studiem získanou představu o českém soudnictví s praxí v soudních místnostech. Konkrétní zkušenosti s fungováním práva v praxi a jeho kritická reflexe jsou pro budoucí právníky důležité již od nižších ročníků jejich studia.

Předmět je určen pro studenty prvního, příp. druhého ročníku, neboť se soustředí právě na základy, které mají usnadnit podrobnější budoucí studium. V průběhu semestru studenti pravidelně navštěvují soudní jednání a zároveň se jednou za dva týdny setkávají na fakultě v rámci seminářů, na kterých pod vedením vyučujících své zkušenosti z navštívených jednání reflektují. Zároveň se blíže seznamují se základy jednotlivých druhů soudních řízení, a to na základě intenzivní přípravy spočívající v řešení úkolů a zadané četbě.

Student v rámci předmětu získá pevné základní znalosti jednotlivých druhů soudních řízení a jejich vzájemných vazeb, které mu usnadní následné získávání znalostí o jednotlivých druzích řízení v rámci podrobného studia povinných předmětů (občanské právo, trestní právo, správní právo a ústavní právo). Účast na předmětu a plnění seminárních úkolů rozvíjí důležité právní dovednosti, mezi které patří:

- příprava a formulace jednoduchých právních podání,
- používání právních informačních systémů, veřejných rejstříků a seznamů, vyhledávání a interpretace právních norem,
- formulace právních argumentů, analýza konkrétních právních problémů.

Všechny tyto dovednosti budou rozvíjeny v rámci návštěv soudních jednání, účastí na seminářích a intenzivní domácí přípravou spočívající v řešení konkrétních úkolů (např. vyhledání informací, řešení případu apod.).

Účast na soudních jednáních si studenti vybírají podle nabídky poskytnuté na prvním semináři. Nabídka je v průběhu semestru doplňována. Studenti zároveň mohou navštívit jednání dle vlastní volby. Předmět má zároveň studenty motivovat k pravidelné účasti na soudních jednáních ze studijních důvodů.

Pro úspěšné absolvování předmětu se student musí aktivně účastnit a připravovat na semináře (povolena jedna absence), plnit průběžné seminární úkoly, navštívit nejméně pět soudních jednání a zpracovat portfolio předmětu. Zadávání a odevzdávání úkolů k přípravě na jednotlivé semináře bude probíhat prostřednictvím systému Moodle. Návštěvy jednání by měly zahrnout alespoň jedno civilní jednání a jedno hlavní líčení z nabídky poskytnuté vyučujícími.

Pro zapsání předmětu Úvod do účasti na soudních jednáních není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Úvod do účasti na soudních jednáních zahrnuje tyto oblasti:

- analýza případu a zhodnocení průběhu navštíveného soudního jednání v rámci společné reflexe,
- základy soudní soustavy ČR,
- právní informační systémy a další zdroje informací se zaměřením na oblast justice,
- základy civilního řízení (nalézací, vykonávací, insolvenční),
- základy trestního řízení,
- základy ústavního a správního soudnictví,
- práce s právními předpisy,
- řešení právního problému.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vybrané kapitoly z následujících knih (povinná četba bude upřesněna na semináři, vedle toho je možné čerpat z těchto zdrojů dle povahy navštívených jednání):

1. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
2. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
3. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktual. a doplněné vydání podle stavu k 1. 3. 2018. Praha: Leges, 2018. NEBO Fenyk, J., Císařová, D., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 7. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.
4. Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.
5. Kysela, J., Blažková, K., Chmel, J. a kol. *Právnický Olymp: portréty vybraných soudců Ústavního soudu ČR*. Praha: Leges, 2015.
6. Vučka, J. *Právní psaní.* Praha: C. H. Beck, 2019.

7. Vybraná judikatura Ústavního soudu.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Studenti budou pracovat především s těmito právními předpisy:

1. Ústava České republiky,
2. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích,
3. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
4. zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád,
5. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní,
6. zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit a připravovat na semináře (povolena jedna absence),
   - splnit všechny průběžné seminární úkoly a vypracovat závěrečnou skupinovou práci,
   - navštívit nejméně pět soudních jednání (návštěvy jednání by měly zahrnout alespoň jedno civilní jednání a jedno hlavní líčení z nabídky poskytnuté vyučujícími),
   - zpracovat portfolio předmětu obsahující reflexe návštěv soudních jednání a reflexi předmětu.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Teorie a praxe simulovaných soudů (HDPV0002)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Teorie a praxe simulovaných soudů je umožnit studentům prvního ročníku zažít simulované soudní jednání a rozvíjet důležité praktické právní dovednosti (především právní argumentaci, právní psaní, práci se zdroji) a právnické prezentační dovednosti. Výuka práva prostřednictvím simulovaných soudů má dlouholetou tradici na zahraničních univerzitách a stává se též oblíbenou součástí studia na právnických fakultách v České republice. V rámci seminářů se studenti seznámí se základními principy simulovaných soudů, osvojí si potřebné dovednosti a v průběhu semestru připraví a realizují vybrané soudní případy, a to z občanského a trestního práva.

Předmět nabízí studentům možnost aktivně se zúčastnit simulovaného soudu, ať už v roli soudce, žalobce, státního zástupce nebo například právního zástupce žalovaného. Velký důraz je kladen na přípravu na samotná simulovaná soudní jednání. V rámci té studenti mimo jiné navštíví vybrané ústní jednání u soudu a tuto zkušenost budou během seminární výuky reflektovat. Simulované soudy pak vždy proběhnou ve fakultní cvičné soudní síni.

Semináře představují praktický úvod do právní argumentace a základní orientace v práci s právními předpisy a v neposlední řadě poskytují prostor pro rozvoj prezentačních dovedností. Předmět je vhodným prostředkem doplnění a osvojení znalostí a dovedností získávaných v rámci studia povinných předmětů a slouží jako základ pro další studium, především civilního a trestního řízení v rámci předmětů povinného základu ve vyšších ročnících. Absolventi předmětu mohou následně využít široké nabídky možností se zúčastnit různých moot courtů, které pořádá fakulta, studentské spolky či mezinárodní organizace, nebo navštěvovat některou z fakultou nabízených odborných právních praxí.

Pro zapsání předmětu Teorie a praxe simulovaných soudů není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu. Předmět je vzhledem ke svému charakteru určen primárně pro studenty 1. ročníku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Teorie a praxe simulovaných soudů je tvořen těmito semináři:

- Úvod do problematiky simulovaných soudů. Seznámení s předmětem a plánem výuky během semestru. Simulovaný soud jako metoda výuky a její užití v České republice a v zahraničí.

- Teorie simulovaných soudů. Zadání prvního případu, rozdělení rolí.
- Úvod do právní argumentace, základní orientace v práci s právními předpisy.
- Simulovaný soud z trestního práva. Simulované soudní jednání ve fakultní cvičné soudní síni.
- Reflexe simulovaného soudu z trestního práva.
- Příprava simulovaného soudu z občanského práva – zadání případu, rozdělení rolí.
- Další vybrané metody výuky práva – soud ve trojici, cvičné modelové situace.
- Simulovaný soud z občanského práva. Simulované soudní jednání ve fakultní cvičné soudní síni.
- Reflexe simulovaného soudu.
- Závěrečný seminář.

Studenti dále v rámci semestru individuálně navštíví vybrané ústní jednání u soudu a své zkušenosti následně reflektují v rámci seminářů.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vybrané kapitoly z následujících knih (povinná četba bude upřesněna na semináři, vedle toho je možné čerpat z těchto zdrojů dle povahy navštívených jednání):

1. Gerloch, A. *Teorie práva.* 7. vydání. Plzeň, 2017.
2. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo hmotné.* 7. aktual. a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2019. Praha: Leges, 2019.
3. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktual. a doplněné vydání podle stavu k 1. 3. 2018. Praha: Leges, 2018.
4. Knapp, V. *Teorie práva.* Praha: C. H. Beck, 1995.
5. Kysela, J., Blažková, K., Chmel, J. a kol. *Právnický Olymp: portréty vybraných soudců Ústavního soudu ČR*. Praha: Leges, 2015.
6. Tomoszek, M., Kopa, M., Adameova, Z. *Moot court ve výuce práva: Metodická příručka pro studenty i pedagogy.* Olomouc, 2012.
7. Urban, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, Jan a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
8. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
9. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy:

Studenti budou pracovat především s těmito právními předpisy:

1. Ústava České republiky,
2. Listina základních práv a svobod,
3. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
4. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
5. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích,
6. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
7. zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (povoleny jsou maximálně dvě absence),
   - zúčastnit se obou simulovaných soudů,
   - včasně odevzdat všechny průběžné seminární úkoly (především podklady dle příslušných rolí),
   - navštívit vybrané soudní jednání,
   - vypracovat a odevzdat písemnou zprávu ze soudního jednání.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Právní informační systémy (HDPV0003)

Anotace:

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Právní informační systémy je naučit studenty používat právní informační systémy, které jim jako absolventům umožní vyhledat relevantní právní předpisy judikaturu, vnitřní předpisy a jiné relevantní zdroje. Vzhledem k dovednostnímu charakteru tohoto předmětu jsou předpokladem jeho úspěšného absolvování znalosti ohledně struktury právního řádu, jeho jednotlivých prvků (právních norem) a jejich funkčních vztahů. Konkrétně je např. třeba, aby studenti byli schopni porozumět rozdílu mezi právní normou a právním předpisem, rozuměli tomu, co znamená věcná, osobní, časová a teritoriální působnost právní normy, měli dostatečné znalosti ohledně tvorby práva, interpretace práva a aplikace práva. Tyto znalosti v míře dostatečné pro absolvování tohoto předmětu, studenti nabydou předchozím absolvováním povinných předmětů Teorie práva I a Teorie práva II.

Ambicí předmětu je naučit studenty vyhledávat v ČR nejrozšířenějších právních informačních systémech (tj. ASPI, Codexis a Beck), získávat informace i z otevřených zdrojů na internetu, tj. zejména na webech Poslanecké sněmovny a Senátu PČR, vlády, nejvyšších soudů a Ústavního soudu. Předmětem vyhledávání budou jak informace obsažené v právních předpisech ČR (zákonech, podzákonných předpisech i v předpisech samosprávných celků), judikatuře soudů, jakož i v odborné literatuře. Pokud jde o odbornou literaturu, tu se studenti naučí vyhledávat nejen v tuzemských elektronických zdrojích, nýbrž i v mezinárodních elektronických zdrojích, které jsou dostupné na Právnické fakultě UK. Tato dovednost může být pro studenty zvlášť užitečná v souvislosti se zpracováním jejich závěrečných kvalifikačních prací.

Pro zápis předmětu Právní informační systémy je vhodné, aby měl student absolvován předmět Teorie práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Předmět Právní informační systémy je z hlediska své struktury – kromě teoretického úvodu a vysvětlení základních pojmů (data, informace, právní informace) - rozdělen do tří tematických bloků.

Jeden blok se bude zabývat tzv. licencovanými zdroji právních informací, tj.: Beck-online, ASPI a CODEXIS. Druhý blok bude zaměřen na volně dostupné zdroje právních informací v ČR (legislativa, Vláda, PSP, EUR-Lex, rejstříky, věstníky, katastr, ÚS, NS, NSS, eJustice, SDEU, ÚOHS). Účelem třetího bloku předmětu bude naučit studenty efektivně vyhledávat v knihovních zdrojích, a tedy i v mezinárodních elektronických databázích dostupných na PF UK. Práce s těmito zdroji bude zahrnovat e-knihy, e-časopisy a digitální elektronické repositáře.

Tomu odpovídá i konkrétní obsahové zaměření přednášek, jejich pořadí však může být změněno.

- Teoretický úvod – cíl a obsah předmětu
- Právně informační systému Beck – online
- Úvod do práce v právním informačním systému Codexis Academia
- Řešení praktických příkladů v právním informačním systému Codexis Academia
- Úvod do práce v právním informačním systému ASPI
- Řešení praktických příkladů v právním informačním systému ASPI online
- Mezinárodní elektronické databáze dostupné na PF UK
- Volně dostupné zdroje právních informací – Blok I. (legislativa, Vláda, PSP, EUR-Lex, rejstříky, věstníky, katastr)
- Volně dostupné zdroje právních informací – Blok II. (ÚS, NS, NSS, eJustice, SDEU, ÚOHS)
- Strategie vyhledávání v právních informačních systémech, praktické cvičení a aplikace práce s právními předpisy a judikaturou v právních informačních systémech

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

Základní studijní materiály jsou studentům poskytnuty prostřednictvím systému MOODLE, který bude také zejména využíván pro průběžné procvičování probírané látky formou testů.

Ostatní literatura

1. Šavelka, J., Myška, M., Ptašnik, A., Spáčilová, D. Právní informační systémy. Brno: Tribun EU, 2011.
2. Gerloch, A. Teorie Práva. 7. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2017.
3. Cvrček, F. Právní informatika. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010.
4. Cejpek, J. Úvod do právní informatiky. Praha: Karolinum, 1997.
5. Cejpek, J. Informace, komunikace a myšlení. Praha: Karolinum, 1998.
6. Forejtová, M., Tronečková, M. Evropské právo v praxi. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011.

Základní právní předpisy:

Cílem předmětu je naučit studenty vyhledávat právní předpisy a v právních předpisech. Cílem předmětu však není, aby studenti nabyli nějaké konkrétní znalosti z konkrétních právních předpisů. Schopnost vyhledávat v právních předpisech však nelze omezit na nějakou konkrétní sadu právních předpisů, nýbrž na všechny ty, které jsou obsaženy v právních informačních systémech, se kterými budou studenti pracovat.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Právní informační systémy je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou absolvování kolokvia je pravidelná účast na cvičeních Je tolerována pouze jedna absence. Druhou, třetí a maximálně čtvrtou absenci lze nahradit zpracováním dodatečného úkolu. Více jak čtyři absence budou mít za následek nemožnost absolvovat předmět. Prezence studentů bude pravidelně prováděna na začátku hodiny čtením seznamu. Hodina

bude začínat přesně. Za každý pozdní příchod bude třeba též zpracovat dodatečnou domácí úlohu, jejíž rozsah však bude poloviční oproti jedné plnohodnotné absenci.

4. Kolokvium má formu testu v moodle, ve kterém bude třeba prokázat způsobilost vyhledávat právní informace.
5. Předpokladem možnosti podrobit se závěrečnému testu je úspěšné (alespoň na 70 %) vypracování VŠECH domácích úkolů v systému MOODLE. (https://moodle.prf.cuni.cz.) Domácí úkoly budou zadávány vždy z týdne na týden a budou spočívat v zodpovězení sady testových otázek zaměřených na procvičení znalostí, které lze získat ve výuce.
6. Závěrečný test bude mít obdobnou podobu, jako domácí úkoly. Test se bude psát na poslední hodině. Studenti budou mít k dispozici 2 opravné termíny.
7. Podmínkou účasti na kolokviu a úspěšného absolvování předmětu tak je:

   - pravidelná účast na semináři,

   - vypracování všech domácích úkolů a

   - případné zpracování dodatečného úkolu za absence nad jednu povolenou hodinu, nebo za pozdní příchody

   - úspěšné zpracování závěrečného testu
8. Při písemném testu je možné používat veškeré právní předpisy, resp. veškeré zdroje právních informací obsažené v právních informačních systémech, není však možné používat jiné studijní materiály.

prof. JUDr. Karel Beran, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Základy právní informatiky (HDPV0004)

Anotace:

Právní informatika je oborem založeným prof. V. Knappem v polovině 60. let 20. století. Žáci prof. Knappa (Cvrček, Novák) začali vyučovat tento obor od počátku 90. let. Dnes se právní informatika vyučuje na všech právnických fakultách ČR. Základním pracovištěm koncentrujícím výzkum v tomto oboru je Ústav státu a práva AV ČR (ÚSP). Pracovníci ÚSP tak mohou studenty seznámit s nejnovějšími výsledky výzkumu a poskytnout jim originální systémy v ÚSP vyvinuté. ÚSP dlouhodobě spolupracuje s Fakultou informatiky MU, s Českým národním korpusem a dalšími pracovišti v rámci Centra pro výzkum právního jazyka v ÚSP. Výzkumné projekty výše uvedených institucí byly podpořeny GAČR, Grantovou agenturou AV ČR, MŠ, Evropskou komisí (LOIS), Strategií21 AV ČR (viz ASEP).

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Základy právní informatiky je seznámit studenty s posledními výsledky výzkumu a umožnit jim získat praktické dovednosti ve vyhledávání právních informací v právních informačních systémech našich i zahraničních. Vzhledem k probíhajícímu programu Elektronizace výuky práva by měl každý student práva mít možnost osvojit si základní strategie vyhledávání a chápat změny, které elektronizace do výuky samé přinese. Koncepce předmětu je založena na prolínání teoretických základů oboru a jejich praktického využití. Studenti jsou aktivně zapojeni do výuky a všechny postupy si průběžně ověřují na konkrétních informačních systémech.

Všechny používané systémy jsou k dispozici na síti PF UK nebo na WEB. Systém AcaemicLex a manuál k němu si mohou studenti stáhnout pro individuální použití (předpoklad distančního studia).

Pro zápis předmětu Základy právní informatiky je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Teorie práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Základy právní informatiky je pozornost věnována těmto tématům:

- **Obor právní informatika**
  - Vymezení informace a právní informatiky
  - Co právní informatika není
  - Předmět výzkumu v oboru, jazyk, IS, právní řád, analytické programy, doktrína

- Historie právní informatiky v ČR (Knapp, Výživné, Tezaurus, Legislativní inflace, AcademikcLex, LOIS, PES, Elektronizace výuky práva
- Přehled kurzu a metoda výuky

- **Kvantitativní popis právního řádu ČR**
  - Přehled oficiálních sbírek od Mar. Ter.
  - Rozsah publikovaných právních textů – předpisy, judikatura, věstníky atd.
  - Popis vývoje právního řádu ČR
  - Srovnání PŘ ČR, Rakouska a V4
  - Legislativní inflace?
  - Hlavní problémy právního řádu ČR
- **Právní informační systém – konstrukce**
  - Jak se připravují data (pohled za oponu)
  - Popis postupu: OCR, Word, Morfpp – slovník, lemma, Kmen – sémantika,
  - Struktura – Word, Wordperfect, tiskové značky nebo fragmenty
  - Automatické rozpoznávání struktur vyžaduje syntax (legislativní pravidla)
  - Obohacení textu – hypertext, fráze, termíny, rubriky
  - Analytické programy, kontext, lingvistika, právo
- **Parametry IS a Index (Rejstřík)**
  - Index a Texty (součásti, data a programy)
  - Názvy předpisů – metadata
  - Klasifikace podle typů, autorů, věcné a odvětvového řazení
  - Způsoby hledání pomocí Indexu
  - Problém času (platnost, účinnost, stroj času)
  - Relace mezi předpisy (změny, zmocnění, derogace)
- **Plnotextové vyhledávání**
  - Právní slovník, FIX, TVAR, LEMMA, GRUPA (právní jazyk jako množina)
  - Mapa právních textů
  - Rozpoznávání struktur (rubriky, paragrafy, právní věty judikátů, Stephanus)
  - Metoda plnotextového vyhledávání
  - Plnotextové vyhledávání s podporou struktur
  - Kombinace Index, Plnotextové vyhledávaní a struktury
- **Hypertext a redukční archiv**
  - Koncepce hypertextu
  - Formální odkazy (změna, derogace, zmocnění, citace)
  - Ověřování účinnosti předpisu
  - Funkce redukce (metoda vyhledávání, odvětvový systém, tvorba vlastní báze)
  - Rekonstrukce znění předpisu v čase

- **Doktrinální slovníky PES**
  - Normativní slovníky a kontextové slovníky
  - Struktura Hesla
  - Struktura slovníku (ontologie)
  - Korpusy (lingvistická analýza textů)
  - Bonito – SketchEngine (funkce)
- **Vyhledávání v zahraničních systémech**
  - Vyhledání oficiální báze dané země
  - Systémy EU
  - Systém Rady Evropy
  - Trendy v EU
- **Očekávané pokroky v oboru**
  - Podpůrné systémy po právníky (e_Sbírka, e_Legislativa, editory, vzory, MegaWord)
  - Problémy AI v právu
  - Výzkum v AV ČR
  - Elektronizace výuky práva (jak se učit právo, nové učebnice, nakladatelství)
  - Analytické programy nad právními texty
  - Podpora legislativy
- **E_Legislativa a E_Sbírka v ČR**
  - Koncepce a výsledky
- **Praktická cvičení**
  - Praktická cvičení se prolínají s výkladem na úrovni příkladů.
  - Cílem je naučit studenty rutinně pracovat s výše uvedenými programy tak, aby je mohli běžně využívat při výuce teoreticko-historických oborů, pozitivních oborů a legislativě.
  - Smyslem je získat dovednosti a schopnost volit strategie vyhledávání obecně, nezávisející na konkrétních informačních systémech

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

CVRČEK, F., *Právní informatika*, Praha: 2010, zejména kapitola 13 a 14., a literatura obsažená v programech AcademicLex a PES.

Ostatní literatura:

1. CVRČEK, F. Právnický elektronický slovník (PES). *Právník*. Roč. 154, č. 3 (2015), s. 247-260. ISSN 0231-6625
2. CVRČEK, F Produkce a novelizace zákonů v zemích V4 a Rakousku. *Quo vadis, střední Evropo? Metamorfózy práva III.* Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012 - (Jermanová, H.; Cvrček, F.), s. 17-27. ISBN 978-80-87439-06-7.
3. CVRČEK, F. Manuál systému AcaemicLex, Plzeň 2020, studenti jej mají k dispozici v elektronické formě.
4. a dále literatura uvedená v ASEP (F. Cvrček)

Právní předpisy:

Studenti pracují s komplexním právním řádem ČR od roku 1918, evropskými předpisy, judikaturou RE, předpisy jednotlivých států (Francie, Rakousko, Německo atd.).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Základy právní informatiky je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v řešení tří základních úloh, v jejichž rámci má student vyhledat konkrétní právní informace. Otázky jsou odstupňovány podle míry složitosti a tomu odpovídá i škála hodnocení. Doplňující otázky směřují k ověření pochopení teoretických základů oboru.
4. Kolokvium má ověřit, zda student zvládl základní strategie plnotextového vyhledávání s podporou struktur, hypertextového vyhledávání, vyhledávání v doktrinálních slovnících a učebnicích, analýzu právních korpusů a základní orientaci v zahraničních právních informačních systémech.
5. Při řešení úloh je již z povahy kontroly studia možné používat právní předpisy, které s ohledem na charakter předmětu nelze přesněji vymezit. Při řešení úloh není možné používat jiné studijní materiály.

doc. JUDr. František Cvrček, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Čeština v odborné komunikaci (HDPV0005)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Čeština v odborné komunikaci je zefektivnění práce s odborným a administrativním textem (při jeho interpretaci i tvorbě). Studenti se seznámí s jazykovými registry příslušejícími jednotlivým žánrům komunikátů se zvláštním zřetelem ke komunikaci akademické a institucionální. Přiblíží si základní položky jazykové kultury: dichotomii spisovnosti a nespisovnosti; proces utváření jazykové normy a její kodifikaci. Naučí se efektivně používat jazykové příručky a seznámí se s formálními požadavky na zpracování odborných textů (citační norma, kritický aparát, publikační etika).

Pro zapsání předmětu Čeština v odborné komunikaci není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Čeština v odborné komunikaci zahrnuje tato témata:

- Čeština a její uživatelé
- Spisovná a obecná čeština
- Čeština v odborném diskurzu – kritéria správnosti
- Útvary SČ a OČ a jejich vzájemná prostupnost
- Norma – úzus – kodifikace
- Jazyková regulace – preskriptivní a deskriptivní přístup
- Jazykové příručky a jejich využití
- Jazykové korpusy v praxi
- Akademická a institucionální komunikace
- Funkční styly spisovné češtiny (odborný a administrativní)
- Vymezení odb. a adm. stylu po strukturní a komunikační stránce
- Kanonické části odborného textu
- Citační normy a publikační etika

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ČMEJRKOVÁ, DANEŠ, SVĚTLÁ. Jak napsat odborný text. Praha. 1999.
2. ČECHOVÁ, Marie. Čeština: řeč a jazyk. Praha : SPN. 2011 .
3. ČECHOVÁ, Marie. Současná česká stylistika. Praha. 2003.
4. KOŘENSKÝ, CVRČEK, NOVÁK. Juristická a lingvistická analýza právních textů. Praha. 1999.
5. KRAUS, Jiří. Rétorika a řečová kultura. Praha. 2004.
6. KRAUS, Jiří. Rétorika v evropské kultuře. Praha. 1998.
7. ŠANDEROVÁ, Jadwiga. Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách. Praha. 2007.
8. SGALL, HRONEK. Čeština bez příkras. Jinočany. 1992.
9. CVRČEK a kol. aut.. Mluvnice současné češtiny 1. Jak se píše, jak se mluví.. Praha : Karolinum. 2010.
10. kol. aut.. Příruční mluvnice češtiny.. Praha : NLN.
11. PRAVDOVÁ, SVOBODOVÁ, (eds.). Akademická příručka českého jazyka . 1.. Praha. 2014. 978-80-200-2327-8.
12. ŠTÍCHA, František. Akademická gramatika spisovné češtiny. 1.. Praha. 2013. 978-80-200-2205-9.
13. HOFFMANNOVÁ, Jana a kol.. Stylistika mluvené a psané češtiny. 1. Praha. 2016. 978-80-200-2566-1.
14. DANEŠ, František. Kultura a struktura českého jazyka. 1. Praha. 2009. 9788024616483.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v závěrečném testu a seminární práci zadané v průběhu semestru.
4. Známka ze seminární práce tvoří 40 % výsledné známky na základě váženého průměru.
5. Z testu musí student získat nejméně 70 % bodů.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
7. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Praktická stylistika (HDPV0006)

Anotace

V dovednostním povinně volitelném předmětu Praktická stylistika si studenti budou moci v praxi vyzkoušet fungování zásad výstavby textu, jak je znají z předchozí teoretické výuky na středních školách nebo v kurzu Čeština v odborné komunikaci.

Pozornost bude zaměřena především na žánry akademické komunikace, a to jak na interpretaci textu, tak na jeho vlastní výstavbu.

Pro zapsání předmětu Praktická stylistika není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Praktická stylistika zahrnuje tato témata:

SYLABUS TEORETICKÉ ČÁSTI

- Promluva/text a jeho zakotvení v komunikační situaci (mluvčí a adresát, předmět sdělení a komunikační záměr)
- Subjektivní a objektivní slohotvorné činitele, výběr adekvátních jazykových prostředků.
- Uspořádání komunikátu v závislosti na jeho obsahově-logické struktuře. (nadpisy, shrnutí, anotace, členění na odstavce atd.)

V praktické části budou posluchači pracovat s hotovými texty, analyzovat je po stylistické a komunikační stránce, nebo vytvářet texty vlastní, které pak budou společně komentovat.

Součástí výuky bude i workshop zaměřený na esej jako formu akademické závěrečné práce.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika.* 1. Praha : Academia. 1992.
2. ČECHOVÁ, Marie et al . *Čeština - řeč a jazyk*. 3., rozš. a upr. vyd.. 3.. Praha: SPN. 2011.
3. ČECHOVÁ, Marie et al. *Současná česká stylistika*. 1. Praha : ISV. 2003.
4. MISTRÍK, Jozef. *Štylistika*. 2. Bratislava. 1989.
5. HOFFMANNOVÁ, HOMOLÁČ et al. *Stylistika mluvené a psané češtiny*. Praha : Academia. 2016.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná. Výsledná známka se skládá s následujících položek:
   - ústní prezentace (stylistická analýza textu) – 25 % na základě váženého průměru,
   - hodnocení prezentací ostatních posluchačů (evaluační formuláře) – 15 % na základě váženého průměru,
   - domácí práce podle aktuálního zadání během semestru – celkem 60 % na základě váženého průměru.
4. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Praktika z českého jazyka (HDPV0007)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Praktika z českého jazyka není systematické opakování středoškolského učiva českého jazyka, je soustředěn na ty položky gramatiky, které mohou být problematické v akademické a institucionální komunikaci nebo jinak ztěžovat interpretaci textu. Těmto položkám (pravopis cizích slov a jejich flexe, velká písmena, interpunkce, slovosled a aktuální členění věty) pak bude věnována pozornost v teoretickém výkladu, komentáři konkrétních jazykových jevů i v praktických (stylizačních, transpozičních aj.) cvičeních. Studenti budou vedeni k tomu, aby pozorněji sledovali současnou jazykovou praxi a dokázali ji nejen kriticky hodnotit, ale i pojmenovat a popsat faktory, které považují za kritické.

Pro zapsání předmětu Praktika z českého jazyka není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Praktika z českého jazyka zahrnuje tato témata:

Pravopis

- vybrané případy etymologického pravopisu
- pravopis přejatých slov
- spřežky
- velká písmena (místní jména, názvy institucí, názvy obchodních korporací)
- data, číselné údaje, zkratky, tituly

Morfologie a slovotvorba

- problematické případy flexe jmen a sloves
- flexe přejatých slov
- mluvená a psaná podoba češtiny
- slovotvorba a sémantika

Syntax

- odchylky ve větné skladbě a jejich vliv na interpretaci (srozumitelnost)
- interpunkce
- slovosled
- aktuální členění věty
- glutinační intervaly

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. CVRČEK, Václav a kol. . Mluvnice současné češtiny. 1, Jak se píše a jak se mluví. Vyd. 1. . 2010.
2. HLAVSA, Zdeněk et al. Pravidla českého pravopisu: s dodatkem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky . Vyd 2., op. Praha: Academia. 1998.
3. GREPL, Miroslav a kol. Příruční mluvnice češtiny. . Vyd 2., op. Praha: NLN. 2008. .
4. KOSTEČKA, Jiří. Český jazyk pro 1.(2., 3., 4,) ročník gymnázií. 2., upr. v. Praha: SPN . 2009.
5. ŠMILAUER, Vladimír. Nauka o českém jazyku: Pomocná kniha pro vyučování na školách II. cyklu. . 6. vyd. Praha: SPN. 1982.
6. ŠTÍCHA, František a kol.. Akademická gramatika spisovné češtiny. 1.vyd.. Praha: Academia. 2013.
7. PRAVDOVÁ, Markéta, ed. a SVOBODOVÁ, Ivana, ed. Akademická příručka českého jazyka. Vyd. 1. Praha: Academia. 2014.
8. Internetová jazyková příručka ÚJČ AVČR (on-line)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Výsledná známka se skládá z následujících položek:
   - závěrečný test (alespoň 70 % bodové dotace)
   - domácí práce podle aktuálního zadání během semestru
   - školní písemné práce podle aktuálního zadání během semestru
4. Hodnocení domácích a školních písemných prací tvoří celkem 60 % výsledné známky na základě váženého průměru.
5. U závěrečného testu není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře

80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Español práctico 1 (HDPV0008)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Español práctico 1 je určen pokročilejším studentům, kteří chtějí rozšiřovat svou slovní zásobu ve španělštině a zlepšovat písemný i mluvený projev. Studenti zde budou procvičovat především dovednosti jako je interpretace a reprodukce přečteného a vyslechnutého textu, naučí se klasifikovat a uspořádávat informace získané z různých zdrojů a strukturovaně prezentovat své postoje a názory. Seznámí se také se základními stylistickými a prezentačními strategiemi klíčových komunikátů akademické praxe (CV, motivační dopis, oficiální žádost, prezentace referátu)

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Pro zapsání předmětu Español práctico 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Español práctico 1 zahrnuje tato témata:

- actividades (taller de redacción)
- búsqueda lexicográfica diccionarios : DLE, seznam.cz, goodrae, dirae
- ordenamiento de información resumen, anotación infomre, CV
- formulación de una petición carta formal, carta de motivación, respuesta a la oferta
- formulación de opinión evaluación de un discurso, argumentación

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ortografía de la lengua española. on-line.
2. Diccionario de la lengua española. on-line.
3. Diccionario panhispánico de dudas. on-line.
4. Cervera, Ángel. Guía para la redacción y el comentario de texto. Madrid. 2004. 84-2399196-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná. Výsledná známka se skládá ze tří složek:
   - ústní prezentace (70-100%)
   - hodnocení prezentací ostatních posluchačů (hojas de evaluación) (70-100%)
   - domácí práce zadané v průběhu semestru (70-100%)
4. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100 - 91	výborně
90-81	velmi dobře
70-80	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Español práctico 2 (HDPV0009)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Español práctico 2 volně navazuje na předmět Español práctico 1. Rozšiřuje jeho obsah o překladatelské dovednosti. Předmět je zaměřen na překlad ze španělštiny. Studenti se v něm seznámí s postupy analýzy textu bezpodmínečně předcházející překladu. Naučí se pracovat s elektronickými lexikografickými nástroji a korpusy. V praktické části si vyzkouší překlady textů z odlišných žánrů (odborný text – výklad, administrativní/právní, publicistický, literární.)

Budou mít možnost srovnat metody týmové a individuální práce při překladu. Výsledky mohou konfrontovat při společných diskusích nad zpracovanými texty.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Pro zapsání předmětu Español práctico 2 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Español práctico 2 zahrnuje tato témata:

- Métodos de búsqueda lexicográfica
- Estrategias de interpretación de textos (técnicos, administrativos, periodísticos, literarios).
- Estrategias de trabajo en grupo, traducción conjunta
- Instrumentos electrónicos para la traducción (corpus).
- Taller de traducción: textos científicos y técnicos, periodísticos, administrativos y literarios.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ortografía de la lengua española. on-line.
2. Diccionario de la lengua española. on-line.
3. Diccionario panhispánico de dudas. on-line.

4. Cervera, Ángel. Guía para la redacción y el comentario de texto. Madrid. 2004. 84-2399196-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná. Výsledná známka se skládá ze tří složek.
   - překlad podle aktuálního zadání v rozsahu 5 normostran (70-100%)
   - prezentace pracovní verze překladu (70-100%)
   - domácí práce zadané v průběhu semestru (70-100%)
4. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Český jazyk pro rodilé mluvčí slovenštiny (HDPV0010)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Český jazyk pro rodilé mluvčí slovenštiny je určen rodilým mluvčím slovenštiny, kteří potřebují kultivovat psaný i mluvený projev v českém jazyce po pravopisné a gramatické stránce.

Výuka bude soustředěna na hlavní problematické body gramatických a lexikálních interferencí mezi oběma jazyky.

Po absolvování předmětu by měli studenti být schopni základní orientace v pravopisu a gramatice češtiny, ovládat základní konjugační a deklinační typy a odlišovat významy lexikálních jednotek, které jsou v češtině a slovenštině homofonní.

Měli by také vědět, jakými nástroji řešit případné problémy a nejasnosti (kodifikační příručky, databáze).

V mluveném projevu by měli být schopni se plynule vyjadřovat ve spisovné češtině i bez předchozí přípravy.

Pro zapsání předmětu Český jazyk pro rodilé mluvčí slovenštiny není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Český jazyk pro rodilé mluvčí slovenštiny zahrnuje výklad vybraných položek z gramatiky, pravopisu a slovotvorby bude doplněn praktickými cvičeními s důrazem na vlastní kompozice.

Studenti by v semináři měli pracovat průběžně, součástí výuky bude společný komentář domácích prací. Hlavní témata:

- pravopis češtiny a slovenštiny (psaní s/z, psaní i/y ve shodě, pravopis přejatých slov)
- Spisovná výslovnost češtiny
- Morfologie: srovnání deklinačních skupin, srovnání slovesných systémů
- Lexikum a slovotvorba: konfrontace základních slovotvorných principů češtiny a slovenštiny, "false friends"

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. SOKOLOVÁ, MUSILOVÁ, SLANČOVÁ. Slovenčina a čeština. (Synchrónne porovnanie s cvičeniami) Filozofická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave. Bratislava, 2005.
2. CVRČEK, Václav a kol. Mluvnice současné češtiny. 1, Jak se píše a jak se mluví. Vydání druhé. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2015. 416 stran. ISBN 978-80-246-2812-7
3. ŠTÍCHA, František a kol. Velká akademická gramatika spisovné češtiny. Vydání první. Praha: Academia, 2018- . svazky. ISBN 978-80-200-2719-1.
4. Internetová jazyková příručka
5. ADAM, Robert et al., Úvodní jazykový seminář: výklad a cvičení. Praha: Karolinum, 2014.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Výsledná známka je složena z následujících položek:
   - prezentace na téma zadané v průběhu semestru – 25 % výsledné známky na základě váženého průměru,
   - hodnocení prezentací ostatních posluchačů (evaluační dotazníky) – 15 % výsledné známky na základě váženého průměru,
   - domácí písemné práce podle zadání v průběhu semestru – 60 % výsledné známky na základě váženého průměru.
4. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Úvod do společenskovědní metodologie pro právníky (HDPV0011)

Anotace

Jaké má právo reálné důsledky? Co soudci, občané či úředníci považují za právo a čím se řídí? Jak zjišťovat, zda je právo vykonáváno v souladu s teorií? Jaké jsou důsledky přijatých zákonů a které intervence jsou efektivní a proč? Těmito a mnohými dalšími otázkami se zabývají empirické právní vědy. Abychom na ně byli schopni co nejspolehlivěji odpovědět (a nespoléhali se u toho na dojmologii), potřebujeme znát a používat společenskovědní výzkumné metody.

Dovednostní povinně volitelný předmět Úvod do společenskovědní metodologie pro právníky představí základy společenského výzkumu a jeho paradigmata, možná využití společenskovědních metod v právu, poskytne návod, jak si klást správné otázky a formulovat návrh výzkumu, a představí základní společenskovědní metody.

Předmět je proto vhodný zejména pro ty, kteří přemýšlejí o roli práva ve společnosti a jejím zkoumání. Těm, kteří uvažují o napsání SVOČ, zvolení vhodného tématu diplomové práce či přihlášce do doktorského studia, poskytne vhled do toho, co je reálně možné. Všichni účastníci by pak měli být schopni tyto znalosti použít pro interpretaci sociologických, ekonomických a psychologických výzkumů, které hrají čím dál větší roli i v právu.

Výuka předmětu probíhá formou diskuze a aktivit navazujících na povinnou četbu, přičemž od účastníků se očekává, že na každý seminář přečtou 2-3 články či kapitoly v českém či anglickém jazyce. Semináře bývají běžně zakončené obědem v menze se zájemci, kdy se neformálně diskutuje jak o společenskovědním výzkumu, tak o dalších tématech. Předmět je zakončen sepsáním návrhu výzkumu, ke kterému každý účastník dostane individuální zpětnou vazbu.

Pro zapsání předmětu Úvod do společenskovědní metodologie pro právníky není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Úvod do společenskovědní metodologie pro právníky budou probrána následující témata, jejichž rozpětí se může mírně rozšířit či zúžit zejména v závislosti na svátcích a děkanských či rektorských volnech připadajících v daném akademickém roce na den výuky.

- Vztah teorie a empirie.

- Pozitivismus ve společenských vědách.
- Kauzalita a korelace.
- Experimenty a kvaziexperimenty.
- Kvantitativní, kvalitativní a smíšené metody.
- Návrh empirického výzkumu a jeho jednotlivá stádia.
- Výzkumné otázky a hypotézy: Proč jsou důležité a jak je formulovat?
- Etika a výzkum
- Plagiátorství a citování
- Data: Jejich typy a jak je získat.
- Vzorek, populace a možnosti generalizace.
- Validita a reliabilita.
- Kvantitativní metody (2 semináře)
- Kvalitativní metody (2 semináře)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DISMAN, Miroslav. J*ak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2002
2. BACHMAN, Ronet a Russell K. SCHUTT. *The practice of research in criminology and criminal justice*. 5th ed. Los Angeles: SAGE Publications, 2014.
3. BRYMAN, A. *Social Research Methods.* 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2012.
4. Speciální číslo Jurisprudence 6/2016.

Ostatní literatura:

1. LUKER, Kristin. Salsa dancing into the Social Sciences. Cambridge: Harvard University Press, 2010
2. PUNCH, K. F. *Úspěšný návrh výzkumu.* Praha: Portál, 2015.
3. DENNEY, A.S., TEWKSBURY, R. How to write a literature review. *Journal of Criminal Justice Education.* 2013, 24(2), str. 218-234, DOI: 10.1080/10511253.2012.730617

Odkazy na další literaturu budou studentkám a studentům poskytnuty na jednotlivých seminářích.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium bude uděleno na základě zpracování návrhu výzkumu, který obsahuje strukturovaný abstrakt a hlavní část výzkumu, jež zahrnuje následující části:

- Úvod: Proč je konkrétní otázka zajímavá, proč konkrétní výzkumník chce danou otázku zkoumat a co to může nabídnout.
- Shrnutí současného poznání: Definice toho, co se ví o určité oblasti; shrnutí jak zahraničního, tak i českého výzkumu. Inspiraci lze vzít v článku týkající se literature review.
- Zaměření výzkumu, výzkumné otázky obecná a specifická: Stanovení oblasti výzkumu + proč je potřeba toto zkoumat a co nám to může dát (významnost otázky)
- Metodologie: Jaké metody a jakým způsobem budou použity; je třeba, aby navazovaly na metody použité v ostatních výzkumech, popř. vysvětlily, proč budou použité jiné/jinak. Dále jaká data budou potřeba získat a popis plánovaného postupu získání dat.
- Závěr: Shrnutí výzkumu na cca 5-10 % z celkového rozsahu; v závěru přitom nesmí být vyjádřena žádná myšlenka, která nebyla vyjádřena výše

4. Podmínkou udělení kolokvia je také účast na všech seminářích, akceptovány jsou dvě absence.
5. Při zpracování návrhu výzkumu je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Simulace v oblasti uprchlického a migračního práva (HDPV0012)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Simulace v oblasti uprchlického a migračního práva je skrze LARP seznámit studenty s problematikou uprchlického a migračního práva. Jde o výuku práva skrze simulaci v realitě. Studenti v průběhu prodlouženého víkendu vystupují v určitých rolích, a skrze uměle vytvořené situace se učí reagovat právně relevantním způsobem, tj. analyzovat a přinášet řešení právních problémů. Z hlediska znalostí si studenti sami nejprve načtou relevantní prameny náležející k jejich roli (např. mezinárodní smlouvy v oblasti uprchlického či humanitárního práva), poté si získané znalosti vyzkouší a ve zpětné vazbě se skrze vlastní otázky doberou podstaty právní úpravy.

Zásadní složkou je zpětná vazba, která probíhá po skončení simulace. Jedná se o několik hodin trvající diskusi nad zážitky, k nimž je vztahována právní úprava. Studenti se naučí řadě dovedností, především pak:

- používat právo ve vypjatých situacích,
- schopnost vyjednávat,
- schopnost formulovat právní argument,
- schopnost komunikovat s neprávníky, kteří musejí respektovat právní normy,
- schopnost práce v týmu,
- otestována je schopnost zachovat si nadhled a zdravý rozum v zátěžových situacích.

Pro zapsání předmětu Simulace v oblasti uprchlického a migračního práva není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu. Předmět je tak vhodný již pro studenty 1. ročníku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu Simulace v oblasti uprchlického a migračního práva patří:

- konkrétní aspekty mezinárodní, evropské a vnitrostátní právní úpravy,
- judikatura vnitrostátních soudů, ESLP, SDEU,
- evropské právo v cizinecké a azylové oblasti,

- aplikace práva jinými osobami než právníky,
- práce v týmu ve ztížených podmínkách,
- vyjednávání.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o předmět založený na simulaci, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury zadané v rámci předmětu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je aktivní účast na simulaci a zpětné vazbě.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Jarní výjezdní seminář z ústavního práva (HDPV0013)

Anotace

Dovednostní předmět Jarní výjezdní seminář z ústavního práva je určen pro studenty všech ročníků Právnické fakulty UK se zájmem o ústavní právo, státovědu, politologii či politickou a právní filosofii a představuje jedinečnou příležitost vyzkoušet si vědeckou tvůrčí činnost v celé její šíři – od výběru tématu práce a vypracování abstraktu přes zpracování daného tématu a sepsání odborného příspěvku až po jeho presentaci kolegům z akademické obce či publikaci v odborném sborníku.

V rámci výjezdního semináře se studenti praktickou formou naučí zejména základům vědecké práce a akademického psaní, včetně presentace vlastních výstupů před odborným publikem.

Přihlašování na seminář neprobíhá v SISu, avšak formou zaslání anotace příspěvku v délce nejméně 1,800 znaků, ve které student formuluje svou představu zpracování daného tématu, včetně stručného náčrtu jeho zamýšleného obsahu, a přehled relevantní literatury. Vzhledem k zájmu každoročně převyšujícímu kapacitní možnosti výjezdního semináře probíhá výběr studentů právě na základě zaslaných anotací. Při výběru je rozhodující kvalita, nikoli pořadí, v jakém byla anotace zaslána. Tematický překryv anotací není důvodem k vyřazení, nýbrž je řešen tematickou koordinací příspěvků ze strany garantů.

Zájemci o účast na semináři mohou požádat garanty o pomoc s výběrem tématu, relevantní literatury i se samotnou přípravou příspěvku.

Se seminárními pracemi lze též soutěžit ve Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) a nejlepší práce jsou každoročně vydávány v odborném sborníku.

Call for Papers nadcházejícího ročníku výjezdního semináře je zveřejňován na internetových stránkách Právnické fakulty UK obvykle již v průběhu prosince.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět je možné opakovaně zapsat (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Každý ročník Jarního výjezdního semináře z ústavního práva je zastřešen odlišným právně-politologickým fenoménem, a tedy i jednotlivá témata příspěvků se každý rok liší. Zaměření nadcházejícího ročníku je vyhlašováno v rámci Call for Papers na internetových stránkách Právnické fakulty UK.

Tematické zaměření předchozích ročníků:

2006: Volební systémy a volební právo
2007: Parlamentarismus
2008: Hlava státu
2009: Ústavní soudnictví
2010: Volební právo a formy přímé demokracie
2011: Parlamenty – funkce, kultura, procedury, vztah k dalším orgánům
2012: Vláda, státní správa, samospráva, nezávislé orgány
2013: Stýkání a potýkání ústavního, mezinárodního a evropského práva
2014: Rovnost a zákaz diskriminace
2015: Ústavní teorie
2016: Ústavní právo a ekonomie
2017: Omezování svobod z důvodu veřejného zájmu
2018: Parlament a parlamentarismus
2019: Ústava a policy: Ústavní obsahové limity stanovování státní politiky

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literatura je odvislá od zvoleného tématu a liší se student od studenta. V případě zájmu studenta je však garant hotov pomoci s jejím výběrem.

Níže uvedená literatura je tedy charakteru spíše přehledového:

1. Antoš, M.: Principy voleb v České republice, Praha 2008
2. Bahýľová, L.; Filip, J.; Molek, P.; Podhrázký, M.; Suchánek, R.; Šimíček, V.; Vyhnánek, L.: Ústava České republiky. Komentář, Praha 2010
3. Bartoň, M. a kol.: Základní práva, Praha 2016
4. Bobek, M.; Boučková, P.; Kühn, Z. (ed.): Rovnost a diskriminace, Praha 2007
5. Dorsen; Rosenfeld; Sajó; Baer: Comparative Constitutionalism: Cases and Materials, St. Paul 2010
6. Filip, J.: Ústavní právo České republiky, 4. vydání, Brno 2003
7. Gerloch, A.; Kysela, J. (eds.): 20 let Ústavy České republiky. Ohlédnutí zpět a pohled vpřed, Praha 2013
8. Ginsburg; Dixon (ed.): Comparative Constitutional Law, Cheltenham, 2011
9. Holländer, P.: Základy všeobecné státovědy, 2. vydání, Plzeň 2009
10. Klokočka, V.: Ústavní systémy evropských států, 2. vydání, Praha 2006
11. Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář, Praha 2012
12. Kortmann; Fleuren; Voermans (ed.): Constitutional Law of 10 EU Member States: The 2004 Enlargement, Deventer 2006
13. Kosař, D.; Vyhnánek, L.; Kühn, Z.; Antoš, M.: Ústavní právo. Casebook, Praha 2015

14. Kysela, J.: Ústava mezi právem a politikou. Uvedení do ústavní teorie, Praha 2014
15. Molek, P.: Právo na spravedlivý proces, Praha 2012
16. Molek, P.: Politická práva, Praha 2014
17. Molek, P.: Základní práva. Sv. 1. Důstojnost, Praha 2017
18. Ondřejek, P.: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod, Praha 2012
19. Pavlíček, V. a kol.: Ústavní právo a státověda. II. díl. Ústavní právo České republiky, 2. vydání, Praha 2015
20. Prakke; Kortmann (ed.): Constitutional Law of 15 EU Member States, Deventer 2004
21. Rosenfeld, M.; Sajó, A (ed.): The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law, Oxford 2012
22. Rychetský, P.; Langášek, T.; Herc, T.; Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář, Praha 2015
23. Sládeček, V.; Mikule, V.; Suchánek, R.; Syllová, J.: Ústava ČR. Komentář, 2. vydání, Praha 2016
24. Tushnet; Fleiner; Saunders (ed.): Routledge Handbook of Constitutional Law, London 2013
25. Wagnerová, E. a kol.: Listina základních práv a svobod. Komentář, Praha 2012
26. Wintr, J.: Principy českého ústavního práva, 4. vydání, Praha 2018

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Jarní výjezdní seminář z ústavního práva je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje písemnou a ústní část.
4. Písemná část kolokvia sestává z vypracování odborného příspěvku na vybrané téma, jež podléhá předchozímu schválení garantem předmětu. Příspěvek musí být v rozsahu 14,400 až 36,000 znaků včetně poznámek pod čarou (tedy 8 až 30 normostran) a dostát standardům odborné práce (tj. zejména členění textu do kapitol, řádná citace a zdrojování). Termín pro zaslání příspěvku je každoročně zveřejňován na internetových stránkách Právnické fakulty UK v rámci Call for Papers na daný ročník výjezdního semináře z ústavního práva.
5. Ústní část kolokvia probíhá v rámci výjezdního semináře formou presentace napsané práce v délce nepřesahující 15 minut a aktivní účastí studenta v navazující diskusi o zpracovaných tématech.
6. U písemné části kolokvia je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Letní výjezdní seminář z ústavního práva (HDPV0014)

Anotace

Dovednostní předmět Letní výjezdní seminář z ústavního práva je určen pro studenty všech ročníků Právnické fakulty UK se zájmem o ústavní právo, státovědu, politologii či politickou a právní filosofii a představuje jedinečnou příležitost vyzkoušet si vědeckou tvůrčí činnost v celé její šíři – od výběru tématu práce a vypracování abstraktu přes zpracování daného tématu a sepsání odborného příspěvku až po jeho presentaci kolegům z akademické obce či publikaci v odborném sborníku.

V rámci výjezdního semináře se studenti praktickou formou naučí zejména základům vědecké práce a akademického psaní, včetně presentace vlastních výstupů před odborným publikem.

Přihlašování na seminář neprobíhá v SISu, avšak formou zaslání anotace příspěvku v délce nejméně 1,800 znaků, ve které student formuluje svou představu zpracování daného tématu, včetně stručného náčrtu jeho zamýšleného obsahu, a přehled relevantní literatury. Vzhledem k zájmu každoročně převyšujícímu kapacitní možnosti výjezdního semináře probíhá výběr studentů právě na základě zaslaných anotací. Při výběru je rozhodující kvalita, nikoli pořadí, v jakém byla anotace zaslána. Tematický překryv anotací není důvodem k vyřazení, nýbrž je řešen tematickou koordinací příspěvků ze strany garantů.

Zájemci o účast na semináři mohou požádat garanty o pomoc s výběrem tématu, relevantní literatury i se samotnou přípravou příspěvku.

Se seminárními pracemi lze též soutěžit ve Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) a nejlepší práce jsou každoročně vydávány v odborném sborníku.

Call for Papers nadcházejícího ročníku výjezdního semináře je zveřejňován na internetových stránkách Právnické fakulty UK obvykle již v průběhu dubna.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět je možné opakovaně zapsat (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Každý ročník Letního výjezdního semináře z ústavního práva je zastřešen odlišným právně-politologickým fenoménem, a tedy i jednotlivá témata příspěvků se každý rok liší. Zaměření nadcházejícího ročníku je vyhlašováno v rámci Call for Papers na internetových stránkách Právnické fakulty UK.

Tematické zaměření předchozích ročníků:

2008: Turisticko-lidskoprávní seminář
2009: Lisabonská smlouva
2010: Politická práva a jejich limity v demokratické společnosti
2011: Hospodářská, sociální a kulturní práva
2012: Justice a spravedlivý proces
2013: Komparativní ústavní právo
2014: Ústavní problémy politického procesu
2015: Základní lidská práva a svobody
2016: Ústavněprávní instituty v čase
2017: Aktuální problémy demokracie
2018: Poměřování lidských práv
2019: Brexit v zrcadle ústavního práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literatura je odvislá od zvoleného tématu a liší se student od studenta. V případě zájmu studenta jsou však garanti hotovi pomoci s jejím výběrem.

Níže uvedená literatura je tedy charakteru spíše přehledového:

1. Antoš, M.: Principy voleb v České republice, Praha 2008
2. Bahýľová, L.; Filip, J.; Molek, P.; Podhrázký, M.; Suchánek, R.; Šimíček, V.; Vyhnánek, L.: Ústava České republiky. Komentář, Praha 2010
3. Bartoň, M. a kol.: Základní práva, Praha 2016
4. Bobek, M.; Boučková, P.; Kühn, Z. (ed.): Rovnost a diskriminace, Praha 2007
5. Dorsen; Rosenfeld; Sajó; Baer: Comparative Constitutionalism: Cases and Materials, St. Paul 2010
6. Filip, J.: Ústavní právo České republiky, 4. vydání, Brno 2003
7. Gerloch, A.; Kysela, J. (eds.): 20 let Ústavy České republiky. Ohlédnutí zpět a pohled vpřed, Praha 2013
8. Ginsburg; Dixon (ed.): Comparative Constitutional Law, Cheltenham, 2011
9. Holländer, P.: Základy všeobecné státovědy, 2. vydání, Plzeň 2009
10. Klokočka, V.: Ústavní systémy evropských států, 2. vydání, Praha 2006
11. Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář, Praha 2012
12. Kortmann; Fleuren; Voermans (ed.): Constitutional Law of 10 EU Member States: The 2004 Enlargement, Deventer 2006
13. Kosař, D.; Vyhnánek, L.; Kühn, Z.; Antoš, M.: Ústavní právo. Casebook, Praha 2015
14. Kysela, J.: Ústava mezi právem a politikou. Uvedení do ústavní teorie, Praha 2014

15. Molek, P.: Právo na spravedlivý proces, Praha 2012
16. Molek, P.: Politická práva, Praha 2014
17. Molek, P.: Základní práva. Sv. 1. Důstojnost, Praha 2017
18. Ondřejek, P.: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod, Praha 2012
19. Pavlíček, V. a kol.: Ústavní právo a státověda. II. díl. Ústavní právo České republiky, 2. vydání, Praha 2015
20. Prakke; Kortmann (ed.): Constitutional Law of 15 EU Member States, Deventer 2004
21. Rosenfeld, M.; Sajó, A (ed.): The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law, Oxford 2012
22. Rychetský, P.; Langášek, T.; Herc, T.; Mlsna, P. a kol. Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář, Praha 2015
23. Sládeček, V.; Mikule, V.; Suchánek, R.; Syllová, J.: Ústava ČR. Komentář, 2. vydání, Praha 2016
24. Tushnet; Fleiner; Saunders (ed.): Routledge Handbook of Constitutional Law, London 2013
25. Wagnerová, E. a kol.: Listina základních práv a svobod. Komentář, Praha 2012
26. Wintr, J.: Principy českého ústavního práva, 4. vydání, Praha 2018

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Letní výjezdní seminář z ústavního práva je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje písemnou a ústní část.
4. Písemná část kolokvia sestává z vypracování odborného příspěvku na vybrané téma, jež podléhá předchozímu schválení garantem předmětu. Příspěvek musí být v rozsahu 14,400 až 36,000 znaků včetně poznámek pod čarou (tedy 8 až 30 normostran) a dostát standardům odborné práce (tj. zejména členění textu do kapitol, řádná citace a zdrojování). Termín pro zaslání příspěvku je každoročně zveřejňován na internetových stránkách Právnické fakulty UK v rámci Call for Papers na daný ročník výjezdního semináře z ústavního práva.
5. Ústní část kolokvia probíhá v rámci výjezdního semináře formou presentace napsané práce v délce nepřesahující 15 minut a aktivní účastí studenta v navazující diskusi o zpracovaných tématech.
6. U písemné části kolokvia je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Čtení k právnímu a politickému myšlení (HDPV0015)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět Čtení k právnímu a politickému myšlení je založen na společné četbě textů vztahujících se k právnímu či politickému myšlení. Výuka se vždy zaměřuje na jednoho autora nebo jeden problém, který bude podrobován hlubšímu zkoumání, přemýšlení a diskusi.

Předmět obsahuje a) úvodní přednášku garanta předmětu, b) společnou četbu základního textu či textů a navazující diskusi (podepřenou domácí přípravou studentů) a c) referáty studentů k právním aspektům jednotlivých tematických okruhů.

Předmět rozvíjí studentovu dovednost:

- analyzovat,
- formulovat a prezentovat argumenty a protiargumenty
- identifikovat a analyzovat právní, právně- filosofické a politicko- filosofické problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení.

Pro zápis předmětu Čtení k právnímu a politickému myšlení je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Teorie práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Sylabus předmětu Čtení k právnímu a politickému myšlení je každý akademický rok jiný, podle toho, jaká díla se čtou.

Sylabus pro rok 2019/2020: Izraelský historik Yuval Noah Harari (*1976) ve svých bestsellerech „Sapiens. Stručné dějiny lidstva“, „Homo deus. Stručné dějiny zítřka“ a „21 lekcí pro 21. století“ sleduje vývoj lidstva a změny jeho fungování ve světě – od kognitivní revoluce (před 70 000 lety), přes zemědělskou revoluci (před 10 000 lety), sjednocení lidstva (cca před 1000 lety) a vědeckou revoluci (před 500 lety) až k možná nepříliš vzdálenému ovládnutí světa a vědomí umělou inteligencí, genetickým inženýrstvím a dalšími technologiemi, které by v neblahé vizi mohly rozpojit lidstvo na mocnou menšinu lidí-bohů a velkou většinu zbytečných lidí. Budeme si číst Harariho texty a společně diskutovat, jak se různé vývojové fáze a problémy lidstva odrazily a odrážejí v dějinách, současnosti a možná trochu i budoucnosti státu a práva.

Protože garant předmětu rozumí spíše minulosti, přizval si na současné a budoucí problémy jako spoludiskutéra doktoranda katedry politologie a sociologie Jana Hořeňovského, který na úvahách Harariho a dalších autorů vystavěl svůj pozoruhodný projekt disertační práce s názvem

„Právo, společnost a nové technologie 21. století“, v níž se bude věnovat právním důsledkům významných civilizačních posunů, jako jsou umělá inteligence a genetické inženýrství.

Na každou hodinu si všichni přečtou předepsané kapitoly a vybraná tří- až čtyřčlenná skupina bude mít max. desetiminutové úvodní slovo, v rámci kterého nebude kapitoly převypravovat, ale pokusí se nastínit, jak na Hararim líčené skutečnosti a jevy reagovalo právo nebo jak by na ně reagovat mělo. Od tohoto úvodní slova se pak bude odvíjet diskuse.

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

1. Harari, Y. N.: *Sapiens: A Brief History of Humankind. London 2014 (česky* Sapiens. Stručné dějiny lidstva, 2. vydání, Voznice 2014)
2. Harari, Y. N.: *Homo Deus: A Brief History of Tomorrow. London 2016 (česky* Homo deus. Stručné dějiny zítřka, Voznice 2017)
3. Harari, Y. N.: *21 Lessons for the 21st Century. London 2018 (česky* 21 lekcí pro 21. století, Voznice 2019)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Čtení k právnímu a politickému myšlení je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Úspěšné absolvování kolokvia je podmíněno aktivní účastí studenta na výuce, průběžnou četbou a diskusí a přípravou úvodní prezentace. Opravné termíny nejsou vypisovány.
4. V rámci přípravy prezentace je možné používat veškeré studijní materiály a umožňuje-li to povaha prezentovaného, pak i veškeré právní předpisy.

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Mediální příprava pro právníky (HDPV0016)

Anotace

Média zastávají v dnešní společnosti významnou roli a vše nasvědčuje tomu, že tato role bude do budoucna ještě růst. Je proto na místě umožnit studentům co nejlépe pochopit, jak tento specifický svět funguje. S pomocí novinářů, z nichž mnozí píší či psali také o právu a mají se světem žurnalistiky letité zkušenosti, budeme mapovat současná zejména česká média a přemýšlet nad tím, jak a proč fungují.

V dovednostním povinně volitelném předmětu Mediální příprava pro právníky se budeme věnovat zejména psaní a rozboru textů a práce novinářů v novinách (papírových i elektronických), nikoli dalším médiím (televize, rozhlas).

V rámci předmětu studenti:

- získají vhled do způsobu fungování současných českých médií a budou lépe rozumět tomu, proč fungují tak, jak fungují;
- se naučí rozpoznávat různé způsoby práce novinářů, porozumí rozdílu mezi objektivním, subjektivním a manipulativním textem;
- si osvojí základní charakteristiky tří novinářských textů, a to teoreticky i tím, že si je sami zkusí napsat; půjde o tiskovou zprávu, polemiku a reportáž;
- zdokonalí svoji schopnost kritického čtení textů a rozpoznávání kvality předložených textů;
- obdrží individualizovanou zpětnou vazbu na 2-3 své texty.

Pro zapsání předmětu Mediální příprava pro právníky není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Mediální příprava pro právníky se budeme věnovat následujícím tématům. S aktuálním sylabem budou studenti seznámeni na prvním semináři.

- Úvodní seminář. Přestavení vyučujících. Úvod do kurzu. Úvod do psaní.
- Krize médií: od palcového titulku přes headline ke clickbitu? – boj o pozornost – jak dokázat, aby si toho, co jsme napsali, vůbec někdo všiml a alespoň to začal číst. Going digital – specifika internetové žurnalistiky.

- Judikát pro mou matku, psaní tiskových zpráv soudů, popularizace práva + zadání prvního úkolu: napsat k rozsudku tiskovou zprávu
- Sunshine Law po česku – o využití zákona 106/1999 Sb., jak ho využívat a prosazovat, a vůbec ke sběru dat z otevřených zdrojů
- Umění polemiky – jak polemizovat, psát reakci na osočení, na článek, důležitost dopisů redakci + zaádní úkolu č. 2: sledovat tento týden mainstreamová média, napsat k libovolnému textu krátkou polemiku a odevzdat ji nejen do Moodlu, ale zaslat ji i do příslušné redakce
- Mediální událost – psaní, které vytváří agendu dění, tenká hranice mezi žurnalistikou, PR a spindoctoringem – a jak ji ubránit
- Reportér v terénu, psaní reportáže ze soudní síně + zadání třetího úkolu: týmová reportáž
- Mluvčí v terénu – Jak vycházet s médii, co jim můžeme říct, co nesmíme, jak s nimi vyjít
- Desinformace a fake-news

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti budou pracovat se současnými i staršími novinovými texty (tiskové zprávy, polemiky, reportáže) a diskutovat s odborníky z praxe.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - aktivně se účastnit a připravovat na semináře (povolena jedna absence),
    - vypracovat tři texty; dva kratší (1-4 normostrany) během semestru, jeden delší (do 8 normostran) na závěr kurzu.
4. Při vypracování textů je možné používat veškeré právní předpisy, odborné i další relevantní zdroje.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Úvod do simulovaných soudů v kontextu lidských práv (HDPV0017)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Úvod do simulovaných soudů v kontextu lidských práv je umožnit studentům prvního ročníku zažít simulované soudní jednání a rozvíjet důležité praktické právní dovednosti (především právní argumentaci, právní rešerši, právní psaní, práci se zdroji) a právnické prezentační dovednosti. Výuka práva prostřednictvím simulovaných soudů má dlouholetou tradici na zahraničních univerzitách a stává se též oblíbenou součástí studia na právnických fakultách v České republice. V rámci seminářů se studenti seznámí se základními principy simulovaných soudů, osvojí si potřebné dovednosti a v průběhu semestru připraví a realizují vybrané soudní případy. Tematicky je pak předmět zaměřen na problematiku lidských práv, neboť je žádoucí, aby se v základech této problematiky orientovali již studenti nižších ročníků a mohli během studia rozvíjet své znalosti do hloubky.

Předmět nabízí studentům možnost aktivně se zúčastnit simulovaného soudu, ať už v roli soudce, žalobce, státního zástupce nebo například právního zástupce žalovaného. Velký důraz je kladen na přípravu na samotná simulovaná soudní jednání. V rámci té studenti mimo jiné navštíví vybrané ústní jednání u soudu a tuto zkušenost budou během seminární výuky reflektovat. Simulované soudy pak vždy proběhnou ve fakultní cvičné soudní síni.

Semináře představují praktický úvod do právní argumentace a základní orientace v práci s právními předpisy a v neposlední řadě poskytují prostor pro rozvoj prezentačních dovedností. Předmět je vhodným prostředkem doplnění a osvojení znalostí a dovedností získávaných v rámci studia povinných předmětů a slouží jako základ pro další studium, především civilního a trestního řízení v rámci předmětů povinného základu ve vyšších ročnících. Absolventi předmětu mohou následně využít široké nabídky možností se zúčastnit různých moot courtů, které pořádá fakulta, studentské spolky či mezinárodní organizace, nebo navštěvovat některou z fakultou nabízených odborných právních praxí. Mohou také rozvíjet svoje znalosti problematiky lidských práv v dalších povinně volitelných a volitelných předmětech.

Pro zapsání předmětu Úvod do simulovaných soudů v kontextu lidských práv není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu. Předmět je vzhledem ke svému charakteru určen primárně pro studenty 1. ročníku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Úvod do simulovaných soudů v kontextu lidských práv pokryje tato témata:

- Úvod do problematiky simulovaných soudů. Seznámení s předmětem a plánem výuky během semestru. Simulovaný soud jako metoda výuky a její užití v České republice a v zahraničí.
- Simulovaný soud jako metoda výuky a její užití v České republice a v zahraničí.
- Úvod do studia lidských práv.
- Úvod do právní argumentace, základní orientace v práci s právními předpisy.
- Příprava a realizace simulovaných soudů.
- Reflexe simulovaných soudů, právní rozbor.
- Návštěva vybraného ústního jednání u soudu a reflexe zkušeností z návštěvy soudního jednání.
- Další vybrané metody výuky práva – soud ve trojici, cvičné modelové situace.

Studenti dále v rámci semestru individuálně navštíví vybrané ústní jednání u soudu a své zkušenosti následně reflektují v rámci seminářů.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vybrané kapitoly z následujících knih (povinná četba bude upřesněna na semináři, vedle toho je možné čerpat z těchto zdrojů dle povahy navštívených jednání):

1. Gerloch, A. *Teorie práva.* 7. vydání. Plzeň, 2017.
2. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo hmotné.* 7. aktual. a doplněné vydání podle stavu k 1. 10. 2019. Praha: Leges, 2019.
3. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktual. a doplněné vydání podle stavu k 1. 3. 2018. Praha: Leges, 2018.
4. Knapp, V. *Teorie práva.* Praha: C. H. Beck, 1995.
5. Kysela, J., Blažková, K., Chmel, J. a kol. *Právnický Olymp: portréty vybraných soudců Ústavního soudu ČR*. Praha: Leges, 2015.
6. Tomoszek, M., Kopa, M., Adameova, Z. Moot court ve výuce práva: Metodická příručka pro studenty i pedagogy. Olomouc, 2012.
7. Urban, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, Jan a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
8. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
9. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní.* Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby

výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy:

Studenti budou pracovat především s těmito právními předpisy:

1. Ústava České republiky,
2. Listina základních práv a svobod,
3. Evropská úmluva o ochraně lidských práv
4. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
5. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník,
6. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích,
7. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád,
8. zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (povoleny jsou maximálně dvě absence),
   - zúčastnit se simulovaných soudů,
   - včasně odevzdat všechny průběžné seminární úkoly (především podklady dle příslušných rolí),
   - navštívit vybrané soudní jednání,
   - vypracovat a odevzdat písemnou zprávu ze soudního jednání.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Logika pro právníky (HDPV0018)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět Logika pro právníky je zaměřen na aplikaci poznatků formální logiky v právním myšlení. Největší pozornost je věnována postupům aristotelské logiky v právu (zejména tedy výrokové logice a predikátové logice), z modálních logik se probírá logika normativních vět. Dále jsou rozebrány pro právníky významné otázky, které navazují na formálně logické postupy, avšak mají svůj specifický právní charakter. Jde zejména o problematiku právní terminologie, teorii právní argumentace, teorii otázek a odpovědí a o význam logiky pro metodologii právní vědy.

Hodiny sestávají z teoretické části, v jejímž rámci je představena daná problematika, a dále z praktické části, v jejímž rámci jsou na konkrétních příkladech procvičovány nabyté znalosti. Na tuto část navazuje fakultativní domácí příprava, jež slouží k dalšímu prohloubení schopnosti aplikovat teoretické poznatky v praxi.

Studenti po absolvování předmětu mj. lépe analyzují a interpretují jazykové výpovědi jakéhokoliv obsahu, přičemž tato schopnost je rozvíjena a procvičována po dobu celého kurzu. Dále jsou schopni lépe formulovat a strukturovat svá právní vyjádření vč. právní argumentace, jakož i analyzovat protiargumentaci vč. nalézání chyb v usuzování a odhalování eristických triků.

Pro zápis předmětu Logika pro právníky je vhodné, aby měl student absolvován předmět Teorie práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Logika pro právníky je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod do předmětu (předmět a úloha logiky, druhy logiky, stručný nástin vývoje logického myšlení, základní principy klasické logiky, logika v právním myšlení)
- Logická sémiotika (jazyk – pojem a jeho dělení; logická syntax – základní syntaktické kategorie jazykových výrazů – názvy, věty, funktory, operátory)
- Názvy a definice (vztahy mezi denotacemi názvů, mnohoznačnost přirozeného jazyka, definice, klasifikace a explikace)
- Výroky a výroková logika (výrok, výroková forma, pravdivostní hodnota, teorie pravdy, klasifikace výroků, logické spojky)
- Výroková logika II. (tautologie, tzv. zkrácená 0,1 metoda a její varianty, přímý důkaz a důkaz sporem, logická pravidla)

- Logika otázek a odpovědí (struktura a dělení otázek vč. otázek kapciózních a sugestivních)
- Logický čtverec v modální, deontické a predikátové logice
- Predikátová logika I. (S-P výroky a jejich dělení; přímé usuzování, transformace, kategorický sylogismus – struktura, pravidla)
- Predikátová logika II. (odvozování v predikátové logice)
- Usuzování a odůvodňování tvrzení
- Neformální logika. Eristika (kvaziargumentace, chybné argumentace)

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

Studenti mají volně k dispozici studijní materiály připravené garantkou předmětu.

Ostatní literatura (řazeno abecedně):

1. Knapp, V. – Gerloch, A.: Logika v právním myšlení. Praha: EurolexBohemia, 2000.
2. Novák, L. - Dvořák, P.: Úvod do logiky aristotelské tradice. 2. vydání. Praha, 2011.
3. Peregrin, J.: Logika a logiky. Praha: Academia, 2004.
4. Sousedík, P.: Logika pro studenty humanitních oborů. 3. Vydání. Praha: Vyšehrad, 2008.
5. Štěpán, J.: Logika a právo. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011.
6. Weinberger, O.: Základy právní logiky. Brno: Masarykova univerzita, 1993.
7. Žák Krzyžanková, K.: Právní interpretace – mezi vysvětlováním a rozuměním. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, kapitoly: 4 a 6.

Právní předpisy:

V průběhu výuky jsou sporadicky využívány tyto právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění,
2. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.

Texty zákonů není však nezbytné nosit na hodiny.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Logika pro právníky je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování kolokvia je nezbytná aktivní účast na hodinách, přičemž připouští se dvě absence. Absenci lze nahradit, a to zejména vypracováním úloh, jež byly řešeny v hodině, na které daný student chyběl.
4. Kromě docházky student musí úspěšně (tj. nad 60 %) napsat závěrečný písemný test.
5. Při testu studenti mohou využít tabulku pravdivostních hodnot, pravidla syllogismu a transformací výroků, modální čtverec; kromě těchto podkladů nelze při testu používat žádné další studijní materiály ani žádné právní předpisy.
6. Doba pro vypracování testu činí 60 minut. Test sestává z druhově identických úloh, jež jsou řešeny na hodinách a v rámci domácí přípravy.
7. Kolokvium zahrnuje také ústní rozbor testu a diskuzi nad případnými chybami a dalšími souvisejícími otázkami.

JUDr. Katarzyna Žák Krzyžanková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Moot court z římského práva (HDPV0019)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Moot court z římského práva je zaměřen na prohloubení znalostí římského práva a získání schopnosti samostatné práce s prameny a odbornou literaturou římského práva. Studenti budou formou simulovaného soudního procesu vedeni k tomu, aby se zorientovali v základních pramenech římského práva, zejména Corpus iuris civilis, Gaiovými Institucemi a dalšími prameny, a naučili se je používat na podporu své právní argumentace v procesu aplikace práva. Forma simulovaného procesu umožňuje studentům přímo konfrontovat své právní argumenty, získané studiem relevantních pramenů a literatury, s argumenty protistrany. Předmět má studentům umožnit mimo jiné využít potenciál vytříbené věcné právní argumentace klasické římské jurisprudence a ukázat její využití pro řešení složitých právních případů v soukromém právu. V neposlední řadě umožní předmět demonstrovat praktické fungování institutů římského práva v praxi a pochopení jejich vzájemné provázanosti.

Pro zápis předmětu Moot court z římského práva se vyžaduje absolvování předmětu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I, jelikož se předpokládá obstojná znalost základních institutů a principů římského práva.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Moot court z římského práva je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod do předmětu, forma výuky, podklady a literatura, hodnocení. Základní informace o významu římského práva při právní argumentaci.
- Základní orientace v pramenech římského práva, Corpus iuris civilis, jeho struktura a systém. Úskalí používání pramenů, interpretace.
- Základy římského civilního procesu, žaloba – litiskontestace a procesní instituty – vynesení rozsudku.
- Příprava na písemné řešení kauzy, věcná a právní argumentace.
- Řešení kauzy římského práva za použití pramenů (písemné kolo Moot courtu)
- Simulovaný civilní proces (ústní kolo Moot courtu)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. J. Vážný, Římský proces civilní, Praha, Melantrich 1935

2. L. Heyrovský, Dějiny a systém soukromého práva římského, Praha, Otto, 1910
3. L. Heyrovský, Římský civilní proces, Bratislava, Universita Komenského, 1925
4. J. Kincl, V. Urfus, M. Skřejpek, Římské právo, Praha, C.H.Beck, 1995
5. M. Skřejpek, Římské soukromé právo, Plzeň, Aleš Čeněk, 2017
6. M. Skřejpek, Ius et religio, právo a náboženství ve starověkém Římě, Pelhřimov, 999, 1999
7. J. Vančura, Úvod do studia soukromého práva římského, Praha, Typus, 1923
8. M. Bartošek, Encyklopedie římského práva, Praha, Academia, 1994

Prameny:

1. Gaius, Učebnice práva ve čtyřech knihách, Plzeň, Aleš Čeněk, 2007
2. P. Blaho, M. Skřejpek, Iustiniani institutiones, Praha, Karolinum, 2010
3. M. Skřejpek, Digesta seu pandactae. Tomus I, Fragmenta selecta, Praha, Karolinum, 2015
4. M. Skřejpek, Digesta seu pandactae. Tomus II, Fragmenta selecta, Praha, Karolinum, 2019
5. M. Skřejpek, Lex et ius, Plzeň, Aleš Čeněk, 2018

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Moot court z římského práva je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje účast na výuce a vypracování písemného řešení kauzy, které osvědčí schopnosti uvedené v sylabu.
4. V případě, že student bude mít ve stejném semestru zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, vítězství v ústním kole moot courtu bude moci být považováno za splněný zápočet též za tento předmět povinného základu.
5. Při zpracování písemného řešení je možné používat předepsanou literaturu a prameny uvedené výše.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Jan Šejdl. Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Legislativní technika (HDPV0101)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Legislativní technika je mezioborovým předmětem, jehož cílem je seznámit studenty s teoretickými a zejména praktickými aspekty tvorby právního předpisu (zákona).

Studenti absolvováním předmětu získají základní znalosti legislativní techniky, což je v současné době předpokladem pro zpracování kvalitního právního předpisu. Studentům bude dále prezentována správná a nesprávná legislativní technika při tvorbě legislativního materiálu na příkladech z legislativní praxe.

Studenti v průběhu předmětu zpracovávají ve skupinách nejenom vlastní paragrafované znění návrhu právního předpisu v souladu s formálními požadavky danými zejména Legislativními pravidly vlády, ale rovněž zpracovávají další části legislativního materiálu (vedle paragrafovaného znění zejména důvodovou zprávu, zprávu z hodnocení dopadů regulace, předkládací zprávu atd.). Tím si osvojí základní legislativní dovednosti, které si ověří před tzv. simulovanou Legislativní radou vlády (skupinou skutečných členů Legislativní rady vlády a jejích pracovních komisí).

Pro zapsání předmětu Legislativní technika je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Teorie práva II a Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legislativní technika zahrnuje tato témata:

- obecně k legislativě a legislativním materiálům vlády
- důvodová zpráva a zpráva z hodnocení dopadů regulace
- paragrafované znění (název a členění právního předpisu, požadavky na obsah právního předpisu, úvodní ustanovení, společná, přechodná a závěrečná ustanovení, požadavky na obsah novely právního předpisu, citace v právních předpisech)
- evropská dimenze legislativy
- vnější připomínkové řízení
- Legislativní rada vlády a její komise

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. Kolektiv autorů. Legislativní proces: (teorie a praxe). Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, 2011. ISBN 978-80-7312-074-0.
2. KNĚŽÍNEK, Jan, Petr MLSNA a Josef VEDRAL. Příprava návrhů právních předpisů: praktická pomůcka pro legislativce. Praha: Úřad vlády České republiky, 2010. ISBN 978-80-7440-023-0.
3. Materiály z výuky.
4. Legislativní pravidla vlády.

Právní předpisy:

Závisí na zadání zpracování legislativního materiálu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Legislativní technika je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.

Kolokvium

3. Kolokvium z předmětu Legislativní technika spočívá ve zpracování vlastního legislativního materiálu a jeho ústní obhajobě před tzv. simulovanou Legislativní radou vlády (LRV).
4. Předpokladem pro účast na simulované LRV je absolvování alespoň poloviny výuky z předmětu.
5. Simulovaná LRV (obhajoba materiálu) se koná ve zkouškovém období.
6. Při obhajobě je dovoleno mít s sebou literaturu, právní předpisy a jiné dokumenty.

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D. v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní psaní (HDPV0102)

Anotace

V rámci dovednostního povinně volitelného předmětu Právní psaní si studenti osvojují základy psaní stěžejních právních textů, jako jsou soudní podání, odborná právní stanoviska, ale i základy psaní smluv. Diskutují se základní dokumenty právní praxe (analýza případu, základní soudní podání), soudní rozhodnutí i některá specifická soudní podání (kasační stížnost, ústavní stížnost).

Výuka probíhá formou kombinace stručného teoretického výkladu o základních charakteristikách daného právního textu a příslušných pramenech právní úpravy a praktické analýzy konkrétních příkladů. V příkladech jednotlivých typů právních textů poskytnutých vyučujícími studenti hledají formální a obsahové chyby a sami následně typově obdobné texty zpracovávají. Na závěr výuky vyučující vytvoří simulovaný případ, v němž budou studentům prostřednictvím hry na soudní jednání zadány úkoly spočívající ve zpracování různých typů právních textů (typicky žaloba, vyjádření k žalobě), psané texty pak budou studenti prezentovat při finálním soudním jednání.

Účast na předmětu, praktická analýza konkrétních případů a řešení závěrečného simulovaného případu rozvíjí důležité právní dovednosti, mezi které patří zejména:

- příprava a formulace smluv, právních stanovisek, podání a soudních rozhodnutí,
- formulace právních argumentů a analýza konkrétních právních problémů.

Přihlášení na předmět probíhá formou zaslání motivačního dopisu garantovi předmětu podle specifikace uvedené ve Studijním informačním systému.

Předmět předpokládá znalost pozitivního práva. Pro zapsání předmětu Právní psaní je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Občanské právo hmotné IV, Trestní právo II a Správní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní psaní zahrnuje tyto oblasti:

- analýzy případu a odborná právní stanoviska,
- psaní smluv,
- soudní podání (kasační stížnost, ústavní stížnost),
- soudní rozhodnutí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. SCALIA, Antonin a Bryan A. GARNER. Making your case: the art of persuading judges. St. Paul, USA: Thomson-West, c2008.
2. Vučka, J. *Právní psaní.* Praha: C. H. Beck, 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (nutná více než 50% účast na výuce),
   - odevzdávat samostatné práce v průběhu semestru,
   - obsahově a formálně správně zpracovat právní text v rámci závěrečného simulovaného případu.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Tvorba a interpretace zákonů – teorie a praxe (HDPV0103)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět Tvorba a interpretace zákonů – teorie a praxe představuje parlamentní tvorbu zákonů a jejich soudní interpretaci jako dvě strany téže mince. Zákony jsou připravovány podle určitých legislativně technických, ale též ústavních a právněpolitických pravidel a principů, podle nichž jsou potom i interpretovány.

V rámci výuky je rozebrána praxe tvorby zákonů v České republice, s přihlédnutím k teoretickým a historickým východiskům. Metody interpretace práva budou demonstrovány na příkladech z české judikatury. Studenti si v kursu vyzkouší i praktickou přípravu návrhu zákona a řešení interpretačních úloh. Kurs se opírá o monografie *Česká parlamentní kultura* a *Metody a zásady interpretace práva*, o další doporučenou literaturu a dále o prameny, především o parlamentní tisky, stenoprotokoly, přípravné materiály legislativního procesu a soudní rozhodnutí. Bude probíhat formou přednášek, diskusí a řešení praktických úloh.

Předmět rozvíjí tyto dovednosti:

- připravovat a formulovat návrhy zákonů, hodnotit návrhy zákonů,
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy, které absolventu umožní vyhledat relevantní právní předpisy, judikaturu, vnitřní předpisy a jiné relevantní zdroje.

Pro zápis předmětu Tvorba a interpretace zákonů – teorie a praxe je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Teorie práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Tvorba a interpretace zákonů – teorie a praxe je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvodní hodina. Vztah mezi tvorbou a interpretací zákona – dvě strany téže mince. Legislativní proces ve vládě a Parlamentu; zadání úkolu kriticky rozebrat návrh zákona z 8. volebního období PSP dle výběru studenta
- Posuzování návrhu zákona. Hlediska ústavní, mezinárodněprávní, unijní, ekonomická, administrativní. Kritický rozbor předem rozeslaných návrhů zákonů projednávaných ve vládě či Poslanecké sněmovně vybraných vyučujícím
- Legislativní technika, obsah důvodové zprávy; zadání psaní cvičného návrhu zákona

- Prezentace kritických rozborů návrhů zákonů. Vybrané problémy tvorby návrhů zákonů
- Jazykový, systematický, historický a teleologický výklad; zadání interpretačních úloh
- Pravidla přednosti. Textualismus, intencionalismus, purposivismus a pluralismus
- Prezentace řešení interpretačních úloh. Konzultace ke cvičným návrhům zákonů
- Vybrané problémy tvorby návrhů zákonů. Konzultace ke cvičným návrhům zákonů
- Prezentace studentských návrhů zákonů. Aktuální a koncepční problémy tvorby práva
- Prezentace studentských návrhů zákonů. Závěrečná diskuse

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. Kněžínek, J.; Mlsna, P.; Vedral, J.: Příprava návrhů právních předpisů. Praktická pomůcka pro legislativce, Praha 2010 (http://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/dokumenty/Priprava-navrhu-pravnich-predpisu-prakticka-pomucka-pro-legislativce.pdf)
2. kol. aut.: Legislativní proces (teorie a praxe), Praha 2011 (www.mvcr.cz/soubor/legislativni-proces-pdf.aspx*)*
3. Wintr, J.: Česká parlamentní kultura, Praha 2010
4. Wintr, J.: Metody a zásady interpretace práva, 2. vydání, Praha 2019

Ostatní literatura:

1. Gerloch, A.: Teorie práva, 6. vydání, Plzeň 2013
2. Gerloch, A. / Kysela, J. / Kühn, Z. / Wintr, J. / Maršálek, P. / Beran, K.: Teorie a praxe tvorby práva, Praha 2008
3. Gerloch, A. / Maršálek, P. (eds.): Problémy interpretace a argumentace v soudobé právní teorii a právní praxi, Praha 2003
4. Gerloch, A. / Maršálek, P. (eds.): Zákon v kontinentálním právu, Praha 2005
5. Gerloch, A. / Tomášek, M. et al.: Nové jevy v právu na počátku 21. století II. Teoretické a ústavní impulzy rozvoje práva, Praha 2010
6. Gerloch, A. / Tryzna, J. / Wintr, J. (eds.): Metodologie interpretace práva a právní jistota, Plzeň 2012
7. Kolář, P. / Kysela, J. / Syllová, J. / Georgiev, J. / Pecháček, Š.: Parlament České republiky, 3. vydání, Praha 2013
8. Kysela, J.: Zákonodárství bez parlamentů, Praha 2006
9. Mansfeldová, Z. / Linek, L. (eds.): Český parlament v druhé dekádě demokratického vývoje, Praha 2009
10. Melzer, F.: Metodologie nalézání práva, Praha 2010
11. Sobek, T.: Argumenty teorie práva, Plzeň 2008
12. Sobek, T.: Právní myšlení, Praha / Plzeň 2011
13. Šín, Z.: Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika, 2. vydání, Praha 2009

Právní předpisy:

1. Ústava,
2. zákon o jednacím řádu Poslanecké sněmovny,

3. mimo právní předpisy též Legislativní pravidla vlády

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Tvorba a interpretace zákonů – teorie a praxe je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje vypracování kritického rozboru vybraného návrhu zákona z aktuálního volebního období PSP, řešení interpretační úlohy a cvičného návrhu zákona. Opravné termíny nejsou vypisovány.
4. Výše uvedená písemná vypracování je třeba odevzdat ve stanovených termínech.
5. Při zpracování písemných úkolů je již z povahy věci možné používat veškeré právní předpisy a je možné používat i jiné materiály.

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Praktikum z akademického psaní (HDPV0104)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Praktikum z akademického se zaměřuje na proces tvorby vědeckého (odborného) právního textu. Jeho obecným cílem je předat studentům kompetence (znalosti a dovednosti), které jsou pro napsání takového textu potřebné, resp. tyto znalosti a dovednosti studentů prohloubit a rozvinout. Jeho konkrétním cílem a výstupem je samostatný odborný právní text každého zapsaného studenta na jím zvolené téma.

Výuka v předmětu je rozdělena do dvou relativně samostatných částí, které se pravidelně střídají. V první jsou prohlubovány dovednosti studentů v oblasti vyhledávání zdrojů, práce s dlouhými dokumenty v kancelářských programech či prezentačních dovedností. Ve druhé si studenti postupně osvojují znalosti a dovedností vztahující se na samotné psaní odborného právního textu a postupně tento text tvoří. Pozornost je věnována volbě tématu a názvu textu, jeho struktuře, přenosu informací ze zdroje, způsobu odkazování na použité zdroje a grafické úpravě textu. Pozornost je věnována prevenci plagiarismu a metodám vědecké práce.

Studenti v průběhu výuky každé dva týdny odevzdávají garantovi předmětu svůj rozpracovaný odborný text a garant jim poskytuje zpětnou vazbu. Podmínkou splnění předmětu je odevzdání odborného právního textu v rozsahu 36 tis. – 54 tis. znaků včetně mezer (20 – 30 normostran), který splňuje formální a obsahové náležitosti definované v průběhu výuky. Napsaný odborný text následně studenti mohou využít jako základ diplomové práce, přihlásit se s ním do soutěže SVOČ či usilovat o jeho publikaci.

Předmět je vyučován v rozsahu 2 hodiny týdně.

Pro zapsání předmětu Praktikum z akademického psaní není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obecné dovednosti:

- vyhledávání právně relevantních informací,
- právní informační systémy,
- elektronické informační zdroje na PF UK,
- práce s dlouhými dokumenty v programu MS Word.

Znalosti a dovednosti s aplikací na konkrétní odborný právní text:

- výběr tématu a názvu,
- pracovní a finální struktura,
- metody,
- přenos informace ze zdroje do textu, citace a rizika plagiarismu,
- formální náležitosti,
- prezentační dovednosti a ústní obhajoba.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. MACHALOVÁ, Tatiana. *Akademické psaní pro právníky*. Aleš Čeněk, Plzeň, 2018. 220 str. ISBN 978-80-7380-738-22
2. ŠIROKÝ, Jan a kol. *Psaní a prezentace odborných textů*. Leges, Praha, 2019. 200 str. ISBN 978-80-7502-340-7
3. prezentace poskytnuté vyučujícími/přednášejícími

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Praktikum z akademického psaní je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Podstatou kolokvia je odevzdání a ústní prezentace odborného právního textu. Text vzniká v průběhu semestru, vždy po dvou týdnech odevzdávají studenti svůj rozpracovaný text garantovi předmětu, který jim poskytuje zpětnou vazbu. Finální text odevzdávají alespoň týden před stanoveným termínem ústních prezentací.
3. Podmínkou možnosti účastnit se ústní prezentace je pravidelné zasílání rozpracovaného textu garantovi předmětu v jím stanovených termínech. Osobní účast studenta na výuce není vyžadována, ale je doporučena.
4. Časový limit ústní prezentace je 10-15 minut.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.
6. Při zpracování odborného právního textu je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

JUDr. Karolina Žákovská, Ph.D.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Obchodně právní praktikum (HDPV0105)

Anotace

Předmět Obchodně právní praktikum patří mezi **dovednostní** povinně volitelné předměty.

Předmět Obchodně právní praktikum je vyučován **jednou za dva roky** v zimním semestru akademického roku, který začíná na podzim sudého kalendářního roku.

Počet studentů je **omezen na 20**. Nadlimitní zápis není možný. Důvodem omezeného počtu studentů je snaha o vytvoření dostatečného prostoru pro individuální přístup ke studentům, zejména při rozboru a hodnocení jimi vypracovaných úkolů.

Zápis do předmětu probíhá mimo SIS. Podmínkou zápisu do předmětu je úspěšné zvládnutí písemného testu na první hodině. Účast na testu je volná, předběžné přihlášení se nevyžaduje. Test je zaměřen na prověření znalostí a dovedností z obchodního práva (obecné části obchodního práva, práva obchodních korporací a závazkového práva s účastí podnikatele). Test se uskuteční v jediném termínu. Pro test je stanoven časový limit 70 minut. Test obsahuje deset příkladů, přičemž student vybírá jednu či více z možných správných odpovědí a doplňuje paragrafy, na základě jejichž aplikace zvolenou variantu vybral. Při testu může student používat vlastní text právních předpisů (občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, rejstříkový zákon). Za každý příklad lze získat dva body: jeden za vybrání všech správných odpovědí, druhý za správné označení aplikovaných zákonných ustanovení (jednoho až tří). Neoznačí-li student všechny správné odpovědi, bod za správně označená zákonná ustanovení se neuděluje. Do předmětu budou zapsáni studenti s nejlepšími výsledky, minimálně však se 6 body, do naplnění kapacity předmětu.

Charakteristika předmětu. Předmět je určen pro studenty s hlubším zájmem o obchodní právo, především o právo obchodních korporací. Poznatky z tohoto předmětu studenti využijí zejména v případě, že budou pracovat jako advokáti, podnikoví právníci, notáři nebo soudci. Výuka je zaměřena na rozvíjení již nabytých znalostí a dovedností studentů v oblasti obchodního práva.

Předmět rozvíjí schopnost studentů prakticky propojit nabyté znalosti, jejich schopnost právo interpretovat a aplikovat, zejména pak schopnost interpretovat právní dokumenty (např. soudní rozhodnutí či smlouvu), právně argumentovat (např. při zpracování připomínek ke smlouvě, vyjádření k žalobě apod.) a schopnost správně stylizovat právní dokumenty. Cílem předmětu je prohloubit u studentů práci se zdroji, kritické myšlení, přesvědčivost argumentace a preciznost vyjadřování.

Průběh výuky vyžaduje aktivní účast studentů. Studenti se na jednotlivé hodiny průběžně připravují podle zadání vyučujících. Studenti během semestru samostatně vypracují 4 práce –

zadání se každoročně obměňují. Studenti vypracovávají např. právní rozbor soudního rozhodnutí, právní rozbor dosud neřešené právní otázky, právní rozbor stanov či obchodní smlouvy, připomínky ke smlouvě, návrh na mimosoudní vyřešení sporu, žalobu či vyjádření k ní. Práce zpracovávají studenti doma, poslední práci (návrh na mimosoudní vyřešení sporu, žaloba, vyjádření k návrhu či žalobě) vypracovávají studenti ve dvojicích, případně trojicích. Některé práce ústně prezentují na hodině. V posledním měsíci výuky proběhne cvičný soudní proces anebo vyjednávání o mimosoudním řešení sporu.

Pro zapsání předmětu Obchodně právní praktikum je vhodné, aby student měl absolvován předmět Obchodní právo III, Občanské právo hmotné IV. a Občanské právo procesní III. Výhodou je alespoň zapsání předmětu Výjezdní seminář z obchodního práva.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Obchodně právní praktikum zahrnuje tato témata (témata nejsou uvedena chronologicky, některá se v průběhu výuky prolínají – např. příprava smlouvy a zakladatelské právní jednání či zástupci podnikatele a právní rozbor):

- Právní rozbor – zpracování a jeho prezentace
- Příprava smlouvy – návrh, připomínky, vyjednávání
- Zástupci podnikatele
- Zakladatelské právní jednání
- Společnické dohody. Akcionářské dohody
- Postavení členů volených orgánů. Péče řádného hospodáře
- Konflikty v obchodní korporaci

Konkrétní zaměření jednotlivých hodin bude upřesněno před začátkem výuky a zveřejněno v SIS. V průběhu let se může zaměření témat měnit, např. může být věnována pozornost problematice nakládání s podílem či koncernovým vztahům apod. Konkrétní obchodněprávní témata jen slouží jako prostředek pro prohloubení dovedností (rešerše, analýza, smluvní dokumentace, právní podání).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bobek, M., Kühn, Z. a kol. Judikatura a právní argumentace. 2. vyd. Praha: Auditorium, 2013
2. Čech, P., Šuk, P. Právo obchodních společností. V praxi a pro praxi (nejen soudní). Praha: Bova Polygon, 2016
3. Černá, S., Pelikánová, I., Štenglová, I., Dědič, J. a kol. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016
4. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol. Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015
5. LASÁK, J., HAVEL, B. Kompendium korporačního práva. Praha: C. H. Beck, 2011
6. WINTR, J. Metody a zásady interpretace práva. 2. vyd. Praha: Auditorium, 2019

Ostatní literatura:

1. DCFR
2. Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část, C. H. Beck, Praha, 2014
3. Lasák, J., Pokorná, J., Čáp Z, Doležil, T. a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. a II. díl. Wolters Kluwer, Praha 2014
4. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zák. č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích
3. zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
4. zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
5. zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (část týkající se právnických osob)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Obchodně právní praktikum je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Zkouška se skládá z pěti částí.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
4. Předmětem hodnocení a součástí klasifikace jsou čtyři práce vypracovávané studenty doma v průběhu semestru. Za každou práci lze získat maximálně 20 bodů, přičemž se hodnotí správnost, dodržení pokynů pro vypracování práce, pečlivost při rešerši zdrojů, přesnost vyjadřování, přesvědčivost argumentace, formulace závěru.
5. Při pozdním odevzdání (z jakéhokoli důvodu) je práce hodnocena 0 body.
6. Pátou částí zkoušky je písemný test, který se píše v jediném termínu na závěrečné hodině.
7. Časový limit je 45 minut.
8. Test se skládá ze dvou částí – z deseti uzavřených otázek s výběrem správných odpovědí (1 a více) a z pěti konkrétních zadání formulace části právních dokumentů (smluvních ujednání, žalobního tvrzení, žalobního petitu apod.).
9. Z první části testu lze získat 10 bodů, za druhou část rovněž 10 bodů.
10. Doplňkově mohou studenti s nejlepším posledním úkolem (tuto možnost mají čtyři nejlepší skupiny, tj. ústního vyjednávání se mohou účastnit studenti ze skupin s nejvyšším získaným hodnocením) získat až 30 bodů za ústní výkon v rámci cvičného soudního řízení, resp. cvičného ústního vyjednávání o mimosoudním řešení sporu.
11. Celkem lze nasbírat až 130 bodů. Výsledná známka se určí podle počtu získaných bodů takto: 80 – 130 bodů výborně, 60 – 79 bodů velmi dobře, 30 – 59 bodů dobře, 0 – 29 bodů neprospěl.
12. Při zpracování domácích úkolů mohou studenti používat jakékoli zdroje, až na poslední úkol, který je vypracováván ve skupinách, však musí jít o práci samostatnou. Při práci musí být dodržena pravidla kladená na autorské dílo (původnost a korektní práce se zdroji). Porušení jednoho z těchto pravidel znamená, že student za úkol obdrží 0 bodů.

13. Při písemném testu mohou studenti používat vlastní texty těchto právních předpisů:
    - zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
    - zák. č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích
    - zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
    - zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
    - zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (část týkající se právnických osob)
14. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
    - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
    - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
15. Zkouškové otázky pro písemný test
    1. Zástupci podnikatele
        - rozsah zástupčích oprávnění a důsledky spojené s překročením
        - způsob zastupování a důsledky spojené s jeho nedodržením
        - význam zápisu v obchodním rejstříku
        - vnitřní omezení a důsledky jeho překročení
        - vnější (zákonné) omezení a důsledky jeho překročení
        - souběhy zástupčích oprávnění
    2. Společenská smlouva a její význam
        - náležitosti společenské smlouvy
        - statutární a extrastatutární doložky ve společenské smlouvě
        - změna společenské smlouvy
        - porušení společenské smlouvy a důsledky s tím spojené
        - význam společenské smlouvy před vznikem obchodní korporace
        - význam společenské smlouvy za trvání obchodní korporace
    3. Postavení společníka
        - význam společenské smlouvy
        - vznik a zánik účasti
        - podíl
        - postavení menšinového společníka

4. Postavení členů volených orgánů
    - význam společenské smlouvy
    - smlouva o výkonu funkce
    - vznik a zánik účasti
5. Péče řádného hospodáře
    - pojem
    - pravidlo podnikatelského úsudku
    - následky porušení péče řádného hospodáře
6. Konflikty mezi společníky
    - druhy konfliktů
    - zákonné a smluvní nástroje k překonání konfliktů
7. Konflikty mezi členy volených orgánů, společností a společníky
    - druhy konfliktů
    - zákonné a smluvní nástroje k překonání konfliktů
8. Konflikty mezi společností a věřiteli
    - druhy konfliktů
    - zákonné a smluvní nástroje k překonání konfliktů
9. Tvorba společenské smlouvy
10. Tvorba právního rozboru
11. Společnické (akcionářské) dohody
    - význam
    - vztah ke společenské smlouvě
    - obsah
    - vymahatelnost
12. Výklad smlouvy obecně a výklad společenské smlouvy
    - subjektivní v. objektivní výklad
13. Význam a interpretace soudních rozhodnutí v obchodním právu

JUDr. Kateřina Eichlerová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Výjezdní seminář z obchodního práva (HDPV0106)

Anotace

Předmět Výjezdní seminář z obchodního práva patří mezi dovednostní povinně volitelné předměty.

Počet studentů je **omezen na 25**. Nadlimitní zápis není možný.

Zápis do předmětu probíhá mimo SIS. Podmínkou zápisu do předmětu je motivační dopis v rozsahu 1 800 znaků obsahující vybrané téma ke zpracování a zdůvodnění jeho výběru.

Úkolem studentů je zpracovat písemný příspěvek na určené téma (aktuální soudní rozhodnutí či diskutované otázky z oblasti obchodního práva) na odborné úrovni v rozsahu 13 až 20 normostran, tento příspěvek prezentovat na výjezdním semináři a zapojit se aktivně do následující odborné diskuse. Studenti se tak v rámci předmětu učí vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy a soudní rozhodnutí potřebné pro řešení právních problémů, písemně formulovat právní argumenty a prezentovat své závěry ostatním studentům a učitelům. Nezbytnou součástí přípravy příspěvku pro výjezdní seminář je práce s právními informačními systémy.

Předmět je vyučován během letního semestru. **Výuka je bloková od pátku od 13. hod. do neděle 13. hod. mimo Prahu.**

Konkrétní termín je katedrou vyhlášen do 15. ledna. Podrobnosti k výjezdnímu semináři v daném roce, včetně témat, závazných postupů a termínů budou zveřejněna do 15. ledna na webové stránce https://www.prf.cuni.cz/katedra-obchodniho-prava/vyjezdni-seminar-z-obchodniho-prava.

Dovednostní povinně volitelný předmět Výjezdní seminář z obchodního práva je určen studentům s hlubším zájmem o obchodní právo. Pro zapsání předmětu Výjezdní seminář z obchodního práva je vhodné, aby student měl absolvován předmět Obchodní právo III, Občanské právo hmotné IV a Občanské právo procesní III. Výhodou je zapsání předmětu Obchodně právní praktikum.

Výjezdního semináře je nutné účastnit se po celou dobu jeho trvání, tj. není možný ani pozdější příjezd ani dřívější odjezd.

Předmět Výjezdní seminář z obchodního práva může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět Výjezdní seminář z obchodního práva se zaměřuje na zpracování úzce vymezených témat, která se každoročně obměňují, z těchto oblastí:

- Postavení podnikatele
- Podmínky podnikání
- Jednání (za) podnikatele
- Závod a nakládání s ním
- Obchodní rejstřík
- Právo obchodních korporací
- Specifika postavení podnikatele v závazkových vztazích
- Soutěžní právo
- Právo cenných papírů

Konkrétní témata pro jednotlivé příspěvky v daném semestru budou upřesněna do 15. ledna a zveřejněna v SIS.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ČECH, Petr, ŠUK, Petr. Právo obchodních společností. V praxi a pro praxi (nejen soudní). Praha: Bova Polygon, 2016. 376 s. ISBN 978-80-7273-177-0.
2. ČERNÁ, Stanislava, PELIKÁNOVÁ, Irena, ŠTENGLOVÁ, Ivana, DĚDIČ, Jan a kol. Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4.
3. ČERNÁ, Stanislava, ŠTENGLOVÁ, Ivana, PELIKÁNOVÁ, Irena a kol. Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5.

Ostatní literatura:

1. LASÁK, Jan, POKORNÁ, Jarmila, ČÁP Zdeněk, DOLEŽIL, Tomáš a kol. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. I. a II. díl. Wolters Kluwer, Praha 2014. 1608 s. (I. díl). 1264 s. (II. díl). ISBN 978-80-7478-537-5.
2. ŠTENGLOVÁ, Ivana, HAVEL, Bohumil, CILEČEK, Filip, KUHN, Petr, ŠUK, Petr. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017. 1128 s. ISBN 978-80-7400-540-4.
3. Odborné články zaměřené na obchodní právo publikované za posledních 4 roky v časopisech Právní rozhledy, Obchodněprávní revue a Bulletin advokacie.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zák. č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích
3. zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
2. zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád

3. zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (část týkající se právnických osob)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Předmět úspěšně absolvuje student, který písemně zpracuje příspěvek na vybrané téma podle pokynů, svou práci ústně představí ostatním studentům a učitelům (délka příspěvku je cca 15 minut) a bude schopen odpovídat na jejich dotazy a zapojit se do diskuze o daném tématu.
4. Při zpracování příspěvku a jeho prezentaci musí být dodržena pravidla kladená na autorské dílo (původnost a korektní práce se zdroji).
5. Výsledné hodnocení je „prospěl“ a „neprospěl“. Student je hodnocen „neprospěl“, jestliže:
   - nejsou dodržena pravidla kladená na autorské dílo;
   - příspěvek není odevzdán ve stanoveném termínu, který bude vyhlášen do 15. ledna,
   - student příspěvek neodprezentuje;
   - student není přítomen výjezdního semináře po celou dobu jeho trvání; částečnou nepřítomnost v rozsahu nepřesahujícím 30 % může omluvit garant předmětu, je-li způsobena závažnými důvody (takovými důvody není plnění pracovních ani jiných studijních povinností);
   - odevzdaný příspěvek či jeho prezentace mají velmi nízkou odbornou úroveň.

JUDr. Lucie Josková Ph.D., LL.M., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

Zdravotnické právo – případové studie (HDPV0107)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Zdravotnické právo – případové studie je koncipován v souladu se záměrem Univerzity Karlovy směřující k propojování jednotlivých fakult a oborů. Je určen pro posluchače Právnické fakulty a lékařských fakult UK.

Předmět směřuje k ověření teoretických znalostí posluchačů, které budou propojeny s řešením individuálních praktických případů. Posluchači budou vedeni k interaktivnímu způsobu výuky a budou názorově konfrontováni pohledem daného oboru.

Samotným cílem předmětu je historicky první propojení zdánlivě nesouvisejících oborů práva a medicíny a názorových postojů jejich posluchačů se zřetelem na řešení praktických problémů. Přednášející povedou studenty ke kritickému zkoumání a axiologickému přístupu jednotlivých názorových východisek.

Pro zápis předmětu Zdravotnické právo – případové studie je vhodné, aby student měl absolvován předmět Zdravotnické právo I.; to neplatí pro studenty lékařských fakult.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Zdravotnické právo – případové studie je pozornost věnována těmto tématům:

- Občanskoprávní odpovědnost ve zdravotnictví I – kazuistiky
- Občanskoprávní odpovědnost ve zdravotnictví II – kazuistiky pohledem soudce
- Disciplinární odpovědnost ve zdravotnictví – kazuistiky
- Řízení zdravotnického zařízení – kazuistiky pohledem manažera
- *Non lege artis* postup a příčinná souvislost v rozhodovací činnosti soudů
- Znalecká činnost v medicínsko-právních věcech – kazuistiky pohledem soudního znalce
- Trestněprávní odpovědnost ve zdravotnictví – kazuistiky
- Bezpečí u lůžka pacienta – kazuistiky
- Etické aspekty poskytování zdravotních služeb – kazuistiky
- Medicínské právo v praxi – shrnutí

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

ŠUSTEK, P., HOLČAPEK, T. a kol. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 852 s. ISBN 978-80-7552-321-1.

Ostatní literatura:

1. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. Trestní právo a zdravotnictví. Praha: Orac 2000. ISBN 80-86199-09-6.
2. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. a kol. Trestní právo a zdravotnictví. 2. upravené a doplněné vydání. Praha: Orac 2004. ISBN 80-86199-75-4.
3. HOLČAPEK, T. Dokazování v medicínskoprávních sporech. Praha: WoltersKluwer 2011. ISBN 978-80-7357-643-1.
4. HRIB, N. Kriminalistika a zdravotnictví. Plzeň: A. Čeněk. 2010. ISBN 978-80-7380-269-1.
5. KRÁL, J. Farmaceutické právo. 1. vydání. Praha: Erudikum 2014. 256 s. ISBN 978-80-905897-0-4.
6. KREJČÍKOVÁ, H. Ukončování léčby pacienta a trestní odpovědnost lékaře. 1. vyd. Praha: Galén 2014. 143 s. Theatrum medico-iuridicum. ISBN 978-80-7492-167-4.
7. PETERKOVÁ, H., KOPS, R. Úvahy de lege ferenda. Dříve vyslovená přání a pokyny Do Not Resuscitate v teorii a praxi. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Právnická fakulta, ediční středisko, 2010. ISBN 978-80-87146-31-6.
8. SOVOVÁ, O. Zdravotnická praxe a právo: praktická příručka. 1. vyd. Praha: Leges 2011. ISBN 978-80-87212-72.
9. ŠUSTEK P., HOLČAPEK, T. Informovaný souhlas. Praha: ASPI 2007. ISBN 978-80-7357-268-6.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.)
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)
3. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikaci biologie a medicíny (č. 96/2001 Sb. m. s.);
4. Dodatkový protokol k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. (97/2001 Sb. m. s.);
5. Evropská úmluva o výkonu práv dětí (č. 54/2001 Sb. m. s.);
6. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;
7. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod;
8. Zákon č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
9. Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře;
10. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání;
11. Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky;

12. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách;
13. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění;
14. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů;
15. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů;
16. Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů;
17. Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta;
18. Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů;
19. Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů;
20. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
21. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování;
22. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách;
23. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě;
24. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim;
25. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
26. Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
27. Zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním;

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Vyhláška č. 75/1986 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
2. Vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem;
3. Vyhláška č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce;
4. Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků;
5. Vyhláška č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče;
6. Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci;
7. Vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb;
8. Vyhláška č. 102/2012 Sb., o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče;
9. Vyhláška č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky;

10. Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče;

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Zdravotnické právo – případové studie je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium má písemnou podobu a spočívá ve zpracování zadaného medicínsko – právního případu na časový limit. Student obdrží případovou studii, která se zabývá určitým skutkovým dějem, který má medicínsko – právní kontext. Ke studii se vážou dvě až tři otázky, které je student povinen zodpovědět. Každý jednotlivý případ, který je obsahem kolokvia, vychází z přednášek vedených v rámci tohoto předmětu.
4. Při plnění kolokvia lze používat veškeré předepsané právní předpisy.

doc. JUDr. Petr Šustek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Essentials of Legal Writing (HDPV0108)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Essentials of Legal Writing je určen studentům 3., 4. a 5. ročníku s DOBROU znalostí angličtiny, kteří si chtějí zdokonalit své dovednosti v psaném anglickém právnickém jazyce.

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními postupy, které podmiňují dobrou úroveň jejich písemného projevu v právních oblastech (různé druhy dopisů, memo, case brief).

Studenti si tak mohou uvědomit, jak se obsah a forma písemného projevu vzájemně podmiňují a jakými jazykovými a formálními prostředky lze jasně a srozumitelně sdělit zamýšlený obsah jak (právně) poučenému tak nepoučenému příjemci informace (písemná komunikace právník-právník a právník-klient laik).

Pro zapsání předmětu Essentials of Legal Writing není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Essentials of Legal Writing se studenti seznámí s těmito druhy dokumentů:

- Dopisy
  - Dopis informující o nabízených právních službách;
  - Dopis doporučující řešení právního sporu;
  - Dopis protistraně právního sporu;
- Case brief (shrnutí rozsudku)
  - Shrnutí důležitých bodů soudního rozhodnutí
- Memorandum
  - Rešerše a analýza právního problému
- Smlouva
  - Nájemní smlouva – vysvětlení smluvních ujednání

Jednotlivé semináře budou mít následující program:

1. týden

- Sepsání dopisu pro potenciálního klienta s uvedením nabízených právních služeb (v kontextu obchodních společností)
- *Stylistika a struktura*: struktura dopisu, odstavce
- *Jazyk*: předpřítomný čas, slovní zásoba
- Úkol č. 1: Napište formální dopis potenciálnímu klientovi podle stanovených instrukcí z handoutu a zapracujte všechny připomínky nadřízeného advokáta (max. 350 slov).

2. týden

- Sepsání dopisu s doporučeným řešením právního sporu (v kontextu občanského práva)
- *Stylistika a struktura*: popis kroků, které je nutno učinit; zdvořilá žádost
- *Jazyk*: posouzení právní odpovědnosti
- Úkol č. 2: Napište dopis klientovi s doporučeným řešením právního sporu, podle stanovených instrukcí z handoutu (max. 400 slov).

3. týden

- Pochopení a vysvětlení základní slovní zásoby a slovních spojení z oblasti smluvního práva (v kontextu věcných práv)
- *Stylistika a struktura*: jasný a srozumitelný písemný projev
- *Jazyk:* terminologie z oblasti smluv
- *Písemné cvičení v semináři: shrnutí* smluvních ustanovení z nájemní smlouvy

4. týden

- Case brief (shrnutí rozsudku) (v kontextu trestního práva)
- *Stylistika a struktura:* stručnost a výstižnost při psaní shrnutí, přesný jazyk - *Jazyk*: slovní zásoba týkající se rozsudků
- Úkol č. 3 – Shrňte rozhodnutí Nejvyššího soudu dle materiálu rozdaného v semináři: (1) určete strany sporu; (2) stručně a jasně shrňte fakta, na kterých je soudní spor založen; (3) přesně určete právní problém vyplývající z popsaných faktů; (4) sumarizujte argumentaci soudu, která soud vedla k danému rozhodnutí (toto je nejdelší část); a (5) uveďte právní princip vyplývající z dané věci. Vaším čtenářem je kolega (právník), který potřebuje stručné, přesné a kompletní shrnutí daného rozhodnutí, protože pracuje na něčem podobném. (max. 600 slov)

5. týden

- Vysvětlení zákonných požadavků klientovi (v kontextu správního práva)
- *Stylistika a struktura:* uspořádání seznamů / podmínek
- *Jazyk:* zdvořilé odmítnutí
- *Písemné cvičení v semináři:* dopis klientovi týkající se střetu zájmů

6. týden

- Sepsání memoranda (rešerše) (v kontextu pracovního práva)
- *Stylistika a struktura*: struktura dlouhých dokumentů, odkazy a citace
- *Jazyk*: formulace právních otázek

- Úkol č. 4: Sepište rešerši (memo) pro svého nadřízeného ohledně právních otázek popsaných v handoutu rozdaném na semináři. (max. 1000 slov)

7. týden

- Formální písemný projev – popis složitých právních institutů (v kontextu rodinného práva)
- (Dopis právníkovi protistrany – 1. část)
- *Stylistika a struktura*: jak strukturovat složité myšlenky
- *Jazyk:* slovosled
- *Písemné cvičení v semináři:* popis problému z oblasti rodinného práva

8. týden

- Dopis právníkovi protistrany
- *Stylistika a struktura*: jak psát protistraně?
- *Jazyk*: jaký použít „tón"?
- Úkol č. 5: Napište dopis právníkovi protistrany na základě instrukcí ze semináře.

9. týden

- Přednáška hosta o sepisování písemných podání pro mezinárodní soudy.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Na každém semináři se budou rozdávat handouty.

Ostatní literatura:

1. Bryan A. Garner, *Legal Writing in Plain English*, Second Edition: A Text with Exercises (Chicago Guides to Writing, Editing, and Publishing), University Of Chicago Press; Second Edition (August 26, 2013)
2. Richard C. Wydick, Plain English for Lawyers, Carolina Academic Press; 5th edition (July 30, 2005)
3. Richard K. Neumann Jr., Kris Tiscione, Legal Reasoning and Legal Writing: Structure, Strategy, and Style, Seventh Edition (Aspen Coursebook), Aspen Publishers; 7 edition (March 6, 2013)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v plnění průběžných písemných úkolů.
4. Úkoly musí být odevzdané ve stanoveném termínu, jinak bude uplatněna penalizace a za každý den zpoždění bude známka snížena o stupeň. Pro úspěšné dokončení předmětu (a získání kreditů) je nutné, aby všechny úkoly byly řádně dokončeny a odevzdány do 5 dnů od termínu odevzdání.
5. Pro splnění kontroly studia předmětu je dále nutné splnit povinnou docházku. Každý student musí mít alespoň 7 z 9 prezencí.
6. Závěrečné hodnocení vychází z průměrné známky ze všech 5 úkolů.

doc. Ph.Dr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Presentation Skills for Lawyers (HDPV0109)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Presentation Skills for Lawyers (Prezentační dovednosti pro právníky) je zlepšit prezentační dovednosti studentů. Seznamuje účastníky se základními principy pro rozvoj prezentačních dovedností v angličtině. Předmět je veden prakticky a zahrnuje výuku, upevnění a procvičování slovní zásoby nezbytné pro prezentování a následné hodnocení prezentací. Zároveň se procvičuje slovní zásoba z některých právních odvětví. Studenti se dále naučí, jak poskytovat a přijímat zpětnou vazbu.

Pro zapsání předmětu Presentation Skills for Lawyers není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Presentation Skills for Lawyers zahrnuje následující témata:

- Čím se vyznačují dobré prezentace?
- Struktura prezentací
- Jazyk prezentací
- Řízené procvičování
- Zpětná vazba
- Používání vizuálních materiálů a technického vybavení; PowerPoint nebo Prezi
- Otázky a odpovědi v rámci prezentací
- Formální a neformální procvičování prezentací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Comfort, Jeremy. Effective Presentations in English. OUP.
2. Chromá, Marta. Anglicko-český právnický slovník.
3. Chromá, Marta. Česko-anglický právnický slovník.
4. Chromá, Marta. New Introduction to Legal English I, II Revised Edition.

5. Powell, Mark. Presenting in English.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška sestává z ústní a písemné části.
4. Pro splnění kontroly studia je nutné, aby student absolvoval povinnou docházku, tj. 80 % seminářů (max. 2 absence; prezence na alespoň 3 ze 4 posledních hodin).
5. Ústní část spočívá v jedné řízené a jedné vlastní prezentaci.
6. Písemná část spočívá ve včasném odevzdání:
   - písemné osnovy vlastní prezentace,
   - písemné zpětné vazby na prezentaci jiného studenta – na základě formuláře,
   - písemné zpětné vazby týkající se celého kurzu.
7. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.
8. Zkouška nemá opravné termíny.

doc. Ph.Dr. Marta Chormá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Equity and Trust: Legal Advisory Skills (HDPV0110)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Equity and Trust: Legal Advisory Skills (Ekvita a trusty: poradní dovednosti) si klade za cíl vysvětlit specifický koncept ekvity (jedna z hlavních součástí anglo-amerického právního systému) a ilustrovat její fungování na příkladu trustů. Z jazykového hlediska studenti obohatí své znalosti angličtiny o specifickou slovní zásobu z této oblasti. Zároveň se seznámí s praktickými příklady použití trustů a budou je moci srovnat s českými svěřenskými fondy. Kurz se také zaměří na historické pozadí a současné chápání fiduciárních povinností podle common law, včetně koncepce právní odpovědnosti. Účastníci se dále budou moci seznámit s příslušnou judikaturou anglo-amerických soudů. Nabyté znalosti mohou účastníci zúročit například při práci na svých diplomových pracích anebo odborných článcích, kde se často uplatňují komparativní metody pro srovnání české a zahraniční úpravy.

Pro zapsání předmětu Equity and Trust: Legal Advisory Skills není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Equity and Trust: Legal Advisory Skills zahrnuje tato témata:

1. týden: úvod a organizace

- Úvod do common law a studia judikatury
- Skupinová práce

2. týden: opakování z předchozí hodiny

- Úvod do ekvity
- Skupinová práce

3. týden: opakování z předchozí hodiny

- Majetkové podíly a zásady podle práva ekvity (equitable maxims)
- Skupinová práce a handout

4. týden: opakování z předchozí hodiny

- Náprava

- Skupinová práce

5. týden: opakování z předchozí hodiny

- Přehled trustů
- Historie a důvody pro jejich zřizování
- Druhy trustů

6. týden: opakování z předchozí hodiny

- Tři jistoty

7. týden: opakování z předchozí hodiny

- Svěřenský správce (trustee)

8. týden: opakování z předchozí hodiny

- Zakladatel
- Obmyšlený
- Formální náležitosti

9. týden: písemné cvičení

10. týden: opakování

Literatura (studijní opory)

Žádná literatura není k předmětu předepsána.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná, ve formě testu s výběrem z nabízených možností.
4. Pro absolvování předmětu je dále nutné splnit povinnou docházku alespoň 80 %.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.

Charles Ross Bird LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Legal Reasoning: First Amendment Case Law (HDPV0111)

Anotace

První dodatek Ústavy USA zaručuje svobodu projevu, náboženství a tisku a zároveň zajišťuje princip odluky církve od státu. Studium soudního výkladu Prvního dodatku, kterého se v posledních letech týkala celá řada významných a kontroverzních případů rozhodovaných vrchními soudy, je klíčové pro pochopení ústavního práva ve Spojených státech.

Dovednostní povinně volitelný předmět Legal Reasoning: First Amendment Case Law se zaměřuje na vybraná rozhodnutí Vrchního soudu USA, která se týkají Prvního dodatku, a to včetně přednesené argumentace a odůvodnění. Studenti budou příslušné případy hodnotit a v seminářích pak diskutovat právní argumentaci; obdobně budou činit i během moot courtu. Případy použité v kurzu zahrnují následující témata: symbolická vyjádření, extremistická vyjádření, politickou satiru, výhružné projevy, práva na projev studentů, ustavení a výkon náboženství. Četná rozhodnutí jsou nahlížena optikou právní komparatistiky, zejména ta, která odporují rozhodnutím evropských soudů v podobných případech. V potaz jsou přirozeně brány i kulturní odlišnosti a jejich dopady.

Cílem předmětu je prohloubit chápání amerického výkladu svobody projevu a náboženství, poskytnout studentům kontext pro srovnání a hodnocení přístupů k dané problematice, poskytnout studentům rámec pro vyhodnocení použitelnosti a síly právní argumentace v možných budoucích případech a pomoci studentům osvojit si a používat sofistikovanou slovní zásobu a gramatiku.

Pro zapsání předmětu Legal Reasoning: First Amendment Case Law není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal Reasoning: First Amendment Case Law zahrnuje tato témata:

1. týden: Úvod do Prvního dodatku

- principy svobody projevu
- co zakládá podstatu projevu

2. týden: nenávistné a extrémistické projevy ve světle Prvního dodatku

- podněcování: Brandenburg v. Ohio (projevy KKK)
- případ Skokie

3. týden: případové studie ESLP

- Norwood v. United Kingdom (nepřátelství vůči náboženské skupině)
- Perincek v. Switzerland (popírání americké genocidy)
- Waldronův argument "důstojnosti"

4. týden: výhružné projevy

- princip skutečně míněné hrozby: Planned Parenthood v. ACLA (kontroverzní webová stránka proti potratům)

5. týden: urážlivé projevy směřující proti jednotlivcům

- Hustler v. Falwell (satira zaměřena na veřejně známé osoby)
- Snyder v. Phelps (protestní akce během pohřbu)

6. týden: symbolická vyjádření

- U.S. v. O'Brien (spálení povolávacího rozkazu)
- Texas v. Johnson (pálení vlajky)

7. týden: práva studentů na projev na veřejných školách

- Tinker v. Des Moines (nošení pásky jako symbolu politického protestu)
- Bethel v. Fraser (lascivní a neslušné projevy)
- Morse v. Frederick (doporučování drog)

8.týden: první hodnocení – Moot Court

- [dva týmy po třech právnících – všichni ostatní studenti hrají roli soudců]

9. týden: zákaz ustavení náboženství

- postoje k sekularizmu
- sekularizmus ve školách: Wallace v. Jaffree, Lee v. Weisman

10. týden: svobodné praktikování náboženství

- Employment Division v. Smith (užívání drog při náboženských rituálech)
- Lukumi Babalu Aye v. Hialeah (zvířecí oběti)
- Masterpiece Cakeshop v. Colorado (dort pro svatební obřad párů stejného pohlaví)

Literatura (studijní opory)

1. Stone, Geoffrey R. (Editor, 2008). The First Amendment. Aspen Publishers.
2. Irons, Peter (Editor, 1997). May it Please the Court: The First Amendment. New York: The New Press.
3. Mutua, Makau (2004). Facilitating Freedom of Religion or Belief, A Deskbook. Oslo Coalition on Freedom of Religion or Belief.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování eseje na zadané téma a vypracování moot court zadání v hodině.
4. Pro absolvování předmětu je dále nutné splnit povinnou docházku alespoň 70 %.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.
6. Pro úspěšné absolvování předmětu je potřeba získat alespoň 55/100 bodů celkového hodnocení:
   - (studenti řádného denního studia): 1: 89-100 2: 75-89 3: 55-74
   - (studenti z programu Erasmus): A: 90-100 B: 81-89 C: 72-80 D: 63-71 E: 55-62

Sean Davidson, JD, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

LW-Basics of commercial transactions (HDPV011221)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu je rozšířit znalosti studentů v oblasti práva obchodního styku a práva společností a zlepšit jejich dovednosti v psaní a právní argumentaci. Výuka je vedena zkušenými právníky zavedené právní kanceláře s mnohaletou praxí v oblasti přeshraničních transakcí.

Předmět je založen na interaktivní výuce, seminární práci a zpracování všech uložených úkolů. Očekává se, že studenti budou průběžně plnit zadané úkoly.

Pro zapsání předmětu LW-Basics of commercial transactions není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět LW-Basics of commercial transactions zahrnuje tato témata:

Týden 1

Představení práce právní kanceláře, dokumenty zpracovávané právníky; právní psaní v angličtině

Struktura a psaní smluv

Vzorová smlouva, memorandum a stanoviska (dokumenty k využití v dalších hodinách)

Texty k prostudování na další seminář

Diskuse

Procvičení slovní zásoby

Písemný úkol: zpracování krátkého memoranda o pravomocích a povinnostech jednatele společnosti s ručením omezeným podle českého práva

Týden 2

Due diligence

Seznam povinností v rámci due diligence

Diskuse o tom, co vše je nutné do seznamu povinností zařadit

Procvičení slovní zásoby

Písemný úkol: zpracování 1-2 stran zprávy ohledně zjištění v průběhu DD

Týden 3

M&A

Vzorová smlouva o koupi akcií (SPA)

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Písemný úkol: nová formulace vybraných ustanovení SPA

Procvičení slovní zásoby

Týden 4

Prohlášení a záruky (Representations & Warranties, R&W)

Vzorový dokument obsahující R&W

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Procvičení slovní zásoby

Písemný úkol: revize 1-2 stran konkrétních R&W

Týden 5

Daně

Představení klíčových daňových aspektů ovlivňujících obchodní transakce

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Procvičení slovní zásoby

Týden 6

Financování

Vzorová úvěrová smlouva

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Písemný úkol: přepracování určitých ustanovení úvěrové smlouvy

Procvičení slovní zásoby

Týden 7

Finanční restrukturalizace & platební neschopnost (FRI)

Vybrané články týkající se FRI praxe

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Procvičení slovní zásoby

Týden 8

Vyjednávání (teorie a praxe)

Vybrané články týkající se negociace

Diskuse k dokumentům poskytnutým předem

Procvičení slovní zásoby

Literatura (studijní opory)

Handouty a podkladové dokumenty budou distribuovány na výuce nebo zasílány elektronicky předem.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět LW-Basics of commercial transactions je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Studentům budou zadávány písemné úkoly, které musí být splněny do stanoveného termínu.
4. Podmínkou absolvování předmětu je dále 80% přítomnost na seminářích (tj. na 6 z 8 seminářů) a aktivní účast během semináře.
5. Výsledná známka je průměrem známek za jednotlivé průběžně zadávané úkoly s přihlédnutím k aktivitě studenta na seminářích.
6. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy či jiné zdroje u zkoušky nevyžadují.

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Anatomy of Business Transaction – negotiation skills (HDPV0113)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu je (a) provést studenty jednotlivými stádii obchodní transakce (akvizice, financování, litigace); (b) simulace situací, které se v reálné transakční praxi vyskytují; (c) zpracování písemných dokumentů a vyjednávání jejich finální verze s protistranou; (d) představení základů negociační teorie.

Pro zapsání předmětu Anatomy of Business Transaction - negotiation skills není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět LW-Basics of commercial transactions zahrnuje tato témata:

Týden 1 Úvod a negociační hra

Představení předmětu a účastníků; negociační hra; hodnocení hry a skupinová diskuse p negociaci.

Zadání domácí přípravy na další seminář

Týden 2 Vyjednávání a zpracování oznámení záměru

Vyjednejte a připravte oznámení záměru s cílem dohodnout se na konkrétních formulacích Zhodnoťte výsledek a porovnejte rozdíly mezi jednotlivými návrhy a jejich dopadem na vyjednávání

Zadání domácí přípravy na další seminář

Týden 3 Dohoda akcionářů – strukturování a dohadování klíčových podmínek

Studenti se seznámí s koncepcí akcionářské smlouvy, jejího cíle a rizik. Budou rozděleni na skupiny minoritních a většinových akcionářů a jejich zástupci připraví návrh jednotlivých ustanovení o právech týkajících se správy a kontroly budoucí společnosti. Poté budou studenti přímo vyjednávat o jejich finálním znění a představí své závěry. Výsledky budou hodnoceny na konci semináře.

Týden 4 M&A – Vyjednávání o úplatě a uložení sjednané částky u třetí strany jak budou upravena ve smlouvě o koupi akcií

Studenti jsou rozděleni do skupiny zastupujících kupujícího a prodávajícího. Na základě daných skutečností navrhují základní principy a sepisují znění příslušných ustanovení (o úplatě a úschově). Hodnocení výsledků.

Zadání domácí přípravy na další seminář

Týden 5 Financování – vyjednávání o úvěrové smlouvě

Fáze standardního financování; přehled základní dokumentace; vysvětlování nejpodstatnějších ustanovení ve finančních smlouvách. Studenti rozděleni – zástupci půjčitele a dlužníka ve finanční transakci. Skupiny budou vzájemně vyjednávat optimální formulace a s výsledky seznámí ostatní. Výsledky budou hodnoceny na konci semináře.

Týden 6 M&A – Vyjednávání o struktuře kupní ceny

Studenti se seznámí se dvěma základními způsoby stanovení cenové struktura v M&A transakcích – „Locked-Box" koncepce vs. Cash-Free Debt-Free koncepce (CFDF). Seznámí se s ustanoveními upravujícími mezitímní období. Ve skupinách prodávající-kupující budou vyjednávat o optimálním znění těchto ustanovení.

Týden 7 M&A v případě platební neschopnosti – vyjednávání v kontextu restrukturalizace

Studenti se seznámí s koncepcí a organizací obchodu v kontextu zadluženého majetku (a transakcí prováděnou zadluženým prodávajícím. Standardní M&A předpoklady a postupy, s nimiž se studenti seznámili v předchozích lekcích, budou aplikovány v prostředí s prvky platební neschopnosti.

Původní oznámení o záměru bude opět projednáván v novém kontextu platební neschopnosti skupinou zastupující prodávajícího, skupinou zastupující kupujícího a skupinou zastupující banku.

Týden 8 Daňová struktura transakce

Představení českého daňového systému a základních principů mezinárodního zdanění; dopady daňových aspektů na obchodní transakce a příklad z reálného života.

Zadání domácí přípravy na další seminář

Týden 9 Vyjednávání (teorie, praxe a poznatky ze seminářů)

Představení teoretických koncepcí a praktických příkladů vyjednávacích technik a dokumentace. Diskuse týkající se zpětné vazby k výuce celého předmětu. Hodnocení předmětu a závěrečné poznámky.

Literatura (studijní opory)

Podklady a dokumenty budou průběžně distribuovány mezi studenty během seminářů a elektronicky předem.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Anatomy of Business Transaction – negotiation skills je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Studentům budou zadávány písemné úkoly, které musí být splněny před následujícím seminářem.

4. Podmínkou absolvování předmětu je dále 80% přítomnost 80% na seminářích (tj. na 7 z 9 seminářů) a aktivní účast během semináře.
5. Výsledná známka je průměrem známek za jednotlivé průběžně zadávané úkoly s přihlédnutím k aktivitě studenta na seminářích.
6. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy či jiné zdroje u zkoušky nevyžadují.

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Legal Argumentation and Debate: First Amendment Issues in Context (HDPV0114)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Legal Argumentation and Debate: First Amendment Issues in Context je zaměřen na soudní rozhodnutí v případech vztahujících se k Prvnímu dodatku Ústavy USA, který chrání svobodu projevu, tisku a náboženství. Studenti budou rozebírat rozhodnutí Nejvyššího soudu USA a připravovat právní argumentaci jak v diskuzích během hodin, tak během formálních moot court praktických cvičení.

Předmět zahrnuje následující témata vztahující se k Prvnímu dodatku: přítomnost náboženských symbolů na veřejných místech, svoboda tisku (včetně problematiky shromažďování a úniku zpráv), obscénní a neslušné projevy, náboženské a politické projevy na pracovišti. Předmět si klade za cíl prohloubit chápání amerického výkladu svobody projevu, poskytnout studentům kontext pro srovnání a hodnocení přístupů k dané problematice, poskytnout studentům rámec pro stanovení hranic jednotlivých svobod a pomoci studentům osvojit si a používat sofistikovanou slovní zásobu a gramatiku.

Předmět navazuje na předmět „Legal Reasoning: First Amendment Case Law“, který probíhá v zimním semestru, takže přirozeně pokrývá odlišná témata a zahrnuje zcela nové případové studie a principy, které nejsou probírány v kurzu zimního semestru.

Pro zapsání předmětu Legal Argumentation and Debate: First Amendment Issues in Context není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal Argumentation and Debate: First Amendment Issues in Context zahrnuje tato témata:

1. týden: Úvod

- Výklad Prvního dodatku
- Je náboženství výjimečné?
- Uvážení psychologických studií

2. týden: Ustavovací formule – náboženské symboly na veřejných místech

- Lynch v. Donnelly (scéna jesliček)

- Allegheny v. ACLU (scéna jesliček)
- analýza míry propagace

3. týden: Náboženské symboly na veřejných místech (pokračování)

- Van Orden v. Perry (Desatero)
- Town of Greece v. Galloway (motlitba na městském shromáždění)
- Obřadný deismus

4. týden: Neformální moot court praktika

5. týden: Svoboda publikování

- New York Times v. United States (dokumenty Pentagonu)
- Nebraska Press v. Stuart (pokrytí jednání před soudem v médiích)
- Právo být zapomenut – pohled EU

6. týden: Vyzrazení utajovaných skutečností

- Pozice Edwarda Snowdena
- zacházení s novináři a osobami, které vyzrazují utajované skutečnosti

7. týden: Právo na shromažďování informací

- Branzburg v. Hayes (anonymní zdroje)
- srovnání s ESLP

8. týden: Hodnocený Moot Court

9. týden: Neslušné projevy

- FCC v. Pacifica Foundation (vulgární projevy ve vysílání)
- Erzoznik v. Jacksonville (veřejně publikovaná nahota)

10. týden: Násilné videohry

- Brown v. Entertainment Merchants (kalifornská právní regulace videoher)

Literatura (studijní opory)

1. Irons, Peter (Editor, 1997). May it Please the Court: The First Amendment. The New Press.
2. Stone, Geoffrey (et al.) (2008). The First Amendment. Aspen Publishers.
3. Sullivan, Kathleen M. and Gunther, Gerald (2010). The First Amendment Law, 4th edition. Foundation Press.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování eseje na zadané téma a účasti na Moot courtu v semináři.

4. Pro absolvování předmětu je dále nutné splnit povinnou docházku alespoň 70 %.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.
6. Pro úspěšné absolvování předmětu je potřeba získat alespoň 55/100 bodů celkového hodnocení:
   - (A-E, Erasmus) A: 91-100 B: 82-90 C: 73-81 D: 64-72 E: 55-63
   - (1-3, studenti magisterského studijního programu) 1: 89-100 2: 75-88 3: 55-74

Sean Davidson, JD, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Islam in Europe – ECHR Case Law (HDPV0115)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Islam in Europe – ECHR Case Law se zaměřuje na rozbor rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva v případech týkajících se hranic svobody náboženství a svobodného projevu muslimů. Práva svobodného výkonu náboženství muslimy jsou v posledních dvou desetiletích středem pozornosti rozhodovací praxe vrchních soudů. Z tohoto důvodu jsou případy použité v předmětu poměrně recentní, včetně rozhodnutí z r. 2014 ohledně francouzského šátkového zákona (S.A.S. v. France).

Probírané případy vyvstaly v různých kontextech (školy, pracoviště, veřejný život). Studenti jsou vybízení ke kritickému rozboru argumentace ESLP, a to včetně hodnocení míry proporcionality a jejích dopadů. Studenti budou dále srovnávat rozhodnutí přijatá ESLP s rozhodnutími amerických vrchních soudů, aby tak lépe pochopili odlišné právní přístupy k problematice. Předmět je interaktivní a k procvičení použití právní úpravy na čerstvé případy a hypotetické scénáře využívá Moot Court praktických cvičení. Součástí předmětu je hodnocené Moot Court cvičení v hodině, během kterého studenti hrají buď roli právníků nebo soudců a během kterého je projednáván předložený případ.

Pro zapsání předmětu Islam in Europe – ECHR Case Law není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Islam in Europe – ECHR Case Law zahrnuje tato témata:

1. týden: Úvod

- Evropský soud pro lidská práva
- Prostor pro uvážení
- Rovnováha mezi svobodou projevu a náboženství

2. týden: Rovnováha mezi svobodou projevu a respektováním jednotlivých náboženských vyznání

- E.S. v. Austria (nazývání Mohameda pedofilem)
- Sekmadienis Ltd. v. Lithuania (náboženské symboly v reklamě)
- Otto Preminger Institut v. Austria (urážlivý film)

3. týden: Nošení náboženských symbolů na veřejných místech

- S.A.S. v. France (francouzský zákaz zakrývání obličeje)

4. týden: Učitelé, kteří nosí náboženské symboly ve školách

- Dahlab v. Switzerland (učitelka nosící šátky na základní škole)
- Kurtulumus v. Turkey (univerzitní lektorka nosící šátek)
- German Constitutional Court case BvR 471/10 (zákaz nošení šátků pro učitelky na státních základních školách)

5. týden: neformální Moot Court praktika

- (téma a fakta budou uveřejněna v průběhu kurzu)

6. týden: Studenti a nošení šátků ve školách

- Leyla Sahin v. Turkey (nošení šátku na univerzitě)
- Aktas v. France (náboženské symboly na základních a středních školách)
- R v. Denbigh (nošení uniforem na středních školách) – pohled Spojeného království

7. týden: Práva rodičů ve školách, včetně výjimek

- Lautsi v. Italy (kříž v učebně)
- Folgero and Others v. Norway (výjimka z hodin náboženství)
- Osmanoglu and Kocabas v. Switzerland (výjimka z hodin plavání ve smíšené třídě)

8. týden: Hodnocený Moot Court

9. týden: Zpětná vazba k Moot Courtu; další případy k diskuzi

10. týden: Náboženství na pracovišti

- Eweida and Others v. UK (nošení náboženských symbolů)
- Ebrahimian v. France (nošení šátku v nemocnici)

Literatura (studijní opory)

1. Why Tolerate Religion? Brian Leiter, Princeton University Press (2012)
2. A Secular Europe: Law and Religion in the European Constitutional Landscape, Lorenzo Zucca, Oxford University Press (2012)
3. Is it Fair to Give Religion Special Treatment? Andrew Koppelman, Illinois Law Review (2006)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování eseje na zadané téma a účasti na Moot courtu v semináři.
4. Pro absolvování předmětu je dále nutné splnit povinnou docházku alespoň 70 %.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.

6. Pro úspěšné absolvování předmětu je potřeba získat alespoň 55/100 bodů celkového hodnocení:
   - (A-E, studenti z programu ERASMUS) A: 91-100 B: 82-90 C: 73-81 D: 64-72 E: 55-63
   - (1-3, studenti magisterského studijního programu) 1: 89-100 2: 75-88 3: 55-74

Sean Davidson, JD, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Translating Czech Civil Law into English (HDPV0116)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Translating Czech Civil Law into English má za cíl seznámit studenty se základními principy překládání právních textů a překladatelskými postupy při překládání české civilní legislativy a odvozených právnických textů do angličtiny. Závěrečné hodnocení vychází z hodnocení průběžně vypracovaných překladů. Předpokládá se dobrá orientace v civilní legislativě a znalost běžných institutů českého občanského práva.

Pro zapsání předmětu Translating Czech Civil Law into English není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Translating Czech Civil Law into English zahrnuje následující témata:

- Základní teoretické otázky právního překladu: role znalosti výchozího a cílového právního systému
- Přístupy k interpretaci výchozího textu (Kolik „angličtin“ vlastně existuje?); pojmová analýza; překlad českých slovních spojení vyjadřujících domněnky
- Identifikace problémů překladu; role slovníků; obecná část občanského zákoníku; „statute of limitations“; „prescription“; „lapse of claim“
- Přístupy k překladu terminologie; rodinné právo
- Synonymie v terminologii; polysémie v terminologii: majetkové právo I; český "poručník" v. "opatrovník" a jejich překlad do angličtiny
- Majetkové právo II, způsoby nabývání vlastnictví
- Nabývání vlastnictví děděním
- Základy závazků
- Typy smluv
- Odpovědnost: subjektivní, objektivní, smluvní/mimosmluvní; překlad právních reálií

Všechna témata vycházejí z nového českého občanského zákoníku a z odvozených textů.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Chromá Marta. Právní překlad v teorii a praxi. Praha: Karolinum 2014. 978-80-246-2851-6.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a vychází z průběžného hodnocení vypracovaných překladů.
4. Předpokladem pro závěrečné hodnocení je písemné zpracování všech zadaných úkolů a minimálně 80% účast na seminářích. Absence z důvodu nemoci nebo karantény je možné si nahradit vypracováním úkolu nad rámec výše uvedených překladů.
5. Vzhledem k povaze předmětu není možné u zkoušky používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Translating Czech Criminal Law into English (HDPV0117)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Translating Czech Criminal Law into English se soustředí na základní aspekty překládání českých trestněprávních textů do angličtiny z pohledu teorie a praxe. Texty, s nimiž se v seminářích pracuje, zahrnují jak hmotněprávní, tak procesní problematiku. Zmíněny jsou také trestněprávní dokumenty v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech v EU. Splnění povinností v rámci předmětu je ve formě zkoušky.

Absolvování tohoto předmětu má smysl pro ty studenty, kteří se více zajímají o trestní právo, mají dobrou znalost právnické angličtiny a jsou ochotni průběžně pracovat. U studentů, kteří se přihlásí na předmět, se předpokládá dobrá znalost angličtiny a výsledek z AJ IV nejhůře "velmi dobře". Pro zápis předmětu je dále vhodné, aby měl student absolvovány předměty Trestní právo I a Trestní právo II.

Pro zapsání předmětu Translating Czech Criminal Law into English není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Translating Czech Criminal Law into English zahrnuje následující témata:

- Úvod do teorie a praxe překladu právních textů
- Trestní zákoník – obecná část
- Základní terminologie trestní odpovědnosti
- Trest, typy nápravných zařízení
- Třídění trestných činů
- Hospodářské trestné činy
- Trestní řízení – účastníci
- Stádia trestního řízení
- Vzory rozhodnutí

Všechny aspekty doložíme na příkladech autentických právních textů v češtině a angličtině a ukážeme si různá řešení překladu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Chromá Marta. Legal Translation and the Dictionary. Tubingen. 2013

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a vychází z průběžného hodnocení vypracovaných překladů.
4. Předpokladem závěrečného hodnocení je dále alespoň 80% docházka na semináře a vypracování všech zadaných překladů v určeném časovém limitu. Absence z důvodu nemoci nebo karantény je možné si nahradit vypracováním úkolu nad rámec výše uvedených překladů.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Translating Czech Company Law into English (HDPV0118)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Translating Czech Company Law into English je seznámit studenty se základními principy překládání právních textů a překladatelskými postupy při překládání českého zákona o obchodních korporacích a odvozených právnických textů do angličtiny. Předmět je určen studentům s velmi dobrou znalostí angličtiny, kteří mají zájem o překlad, jsou připraveni se na semináře připravovat a průběžně odevzdávat vypracované překlady.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvovány předměty Obchodní právo II a Legal English for Commercial Practice; Company Law.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Translating Czech Company Law into English zahrnuje následující témata:

- Založení a vznik obchodní korporace (Výpis z obchodního rejstříku)
- Orgány obchodní korporace (Smlouva o výkonu funkce jednatele)
- Společnost s ručením omezeným (Společenská smlouva)
- Akciová společnost (Smlouva o úplatném převodu akcií na jméno)
- Veřejná obchodní společnost a komanditní společnost
- Zrušení a zánik obchodní korporace

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Materiály poskytne vyučující studentům v průběhu výuky.
2. CHROMÁ, Marta. ***Právní překlad v teorii a praxi: nový občanský zákoník***. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2851-6.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Zkouška je písemná a vychází z průběžného hodnocení vypracovaných překladů.
4. Zkoušku lze získat pouze při dosažení 70% docházky na semináře a pět vypracovaných a včas odevzdaných úkolů v rozsahu do 150 slov.
4. Zkouška nemá opravné termíny.
5. Překlady, které jsou součástí průběžného hodnocení, studenti vypracují samostatně a mohou při práci používat jakékoli podklady.

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Academic Writing (HDPV0119)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Academic Writing (Akademické psaní) je zlepšit formální psaný projev studentů v angličtině pro akademické účely (tj., psaní esejí, zkoušek, odborných článků, abstraktů atd.). Pozornost je věnována akademické slovní zásobě (užitečné kolokace, idiomatická spojení), větným konstrukcím, které mohou kompenzovat monotónní větné struktury, (např. inverze, polovětné participiální konstrukce), a struktuře textu (různé žánry mívají určitou ustálenou, očekávanou strukturu). V hodinách jsou probírána tato témata: akademický styl, soudržnost textu, způsoby odkazování na právní předpisy, řešení právních příkladů (problem question), recenze, abstrakt, argumentační esej, úvod k odbornému článku. Na konci každé hodiny píší studenti krátký písemný úkol ke shrnutí probrané látky. Na následující hodině se pak probírá zpětná vazba. Předmět je zakončen zkouškou, která se skládá ze 3 dílčích úkolů: 2 eseje (500-700 slov) a 1 závěrečný test. Rovněž je nutné splnit 70 % docházku.

Pro zapsání předmětu Academic Writing není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Academic Writing (Akademické psaní) zahrnuje tato témata:

- Akademický styl
- Soudržnost textu
- Jak se odkazovat na legislativu
- Typy esejí
- Argumentační esej
- Abstrakt
- Recenze
- Problem question
- Úvod k odbornému článku

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Studenti obdrží materiály ke studiu prostřednictvím Moodle.

Ostatní literatura:

1. MCCARTHY, Michael. Academic vocabulary in use: 50 units of academic vocabulary reference and practice. 2008.
2. SWALES, John. Academic writing for graduate students: essential tasks and skills. 2012.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a skládá se z 3 dílčích úkolů: 2 eseje (500-700 slov) a 1 závěrečný test.
4. Rovněž je nutné splnit 70 % docházku.
5. Vzhledem k povaze předmětu se právní předpisy a jiné zdroje nepoužívají.

Mgr. Eva Dvořáková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

International Investment Law and Arbitration Moot (HDPV0120)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět International Investment Law and Arbitration Moot uvede studenta do jedné z nejdynamičtěji se rozvíjejících oblastí mezinárodního práva. Prostřednictvím řešení praktických úkolů a simulace fiktivního sporu mezi investorem a hostitelským státem se student seznámí se základní koncepcí mezinárodního investičního práva a obecně s ochranou jednotlivce v mezinárodním právu a osvojí si znalosti nejčastěji používaných procesních pravidel v mezinárodní arbitráži, zejména pak v arbitráži investiční. Kromě specializace v mezinárodním investičním právu, získá student dovednosti nezbytné pro advokátní praxi vztahující se k právnímu výzkumu, analýze důkazů, koncipování písemných podání, citaci pramenů a ústní prezentaci argumentů.

Cíle výuky:

- specializace na mezinárodní investiční právo a arbitráž,
- seznámení se se základními databázemi v mezinárodním investičním právu,
- zvládnutí různých metod efektivní přípravy a zpracování právních podání,
- zlepšení dovedností při anglické prezentaci argumentů, prostřednictvím rétorických cvičení,
- bezproblémové zvládnutí práce v týmu.

Po úspěšném absolvování předmětu se budou studenti moci ucházet o zařazení do týmu Právnické fakulty UK a účastnit se s ním světově nejprestižnějších studentských soutěží v mezinárodní investiční arbitráži, International Investment Law and Arbitration Moot s celosvětovým finálním kolem, které je každoročně organizováno na přelomu října a listopadu. Účast je podmíněna předložením dvou písemných podání, jedno za investora a druhé za hostitelský stát koncem září.

Výuka probíhá v anglickém jazyce.

Pro zápis předmětu se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I. Nevyžaduje se znalost mezinárodního investičního práva.

Předmět International Investment Law and Arbitration Moot může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus:

Předmět International Investment Law and Arbitration Moot je rozdělen do dvou modulů.

Za prvé, ve spolupráci s garantem a pozvanými přednášejícími se studenti seznámí s historií mezinárodního investičního práva a klíčovými procesními pravidly, jimiž se řídí rozhodčí řízení. Poté budou následovat dva úvodní semináře, v nichž budou student podrobněji studovat právní koncepce týkající se pravomoci arbitrážních tribunálů, přijatelnosti investičních žalob, hmotněprávních standardů zacházení s investory a jejich investicemi a výkonem rozhodčích nálezů.

Během druhého modulu, který začíná v polovině dubna, budou studenti prezentovat svůj skupinový výzkum právních otázek formulovaných ve fiktivním sporu mezi zahraničním investorem a hostitelským státem. Poté budou student společně s kolegy a vyučujícími diskutovat možné právní argumenty podporující právní pozici obou stran. Na základě výsledku těchto diskusí, zpracují jednotlivé skupiny student první návrhy právních podání, jedno za investora a druhé za hostitelský stát.

Literatura (studijní opory):

Studenti budou každý týden dostávat seznam povinné četby o jednotlivých tématech mezinárodního práva zahraničních investic a arbitráže, zejména mezinárodní smlouvy, rozhodčí nálezy, arbitrážní pravidla, akademické publikace, zprávy zainteresovaných subjektů nebo mediální výstupy, zejména novinové a internetové zprávy.

Literatura:

1. Bishop, D., Crawford, J. and Reisman, M. W. (2014). Foreign Investment Disputes: Cases, Materials and Commentary (Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International).
2. Blackaby, N., Partasides, C., Redfern, A. and Hunter, M. (2018). Redfern and Hunter on International Arbitration (Oxford: Oxford University Press).
3. Dolzer, R. and Schreuer, C. (2012). Principles of International Investment Law (Oxford: Oxford University Press).
4. Douglas, Z. (2009). The International Law of Investment Claims (Cambridge: Cambridge University Press).
5. McLachlan, C., Shore, L., and Weiniger, M. (2008). International Investment Law: Substantive Principles (Oxford: Oxford University Press).
6. Muchlinski, P., Ortino, F. and Schreuer, C. (eds.). The Oxford Handbook of International Investment Law (Oxford: Oxford University Press).
7. Šturma, P. (2008). Mezinárodní dohody o ochraně investic a řešení sporů (Praha: Linde).
8. Šturma, P. and Balaš, V. (2018). Nové mezinárodní dohody na ochranu investic (Praha. Wolters Kluwer).
9. Šturma, P. and Balaš, V. (2013). Mezinárodní ekonomické právo (Praha: C.H.Beck).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět International Investment Law and Arbitration Moot je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje aktivní účast během diskusí v semináři a skupinových cvičení, právní výzkum (písemnou analýzu) příslušných právních otázek ve fiktivním sporu mezi zahraničím investorem a hostitelským státem podle mezinárodní smlouvy na ochranu investic, ústní

prezentaci argumentů ve prospěch investora anebo hostitelského státu, předložení návrhů právních podání ve prospěch investora anebo hostitelského státu.

4. Při zpracovávání písemné analýzy je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Jessup (moot court) I (HDPV0121)

Anotace

Právnická fakulta se pravidelně účastní soutěže v oblasti mezinárodního práva veřejného Jessup Moot Court Competition simulujícího řízení (písemné i ústní) před Mezinárodním soudním dvorem OSN v Haagu a zabývající se každoročně sporem na v dané době aktuální téma.

Dovednostní povinně volitelný předmět Jessup (moot court) I je určen pro studenty, kteří se přihlásí do výběrového řízení vyhlášeného katedrou mezinárodního práva a budou vybráni do fakultního teamu.

Zápis/přihlášení do předmětu tedy nelze provést samostatně, pouze skrze katedru. Bližší informace k výběrovému řízení jsou vyvěšovány na internetových stránkách fakulty a nástěnkách v budově.

Soutěž probíhá v angličtině, proto je potřeba schopnost anglické aktivní i pasivní konverzace na úrovni dostatečné k porozumění právnímu textu a debatě.

V případě účasti fakulty je pro daný rok vybráno 5 studentů (4 mluvčí a jeden researcher).

Cílem předmětu je, aby studenti na praktickém (fiktivním) zadání získali

- schopnost vyhledání, interpretace a správného použití relevantních pramenů mezinárodního práva veřejného, tj. mimo jiné naučit se používat právní informační systémy, které umožňují vyhledat relevantní právní předpisy, judikaturu a jiné relevantní zdroje,
- tzv. mooting skills, tj. schopnosti efektivního vystupování před panelem soudců. Tyto schopnosti zahrnují nejen zlepšení jazykových znalostí ale i sebevědomost vystupování, vhodné vyjadřování vůči soudcům atd.
- schopnost sepsání vlastního anglického písemného podání dle pravidel soutěže simulujícím podání k Mezinárodnímu soudnímu dvoru OSN v Haagu
- schopnost efektivně a rychle analyzovat ústní vystoupení protistrany a přesvědčivě na něj reagovat v ústním kole před panelem soudců
- pokud možno výhra a co nejlepší umístění v kole národním (alternativně v premootu Friendly, není-li kolo národní), resp. mezinárodním konaném ve Washingtonu D.C. zhruba v době Velikonoc.

Těchto cílů je ideálně dosaženo vlastní analytickou prací kombinovanou s týmovou spoluprací, konzultacemi (v obecné rovině) s coachem týmu a samotnou aktivní účastí v soutěži.

Pro zapsání předmětu Jessup (moot court) I je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II. Výuka předpokládá také znalost anglického jazyka na kvalitní úrovni (další jazyk výhodou), a dále schopnost prezentace a samostatného i týmového výzkumu.

Absolvování dalších povinně volitelných předmětů a volitelných předmětů z oblasti mezinárodního práva veřejného může být výhodou ve výběrovém řízení.

Předmět Jessup (moot court) I může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět Jessup (moot court) I spočívá v přípravě a účasti na moot courtu, zejména na národním, příp. mezinárodním kole soutěže.

Témata se mění každoročně podle zadání pořadatele soutěže. www.ilsa.org/jessup

Tematicky je předmět zaměřen na mezinárodní právo veřejné, se zvláštním důrazem na prameny mezinárodního práva veřejného a odpovědnost.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Čestmír, Šturma, Pavel. Mezinárodní právo veřejné, 3. vyd. C.H.Beck. Praha. 2018. 978-80-7400-721-7.
2. Potočný, Ondřej. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část. 6.vydání. C. H. Beck, Praha. 2011.
3. Crawford, James. Bronwlie's Principles of Public International Law, 8th edition, Oxford University Press, Oxford, 2012. ISBN: 978-0-19-965417-8.

Ostatní literatura:

Ostatní studijní opory (mez. smlouvy, judikatura, doktrína apod.) mají identifikovat studenti a vyplývají z každoročního zadání, jsou především cizojazyčného původu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Jessup (moot court) I je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Pro absolvování kolokvia je nutná aktivní příprava v průběhu celého semestru.
4. Kolokvium zahrnuje připravení písemného podání (memorialu), týmovou spolupráci a v průběhu pravidelných setkávání prokázání dostatečných znalostí v tématu soutěže daného roku.
5. Při zpracování písemného podání je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Jessup (moot court) II (HDPV0122)

Anotace

Právnická fakulta se pravidelně účastní soutěže v oblasti mezinárodního práva veřejného Jessup Moot Court Competition simulujícího řízení (písemné i ústní) před Mezinárodním soudním dvorem OSN v Haagu a zabývající se každoročně sporem na v dané době aktuální téma.

Dovednostní povinně volitelný předmět Jessup (moot court) II je určen pro studenty, kteří se přihlásí do výběrového řízení vyhlášeného katedrou mezinárodního práva a budou vybráni do fakultního teamu.

Zápis/přihlášení do předmětu tedy nelze provést samostatně, pouze skrze katedru.

Soutěž probíhá v angličtině, proto je potřeba schopnost anglické aktivní i pasivní konverzace na úrovni dostatečné k porozumění právnímu textu a debatě.

V případě účasti fakulty je pro daný rok vybráno 5 studentů (4 mluvčí a jeden researcher).

Cílem předmětu je, aby studenti na praktickém (fiktivním) zadání získali

- schopnost vyhledání, interpretace a správného použití relevantních pramenů mezinárodního práva veřejného, tj. mimo jiné naučit se používat právní informační systémy, které umožňují vyhledat relevantní právní předpisy, judikaturu a jiné relevantní zdroje,
- tzv. mooting skills, tj. schopnosti efektivního vystupování před panelem soudců. Tyto schopnosti zahrnují nejen zlepšení jazykových znalostí ale i sebevědomost vystupování, vhodné vyjadřování vůči soudcům atd.
- schopnost sepsání vlastního anglického písemného podání dle pravidel soutěže simulujícím podání k Mezinárodnímu soudnímu dvoru OSN v Haagu
- schopnost efektivně a rychle analyzovat ústní vystoupení protistrany a přesvědčivě na něj reagovat v ústním kole před panelem soudců
- pokud možno výhra a co nejlepší umístění v kole národním (alternativně v premootu Friendly, není-li kolo národní), resp. mezinárodním konaném ve Washingtonu D.C. zhruba v době Velikonoc.

Těchto cílů je ideálně dosaženo vlastní analytickou prací kombinovanou s týmovou spoluprací, konzultacemi (v obecné rovině) s coachem týmu a samotnou aktivní účastí v soutěži.

Zápis předmětu Jessup (moot court) II je podmíněn zápisem předmětu Jessup (moot court) I. Absolvování předmětu Jessup (moot court) II je podmíněno absolvováním předmětu Jessup (moot court) I.

Výuka předpokládá také znalost anglického jazyka na kvalitní úrovni (další jazyk výhodou), a dále schopnost prezentace a samostatného i týmového výzkumu.

Předmět Jessup (moot court) II může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět Jessup (moot court) II spočívá v přípravě a účasti na moot courtu, zejména na národním, příp. mezinárodním kole soutěže.

Témata se mění každoročně podle zadání pořadatele soutěže. www.ilsa.org/jessup

Tematicky je předmět zaměřen na mezinárodní právo veřejné, se zvláštním důrazem na prameny mezinárodního práva veřejného a odpovědnost.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Čestmír, Šturma, Pavel. Mezinárodní právo veřejné, 3. vyd. C.H.Beck. Praha. 2018. 978-80-7400-721-7.
2. Potočný, Ondřej. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část. 6.vydání. C. H. Beck, Praha. 2011.
3. Crawford, James. Bronwlie's Principles of Public International Law, 8th edition, Oxford University Press, Oxford, 2012. ISBN: 978-0-19-965417-8.

Ostatní literatura:

Ostatní studijní opory (mez. smlouvy, judikatura, doktrína apod.) mají identifikovat studenti a vyplývají z každoročního zadání, jsou především cizojazyčného původu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Jessup (moot court) II je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje aktivní přípravu na mezinárodní kolo a případnou účast v něm a dále týmovou spolupráci a v průběhu pravidelných setkávání prokázání dostatečných znalostí v tématu soutěže daného roku.
4. V rámci přípravy je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

European Law Moot Court Competition (HDPV0123)

Anotace

V rámci dovednostního povinně volitelného předmětu European Law Moot Court Competition se studenti připravují a následně účastní stejnojmenné soutěže v simulovaném soudním řízení, která se odehrává v anglickém jazyce. Jejich úkolem je zanalyzovat zadané hypotetické skutkové okolnosti a aplikovat na ně vybraný obsah primárního a sekundárního práva EU, judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU) a odborné literatury. Studenti za pomocí získaných znalostí připravují a prezentují argumenty za obě strany sporu, a to jak v písemné, tak i v ústní formě. Studenti tak v rámci předmětu ELMCC získají znalost vybraných právních předpisů, judikatury SDEU a odborné literatury. Zároveň si osvojí dovednost využít získané znalosti práva EU při řešení konkrétního případu.

Studenti jsou po absolvování předmětu European Law Moot Court Competition (ELMCC) schopni aplikovat vybraná ustanovení práva Evropské unie (EU) na zadané skutkové okolnosti.

Pro zápis předmětu European Law Moot Court Competition (ELMCC) je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět European Law Moot Court Competition zahrnuje různá témata v rámci práva EU vycházející ze zadaných hypotetických skutkových okolností vybraného případu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Studenti budou pracovat s ustanoveními primárního a sekundárního práva EU, judikatury SDEU a odborné literatury dle zadání organizátorů soutěže.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět ELMCC je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v aktivní účasti studentů v ústním kole stejnojmenné soutěže. Studenti jsou hodnoceni na základě jejich účasti a aktivity v průběhu přípravy na soutěž i v rámci písemného a ústního kola soutěže.

4. V průběhu přípravy i v průběhu soutěže je možné používat předepsané právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Tereza Kunertová, LL.M., Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Central and Eastern European Moot Court Competition (HDPV0124)

Anotace

V rámci dovednostního povinně volitelného předmětu Central and Eastern European Moot Court Competition se studenti připravují a následně účastní stejnojmenné soutěže v simulovaném soudním řízení, která se odehrává v anglickém jazyce. Jejich úkolem je zanalyzovat zadané hypotetické skutkové okolnosti a aplikovat na ně vybraný obsah primárního a sekundárního práva EU, judikatury Soudního dvora Evropské unie (SDEU) a odborné literatury obsažený v tzv. „bundlu". Studenti za pomocí získaných znalostí připravují a prezentují argumenty za obě strany sporu, a to jak v písemné, tak i v ústní formě. Studenti tak v rámci předmětu CEEMC získají znalost vybraných právních předpisů, judikatury SDEU a odborné literatury. Zároveň si osvojí dovednost využít získané znalosti práva EU při řešení konkrétního případu.

Studenti jsou po absolvování předmětu Central and Eastern European Moot Court Competition (CEEMC) schopni aplikovat vybraná ustanovení práva Evropské unie (EU) na zadané skutkové okolnosti.

Pro zápis předmětu Central and Eastern European Moot Court Competition (CEEMC) je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Central and Eastern European Moot Court Competition zahrnuje různá témata v rámci práva EU vycházející ze zadaných hypotetických skutkových okolností vybraného případu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Bundle vybraných ustanovení primárního a sekundárního práva EU, judikatury SDEU a odborné literatury připravený organizátory soutěže.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Právní předpisy obsažené v bundlu vybraných ustanovení primárního a sekundárního práva EU, judikatury SDEU a odborné literatury připraveném organizátory soutěže.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Central and Eastern European Moot Court Competition je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v aktivní účasti studentů v ústním kole stejnojmenné soutěže.
4. Studenti jsou hodnoceni na základě jejich účasti a aktivity v průběhu přípravy na soutěž i v rámci písemného a ústního kola soutěže.
5. V průběhu přípravy i v průběhu soutěže je možné používat právní předpisy obsažené v bundlu vybraných ustanovení primárního a sekundárního práva EU, judikatury SDEU a odborné literatury připraveném organizátory soutěže.
6. Otázky zahrnují různá témata v rámci práva EU vycházející z bundlu vybraných ustanovení primárního a sekundárního práva EU, judikatury SDEU a odborné literatury připraveného organizátory soutěže.

JUDr. Jan Exner, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Lidskoprávní moot court (HDPV0125)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Lidskoprávní moot court je poskytnout studentům teoretické znalosti a praktické schopnosti, kterých by se dalo využít během dalšího studia a praxe v oblasti práva. Judikatura ESLP se dotýká velmi širokého spektra právních odvětví a je použitelná jak ve sféře procesního, tak i hmotného práva. Znalost základních principů interpretace práva ESLP a dovednost rychle se orientovat v jednotlivých rozsudcích a rozhodnutích, naučí studenty efektivně pracovat s právními texty.

Předmět může sloužit jako příprava na moot court soutěž v oblasti mezinárodního nebo evropského práva v anglickém jazyce jako například European Human Rights Moot Court Competition, Concours européen des Droits de l'Homme René Cassin a další.

Po absolvování předmětu získá student tyto dovednosti:

- zná základní judikaturu (znalost)
- orientuje se v základních předpisech tohoto oboru práva (znalost i dovednost)
- je schopen vyhledat relevantní judikaturu v informačním systému HUDOC a dalších (dovednost).

Pro zápis předmětu se doporučuje, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Předmět Lidskoprávní moot court může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Výuka v rámci předmětu Lidskoprávní moot court je bloková.

Náplní výuky je rozbor judikatury ESLP a dalších lidskoprávních institucí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Karen Reid. A practitioner‘s guide to the European Convention on Human Rights. 2012.
2. Christoph Grabenwarter. European Convention on Human Rights: commentary. 2014.
3. D.J. Harris, M. O‘ Boyle, E.P. Bates, C.M. Buckley. Law of the European Convention on Human Rights. 2009.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Lidskoprávní moot court je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje přípravu podání na mezinárodněprávní lidskoprávní soutěž a případnou účast na ústním kolu soutěže (Štrasburk, Ženeva).
4. V rámci přípravy podání je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I (HDPV0128)

Anotace

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I patří mezi **dovednostní** povinně volitelné předměty.

Předmět si klade za cíl studentům na základě řešení modelového případu vysvětlit principy řešení sporů z kupních smluv v mezinárodním obchodě prostřednictvím rozhodčího řízení. Práce s modelovým případem je dlouhodobá – nejprve studenti řeší jednotlivé náležitosti vyjednávaného smluvního vztahu, díky čemuž se blíže seznámí s úpravou této problematiky dle Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (neboli "CISG" dle anglického UN Convention on Contracts on International Sale of Goods), která je součástí platného práva ČR a dalších přibližně osmdesáti zemí. Následně je studentům představen konflikt mezi fiktivními smluvními partnery, který je řešen v rámci rozhodčího řízení. Bez ohledu na konkrétní zadání (které vždy vede k detailnějšímu zaměření na některé dílčí otázky v rámci CISG i problematiky mezinárodní arbitráže) si studenti odnesou obecný přehled o tom, za jakých okolností se CISG aplikuje, na jakých je založena principech, jak je interpretována a jakým způsobem s ní mohou v praxi pracovat. V procesní rovině se pak studenti naučí koncipovat platnou rozhodčí doložku a orientovat se v nabízených variantách rozhodčího řízení atd.

Kromě získání samotných právních znalostí si studenti vyzkoušejí roli advokáta a budou mít možnost naučit se nebo si zdokonalit následující právnické dovednosti:

- připravovat a formulovat právní listiny – studenti se podílí na vyjednávání fiktivní smlouvy včetně formulace vybraných ustanovení, především pak rozhodčí doložky;
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právo – od počátku sporu fiktivních smluvních stran jsou studenti vedeni k právní analýze situace s cílem objektivního zhodnocení nastalého stavu, součástí práce studentů je také seznámení se s vybranými databázemi soudních rozhodnutí dle CISG či dalšími nástroji relevantními pro tuto oblast;
- připravit právní argument a protiargument – na základě objektivní analýzy situace studenti v týmech pracují na přípravě argumentů za vybranou stranu sporu.

Předmět je veden interaktivní formou a v angličtině (dílčím cílem je také rozšíření odborné slovní zásoby studentů a celková kultivace jejich projevu). Studenti pracují samostatně i v týmech a během kurzu zpracují několik písemných úkolů (např. písemně formulují výstupy své objektivní právní rešerše i následnou argumentaci z pohledu klienta). Poslední semináře jsou nicméně věnovány přípravě na ústní prezentaci argumentů, k čemuž dochází během posledních dvou hodin předmětu. Každý student má tak možnost prezentovat své argumenty písemně i ústně.

Úspěšným absolventům semináře bude nabídnuta možnost reprezentovat Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v mezinárodní právnické soutěži Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot (Vis Moot), v rámci které se řeší právě spor dvou obchodních partnerů řešený dle CISG formou rozhodčího řízení. Příprava členů týmu je realizována v rámci navazujícího předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II.

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I je nicméně otevřený všem a vhodný i pro studenty, kteří o účast na Vis Mootu nemají zájem a chtějí pouze prohloubit své znalosti probírané oblasti, vyzkoušet si interaktivní formu výuky, zdokonalit svůj písemný či ústní projev a procvičit právnickou angličtinu.

Pro zapsání předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I je nutné, aby student ovládal anglický jazyk na běžné komunikační úrovni (přibližně úroveň B2). Studentům se dále doporučuje mít alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I zahrnuje tato témata:

- CISG – pojem, dobový kontext, role v mezinárodním obchodu, rozsah aplikace
- CISG –obecná část (interpretace, struktura a základní principy)
- CISG – vybraná ustanovení I (porušení povinností kupujícím / prodávajícím a jeho následky)
- CISG – vybraná ustanovení II (náhrada škody a vyloučení odpovědnosti)
- Rozhodčí řízení – obecný úvod, výhody a nevýhody, rozhodčí doložka
- Rozhodčí řízení – aplikovatelné právo
- Rozhodčí řízení – vybrané aspekty I – rozhodčí tribunál (pravomoci a povinnosti)
- Rozhodčí řízení – vybrané aspekty II – fáze rozhodčího řízení

Výše uvedené body jsou teoretickým tématem každého semináře, každé téma je nicméně vždy kombinováno s praktickou aktivitou studentů spojenou s relevantní fází modelového příkladu (tj. vyjednávání smlouvy, řešení sporu). Poslední dvě hodiny jsou věnovány pouze ústní prezentaci studentů.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PFEIFFER, M., PAUKNEROVÁ, M., RŮŽIČKA, K. Mezinárodní obchodní právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-764-1.
2. SCHLECHTRIEM, P. Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). 2nd ed. (in translation). New York: Oxford University Press, 1998. ISBN 0198260520.
3. SCHWENZER, I. Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2016. ISBN 0198723261.

4. BLACKABY, N., PARTASIDES C., REDFERN, A., HUNTER, M. Redfern and Hunter on international arbitration. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2015. ISBN 9780198714248.
5. MOSES, M. The principles and practice of international commercial arbitration. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. ISBN 9781316606285.

Ostatní literatura:

1. BORN, G. International Commercial Arbitration. 2nd ed. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009. ISBN 9789041152190.
2. MERRILLS, J. International dispute settlement. 4th ed. New York: Cambridge University Press, 2005. ISBN 0521852501.
3. HONNOLD, J., FLECHTNER, H. Uniform law for international sales under the 1980 United Nations convention. 4th ed. Kluwer Law International, 2009. ISBN 9041127534.
4. HUBER, P., MULLIS, A. The CISG: a new textbook for students and practitioners. München: Sellier, 2007. ISBN 978-3866530201.
5. KRÖLL, S., MISTELIS, L., PERALES VISCASILLAS, Ma. del Pilar. UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG): a commentary. 2nd ed. München, Germany: C.H. Beck, 2018. ISBN 3848745917.
6. POUDRET, J., BASSON, S., BERTI, S., PONTI, A. Comparative law of international arbitration. 2nd ed. updated and reviewed. London: Sweet & Maxwell, 2007. ISBN 0421932104.
7. LEW, J., MISTELIS, L., KRÖLL, S. Comparative International Commercial Arbitration. Kluwer Law International, 2003. ISBN 9789041115683.
8. KUČERA, Z., PAUKNEROVÁ, M., RŮŽIČKA, K. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-550-0.
9. ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P. Mezinárodní právo veřejné. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-721-7.

Další literatura bude doporučena v rámci předmětu.

Základní právní předpisy:

1. UN Convention on Contracts on International Sale of Goods ("CISG"), dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-e-book.pdf
2. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení
3. UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts 2016, dostupné z https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroit-principles-2016
4. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration, dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf
5. London Court of International Arbitration Rules 2014, dostupné z: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2014.aspx
6. Vienna International Arbitral Centre Rules of Arbitration and Mediation 2018, dostupné z: https://www.viac.eu/en/arbitration/content/vienna-rules-2018-online
7. International Chamber of Commerce Rules of Arbitration 2017, dostupné Z: https://iccwbo.org/dispute-resolution-services/arbitration/rules-of-arbitration/

Ostatní právní předpisy:

1. UNCITRAL *Digest* of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. United Nations, Vienna, 2016. Dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/clout/CISG_Digest_2016.pdf

2. CISG Advisory Council Opinions. *Dostupné* z: http://www.cisgac.com/opinions/

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro absolvování předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I je třeba alespoň 65% účast na seminářích, odevzdání připravené právní argumentace v zájmu klienta písemnou formou a jejich ústní prezentace.
4. Splnění minimální účasti na semináři lze v odůvodněných případech (např. účast studenta na krátkodobé zahraniční stáži) a po předchozí domluvě prominout.
5. Ústní prezentace probíhají formou simulovaného rozhodčího řízení moot court, kde každý student vystoupí v roli právního zástupce žalobce nebo žalovaného. Prezentace probíhají na posledních dvou hodinách, přičemž pro splnění předmětu postačuje zúčastnit se jedné z nich.
6. Studenti mají nicméně možnost (a je to tak ideální), prezentovat dvakrát, což jim umožňuje poučit se díky zpětné vazbě z chyb a svůj výkon ještě zlepšit.
7. Hodnocení je prospěl(a)/neprospěl(a).

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II (HDPV0129)

Anotace

Předmět Vis Moot_ Arbitration in International Sale of Goods II patří mezi **dovednostní** povinně volitelné předměty.

Zápis do předmětu probíhá **mimo SIS**. Žádost o zápis mohou podat pouze ti studenti, kteří úspěšně absolvovali předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I. Úspěšné žadatele vybere garant předmětu (podle okolností bude kapacita předmětu 6-10 studentů).

Předmět si klade za cíl připravit studentský tým na písemnou i ústní část soutěže Vis Moot. V průběhu semestru studenti studují konkrétní soutěžní případ, samostatně vyhledávají potřebné zdroje a formulují argumenty. Týmovou prací studenti vytvoří dvě písemná podání v anglickém jazyce, která jsou nutnou podmínkou účasti v ústní části Vis Moot. Následně studenti pracují na ústní prezentaci, a to na základě tréninku mezi sebou a setkávání s ostatními soutěžními týmy formou neformálních předkol soutěže, tzv. pre-moots. Příprava studentů probíhá až do finále soutěže, které se koná vždy týden před Velikonocemi ve Vídni.

Zápis předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II je podmíněn zápisem předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I. Absolvování předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II je podmíněno absolvováním předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods I.

Pro zápis je dále nutné, aby studentovládal anglický jazyk na úrovni B2-C1 a na základě svých výkonů v tomto předmětu byl vybrán do týmu reprezentujícího PF UK v mezinárodní právnické soutěži Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot (Vis Moot).

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II je zaměřený na aplikaci Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží (neboli "CISG" dle anglického UN Convention on Contracts on International Sale of Goods) v konkrétním modelovém případě a dále na dvě konkrétní otázky aplikovaného procesního práva z oblasti mezinárodní obchodní arbitráže. Program jednotlivých seminářů se připravuje ad hoc, dle potřeb studentů a po dohodě s nimi. Výuka probíhá především formou společné diskuze nad právní problematikou a možnou argumentací vztahující se na modelový soutěžní případ a přípravy písemných podání ze strany

studentů pod vedením vyučujících. K písemným podáním je studentům poskytována zpětná vazba, která je na seminářích společně probírána.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PFEIFFER, M., PAUKNEROVÁ, M., RŮŽIČKA, K. Mezinárodní obchodní právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-764-1.
2. SCHLECHTRIEM, P. Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). 2nd ed. (in translation). New York: Oxford University Press, 1998. ISBN 0198260520.
3. SCHWENZER, I. Commentary on the UN Convention on the International Sale of Goods (CISG). 4th ed. Oxford: Oxford University Press, 2016. ISBN 0198723261.
4. BLACKABY, N., PARTASIDES C., REDFERN, A., HUNTER, M. Redfern and Hunter on international arbitration. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2015. ISBN 9780198714248.
5. MOSES, M. The principles and practice of international commercial arbitration. 3rd ed. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. ISBN 9781316606285.

Ostatní literatura:

1. BORN, G. International Commercial Arbitration. 2nd ed. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2009. ISBN 9789041152190.
2. MERRILLS, J. International dispute settlement. 4th ed. New York: Cambridge University Press, 2005. ISBN 0521852501.
3. HONNOLD, J., FLECHTNER, H. Uniform law for international sales under the 1980 United Nations convention. 4th ed. Kluwer Law International, 2009. ISBN 9041127534.
4. HUBER, P., MULLIS, A. The CISG: a new textbook for students and practitioners. München: Sellier, 2007. ISBN 978-3866530201.
5. KRÖLL, S., MISTELIS, L., PERALES VISCASILLAS, Ma. del Pilar. UN Convention on Contracts for the International Sale of Goods (CISG): a commentary. 2nd ed. München, Germany: C.H. Beck, 2018. ISBN 3848745917.
6. POUDRET, J., BASSON, S., BERTI, S., PONTI, A. Comparative law of international arbitration. 2nd ed. updated and reviewed. London: Sweet & Maxwell, 2007. ISBN 0421932104.
7. LEW, J., MISTELIS, L., KRÖLL, S. Comparative International Commercial Arbitration. Kluwer Law International, 2003. ISBN 9789041115683.
8. KUČERA, Z., PAUKNEROVÁ, M., RŮŽIČKA, K. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN 978-80-7380-550-0.
9. ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P. Mezinárodní právo veřejné. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2018. ISBN 978-80-7400-721-7.

Další literatura bude doporučena v rámci kursu.

Základní právní předpisy:

1. UN Convention on Contracts on International Sale of Goods ("CISG"), dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/sales/cisg/V1056997-CISG-e-book.pdf
2. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení

3. UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts 2016, dostupné z https://www.unidroit.org/instruments/commercial-contracts/unidroit-principles-2016
4. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration, dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/texts/arbitration/ml-arb/07-86998_Ebook.pdf
5. London Court of International Arbitration Rules 2014, dostupné z: https://www.lcia.org/Dispute_Resolution_Services/lcia-arbitration-rules-2014.aspx
6. Vienna International Arbitral Centre Rules of Arbitration and Mediation 2018, dostupné z: https://www.viac.eu/en/arbitration/content/vienna-rules-2018-online
7. International Chamber of Commerce Rules of Arbitration 2017, dostupné Z: https://iccwbo.org/dispute-resolution-services/arbitration/rules-of-arbitration/

Ostatní právní předpisy:

1. UNCITRAL Digest of Case Law on the United Nations Convention on Contracts for the International Sale of Goods. United Nations, Vienna, 2016. Dostupné z: https://www.uncitral.org/pdf/english/clout/CISG_Digest_2016.pdf
2. CISG Advisory Council Opinions. Dostupné z: http://www.cisgac.com/opinions/

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro absolvování předmětu Vis Moot: Arbitration in International Sale of Goods II je vyžadována aktivní participace studenta v rámci týmové práce na obou písemných podáních týmu.
4. Hodnocení je prospěl(a)/neprospěl(a).

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Moot court – pracovní právo (HDPV0130)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Moot court – pracovní právo nabízí možnost vyzkoušet si realizaci nabytých teoretických znalostí prostřednictvím praktického cvičení. Je vhodný pro studenty 3. a vyššího ročníku studia.

Po části seminární výuky (demonstrace případů z praxe, základních principů a procesního postupu) následuje praktická část (sepsání podání – žaloby, repliky k žalobě, odvolání, vyjádření k odvolání, dovolání či vyjádření k dovolání) zakončená simulovaným jednáním v pracovněprávní věci, při němž student vystoupí v roli jedné ze sporných stran.

V rámci výuky se student rovněž seznámí s prací se soudním spisem, se základy analýzy důkazních prostředků a výchozími principy argumentace směřujícími k pořízení konkrétních důkazů z důkazních prostředků.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Moot court – pracovní právo je pozornost věnována těmto tématům:

1. Základní principy a postup v pracovněprávních sporech, nejčastější druhy sporů z individuálních pracovněprávních vztahů
2. Řešení konkrétních případů z předchozího ročníku Moot courtu
3. Sepis žaloby a repliky; odvolání a repliky k odvolání; dovolání a repliky k dovolání
4. Zadání řešení pro daný ročník moot courtu – přidělení procesních rolí
5. Žaloba a replika; odvolání a replika k odvolání; dovolání a replika k dovolání
6. Simulované soudní jednání

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Pichrt, J., Drápal, L. a kol. Případové studie pracovněprávní. Praha: C. H. Beck. 2015
2. Bělina, M., Pichrt, J. a kol. Pracovní právo. 7. vyd. Praha: C. H. Beck. 2017

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
2. Zák. č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zák.), ve zn. p. p.
3. Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. Zák. č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
5. Zák. č. 200/2012 Sb., o mediaci
6. Zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Moot court – pracovní právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium je ústní a spočívá v simulovaném soudním jednání v pracovněprávní věci.
4. V průběhu kolokvia je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Jakub Morávek, Ph. D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Simulovaná Rada Evropské unie (HDPV0131)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Simulovaná Rada Evropské unie je získat znalosti a dovednosti skrze praktickou simulaci. Jde o semestrální simulaci Rady Evropské unie. Studenti si po dobu tří měsíců mohou vyzkoušet role států při vyjednávání evropské legislativy v oblasti azylové, bezpečnostní a obecně migrační problematice na všech úrovních Rady EU. Nejprve zasedají jako pracovní skupina, poté SCIFA, COREPER a následně rada ministrů a Rada EU. Zasedání jsou vícehodinová a probíhají jednou za cca čtrnáct dnů, přičemž studenti v mezidobí pracují spolu ve skupinách.

Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena cizineckým a azylovým právem Evropské unie, případně relevantním právem vnitrostátním (tj. zejména oblast zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců). Zkušenosti se vztahují především k otázkám legislativního procesu na úrovni EU i ČR, technik vyjednávání, pozic států a jejich ovlivnění reality v EU. Důležitou součástí je i zpětná vazba, kterou student v průběhu semestru získává po každém simulovaném jednání.

Předmět klade důraz na rozvíjení praktických dovedností studenta, a to zejména:

- schopnost v debatě formulovat a prezentovat ústně i písemně (nejen právní) argumenty a protiargumenty,
- rozvíjení rétorických dovedností a vystupování v diskusi,
- rozvíjení schopnosti studenta analyzovat a interpretovat právní normy,
- práce v týmu,
- schopnost vyjednávání.

Pro zapsání předmětu Simulovaná Rada Evropské unie není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět nemá standardní sylabus. Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby patří:

- legislativa EU,
- legislativní proces na úrovni EU,
- techniky vyjednávání,

- pozice států v dané problematice na úrovni EU a vnitrostátně.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o předmět založený na simulaci, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury zadané v rámci předmětu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je účast na 90 % simulace a příprava v rámci týmu.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Simulovaný soud z mezinárodního azylového práva (HDPV0132)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Simulovaný soud z mezinárodního azylového práva je získat znalosti a dovednosti skrze praktickou simulaci. Účastí v něm se studenti zapojí do práce v rámci simulovaného soudního řízení (moot court) v oblasti azylového práva. Studentům je od počátku známý fiktivní případ, k němuž v průběhu semestru nejprve sepisují písemné podání za stát i za žadatele, posléze si nacvičují ústní vystoupení před simulovaným soudem a toto ústní vystoupení nakonec absolvují před porotou složenou z externích spolupracovníků fakulty z akademické půdy i praxe. Práce na případu probíhá ve dvojicích, nejvyšší možný počet v předmětu jsou dvě dvojice (s výjimkou let, kdy se studenti účastní zahraničních moot courts). Studenti pracují pod vedením kouče, který je v případě zájmu zajištěn garantkou předmětu. Setkávají se mimo rámec pravidelných seminářů, v termínech a časech podle dohody kouče a studentů. Vyhlášení předmětu je závislé na vyhlášení soutěže pro daný rok.

Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena azylovým právem Evropské unie a mezinárodním uprchlickým právem. Důležitou součástí je zpětná vazba ke znalostem a k dovednostem, kterou student získává po závěrečném simulovaném jednání.

Předmět klade důraz na rozvíjení praktických dovedností studenta, a to zejména:

- schopnost v debatě formulovat a prezentovat ústně i písemně (nejen právní) argumenty a protiargumenty,
- rozvíjení rétorických dovedností a vystupování v diskusi,
- rozvíjení schopnosti studenta analyzovat a interpretovat právní normy,
- práce v týmu,
- schopnost vyjednávání.

Pro zapsání předmětu je žádoucí, aby měl student absolvované předměty Azylové a uprchlické právo, Mezinárodní právo veřejné I a Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu Simulovaný soud z mezinárodního azylového práva patří:

- mezinárodní a evropské právo,
- judikatura ESLP, SDEU,
- struktura právního argumentu,
- přesvědčivost (potažmo způsoby) prezentace,
- způsoby ústní argumentace.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Hathaway, J. C. The Rights of Refugees under International Law. Cambridge University Press. 2005.
2. Goodwin-Gill, G. S., McAdam,J. The Refugee in international Law. Oxford University Press. 2007.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publ. pod č. 208/1993 Sb.,
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb.,
3. příručka UNHCR k postupům a kritériím pro určování pro určování právního postavení uprchlíků,
4. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (kvalifikační směrnice),
5. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013 (Dublin III),
6. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU z roku 2013 (procedurální směrnice).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v ústním jednáním před simulovaným soudem.
4. Podkladem pro splnění kolokvia je sepsání podání, jeho ústní prezentace a průběžná práce v týmu.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Mediace I (HDPV0133)

Anotace

Vzhledem k pokračujícímu přetížení obecných soudů a ke značné délce soudního řízení se nejen celosvětově, ale v posledních letech také v České republice stále častěji užívají a rozvíjejí různé alternativní způsoby řešení sporů.

Studenti se v dovednostním povinně volitelném předmětu Mediace I dozvědí základní informace o různých metodách, které mohou vést nebo mohou alespoň napomoci stranám k urovnání vzniklého sporu. Jde o metody, jejichž podstata nespočívá v autoritativním rozhodnutí sporu, ale které jsou zaměřeny spíše na podporu či dokonce obnovení komunikace mezi stranami sporu. Mezi těmito metodami přitom jak celosvětově, tak i v evropském kontextu (a také postupně v České republice) hraje rozhodující úlohu mediace. Proto také hlavní část výuky bude směřována na otázku využití mediace v moderní společnosti.

Výuka se nejprve dotkne širších kontextů historického vývoje a užití různých alternativních metod řešení sporů. Studenti získají základní informace o různých přístupech a řešení společenských i mezilidských konfliktů (negociace, konciliace, facilitace, mini trial, expertisa, med-arb a mediace). V souvislosti s výukou mediace bude pozornost zaměřena především na právní aspekty mediace v širším kontextu. Výklad se velmi stručně dotkne i zákona č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě ČR, a to ve vazbě na využití mediace v konceptu tzv. restorativní justice.

Hlavní pozornost však bude věnována problematice aplikace mediace v soukromoprávních sporech, tj. ve sporech z oblasti občanského, pracovního, obchodního a rodinného práva. Výklad bude zaměřen především na rozbor platné právní úpravy představované v České republice zákonem č. 202/2012 Sb., o mediaci. Dostatečná pozornost bude věnována i mezinárodním kontextům a možnostem využití mediace při řešení přeshraničních sporů, jakož i právní úpravě mediace ve vybraných západoevropských zemích.

Předmět má charakter dovednostního předmětu. Po teoretickém základu se výuka orientuje již na praktický nácvik mediačních technik, a to v jednotlivých fázích mediace. Na závěr výuky budou studenti již schopni v základu realizovat celé mediační jednání, i když komplexní nácvik celé mediace bude obsahem až navazujícího dovednostního předmětu Mediace II.

S ohledem na dovednostní charakter předmětu bude výuka probíhat blokově, tedy po dvě soboty v čase od 9.00 hod. do cca 15.00 hod.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost orientace v alternativních metodách řešení sporů
- schopnost odlišení jednotlivých metod a pochopení jejich výhod pro určité druhy sporů
- schopnost aplikace mediačních technik
- schopnost definovat jednotlivé fáze mediace a mediační techniky, které se v dané fázi užívají

Pro zapsání předmětu Mediace I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Mediace I je v prvé řadě obecné vymezení alternativních řešení sporů. Dále je pozornost orientována na fáze mediace a na mediační techniky, které jsou v rámci jednotlivých fází využívány. Mediační techniky jsou procvičovány na řadě praktických příkladů.

Výuka bude zahrnovat zejména tato témata:

- Úvodní vymezení alternativních způsobů řešení sporů
- Rozhodčí řízení – základní charakteristika
- Specifika řešení sporů se spotřebitelem (konciliace)
- Historie mediace
- Mediační styly a jejich specifika
- Fáze mediace
- Mediační techniky
- Nácvik mediačních technik a jejich propojení v rámci jednotlivých fází mediace

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Brzobohatý, R., Poláková, L., Horáček, T.: Rukověť mediátora aneb co je dobré vědět nejen ke zkouškám mediátora. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016.
2. Horáček, T., Svatoš, M., Olík, M.: Zákon o mediaci. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Ostatní literatura:

1. Fisher, R., Ury, W., Patton, B.: Getting to yes (Dohoda jistá). Praha: Management Press, 1991.
2. Holá, L.: Mediace v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2011.
3. Plamínek, J.: Mediace – nejúčinnější lék na konflikty. Praha: Grada Publishing, 2013.
4. Svatoš, M.: Tajemství mediace aneb Řešení sporů od A do Z, Praha: Art Francesco, 2020.

Právní předpisy:

1. zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci
2. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
3. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

4. směrnice Evropského parlamentu a Rady č.2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů
5. nařízení Rady č. 524/2013 ze dne 21. 5. 2013 o on-line řešení sporů (ADR-ODR)
6. zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení
7. zákon č. 99/1963 S., občanský soudní řád
8. zákona č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě ČR
9. vyhláška č. 277/2012 Sb., o zkouškách a odměně mediátora

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba předvést konkrétní fázi mediace v modelové mediační kauze se schopností sebehodnocení.
4. U kontroly studia je možné používat právní předpisy.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Mediation as Dispute Resolution (HDPV0134)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Mediation as Dispute Resolution vyučovaný v angličtině se v krátkosti zabývá právní regulací mediace v českém a evropském kontextu, ale především jeho těžiště leží v procvičování praktických dovedností a znalostí. V jeho průběhu se studenti aktivně zapojují do interaktivních cvičení a prochází si podrobně nejenom mediační proces, ale také trénují zastupování stran před mediátorem.

Mediace je definovaná jako asistované strukturované vyjednávání sporu a jde o nejčastěji používaný z tzv. konsensuálních ADR procesů (alternativní způsoby řešení sporů). Její obliba roste po celém světě a většina významných právních řádů dnes zahrnuje určitou formu její regulace. Mediace je celosvětově užívána pro hledání smíru v obchodních, občanských, pracovních, rodinných, komunitních a dalších sporech.

V České republice je mediace upravena zákonem o mediaci, který společně s občanským soudním řádem umožňuje soudům, aby v civilních věcech nařizovaly tzv. první setkání se zapsaným mediátorem. Díky tomuto institutu se mediace relativně rychle rozšířila a je hojně využívána jako mimosoudní způsob řešení konfliktů před, nebo i během soudních řízení.

Aktivní účast na hodinách je neoddělitelnou součástí finálního hodnocení studenta.

Pro zápis předmětu Mediation as Dispute Resolution je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mediation as Dispute Resolution zahrnuje tato témata:

- Úvod do mediace
- Základní principy mediace
- Fáze mediačního procesu
- Povinnosti mediátora
- Základní techniky mediátora
- Oddělená jednání
- Zastupování stran v mediaci (*Mediation Advocacy*)
- Mediační styly

- Mediace kolektivních pracovních sporů, investičních a mezinárodních konfliktů
- Hybridní procesy – MED-ARB a ARB-MED
- Simulované mediační jednání
- Etika a etické kodexy

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ALEXANDER, N. - WALSH, S. - SVATOŠ, M. *EU Mediation Law Handbook*, Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2017.
2. FISHER, R. - URY, W.: Getting to YES: Negotiating an agreement without giving in, Random House Business Books: New York 1992 (2. vydání), ISBN 978-0395631249.
3. RISKIN, L. *Decision-Making in Mediation: The New Old Grid and the New New Grid System*, in Notre Dame Law Review, Vol. 79, No. 1, 2003.
4. SVATOŠ, M.: *Tajemství mediace aneb Řešení sporů od A do Z*, Praha: Art Francesco, 2020.

Ostatní literatura:

1. ALEXANDER, N.: *International and Comparative Mediation: Legal Perspectives*, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn 2004.
2. GOLDBERG, S. B. - SANDER, F. E. A. - ROGERS, N., H. - COLE, S. R.: *Dispute Resolution: Negotiation, Mediation, and Other Processes*, Wolters Kluwer, New York 2007, ISBN 978-0-7355-6403-9.
3. MCILWRATH, M. - SAVAGE, J.: *International Arbitration and Mediation: A Practical Guide*, Kluwer Law International, 2010, ISBN 9041126104.
4. SVATOŠ, M.: *Independence and impartiality of arbitrators and mediators - The Castor and Pollux of the ADR world?*, připravovaný článek pro BĚLOHLÁVEK, A. J. - ČERNÝ, F. - ROZEHNALOVÁ, N. (eds.): Czech (& Central European) Yearbook of Arbitration - 2014).

Právní předpisy:

1. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci
2. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
3. Evropský kodex chování pro mediátora (zprostředkovatele)
4. Směrnice č. 52/2008 ES o některých aspektech mediace v občanských a obchodních věcech

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Předmět je vystavěn jako interaktivní a vyžaduje aktivní účast studentů a jejich průběžnou přípravu na jednotlivé hodiny. Studenti mají v průběhu semestru možnost podílet se na diskuzi a cvičeních. Během semestru je povolena absence na dvou hodinách.
4. Pro úspěšné absolvování kontroly studia předmětu se vyžaduje:
    - aktivní příprava na hodiny a účast na cvičeních (max 8 bodů);

- účast na finální simulované mediaci (max 8 bodů);
- obhajoba písemné, doma sepsané eseje na předem určené téma. Názory studenta vyjádřené v eseji musí být odůvodněny za použití řádné citace zdrojových dokumentů. Hodnocen je ale také názorový přínos studenta. (max 8 bodů)

5. Student musí získat alespoň 16 bodů pro úspěšné absolvování kontroly studia předmětu.

JUDr. Martin Svatoš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právo informačních a komunikačních technologií – soukromoprávní (HDPV0135)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Právo informačních a komunikačních technologií – soukromoprávní je představit studentům soukromoprávní otázky, které v právu vznikají v souvislosti s rozvojem informačních a komunikačních technologií. Výuka bude zahrnovat zejména řešení praktických právních problémů a rozbory reálných příkladů z praxe.

Nejprve budou studenti seznámeni s působností práva v kyberprostoru a s aplikovatelností práva na delokalizované právní vztahy. Předmět bude dále obsahovat rozbor, jak se právo vypořádává s identifikací subjektů v kyberprostoru a přičitatelnosti právního jednání. Na tuto problematiku naváže seznámení s právní úpravou elektronické identifikace vč. elektronického podepisování. Pozornost bude dána i zahraničním metodám elektronické identifikace. Další pozornost bude věnována smluvnímu právu – nejprve uzavírání smluv po internetu a jejich závaznosti, dále pak specifickým otázkám elektronického obchodování. Studenti se například naučí, jak koncipovat právní dokumenty pro elektronické obchody. Otázky smluvního práva budou zakončeny analýzou problémů, kterým by právník v praxi měl věnovat pozornost při sepisování smluv z oblasti informačních technologií (smlouva o vývoji software, implementační smlouva, SLA).

Studenti budou dále seznámeni s právní povahou software a možností jeho ochrany. Představeny budou licenční smlouvy, a to jak smlouvy na proprietární software, tak veřejné licence (např. GPL nebo MIT).

Jedno z témat bude věnováno též odpovědnosti poskytovatelů služeb informační společnosti podle zákona č. 480/2004 Sb. a české a evropské judikatuře k tomuto tématu. V souvislosti s tímto tématem se předmět dotkne i vysoce aktuálního tématu porušování autorských práv na internetu, a to včetně rozboru aktuálních rozsudku zahraničních soudů.

Následovat budou semináře věnující se marketingu na internetu (včetně úpravy zasílání obchodních sdělení), doménám a doménovým sporům. Výuka bude zakončena prezentací studentských prací a diskusí nad aktuálními tématy práva a informačních technologií.

Předmět předpokládá znalost pozitivního práva.

Pro zapsání předmětu Právo informačních a komunikačních technologií – soukromoprávní je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo informačních a komunikačních technologií – soukromoprávní zahrnuje tyto oblasti:

- aplikace práva v kyberprostoru,
- právní subjektivita v kyberprostoru, elektronické právní jednání, elektronický podpis, e-mail a právo,
- elektronická kontraktace, e-shopy a právo,
- ochrana software, softwarové smlouvy,
- odpovědnost poskytovatelů služeb informační společnosti, ochrana práv na internetu,
- domény a doménové spory,
- cloud computing,
- právo a umělá inteligence,
- právo na sociálních sítích.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. GŘIVNA, T., POLČÁK, R. *Kyberkriminalita a právo.* 1. vyd. Praha: AUDITORIUM, 2008.
2. HUSOVEC, M. *Zodpovednosť na internete podl'a českého a slovenského práva.* 1. vyd. Praha: CZ.NIC, 2014.
3. JANSA, L., OTEVŘEL, P. *Softwarové právo. Praktický průvodce právní problematikou v IT.* 1. vyd. Brno: Computer Press, 2011.
4. KUČERA, Z. *Přeshraniční aspekty civilněprávních deliktů v kyberprostoru.* Praha: Univerzita Karlova, 2014.
5. MYŠKA, M. et al. *Veřejné licence v České republice.* 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2012.
6. MAISNER, M. et al. *Základy softwarového práva.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011.
7. POLČÁK, R. et al. *Introduction to ICT Law (Selected Issues).* 1. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2007.
8. POLČÁK, R. *Právo informačních technologií.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018.
9. POLČÁK, R. *Právo na internetu – spam a odpovědnost ISP.* 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007.
10. POLČÁK, R. *Internet a proměny práva.* 1. vyd. Praha: Auditorium, 2012.
11. REED, Ch. *Computer law: the law and regulation of information technology.* 6. vyd. Oxford: Oxford University Press.
12. SVANTESSON, D. *Private international law and the internet.* 1. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2007.
13. SUSSKIND R. *The future of law: facing the challenges of information technology.* 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 1998.

14. ŠTĚDROŇ, B. *Ochrana a licencování počítačového programu.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (nutná 75% účast na výuce),
   - složit závěrečný písemný test,
   - vypracovat stručné memorandum pro fiktivního klienta s řešením praktického právního případu.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Bc. Zdeněk Kučera, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právo informačních a komunikačních technologií – veřejnoprávní (HDPV0136)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Právo informačních a komunikačních technologií – veřejnoprávní je představit studentům veřejnoprávní otázky, které v právu vznikají v souvislosti s rozvojem informačních a komunikačních technologií. Výuka bude zahrnovat zejména řešení praktických právních problémů a rozbory reálných příkladů z praxe.

První část předmětu bude zahrnovat seznámení s veřejnoprávní regulací ICT. To zahrnuje jak např. otázky regulace platforem, nebo zvláštní ingerence státu do některých oblastí, jako je on-line gambling.

V druhé části se předmět bude věnovat úpravě e-governmentu. Studenti budou seznámeni s architekturou e-governmentu v České republice a srovnáním fungování v jiných státech Evropy. Důraz bude dán na právní úpravu e-justice vč. datových schránek.

Nedílnou součástí předmětu bude výklad o ochraně dat. Výklad se soustředí primárně na ochranu osobních údajů v ICT, úpravu e-privacy a cookies.

Poslední část předmětu se soustředí na vybrané oblasti veřejného práva a ICT, zejména pak na otázky e-finance a elektronických peněz a ústavněprávních otázek a ICT. Předmětem výkladu tak bude otázka práva na svobodu slova, fake news, nebo elektronických voleb.

Předmět předpokládá znalost pozitivního práva. Pro jeho zapsání je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo informačních a komunikačních technologií – veřejnoprávní zahrnuje tyto oblasti:

- e-government
- veřejnoprávní regulace ICT
- ochrana dat
- veřejné zakázky a IT
- e-finance, e-banking
- internet a lidská práva

- vyšetřování trestné činnosti v oblasti

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. GŘIVNA, T., POLČÁK, R. *Kyberkriminalita a právo.* 1. vyd. Praha: AUDITORIUM, 2008.
2. JANSA, L., OTEVŘEL, P. *Softwarové právo. Praktický průvodce právní problematikou v IT.* 1. vyd. Brno: Computer Press, 2011.
3. MARCHAL, S. A., PROKEŠ, J., ŠTĚDROŇ, B., VANÍČEK, Z. Právní aspekty eGovernmentu v České republice. Praha: Linde, 2011.
4. MATES, P., SMEJKAL, V. E-Government v České republice: Právní a technologické aspekty. 2. vyd. Praha: Leges, 2012.
5. POLČÁK, R. *Právo informačních technologií.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018.
6. POLČÁK, R. *Právo na internetu – spam a odpovědnost ISP.* 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007.
7. POLČÁK, R. *Internet a proměny práva.* 1. vyd. Praha: Auditorium, 2012.
8. REED, Ch. *Computer law: the law and regulation of information technology.* 6. vyd. Oxford: Oxford University Press.
9. SCHLOSSBERGER, O., Platební služby. 1. vyd. Praha: Management Press, 2012.
10. VANÍČEK Z., MATES P., NIELSEN T. Zákon o elektronických komunikacích, Komentář, Praha: Linde Praha a.s., 2014.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo informačních a komunikačních technologií – veřejnoprávní je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (nutná 75% účast na výuce),
   - složit závěrečný písemný test,
   - vypracovat stručné memorandum pro fiktivního klienta s řešením praktického právního případu.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Bc. Zdeněk Kučera, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právo nových technologií (HDPV0137)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Právo nových technologií přibližuje studentům právní otázky související s nástupem nejnovějších technologií. Během seminářů studenti nejen, že budou seznámeni s aplikací práva na nové technologie v České republice i zahraničí, ale bude diskutováno, zdali současná právní úprava je vyhovující, a zdali nebrání inovacím.

Témata, kterými se předmět bude zabývat, budou pokrývat nejrůznější sektory. V oblasti logistiky to budou právní aspekty samořídících automobilů, dronů, nebo geolokačních technologií. V oblasti právních služeb a justice pak otázky nových počítačových programů a umělé inteligence v rozhodování soudů, nebo v advokacii. Předmět se dotkne i finančního sektoru, kde se budou probírat otázky blockchainu, smart kontraktů nebo provozování chatbotů. Výuka se zaměří i na právo a nové biomedicínské technologie.

Předmět předpokládá znalost pozitivního práva. Pro jeho zapsání je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo nových technologií zahrnuje tyto oblasti:

- Digitální právník – proměny právní profese z důvodu technologií
- Digitální realita a právo
- Právní úprava umělé inteligence
- Brain-computer interfaces
- Právní úprava v oblasti satelitní navigace
- Blockchain a kryptoměny
- 5G
- Právní aspekty počítačových her

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BROWNSWORD, R., SCOTFORD, E., YEUNG, K. The Oxford Handbook of Law, Regulation and Technology. 1 vyd. Oxford: Oxford University Press, 2017.
2. CREMONA, M. New Technologies and EU Law. 1 vyd. Oxford: Oxford University Press, 2017.
3. REED, Ch. Computer law: the law and regulation of information technology. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press.
4. SUSSKIND R. The future of law: facing the challenges of information technology. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 1998.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo nových technologií je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - aktivně se účastnit seminářů (nutná 75% účast na výuce),
   - vypracovat seminární práci.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Bc. Zdeněk Kučera, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Právo na informace (HDPV0138)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Právo na informace je multioborovou výukou doplňující výuku ústavního, správního i občanského práva a správního i soudního procesu výkladem zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím („InfZ"), jeho praktickým využitím a bohatou judikaturou.

Informace jsou stavebním kamenem moderní společnosti a právo je reflektuje v mnoha podobách. Předmět Právo na informace se týká věcně specializované, ale z pohledu práva multioborové problematiky přístupu k informacím, nakládání s nimi, ochrany informací a odpovědnosti za jejich zneužití. Základem tohoto předmětu je podrobné seznámení studentů s úpravou práva na informace a ochrany informací ve zvláštních částech správního práva (zákon o svobodném přístupu k informacím, zákon o právu na informace o životním prostředí, zákon o zpracování osobních údajů, zákon o utajovaných informacích a bezpečnostní způsobilosti, procesní předpisy ad.) i občanského práva (zákon o registru smluv, zákon o zadávání veřejných zakázek).

Pozornost je věnována též ústavním a mezinárodním základům práva na informace a práva na ochranu informací a aspektům soukromoprávním (např. obchodní tajemství, autorské právo, ochrana osobnosti, ochrana soukromí), deliktním (správně- a trestně-právním) a procesním (způsoby získávání informací, způsoby rozhodování povinných subjektů, opravné prostředky, soudní ochrana).

Předmět se zaměřuje nejen na klasickou explikaci právních předpisů, ale i na praktické úkoly a příklady z praxe, nejčastější spory a judikaturu správních soudů, Ústavního soudu a ESLP.

Výuka předmětu probíhá formou semináře s praktickými cvičeními a úkoly z reálné praxe.

Výuka sestává z 12 seminářů. Základním podkladem na všechny semináře jsou prezentace a texty zákonů – zejména InfZ a správní řád, dále též Ústava, Listina a občanský zákoník. Na některých seminářích budeme opakovat, psát několik orientačních testů a diskutovat praktickou žádost o informace a případné opravné prostředky.

Student se naučí diskutovat, poměřovat a vyhodnocovat právo na informace proti konkurenčním zájmům na ochranu informací, získá základní přehled o tematických normách různých právních odvětví a judikatuře a osvojí si praxi jednoduchých podání v reálném styku s povinnými subjekty.

Pro zápis předmětu Právo na informace je vhodné, aby student měl absolvován předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právo na informace je pozornost věnována těmto tématům:

- Vývoj právní úpravy práva na informace, mezinárodní a ústavněprávní základy, platná právní úprava, její význam, nedostatky a změny

  Podklady na seminář: usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 28/96 – Vladimír Mlynář proti Ministerstvu zemědělství.

- Oprávněné a povinné subjekty

  Podklady na seminář: usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 2. 2019, sp. zn. II. ÚS 618/18-2 – OTE a.s. jako veřejná instituce? Prejudikatura – nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 260/06 – Letiště Praha s. p. a IV. ÚS1146/16 – ČEZ, a.s.

- Proces poskytování informací, nečinnost, obstrukce, zpoplatnění, opravné prostředky, soudní ochrana

  Podklady na seminář: InfZ, správní řád, soudní řád správní, usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 34/2008 – právní povaha zpoplatnění za poskytnutí informací; NSS 1 As 162/2014 (3276/2015 Sb. NSS) – lze zpoplatňovat přístup k právnímu řádu? (spor o úhradu za poskytování technických norem ÚNMZ)

- Forma poskytování informací, otevřená strojově čitelná data, big data, opakované poskytování

  Podklady na seminář: směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1024 ze dne 20. června 2019 o otevřených datech a opakovaném použití informací veřejného sektoru. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. 62 A 26/2012 (2979/2014 Sb. NSS) ve věci žadatele – Seznam CZ, a. s. proti Ministerstvu dopravy a CHAPS, spol. s r. o. o poskytnutí informací z celostátního informačního systému o jízdních řádech ve zdrojových formátech.

- Utajované informace, obchodní tajemství, hospodářské tajemství, know-how, důvěrné informace, sjednaná povinnost mlčenlivosti

  Podklady na seminář: zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti, nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. A 2/2003 – ruský dluh a rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 A 118/2002 – smlouva o výstavbě dálnice D47.

- Ochrana osobnosti, soukromí a projevů osobní povahy, vážení zájmů

  Podklady na seminář: Občanský zákoník, nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 453/03 Ivan Brezina v. Miloš Zeman – ochrana osobnosti veřejně činných osob; rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 113/2012 (3222/2015 Sb. NSS) – kauza Ryneš; může se oběť útoků bránit pořizováním záznamu veřejného prostranství?

- Ochrana osobních údajů fyzických osob

  Podklady na seminář: GDPR, zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, rozsudek rozšířeného senátu (RS) Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 64/2008 – je prominutí penále poskytnutím veřejných prostředků? Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu sp. zn. RS NSS 8 As 55/2012 (3155/2015 Sb. NSS) – mají se poskytovat informace o platech a odměnách konkrétních fyzických osob z veřejných rozpočtů? A co na to Ústavní soud in IV. ÚS 1378/16 a případná modifikace v kauze odměňování v Kanceláři prezidenta republiky (NSS 2 As 88/2019)

- Ochrana dalších informací (majetkové poměry, vnitřní a nové informace, informace získané od třetích osob, bankovní tajemství, informace chráněné právy duševního vlastnictví, informace v držení NKÚ, FAU, zpravodajských služeb ad.)

  Podklady na seminář: rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 5 As 28/2007 – interní pokyny MF ČR pro vyměřování daní); NSS 3 As 159/2015-32 a 6 A 246/2013 – mohou být právní rozbory a znalecké posudky chráněny autorským právem?

- Poskytování informací o rozhodovací činnosti soudů a orgánů činných v trestním řízení, informační systémy v resortu Ministerstva spravedlnosti

  Podklady na seminář: trestní řád, ve znění tzv. „náhubkového" zákona, nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 2/10 – poskytování rozsudků soudů, rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 14. 4. 2009, stížnost č. 37374/05 (Maďarská unie občanských svobod proti Maďarsku o poskytnutí kopie ústavní stížnosti podané poslancem)

- Právo na informace z neveřejných jednání, právo na informace a povinnost mlčenlivosti, odpovědnost za nakládání s informacemi, vztahy InfZ k jiným zákonům

  Podklady na seminář: rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 40/2004 – neveřejnost schůze rady obce; rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 59/2014 – mají se zveřejňovat i nabídky do výběrových řízení? Co na to § 218 ZZVZ? Vztahy mezi InfZ, SpŘ a § 168/2 StavZ dle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 2 As 256/2017 (3926/2019 Sb. NSS)

- Zákon o registru smluv, zveřejňování a neplatnost smluv

  Podklady na seminář: zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv)

- Quo vadis, právo na informace? Zhodnocení posledních novel a trendů judikatury, náměty de lege ferenda. Přípravný seminář ke zkoušce

  Podklady na seminář: návrh novely InfZ předložený Ministerstvem vnitra, dostupný zde: https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBRYF659P

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Korbel, F.: Prezentace Právo na informace – výklad zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím s judikaturou pro studenty kurzu Právo na informace (zdarma, zveřejněno na webu katedry správního práva a na FCB https://www.facebook.com/groups/280409622149826/, 189 stran)

Základní judikatura (povinná):

ESLP:

1. Rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 1. 1999, stížnost č. 29183/95 (Fressoz a Roire proti Francii o možnost šíření informací o platu ředitele podniku s majetkovou účastí státu)
2. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. 6. 2004, stížnost č. 59320/00 (Caroline von Hannover proti Německu 1 o střetu ochrany soukromí a svobody slova v bulvárním tisku)
3. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 14. 4. 2009, stížnost č. 37374/05 (Maďarská unie občanských svobod proti Maďarsku o poskytnutí kopie ústavní stížnosti podané poslancem)

4. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 21. 7. 2015, stížnost č. 931/13, Satakunnan Markkinapörssi Oy a Satamedia Oy proti Finsku (o proporcionalitě a o tom, jak z legálních informací o příjmech a daních fyzických osob udělat nelegální)

ÚS (http://nalus.usoud.cz):

1. III. ÚS 28/96 – Vladimír Mlynář, základy práva na informace z doby, kdy neexistovalo?
2. I. ÚS 453/03 – Ivan Brezina v. Miloš Zeman, základní kurz ochrany osobnosti se sporným výsledkem, vymezení veřejně činných osob
3. II. ÚS 468/03 – Karel Březina v. RINGIER ČR (Reflex), nejmužnější muž Zemanovy vlády porazil Zeleného Raula; je to tak správně, nebo jde o exces a čí?
4. II. ÚS 618/18 – OTE a.s. definitivní vyřešení sporu o soukromoprávní „veřejné instituce"? (překonání či dořešení nálezů I. ÚS 260/06 – Letiště Praha s. p. a IV. ÚS1146/16 – ČEZ, a.s.)
5. Pl. ÚS 2/10 – k poskytování rozsudků soudů a zrušení části InfZ (a co nepravomocná rozhodnutí správních orgánů, platí to i pro ně? Třeba pro ÚOHS? Srov. KS Brno 29 A 55/2013)
6. IV. ÚS 1378/16 –změna ohledně poskytování informací o platech z veřejných prostředků

Správní soudy (www.nssoud.cz):

1. NSS 7 A 3/2002 – ochrana osobních údajů, anonymizace, minimalizace zásahů
2. NSS 7 A 118/2002 (654/2005 Sb. NSS) – stavba dálnice D47, požadavky na obchodní tajemství ve smlouvě
3. NSS A 2/2003 – státní tajemství, postoupení pohledávky ČR k ruskému dluhu
4. NSS 6 As 40/2004 (711-12/2005 Sb. NSS) – informace z obecní samosprávy, formulace žádosti, právo na informace občanů a ne-občanů obce, veřejnost a neveřejnost jednání orgánů obce
5. NSS 5 As 28/2007 (1532/2008 Sb. NSS) – mohou být interní pokyny MF ČR finančním úřadům výlučně vnitřní informací, nebo je může získat i daňový poradce?
6. KS Brno 62 A 26/2012 – CHAPS s.r.o., soukromá osoba jako povinný subjekt, pokud na ní byl delegován výkon veřejné správy jako služby veřejnosti – je to tak správně? A má mít právo se tomu bránit (srov. usnesení NSS z 27.9.2013, 5 As 57/2013)
7. NSS 2 As 189/2016 Pražská energetika Holding, a.s. – jak počítat převažující většinu?
8. RS NSS 5 As 64/2008 (2109/2010 Sb. NSS) – je prominutí povinných plateb do veřejných rozpočtů (prominutí penále) totéž, co poskytnutí veřejných prostředků?
9. RS NSS 8 As 55/2012 (3155/2015 Sb. NSS) – mají se poskytovat informace o platech a odměnách konkrétních fyzických osob z veřejných rozpočtů?
10. NSS 1 As 113/2012 (3222/2015 Sb. NSS) – kauza Ryneš; může se oběť útoků bránit pořizováním záznamu veřejného prostranství?
11. NSS 1 As 28/2010 (2128/2010 Sb. NSS) – co vše lze vymyslet pro odepření informací v oblasti veřejných zakázek a co z toho pak projde u soudu…
12. NSS 10 As 59/2014 (3126/2014 Sb. NSS) – mají se zveřejňovat i nabídky do výběrových řízení? Co na to ZZVZ?
13. MS Praha 5 A 241/2011 (3018/2014 Sb. NSS) – vztahy mezi StavZ, InfZ, SpŘ
14. NSS 1 As 141/2011 (2635/2012 Sb. NSS) – co všechno je součástí dobré správy, co má veřejná správa mít a co lze od ní žádat (není toho málo)

15. NSS 1 As 17/2008 (1627/2008 Sb. NSS) – lze chtít kopii smlouvy, nebo jen přepsané informace, které smlouva obsahuje? Aneb mistrná obstrukce v oblasti veřejné správy
16. NSS 3 As 159/2015-32 a 6 A 246/2013 – jsou právní rozbory a posudky autorským dílem?
17. NSS 1 As 162/2014 (3276/2015 Sb. NSS) – lze zpoplatňovat přístup k právnímu řádu? (spor o úhradu za poskytování technických norem ÚNMZ)

Ostatní literatura:

1. Furek, A., Rothanzl, L., Jírovec, T.: Zákon o svobodném přístupu k informacím. Komentář. 2. vydání. Praha. C.H.Beck, 2016; příp. předchozí vydání
2. Jelínková, J., Tuháček, M.: Zákon o svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb.). Praktický komentář. 2. vydání. Wolters Kluwer, 2019
3. Korbel, F.: Přehled judikatury. Právo na informace. Praha. Wolters Kluwer, a.s., 2013
4. Korbel, F. a kol.: Právo na informace. Zákon o svobodném přístupu k informacím. Zákon o právu na informace o životním prostředí. Komentář. 2. Vydání. Praha. LINDE Praha, a. s., 2005
5. Štenglová, I., Drápal, L., Púry, F., Korbel, F.: Obchodní tajemství. 1. Vydání. Praha. LINDE Praha, a. s., 2005
6. Kužílek, O., Žantovský, M.: Svoboda informací. Svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky. Praha. LINDE Praha, a. s. 2002

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo na informace je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Úspěšné absolvování kontroly studia je podmíněno docházkou min. 50 % na semináře a aktivní účastí na hodinách s připravenými podklady.
4. Kolokvium zahrnuje vypracování samostatného návrhu a řešení praktického příkladu – žádosti o informace povinnému subjektu (v průběhu seminární výuky), průběžné testy orientace v oboru a schopnosti formulovat myšlenky (dtto) a úspěšné absolvování ústního pohovoru.
5. Ústní pohovor probíhá formou rozhovoru mezi zkoušejícím a obvykle 2 studenty.
6. Studenti mají čas na přípravu a mohou u pohovoru používat veškeré právní předpisy i jiné materiály (jako je tomu v praxi).
7. Cílem pohovoru není primárně ověřovat zapamatování právní úpravy, ale orientaci v oboru a potřebných souvislostech, znalost základní judikatury, procesu a schopnost vlastní logické argumentace, práce s podklady a aplikace práva. Nezanedbatelným kritériem hodnocení u zkoušky je i způsob prezentace a projevu, profesionalita a celková přesvědčivost výkonu studenta (jako je tomu v praxi).
8. Seznam okruhů:
    1. Ústavní a mezinárodní základy práva na informace a práva na ochranu informací
    2. Vývoj a prameny právní úpravy práva na informace, vztah InfZ a dalších zákonů, např. SpŘ, ZVZ, StavZ, zákon o obcích ad. při realizaci práva na informace
    3. Povinné subjekty
    4. Povinnost zveřejňovat informace, forma, formáty, otevřená data a způsoby poskytování informací

5. Zákon o registru smluv
6. Ochrana utajovaných informací
7. Ochrana obchodního tajemství, know-how, good will
8. Ochrana autorských práv a práv duševního vlastnictví
9. Ochrana osobních údajů, osobnosti a soukromí
10. Ochrana dalších informací podle § 10 a 11 InfZ
11. Právo na informace o životním prostředí
12. Právo na informace a povinnost mlčenlivosti, příklady mlčenlivosti v právním řádu
13. Proces poskytování informací
14. Zpoplatnění za poskytnutí informací
15. Opravné prostředky v procesu poskytování informací
16. Soudní ochrana v procesu poskytování informací
17. Zásadní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech práva na informace
18. Zásadní rozhodnutí Ústavního soudu ve věcech práva na informace
19. Zásadní rozhodnutí ESLP ve věcech práva na informace
20. Quo vadis, právo na informace? (náměty de lege ferenda)

9. Kolokvium má dva opravné termíny.

Mgr. František Korbel, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Působení základních práv a svobod v právním řádu (HDPV0139)

Anotace:

V druhé polovině 20. století se prosadila přímá použitelnost a přednost základních práv a svobod, které tak ovlivňují celý právní řád. Základních práv a svobod se lze přímo dovolat, v aplikaci práva mají přednost před zákonem. Ústavní klauzule o základních právech už nejsou monologem zákonodárce, jak je vnímal ještě prvorepublikový právní teoretik František Weyr, nýbrž skutečnými, vynutitelnými, a zvláště chráněnými subjektivními právy. Základní práva a svobody jsou interpretovány Ústavním soudem a Evropským soudem pro lidská práva, a jedním z důležitých úkolů státní správy a soudů je promítnutí lidskoprávních standardů do legislativy a soudní praxe. Teorie práva tento jev nazývá prozařováním základních práv do právního řádu.

Dovednostní povinně volitelný předmět Působení základních práv a svobod v právním řádu představí teoretické základy prozařování základních práv a zaměří se poté na praktické problémy hledání souladu právního řádu s lidskoprávními standardy v jednotlivých právních odvětvích; na výuce se budou podílet právní teoretici z katedry teorie práva a právních učení společně s praktiky z Kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování před ESLP. V průběhu kursu si studenti osvojí i praktické dovednosti, které budou moci využít pro účast ve fakultních týmech v moot courtech v oblasti lidských práv.

Předmět rozvíjí tyto dovednosti:

- činit podání k orgánům veřejné moci,
- opatřovat, shromažďovat a hodnotit podklady a připravovat rozhodnutí,
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy a soudní rozhodnutí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy.

Pro zápis předmětu Působení základních práv a svobod v právním řádu je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Teorie práva I a předmět Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Působení základních práv a svobod v právním řádu je pozornost věnována těmto tématům:

- Teorie základních práv (dělba moci mezi zákonodárce a soudy, ústavně konformní výklad, prozařování), úvod do Evropské úmluvy o lidských právech

- Česká republika před ESLP a jinými mezinárodními orgány ochrany lidských práv
- Řízení před ESLP a výkon jeho rozsudků
- Horizontální účinek základních práv
- Diskriminace (gender – platy, péče o děti)
- Svoboda projevu a nenávistné projevy na sociálních sítích
- Migranti a uprchlíci anebo Cesta tam a zase zpátky
- Big Brother (boj s terorismem; sledování na pracovišti)
- Spravedlivý proces – praktické základy
- Ochrana před špatným zacházením v místech zbavení svobody
- Bioetika (transgender; surogátní mateřství) a závěrečné shrnutí

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář, Praha 2012
2. Reid, K.: A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, 6. vydání, London 2019

Ostatní literatura:

1. Bartoň, M. a kol.: Základní práva, Praha 2016
2. Gerloch, A.: Teorie práva, 7. vydání, Plzeň 2017
3. Harris, D., O'Boyle, M., Bates, E., Buckley, C.: Law of the European Convention on Human Rights. 4. vydání, Oxford 2018
4. Molek, P.: Základní práva. Sv. 1. Důstojnost, Praha 2017
5. Ondřejek, P.: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod, Praha 2012
6. Wagnerová, E. a kol.: Listina základních práv a svobod. Komentář, Praha 2012
7. Wintr, J.: Principy českého ústavního práva, 4. vydání, Praha 2018

Právní předpisy:

1. Listina základních práv a svobod
2. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Působení základních práv a svobod v právním řádu je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou absolvování kolokvia je aktivní účast na výuce, průběžná analýza soudních rozhodnutí a normativních textů, diskuze a sepsání stížnosti k ESLP v týmu. Opravné termíny nejsou vypisovány.
4. Při zpracovávání stížnosti k ESLP je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavněprávní kauzy (HDPV0140)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Ústavněprávní kauzy se týká rozhodování Ústavního soudu, který je zvláštním orgánem na pomezí práva a politiky. Jako soudní orgán ochrany ústavnosti argumentuje často nejobecnějšími ústavními principy a politickofilosofickými tezemi. Díky identifikaci soudce-zpravodaje a existenci odlišných stanovisek lze analyzovat i politickofilosofické a právněfilosofické argumenty a postoje jednotlivých soudců Ústavního soudu. Předmětem analýzy tak může být jak rozhodování Ústavního soudu, tak i postoje jednotlivých soudců, u celé řady kontroverzních plenárních rozhodnutí s významnou vazbou na politologické či politickofilosofické otázky. Ve výuce předmětu lze vedle společné analýzy textů odůvodnění nálezů a odlišných stanovisek dále rozvíjet předkládané argumenty (a protiargumenty) formou polemiky skupin studentů v rámci cvičného soudního řízení.

Výuka v seminářích (vyjma úvodních a závěrečných přednášek a případné přednášky hosta) bude organizována následujícím způsobem. Studenti vytvoří 6 skupin, každá skupina si tedy připraví nález třikrát za semestr. V každém semináři budou mít skupina obhajující návrh a skupina oponující návrhu postupně 9, 9, 3 a 3 minuty pro předestření argumentů (vždy bude vložena minutová přestávka), poté bude následovat všeobecná diskuse, zakončená a) hlasováním nezúčastněných o dané kauze a b) krátkým hodnocením argumentačních výkonů obou skupin ze strany učitelů. V další části hodiny budou pod vedením učitelů analyzovány použité argumenty, kauza zevrubně komentována a zasazována do širšího kontextu.

Hodnocena bude a) aktivita na hodinách a b) předem zpracované a rozesílané argumentace v jednotlivých kauzách.

Předmět rozvíjí řadu různých dovedností: analýzu podkladových materiálů, přípravu argumentů pro obě strany sporu a jejich prezentaci písemnou i ústní formou, diskusi o právních aspektech předložených případů v průběhu hodiny.

Zápis předmětu probíhá mimo studijní informační systém na základě motivačních dopisů.

Pro zapsání předmětu Ústavněprávní kauzy je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Po úvodní přednášce bude devět setkání věnováno rozboru devíti kauz (jednak projednávaných a dosud nerozhodnutých Ústavním soudem, jednak fiktivních k důležitým aktuálním tématům českého ústavního práva).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Sládeček/Mikule/Suchánek/Syllová: *Ústava České republiky: komentář.* Praha 201
2. Rychetský/Langášek/Herc/Mlsna a kolektiv: *Ústava České republiky. Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha 2015.
3. Bahýľová a kolektiv: *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář.* Praha 2010.
4. Wagnerová a kolektiv: *Listina základních práv a svobod: komentář.* Praha 2012.
5. Kmec/Kosař/Kratochvíl/Bobek: *Evropská úmluva o lidských právech: komentář.* Praha 2012.

Základní právní předpisy:

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Sdělení č. 209/1992 Sb., Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
4. Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu

Související judikatura

Bude zadána přímo k jednotlivým případům.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ústavněprávní kauzy je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Hodnocení kolokvia odráží aktivitu v hodinách a kvalitu předem zpracované a rozesílané argumentace v jednotlivých kauzách.
4. Při přípravě argumentací v jednotlivých kauzách je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Ochrana lidských práv v teorii i praxi I (HDPV0142)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Ochrana lidských práv v teorii i praxi I nabízí studentům možnost propojit teoretické znalosti s praxí. Předmět rozvíjí schopnosti studentů právo nalézt, interpretovat a aplikovat na určitý případ. Student se bude postupně seznamovat s vybranými otázkami působení základních práv v právním řádu ČR, a to na prakticky orientovaných výukových blocích vedených odborníky z právní praxe. Během kurzu se seznámí s fungováním státních i nevládních institucí a jejich činností v oblasti ochrany lidských práv, naučí se základní přístupy k řešení právních problémů a také základy komunikace s klientem. To všechno umožní účastníkům orientovat se při práci s platným právem a vytvořit si potřebné návyky pro budoucí praxi.

Cílem předmětu je kromě získání znalostí z oblasti praktické aplikace lidských práv v českém právním řádu rovněž:

- zlepšit schopnost studentů identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- rozvíjet kritické myšlení a aplikovat teoretické znalosti v oblasti lidských práv na praktické právní problémy,
- formulovat a prezentovat relevantní argumenty, a to samostatně i v rámci týmové spolupráce.

Přihlašování na předmět probíhá prostřednictvím e-mailu vyučujícího spolu s motivačním dopisem. Kapacita je 15 studentů. Aktuální datum pro přihlašování je vždy s předstihem zveřejněn ve Studijním informačním systému.

Předmět formálně nevyžaduje rekvizitu, důrazně se však doporučuje alespoň základní orientace v právním řádu ČR, jeho základní struktuře a institutech. Předmět proto není vhodný pro studenty 1. ročníku.

Je vhodné, aby měl student absolvovaný předmět Teorie práva II a alespoň zapsán předmět Ústavní právo II. Vzhledem k tomu, že stáže v navazujícím předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi II (HDPV0143) probíhají zásadně až na konci letního semestru, je předmět rovněž určen pro studenty 2. ročníku, kterým umožní kombinovat teoretické znalosti z předmětu Ústavní právo II s praktickými informacemi a zkušenostmi z oblasti ochrany lidských práv.

Předmět je koncipován do dvou částí výuky, teoretické a praktické, rozdělené do dvou semestrů. Teoretická část, probíhající v zimním semestru, sestává z šesti výukových bloků. Výuka je zaměřená na praktické využití znalostí.

Předmět Ochrana lidských práv v teorii i praxi I je předpokladem zápisu do navazujícího předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi II, jehož náplní je stáž na spolupracující instituci. Stáž probíhá pod vedením a supervizí pracovníků spolupracujících neziskových organizací, případně v rámci praxe v kanceláři Veřejného ochránce práv, kanceláře Vládního zmocněnce pro zastupování státu před Evropským soudem pro lidská práva, sekce lidských práv Úřadu vlády, anebo Transparency International.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat, a to vzhledem k omezenému počtu garantovaných míst pro stáže na spolupracujících institucích. Tímto je preferována možnost zapojení co největšího počtu studentů do navazujícího předmětu Ochrana lidských práv v teorii a praxi II.

Sylabus

Výuka předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi I probíhá formou šesti výukových bloků, jejichž rozvržení je od 9:00 do 12:00. Konkrétní termíny výukových bloků budou všem studentům sděleny formou SIS, studentům přihlášeným do předmětu rovněž e-mailem a dále na prvním výukovém bloku.

Témata výukových bloků jsou následující:

- Úvod do ochrany lidských práv, teorie a judikatura v oblasti antidiskriminačního práva
- Postavení a činnost Veřejného ochránce práv aneb čím úřad ombudsmana přispěl k ochraně lidských práv v ČR?
- Ochrana lidských práv v činnosti Transparency International
- Případové studie z činnosti Sekce pro lidská práva Úřadu vlády
- Evropská úmluva o lidských právech v praxi
- Nácvik pohovoru s klientem, zvládnutí „problémového klienta“

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o převážně prakticky orientovaný předmět, žádná povinná literatura nezbytná k absolvování předmětu není předepisována. Totéž se týká právních předpisů. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury, zejm. z práva ústavního a správního, případně mezinárodního a evropského. Doporučená literatura k prohloubení znalostí zahrnuje zejména následující tituly:

1. Bobek, M.; Boučková, P.; Kühn, Z. (ed.): Rovnost a diskriminace, Praha 2007.
2. Fredman, S.: Antidiskriminační právo, Praha 2007.
3. Kmec, J.; Kosař, D.; Kratochvíl, J.; Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář, Praha 2012.
4. Ondřejek, P.: Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod, Praha 2012.

5. Wagnerová, E. a kol.: Listina základních práv a svobod. Komentář, Praha 2012.
6. Wintr, J.: Principy českého ústavního práva, 4. vydání, Plzeň 2018.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou absolvování předmětu je účast a plnění úkolů a aktivity v hodinách. V některých případech se vyžaduje domácí příprava, případné úkoly rozesílají s týdenním předstihem na e-mailové kontakty studentů externí vyučující anebo garant předmětu.
4. Povolena je jedna absence. V případě další absence je možnost jako náhradního plnění zpracování eseje.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Soft Skills for Lawyers (HDPV0144)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Soft Skills for Lawyers se zaměřuje na hlavní soft skills právníků. Studenti se budou učit praktickým rozvojem soft skills, takže budou úspěšnější a budou vědět, jak vykonávat právo efektivním způsobem.

Cíl tohoto předmětu je následující: studenti pochopí význam soft skills pro právníky; budou vědět, jak se naučit soft skills, zjistí vztah mezi vlivem a účinností komunikačního právního procesu, seznámí se s právnickými kompetencemi, odborností právníka v soft skills, vnímavostí, předvídavostí, kreativitou, férovostí, úsudkem, odvahou, řízením právních projektů.

Pro zapsání předmětu Soft Skills for Lawyers není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Hlavní témata předmětu:

1. Úvod do Soft Skills
2. Rozdíl mezi jemnými dovednostmi a emoční inteligencí. Potřebují právníci měkké dovednosti?
3. Nejdůležitější měkké dovednosti, právnické kompetence, právnická odbornost v jemných dovednostech
4. Sebepozornost
5. Vlastní vývoj
6. Komunikace, Empathetic Listeners
7. Vnímavost, předvídavost, tvořivost, spravedlnost, úsudek, odvaha, sebedůvěra a vytrvalost
8. Vyjednávání: Druhy vyjednávání, špinavé triky
9. Vedení
10. Plánování a strategie
11. Vedení týmu, role a povinnosti následovníka
12. Správa času

13. Legal Project Management

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Elkington, Annabel, Holtam, John, Shield, Gemma and Stephanie Verlander. (2017). Skills for Lawyers 2017/18. College of Law Publishing.
2. Kiser, Randal (2017). Soft Skills for the Effective Lawyer. Cambridge: Cambridge University Press.

Ostatní literatura:

1. Adamson, John, E. and Amanda Morrison. Law for Business and Personal Use. Mason: Cengage Learning, Inc
2. Alt, Joshua, Kerew, Kendall and Laws Jennifer (2018). Lawyering from the Inside Out. Learning Professional Development through Mindfulness and Emotional Intelligence. Cambridge: Cambridge University Press.
3. Bennett, Steven, J. Playing Hardball with Soft Skills. How to Prosper with Non-Technical Skills in a High-tech World. Bentam Books
4. Giusti, Giuseppe (2008). Soft Skills for Lawyers. London: Chelsea Publishing,
5. Keppel-Palmer, Marcus and Mike Maughan (2004). Lawyers´ Skills. Oxford: Oxford University Press.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Soft Skills for Lawyers je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v
   - aktivní účasti na seminářích,
   - prezentaci vlastní práce na semináři,
   - krátké seminární práci.
4. Při zpracování seminární práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Statistika pro právníky (HDPV0145)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Statistika pro právníky je designován pro právníky jako „konzumenty" statistických studií, ať už u soudu, ve státní správě, při legislativní práci, nebo jako prostí občané a voliči. Primárním cílem tohoto předmětu je rozvoj znalostí potřebných k porozumění statistickým studiím, identifikace jejich silných a slabých stránek, a rozvoj zdravé skepse.

Předmět je zaměřen na statistiku primárně jako nástroj pro testování hypotéz a studium kauzálních vztahů, a jen sekundárně k popisu dat. Předmět začíná diskusí náhodného kontrolovaného experimentu jako zlatého standardu pro empirickou práci. Základní teorie pravděpodobnosti bude diskutována zejména s ohledem na inferenci z důkazů při soudním řízení. Třetím důležitým bodem je porozumění a interpretace testování statistických hypotéz a regresní analýzy. Předmět je zakončen ukázkami a kritickou diskusí studií odhadujících kauzální dopady veřejných politik a právních regulací, a ukázkami využití dat a statistiky ve firmách, veřejné správě a veřejné politice.

Pro zapsání předmětu Statistika pro právníky je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie II nebo obdobný předmět základů mikroekonomie, a aby ovládal středoškolskou matematiku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Statistika pro právníky zahrnuje tato témata:

- **Příčina, následek, a experimentální paradigma**

  Hlavní koncepty:

  1. Kauzalita.
  2. Náhodný kontrolovaný experiment (RCT).
  3. Typologie experimentů.

  Hlavní četba:

  • Zeisel a Kaye, kap. 1.

- **Identifikace a zkreslení kauzálních vztahů**

  Hlavní koncepty:

  1. Nepravá korelace, vývojová sekvence, chybějící mezičlánek, dvojí příčina.
  2. Endogeneita.
  3. Kontrafaktuál.

  Hlavní četba:

  • Disman, kap. 1.4, 1.5 a 2.
  • Zeisel a Kaye, kap. 2 a 3.

- **Data, proměnné a deskriptivní statistiky**

  Hlavní koncepty:

  1. Populace a parametry.
  2. Vzorek a statistiky.
  3. Reprezentativnost vzorku.
  4. Sample selection/self-selection bias.
  5. Typy dat.
  6. Typy proměnných.
  7. Histogram a rozdělení četností.
  8. Průměr, modus a medián.
  9. Robustnost statistiky.
  10. Průměrná absolutní odchylka, směrodatná odchylka, IQR.
  11. Standardizace a z-score.

  Hlavní četba:

  • Disman, kap. 5.
  • Epstein a Martin, kap. 6.
  • Montag 2017, sekce 1 až 3.
  • Montag 2016 a Brabenec a Montag 2018, s. 397–405.

- **Statistická inference I: náhoda a signifikance.**

  Hlavní koncepty:

  1. Statistická inference.
  2. Sampling distribution.
  3. Centrální limitní věta.
  4. Normální rozdělení.
  5. Pravidlo tří sigma.
  6. Standardní chyba.

  Hlavní četba:

  • Epstein a Martin, kap. 6.5 a 7.

- Zeisel a Kaye, kap. 6.

- **Nade vší pochybnost: teorie pravděpodobnosti a důkazy v soudních sporech**

  Hlavní koncepty:

  1. Základní teorie pravděpodobnosti.
  2. Podmíněné pravděpodobnosti.
  3. Bayesova věta.
  4. Aplikace: pachové stopy.
  5. Aplikace: DNA.

  Hlavní četba:

  - Finkelstein a Levin, kap 3.
  - Pinc, Ludvík a kol. 2015. Zpráva o průběhu testování reliability metody pachové identifikace prováděné speciálně vycvičenými služebními psy. Praha: Česká zemědělská univerzita.
  - Gastwirth, kap. 3.

- **Statistická inference II: testování hypotéz.**

  Hlavní koncepty:

  1. Nulová a alternativní hypotéza.
  2. Interval spolehlivosti.
  3. Statistická signifikantnost.
  4. p-value a její interpretace.
  5. Testová statistika.
  6. p-value a její interpretace.
  7. Jednovýběrový a párový z-test a t-test.
  8. Chyba I. typu.
  9. Chyba II. typu.

  Hlavní četba:

  - Epstein a Martin, kap. 7.
  - Zeisel a Kaye, kap. 6.

- **Statistická inference III: síla a substance.**

  Hlavní koncepty:

  1. Síla statistického testu.
  2. Substantivní signifikantnost.
  3. Two-sample z-test (t-test).
  4. Tabulky a χ^2-test.

  Hlavní četba:

  - Epstein a Martin, kap. 7.

- Zeisel a Kaye, kap. 6.
- Bolcha a Rovný 2015, s. 603–624.
- Beber a Scacco 2012, sekce 1, 2.2, 3, 4.

Doplňková četba:

- Montag 2017.
- Gelman a Stern 2006.

- **Lineární regrese I: metoda nejmenších čtverců**

Hlavní koncepty:

1. Bodový diagram (scatter plot).
2. Regrese na konstantu a jednoduchá lineární regrese.
3. Metoda nejmenších čtverců.
4. Interpretace konstanty a koeficientu(ů).

Hlavní četba:

- Epstein a Martin, kap. 8.1 a 8.2.

- **Lineární regrese II: Inference**

Hlavní koncepty:

1. Vlastnosti vzorku a statistická inference.
2. Vztah mezi standardní chybou, -statistikou a -value.
3. Koeficient determinace.
4. Ne-robustnost lineární regrese.
5. Flexibilita lineární regrese.
6. Logaritmus v regresi.

Hlavní četba:

- Epstein a Martin, kap. 8.3. 9.1 a 9.2.

- **Lineární regrese III: Kauzalita**

1. Kauzalita a role teorie v empirickém výzkumu.
2. Exogeneita.
3. Předpoklad ceteris paribus a alternativní vysvětlení.
4. Kontrolní proměnné, omitted variable bias a konzervativní zkreslení.
5. (Ne)stacionarita časových řad a zavádějící regrese.
6. Random walk a kointegrace.

Hlavní četba:

- Montag 2016.
- Brabenec a Montag 2018.

Doplňková četba:

- Murray 1994.

- **Přirozené experimenty**

  Hlavní koncepty:

  1. Difference-in-differences.
  2. Instrumentální proměnné.
  3. Regresní diskontinuita.
  4. Matching.

  Hlavní četba:

  • Angrist a Krueger 1994.
  • Montag 2004.

Literatura (studijní opory)

Přesná specifikace literatury je uvedena u jednotlivých témat přednášek. Studijní materiály mohou být v průběhu semestru upřesněny a doplněny. Materiály nedostupné v knihovně či online budou poskytnuty v elektronické formě.

Základní literatura:

1. Disman, Miroslav. 2002. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum.
2. Epstein, Lee, a Andrew D. Martin. 2013. An Introduction to Empirical Legal Research. New York: Oxford University Press.

Ostatní literatura:

1. Beber, Bernd, and Alexandra Scacco. 2012. What the numbers say: A digit-based test for election fraud. Political Analysis 20: 211-234.
2. Bolcha, Peter, and Jan Rovný. 2016. Luck or luxury? Possible corruption in the car registration process in the Czech Republic. Journal of Public Policy 36: 603-638.
3. Brabenec, Tomáš, and Josef Montag. 2018. Criminals and the price system: Evidence from czech metal thieves. Journal of Quantitative Criminology 34: 397-430.
4. Finkelstein Michael O., a Bruce Levin. 2001. Statistics for Lawyers. New York: Springer.
5. Gastwirth, Joseph L. 2000. Statistical Science in the Courtroom. New York: Springer.
6. Montag, Josef. 2014. A radical change in traffic law: effects on fatalities in the Czech Republic. Journal of Public Health 36: 539-545.
7. Montag, Josef. 2017. Identifying odometer fraud in used car market data. Transport Policy 60:10-23.
8. Murray, Michael P. 1994. A drunk and her dog: an illustration of cointegration and error correction. American Statistician 48: 37-39.
9. Zeisel, Hans, a David Kaye. 1997. Prove it With Numbers: Empirical Methods for Law and Litigation. New York: Springer.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Statistika pro právníky je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Zkouška je písemná a skládá se ze dvou částí:

   I. Multiple choice (10 bodů).

      - Deset otázek multiple choice typu (ABCDE), pouze jedna možnost bude správně.
      - Správná odpověď sestává ze dvou částí: (i) Zaškrtnutí správné možnosti a (ii) krátkého zdůvodnění/vysvětlení její správnosti.
      - Za každou takto správně odpovězenou otázku student získá pět bodů.
      - Odpověď bez vysvětlení bude hodnocena jako nula.

   II. Interpretace statistické studie (5 bodů).

      - Součástí zkoušky bude výňatek z vybrané statistické studie, na který bude navazovat několik otázek.
      - Na tyto otázky bude třeba volnou, ale strukturovanou, formou odpovědět.
      - Výsledné hodnocení bude relativní. Nejlepší student získá maximální počet bodů a ostatní skóre budou hodnocena relativně vůči tomuto nejlepšímu skóre.

4. Časová dotace pro zkoušku činí 90 minut.
5. Zkouška bude zahrnovat veškerý materiál z přednášek, předepsané literatury a doplňkových materiálů.
6. Zkouška bude obsahovat jednoduché výpočty, pro které lze použít jednoduchou (tj. nikoli programovatelnou) kalkulačku. Žádná jiná elektronická zařízení nejsou přípustná. Výpočty však budou takové povahy, aby je šlo řešit bez kalkulačky.
7. Ke zkoušce je též možné si připravit rukou psané poznámky v maximálním rozsahu jedné strany A4 (tj. jeden list popsaný z jedné strany). Tyto poznámky je pak nutné odevzdat společně se zkouškou. Sdílení kalkulaček nebo poznámek není přípustné.
8. S ohledem na charakter předmětu není u zkoušky možné používat právní předpisy.
9. Kurz je také možné zakončit alternativně - výzkumným projektem/esejí na studentem zvolené téma a za těchto podmínek:

   - Nutno předběžně konzultovat s přednášejícím.
   - Omezená kapacita na 5 prací.
   - Rozsah 2000 až 2500 slov (bez referencí, tabulek a obrázků.)
   - Práce musí formálně i obsahově splňovat standardy pro esej na univerzitní úrovni.

Ing. Josef Montag, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Daňověprávní praktikum (HDPV0146)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Daňověprávní praktikum navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o daňovém právu v rámci povinného předmětu Finanční právo II.

Studenti absolvováním předmětu získají detailní znalosti o aplikaci daňových právních předpisů na praktické úlohy, seznámí se vyplňováním daňových tiskopisů, osvojí si základní praktické předpoklady pro zpracování podání směřujících jak vůči správci daně, tak vůči soudům. Studenti v průběhu výuky budou zpracovávat zadané úkoly, budou vyplňovat daňová tvrzení a další formulářová podání. Současně bude studentům poskytnut mezinárodní přesah spočívající v práci s mezinárodními smlouvami o zamezení dvojího zdanění a případně zahraničními právními řády.

Pro zapsání předmětu Daňověprávní praktikum je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Finanční právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Daňověprávní praktikum zahrnuje tato témata:

- daň z nemovitých věcí
- daň z nabytí nemovitých věcí
- silniční daň
- daň z hazardních her
- daň z přidané hodnoty
- spotřební daně
- energetické daně
- mezinárodní dvojí zdanění příjmů
- správa daní
- podání vůči správci daně
- podání vůči soudu

Literatura (studijní opory)

Literatura:

VYBÍRAL, Roman et al. *Praktikum finančního práva*. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 192 s. ISBN 978-80-7380-736-8.

Právní předpisy:

1. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
2. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
3. zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí
4. zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční
5. zákonné opatření Senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
6. zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
7. zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
8. zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních
9. část 45. – 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů
10. směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty
11. směrnice Rady 2008/118/ES, o obecné úpravě spotřebních daní a o zrušení směrnice 92/12/EHS
12. směrnice Rady 2003/96/ES, kterou se mění struktura rámcových předpisů Společenství o zdanění energetických produktů a elektřiny
13. směrnice Rady 2011/96/EU, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států
14. směrnice Rady 2003/49/ES, o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států
15. vybrané mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Daňověprávní praktikum je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Daňověprávní praktikum získá student 4 kredity.

Kolokvium

3. Kolokvium z předmětu Daňověprávní praktikum spočívá v písemném testu, jehož předmětem je vyřešení zadaných příkladů a vyhotovení písemného podání.
4. Předpokladem pro účast na písemném testu je absolvování alespoň 50 % přednášek z předmětu.
5. Písemný test se koná ve zkouškovém období zimního semestru.
6. Při písemném testu je možné používat veškeré právní předpisy a kalkulačku, není však možné používat jiné materiály.

JUDr. Roman Vybíral, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Právo a právní praxe (HDPV0147)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět Právo a právní praxe je prakticky zaměřen na vybrané právní problémy pokrývající různé oblasti soukromého i veřejného práva. Od svého zavedení je koncipován tak, že studenti jsou s významnou pomocí odborníků z různých oblastí právní praxe konfrontováni nejen s aktuálními, ale i kontinuálními tématy reálného právního života. Cílem předmětu je poskytnout studentům jednak přesnější představu o tom, jakými tématy se zabývají jednotlivé oblasti právní praxe (soudnictví, notariát, advokacie, podnikoví právníci apod.), jednak jim ukázat styl práce v těchto profesích při řešení různých právních situací.

Předmět počítá s dostatečnou vlastní znalostí práva na strana studentů, a to minimálně v rozsahu standardně požadovaného rozsahu znalostí z jednotlivých pozitivně právních disciplín. Proto je předmět určen pro studenty od 3. ročníku, ideálně však od 4. ročníku, kteří již absolvovali podstatné penzum pozitivně právních předmětů. Jednotlivá témata nejsou obvykle prezentována s právně teoretickým pozadím, jehož znalost se od frekventantů v podstatě očekává. Účastníci kurzu jsou obvykle seznámeni přímo s konkrétní právní problematikou, kterou průběžně řeší.

Pro zápis předmětu Právo a právní praxe je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo hmotné III a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Témata, jimž je pozornost věnována v rámci výuky předmětu Právo a právní praxe, se obměňují v každém akademickém roce. Mezi ustálená témata se obvykle řadí následující:

- Ústavní stížnost a řízení před Ústavním soudem
- Ochrana lidských práv před Evropským soudem pro lidská práva
- Řízení před civilním soudem ve věci ochrany osobnosti
- Řízení před civilním soudem ve věci ochrany soukromí
- Ochrana osobních údajů ve správním řízení a řízení před správním soudem
- Právní transakce týkající se nemovitostí
- Úvěrové financování včetně mezinárodních syndikovaných úvěrů
- Základní instituty dědického řízení
- Běžná agenda advokátní kanceláře – sepisování smluv, zastupování v soudních řízeních apod.

- Energetické právo – vybraná témata zejména s ohledem na státní regulaci podnikání v energetice
- Telekomunikační právo – regulace telekomunikací, státní dohled, ochrana spotřebitele
- Bankovnictví a základní instituce finančního trhu, přístup k nim

Literatura (studijní opory):

Základní literatura

Vzhledem k praktickému zaměření neexistuje žádná předepsaná literatura; studenti jsou vybaveni podkladovými materiály k jednotlivým tématům, která jsou aktuálně probírána.

Základní právní předpisy:

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
3. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
4. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
5. Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
6. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád
7. Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon
8. Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
9. Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
10. Zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon

Ostatní právní předpisy:

Ostatní právní předpisy jsou dány zaměřením jednotlivých témat.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Právo a právní praxe je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou absolvování kolokvia je pravidelná osobní účast na jednotlivých seminářích a aktivní práce v hodinách; seznámení se s distribuovanými podklady.
4. Kolokvium spočívá v písemné práci na zadané téma, které kopíruje některé z probíraných seminářových témat; hodnotí se schopnost samostatného řešení zadané úlohy, schopnost práce s textem předpisu, schopnost argumentace ve skutkové i právní rovině. Časová dotace je 2 hodiny na vypracování práce.
5. Při kolokviu je možné používat veškeré právní předpisy, není však možné používat jiné materiály.

doc. JUDr. Jan Tryzna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

German-Czech law workshop Berlin-Prague (HDPV0148)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět German-Czech law workshop Berlin-Prague je společným odborným workshopem studentů Humboldtovy univerzity v Berlíně a Univerzity Karlovy.

Studenti vypracují každý rok v rámci dvoutýdenního soustředění společně česko-německé koreferáty k otázkám aktuálního hlavního tématu. Kromě toho budou probíhat (zahajovací) přednášky vysokoškolských pedagogů a nabízen je také kulturní a rámcový program s právně politickou tématikou. Ke každému z aktuálních ročních témat dostanou účastníci seznam literatury, se kterou se seznámí před zahájením semináře.

Předmět rozvíjí tyto dovednosti:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy, které absolventu umožní vyhledat relevantní právní předpisy, judikaturu, vnitřní předpisy a jiné relevantní zdroje.

Pro zápis předmětu German-Czech law workshop Berlin-Prague je vhodné, aby student měl absolvován předmět Teorie práva II.

Kromě toho předpokládá předmět znalost německého jazyka alespoň na úrovni B2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Sylabus předmětu German-Czech law workshop Berlin-Prague závisí na konkrétním tématu daného ročníku, které určuje berlínská strana po konzultaci českou stranou.

Literatura (studijní opory):

Předepsaná literatura závisí na konkrétním tématu daného ročníku. Ke každému z aktuálních ročních témat dostanou účastníci seznam literatury, se kterou se seznámí před zahájením semináře.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět German-Czech law workshop Berlin-Prague je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou absolvování kolokvia je účast na přednáškách a programu dvoutýdenního semináře i přípravných akcích. Opravné termíny nejsou vypisovány.
4. Kromě toho musí každý účastník předložit písemné vypracování své vlastní přednášky.
5. Při zpracovávání písemného vypracování přednášky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné studijní materiály.

doc. JUDr. PhDr. Jan Wintr, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Veřejné zakázky (HDPV0150)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Veřejné zakázky je doplnit a rozšířit výuku obchodního práva o praktické zkušenosti se zadáváním veřejných zakázek, včetně rozhodovací praxe na národní, i evropské úrovni.

Znalost právní úpravy veřejných zakázek patří k velmi vyhledávaným znalostem a dovednostem u každého absolventa právnické fakulty, neboť tlak na praktické zvládnutí realizace zadávacích řízení opřená o podrobnou znalost právní úpravy i rozhodovací praxe je v současné odborné společnosti enormní. Proto je nezbytné, aby studenti získali nejen znalosti základních aspektů právní úpravy zadávání veřejných zakázek již v rámci obecné výuky obchodního práva (která se primárně zaměřuje na veřejné zakázky jako na zvláštní druh kontraktačního procesu), ale aby tyto své znalosti měli možnost dále rozvíjet v dovednostně (prakticky) orientovaném předmětu zaměřeném primárně na aplikační praxi.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost přípravy a správné formulace zadávacích podmínek a všech relevantních dokumentů v rámci zadávacího řízení,
- schopnost analyzovat všechny atributy konkrétní zakázky, včetně volby konkrétního druhu zadávacího řízení,
- schopnost analyzovat možná pochybení zadavatelů včetně jejich důsledků z hlediska rozhodovací praxe.

Pro zapsání předmětu Veřejní zakázky je vhodné, aby měl student absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Obchodní právo II a Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Veřejné zakázky je především nácvik modelových případů a situací při zadávání veřejných zakázek. Výuka bude zahrnovat zejména tato témata:

- identifikace veřejné zakázky a povinností zadavatele
- důraz na základní zásady veřejných zakázek
- sepis zadávací dokumentace a obchodních podmínek
- požadavky na kvalifikaci dodavatelů a její optimální nastavení
- činnosti zadavatele v rámci hodnocení nabídek a sepis příslušné dokumentace
- obrana proti nesprávnému postupu zadavatele, sepis námitek a dalších podání
- činnost Úřadu na ochranu hospodářské soutěže

- rozbor nejvýznamnější judikatury na národní i evropské úrovni

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Herman, P., Fidler, V. a kol. Komentář k zákonu o zadávání veřejných zakázek. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016.
2. Macek, I., Derková, R., Bartoň, D., Košťál, K., Marečková, E., Zatloukal. P. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Praktický komentář s judikaturou. Praha: Leges, 2017.
3. Krč, R. Přezkum veřejných zakázek. 1. vydání. Praha: C.H.Beck, 2018.

Ostatní literatura:

1. Černá, S., Štenglová, I. Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. Obchodní právo. Podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
2. Bejček, J. a kol. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014.
3. Čech, P., Šuk, P. Právo obchodních společností. V praxi a pro praxi (nejen soudní). 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2016.

Výklad ve starších publikacích nutno korigovat s ohledem na změny v právní úpravě.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
2. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
3. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
5. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
6. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
7. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
8. zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Veřejné zakázky je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kontrola studia spočívá v písemném testu. Test kombinuje tři okruhy otázek.
4. První část sestává z testových otázek, které mají prověřit zejména znalost základní terminologie a obecných zásad.
5. Druhá část sestává z otevřených otázek, na něž musí student odpovědět souvislým textem. Otevřené otázky směřují na prověření znalosti právní úpravy a rozhodovací praxe.

6. Třetí část sestává z řešení praktického případu či modelové situace. Student bude muset sepsat určitou část zadávací dokumentace pro modelovou veřejnou zakázku, nebo sepsat určité podání včetně jeho odůvodnění (tedy např. bude třeba identifikovat pochybení zadavatele v modelové veřejné zakázce a proti nim brojit).
7. Při vypracování testu může student používat základní právní předpisy (viz výše).

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Účetnictví pro právníky (HDPV0151)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Účetnictví pro právníky se zaměřuje na poskytnutí základního přehledu o vedení účetnictví, jeho významu a účtování a naučení základního účtování o různých účetních případech.

Studenti absolvováním předmětu získají základní znalosti o účetnictví a požadavcích na vedení účetnictví, a především základní znalost, jak účtovat o konkrétních účetních případech a co lze vyčíst z účetních záznamů. Výklad je zaměřen na výklad základních účetních konceptů a účetních postupů a provádění účetních operací studenty.

Studenti v průběhu výuky zpracovávají zadané úkoly, účtují o konkrétních účetních případech, a to včetně přesahu do daňové oblasti, a rozebírají účetní dokumenty jako je např. účetní závěrka nebo výkaz zisku a ztrát. Studenti si tak osvojí základy účtování, práci s textem právních předpisů a účetních standardů a schopnost vyvozovat základní poznatky z účetních dokumentů.

Předmět Účetnictví pro právníky je navržen jako základní exkurz do problematiky účtování, proto k jeho absolvování není nezbytné absolvování ani zápis jiných předmětů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Účetnictví pro právníky zahrnuje tato témata:

- Legislativní rámec účetnictví v ČR a ve světě,
- Předmět účetnictví. Význam a funkce. Aktiva a pasiva,
- Metodické prvky účetnictví. Účet, účetní knihy. Dokumentace. Inventarizace. Oceňování aktiv a závazků,
- Koloběh majetku v soustavě účtů. Náklady a výnosy,
- Finanční účetnictví podnikatelů. Manažerské účetnictví,
- Dlouhodobý majetek,
- Zásoby,
- Finanční účty a zúčtovací vztahy,
- Základní kapitál. Vlastní a cizí zdroje,
- Náklady a výnosy,

- Účetní uzávěrka. Zjišťování výsledku hospodaření,
- Účetní závěrka. Účetní výkazy.

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. KOVANICOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví–světový koncept*. Praha: POLYGON, 2005, 526 s.
2. KOVANICOVÁ, Dana. *ABECEDA účetních znalostí pro každého*. Praha: BOVA POLYGON, 2012, 440 s. ISBN 978-80-7273-169-5.
3. ROUBÍČKOVÁ, Jaroslava a kol. *Účetnictví I. Sbírka příkladů a úloh k procvičení*. Praha: Oeconomica, 2016, 102 s. ISBN 978-80-245-2128-2.

Právní předpisy:

1. zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
2. vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů;
3. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Účetnictví pro právníky je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Účetnictví pro právníky získá student 4 kredity.

Kolokvium

3. Kolokvium z předmětu Účetnictví pro právníky spočívá v písemném testu, jehož předmětem je test účetních znalostí, účtování o konkrétním účetním případě, odpisování a rozbor účetní závěrky a výkazu zisku a ztrát reálné obchodní korporace.
4. Předpokladem pro účast na písemném testu je absolvování alespoň poloviny výuky z předmětu.
5. Písemný test se koná ve zkouškovém období.
6. Při písemném testu je povoleno používat pouze účtovou osnovu a kalkulačku, nikoli právní předpisy ani jiné materiály.

JUDr. Tomáš Sejkora, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Politický kontext soudní moci (HDPV0153)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Politický kontext soudní moci určený zejména studentům nižších ročníků si klade za cíl upozornit studenty na faktický význam a vliv soudní moci, jakož i na její právní a politická omezení. Navazuje zejména na problematiku dělby moci, ale i další témata z obecné teorie práva, státovědy a politologie. Předmětem zkoumání jsou různé varianty právní úpravy soudní moci a jejich důsledky (např. přístup k soudům a pravomoci soudů, modely správy soudnictví, požadavky na výkon funkce soudce a jeho odpovědnost, způsoby rozhodování a závaznost rozhodnutí nejvyšších soudů), jakož i vzájemné působení práva a politiky v oblasti soudní moci (např. modely výběru soudců, soudcovský aktivismus a pasivismus, či role národních soudů v procesu evropské integrace). Pro komparaci slouží vybrané příklady z činnosti Nejvyššího soudu USA, německého Spolkového ústavního soudu, francouzské Ústavní rady a Soudního dvora Evropské unie. Jeden až dva semináře v závěru jsou věnovány právně-politologické analýze aktuálních nálezů Ústavního soudu ČR.

Předmět je koncipován tak, aby se zejména v první části studenti seznámili s aktuálním stavem zkoumání soudů z hlediska přístupů Law & Politics v České republice i v zahraničí, a to na základě výkladu vyučujícího a přípravy referátů z každoročně aktualizovaného seznamu, který je dán k dispozici na prvním semináři. Následně jsou studenti vedeni k přípravě a prezentaci vlastních projektů zabývajících se okolnostmi výběru jednotlivých soudců českého Ústavního soudu z právní a politické perspektivy, jakož i kontextuální analýzou vybraných nálezů Ústavního soudu. Závěr kurzu tvoří open-book esej na jedno ze dvou zadaných témat vztahujících se k diskutovaným aktuálním otázkám.

Vedle bližšího seznámení se s právním rámcem fungování soudnictví v České republice, jeho historickými kořeny a základním mezinárodním srovnáním, rozvíjí předmět kritickou práci s právními i mezioborovými odbornými texty v českém a anglickém jazyce, schopnost aplikace kontextuálního přístupu na konkrétní soudní rozhodnutí a dovednosti při práci s právními informačními systémy a aplikacemi (např. ve vztahu k NALUSu vyhledávání rozhodnutí podle relevance, soudců zpravodajů, soudců, kteří připojili disent, vztahy mezi jednotlivými rozhodnutími apod.)

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsah kurzu je každoročně aktualizován s ohledem na vývoj v literatuře a právní i politické praxi. Rovněž se v průběhu kurzu přihlíží k aktuálním oblastem zájmu přihlášených studentů, kterým lze přizpůsobit témata referátů i projektů. Základní kostra předmětu pokrývá následující témata:

- Úvod do tématu (přístup Law & Politics, jeho historické inspirační zdroje, vývoj a aktuální témata ve vztahu k soudní moci)
- Funkce soudní moci a různá pojetí role soudce: soudce jako ústa zákona - soudce jako relativně autonomní aktér v rámci právního a politického systému - soudce jako tvůrce práva a politiky
- Pravomoce soudů a ústavních soudů zvláště, meze soudního, resp. ústavního přezkumu
- Organizace soudnictví a její vliv na nezávislost soudní moci, modely správy soudnictví, požadavky na výkon funkce soudce, odpovědnost soudců
- Modely výběru soudců, úprava deliberace a rozhodování
- Závaznost soudních rozhodnutí a možnosti jejich přezkumu, problém soudcovského aktivismu a pasivismu
- Mezinárodní soudnictví, výběr mezinárodní soudců a soudní dialog mezinárodních a vnitrostátních soudů
- Evropský soudní dvůr jako příklad úspěšného politického hráče?
- "Soudcokracie": hrozba, skutečnost nebo ideál?
- Analýza vybraných rozhodnutí Ústavního soudu České republiky z právního a politického hlediska
- Závěrečná open-book esej a následná diskuse, zhodnocení postavení ústavních soudů v právním a politickém systému obecně i konkrétně v České republice

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Koopmans, T.: Courts and political institutions. Cambridge 2003, vybrané kapitoly
2. Kosař, D.: Judicializace justiční politiky Evropským soudem pro lidská práva. Praha, 2016.
3. Kysela, J.: Ústava mezi právem a politikou. Praha 2014, vybrané kapitoly
4. Kysela, J.: Dělba moci v kontextu věčného hledání dobré vlády. Praha 2019, vybrané kapitoly.
5. Ondřejková, J.: Vnější limity soudcovské interpretace a argumentace. Praha 2017
6. Shapiro, M., Stone Sweet, A.: On Law, Politics and Judicialization. Oxford University Press 2002, vybrané kapitoly
7. Smekal, H., Pospíšil, I. et al.: Soudcokracie, nebo judicializace politiky?: vztah práva a politiky (nejen) v časech krize. Brno: Masarykova univerzita, 2013, vybrané kapitoly
8. Šámal, P. a kol.: Závaznost soudních rozhodnutí – vnitrostátní a mezinárodní náhledy. Praha 2018.

9. Šimíček, V.: Role nejvyšších soudů v evropských ústavních systémech-čas pro změnu? Brno 2007
10. The Oxford Handbook of Law and Politics. Oxford University Press 2008, vybrané kapitoly

Jedná se o doporučenou referenční literaturu, další literatura je uvedena v přehledu jednotlivých seminářů a v případě zájmu účastníků může být doplněna i v průběhu kurzu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška sestává z aktivity na seminářích v podobě referátů a projektů (60 %) a závěrečné open-book eseje (40 %).
4. Očekává se, že každý student/ka v průběhu semestru vystoupí nejméně třikrát s referátem a/nebo projektem (ev. jejich kombinací), případě je zašle v písemné podobě vyučující předmětu, která jej rozešle všem účastníkům kurzu.
5. Podrobnosti projektů budou sděleny na prvním semináři, pravidla pro referáty a závěrečnou esej jsou následující:

   Pravidla pro referáty:

   - délka ústního přednesu 5 až 7 (výjimečně 10) minut – odpovídá cca 2 stranám psaného textu
   - vystižení hlavních myšlenek ve vztahu k tématu semináře (prosté převyprávění obsahu nestačí)
   - odkaz k tématu minimálně z jednoho dalšího zdroje
   - shrnutí vlastního názoru
   - návrh 1-2 diskusních otázek
   - aktivní účast v následné diskusi
   - odevzdání referátu v příslušný den (do 24:00, bude-li chtít student/ka zapracovat podněty z diskuse k referátu)

   Pravidla pro psaní eseje

   - lze použít všechny materiály z volitelného předmětu, případně další vlastní literaturu
   - rozsah textu cca 2 strany A4 psané rukou nebo 3 normostrany (esej je možné psát na počítači a zaslat elektronicky)
   - časový limit 90 minut
   - prokázání prostudování literatury citacemi nejméně tří autorů z povinné a jednoho autora z doporučené literatury k volitelnému předmětu
   - odkaz na nejméně jedno soudní rozhodnutí k tématu eseje

6. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
7. Zkouška má 2 opravné termíny.

doc. JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Čtení sociologických textů (HDPV0154)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Čtení sociologických textů je společně číst vybrané základní sociologické texty, diskutovat o nich a vztahovat je k současnému dění ve světě práva i ve společnosti. V rámci předmětu se studenti seznámí se základními sociologickými formami uvažování, získají schopnost orientace v základních sociologických pojmech, konceptech a paradigmatech, které mají přímý vztah ke studiu práva. I když na texty i jednotlivé koncepty budeme nahlížet kriticky, ve výsledku by probrané texty měly fungovat jako praktické nástroje pro analýzu práva v kontextu současných celospolečenských debat.

V rámci předmětu studenti:

- pochopí, jak na sebe právo a společnost vzájemně působí a budou schopni to vysvětlit na konkrétních příkladech;
- dokáží aktuální dění ve společnosti převádět na obecnější sociologické koncepty a teorie a ty naopak lépe spatřovat v dění okolo sebe;
- se seznámí s klasiky sociologie a sociologie práva a budou schopni základním způsobem interpretovat jejich vybraný text;
- ve spolupráci se svými kolegy budou mít za úkol přichystat prezentaci jednoho autora a jeho textu a vést následnou diskuzi;
- budou konfrontování s – mnohdy i velmi odlišnými – názory ostatních účastníků semináře a budou mít příležitost s nimi diskutovat, hledat porozumění pro jejich vidění světa a vysvětlovat to své;
- budou vedeni k porozumění pro jinakost – zkušenosti jiných lidí, jiných generací, jiných kultur.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Čtení sociologických textů se budeme věnovat následujícím tématům. S aktuálním sylabem budou studenti seznámeni na prvním semináři.

- Úvodní seminář (text Jiřího Přibáně či jiného současného autora)
- Zygmunt Bauman: Tekutá modernita

- Max Weber: Politika jako povolání
- Michel Foucault: Dohlížet a trestat
- Jan Keller: Tři sociální světy: Sociální struktura postindustriální společnosti
- Karel Marx: Kapitál či jiný text
- Zygmunt Bauman: Modernita a holocaust
- Ortega y Gasset: Vzpoura davů
- Leopold Pospíšil: Právní antropologie
- Václav Havel: Moc bezmocných, Colin Crouch: Post Democracy

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Zygmunt Bauman: Tekutá modernita
2. Max Weber: Politika jako povolání
3. Michel Foucault: Dohlížet a trestat
4. Jan Keller: Tři sociální světy: Sociální struktura postindustriální společnosti
5. Karel Marx: Kapitál či jiný text
6. Zygmunt Bauman: Modernita a holocaust
7. Ortega y Gasset: Vzpoura davů
8. Leopold Pospíšil: Právní antropologie
9. Václav Havel: Moc bezmocných, Colin Crouch: Post Democracy

Ostatní literatura:

1. Giddens, A. Sociologie. Argo, 2013.
2. Trevino, J. The Sociology of Law: Classical and Contemporary Perspectives. Transaction Publishers, 1996.
3. Calavita, K. Invitation to Law & Society. The University of Chicago Press, 2010.
4. Přibáň, J. Sociologie práva. SLON, Praha 1996.
5. Kniha sociologie. Přeložila Ivana Rybecká Praha: Knižní klub, 2016.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná. Ke zkoušce budou připuštěni studenti s maximálně 1 absencí.
4. Písemná část zkoušky spočívá v týmové přípravě podkladů k vedení jednoho diskusního semináře týkajícího se zvoleného díla.
5. Ústní část zkoušky spočívá v týmovém řízení jednoho diskusního semináře týkajícího se zvoleného díla.

6. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
7. Zkouška má 2 opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Právo a film (HDPV0155)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět "Právo a film" má po vzoru obdobných předmětů na západoevropských právnických fakultách a v reakci na již existující předmět "Právo a literatura" umožnit studentům hlouběji proniknout do filosofických, etických, sociálních a politických problémů, které jsou s fungováním práva ve společnosti nutně spojeny. Cílem předmětu je nabídnout studentům možnost zamyslet se nad postavením práva a právníků ve společnosti a nad tím, jak odlišně chápou právo a roli právníků laici a jak samotní právníci. Předmět taktéž může studentům pomoci lépe pochopit, jakým právníkem by sami chtěli být. Právě film se svojí schopností sugestivně vykreslit etická i právní dilemata svých hrdinů je totiž ideálním prostředkem k otevírání diskuzí na tato témata.

V rámci předmětu se předpokládá, že studenti budou připraveni diskutovat, diskuzi konstruktivně vyvolávat, přispívat do ní svými argumenty, názory i osobními zkušenostmi a podílet se i na výběru promítaných filmů. Rozbor vybraných filmů s právní tématikou pro ně nepochybně bude příležitostí k tomu využít právní znalosti i názory na právo, které si osvojili v předchozím studiu.

Seminář bude probíhat blokovou formou, tj. proběhne celkově 6 seminářů po 4 hodinách. Konkrétní dny, ve kterých bude seminář probíhat, budou upřesněny na prvním setkání. Půjde (vedle prvního setkání) o pět dní s tím, že žádný seminář už nebude probíhat po Vánocích a pravděpodobně ani poslední předvánoční týden.

Počítejte, prosím, s tím, že již úvodní seminář bude trvat 4 vyučovací hodiny.

V rámci předmětu studenti:

- ve spolupráci se svými kolegy budou mít za úkol přichystat jeden ze seminářů – vybrat film, který vhodně uvede diskuzi vybraného tematického okruhu, uvést ho a následně vést diskuzi po semináři;
- povedou si filmový deník, do kterého si po každém semináři zapíší základní dojem z filmu a následné diskuze, základní zmíněná fakta a svoji reflexi tématu;
- budou vedeni k přemýšlení a diskuzi o právně-etických situacích, bude jejich úkolem představovat si je ve svých současných či budoucích životech;
- pochopí, jak odlišně se na filmy mohou coby právníci dívat a o jaký kus hlouběji mohou vidět, a to zejména v situaci, kdy film vidí ve společnosti druhých lidí a následně o něm diskutují;
- budou konfrontování s – mnohdy i velmi odlišnými – názory ostatních účastníků semináře a budou mít příležitost s nimi diskutovat, hledat porozumění pro jejich vidění světa a vysvětlovat to své;

- budou zažívat soustředěný prostor pro kultivovanou diskuzi, ve které mohou zaznít i menšinové názory;
- budou vedeni k porozumění pro jinakost – zkušenosti jiných lidí, jiných generací, jiných kultur.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Témata jednotlivých seminářů předmětu Právo a film budou záviset na volbě účastníků předmětu, tj. budou společně zvolena na prvním semináři. Společně se domluvíme na tematických okruzích, konkrétní snímky poté navrhne tým, který bude mít za dané téma odpovědnost. Mezi filmy, které mohou tvořit obsah kurzu, patří Dvanáct rozhněvaných mužů (Sidney Lumet, Edward Binns, 1957), Jako zabít ptáčka (Robert Mulligan, 1962), Ex offo (Jaromír Polišenský, 1998), Norimberk (Yves Simoneau, 2000), The Paper Chase (James Bridges, 1973) nebo třeba Ve jménu otce (Jim Sheridan, 1993). Jeden seminář bude vždy věnován projekci filmu a následný seminář rozboru filmu, tj. celkově budou mít studenti příležitost se seznámit se zhruba pěti filmy. Po konzultaci s vyučujícím kurzu je možné zvolit i jiný než výše uvedený film.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. URBAN, Michal; DRÁPAL, Jakub: *Právo a film. Lze je propojit ve výuce práva na právnických fakultách?* Jurisprudence, 3/2016, s. 27-37.
2. ŠKOP, Martin. *Právo a vášeň: Jazyk, příběh, Interpretace*. Brno: Masarykova univerzita, 2011.
3. ELKINS, James R. *Reading/Teaching Lawyer Films*, Vt. L. Rev. 2003-2004, roč. 28, s. 813-879.
4. STONE, Alan A. *Teaching Film at Harvard Law School*, Legal Stud. F. 2000, roč. 20, s. 573-597.
5. FOSTER, Thomas C. Jak číst film: cinefilův průvodce po světě pohyblivých obrázků. Brno: Host, 2017.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - pravidelně chodit na semináře (povolena jedna absence),
    - být součástí týmu, který připraví jeden seminář a povede v rámci něho diskuzi o zvoleném filmu,
    - vstupovat do seminárních diskuzí, a to samostatně, nebo alespoň na vyzvání,
    - odevzdat svůj filmový deník, který bude obsahovat záznamy o všech navštívených seminářích.
4. Při nesplnění výše uvedených podmínek (zejména vyšší počet absencí) lze kolokvium získat na základě alternativního plnění – esej či vypracování rešerše příslušné literatury.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Profesní etika v právní teorii a praxi II (HDPV0156)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Profesní etika v právní teorii a praxi II navazuje na předmět Profesní etika v právní teorii a praxi I, a to jak obsahem, tak svoji formou. Z obsahového hlediska se předmět věnuje dalším významným profesně-eticky oblastem, pro které však v úvodním předmětu nezbyl, pro jeho časovou omezenost, prostor. Z hlediska formální pak předmět opět nabídne co největší studentské zapojení do jednotlivých lekcí, besedy s odborníky z praxe, řízené diskuse, případové studie, domácí přípravu, samostatnou práci i přehrávání modelových situací.

Studentky a studenti po absolvování předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi II budou nejenom znát základní právní úpravu týkající se jednotlivých právnických povolání (včetně relevantní judikatury), ale budou ji taktéž schopni aplikovat na konkrétní životní situaci. Aplikaci práva přitom budou s to řádně odůvodnit, a to při vědomí možnosti a odůvodnitelnosti alternativních řešení. Své závěry budou studentky a studenti ověřovat především ve vzájemných diskusích. Současně (a chtělo by se říci především) si absolventky a absolventi budou vědomi limitů právní úpravy, a proto svedou při svém rozhodování aplikaci právní úpravy chápat v širším společenském kontextu.

Zápis předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi II je podmíněn zápisem předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi I. Absolvování předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi II je podmíněno absolvováním předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Profesní etika v právní teorii a praxi II bude pozornost věnována tématům vybraným z následujícího výčtu, a to s přihlédnutím k současnému dění v oboru. S aktuálním sylabem budou studenti a studentky seznámeni na prvním semináři.

- Úvod do profesní etiky
- Etické kodexy
- Socializace v právnických profesích
- Projevy soudce v médiích a soudce na sociálních sítích
- (Soudcovský) decision making
- Soudce a profesní etika – host z justice

- Profesní etika advokátů – institucionální zakotvení, práva a povinnosti
- Vztah klient – advokát
- Pro bono
- Zneužití práva při výkonu advokacie
- Povinnosti advokáta ke klientům a soudu
- Advokát a profesní etika – host z advokacie
- Budoucnost advokacie
- Profesní etika státních zástupců – institucionální zakotvení, práva a povinnosti
- Státní zástupce a profesní etika – host ze státního zastupitelství
- Profesní sliby a právníci
- Prezentace seminárních prací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ANZENBACHER, Arno. Úvod do etiky. Praha: Zvon, 1994. 292 str.
2. KRSKOVÁ, Alexandra. Etické desatoro začínajúceho advokáta: (vademecum profesijnej etiky). Bratislava: Iura Edition, 2008. 282 str.
3. MOLITERNO, James E., PATON, P.D. Globální problémy profesní etiky právníků. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, 212 s.

Ostatní literatura:

1. OAKLEY, Justin a Dean COCKING. Virtue Ethics and Professional Roles. Cambridge: Cambridge University Press, 2006. 204 str.
2. PARKER, Christine a Adrian EVANS. Inside Lawyers' Ethics. Cambridge: Cambridge University Press, 2007. 288 str.
3. SUSSKIND, Richard E. Tomorrow's Lawyers: an Introduction to Your Future. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, 2013. 180 str.
4. BALÍK, Stanislav a kol. Dějiny advokacie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Česká advokátní komora, 2009. 271 str.
5. MARŠÁLEK, Pavel. Právo a společnost. Praha: Auditorium, 2008. 258 str.

Odkazy na další literaturu (včetně literatury beletristické) budou studentkám a studentům poskytnuty na jednotlivých seminářích.

Základní právní předpisy:

1. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
2. Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů
3. Zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství
4. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii

5. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)

Ostatní právní předpisy:

Usnesení představenstva České advokátní komory č. 1/1997 Věstníku ze dne 31. října 1996, kterým se stanoví pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže advokátů České republiky (etický kodex)

Související judikatura

1. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/08 ze dne 6. 10. 2010.
2. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 7/02 ze dne 18. 6. 2002.

Dále vybraná judikatura orgánů s kárnou pravomocí, na kterou budou studentky a studenti upozorněni v průběhu jednotlivých seminářů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Kolokvium sestává se z písemné a ústní části.
3. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
4. Písemná část kolokvia spočívá ve vypracování samostatné práce týkající se profesní etiky právníků, kterou studenti a studentky písemně vypracují v podobě seminární práce.
5. Ústní část kolokvia spočívá ve stručné prezentaci a diskusi s ostatními studenty v semináři, kde studentky a studenti obhájí závěry své práce.
6. K písemné části kolokvia: Vaším úkolem bude pořídit rozhovor s praktikujícím právníkem či právničkou na téma profesní etiky. Seminární práce bude obsahovat přepis nejdůležitějších částí rozhovoru (v rozsahu max. 3 normostran) a jeho analýzu (v rozsahu přibližně 3 normostran), a to zejména ve vztahu k profesní etice. Doporučujeme k analýze zvolit jedno téma, které vzešlo z rozhovoru, případně už samotný rozhovor věnovat právě jednomu tématu. Smyslem analytické práce je důkladné zpracování vybraného tématu (za využití literatury, rozhodnutí příslušných orgánů apod.), nikoli povšechné zmapování mnoha témat. Práci odevzdávejte prostřednictvím systému TurnItIn. (Detailnější informace o způsobu odevzdání obdržíte emailem v průběhu semestru).
7. K ústní části kolokvia: Vaším úkolem bude představit a stručně obhájit závěry seminární práce na posledním semináři.
8. U obou částí kolokvia je možné používat veškeré právní předpisy uvedené výše, odborné i další relevantní zdroje. U ústní části kolokvia je možné používat písemné vypracování seminární práce.
9. Kolokvium nemá opravné termíny.

Mgr. Tomáš Friedel, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Case-Law of the European Court of Human Rights (HDPV0157)

Anotace

Cílem dovednostního povinně volitelného předmětu Case-Law of the European Court of Human Rights je poskytnout studentům teoretické znalosti a praktické dovednosti, které by mohli využít ve svém dalším studiu a právním působení. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ovlivňuje široké spektrum právních oborů a lze ji aplikovat na procesní i hmotné právo. Znalost základních principů interpretace práva ESLP a schopnost umět se rychle orientovat v různých rozsudcích a rozhodnutích ESLP pomůže studentům naučit se efektivně pracovat s právními texty. Předmět může sloužit jako příprava na soutěže typu moot court v mezinárodním nebo evropském právu v anglickém jazyce.

Jednotlivé semináře budou vedeny s pomocí powerpointových prezentací a založeny budou na přímém studiu zdrojů. Studenti budou zároveň dostávat materiály určené k domácí přípravě, zejména se bude jednat o studium judikatury ESLP, a tuto přípravu využijí při řešení fiktivních případů. Jeden ze seminářů bude veden formou moot courtu před ESLP a měl by se odehrát v soudní síni Právnické fakulty Univerzity Karlovy.

Tento povinně volitelný předmět je určen studentům s dobrou znalostí anglického jazyka, kteří mají zájem naučit se efektivně vyhledávat, hodnotit a interpretovat judikaturu ESLP. Předmět se bude zabývat zkoumáním dopadu judikatury ESLP na rozhodovací činnost správních orgánů a soudů v České republice. Znalosti, zejména v oblasti práva na spravedlivý proces, budou zároveň sloužit jako efektivní příprava na závěrečnou zkoušku. Kromě nich poskytne předmět také příležitost zlepšit své dovednosti v mluvení a psaní v anglickém jazyce.

Na konci kurzu budou mít studenti možnost navštívit slyšení ESLP ve Štrasburku (Francie) a zúčastnit se workshopu za účasti právníka Evropského soudu. Budou mít příležitost navštívit Knihovnu ESLP, Oddělení pro výkon rozsudků Evropského soudu pro lidská práva a další orgány Rady Evropy.

Pro zapsání předmětu se doporučuje, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Case-Law of the European Court of Human Rights zahrnuje tato témata:

- úvod do ochrany lidských práv v Evropě, rozbor mechanismu Evropské úmluvy o lidských právech (EÚLP)

- základní principy interpretace Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) - doktrína prostoru pro uvážení, žijící nástroj, subsidiarita a další
- kritéria přípustnosti stížnosti k ESLP, práce s rozhodnutími ESLP s ohledem na nepřijatelnost námitek
- analýza neslučitelnosti *racione loci, ratione temporis, ratione personae, ratione materiae*
- práva spojená s osobní svobodou (článek 2-5 ESLP), práva spojená se svobodou myšlení (článek 8-12 EÚLP), práva spojená s procesní ochranou (článek 6, 7 a 13 EÚLP)
- práva spojená s ochranou vlastnictví (na základě protokolů k EÚLP) a další práva zaručená EÚLP
- moot court na zadané téma
- příprava vládních připomínek k údajnému porušování EÚLP (seminář bude pořádán zástupcem kanceláře vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před ESLP)
- judikatura ESLP a práce Benátské komise
- srovnání judikatury ESLP s ostatními mechanismy (např. Evropský výbor pro sociální práva (ECSR) a Nejvyšší soud USA))
- závěrečné komentáře k EÚLP, doporučení pro přípravu na zkoušku

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Alla Tymofeyeva, Pavel Sturma, Veronika Bilkova, Tatiana Jancarkova. Protection of Human Rights in the Post-Communist Countries In the Context of the Case-Law of the European Court of Human Rights. Prague. 2014.

Ostatní literatura:

1. Karen Reid. A practitioner‘s guide to the European Convention on Human Rights. London. 2014.
2. D. J. Harris, M. O‘ Boyle, E.P. Bates, C.M. Buckley. Law of the European Convention on Human Rights. Oxford. 2014.
3. Philip Leach. Taking a case to the European Court of Human Rights. Oxford. 2011.
4. Christoph Grabenwarter. European Convention on Human Rights: commentary. Oxford. 2014.
5. Pieter van Dijk. Theory and practice of the European Convention on Human Rights. Oxford. 2006.

Základní právní předpisy:

1. Evropská úmluva o lidských právech, 4. listopadu 1950, ve znění pozdějších předpisů
2. Pravidla Soudního dvora, 1. ledna 2020, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Case-Law of the European Court of Human Rights je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z následujících částí:
    - 25 % moot court

- 15 % ústní projev
- 15 % aktivní účast během hodin
- 25 % písemná práce
- 20 % ústní obhajoba písemného podání

4. Každý student si připraví prezentaci jednoho případu ESLP a zúčastní se moot courtu. Všichni studenti odevzdají návrh rozsudku, písemnou stížnost k ESLP a/nebo připomínky vlády v anglickém jazyce alespoň týden před závěrečnou ústní zkouškou.
5. Ústní část zkoušky bude vedena formou diskuze nad písemnými pracemi (ústní obhajoba). Může být nahrazena jiným úkolem po dohodě se studenty, zejména v případě distanční výuky.
6. Účast na hodinách je podmínkou pro připuštění ke zkoušce. Během semestru může mít student maximálně tři absence. Účast je povinná na semináři, který bude veden formou moot courtu před ESLP.
7. U písemné části i ústní části zkoušky je možné používat EÚLP a Pravidla ESLP (Rules of Court).
8. Známkování:
   - Výborně – 81–100 %
   - Velmi dobře – 61–80 %
   - Dobře – 51–60 %
   - Neprospěl – méně než 50 %.
9. Pro absolvování předmětu není nezbytné splnit veškeré úkoly. Důležité je získat aspoň 50 %.

JUDr. Mgr. Alla Tymofeyeva, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Pracovněprávní spory – případové studie (HDPV0158)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Pracovněprávní spory – případové studie nabízí studentům „dotek“ s praxí. Studenti v rámci výuky rozebírají případové studie připravené vyučujícími, pracují s pracovněprávní judikaturou, koncipují příslušná "podání k soudu", analyzují studijní podklady připravené vyučujícími apod.

V rámci výuky předmětu se studenti seznámí s možnostmi řešení pracovních sporů jak v oblasti individuálního tak kolektivního pracovního práva. Jakkoliv těžiště bude zaměřeno na oblast soudního řešení sporů, bude věnována pozornost i možnostem mimosoudního řešení sporů, včetně historického a zahraničního srovnání.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Pracovní právo I a alespoň zapsán předmět Pracovní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Jednotlivé okruhy výuky předmětu Pracovněprávní spory – případové studie lze členit na oblast:

- kolektivních pracovních sporů: spory o uzavření kolektivní smlouvy a proces uzavírání kolektivní smlouvy vyššího stupně, a
- individuálních pracovních sporů a jejich řešení:

  a) před obecnými soudy – zejména sporů o určení neplatnosti skončení pracovního poměru, o určení trvání pracovního poměru, sporů vztahující se k náhradě škody, sporů o nároky spojené se skončením pracovního poměru aj.

  b) mimosoudními postupy.

Součástí předmětu je též simulovaný soudní proces za účasti soudců Nejvyššího soudu ČR.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Pichrt, J., Drápal, L. a kol. Případové studie pracovněprávní, C. H. Beck, 2015

Ostatní literatura:

Pichrt, J., Štefko, M., Morávek, J. Analýza alternativních způsobů řešení sporů v pracovněprávních vztazích, Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Pracovněprávní spory – případové studie je zakončen písemnou zkouškou.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou připuštění ke zkoušce je účast na minimálně 80 % přednášek. Studenti musí během 60 minut vypracovat písemnou analýzu případu, který jim je zpřístupněn na začátku zkoušky a vypracovat (v hlavních bodech) koncept osnovy příslušného podání k soudu či sdělení protistraně apod.
4. Při zpracování písemné analýzy a osnovy podání (sdělení) je možné používat veškeré právní předpisy, není však možné používat jiné studijní materiály.

prof. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Praktikum z pozemkového práva (HDPV0159)

Anotace

Praktikum z pozemkového práva je dovednostní povinně volitelný předmět navazující na obecně povinně volitelný předmět Pozemkové právo. Praktikum z pozemkového práva je předmětem, který umožní studentům aplikovat, procvičit a prohloubit znalosti a dovednosti získané studiem předmětu Pozemkové právo.

Předmět je věnován praktické aplikaci soukromoprávních i veřejnoprávních aspektů právních vztahů k půdě, respektive k pozemku jako zvláštnímu předmětu právních vztahů. Studenti se prostřednictvím konkrétních příkladů a případových studií věnovaných vybraným otázkám pozemkového práva naučí vyhledávat a aplikovat relevantní právní předpisy a judikaturu a pomocí nich řešit konkrétní praktické příklady. Zároveň se naučí pracovat s relevantní judikaturou, orientovat se v katastru nemovitostí a územně plánovací dokumentaci a vypracovávat různá podání (např. smlouva, návrh na vklad do katastru nemovitostí, správní rozhodnutí, rešerše složitějších případů - např. vydržení, aplikace zásady materiální publicity či řešení přístupu k pozemku).

Výuka je založená na samostatné činnosti studentů, kteří buď řeší jednoduché případové studie, nebo zpracovávají stručná podání na základě spisu. Probíhá interaktivní formou, kdy látka není přednášena, ale studenti vytváří základní právní podání, řeší případové studie či si jinak cvičí aplikaci nabytých teoretických znalostí.

Studenti jsou ve výuce vedeni k samostatné činnosti tak, aby si mohli na příkladech z oblasti pozemkového práva osvojit a prohloubit následující dovednosti:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument (např. při řešení složitějších případů vydržení a aplikace zásady materiální publicity, kdy řešení nebývá jednoznačné),
- přizpůsobit se změně právní úpravy (typicky demonstrováno na změně právní úpravy vydržení nemovité věci v občanském zákoníku z roku 1964 a ve stávajícím občanském zákoníku),
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení (například při řešení přístupu na konkrétní pozemek).

Předpokladem pro osvojení výše uvedených dovedností je průběžná příprava, aktivní účast a plnění zadaných úkolů.

Součástí výuky je fakultativně také návštěva katastrálního úřadu (nahlížení do Zemských desek).

Pro zápis předmětu Praktikum z pozemkového práva je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Pozemkové právo.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Praktikum z pozemkového práva zahrnuje tato témata:

- Praktická orientace v územně-plánovací dokumentaci
- Smlouva o převodu nemovitostí
- Vklad do katastru nemovitostí – řízení před katastrálním úřadem
- Zásada ochrany dobré víry v praxi
- Vydření vlastnického práva k pozemku v praxi
- Zajištění přístupu k pozemku
- Účelová komunikace

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. FRANKOVÁ, Martina, a kol., Úvod do pozemkového práva, 1. vydání, Beroun: Eva Rozkotová: 2014.
2. Materiály zpracované za účelem výuky praktika z pozemkového práva (dostupné v systému moodle)

Ostatní literatura:

1. Eva BAREŠOVÁ, Iveta BLÁHOVÁ, Pavel DOUBEK, Bohumil JANEČEK, Lumír NEDVÍDEK, Petr SOUČEK, Katastrální zákon: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.
2. BAUDYŠ, Petr. Katastrální zákon. 1. vydání. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
3. SPÁČIL, Jiří a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2013.
4. ŠVESTKA Jiří., DVOŘÁK, Jan., FIALA, Josef a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek III.: Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014.
5. ADAMOVÁ Hana, BRIM Luboš, COUFALÍK Petr, DOBROVOLNÁ Eva, HANÁK Jakub, PEKAŘOVÁ Anna. Pozemkové vlastnictví. Praha: Wolters Kluwer.
6. SPÁČIL Jiří., SPÁČIL Michal.: Přehled judikatury ve věcech občanskoprávních vztahů k pozemkům. Praha. Wolters Kluwer ČR, 2011.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (článek 11, 35, 14)
2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (zejména část I. hlava IV, část, část III)
3. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí
4. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

5. Zákon č. 184/20006 Sb., o vyvlastnění

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Zákon č. o 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací
2. Zákon č. 458/200Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů
3. Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
4. Zákon č. 503/2012 Sb., o státním pozemkovém úřadu
5. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Praktikum z pozemkového práva je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium je písemné a má podobu řešení případové studie.
4. Úspěšné zakončení předmětu je podmíněno alespoň 75% účastí na výuce. Nedostatek účasti lze nahradit odevzdáním písemně zpracovaného zadání pro danou výukovou hodinu (seminář). Zadání jsou vždy s dostatečným předstihem zveřejňována v systému moodle tak, aby se studenti mohli na výuku připravit.
5. S ohledem na to, že má kolokvium podobu případové studie, je u něho možné používat veškeré právní předpisy, informační systémy, judikaturu či online přístup do katastru nemovitostí.
6. Časový limit je 120 minut.
7. Při hodnocení se klade důraz na argumentační schopnosti, prokázání schopnosti nalézt řešení, kterých může být často více a odůvodnit ho. Dále je hodnocena kultura písemného projevu. Hodnocení zohledňuje aktivní zapojení studentů do výuky v průběhu celého semestru, zejména pak řešení jednotlivých zadání v rámci výuky.

JUDr. Martina Franková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Teorie právnických osob (HDPV0160)

Anotace:

Není to člověk, přesto to může mít práva a povinnosti. Není to člověk, přesto to může právně jednat. Není to člověk, přesto to může právně odpovídat. Co je to? Právnická osoba. Jak je ale možné, že „něco“, co neexistuje přirozeně, „něco“ co nelze vnímat vlastními smysly, může mít práva a povinnosti? Jak je možné, že „něco“, co na rozdíl od člověka nemá vlastní rozum a vůli, může právně jednat? Jak je možné, že „něco“, co nemůže mít svědomí a pocit viny – stejně jako člověk – může právně odpovídat? A k čemu je vlastně takový právní výtvor – právnická osoba – vlastně vůbec dobrý?

Odpověď na všechny tyto otázky, a tedy vysvětlení pojmu právnické osoby je ambicí dovednostního povinně volitelného předmětu Teorie právnických osob. Konkrétně bude cílem předmětu osvětlit původ a vývoj pojmu právnické osoby, umožnit porozumění tomu, jak lze teoreticky nahlížet na právnické osoby a poskytnout tak možná východiska pro interpretaci současné právní úpravy obsažené v rekodifikovaném českém soukromém právu.

Předpokladem pro porozumění probírané látky jsou základní znalosti ohledně obecné části občanského zákoníku, zejména pokud jde o úpravu osob a právnických osob.

Jakkoliv se předmět zabývá teoriemi právnických osob, jeho cíl je praktický, proto je také zařazen mezi dovednostní povinně volitelné předměty. Studenti po jeho absolvování pochopí, jak je možné nahlížet na totožný právní institut – právnickou osobu – ze zcela odlišných právně-teoretických východisek. To jim umožní prohloubit jednak schopnost analyzovat a interpretovat právní normy, tak zejména schopnost analyzovat, formulovat a prezentovat právní argument a protiargument. Tyto dovednosti budou rozvíjeny jak v rámci výuky, tak v rámci písemné seminární práce, která je předpokladem úspěšného absolvování tohoto předmětu. V rámci výuky budou studenti sami ústně prezentovat, jak lze v návaznosti na podaný výklad, nahlížet na právnické osoby a v návaznosti na to vykládat jak ustanovení současného platného práva, tak i práva které v minulosti postavení právnických osob upravovalo. Z těchto důvodů je také úspěšné absolvování předmětu podmíněno pravidelnou účastí na výuce. V rámci písemné seminární práce pak budou studenti analyzovat odborný text v angličtině případně v němčině a rozvíjet tak svoji schopnost porozumět takovému textu a písemně sumarizovat argumenty, které jsou nosné pro toho či onoho autora ve vztahu k vysvětlení právnických osob.

K vysvětlení pojmu právnické osoby je třeba začít vysvětlením základních metodologických východisek, na jejichž základě lze k osobě přistupovat. Tato východiska totiž vedou k odlišení pojmu „osoba“ v právním smyslu (Rechtsperson) od pojmu subjekt práva (Rechtsubjekt) resp. pojmu právní entita (Legal Entity). Na to pak navazuje vysvětlení pojmu „osoby morální“. Ta totiž představuje klíč, s jehož pomocí lze pochopit vývoj, ve kterém se od pojmu osoby přirozené oddělil pojem osoby morální, aby byl následně nahrazen pojmem osoby právnické. Pojem

morální osoby je důležitý i proto, že byl obsažen jako pojem platného práva v ABGB, přičemž však jeho význam byl podstatně odlišný od našeho současného chápání.

U kořenů pojmu „právnické osoby“ tak, jak jej chápeme dnes, stál F. C. Savigny, který je také spojován s tzv. teorií fikce. Jeho teorie je však pouze jednou z plejády tzv. „klasických teorií“ právnických osob vzniklých v průběhu 19. století. Konkrétně se jedná o Gierkeho teoriii reálné svazové osobnosti, zájmovou teorii R. v. Iheringa a kombinovanou teorii E. Bernatzika. Tyto teorie jsou stále důležité, neboť představují základ, na který většina současných teoretiků navazuje.

Zásadní předěl pro pojem osoby v právním smyslu znamenal právní normativismus, jehož pojetí právnické osoby, resp. osoby obecně jako tzv. bodu přičitatelnosti bude věnována samostatná pozornost. Následně bude rozebrán současný přístup k právnické osobě. Konkrétně půjde o koncepci Rolfa Ostheima, Fritze Rittnera, Gunthera Teubnera, Thomase Raisera, Jerzyho Wróblewského, jakož i autorů, kteří se hlásí k postmoderním přístupům v právní vědě. Na základě předestřených teorií právnických osob pak bude vysvětleno, jakým způsobem lze chápat právní jednání právnické osoby, což vyžaduje odpověď na otázku, zdali je právnická osoba v obdobném slova smyslu svéprávná jako osoba fyzická tj., zdali disponuje vlastním rozumem a vůlí. Na to pak navazuje i otázka co vlastně znamená právní odpovědnost právnické osoby, a to v souvislosti s rozlišením způsobilosti právnické osoby být subjektem právních povinností z titulu objektivní odpovědnosti a být subjektem právních povinností základě subjektivní odpovědnosti.

Pro zapsání předmětu Teorie právnických osob je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo hmotné I. Výhodou pro absolvování tohoto předmětu je předchozí absolvování předmětů Obchodní právo I, II a III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Obsahové zaměření v přednášek v rámci výuky předmětu Teorie právnických osob a jejich pořadí odpovídá vysvětlení právnických osob nastíněnému v Anotaci. Konkrétně je pozornost věnována těmto tématům:

- Metodologický přístup k osobě vymezení základních pojmů: osoba vs. subjekt, osobnost vs. subjektivita.
- Pojem „morální osoby“ jako ¨filozofického konceptu
- Pojem morální osoby v kodifikacích (zejména ABGB)
- Teorie fikce, resp. teorie „volní moci“
- Organická teorie, resp. „teorie reálné svazové osoby“
- Zájmová a kombinovaná teorie právnických osob
- Pojem osoby a právní osobnosti v angloamerickém právním systému
- Normativní konstrukce právnické osoby – osoba jako „bod přičitatelnosti“
- Současné teorie právnických osob
- Právní jednání a odpovědnost právnických osob

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. BERAN, Karel. *Pojem osoby v právu*. Praha 2012.
2. BERAN, Karel. Osoba jako "bod přičitatelnosti". *Právník*, roč. 156, 2017, č. 6. s. 501-522.
3. BERAN, Karel. Může být právnická osoba svéprávná?. *Právník*, roč. 157, 2018, č. 8. s. 657-669.
4. BERAN, Karel. The Person and the Personhood from the Perspective of the U. S. American Legal Doctrine. *The Lawyer Quarterly*, roč. 9, 2019, č. 1. s. 13-24.

Ostatní literatura:

1. BERAN, K. ČECH, P.; DVOŘÁK, B.; ELISCHER, D.; HRÁDEK, J.; JANEČEK, V.; KÜHN, Z.; NOVOTNÁ KRTOUŠOVÁ, L.; ONDŘEJEK, P.: Právní jednání a odpovědnost právnických osob po rekodifikaci českého soukromého práva. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018, 271 s. 2. BERAN, Karel. The Concept of Juristic Person. 1. vyd. Prague – Warsaw – Bratislava – Budapest: Wolters Kluwer, 2020, 259 s. ISBN 978-83-8107-952-5.
3. BERAN, K.: Právnické osoby veřejného práva. Praha 2006.
4. FRINTA, O.: Právnická osoba. Praha 2008
5. GRÖSCHNER, R., KIRSTE, S. LEMBCKE, W. (ed.) Person und Rechtsperson: Zur Ideengeschichte der Personalität. Tübingen: Mohr Siebeck, 2015.
6. HAVEL B.: Obchodní korporace ve světle proměn: Variace na neuzavřené téma správy obchodních korporací, Auditorium, Praha 2010.
7. HURDÍK, J.: Osoba a její soukromoprávní postavení v měnícím se světě. Brno 2004.
8. HURDÍK, J.: Pojem osoba a geneze jeho obsahu jako základ konstrukce osob v právním smyslu. Časopis pro právní vědu a praxi č. 3/2000, str. 306n.
9. HURDÍK, J.: Právnické osoby a jejich typologie (1. vydání). Praha 2003.
10. KNAPP, V.: O právnických osobách. Právník č. 10-11/1995, str. 980n.
11. KURKI, V. A theory of legal personhood. Oxford: Oxford University Press, 2019., p.
12. KURKI, V., PIETRZYKOWSKI, T. (ed.) Legal personhood: animals, artificial intelligence and the unborn. Cham: Springer, 2017.
13. PIETRZYKOWSKI, T., STANCIOLI, B. (ed.) New approaches to the personhood in law: essays in legal philosophy. Frankfurt am Main, Peter Lang Edition, 2016.

Právní předpisy:

V průběhu výuky budou pravidelně využívány tyto předpisy:

1. zákon č. 89/2014 Sb., občanský zákoník, v platném znění,
2. případně též zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Teorie právnických osob je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje zpracování seminární práce z cizojazyčného zdroje. V případě, že seminární práce nebude splňovat stanovená obsahová a formální kritéria, bude umožněno ji

- na základě poskytnutých připomínek a případné následné diskuse - upravit, doplnit či přepracovat a opětovně odevzdat. Opravné termíny nejsou vypisovány.

4. Podmínkou úspěšného absolvování kolokvia je rovněž pravidelná docházka. Jsou tolerovány pouze dvě absence. Třetí a maximálně čtvrtou absenci lze nahradit zpracováním dodatečného úkolu. Více jak čtyři absence budou mít za následek nemožnost absolvovat předmět.
5. Podmínkou účasti na kolokviu a úspěšného absolvování předmětu tak je:
   - pravidelná účast na výuce,
   - vypracování, případně přepracování seminární práce,
   - případné zpracování dodatečného úkolu za nepřítomnost při výuce nad dvě tolerované absence.
6. Při zpracování písemné seminární práce je možné používat veškeré předepsané právní předpisy i jiné materiály Při případné následné diskuzi je možné používat veškeré předepsané právní předpisy, a materiály, které byly předmětem zpracování.

prof. JUDr. Karel Beran, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie (HDPV0161)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie je určen všem zájemcům o poznání právního systému pomocí empirických a ekonomických analýz. Společným jmenovatelem témat semináře je snaha poznat reálné fungování právního systému (law in action) a jeho dopady v ekonomice a společnosti vůbec. Témata mohou pokrývat všechny právní obory; příspěvky přesahující i do jiných vědních oborů jsou též vítány.

Seminář se koná pravidelně za účasti členů katedry. Náplní seminářů budou referáty jednotlivých účastníků. Po referátu bude následovat hlubší diskuse nad představeným tématem. Seminář by měl sloužit také diplomantům katedry národního hospodářství k prezentaci pracovní verze své diplomové práce; také by měl sloužit akademickým a vědeckým pracovníkům fakulty jako platforma pro prezentaci vlastního výzkumu využívajícího empirických či ekonomických metod. V závislosti na dostupných zdrojích mohou být zváni i externí hosté k přednesení referátu a diskusi a část rozvrhových hodin může být nahrazena celodenním či vícedenním workshopem.

Pro zapsání předmětu Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Předmět Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Témata v rámci předmětu Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie závisí na tématech referátů jednotlivých účastníků.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ulen, T. S. (2002). A nobel Prize in legal science: theory, empirical work, and the scientific method in the study of law. *U. Ill. L. Rev.*, 875.
2. van Velthoven, B. C. (2016) A Young Person's Guide to Empirical Legal Research. With Illustrations from the Field of Medical Malpractice. *Law and Method*.
3. The Empiricists. Harvard Law Today, May 4, 2015.

Ostatní literatura:

Ostatní literatura bude určena s ohledem na zvolená témata pro daný semestr.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vědecký seminář z práva, ekonomie a empirie je zakončen kolokviem.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium je uděleno na základě přednesení referátu na semináři a pravidelné účasti na semináři (min 75 %).
4. Pasivní účast na vědeckém semináři je možná, k získání kolokvia je však třeba aktivní účast.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Zdanění příjmů (HDPV0162)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Zdanění příjmů navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o zdanění příjmů v rámci povinného předmětu Finanční právo II.

Studenti absolvováním předmětu získají detailní znalosti o zdanění příjmů daní z příjmů fyzických osob a daní z příjmů právnických osob. Výklad je zaměřen na aktuální problémy konstrukčních prvků a správy příjmových daní.

Studenti v průběhu výuky zpracovávají zadané úkoly, musejí vyplnit daňové přiznání, zpracovat odvolání nebo správní žalobu proti platebnímu výměru, kterým je doměřena daň z příjmů. Studenti si tak osvojí práci s textem právních předpisů a budou schopni zpracovat podání při správě daní.

Pro zapsání předmětu Zdanění příjmů je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Finanční právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Zdanění příjmů zahrnuje tato témata:

- obecně ke zdanění příjmů
- základní konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob
- ostatní konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob
- základní konstrukční prvky daně z příjmů právnických osob
- ostatní konstrukční prvky daně z příjmů právnických osob
- správa daní z příjmů

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 344 s. ISBN 978-80-7552-935-0.
2. VYBÍRAL, Roman et al. Praktikum finančního práva. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. 192 s. ISBN 978-80-7380-736-8.

3. PELC, Vladimír. *Zákon o daních z příjmů: komentář.* 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2015. Beckova edice Komentované zákony. ISBN 978-80-7400-517-6.
4. Podklady k výuce.

Právní předpisy:

1. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
2. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Zdanění příjmů je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Zdanění příjmů získá student 4 kredity.

Kolokvium

3. Kolokvium z předmětu Zdanění příjmů spočívá v písemném testu, jehož předmětem je vyřešení zadaných příkladů.
4. Předpokladem pro účast na písemném testu je absolvování alespoň poloviny výuky z předmětu.
5. Písemný test se koná ve zkouškovém období letního semestru.
6. Při písemném testu je používat tyto právní předpisy: zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, a zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád. Není možné používat žádné jiné studijní materiály.

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Mediace II (HDPV0163)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Mediace II navazuje na předmět Mediace I, který je vyučován v zimním semestru. V rámci této výuky v zimním semestru získávají studenti základní informace o mediaci a o dalších alternativních metodách řešení sporů (jako konciliaci, medarb atd.). Výklad je věnován relevantním právním otázkám, tedy jak národní právní úpravě, tak i širším mezinárodním souvislostem, a v obecné rovině i mediačním technikám a fázím mediace. Studenti během zimního semestru získávají základní přehled o tom, na jakých základech a obecných zásadách je mediace vystavěna, jak probíhá mediace a jaké techniky jsou v dílčích fázích mediátorem využívány.

Na další rozšíření praktických dovedností je zaměřen předmět Mediace II. V úvodu výkladů jsou zopakovány a prohloubeny znalosti získané výukou v zimním semestru a znovu jsou důkladně procvičeny jednotlivé mediační techniky. Následně jsou tyto dílčí dovednosti již systematicky propojovány v praktických nácvicích nejprve jednotlivých fází mediace, a následně celého mediačního procesu.

Po absolvování předmětu Mediace II budou studenti schopni samostatně projít v roli mediátora celým mediačním procesem.

Předmět má charakter dovednostního předmětu. Po teoretickém základu se výuka orientuje již na praktický nácvik mediačních technik, jednotlivých fází mediace a na závěr celého mediačního procesu.

S ohledem na dovednostní charakter předmětu bude výuka probíhat blokově, tedy po dvě soboty v čase od 9.00 hod. do cca 15.00 hod.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost aplikace mediačních technik a důsledného pochopení významu jejich užití
- schopnost projít jako mediátor jednotlivé fáze mediace a užít správné mediační techniky
- schopnost realizovat celý mediační proces

Zápis předmětu Mediace II je podmíněn zápisem předmětu Mediace I. Absolvování předmětu Mediace II je podmíněno absolvováním předmětu Mediace I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Mediace II je praktických nácvik mediačních technik v modelových případech a jejich správné užití v rámci jednotlivých fází mediace tak, aby výsledkem studia byla schopnost projít a řídit jako mediátor celý mediační proces.

Výuka bude zahrnovat zejména tato témata:

- Fáze mediace ve facilitativní mediaci
- Mediační techniky a jejich procvičování
- Propojování jednotlivých fází mediace
- Modelové mediační případy a nácvik celé mediace

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Brzobohatý, R., Poláková, L., Horáček, T.: Rukověť mediátora aneb co je dobré vědět nejen ke zkouškám mediátora. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016.
2. Horáček, T., Svatoš, M., Olík, M.: Zákon o mediaci. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Ostatní literatura:

1. Fisher, R., Ury, W., Patton, B.: Getting to yes (Dohoda jistá). Praha: Management Press, 1991.
2. Holá, L.: Mediace v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2011.
3. Plamínek, J.: Mediace – nejúčinnější lék na konflikty. Praha: Grada Publishing, 2013.
4. Svatoš, M.: Tajemství mediace aneb Řešení sporů od A do Z, Praha: Art Francesco, 2020.

Právní předpisy:

1. zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci
2. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
3. zákon č. 99/1963 S., občanský soudní řád
4. vyhláška č. 277/2012 Sb., o zkouškách a odměně mediátora

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba předvést konkrétní fázi mediace v modelové mediační kauze se schopností sebehodnocení.
4. U kontroly studia je možné používat právní předpisy.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Negotiation as Dispute Resolution (HDPV0164)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Negotiation as Dispute Resolution vyučovaný v angličtině se zaměřuje na hlavní aspekty a dovednosti, které úspěšné vyjednávání vyžaduje. Primárně se soustředí na vyjednávání smíru vzniklých sporů - tzv. smírčí vyjednávání (dispute settlement negotiation) v kontrastu k tzv. tvůrčímu vyjednávání (deal-making negotiation). Kromě obecných zásad konsensuálního vyjednávání se předmět věnuje také některým vybraným tématům, jako mezikulturní komunikace či etické aspekty negociace, ale studenti jsou také uvedeni do problematiky tzv. ADR (alternativních způsobů řešení sporů).

Vyjednávání můžeme definovat jako proces komunikace za účelem přesvědčení vzájemně závislých stran s odlišným vnímáním, s odlišnými potřebami nebo s odlišnými motivy. Jde o neformální proces používaný mimo jiné pro řešení sporů. Pro většinu advokátů, podnikových právníků i manažerů představuje činnost, se kterou tyto osoby stráví většinu svého profesního času. Ačkoliv je vyjednávání považováno za tzv. měkkou dovednost (soft skill), pravidelným a důkladným tréninkem, jakož i teoretickou přípravou je možné vyjednávací dovednost výrazně zlepšovat.

Aktivní účast na hodinách je neoddělitelnou součástí finálního hodnocení studenta.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Negotiation as Dispute Resolution zahrnuje tato témata:

- Úvod do ADR
- Základní principy vyjednávání
- Konflikt a spor jako základní součásti mezilidské interakce
- Příprava na vyjednávání
- ZOPA, BATNA, WATNA
- Komunikace v rámci vyjednávání

- Poziční smlouvání a konsensuální vyjednávání
- Případová studie I
- Lhaní ve vyjednávání – Etika, odpovědnost a sankce
- Případová studie II
- Mezikulturní vyjednávání
- Simulovaný vyjednávací případ

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. FISHER, R. - URY, W.: *Getting to YES: Negotiating an agreement without giving in*, Random House Business Books: New York 1992 (or any other edition of the book).
2. SVATOŠ, M.: *Tajemství mediace aneb Řešení sporů od A do Z*, Praha: Art Francesco, 2020.
3. FELLS, R. *Effective Negotiation: From Research to Results,* Cambridge University Press, 2009.
4. MNOOKIN, R. H.: *Bargaining with the Devil: When to negotiate, when to flight*, Simon & Schuster 2011.

Ostatní literatura:

1. GOLDBERG, S. B. - SANDER, F. E. A. - ROGERS, N., H. - COLE, S. R.: *Dispute Resolution: Negotiation, Mediation, and Other Processes*, Wolters Kluwer, New York 2007.
2. WHITE, J. J.: *Machiavelli and the Bar: Ethical Limitations on Lying in Negotiation*, in Am. B. Found. Res. J. 1980 (1980): 926-38.
3. MNOOKIN, R. H. - LAWRENCE E. S. (ed.): *Negotiating on Behalf of Others - Advice to Lawyers, Business Executives, Sports Agents, Diplomats, Politicians and Everybody Else*, Sage Publications Inc., Thousand Oaks etc. 1999.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Předmět je vystavěn jako interaktivní a vyžaduje aktivní účast studentů a průběžnou přípravu na jednotlivé hodiny. Studenti mají v průběhu semestru možnost podílet se na diskuzi a cvičeních. Během semestru je povolena absence na dvou hodinách.
4. Pro úspěšné absolvování kontroly studia předmětu se vyžaduje:
    - aktivní příprava na hodiny a účasti na cvičeních (max 8 bodů);
    - účast na konečném simulovaném vyjednávání (max 8 bodů);
    - obhajoba doma připravované, písemné eseje na předem určené téma. Názory studenta vyjádřené v eseji musí být odůvodněny za použití řádné citace zdrojových dokumentů. Hodnocen je ale také názorový přínos studenta (max 8 bodů).
5. Student musí získat alespoň 16 bodů pro úspěšné absolvování kontroly studia předmětu.
6. Při psaní eseje může student používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

JUDr. Martin Svatoš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Letní škola sportovního práva (HDPV0165)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Letní škola sportovního práva je nabízen pro studenty PF UK jako intenzivní (zpravidla třídenní) kurz sportovního práva. Probíhá obvykle v polovině září o prodlouženém víkendu na PF UK (není vyloučeno jeho konání i mimo prostory fakulty v podobě tzv. výjezdního semináře). Součástí Letní školy jsou přednášky a workshopy vedené různými vyučujícími, mnohdy i význačnými odborníky z praxe. Nabídka témat pro příslušný ročník Letní školy se liší v závislosti na aktuálních otázkách a problémech v oblasti sportu a práva. Věcný záběr obvykle zahrnuje problematiku dopingu, smluvních vztahů ve sportu, otázky právní odpovědnosti ve sportu, popř. vlivu evropského či mezinárodního práva na sport.

Cílem předmětu je rozšířit dále znalosti a rozhled studentů ve stále se rozvíjející oblasti právních vztahů ve sportu. Předmět (letní škola) se snaží reflektovat aktuálně diskutovaná právní témata ve sportu a jeho konkrétní obsah tak může být mezi jednotlivými ročníky variabilní tak, aby umožnil dále zasadit do aktuálního kontextu a rozvinout teoretické a praktické znalosti studentů nabyté během předmětu Sportovní právo.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost orientace ve specifické oblasti vztahu sportu a práva (včetně interní regulace vztahů uvnitř sportovních asociací)
- argumentační a prezentační dovednosti s ohledem na to, že Letní škola sportovního práva vyžaduje od studentů prezentaci vlastních názorů, popř. skupinové práce k zadanému tématu pod vedením mentora
- pochopení specifického vztahu interní spolkové normotvorby a obecného právního řádu, a to na základě konkrétních příkladů z praxe

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student alespoň zapsaný povinně volitelný předmět Sportovní právo.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Letní škola sportovního práva je prohloubení znalostí z oblasti práva ve sportu. Předmět obsahově navazuje na předmět Sportovní právo a rozšiřuje okruh probírané látky skrze aktuální či doplňková témata, která nejsou v této podobě zařazena do základního předmětu Sportovní právo.

Výuka zahrnuje zpravidla tato témata:

- Problematika dopingu a další negativní jevy ve sportu z právního hlediska
- Smluvní vztahy ve sportu
- Právní odpovědnost ve sportu
- Aktuální otázky vlivu evropského či mezinárodního práva na sport

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kuklík, J. (et al.) Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012
2. Hamerník, P. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2008

Ostatní literatura:

1. Hamerník, P. Sportovní právo – Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012
2. Kolektiv autorů, Otázky sportovního práva. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008
3. Králík, M. Právo ve sportu, Praha: C.H. Beck, 2001
4. Králík, M. Civilní odpovědnost za sportovní úrazy. Praha: Leges, 2016

Výklad ve starších publikacích nutno korigovat s ohledem na změny v právní úpravě.

Právní předpisy:

1. zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
2. zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik
3. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. zákon č. 440/2015 Z.z., o športe

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba vypracovat písemnou práci k jednomu ze zadaných témat (cca. 5 stran textu). Spolu s ní musí studenti vypracovat písemné hodnocení obsahové náplně letní školy.
4. Při zpracování písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

JUDr. David Kohout, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

International Commercial Arbitration (HDPV0166)

Anotace

Mezinárodní obchodní arbitráž je ve vztahu k přeshraničnímu obchodu považována za standardní způsob řešení sporů. Jako taková vykazuje její regulace celou řadu specifik s ohledem na skutečnost, že zpravidla překračuje hranice jedné jurisdikce a nezřídka kromě národních právních úprav hrají významnou roli také tzv. soft law a pravidla ADR institucí. Anglicky vyučovaný dovednostní povinně volitelný předmět International Commercial Arbitration se věnuje nejvýznamnějším tématům souvisejícím s právem mezinárodního rozhodčího řízení. Ačkoliv se předmět věnuje také české právní úpravě, jeho těžiště se nachází v mezinárodní praxi a studenti jsou seznámeni také se specifickou právní úpravou právních řádů, které lze s ohledem na jejich četnost užívání považovat za nejvýznamnější.

Kromě základních teoretických znalostí se studenti v rámci předmětu soustředí na praktický nácvik dovedností, které aplikace práva ADR vyžaduje (navrhování rozhodčích a ADR doložek, zastupování stran v rozhodčím řízení a analýza rozhodčích nálezů a významných zahraničních soudních rozsudků).

Aktivní účast na hodinách je neoddělitelnou součástí finálního hodnocení studenta.

Pro zápis předmětu International Commercial Arbitration je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo procesní I a předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět International Commercial Arbitration zahrnuje tato témata:

- Úvod do mezinárodní obchodní arbitráže
- Navrhování rozhodčích doložek
- Subjektivní a objektivní *arbitrabilita*
- Výkon rozhodčích doložek
- Tzv. přístup *Kompetenz-Kompetenz*
- Separabilita rozhodčích doložek

- Procesní a hmotné právo v arbitráži
- Procesní aspekty rozhodčího řízení
- Dokazování a výpověď svědků
- Povinnosti rozhodců
- Zastupování stran v rozhodčím řízení
- Výkon a zrušení rozhodčích nálezů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. SVATOŠ, M., *International Commercial Arbitration - Documents and Cases*, Praha, 2020, compilation of the cases, laws and articles. Will be distributed to the students at the beginning of the curriculum.
2. MCILWRATH, M. - SAVAGE, J.: *International Arbitration and Mediation: A Practical Guide*, Kluwer Law International, 2010.
3. BORN, Gary. *International arbitration: law and practice*. Alphen aan den Rijn, The Netherlands: Kluwer Law International, 2014.
4. VÁRADY, T., BARCELÓ J. J., VON MEHREN, A.T. *International commercial arbitration: a transnational perspective*. 2nd ed. St. Paul: Thomson-West, 2003. American casebook series.

Ostatní literatura:

1. BISHOP, R. D. - KEHOE, E. G. The art of advocacy in international arbitration. 2nd ed. New York: Juris, 2010.
2. BÜHRING-UHLE, C. - KIRCHHOFF, L. - SCHERER, G. *Arbitration and mediation in international business*. 2nd ed. Hague: Kluwer Law International, 2006.

Právní předpisy:

1. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
2. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
3. Newyorská úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů (Vyhláška č. 74/1959 Sb. Vyhláška ministra zahraničních věcí o Úmluvě o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů)
4. IBA Guidelines on Conflicts of Interest in International Arbitration, 2014.
5. IBA Rules on the Taking of Evidence in International Arbitration, 2010.
6. ICC Arbitration Rules, 2017.
7. UNCITRAL Model Law on International Commercial Arbitration.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Předmět je vystavěn jako interaktivní a vyžaduje aktivní účast studentů a průběžnou přípravu na jednotlivé hodiny. Studenti mají možnost podílet se na diskuzi a aktivních cvičeních. Během semestru je povolena absence na dvou hodinách.
4. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje:
   - aktivní příprava na hodiny a účasti na průběžných cvičeních (max 8 bodů);
   - písemný test v rámci hodiny (max 8 bodů);
   - písemný komentář vybraného rozhodnutí soudu, rozhodčího nálezu nebo právního principu (max 8 bodů).
5. Student musí pro úspěšné absolvování předmětu získat alespoň 16 bodů.
6. Při psaní písemného testu je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

JUDr. Martin Svatoš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Letní škola mediace (HDPV0167)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět Letní škola mediace navazuje na předměty Mediace I a Mediace II a je vyústěním studia mediace a dalších alternativních způsobů řešení sporů. Poté, co student získá dostatečné teoretické znalosti o mediaci a dalších metodách ADR v rámci předmětu Mediace I, a také si procvičí základní mediační techniky, jsou dále znalosti prohloubeny v předmětu Mediace II. V rámci něho již studenti důkladně procvičí užití jednotlivých mediačních technik, a to při jejich správném uchopení a zařazení do jednotlivých fází mediace. Na závěr tohoto předmětu si již studenti vyzkouší modelové mediační jednání.

Letní škola mediace je následně orientována již pouze na nácvik celých mediací u modelových mediačních kauz. Každý ze studentů si minimálně dvakrát vyzkouší být mediátorem a vést mediaci v rámci celého mediačního jednání. Současně bude jeho úkolem též sebehodnocení. Po každém nácviku bude následovat podrobná zpětná vazba.

Po absolvování předmětu Letní školy mediace budou studenti schopni samostatně vést celé mediační jednání.

Na Letní škole mediace také proběhne závěrečné soustředění studentského týmu připravujícího se na soutěž CDRC v mediaci.

Letní škola mediace probíhá v některém z výcvikových středisek UK po dobu čtyř dnů na přelomu měsíců červen a červenec.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost komplexně vést v roli mediátora celé mediační jednání.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvovány předměty Mediace I a Mediace II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Letní škola mediace je praktických nácvik mediačních technik a zejména celé mediace. Výsledkem studia je schopnost projít a řídit jako mediátor celý mediační proces.

Výuka bude zahrnovat zejména modelové mediační případy a nácvik celé mediace.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Brzobohatý, R., Poláková, L., Horáček, T.: Rukověť mediátora aneb co je dobré vědět nejen ke zkouškám mediátora. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016.
2. Horáček, T., Svatoš, M., Olík, M.: Zákon o mediaci. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Ostatní literatura:

1. Fisher, R., Ury, W., Patton, B.: Getting to yes (Dohoda jistá). Praha: Management Press, 1991.
2. Holá, L.: Mediace v teorii a praxi. Praha: Grada Publishing, 2011.
3. Plamínek, J.: Mediace – nejúčinnější lék na konflikty. Praha: Grada Publishing, 2013.
4. Svatoš, M.: Tajemství mediace aneb Řešení sporů od A do Z, Praha: Art Francesco, 2020.

Právní předpisy:

1. zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci
2. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
3. zákon č. 99/1963 S., občanský soudní řád
4. vyhláška č. 277/2012 Sb., o zkouškách a odměně mediátora

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu se vyžaduje aktivní zapojení se do nácviků v průběhu celé letní školy, absolvování modelových kauz v roli strany i mediátora a úspěšné ukončení letní školy složením závěrečného kolokvia, které proběhne v rámci letní školy.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ÚSTAV PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV PRŮMYSLOVÝCH A PRÁVA SOUTĚŽNÍHO

SVOČ: Autorské právo a práva průmyslová (HDPV0301)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Autorské právo a práva průmyslová má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Autorské právo a práva průmyslová je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo duševního vlastnictví I.

Předmět SVOČ: Právo duševního vlastnictví může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Autorské právo a práva průmyslová je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Co se témat týká, preferujeme témata aktuální a se vztahem k informační společnosti.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Autorské právo a práva průmyslová je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

SVOČ: Církevní právo (HDPV0302)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Církevní právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

V oboru církevního práva je významným cílem předmětu motivovat studenty k práci s primárními historickými prameny a blíže se seznamovat s právněhistorickou metodologií.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Církevní právo.

Předmět SVOČ: Církevní právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Církevní právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Církevní právo je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

SVOČ: Evropské právo (HDPV0303)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Evropské právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Tematicky lze v oboru Evropské právo zaměřit práci na široké spektrum problémů právní teorie, historie, aplikace i nejnovějšího vývoje kterékoli z oblastí právní regulace EU a jejích dopadů do právních řádů členských států.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Evropské právo I.

Předmět SVOČ: Evropské právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Evropské právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant. Výchozími prameny jsou zejména akty platného primárního a sekundárního práva EU a judikatura Soudního dvora EU.

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Evropské právo je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:

- zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo (HDPV0304)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Finanční právo I.

Předmět SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Finanční právo fiskální – rozpočtové právo a daňové právo je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

JUDr. Petr Kotáb, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu (HDPV0305)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Finanční právo I.

Předmět SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Finanční právo nefiskální – bankovní právo, pojišťovací právo a právo finančního trhu je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:

- zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

JUDr. Petr Kotáb, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

SVOČ: Lawyering Skills (HDPV0306)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Lawyering Skills má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Lawyering Skills je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět označený římskou číslicí I ze skupiny jazykových povinně volitelných předmětů.

Předmět SVOČ: Lawyering Skills může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Lawyering Skills je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Lawyering Skills je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. PhDr. Marta Chromá, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy (HDPV0307)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů a v této své podobě je obecného charakteru. Oblast znalostí, které je možné získat, tak zahrnuje nejširší možný okruh témat spojených s mezinárodním právem veřejným. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Studenti se v průběhu práce na SVOČ naučí řadě dovedností, především pak:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a jiné dokumenty,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- používat právní informační systémy,
- provádět výzkum, vymezovat si výzkumné otázky, teze, volit si metodologické přístupy,
- zpracovávat vědecký text.

Pro zápis předmětu SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Předmět SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy je buď samostatná práce studenta nebo práce pod vedením konzultanta, po jejímž sepsání následuje ústní obhajoba.

Student si sám zvolí téma, poté provede prvotní výzkum a zvolí si výzkumnou otázku. Pak pokračuje s výzkumem a téma skrze zvolenou metodu zpracovává.

Po sepsání práce následuje ústní obhajoba, kde student obhajuje svoji práci před komisí.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Mezinárodní právo a mezinárodní vztahy je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

SVOČ: Mezinárodní právo soukromé (HDPV0308)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Mezinárodní právo soukromé má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Mezinárodní právo soukromé souvisí s povinnými studijními předměty Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I a II. Tyto předměty vycházejí z pojmového vymezení a osvětlení zvláštních druhů norem a způsobů úpravy soukromoprávních poměrů, v nichž se vyskytuje mezinárodní prvek. Specifické jsou rovněž prameny právní úpravy, jejichž systém je ve srovnání s jinými odvětvími platného práva mimořádně komplikovaný. Výuka se zaměřuje na kolizní normy a přímé normy a jejich vzájemný vztah, jakož i na zvláštní imperativní normy. Speciálními otázkami obecné části mezinárodního práva soukromého jsou kvalifikace, zpětný odkaz, výhrada veřejného pořádku a aplikace zahraničního práva. Zvláštní část zahrnuje subjekty, závazkové právo, věcná práva, rodinné a dědické právo v poměrech s mezinárodním prvkem a specifika postavení cizinců. Rovněž sem spadá úvod do mezinárodního civilního procesního práva se zvláštním zaměřením na otázky pravomoci a příslušnosti, dále na právní pomoc ve styku s cizinou a na uznání a výkon cizích rozhodnutí.

Právo mezinárodního obchodu je zaměřeno na problematiku právní úpravy vztahů vznikajících v mezinárodním obchodním styku. Důraz je kladen na rovinu soukromoprávní, problematika mezinárodních organizací významných pro mezinárodní hospodářské styky (tedy oblast mezinárodního veřejného práva) je spíše ponechána stranou, může však být do práce zahrnuta jako určitý rámec pro pravidla, z nichž právo mezinárodního obchodu vychází. Získávané znalosti se týkají různorodých pramenů právní úpravy, subjektů v mezinárodním obchodním styku, regulace mezinárodního obchodu ze strany státu, podnikání zahraničních osob v České republice, mezinárodního platebního styku, mezinárodního insolvenčního řízení. Dalšími tématy jsou vybrané smluvní typy v mezinárodním obchodě a jejich právní úprava (mezinárodní kupní smlouva, smlouvy uzavírané v mezinárodní přepravě, mezinárodní franšízová smlouva apod.). Pozornost je rovněž věnována řešení sporů z mezinárodního obchodního styku, a to jak před

soudy, tak mimosoudně. Z alternativních způsobů řešení sporů je zvláštní pozornost zaměřována na ADR obecně, zejména na mediaci, a na mezinárodní obchodní arbitráž, včetně investiční arbitráže.

Důraz by měl být kladen na posilování samostatného hodnocení a kritického myšlení při rozboru judikatury Soudního dvora EU i českých, případně zahraničních soudů, kritika ovšem musí být argumentačně podložena. Je potřebné si osvojit základní mechanismus přístupu k řešení přeshraničních případů, který je odlišný od řešení vztahů čistě vnitrostátních. Jedná se o problémy, při jejichž řešení praxe často chybuje.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Mezinárodní právo soukromé je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Předmět SVOČ: Mezinárodní právo soukromé může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem dovednostního povinně volitelného předmětu SVOČ: Mezinárodní právo soukromé je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Ke specifikům oboru Mezinárodní právo soukromé patří práce se zahraniční literaturou a zahraniční judikaturou, přesah pohledu přes hranice České republiky, ať již jde o přeshraniční zaměření na rámec Evropské unie, či o zaměření globální.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant. Kromě zdrojů v českém jazyce bude zpravidla potřebné využívat i zdroje cizojazyčné.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
    - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

SVOČ: Migrační právo (HDPV0309)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Migrační právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Tato sekce je zaměřena na výzkum v oblasti migračního práva. Oblast znalostí, které je možné získat, tak zahrnuje témata spojená s právní úpravou migrace (kupříkladu vstup a pobyt cizince na území státu, rodinný život, zajištění, vyhoštění, nelegální/neregulérní migrace), s právní úpravou uprchlictví (azyl, uprchlictví, příchod většího počtu osob, vyloučení z ochrany atd.) či s úpravou bezdomovectví (apatridé).

Studenti se v průběhu práce na SVOČ naučí řadě dovedností, především pak:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a jiné dokumenty,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- používat právní informační systémy,
- provádět výzkum, vymezovat si výzkumné otázky, teze, volit si metodologické přístupy,
- zpracovávat vědecký text.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Předmět SVOČ: Migrační právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Migrační právo je buď samostatná práce studenta nebo práce pod vedením konzultanta, po jejímž sepsání následuje ústní obhajoba.

Student si sám zvolí téma, poté provede prvotní výzkum a zvolí si výzkumnou otázku. Pak pokračuje s výzkumem a téma skrze zvolenou metodu zpracovává.

Po sepsání práce následuje ústní obhajoba, kde student obhajuje svoji práci před komisí složenou z garanta a dalších odborníků na problematiku migrace.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Migrační právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

SVOČ: Občanské právo hmotné (HDPV0310)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Občanské právo hmotné má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Občanské právo hmotné je společnou kategorií pro práce z oboru občanského práva hmotného a zdravotnického práva.

Předmět SVOČ: Občanské právo hmotné může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

doc. JUDr. Petr Šustek Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

SVOČ: Občanské právo procesní (HDPV0311)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Občanské právo procesní má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Občanské právo procesní může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

doc. JUDr. Petr Šustek Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

SVOČ: Obchodní právo (HDPV0312)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Obchodní právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Obchodní právo souvisí s povinnými předměty Obchodní právo I až III. Specifické pro obchodní právo jsou průniky do práva veřejného (obecná i zvláštní regulace podnikání, usazovací svoboda, volný pohyb zboží, služeb a kapitálu v rámci EU), obecného práva občanského (zvláštnosti postavení podnikatele v závazkových vztazích) i jiných oborů (ekonomie, účetnictví). Podstatná část materie vychází z unifikované či harmonizované úpravy unijní (soutěžní právo, právo průmyslového vlastnictví, právo kapitálového trhu, právo obchodních korporací, ochrana spotřebitele) či se inspiruje v zahraničních právních řádech nebo v prostředí práva a praxe mezinárodního obchodu (Vídeňská úmluva o mezinárodní koupi zboží, principy UNIDROIT, INCOTERMS aj.). Pro obchodní právo je charakteristická rovněž dynamika vztahů, které upravuje, a tím do značné míry i právní úpravy, jež se k nim pojí, ať již jde o předpisy tuzemské či unijní. Významnou roli hrají obchodní zvyklosti, ale také průběžně narůstající okruh judikatury, ať tuzemských soudů, Soudního dvora EU či významných obchodních arbitrážních tribunálů.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Obchodní právo je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Obchodní právo I.

Předmět SVOČ: Obchodní právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem dovednostního povinně volitelného předmětu SVOČ: Obchodní právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Ke specifikům oboru obchodního práva patří práce s judikaturou, ekonomickými či finančními texty a obecně cizojazyčnými odbornými prameny.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant. Kromě zdrojů v českém jazyce bude zpravidla potřebné využívat i zdroje cizojazyčné.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

SVOČ: Politologie a sociologie (HDPV0313)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Politologie a sociologie má za cíl uvést studenty do základů vytváření a prezentace vědeckých textů. Předmět je zvlášť vhodný pro studenty uvažující v budoucnu o psaní diplomové práce z oblasti politologie nebo právní sociologie. Vzhledem k výuce politologie a sociologie v prvním ročníku studia ho lze doporučit všem studentům. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/.

Na katedře politologie a sociologie má tento předmět podobu úvodního fakultativního metodologického semináře pro zájemce o psaní práce SVOČ na naší katedře (obvykle v předposledním prosincovém výukovém týdnu), na který navazují individuální konzultace s vyučujícími podle zvoleného tématu práce. Soutěžní práce se obvykle odevzdávají v dubnu příslušného akademického roku a začátkem června se konají obhajoby, přesné termíny jsou zveřejňovány na http:\\svoc.prf.cuni.cz.

Absolvování předmětu SVOČ: Politologie a sociologie rozvíjí u studentů heuristické dovednosti (schopnost vyhledávat a selektovat relevantní zdroje, české i zahraniční, právní i mezioborové), kritické čtení a přemýšlení a v neposlední řadě formulační schopnosti při psaní odborného textu. Vzhledem k tomu, že podmínkou absolvování předmětu je zásadně i ústní obhajoba práce, předmět rozvíjí rovněž schopnosti ústní prezentace a reakce na předem avizované připomínky oponenta práce a jakož i na okamžité připomínky členů soutěžní komise pro ústní kolo soutěže.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Politologie a sociologie není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Předmět SVOČ: Politologie a sociologie může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Politologie a sociologie je buď samostatná práce studenta nebo práce pod vedením konzultanta, po jejímž sepsání následuje ústní obhajoba. Student si sám zvolí téma, poté provede prvotní výzkum a zvolí si výzkumnou otázku. Pak pokračuje s výzkumem a téma skrze zvolenou metodu zpracovává. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba, kde student obhajuje svoji práci před komisí.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k šíři možných témat soutěžních prací nejsou obecné studijní opory stanoveny, předpokládá se však, že studenti budou vycházet z příslušné oborové literatury. Ke konkrétnímu tématu práce SVOČ může doporučit studijní opory konzultant práce. Obecný přehled lze získat i na fakultativním metodologickém semináři.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Politologie a sociologie je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

SVOČ: Pracovní právo (HDPV0314)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Pracovní právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Pracovní právo I.

Předmět SVOČ: Pracovní právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Pracovní právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Pracovní právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu
2. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

3. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
4. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

JUDr. Jakub Morávek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

SVOČ: Právní dovednosti (HDPV0315)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právní dovednosti má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Právní dovednosti není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Předmět SVOČ: Právní dovednosti může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Právní dovednosti je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právní dovednosti je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

SVOČ: Právní historie (HDPV0316)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právní historie má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

V oboru právní historie je významným cílem předmětu motivovat studenty k práci s primárními historickými prameny a blíže se seznamovat s právněhistorickou metodologií.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Vývoj velkých právních systémů a předmět Historické základy českého práva I.

Předmět SVOČ: Právní historie může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Právní historie je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právní historie je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

SVOČ: Právní teorie a právní filozofie (HDPV0317)

Anotace:

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právní teorie a právní filozofie má za cíl uvést studenty do základů vytváření a prezentace vědeckých textů. Předmět je zvlášť vhodný pro studenty uvažující v budoucnu o psaní diplomové práce v oblasti teorie práva nebo právní filozofie. Vzhledem k výuce předmětů Teorie práva I a II a Právní filozofie v prvním ročníku studia ho však lze doporučit všem studentům.

Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti, včetně časového harmonogramu, jsou vyvěšeny na webových stránkách: http:\\svoc.prf.cuni.cz.

Akademičtí pracovníci a doktorandi katedry teorie práva a právních učení zveřejňují každý rok na stránce http:\\svoc.prf.cuni.cz přehled témat studentských prací s tím, že studenti si mohou zvolit i vlastní témata, která se však musejí vztahovat k oblasti právní teorie a právní filozofie. Akademičtí pracovníci a doktorandi katedry teorie práva a právních učení individuálně konzultují se studenty vypsaná anebo i studenty zvolená témata prací.

Písemné práce jsou současně soutěžními pracemi, které musejí splňovat pravidla soutěže studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ). Soutěžní práce se obvykle odevzdávají v dubnu příslušného akademického roku a začátkem června se konají ústní obhajoby prací; přesné termíny jsou zveřejňovány na http:\\svoc.prf.cuni.cz.

Absolvování předmětu SVOČ: Právní teorie a právní filozofie rozvíjí u studentů:

- heuristické dovednosti (schopnost vyhledávat a selektovat relevantní zdroje, české i zahraniční, právní i mezioborové),
- kritické čtení a přemýšlení o určitém, relativně úzkém právněteoretickém nebo právněfilozofickém tématu a v neposlední řadě
- formulační schopnosti při psaní odborného textu.
- Vzhledem k tomu, že podmínkou absolvování předmětu je zásadně i ústní obhajoba práce, předmět rozvíjí rovněž schopnosti ústní prezentace a reakce na předem avizované připomínky oponenta práce, jakož i na okamžité připomínky členů soutěžní komise během ústního kola soutěže.

Pro zápis předmětu SVOČ: Právní teorie a právní filozofie se nevyžaduje absolvování jiného předmětu.

Předmět SVOČ: Právní teorie a právní filozofie může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus:

Základem předmětu SVOČ: Právní teorie a právní filozofie je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory):

Vzhledem k šíři možných témat soutěžních prací nejsou obecné studijní opory stanoveny, předpokládá se však, že studenti budou vycházet z příslušné oborové literatury. Ke konkrétnímu tématu práce SVOČ může doporučit studijní opory konzultant práce anebo je lze získat na fakultativních individuálních konzultacích s akademickými pracovníky anebo doktorandy katedry teorie práva a právních učení.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět SVOČ: Právní teorie a právní filozofie je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

doc. JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

SVOČ: Právo a ekologie (HDPV0318)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právo a ekologie je navázán na účast v soutěži SVOČ vyhlašované na PF UK v každém akademickém roce a má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace, včetně platných pravidel soutěže, jsou dostupné na webových stránkách http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlašován vždy v prosinci příslušného akademického roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem soutěže, a tedy i předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Soutěž je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Právo a ekologie bude zapsán jako splněný studentům, kteří v souladu s platnými pravidly soutěže SVOČ na PF UK v příslušném akademickém roce předloží a úspěšně obhájí soutěžní práci s tématem z oboru práva životního prostředí, resp. souvisejícím s tímto oborem.

Pro zápis předmětu SVOČ: Právo a ekologie je vhodné, aby student měl alespoň zapsán jakýkoli předmět zajišťovaný katedrou práva životního prostředí.

Předmět SVOČ: Právo a ekologie může být zapisován opakovaně, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Právo a ekologie je buď samostatná výzkumná činnost studenta na jím zvolené téma, nebo výzkumná činnost pod vedením konzultanta (záleží na volbě studenta-soutěžícího). Výstupem této činnosti je písemná práce, kterou student následně ústně obhajuje před komisí složenou z odborníků v oboru práva životního prostředí, resp. před komisí, v níž jsou takoví odborníci zastoupeni.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou závislé na studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právo a ekologie je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a v termínu stanoveném Radou SVOČ odevzdat soutěžní práci odpovídající z hlediska formy a obsahu pravidlům soutěže SVOČ na PF UK (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících),
   - obhájit soutěžní práci před příslušnou oborovou komisí v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
3. Student se řídí moderní metodologií právních věd: 1.čte, přemýšlí a píše, 2. občas učiní střih, 3. psaní práce SVOČ je pro něho tvůrčí činnost přinášející mu radost (jinak to vše nemá smysl).
4. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce. Aktuální, navrhovaná a doporučovaná témata vypisuje každoročně v předstihu katedra.
5. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

SVOČ: Právo sociálního zabezpečení (HDPV0319)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Právo sociálního zabezpečení má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo sociálního zabezpečení I.

Předmět SVOČ: Právo sociálního zabezpečení může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Právo sociálního zabezpečení je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právo sociálního zabezpečení je zakončen kolokviem.
2. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

3. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
4. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

JUDr. Jakub Morávek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

SVOČ: Právo a ekonomie (HDPV0320)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právo a ekonomie má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou vyvěšeny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem soutěže, a tedy i předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Soutěž je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Právo a ekonomie může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právo a ekonomie je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a v termínu stanoveném Radou SVOČ odevzdat soutěžní práci odpovídající z hlediska formy a obsahu pravidlům soutěže SVOČ na PF UK (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících),
   - obhájit soutěžní práci před příslušnou oborovou komisí v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

4. Kolokvium nemá opravné termíny.

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

SVOČ: Finance a podnikání (HDPV0321)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Finance a podnikání má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou vyvěšeny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem soutěže, a tedy i předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Soutěž je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Finance a podnikání může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Finance a podnikání je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a v termínu stanoveném Radou SVOČ odevzdat soutěžní práci odpovídající z hlediska formy a obsahu pravidlům soutěže SVOČ na PF UK (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících),
   - obhájit soutěžní práci před příslušnou oborovou komisí v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

4. Kolokvium nemá opravné termíny.

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

SVOČ: Římské právo (HDPV0322)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Římské právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

V oboru romanistiky je významným cílem předmětu motivovat studenty k práci s primárními historickými prameny a blíže se seznamovat s právněhistorickou metodologií.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého I.

Předmět SVOČ: Římské právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Římské právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Římské právo je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

doc. JUDr. Marek Starý, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

SVOČ: Správní právo (HDPV0323)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Správní právo je určen studentům se zájmem o procvičení tvorby a prezentace vědeckých texů v oboru správního práva. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na internetové adrese: http://svoc.prf.cuni.cz/.

Cílem předmětu je podpořit studenty v samostatné vědecké práci, ve zdokonalení argumentačních schopností v psaném i ústním projevu a v prezentačních dovednostech před odbornou komisí a publikem v oboru správního práva.

Předmět SVOČ spočívá ve výběru, zadání a zpracování soutěžní práce a její ústní obhajobě před oborovou komisí SVOČ. Součástí předmětu jsou možné konzultace při zpracování zvoleného tématu.

Předpokladem úspěšného absolvování soutěže je předložení původní odborné soutěžní práce a její následná ústní obhajoba před příslušnou oborovou komisí v souladu s pravidly soutěže SVOČ na PF UK.

Pro zápis předmětu SVOČ: Správní právo je vhodné, aby měl student zapsán předmět Správní právo I.

Předmět SVOČ: Správní právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Správní právo je buď samostatná výzkumná činnost studenta na jím zvolené téma, nebo výzkumná činnost pod vedením konzultanta (záleží na volbě studenta-soutěžícího). Výstupem této činnosti je písemná práce, kterou student následně ústně obhajuje před komisí složenou z odborníků v oboru práva životního prostředí, resp. před komisí, v níž jsou takoví odborníci zastoupeni.

Témata soutěžních prací SVOČ si student volí individuálně.

Individuálně zvolené téma může student konzultovat s akademickým pracovníkem PF UK či odborníkem mimo PF UK, přičemž musí být dodržena podmínka původnosti práce.

Soutěžní práci lze vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících.

Formální a obsahové náležitosti soutěžní práce jsou stanoveny pravidly soutěže SVOČ na PF UK.

Termíny pro přihlášení do soutěže, odevzdání soutěžních prací a konání ústních obhajob stanoví Rada SVOČ a termín konání ústních obhajob pro jednotlivou sekci příslušná oborová komise.

Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/.

Literatura (studijní opory)

Literatura a další prameny a zdroje se určují podle studentem zvoleného tématu práce, případně je podle toho studentovi též doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Správní právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Pro úspěšné absolvování kontroly studia je nutné:

- Napsání a odevzdání odborné studentské práce na vybrané téma dle zadaného rozsahu a podle pravidel soutěže SVOČ. Soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže.
- Obhájení práce při ústní obhajobě před oborovou komisí SVOČ v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

3. Další požadavky jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
4. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

JUDr. Petr Svoboda, Ph.D. , v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika (HDPV0324)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika je navázán na účast v soutěži SVOČ vyhlašované na PF UK v každém akademickém roce a má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů.

Další informace, včetně platných pravidel soutěže, jsou dostupné na webových stránkách http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlašován vždy v prosinci příslušného akademického roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem soutěže, a tedy i předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Soutěž je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Předmět SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika bude zapsán jako splněný studentům, kteří v souladu s platnými pravidly soutěže SVOČ na PF UK v příslušném akademickém roce předloží a úspěšně obhájí soutěžní práci s tématem z oboru trestního práva, resp. souvisejícím s tímto oborem.

Pro zápis předmětu SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika je vhodné, aby měl student zapsán předmět Trestní právo I.

Předmět SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika může být zapisován opakovaně, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika je buď samostatná výzkumná činnost studenta na jím zvolené téma, nebo výzkumná činnost pod vedením konzultanta (záleží na volbě studenta-soutěžícího). Výstupem této činnosti je písemná práce, kterou student následně ústně obhajuje před komisí složenou z odborníků v oboru práva trestního práva, resp. před komisí, v níž jsou takoví odborníci zastoupeni.

Témata prací si určují sami studenti, a to v rámci oboru trestního práva (hmotného i procesního) a oborů úzce souvisejících, tj. kriminologie, kriminalistiky a případně také forenzních věd.

Literatura (studijní opory)

Literatura a další prameny (například normativní nebo judikatorní) jsou zcela odvislé od tématu, které si student (soutěžící) zvolí. Studentovi je rovněž může doporučit jeho konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Trestní právo, kriminologie, kriminalistika je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a v termínu stanoveném Radou SVOČ odevzdat soutěžní práci odpovídající z hlediska formy a obsahu pravidlům soutěže SVOČ na PF UK (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících),
   - obhájit soutěžní práci před příslušnou oborovou komisí (předsedou komise je vždy profesor nebo docent) v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
3. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce. Aktuální, navrhovaná a doporučovaná témata vypisuje každoročně v předstihu katedra.
4. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

SVOČ: Ústavní právo (HDPV0325)

Anotace

Předmět SVOČ: Ústavní právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Ústavní právo I.

Předmět SVOČ: Ústavní právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Ústavní právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Ústavní právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Pro úspěšné absolvování kontroly studia je nutné:
    - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

3. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
4. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

JUDr. Miluše Kindlová M.Jur., Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

SVOČ: Zdravotnické právo (HDPV0326)

Anotace

Dovednostní předmět SVOČ: Zdravotnické právo má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů z oboru zdravotnického práva, se zaměřením na občanskoprávní, trestněprávní, nebo správněprávní aspekty zvoleného tématu.

Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou vyvěšeny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Zdravotnické právo I.

Předmět SVOČ: Zdravotnické právo může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Zdravotnické právo je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před porotou složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Základní literatura:

ŠUSTEK, P., HOLČAPEK, T. a kol. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 852 s. ISBN 978-80-7552-321-1.

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Zdravotnické právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)
   - obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.
3. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
4. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

JUDr. Helena Krejčíková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

SVOČ: Právo ICT (HDPV0327)

Anotace

Dovednostní povinně volitelný předmět SVOČ: Právo ICT má za cíl uvést studenty do základů vytváření vědeckých textů. Další informace jsou dostupné na http://svoc.prf.cuni.cz/. Nový ročník soutěže SVOČ je vyhlášen vždy v prosinci příslušného roku – podrobnosti jsou zveřejněny na výše uvedených webových stránkách.

Cílem předmětu je podpořit samostatnou tvůrčí vědeckou činnost studentů a přispět ke zdokonalení jejich argumentačních schopností, prezentačních dovedností a odborného písemného projevu. Je založena na otevřenosti, transparentnosti a respektu k obecně přijímaným zásadám vědecké práce.

Pro zapsání předmětu SVOČ: Právo ICT je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Právo informačních a komunikačních technologií – soukromoprávní nebo předmět Právo informačních a komunikačních technologií – veřejnoprávní.

Předmět SVOČ: Právo ICT může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Základem předmětu SVOČ: Právo ICT je buď samostatná výzkumná práce studenta, nebo výzkumná práce pod vedením konzultanta. Po sepsání práce následuje ústní obhajoba. V ústním kole práci student obhajuje před komisí složenou z předsedy a dalších odborníků v daném nebo příbuzném oboru.

Literatura (studijní opory)

Zdroje pro zpracování tématu jsou odvislé od studentem zvoleného tématu práce, příp. je studentovi doporučí konzultant.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět SVOČ: Právo ICT je zakončen kolokviem. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - zpracovat a odevzdat soutěžní práci (soutěžní práce musí být původní, tedy vypracovaná samostatně autorem pro potřeby soutěže, příp. lze práci vypracovat ve spoluautorství maximálně dvou soutěžících)

- obhájit výzkumnou práci při ústní obhajobě v rámci studentské vědecké konference konané v letním semestru příslušného akademického roku v časovém rozmezí stanoveném Radou SVOČ.

2. Další podrobnosti jsou uvedeny v pravidlech pro příslušný ročník soutěže SVOČ v daném akademickém roce.
3. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Bc. Zdeněk Kučera, Ph.D., v. r.
garant předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Povinně volitelné předměty odborných právních praxí

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Letní právní praxe na soudech I (HXPV0001)

Anotace

V rámci povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Letní právní praxe na soudech I mohou studenti v průběhu července a srpna (případně na počátku září) vykonat letní právní praxi na okresních (obvodních) soudech, výjimečně na soudech vyšší instance.

Praxe musí být dohodnuta studentem osobně s příslušným soudem, a to podle jeho možností a zájmu (na uzavření dohody není právní nárok). Fakulta praxi nikterak nezajišťuje, ani se soudy neuzavírá smluvní vztah. Předpokládá se, že student v průběhu praxe stráví cca 50 hodin na soudu nebo činností pro něj. Student si v průběhu praxe vede reflexní deník.

Studenti díky této praxi:

- získají představu o vnitřní struktuře, chodu, organizaci práce příslušného soudu a obsahu práce soudce a soudních funkcionářů;
- získají dovednost základní orientace v soudním spisu a práce s ním;
- posílí dovednost právně analyzovat soudní spis a soudní rozhodnutí;
- zhlédnou několik soudních jednání a budou schopni porovnat studiem získané představy o soudním řízení, včetně rolí různých subjektů soudního řízení, s praxí.

Předmět se (na rozdíl od obvyklého postupu zápisu předmětů ve Studijním informačním systému na začátku semestru) nezapisuje předem, ale až v průběhu roku. Zápis předmětu je povolen v období od 1. května do 8. září. Možnost splnění předmětu je podmíněna zápisem předmětu v tomto období.

Pro zapsání předmětu Letní právní praxe na soudech I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že předmět Letní právní praxe na soudech I je prakticky orientovaný, jeho konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit. Přesný obsah této praxe stanoví konkrétní soud. Student soudu předloží informace o praxi obsažené v dokumentu dostupném ve Studijním informačním systému, z nichž bude náplň praxe vycházet.

Dle tohoto dokumentu může být náplň praxe složena zejména ze seznámení se

- s členěním soudu na jednotlivé úseky, soudními specializacemi, organizací a rozvrhem práce a prací soudních funkcionářů;
- s obsahem práce soudní administrativy, vyšších soudních úředníků, justičních čekatelů a asistentů soudce;
- s organizací spisů, spisovou evidencí a informačními systémy používanými v justici;
- s činností soudu před zahájením řízení, řízením v prvním stupni a řízením o opravných prostředcích.

Fakulta zároveň vítá aktivní zapojení studenta do soudní činnosti a možnost vyzkoušet si např. sepsání konceptu některých rozhodnutí. Míra zapojení studentů do soudní činnosti závisí ovšem na úvaze a možnostech soudu.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mohou nicméně vycházet z příslušné oborové literatury podle náplně činnosti konkrétního soudního úseku. K procesním souvislostem mohou využít zejména:

1. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
2. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
3. Hendrych, D. a kol. *Správní právo*. *Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.
4. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2018.
5. Fenyk, J., Císařová, D., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 7. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou pro splnění kolokvia je absolvování praxe v předepsaném rozsahu, zapsání předmětu studentem do Studijního informačního systému a předložení originálu potvrzení příslušného soudu o jejím vykonání na předepsaném formuláři. Formulář potvrzení je dostupný v souborech v informačním systému.
4. Vyplněný formulář potvrzení musí být odevzdán na sekretariátu centra právních dovedností nebo ho student centru doručí prostřednictvím podatelny, a to nejpozději do poloviny září. Potvrzení doručená v druhé polovině září již nemohou být akceptována s ohledem na nutnost provedení zápisu splnění předmětu před koncem akademického roku.
5. Vzhledem k podmínkám absolvování předmětu Letní právní praxe na soudech I nelze uznat praxi za splněnou zejména studentům,

- kteří vykonali praxi v průběhu roku (tj. nikoli v létě);
- jejichž praxe trvala měsíc, pokud ji budou chtít uznat jako Letní právní praxi na soudech I a současně jako Letní právní praxi na soudech II (praxe bude uznána toliko jako Letní právní praxe na soudech I);
- jejichž praxe neproběhla na soudu (vyřazena jsou tak právní oddělení rozličných úřadů a jiných subjektů).

6. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Letní právní praxe na soudech II (HXPV0002)

Anotace

V rámci povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Letní právní praxe na soudech II mohou studenti v průběhu července a srpna (případně na počátku září) vykonat letní právní praxi na okresních (obvodních) soudech, výjimečně na soudech vyšší instance.

Praxe musí být dohodnuta studentem osobně s příslušným soudem, a to podle jeho možností a zájmu (na uzavření dohody není právní nárok). Fakulta praxi nikterak nezajišťuje, ani se soudy neuzavírá smluvní vztah. Předpokládá se, že student v průběhu praxe stráví cca 50 hodin na soudu nebo činností pro něj. Student si v průběhu praxe vede reflexní deník.

Studenti díky této praxi:

- získají představu o vnitřní struktuře, chodu, organizaci práce příslušného soudu a obsahu práce soudce a soudních funkcionářů;
- získají dovednost základní orientace v soudním spisu a práce s ním;
- posílí dovednost právně analyzovat soudní spis a soudní rozhodnutí;
- zhlédnou několik soudních jednání a budou schopni porovnat studiem získané představy o soudním řízení, včetně rolí různých subjektů soudního řízení, s praxí.

Předmět se (na rozdíl od obvyklého postupu zápisu předmětů ve Studijním informačním systému na začátku semestru) nezapisuje předem, ale až v průběhu roku. Zápis předmětu je povolen v období od 1. května do 8. září. Možnost splnění předmětu je podmíněna zápisem předmětu v tomto období.

Zápis předmětu Letní právní praxe na soudech II je podmíněn zápisem předmětu Letní právní praxe na soudech I. Absolvování předmětu Letní právní praxe na soudech II je podmíněno absolvováním předmětu Letní právní praxe na soudech I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že předmět Letní právní praxe na soudech II je prakticky orientovaný, jeho konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit. Přesný obsah této praxe stanoví konkrétní soud. Student soudu předloží informace o praxi obsažené v dokumentu dostupném ve Studijním informačním systému, z nichž bude náplň praxe vycházet.

Dle tohoto dokumentu může být náplň praxe složena zejména ze seznámení se

- s členěním soudu na jednotlivé úseky, soudními specializacemi, organizací a rozvrhem práce a prací soudních funkcionářů;
- s obsahem práce soudní administrativy, vyšších soudních úředníků, justičních čekatelů a asistentů soudce;
- s organizací spisů, spisovou evidencí a informačními systémy používanými v justici;
- s činností soudu před zahájením řízení, řízením v prvním stupni a řízením o opravných prostředcích.

Fakulta zároveň vítá aktivní zapojení studenta do soudní činnosti a možnost vyzkoušet si např. sepsání konceptu některých rozhodnutí. Míra zapojení studentů do soudní činnosti závisí ovšem na úvaze a možnostech soudu.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mohou nicméně vycházet z příslušné oborové literatury podle náplně činnosti konkrétního soudního úseku. K procesním souvislostem mohou využít zejména:

1. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
2. Winterová, A., Macková, A. a kol. *Civilní právo procesní*. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
3. Hendrych, D. a kol. *Správní právo*. *Obecná část*. 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.
4. Jelínek, J. a kol. *Trestní právo procesní*. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Leges, 2018.
5. Fenyk, J., Císařová, D., Gřivna, T. a kol. *Trestní právo procesní*. 7. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou pro splnění předmětu je absolvování praxe v předepsaném rozsahu, zapsání předmětu studentem do Studijního informačního systému a předložení originálu potvrzení příslušného soudu o jejím vykonání na předepsaném formuláři. Formulář potvrzení je dostupný v souborech v informačním systému.
4. Vyplněný formulář potvrzení musí být odevzdán na sekretariátu centra právních dovedností nebo ho student centru doručí prostřednictvím podatelny, a to nejpozději do poloviny září. Potvrzení doručená v druhé polovině září již nemohou být akceptována s ohledem na nutnost provedení zápisu splnění předmětu před koncem akademického roku.

5. Vzhledem k podmínkám absolvování předmětu Letní právní praxe na soudech II nelze uznat praxi za splněnou zejména studentům,
   - kteří vykonali praxi v průběhu roku (tj. nikoli v létě),
   - jejichž praxe trvala měsíc, pokud ji budou chtít uznat jako Letní právní praxi na soudech I a současně jako Letní právní praxi na soudech II (praxe bude uznána toliko jako Letní právní praxe na soudech I),
   - jejichž praxe neproběhla na soudu (vyřazena jsou tak právní oddělení rozličných úřadů a jiných subjektů).
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Právní praxe na soudech – civilní úsek (HXPV0003)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na soudech – civilní úsek navazuje na výuku civilního práva procesního, resp. též povinně volitelného předmětu Právnická povolání v justici, a tuto výuku rozšiřuje a doplňuje. Cílem odborné právní praxe je doplnit a rozšířit výuku tak, aby student poznal vnitřní strukturu, chod i organizaci práce příslušného soudu, ale i obsah práce konkrétního soudce tohoto soudu.

Praxe probíhají zhruba deset týdnů od prvního týdne měsíce března na jednotlivých obvodních soudech v Praze a okresních soudech v obvodu Krajského soudu v Praze (celkem přibližně 80 hodin, zpravidla jeden až dva dny v týdnu). Přidělení na konkrétní soud probíhá s přihlédnutím k preferencím jednotlivých studentů.

Absolvováním předmětu (zejména přednáškové a seminární výuky) a jeho kontroly studia studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- získají představu o vnitřní struktuře, chodu, organizaci práce na obchodním úseku Městského soudu v Praze a obsahu práce soudce a soudních funkcionářů,
- získají dovednost základní orientace v soudním spisu a práce s ním,
- posílí dovednost právně analyzovat soudní spis a soudní rozhodnutí,
- získají schopnost formulovat jednoduchá soudní rozhodnutí.

Přihlašování na praxi se uzavírá čtvrtý den ode dne spuštění zápisu předmětů (na praxi se lze přihlašovat ještě tři dny po dni spuštění zápisu předmětů). Přihlášení studenti obdrží po uzavření přihlašování e-mail s dalšími informacemi o praxi a formulářem k vyjádření preferencí ohledně soudů. Po vyplnění formulářů budou studenti informováni o rozdělení na jednotlivé soudy a obdrží informace o konání úvodního školení na Městském a Krajském soudu v Praze. S pokyny k první návštěvě jim přiděleného soudu budou studenti obesláni přímo tímto soudem.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvovány předměty Občanské právo hmotné II a Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu odborné právní praxe Právní praxe na soudech – civilní úsek je absolvování konkrétních vybraných úkonů ve stanovených agendách pod dohledem soudce. Podrobný program praxe je připojen v souborech.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část první: nalézací řízení. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 648 s. ISBN 978-80-7502-298-1.
2. WINTEROVÁ, Alena, MACKOVÁ, Alena a kol. Civilní právo procesní. Část druhá: Řízení vykonávací, řízení insolvenční. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018. 384 s. ISBN 978-80-7502-299-8.
3. MACKOVÁ, A. *Nezávislost soudců*. 3. vyd. Praha: Ediční středisko PF UK, 1998

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úst. zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů (hlava IV.)
2. Usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku (hlava V.)
3. Sdělení MZV č. 209/1992 Sb., o Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod
4. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
8. Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů
9. Zákon č. 549/1991Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
10. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci, ve znění pozdějších předpisů
11. Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů
12. Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné splnění kontroly studia je nutné absolvovat odbornou praxi a odevzdat vyplněný formulář Potvrzení o praxi (evidence docházky) s podpisy soudců a razítkem soudu.
4. Formulář musí být doručen do boxu Potvrzení o splnění soudních praxí umístěného v podatelně fakulty nejpozději do poloviny září.

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Právní praxe na soudech – trestní úsek (HXPV0004)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na soudech – trestní úsek je zaměřený na trestní řízení a probíhá v zimním semestru akademického roku. Cílem předmětu je doplnit a rozšířit výuku trestního práva tak, aby student poznal vnitřní strukturu, chod i organizaci práce příslušného soudu, ale i obsah práce konkrétního soudce tohoto soudu.

Obsahem předmětu Právní praxe na soudech – trestní úsek je absolvování konkrétních vybraných úkonů ve stanovených agendách pod dohledem soudce. Cílem je, aby si student osvojil konkrétní praktické dovednosti a zároveň získal představu o chodu daného soudu.

Praxe probíhají zhruba deset týdnů na jednotlivých obvodních soudech v Praze a okresních soudech v obvodu Krajského soudu v Praze (celkem přibližně 90 hodin, zpravidla jeden až dva dny v týdnu). Přidělení na konkrétní soud probíhá s přihlédnutím k preferencím jednotlivých studentů.

Pro zápis předmětu Právní praxe na soudech – trestní úsek je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní praxe na soudech – trestní úsek zahrnuje tato témata:

Rozhovor s předsedou či místopředsedou soudu pro věci trestní na téma organizace trestního úseku soudu, spolupráce se státním zastupitelstvím a policií

Praxe studentů u soudce pověřeného vyřizováním trestních věcí, obsahující:

- Rozhovor se soudcem – práce se spisem po podání obžaloby, předběžné projednání obžaloby, nařízení hlavního líčení, možnosti procesních odklonů
- Seznámení s prací kanceláře na úseku T
- Seznámení s obsahem práce vyššího soudního úředníka a asistenta soudce v agendě T
- Účast při hlavním líčení, vyhotovení rozhodnutí, seznámení s prací protokolujícího úředníka
- Rozbor vyhotoveného rozhodnutí se soudcem, práce se spisem po vyhlášení rozhodnutí
- Přípravné řízení
- Seznámení s úkony soudce v přípravném řízení, získání podkladů pro vyhotovení rozhodnutí
- Účast při úkonu přípravného řízení, rozbor vyhotoveného rozhodnutí se soudcem
- Soudnictví ve věcech mládeže

- Rozhovor se soudcem – specialistou Tm, seznámení s obsahem agendy Tm
- Účast u hlavního líčení ve věci Tm (návrh podle § 54 odst. 1 ZSM), rozbor případu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na soudech – trestní úsek je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje odevzdání vyplněného formuláře potvrzení o praxi (evidence docházky) s podpisy soudců a razítkem soudu a jeho doručení do boxu Potvrzení o splnění soudních praxí umístěného v podatelně fakulty nejpozději do poloviny ledna příslušného akademického roku.
4. Při výkonu právní praxe je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Právní praxe na soudech – obchodní úsek (HXPV0005)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na soudech – obchodní úsek probíhá zhruba deset týdnů od prvního týdne měsíce března na obchodněprávním úseku Městského soudu v Praze (zpravidla jeden až dva dny v týdnu). Celková časová dotace odborné praxe činí 60 hodin. Cílem odborné praxe je doplnit a rozšířit výuku obchodního práva tak, aby student poznal vnitřní strukturu, chod i organizaci práce obchodněprávního úseku Městského soudu v Praze, ale i obsah práce konkrétního soudce tohoto soudu. Student si v průběhu praxe vede reflexní deník.

Studenti výkonem praxe rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- získají představu o vnitřní struktuře, chodu, organizaci práce na obchodním úseku Městského soudu v Praze a obsahu práce soudce a soudních funkcionářů,
- získají dovednost základní orientace v soudním spisu a práce s ním,
- posílí dovednost právně analyzovat soudní spis a soudní rozhodnutí,
- získají schopnost formulovat jednoduchá soudní rozhodnutí.

Přihlašování na praxi se uzavírá čtvrtý den ode dne spuštění zápisu předmětů (na praxi se lze přihlašovat ještě tři dny po dni spuštění zápisu předmětů). Přihlášení studenti obdrží po uzavření přihlašování e-mail s dalšími informacemi o praxi, včetně informace o konání úvodního setkání na Městském soudu v Praze.

Pro zapsání předmětu Právní praxe na soudech – obchodní úsek je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předměty Obchodní právo II a Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Právní praxe na soudech – obchodní úsek je absolvování konkrétních vybraných úkonů ve stanovených agendách pod dohledem soudce. Podrobný program praxe a evidence docházky jsou připojeny v souborech ve Studijním informačním systému. Praxe zahrnuje tato témata:

- organizace soudu, soudce a jeho tým, specifika obchodního soudnictví,
- seznámení s organizací práce na obchodním úseku Městského soudu v Praze,
- činnost soudu před zahájením řízení – předběžná řízení,
- řízení v prvním stupni – práce se spisem po podání žaloby,
- řízení v prvním stupni – jednání soudu (včetně účasti na konkrétních soudních jednáních),

- řízení v prvním stupni – rozhodnutí,
- odvolací řízení a/nebo řízení o mimořádných opravných prostředcích před soudem I. stupně,
- insolvenční řízení,
- agenda veřejných rejstříků (zejm. obchodního rejstříku).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá, S., Štenglová I., Pelikánová I. a kol. *Právo obchodních korporací.* 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015.
2. Winterová, A., Macková, A. a kol. Civilní právo procesní. Díl první, Řízení nalézací: soudy, notářství, advokacie, exekutorské úřady, sporné řízení soudní, nesporná (zvláštní) řízení, rozhodčí řízení, mediace. 9. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.
3. Winterová, A., Macková, A. a kol. Civilní právo procesní. Díl druhý, Řízení vykonávací, řízení insolvenční: vykonávací řízení obecně, soudní výkon rozhodnutí, exekuční řízení, způsoby výkonu, způsoby řešení úpadku, mezinárodní a evropské insolvenční právo. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2018.

Ostatní literatura:

1. Hurychová, K., Tomášek, P., Zvára, M. Obchodní korporace v judikatuře českých a zahraničních soudů. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2016.
2. Pokorná, J., Holejšovský, J., Lasák, J., Pekárek, M. a kol. Obchodní společnosti a družstva. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014.
3. Černá, S., Štenglová, I. Pelikánová, I., Dědič, J. a kol. Obchodní právo. Podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016.
4. Bejček, J. a kol. Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014.
5. Kotásek, J., Pihera, V., Pokorná, J., Vítek, J. Právo cenných papírů. 1. vyd. C. H. Beck, 2013.
6. Horáček, R., Čada, K., Hajn, P. Práva k průmyslovému vlastnictví. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017.
7. Pelikánová, I. Obchodní právo I. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2010.
8. Pelikánová, I., Černá, S. a kol. Obchodní právo II. Společnosti obchodního práva a družstva. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006.
9. Černá, S. Obchodní právo III. Akciová společnost. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006.
10. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017.
11. Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T. a kol. Zákon o obchodních korporacích – Komentář. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
12. Čech, P., Šuk, P. Právo obchodních společností. V praxi a pro praxi (nejen soudní). 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2016.

Výklad ve starších publikacích nutno korigovat s ohledem na změny v právní úpravě.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
2. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
3. zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev
4. zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový
5. zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
6. zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
7. zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
8. zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou pro splnění předmětu je absolvování praxe v předepsaném rozsahu a předložení vyplněného originálu formuláře potvrzení o praxi (evidence docházky) s podpisy soudců a razítkem soudu. Formulář je dostupný v souborech v informačním systému.
4. Vyplněný formulář potvrzení musí být odevzdán na sekretariátu katedry obchodního práva nebo ho student doručí prostřednictvím podatelny, a to nejpozději do poloviny září.
5. Potvrzení doručená v druhé polovině září již nemohou být akceptována s ohledem na nutnost provedení zápisu splnění předmětu před koncem akademického roku.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Právní praxe na soudech – Vrchní soud v Praze (HXPV0006)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na soudech – Vrchní soud v Praze probíhá na Vrchním soudu v Praze od října do poloviny prosince (účast v rozsahu cca 53 hodin). Obsahem předmětu jsou náslechy veřejných zasedání v trestních věcech a jejich následná analýza s předsedy senátu. Účelem je prohloubení znalostí trestního práva hmotného (specializace: násilná, majetková, daňová i drogová kriminalita) a také trestního práva procesního (zaměření: řízení před soudem, odvolací řízení). Před návštěvou zasedání se studenti seznamují s projednávanými případy studiem napadených rozsudků krajských soudů.

Studenti si v průběhu praxe vedou Reflexní deník.

Pro zápis předmětu Právní praxe na soudech – Vrchní soud v Praze je vhodné, aby měl student absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Účast na soudních jednáních v rámci předmětu Právní praxe na soudech – Vrchní soud v Praze si studenti vybírají podle nabídky poskytnuté na úvodní schůzce.

Nabídka je v průběhu semestru doplňována a aktualizována (studenti jsou informováni e-mailem). Úvodní setkání probíhá za účasti vedení Vrchního soudu v Praze, zpravidla místopředsedy pro úsek trestního soudnictví.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.

2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na soudech – Vrchní soud v Praze je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje účast na veřejných jednáních (nutné absolvovat alespoň 10 náslechů veřejných zasedání před Vrchním soudem v Praze) a samostatné zpracování eseje na zadané téma v požadovaném rozsahu a její odevzdání.
4. Studenti svou docházku na jednání evidují na formulářích dostupných v SIS.
5. Vyplněný formulář potvrzení musí být doručen do boxu Potvrzení o splnění soudních praxí umístěného v podatelně fakulty nejpozději do poloviny ledna. Do stejného termínu je třeba dále napsat odbornou esej v rozsahu 3 až 4 normostran na jedno ze zadaných témat.
6. Při výkonu právní praxe i zpracovávání eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Jiří Mulák, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Právní praxe na státním zastupitelství (HXPV0007)

Anotace

Předmět právní praxe Právní praxe na státním zastupitelství je realizován ve spolupráci se státními zastupitelstvími. Na předmětu participuje i pověřený státní zástupce na příslušném státním zastupitelství. Předpokládá se zapojení všech státních zastupitelství s místní příslušností pro Prahu 1 až Prahu 10. Studenti vykonávají tříměsíční stáž (účast v rozsahu cca 80 až 100 hodin) na příslušném státním zastupitelství. Studentům poskytuje aktivita možnost účastnit se během časově omezené doby činnosti státního zastupitelství, pozorovat jeho chod a konzultovat s jeho zaměstnanci.

Studenti jsou vybráni ke stáži na základě podaných žádostí o zápis do předmětu. Žádost mohou podat studenti, kteří úspěšné absolvovali povinné předměty povinného Trestní právo I a Trestní právo II, tj. splnili kontrolu studia těchto předmětů, neboť předmět navazuje na výuku trestního práva a rozvíjí znalosti v ní získané. Přílohou žádosti je motivační dopis s uvedením dosavadního studijního průměru. Žádost se podává v listinné podobě na sekretariát katedry v termínu stanoveném garantem předmětu. O zápisu studenta do předmětu rozhoduje garant předmětu podle studijního průměru se zohledněním motivačního dopisu. Kapacita pro každý semestr je 20 studentů. Student je povinen se osobně zúčastnit úvodního setkání. V případě, že se student úvodní schůzky nezúčastní, nebude mu absolvování stáže umožněno.

Pro zápis předmětu Právní praxe na státním zastupitelství se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Trestní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právní praxe na státním zastupitelství mohou studenti sledovat a následně analyzovat, jak jsou obecná právní pravidla naplňována v praxi (zejména ustanovení trestního řádu) a co obnáší fungování státního zastupitelství. Student má vždy přiděleného konkrétního státního zástupce (mentora), který mu skrze konzultace v průběhu praxe přiblíží práci instituce. U studentů díky postupnému zjišťování informací a jejich vhledu do práce státního zastupitelství (je jim např. přidělen spis, který prostudují a navrhnou řešení případu, jež posléze diskutují s příslušným státním zástupcem) dochází k rozvoji specifických a přenositelných kompetencí podporujících jejich flexibilitu a adaptabilitu po skončení studia.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jelínek, J. a kol. Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část. 7. vydání. Praha: Leges, 2019.
2. Šámal, P. a kol. Trestní právo hmotné. 9. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2020.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní právo procesní. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
4. Fenyk J., Císařová D., Gřivna, T. a kol. Trestní právo procesní. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.

Ostatní literatura:

1. Solnař, V. Systém československého trestního práva. Základy trestní odpovědnosti. Praha: Academia, 1972.
2. Solnař, V., Fenyk, J., Císařová, D., Vanduchová, M. Systém českého trestního práva. Praha: Novatrix, 2009.
3. Jelínek, J. a kol. Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání. Praha: Leges, 2020.
4. Jelínek, J., Říha, J., Sovák, Z. Rozhodnutí ve věcech trestních se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. vydání. Praha: Leges, 2018.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů
4. zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na státním zastupitelství je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje odevzdání potvrzení o absolvování praxe a aktivitu studenta v průběhu praxe. Studenti dále vyplňují dotazník, v němž se vyjadřují k přínosu předmětu.
4. Při výkonu právní praxe je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na Ministerstvu vnitra I (HXPV0008)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Právní praxe na Ministerstvu vnitra I je prohloubení teoretických znalostí, získání zkušeností a dovedností v rámci činnosti konkrétní instituce státní správy, Ministerstva vnitra, respektive Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena cizineckým právem (tj. oblast zákona o pobytu cizinců). Zkušenosti se vztahují jak k praktické zkušenosti s aplikací této oblasti práva, tak i s chodem a organizací ústředního správního úřadu státní správy. Studenti se podle pokynů zapojují do chodu správního orgánu, např. studují spisy, připravují podklady pro rozhodnutí, sepisují koncepty rozhodnutí Komise apod. Student vykonává praxi v rozsahu alespoň jednoho dne v týdnu.

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby, a to jak fakultní, tak i na ministerstvu. Na začátku praxe se koná první fakultní setkání všech zúčastněných studentů s garantem předmětu, které slouží ke zjištění a definování očekávání studentů od praxe. Poté je zpětná vazba na fakultě poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru. Na ministerstvu je zpětná vazba poskytovaná mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti. Tento deník předává skrze Moodle garantovi předmětu.

Studenti se v průběhu praxe naučí řadě dovedností, především pak:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy,
- připravovat (cvičná) správní rozhodnutí,
- orientovat se v úpravě cizineckého práva a správně analyzovat a interpretovat jeho normy, odborně pracovat s judikaturou vnitrostátní i mezinárodní, tak jako i s rozhodnutími kvazisoudních orgánů.

Pro zapsání předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra I je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Migrační právo. Dále je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra I patří:

- konkrétní aspekty cizineckého zákona,
- judikatura vnitrostátních soudů, ESLP, SDEU,
- evropské právo v cizinecké oblasti,
- co znamená práce pro státní správu,
- psaní podání,
- stavba právního argumentu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,
2. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
4. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na fakultě a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na Ministerstvu vnitra II (HXPV0009)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Právní praxe na Ministerstvu vnitra II je další prohloubení teoretických znalostí, zkušeností a dovedností v rámci činnosti konkrétní instituce státní správy, Ministerstva vnitra, respektive Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců. Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena cizineckým právem (tj. oblast zákona o pobytu cizinců). Zkušenosti se vztahují jak k praktické zkušenosti s aplikací této oblasti práva, tak i s chodem a organizací ústředního správního úřadu státní správy. Studenti se podle pokynů zapojují do chodu správního orgánu, např. studují spisy, připravují podklady pro rozhodnutí, sepisují koncepty rozhodnutí Komise apod. Student vykonává praxi v rozsahu alespoň jednoho dne v týdnu.

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby, a to jak fakultní, tak i na ministerstvu. Na začátku praxe se koná první fakultní setkání všech zúčastněných studentů s garantem předmětu, které slouží ke zjištění a definování očekávání studentů od praxe. Poté je zpětná vazba na fakultě poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru. Na ministerstvu je zpětná vazba poskytovaná mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti. Tento deník předává skrze Moodle garantovi předmětu.

Studenti se v průběhu praxe naučí řadě dovedností, především pak:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy,
- připravovat (cvičná) správní rozhodnutí,
- orientovat se v úpravě cizineckého práva a správně analyzovat a interpretovat jeho normy, odborně pracovat s judikaturou vnitrostátní i mezinárodní, tak jako i s rozhodnutími kvazisoudních orgánů.

Zápis předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra II je podmíněn zápisem předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra I. Absolvování předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra II je podmíněno absolvováním předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu Právní praxe na Ministerstvu vnitra II patří:

- konkrétní aspekty cizineckého zákona,
- judikatura vnitrostátních soudů, ESLP, SDEU,
- evropské právo v cizinecké oblasti,
- co znamená práce pro státní správu,
- psaní podání,
- stavba právního argumentu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,
2. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
4. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na fakultě a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 (HXPV0010)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 probíhá ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, a to především s mezinárodněprávním odborem (MPO) a odborem lidských práv a transformační politiky (LPTP), případně s odborem OSN a odborem multilaterálních ekonomických vztahů. Jedná se o 1-3 měsíční praxi, v rozsahu 2-3 dní v týdnu (139 hodin).

Cílem předmětu je přiblížit právo v praxi v konkrétní instituci státní správy. V případě praxe na mezinárodněprávním odboru MZV ČR jde o seznámení se s činností odboru, který sleduje vývoj mezinárodního práva a vypracovává stanoviska a rozbory k mezinárodně právním otázkám pro potřeby zahraniční politiky ČR. V případě praxe na odboru lidských práv a transformační politiky jde o aplikaci práva lidských práv na odboru lidských práv a transformační politiky MZV ČR.

Obsahem odborné praxe studentů fakulty je zejména:

- asistence pracovníkům odboru, seznámení se s činností příslušných právních útvarů MZV
- příprava podkladů pro jednání, zpracovávání analýz, zápisů z jednání, zpracovávání a vyhotovování diplomatické a úřední korespondence,
- participace na jednáních a akcích určených příslušnou odpovědnou osobou podle jejích pokynů a na dalších činnostech souvisejících s prací a zabezpečením činnosti odboru.

Studenti v rámci praxe získají zejména tyto dovednosti:

- připravovat a formulovat stanoviska a rozbory;
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat mezinárodní právní normy, soudní rozhodnutí a další informace;
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- aplikovat mezinárodní právo a identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních situacích.

Možná časová období konání praxe (lze případně individuálně upravit):

- Praxe na MZV ČR 1: září-listopad (včetně) nebo prosinec-únor (včetně),
- Praxe na MZV ČR 2: březen-květen (včetně) nebo červen-srpen (včetně).

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby – na fakultě je zpětná vazba poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru v čase dle individuální dohody. Na MZV je zpětná vazba poskytovaná

mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti.

Pro zápis předmětu se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Pro zápis předmětu se dále vyžaduje výborná znalost anglického jazyka.

Student/ka musejí mít občanství ČR, čistý trestní rejstřík, student dodává MZV ČR údaje pro potřebnou základní bezpečnostní prověrku ze strany MZV ČR.

Výběr provádí vyučující na základě motivačního dopisu a případného pohovoru. Motivační dopis s uvedením telefonního i emailového kontaktu je třeba zaslat vyučující JUDr. Věře Honuskové, , Ph.D. na adresu honuskov@prf.cuni.cz. V případě zájmu o praxi zasílejte motivační dopisy kdykoliv v průběhu akademického roku, ideálně však vždy ještě před začátkem semestru. V motivačním dopise, prosím, napište, o který obor byste měli případně zájem a v jakém časovém období.

Absolvování předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 (zimní semestr) není podmínkou pro zápis předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 (letní semestr), praxi lze absolvovat i jen v jednom ze semestrů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Náplní předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 je docházení studentů na praxi na MVZ a jejich fyzická přítomnost zde po dobu jednoho až tří měsíců.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Čestmír Čepelka, Pavel Šturma. Mezinárodní právo veřejné. 2. Praha. 2018. ISBN 978-80-7400-721-7.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 6 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi ve stanoveném rozsahu a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na fakultě a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Při výkonu praxe je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 (HXPV0011)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 probíhá ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR, a to především s mezinárodněprávním odborem (MPO) a odborem lidských práv a transformační politiky (LPTP), případně s odborem OSN a odborem multilaterálních ekonomických vztahů.

Jedná se o 1-3 měsíční praxi, v rozsahu 2-3 dní v týdnu (139 hodin).

Cílem předmětu je přiblížit právo v praxi v konkrétní instituci státní správy. V případě praxe na mezinárodněprávním odboru MZV ČR jde o seznámení se s činností odboru, který sleduje vývoj mezinárodního práva a vypracovává stanoviska a rozbory k mezinárodně právním otázkám pro potřeby zahraniční politiky ČR. V případě praxe na odboru lidských práv a transformační politiky jde o aplikaci práva lidských práv na odboru lidských práv a transformační politiky MZV ČR.

Obsahem odborné praxe studentů fakulty je zejména:

- asistence pracovníkům odboru, seznámení se s činností příslušných právních útvarů MZV,
- příprava podkladů pro jednání, zpracovávání analýz, zápisů z jednání, zpracovávání a vyhotovování diplomatické a úřední korespondence,
- participace na jednáních a akcích určených příslušnou odpovědnou osobou podle jejích pokynů a na dalších činnostech souvisejících s prací a zabezpečením činnosti odboru.

Studenti v rámci praxe získají zejména tyto dovednosti:

- připravovat a formulovat stanoviska a rozbory;
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat mezinárodní právní normy, soudní rozhodnutí a další informace;
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- aplikovat mezinárodní právo a identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních situacích.

Možná časová období konání praxe (lze případně individuálně upravit):

- Praxe na MZV ČR 1: září-listopad (včetně) nebo prosinec-únor (včetně),
- Praxe na MZV ČR 2: březen-květen (včetně) nebo červen-srpen (včetně).

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby – na fakultě je zpětná vazba poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru v čase dle individuální dohody. Na MZV je zpětná vazba poskytovaná

mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti.

Výběr provádí vyučující na základě motivačního dopisu a případného pohovoru. Motivační dopis s uvedením telefonního i emailového kontaktu je třeba zaslat vyučující JUDr. Elišce Flídrové, Ph.D. na adresu flidrova@prf.cuni.cz . V případě zájmu o praxi zasílejte motivační dopisy kdykoliv v průběhu akademického roku, ideálně však vždy ještě před začátkem semestru. V motivačním dopise, prosím, napište, o který obor byste měli případně zájem a v jakém časovém období.

Pro zápis předmětu se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Pro zápis předmětu se dále vyžaduje výborná znalost anglického jazyka.

Student musí mít občanství ČR, čistý trestní rejstřík, student dodává MZV ČR údaje pro potřebnou základní bezpečnostní prověrku ze strany MZV ČR.

Absolvování předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 1 (zimní semestr) není podmínkou pro zápis předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 (letní semestr), praxi lze absolvovat i jen v jednom ze semestrů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Náplní předmětu Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 je docházení studentů na praxi na MVZ a jejich fyzická přítomnost zde po dobu jednoho až tří měsíců.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Čestmír Čepelka, Pavel Šturma. Mezinárodní právo veřejné. 2.. Praha. 2018. ISBN 978-80-7400-721-7.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na Ministerstvu zahraničních věcí 2 je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 6 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi ve stanoveném rozsahu a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na fakultě a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Při výkonu praxe je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe v Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (HXPV0012)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Právní praxe v Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) je hlubší seznámení s mezinárodní a politickou rovinou uprchlického práva, a také s chodem UNHCR. Obvykle se student též do hloubky zaobírá vnitrostátním azylovým a uprchlickým právem. Praxe probíhá v pražské kanceláři Úřadu vysokého komisaře pro uprchlíky OSN (UNHCR). Student se v několikaměsíční intenzivní stáži (3 dny v týdnu) podílí na činnosti a chodu kanceláře UNHCR, připravuje podklady pro jednání i pro případnou práci s klienty, dle možností též zhotovuje podklady pro komentování připravované legislativy v ČR v dané problematice.

Zápis předmětu závisí na úspěchu studenta ve výběrovém řízení vyhlášeném UNHCR na jejich stránkách.

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby, a to jak fakultní, tak i v UNHCR. Na začátku odborné praxe se koná první fakultní setkání všech zúčastněných studentů s garantem předmětu, které slouží ke zjištění a definování očekávání studentů od praxe. Poté je zpětná vazba na fakultě poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru. V UNHCR je zpětná vazba poskytovaná mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti. Tento deník předává skrze Moodle garantovi předmětu.

Studenti se v průběhu praxe naučí řadě dovedností, především pak:

- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- analyzovat legislativu na úrovni vnitrostátního, evropského i mezinárodního práva,
- diskutovat s použitím právních argumentů,
- spolupracovat v týmu.

Pro zapsání předmětu Právní praxe v Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I a Azylové a uprchlické právo.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu Právní praxe v Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky patří:

- role UNHCR v mezinárodním právu a politice,
- evropské a mezinárodní právo v cizinecké a azylové oblasti,
- nastavení systému ochrany uprchlíků ve světě.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Honusková, V. Evropské uprchlické právo na rozcestí. *Jurisprudence.* 2016. 2/2016. 7–17.
2. Hathaway, J. C. *The Rights of Refugees under International Law.* Cambridge University Press. 2005.

alternativně

3. Goodwin-Gill, G. S., McAdam, J. *The Refugee in international Law.* Oxford University Press. 2007.

Ostatní literatura:

Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H. *Zákon o azylu: komentář*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 2010.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publ. pod č. 208/1993 Sb.,
2. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (kvalifikační směrnice),
3. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013 (Dublin III),
4. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU z roku 2013 (procedurální směrnice),
5. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu.

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb.,
2. příručka UNHCR k postupům a kritériím pro určování pro určování právního postavení uprchlíků.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 8 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka po celou dobu trvání praxe (jak do UNHCR, tak na fakultní setkání).

4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (HXPV0013)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových navazuje na výuku občanského a obchodního práva. Jejím obsahem je absolvování vybraných úkonů ve stanovených agendách Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (Územním pracovišti v hlavním městě Praze) – Odboru Majetkové metodiky a samostatném oddělení Metodiky právního jednání. Praxe probíhá pod dohledem konkrétního pracovníka úřadu (mentora), který studenta prostřednictvím konzultací během praxe vede. Praxe probíhá zpravidla 2–3 měsíce.

Studenti díky této praxi:

- získají přehled o vnitřní struktuře, chodu a konkrétní činnosti výše uvedených pracovišť Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových a o obsahu práce jeho zaměstnanců;
- si zlepší svou dovednost právního psaní přípravou a formulováním podkladů pro činnost úřadu, a to zejména smluvních dokumentů, právních stanovisek, vyjádření a připomínek;
- si zlepší dovednost používat právní informační systémy;
- budou pracovat na své dovednosti vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat relevantní právní normy, soudní rozhodnutí a další právní zdroje;
- získají dovednost identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích, kterými se úřad obvykle zabývá, a navrhovat jejich řešení;
- posílí dovednost vhodně právní argumenty formulovat a prezentovat.

Přihlašování probíhá standardně přes Studijní informační systém. Kapacita je 6 studentů na semestr.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné V.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že předmět Právní praxe na Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových je prakticky orientovaný, jeho konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit.

Obsahem praxe je zejména:

- spolupráce při přípravě vzorových smluv a dalších smluvních dokumentů;
- spolupráce při zpracovávání právních stanovisek, vyjádření a připomínek;
- spolupráce na právním auditu právních jednání;
- sledování a vyhodnocování judikatury týkající se činnosti úřadu;
- seznámení se s problematikou veřejných zakázek z pohledu zadavatele v oblasti tvorby smluv, s problematikou registru smluv, s činností úřadu při hospodaření s majetkem státu a v oblasti právního zastupování;
- seznámení se s připravovanými právními předpisy a získání praktických zkušeností zejména s těmito právními předpisy: zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem, zákonem č. 201/2002 Sb., o Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, zákonem č. 340/2015 Sb., o registru smluv, zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zákonem č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 o ochraně osobních údajů, nařízením EU č. 910/2014 o elektronické identifikaci a důvěryhodných službách pro elektronické transakce na vnitřním evropském trhu.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Vhodným zdrojem informací k zaměření praxe jsou následující publikace:

1. Havlan, P. *Majetek státu v platné právní úpravě.* Praha: Linde Praha, 2010.
2. Plíva, S. *Hospodaření s majetkem státu.* 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck.
3. Bezouška, P. a kol. *Soudní judikatura ve světle nového občanského zákoníku.* Praha: Wolters Kluwer. 748 s.
4. Spáčil, M. *Přehled judikatury ve věcech hospodaření s majetkem České republiky.* Praha: Wolters Kluwer.
5. Bělohlávek, J. Alex. a kol. *Nový občanský zákoník – srovnání dosavadní a nové občanskoprávní úpravy včetně předpisů souvisejících.* Praha: Aleš Čeněk.
6. Petrov, Výtisk, Beran a kol. *Občanský zákoník. Komentář.* Praha: C. H. Beck.
7. Muroň, J. *Zákon o státním podniku v praxi.* Praha: Grada.
8. Studijní text ke zvláštní části úřednické zkoušky pro obor státní služby – 4. Hospodaření s majetkem státu a jeho privatizace.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Předpokladem pro udělení kolokvia je účast na odborné praxi v celém rozsahu, v jakém je vypsána.

4. Potvrzení o řádném absolvování praxe student odevzdá do poloviny ledna (zimní semestr) / do poloviny září (letní semestr) na sekretariátu centra právních dovedností nebo doručí centru prostřednictvím podatelny. Formulář potvrzení je dostupný v souborech ve Studijním informačním systému.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na úřadech městských částí v Praze či Magistrátu HMP (HXPV0016)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na úřadech městských částí v Praze či Magistrátu HMP lze alternativně absolvovat u jednoho z následujících poskytovatelů praxe:

- Magistrát hlavního města Prahy – Právní poradna pro obyvatele hlavního města Prahy
- Úřad městské části Praha 4

Volbu poskytovatele provádí student. V případě zájmu o praxi na Úřadu městské části Praha 4 si stačí tento předmět zapsat standardně přes Studijní informační systém. V případě zájmu o praxi v poradně Magistrátu HMP je třeba speciální zápis přes formulář (více informací níže).

Při řešení dotazů klientů poradny je zapotřebí základní orientace v občanském a správním právu, a to hmotném i procesním. Výhodou jsou zkušenosti s vyhotovováním právních rešerší.

Pro zapsání předmětu je nutné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II.

Předmět Právní praxe na úřadech městských částí v Praze či Magistrátu HMP práva může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Opakovaný zápis předmětu je umožněn především za účelem vykonání praxe u toho poskytovatele, u kterého student v rámci tohoto předmětu praxi zatím neabsolvoval. Magistrát hlavního města Prahy však též připouští možnost opětovného zapojení do poradny při opakovaném zápisu předmětu.

1. Magistrát hlavního města Prahy – Právní poradna pro obyvatele hlavního města Prahy

Právní poradna pro obyvatele hlavního města Prahy vznikla na konci roku 2014 ve spolupráci PF UK a Magistrátu hlavního města Prahy. Jedná se o poradnu bezplatnou, přičemž její provoz zajišťují pod dohledem právníků Magistrátu studenti fakulty. Poradna funguje v odpoledních hodinách (14–16) vždy v pondělí a ve středu, přičemž každý z obou termínů přijímá v poradně dotazy pětice studentů, kteří pracují společně v týmu.

Více informací o poradně je možné najít zde:
http://www.praha.eu/jnp/cz/potrebuji_resit/elektronicke_sluzby/studentska_pravni_poradna/index.html

Studenti díky této praxi:

- porozumí zásadám správného vedení pohovoru s klientem a naučí se je používat;
- budou lépe schopni identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení;
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů;
- v rámci práce skupiny se naučí formulovat a prezentovat relevantní argumenty a naučí se týmové spolupráci;
- při sdělování odpovědi klientům posílí svoji schopnost prezentovat právo ve formě, které rozumí i právní laici;
- se naučí lépe zachycovat a reflektovat své zkušenosti, a to jak formou reflexního deníku, tak při rozhovorech se svými kolegy a během reflexních setkání na fakultě;
- mnohdy zažijí pocit, že o právu vlastně už mnohé vědí a že jejich práce má smysl, neboť mohou někomu konkrétnímu pomoci.

Studenti vykonávají odbornou praxi v termínech říjen–leden a únor–květen, a to vždy v pondělí, nebo ve středu odpoledne.

Přihlašování probíhá v červnu, nejpozději na začátku července prostřednictvím elektronického formuláře (lze se hlásit na oba termíny říjen–leden i únor–květen následujícího akademického roku). Kapacita je 10 studentů na semestr. Aktuální datum pro přihlašování a odkaz na formulář je vždy s předstihem zveřejněn ve Studijním informačním systému.

2. Úřad městské části Praha 4

Úřad městské části Prahy 4 nabízí možnost zapojení studentů do některých oblastí činnosti územní samosprávné korporace. Praxe zahrnuje jednak oblast samostatné působnosti (zejm. otázky nároků MČ vycházejících z nájemních a jiných soukromoprávních vztahů a agenda právní poradny), a také oblast přenesené působnosti (zejm. přestupková agenda). V rámci jednotlivých agend bude studentům umožněno komplexní seznámení se s konkrétními případy a návrh jejich řešení, a to postupně v rámci kolečka na jednotlivých věcně příslušných odborech MČ Praha 4.

Studenti díky této praxi:

- si zlepší svou dovednost právního psaní přípravou a formulováním podkladů pro činnost úřadu včetně podání k orgánům veřejné moci a dalších právních dokumentů v agendě úřadu;
- získají dovednost identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích, kterými se úřad obvykle zabývá, a navrhovat jejich řešení;
- studenti budou pracovat na své dovednosti vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat relevantní právní normy, soudní rozhodnutí a další informace;
- posílí dovednost vhodně právní argumenty formulovat a prezentovat;
- v případě účasti na občanské poradně si osvojí také základy vedení pohovoru a komunikace s klientem.

Studenti vykonávají odbornou praxi v termínech říjen–leden a únor–květen, a to v pondělí, nebo ve středu odpoledne. Uváděné dny jsou pouze doporučené, je možné si domluvit plnění v alternativních dnech i časech v rámci úředních hodin Úřadu MČ Praha 4.

Přihlašování probíhá standardně přes Studijní informační systém. Kapacita jsou 3 studenti na semestr.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit, sylabus je obecný a spíše orientační.

1. Magistrát hlavního města Prahy – Právní poradna pro obyvatele hlavního města Prahy

Obsahem odborné praxe je zejména:

- docházení do poradny, setkávání se s klienty poradny a přebírání podnětů od klientů poradny;
- vypracovávání návrhů odpovědí na podněty klientů poradny a jejich následného prodiskutování s osobami určenými HMP;
- poskytování asistence právníkům HMP zapojených do poradny;
- ústní prezentace odpovědi klientům poradny;
- vypracování reflexního deníku zachycující průběh praxe;
- účast na vstupním setkání před nástupem na praxi, dvou reflexních setkání během činnosti poradny a závěrečném setkání po skončení praxe;
- další činnost podle pokynů osoby určené HMP související se zabezpečením činnosti poradny.

2. Úřad městské části Praha 4

Obsahem odborné praxe je zejména seznámení se s činností Úřadu MČ Praha 4, spolupráce se zaměstnanci Úřadu MČ P4 – právníky, samostatná práce na uložených úkolech pod dohledem mentora zejména v těchto oblastech:

- nakládání s majetkem v souladu se zákonem č. 131/2000 Sb., o hl. m. Praze;
- řešení pohledávek, příprava civilních žalob;
- agenda zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich;
- agenda personální podle zákona č. 312/2002 Sb., o úřednících samosprávných celků, ve spojitosti se zákoníkem práce;
- účast na bezplatné právní poradně MČ Praha 4 ve spolupráci s právníky Úřadu MČ Praha 4.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury zejm. z práva občanského a správního.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu musí student splnit:
   - **Magistrát hlavního města Prahy – Právní poradna pro obyvatele hlavního města Prahy**
     - včas, řádně a pravidelně docházet podle dohodnutého harmonogramu do kanceláře poradny,
     - přiměřeným způsobem se zapojovat do činnosti poradny a odevzdávat výstupy na přiměřeně odborné úrovni,
     - dodržovat pokyny osoby určené HMP a interní pravidla HMP,
     - účast na setkáních na fakultě,
     - včasné odevzdání reflexního deníku,
     - dodržovat závazná pravidla PF UK pro výkon praxe, která student podepíše před nástupem na praxi.
   - **Úřad městské části Praha 4**
     - včas, řádně a pravidelně docházet na praxi podle dohodnutého harmonogramu,
     - přiměřeným způsobem se zapojovat do činnosti Úřadu MČ Praha 4 a právní poradny a odevzdávat výstupy na přiměřeně odborné úrovni,
     - dodržovat pokyny osoby určené Úřadu MČ Praha 4 a interní pravidla Úřadu MČ Praha 4.
4. Student zároveň odevzdá potvrzení o řádném absolvování praxe do poloviny ledna (v zimním semestru) / do poloviny září (v letním semestru) na sekretariátu centra právních dovedností nebo centru doručí prostřednictvím podatelny. Formulář potvrzení je dostupný v souborech v SIS.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe v oblasti práva ICT (HXPV0017)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe v oblasti práva ICT přibližuje studentům praxi v oblasti práva informačních a komunikačních technologií. Praxe probíhají v ústředních orgánech státní správy se zaměřením na ICT právo a korporacích, které se ICT právu věnují.

Každý rok se okruh zapojených subjektů mění. Příkladem z předchozích let může být Český telekomunikační úřad, Úřad pro ochranu osobních údajů, Ministerstvo spravedlnosti, Společnost pro internetový rozvoj, Ministerstvo kultury, Ministerstvo průmyslu a obchodu, AVAST, MAFRA, nebo Československá obchodní banka.

Podle typu instituce se studenti budou zaměřovat např. na řešení praktických otázek v oblasti telekomunikačního práva, ochrany osobních údajů v kyberprostoru, tvorby e-governmentu, či problematiku softwarových smluv. Studenti budou zapojeni do práce na případech, které tyto instituce reálně řeší, a bude jim poskytnuta zpětná vazba.

Předmět předpokládá znalost pozitivního práva. Pro jeho zapsání je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II. Doporučuje se též absolvování předmětu Právo informačních a komunikačních technologií – soukromé.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Stáž bude probíhat v rozsahu minimálně 50 hodin dle domluvy studenta a příslušné instituce.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. HUSOVEC, M. Zodpovednosť na internete podl'a českého a slovenského práva. 1. vyd. Praha: CZ.NIC. 2014.
2. JANSA, L., OTEVŘEL, P. Softwarové právo. Praktický průvodce právní problematikou v IT. 1. vyd. Brno: Computer Press. 2011.
3. KUČERA, Z. Přeshraniční aspekty civilněprávních deliktů v kyberprostoru. Praha: Univerzita Karlova. 2014.
4. MYŠKA, M. et al. Veřejné licence v České republice. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2012.
5. MAISNER, M. et al. Základy softwarového práva. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011.

6. POLČÁK, R. et al. Introduction to ICT Law (Selected Issues). 1. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2007.
7. POLČÁK, R. Právo na internetu - spam a odpovědnost ISP. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2007.
8. POLČÁK, R. Internet a proměny práva. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2012.
9. REED, Ch. Computer law : the law and regulation of information technology. 6. vyd. Oxford: Oxford University Press.
10. SVANTESSON, D. Private international law and the internet. 1. vyd. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International, 2007.
11. SUSSKIND R. The future of law : facing the challenges of information technology. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 1998.
12. ŠTĚDROŇ, B. Ochrana a licencování počítačového programu. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe v oblasti práva ICT je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné získat potvrzení o úspěšném absolvování od příslušné instituce.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Bc. Zdeněk Kučera, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí (HXPV0018)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí je organizován ve spolupráci se správními úřady vykonávajícími státní správu s přímou vazbou na problematiku ochrany životního prostředí. Spolupracující orgány veřejné správy aktuálně zahrnují Ministerstvo životního prostředí (odbor legislativní, sekretariát rozkladové komise), Ministerstvo zemědělství (odbor legislativní a právní), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (právní oddělení), Český báňský úřad a Českou inspekci životního prostředí.

Obsahem praxe je především seznámení se s chodem příslušného pracoviště, s okruhem jeho správních a dalších činností a aktivní podílení se (např. příprava podkladů pro správní rozhodnutí, příprava výkladových stanovisek, účast na jednáních k tvorbě právních předpisů apod.) na vybraných úkolech za odborného vedení zaměstnance úřadu (mentora). Praxe probíhají individuálně, popřípadě v malých skupinkách (max. 5 osob), což studentům poskytuje výjimečnou možnost intenzivní spolupráce s odborníky na danou oblast. Praxe je určena především studentům vyšších ročníků a navazuje zejména na výuku předmětů povinného základu Právo životního prostředí I (HPOP0027) a Právo životního prostředí II (HPOP0028).

Předmět Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí má kapacitu omezenou na max. 20 studentů, a to s ohledem na aktuální možnosti hostitelských institucí. Přihlašování na předmět probíhá přímo na katedře, a to u garanta předmětu (sobotka@prf.cuni.cz).

Pro zápis předmětu Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Právo životního prostředí I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Průběh předmětu Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí je individuální s ohledem na možnosti hostitelské instituce. S ohledem na Standardy odborných právních praxí PF UK jsou obligatorní součástí každé praxe následující prvky:

- Úvodní setkání s vyučujícím (garantem předmětu) k základním organizačním a obsahovým aspektům praxe.

- Praxe na příslušném pracovišti hostitelské instituce v rozsahu minimálně 40 hodin/semestr. Rozložení praxe v průběhu semestru záleží na individuální dohodě s mentorem. Praxe zpravidla probíhá pravidelně v rozsahu několika hodin týdně.
- Závěrečné setkání s vyučujícím (garantem předmětu), zhodnocení praxe (kolokvium).

Vyučující (garant předmětu) je po celý průběh praxe k dispozici k individuálním konzultacím a provádí kontrolu průběhu praxe.

Student je povinen si vést záznam o průběhu praxe (datum jednotlivých setkání, popis vykonávané činnosti), popřípadě složku s jím realizovanými výstupy (portfolio).

Literatura (studijní opory)

Literatura ani právní předpisy nejsou předepsány, mohou ale být doporučeny individuálně pověřenými pracovníky jednotlivých pracovišť.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na orgánech veřejné správy ochrany životního prostředí je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v povinnosti studenta předložit portfolio a vypracovat hodnotící zprávu (max. 2 strany). Spolupracující orgán veřejné správy zpravidla zasílá katedře celkové hodnocení průběhu praxe v daném roce.
4. Při zpracovávání portfolia a hodnotící zprávy je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Právní praxe v neziskových organizacích ochrany životního prostředí (HXPV0019)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Právní praxe v neziskových organizacích životního prostředí je organizován ve spolupráci s nevládními neziskovými organizacemi (spolky), jejichž hlavním předmětem činnosti dle jejich stanov je ochrana životního prostředí, ochrana přírody a krajiny, ochrana klimatu či ochrana zvířat. Jedná se tedy o spolky s přímou vazbou činnosti na problematiku ochrany životního prostředí.

Spolupracující neziskové organizace s Právnickou fakultou UK aktuálně představují a nabízejí praxi v oblasti:

i. praktických případů ve správním řízení, tvorbě a řízení pozemkového spolku – např. Česká společnost ornitologická, Český svaz ochránců přírody;
ii. praktických případů ve správním a soudním řízení – např. Hnutí Duha, Arnika;
iii. sledování legislativního vývoje v Parlamentu ČR – např. Zelený kruh.

Cílem předmětu je nabídnout studentům alternativní možnosti seznámit se s právem životního prostředí v praxi, vyzkoušet si aplikaci dosažených teoretických znalostí na konkrétních případech řešených v nevládní neziskové organizaci působící v ochraně životního prostředí (zejména konkrétní případy řešené ve správním řízení), případně se podílet prostřednictvím práce v nevládních neziskových organizacích na sledování přípravy nové environmentální legislativy či na tvorbě a řízení pozemkového spolku.

Na průběhu praxe v neziskové organizaci spolupracuje obvykle zkušený právník či jiný odborný pracovník těchto organizací (tzv. mentor). Praxe je semestrální, je nabízena jak v letním, tak zimním semestru. Minimální celkový rozsah je 40 hodin praxe. Hodinová týdenní dotace a obsahové podrobnosti praxe budou na nevládních neziskových organizacích v oblasti ochrany životního prostředí přímo individuálně dohodnuty mezi studentem a mentorem.

Obsahem praxe je především seznámení se s chodem příslušného pracoviště, s okruhem jeho správních a dalších činností a aktivní podílení se (např. příprava podkladů pro správní rozhodnutí, příprava výkladových stanovisek, účast na jednáních k tvorbě právních předpisů apod.) na vybraných úkolech za odborného vedení mentora. Praxe probíhají individuálně, popřípadě v malých skupinkách (max. 2-3 osoby na neziskovou organizaci), což studentům poskytuje výjimečnou možnost intenzivní spolupráce s odborníky na danou oblast. Praxe je určena především studentům vyšších ročníků a navazuje zejména na výuku předmětů povinného základu Právo životního prostředí I (HPOP0027) a Právo životního prostředí II (HPOP0028).

Počet míst se může po dohodě s příslušnou organizací změnit. Předmět má kapacitu omezenou na max. 20 studentů, a to s ohledem na aktuální možnosti hostitelských institucí. Přihlašování na předmět probíhá přímo na katedře, a to u garanta předmětu (stejskal@prf.cuni.cz). Na předmět se studenti přihlašují prostřednictvím e-mailu, s uvedením důvodů, proč chtějí praxi absolvovat a ve které neziskové organizaci v oblasti ochrany životního prostředí by tomu tak mělo být.

Pro zápis předmětu Právní praxe v neziskových organizacích životního prostředí je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Právo životního prostředí I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Průběh předmětu Právní praxe v neziskových organizacích životního prostředí je individuální s ohledem na možnosti hostitelské instituce. S ohledem na Standardy odborných právních praxí PF UK jsou obligatorní součástí každé praxe následující prvky:

- Úvodní setkání s vyučujícím (garantem předmětu) k základním organizačním a obsahovým aspektům praxe.
- Praxe na příslušném pracovišti hostitelské instituce (aktuální seznam a zaměření činnosti viz rubrika Anotace) v rozsahu minimálně 40 hodin/semestr. Rozložení praxe v průběhu semestru záleží na individuální dohodě s mentorem. Praxe zpravidla probíhá pravidelně v rozsahu několika hodin týdně.
- Závěrečné setkání s vyučujícím (garantem předmětu), zhodnocení praxe (kolokvium).

Vyučující (garant předmětu) je po celý průběh praxe k dispozici k individuálním konzultacím a provádí kontrolu průběhu praxe.

Student je povinen si vést záznam o průběhu praxe (datum jednotlivých setkání, popis vykonávané činnosti), popřípadě složku s jím realizovanými výstupy (portfolio).

Literatura (studijní opory)

Literatura ani právní předpisy nejsou předepsány, mohou být doporučeny katedrou a zpravidla i individuálně pověřenými pracovníky jednotlivých neziskových organizací.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe v neziskových organizacích ochrany životního prostředí je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v povinnosti předložit portfolio a vypracovat hodnotící zprávu (max. 2 strany). Spolupracující spolek působící v oblasti ochrany životního prostředí zpravidla zasílá katedře celkové hodnocení průběhu praxe v daném roce.
4. Při zpracovávání portfolia a hodnotící zprávy je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právní praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů (HXPV0020)

Anotace

Cílem předmětu odborné právní praxe Právní praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů je prohloubení teoretických znalostí z oblasti azylového a uprchlického práva, resp. migračního práva, a získání zkušeností a dovedností v rámci činnosti neziskové organizace. Odborná praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů představuje tzv. právní kliniku, v jejímž rámci studenti pracují s reálnými klienty u neziskové organizace.

Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena cizineckým a azylovým právem (tj. oblast zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců). Zkušenosti se vztahují jak k praktické zkušenosti s aplikací této oblasti práva, tak i s chodem neziskové organizace. Studenti se zapojují do chodu organizace, podílejí se pod dohledem mentorů – právníků dané organizace na práci s klienty, na rešerších zákonné úpravy i judikatury, na přípravě podání k soudům či jiným institucím, připravují podklady pro jednání se správním orgánem. Do neziskové organizace docházejí jeden den v týdnu.

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby, a to jak fakultní, tak i v neziskové organizaci. Na začátku odborné praxe se koná první fakultní setkání ke zpětné vazbě – setkání všech zúčastněných studentů s garantem předmětu, které slouží ke zjištění a definování očekávání studentů od praxe. Poté je zpětná vazba na fakultě poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát týdně po dobu celého semestru. V neziskové organizaci je zpětná vazba poskytovaná mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede Reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti. Tento deník předává skrze Moodle garantovi předmětu.

Studenti se v průběhu praxe naučí řadě dovedností, především pak:

- připravovat a formulovat právní listiny; činit podání k orgánům veřejné moci a vystupovat v jednáních před těmito orgány; opatřovat, shromažďovat a hodnotit podklady a připravovat rozhodnutí a jiné úkony orgánů veřejné moci,
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy,

- jednat s klientem, analyzovat jeho konkrétní právní případ, vytvořit návrh dalšího právního postupu v jeho věci, a sdělit mu jej tak, aby věc pochopil.

Pro zapsání předmětu Odborná praxe: praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Migrační právo a Azylové a uprchlické právo. Žádoucí je rovněž alespoň základní stupeň znalosti předmětu Správní právo I.

Předmět Právní praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby v předmětu Právní praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů patří:

- konkrétní aspekty cizineckého a azylového zákona (podle věcí, kterých se bude v rámci praxe účastnit),
- judikatura vnitrostátních soudů, ESLP, SDEU,
- evropské právo v cizinecké a azylové oblasti,
- jednání s klientem,
- etické aspekty profese právníka v neziskové organizaci,
- psaní podání,
- stavba právního argumentu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,
2. zák. č. 325/1999 Sb, o azylu ve znění pozdějších předpisů,
3. zák. č. 500/2004 Sb., správní řád
4. zák. č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe v neziskových organizacích ochrany uprchlíků a migrantů je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 8 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na PFUK a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Při výkonu praxe je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe v advokátních kancelářích se zaměřením na migrační právo (HXPV0021)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu odborných právních praxí Právní praxe v advokátních kancelářích se zaměřením na migrační právo je prohloubení teoretických znalostí, získání zkušeností a dovedností v rámci činnosti advokátní kanceláře v oblasti cizineckého a azylového práva. Oblast teoretických znalostí, které student získá, je vymezena cizineckým a azylovým právem (tj. oblast zákona o azylu a zákona o pobytu cizinců). Zkušenosti se vztahují jak k praktické zkušenosti s aplikací této oblasti práva, tak i s chodem advokátní kanceláře. Studenti se zapojují do chodu kanceláře, podílejí se na rešerších zákonné úpravy i judikatury, podílejí se na přípravě podání k soudům či jiným institucím, připravují podklady pro jednání s klienty či pro jednání se soudy či jinými institucemi.

Důležitou součástí předmětu je poskytování zpětné vazby, a to jak fakultní, tak i v advokátní kanceláři. Na začátku praxe se koná první fakultní setkání všech zúčastněných studentů s garantem předmětu, které slouží ke zjištění a definování očekávání studentů od praxe. Poté je zpětná vazba na fakultě poskytována ze strany vyučujícího či garanta předmětu při setkáních jedenkrát za dva týdny po dobu celého semestru. V advokátní kanceláři je zpětná vazba poskytovaná mentorem průběžně po celou dobu praxe. Student si v průběhu stáže vede reflexní deník, do něhož si zapisuje a reflektuje své nabyté znalosti, zkušenosti i dovednosti. Tento deník předává skrze Moodle garantovi předmětu.

Studenti se v průběhu praxe naučí řadě dovedností, především pak:

- připravovat a formulovat právní listiny,
- vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí,
- analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argument a protiargument,
- identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- používat právní informační systémy,
- připravovat podání k orgánům veřejné moci.

Pro zapsání předmětu Právní praxe v advokátních kancelářích se zaměřením na migrační právo je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Migrační právo a Azylové a uprchlické právo. Dále je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Mezi probíraná témata v rámci zpětné vazby poskytované v předmětu odborné právní praxe Právní praxe v advokátních kancelářích se zaměřením na migrační právo patří:

- konkrétní aspekty cizineckého a azylového zákona (podle věcí, kterých se bude v rámci praxe účastnit),
- judikatura vnitrostátních soudů, ESLP, SDEU,
- evropské právo v cizinecké a azylové oblasti,
- jednání s klientem,
- etické aspekty profese advokáta,
- psaní podání,
- stavba právního argumentu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Hendrych, D. a kol. *Správní právo. Obecná část.* 9. vydání. Praha: C. H. Beck. 2016.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,
2. zákon č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,
4. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Podkladem pro splnění kolokvia je docházka na praxi a její plnění dle pokynů mentorů, absolvování zpětné vazby na setkáních na fakultě a informace, které o plnění praxe získá od mentora garant praxe.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Praxe v elektronické právní poradně (HXPV0022)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Praxe v elektronické právní poradně je realizován v rámci projektu První právní pomoc (PPP) ve spolupráci s Právnickým akademickým spolkem Juristi. Studenti se v rámci praxe zapojí do řešení dotazů, se kterými se na PPP obracejí tazatelé.

Projekt PPP slouží k bezplatnému poskytování základní právní orientace tazatelům při řešení jejich právních problémů. Základní orientace v problému je v prvním okamžiku často podstatná pro rozhodnutí ohledně výběru a volby profesionální pomoci dle povahy případu. PPP umožňuje tazateli zorientovat se v právních souvislostech daného problému a nabízí cesty, kterými je možné se v daném případě práva domoci. Smyslem projektu je dát studentům právnické fakulty možnost konfrontovat své znalosti s praxí a osvojit si základní dovednosti postupu aplikace práva na reálné situace. Záměrem PPP přitom není nahrazování profesionálních právních služeb. S tazateli je komunikováno pouze prostřednictvím e-mailu.

Studenti jsou nejprve formou seminářů seznámeni s metodikou komunikace s klienty – právními laiky, analýzou skutkového stavu a s přípravou srozumitelných právních rozborů každodenních situací. Hlavní část výuky spočívá v samotném zapojení studentů do řešení dotazů zaslaných tazateli. Na každém případu pracují postupně dva studenti (první a druhý řešitel), kteří sledují pevně vymezený proces zpracování přijatého dotazu. Společný výstup obou řešitelů před odesláním tazateli zkontroluje a kriticky zhodnotí supervizor. Tyto případy bude mít za semestr každý student na starosti nejméně čtyři, a to jak v pozici prvního, tak v pozici druhého řešitele.

Úkolem prvního řešitele je zejména:
- abstrakce právně relevantních informací z obdrženého dotazu,
- rešerše předpisů, judikatury a literatury související s problematikou,
- návrh možných řešení případu,
- příprava textu odpovědi.

Úkolem druhého řešitele je pak zejména:
- prostudování navrženého textu odpovědi,
- rešerše předpisů, judikatury a literatury související s problematikou,
- kritické zhodnocení práce prvního řešitele,
- navržení úprav navrhovaného právního řešení a samotného textu odpovědi.

Zapojení do řešení dotazů v rámci praxe rozvíjí důležité právní dovednosti, mezi které patří:

- organizace času při práci na více případech v různých fázích a rolích,
- schopnost identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích napříč právními odvětvími,
- používání právních informačních systémů, vyhledávání, třídění a analýza relevantních právních zdrojů pro řešení právních problémů,
- aplikace právních norem na konkrétní případy a návrhy efektivních právních řešení s uvedením jejich předvídaných následků,
- v rámci práce v týmu formulovat a prezentovat relevantní argumenty, reagovat na argumenty druhých a poskytovat vzájemnou zpětnou vazbu,
- schopnost při sdělování odpovědi klientům prezentovat právo ve formě, které rozumí i právní laici.

Studenti v rámci praxe mnohdy zažijí pocit významné odpovědnosti za zpracovávanou odpověď, která může pomoci konkrétnímu tazateli. Mohou tak získat zcela odlišnou motivaci pro řešení právních problémů než při běžné výuce a kvalifikovaněji se budou moci rozhodovat ohledně výběru své budoucí právní profese.

Přihlašování probíhá standardně přes Studijní informační systém. Kapacita 6 studentů v jednom semestru umožňuje věnovat dostatečnou pozornost práce každého studena na všech případech v rámci pravidelných každotýdenních setkání.

Pro zapsání předmětu Praxe v elektronické právní poradně je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Občanské právo hmotné V, Trestní právo III a Správní právo III.

Při řešení dotazů je zapotřebí základní orientace v občanském, trestním a správním právu hmotném. Z oblasti procesního práva je důležitá znalost metod alternativního řešení sporů a orientace v procesních předpisech všech právních odvětví. Výhodou jsou zkušenosti s vyhotovováním právních rešerší.

Předmět Právní praxe v elektronické právní poradně může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Studenti jsou nejprve v rámci seminářů seznámeni se způsobem komunikace s klienty – právními laiky, analýzou skutkového stavu a s přípravou srozumitelných právních rozborů každodenních situací. Hlavní část výuky poté spočívá v samotném zapojení studentů do řešení obdržených dotazů a zpracovávání odpovědí. V odpovědích se dbá na věcnou správnost a stejně tak na srozumitelnost textu pro konkrétního tazatele. Bližší rozvržení výuky a jednotlivých vln zpracovávaných dotazů je obsaženo v kurzu v Moodle.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, kde studenti řeší případy napříč všemi právními odvětví, nejsou žádné studijní opory předepisovány. Studenti vycházejí z literatury a dalších zdrojů podle témat zpracovávaných dotazů. Obecně k právnímu psaní je doporučena kniha:

1. VUČKA, Jan. *Právní psaní.* Praha: C. H. Beck, 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu musí každý student navštěvovat semináře a splnit nejméně 70 % docházky, řádně zpracovat předložené dotazy a odevzdat portfolio z praxe.
4. Portfolio bude vypracováno v předložené šabloně a bude obsahovat:
   - přehled zpracovaných dotazů v pozici prvního a druhého řešitele,
   - dotazy a jejich konečné řešení, které student zpracovával v pozici prvního řešitele v anonymizované podobě,
   - vlastní reflexi práce v rámci praxe.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Tomáš Horáček, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Právní praxe na legislativních útvarech (HXPV0023)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na legislativních útvarech je součástí Legislativního modulu povinně volitelných předmětů.

Praxi lze absolvovat na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy. Seznam ústředních správních úřadů, na nichž lze praxi absolvovat, bude každoročně aktualizován.

Zápis se provádí prostřednictvím speciálního formuláře (více informací níže).

Cílem předmětu je umožnit co nejširší spoluúčast studenta na jednotlivých etapách legislativního procesu probíhajících v rámci daného ústředního správního úřadu. Studenti budou přímo zapojeni do běžného provozu legislativního útvaru. Bude jim umožněno aplikovat teoretické znalosti tvorby právních předpisů.

Studenti vykonávají odbornou praxi v období únor – červen.

Přihlašování probíhá v lednu a v únoru prostřednictvím elektronického formuláře. Kapacita je 5 studentů. Aktuální datum pro přihlašování a odkaz na formulář bude s předstihem zveřejněn ve Studijním informačním systému.

Pro zapsání předmětu Právní praxe na legislativních útvarech je vhodné, aby měl student absolvován předmět Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Právní praxe na legislativních útvarech je zejména:

- podíl na tvorbě textu právních předpisů v gesci daného ústředního správního úřadu (podle aktuálního stavu legislativního procesu jednotlivých připravovaných právních předpisů),
- komunikace s věcnými útvary týkající se formulace věcného řešení,
- účast na vyřizování připomínek k návrhu právního předpisu,
- účast na jednání pracovních orgánů zúčastněných na tvorbě právního předpisu,
- účast na kontrole textu právního předpisu před jeho publikací,
- účast na přípravě svodných stanovisek daného ústředního správního úřadu k legislativním materiálům jiných orgánů.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Platné znění legislativních pravidel vlády.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe na legislativních útvarech je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 6 kreditů.
3. Kolokvium zahrnuje:
   - docházet na pracoviště podle dohodnutého harmonogramu,
   - přiměřeným způsobem se zapojovat do činnosti pracoviště a odevzdávat výstupy na přiměřeně odborné úrovni,
   - dodržovat pokyny pověřeného zaměstnance poskytovatele a interní pravidla poskytovatele,
   - dodržovat fakultní pravidla pro výkon praxe.
4. Při výkonu právní praxe je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Právní praxe ve sportovních asociacích (HXPV0024)

Anotace

Předmět odborné právní praxe – Právní praxe ve sportovních asociacích probíhá zhruba deset týdnů v průběhu zimního semestru (zpravidla jeden až dva dny v týdnu) u sportovních asociací či sportovních klubů v České republice (dle momentální nabídky). Cílem odborné praxe je doplnit a rozšířit výuku tzv. sportovního práva tak, aby student poznal vnitřní strukturu, chod i organizaci práce u příslušného poskytovatele stáže (tj. typicky sportovní asociace s celostátní působností) a praktickou právní agendu v této oblasti. Student si v průběhu praxe vede reflexní deník.

Studenti výkonem praxe rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- získají představu o vnitřní struktuře, chodu, organizaci práce u příslušné právnické osoby v oblasti sportu,
- získají dovednost základní orientace v právní agendě v této oblasti,
- získají schopnost formulovat základní právní podání či jiné dokumenty uvnitř sportovního prostředí (organizace soutěží, individuální rozhodnutí, vnitřní předpisy), popř. navenek (zejména vůči orgánům státu).

Registrace na praxi probíhá individuálně (mimo SIS) v souladu s aktuální nabídkou míst poskytovaných sportovními organizacemi pro příslušný semestr, a to v průběhu předcházejícího letního semestru. Vyhrazuje se právo mezi zájemci o stáž vybrat studenty, kteří mohou dle aktuální nabídky stáž absolvovat.

Pro zapsání předmětu Právní praxe ve sportovních asociacích je vhodné, aby měl student absolvován předmět Sportovní právo.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsah Právní praxe ve sportovních asociacích je zaměřen s ohledem na specifičnost jednotlivých poskytovatelů stáží zpravidla na tyto oblasti:

- seznámení se s vnitřní strukturou příslušné sportovní organizace
- vztahy příslušné sportovní organizace a celostátní, popř. mezinárodní zastřešující sportovní asociace
- vztahy příslušné sportovní organizace ke státu
- interní normativní rámec fungování příslušné sportovní organizace

- individuální právní úkony a další podání či dokumenty v rámci činnosti příslušné sportovní asociace (dle konkrétní situace může jít o smlouvy, žalobní podání, rešerše, zpracování vnitřní dokumentů atp.)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kuklík, J. (et al.) Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012
2. Hamerník, P. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2008

Ostatní literatura:

1. Hamerník, P. Sportovní právo – Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012
2. Kolektiv autorů, Otázky sportovního práva. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008
3. Králík, M. Právo ve sportu, Praha: C.H. Beck, 2001
4. Králík, M. Civilní odpovědnost za sportovní úrazy. Praha: Leges, 2016

Výklad ve starších publikacích nutno korigovat s ohledem na změny v právní úpravě.

Právní předpisy:

1. zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
2. zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik
3. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. zákon č. 440/2015 Z.z., o športe
5. vnitřní předpisy příslušné sportovní organizace

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 6 kreditů.
3. Podmínkou pro splnění předmětu je absolvování praxe v předepsaném rozsahu a předložení vyplněného originálu formuláře potvrzení o praxi (evidence docházky) s podpisem garanta stáže a razítkem. Formulář je dostupný v souborech v informačním systému.
4. Vyplněný formulář potvrzení musí být odevzdán garantovi předmětu nebo ho student doručí prostřednictvím podatelny, a to nejpozději do poloviny ledna. Potvrzení doručená v druhé polovině ledna již nemohou být akceptována s ohledem na nutnost provedení zápisu splnění předmětu před koncem semestru.

JUDr. David Kohout, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na středních školách – kurzy spotřebitelské gramotnosti (Street Law) (HXPV0025)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na středních školách – kurzy spotřebitelské gramotnosti (Street law) přibližuje studentům problematiku spotřebitelského práva prostřednictvím jejich zapojení do výuky vybraných témat z oblasti spotřebitelského práva (např. spotřebitelské smlouvy, reklamace, nakupování online, úvěrové smlouvy, řešení spotřebitelských sporů) na středních školách. Jedná se o populární a také v zahraničí velmi rozšířený způsob výuky práva.

Smyslem blokové výuky je seznámit studenty s vybranými otázkami spotřebitelského práva a základy didaktiky práva a připravit je na praxi na středních školách, kterou v průběhu daného semestru absolvují. Na praxi odcházejí po absolvování úvodní blokové výuky a tzv. minihodin. Minihodiny jsou setkání, na kterých každý student prezentuje jednu svoji připravenou lekci a následně sleduje a komentuje prezentace ostatních. V rámci samotné praxe na školách budou studenti učit celkem osm vyučovacích hodin, z nichž část budou učit sami a část ve dvojici. Úkolem studentů je přibližovat žákům jejich spotřebitelská práva srozumitelnou, interaktivní a zábavnou formou.

Předmět počítá s aktivním zapojením studentů a praxe je časově poměrně náročná, neboť zahrnuje přípravu jednotlivých lekcí, samotnou výuku na střední škole, následný rozbor a sepsání reflexe daného hodiny do reflexního deníku. Na konci semestru je tzv. reflexní setkání, na němž studenti s vyučujícími zhodnotí přínosy praxe.

Praxi na příslušné střední škole, na které budou studenti vyučovat, si mohou po dohodě s vyučujícím domluvit studenti sami, nebo si mohou vybrat z nabídky fakultní, která bude upřesněna na blokové výuce. Nabídka je v průběhu semestru doplňována.

Pro úspěšné absolvování předmětu se student musí aktivně účastnit a připravovat na semináře, plnit průběžné seminární úkoly, řádně absolvovat praxi a odevzdat portfolio skládající se z reflexního deníku a ukázkové hodiny. Zadávání a odevzdávání úkolů bude probíhat prostřednictvím systému Moodle.

Student v rámci předmětu získá pevné základní znalosti z oblasti spotřebitelského práva a právní didaktiky. Účast na předmětu rozvíjí důležité dovednosti, mezi které patří:

- vysvětlování právních otázek laikům,
- prezentační dovednosti,

- spolupráce v malých týmech,
- porozumění právům spotřebitele a schopnost ukázat jejich použití na konkrétních příkladech,
- kritické přemýšlení o právu,
- dobře vnímat propojení mezi právní teorií a praxí,
- základy právní didaktiky.

Všechny tyto dovednosti budou rozvíjeny v rámci praxí na střední škole, účastí na blokové výuce a intenzivní domácí přípravou na jednotlivé lekce.

Předmět vychází z dlouholetých zkušeností s výukou Street Law, které jsou shrnuty v publikaci Právo pro každého (vydala Partners Czech o. p. s.) a také v publikaci URBAN, M. Street Law aneb Jak učit právo na středních školách. Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách. (PF UK, 2013). Více se o předmětu, jeho provázanosti na další předměty i o celém projektu Street Law dozvíte na stránkách www.streetlaw.eu.

Pro zapsání předmětu Praxe na středních školách – kurzy spotřebitelské gramotnosti (Street Law) je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Teorie práva II a Občanské právo hmotné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Veškeré dotazy ohledně praxe mohou studenti pokládat skrze e-mail: spotrebitel@streetlaw.eu.

Sylabus

Předmět Právní praxe na středních školách – kurzy spotřebitelské gramotnosti (Street Law) zahrnuje tyto oblasti:

- pojem spotřebitele,
- spotřebitelské smlouvy,
- smlouvy uzavřené distančním způsobem,
- smlouvy uzavřené mimo obchodní prostory,
- práva z vadného plnění,
- smlouva o spotřebitelském úvěru,
- řešení spotřebitelských sporů,
- základy právní didaktiky,
- interaktivní formy rozšiřování právní gramotnosti laické veřejnosti.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vybrané kapitoly z následujících knih (povinná četba bude upřesněna na semináři):

1. Dohnal, J., ŠPERKA, T. *Spotřebitel: jak být úspěšný v reklamačních řízeních a bránit svá práva před soudem.* Wolters Kluwer, 2013.

2. Wachtlová, L., SLANINA, J. *Zákon o spotřebitelském úvěru: komentář.* C. H. Beck, 2011.
3. Selucká, M. a kol. *Koupě a prodej. Nový občanský zákoník. Společná evropská úprava prodeje*. C. H. Beck, 2013.
4. URBAN, M. *Street Law aneb Jak učit právo na středních školách. Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
5. URBAN, M., FRIEDEL, T. *Jak učit lidská práva na školách?* Praha: Právnická fakulta UK, 2013.

Vybraná judikatura.

Ostatní literatura:

1. Kolektiv autorů. *Právo pro každého – učebnice „Právo pro každý den – Street Law"*, Partners Czech, Praha 2001.
2. URBAN, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, J. a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
3. URBAN, M. *Efektivní strategie formování právního vědomí středoškolských studentů*. Případy z praxe. Praha: Leges, 2013.
4. KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování*. Praha: Portál, 2004.
5. PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 2008.
6. SILBERMAN, M. *101 metod pro aktivní výcvik a vyučování*: *Osvědčené způsoby efektivního vyučování*. Praha: Portál, 1997.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Studenti budou pracovat především s těmito právními předpisy:

1. Ústava České republiky,
2. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,
3. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele,
4. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
    - aktivně se účastnit seminářů, minihodin a reflexního setkání,
    - připravovat se na semináře zejm. plnit všechny průběžné seminární úkoly,
    - řádně absolvovat praxi v délce 8 vyučovacích hodin na střední škole,
    - zpracovat portfolio předmětu obsahující ukázkovou hodinu a reflexe jednotlivých praxí na školách a předmětu (reflexní deník).
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na středních školách I (Street Law) (HXPV0026)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na středních školách I (Street Law) přibližuje studentům problematiku práva prostřednictvím jejich zapojení do výuky práva na vybraných středních školách. Jedná se o populární a také v zahraničí velmi rozšířený způsob výuky práva. V rámci praxe na střední škole spočívající ve výuce práva se studenti učí zejména:

- dobře vnímat propojení mezi právní teorií a praxí,
- kriticky o právu přemýšlet,
- kultivovaně diskutovat,
- spolupracovat v malých týmech,
- vysvětlovat právní otázky laikům,
- zdokonalit své prezentační dovednosti,
- lépe porozumět systému fungování práva i jeho vybraným odvětvím,
- osvojit si základy právní didaktiky.

Předmět se skládá ze dvou základních částí – pravidelných seminářů, které probíhají na fakultě, a samotné praxe na střední škole.

Smyslem pravidelných seminářů, které se konají každý týden, je seznámit studenty se základy didaktiky práva a připravit je na praxi na středních školách spočívající ve výuce práva, kterou studenti v průběhu daného semestru absolvují. Na praxi odcházejí po absolvování pěti úvodních setkání, tj. zhruba 6. seminární týden. Pravidelné fakultní semináře probíhají i v průběhu praxe a fungují pak jako společný prostor pro reflexi školních zkušeností i prostor pro diskuzi o různých přístupech k výuce. Samotná praxe na školách trvá zhruba jeden měsíc (je třeba odučit alespoň 10 vyučovacích hodin).

Předmět počítá s aktivním zapojením studentů a zejména praxe je časově poměrně náročná: studenti budou učit cca 2 hodiny týdně po dobu 5 týdnů s tím, že hodiny budou chystat studenti společně a zpravidla po každé odučené hodině bude následovat i společný rozbor dané hodiny. Úkolem studentů je vyučovat vybrané kapitoly z hlavních právních odvětví (ústavní právo, lidská práva, právo občanské, pracovní, trestní – vždy dle dohody s konkrétní školou) a přibližovat studentům fungování základních právních institutů a institucí. Výuka studentů zpravidla končí simulovaným soudem, který studenti fakulty přichystají pro své středoškolské studenty.

Praxi na příslušné střední škole, na které budou studenti vyučovat, si mohou po dohodě s vyučujícím domluvit studenti sami, nebo si mohou vybrat z nabídky fakultní – pravidelně spolupracujeme s Gymnáziem Jana Nerudy, Gymnáziem Jana Keplera, Gymnáziem Nad Alejí, Gymnáziem Nad Štolou, Gymnáziem Na Vítězné pláni a Československou obchodní akademií v Resslově ulici (nabídka pro konkrétní semestr bude upřesněna na začátku semestru).

Předmět vychází z dlouholetých zkušeností s výukou Street Law, které jsou shrnuty v publikaci Právo pro každého (vydala o. p. s. Partners Czech) a také publikaci URBAN, M. Street Law aneb Jak učit právo na středních školách. Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách. (PF UK, 2013). Kurz také neustále vylepšujeme na základě zpětné vazby od studentů i zkušeností ze zahraničí. Více se o předmětu, jeho provázanosti na další předměty i o celém projektu Street Law dozvíte na stránkách www.streetlaw.eu.

Pro zapsání předmětu Právní praxe na středních školách I (Street Law) je vhodné, aby měl student absolvován předmět Teorie práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu se budeme věnovat následujícím tématům. S aktuálním sylabem budou studenti seznámeni na prvním semináři.

- Úvodní informace o semináři, výuce a praxích
- Základní porce právní didaktiky
- Jak plánovat hodiny? Jak učit jednu látku několika různými způsoby? Jaký z nich kdy zvolit?
- Simulované soudy (moot courty) pro studenty
- Co nejdůležitějšího potřebuji vědět předtím, než začnou praxe na školách
- Jak úspěšně pracovat se zkušenostmi z praxe I.
- Jak úspěšně pracovat se zkušenostmi z praxe II.
- Jak úspěšně pracovat se zkušenostmi z praxe III.
- Prezentační dovednosti pro právníky
- Závěrečný seminář

Každý ze studentů současně před odchodem na praxi absolvuje jedno setkání týkající se minihodin (konkrétní časy domluvíme na semináři), na kterém bude sám prezentovat svoji hodinu a také sledovat a komentovat prezentace ostatních.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. URBAN, M. *Street Law aneb Jak učit právo na středních školách.* Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. (dostupné na: http://streetlaw.eu/dokumenty/2)
2. PETTY, G. *Moderní vyučování.* Praha: Portál, 2008.

Ostatní literatura:

1. FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování.* Praha: Portál, 1997.
2. Kolektiv autorů. *Právo pro každého – učebnice „Právo pro každý den – Street Law".* Partners Czech, Praha 2001.
3. KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování.* Praha: Portál, 2004.
4. SILBERMAN, M. *101 metod pro aktivní výcvik a vyučování: Osvědčené způsoby efektivního vyučování.* Praha: Portál, 1997.
5. URBAN, M. *Efektivní strategie formování právního vědomí středoškolských studentů. Případy z praxe.* Praha: Leges, 2013.
6. URBAN, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, J. a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
7. URBAN, M., FRIEDEL, T. *Jak učit lidská práva na školách?* Praha: Právnická fakulta UK, 2013.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - pravidelně chodit na semináře (povoleny jsou dvě absence),
   - připravovat se na semináře, zejména pravidelně vypracovávat zadané domácí úkoly,
   - aktivně se účastnit debat na seminářích,
   - řádně absolvovat praxi,
   - vyhotovit portfolio z praxe, které bude obsahovat reflexní deník, plány hodin, hodnocení od kolegů i středoškolského vyučujícího a další náležitosti (podrobnosti upřesníme na seminářích).
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na středních školách II (Street Law) (HXPV0027)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na středních školách II (Street law) navazuje na Právní praxi na středních školách I (Street Law), která přiblížila studentům problematiku práva prostřednictvím představení základů didaktiky práva a následného zapojení studentů do výuky práva na vybraných středních školách. Umožnila tím studentům práv vnímat propojení mezi právní teorií a praxí, učila je kriticky o právu přemýšlet, kultivovaně diskutovat, spolupracovat v malých týmech, vysvětlovat právní otázky laikům, zdokonalit své prezentační dovednosti, pomohla jim lépe porozumět systému fungování práva i jeho vybraným odvětvím.

Pokračování této praxe je určeno pro ty její absolventy, kteří mají i nadále zájem rozšiřovat své didaktické a odborné znalosti, dovednosti a hodnoty prostřednictvím práva na vybraných středních školách. Oproti předchozímu předmětu budou pracovat daleko samostatněji (zpravidla budou vyučovat sami, jakkoli to není podmínkou), jejich úkolem bude vystavět a posléze i odučit celé tematické celky, jejich kontakt s fakultním vyučujícím bude méně častý než při předchozí praxi. V neposlední řadě pak jejich praxe bude delší – měla by obsáhnout minimálně 30 vyučovacích hodin, zpravidla na časové ploše alespoň čtyř měsíců.

Během praxe studenti dochází na setkání s fakultním učitelem. Vyučující současně poskytuje studentům nezbytnou podporu a je připraven s nimi individuálně konzultovat otázky týkající se jejich praxe. Semináře na fakultě se nekonají pravidelně, ale vždy jen po domluvě s vyučujícím předmětu tak, aby vhodně doplňovaly probíhající praxi studentů. Studenti si během celé praxe vedou reflexní deník, který posléze zpřístupní vyučujícímu praxe.

Zápis předmětu Právní praxe na středních školách II (Street Law) je podmíněn zápisem předmětu Právní praxe na středních školách I (Street Law). Absolvování předmětu Právní praxe na středních školách II (Street Law) je podmíněno absolvováním předmětu Právní praxe na středních školách I (Street Law).

Předmět Právní praxe na středních školách II (Street Law) může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň se odvíjí od domluvy konkrétního studenta s vybranou střední školou, nelze ji předem přesně vymezit. Je nicméně stanoveno, že student má v rámci své praxe odučit alespoň 30 vyučovacích hodin, zpravidla na časové ploše minimálně čtyř měsíců.

Obsahem praxe je zejména:

- výuka na vybrané střední škole,
- zpracovávání zkušeností z výuky a jejich zapracovávání do nových hodin,
- vedení reflexního deníku,
- pravidelná reflexní setkání s vyučujícím praxe,
- závěrečná zkouška.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. URBAN, M. *Street Law aneb Jak učit právo na středních školách.* Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. (dostupné na: http://streetlaw.eu/dokumenty/2)
2. PETTY, G. *Moderní vyučování.* Praha: Portál, 2008.

Ostatní literatura:

1. FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování.* Praha: Portál, 1997.
2. Kolektiv autorů. *Právo pro každého – učebnice „Právo pro každý den – Street Law".* Partners Czech, Praha 2001.
3. KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování.* Praha: Portál, 2004.
4. SILBERMAN, M. *101 metod pro aktivní výcvik a vyučování: Osvědčené způsoby efektivního vyučování.* Praha: Portál, 1997.
5. URBAN, M. *Efektivní strategie formování právního vědomí středoškolských studentů. Případy z praxe.* Praha: Leges, 2013.
6. URBAN, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, J. a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
7. URBAN, M., FRIEDEL, T. *Jak učit lidská práva na školách?* Praha: Právnická fakulta UK, 2013.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu. Předpokladem pro její absolvování je získání zápočtu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. V rámci ústní zkoušky studenti referují o svých zkušenostech z učení, vztahují je k příslušné teorii a prostudované literatuře a diskutují o nich s vyučujícím praxe.
4. Zápočet student získá za kumulativní splnění následujících podmínek:
    - odučení minimálně 30 vyučovacích hodin,
    - řádné absolvování praxe,
    - vyhotovení reflexního deníku a jeho včasné odevzdání.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Street Law pro pokročilé (HXPV0028)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Street law pro pokročilé navazuje na Právní praxi na středních školách I (Street Law), v rámci které si studenti osvojili základy právní didaktiky a získali zkušenosti s výukou práva na konkrétní střední škole. Předmět je určen těm studentům, kteří mají i nadále zájem rozšiřovat své didaktické a odborné znalosti a dovednosti prostřednictvím výuky práva. Úkolem studentů v tomto předmětu je podílet se na výuce v rámci aktivit programu Street Law zaměřených na zvyšování právní gramotnosti. Konkrétní obsah praxe bude u každého studenta odlišný, typicky nicméně půjde o kombinaci následujících aktivit:

- „na klíč" připravený a zorganizovaný simulovaný soud (moot court),
- odučení ukázkové interaktivní hodiny práva,
- organizace návštěvy skutečného soudního jednání,
- koučování středoškolského týmu v soutěži Mezinárodní Středoškolský Moot Court, který simuluje přípravu podání a jednání před Evropským soudem pro lidská práva,
- výuka semináře k právnímu tématu ve věznici,
- zpracování zadaného tématu (zejm. aktuální právní případy) do podoby ukázkového plánu hodiny,
- interaktivní seznámení uchazečů o studium na PF UK s podobou studia na fakultě.

Během praxe studenti dochází na setkání s vyučujícím praxe. Vyučující současně poskytuje studentům nezbytnou podporu a je připraven s nimi individuálně konzultovat otázky týkající se jejich praxe. Semináře na fakultě se nekonají pravidelně, ale vždy jen po domluvě s vyučujícím předmětu tak, aby vhodně doplňovaly probíhající praxi studentů. Studenti si během celé praxe vedou reflexní deník, který posléze zpřístupní vyučujícímu praxe.

Přihlašování na předmět probíhá výhradně prostřednictvím e-mailu vyučujícího dr. Michala Urbana (urban@prf.cuni.cz).

Zápis předmětu Street Law pro pokročilé je podmíněn zápisem předmětu Právní praxe na středních školách I (Street Law). Absolvování předmětu Street Law pro pokročilé je podmíněno absolvováním předmětu Právní praxe na středních školách I (Street Law). Při podání žádosti o prominutí rekvizity je možné předmět zapsat také na základě předchozího splnění předmětu HXPV0025 Právní praxe na středních školách – kurzy spotřebitelské gramotnosti (Street Law).

Podmíněnost zápisu je stanovena z důvodu nezbytného předchozího prokázání didaktických a odborných znalostí a dovedností ve výuce práva.

Předmět Street Law pro pokročilé může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK).

Sylabus

Předmět odborné právní praxe – Street law pro pokročilé je prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň se odvíjí od domluvy studenta s vyučujícím praxe a od konkrétní kombinace jednotlivých aktivit, které bude student v rámci praxe vykonávat.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. URBAN, M. *Street Law aneb Jak učit právo na středních školách.* Materiály k předmětu Právní praxe na středních školách. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013. (dostupné na: http://streetlaw.eu/dokumenty/2)
2. PETTY, G. *Moderní vyučování.* Praha: Portál, 2008.

Ostatní literatura:

1. FISHER, R. *Učíme děti myslet a učit se: praktický průvodce strategiemi vyučování.* Praha: Portál, 1997.
2. Kolektiv autorů. *Právo pro každého – učebnice „Právo pro každý den – Street Law".* Partners Czech, Praha 2001.
3. KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele: cesty k lepšímu vyučování.* Praha: Portál, 2004.
4. SILBERMAN, M. *101 metod pro aktivní výcvik a vyučování: Osvědčené způsoby efektivního vyučování.* Praha: Portál, 1997.
5. URBAN, M. *Efektivní strategie formování právního vědomí středoškolských studentů. Případy z praxe.* Praha: Leges, 2013.
6. URBAN, M. Prakticky orientované metody výuky – historie, přínosy, rizika. In KUKLÍK, J. a kol. *Metodologie praktických forem právního vzdělávání.* Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
7. URBAN, M., FRIEDEL, T. *Jak učit lidská práva na školách?* Praha: Právnická fakulta UK, 2013.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Ke splnění předmětu je vyžadováno kumulativní splnění obou následujících podmínek:
   - řádné absolvování praxe,
   - vyhotovení reflexního deníku a jeho včasné odevzdání,
   - závěrečné reflexní setkání s vyučujícím praxe.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Parlament České republiky – teorie a praxe (HXPV0029)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborné právní praxe Parlament České republiky – teorie a praxe je věnován nejdůležitějším aspektům uspořádání a činnosti Parlamentu České republiky. Zabývá se postavením a činnostmi poslance a senátora, lobbingem a legislativním procesem včetně jeho kontroly Ústavním soudem. Kurz je doplněn praxí v obou komorách Parlamentu (vždy jeden den v týdnu). Výuka kombinuje právní a politologický přístup, zkoumá i lobbing a další parlamentní jevy. Hlavní důraz je kladen na styk s poslanci a odborníky z parlamentního prostředí a účast na přípravě studií, které podporují odbornou úroveň poslanecké a senátorské iniciativy, popř. aktivity směřující k podávání pozměňovacích návrhů k návrhům zákonů. Struktura kurzu se kromě ústavního práva a politologie dotýká i práva EU, když je vysvětlována role výborů pro unijní záležitosti v legislativním procesu EU. V dosavadní formě byl předmět založen v r. 2009 a byl vyučován každý rok. Byl vždy velmi úspěšný, a to jak ohlasem účastníků, tak výsledky, které byly použity v odborných útvarech Parlamentu. Z dosavadního předmětu vzniklo i několik článků, publikovaných v odborném tisku. Předmět může studovat jen velmi omezený počet studentů – vzhledem k omezeným možnostem vstupu studentů do Poslanecké sněmovny a Senátu, které jsou pro praxi studentů nezbytné.

Předmět je spojen se stáží v Poslanecké sněmovně nebo Senátu, která vyžaduje 4-6 hodin práce týdně přibližně po dobu 2 měsíců. Práce se provádí v komoře nebo částečně z domova. Prosíme studenty s vysokým pracovním vytížením, aby se na předmět nehlásili. Předmět je určen pro studenty druhého a vyššího ročníku.

Z pohledu dovedností, které student absolvováním předmětu získá, platí, že se jedná o předmět z kategorie předmětů odborné právní praxe. Proto poskytnuté teoretické zázemí (zejm. formou přednášek) je rozšířením znalostí z oblasti ústavního práva, avšak těžiště předmětu spočívá na jejich aplikaci a kritickém hodnocení, a to především v průběhu stáže v Poslanecké sněmovně nebo Senátu. Student během své stáže aktivně participuje na činnosti útvarů dané komory, a proto se naučí připravovat a formulovat právní listiny, identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení, jakož i používat právní informační systémy. Zároveň se při zpracování zadaných výstupů naučí na jedné straně vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí, na straně druhé analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argumenty a protiargumenty. Získávání daných znalostí je pak doprovázeno kooperací studenta se zodpovědnou osobou dané komory, která dohlíží na práci studenta a vede jej směrem k získání předmětných dovedností.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Politologie a Státověda a alespoň zapsán předmět Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Parlament České republiky – teorie a praxe je vyučován v souladu se svým účelem, jímž je seznámení posluchačů s Parlamentem České republiky a jeho fungováním. Výuka probíhá formou přednášek, které jsou uspořádány jako diskuse se studenty. Témata přednášek jsou pouze rámcová, mohou být v diskusi pozměněna a posunuta vzhledem k preferencím studentů nebo hosta předmětu, případně aktuality:

1. Postavení poslance a senátora – právní úprava a praktické problémy - J. Kysela
2. Odborná podpora poslanců a senátorů (stranické think tanks, lobbing, vysoké školy, úřednická parlamentní podpora, asistenti) - J. Syllová
3. Vybrané externí vlivy na rozhodování Parlamentu (lobbing) - J. Syllová, popř. lobbista jako host
4. Práce člena parlamentu – otázky týkající se nezávislosti a volného mandátu – diskuse se senátorem nebo poslancem a pracovníkem poslaneckého nebo senátorského klubu - J. Syllová a hosté
5. Legislativní činnost v Poslanecké sněmovně - J. Syllová, jako host odborný referent legislativního odboru Kanceláře Poslanecké sněmovny
6. Orgány komor v komparativním kontextu; činnost senátní komise pro Ústavu ČR a parlamentní procedury a podobných sněmovních útvarů - J. Kysela
7. Vliv národních parlamentů na rozhodování orgánů EU, zadání úkolu na hodnocení slučitelnosti českého předpisu s právem EU - J. Syllová a odborník pro práci výboru pro unijní záležitosti jedné z komor Parlamentu
8. Role judikatury v legislativě - J. Kysela
9. Procedura Ústavního soudu při soudní kontrole ústavnosti zákonů (alternativně návštěva Ústavního soudu a diskuse s ústavním soudcem) - J. Syllová
10. Vliv ESLP na legislativu v ČR - J. Syllová, doplněno diskusí se zmocněncem České republiky u Evropského soudu pro lidská práva JUDr. Vítem Schormem (nebo pracovníkem jeho útvaru),
11. Aktuální záležitosti, zkouška

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kolář, P., Kysela, J., Syllová, J., Geogiev, J., Pecháček, Š. Parlament České republiky. Praha: Leges, 2013.
2. Kysela, J. (ed). Dvacet let Senátu Parlamentu České republiky v souvislostech. Praha: Leges 2016.
3. Pítrová. L. Evropská dimenze legislativního procesu. Praha: Leges 2016.

4. Gerloch, A., Maršálek, P. (eds.) Zákon v kontinentálním právu. Praha: Eurolex Bohemia, 2004.
5. Bohadlo, J. et alii (eds.) Legislativní proces (teorie a praxe). Praha: Ministerstvo vnitra 2011.
6. Gerloch, A., Kysela, J. (eds.), Tvorba práva v České republice po vstupu do EU. Praha: ASPI, 2007.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů
2. Zákon č. 107/1999 Sb., o jednacím řádu Senátu, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Parlament České republiky – teorie a praxe je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje písemnou práci, která je ústně představena před kolegy, a dále písemný test, jehož část se týká znalostí získaných v předmětu, část je hodnotící ve vztahu k osobám, se kterými se studenti setkají.
4. U písemného testu je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe v oblasti zdravotnického práva (HXPV0030)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe v oblasti zdravotnického práva lze alternativně absolvovat u jednoho z následujících poskytovatelů praxe:

1. Ministerstvo zdravotnictví – Oddělení podpory práv pacientů
2. Právní poradna spolku MedLaw z. s.
3. Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (ÚVN)

Zápis předmětu probíhá standardně přes Studijní informační systém. Při zápisu bude umožněn zápis jednoho ze tří rozvrhových lístků. Volbu mezi poskytovateli provádí student tím, že si zapíše příslušný rozvrhový lístek přidělený jím vybranému poskytovateli praxe.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Zdravotnické právo I.

Předmět Právní praxe v oblasti zdravotnického práva může být opakovaně zapisován, i když je absolvován (čl. 6 odst. 4 Pravidel pro organizaci studia na PF UK). Opakovaný zápis předmětu je umožněn za účelem vykonání praxe u toho poskytovatele, u kterého student v rámci tohoto předmětu praxi zatím neabsolvoval.

1. Ministerstvo zdravotnictví – Oddělení podpory práv pacientů

V rámci praxe se studenti zapojí do činnosti nového oddělení Ministerstva zdravotnictví, které se zabývá podporou práv pacientů skrze jejich zapojení do řízení a procesů v oblasti zdravotnictví. Náplní praxe budou zejména právní rešerše, příprava podkladů pro jednání, účast na jednání (často i na vysoké úrovni), podílení se na přípravě akcí oddělení, účast na akcích souvisejících s agendou oddělení (např. různých vzdělávacích akcích), vypracování odpovědí na dotazy pacientů zaslané ministerstvu. Vzhledem k širokému tematickému záběru oddělení je možné zaměření praxe na určitou oblast v rámci českého zdravotnictví.

Studenti díky této praxi:

- se seznámí s činností Oddělení podpory práv pacientů a s aktuálně řešenými tématy zdravotnického práva v jeho gesci;
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů;

- budou pracovat na své dovednosti vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat relevantní právní normy, soudní rozhodnutí a další informace;
- posílí dovednost vhodně právní argumenty formulovat a prezentovat;
- zlepší si dovednost právního psaní přípravou a formulováním podkladů pro činnost oddělení.

Praxe probíhá v rozsahu 90 hodin zpravidla v období 30. března až 8. května, orientačně dva (tři) dny v týdnu. Termíny jsou rámcové, záleží na stážistech, zda jim bude lépe vyhovovat chodit dva nebo tři dny v týdnu, poskytovatel praxe má snahu studentům vyjít vstříc v případě dalších školních povinností. Preferováni jsou uchazeči ze 4. a vyšších ročníků.

2. Právní poradna spolku MedLaw z. s.

V rámci praxe se studenti zapojí do činnosti právní poradny zaměřené na poskytování právního poradenství v oblasti zdravotnického práva. Řešením konkrétních případů z praxe budou mít studenti možnost rozšířit si své teoretické znalosti zdravotnického práva. Praxe bude probíhat formou pravidelných setkání s mentorem a dalšími členy spolku. Na setkáních budou studenti diskutovat o dotazech zaslaných do právní poradny a budou se podílet na přípravě odpovědí na ně.

Studenti díky této praxi:

- budou lépe schopni identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení;
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů;
- v rámci práce skupiny se naučí formulovat a prezentovat relevantní argumenty a naučí se týmové spolupráci.

Jedná se o právní poradnu spolku MedLaw z. s., jehož snahou je srozumitelným způsobem zprostředkovávat informace z oblasti zdravotnického práva směrem k laické i odborné zdravotnické veřejnosti. Jednou z činností MedLaw z. s. je poskytování bezplatného právního poradenství v rámci online právní poradny. Provoz poradny zajišťují studenti Právnické fakulty Univerzity Karlovy pod odborným dohledem právníků specializujících se na oblast medicínského práva. Praxe probíhá v rozsahu 80 hodin od začátku března do konce dubna. Každý týden probíhá na fakultě setkání studentů s vyučujícím, zbytek času tvoří domácí práce.

3. Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (ÚVN)

V rámci praxe se studenti zapojí do činnosti Odboru právního ÚVN. Vzhledem k širokému spektru činností Odboru právního je možné zaměření praxe na určitou oblast práva. Studenti se mohou věnovat zejména zdravotnickému, částečně i pak správnímu právu, trestnímu právu nebo veřejným zakázkám. Nedílnou součástí praxe jsou i právní specifika státní příspěvkové organizace včetně problematiky Právní služby Armády České republiky. Část praxe probíhá i v Komunitním centru pro válečné veterány, kde se studenti mohou zapojit do činnosti právní poradny zaměřené na poskytování právního poradenství pro válečné veterány a jejich osoby blízké, a to při řešení životních situací v kontextu oblastí práva uvedených výše.

Studenti díky této praxi:

- získají odborné zkušenosti s činností právního útvaru v prostředí celosvětově uznávaného špičkového zdravotnického zařízení;
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů;
- posílí dovednost vhodně formulovat a prezentovat právní argumenty v reálném prostředí poskytovatele zdravotních služeb;
- zlepší si dovednost právního psaní přípravou a formulováním podkladů pro činnost odboru.

Praxe probíhá v rozsahu 80 hodin. Dle dohody studenti dochází 1–2 x týdně do ÚVN. Část praxe může probíhat distanční formou při dodržení plnění zadaných úkolů. Mentor praxe má snahu studentům vyjít maximálně vstříc v případě dalších školních povinností. Každý student bude mít vždy zpětnou vazbu od svého mentora. Preferováni jsou uchazeči ze 4. a vyšších ročníků.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit, sylabus je obecný a spíše orientační.

1. Ministerstvo zdravotnictví – Oddělení podpory práv pacientů

Studenti se budou v obecné rovině věnovat tématu zapojení pacientů, potažmo pacientských organizací, jakožto důležitých aktérů ve zdravotnictví. Budou se zabývat jeho podpůrnými faktory, jako je vzdělávání a informování pacientů či financování pacientských organizací. Konkrétně se budou moci soustředit na zapojení pacientů např. v oblasti duševního zdraví, úhrady zdravotní péče (vč. inovativní léčby a zdravotnických prostředků), zdravotně-sociálního pomezí, kvality poskytované péče apod. Studenti budou dále zodpovídat dotazy pacientů zaslané ministerstvu v oblasti práv pacientů a budou se moci věnovat dílčím agendám oddělení, jako jsou lidská práva či zdravotní gramotnost. Úkoly jim budou přidělovány, pokud možno po domluvě a za zohlednění jejich zaměření a dalšího předpokládaného směřování.

2. Právní poradna spolku MedLaw z. s.

Náplní odborné praxe je zejména:

- teoretická výuka zaměřená na nejčastěji dotazovaná témata (práva pacienta, práva a povinnosti zdravotnických pracovníků a poskytovatelů zdravotních služeb, informovaný souhlas, povinná mlčenlivost, zdravotnická dokumentace, stížnosti apod.), probíhat bude formou vyhledávání relevantních ustanovení právních předpisů, relevantní judikatury apod. a jejich aplikace na konkrétní situace;
- praktická výuka zaměřená na vypracovávání návrhů odpovědí na dotazy přijaté prostřednictvím online právní poradny a následnou diskuzi o vypracovaných návrzích s ostatními studenty a tutorem;
- možná spolupráce s MedLaw z. s. v souvislosti s dalšími jeho činnostmi.

Cílem odborné praxe je zprostředkovat studentům hlubší teoretické pochopení vybraných témat z oblasti zdravotnického práva, a to jak formou teoretické, tak formou praktické výuky navázané

na činnost právní poradny. Prostřednictvím zapojení se do jejího chodu mohou studenti získat přehled, jaké situace pacienti, zdravotničtí pracovníci apod. v praxi řeší.

3. Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (ÚVN)

Cílem odborné praxe je zprostředkovat studentům hlubší praktické i teoretické pochopení fungování právního týmu při zohlednění specifik státní příspěvkové organizace a Právní služby Armády České republiky. Studenti se budou v obecné rovině věnovat tématům veřejného i soukromého práva. Praxe je nejvíce zaměřena na zdravotnické právo, konkrétně na práva a povinnosti zdravotnických pracovníků, pacientů, zdravotnickou dokumentaci apod. S veřejným právem se pak studenti budou setkávat například při výběrových řízení při pořizování majetku a služeb nebo při řešení agendy svobodného přístupu k informacím. V rámci praxe v ÚVN mají studenti jedinečnou možnost seznámit se s procesy právního poradenství poskytovaného válečným veteránům a jejich rodinným příslušníkům. Úkoly budou studentům přidělovány mentorem, pokud možno po předchozí domluvě a se zohledněním jejich zaměření a dalšího předpokládaného profesního směřování.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Mach, J., Buriánek, A., Záleská, D., Máca, M., Vráblová, B. *Zákon o zdravotních službách. Zákon o specifických zdravotních službách. Praktický komentář.* Praha: Wolters Kluwer, 2018.
2. Šustek, P., Holčapek, T. a kol. *Zdravotnické právo.* Praha: Wolters Kluwer, 2017.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování,
2. zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách,
3. zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů,
4. zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů,
5. disciplinární řád České lékařské komory.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Podmínky úspěšného absolvování kontroly studia předmětu se liší podle poskytovatele odborné právní praxe a jsou specifikovány níže.

    - **Ministerstvo zdravotnictví – Oddělení podpory práv pacientů**

      Podmínkou úspěšného absolvování praxe je aktivní účast studentů na činnosti oddělení dle anotace. Úspěšným absolventům bude vydáno potvrzení o absolvování praxe ve formě vyhodnocení studijní stáže.

- **Právní poradna spolku MedLaw z. s.**

  Podmínkou úspěšného absolvování praxe v právní poradně je pravidelná docházka na setkání s mentorem a ostatními studenty (je vyžadována účast na min. 80 % setkání). Dále zpracování zadané domácí práce před každým setkáním s mentorem, která bude spočívat v případě odpovědí na dotazy přijaté prostřednictvím právní poradny a zpracovávání rešerší k vybraným tématům z oblasti zdravotnického práva.

- **Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (ÚVN)**

  Podmínkou úspěšného absolvování je aktivní účast studentů na činnostech a úkolech Odboru právního ÚVN. Úspěšným absolventům bude vydáno potvrzení o absolvování praxe ve formě vyhodnocení studijní stáže.

4. Student vždy odevzdá potvrzení o řádném absolvování praxe (vyhodnocení studijní stáže od poskytovatele) obsahující zejm. identifikaci studenta, informaci o době konání praxe a o naplnění předepsaného rozsahu praxe, datum, podpis a razítko poskytovatele praxe (vzor je dostupný v souborech v informačním systému).
5. Potvrzení student odevzdá do poloviny ledna (zimní semestr) / do poloviny září (letní semestr) na sekretariátu centra právních dovedností nebo doručí centru prostřednictvím podatelny.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Petr Šustek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe v oblasti ochrany lidských práv (HXPV0032)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe v oblasti ochrany lidských práv nabízí studentům možnost absolvovat stáž u vybrané státní instituce či neziskové organizace zabývající se ochranou lidských práv, a tím prohlubovat jejich znalosti a dovednosti v této oblasti.

Studenti mohou využít zprostředkování stáže prostřednictvím centra právních dovedností, nebo mohou navrhnout též absolvování stáže vlastní (volbu je nutné předem zkonzultovat).

Studenti díky této praxi s přihlédnutím ke konkrétnímu poskytovateli:

- lépe porozumí fungování lidských práv v praxi,
- budou schopni identifikovat přednosti a limity systému ochrany lidských práv v konkrétní oblasti,
- budou lépe schopni identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů,
- v rámci práce s kolegy se naučí formulovat a prezentovat relevantní argumenty a naučí se týmové spolupráci,
- zlepší si znalosti práva v konkrétní oblasti dle příslušné praxe,
- naučí se pracovat s reflexí vlastních zkušeností z praxe.

Stáž bude probíhat v rozsahu minimálně 40 hodin dle domluvy studenta a příslušné instituce. Během celé praxe si studenti vedou reflexní portfolio a účastní se reflexních setkání s vyučujícím kurzu, která se konají na fakultě.

Studenti jsou vybíráni na základě motivačních dopisů – zohledněna je motivace studenta, ale také absolvování vybraných povinných i výběrových předmětů zaměřených na lidská práva. Zájemcům o praxi se doporučuje alespoň základní orientace v právním řádu ČR, jeho základní struktuře a institutech. Z toho důvodu je vhodné, aby měl student absolvované předměty Teorie práva II a Ústavní právo I. Absolvování kurzu Ústavní právo II je výhodou. Praxe z toho důvodu není vhodná pro studenty 1. ročníku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe, nelze ji předem přesně vymezit.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury zejména z práva ústavního a správního.

Základní právní předpisy:

Studenti budou pracovat především s těmito právními předpisy:

1. Ústava České republiky,
2. Listina základních práv a svobod.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování předmětu je nutné:
   - absolvovat praxi u poskytovatele v rozsahu nejméně 40 hodin,
   - účastnit se všech reflexních setkání na fakultě,
   - včas a řádně vypracovat a odevzdat portfolio praxe,
   - odevzdat potvrzení o řádném absolvování praxe.
4. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Michal Urban, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Právní praxe na Ministerstvu obrany (HXPV0033)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe na Ministerstvu obrany spočívá v zapojení do činnosti ministerstva na Legislativním a právním odboru MO s tím, že v průběhu samotné praxe student vystřídá různé úseky tohoto odboru, případně se domluví na zaměření na jeden konkrétní úsek. Praxe probíhá v rozsahu alespoň 80 hodin po dobu jednoho semestru. Cílena je na studenty osmého a vyššího semestru, podmínkou k výkonu praxe je občanství ČR z důvodu stupně utajení „vyhrazené" a složené zkoušky, které jsou uvedeny v části „podmínky zápisu".

Studenti díky této praxi:

- porozumí fungování výše uvedeného pracoviště Ministerstva obrany,
- použijí své dosavadní znalosti v praxi,
- rozšíří si své znalosti i praktické zkušenosti v mnoha oborech práva i způsobech jejich aplikace,
- nabydou řadu komunikačních dovedností a stávající si rozšíří.

Podmínky zápisu. Přihlašování probíhá pouze prostřednictvím e-mailu vyučujícího s uvedením motivace k výkonu této praxe. Před přihlášením na praxi je nutné, aby měl student absolvované předměty Občanské právo hmotné V, Pracovní právo II, Správní právo IV a Trestní právo IV. Předchozí splnění PVP Právo a bezpečnost státu je výhodou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, jehož konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji předem přesně vymezit, není stanoven standardní sylabus. Podrobná náplň praxe bude specifikována na prvním setkání.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Bude vhodné, když zájemci o praxi budou mít zájem o otázky zajišťování obrany a bezpečnosti státu. Vhodným zdrojem informací mohou být namátkou následující publikace:

1. Pavlíček, V. a kol. *Právo a bezpečnost státu (sborník statí).* Právnická fakulta UK, Praha, 2002.

2. Pavlíček, V. a kol. *Bezpečnost České republiky a potřeba ústavních změn (sborník příspěvků).* Právnická fakulta UK, Praha, 2004.
3. PIKNA, B. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie.* 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016.

Právní předpisy a další zdroje budou upřesněny vyučujícím, respektive vedoucím praxe v rámci Ministerstva obrany.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 6 kreditů.
3. Student se musí zúčastnit celé praxe v předepsaném časovém rozsahu a dodržovat pravidla PF UK pro výkon praxe, jakož i pravidla dohody mezi PF UK a Ministerstvem obrany, stejně jako pravidla stanovená ministerstvem.
4. Student odevzdá potvrzení splnění praxe a absolvuje závěrečné setkání s vyučujícím.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Jan Kudrna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Právní praxe – praxe na soudech (správní úsek) (HXPV0034)

Anotace

Povinně volitelný předmět odborných právních praxí Právní praxe – praxe na soudech (správní úsek) je součástí studijního modulu Správní právo. Praxe je vykonávána na správním úseku Městského soudu v Praze. Informace o místě praxe bude v případě rozšíření aktualizována. Praxe probíhá deset týdnů během zimního semestru (únor – červen, celkem 80 hodin, zpravidla jeden až dva dny v týdnu). Cílem předmětu je doplnit a rozšířit výuku správního práva tak, aby student poznal vnitřní strukturu, chod i organizaci práce správního úseku Městského soudu v Praze, ale i obsah práce konkrétního soudce tohoto soudu. Studenti se zblízka seznámí s praktickými aspekty fungování správního soudnictví. Budou moci propojovat teoretické znalosti a znalosti platné právní úpravy s poznáním v reálném prostředí. Rámcová náplň je určena sylabem a programem odborné praxe, konkrétní podobu určuje pověřený soudce. Vedle toho probíhají v průběhu období praxe konzultace s garantem předmětu zaměřené nejprve na ověření znalosti právního rámce, později na reflexi z průběhu praxe a v závěru na celkové zhodnocení. Zápis předmětu se provádí prostřednictvím studijního informačního systému. Počet míst pro výkon praxe je každoročně omezen na 5 studentů, rozhoduje včasnost zápisu.

Pro zápis předmětu Právní praxe – praxe na soudech (správní úsek) se vyžaduje, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Správní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Právní praxe – praxe na soudech (správní úsek) je absolvování konkrétních vybraných úkonů ve stanovených agendách pod dohledem soudce. Podrobný program odborné praxe je uveden v samostatném dokumentu.

Zahrnuje a dále specifikuje tyto body:

- rozhovor s místopředsedou krajského soudu pro oblast správního úseku – organizace soudu, soudce a jeho tým, specifika správního soudnictví;
- seznámení s organizací práce na správním úseku krajského soudu, včetně právních předpisů toto upravujících;
- pravomoc soudu ve správním soudnictví;
- činnost soudu před zahájením řízení;
- řízení ve správním soudnictví – práce se spisem po zahájení řízení;

- jednání soudu;
- rozhodnutí;
- opravné prostředky a/nebo cvičné jednání.

Literatura (studijní opory)

Základní právní předpisy:

1. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
2. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích, ve znění pozdějších předpisů.
3. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
4. Sbírka rozhodnutí Nejvyššího správního soudu
5. Komentářová literatura k soudnímu řádu správnímu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní praxe – praxe na soudech (správní úsek) je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kolokvium zahrnuje:
   - docházet na pracoviště podle dohodnutého harmonogramu,
   - přiměřeným způsobem se zapojovat do činnosti pracoviště a odevzdávat výstupy na přiměřeně odborné úrovni,
   - dodržovat pokyny pověřeného soudce a dodržovat pravidla pracoviště,
   - dodržovat fakultní pravidla pro výkon praxe.
4. Úspěšné absolvování kolokvia je dále podmíněno odevzdáním vyplněného formuláře potvrzení o praxi (evidence docházky) s podpisy soudců a razítkem soudu musí být doručen do boxu Potvrzení o splnění soudních praxí umístěného v podatelně fakulty nejpozději do poloviny ledna.
5. Při výkonu právní praxe je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Jiří Rajchl, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍCH DOVEDNOSTÍ

Ochrana lidských práv v teorii i praxi II (HXPV0035)

Anotace

Předmět odborné právní praxe Ochrana lidských práv v teorii i praxi II navazuje na předmět Ochrana lidských práv v teorii i praxi I a jeho hlavní náplní je stáž na spolupracující instituci. Stáž probíhá pod vedením a supervizí pracovníků spolupracujících neziskových organizací, případně v rámci praxe v kanceláři veřejného ochránce práv, kanceláře vládního zmocněncem pro zastupování státu před Evropským soudem pro lidská práva, sekce lidských práv Úřadu vlády, anebo Transparency International. Cílem stáže je seznámit studenty s praktickou agendou v oblasti lidských práv v příslušné instituci a s vybranými problémy spojenými s ochranou lidských práv v praxi. Za tím účelem mohou studenti studovat reálné případy a případně se i zapojovat do jejich řešení.

Cílem předmětu je kromě získání znalostí z oblasti praktické aplikace lidských práv v českém právním řádu rovněž:

- zlepšit schopnost studentů identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení,
- rozvíjet kritické myšlení a aplikovat teoretické znalosti v oblasti lidských práv na praktické právní problémy,
- formulovat a prezentovat relevantní argumenty,
- zlepší si schopnost používat právní informační systémy, vyhledávat, třídit a analyzovat relevantní právní zdroje pro řešení praktických právních problémů.

Přihlašování na předmět probíhá prostřednictvím e-mailu spolu s motivačním dopisem. Kapacita je 15 studentů. Aktuální datum pro přihlašování je vždy s předstihem zveřejněn ve Studijním informačním systému.

Zápis předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi II je podmíněn zápisem předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi I a absolvování předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi II je podmíněno absolvováním předmětu Ochrana lidských práv v teorii i praxi I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat, a to vzhledem k omezenému počtu garantovaných míst pro stáže na spolupracujících institucích. Tímto je preferována možnost zapojení co největšího počtu studentů.

Sylabus

Vzhledem k tomu, že předmět Ochrana lidských práv v teorii i praxi II. je prakticky orientovaný, jeho konkrétní náplň závisí na aktuální agendě poskytovatele praxe a nelze ji tedy předem přesně vymezit.

Obsahem odborné právní praxe je v obecné rovině:

- docházení do příslušné instituce, seznamování se s agendou i konkrétními řešenými případy týkajícími se ochrany lidských práv,
- diskuse o případech s pověřenými osobami v rámci příslušné instituce,
- v některých případech poskytování asistence, rešeršní činnost a příprava podkladů pro konkrétní materiály vypracovávaná v rámci příslušné instituce,
- další činnost podle pokynů pověřené osoby související se zabezpečením činnosti instituce v oblasti lidských práv.

Literatura (studijní opory)

Vzhledem k tomu, že se jedná o prakticky orientovaný předmět, není žádná povinná literatura předepisována. Totéž se týká i právních předpisů. Studenti mají nicméně vycházet z příslušné oborové literatury zejm. z práva ústavního a správního, případně mezinárodního a evropského.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Hodnocení probíhá ve spolupráci s jednou ze spolupracujících institucí (kancelář veřejného ochránce práv, kancelář vládního zmocněnce pro zastupování státu před ESLP, sekce lidských práv Úřadu vlády ČR, Transparency International).
4. Předpokladem úspěšného absolvování je docházka a plnění zadaných úkolů.
5. Kolokvium bude uděleno na základě podkladů poskytnutých spolupracujícími institucemi.
6. Nově v předmětu proběhne závěrečné evaluační setkání v září příslušného akademického roku (přesný termín bude oznámen, resp. dohodnut, s dostatečným předstihem). K tomuto evaluačnímu setkání připraví studenti stručnou hodnotící zprávu o průběhu stáže – podrobnosti zašle garant předmětu e-mailem přihlášeným studentům.
7. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Pavel Ondřejek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Zahraniční studijní pobyt (HXPV0099)

Anotace

Předmět Zahraniční studijní pobyt je povinně volitelným předmětem odborných právních praxí, jehož podstatou je absolvování zahraničního studijního pobytu v rámci magisterského studijního programu Právo a právní věda.

Takovými studijními pobyty jsou pobyty v rámci programu Erasmus+, pobyty v rámci mezifakultních a meziuniverzitních dohod nebo vládních stipendií anebo pobyty, které předem schválí garant předmětu.

Na studentské úrovni je hlavním předpokladem úspěšné účasti jednotlivých zájemců o zahraniční spolupráci jejich velmi dobrá jazyková vybavenost v příslušném cizím jazyce (slovem i písmem), dále pak kvalitní prospěch během studia a motivace ke studiu v zahraničí či účasti na příslušné akci obsahově související se studiem na fakultě. V případě výběru mezi uchazeči se srovnatelnou úrovní jazykových a dalších znalostí o výjezd budou obvykle upřednostňováni studenti vyšších ročníků vzhledem k tomu, že během pobytu v zahraničí mohou efektivněji propojovat nově nabyté informace se svou širší znalostí českého právního řádu.

V rámci přípravy studentů a rozšíření jejich znalostí je poskytována ve spolupráci se zahraničním oddělením, katedrou jazyků, popř. dalšími pracovišti fakulty výuka odborných předmětů v cizích jazycích. Tyto předměty vyučované v cizím jazyce jsou doporučenou formou přípravy na případný zahraniční studijní či jiný obdobný pobyt.

Pro zapsání předmětu Zahraniční studijní pobyt není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Zahraniční studijní pobyt probíhá podle pravidel programu nebo dohody, v jejichž rámci student vyjíždí do zahraničí.

Bližší informace o zahraničních studijních pobytech na fakultě jsou uvedeny na https://www.prf.cuni.cz/zahranici.

Literatura (studijní opory)

Literatura a jiné zdroje (právní předpisy, judikaturu apod.), které student využije při svém zahraničním studijním pobytu, závisí na druhu a zaměření příslušného studijního pobytu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Zahraniční studijní pobyt je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 10 kreditů.
3. Kolokvium uděluje studentovi garant předmětu po návratu ze zahraničního studijního pobytu.
4. Kolokvium garant udělí, pouze pokud zahraniční studijní pobyt trval minimálně jeden semestr (tj. alespoň 3 po sobě jdoucí měsíce) a pokud student vykoná v rámci tohoto studijního pobytu alespoň 3 kontroly studia.

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

B-III – Charakteristiky studijních předmětů

Obecné povinně volitelné předměty

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Harmonizace práva v EU (HOPV0001)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Harmonizace práva v EU se věnuje problematice unijních směrnic – hlavního nástroje harmonizace právních úprav v členských státech EU, a problematice unijních nařízení – hlavního nástroje unifikace právních úprav v členských státech EU. Oběma těmto nástrojům se věnuje jak z pohledu jejich charakteristiky, struktury a výkladu, tak z pohledu jejich transpozice, implementace, aplikace i účinků v ČR.

V rámci výuky jsou studenti seznamováni s oběma nástroji v kontextu řešení konkrétních transpozičních i aplikačních případů a situací.

Absolvování předmětu umožní studentům prohloubit své porozumění toho, jak s unijními akty i s českými implementačními předpisy náležitě nakládat v aplikační i legislativní praxi ČR.

Pro zapsání předmětu Harmonizace práva v EU je vhodné, aby student měl absolvován předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Harmonizace práva v EU je pozornost věnována těmto tématům:

- Základní charakteristika směrnic a nařízení EU.
- Struktura a kategorizace směrnic EU.
- Hlavní metody transpozice směrnic EU – doslovná a reformulační transpozice, minimalistická transpozice a goldplating.
- Kritéria náležité transpozice směrnic EU.
- Následky nenáležité transpozice a implementace směrnic EU – přímý účinek, nepřímý účinek, odpovědnost členského státu.
- Nařízení EU z pohledu jejich vnitrostátní aplikace a implementace.
- Výklad směrnic a nařízení EU pro účely jejich vnitrostátní aplikace a implementace.
- Ústavně právní aspekty vnitrostátní implementace směrnic a nařízení EU v ČR.
- Institucionální a metodické zajištění vnitrostátní implementace směrnic a nařízení EU v ČR.

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. R. Král. Nařízení ES z pohledu jejich vnitrostátní aplikace a implementace. C. H. Beck.
2. R. Král. Směrnice EU z pohledu jejich transpozice a vnitrostátních účinků. C. H. Beck.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Harmonizace práva v EU je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Řešením příkladů zadaných v rámci výuky lze získat bonifikaci ke zkoušce až v rozsahu jednoho stupně.
4. Písemná zkouška spočívá v zodpovězení tří otevřených otázek. Maximální počet bodů je 15. Hranice pro známku 1 je 13 bodů, pro známku 2 je 10 bodů a pro známku 3 je 7 bodů.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Richard Král, Ph.D., LL.M., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Právní ochrana národnostních menšin (HOPV0002)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právní ochrana národnostních menšin je umožnit studentům seznámení se s problematikou právního postavení menšin. V rámci předmětu budou zachyceny i dlouhodobé tendence vývoje menšinové problematiky a jejího právního řešení. S ohledem na současnou právní úpravu v České republice budou představeny nejen platné hmotněprávní standardy, ale také jejich praktická aplikace zejména v rámci fungování veřejné správy. Relevantní ústavněprávní úprava vyplývá z Listiny základních práv a svobod, která byla převzata bez úprav ještě z dob federace, a to přesto, že situace národnostních menšin byla na Slovensku v mnohém odlišná od situace v ČR, např. s ohledem na velmi početnou a u hranic koncentrovanou maďarskou menšinu. Klíčový význam má samozřejmě zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin, jehož koncepce vyvolává dodnes rozpaky. Proto bude současná úprava analyzována nejen de lege lata ale i de lege ferenda. Důraz bude dále kladen na mezinárodněprávní ochranu národnostních menšin, a to jak na universální, tak i na regionální evropské úrovni. Budou představeny klíčové mezinárodní úmluvy týkající se postavení menšin a příslušné kontrolní mechanismy. Pro objektivní zhodnocení situace v ČR a v Evropě je nutné porovnat relevantní úpravu zejména středoevropských států. Provedená komparatistika umožní naznačit další perspektivy ochrany menšin v Evropě, např. pokud jde o postavení příslušníků tzv. "nových menšin" a také o řešení kulturních konfliktů, které se v evropských státech stále častěji vyskytují. Předmět se zaměřuje na vymezení samotného pojetí nových menšin vůči pojetí tradičních národnostních menšin a představuje odlišné aspekty ochrany tradičních i nových menšin. V této souvislosti bude patřičná pozornost věnována vývoji antidiskriminačního, která v řadě směrů může fungovat jako syntéza odlišných režimů právní ochrany různých menšin.

Pro zapsání předmětu Právní ochrana národnostních menšin je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Evropské právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právní ochrana národnostních menšin je pozornost věnována těmto tématům:

- Vymezení problematiky a teoretické koncepce ochrany menšin
- Tradice práv menšin v českých zemích
- Menšiny v komunistických režimech

- Tradice mezinárodněprávní ochrany menšin – zejména systém Společnosti národů
- Východiska k řešení otázky po roce 1989 a po rozpadu Československa
- Současná právní úprava v ČR – ústavněprávní otázky
- Současná právní úprava v ČR – veřejná správa
- Mezinárodněprávní úprava – universální nástroje a jejich praktická aplikace, Vybraná rozhodnutí Výboru OSN pro lidská práva a Výboru OSN pro odstranění rasové diskriminace
- Regionální závazky v oblasti ochrany menšin, Judikatura Evropského soudu pro lidská práva, Evropská unie a ochrana menšin
- Ochrana menšin a antidiskriminační právo
- Závěr

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. R. Petráš / H. Petrův / H. C. Scheu (eds.), Menšiny a právo v České republice, Praha, Auditorium, 2009.
2. H. C. Scheu, Význam kolektivních práv a perspektivy jejich uplatnění. Časopis pro právní vědu a praxi, 2000, No. 1, str. 4-14.
3. H. C. Scheu, Význam a přínos Evropské charty regionálních či menšinových jazyků, Správní právo, 2007, No. 2, str. 105-127.
4. H. C. Scheu, Ochrana menšin v právu Evropské unie, Správní právo, 2007, No. 7, 490-514.
5. R. Petráš, Mezinárodněprávní ochrana menšin po první světové válce, Historický obzor 11, 2000, str. 31-40.
6. R. Petráš, Menšiny v komunistickém Československu, Praha, Eurolex Bohemia, 2007.
7. H. Petrův, Michigan Proposal 2. K vývoji afirmativní a postafirmativní akce v USA, Právní rozhledy 12/2007.
8. H. Petrův, K některým otázkám ochrany práv menšin z hlediska politiky EU, in: Suverenita a evropská integrace, Praha, Vodnář, 1999, str. 233-241.
9. H. C. Scheu, Migrace a kulturní konflikty, Praha, Auditorium 2011.
10. R. Petráš, Aktuální problémy právního postavení menšin v České republice /Sborník příspěvků z odborného semináře Menšiny a právo v České republice, Praha, Úřad vlády 2010.
11. R. Petráš, Cizinci ve vlastní zemi / Dějiny a současnost národnostního napětí v Evropě, Praha, Auditorium 2012.
12. R. Petráš, Menšiny v meziválečném Československu / Právní postavení národnostních menšin v první československé republice a jejich mezinárodněprávní ochrana, Praha, Karolinum 2009.
13. Acta Universitatis Carolina – Iuridica, Praha, Karolinum monotematická čísla věnovaná právu a menšinám - č. 1/2013, 4/2015, 1/2016.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní ochrana národnostních menšin je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínkou absolvování zkoušky je účast na přednáškách v rozsahu alespoň 70 %.
4. Písemná zkouška sestává z 20 stručných otázek.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. Dr. iur. Mag. phil. Harald Christian Scheu, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Soutěžní právo EU (HOPV0003)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Soutěžní právo EU je prohloubení pochopení a znalosti studentů o regulaci soutěže a soutěžním právu jako jejím nástroji, detailní seznámení se s intepretací a aplikační praxí zejména čl. 101, 102 a 106 SFEU a také nácvik soutěžní analýzy jednání soutěžitelů. Úvod výuky je zaměřen na poznání vlivů, které formovaly soutěžní právo EU, na tendence jeho vývoje. Druhou částí kurzu je detailní rozbor článků 101, 102 a také 106 SFEU a základní judikatury SDEU k nim. Následuje stručnější představení nařízení 139/2004/ES jako jednotné právní úpravy kontroly spojování podniků. Závěrečná část výuky je zaměřena na společné i samostatné řešení praktických příkladů, vyhledávání aktuálních novinek a tendencí v aplikaci soutěžního práva EU.

Absolventi předmětu nebudou pojímat ochranu soutěže jen jako mechanickou aplikaci současných předpisů EU, ale jako velmi problematický a nekončící proces hledání rovnováhy mezi zájmy různých účastníků trhu, zájmových skupin ve společnosti, a také zájmů a hodnot společností, resp. států jako celku. Přínosem jim bude širší orientace v soutěžně právní problematice a také schopnost samostatné kritické aplikace konceptů soutěžního práva EU v praxi.

Hlavní metodou výuky budou vedle prezentací vyučujícího zejména individuální a skupinové prezentace studentů, řešení zadaných i samostatně vyhledaných soutěžních kauz a jejich aktivní diskuse.

Pro zapsání předmětu Soutěžní právo EU je vhodné, aby student měl absolvován předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Soutěžní právo EU je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod: informace o kurzu, ochrana soutěže, její teoretické, vývojové a komparativní aspekty
- Doktrinální základy a mezníky historického vývoje teorie hospodářské soutěže a její ochrany
- Smlouva o ESUO, Smlouva o založení EHS, Smlouva o fungování EU a ochrana soutěže
- Klíčové pojmy soutěžního práva: podnik, sdružení podniků, ekonomická aktivita, relevantní trh, narušení soutěže

- Čl. 101 SFEU a interpretace zakázaného kartelového jednání v aplikační praxi EU
- Čl. 101 SFEU – rozbor klíčové judikatury SDEU
- Čl. 102 SFEU a interpretace zakázaného zneužití dominantního postavení v aplikační praxi EU
- Čl. 102 SFEU – rozbor klíčové judikatury SDEU
- Kontrola spojování soutěžitelů v EU – základy právní úpravy a judikatura
- Řízení v soutěžních věcech
- Postup soutěžní analýzy a jeho nácvik
- Samostatné prezentace studentů a diskuse nad nimi
- Samostatné prezentace studentů a diskuse nad nimi

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šmejkal, V., Ticháčková, K., eds. Dokumenty je studiu práva ochrany hospodářské soutěže Evropské unie. 1. Praha. 2016. ISBN 978-80-87975-51-0.
2. Šmejkal, V.; Dufková, B. Průvodce judikaturou Soudního dvora EU k ochraně hospodářské soutěže. 1. Praha. 2015. ISBN 978-80-87975-26-8.
3. Munková, J., Svoboda, P., Kindl, J. Soutěžní právo. 2. vyd. 2012.
4. Šmejkal, V. Soutěžní politika a právo Evropské unie 1950-2015. 1. Praha. 2015. ISBN 978-80-7502-108-3.
5. Dokumenty z webu Evropské komise – GŘ pro soutěž. http://ec.europa.eu/competition.
6. Judikatura soudního dvora EU z webu, http://curia.europa.eu
7. Petr, M. a kolektiv. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR. Praha. 2010. 978-807-400-3073.
8. kolektiv autorů. AUCI 3/2012 Aktuální otázky ochrany soutěže v EU. Praha. 2013. ISBN 0323-0619.
9. Dokumenty z webu US Department of Justice – Antitrust Division. http://www.justice.gov/atr/.
10. Shermannův zákon, http://www.stolaf.edu/people/becker/antitrust/statutes.html,
11. Claytonův zákon, http://www.stolaf.edu/people/becker/antitrust/statutes.html

Ostatní literatura:

1. Krabec, T. Teoretická východiska soutěžní politiky. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. 2006.
2. Armentano, D. A. Proč odstranit protimonopolní zákonodárství. 2000. Liberální institut.
3. Monti, G. EC Competition Law. 2007. Cambridge University Press.yllová, J.; Pítrová, L. a kol. Lisabonská smlouva. Komentář. 1. vyd. Praha : C. H. Beck. 2010. 1344 s. ISBN 978-80-7400-339-4.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Články 101-106 Smlouvy o fungování Evropské unie

2. Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 a 82
3. Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 ze dne 20. ledna 2004 o kontrole spojování podniků
4. Nařízení Komise (EU) č. 330/2010 ze dne 20. dubna 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Sdělení Komise o definici relevantního trhu pro účely práva hospodářské soutěže Společenství (97/C 372/03)
2. Sdělení Komise – Sdělení o dohodách menšího významu, které výrazně neomezují hospodářskou soutěž podle čl. 101 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (sdělení de minimis)
3. Sdělení Komise – Pokyny k použitelnosti článku 101 Smlouvy o fungování Evropské unie na dohody o horizontální spolupráci
4. Pokyny pro posuzování horizontálních spojování podle nařízení Rady o kontrole spojování podniků (2004/C 31/03)
5. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Soutěžní právo EU je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Hodnocení studentů bude probíhat jednak během semestru jednak v rámci závěrečné zkoušky.
4. Během semestru může student získat 50 % závěrečné známky.
5. Průběžný test z prvních šesti témat kurzu má váhu 20 %, samostatná prezentace na zadané téma 25 %. Za aktivitu na hodinách může student získat 5 % závěrečné známky. Váha zkoušky na závěr kurzu v konečné známce představuje zbylých 50 %. Závěrečná zkouška má písemnou a ústní část. Pro písemnou zkoušku je povoleno užití textu Smlouvy o fungování Evropské unie (resp. ÚZ Evropské právo). Naopak u průběžného testu a ústní části zkoušky není možné používat předepsané právní předpisy a jiné materiály. Obsahově je v rámci závěrečné zkoušky prověřována veškerá látka kurzu se zvláštním důrazem na řešení případů narušení soutěžně-právních předpisů a výklad hlavních institutů soutěžního práva.

doc. JUDr. Václav Šmejkal, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Evropské právo procesní (HOPV0004)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Evropské právo procesní je prohloubení znalostí studentů o Soudním dvoru Evropské unie a jeho judikatury. Studenti budou seznámeni se systémem unijních soudů a jejich pravomocemi, s různými typy řízení, s jednotlivými fázemi řízení a se způsobem rozhodování unijních soudů. Řízení u Soudního dvora EU bude nahlíženo nejen obecným způsobem, ale také z pohledu vládního zmocněnce pro zastupování členského státu. Do výuky bude zahrnuta také aplikace unijního práva před vnitrostátními soudy, neboť právě před těmito soudy se většina absolventů právnické fakulty s právem EU setká.

Studenti se v rámci výuky naučí připravovat a formulovat podání k SDEU a vystupovat v jednáních před unijními soudy. Studenti si rovněž prohloubí své dovednosti získané v rámci předmětů Evropské právo I a Evropské právo II, tj. dále se budou učit vyhledávat, třídit, analyzovat a interpretovat unijní právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních a jiných problémů spojených s právní praxí. Rovněž bude výuka klást důraz na schopnost identifikace a analýzy právních problémů v konkrétních praktických situacích a schopnost analyzovat, formulovat a prezentovat právní argumenty.

Nejlepší absolventi kurzu budou mít možnost zúčastnit se v letním semestru studijního pobytu u Soudního dvora v Lucemburku, kde se mohou osobně setkat se soudci, generálními advokáty a dalšími osobami zajišťujícími chod tohoto soudu. Mimo jiné se zúčastní i ústních jednání ve vybraných kauzách.

Výuka bude zajištěna především odborníky z praxe.

Pro zapsání předmětu Evropské právo procesní je třeba, aby student měl absolvován předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Evropské právo procesní je pozornost věnována těmto tématům:

- Soudní soustava EU a základní zásady
- Aplikace unijního práva před vnitrostátními soudy I: zásady unijního právního řádu
- Aplikace unijního práva před vnitrostátními soudy II: praktická aplikace
- Řízení o předběžné otázce
- Přímé žaloby I: žaloba pro nesplnění povinnosti

- Přímé žaloby II: žaloba na neplatnost, žaloba na nečinnost, námitka nepoužitelnosti
- Přímé žaloby III. a jiné procesní nástroje:
    - žaloby úředníků
    - žaloba na náhradu škody
    - kasační opravný prostředek a přezkum
    - předběžná opatření
    - mimosoudní řešení: SOLVIT, ochránce práv
- Průběh řízení
- Zastupování ČR v řízení o předběžné otázce
- Zastupování ČR v řízení o porušení povinnosti
- Zastupování ČR v (ostatních) přímých žalobách
- Řešení praktických příkladů – písemné vypracování, výsledek bude zohledněn u zkoušky

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMÁŠEK, Michal.; TÝČ, Vladimír a kol. Právo Evropské unie. 2.. Praha: Leges. 2017. 496 s. ISBN 978-80-7502-184-7.
2. Svoboda, P. Úvod do evropského práva. 6. vydání. 2019.

Ostatní literatura:

Pítrová, L. a kol. Lisabonská smlouva: komentář. 1. vydání. 2010.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Smlouva o fungování EU
2. Protokol (č. 3) o statutu Soudního dvora Evropské unie
3. Jednací řád Soudního dvora a Jednací řád Tribunálu

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Evropské právo procesní je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z písemné a ústní části.
4. Písemná část spočívá ve vyřešení praktického příkladu formou open-online-book testu. Studenti tedy mohou v rámci písemné části závěrečné kombinované zkoušky využívat veškeré dostupné zdroje (tj. libovolné právní předpisy, literaturu, popř. i internetové zdroje, online právní systémy atp.). Písemná část zkoušky probíhá vždy v počítačové učebně a studenti vyhotovují své podání v elektronické podobě.
5. V rámci ústní části zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
6. Podmínkou připuštění k ústní části je úspěšné absolvování části písemné.
7. Seznam otázek k ústní části zkoušky:
    1. Unijní soudní soustava

2. Průběh řízení před SDEU – písemná část
3. Průběh řízení před SDEU – ústní část
4. Rozhodnutí SDEU – druhy, právní moc a vykonatelnost
5. Opravné prostředky v unijním procesním právu
6. Řízení o předběžné otázce I – podání předběžné otázky soudem členského státu
7. Řízení o předběžné otázce II – předmět a průběh řízení před SDEU
8. Řízení o porušení povinnosti I – předsoudní fáze
9. Řízení o porušení povinnosti II – soudní fáze
10. Žaloba na neplatnost a nečinnost
11. Žaloba na náhradu újmy
12. Řízení o posudku

prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA EVROPSKÉHO PRÁVA

Úvod do čínského práva (HOPV0006)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Úvod do čínského práva je seznámit studenty s vývojem čínského právního myšlení a hlavních institutů čínského práva. Součástí výuky je též výklad o hlavních právně filozofických systémech Číny jako konfuciánství nebo buddhismus. Důležitou součástí výuky je výklad o recepci západních právních systémů. V rámci výuky bude podán též výklad o aktuálním stavu čínského práva v jeho hlavních odvětvích.

Pro zapsání předmětu Úvod do čínského práva se vyžaduje, aby student měl absolvován předmět Čínština I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Úvod do čínského práva je pozornost věnována těmto tématům:

- Vznik a vývoj projmu právo v Číně
- Hlavní filozofické směry v Číně a jejich vliv na právo
- Charakteristika starověkého čínského práva
- Charakteristika středověkého čínského práva
- Vliv čínského práva na ostatní země Dálného východu
- Recepce západního práva
- Komunistické právo
- Reforma čínského práva po roce 1978
- Současné čínské ústavní právo
- Současné čínské veřejné právo
- Současné čínské soukromé právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMÁŠEK, Michal, MÜHLEMANN (eds.), Guido. Interpretation of law in China – roots and perspectives: tribute to the Second thematic congress of the International Academy of Comparative Law to be held in Taipei, May 24 to 26, 2012. Prague: Karolinum Press, 2011, 201 s.
2. TOMÁŠEK, Michal. Dějiny čínského práva. Praha: Academia, 2004.

3. TOMÁŠEK, Michal. Právní systémy Dálného východu I. Praha: Karolinum, 2016.
4. TOMÁŠEK, Michal. Právní systémy Dálného východu II. Praha: Karolinum, 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Úvod do čínského práva je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkouška tematicky pokrývá odpřednášená témata a spočívá v zodpovězení některé z otázek vylosované z níže uvedeného seznamu.
4. Při ústní zkoušce není možné používat předepsané právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Vznik a vývoj projmu právo v Číně
    2. Hlavní filozofické směry v Číně a jejich vliv na právo
    3. Charakteristika starověkého čínského práva
    4. Charakteristika středověkého čínského práva
    5. Vliv čínského práva na ostatní země Dálného východu
    6. Recepce západního práva
    7. Komunistické právo
    8. Reforma čínského práva po roce 1978
    9. Současné čínské ústavní právo
    10. Současné čínské veřejné právo
    11. Současné čínské soukromé právo

prof. JUDr. PhDr. Michal Tomášek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Akviziční financování v praxi (HOPV0007)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Akviziční financování v praxi umožňuje praktické použití syntézy znalostí nabytých v předmětech povinného základu Občanské právo hmotné IV, Obchodní právo I a Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu Akviziční financování v praxi získají praktické znalosti o akvizicích obchodních korporací a jejich financování. Podrobně a na praktických příkladech se seznámí s celým procesem akvizice, od návrhu základní struktury procesu akvizice korporace, přes due diligence korporace, výběr vhodné formy financování akvizice korporace a právní otázky jeho provedení, rizika spojená s akvizicí, právní nástroje jejich předcházení a otázky insolvenčního práva, po smluvní realizaci vlastní akvizice korporace.

Studenti v průběhu výuky pracují se vzorovým příkladem akvizice korporace. Na tomto příkladu v průběhu semestru procházejí jednotlivými fázemi procesu akvizice, pracují přitom nejen s texty právních předpisů, což se samozřejmě jen úplný základ, ale se smluvními vzory k jednotlivým fázím, s relevantní judikaturou.

Pro zapsání předmětu Akviziční financování v praxi jsou velmi vhodné znalosti pozitivního práva předmětů povinného základu Občanské právo hmotné IV (závazky), Obchodní právo I (zejména korporátní právo) a Finanční právo I (zejména právo finančních trhů a právo úvěrové).

Formálně však absolvování žádného předmětu není podmínkou zápisu a absolvování tohoto předmětu a chybějící parciální znalosti je možné doplnit předchozím samostudiem.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Akviziční financování v praxi zahrnuje tato témata:

- akvizice společností,
- právní audit – due diligence,
- smlouva o koupi akcií (SPA),
- obecné otázky financování,
- insolvenční otázky financování,
- financování akvizice – úvěr,

- financování akvizice – finanční trhy,
- zajištění finančních transakcí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. WOOD, Philip R. The Law and Practice of International Finance. Londýn: Sweet & Maxwell, 2008, s. 1–632. ISBN 9781847032553.
2. FULLER, Geoffrey. The Law and Practice of International Capital Markets. 3rd revised editon. Londýn: Butterworths Law, 2012 832 s. ISBN 978-1-4057-6571-8.
3. MYŠÁKOVÁ, Petra a Robert PAVLŮ. Propadná zástava v NOZ. Rekodifikace a praxe, roč. 2013, č. 4. ISSN 1805-6822.
4. RICHTER, Tomáš. Insolvenční právo. Praha: ASPI, 2008, 471 s. ISBN 978-80-7357-329-4.
5. RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – základní otázky a obecná úprava. Obchodně právní revue, roč. 2013, č. 7–8. ISSN 1803-6554.
6. RICHTER, Tomáš. Zajištění dluhů podle nového občanského zákoníku – zástavní právo. Obchodně právní revue, roč. 2013, č. 9. ISSN 1803-6554.
7. Prezentace z výuky

Ostatní literatura:

KARFÍKOVÁ, Marie et al. **Teorie finančního práva a finanční vědy**. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. ISBN 978-80-7552-935-0.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník
2. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
3. zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
2. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Akviziční financování v praxi je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. V rámci kontroly studia se zohledňuje i aktivita studentů v průběhu výuky.

Písemná zkouška

4. Předmětem zkoušky jsou témata obsažená na přednáškách v průběhu výuky.
5. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
6. Časový limit pro zkoušku je 30 minut.

7. Písemná zkouška se skládá z 30 otázek. Může se jednat o kombinaci otázek různého druhu (testové, doplňovací nebo s volnou odpovědí).
8. Za správnou odpověď na každou otázku student získá 1 bod. Takto je možné získat 30 bodů. Dále za aktivitu na přednáškách lze získat nejvýše 10 bodů, avšak nejvýše 1 bod za aktivitu na jedné přednášce. Celkem je možné získat nejvýše 40 bodů.

Hodnocení zkoušky

9. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	**Klasifikace**
35	výborně
29	velmi dobře
22	dobře
0	neprospěl/a

doc. JUDr. Michael Kohajda, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Bankovní právo (HOPV0008)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Bankovní právo je mezioborovým úvodem do právní, ekonomické a finančně-technické problematiky bank. Zabývá se základními prvky vzniku a fungování bank, jakožto vůdčích institucí kapitálového a peněžního trhu, a zaměřuje se rovněž na ekonomickou a právní analýzu bankovních činností. V rámci výuky předmětu je důraz kladen na regulaci bank a jejich činností v rámci komplexu pravidel označovaných jako bankovní právo veřejné.

Studenti absolvováním předmětu Bankovní právo získají základní přehled o postavení a činnosti komerčních bank včetně jejich vstupu a výstupu ze specifického oboru podnikání, jakým je bankovnictví. Ke znalostem právních pravidel dotýkajících se bank a jejich činnosti získají rovněž dovednosti vyhledávat tato pravidla v systému národního i evropského práva, orientovat se v nich, syntetizovat tato pravidla v komplexních modelových situacích a aplikovat je na každodenní činnosti banky. Studenti se rovněž naučí základní orientaci v bankovní rozvaze a vyhledávání v ní i v dalších informačních zdrojích ukazatelů vypovídajících o finančním stavu banky.

Výuka předmětu navazuje na znalostní základ obsažený v předmětech povinného základu Finanční právo I a Finanční právo II, jakož i dalších oborů platného práva (zejména práva občanského, obchodního a správního) a výhodou pro jeho úspěšné zvládnutí je též zvládnutí základních postulátů ekonomické teorie, např. v rozsahu vyučovaném v předmětu Právo a ekonomie I.

Pro zápis předmětu Bankovní právo se nevyžaduje zápis ani absolvování jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsah vyučovaného předmětu Bankovní právo zahrnuje následující okruhy přednášených témat:

- úvod do bankovního práva,
- bankovní licence,
- pravidla organizace a činnosti bank,
- bankovní úvěr a jeho specifika,
- aktivní a pasivní bankovní obchody,
- ochrana spotřebitele v bankovních službách,

- zajištění a vymáhání bankovních pohledávek,
- investiční bankovnictví,
- ozdravné postupy a řešení krize v bankách,
- bankovní dohled,
- platební styk a zúčtování.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Prezentace z přednášek distribuované elektronicky
2. Bakeš/Karfíková/Kotáb/Marková a kol.; Finanční právo; 6. vydání; Praha; C.H. Beck; 2012, ISBN 978-80-7400-440-7
   - Kapitola V. Státní dozor a finanční kontrola
   - Kapitola XVIII. Měna a peněžní oběh
   - Kapitola XX. Zahraniční platební operace
   - Kapitola XXI. Finanční trh a jeho instrumenty
   - Kapitola XXII. Subjekty finančního trhu
3. Dvořák, Petr; Bankovnictví pro bankéře a klienty; 3. vydání, Praha; Linde Praha; 2005, ISBN 80-7201-515-X
4. Karfíková, Marie a kol.; Teorie finančního práva a finanční vědy; Praha; Wolters Kluwer ČR, 2018, ISBN 978-80-7552-935-0
   - Část B. Kapitola 3.1
5. Liška, Petr; Dřevínek, Karel; Elek, Štefan; Kotáb, Petr; Rýdl, Tomáš; Zákon o bankách. Komentář. 1. vydání, Wolters Kluwer ČR, Praha; 2016, ISBN 978-80-7552-385-3

Ostatní literatura:

1. Jílek, Josef; Peníze a měnová politika; Grada Publishing, Praha; 2004;
2. Juřík, Pavel; Platební karty – Velká encyklopedie 1870–2006; Grada Publishing, Praha; 2006
3. Musílek, Petr; Finanční trhy a investiční bankovnictví; ETC Publishing, Praha; 1999
4. Mejstřík, M., Pečená, M., Teplý, P.; Základní principy bankovnictví; Karolinum, Praha; 2008
5. Pihera, V., Smutný, A., Sýkora, P.: Zákon o bankách – komentář; C.H.Beck, Praha; 2011
6. Půlpánová, Stanislava; Komerční bankovnictví v České republice; Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica; Praha; 2007
7. Revenda, Zbyněk a kol.; Peněžní ekonomie a bankovnictví; 5. vydání, Management Press; Praha; 2011
8. Revenda, Zbyněk; Centrální bankovnictví; 3. vydání, Management Press, Praha; 2011.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
2. zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
3. zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření

4. zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících
5. zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi
6. zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
7. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013, o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012 (nařízení CRR)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
2. zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
3. zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti
4. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
5. zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dohledu nad bankami, spořitelními a úvěrními družstvy, institucemi elektronických peněz, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)
6. zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí
7. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
8. zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
9. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
10. zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku
11. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/36/EU ze dne 26. června 2013, o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o obezřetnostním dohledu nad úvěrovými institucemi a investičními podniky, o změně směrnice 2002/87/ES a zrušení směrnic 2006/48/ES a 2006/49/ES (směrnice CRD IV)
12. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/59/EU ze dne 15. května 2014, kterou se stanoví rámec pro ozdravné postupy a řešení krize úvěrových institucí a investičních podniků a kterou se mění směrnice Rady 82/891/EHS, směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES, 2002/47/ES, 2004/25/ES, 2005/56/ES, 2007/36/ES, 2011/35/EU, 2012/30/EU a 2013/36/EU a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 648/2012 (směrnice BRRD)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Bankovní právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Bankovní právo získá student 3 kredity.
3. V rámci kontroly studia se zohledňuje i docházka na přednášky a aktivita na přednáškách.

Písemná zkouška

4. Předmětem zkoušky jsou témata odpřednášená na přednáškách s přihlédnutím k jejich pokrytí v předepsané literatuře.

5. Při zkoušce není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály (včetně tabletů, smartphonů, laptopů a jiných nástrojů informační a sdělovací techniky).
6. Časový limit pro písemnou zkoušku je 30 minut.
7. Písemná zkouška se skládá formou testu obsahujícího 18 uzavřených otázek. Ke každé z nich jsou nabídnuty čtyři odpovědi, které student označí za pravdivé nebo nepravdivé.
8. Každá studentem správně označená odpověď je hodnocena jedním bodem. Za aktivitu při výuce se přičítá bodová bonifikace. Za absence na přednáškách v rozsahu větším než 50 % se odečítá bodová malifikace (- 4 body za přednášku). Maximálně je možno získat 72 bodů.

Hodnocení zkoušky

9. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	**Klasifikace**
65	výborně
57	velmi dobře
48	dobře
0	neprospěl/a

JUDr. Petr Kotáb, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Daňové právo procesní (HOPV0009)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Daňové právo procesní navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o daňovém právu v rámci povinného předmětu Finanční právo II.

Studenti absolvováním předmětu získají znalosti o daňovém právu procesním a jeho legislativním zakotvení v právním řádu České republiky, a to jak z pohledu de lege lata, tak i z pohledu *de lege ferenda*. V rámci obecné části jde o pojem, předmět, subjekty, obsah a prameny daňového práva procesního. Zvláštní část se zaměřuje na jednotlivá stadia a fáze nalézací a platební roviny správy daní.

Studenti v průběhu výuky pracují s textem právních předpisů (zejména daňového řádu), naučí se v nich vyhledávat relevantní informace a aplikovat tyto předpisy na skutkový stav. Studenti dále studují soudní judikaturu, která je rozebírána při výuce, a řeší konkrétní příklady týkající se správy daní.

Pro zapsání předmětu Daňové právo procesní je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Daňové právo procesní zahrnuje tato témata:

- obecná část daňového práva procesního,
- principy správy daní a charakter daňového řízení,
- komunikace při správě daní,
- řízení a postupy při správě daní,
- dokazování při správě daní,
- registrace a nalézací řízení,
- právní prostředky ochrany při správě daní,
- placení daní.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. ***Teorie finančního práva a finanční vědy***. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 344 s. ISBN 978-80-7552-935-0.
2. BOHÁČ, Radim. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. Prezentace z přednášek.

Ostatní literatura:

1. BAXA, Josef, et al. Daňový řád. Komentář. I. – III. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, 800 s. ISBN 978-80-7357-564-9.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
2. zákon č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní
3. zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. vyhláška č. 382/2010 Sb., o náhradě ušlého výdělku a náhradě hotových výdajů při správě daní
2. vyhláška č. 383/2010 Sb., o kolkových známkách
3. vyhláška č. 74/2014 Sb., o stanovení druhů příjmu a majetku pro účely automatické výměny informací v rámci mezinárodní spolupráce při správě daní
4. vyhláška č. 108/2016 Sb., o stanovení vyňatých účtů pro účely automatické výměny informací s jiným státem v rámci mezinárodní spolupráce při správě daní

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Daňové právo procesní je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu Daňové právo procesní je písemná. Při hodnocení se zohledňuje i docházka na výuku a aktivita na výuce.

Písemná zkouška

4. Předpokladem pro konání zkoušky je absolvování alespoň poloviny výuky z předmětu.
5. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období letního semestru.
6. Předmětem zkoušky jsou témata probíraná při výuce v letním semestru.
7. Ke zkoušce je dovoleno mít s sebou jakékoli právní předpisy, nikoliv však poznámky a komentáře.

8. Časový limit pro písemnou zkoušku je 40 minut.
9. Písemná zkouška se skládá z 10 testových otázek (otázky č. 1 až 10) a 3 otázek, na které student volně odpoví (otázky č. 11 až 13).
10. Za písemnou zkoušku lze získat maximálně 100 bodů.
11. Za otázky č. 1 až 10 je možné získat 0 až 5 bodů, za otázky č. 11 a 12 je možné získat 0 až 10 bodů a za otázku č. 13 je možné získat 0 až 30 bodů.
12. U každé testové otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem.

Docházka a aktivita

13. Za docházku na výuku lze získat až 5 bodů.
14. Za aktivitu na výuce lze získat až 5 bodů.

Hodnocení zkoušky

15. Celkem je možné získat 110 bodů (100 bodů za písemnou zkoušku, 5 za docházku a 5 za aktivitu).
16. Hodnocení zkoušky:

Minimální počet bodů	**Klasifikace**
90	výborně
75	velmi dobře
60	dobře
0	neprospěl/a

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Finanční hospodaření územních samosprávných celků (HOPV0010)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Finanční hospodaření územních samosprávných celků doplňuje a rozšiřuje výklad podávaný o rozpočtovém právu v rámci předmětu Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu získají znalosti o základních otázkách hospodaření územních samosprávných celků. V rámci obecné části jde o znalosti týkající se vývoje samosprávy, územního členění, principů hospodaření a postavení obcí a krajů v systému práva obecně a finančního práva zvláště. Zvláštní část se zaměřuje na získání znalostí o majetku obcí a krajů, příjmech a výdajích veřejných rozpočtů na úrovni obcí a krajů, postupu při přípravě rozpočtů a jejich schvalování, hospodaření podle těchto veřejných rozpočtů, kontrole hospodaření a specifickým otázkám uzavření hospodaření veřejných rozpočtů na daných úrovních. Nejsou opomenuty ani otázky rozpočtového hospodaření místních samospráv na úrovni Evropské unie.

Studenti v průběhu výuky pracují s textem právních předpisů, naučí se v nich vyhledávat relevantní informace a aplikovat tyto předpisy na skutkový stav. Studenti se také seznamují s obecně závaznými vyhláškami obcí (např. podle místa jejich bydliště) a judikaturou, která se vztahuje k rozebírané problematice.

Pro zapsání předmětu Finanční hospodaření územních samosprávných celků je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Finanční hospodaření územních samosprávných celků zahrnuje tato témata:

- územní samosprávné celky – jejich vznik, postavení a úkoly,
- regiony a jejich postavení včetně principů jejich financování,
- majetek obcí a krajů a hospodaření s ním,
- financování místní samosprávy z pohledu evropských souvislostí,
- spolupráce veřejného a soukromého sektoru v územní samosprávě,
- finanční hospodaření příspěvkových organizací zřízených obcí či krajem,
- postavení a finanční hospodaření organizačních složek obcí a krajů,
- rozpočtové příjmy obce a kraje daňového a nedaňového charakteru,
- místní a ostatní poplatky a příjmy municipalit s účelovým určením,
- daň z nemovitých věcí,

- dotace, veřejná podpora a investiční pobídky,
- rozpočtové určení daní a možnosti jeho řešení,
- výdaje z rozpočtu obce a kraje,
- zadlužování municipalit a cesty řešení problému,
- rozpočtový proces – kontrola a možnosti uplatnění sankcí za porušení rozpočtové kázně.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy.* Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-935.
2. MARKOVÁ, Hana. *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*, Beroun: Eva Rozkotová – IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
3. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. *Rozpočtové právo*. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.

Ostatní literatura:

1. SEDMIHRADSKÁ, Lucie. Rozpočtový proces obcí. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-967-0.
2. MRKÝVKA, Petr. Determinace a diverzifikace finančního práva. Brno: Masarykova univerzita, 2012. ISBN978-80-210-6041-8.
3. PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Finance územní samosprávy. Brno: Masarykova univerzita, 2008. ISBN 978-80-210-4511-8.
4. Vybrané články a příspěvky z mezinárodních konferencí (aktualizováno pro každý výukový semestr).

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
2. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
3. zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
4. zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
5. zákon č.172/1991 Sb., o přechodu některý věcí z majetku ČR do vlastnictví obcí
6. zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
7. zákon č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. Ústava České republiky (vybraná ustanovení týkající se rozebírané problematiky)
2. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
3. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
4. vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Finanční hospodaření územních samosprávných celků je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Finanční hospodaření územních samosprávných celků získá student 3 kredity.

Písemná zkouška

3. Předmětem zkoušky jsou témata přednášená v zimním semestru a témata obsažená v základní literatuře, zejména v publikaci MARKOVÁ, Hana. Finanční hospodaření územních samosprávných celků (2008).
4. U zkoušky je možné používat veškeré právní přepisy, není však možné používat jiné studijní materiály.
5. Časový limit pro zkoušku je 60 minut.
6. Test se skládá z 10 otázek. Některé otázky jsou testové, některé doplňovací a na některé student volně odpoví.
7. Celkem je možné získat 30 bodů.

Hodnocení zkoušky

8. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	Klasifikace
26	výborně
23	velmi dobře
20	dobře
0	neprospěl/a

prof. JUDr. Hana Marková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Finanční věda a daňová teorie (HOPV0011)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Finanční věda a daňová teorie navazuje a rozšiřuje výklad o finančním právu v předmětech povinného základu Finanční právo I a Finanční právo II, a to zejména o ekonomické souvislosti.

Studenti se seznámí s pojetím finanční vědy, financí a daňové teorie. Pozornost je zaměřena na měnovou politiku. Významná část předmětu je věnována oblasti veřejných rozpočtů, konkrétně veřejným financím, veřejným výdajům a rozpočtové a fiskální politice. Předmět dále neopomíjí otázky daňové politiky v České republice, a to s přihlédnutím k aktuálnímu vývoji.

Pro zapsání předmětu Finanční věda a daňová teorie je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Finanční právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Finanční věda a daňová teorie zahrnuje tato témata:

- úvod do finanční vědy a financí
- měnová politika
- péče o finanční stabilitu
- veřejné finance
- daňová teorie
- rozpočtová a fiskální politika
- veřejné výdaje
- fiskální nerovnováha
- daňová politika.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. REVENDA Z. *Peněžní ekonomie a bankovnictví*. Management Press, Praha 2012, 5. Aktualizované vydání, ISBN 978-80-7261-240-6, kapitoly: 1. Peníze, 9. Centrální banka, 14. Měnová politika a 15. Měnový kurs a kursová politika.
2. OCHRANA F., PAVEL J., VÍTEK L. a kol. *Veřejný sektor a veřejné finance*. Praha: Grada 2010, ISBN 978-80-247-32-28-2, vybrané kapitoly: (1-3,5-6,8-10,13).

3. HAMERNÍKOVÁ B., MAAYTOVÁ A. *Veřejné finance*. 2. vydání. Wolters Kluwer, 2011, ISBN 978-80-7357-497-0, vybrané kapitoly: (1-4,6-7,12).
4. KARFÍKOVÁ, M. a kol. *Teorie finančního práva a finanční vědy*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7552-936-7.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmětu Finanční věda a daňová teorie je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu Finanční věda a daňová teorie získá student 3 kredity.

Písemná zkouška

3. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období.
4. Předmětem zkoušky jsou témata odpřednášená na přednáškách z předmětu Finanční věda a daňová teorie a obsažená v základní literatuře.
5. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
6. Časový limit pro písemnou zkoušku je 45 minut.
7. Písemná zkouška se skládá z 10 testových otázek (otázky č. 1 až 10) a 2 otázek, na které student volně odpoví (otázky č. 11 a 12).

8 Za písemnou zkoušku lze získat maximálně 50 bodů.

9. Za otázky č. 1 až 10 lze získat 0 až 4 body, za otázky 11 a 12 lze získat 0 až 5 bodů.
10. U každé testové otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi.

Docházka

11. Podmínkou pro účast na zkoušce je účast na min. 50 % z přednášek.
12. Za účast na přednáškách převyšující 80 % získává student 5 bonusových bodů (max. do výše 50 bodů).

Hodnocení zkoušky

13. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	Klasifikace
44	výborně
37	velmi dobře
30	dobře
0	neprospěl/a

JUDr. Roman Vybíral, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Mezinárodní zdanění a zahraniční daňové soustavy (HOPV0012)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Mezinárodní zdanění a zahraniční daňové soustavy navazuje a rozšiřuje výklad podávaný v rámci povinného předmětu Finanční právo I.

Předmět podává základní informace o uplatňování národních daní v mezinárodním právním a ekonomickém prostředí. Zabývá se principy a pravidly mezinárodního zdanění, zdaňováním přeshraničních transakcí a daňovými vztahy s cizím prvkem obecně. Předmět rovněž podává stručné informace o daňových soustavách ve vybraných cizích zemích, přičemž klade akcent na nejdůležitější přímou daň, tj. daň z příjmů a z nepřímých daní na univerzální daň obratovou (daň z přidané hodnoty, daň z obratu, prodejní daň apod.). Formulované poznatky jsou aplikovány na české daňověprávní prostředí a komparovány s daňovou soustavou ČR. Cílem předmětu je seznámit posluchače se základními pojmy, instituty a pravidly mezinárodního zdanění, jakož i daňových soustav ve vybraných evropských i mimoevropských státech.

Pro zapsání předmětu Mezinárodní zdanění a zahraniční daňové soustavy je vhodné, aby student měl alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní zdanění a zahraniční daňové soustavy zahrnuje tato témata:

- Úvod do problematiky zahraničních daní a mezinárodního zdanění,
- Evropské daňové právo a harmonizace daní v EU,
- Daňový systém v USA,
- Daňový systém na Slovensku,
- Daňový systém v Německu,
- Konflikty daňových jurisdikcí,
- Mezinárodní dvojí zdanění a jednostranné i smluvní nástroje k jeho zamezení,
- Alokace zdaňovacích práv,
- Metody zamezení dvojího zdanění,
- Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojího zdanění a jejich modely,
- Institut stálé provozovny v mezinárodním zdanění,

- Daňové režimy přeshraničních kapitálových plateb (dividendy, úroky, licenční poplatky),
- Mezinárodní spolupráce při správě daní

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. *Global Corporate Tax Handbook 2018*. Amsterdam: IBFD, 2018, 1564 s. ISBN 978-90-8722-457-8.
2. *Global Individual Tax Handbook 2018*. Amsterdam: IBFD, 2018, 1074 s. ISBN 978-90-8722–459-2.
3. CRACEA, Andrei (ed.). *OECD Model Tax Convention on Income and on Capital*. Condensed version – 2016 and Key Tax Features of Member Countries 2016. Amsterdam: IBFD, 2016, 916 s. ISBN 978-90-8722-382-3.
4. RYLOVÁ, Zuzan. *Mezinárodní dvojí zdanění*. Olomouc: ANAG, 2012, 487 s. ISBN 978-80-7263-724-9. 4.
5. ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii*. 6. vydání. Praha: Linde, 2013, 392 s. ISBN 978-80-7201-925-0.
6. SOJKA, Vlastimil. *Mezinárodní zdanění příjmů*. 3. aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2013, 360 s. ISBN 978-80-7478-035-6.

Právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. Sedmá směrnice – směrnice č. 83/349/EHS ze dne 13. 6. 1983, o konsolidovaných účetních závěrkách
2. Třináctá směrnice – směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/25/ES ze dne 21. 4. 2004, o nabídkách převzetí
3. Směrnice Rady 90/435/EHS ze dne 23. 7. 1990, o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států, nahrazená směrnicí Rady 2011/96/EU ze dne 30. 11. 2011 o společném systému zdanění mateřských a dceřiných společností z různých členských států, ve znění směrnice Rady 2013/13/EU, směrnice Rady 2014/86/EU a směrnice Rady 2015/121/EU
4. Směrnice Rady 2009/133/ES ze dne 19. 10. 2009 o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, částečných rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společností z různých členských států a při přemístění sídla evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti mezi členskými státy, ve znění směrnice Rady 2013/13 (EU)
5. Směrnice Rady 2003/49/ES ze dne 3. 6. 2003, o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států, ve znění směrnice Rady 2004/66/ES, směrnice Rady 2004/76/ES, směrnice Rady 2006/98/ES a směrnice Rady 2013/13/EU
6. Směrnice Rady EU 2016/2258 ze dne 6. 12. 2016, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o přístup daňových orgánů k informacím pro boj proti praní peněz (DAC 5)
7. Směrnice Rady (EU) 2018/822 ze dne 25. 5. 2018, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o povinnou automatickou výměnu informací v oblasti daní ve vztahu k přeshraničním uspořádáním (DAC 6)
8. Směrnice Rady 2016/1164/EU ze dne 12. 7. 2016, kterou se stanoví pravidla proti praktikám vyhýbání se daňovým povinnostem, které mají přímý vliv na fungování vnitřního trhu, ve znění směrnice Rady 2017/952/EU (Anti Avoidance Tax Directive – ATAD)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Mezinárodní zdanění a zahraniční daňové soustavy je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. V rámci kontroly studia se zohledňuje i docházka na přednášky a aktivita na přednáškách.

Písemná zkouška

4. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období zimního semestru.
5. Předmětem zkoušky jsou témata přednášená na přednáškách v letním semestru s přihlédnutím k jejich pokrytí v předepsané literatuře.
6. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály (včetně tabletů, smartphonů, laptopů a jiných nástrojů výpočetní a sdělovací techniky).
7. Časový limit pro písemnou zkoušku je nejméně 30 minut.
8. Písemná zkouška se skládá formou testu.
9. Za písemnou zkoušku, která obsahuje 25 otázek, lze získat maximálně 25 bodů.
10. U každé testové otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi. Odpovědi ANO/NE se označují křížkem.

Docházka a aktivita

11. Za 100% docházku na přednášky získá student 3 body navíc.
12. Celkem je možné získat 28 bodů (25 bodů za písemnou zkoušku, 3 za docházku).

Hodnocení zkoušky

13. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	Klasifikace
23	výborně
20	velmi dobře
16	dobře
0	neprospěl/a

JUDr. Petr Novotný, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Pojišťovací právo (HOPV0013)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Pojišťovací právo navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o pojišťovacím právu v rámci povinného předmětu Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu získají znalosti o základních konceptech pojišťovacího práva a seznámí se s klíčovými prameny všech nejdůležitějších oblastí pojišťovacího práva tak, aby je byli schopni aplikovat v praxi. V rámci obecné části si studenti osvojí znalosti týkající se hlavních pojmů a konceptů, kterými jsou pojištění, zajištění, pojišťovnictví, druhy a formy pojištění, prameny a principy pojišťovacího práva, klíčové subjekty vystupující na pojistném trhu.

Zvláštní část se zaměřuje na získání znalostí o veřejnoprávní regulaci činnosti pojišťoven, zajišťoven a distributorů pojištění a zajištění a dále dohledu nad jejich činností. Současně je pozornost kladena na soukromoprávní aspekty spočívající v právní úpravě pojistné smlouvy a nejdůležitějších pojistných produktů. Za účelem dosažení komplexnosti se studenti seznámí rovněž s vybranými specifickými subjekty působícími na tuzemském pojistném trhu (zejm. Česká asociace pojišťoven, Česká kancelář pojistitelů a Exportní garanční a pojišťovací společnost).

Pro zapsání předmětu Pojišťovací právo je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Správní právo I, Finanční právo I a Občanské právo hmotné III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Pojišťovací právo zahrnuje tato témata:

- obecné otázky pojišťovacího práva,
- výklad pojmů pojištění, pojišťovnictví, formy a druhy pojištění,
- právní úprava pojištění a pojišťovnictví,
- pojišťovací a zajišťovací činnost,
- dohled v pojišťovnictví,
- distribuce pojištění,
- pojistný trh v České republice, Česká asociace pojišťoven,
- pojistná smlouva,
- povinná pojištění,
- Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Karfíková, M., Přikryl, V., Vybíral, R. a kol. *Pojišťovací právo*. *2. vydání*. Praha: Leges, 2018.

Ostatní literatura:

1. Jandová, L., Šlauf, P., Svejkovský, J. *Pojištění v novém občanském zákoníku*. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
2. Přikryl, V., Čechová, J. Zákon o pojišťovnictví. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017.
3. Karfíková, M. a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018.
4. Švestka, J., Dvořák, J. (eds). *Občanské právo hmotné*. 2. díl, 5. vydání, Praha, Wolters Kluwer, 2009, Pojistná smlouva.
5. Bušta, P., Přikryl, V. *Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (s komentářem)*. Praha: Lenka Buštová – Venice Music Production, 2014.
6. Jandová, L., Vojtek, P. *Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2012.
7. Vybíral, R. a kol. *Praktikum finančního práva. 2. vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
2. zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
3. zákon č. 377/2005 Sb., o doplňkovém dozoru nad bankami, spořitelnami a úvěrovými družstvy, pojišťovnami a obchodníky s cennými papíry ve finančních konglomerátech a o změně některých dalších zákonů (zákon o finančních konglomerátech)
4. zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)
5. vyhláška č. 205/1999 Sb., kterou se provádí zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla
6. zákon č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou
7. vyhláška č. 278/1998 Sb., k provedení zákona č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou
8. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
9. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce - § 365 až 393 (odpovědnost zaměstnavatele za škodu při pracovních úrazech a nemocech z povolání)
10. vyhláška č. 125/1993 Sb., kterou se stanoví podmínky a sazby zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání
11. zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu
12. vyhláška č. 305/2016 Sb., o předkládání výkazů pojišťovnami a zajišťovnami České národní bance
13. vyhláška č. 306/2016 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o pojišťovnictví

14. vyhláška č. 307/2016 Sb., o žádostech podle zákona o pojišťovnictví.
15. předpisy EU z oblasti pojištění a pojišťovnictví

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Pojišťovací právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení zkoušky z předmětu získá student 3 kredity.
3. V rámci kontroly studia se zohledňuje i docházka na přednášky.

Písemná zkouška

4. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období letního semestru.
5. Předmětem zkoušky jsou témata odpřednášená na přednáškách z předmětu Pojišťovací právo a obsažená v povinné literatuře.
6. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály promítané jako podklad pro přednášky, vlastní poznámky ani notebook, mobilní telefon a podobná zařízení.
7. Časový limit pro písemnou zkoušku je 45 minut.
8. Písemná zkouška se skládá z 10 testových otázek (otázky č. 1 až 10) a 2 otázek, na které student volně odpoví (otázky č. 11 a 12).
9. Za písemnou zkoušku lze získat maximálně 50 bodů.
10. Za otázky č. 1 až 10 lze získat 0 až 4 body, za otázky 11 a 12 lze získat 0 až 5 bodů.
11. U každé testové otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi.

Docházka

12. Podmínkou pro účast na zkoušce je účast na min. 50 % z přednášek.
13. Za účast na přednáškách převyšující 80 % získává student 5 bonusových bodů (max. do výše 50 bodů).

Hodnocení zkoušky

14. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	Klasifikace
44	výborně
37	velmi dobře
30	dobře
0	neprospěl/a

prof. JUDr. Marie Karfíková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Rozpočtové právo (HOPV0014)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Rozpočtové právo navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o rozpočtovém právu v rámci povinného předmětu Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu získají znalosti o základních otázkách rozpočtové a fiskální politiky a obecné a zvláštní části rozpočtového práva. V rámci obecné části jde o znalosti týkající se vymezení, členění, principů základních institutů, pramenů, předmětu, subjektů a obsahu rozpočtového práva a jeho postavení v systému práva. Zvláštní část se zaměřuje na získání znalostí o příjmech a výdajích veřejných rozpočtů, postupu při přípravě veřejných rozpočtů, schvalování veřejných rozpočtů, hospodaření podle veřejných rozpočtů, kontrole hospodaření podle veřejných rozpočtů a uzavření hospodaření veřejných rozpočtů. Konečně nejsou opomenuty ani otázky rozpočtového hospodaření na úrovni Evropské unie.

Studenti v průběhu výuky pracují s textem právních předpisů, naučí se v nich vyhledávat relevantní informace a aplikovat tyto předpisy na skutkový stav. Studenti dále studují soudní judikaturu, která je rozebírána při výuce, a řeší konkrétní příklady týkající se rozpočtového procesu.

Pro zápis předmětu Rozpočtové právo je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Rozpočtové právo zahrnuje tato témata:

- rozpočtová a fiskální politika, fiskální federalismus,
- obecná část rozpočtového práva,
- veřejné rozpočty a rozpočtová soustava,
- obsah veřejných rozpočtů,
- rozpočtový proces,
- rozpočtová odpovědnost a rozpočtová kázeň,
- rozpočtové hospodaření Evropské unie.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. ***Rozpočtové právo***. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
2. BOHÁČ, Radim. ***Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice***. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. Prezentace z výuky

Ostatní literatura:

1. MARKOVÁ, Hana. ***Finanční hospodaření územních samosprávných celků***, Beroun: Eva Rozkotová - IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
2. RADVAN, Michal. ***Místní daně***. Praha: Wolters Kluwer, 2012. 244 s. ISBN 978-80-7357-932-6.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. zákon **č. 218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
2. zákon **č. 250/2000 Sb**., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
3. zákon **č. 243/2000 Sb.**, o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
4. zákon **č. 23/2017 Sb.**, o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
5. zákon **č. 565/1990 Sb.**, o místních poplatcích

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. **Ústava České republiky** (vybraná ustanovení týkající se rozpočtového práva)
2. **Smlouva o fungování Evropské unie** (vybrané části týkající se rozpočtového hospodaření)
3. **Smlouva o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii**
4. nařízení **č. 966/2012** Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví finanční pravidla o souhrnném rozpočtu Unie a o zrušení nařízení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002
5. rozhodnutí Rady **č. 2014/335**, o systému vlastních zdrojů Evropské unie
6. **zákon o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok**
7. zákon **č. 219/2000 Sb.**, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích (vybraná ustanovení)
8. zákon **č. 341/2005 Sb.**, o veřejných výzkumných institucích (vybraná ustanovení)
9. zákon **č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) (vybraná ustanovení)
10. zákon **č. 166/1993 Sb.**, o Nejvyšším kontrolním úřadu
11. zákon **č. 320/2001 Sb.**, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
12. vyhláška **č. 323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Rozpočtové právo je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu Rozpočtové právo je písemná.

Písemná zkouška

4. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období zimního semestru.
5. Předmětem zkoušky jsou témata obsažená v publikaci Rozpočtové právo (Marková, Boháč, 2007) a témata přednášená na přednáškách v zimním semestru.
6. U zkoušky je dovoleno používat jakékoli právní přepisy.
7. Zkouška se bude konat prostřednictvím systému Moodle v počítačové učebně na Právnické fakultě.
8. Časový limit pro zkoušku je 60 minut.
9. Test se skládá z 10 otázek a řešení příkladu. Některé otázky jsou testové, některé doplňovací a na některé student volně odpoví.
10. Celkem je možné získat 30 bodů.

Hodnocení zkoušky

11. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	**Klasifikace**
27	výborně
24	velmi dobře
19	dobře
0	neprospěl/a

doc. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Podnikání na finančních trzích (HOPV0016)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Podnikání na finančních trzích navazuje a rozšiřuje výklad podávaný o regulaci finančních trhů v rámci povinného předmětu Finanční právo I.

Studenti absolvováním předmětu získají znalosti o podrobných otázkách podnikání v oblasti finančních trhů. Předmět bude veden nejen pedagogiky UK, ale také odborníky z praxe, především působících v institucích z oblasti finančních trhů, jako je ČNB, Burza cenných papírů Praha, a.s., společnosti zajišťující compliance poskytovatelů investičních služeb atp. Výklad bude zaměřen na seznámení studentů se specifiky dotčené regulace a jejími východisky. V rámci zvláštní části se bude jednat o znalosti o jednotlivých investičních nástrojích, jednotlivých investičních službách a poskytovatelích služeb na finančních trzích, fondovním investování, a to včetně související právní úpravy. Absolvováním předmětu Podnikání na finančních trzích by si student měl osvojit také základní schopnosti tvorby některých účastnických nebo dluhových cenných papírů. Další praktickou dovedností, kterou by si měl absolvováním tohoto předmětu student osvojit, je tvorba a uspořádání vnitřních předpisů poskytovatelů investičních služeb nebo proces jejich licencování.

Studenti v průběhu výuky pracují s textem právních předpisů, naučí se v nich vyhledávat relevantní informace a aplikovat tyto předpisy na skutkový stav. Studenti dále studují soudní judikaturu a správní rozhodnutí dohledových orgánů, která jsou rozebírána při výuce, a řeší konkrétní příklady, se kterými se mohou setkat při působení v oblasti poskytování investičních služeb.

Pro zapsání předmětu Podnikání na finančních trzích je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Finanční právo I, Správní právo II a Obchodní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Podnikání na finančních trzích zahrnuje tato témata:

- Legislativní rámec regulace finančního systému;
- Investiční nástroje a jejich regulace;
- Evidence investičních nástrojů;
- Veřejná a neveřejná nabídka investičních nástrojů;

- Investiční služby;
- Investiční zprostředkovatelé a vázaní zástupci;
- Obchodníci s cennými papíry;
- Organizované finanční trhy;
- Fondovní investování;
- Dohled nad finančními trhy.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. HUSTÁK, Zdeněk a Aleš SMUTNÝ. *Investiční služby a nástroje po rekodifikaci*. Praha: C. H. Beck, 2016, 312 s. ISBN 978-80-7400-533-6.
2. WALKER, Georg et al. *Financial Services Law*. 4th edition. Oxford: Oxford University Press, 2018, 1216 p. ISBN 9780198793809.
3. WYMEERSCH, Eddy et al. *Financial Regulation and Supervision*. Oxford: Oxford University Press, 2012, 528 p. ISBN 9780199660902.
4. PANASAR, Raj and Philip BOECKMAN. *European Securities Law*. Oxford: Oxford University Press, 2018, 1248 p. ISBN 9780199685608.
5. CASTAGNINO, John-Peter. *Derivatives*. 3rd edition. Oxford: Oxford University Press, 2009, 516 p. ISBN 9780199556366.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání zkoušky):

1. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu;
2. Zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu;
3. Směrnice/nařízení o trzích finančních nástrojů (MiFID II/MiFIR);
4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky a o změně nařízení (EU) č. 648/2012;
5. Směrnice č. 2013/36/EU (CRD IV);
6. Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech;
7. Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu;
8. Vyhláška č. 67/2018 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti;
9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2402, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a kterým se mění směrnice 2009/65/ES, 2009/138/ES, 2011/61/EU a nařízení (ES) č. 1060/2009 a (EU) č. 648/2012;
10. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 o OTC derivátech, ústředních protistranách a registrech obchodních údajů;
11. Nařízení Komise č. 979/2017, kterým se mění nařízení EMIR, pokud jde o seznam subjektů vyňatých z působnosti uvedeného nařízení;
12. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 236/2012 o prodeji na krátko a některých aspektech swapů úvěrového selhání a jeho prováděcí nařízení.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Předmět Podnikání na finančních trzích je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.

Písemná zkouška

3. Písemná zkouška se koná ve zkouškovém období letního semestru.
4. Předmětem zkoušky jsou témata obsažená v publikaci Investiční služby a nástroje po rekodifikaci (Husták, Smutný, 2016) a témata přednášená na přednáškách v letním semestru.
5. U zkoušky je možné používat veškeré právní přepisy, není však možné používat jiné materiály.
6. Časový limit pro zkoušku je 60 minut.
7. Test se skládá z 10 otázek a řešení praktického příkladu. Některé otázky jsou testové, některé doplňovací a na některé student volně odpoví.
8. Za řešení praktického příkladu je možné získat až 10 bodů, za každou testovou otázku je možné získat 1 bod.
9. Celkem je možné získat 20 bodů.

Hodnocení zkoušky

10. Zkouška je hodnocena takto:

Minimální počet bodů	Klasifikace
19	výborně
16	velmi dobře
13	dobře
0	neprospěl/a

JUDr. Tomáš Sejkora, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právní režimy mezinárodních prostorů (HOPV0018)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právní režimy mezinárodních prostorů má úzký vztah k předmětům povinného základu Mezinárodní právo veřejné I a Mezinárodní právo veřejné II. Výuka v obecně povinně volitelném předmětu Právní režimy mezinárodních prostorů je založena na vybraných tématech, v jejichž rámci je srovnávána úprava v jednotlivých mezinárodních prostorech.

Studenti po absolvování povinně volitelného předmětu Právní režimy mezinárodních prostorů budou znát základní pojmy vymezující mezinárodní prostory. Budou znát základy právního režimu volného moře, mořského dna za hranicemi národní jurisdikce, Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles. Budou schopni srovnat právní režimy jednotlivých mezinárodních prostorů a dokáží vymezit jejich společné a rozdílné znaky. Studenti se budou orientovat v příslušné mezinárodně právní úpravě smluvní i obyčejové. Budou schopni vyhledat relevantní judikaturu, která je výsledkem činnosti mezinárodních soudních a arbitrážních orgánů a pochopí její význam.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I a alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právní režimy mezinárodních prostorů je pozornost věnována těmto tématům:

1. Úvod, pojem práva mezinárodních prostorů, jejich vymezení
2. Historický vývoj, zákaz přivlastnění mezinárodních prostorů
3. Mírové využívání mezinárodních prostorů (z hlediska zakázané činnosti)
4. Problematika jurisdikce ve vztahu k osobám a objektům v mezinárodních prostorech (moře, mořské dno, kosmický prostor a nebeská tělesa, Antarktida)
5. Nevojenské využívání mezinárodních prostorů (základní pojmy související s využíváním a jejich srovnání)
6. Právní režim moře (volné moře a výlučná ekonomická zóna)
7. Právní režim mořského dna (kontinentální šelf a mořské dno za hranicemi národní jurisdikce) a jejich využívání
8. Právní režim kosmického prostoru a nebeských těles a jejich využívání
9. Právní režim Arktidy a Antarktidy

10. Právní režim týkající se lodí a jiných objektů v mezinárodních prostorech a srovnání právní úpravy
11. Řešení sporů ve vztahu k moři a k mořskému dnu, srovnání s Antarktidou a kosmickým prostorem
12. Shrnutí problematiky právních režimů mezinárodních prostorů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ONDŘEJ, J. *Právní režimy mořských oblastí. Srovnání s kosmem a Antarktidou*. Aleš Čeněk. 2017, 316 s. ISBN 978-80-7380-630-9.
2. ONDŘEJ J, POTOČNÝ, M. *Obecné mezinárodní právo v dokumentech. 4. vydání.* Praha, C. H. Beck. 2016, 339 s. ISBN 978-80-7400-612-8.

Ostatní literatura:

1. ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P. *Mezinárodní právo veřejné. 2 vydání.* Praha: C. H. Beck, 2018, 549 s. ISBN 978-80-7400-721-7.
2. ONDŘEJ, J., MRÁZEK, J., KUNZ, O. *Základy mezinárodního práva veřejného. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck. 2018, 287 s. ISBN 978-80-7400-487-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní režimy mezinárodních prostorů je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkouška spočívá v zodpovězení dvou otázek, které si student vylosuje z níže uvedeného seznamu.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní části zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
6. Seznam zkušebních otázek:
   1. Pojem práva mezinárodních prostorů a jejich vymezení
      - definice mezinárodních prostorů
      - vymezení volného moře podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
      - vymezení mořského dna za hranicemi národní jurisdikce států podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
      - vymezení Antarktidy podle Smlouvy o Antarktidě z roku 1959
      - vymezení kosmického prostoru a nebeských těles

2. Historický vývoj ve vztahu k mezinárodním prostorům
   - historický vývoj, pokud jde o volné moře od středověku do třetí kodifikace OSN o mořském právu, srovnání výsledků první kodifikační konference z roku 1958 se třetí kodifikací z roku 1982
   - historický vývoj ve vztahu k Antarktidě včetně smluv uzavřených v rámci antarktického smluvního systému
   - historický vývoj ve vztahu ke kosmickému prostoru a nebeským tělesům včetně smluv uzavřených ve vztahu ke kosmu Kosmická smlouva z roku 1967 a další smlouvy

3. Zákaz přivlastnění mezinárodních prostorů
   - právní úprava zákazu přivlastnění volného moře
   - právní úprava zákazu přivlastnění mořského dna a jeho zdrojů za hranicemi národní jurisdikce států z hlediska uplatňování svrchovanosti států i z hlediska zákazu vlastnictví
   - právní úprava zákazu přivlastnění Antarktidy z hlediska Smlouvy o Antarktidě
   - právní úprava zákazu přivlastnění kosmického prostoru a nebeských těles podle Kosmické smlouvy z roku 1967 v obecnosti

4. Mírové využívání mezinárodních prostorů (z hlediska zakázané činnosti-obecné otázky)
   - teoretické vymezení pojmy využívání pro mírové účely a využívání výhradně pro mírové účely z hlediska zakázané vojenské činnosti
   - využívání pro mírové účely volného moře a mořského dna za hranicemi národní jurisdikce (obecná úprava podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
   - otázky využívání pro mírové účely Antarktidy, kosmického prostoru a nebeských těles

5. Nevojenské využívání mezinárodních prostorů (základní pojmy)
   - základní pojmy nevojenského využívání mezinárodních prostorů – využívání, výzkum, vyhledávání, průzkum, těžba
   - vymezení těchto pojmů z hlediska:
   - Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982,
   - Smlouvy o Antarktidě a dalších smluv antarktického smluvního systému
   - Kosmické smlouvy z roku 1967 a Dohody o Měsíci z roku 1979

6. Právní režim výlučné ekonomické zóny
   - vymezení výlučné ekonomické zóny
   - právní režim výlučné ekonomické zóny
   - práva pobřežního státu ve výlučné ekonomické zóně
   - práva ostatních států ve výlučné ekonomické zóně

7. Právní režim volného moře (svobody volného moře)
   - vymezení svobod volného moře podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
   - podrobnější vymezení zejména svody plavby a svobody rybolovu

8. Právní režim kontinentálního šelfu
   - vymezení kontinentálního šelfu podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982, srovnání
   - vymezení v Úmluvě o pevninské mělčině z roku 1958
   - podstata právního režimu kontinentálního šelfu
   - práva pobřežního státu na kontinentálním šelfu podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
   - práva ostatních států na kontinentálním šelfu

9. Právní režim mořského dna za hranicemi národní jurisdikce
   - vývoj ve vztahu k mořskému dnu (Oblasti) po první konferenci OSN o mořském právu v roce 1958
   - Společné dědictví lidstva, jeho právní vymezení
   - podstata právního režimu mořského dna (Oblasti)
   - úloha Úřadu mořského dna
   - odlišnost právního režimu mořského dna (Oblasti) od volného moře a kontinentálního šelfu

10. Problematika jurisdikce ve vztahu k objektům a osobám v mezinárodních prostorech (obecné otázky)
    - obecné vymezení pojmu jurisdikce,
    - jednotlivé druhy jurisdikce, zejména jurisdikce založená na imatrikulaci a osobní jurisdikce
    - na čem je založena jurisdikce ve vztahu k objektům na volném moři, v Antarktidě a v kosmickém prostoru a na nebeských tělesech

11. Právní režim využívání nerostných zdrojů z nebeských těles
    - prameny právní úpravy
    - úprava obsažená v Dohodě o činnosti států na Měsíci a jiných nebeských tělesech z roku 1979

12. Právní režim Antarktidy
    - základy právního režimu ve Smlouvě o Antarktidě z roku 1959, specifika režimu, jednotlivé kategorie smluvních států, antarktický smluvní systém
    - ochrana prostředí Antarktidy – zakázaná činnost zejména podle Protokolu o ochraně životního prostředí ke Smlouvě o Antarktidě z roku 1991

13. Právní režim mořských polárních oblastí (okolo Antarktidy, Arktida)
    - vztah Smlouvy o Antarktidě z roku 1959 k mořskému právu
    - právní úprava ve smlouvách, které se vztahují k mořským živým zdrojům Antarktidy
    - otázka územních nároků v Arktidě (Severním ledovém oceánu)
    - normy mezinárodního mořského práva aplikovatelné na Arktidu
    - úloha Arktické rady

14. Právní režim týkající se lodí a jiných objektů na moři
    - příslušnost lodí, registrace (právo vlajky) a členění lodí
    - výkon jurisdikce nad loděmi a jinými objekty
    - postavení válečných a státních lodí
    - postavení obchodních lodí, důvody pro zásahy jiných států do jurisdikce státu vlajky

15. Právní režim objektů v kosmu a v Antarktidě
    - právní úprava příslušnosti nad kosmickými objekty
    - výkon jurisdikce nad osobami a objekty podle Kosmické smlouvy z roku 1967 a Dohody o mezinárodní kosmické stanici z roku 1998
    - výkon jurisdikce nad osobami a stanicemi v Antarktidě podle Smlouvy o Antarktidě z roku 1959, praxe států

16. Mírové využívání volného moře a mořského dna (z hlediska zakázané činnosti)
    - právní úprava zakázané vojenské činnosti v:
      Úmluvě OSN o mořském právu z roku 1982
      Smlouvě o zákazu jaderných pokusů ve třech prostředích z roku 1963
      Smlouvě o zákazu umisťování jaderných zbraní a jiných zbraní hromadného ničení na mořském dnu a v jeho podzemí z roku 1971

smlouvách o vytváření zón bez jaderných zbraní např. Smlouva o zákazu jaderných zbraní v Latinské Americe z roku 1967

17. Právní režim využívání nerostných zdrojů z mořského dna
    - právní úprava vyhledávání, průzkumu a těžby z mořského dna za hranicemi národní jurisdikce států v Úmluvě OSN o mořském právu z roku 1982
    - postup při vyhledávání, průzkumu a těžbě
    - průkopničtí investoři
    - plány průzkumných a těžebních prací (pravidla, předpisy, postupy Úřadu)
18. Otázka uplatňování nároků ve vztahu ke kosmickému prostoru a nebeským tělesům
    - otázka nároků států
    - nároky soukromých osob z hlediska Kosmické smlouvy z roku 1967 a z hlediska Dohody o Měsíci z roku 1979
19. Řešení sporů ve vztahu k moři a k mořskému dnu
    - otázky řešení sporů podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
    - prostředky řešení sporů podle Úmluvy o mořském právu z roku 1982, obligatorní jurisdikce
    - Mezinárodní tribunál pro mořské právo
    - Rozhodčí řízení podle Úmluvy OSN o mořském právu z roku 1982
20. Řešení sporů ve vztahu k Antarktidě a ke kosmickému prostoru
    - řešení sporů podle Smlouvy o Antarktidě z roku 1959
    - řešení sporů podle jiných smluv o Antarktidě, zejména podle Protokolu o ochraně životního prostředí z roku 1991
    - řešení sporů ve vztahu ke kosmu (Kosmická smlouva z roku 1967, Úmluva o odpovědnosti států za škody způsobené kosmickými objekty z roku 1972, pravidla pro arbitrážní spory týkající se kosmické činnosti

prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Základy mezinárodního ekonomického práva (HOPV0019)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Základy mezinárodního ekonomického práva poskytuje základní orientaci v rozsáhlé oblasti mezinárodního práva, jež upravuje velmi dynamickou oblast veřejnoprávní regulace mezinárodních hospodářských vztahů. Mezinárodní ekonomické právo patří mezi předměty na zahraničních právnických fakultách dnes již běžně přednášené. U nás tento kurs vyplňuje určitou mezeru mezi látkou přednášenou v Mezinárodním právu veřejném I a II a Mezinárodním právu soukromém a právu mezinárodního obchodu I a II jako povinných předmětech. Ze standardní problematiky mezinárodního ekonomického práva, tj. mezinárodní obchodní systém, mezinárodní měnový a finanční systém, mezinárodní právo rozvoje a mezinárodní investice, se výuka zaměřuje hlavně na první a čtvrtou oblast. Výklad obecnějších problémů a institutů mezinárodního ekonomického práva je dokumentován zejm. na výkladu pravidel GATT/WTO a ochrany mezinárodních investic, se zvláštním zřetelem na mechanismy řešení sporů. Součástí výuky tak bude seznámení studentů s kazuistikou mezinárodních judiciálních a quasi-judiciálních orgánů při řešení sporů v oblasti mezinárodních ekonomických vztahů, pozornost bude věnována i tlaku na rozšíření okruhu subjektů mezinárodního práva v mezinárodních ekonomických vztazích, resp. vymezení základních subjektů mezinárodního ekonomického práva ve srovnání s dalšími hráči v dané oblasti (tzv. stakeholders), se zvláštním zaměřením na nadnárodní společnosti. Kromě toho se předmět věnuje i jednotlivým druhům mezinárodní ekonomické integrace.

Pro zapsání předmětu se vyžaduje, aby student měl absolvován Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Základy mezinárodního ekonomického práva je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod do problematiky, informace o předmětu
- Pojem MEP a jeho specifické rysy
- Mezinárodní obchodní systém: vývoj. Všeobecná dohoda o clech a obchodu
- Světová obchodní organizace: institucionální otázky, mnohostranné obchodní dohody
- Řešení sporů v rámci WTO
- Stát v MEP, jurisdikční imunity státu a jeho majetku

- Jiné mezinárodní obchodní dohody
- Mezinárodní právo a rozvoj
- Režim a ochrana mezinárodních investic: BIT, mnohostranné smlouvy
- Úprava řešení sporů z investic (ICSID, UNCITRAL)
- Příklady arbitrážního řešení sporů z investic
- Ochrana mezinárodních investic a EU
- Nejnovější vývoj a perspektivy ochrany investic (CETA, TTIP, ICS)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šturma, P., Balaš, V.; Mezinárodní ekonomické právo. 2. vydání, C. H. Beck. Praha. 2013
2. Šturma, P. Mezinárodní dohody o ochraně investic a řešení sporů, 2. vydání. Linde. Praha. 2008.
3. Balaš, V., Šturma, P.; Nové mezinárodní dohody na ochranu investic, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018

Ostatní literatura:

1. Šturma, P., Balaš, V.; Ochrana mezinárodních investic v kontextu obecného mezinárodního práva, Univerzita Karlova, Právnická fakulta, Studie z mezinárodního práva 3/26, Praha 2012
2. Šturma, P. Vybrané dokumenty ke studiu mezinárodního ekonomického práva (s úvodní poznámkou a stručným komentářem). Karolinum. Praha. 1997.
3. Bradlow, D.D. and Hunter, D.B.; International Financial Institutions & International Law, Walters Kluwer, 2010
4. Gureshi, A.H. and Ziegler, A.R.; International Economic Law, third edition, Sweet & Maxwell, 2011

S kazuistikou a další literaturou budou student seznámeni v průběhu výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Základy mezinárodního ekonomického práva je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška sestává z kombinace testu s 10 výběrovými otázkami a 2 otevřených otázek.
4. Hranice bodů: 36 až 40 – výborně, 31 až 35 – velmi dobře, 26 až 30 – dobře a do 25 – neprospěl/a
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Kodifikace a rozvoj mezinárodního práva (HOPV0020)

Anotace

Pro současné mezinárodní právo je charakteristická kodifikace obecně platných obyčejových pravidel. Obecně povinně volitelný předmět Kodifikace a rozvoj mezinárodního práva má přiblížit proces kodifikace v obecnosti, dále práci Komise OSN pro mezinárodní právo, ale také poskytnout hlubší znalosti dvou nejvýznamnějších kodifikovaných oblastí mezinárodního práva (právo mezinárodních smluv a odpovědnost států).

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni orientovat se v tom, jak probíhá kodifikace a rozvoj mezinárodního práva, znají specifika těchto činností a kodifikační orgány, zejména Komisi OSN pro mezinárodní právo, metody její práce a hlavní výsledky kodifikační činnosti. Jsou seznámeni též se současným kodifikačním programem Komise. Do větší hloubky znají pravidla smluvního práva a odpovědnosti států, která jsou klíčová pro výklad a aplikaci mezinárodního práva ve všech jeho odvětvích. Studenti také získají dovednost vyhledat dokumenty Komise v elektronické informační bázi OSN a pracovat s nimi.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I. a alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Kodifikace a rozvoj mezinárodního práva bude pozornost věnována těmto tématům:

1. Úvodní informace. Pojem kodifikace a progresivní rozvoj mezinárodního práva. Vývoj kodifikace MP, kodifikační orgány
2. Nejnovější kodifikační činnost Komise pro mezinárodní právo
3. Jiné kodifikační orgány a instituce. Kodifikace MHP
4. Kodifikace smluvního práva I.
5. Kodifikace smluvního práva II.
6. Problematika fragmentace MP
7. Diplomatická ochrana
8. Právo mezinárodní odpovědnosti I. Odpovědnost státu za protiprávní chování
9. Právo mezinárodní odpovědnosti II.

10. Odpovědnost za škodlivé následky činností nezakázaných mezinárodním právem. Odpovědnost mezinárodních organizací
11. Jurisdikční imunity státu a imunity státních představitelů
12. Sukcese států

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Č. Čepelka, P. Šturma, V. Bílková. Kodifikace a rozvoj mezinárodního práva. PF UK Praha. 2008.

Ostatní literatura:

1. Č. Čepelka, D. Jílek, P. Šturma. Mezinárodní odpovědnost. Masarykova univerzita, Brno. 2003.
2. P. Šturma, Č. Čepelka, V. Balaš. Právo mezinárodních smluv. 1.. Plzeň, A. Čeněk. 2011. ISBN 978-80-7380-341-4.
3. P. Šturma a kol. Vybrané problémy sjednávání a provádění mezinárodních smluv. 1. Praha. 2011. I. 8-36. ISBN 978-80-87146-40-8.
4. P. Šturma a kol. Konkurující jurisdikce mezinárodních rozhodovacích orgánů. 1.. Praha. 2009. ISBN 978-80-87146-19-4.
5. P. Šturma. Mezinárodní právo a státní území (- Územní změny a sukcese států v mezinárodním právu). Praha PF UK. 2015. ISBN 978-80-87975-42-8.
6. zprávy Komise OSN pro mezinárodní právo

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kodifikace a rozvoj mezinárodního práva je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Alternativně si studenti mohou zvolit zakončení předmětu ve formě zpracování seminární práce a její ústní obhajoby.
3. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
4. Při zpracování písemné seminární práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály, při ústní zkoušce toto není umožněno.
5. Seznam zkouškových otázek:
    1. Pojem kodifikace a progresivní rozvoj mezinárodního práva (Charta OSN, Statut KMP)
    2. Vzájemná vazba rozvoje mezinárodního práva na jeho kodifikaci (smlouva, obyčej, příklady)
    3. Historie kodifikace mezinárodního práva (Společnost národů, OSN)
    4. Komise pro mezinárodní právo (složení, metody práce, výsledky její počáteční kodifikační činnosti)
    5. Některé kodifikační neúspěchy Komise MP (příklady, proč neúspěch)
    6. Recentní kodifikační činnost a program Komise MP pro následné období (období 2012-2016, program od r. 2017)
    7. Jiné kodifikační orgány a instituce (formy kodifikace, příklady institucí)
    8. Kodifikace mezinárodního humanitárního práva (orgány a příklady výsledků)

9. Problematika fragmentace mezinárodního práva (pojem, příčiny, možná řešení, systémová integrace)
10. Problematika kodifikace diplomatické ochrany (pojem, vývoj, kodifikační návrh)
11. Rozsah působnosti Vídeňské úmluvy o smluvním právu (ratione personae, ratione materiae, ratione temporis)
12. Kterých smluv a situací se Vídeňská úmluva (1969) netýká? (mezery ponechané v r. 1969, pozdější vývoj)
13. Pojem, kritéria a účinky jus cogens
14. Výklad mezinárodních smluv (subjekty a metody výkladu)
15. Důvody neplatnosti mezinárodních smluv (pojem, typy, účinky)
16. Skončení smlouvy podle obecného MP (clausula rebus sic stantibus, jus cogens)
17. Skončení smlouvy v důsledku jejího podstatného porušení (pojem, účinky, řízení)
18. Výhrady ke smlouvám (pojem, přípustnost, účinky)
19. Vznik odpovědnosti států (pojem mezinárodně protiprávního chování, prvky)
20. Obsah mezinárodní odpovědnosti (obsah, formy a stupně)
21. Reparační povinnost (tradiční MP, současné formy, příklady)
22. Aktivní legitimace k uplatňování odpovědnostních nároků (poškozené a jiné státy)
23. Pojem sebeobrany (pojem a druhy sebeobrany, Charta OSN, judikatura MSD)
24. Koncept tzv. humanitární intervence (tradiční a současné projevy, související koncepty)
25. Pojem donucovacích opatření (tradiční MP, současné MP, druhy opatření)
26. Náležitosti legálně uplatněných protiopatření (funkční, časová a obsahová omezení)
27. Okolnosti vylučující protiprávnost (pojem, rozlišení několika typů, vyšší moc a náhodná událost)

28. Mezinárodní odpovědnost za škodlivé následky vyplývající z činností nezakázaných mezinárodním právem (pojem, vztah k odpovědnosti států, prameny, příklady)
29. Imunity státu a státních představitelů
30. Problematika sukcese států

prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Diplomatické právo, protokol a společenská etiketa (HOPV0021)

Anotace

Cílem a ambicí obecně povinně volitelného předmětu Diplomatické právo, protokol a společenská etiketa je poskytnout zainteresovaným posluchačům právnického studia, kteří po jeho absolvování budou zastávat významná pracovní a zároveň i společensky exponovaná místa, nadstandardní sumu znalostí a informací, sloužící jak jako základ pro jejich uplatnění přímo v oblasti mezinárodních či diplomatických vztahů, tak jako odrazový můstek pro dostatečnou vlastní orientaci v samotné logice poslání, udržování a pěstování diplomatických a konzulárních styků. V neposlední řadě pak též i jako vodítko pro pochopení významu dodržování tradic a pravidel protokolu, jakož i pro uvědomění, respektování a osvojení si, dodržování, vyžadování a ovlivňování obsahu a limitů z nich velmi často vyplývajících či odvozených obecných, ale i specifických, aktuálních pravidel společenského chování a bezvadného veřejného vystupování.

Povinně volitelný předmět rozšiřuje a významně prohlubuje znalosti diplomatického práva získané ve zvláštní části základního kursu mezinárodního práva veřejného. V návaznosti je v tomto rámci traktovaná materie kodifikovaných smluvních a obyčejových pravidel dále doplněna o seznámení se s diplomatickou praxí a s uplatňováním pravidel diplomatického protokolu, mezinárodní zdvořilosti a společenské etikety na vrcholné úrovni diplomatických vztahů, jakož i s jejich využitím v širokém záběru současného intenzívního, vysoce kontaktního společenského života na všech úrovních styků, od oficiálních či manažerských až po soukromé či rodinné, od politických, přes obchodní či ryze odborné, až po kulturní či sportovní, v prostředí domácím, ale i v zahraničí, a to jak z pohledu a pozice jejich pasívního účastníka, tak i aktivního organizátora.

Předmět Diplomatické právo, protokol a společenská etiketa je ve výuce provázán do jednoho celku ze tří základních částí zachycených i v jeho názvu. Odpovídají tomu i zvolené kombinované a variabilní metody výkladu. Zahrnují klasické metody – historickou a komparativní, jež si stoprocentně vyžaduje především úvodní matérie. Následuje výklad v podobě práce s normativním textem základních kodifikačních úmluv doplněný bezprostředním komentářem článků a praktickými příklady, popřípadě opět komparací. Pasáže výkladu protokolu využívají řazení do časového a logického sledu odvíjejících se událostí a procesů (organizace návštěvy, nástupní audience, ukončení diplomatické mise). Optimálně to zde vyhovuje jak pedagogické sdělitelnosti, tak i snadnější zapamatovatelnosti a rozvoji schopnosti tvůrčím způsobem samostatně odvozovat další souvislosti, doplňovat nově získané informace k již jinak nabytým poznatkům, korigovat mylné laické představy atd. Protokol a společenská etiketa jsou při výkladu

nutně založeny opět převážně na praktických příkladech a tam, kde je to možné, i na ukázkách vzorů reálných v praxi použitých předmětů a dokumentů, či obrazového materiálu.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V úvodním pojmovém a historickém bloku přednášek se vychází z vymezení pojmů diplomacie/diplomatické styky/diplomatické právo/mezinárodní právo/mezinárodní politika/zahraniční politika. Následuje historický exkurs do dějin diplomacie s důrazem na její vývoj a charakteristické rysy v jednotlivých klíčových obdobích a teritoriích a na postupný vznik a stabilizaci norem a institutů diplomatického práva – od prvopočátků až po současně platnou podobu jednoho z nejkomplexněji kodifikovaných odvětví mezinárodního práva.

Další blok je věnován některým teoretickým otázkám diplomatického práva – pramenům, pojmům výsady a imunity, teoretickým koncepcím poskytování diplomatických výsad a imunit, diplomatickému asylu, apod. V dalším se poměrně podrobně pracuje naopak s konkrétními normativními texty především Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích, Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích, Úmluvy o zvláštních misích, Vídeňské úmluvy o zastoupení států v jejich stycích s mezinárodními organizacemi universální povahy, a to formou komentáře s příklady.

Blok věnovaný diplomatickému protokolu přibližuje vedle pojmových otázek, problematiku protokolárních pracovišť a jejich kompetencí, protokolárního pořadí, diplomatického sboru, typických protokolárních událostí (oslavy státních svátků, inaugurace, kondolence, státní pohřby, kladení věnců), protokolárního zabezpečení návštěv vrcholných státních představitelů, počátku, fungování a ukončení diplomatické mise, používání vlajek a vedení diplomatické korespondence.

Poslední blok výkladu má název Společenská etiketa a jeho součástí jsou kapitoly o pravidlech společenského chování, o účasti na společenském podniku a o vlastní organizaci takového podniku, o stolování a o oblékání.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Č., Šturma, P. Mezinárodní právo veřejné. C. H. Beck, 2008.
2. Potočný, M., Ondřej. J. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část, C. H. Beck, 2006.

Ostatní literatura:

1. Barker. The Protection of Diplomatic Personnel, Ashgate, 2006
2. Dembinski. The Modern Law of Diplomacy, Nijhoff 1988
3. Denza, E. Diplomatic Law (Commentary on the Vienna Convention on Diplomatic Relations), Oxford University Press, 3rd ed. 2008
4. Formáčková, M., Zindelová, M. Univerzita bontonu, Praha 2018
5. Ganjuškin, B. V. Diplomatičeskoje pravo meždunarodnych organizacij, Moskva 1972
6. Gullová, S.Mullerová,F. Šroněk, I. Společenský styk, obchodní a diplomatický protokol, Praha 2004

7. Guth-Jarkovský, J. Společenský katechismus, Praha 2000
8. Ječný, D. Brevíř moderního člověka, Praha 1970
9. Lee. Consular Law and Practice, Oxford University Press, 1991
10. Salmon. Manuel de droit diplomatique, Bruylant, 1994
11. Satow, E. M. Guide to Diplomatic Practice, Longman 1979
12. Sen, B. A Diplomat´s Handbook of International Law and Practice, 3rd ed., Nijhoff
13. Sedláček, I. Jak se chovat ve společnosti, Praha 2001
14. Špaček, L. Moderní etiketa, Praha 2019
15. Šroněk, I. Diplomatický protokol a praktické otázky společenské etikety, Praha 2005
16. Toksvig, S. Moderní etiketa, aneb dobré mravy s humorem, Mladá fronta, Praha 2016
17. Wagner, N. Raasch, H., Proepstl, T. Wiener Uebereinkommen ueber konsularische Beziehungen vom 24. April 1963, Kommentar fuer die Praxis, BWV, Berlin 2007
18. Wood, J. R., Jean Serre. Diplomatic Ceremonial and Protocol, N.Y.1970

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Vídeňská úmluva o diplomatických stycích, 1961
2. Vídeňská úmluva o konzulárních stycích, 1963
3. Úmluva o zvláštních misích, 1969
4. Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany, včetně diplomatických zástupců, 1973
5. Vídeňská úmluva o zastoupení států v jejich stycích s mezinárodními organizacemi universální povahy,1975
6. Úmluva o výsadách a imunitách Organizace spojených národů, 1946
7. Úmluva o výsadách a imunitách mezinárodních odborných organizací,1947

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Rezoluce VS OSN č. 3166/1973/XXVIII
2. Resoluce VS OSN o posouzení účinnosti opatření k posílení ochrany, bezpečnosti a ostrahy diplomatických a konzulárních misí a zástupců,1980

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Diplomatické právo, protokol a společenská etiketa je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínku konání zkoušky je aktivní osobní účast studenta na výuce.
4. Zkouška má podobu zodpovězení trojice vylosovaných otázek.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Diplomacie, diplomatické právo, diplomatické styky, zahraniční politika, mezinárodní právo
    2. Státní orgány pro zahraniční styky – vnitřní, vnější, jejich kompetence

3. Historický vývoj diplomacie, postupný vznik a stabilizace norem diplomatického práva (periodizace, hlavní mezníky, starověké systémy, první hmotné prameny)
4. Diplomacie ve starém Řecku (charakteristické rysy diplomatických styků, jejich nositelé, typické nástroje, instituty, používaná praxe)
5. Diplomacie ve starém Římě (charakteristické rysy v jednotlivých obdobích – královském, republikánském, císařském, její nástroje, instituty, nositelé, praxe)
6. Byzantská diplomacie. Papežská diplomacie (typické rysy, používané nástroje)
7. První stálá diplomatická zastoupení a první ministerstva zahraničních věcí
8. Westfálský mír a jeho význam z hlediska vývoje diplomacie.
9. Vídeňský kongres 1815 a jeho význam z hlediska diplomatického práva
10. Cášský kongres 1818 a jeho význam z hlediska diplomatického práva
11. Cesty ke kodifikaci diplomatického práva v 19. a počátkem 20. století (hlavní linie a jejich představitelé)
12. Kodifikace diplomatického práva v rámci OSN po 2. světové válce
13. Teoretické báze a principy pro poskytování diplomatických výsad a imunit
14. Základní prameny diplomatického práva – materiální a formální
15. Diplomatická mise a její personál (postavení, funkce, složení, diplomatické hodnosti a funkce personálu)
16. Navázání diplomatických styků a zřízení zastupitelského úřadu, vyslání a akreditace vedoucího úřadu a členů personálu
17. Konzulární úřady a jejich personál (druhy, jejich postavení, složení, funkce, odlišnosti od diplomatické mise)
18. Zřízení konzulárního úřadu (podmínky a praktický postup u jednotlivých druhů konzulárních zastoupení)
19. Vícenásobná akreditace titulářů a zastupování cizích států
20. Zastupitelské úřady vedené honorárními konzulárními úředníky (pojem, druhy, kompetence, důvody zřízení, odlišnosti v úpravě a právním postavení v porovnání s ostatními konzulárními úřady)
21. Zvláštní mise (pojem, druhy, právní úprava, praktické použití)
22. Stálé mise při mezinárodních organizacích (pojem a funkce, právní úprava, odlišnosti od ostatních diplomatických misí, použití v praxi)
23. Delegace na mezinárodních konferencích a na zasedání mezinárodních orgánů (právní úprava, složení, mandát, postavení členů a jejich ochrana)
24. Povinnosti přijímajícího/hostitelského státu podle aplikovatelných norem diplomatického práva ve vztahu k zastupitelským úřadům cizích států a jejich personálu
25. Funkce diplomatické mise, organizace a metody její práce
26. Funkce konzulárního úřadu, organizace a metody jeho práce
27. Výsady a imunity diplomatických misí
28. Výsady a imunity diplomatických zástupců
29. Výsady a imunity konzulárních úřadů

30. Výsady a imunity konzulárních úředníků
31. Realizace práva zastupitelského úřadu na svobodné spojení (formy, garance, omezení)
32. Diplomatický asyl (pojem, právní úprava, příklady)
33. Řešení situace při zrušení či přerušení diplomatických styků a za ozbrojeného konfliktu
34. Zvláštní ochrana a opatření k posílení bezpečnosti a ochrany diplomatických misí, konzulárních úřadů, misí a zástupců (právní a faktická opatření)
35. Pojmy protokol, diplomatický protokol, ceremoniál
36. Protokolární pracoviště v ČR, jejich kompetence a koordinace
37. Protokolární pořadí v ČR
38. Diplomatické funkce, hodnosti a pořadí diplomatických zástupců; diplomatický sbor a jeho postavení
39. Jmenování a vyslání vedoucího zastupitelského úřadu, příjezd do země akreditace a nástupní audience
40. Ukončení diplomatické mise a odjezd ze země akreditace
41. Vrcholné návštěvy v ČR, rozdělení, organizace, příprava a zabezpečení programu, složení delegace
42. Ceremoniál státních návštěv, organizační a programové elementy, dary
43. Vrcholné návštěvy do zahraničí, příprava a zabezpečení, doprovod
44. Používání státních symbolů, používání státních vlajek a vlajek mezinárodních organizací (obecná pravidla, specifické situace)
45. Oslavy státních svátků (v ČR, cizích států v ČR, ČR v zahraničí)
46. Inaugurace, novoroční setkání, státní pohřby, státní smutek, kondolence
47. Diplomatická korespondence (druhy, náležitosti, věcná příprava a formální úprava)
48. Společenské podniky – druhy, jejich charakteristika a využití
49. Organizace společenských podniků (obecná pravidla, volba optimálního druhu, příprava a všestranné zabezpečení)
50. Pozvání, pozvánky a jejich náležitosti a reakce na ně
51. Účast na společenském podniku a příprava na něj
52. Pravidla oblékání do společnosti při slavnostních příležitostech, dress code
53. Vizitky a jejich používání
54. Základní pravidla společenské přednosti a jejich aplikace v typických situacích
55. Pozdrav a představování, oslovení a používání titulů
56. Stolování – příprava tabule, prostírání, výběr a rozsazení hostí, příprava menu, výzdoba, obsluha, časový harmonogram a návazná organizace (šatna, doprava, parkování…)
57. Zasedací pořádek u stolu
58. Průběh a technika konzumace jednotlivých chodů jídel a nápojů při stolování
59. Společenské chování u stolu

60. Obecná pravidla oblékání do společnosti při různých příležitostech a jejich akceptovatelné modifikace, adekvátní použití barev, sladěnost, vkus, módní vlivy, dress code, místní zvyky, klima, specifická společenská příležitost…
61. Etiketa osobnosti – tělesná kultura, hygiena duševní a fyzická
62. Chování ve standardních i nestandardních společenských situacích (divadla, koncerty, kina, restaurace, hromadná doprava, sportovní akce, zájezdy, svatby, pohřby, krizové situace na veřejnosti, úřední jednání, soukromá setkání …)
63. Příprava a organizace služebního jednání delegací
64. Vztahy na pracovišti, firemní kultury
65. Telefonování a využívání digitálních společenských sítí

JUDr. Milan Beránek, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní řešení sporů (HOPV0022)

Anotace

V rámci obecně povinně volitelného předmětu Mezinárodní řešení sporů se studenti budou zabývat nejrůznějšími způsoby pokojného řešení sporů, jež mají státy a další účastníci tohoto procesu k dispozici na mezinárodní úrovni. Předmět se bude zabývat historickými, politickými a právními aspekty nejrůznějších sporů. V úvahu bude brát právní a politické otázky, které mají vliv na výběr konkrétních způsobů řešení sporu, ať už jde o jednání, soudní způsoby řešení sporů, případně o donucení. V rámci soudních způsobů řešení sporů bude důraz kladen zejména na otázky výběru fora a celou řadu procesních otázek.

Cílem předmětu je, aby studenti získali přehled o požadavcích obecného mezinárodněprávního závazku řešit spory pokojnými prostředky, historickém vývoji a současném přístupu k mechanismům, jež jsou k dispozici pro pokojné řešení sporů a které jsou vyjmenovány v čl. 33 Charty OSN – vyjednávání, vyšetřování, zprostředkování, smírčí řízení, rozhodčí řízení, soudní řízení.

V rámci předmětu budou analyzovány právní a politické otázky spojené se složením, fungováním a pravomocemi mezinárodních soudů a tribunálů – stálých a ad hoc, případné výhody a nevýhody jednotlivých shora zmíněných způsobů řešení sporů, jejich vzájemný vztah a faktory mající vliv na jejich efektivitu. Všichni studenti se budou muset aktivně účastnit a každý z nich povede diskusi o jednom určeném tématu.

Pro zapsání předmětu se vyžaduje, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Pozornost bude věnována těmto tématům:

1. Obecný úvod – způsoby řešení sporů
2. Jednání
3. Mediace
4. Vyšetřování
5. Smírčí řízení

6. Arbitráž
    - Formy arbitráže
    - Výběr rozhodců
    - Terms of reference
    - Základ rozhodnutí
    - Účinek nálezu
    - Soukromá mezinárodní arbitráž
    - Použití arbitráže
7. Mezinárodní soud I: organizace a process
    - Sporná jurisdikce
    - Jurisdikční spory
    - Rozhodování doprovodných otázek (předběžná opatření, procesní úkony
    - Poradní posudky
    - Členství soudu
    - Komory
8. Mezinárodní soud II: práce a kazuistika PCIJ a ICJ
    - Rozhodnutí soudu
    - Rozšíření funkcí soudu
    - Právní a politické spory
    - Účinek rozsudku
    - Význam Soudu
9. UNCLOS a řešení sporů
10. Mezinárodní obchodní spory
11. Řešení sporů v OSN
12. Regionální organizace
13. Trendy a vyhlídky

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. Merrills, J.. International Dispute Settlement.
2. Čepelka, Č., Šturma, P.. Mezinárodní právo veřejné.
3. Seidl-Hohenveldern, I.. Mezinárodní právo veřejné.
4. Šturma, P.; Čepelka, Č.; Balaš, V.; Právo mezinárodních smluv, Aleš Čeněk, 2011,
5. Gardiner, R., Treaty Interpretation, Oxford University Press, 2008
6. Crawford, J.; The International Law Commission's Articles on State Responsibility - Introduction, Text and Commentaries, Cambridge University Press 2002
7. Haagská úmluva o pokojném urovnávání mezinárodních sporů (1899, 1907),

Doporučená literatura:

1. Mackenzie, R., Romano, C., Shany, Y with Sands, P The Manual on International Courts and Tribunals, second edition, Oxford University Press, 2010

2. Shany, Y., The Competing Jurisdiction of International Courts and Tribunals, Oxford University Press, 2003
3. Amerasinghe, C.H.; Local Remedies in International Law, second edition, Cambridge University Press 2005
4. McLachlan, C.; Lis Pendens in International Litigation, Martinus Nijhoff Publishers, 2009
5. Born, G.; International Commercial Arbitration, Vol. 1-III, second edition, Walters Kluwer, 2014
6. Gérardine Meishan Goh; Dispute Settlement in International Space Law – A Multi-Door Courthouse for Outer Space, Martinus Nijhoff Publishers, 2007
7. Klein, N.; Dispute Settlement in the UN Convention on the Law of the Sea, Cambridge University Press, 2004
8. Francisco Orrego Vicuna; International Dispute Settlement in an Evolving Global Society, Constitutionalization, Accessibility, Privatization, Cambridge University Press 2004
9. Simma, B., ed., The Charter of the United Nations: A Commentary, Vol. I – II, 2nd edition, Oxford University Press, 2002

S další literaturou a kasuistikou budou studenti seznámeni v průběhu výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní řešení sporů je ukončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška má formu vědecké eseje, již musí každý student předložit v závěru výuky.
4. Esejí se rozumí patnáctistránkový rozbor některého z mezinárodních sporů, přičemž každý student si vybere mezinárodní spor k rozboru sám a bude jej analyzovat podle následující struktury:
   - Strany sporu
   - Způsob/y řešení sporu
   - Procesněprávní aspekty sporu, zejména pravomoc
   - Hmotněprávní aspekty sporu
     Skutkové okolnosti sporu
     Právní kvalifikace sporu
   - Rozhodnutí (v případě judiciálního způsobu řešení sporu)
   - Dohoda/nedohoda (v případě diplomatického způsobu řešení sporu)
   - Zhodnocení
5. Při zpracování písemné eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Vladimír Balaš, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení (HOPV0023)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení podrobně rozvíjí některá témata předmětů povinného základu Mezinárodní právo veřejné I a Mezinárodní právo veřejné II.

Po absolvování předmětu Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení budou studenti znát základní pojem mezinárodní bezpečnost, vztah k odzbrojení, k řešení sporů, k právu ozbrojených konfliktů. Dále budou znát pravidla, na kterých spočívá mezinárodní bezpečnost: zákaz použití síly, zákaz vměšování do vnitřních záležitostí států včetně dovolených způsobů vměšování, další pravidla, na kterých spočívá mezinárodní bezpečnost. Budou znát i institucionální aspekty mezinárodní bezpečnosti, otázky úlohy mezinárodních orgánů a organizací OSN, oblastní organizace, organizace kolektivní sebeobrany. Budou schopni aplikovat příslušné právní normy na konkrétní případy, které se týkají otázek mezinárodní bezpečnosti, zejména otázek použití ozbrojené síly. Studenti budou znát i základní pojmy práva odzbrojení, jeho pojem, historický vývoj, jednotlivé oblasti úpravy a smlouvy o omezení zbrojení a odzbrojení včetně kontroly v oblasti odzbrojení, jednotlivých metod a prostředků kontroly a na úlohu mezinárodních orgánů a organizací v oblasti kontroly. Studenti se budou orientovat v příslušné mezinárodně právní úpravě smluvní i obyčejové. Budou schopni vyhledat relevantní judikaturu, která je výsledkem činnosti mezinárodních orgánů a pochopí její význam.

Pro zapsání předmětu Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení je pozornost věnována těmto tématům:

- Vymezení základních pojmů (bezpečnost, mezinárodní bezpečnost, kolektivní bezpečnost), hrozby pro mezinárodní bezpečnost, komponenty, na kterých spočívá mezinárodní bezpečnost.
- Historický vývoj mezinárodní bezpečnosti (otázky míru a války), vývoj od Vestfálského míru do druhé světové války.
- Zákaz použití a hrozby síly, dovolené případy použití ozbrojené síly.

- Zákaz vměšování do záležitostí jiných států, problematika humanitární intervence, pokojné řešení mezinárodních sporů.
- Úloha OSN v oblasti mezinárodní bezpečnosti, zejména Rady bezpečnosti (základní otázky, úloha v oblasti mírového urovnávání sporů, akce při ohrožení, porušení mezinárodního míru a bezpečnosti), mírové operace.
- Právo na sebeobranu a jiné případy dovoleného užití síly.
- Úloha jiných mezinárodních organizací při zajišťování mezinárodního míru a bezpečnosti (oblastní dohody a orgány – AU, OAS, organizace kolektivní sebeobrany apod.).
- Základní pojmy práva odzbrojení (odzbrojení, omezení zbrojení, kontrola zbrojení), vývoj v oblasti odzbrojení, prameny práva odzbrojení.
- Problematika jaderného odzbrojení.
- Odzbrojení v oblasti chemických, biologických,
- Odzbrojení v oblasti konvenčních zbraní,
- Problematika kontroly a donucení v oblasti odzbrojení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ONDŘEJ, J., MRÁZEK, J., KUNZ, O. *Základy mezinárodního práva veřejného. 1. vydání.* Praha: C. H. Beck. 2018, 287 s. ISBN 978-80-7400-487-2.
2. ONDŘEJ J, POTOČNÝ, M. *Obecné mezinárodní právo v dokumentech. 4. vydání.* Praha, C. H. Beck. 2016, 339 s. ISBN 978-80-7400-612-8.

Ostatní literatura:

1. ONDŘEJ, J. *Odzbrojení prostředek zajištění mezinárodní bezpečnosti. 2. Vydání.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 343 s. ISBN 978-80-7380-129-8.
2. ČEPELKA, Č., ŠTURMA, P. *Mezinárodní právo veřejné. 2 vydání.* Praha: C. H. Beck, 2018, 549 s. ISBN 978-80-7400-721-7.
3. TUMA, M. *Íránská jaderná dohoda a širší mezinárodní souvislosti.* Praha: Ústav mezinárodních vztahů, 2016, 271 s. ISBN 978-80-87558-27-0.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo mezinárodní bezpečnosti a odzbrojení je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student vylosuje dvě otázky ze seznamu otázek.
4. U zkoušky není možné používat právní dokumenty ani jiné materiály.
5. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.

- Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.

6. Seznam zkušebních otázek:

1. Vymezení základních pojmů
- bezpečnost, mezinárodní bezpečnost, kolektivní bezpečnost,
- hrozby pro mezinárodní bezpečnost

2. Komponenty, na kterých spočívá mezinárodní bezpečnost
- právní zásady, na kterých spočívá mezinárodní bezpečnost
- organizace zajišťující mezinárodní bezpečnost (OSN, oblastní dohody a orgány, organizace kolektivní sebeobrany)
- institut mezinárodní odpovědnosti
- smlouvy uzavírané státy pro potírání terorismu, mezinárodního organizovaného zločinu apod.

3. Historický vývoj mezinárodní bezpečnosti (otázky míru a války)
- vývoj po roce 1648
- význam mírových konferencí
- význam a úloha Společnosti národů
- Briand-Kelloggův pakt z roku 1928

4. Zásada zákazu použití síly a hrozby silou
- vymezení pojmu zákaz použití síly (Charta OSN, Deklarace zásad mezinárodního práva z roku 1970)
- síla přímá, nepřímá
- výjimky ze zákazu použití síly

5. Zákaz vměšování do záležitostí jiných států
- vymezení pojmu
- případy, které se nepovažují za zakázané vměšování (např. akce Rady bezpečnosti)
- problematika humanitární intervence

6. Zásada pokojného řešení mezinárodních sporů
- vymezení pojmu
- právní úprava v Chartě OSN (část VI)
- Deklarace zásad mezinárodního práva z roku 1970

7. Úloha OSN v oblasti mezinárodního míru a bezpečnosti
- úloha Rady bezpečnosti,
- úloha Valného shromáždění OSN v oblasti mírového urovnávání sporů (kap. VI Charty OSN)

8. Rada bezpečnosti
- akce při ohrožení, porušení mezinárodního míru a bezpečnosti (kap. VII Charty OSN)
- akce bez použití síly
- akce s použitím síly

9. Mírové operace OSN
- právní základ, význam

10. Význam úloha jiných mezinárodních organizací při zajišťování mezinárodního míru a bezpečnosti
- oblastní dohody a orgány podle kap. VIII Charty OSN
- AU, OAS, LAS, OBSE

11. Organizace kolektivní sebeobrany a jiné
- Organizace severoatlantické smlouvy (NATO)
- úloha Evropské unie

12. Právo na sebeobranu, jiné případy dovoleného použití ozbrojené síly
- znaky pro uplatnění legálního práva na sebeobranu
- kolektivní sebeobrana
- preemptivní a preventivní sebeobrana
- krajní nouze

13. Postavení nestátních aktérů a jejich vliv na mezinárodní bezpečnost
- teroristické organizace, mezinárodněprávní normy pro jejich postihování
- úloha Rady bezpečnost v boji s mezinárodním terorismem

14. Základní pojmy práva odzbrojení

- odzbrojení
- omezení zbrojení, kontrola zbrojen, regulace zbrojení, ověřování (verifikace)

15. Historický vývoj v oblasti odzbrojení
- Haagské mírové konference 1899 a 1907
- Úloha Společnosti národů, odzbrojovací konference ve 30. letech 20. století

16. Prameny práva odzbrojení
- mezinárodní smlouvy (zejména otázky změny a zániku smlouvy)
- mezinárodní obyčejová pravidla
- jednostranné akty států (případ jaderných pokusů 1974)
- jednostranné akty mezinárodníc organizací (zejména Rada bezpečnosti OSN a valné shromáždění)

17. Odzbrojení a omezení zbrojení v oblasti jaderných zbraní
- mnohostranné smlouvy o omezení zbrojení (Smlouva o zákazu jaderných pokusů ve třech prostředích z roku 1963, Smlouva o nešíření jaderných zbraní z roku 1968)
- Úloha Mezinárodní agentury pro atomovou energii v oblasti kontroly (záruk)
- dvoustranné smlouvy mezi SSSR/Ruském a USA o omezení zbrojení a odzbrojení
- Úmluva o zákazu jaderných zbraní z roku 2017

18. Odzbrojení v oblasti chemických, bakteriologických zbraní
- charakteristika a zhodnocení Úmluvy o zákazu bakteriologických zbraní z roku 1972
- charakteristika a zhodnocení Úmluvy o zákazu chemických zbraní z roku 1993
- Organizace pro zákaz chemických zbraní a její úloha

19. Odzbrojení v oblasti konvenčních zbraní
- Smlouva o konvenčních ozbrojených silách v Evropě z roku 1990
- Úmluva o zákazu protipěchotních min z roku 1997
- Úmluva o zákazu kazetové munice z roku 2008
- význam Smlouvy o zákazu některých konvenčních zbraní způsobující nadměrná zranění a zbytečné útrapy z roku 1980 pro oblast omezení zbrojení

20. Problematika kontroly a donucení v oblasti odzbrojení a omezení zbrojení
- pojem a význam kontroly (ověřování-verifikace) ve smlouvách o omezení zbrojení a odzbrojení
- úloha mezinárodních organizací v oblasti odzbrojení a omezení zbrojení (Mezinárodní agentura pro atomovou energii, Organizace pro zákaz chemických zbraní)
- donucení v oblasti odzbrojení a omezení zbrojení, zejména úloha Mezinárodní agentury pro atomovou energii, Mezinárodní organizace pro zákaz chemických zbraní, Rady bezpečnosti OSN

prof. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní právo trestní (HOPV0024)

Anotace

Cílem předmětu Mezinárodní právo trestní je seznámit posluchače se dvěma hlavními okruhy problémů. Prvním je definování a stíhání nejzávažnějších zločinů podle mezinárodního práva (genocidium, zločiny proti lidskosti, válečné zločiny, zločiny proti míru), zejm. s ohledem na současné mezinárodní tribunály OSN (pro bývalou Jugoslávii a Rwandu) a na Římský statut Mezinárodního trestního soudu. Druhou oblast představují konvencionální trestné činy, kde rovněž dochází k přijímání nových smluv s cílem účinnější spolupráce mezi státy v boji proti terorismu, nadnárodnímu organizovanému zločinu a korupci. V obou oblastech bude kladen důraz nejen na mezinárodněprávní úpravu, ale i na její implementaci v českém právním řádu.

V posledním desetiletí došlo k nebývalému rozvoji materiálních i procesních pravidel mezinárodního práva trestního. Jde nejenom o obohacení zejména smluvní úpravy, ale i o zkušenosti s praktickým uplatňováním těchto norem zvláště v činnosti mezinárodních trestních tribunálů.

Obecně povinně volitelný předmět Mezinárodní právo trestní navazuje na znalosti osvědčené zkouškou povinného předmětu Mezinárodní právo veřejné II a současně předpokládá již i základní znalosti z probíhající výuky povinného předmětu Trestní právo I. Obsahem bude jak výklad mezinárodněprávní úpravy kriminalizace a stíhání nejzávažnějších zločinů podle mezinárodního práva (obecného) a činů, k jejichž postihu zavazují mezinárodní smlouvy, tak i její implementace v českém trestním právu.

Studenti po absolvování předmětu získají přehled o vývoji právní úpravy v oblasti mezinárodního trestního práva, včetně přínosu statutů a judikatury ad hoc tribunálů OSN a Mezinárodního trestního soudu. V případě Římského statutu MTS se blíže seznámí s materiálními i procesními pravidly ke stíhání zločinů podle mezinárodního práva. Kromě toho by měli být schopni vyhledávání a práce s dokumenty a judikaturou. V druhé části předmětu pak získají přehled o nejdůležitějších mnohostranných smlouvách, zejména proti terorismu a nadnárodnímu organizovanému zločinu.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II a alespoň zapsán předmět Trestní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky je pozornost věnována těmto tématům:

1. Úvodní informace. Pojem mezinárodní trestní právo
2. Zločiny podle mezinárodního práva (materiální právo)
3. Zločiny podle mezinárodního práva v českém trestním právu
4. Mezinárodní trestní tribunály ad hoc
5. Univerzální jurisdikce, aut dedere aut judicare, imunity
6. Mezinárodní trestní soud I.
7. Mezinárodní trestní soud II.
8. Nové zločiny a problémy MTS
9. Mezinárodní instrumenty proti organizovanému zločinu
10. Mezinárodní instrumenty proti korupci. Pirátství
11. Boj proti mezinárodnímu terorismu
12. Vnitrostátní postih činů, k jejichž stíhání zavazuje mezinárodní smlouva. Extradice a právní pomoc v trestních věcech

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šturma, P. Mezinárodní trestní soud a stíhání zločinů podle mezinárodního práva. Karolinum. Praha. 2002.
2. Šturma, P., Nováková, J., Bílková, V. Mezinárodní a evropské instrumenty proti terorismu a organizovanému zločinu. C. H. Beck. Praha. 2003.

Ostatní literatura:

1. Šturma, P. a kol. Odpověď mezinárodního práva na mezinárodní zločiny. 1. Praha: PF UK. 2014. ISBN 978-80-87975-16-9.
2. Šturma, P. (ed.). The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary. Achievements and Perspectives. 1. Leiden/Boston. 2019. 978-90-04-37939-8.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní právo trestní je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkouška ověří průřezově znalosti z celého učiva a sestává z kombinace výběrových a otevřených otázek. (15 výběrových a 3 otevřené)
4. Hranice bodů: 53 až 60 – výborně, 44 až 52 – velmi dobře, 36 až 43 – dobře a do 35 – neprospěl
4. Podmínkou možnosti absolvovat zkoušku je aktivní účast studenta na výuce v rozsahu 65 %.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Azylové a uprchlické právo (HOPV0025)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Azylové a uprchlické právo je poskytnout jeho posluchačům vhled do právních aspektů problematiky azylu a uprchlictví v kontextu obecnějšího pojmu migrace. Získaná hluboká znalost azylového a uprchlického práva umožní studentům pochopit jak samotnou problematiku, tak i společenské debaty, které se kolem ní dějí a jimž právní základ chybí. Právní úprava je probírána na úrovni práva mezinárodního, evropského a vnitrostátního. Ve dvanácti přednáškách předmět představuje problematiku azylu, systém mezinárodní ochrany uprchlíků, regionální evropskou úpravu azylu a uprchlictví, a na konkrétním příkladu i vnitrostátní úpravu ČR. Nedílnou součástí kursu je důraz na propojení dané oblasti s problematikou migrace obecně (environmentální migrace, nelegální/neregulérní migrace). Ke každé přednášce si student dopředu načítá podklady či se jinak připravuje, obvykle v rozsahu jedné, max. dvou hodin týdně. Předmět je veden formou kombinace interaktivních přednášek a diskuzí nad fiktivními i reálnými případy z praxe. Podíl na výuce mají též hosté zabývající se problematikou azylu a uprchlictví ve své každodenní praxi, a to ve veřejné správě (Ministerstvo vnitra) či správním soudnictví.

Student získá absolvováním předmětu důkladné teoretické znalosti v oblasti právní úpravy azylového a uprchlického práva, které může uplatnit jak ve svém budoucím zaměstnání, tak i v průběhu studia v odborných praxích v dané problematice. Teoretické znalosti budou doplněny o praktické aspekty, byť méně – na dovednosti se více soustřeďují navazující odborné praxe. I tak ale studium předmětu rozvíjí řadu právních dovedností, mezi jinými:

- schopnost orientace v mezinárodním, evropském i vnitrostátním právu,
- schopnost interpretace a aplikace určité právní normy na konkrétní případ,
- schopnost vyhledání a analýzy judikatury,
- schopnost analýzy konkrétních právních problémů,
- schopnost věcně diskutovat o problematice uprchlictví a nucené migrace v širším kontextu neustále se měnícího světa, kupříkladu o nových otázkách jako jsou například tzv. „klimatičtí uprchlíci“.

Dovednosti budou získávány zejména v průběhu práce na přednáškách.

Pro zapsání předmětu Azylové a uprchlické právo je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Azylové a uprchlické právo je členěna do dvou tematických bloků:

Blok I – mezinárodní a evropské základy problematiky:

1. Historický rámec právní úpravy a obsah úpravy současné
   Cíl: zasazení do kontextu, uchopení rámce Úmluvy, proč úmluva vznikla, kdo je uprchlík a kdo není, kolik je uprchlíků
2. Aplikace úmluvy v jednotlivých částech světa – včetně ochranných statusů
   Cíl: opustit europocentrický pohled, ukázat na rozmanitost ochranných rámců
3. Rámec úmluvy – non-refoulement (+ non-refoulement v jiných úmluvách, vč. EÚLP, úvod k FRONTEXu)
   Cíl: pochopit, že existuje jediná povinnost, a to non-refoulement, v čem spočívá, kde všude je
4. Evropské právo podrobněji očima států (CEAS, Dublin, EU jako hráč, judikatura SDEU, role judikatury ESLP).
   Cíl: pochopit, který stát nese odpovědnost, kdo rozhodne o žádosti, může si uprchlík vybrat?
5. Role EU v „uprchlickém" světě?
6. Evropské právo podrobněji očima států (přijímací a procedurální atd. směrnice, judikatury SDEU, třetí bezpečné země, bezpečné země původu, první země azylu)
   Cíl: pochopit evropský systém, co tam je za normy, co jsme si v EU vytvořily jako státy
7. Evropské právo podrobněji očima těch, co hledají ochranu (standardy ochrany, rozdíly v interpretaci, ochrana nezletilých bez doprovodu, zjišťování věku), individuální x skupinový přístup, integrace (conditio sine qua non?) - diskurs trvalosti jako zdroj očekávání (i jako ohrožení solidarity uvnitř EU)

Cíl: pochopit vliv evropského práva pro jednotlivce, potažmo jeho vliv na společnost v jednotlivých státech, které přijímají osoby potřebující ochranu, otázky spojené s udržitelností evropské interpretace uprchlického práva

8. UNHCR jako hráč, OSN jako hráč (role mezinárodních organizací)
   Cíl: pochopit jednotlivé aktéry (mezinárodní organizace, OSN – RB, VS atd.), orientace v systému, pochopení propojení, proč se zrodila a zda je stále ještě relevantní

Blok II – vnitrostátní právo, včetně práce s případem

9. Ochranné statusy v ČR (vč. vnitrostátního azylu) + historie, statistiky, přesídlení. 50 sirotků?
   Cíl: Co a proč bylo vytvořeno, o jakých číslech hovoříme
10. Řízení před MVČR – zahajování + pobyt ve středisku + pohovor, letiště, detence
    Cíl: ukázat, co se děje, když člověk přijde, jak vypadá cesta od podání žádosti
11. Řízení před MVČR – rozhodování (zamítnutí, nepřípustnost …)
    Cíl: co s uprchlíkem bude – jak MVČR rozhodne, práce s informacemi o zemích původu, důkazní nouze, prokazování totožnosti.
12. Řízení před soudy (vč. vnitrostátní judikatury, zejm. NSS a judikatury mezinárodní)
    Cíl: jak rozhodují soudy, jak ovlivňuje judikatura praxi, jak mají argumentovat s použitím judikatury.

Literatura (studijní opory)

<u>Základní literatura:</u>

1. Honusková, V. Evropské uprchlické právo na rozcestí. Jurisprudence. 2016. 2/2016. 7-17.

2. Šturma, P., Honusková, V, a kol. Teorie a praxe azylu a uprchlictví (skriptum k výběrovému předmětu). 2.. SCRIPTA IURIDICA, Praha. 2012.

Ostatní literatura:

1. Honusková, V. Definice uprchlíka a její výklad a aplikace v současném mezinárodním právu. 1. Praha. 2012.
2. Hathaway, J. C. The Rights of Refugees under International Law. Cambridge University Press. 2005.
3. Goodwin-Gill, G.S., McAdam,J. The Refugee in international Law. Oxford University Press. 2007.
4. Honusková, V., Flídrová, E., Janků, L. Dnes migranti – zítra uprchlíci? Postavení migrantů, kteří potřebují ochranu, v mezinárodním právu. 1. Praha. 2015.
5. Honusková, V., Scheu, H.Ch., Flídrová, E. Princip nenavracení osob v kontexu ochrany mořské hranice států. 1. Praha. 2016.
6. Jílek, D. Odpověď mezinárodního práva na hromadné uprchlictví. MU. Brno. 1996.
7. Jílek, D. a kol. Společný evropský azylový systém: procedurální směrnice. MU. Brno, ČR. 2006.
8. Jílek, D. a kol. Společný evropský azylový systém: právní pojem pronásledování. MU. Brno. 2005.
9. Kosař, D., Molek, P., Honusková, V., Jurman, M., Lupačová, H. Zákon o azylu: komentář. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. 2010. ISBN 978-80-7357-476-5.
10. Šturma, P. Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv. 3. Praha: C. H. Beck. 2010. 4. kapitola. ISBN 978-80-7400-318-9.

Základní právní předpisy

1. Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publ. pod č. 208/1993 Sb.,
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 (kvalifikační směrnice),
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013 (Dublin III),
4. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU z roku 2013 (procedurální směrnice),
5. zák. č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů,

Ostatní právní předpisy

1. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/33/EU ze dne 26. června 2013 (přijímací směrnice),
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb.,
3. Příručka UNHCR k postupům a kritériím pro určování pro určování právního postavení uprchlíků,
4. zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Azylové a uprchlické právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.

3. Hodnocení celkového výkonu studenta je následující: 30 % tvoří docházka a aktivita v hodinách, 70 % písemná práce a její obhajoba v debatě.
4. K absolvování kolokvia je nutno mít alespoň 74 %.
5. Docházka je nutná v rozsahu alespoň 70 %, pro pokračování do praktické části 80 %.
6. Písemná práce: týden před příslušným termínem je nutno zaslat vypracovanou písemnou práci v rozsahu 10-13 normostran (rozsah se vztahuje k samotnému textu, nikoli seznamu literatury atd.) emailem dr. Věře Honuskové (honuskov@prf.cuni.cz). Práci je nutno zaslat vždy, i při opakovaném skládání kontroly studia. Písemná práce musí splňovat standardní parametry vědecké práce. Její téma je nutno konzultovat s dr. Honuskovou po některé z přednášek.
7. Obhajoba práce v debatě: podle zaměření práce budou sestaveny skupiny studentů (tak, aby se pokud možno ve skupinách sešli vždy ti, kteří si zvolili stejný tematický okruh) a texty poslouží také jako zdroj konkrétních otázek do následné diskuze. Té se bude účastnit vždy více studentů najednou. Namísto klasického modelu, kdy se učitel ptá (přímo či prostřednictvím otázek, které si student losuje) a student odpovídá, na této zkoušce povedou studenti společně debatu o zvoleném tématu. Během ní bude na studentech, aby ukázali, jak zvolenému tematickému okruhu porozuměli, jakou literaturu nastudovali a co z ní jsou schopni v debatě použít, jak dokáží navázat na promluvy ostatních studentů.
8. K práci samotné získají studenti zpětnou vazbu od některého z vyučujících předmětu.
9. Při zpracovávání písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Evropská ochrana lidských práv (HOPV0026)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Evropská ochrana lidských práv poskytuje přehled o ochraně lidských práv v rámci evropského kontinentu, především v rámci systému Rady Evropy, se zvláštním důrazem na mechanismus Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Náplní lekcí je v prvé části rozbor jednotlivého práva stanoveného mezinárodně právními normami, jeho obsahu a případné nejpodstatnější judikatury k němu se vážící, náplní druhé části je pak rozbor případové studie či problému seminární formou na základě společného rozboru zadaného případu či textu.

Důraz je kladen i na ochranu lidských práv v rámci Evropské unie.

Cílem předmětu je:

- seznámit studenty s mechanismy ochrany LP na evropském kontinentu, jejich fungováním, vybranými konkrétními právy
- detailně prodiskutovat zajímavé aspekty vybraných lidských práv a hmotně i procesně právních aspektů se zaměřením na aktuální otázky
- naučit studenty identifikovat a vykládat relevantní prameny ochrany LP v Evropě
- naučit studenty vyhledávat relevantní judikaturu v systému HUDOC ESLP.

Shora uvedených cílů je dosahováno jak vlastními lekcemi rozdělenými do dvou stejně časově dotovaných částí (přednáška a diskuse), tak vlastní domácí přípravou ve formě nastudování dopředu zadaných materiálů nezbytných k efektivní diskusi během lekce.

Přednášek se zhostí nejen akademičtí pracovníci PF UK ale i pozvaní přednášející působící například v Kanceláři vládního zmocněnce pro zastupování ČR před ESLP, u ESLP atd. (vždy záleží na možnostech daného přednášejícího).

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Protože většina materiálů vyžadovaných ke studiu je v anglickém či francouzském jazyce, předpokládá se znalost alespoň jednoho z těchto jazyků na úrovni umožňující čtení právních textů. Výuka probíhá v českém jazyce.

Sylabus

V rámci předmětu Evropská ochrana lidských práv je pozornost věnována těmto tématům:

- úvodní přednáška (úvod do systematiky ochrany LP na evropském kontinentu, regionální organizace a jejich vztahy, EÚLP),
- jednotlivé hmotněprávní články EÚLP (zejména čl. 2, 3, 6, 8, 14, 15, včetně některých dodatkových protokolů, zejména právo na ochranu vlastnictví)
- práce tzv. benátské komise (přednášeno členkou komise)
- procesní aspekty řízení před ESLP (přednášeno někdejším zaměstnancem ESLP)
- ochrana migrantů
- vztah EÚLP a EU

Detailní sylabus s daty a tématy je upravován pro každý rok a je na začátku výuky rozeslán studentům.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá, D. Standard lidských práv v Evropě: srovnání EÚLP a Listiny základ. práv EU. UK. Praha. 2009.
2. Mowbray A. Cases and materials on the European Convention on Human Rights. 2007.
3. Šturma, P. Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv. C.H.Beck. Praha. 2010.

Ostatní literatura:

Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl J., Bobek, M. Evropská úmluva o lidských právech. C. H. Beck. Praha. 2012.

Právní předpisy:

1. Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (včetně dodatkových protokolů)
2. K absolvování je nezbytné rovněž znát vybrané dokumenty z judikatury ESLP a dalších orgánů. Konkrétní zadání k načtení je vždy rozesíláno v daném roce podle konkrétních témat týden před každou individuální přednáškou.
3. Judikaturu ESLP lze nalézt na odkazu systému HUDOC: https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22documentcollectionid2%22:[%22JUDGMENTS%22,%22DECISIONS%22]}

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Evropská ochrana lidských práv je ukončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínkou absolvování kolokvia je minimální účast na lekcích (70 %) a aktivní účast na lekcích.
4. Kolokvium probíhá ve formě moot courtu na vybrané téma probrané v daném semestru v rámci výuky. Studenti obdrží během semestru cca 1-2 stránkové zadání fiktivního scénáře

a mají za úkol v 4-5členných skupinách připravit ústní prezentaci za stěžovatele a odpůrce, kterou budou prezentovat před zkoušejícím (v českém jazyce).

5. Stěžovatelé i odpůrci budou prezentovat po dobu max. 10 minut každá strana a následně získají možnost až 3minutové repliky na protistranu. Během prezentace se může zkoušející ptát na doplňující otázky.
6. Při přípravě prezentace i v rámci moot courtu je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní humanitární právo (HOPV0027)

Anotace

Šíření znalostí mezinárodního humanitárního práva patří mezi závazky států z příslušných mezinárodních smluv, které se aplikují již v době míru. Jedním z prostředků je zavádění speciální výuky na právnických fakultách. K tomu směřuje i dohoda (memorandum) o spolupráci podepsaná mezi Právnickou fakultou Univerzity Karlovy a Mezinárodním výborem Červeného kříže v lednu 2005.

Cílem předmětu je podat ucelený výklad mezinárodněprávní regulace ozbrojených konfliktů v současnosti. Předmětem kurzu je vývoj mezinárodního humanitárního práva, jeho prameny, implementace a trestání závažných porušení mezinárodního humanitárního práva (válečných zločinů) na vnitrostátní úrovni i mezinárodními trestními tribunály a soudy.

Cílem předmětu Mezinárodní humanitární právo je seznámit studenty se základy mezinárodního humanitárního práva a umožnit jim procvičit si probírané učivo na praktických příkladech (dílem reálných, dílem fiktivních). Po absolvování předmětu by studenti měli být schopni určit právní režim aplikovatelný za různých ozbrojených konfliktů a posoudit legalitu vojenských operací realizovaných za mezinárodních či vnitrostátních konfliktů. Procvičí si také schopnost logického myšlení a aplikace práva na mimořádné situace.

Pro zapsání předmětu Mezinárodní humanitární právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I a alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Pozornost je věnována těmto tématům:

1. MHP – pojem, vývoj, subjekty a prameny
2. Ozbrojené konflikty a jejich klasifikace
3. Haagské právo. Regulace způsobů a prostředků vedení války
4. Haagské právo. Zákaz použití určitých zbraní a odzbrojení
5. Ochrana kulturních statků za ozbrojeného konfliktu
6. Ženevské právo. Pravidla ochrany zraněných, nemocných, trosečníků, válečných zajatců a civilistů
7. MHP a mezinárodní organizace

8. Vztah MHP a jiných odvětví mezinárodního práva /mezinárodní právo lidských práv, právní úprava použití síly, mezinárodní uprchlické právo aj./
9. Role MVČK, MFČK a národních společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce
10. Implementace MHP. Pojem válečných zločinů a jejich stíhání. Tribunály ad hoc a Mezinárodní trestní soud
11. Nové výzvy pro MHP

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ondřej, J., Bílková, V., Šturma, P. Mezinárodní humanitární právo. C. H. Beck. Praha. 2010.
2. Bílková, V. Úprava vnitrostátních ozbrojených konfliktů v mezinárodním humanitárním právu. Karolinum. Praha. 2007.
3. Úřad Českého červeného kříže. Mezinárodní humanitární právo. Odpovědi na vaše otázky. Praha, http://www.cervenykriz.eu/cz/edicehnuti/MHP. 2001.
4. Čepelka, Č., Šturma, P. Mezinárodní právo veřejné. 1. vydání. Praha. 2003. X. 681-752.

Ostatní literatura:

1. Detter, I. The Law of War. 2. vydání. Cambridge. 2000.
2. David, E. Principes de droit international des conflits armés. Bruxelles. 1999.
3. Sassoli, M. Bouvier, A. How Does Law Protect in War. Geneva. 1999.
4. Gasser, H. P. Introduction into International Humanitarian Law. Separate Print from H. Haug: Humanity for All. Bern-Stuttgart-Vienna. 1993.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní humanitární právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkouška má dvě části, a to zpracování případu a zkouškový test.
4. Předmět je zkoušen v rozsahu daném přednáškami a základní učební pomůckou (Ondřej, J., Bílková, V., Šturma, P. *Mezinárodní humanitární právo.* C. H. Beck. Praha. 2010).
5. Připuštění ke zkoušce je podmíněno účastí na přednáškách (maximální možný počet absencí je tři za semestr).
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
7. Zkušební okruhy:
    1. Pojem mezinárodního humanitárního práva
    2. *Ius in bello* a *ius ad belum*
    3. Mezinárodní humanitární právo a právo lidských práv
    4. Mezinárodní humanitární právo a další odvětví MPV (uprchlické právo, mezinárodní trestní právo, právo odzbrojení)
    5. Prameny mezinárodního humanitárního práva
    6. Pojem ozbrojený konflikt a jeho kategorie

7. Základní rozdíly mezi právním režimem mezinárodního a vnitrostátního ozbrojeného konfliktu
8. Ženevské právo – hlavní principy
9. Ženevské právo – ochrana raněných, nemocných a trosečníků
10. Ženevské právo – ochrana válečných zajatců
11. Ženevské právo – ochrana civilního obyvatelstva
12. Haagské právo – hlavní principy
13. Haagské právo – rozlišování mezi kombatanty a nekombatanty
14. Haagské právo – regulace použití konvenčních zbraní
15. Haagské právo – regulace použití zbraní hromadného ničení
16. Ochrana kulturních statků za ozbrojeného konfliktu
17. Role Mezinárodního hnutí ČKČP, MVČK a národní společnosti
18. Implementace mezinárodního humanitárního práva
19. Pojem válečných zločinů a jejich stíhání
20. Mezinárodní trestní soud
21. Mezinárodní organizace a mezinárodní humanitární právo
22. Privatizace války, kybernetické vedení boje a jiné nové jevy v mezinárodním humanitárním právu

doc. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, Ph.D., E.MA, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právo mezinárodních organizací (HOPV0028)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo mezinárodních organizací je zaměřen na prohloubení znalostí teorie a praxe fungování mezinárodních orgánů a mezinárodních organizací. Navazuje na povinné pensum výuky o právu mezinárodních organizací v rámci obecné i zvláštní části předmětů Mezinárodní právo veřejné I a Mezinárodní právo veřejné II. Právo mezinárodních organizací je jedním ze svébytných pododvětví mezinárodního práva. Jako takové je proto také jako obecný povinně volitelný předmět ve specializované výuce traktováno ve dvou základních částech – v části obecné a části zvláštní. Odpovídá to i metodě postupu, nutně zvolené z hlediska šíře materie, její uchopitelnosti a optimálně vyhovující pedagogické sdělitelnosti, od obecného ke zvláštnímu, od zobecněných tezí, modelů a zkušeností ke zdůvodněným specifickým řešením a potřebným a obhajitelným výjimkám v konkrétních historických, politických, ekonomických a ryze odborných či technických situacích a případech, pokud jde o právní či mimoprávní nástroje regulace činnosti mezinárodních organizací v nejrozmanitějších oblastech jejich působnosti.

Základní akademické znalosti studentů o definicích, klasifikaci, historii, vývoji a funkcích mezinárodních orgánů a organizací jsou v rámci obecné části dále formovány na základě praktických příkladů s cílem dosáhnout pochopení možností a limitů využití těchto orgánů a organizací a jejich mechanismů jako nástrojů mezinárodní spolupráce v kontextu jejich právního postavení, svěřených pravomocí a kompetencí, plnění očekávaných funkcí, jakož i jejich dílčí i celkové role v globálním systému mezinárodních vztahů a mezinárodní politiky.

Obsah výkladu v rámci předmětu Právo mezinárodních organizací je zaměřen tak, aby posluchači získali hlubších znalostí, vhled a spolehlivou orientaci v dané problematice. Nezbytným předpokladem pro to je samozřejmě především seznámení se s principy právního základu, odpovědnosti, vnitřní struktury a institucionální výstavby mezinárodních organizací, metodami formování jejich vůle, s mechanismy a procedurami jejich rozhodování, s nástroji implementace jejich rozhodnutí, s prostředky kontroly, jež mají k dispozici směrem navenek i dovnitř, s jejich normotvornou činností, jakož i s vytvářením a využíváním jejich operativních kapacit a schopností.

V odpovídající míře je třeba v rámci tohoto předmětu věnovat pozornost i dalším důležitým aspektům spojeným s fungováním mezinárodních organizací jako jsou výsady a imunity, problematika personálu, sídla, udržování vztahů se státy apod.

V rámci zvláštní části vyučovaného předmětu je velký důraz kladen především na podrobnější zvládnutí problematiky Organizace spojených národů a systému OSN v širším slova smyslu,

jakožto prominentního základu a hlavního centra pro utváření, posilování a posouvání všestranné mezinárodní spolupráce států v současném globálním světě směrem kupředu a pro koordinaci společné reakce na životně důležité výzvy, jimž musí čelit mezinárodní společenství jako celek.

Seznámení se s jednotlivými mezinárodními odbornými organizacemi OSN v oblasti finanční, v oblasti dopravy a spojů, zemědělství, průmyslu, obchodu, cestovního ruchu, životního prostředí, jakož i sociálního rozvoje a s hlavními programy a fondy OSN slouží a je pojímáno zároveň i jako doklad podrobněji osvědčující v praxi, a to jak již dříve vyložený společný teoretický základ, tak i specifičnost utváření formy a vlastního svébytného fungování konkrétních mezinárodních organizací.

Následující a navazující blok zvláštní části je výběrem dalších mezinárodních organizací, jichž je ČR členem a které mají pro ni mimořádný bezpečnostní či strategický význam. Patří k nim zejména Organizace Severoatlantické smlouvy, Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě, Evropská unie, Rada Evropy a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD).

Poslední blok výkladu zvláštní části pak tvoří výběr nejdůležitějších mezinárodních organizací působících v Africe, Asii a Americe. Jeho cílem je doplnit celkový obraz o potřebě států všech kontinentů využívat masívně mezinárodních organizací jako užitečného a v jistém smyslu dnes již pro ně i nezastupitelného nástroje vzájemné spolupráce na multilaterální mezinárodní scéně. Potřebná orientace v nejdůležitějších z nich se zde soustředí jednak na historický a politický kontext jejich vzniku a vývoje, na jejich současné fungování a význam, jakož i na jejich právní a institucionální základ, popř. zvláštnosti. V samotném závěru je předestřen i komentovaný přehled o členství ČR v dalších mezinárodních organizacích a celkový pohled na působení v nich a na jejich využití.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo mezinárodních organizací zahrnuje tato témata:

1. Úvod – historie, význam MO a současné trendy v jejich vývoji. Mezinárodní orgány. Mezinárodní organizace. Pojmy, třídění. Právo mezinárodních organizací, jeho předmět a prameny.
2. Mezinárodněprávní subjektivita MO a její projevy (pravomoc, kompetence, odpovědnost, jurisdikční a správní způsobilost…). Právní základ MO.
3. Členství v MO. Struktura MO. Akty MO a jejich charakter a právní síla. Formování společné vůle a přijímání usnesení v rámci MO.
4. Ius legationis. Sídla MO a vztahy s hostitelskými zeměmi. Výsady a imunity. Postavení personálu MO. Funkce MO – normotvorné, kontrolní, operativní.
5. Historické a moderní formy MO. Společnost národů, její přínos a slabiny. OSN – historie, vznik, členství, Charta, její vývoj a základní poslání a principy OSN. Valné shromáždění a jeho pomocné orgány.
6. Rada bezpečnosti a bezpečnostní systém Charty OSN. Hospodářská a sociální rada OSN. Hospodářská, sociální a kulturní spolupráce a navazující struktury a jejich opora v Chartě

OSN. Poručenská rada a role OSN v procesu dekolonizace. Mezinárodní soudní dvůr. Sekretariát a generální tajemník. Problematika revize Charty OSN.

7. Mezinárodní odborné organizace OSN I (v oblasti finanční – IMF, skupina WB, v oblasti dopravy a spojů – UPU, ITU, ICAO, IMO, v oblasti sociálního rozvoje – UNESCO, ILO, WHO, WIPO)
8. Mezinárodní odborné organizace OSN II (v oblasti zemědělství, průmyslu, obchodu, cestovního ruchu a životního prostředí – FAO, IFAD, UNIDO, WTO, UNWTO, WMO, v oblasti jaderné a chemické bezpečnosti – IAEA, CTBTO, OPCW). Programy, fondy a další pomocné orgány OSN působící ve specifických rozsáhlých oblastech spolupráce (UNEP, UNICEF, UNCTAD, UNDP, UNHCR, UNU, WPF, UNFPA, UNAIDS…).
9. Mezinárodní organizace v oblasti hospodářství a obchodu - OECD a WTO. Evropská scéna nejdůležitějších mezinárodních organizací: NATO. OBSE.
10. Evropská unie. Rada Evropy. (ESA, EBRD, SEI, VIF, Severská rada…).
11. Mezinárodní organizace na africkém kontinentu: Africká unie, Liga arabských států, (ECOWAS…). Asijské mezinárodní organizace: LAS, OIC, GCC, ASEAN, Euroasijský svaz. Mezinárodní organizace na americkém kontinentu: OAS, Mercosur, CARICOM, Andský pakt, NAFTA. Ostatní důležité organizace, jejichž členem je ČR.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Potočný, M., Ondřej, J. Mezinárodní právo veřejné, zvláštní část, C. H. Beck,2006
2. Čepelka, Č., Šturma,P. Mezinárodní právo veřejné, C. H. Beck, 2008
3. Potočný, M., Šibajeva, E. A., Právo mezinárodních organizací, Praha, 1984

Ostatní literatura:

1. Abašidze, A. Ch. ed. Pravo meždunarodnych organizacij, Moskva 2016
2. Abi-Saab, G. (ed.), The Concept of International Organizations, Paris 1981
3. Archer, C., Organizing Europe,2nd rev.ed., London 1994
4. Archer, C., International Organizations,3rd ed., Routledge, London and New York, 2001
5. Bastid, P., Droit international public.Le droit des organisations internationales I-II, Paris, 1970
6. Bowett, D. W., The Law of International Institutions, London, 1970
7. Cot, J. P., Pellet, A. E. (eds.), La Charte des Nations Unies,Paris 1991
8. Dupuy, R. J., A Handbook on International Organizations/Manuel sur les organisations internationales, Dordrecht 1988
9. Fekl, W.J., Jordan, R.S., International Organizations: A Comparative Approach,3rd ed., Praeger, 1994
10. Goodspeed, S. S., The Nature and Functions of the International Organization,New York, 1967
11. Kaufmann, J., United Nations Decision Making, Sijthoff +Noordhoff, 1980
12. Kaufmann, J., Schrijver, N., Changing Global Needs: Expanding Roles for the United Nations System, ACUNS,1990
13. Klabbers, J., An Introduction to International Institutional Law,2nd ed., Cambridge,2009

14. Klepacki, Z., Encyklopedia organizacji miedzynarodowych,Varšava, 1975
15. Kocot, K., Organizacje miedzynarodowe, Wroclaw, 1971
16. Luard.E.E., The Evolution of International Organizations, London, 1966
17. Morawiecki, W., Organizacje miedzynarodowe, 2. vyd., Varšava, 1965
18. Morawiecki, W., Funkcje organizacji miedzynarodowej, Varšava,1971
19. Morozov, G. I., Meždunarodnyje organizacii, Moskva ,1974
20. Potočný, M., Mezinárodní organizace, 2.vyd., Praha 1980
21. Potočný, M., Ondřej, J., Vybrané dokumenty ke studiu práva mezinárodních organizací, Praha 1993
22. Ruzié, D., Organisations internationales, Paris, 1971
23. Sands, Ph., Klein, P., Bowett´s Law of International Institutions, 5th ed., Sweet +Maxwell, London 2001
24. Seidl-Hohenveldern, I., Das Recht der internationalen Organizationen einschliesslich der supranationalen Gemeinschaften, Koeln,1971
25. Schermers, H. G., International Institutional Law, vol. I-III, Leyden ,1972-74
26. Schermers, H. G., Blokker, N.M.,International Institutional Law,5th ed., Martinus Nijhoff, Leiden 2011
27. Simma, B. (ed.), The Charter of the United Nations: a Commentary, Oxford, 1994
28. Šibajeva, E. A., Pravovoj status mežpravitelstvennych organizacij, Moskva,1972
29. Tharp, P., Regional International Organizations, New York ,1971
30. White, N. D., The Law of International Organizations, Manchester University Press, 1996
31. Yearbook of the United Nations, Kluiwer

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Charta Organizace spojených národů, 1945
2. Úmluva o výsadách a imunitách OSN, 1946
3. Úmluva o výsadách a imunitách mezinárodních odborných organizací, 1947
4. Úmluva o zastoupení států v jejich stycích s mezinárodními organizacemi universální povahy, 1975

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Zakládající dohody a statuty příslušných mezinárodních organizací (dle výběru a doporučení)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo mezinárodních organizací je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínkou konání zkoušky je aktivní osobní účast studenta na výuce.
4. Zkouška má podobu zodpovězení dvojice vylosovaných otázek.
5. U zkoušky je možné používat právní předpisy či jiné materiály (ze seznamu literatury uvedeného výše) pouze na základě vyzvání zkoušejícího u konkrétní otázky.

6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem a klasifikace mezinárodních organizací – dle různých kritérií
    2. Mezinárodní orgány a mezinárodní organizace – rozdílnost pojmů a právní důsledky
    3. Historie mezinárodních organizací – historické a současné formy
    4. Právo mezinárodních organizací – předmět úpravy; tzv. vnitřní právo MO
    5. Právní základ mezinárodních organizací, prameny
    6. Právní subjektivita mezinárodních organizací a její projevy (pravomoc, odpovědnost, jurisdikční a správní způsobilost…)
    7. Kompetence mezinárodních organizací – pojem a druhy
    8. Odpovědnost mezinárodních organizací – formy, prameny, zvláštnosti
    9. Normotvorná způsobilost mezinárodních organizací
    10. Funkce mezinárodních organizací
    11. Kontrolní funkce mezinárodních organizací
    12. Operativní funkce mezinárodních organizací
    13. Jurisdikční a správní způsobilost mezinárodních organizací
    14. Členství v mezinárodních organizacích – vznik, druhy, přerušení, ukončení
    15. ČR a její účast na práci mezinárodních organizací, zabezpečení členství
    16. Vnitřní struktura mezinárodních organizací
    17. Usnesení mezinárodních organizací, právní síla a způsoby jejich přijímání
    18. Personál mezinárodních organizací, pojem, právní režim, řešení sporů
    19. Sídla mezinárodních organizací – jejich druhy, postavení a právní režim
    20. Zastoupení států v a při mezinárodních organizacích – obecné zásady, formy, mezinárodněprávní úprava
    21. Zastoupení mezinárodních organizací mimo jejich hlavní sídlo – ius legationis, formy a funkce
    22. Sukcese MO
    23. Výsady a imunity mezinárodních organizací – pojem, obsah, právní úprava, limity
    24. Společnost národů – vznik, historická úloha, její struktura a nástroje fungování
    25. Charta OSN, její vznik a možnosti její změny či revize
    26. Cíle a zásady OSN
    27. Členství v OSN – vznik, zánik, pozastavení výkonu členských práv
    28. Valné shromáždění OSN – struktura, funkce a pravomoc, zasedání, přijímání usnesení
    29. Rada bezpečnosti OSN – složení, funkce a pravomoc, zasedání, přijímání usnesení
    30. Bezpečnostní systém Charty OSN – jeho prvky, zásady fungování a jednotlivé nástroje
    31. Hospodářská a sociální rada OSN – složení, funkce a pravomoc, zasedání
    32. Mezinárodní soudní dvůr OSN – složení, funkce, pravomoc, příslušnost, řízení
    33. Sekretariát OSN – složení, funkce, struktura, odpovědnost

34. Pomocné orgány, programy a fondy, popř. další instituce ve struktuře OSN
35. Mezinárodní odborné organizace OSN, pojem, jejich postavení, akty, vazba na OSN
36. Mezinárodní odborné organizace, jejich historie, poslání, sídla, zvláštnosti
37. Mezinárodní odborné organizace v oblasti finanční (IMF; skupina WB- IBRD, IFC, IDA, MIGA, ICSID; IFAD)
38. Mezinárodní odborné organizace v oblasti dopravy a spojů (UPU, ITU, ICAO, IMO)
39. Mezinárodní odborné organizace v oblasti zemědělství, průmyslu, obchodu, cestovního ruchu a životního prostředí (FAO, IFAD, UNIDO, WTO, UNWTO, WMO)
40. Mezinárodní odborné organizace v oblasti sociálního rozvoje (UNESCO, ILO, WHO, WIPO)
41. Mezinárodní odborné organizace v oblasti jaderné a chemické bezpečnosti (IAEA, CTBTO, OPCW)
42. Hlavní programy a fondy OSN (UNCTAD, UNDP, UNEP, UNICEF, WFP, UNFPA, UNDCP, UNAIDS, UN-HABITAT, UNRWA, UNHCR)
43. Organizace Severoatlantické smlouvy (NATO)- vznik, poslání, struktura, právní základy a principy fungování
44. Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)- vznik, poslání, struktura, právní základy a principy fungování
45. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) – vznik, poslání, struktura, právní základy a fungování
46. Rada Evropy – vznik, poslání, struktura, právní základy a fungování
47. Evropská unie – právní základ a historický vývoj, tzv. vnější právo EU
48. Evropská unie – struktura, kompetence a způsob přijímání usnesení orgánů
49. Mezinárodní organizace na africkém kontinentu
50. Africká unie – vznik, poslání, struktura, právní základy a fungování
51. Liga arabských států – vznik, poslání, struktura a fungování
52. Mezinárodní organizace na americkém kontinentu /Mercosur, Andský pakt, CARICOM, NAFTA…/
53. Organizace amerických států – vznik, poslání, struktura, právní základy a fungování
54. Mezinárodní organizace v Asii (Euroasijská hospodářská unie, Šanghajská organizace pro spolupráci, Organizace islámské spolupráce, Rada pro spolupráci arabských států v Zálivu)
55. Sdružení států jihovýchodní Asie (ASEAN)- vznik, poslání struktura, právní základ a fungování
56. Ostatní důležité mezinárodní organizace, jejichž členem je ČR – dle vlastního výběru (např. Evropská organizace pro jaderný výzkum /CERN/, Spojený ústav jaderných výzkumů/JINR/, INTERPOL, EUMETSAT, Evropská jižní observatoř/ESO/, Evropská kosmická agentura /ESA/, Evropská organizace pro molekulární biologii /EMBO/, 57. Mezinárodní organizace pro migraci /IOM/, Interoceanmetal, Mezivládní organizace pro mezinárodní železniční dopravu /OTIF/, Mezinárodní úřad pro míry a váhy /BIPM/, apod.)

JUDr. Milan Beránek, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Space and telecommunications law (HOPV0029)

Anotace

Anglicky vyučovaný obecně povinně volitelný předmět Space and telecommunications law se skládá ze dvou rovnoprávných, úzce souvisejících částí: První část vysvětluje základy práva využívání kosmického prostoru a analyzuje mezinárodní mechanismy, které se podílí na jeho tvorbě. Těžištěm tohoto bloku je analýza právního rámce současných forem využívání kosmického prostoru, např. těžby z nebeských těles, suborbitálních letů nebo kosmické dopravy. Druhá část je zaměřena na právo telekomunikací: Osvětluje základní dokumenty a mechanismy Mezinárodní telekomunikační unie a analyzuje systém koordinace využívání radiových frekvencí a nástrojů k zamezení škodlivého rušení.

Po absolvování předmětu budou mít studenti přehled o mezinárodním rámci kosmické činnosti, umět pracovat s hlavními právními prameny a vyhledávat příslušné informace. Získají také znalosti o povolování kosmické činnosti. Budou rozumět systému regulace elektromagnetického spektra a jeho významu pro praxi. Předmět přispěje k rozšíření jejich anglické slovní zásoby v oblasti mezinárodního práva a schopnosti prezentovat výsledky svého výzkumu pomocí powerpointové prezentace.

Pro zapsání do tohoto předmětu je nutná znalost angličtiny alespoň na úrovni B2, zájem o probíraná témata (viz Sylabus) a o možnost vlastního výzkumu. Předmět je otevřen také anglicky mluvícím studentům programu Erasmus na PFUK.

Pro zapsání předmětu Právo kosmu a telekomunikací je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Space and telecommunications law zahrnuje tato témata:

- Úvod: Dějiny a nové formy využívání kosmického prostoru, vývoj kosmického práva
- Základy kosmického práva, Kosmická smlouva z r. 1967
- Smlouvy doplňující Kosmickou smlouvu
- Regionální organizace, národní zákonodárství v oblasti kosmického práva
- Nové formy využívání kosmu a právo: kosmické zdroje, suborbitální lety atd.
- Základy práva telekomunikací, historie ITU

- Prameny práva telekomunikací
- Koordinace využívání radiových frekvencí a prostředky vyloučení škodlivého rušení
- Národní zákonodárství v oblasti telekomunikací
- Závěr, shrnutí.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Tanja Masson-Zwaan a Mahulena Hofmann, Introduction to Space Law, Kluwer 2019, 231 s., ISBN 978-90-411-0601-4, e-Book 978-90-411-8956-1.
2. Francis Lyall, International Communications, Ashgate 2011, 325 s., ISBN 978-1-4094-0869-7, ebook 978-1-4094-0870-3.

Ostatní literatura:

1. Pavel Šturma a Čestmír Čepelka, Mezinárodní právo veřejné, Beck 2018, 584 s., 978-80-7400-721-7.
2. Jan Ondřej, Petr Mrázek a Otto Kunz, Základy mezinárodního práva veřejného, Beck 2018, 288 s., ISBN 978-80-7400-487-2.
3. Jan Ondřej, Právní režimy mořských oblastí: Srovnání s kosmem a Antarktidou, Čeněk, 2017, 316 s., ISBN 978-80-7380-630-9.
4. Mahulena Hofmann, International Regulations of Space Communications, Larcier 2013, 228 s., ISBN 978-2-8044-5527-9.
5. Mahulena Hofmann, Harmful Interference in a Regulatory Perspective, Nomos/Ashgate 2015, ISBN 978-3-8487-2416-1, ePDF 978-3-8452-6575-9.
6. Mahulena Hofmann a Andreas Loukakis, Ownership of Satellites, Nomos/Hart 2017, 296 s., ISBN 978-3-8487-3921-9, ePDF 978-3-8452-8147-6.
7. Mahulena Hofmann a PJ Blount, Innovation in Outer Space, Nomos/ Hart 2018, 334 s., 978-3-8487-4768-9, ePDF 978-3-8452-9025-6.

Právní předpisy:

1. Treaty on the Principles Governing the Activities of States in the Exploration and Use of Outer Space, including the Moon and Other Celestial Bodies, UNTS, vol. 610, No. 8843 (také např. server UN OOSA www.unoosa.org)
2. Constitution and Convention of the International Telecommunication Union, UNTS, vol. 1825-1826, No. 31251 (také např. server ITU www.itu.int).
3. Radio Regulations, www.itu.int.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Space and telecommunications law je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Ke zkoušce si studenti po dohodě s vyučujícím vyberou jedno z témat probíraných v přednášce a připraví k tomuto tématu v angličtině ústní a powerpointovou prezentaci. Vybrané příspěvky budou předneseny i pro ostatní studenty v návaznosti na přednášky kurzu.

4. Hodnocena bude interaktivní práce v průběhu výuky, kvalita powerpointové prezentace odevzdané do uzavření kurzu a eventuálně předneseného ústního projevu.
5. Při zpracování prezentace je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Mahulena Hofmannová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Právo mezinárodních smluv (HOPV0030)

Anotace

V rámci výuky obecně povinně volitelného předmětu Právo mezinárodních smluv bude rozebírána řada dílčích otázek spojených se základním pramenem mezinárodního práva, jímž jsou mezinárodní smlouvy. Výuka navazuje na předměty povinného základu Mezinárodní právo veřejné I a Mezinárodní právo veřejné II a je zaměřena na rozšíření znalostí mezinárodního práva v oblasti sjednávání mezinárodních smluv, výhrad k nim, vnitrostátní aplikace, předběžného provádění, výkladu a dalších. Přestože bude výuka primárně zaměřena na smlouvy uzavírané mezi státy, stranou zájmu nezůstanou ani smlouvy uzavírané mezi státy a mezinárodními mezivládními organizacemi a mezinárodními organizacemi navzájem, případně smlouvy uzavírané quasi státními jednotkami.

Předmět bude přibližovat studentům konkrétní právní problematiku prostřednictvím

- standardní interpretace relevantních smluvních dokumentů
- judikatury mezinárodních soudů a arbitrážních tribunálů
- analýzy praxe států v mezinárodních vztazích.

Studenti budou na konci volitelného předmětu disponovat teoretickými i praktickými znalostmi konkrétní právní problematiky. Předmět prohloubí znalosti studenta v oblasti mezinárodního práva veřejného. Důraz bude kladen na souvislost vnitrostátního práva s právem mezinárodním a evropským.

Pro zapsání předmětu se vyžaduje, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právo mezinárodních smluv je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod
- Prameny mezinárodního práva
- Kodifikace práva mezinárodních smluv
- Vídeňská úmluva o smluvním právu
- Uzavírání smluv a jejich vstup v platnost
- Výhrady k mezinárodním smlouvám

- Vstup v platnost a prozatímní provádění smluv
- Dodržování mezinárodních smluv
- Výklad mezinárodních smluv
- Změna a úprava smluv
- Neplatnost, zánik a přerušení provádění smluv
- Vztah mezinárodního a vnitrostátního práva
- Sukcese do mezinárodních smluv
- Mezinárodní smlouvy uzavírané mezinárodními organizacemi

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šturma, P.; Čepelka, Č.; Balaš, V.; Právo mezinárodních smluv, Aleš Čeněk, 2011.
2. Jankuv, J.; Lantajová, D. a kolektív; Medzinárodné zmluvné právo a jeho interakci s právním poriadkom Slovenskej republiky, Aleš Čeněk, 2011

Doporučená literatura:

1. Bin Cheng, General Principles of Law as Applied by International Courts and Tribunals, Cambridge University Press, 1953, 2006
2. Cannizzaro, E., ed., The Law of Treaties, Beyond the Vienna Convention, Oxford University Press, 2011
3. Corten, O., Klein, P., eds., The Vienna Conventions on the Law of Treaties, Vol I and II, Oxford University Press, 2011
4. Crawford, J.; *Brownlie's Principles of Public International Law*, 8th edition, Oxford, Clarendon Press, 2012
5. Gardiner, R., Treaty Interpretation, Oxford University Press, 2008
6. Gerloch, A., Maršálek, P., eds., Problémy interpretace v soudobé právní teorii a právní praxi, Eurolex Bohemia, 2003
7. Greig, D.W., Intertemporality and The Law of Treaties, BIICL, 2001
8. Greig, D.W., Invalidity and The Law of Treaties, BIICL, 2006
9. Kammerhofer, J., The Binding Nature of Provisional Measures of the International Court of Justice: ‚Settlement' of the Issue in the LaGrand Case, Leiden Journal of International Law (2003), Vol. 16, Isssue 01
10. Jan Klabbers; Treaty Conflict and the European Union, Cambridge University Press 2009, ISBN-13 978-0-511-46015-9 eBook (Adobe Reader)
11. Knapp, V., Tvorba práva a její současné problémy, Linde, Praha, 1998
12. Kontou, N., The Termination and Revision of Treaties in the Light of New Customary International Law, Clarendon Press Oxford, 1992, 2001
13. Martti Koskenniemi (finalized by), Fragmentation of International Law: Difficulties Arising from the Diversification and Expansion of International Law, Report of the Study Group of the International Law Commission, The Erik Castrén Institute Research Reports 21/2007, Helsinki 2007

14. Koskenniemi, M., From Apology to Utopia: The Structure of International Legal Argument, Cambridge University Press, 2005
15. Koskenniemi, M., The Gentle Civilizer of Nations: The Rise and Fall of International Law 1870-1960, Cambridge University Press, 2001
16. Kust, J., Pítrová, L., "Lisabonská smlouva" a přeběžná kontrola ústavnosti mezinárodních smluv, Právník 5/2008
17. Kühn, Z., Derogace a aplikační přednost ve vztahu domácího, mezinárodního a komunitárního práva, Soudní rozhledy č. 1 (2004)
18. Kühn, Z., Samovykonatelnost, přímá účinnost a některé teoretické otázky aplikace mezinárodních smluv ve vnitrostátním právu, Právník 5/2004
19. Linderfalk, U., On The Interpretation of Treaties: The Modern International Law as Expressed in the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties, Springer, 2007
20. Malanczuk, P., *Akehurst's Modern Introduction to International Law*, London, Routledge, s. 48 (7th ed., 1997)
21. Lord McNair, The Law of Treaties, Oxford University Press, 1961, Reprinted 2003
22. Mikule, V., Valentovič, Z., eds., Mezinárodní smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou, CODEX Bohemia, 1995
23. Mitchell, A.D., Legal Principles in WTO Disputes, Cambridge University Press, 2008
24. Mlsna, P., Kněžínek, J., Mezinárodní smlouvy v českém právu: Teoretická východiska, sjednávání, schvalování, ratifikace, vyhlašování a aplikace, Linde Praha, 2009
25. Orakhelashvili, A., The Interpretation of Acts and Rules in Public International Law, Oxford University Press, 2008
26. Paul, V., Nejstarší památky mezinárodního práva, Academia 1996
27. Pauwelyn, J., Conflict of NOrms in Public International Law: How WTO Law Relates to Other Rules of International Law, Cambridge University Press, 2003
28. Rosenne, S., The Law of Treaties: A Guide to the Legislative History of the Vienna Convention, Leiden, Sijthoff, 1970
29. Seidl-Hohenveldern, I., Mezinárodní právo veřejné, ASPI, Walters Kluwer, 2006
30. Shaw, M., International Law, Cambridge, Grotius Publications, (4th ed., 1997)
31. Simma, B., ed., The Charter of the United Nations: A Commentary, Vol. I – II, 2nd edition, Oxford University Press, 2002
32. Sinclair, I., The Vienna Convention on The Law of Treaties, University of Manchester, 2nd ed., 1984
33. Sobek, T., Argumenty teorie práva, USP, AV ČR, Aleš Čeněk, Praha-Plzeň 2008
34. Thirlway, H., "The Law and Procedure of the International Court of Justice, 1960-1989",
35. Tomuschat, C., "Obligations Arising for States Without or Against Their Will", *Recueil des Cours*, Vol. 241, s. 195, 285 note 214 (1997)
36. Tryzna, J., Právní principy a právní argumentace: K vlivu právních principů na právní argumetaci při aplikaci práva, Auditorium, 2010
37. Tunkin, G., "Protsess Sozdaniia Norm i Istochniki Mezhdunarodnogo Prava", in *Kurs Mezhdunarodnogo Prava* (Kudriavtsev, V., ed.), Vol. 1 (*Poniatie, Predmet i Sistema Mezhdunarodnogo Prava* (Mullerson, R.A. & Tunkin, G., eds.)), Moscow, Nauka, 1989

38. Van Damme, I., Treaty Interpretation by the WTO Appellate Body, Oxford University Press, 2009
39. Villiger, M., Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties, Martinus Nijhoff Publishers, 2009
40. de Visscher, Ch., Problemes d'interprétation judiciaire en droit international public, Paris, Pedone, 1963
41. Waincymer, J., WTO Litigation: Procedural Aspects of Formal Dispute Settlement, Cameron May, 2002
42. Wallace, R., *International Law*, London, Sweet & Maxwell, s. 12 (3rd ed., 1997)
43. Weil, P., "Towards Relative Normativity in International Law?", 77 *American Journal of International Law* s. 413, 433 (1983).

S kazuistikou a další literaturou budou student seznámeni v průběhu výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo mezinárodních smluv je ukončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška je kombinací testu s 10 výběrovými otázkami a 2 otevřených otázek.
4. U písemné zkoušky není možné používat veškeré právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Vladimír Balaš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Bytové právo (HOPV0031)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Bytové právo představuje interdisciplinární obor s jednoznačně dominujícím soukromým právem. Tento předmět rozvíjí hlouběji poznatky z oblasti občanského a obchodního práva. I proto je určen posluchačům, kteří mají značnou část předmětů těchto oborů již absolvovanou. Výuka se především zaměřuje na nájem a vlastnictví bytů a prostor sloužících podnikání včetně specifik v oblasti bytových družstev. Dále se probírají i související otázky plynoucí z civilního procesu. Konečně jsou zde vykládány související faktory z práva daňového a práva stavebního. Výuka je zajištěna doc. Salačem z katedry občanského práva, JUDr. Novotným, advokátem specializujícím se na dané téma, dále pak specialistou na právo daňové. Posluchači získají komplexní pohled na danou, velice frekventovanou, právní problematiku. Základem je teoretická výuka, která je však hojně doplňována příklady praktickými i judikaturou.

Pro zapsání předmětu Bytové právo je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Bytové právo zahrnuje tato témata:

- Úvod do bytového práva a jeho vývoj, bytová politika
- Nájemní smlouva obecně
- Nájem bytu, domu
- Nájem nebytových prostor, vlastnictví bytů obecně
- Bytové družstvo
- Specifika družstevního nájmu
- Převody družstevních bytů
- Převody vlastnictví bytů nedružstevních
- Procesní předpisy související s nájmem bytů
- Společenství vlastníků

- Daně a byty

Rozpis přednášek se může od sylabu lišit vzhledem k potřebě reagovat na aktuální otázky právní teorie a praxe.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek V. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2014 (partie autorů: Bajura a Salač)
2. KABELKOVÁ, E., DEJLOVÁ, H. Nájem a pacht v novém občanském zákoníku. Komentář. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2013
3. KABELKOVÁ, E., SCHÖDELBAUEROVÁ, P. Bytové spoluvlastnictví v novém občanském zákoníku. Komentář. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, 2013

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku
4. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích,
5. zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon,
6. zákon č. 67/2013 Sb., kterým se upravují některé otázky související s poskytováním plnění spojených s užíváním bytů a nebytových prostorů v domě s byty,
7. zákon č. 183/2006 Sb., stavební zákon,
8. nařízení vlády č. 453/2013 Sb., o stanovení podrobností a postupu pro zjištění srovnatelného nájemného obvyklého v daném místě
9. nařízení vlády č. 308/2015 Sb., o vymezení pojmů běžná údržba a drobné opravy související s užíváním bytu

Na přednáškách bude konkrétně upozorněno na aktuální judikaturu, a to zejména Evropského soudu pro lidská práva, Ústavního soudu ČR, Nejvyššího soudu ČR a dalších soudů nevyjímaje.

S výhradou sdělení dalších možných aktuálních pramenů během výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je ústní.
4. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.
5. Student si losuje jednu z níže uvedených otázek:

   01. Bytové právo jako pedagogická disciplína (obsah)

02. Vývoj právní úpravy bydlení
03. Ústavní základy BP
04. Bytová politika
05. Nájemní smlouva - obecně
06. Vznik a zánik nájemního vztahu
07. Nájemné
08. Provádění běžné údržby a drobných oprav
09. Práva a povinnosti pronajímatele
10. Práva a povinnosti nájemce
11. Úhrady za služby s nájmem poskytované
12. Společný nájem bytu
13. Společný nájem bytu manželi
14. Přechod nájmu při úmrtí nájemce
15. Přechod nájmu při opuštění společné domácnosti
16. Výměna bytu
17. Podnájem bytu
18. Způsoby zániku nájmu bytu
19. Výpověď z nájmu bytu
20. Soudní obrana nájemce
21. Vyklizení bytu
22. Nájemce a stavební řízení
23. Nájem prostor sloužících k podnikání
24. Bytové spoluvlastnictví
25. Vznik jednotky
26. Výstavba domu s jednotkami
27. Práva a povinnosti vlastníka jednotky
28. Správa domu a pozemku
29. Zrušení bytového spoluvlastnictví
30. Bytové družstvo
31. Práva a povinnosti člena bytového družstva
32. Založení a vznik bytového družstva
33. Základní členské vklady a zapisovaný základní kapitál
34. Vznik členství v bytovém družstvu (podmínky členství)

35. Zánik členství v bytovém družstvu
36. Převod členských práv a povinností v bytovém družstvu
37. Přechod členství v bytovém družstvu (dědění)
38. Orgány bytového družstva
39. Výstavba domu s jednotkami
40. Práva a povinnosti vlastníka jednotky
41. Správa domu a pozemku
42. Zrušení bytového spoluvlastnictví
43. Specifika nájemního vztahu k družstevnímu bytu
44. Nájem služebního bytu, nájem bytu zvláštního určení
45. Společný nájem a společné členství v bytovém družstvu
46. Zánik nájmu družstevního bytu při zániku členství
47. Opravy a údržba družstevního bytu (podle druhů bytových družstev)
48. Úhrada za užívání družstevního bytu (nájem - podle druhů bytových družstev)
49. Obsah prohlášení
50. Obsah smlouvy o převodu vlastnictví bytu
51. Vztah k pozemku při převodu vlastnictví k bytu
52. Smlouva o výstavbě bytů do vlastnictví
53. Převody nebytových prostor, garáží, ateliérů v družstevních domech do vlastnictví členů
54. Práva k pozemkům u družstevních domů při převodech jednotek do vlastnictví členů
55. Majetkové vypořádání s družstvem při převodu jednotky do vlastnictví
56. Společenství vlastníků jednotek jako subjekt práva, orgány společenství vlastníků
57. Ustanovení trestního zákona související s byty
58. OSŘ a bydlení (žaloby - příslušnost)
59. Daně a byty

doc. JUDr. Josef Salač Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Právní ochrana dítěte (HOPV0034)

Obecný povinně volitelný předmět Právní ochrana dítěte vykládá komplexně problematiku právního postavení dítěte. Základem jsou přitom principy Úmluvy o právech dítěte. Výklad je zaměřen především na problematiku soukromoprávní (rodinné právo jako součást práva občanského, jakož i obecné občanské právo, pokud jde o ochranu osobnosti dítěte); pokud jde o veřejnoprávní souvislosti, předmět se zabývá sociálně-právní ochranou dětí a její reflexí v právní a společenské praxi, jakož i procesně-právními souvislostmi rodinněprávní problematiky.

Výchozí a pro další výuku předmětu nezbytný je výklad pojmu „dětské právo" s důrazem na statusové právo (ustanovení rozhodná pro právní postavení dítěte). Neméně důležité jsou pojmy „dítě" a „rodina". Oba pojmy nabývají v současnosti, nejen v českém společenském a právním prostředí, nový rozměr. O obou také platí, že je nelze jednoznačně právně vymezit, což s sebou nese jisté problémy. Mezinárodněprávní ochrana dítěte má velmi zajímavou historii, která je významná i pro dnes závazné lidsko-právní úmluvy (nejen – a ovšem v první řadě – Úmluvu o právech dítěte, ale také Úmluvu o osvojení, nadto v revidovaném znění, Úmluva o styku s dětmi, Úmluva o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí atd.). I další výklady se týkají statusové stránky práv dítěte, především aspektů výchozích, totiž určení rodičovství, zejména otcovství, a osvojení nezletilého. Tato východiska jsou propojena s problematikou právní ochrany vztahu „rodič – dítě", když základ právní ochrany práv dítěte a povinností a práv rodiče vůči dítěti představuje ústavní pořádek (čl. 32 Listiny). Výklad této problematiky je druhým úhelným kamenem výuky předmětu. Další část je pak věnována výuce otázek náhradní péče o dítě, jejím jednotlivým aspektům, druhům a jednotlivým institutům v jejich nejen teoretické, ale i praktické rovině. Specifickou problematiku se značným praktickým dosahem představuje problematika výživného pro dítě, s důrazem na přístup justiční praxe k této otázce, zejména na relevantní judikaturu Ústavního soudu ČR. Výukový cyklus je uzavřen problematikou právní ochrany osobnosti dítěte jako zvláštní kapitolou obecné ochrany osobnosti.

Absolvováním předmětu a kontroly studia tohoto předmětu studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- student zná základní pojmy a instituty dětského práva s důrazem na rovinu lidsko-právní, statusovou a na rovinu specifických ochranných právních instrumentů
- student zná mezinárodní lidsko-právní dokumenty týkající se dítěte a jeho ochrany, zná jednotlivé pojmy a jejich význam, ví o promítnutí rozhodných ustanovení Úmluvy o právech

dítěte do českého právního řádu, zejména do občanského zákoníku v části druhé; student se orientuje v českém i např. anglickém znění Úmluvy o právech dítěte

- student se orientuje v právní úpravě základu statusu dítěte ve vztahu k rodičům a v právní úpravě rodičovské odpovědnosti, dalších rodičovských povinností a práv, i jejich jednotlivých aspektů; zná nejen teoretické, ale i praktické aspekty jednotlivých povinností a práv mezi rodiči a dětmi (např. zásahy státu do rodičovské odpovědnosti na straně jedné a výživné pro dítě na straně druhé)
- student zná problematiku náhradní péče o dítě, včetně jednotlivých právních institutů, rozumí rozdílům v jejich funkci, a to i v praktické rovině
- student se orientuje v otázkách spojených s osobností dítěte jako lidské bytosti a s jeho ochranou v různých právních předpisech.

Pro zapsání předmětu Právní ochrana dítěte je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní ochrana dítěte zahrnuje tato témata:

- Úvodní výklad k pojmům dětské právo, práva dítěte, dítě, rodina, jakož i obecně k problematice ochrany práv dítěte. Historický vývoj právní ochrany dítěte ve světle vývoje mezinárodních dokumentů (od období po 1. světové válce po dnešek). Zejména též orientace na právní dokumenty této povahy, které byly přijaty OSN, EU, jejich právní význam a závaznost. Úmluva o právech dítěte, její český překlad, základní pojmy a instituty, charakteristika jednotlivých skupin (druhů) dětských práv podle Úmluvy o právech dítěte. Výbor pro ochranu práv dítěte, jeho činnost, a to i ve vztahu k ČR a její rodinněprávní politice a praktickým realizacím.
- Kdo jsou rodiče dítěte, výklad problematiky mateřství, tj. zákonné úpravy postavení matky dítěte a právní problematika s tím související. Určení otcovství – klasický postup zákonodárce – jeho klady, některé nové sociální jevy související s neuzavíráním manželství (ani v případě, že se z partnerského vztahu narodí dítě). Problematika určení otcovství souhlasným prohlášením (včetně tzv. fingovaného otcovství v souvislosti s cizím státním občanstvím). Uplatnění expertizy DNA při určování otcovství (právní i sociální důsledky). Popření otcovství.
- Česká úprava asistované reprodukce a otázky s ní související. Právo znát svůj genetický původ jako jedno ze základních lidských práv (potřeba znemožnit apriorní vyloučení). Výklad pojmů "anonymní porod" a "utajený porod". Praxe tzv. baby-boxů.
- Problematika osvojení. Otázka účasti orgánů soc. právní ochrany (zprostředkování), event. osob pověřených. Pozitiva osvojení, ale též jeho některá negativa a zklamání. Vývoj osvojení v české legislativě a v Evropě (Úmluva o osvojení a její revidovaná podoba). Osvojení se někdy stává příležitostí nezákonných praktik a manipulací s dětmi. Je možný prodej dítěte za účelem osvojení? Získání dítěte do osvojení – příležitost ke korupci. Mezinárodní osvojení. Druhy osvojení. Vznik osvojení, právní následky osvojení, event. zrušení osvojení.

- Povinnosti a práva rodiče a dětí. Problematika nesení rodičovských povinností a práv a vykonávání rodič. povinností a práv. Povaha povinností a práv rodičů a dětí. Druhy povinností a práv: povinnosti a práva patřící do rámce rodičovské odpovědnosti, povinnosti a práva stojící mimo r.o. Jednotlivé povinnosti a práva patřící do rámce r.o. Jak se projevuje ochrana dítěte v této právní oblasti. Výkon rodičovských práv, pokud rodiče dítěte spolu nežijí. "Well-being of the child". Jaké zde mohou nastávat situace; nesezdaní partneři a rozklad jejich vztahu, rozvod manželství a úprava práv a povinností rodičů pro dobu po rozvodu. Judikatura ÚS v otázkách poměrů dítěte v době po rozvodu jeho rodičů. Clausula rebus sic stantibus – její podstata a význam. Význam rodinné mediace. Intervence státního orgánu do výkonu rodičovských práv a povinností.
- Přehled teoretické a praktické problematiky vyživovací povinnosti rodičů (a prarodičů) k dětem. Zejména problematika určení výše výživného, vymáhání výživného. Ochrana nezletilého v oblasti plnění vyživovací povinnosti. Judikatura ÚS ČR.
- Náhradní péče o dítě. Péče o právní věci dítěte, péče o osobu dítěte. Obecný přehled. Zákon o sociálně-právní ochraně dětí – některé důležité instituty (pověřená osoba, zprostředkování, vyhledávání, příprava atp.). Individuální právní ochrana dítěte: poručenství a opatrovnictví.
- Individuální fyzická péče o dítě. Pěstounská péče a contrario osvojení. Pěstounská péče, dlouhodobá, p. p. na přechodnou dobu. Povinnosti a práva pěstounů. Vznik a zánik p. p.. Svěření dítěte do péče jiné osoby.
- Teoretický obraz a praktické problémy společenského a rodinného institutu náhradní péče o dítě. Skutečnost a mýty – realistický pohled. Praktické poznatky o náhradní péči v ČR. Kritika ústavní péče – v čem je odůvodněná a v čem je naopak "účelová", skrývající zcela nereálný pohled. Pravda a šíření nepravdy v oblasti náhradní péče ve světle dlouhodobých výzkumů a poznatků z každodenní praxe.
- Ochrana osobnosti dítěte. Jednotlivá osobnostní práva. Právní postavení (status) dítěte.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Občanský zákoník s důvodovou zprávu - k části II. Rodinné právo; Švestka, Jiří, Dvořák, Jan, Fiala, Josef, Zuklínová, Michaela. Občanský zákoník: komentář. svazek 2. Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014; LAVICKÝ, Petr, HANDRLICA, Jakub. Občanský zákoník II: komentář (Rodinné právo). V Praze: C.H. Beck, 2014; MELZER, Filip. Občanský zákoník: velký komentář (Rodinné právo). Praha: Leges.
2. ZUKLÍNOVÁ, M., DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 2. Díl druhý: Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016
3. Radvanová, S. - Zuklínová, M.: Kurs občanského práva - Instituty rodinného práva. Praha: C. H. Beck, 1999 (příslušné partie) se zřetelem k platnému právu
4. Radvanová, S. a kol. Rodina a dítě v novém občanském zákoníku. 1. vydání, Praha : C.H.Beck, 2015, 213 s.
5. Zuklínová M.: Cui bono? Bezvýjimečně ve prospěch tohoto dítěte! Zamyšlení nad péčí o dítě, Právník 2/2015, s. 97 - 124

6. Radvanová, S.: Význam rodinné mediace, Právo a rodina 6/2001, Linde (se zřetelem k platnému právu)
7. Radvanová, S.: Po deseti letech (Nelehká cesta sociálně-právní ochrany v ČR), Pocta Martě Knappové k 80. narozeninám, Praha: ASPI, 2005 (se zřetelem k platnému právu)
8. Radvanová, S.: Osvojení v proměnách společnosti, Pocta Jiřímu Švestkovi k 75. narozeninám. Praha: ASPI 2005 (se zřetelem k platnému právu)

Ostatní literatura:

1. Requena, M.: Aktivity Rady Evropy v oblasti rodinného práva, Právní praxe č. 2-3/1999
2. Jílek, D.: Stručná geneze mezinárodní ochrany dítěte, Právník č. 4/1990
3. Frank, R.: Právo znát genetický původ, Zeitschrift für d. gesamte Familienrecht, 2/1998
4. Radvanová, S.: Poznámky k výkonu rodičovských práv a povinností. Ve službách práva. Praha: C.H.Beck, 2003 (se zřetelem k platnému právu)
5. Winterová, A.: Určení otcovství nad rámec zákonných domněnek, Správní právo 5-6/2003 (se zřetelem k platnému právu)
6. Hubálková, E.: Anonymní porody z hlediska článku 8 Evropské úmluvy o lidských právech, Správní právo 5-6/2003
7. Melicharová, D.: Právo znát svůj genetický původ, Zdravotnictví a právo 2/2004
8. Hrušáková, M.; Králíčková, Z.: Anonymní a utajené mateřství v České republice - utopie nebo realita? Právní rozhledy č. 2/2005
9. Zuklínová M.: Několik poznámek k právním otázkám okolo tzv. baby-schránek, Právní rozhledy 7/2005
10. Frinta O.: Asistovaná reprodukce - nová právní úprava. Právní fórum 4/2007
11. Schön M.: Vztahy mezi rodiči a dětmi při výkonu rodičovské odpovědnosti. Právní rozhledy 1/2015
12. Verschraegen,B.: Společná péče rodičů o nezletilé dítě, Právní praxe č. 7-8/1997
13. Haderka,J.: Několik poznámek k české verzi statě B. Verschraegenové, Právní praxe č. 3/1998 (se zřetelem k platnému právu)

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
3. usnesení č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku
4. zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
6. zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů

7. sdělení č. 104/1991 Sb., Úmluva o právech dítěte
8. sdělení č. 132/2000 Sb. m. s., o přijetí Evropské úmluvy o osvojení dětí

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. sdělení MZV č. 34/1998 Sb., o sjednání Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí
2. sdělení MZV č. 43/2000 Sb.m.s., o přijetí Úmluvy o ochranně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení
3. sdělení MZV č. 54/2001 Sb.m.s., o přijetí Evropské úmluvy o výkonu práv dětí
4. sdělení MZV č. 91/2005 Sb.m.s., o sjednání Úmluvy o styku s dětmi

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je ústní.
4. Student losuje jednu otázku. Při zodpovídání otázky lze požádat zkoušejícího, aby zkoušenému umožnil nahlédnout do rozhodného předpisu (úmluvy).
5. Řádné studium předmětu vyžaduje přípravu v rozsahu povinné literatury s tím, že přítomnost na seminární výuce a znalost tam přednesené látky přispěje k získání vynikajícího hodnocení. Seminární výuka je nejen jedním ze základních zdrojů informací o předmětné problematice, ale také nabídkou praktických poznatků, které se obohacují v diskusi učitele se studenty. Proto předpokladem plnohodnotné účasti studenta na semináři je domácí příprava spočívající ve studiu přinejmenším rozhodných dokumentů (zákonů a úmluv), popř. i literatury, připravenost studenta reagovat na otázky k probírané látce, jakož i schopnost zapojovat se i jinak do diskuse.
6. Termíny zkoušky jsou vypisovány–ve zkouškovém období navazujícím na výuku; opravné, resp. náhradní termíny pak v dalším zkouškovém období.
8. Při přípravě není možné používat právní předpisy. Při zodpovídání otázky lze požádat zkoušejícího, aby zkoušenému umožnil nahlédnout do rozhodného předpisu (úmluvy).
9. Zkouškové otázky jsou následující:

   01. Koncepce práv dětí a vývoj mezinárodně - právní ochrany dětí v moderní době.

   02. Úmluva o právech dítěte - základní charakteristika, systematika (charakteristické skupiny práv).

   03. Právní status dítěte a jeho ochrana v českém právním řádu. Problematika právní subjektivity dítěte z hlediska ÚPD a jeho (částečné) svéprávnosti.

   04. Rodičovství - jeho určení a právní význam. Problematika rodičovství matrikového (právního) a pokrevního (faktického).

   05. Nesoulad matrikového a pokrevního rodičovství a možnosti jeho odstranění (paternitní spor, včetně speciálních důkazních prostředků; jiné možnosti).

06. Úloha soudu v popírání otcovství (§ 792, 793 o.z.).

07. Právo znát svůj genetický původ (ÚPD a náš právní řád). Případy posílení práva a contr. omezení výkonu práva, popř. odnětí práva.

08. Právní postavení matky dítěte - určení a popření mateřství. Problematika utajeného porodu a baby - boxů; náhradní mateřství.

09. Povinností a práva rodičů a dětí; rodičovská odpovědnost.

10. Význam odlišení pojmů "mít"/"nést" povinnosti a práva rodičů a "vykonávat" povinnosti a práva rodičů; zásahy státu do rodičovských práv.

11. Priorita rodinné výchovy, její zabezpečení právními prostředky.

12. Péče o právní stránku osoby dítěte (zákonné zastoupení; rodič, poručník, event. opatrovník).

13. Ochrana osobnosti (osobnostní, resp. přirozená práva) dítěte, zejména jeho tělesné integrity, výchova, použití výchovných prostředků. Problematika trestů. Požadavky ÚPD dítěte v této oblasti a současná právní úprava.

14. Právní ochrana majetkových práv nezletilého dítěte.

15. Soudní ochrana nezletilého (OZ, OSŘ, ZZŘS).

16. Pozastavení výkonu rodičovské odpovědnosti, její omezení, omezení jejího výkonu, zbavení rodiče jeho r. o..

17. Právní postavení nezletilého dítěte v rozvodovém řízení jeho rodičů a v situaci, kdy rodiče spolu nežijí, problematika výkonu rodičovských práv a povinností k dítěti v těchto případech.

18. Osvojení - pojem, druhy, vznik a obsah.

19. Ochrana nezletilého dítěte z hlediska stanovení předpokladů vzniku osvojení. Které zájmy dítěte jsou chráněny?

20. Základní právní problémy směřující k ochraně nezletilého při mezistátní adopci. Mezinárodní dokumenty k této problematice.

21. Náhradní péče o dítě - pojem, druhy (rozdíly).

22. Zákon č. 359/1999 Sb. o SPOD, v platném znění, základní problematika.

23. Kdo jsou tzv. ohrožené děti, na něž se orgán OSPOD zaměřují. Co mohou především pro ně udělat (hlavní opatření v oblasti prevence). Základní povinnosti státních orgánů event. dalších osob v oblasti výchovných opatření.

24. Základní úkoly orgánů SPOD v oblasti osvojení a náhradní péče, jejich práva a povinnosti.

25. Poskytování SPO pověřenými osobami (předpoklady, vymezení rozsahu činnosti těchto osob).

26. Pěstounská péče - pojem, vznik, úkoly státních orgánů související s realizací pěstounské péče, formy pěstounské péče; svěření dítěte do péče jiné osoby než rodiče.

27. Právní postavení dítěte v pěstounské péči, práva a povinnosti pěstouna. Zánik pěstounské péče.

28. Poručenství - předpoklady, vznik, práva a povinnosti, zánik; srovnání s institutem opatrovnictví.

29. Vyživovací povinnost k dítěti (rodiče, prarodiče), ochrana materiální existence nezletilého dítěte. Posílení (privilegia) zájmů nezletilého dítěte v právní úpravě práva na výživné.

30. Problematika rozsahu vyživovací povinnosti rodičů k dětem z hlediska teorie a praxe.

doc. JUDr. Michaela Hendrychová CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Katastr nemovitostí (HOPV0035)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Katastr nemovitostí je prohloubení znalostí týkajících se významu a fungování katastru nemovitostí. Po historickém exkurzu a seznámení s příslušnými právními prameny je hlavní důraz položen na obsah katastrálního operátu, druhy a význam zápisů v katastru nemovitostí, když každému druhu je při tom věnována samostatná přednáška (vklad, záznam, poznámka). Na tyto výklady navazuje seznámení s obecnými zásadami vedení právních vztahů v katastru a s postupem při poskytování údajů z katastru, přičemž je kladen důraz na orientaci v samotných výstupech z Informačního systému katastru nemovitostí a využití poznatků v praxi.

Absolvováním předmětu (zejména výuky) a jeho kontroly studia studenti získají zejména tyto znalosti a dovednosti:

- orientovat se v jednotlivých výstupech z informačního systému katastru nemovitostí,
- vyhledávat údaje katastru nemovitostí pro účely sepisování právních listin,
- orientovat se v postupech katastrálního úřadu při provádění zápisů a umět posoudit, jaké listiny a s jakým obsahem předložit k zápisu do katastru nemovitostí.

Pro zapsání předmětu Katastr nemovitostí je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Katastr nemovitostí zahrnuje tato témata:

- Vymezení základních pojmů - pojem nemovitost, pozemek, stavba, zásada superficies solo cedit, pojem katastr nemovitostí (definice), katastrální území, parcela, katastrální operát, soubor geodetických informací (typy katastrálních map, měřítka), soubor popisných informací (list vlastnictví), sbírka listin, dokumentace výsledků šetření a měření, protokoly (přehledy řízení vedených katastrálními úřady), závaznost údajů katastru nemovitostí, geometrický plán (ověření, potvrzení geometrického plánu), geometrické a polohové určení nemovitosti, výměra parcely.
- Historický exkurz - počátky jednotné daňové politiky a historicky první katastry, stabilní katastr, pozemkové knihy, pozemkový katastr, jednotná evidence půdy, evidence

nemovitostí, registrace smluv státním notářstvím, počátky novodobého katastru nemovitostí.

- Stručná anotace právních pramenů - katastrální zákon, prováděcí katastrální vyhláška, vyhláška o poskytování údajů katastru, vyhláška o stanovení vzoru formuláře pro podání návrhu na vklad, zákon o zeměměřických a katastrálních orgánech (organizační struktura + sdělení ČÚZK, kterým se stanoví seznam katastrálních pracovišť), zákon o zeměměřictví (zeměměřická činnost, osoba oprávněná vykonávat zeměměřické činnosti, osoba s úředním oprávněním), právní předpisy týkající se bytového vlastnictví, zákon o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech, zákon o správních poplatcích.
- Obsah katastru nemovitostí, předmět evidence v katastru nemovitostí - parcela, zjednodušená evidence, budova, jednotky, právo stavby, pojem drobná stavba. Práva zapisovaná do katastru nemovitostí.
- Zásady vedení právních vztahů v katastru nemovitostí - zásada intabulační, zásada dispoziční, zásada legality, zásada priority (pořadí zápisů), zásada materiální publicity (vztah mezi zápisem v katastru a skutečným stavem, ochrana dobré víry v zápis v katastru), zásada formální publicity (poskytování údajů z katastru).
- Zápisy práv do katastru nemovitostí - vklad - povaha vkladu, práva zapisovaná vkladem, vkladové řízení, účastníci řízení, návrh na povolení vkladu (náležitosti, přílohy, formulář), správní poplatek, přezkumná činnost katastrálního úřadu s ohledem na judikaturu soudů), protokol o vkladech, důvody pro přerušení řízení, důvody pro zastavení řízení, typy rozhodnutí KÚ o návrhu na vklad, opravné prostředky, provedení zápisu v katastrálním operátu, vyrozumění o provedení zápisu.
- Zápisy práv do katastru nemovitostí - záznam - povaha záznamu, práva zapisovaná záznamem, postup katastrálního úřadu a jeho pravomoc přezkoumávat listiny, protokol o záznamech, provedení zápisu. Zápis jiných údajů do katastru nemovitostí. Duplicitní zápis vlastnictví.
- Zápisy práv do katastru nemovitostí - poznámka - povaha poznámky, poznámky k nemovitosti, poznámky k osobě, poznámka spornosti, postup katastrálního úřadu, výmaz poznámky, význam poznámky pro další zápisy v katastru nemovitostí.
- Poskytování údajů z katastru - formy poskytovaných údajů, výpis z katastru nemovitostí, kopie katastrální mapy, identifikace parcel, srovnávací sestavení parcel, veřejné listiny a kopie listin ze sbírky listin, dálkový přístup (včetně prezentace dálkového přístupu do ISKN či nahlížení do katastru), správní poplatky a úplaty za poskytnuté údaje.
- Další zásahy do katastrálního operátu - revize údajů katastru, oprava chyb v katastrálním operátu, obnova katastrálního operátu, určení průběhu hranice pozemku, spory o hranice, vytyčování hranic pozemků, zpřesnění hranice pozemků, změny údajů katastru nemovitostí o parcele, o vlastníku a jiném oprávněném. Dělení pozemků a věcná práva.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Prezentace z přednášek

2. DVOŘÁK, J., ŠVESTKA, J., ZUKLÍNOVÁ, M. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016

Ostatní literatura:

1. Barešová, E., Bláhová, I., Doubek, P., Janeček, B., Nedvídek, L., Souček, P.. Katastrální zákon. Komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2019
2. Baudyš, P. Katastrální zákon. Komentář. 1. Vydání. Praha: C.H.Beck, 2014
3. Barešová, E.; Baudyš, P.: Zákon o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem. Komentář. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007
4. Pekárek, M. a kol.: Pozemkové právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2010
5. Barešová, E.; Baudyš, P.: Přehled judikatury ve věcech katastru nemovitostí. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011
6. Vrcha, P.; Janků, P.; Vrchová, K.: Katastrální (a související) judikatura. 3. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2011
7. Dvořák, J. Švestka, J. a kol. Občanské právo hmotné. Svazek 3. Díl třetí: Věcná práva. Praha: Wolters Kluwer, 2015
8. Dvořák, J.; Švestka, J.; Zuklínová, M. a kol.: Občanské právo hmotné. Svazek 1. Díl první: Obecná část. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013
9. Kuba, B.; Olivová, K.: Katastr nemovitostí České republiky. 9. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2005
10. Kuba, B.; Olivová, K.: Byty a katastr nemovitostí. 8. vydání. Praha: Linde Praha, a. s., 2008
11. Trajer, V.: Katastr nemovitostí. Praha: ASPI, a. s., 2006
12. Trajer, V.: Katastr nemovitostí v otázkách a odpovědích. Praha: ASPI, a. s., 2003
13. Baudyš, P.: Katastr nemovitostí. Praha: C. H. Beck, 2003
14. Vrcha, P.: Zápisy věcných práv k nemovitostem. Praha: NEWSLETTER, 1999
15. Vrchová, K.; Vrcha, P.: Z rozhodovací činnosti katastrálního úřadu a soudu ve věcech vkladu práva k nemovitostem. 2. vydání. Praha: C. H. Beck. 2008
16. Rouček, F.; Sedláček, J. (reds.): Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. II. Díl. Praha: V. Linhart, 1935
17. Hartmann, A.: Knihovní právo. Praha: CODEX Bohemia, s. r. o., 1998
18. Krčmář, J.: Právo knihovní. Praha: Všehrd, 1923

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů
2. Vyhláška č. 357/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška), ve znění pozdějších předpisů

3. Zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřických a katastrálních orgánech, ve znění pozdějších předpisů
4. Vyhláška č. 358/2013 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů
5. Vyhláška č. 359/2013 Sb., o stanovení vzoru formuláře pro podání návrhu na zahájení řízení o povolení vkladu

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
4. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů
5. Zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů
6. Zákon č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákona (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů
7. Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů
8. Vyhláška č. 31/1995 Sb., kterou se provádí zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřictví a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením
9. Vyhláška č. 23/2007 Sb., o podrobnostech vymezení vodních děl evidovaných v katastru nemovitostí České republiky
10. Sdělení ČÚZK č. 384/2015 Sb., seznam katastrálních pracovišť katastrálních úřadů, jejich názvy, sídla a územní obvody, ve kterých vykonávají působnost příslušného katastrálního úřadu k 1. lednu 2016
11. Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, spočívá v závěrečném testu.
4. Pro úspěšné absolvování předmětu je dále třeba splnit alespoň 50 % docházku.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
6. Zkouškové okruhy:

   01. Základní pojmy - nemovitost, pozemek, stavba, zásada superficies solo cedit

02. Základní pojmy - katastr nemovitostí (definice), katastrální území, parcela, geometrické a polohové určení nemovitosti, výměra parcely

03. Katastrální operát - soubor geodetických informací (typy katastrálních map, měřítka)

04. Katastrální operát - soubor popisných informací (list vlastnictví)

05. Katastrální operát - sbírka listin, dokumentace výsledků šetření a měření, protokoly

06. Závaznost údajů katastru nemovitostí

07. Geometrický plán (části geometrického plánu, ověření a potvrzení geometrického plánu, § 7 odst. 2 katastrálního zákona)

08. Historie - stabilní katastr

09. Historie - pozemkové knihy, pozemkový katastr

10. Historie - jednotná evidence půdy, evidence nemovitostí, registrace smluv státním notářstvím

11. Zeměměřické a katastrální orgány - organizační struktura, působnost jednotlivých úřadů

12. Předmět evidence v KN - parcela, budova, jednotky, právo stavby, pojem drobná stavba, zjednodušená evidence

13. Předmět zápisů v KN - věcná práva (vlastnické právo, zástavní právo, věcná břemena, věcné předkupní právo), další práva stanovená zákonem

14. Zápisy práv do KN - vklad (povaha vkladu, práva zapisovaná vkladem, vkladové řízení, účastníci řízení, náležitosti a povinné přílohy návrhu na vklad, správní poplatek, přezkumná činnost KÚ, protokol "V", rozhodnutí o povolení, zamítnutí či částečném povolení vkladu + opravné prostředky, provedení zápisu v katastrálním operátu, vyrozumění o provedení zápisu)

15. Zápisy práv do KN - záznam (povaha záznamu, práva zapisovaná záznamem, postup KÚ, pravomoc KÚ přezkoumávat listiny, protokol "Z")

16. Zápis jiných údajů do KN

17. Zápisy práv do KN - poznámka (povaha poznámky, poznámky k nemovitosti, poznámky k osobě, poznámka spornosti, postup KÚ, výmaz poznámky)

18. Zásady vedení právních vztahů v KN - zásada intabulační

19. Zásady vedení právních vztahů v KN - zásada dispoziční

20. Zásady vedení právních vztahů v KN - zásada priority (pořadí zápisů, plomba)

21. Zásady vedení právních vztahů v KN - zásada materiální publicity (vztah mezi zápisem v katastru a skutečným stavem, ochrana dobré víry v zápis katastru), zásada formální publicity (veřejnost katastru)

22. Poskytování údajů z KN - formy, správní poplatky a úplaty, výpis z KN (jednotlivé části LV, výpis z KN týkající se budovy a jednotek)

23. Oprava chyb v katastrálním operátu - jaké chyby lze opravit, průběh řízení, protokol "OR"

24. Obnova katastrálního operátu - způsoby (obnova novým mapováním, obnova přepracováním, obnova na podkladě pozemkových úprav), námitky, vyhlášení platnosti obnoveného operátu

25. Revize údajů katastru - povaha, způsob provádění

prof. JUDr. Jan Dvořák CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Právnická povolání v justici (HOPV0036)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právnická povolání v justici doplňuje a prohlubuje výklady civilního práva procesního. Studenti jsou seznámeni s rolí vybraných profesí v justičním systému (v systému ochrany práv) i s detaily jejich právního postavení. Předmětem výkladu jsou mj. právní postavení i praktické otázky výkonu povolání soudce, notáře, advokáta, soudního exekutora, včetně přípravy na tato povolání. Vyloženo bude rovněž postavení a role mediátora. Přednášejícími jsou vedle garanta i představitelé uvedených profesí s dlouholetou praxí (mj. čestný prezident Notářské komory ČR, náměstek Nejvyššího státního zástupce, místopředsedkyně krajského soudu v Praze, vedoucí sekce ADR na ČAK, tajemník ČAK atp).

Předmětem výuky jsou základy právního postavení všech právnických povolání v justici a právní a etické souvislosti jejich výkonu. Studenti budou postupně seznamováni s právním postavením soudce, s ústavním zakotvením nezávislosti soudce, zárukami nezávislosti, vznikem a zánikem mandátu soudce a jeho obsahem. Dále se výklady zaměří na advokáta a jeho roli v systému ochrany práv. Předmětem výkladů budou formy výkonu advokacie, vztah advokáta a klienta (vznik, obsah, zánik), etické nároky na výkon advokacie a postavení evropských a zahraničních advokátů. Dále se výklady soustředí na postavení a činnost notářů (na vysvětlení podstaty principu *numerus clausus)*, na principy notářské činnosti v historickém kontextu, na recentní úpravu výkonu notářství v ČR a EU. Podobně se vyloží postavení a činnost soudních exekutorů. Stranou pozornosti nezůstane ani výklad ohledně postavení státních zástupců se zaměřením na jejich činnost v netrestní agendě. Významný důraz bude kladen na význam prevence sporů a na mimosoudní řešení sporů. Proto budou studenti obeznámeni i s postavením a činností mediátorů v recentní právní úpravě a s dalšími formami ADR. Obsahem výkladů bude i srovnání etických nároků na výkon jednotlivých profesí.

Absolvováním předmětu získají studenti zejména tyto znalosti a dovednosti:

- rozlišovat význam a roli jednotlivých profesí při ochraně práv
- rozlišovat odlišné etické nároky jednotlivých profesí
- budou schopni činit příslušná podání ve vztahu k soudcům (stížnost nebo návrh podle § 173a zákona o soudech a soudcích)
- budou schopni připravit smluvní dokumentaci pro vztah advokát – klient (smlouvu o poskytování právní pomoci, plnou moc, substituční dohodu)

- budou schopni argumentačně i formálně zvládat návrhy na smírné řešení sporu a doporučit vhodnou formu ADR
- budou schopni doporučit advokátní nebo notářské služby na základě analýzy skutkového případu
- budou schopni analyzovat notářský zápis (jakožto veřejnou listinu)
- budou schopni připravit podání ve vztahu k postupu exekutora (podnět ke kárné odpovědnosti)
- budou schopni vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení praktických právních problémů
- budou schopni používat právní informační systémy, které absolventu umožní vyhledat relevantní právní předpisy, judikaturu a jiné relevantní zdroje.

Pro zapsání předmětu Právnická povolání v justici je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická povolání v justici zahrnuje tato témata:

- Právní postavení soudce (mj. ústavní základ postavení soudce, etické nároky soudcovského povolání, nezávislost a nestrannost, odpovědnost)
- Vnitřní organizace soudu
- Postavení a činnost advokacie v ČR (mj. přístup k profesi, evropský a zahraniční advokát)
- Vztah advokát – klient, práva a povinnosti advokáta, etika advokáta
- Odpovědnost advokáta
- Notářství a notář v právním řádu ČR (postavení a role notářů)
- Výkon notářství
- Soudní exekutor – postavení a činnost soudního exekutora
- Mediace – postavení a činnost mediátorů, druhy mediace, smlouva o mediaci, mediační dohoda
- Státní zastupitelství, postavení, role v netrestní agendě

Přesný rozpis přednášek pro semestr, kdy se předmět vyučuje, je vždy aktualizován.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. MACKOVÁ, A. Právní pomoc advokátů a její dostupnost. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2001
2. MACKOVÁ, A. Nezávislost soudců. 3. vyd. Praha: Ediční středisko PF UK, 1998
3. MACKOVÁ, A. Česká advokacie a vstup České republiky do Evropské unie. Acta Universitatis Carolinae. Iuridica, 1-2/2004

4. SVEJKOVSKY, J., MACKOVÁ, A., VYCHOPEN., M., Advokátní právo, C.H.Beck, 2017

Ostatní literatura:

BÍLEK, P., FIALA, R., JINDŘICH, M. a WAWERKA, K. Notářský řád a řízení o dědictví: komentář. 4. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích
2. Zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii
3. Zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád)
4. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)
5. Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci a změně některých zákonů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
2. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních
3. Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů
4. Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, (Brusel I bis)
5. Vyhláška č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná.
4. Zkouška spočívá ve vypracování eseje v rozsahu tří stran textu na téma: „Které právnické povolání v justici považuji za důležité a proč?“ (altern. téma: Které právnické povolání si zvolím jako svou profesi a proč?)
5. Hodnocena bude mj. míra odbornosti argumentace.
6. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

doc. JUDr. Alena Macková Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Insolvenční právo (HOPV0037)

Anotace

Insolvenční právo je obecný povinně volitelný předmět. Insolvenční právo je součástí civilního procesu (v němž se realizuje v podobě insolvenčního řízení), souvisí však průřezově s dalšími právními obory, a to jak soukromého (občanského, obchodního a pracovního), tak veřejného (finančního a trestního) práva. V širším smyslu bývá do oboru zahrnována i úprava krizového managementu. Povahou právní úpravy se jedná o obor, který je regulován primárně normami procesní povahy, ale zahrnuje i normy hmotněprávní. Jako obor s četnými multidisciplinárními přesahy je stále aktuálnější a častěji aplikované, takže jeho znalost pro právníka v praxi je nezbytná. Obor rovněž prochází v poslední době častými změnami, a to jak legislativními, tak vývojem judikatury, což klade odpovídající nároky na právníky při jeho studiu i aplikaci. V neposlední řadě rovněž roste význam evropského přeshraničního a mezinárodního rozměru insolvenčního práva.

Nadlimitní zápisy studentů na předmět nebudou katedrou umožněny.

Absolvent předmětu Insolvenční právo by si měl:

- osvojit znalosti podstaty, systematiky a základních principů a vztahových souvislostí oboru;
- seznámit se se zvláštnostmi insolvenčního řízení, se vztahem k řízení nalézacímu a vykonávacímu;
- získat přehled v národní, evropské i mezinárodní úpravě úpadkového (insolvenčního) řízení včetně relevantní judikatury;
- seznámit se s náležitostmi a podrobnostmi týkajícími se základních procesních úkonů vztahujících se k insolvenčnímu řízení jako jsou zejm. insolvenční návrh, rozhodnutí o úpadku, návrhy na povolení sanačních způsobů řešení úpadku a rozhodnutí o způsobu řešení úpadku;
- získat znalosti o subjektech insolvenčního řízení a o jejich vzájemných procesních vztazích a procesních nástrojích, jimiž se tyto vztahy v praxi realizují; důraz se klade zejména na rozhodovací a dohlédací činnost insolvenčního soudu a na všeobecné aspekty činnosti insolvenčního správce;
- osvojit si základy uplatňování pohledávek v insolvenčním řízení z pohledu věřitelů, a to v závislosti na povaze jejich pohledávek a tomu odpovídající způsoby uplatnění a uspokojení jejich pohledávek v insolvenčním řízení;(zvláštní pozornost je věnována problematice

majetkové podstaty v insolvenčním řízení s ohledem na potřebu dosažení znalostí vedoucích v insolvenčním řízení k jejímu zajištění a užití k co nejvyššímu poměrnému uspokojení věřitelů včetně obsáhnutí znalosti přehledu a podstaty insolvenčních incidenčních sporů);

- získat přehled a v podstatných rysech se seznámit s podrobnou úpravou jednotlivých způsobů řešení úpadku dlužníka, a to jak likvidačních (konkursu), tak sanačních (reorganizace a oddlužení);
- užívat relevantní odborné informační systémy, orientovat se v insolvenčním rejstříku, seznámit se s odbornou literaturou daného oboru.

Pro zapsání předmětu Insolvenční právo je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo procesní II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Insolvenční právo zahrnuje tato témata:

- Úvod. Charakteristika oboru. Důvody jeho existence. Vývoj a prameny práva. Základní pojmy. Účel a základní zásady insolvenčního řízení
- Úpadek. Pojem úpadku. Způsoby jeho řešení: likvidační a sanační. Vynětí z účinnosti zákona.
- Subjekty insolvenčního řízení: Dvojí role soudu. Účastníci řízení. Insolvenční správce. Věřitelské orgány.
- Povaha a průběh řízení: Charakteristika řízení. Subsidiarita OSŘ a hlavní odchylky. Insolvenční návrh a jeho účinky. Postup v řízení. Moratorium. Rozhodnutí o úpadku.
- Věřitelé a uplatnění nároků: Druhy věřitelů. Uplatnění nároku přihláškou. Popření a zjištění nároku. Jiné způsoby uplatnění.
- Majetková podstata: Pojem a funkce. Rozsah majetkové podstaty. Nakládání s majetkovou podstatou. Neplatnost a neúčinnost právních jednání. Insolvenční incidenční spory.
- Konkurz a zvláštní likvidační způsoby: Prohlášení konkurzu a jeho účinky. Průběh řízení. Zpeněžení majetkové podstaty. Zrušení konkurzu. Nepatrný konkurz. Úpadek finančních institucí.
- Sanační způsoby: Druhy a použití. Reorganizace. Návrh na povolení reorganizace. Reorganizační plán. Schválení reorganizačního plánu věřiteli a insolvenčním soudem. Splnění reorganizace - Oddlužení. Návrh na povolení oddlužení. Povolení a schválení oddlužení. Splnění oddlužení.
- Evropské a mezinárodní úpadkové (insolvenční) právo – Evropské insolvenční nařízení – Evropská úprava řešení úpadku podnikatelů – Základní principy mezinárodního úpadkového práva (řízení)
- Vybrané daňové aspekty řešení úpadku dlužníka v insolvenčním řízení
- Trestněprávní aspekty řešení úpadku dlužníka: Trestné činy úpadkové dle TrZák. Úloha a postavení státního zastupitelství v insolvenčním řízení.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

WINTEROVÁ, A., MACKOVÁ, A. a kol. Civilní právo procesní. Díl druhý. Řízení vykonávací, řízení insolvenční. Vysokoškolská učebnice. 2. vydání. Praha: Leges, 2018

Ostatní literatura:

1. SMOLÍK, P.: Oddlužení v právním řádu ČR, C.H. Beck, Praha 2016
2. ZOULÍK, F.: Vývoj insolvenčního řízení. Právní fórum č. 4/2009
3. BORK, R.: Einführung in das Insolvenzrecht, 7. Auflage, Mohr Siebeck, Tübingen 2014, ISBN 978-3-16-153153-8.
4. KADNER GRAZIANO, T. (ed.): A guide to consumer insolvency proceedings in Europe, Northampton, MA: Edgar Elgar Pub., 2019 - online zdroj (Knihovna PF UK)

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 182/2006 Sb., insolvenční zákon
2. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
3. Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích
5. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích: § 62-70
6. Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém: část VI.
7. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník: § 222-6
8. Vyhláška č. 301/2007 Sb., o jednacím řádu pro insolvenčním řízení
9. Vyhláška č. 191/2017 Sb., o náležitostech podání a formulářů elektronických podání v insolvenčním řízení
10. EU Nařízení 2015/848 o insolvenčním řízení

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 118/2000 Sb., o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti podnikatele
2. Vyhláška č. 313/2007 Sb., o odměně insolvenčního správce, náhradě jeho hotových výdajů, o odměně členů a náhradníků věřitelského výboru a o náhradách jejich nutných výdajů
3. Vyhláška č. 355/2013 Sb., o úředních hodinách provozovny, o označování sídla a provozovny a o činnostech, které je insolvenční správce povinen zajišťovat v provozovně
4. Vyhláška č. 190/2017 Sb., o platební neschopnosti podnikatele
5. EU Směrnice 2019/1023 o rámcích preventivní restrukturalizace, o oddlužení a zákazech činnosti a opatřeních ke zvýšení účinnosti postupů restrukturalizace, insolvence a oddlužení (směrnice o restrukturalizaci a insolvenci)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.

3. Zkouška je písemná, spočívá v závěrečném testu.
4. Test obsahuje 5 otázek, za každou otázku je možné získat 2 body.
5. Časový limit pro složení zkoušky je 60 minut.
6. U zkoušky je možné používat právní předpisy uvedené výše.
7. Písemný test je hodnocen následovně: správná odpověď – 2 body, neúplná správná odpověď – 1 bod, nesprávná nebo chybějící odpověď – 0 bodů. Hodnocení je odstupňováno: 1 (výborně) – 10/9 bodů, 2 (velmi dobře) – 8/7 bodů, 3 (dobře) – 6/5 bodů, 4 (neprospěl) – 4/0 bodů.
8. Zkouška testuje znalost v celém rozsahu předmětu – viz výše.
9. Písemný test je konán v jednom hlavním termínu (poslední týden výuky pro všechny zapsané studenty) a dvou termínech náhradních (určených pro opravy).
10. Zkoušku mohou konat pouze studenti řádně zapsáni do předmětu i ke konání zkoušky podle informačního systému.

doc. JUDr. Petr Smolík Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBČANSKÉHO PRÁVA

Introduction to the English Legal System (HOPV0038)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Introduction to the English Legal System je zaměřen na základní právní instituty a principy anglo-amerického právního systému. Výuka je organizována ve spolupráci se zahraničními univerzitami a probíhá pouze v anglickém jazyce. Výuka probíhá v bloku, termíny přednášek budou včas sděleny standardním způsobem (přes SIS - nástěnka).

Studenti jsou seznámeni se základními instituty a principy fungování anglosaského právního řádu. Náplň předmětu se liší podle zaměření hostujících vyučujících v daném semestru a je vždy upřesněna na základě jejich dispozic.

Pro zapsání předmětu Introduction to the English Legal System není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Introduction to the English Legal System zahrnuje tato témata:

- Common Law - Introduction
- Land Law
- Family Law

Literatura (studijní opory)

Studijní materiály obdrží studenti v elektronické podobě od jednotlivých zahraničních vyučujících podle aktuálního tematického zaměření v daném semestru.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná, spočívá ve zpracování eseje.
4. Ke každému tematickému bloku je zadáno na výběr několik témat, z nichž si student volí téma své eseje. Zadání připravují hostující přednášející, kteří esej také vyhodnocují. Podrobnosti jsou vždy sděleny podle požadavků konkrétních zahraničních vyučujících.

5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Bankovní obchody (HOPV0039)

Anotace

Studenti jsou po absolvování obecně povinně volitelného předmětu Bankovní obchody schopni lépe rozumět podstatě podnikání banky, chápou rozdíly mezi pasívními a aktivními obchody bank, znají jednotlivé smluvní typy používané bankami a jsou seznámeni s vybranými investičními nástroji.

Povinně volitelný předmět poskytuje hlubší poznání vybrané části obchodního závazků. Navazuje na výuku předmětu Obchodní právo I a poskytuje prostor pro rozšíření znalostí těch závazků, v nichž jako jedna ze smluvních stran vystupuje nejčastěji banka.

Předmětem výuky je právní úprava bankovních smluv a otázky právní ochrany slabší smluvní strany (klienta banky) v tuzemské i komunitární úpravě. V rámci předmětu je podána právní analýza jednotlivých smluvních typů uzavíraných v bankovním sektoru, zejména smlouvy o účtu (platebním, jiném než platebním a vkladní knížce), smlouvy o inkasu, akreditivu, různých úvěrových smluv a zajištění dluhů. Součástí výuky jsou i smlouvy, které uzavírá banka v postavení obchodníka s cennými papíry. V předmětu výrazně převažuje problematika práva soukromého a důraz je kladen na otázky obchodních závazků. Právo veřejné, zejména některé otázky práva správního a finančního, jsou pojednány pouze v rozsahu nezbytném pro vysvětlení postavení banky jako účastníka závazků.

Pro zapsání předmětu Bankovní obchody je vhodné, aby student měl absolvován předmět Obchodní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Bankovní obchody zahrnuje tato témata:

- Obecné otázky bankovních obchodů, banka jako podnikatel
- Smlouva o účtu
- Platební služby a platební styk
- Jednorázový vklad, akreditiv a inkaso
- Bankovní záruka a finanční záruka
- Smlouva o úvěru, úvěr v bankovní praxi

- Závazky v investičním bankovnictví
- Finanční a komoditní deriváty

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Liška, P., Elek, Š., Marek, K.: Bankovní obchody. Praha: WoltersKluwer, a.s., 2014
2. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kolektiv. Obchodní právo - podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016

Ostatní literatura:

1. Beran, J. Doležalová, D., Strnadel, D., Štěpánová, A. Zákon o platebním styku. Komentář. Praha: C.H.Beck, 2011.
2. Dvořák, J. Švestka, J., Zuklínová, M. a kol. Občanské právo hmotné 1. Díl první: Obecná část. Praha: WoltersKluwer ČR, 2013.
3. Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055 - 3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014.
4. Husták, Z. Šovar, J., Franěk, M., Smutný, A., Cetlová, K., Doležalová, D. Zákon o podnikání na kapitálovém trhu. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012.
5. Jílek, J. Finanční a komoditní deriváty. Praha: GradaPublishing, 2002.
6. Jílek, J. Termínové a opční dohody. Praha: GradaPublishing, 1995.
7. Marek, R., Ježek, V. Cenné papíry v novém občanském zákoníku. Praha: C. H. Beck, 2013.
8. Nývltová, R., Režňáková, M. Mezinárodní kapitálové trhy - zdroj financování. Praha: Grada Publishing, 2007.
9. Liška, P., Dřevínek, K., Elek, Š., Kotáb, P., Rýdl, T. Zákon o bankách. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2016
10. Štenglová, I., Havel, B., Cíleček, F., Kuhn, P., Šuk, P. Zákon o obchodních korporacích. Komentář. Praha: C.H.Beck, 2013.
11. Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek I. Praha: WoltersKluwer, 2014.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 21/1992 Sb., o bankách ve znění pozdějších předpisů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů
3. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Bankovní obchody je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Student odpovídá na jednu otázku, kterou si vylosuje.
4. V průběhu ústní zkoušky mu mohou být položeny dílčí otázky.
5. Zkouška bude klasifikována známkami „výborně“ (1), „velmi dobře“ (2), „dobře“ (3) nebo „neprospěl/a“ (4).
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy a jiné zdroje.
7. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
8. Zkušební otázky:
   1. Banka jako podnikatel
      - vymezení pojmu banka
      - bankovní licence
      - organizace banky
      - provozní požadavky
      - bankovní dohled
      - zánik banky
      - bankovní tajemství a povinnost mlčenlivosti
   2. Bankovní obchody a jejich členění
      - pojetí a druhy bankovních obchodů
      - pojištění pohledávek z vkladů
   3. Ochrana spotřebitele v rámci bankovních obchodů
      - zákonná a smluvní ochrana klienta banky
      - spotřebitelské smlouvy, adhezní smlouvy
      - smlouvy uzavírané distančním způsobem
      - závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory

- alternativní rozhodování sporů – finanční arbitr

4. Obchodní podmínky bank
   - vymezení obchodních podmínek obecně
   - změny obchodních podmínek
   - obchodní podmínky všeobecné, speciální
   - změna některých bankovních smluv změnou obchodních podmínek
5. Účet (platební a jiný než platební účet)
   - pojetí smlouvy o účtu a její náležitosti
   - nakládání s účtem
   - nakládání s peněžními prostředky na účtu
   - vedení a úročení účtu
   - důsledky smrti majitele účtu
   - zánik závazků ze smlouvy o účtu
   - některé zvláštní druhy účtů
6. Vkladní knížka a jednorázový vklad
   - vymezení vkladní knížky
   - nakládání s vkladem na vkladní knížce
   - druhy vkladních knížek
   - vymezení jednorázového vkladu
   - vkladní list
7. Smlouvy o platebních službách
   - vymezení smlouvy o platebních službách
   - rámcová smlouva
   - smlouva o jednorázové platební transakci
   - smlouva o poskytování služby nepřímého dání platebního příkazu
   - smlouva o poskytování služby informování o platebním účtu
   - informační povinnosti banky před uzavřením rámcové smlouvy
   - informační povinnosti banky v průběhu trvání závazku z rámcové smlouvy
   - změna a výpověď závazku z rámcové smlouvy
8. Platební styk
   - platební služba
   - platební transakce a platební účet
   - provádění platebních transakcí

- platební příkazy a autorizace platebních transakcí
- platební prostředky
- porovnatelnost služeb spojených s platebním účtem
- změna platebního účtu
- základní platební účet

9. Akreditiv
   - podstatné náležitosti smlouvy
   - obsah a oznámení akreditivu
   - odvolatelnost akreditivu
   - potvrzený a oznámený akreditiv
   - dokumentární akreditiv
   - obchodní zvyklosti pro akreditivy
10. Inkaso
   - podstatné náležitosti smlouvy
   - povinnosti obstaravatele inkasa
   - dokumentární inkaso
   - obchodní zvyklosti pro inkasa
11. Bankovní záruka
   - vymezení bankovní záruky a její odlišení od prostého ručení
   - druhy bankovních záruk
   - potvrzení bankovní záruky
   - vzájemné právní poměry výstavce bankovní záruky, věřitele a dlužníky
   - obchodní zvyklosti pro bankovní záruky
12. Úvěr a zápůjčka
   - vymezení pojmu úvěr a pojmu zápůjčka
   - druhy úvěrů
   - předmět úvěru
   - účel úvěru
   - úroky z úvěru
   - poskytnutí a čerpání úvěru
   - splacení úvěru
   - odstoupení od smlouvy a zesplatnění úvěru
   - předmět zápůjčky

- úroky z peněžité zápůjčky

13. Zajištění pohledávek z úvěrů – obecně
    - vymezení pojmu zajištění dluhu a jeho odlišení od pojmu utvrzení dluhu,
    - funkce zajištění
    - jistota
    - zajišťovací nástroje používané k zajištění pohledávek z úvěrů
14. Finanční zajištění
    - účel
    - právní povaha
    - finanční kolaterál
    - osoby oprávněné sjednávat finanční zajištění
    - sjednání a vznik finančního zajištění
15. Spotřebitelský úvěr
    - vymezení pojmu spotřebitelský úvěr
    - vymezení pojmu spotřebitelský úvěr na bydlení
    - personální předpoklady k poskytování spotřebitelských úvěrů
    - pravidla jednání při poskytování spotřebitelských úvěrů
    - informační povinnosti vůči spotřebiteli
    - smlouva o spotřebitelském úvěru
16. Úvěry pro korporátní klienty, syndikované úvěry
    - typy úvěrů pro korporátní klientelu
    - postup při sjednávání smlouvy
    - obvyklá struktura smlouvy
    - vymezení pojmu syndikovaný úvěr
    - funkce bank zúčastněných na poskytnutí syndikovaného úvěru
17. Projektové financování, prodej úvěrových pohledávek a sekuritizace
    - vymezení pojmu projektové financování
    - obvyklé fáze projektu
    - struktura smluv
    - důvody a metody prodeje úvěrových pohledávek
    - vymezení pojmu sekuritizace
    - postup při sekuritizaci
    - nástroje používané při sekuritizaci (CDO, CLN)

18. Závazky v investičním bankovnictví
    - vymezení pojmů investiční bankovnictví a investiční služby
    - emise dluhopisů
    - emise akcií
    - obstarávání obchodování na kapitálových trzích
    - custody služby
    - obhospodařování majetku
19. Podstata, funkce a druhy finančních a komoditních derivátů
    - vymezení pojmu derivát
    - členění derivátů
    - forwardy a futures
    - swapy
    - opce
    - waranty
    - kreditní deriváty
20. Smluvní dokumentace finančních a komoditních derivátů
    - druhy smluvní dokumentace derivátů
    - ISDA dokumentace
    - EMA dokumentace
    - CMA dokumentace
    - právní regulace OTC derivátů

doc. JUDr. Petr Liška, Ph.D., LL.M, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Právní otázky správy a řízení akciových společností (corporate governance) (HOPV0040)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právní otázky správy a řízení akciových společností (corporate governance) poskytuje hlubší poznání vybrané části práva akciových společností, a to zejména těch, jejichž akcie jsou přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu. Navazuje na výuku povinných předmětů Obchodní právo I a Obchodní právo II a poskytuje prostor pro rozšíření nabytých znalostí. Cílem tohoto předmětu je podrobněji vyložit stěžejní témata, kterým se tuzemská i zahraniční (včetně komunitární) právní věda, úprava i praxe věnuje v souvislosti s problematikou řízení a správy akciové společnosti (corporate governance).

Absolvováním předmětu získá student znalost hlavních právních nástrojů, jejichž využití je předpokladem dobré správy a řízení akciové společnosti. Výuka je zaměřena jak na tzv. hard law, tj. pravidla obsažená v právních předpisech, tak na soft law, tudíž pravidla a zásady obsažené zejména v kodexech dobré správy a řízení obchodních společností, jejichž dodržování se dociluje jinými způsoby než státním donucením. V rámci předmětu je vysvětlována funkce a analyzována podstata vnitřních nástrojů (např. úprava organizační struktury či řešení zájmových střetů členů volených orgánů, regulace práv akcionářů podporujících jejich aktivismus, koncernové právo) i vnějších nástrojů corporate governance (např. působení trhu, nabídky převzetí). Výklad tématu je primárně zasazen do českého právního prostředí. Stranou pozornosti ale nezůstávají ani zahraniční právní řešení a zejména evropské souvislosti pojednávaných otázek, tudíž stav a trend harmonizace jednotlivých stránek corporate governance. Přednášená témata mají přesah i do oblasti trestního práva, neboť vedle soukromoprávních důsledků porušení povinností při řízení a správě akciové společnosti jsou probírány i důsledky trestněprávní. Absolvování předmětu umožní studentovi získat nezbytný nadhled nad složitou právní problematikou této oblasti akciového práva a osvojit si jeho hlubší znalost. Současně by měl být absolvent schopen zorientovat se v praktických problémech vznikajících při fungování této formy kapitálové společnosti a nalézat a posuzovat jejich právní řešení.

Pro zapsání předmětu Právní otázky správy a řízení akciových společností (corporate governance) je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Obchodní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní otázky správy a řízení akciových společností (corporate governance) zahrnuje tato témata:

- Obsah pojmu Corporate Governance („CG"), vývoj zájmu o CG, koncepce zájmu společnosti. Nástroje CG (hard law, soft law) a jejich vzájemné ovlivňování, vnitřní a vnější nástroje CG
- Hnutí kodexů CG, jejich komparace v zemích EU, úloha OECD, vynutitelnost kodexů (pravidlo dodržuj nebo vysvětli), kodex CG v ČR
- Interní CG. Organizační struktura a.s. – monistické, dualistické a smíšené modely organizační struktury akciové společnosti, dělba moci uvnitř akciové společnosti
- Právní režim členů orgánů akciové společnosti (péče řádného hospodáře, loajalita), business judgement rule, katalog sankcí a jeho disciplinující role
- Nominování, odvolatelnost a odměňování členů orgánů akciové společnosti, vnitřní a vnější kontrola řízení společnosti
- Správa akciové společnosti v likvidaci a úpadku (práva a povinnosti členů orgánů, likvidátora a dalších osob rozhodujících o správě společnosti, důsledky zavlečení do úpadku - ručení při úpadku, vrácení plnění, diskvalifikace)
- Akcionář z hlediska CG, problém racionální apatie, nástroje posilování akcionářského aktivismu (povinnost loajality, přeshraniční výkon práv, virtualizace valné hromady)
- Právní úprava skupin společností – koncepční přístupy, tuzemská úprava a vybrané zahraniční právní úpravy, základní směry harmonizace evropského koncernového práva
- Komunitární úprava CG de lega lata a de lege ferenda
- Nabídky převzetí a jejich role z hlediska CG, squeeze-out z hlediska CG
- Trestné činy při CG (tuzemská úprava, vybrané zahraniční úpravy)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kolektiv. Právo obchodních korporací, 1. vydání, Praha: Wolters Kluwer, 2015.
2. Štenglová, I., Havel, B., Cileček, F., Kuhn, P., Šuk, P.: Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2017.
3. Lasák, J., Pokorná, J., Čáp, Z., Doležil, T. a kol.: Zákon o obchodních korporacích - Komentář. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014.

Ostatní literatura:

1. Kraakman, R., et al.: The Anatomy of Corporate Law. 3rd. ed., Oxford: OUP, 2017.
2. Berle, A. A., Means, G. C.: The modern corporation and private property. U.S.A.: Transaction Publishers, c1991.
3. Davies, P. L., Worthington, S.: Gower: Principles of Modern Company Law. Sweet & Maxwell; 10. ed., 2016.

4. Bainbridge, S. M.: Corporate governance after the financial crisis. New York: Oxford University Press, c2012.
5. Easterbrook, F., H., Fischel, D., R.: The Economic Structure of Corporate Law., Cambridge: HUP, 1991 (1996).
6. Bachmann, G. et al.: Regulating the Closed Corporation. De Gruyter; 1 ed., 2013.
7. Carpenter, J. N., Yermack, D. L.:Executive compensation and shareholder value: theory and evidence. Boston: KluwerAcademicPublishers, 1999.
8. Čech, P., Šuk, P.: Právo obchodních společností v praxi a pro praxi (nejen soudní). Polygon, Praha 2016.
9. Černá, S.: O koncernu, koncernovém řízení a vyrovnání újmy. In Obchodněprávní revue, 6. ročník, č. 2/2014, s. 33-41.
10. Černá, S.: Ovlivnění jako nový klíčový pojem českého koncernového práva. In Rekodifikace & Praxe, č. 1/2014, s. 20.
11. ČERNÁ, S. Ještě k ručení vlivné a ovládající osoby za porušení povinnosti odvracet hrozící úpadek. In Obchodněprávní revue, 2013, 5(6), 169-171.
12. Havel, B. Obchodní korporace ve světle proměn: variace na neuzavřené téma správy obchodních korporací. 1. vyd. Praha: Auditorium, 2010.
13. Kostohryz, M.: Piercing the corporate veil: překonávání právní samostatnosti kapitálových společností ve srovnávacím pohledu. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013.
14. Hurychová, K., Trubač, O., Vrajík, M.: Odměňování exekutiv akciových společností. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017.
15. Hurychová, K., Borsík, D. (ed.): Corporate governance. Praha: Wolters Kluwer, 2015.
16. Hurychová, K., Sýkora, M.: Compliance programy (nejen) v České republice. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018.
17. Dědič, J. Lasák, J.: Monistický systém řízení akciové společnosti: výkladové otazníky. In Obchodněprávní revue, č. 3 a 4/2013.
18. Čech, P.: Péče řádného hospodáře a povinnost loajality. In Právní rádce, 3/2007, s. 4-16.
19. Čech, P.: K povinnosti loajality společníka vůči společnosti a ostatním společníkům. In Pauknerová, M., Tomášek, M.: Nové jevy v právu na počátku 21. století. IV. Proměny soukromého práva, Karolinum, Praha, 2009, s. 54-70.
20. Čech, P., Flídr, J.: Odpovědnost člena statutárního orgánu za škodu způsobenou při výkonu funkce třetí osobě, Soukromé právo, 6/2017, s. 2 - 12.
21. Čech, P.: Péče řádného hospodáře, Auditor, 6/2018, s. 9 - 23.
22. Čech, P.: Souběh funkce člena statutárního orgánu a pracovního poměru ve společnosti s ručením omezeným či v akciové společnosti, Metodické aktuality (Svaz účetních), 5/2019, s. 4 – 39.
23. Černá, S., Čech, P.: Kde jsou hranice obchodního vedení? In Právní fórum, č. 11/2008, s. 453-459.
24. Dědič, J., Čech, P.: Evropské právo společností: včetně úplného znění předpisů komunitárního práva. Praha: Bova Polygon, 2004.
25. Dědič, J., Čech, P.: Evropská (akciová) společnost. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2006.

26. Dědič, J.: Úprava konfliktů zájmů v zákoně o obchodních korporacích ve vazbě na nový občanský zákoník, Právní rozhledy, č. 15 - 16/2014, s. 524-532.
27. Dědič, J., Lasák, J.: Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace - vybrané otázky (1. část), Obchodněprávní revue, č. 11-12/2013, s. 305-311.
28. Dědič, J., Lasák, J.: Právnická osoba jako člen orgánu obchodní korporace - vybrané otázky (2. část), Obchodněprávní revue, č. 1/2014, s. 1-5.
29. Richter, T. Insolvenční právo. 2. vyd., Praha: Wolters Kluwer 2017,
30. Josková, L., Pravdová, M., Zachardová, L.: Likvidace obchodních společností. Praha: C. H. Beck 2017,
31. Schmidt, K. Gesellschaftsrecht. 4. vyd. Köln: Carl Heymanns Verlag 2002,
32. Raiser, T., Veil, R.: Recht der Kapitalgesellschaften, 6. vyd. München: Vahlen 2015

Doporučené webové stránky:

- http://www.ecgi.org/ (přehled světových kodexů CG)
- http://www.oecd.org/ (G20/OECD Principles of Corporate Governance)
- https://www.cginstitut.cz/cs/dokumenty/ (Kodex správy a řízení společností ČR 2018)
- https://www.icgn.org/
- https://www.frc.org.uk/directors/corporate-governance-and-stewardship/uk-corporate-governance-code (The UK Corporate Governance Code 2018)
- https://www.dcgk.de/en/code/gcgc-2020.html (The German Corporate Governance Code 2020)
- https://corpgov.law.harvard.edu/ (The Harvard Law School Forum on Corporate Governance)

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
- Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní otázky správy a řízení akciových společností je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Student odpovídá na otázku losovanou z níže uvedených témat.
4. U ústní části zkoušky může student v průběhu přípravy používat základní právní předpisy (tj. zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních

korporacích, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí, zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech, zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon).

5. Připuštění ke zkoušce z předmětu je podmíněno nadpoloviční účastí studenta na přednáškách.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky
7. Zkušební otázky:
   1. Corporate Governance – základní charakteristika.
      - Důvody a vývoj zájmu o otázky dobré správy a řízení obchodní korporace
      - Členění nástrojů CG
      - Hard law a soft law
   2. Vnitřní a vnější nástroje Corporate Governance.
      - Charakteristika a funkce vnitřních nástrojů CG
      - Charakteristika a funkce vnějších nástrojů CG
   3. Zájem společnosti.
      - Koncept shareholder value a jeho hodnocení
      - Koncept stakeholder value a jeho hodnocení
      - Další koncepty
      - Právní význam určení zájmu společnosti
   4. Monistický model organizační struktury akciové společnosti.
      - Základní charakteristika a hodnocení
      - Národní modely
      - Monistický model podle české právní úpravy
   5. Dualistický model organizační struktury akciové společnosti.
      - Základní charakteristika a hodnocení
      - Národní modely
      - Dualistický model podle české právní úpravy
   6. Hnutí "kodexů" CG, komparace kodexů CG v zemích EU, úloha OECD.
      - Pojem kodex CG, typický obsah kodexu a jeho význam
      - Kdo vydává kodexy?
      - Historická úloha OECD v rámci kodexového hnutí
      - Komparace kodexů CG v zemích EU, postoj EU ke kodexovému hnutí
   7. „Soft law" a vynutitelnost ustanovení kodexů, pravidlo "dodržuj nebo vysvětli" (comply or explain).
      - Komparace soft law a hard law regulace
      - Povaha a vynutitelnost kodexových pravidel

- Pravidlo „dodržuj nebo vysvětli“ – jeho původ, aplikace v EU a ČR, komparace s alternativnímu přístupy

8. Český kodex řízení a správy společností (obsah, vynutitelnost).
   - Význam corporate governance a kodexového hnutí v ČR
   - Historie kodexového hnutí v ČR
   - Obsah a vynutitelnost tuzemského kodexu CG
9. Podnikatelská seskupení v národním a evropském kontextu
   - Národní koncepční přístupy k úpravě podnikatelských seskupení
   - Základní směry harmonizace na komunitární úrovni
   - Aktuální harmonizační návrhy na komunitární úrovni
10. Česká právní úprava podnikatelských seskupení
    - Podnikatelské seskupení – pojem a funkce
    - Alternativy uspořádání podnikatelských seskupení – právní charakteristika
    - Právní důsledky ovlivnění ovládané a řízené obchodní společnosti
12. Péče řádného hospodáře a povinnost loajality člena orgánu akciové společnosti
    - Pojem, obsah, vymezení (vztah k ostatním druhům péče v právu, specifický obsah při delegaci / podnikatelském rozhodování)
    - Důsledky porušení vůči společnosti / společníkům / třetím osobám, procesní aspekty
    - Konkrétní příklady z judikatury
13. Akcionář z hlediska corporate governance
    - Role akcionáře v systému corporate governance
    - Povinnost loajality – pojem, obsah, konkrétní projevy
    - Problém racionální apatie a nástroje k jejímu překonávání
    - Specifika institucionálních investorů
14. Přeshraniční výkon akcionářských práv.
    - Pojem, význam z hlediska corporate governance, nástroje
    - Směrnice o právech akcionářů (2007/36), její novela k podpoře dlouhodobého zapojení akcionářů (2017/828) a promítnutí obou předpisů do českého práva
    - Specifika společností, jejichž akcie jsou přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu
15. Nabídky převzetí a jejich role z hlediska corporate governance.
    - Pojem, význam z hlediska corporate governance
    - Problém „rovného hřiště“ (level playing-field) v EU a způsoby jeho překonávání
    - Pravidla neutrality a průlomu a výjimky z nich
    - Squeeze-out / sell-out a jejich význam z hlediska corporate governance
16. Komunitární úprava corporate governance de lege lata i de lege ferenda.
    - Vývoj zájmu EU o corporate governance, hlavní zdroje inspirace, impulsy a nástroje
    - Klíčové oblasti a nástroje reakce EU (hard i soft law) na stěžejní impulsy z poslední doby (kauzy Enron, WorldCom, Parmalat či finanční krizi v letech 2008/2009) a jejich promítnutí do českého práva
    - Mobilita akciových společností napříč EU, její nástroje a vliv na další vývoj úpravy (forum shopping, race to the top / bottom)
17. Trestné činy při správě a řízení akciových společností - tuzemská úprava, příklady ze zahraničních úprav.

- Nejčastější trestné činy spáchané v důsledku porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře
- Okruh fyzických osob, které mohou nést trestní odpovědnost za trestné činy spáchané v souvislosti s řízením a správou akciových společností
- Z jakých mimotrestních právních předpisů se nejčastěji vyvozuje trestní odpovědnost
- Trestní odpovědnost právnických osob: hlavní principy, trestní sankce

18. Volba a odvolání členů orgánů akciové společnosti
    - Volba a odvolání jako interní nástroj CG
    - Ustavování členů volených orgánů v dualistickém modelu org. struktury
    - Ustavování členů volených orgánů v monistickém modelu org. struktury
    - „Vysílací práva“ akcionářů v ČR a dalších vybraných zemích
19. Odměňování členů orgánů akciové společnosti
    - Odměňování jako motivační nástroj CG
    - Historický vývoj pravidel odměňování
    - Aktuální principy a stěžejní instituty ovládající odměňování (zejm. pay for performance, zákaz „odměn za selhání“, say on pay, malus, clawback)
    - Jednotlivé formy odměn a jejich pozitiva/negativa
20. Správa akciové společnosti v likvidaci a úpadku
    - Organizační struktura akciové společnosti v likvidaci (včetně působnosti orgánů)
    - Likvidátor
    - Organizační struktura akciové společnosti v úpadku
    - Povinnosti členů volených orgánů při úpadku obchodní korporace

prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Právo cenných papírů (HOPV0041)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo cenných papírů poskytuje hlubší poznání právní úpravy cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů i nakládání s nimi na kapitálovém trhu. Navazuje na výuku povinných předmětů Obchodní právo I, II a III, Občanské právo hmotné I, II, III a IV a Občanské právo procesní I, II a III a poskytuje prostor pro rozšíření nabytých znalostí.

Absolvováním předmětu získá student detailní znalost nejen základních otázek týkajících se cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů, jako jsou jejich pojem, povaha, funkce, formy, druhy, vydání či způsoby převodu, ale také zvláštností smluv, jejichž předmětem jsou cenné papíry a zaknihované cenné papíry, pravidel pro vedení evidence zaknihovaných a imobilizovaných cenných papírů či specifik právní úpravy jednotlivých pojmenovaných druhů cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů. Podrobněji se seznámí s úpravou směnek, dluhopisů, účastnických cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů vydávaných obchodními korporacemi či zbožových cenných papírů. Výklad se zaměří také na vazby na kapitálový trh a jeho fungování ve vztahu k cenným papírům (zvláštní povinnosti emitentů a dalších osob při veřejné nabídce či přijetí cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů k obchodování na evropském regulovaném trhu) i na průniky do mezinárodního práva soukromého (kolizní pravidla, která se týkají cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů). Stranou pozornosti nezůstanou ani věcná práva k cenným papírům a zaknihovaným cenným papírům, zejména právo zástavní, jakož i navazující problematika finančních zajištění. Absolvování předmětu umožní studentovi získat nezbytný nadhled nad složitou právní problematikou této oblasti soukromého práva a osvojit si jeho hlubší znalost. Současně by měl být absolvent schopen zorientovat se v praktických problémech vznikajících při vydávání, ale i nakládání s cennými papíry a zaknihovanými cennými papíry a nalézat a posuzovat jejich právní řešení.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Obchodní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo cenných papírů zahrnuje tato témata:

- Pojem, znaky, funkce, vznik a zánik cenného papíru a zaknihovaného cenného papíru.
- Třídění cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů.

- Forma a převod cenného papíru a zaknihovaného cenného papíru.
- Imobilizované a zaknihované cenné papíry a vedení jejich evidence.
- Zahraniční cenné papíry a zaknihované cenné papíry. Kolizní normy v právu cenných papírů.
- Smlouvy, jejichž předmětem jsou cenné papíry a zaknihované cenné papíry.
- Zástavní právo k cenným papírům a zaknihovaným cenným papírům. Dohody o finančních zajištěních.
- Veřejná nabídka. Prospekt – obsah, struktura, publicita, jazyk.
- Cenné papíry a zaknihované cenné papíry přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu. Povinnosti emitentů takových cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů a dalších osob.
- Účastnické cenné papíry a zaknihované cenné papíry.
- Zbožové cenné papíry.
- Směnky.
- Dluhopisy.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kapitola VIII. (Cenné papíry a zaknihované cenné papíry) in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., Dědič, J. a kol.: Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele. Praha: Wolters Kluwer, 2016
2. Kapitola XVII. (Právo kapitálového trhu. Obchodní korporace na kapitálovém trhu) a kapitola XVIII. (Kolektivní investování. Obchodní korporace jako investiční fondy) in Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I. a kol.: Právo obchodních korporací. Praha: Wolters Kluwer, 2015

Doporučená literatura:

1. Dědič J.: Právo cenných papírů a kapitálového trhu. Praha: Prospektrum, 2000
2. Kotásek, J., Pokorná, J.: Právo cenných papírů. Praha: C. H. Beck, 2014
3. Kovařík, Z.: Zákon směnečný a šekový. Komentář. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014
4. Přibyl, Z.: Směnečné právo. Praha: Univerzita Karlova, 1994

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)
3. Zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový
4. Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech

5. Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
6. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
7. Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
8. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 596/2014 ze dne 16. dubna 2014 o zneužívání trhu (nařízení o zneužívání trhu) a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/6/ES a směrnic Komise 2003/124/ES, 2003/125/ES a 2004/72/ES
9. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129 ze dne 14. června 2017 o prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce nebo přijetí cenných papírů k obchodování na regulovaném trhu, a o zrušení směrnice 2003/71/ES
10. Nařízení Komise (ES) č. 809/2004 ze dne 29. dubna 2004, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/71/ES, pokud jde o údaje obsažené v prospektech, úpravu prospektů, uvádění údajů ve formě odkazu, zveřejňování prospektů a šíření inzerátů

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Student odpovídá na dvě otázky losované po jedné z každého koše témat.
4. Připuštění ke zkoušce z předmětu vylučuje absolutní neúčast studenta na přednáškách.
5. Zkušební otázky:

koš I – obecná část

1. Pojem a funkce cenného papíru a zaknihovaného cenného papíru.
2. Vydání cenného papíru a zaknihovaného cenného papíru.
3. Forma cenného papíru.
4. Zaknihované a imobilizované cenné papíry a zásady vedení jejich evidence.
5. Cenné papíry a zaknihované cenné papíry přijaté k obchodování na evropském regulovaném trhu. Povinnosti emitenta takových cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů a dalších osob ve vztahu k nim.
6. Veřejná nabídka cenných papírů a zaknihovaných cenných papírů. Prospekt.
7. Smlouvy, jejichž předmětem jsou cenné papíry a zaknihované cenné papíry.
8. Zástavní právo k cenným papírům a zaknihovaným cenným papírům a jeho realizace. Dohody o finančních zajištěních.
9. Zahraniční cenné papíry a zaknihované cenné papíry. Kolizní normy v právu cenných papírů.

koš II – zvláštní část

1. Účastnické cenné papíry a zaknihované cenné papíry a jejich druhy.
2. Dluhopisy a jejich druhy.

3. Zbožové cenné papíry a jejich druhy.
4. Forma a druhy směnky.
5. Náležitosti směnky, blankosměnka.
6. Přímí a nepřímí dlužníci ze směnky a jejich pořadí. Směnečný postih.
7. Převoditelnost směnky. Náležitosti, druhy a účinky rubopisu.
8. Námitky proti směnce. Právní význam vad či nedostatku kauzy pro směnečný závazek.
9. Směnečné rukojemství. Směnečný akcept. Směnečný protest.

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Právo proti nekalé soutěži (HOPV0042)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo proti nekalé soutěži je vyučován **jednou za dva roky** v zimním semestru akademického roku, který začíná na podzim lichého kalendářního roku.

Právo proti nekalé soutěži je jedním z odvětví soutěžního práva a jeho účelem je bránit tomu, aby úspěchu v hospodářské soutěži bylo dosahováno nepoctivými prostředky (klamavou reklamou, očerňováním konkurence apod.). V rámci předmětu získají studenti znalosti o vymezení deliktu nekalé soutěže v pramenech českého, evropského i mezinárodního práva, typologii nekalosoutěžního jednání (praktiky klamavé a praktiky agresivní zaměřené na jiné soutěžitele nebo zákazníky), konceptu tzv. průměrného spotřebitele a konkrétních způsobech postihu nekalé soutěže nástroji soukromého (civilní nároky) i veřejného práva (jako trestných činů či přestupků), spolu s nástroji samosprávné regulace soutěžního chování.

Zároveň jsou prohlubovány dovednosti studentů při práci s judikaturou a odbornými texty, neboť tyto zdroje jsou studentům pravidelně zasílány a při výuce se předpokládá, že na základě samostudia si studenti osvojí znalosti nezbytné pro aktivní zapojení do diskuse při seminářích. Podporována bude i schopnost kritické analýzy zdrojů, když dílčí judikatorní závěry budou podrobovány přezkumu z hlediska jejich korektnosti a úplnosti. Dále si studenti osvojí pravidla práce s obecnými koncepty soutěžního práva (generální klauzulí a testem průměrného spotřebitele).

Pro zápis předmětu Právo proti nekalé soutěži je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Teorie práva II a Občanské právo hmotné I.

V rámci předmětu Právo proti nekalé soutěži jsou využívány znalosti široké škály jednotlivých oborů (zejména občanského práva hmotného – závazkového práva, ale i dílčích oblastí ústavního, evropského, obchodního, správního a trestního práva). Jejich předchozí absolvování je tak pro zájemce o předmět výhodou. Nebude však předpokládáno a bude možné si potřebné dílčí znalosti osvojit během výuky předmětu (především samostudiem předepsaných podkladů).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo proti nekalé soutěži zahrnuje tato témata:

- Úvod do práva proti nekalé soutěži (hospodářská soutěž a její vady a regulace, národní modely práva proti nekalé soutěži, vývoj regulace na území ČR).
- Evropská úprava práva proti nekalé soutěži

- Obecné zakotvení práva proti nekalé soutěži v českém právu
- Generální klauzule
- Průměrný spotřebitel
- Klamavé praktiky
- Agresivní praktiky vůči spotřebitelům a jiným zákazníkům
- Agresivní praktiky vůči ostatním soutěžitelům
- Zvláštní praktiky a jejich regulace (srovnávací reklama, TV obchodní sdělení, citlivé komodity, prostředí internetu)
- Soukromoprávní postih nekalé soutěže
- Správněprávní, trestněprávní a samosprávný postih nekalé soutěže

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bejček, J. a kol.: Obchodní právo. Obecná část. Soutěžní právo. (část "Soutěžní právo"). 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014.
2. Ondrejová, D.: Nekalá soutěž v novém občanském zákoníku. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014
3. Patěk, D.: Nad aktuální podobou práva proti nekalé soutěži (nejen) v občanském zákoníku. In Obchodněprávní revue, č. 3/2016.

Ostatní literatura:

1. Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J., Hrádek, J., Vojtek, P., Hajn, P. a kol.: Občanský zákoník - Komentář - Svazek VI (relativní majetková práva 2. část). Praha: Wolters Kluwer, 2014.
2. Čech, P.: Nedotažená revoluce v právní úpravě nekalých obchodních praktik. In Právní zpravodaj, č. 3/2008.
3. Hajn, P.: Nekalá soutěž a některá obecná ustanovení nového občanského zákoníku. Obchodněprávní revue, 2014, č. 4.
4. Hajn, P.: Oslabená ochrana spotřebitelů? K aktuálnímu výkladu směrnice o nekalých obchodních praktikách. In Obchodněprávní revue, č. 2/2009.
5. Macek, J.: Rozhodnutí ve věcech obchodního jména a nekalé soutěže. 1. vyd., Praha: C.H.Beck, 2000.
6. Macek, J.: Rozhodnutí ve věcech obchodní firmy a nekalé soutěže. II. díl. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011.
7. Munková, J.: Právo proti nekalé soutěži. 3. vyd., Praha: C.H.Beck, 2008.
8. Ondrejová, D.: Generální klauzule nekalé soutěže v aktuální rozhodovací praxi Nejvyššího soudu ČR. In Soudní rozhledy, č. 4/2009.
9. Ondrejová, D.: Hledisko tzv. průměrného spotřebitele v nekalé soutěži. In Obchodněprávní revue, č. 8/2009.

10. Ondrejová, D.: Nekalá soutěž podle nového občanského zákoníku. In: Obchodněprávní revue, 2013, č. 7 – 8.
11. Ondrejová, D.: Právní prostředky ochrany proti nekalé soutěži. Praha: Wolters Kluwer, 2010.
12. Ondrejová, D.: Předběžná opatření ve sporech z nekalé soutěže. In Obchodněprávní revue, č. 10/2011.
13. Ondrejová, D.: Přehled judikatury ve věcech nekalé soutěže. Praha: Wolters Kluwer, 2011.
14. Ondrejová, D.: Přiměřené zadostiučinění z pohledu teorie a aktuální soudní praxe ve sporech z nekalé soutěže. In Právní rozhledy, č. 21/2009

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (§ 2976 až § 2989)
2. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (úprava nekalých obchodních praktik)
3. Směrnice 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
2. Zákon č. 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání (úprava obchodních sdělení)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo proti nekalé soutěži je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je klasifikována známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
4. Při hodnocení je kladen důraz na průběžnou činnost studentů (samostudium před semináři a aktivitu na seminářích). V úvodu jednotlivých seminářů proto jsou zadávány stručné testy zkoumající znalost materie předepsané pro daný seminář. Dále je sledována aktivita studentů při výuce (zapojení do diskuse, formulování argumentů s využitím obsahu předepsaných podkladů).
5. Na základě výše uvedených výstupů bude před koncem výuky provedeno předběžné hodnocení jednotlivých studentů. Ti jej mohou akceptovat jako definitivní klasifikaci, nebo mohou vykonat ústní zkoušku a výslednou klasifikaci případně zlepšit.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
    - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.

- Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
- Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky

7. Zkušební otázky:

   I – Generální klauzule nekalé soutěže: Význam generální klauzule podle občanského zákoníku a její vztah ke zvláštním skutkovým podstatám uvedeným v občanském zákoníku. Systematika směrnice o nekalých obchodních praktikách a zákona o ochraně spotřebitele (velká generální klauzule, malé generální klauzule, černá listina). Jednání v hospodářském styku. Způsobilost přivodit újmu jiným soutěžitelům a zákazníkům. Rozpor s dobrými mravy soutěže. Právo na soutěžní chování a jeho ochrana v ústavním a evropském právu.

   II – Průměrný spotřebitel: Podstata a význam testu průměrného spotřebitele. Vymezení průměrného spotřebitele (model empirický a normativní, aktuální pojetí). Nutná a naopak vyloučená aplikace testu. Zvlášť zranitelný spotřebitel.

   III – Civilní nároky: Zdržovací a odstraňovací nárok. Právo na přiměřené zadostiučinění. Právo na náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Právo na zveřejnění rozsudku. Předběžné opatření ve věcech nekalé soutěže. Specifika soudního řízení ve věcech nekalé soutěže.

   IV – Klamavé praktiky: Podstata klamání spotřebitelů a dalších zákazníků v kontextu hospodářské soutěže a regulace obchodních praktik. Malá generální klauzule klamavých obchodních praktik a černá listina směrnice o nekalých obchodních praktikách a zákona o ochraně spotřebitele. Klamavé jednání a klamavé opomenutí.

   V – Agresivní praktiky: Podstata a meze agrese v kontextu hospodářské soutěže a regulace obchodních praktik. Agrese vůči jiným soutěžitelů (zejména příslušné zvláštní skutkové podstaty občanského zákoníku). Agrese vůči spotřebitelům (zejména příslušná malá generální klauzule a černá listina směrnice o nekalých obchodních praktikách a zákona o ochraně spotřebitele). Reklama rozporná obecně s dobrými mravy.

   VI – Zvláštní regulace obchodních praktik: Nekalé obchodní praktiky vůči spotřebitelům (dle směrnice o nekalých obchodních praktikách – účel úpravy, působnost směrnice a režim harmonizace, vliv na národní úpravy), Srovnávací reklama (dle občanského zákoníku). Reklama na citlivé komodity (dle zákona o regulaci reklamy). Product placement a sponzorovaná sdělení (dle zákona o provozování rozhlasového a televizního vysílání)

8. Při přípravě na zkoušku i v jejím průběhu může student používat (základní a ostatní) právní předpisy (viz výše).

doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Evropské mezinárodní právo soukromé (HOPV0044)

Anotace

Evropské mezinárodní právo soukromé je součástí mezinárodního práva soukromého. Obecně povinně volitelný předmět Evropské mezinárodní právo soukromé se zabývá předpisy práva Evropské unie, které patří do mezinárodního práva soukromého a vybranými předpisy evropského soukromého práva (evropského smluvního práva a evropského práva společností), a jejich vztahem k národnímu právu členských států EU. Evropské mezinárodní právo soukromé navazuje na a prohlubuje výuku předmětu Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I a výklad jeho teorie, zčásti rovněž navazuje na výklad předmětu Obchodní právo I. Na území členských států EU se aplikují vedle národního práva členského státu také právní předpisy Evropské unie. Přitom platí, že unijní právo se aplikuje přednostně před právem národním. To se týká i právních předpisů mezinárodního práva soukromého, které je v rámci EU do značné míry unifikováno, a to velmi často s přesahem mimo členské státy EU. V obchodním právu jde především o výklad vnitrostátních předpisů, kterými jsou provedeny unijní směrnice.

Obsahem výuky tohoto povinně volitelného předmětu je

1. podat přehled o formálních pramenech právních předpisů EU,
   a) které jsou obecně závaznými a na území členských států bezprostředně platnými předpisy mezinárodního práva soukromého a obchodního práva,
   b) které zakládají povinnost členských států úpravou svých národních právních předpisů dosáhnout a zajistit výsledek, který je těmito předpisy Evropské unie sledován;
2. uspořádat tyto předpisy do přehledného systému, který umožní orientaci v nich;
3. podat výklad jednotlivých právních předpisů, které mají zvláštní význam pro právní praxi, a u ostatních stručný výklad potřebný pro informaci o jejich obsahu a významu.
4. Zvláštní důraz je kladen na kritický rozbor judikatury Soudního dvora EU i českých soudů.

Studenti se v rámci předmětu zaměří na pojmové vymezení a druhy norem evropského mezinárodního práva soukromého a evropského soukromého práva a odpovídající pravomoci EU v těchto oblastech. Zvláštní pozornost bude věnována spletitému systému pramenů úpravy evropského mezinárodního práva soukromého a mezinárodních smluv, dále se zaměří na unijní úpravu určování práva rozhodného pro smluvní a mimosmluvní závazkové poměry, která je zde dominantní a téměř zcela eliminuje vnitrostátní právo. Unijní úprava je rovněž vysoce relevantní v mezinárodním právu rodinném a dědickém. Pozornost bude dále věnována evropskému soukromému právu: smlouvám a společnostem. Evropské mezinárodní civilní procesní právo je v praxi do vysoké míry rovněž dominantním pramenem úpravy a národní právo se uplatňuje

pouze v omezeném rozsahu. Tyto znalosti studenti využijí v praxi, kterou stále více unijní předpisy prostupují.

Studenti jsou po absolvování předmětu Evropské mezinárodní právo soukromé schopni se principiálně orientovat v řešení nejen případů obsahujících mezinárodní prvek, ale i řady případů čistě vnitrostátních, které mají se zahraničím spíše nepřímou souvislost. Získají poměrně široký rozhled v otázkách určení pravomoci a příslušnosti soudů, určení rozhodného práva v soukromoprávních poměrech s mezinárodním prvkem, i v otázkách evropského smluvního práva a práva společností, kde se rovněž výrazně projevuje vliv unijních předpisů. Osvojí si práci s unijní judikaturou.

Pro zapsání povinně volitelného předmětu Evropské mezinárodní právo soukromé je vhodné, aby student měl absolvován předměty Občanské právo hmotné III a Obchodní právo I a rovněž Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Evropské mezinárodní právo soukromé zahrnuje tato témata:

Úvod do evropského mezinárodního práva soukromého
- Smysl a cíl povinně výběrového předmětu EMPS
- EMPS – pojem, předmět a prameny
- Druhy norem EMPS
- Pravomoci EU v oblasti regulace soukromoprávních poměrů s mezinárodním prvkem

Úvod do evropského smluvního práva
- historicko-geografický exkurz: Thibaut vs. von Savigny – kodifikační spor (1814) a jeho paralela v EU na přelomu tisíciletí
- východisko: sektorální fragmentální a minimální harmonizace evropského smluvního práva – přehled acquis a judikatury, úskalí původního přístupu
- návrhy, nástroje a stěžejní milníky na cestě k soudržnějšímu evropskému smluvnímu právu (thibautovský vs. savignyovský odkaz) – lex mercatoria a jeho plíživá kodifikace, PECL, CEC, DCFR, návrh společné evropské úpravy prodeje – CESL (pojem, význam, osud)
- vyhlídky do budoucna

Prameny evropského mezinárodního práva soukromého a jejich systém, vztah evropského práva a mezinárodních smluv
- Primární právo EU – obecné principy a právní základ
- Sekundární právo – přehled nařízení a směrnic dle jednotlivých oblastí soukromého práva, institut posílené spolupráce
- Mezinárodní smlouvy uzavřené EU – právní základ, vnější kompetence EU – rozlišení mezinárodních smluv
- Vztah EU a mezinárodních organizací (zejména HKMPS)
- Vztah mezinárodních smluv a nařízení – jednotlivé příklady, judikatura SDEU (zejména k čl. 71 nařízení Brusel Ibis)
- Význam judikatury SDEU při aplikaci pramenů EMPS

Nařízení Řím I o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy a Římská úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
- Právní základy nařízení Řím I a Římské úmluvy, působnost a univerzální použitelnost
- Volba práva
- Právo rozhodné při neexistenci volby práva
- Smlouvy o přepravě

- Smlouvy se slabší smluvní stranou
- Imperativní ustanovení
- Působnost práva rozhodného pro smlouvu, postoupení pohledávky
- Jiná ustanovení

Nařízení Řím II o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
- Právní základy nařízení Řím II
- Civilní delikty – obecně
- Zvláštní skutkové podstaty deliktních jednání
- Jiné mimosmluvní závazkové vztahy (kvazidelikty)
- Volba práva
- Společná pravidla
- Jiná ustanovení
- Vztah k mezinárodním úmluvám

Evropské právo společností
- geografický exkurz: forum shopping a race to the top v právu společností v USA
- hraniční určovatele osobního statutu společností – inkorporační teorie vs. teorie sídla, případně další
- primární vs. sekundární usazovací svoboda v EU, stěžejní rozhodnutí SD EU k ní a jejich důsledky pro přeshraniční mobilitu (pseudo)zahraničních společností z jiných členských států
- nadnárodní společnosti, přeshraniční fúze a přemístění sídla – další nástroje k usnadnění (re)inkorporace do práva jiného členského státu
- reakce členských států a EU – race to the top, anebo bottom (?) - vyhlídky do budoucna

Evropské mezinárodní civilní procesní právo I
- Přehled relevantních unijních předpisů
- Mezinárodní prvek v řízení
- Typové skupiny pravidel pro založení mezinárodní příslušnosti
- Rozhodná kritéria v pravidlech pro založení mezinárodní příslušnosti
- Lis pendens
- Předběžná a zajišťovací opatření
- Systémy uznání a výkonu cizích soudních rozhodnutí v unijních předpisech

Evropské mezinárodní civilní procesní právo II, rozhodčí řízení a EU
- Právní povaha rozhodčího řízení
- Vztah soudního a rozhodčího řízení v nařízení Brusel Ibis
- Úprava arbitrability v EU
- Požadavky na osobu rozhodce
- Průběh a skončení rozhodčího řízení
- Vztah nařízení Brusel Ibis a uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů
- Vybraná judikatura SDEU z oblasti rozhodčího řízení
- Důsledky rozsudku Achmea pro rozhodčí řízení v EU

Zvláštnosti výkladu evropského práva, vybraná judikatura SDEU se zvláštním zaměřením na mezinárodní insolvenční řízení
- Autonomní výklad evropského práva prováděný ze strany SDEU
- Vybraná judikatura k nařízení Brusel I a Brusel I bis
- Základní principy mezinárodního insolvenčního práva dle nařízení (EU) č. 2015/848 – Insolvenční nařízení a vybraná judikatura SDEU
- Vybraná judikatura českých soudů, ve které byl zohledněn autonomní výklad provedený v obdobných případech ze strany SDEU

Evropské mezinárodní právo rodinné
- Přehled nejdůležitějších pramenů a shrnutí vztahu mezi nimi

- Obvyklý pobyt – vymezení pojmu, judikatura SDEU
- Věci manželské – mezinárodní soudní příslušnost a rozhodné právo
- Rodičovská odpovědnost – mezinárodní soudní příslušnost a rozhodné právo
- Majetkové režimy manželů a registrovaných partnerů – mezinárodní soudní příslušnost a rozhodné právo

Evropské mezinárodní právo dědické
- Působnost nařízení o dědictví
- Pravidla pro založení mezinárodní příslušnosti
- Pojem obvyklý pobyt zůstavitele
- Rozhodné právo pro dědické poměry
- Uznání a výkon rozhodnutí v dědických věcech
- Evropské dědické osvědčení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PAUKNEROVÁ, Monika. Evropské mezinárodní právo soukromé. 2. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013. Academia iuris (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-504-6.

Ostatní literatura:

1. KUČERA, Zdeněk, Monika PAUKNEROVÁ a Květoslav RŮŽIČKA. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. Právnické učebnice (Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk). ISBN 978-80-7380-550-0.
2. PAUKNEROVÁ, Monika, Naděžda ROZEHNALOVÁ, Marta ZAVADILOVÁ a kol. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-368-5.
3. BŘÍZA, Petr, Tomáš BŘICHÁČEK, Zuzana FIŠEROVÁ, Pavel HORÁK, Luboš PTÁČEK, Jiří SVOBODA. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentář. V Praze: C.H. Beck, 2014. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-528-2.
4. KUČERA, Zdeněk. Zákon o mezinárodním právu soukromém: komentované vydání s důvodovou zprávou a souvisejícími předpisy. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-317-6.
5. PFEIFFER, Magdalena. Dědický statut – právo rozhodné pro přeshraniční dědické poměry. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-798-1.
6. BŘÍZA, Petr. Volba práva a volba soudu v mezinárodním obchodě. V Praze: C.H. Beck, 2012. Právní praxe. ISBN 978-80-7179-606-0.
7. PFEIFFER, Magdalena. Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém. Praha: Leges, 2013. Teoretik. ISBN 978-80-87576-84-7.
8. TICHÝ, Luboš. Nařízení č. 864/2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy Řím II: komentář. Praha: C.H. Beck, 2018. Beckovy komentáře. ISBN 9788074007163.
9. ROZEHNALOVÁ, Naděžda, Klára DRLIČKOVÁ, Tereza KYSELOVSKÁ a Jiří VALDHANS. Mezinárodní právo soukromé Evropské unie. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 9788075981233.

10. VALDHANS, Jiří. Právní úprava mimosmluvních závazků s mezinárodním prvkem. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice právní instituty. ISBN 978-80-7400-412-4.
11. ROZEHNALOVÁ, Naděžda. Závazky ze smluv a jejich právní režim, Masarykova univerzita, Brno 2010
12. DĚDIČ Jan, ČECH Petr. Evropské právo společností, Bova Polygon, Praha 2004
13. Dědič Jan, Čech Petr. Obchodní právo po vstupu ČR do EU, 2. vyd., Bova Polygon, Praha 2005, str. 374 - 453 (Evropské smluvní právo s důrazem na obchodní vztahy)
14. Čech Petr, Vliv principů evropského závazkového práva, resp. společného referenčního rámce na konvergenci národních obligačních úprav, in Vzájemné ovlivňování komunitární úpravy a českého a slovenského obchodního práva na pozadí procesu jejich reforem. Sborník ze setkání kateder obchodního práva právnických fakult České republiky a Slovenské republiky ve dnech 6. až 8. února 2007 v Průhonicích u Prahy, Univerzita Karlova v Praze, Praha 2007, str. 52 - 59

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
2. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepracované znění)
3. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
4. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
5. nařízení Rady č. 2201/2003 o soudní příslušnosti, uznání a výkonu rozsudků ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti (tzv. nařízení Brusel II bis), kterým se ruší dosud platné nařízení č. 1347/2000 o soudní příslušnosti a uznání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem (tzv. nařízení Brusel II);
6. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 650/2012 ze dne 4. července 2012, o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a přijímání a výkonu veřejných listin v dědických věcech a o vytvoření evropského dědického osvědčení;
7. nařízení Rady (ES) č. 4/2009 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností;
8. nařízení Rady (EU) č. 2016/1103 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových poměrů v manželství; Česká republika se nařízení účastní;
9. nařízení Rady (EU) č. 2016/1104 provádějící posílenou spolupráci v oblasti příslušnosti, rozhodného práva, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech majetkových důsledků registrovaného partnerství; Česká republika se nařízení účastní;
10. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepracované znění)

11. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky
12. nařízení EP a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
13. nařízení EP a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích [ve znění nařízení EP a Rady (EU) 2015/2421, kterým se mění nařízení (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí evropské řízení o drobných nárocích, a kterým se mění nařízení (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu]
14. Úmluva o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech ("Luganská úmluva") (Lugano, 30. 10. 2007, text dostupný v Úř. věst. EU L 147, 10. 6. 2009, s. 1–43)
15. nařízení č. 2137/85/EHS o evropském zájmovém hospodářském sdružení
16. nařízení č. 2157/2001 o statutu evropské společnosti (SE)
17. nařízení č. 1435/2003 o statutu evropské družstevní společnosti (SCE)
18. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1132 ze dne 14. června 2017 o některých aspektech práva obchodních společností
19. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2121 z 27.11.2019, kterou se mění směrnice (EU) 2017/1132, pokud jde o přeshraniční přemístění sídla, fúze a rozdělení

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 629/2004 Sb., o zajištění právní pomoci v přeshraničních sporech v rámci Evropské unie
2. nařízení EP a Rady (ES) č. 1393/2007 o doručování soudních a mimosoudních písemností ve věcech občanských a obchodních v členských státech EU („doručování písemností“) a o zrušení Nařízení Rady (ES) č. 1348/2000;
3. nařízení Rady č. 1206/2001 o spolupráci soudů členských států při dokazování v občanských nebo obchodních věcech;
4. nařízení Rady (EU) č. 1259/2010, kterým se zavádí posílená spolupráce v oblasti rozhodného práva ve věcech rozvodu a rozluky (nařízení Řím III). Česká republika se nařízení neúčastní.
5. nařízení EP a Rady (EU) č. 2016/1191 o podpoře volného pohybu občanů zjednodušením požadavků na předkládání některých veřejných listin v Evropské unii a o změně nařízení (EU) č. 1024/2012;
6. Úmluva o dohodách o volbě soudu (Haag, 30. 6. 2005, text dostupný v ÚV EU L 131, 29. 5. 2009, s. 1–13)
7. Úmluva o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím, 19. 6. 1980, sdělení č. 64/2006 Sb.m.s.)
8. Úmluva o právu použitelném pro dopravní nehody, Haag, 4. 5. 1971, č. 130/1976 Sb.

9. Úmluva o pravomoci orgánů, použitelném právu, uznávání, výkonu a spolupráci ve věcech rodičovské zodpovědnosti a opatření k ochraně dětí, Haag, 19. 10. 1996, č. 141/2001 Sb. m. s.
10. Protokol ze dne 23. listopadu 2007 o právu rozhodném pro vyživovací povinnosti, Haag, 23. 11. 2007, ÚV EU L 331, 16. 12. 2009
11. Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5.10.1961, sdělení č. 45/1999 Sb.)
12. In spe: nařízení Rady (EU) 2019/1111 ze dne 25. června 2019 o příslušnosti, uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské odpovědnosti a o mezinárodních únosech dětí (přepracované znění nařízení Brusel II bis, tzn. Nařízení Brusel II ter) – účinnost od 1.8.2022
13. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES
14. směrnice Rady 85/374/EHS ze dne 25. července 1985 o sbližování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky
15. směrnice č. 93/13/EHS o nekalých ustanoveních ve spotřebitelských smlouvách
16. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů
17. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/2302 ze dne 25. listopadu 2015 o souborných cestovních službách a spojených cestovních službách, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 a směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU a o zrušení směrnice Rady 90/314/EHS
18. směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/771 ze dne 20. května 2019 o některých aspektech smluv o prodeji zboží, o změně nařízení (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES a o zrušení směrnice 1999/44/ES

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Evropské mezinárodní právo soukromé je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Student odpovídá na otázku, kterou si vylosuje.
4. Otázka se skládá vždy ze stanoveného tématu a z analýzy a komentáře k rozhodnutí Soudního dvora EU z jiného stanoveného tématu, konkrétní rozhodnutí si vybírá student po dohodě se zkoušejícím (tak, aby se rozhodnutí nepřekrývalo s rozhodnutími ostatních simultánně zkoušených studentů).
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy, ani jiné zdroje.
6. Okruhy otázek odpovídají přednášeným tématům (sylabus, viz výše).
7. Zkouškové otázky:
    1. Evropské mezinárodní právo soukromé – pojem, prameny, vnější kompetence EU

- vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo

2. Evropské smluvní právo se zvláštním zaměřením na obchodní vztahy
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské mezinárodní civilní procesní právo
3. Prameny evropského mezinárodního práva soukromého a jejich systém
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo
4. Vztah práva EU a mezinárodních smluv
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské mezinárodní civilní procesní právo
5. Evropské mezinárodní právo společností a judikatura SDEU
   - vyberte si jeden právní předpis EU, významný pro evropské kolizní právo, a podejte jeho stručnou charakteristiku
6. Nařízení Brusel I bis – obecná charakteristika, určování příslušnosti
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo
7. Nařízení Brusel II bis – obecná charakteristika, určování příslušnosti
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo
8. Nařízení Řím I o právu použitelném na smluvní závazky
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské mezinárodní civilní procesní právo
9. Nařízení Řím II o právu použitelném na mimosmluvní závazky
   - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské mezinárodní civilní procesní právo
10. Zvláštnosti výkladu evropského práva, vybraná judikatura SDEU
    - vyberte si jeden právní předpis EU, významný pro evropské (mezinárodní) soukromé právo, a podejte jeho stručnou charakteristiku
11. Evropské mezinárodní civilní právo procesní – Nařízení o insolvenčním řízení, Nařízení o EPR a EET
    - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské kolizní právo
12. Rozhodčí řízení a EU
    - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo
13. Evropské mezinárodní právo rodinné
    - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo
14. Evropské mezinárodní právo dědické
    - vyberte si jedno rozhodnutí SDEU, významné pro evropské (mezinárodní) soukromé právo

prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA OBCHODNÍHO PRÁVA

Mezinárodní mediální právo (HOPV0045)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Mezinárodní mediální právo se zabývá formou masové komunikace a do určité míry i formou sociálních institucí, které sdělení masové komunikace produkují a rozšiřují. Dále se soustřeďuje na právní regulaci obsahu těchto sdělení. Důležitými tématy předmětu jsou proto mezinárodně právní úprava svobody projevu a jejího institucionálního zabezpečení, princip otevřené justice a spravedlnosti, státní zásahy do médií, realizace základních lidských práv a svobod v činnosti médií, balance mezi jednotlivými články evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (právo na informace, svoboda projevu a právo na soukromí), ochrana osobnosti, právo na zveřejňování tajných informací, cenzura, reklama, institucionální zabezpečení plurality v médiích, samoregulace médií, regulace vysílání a ochrana mladistvých v médiích. Mezinárodní mediální právo se tak zabývá jednak formami šíření sdělení veřejnosti a jednak obsahem těchto sdělení.

Studenti jsou po absolvování předmětu Mezinárodní mediální právo schopni se principiálně orientovat v řešení případů nejen obsahujících mezinárodní prvek, ale i řady případů čistě vnitrostátních, které mají se zahraničím spíše nepřímou souvislost. Studenti získají široký přehled v otázkách masových médií, jejich vlastního fungování, jejich kontroly ze strany státu, unijní a vybrané vnitrostátní právní úpravy. Jsou informováni o vybrané unijní judikatuře a osvojí si práci s ní.

Pro absolvování povinně volitelného předmětu Mezinárodní mediální právo je vhodné, aby student měl absolvován předmět Obchodní právo I a Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mezinárodní mediální právo zahrnuje tato témata:

- **Pojem, předmět, prameny mezinárodního mediálního práva**
  - Vymezení pojmu mezinárodního mediálního právo
  - Prameny právní úpravy
  - Role médií ve společenském řádu
  - Evropská úprava audiovizuálních mediálních služeb

- **Masová média**
  - Pojem a vymezení masových médií
  - Tisková média
  - Elektronická média
  - Digitální média
- **Druhy elektronických médií**
  - Evropská regulace médií veřejné služby
  - Právní úprava médií veřejné služby v USA
  - Komerční média
  - Licencování médií a jejich přeshraniční dopady
- **Regulační orgány mediálních trhů**
  - Role národních vlád při regulaci médií
  - Zvláštní regulační orgány mediálního trhu zemí Evropské unie a Velké Británie
  - Vliv judikatury Evropského soudu pro lidská práva na regulaci médií
  - Samoregulace médií
- **Ochrana osobnostních práv před zásahy v médiích**
  - Definice a druhy osobnostních práv
  - Ochrana cti a důstojnosti
  - Judikatura Evropského soudu pro lidská práva v oblasti osobnostních práv
  - Systémy ochrany osobnostních práva v digitálních médiích.
- **Mezinárodní regulace reklamy a reklamního trhu**
  - Druhy reklamy a jejich regulace
  - Obsahová regulace reklamy
  - Etika reklamy
  - Klamavá a srovnávací reklama
- **Mezinárodní aspekty nekalé soutěž v médiích**
  - Pojem nekalé soutěže
  - Nekalosoutěžní delikty
  - Evropská úprava nekalé soutěže
  - Mezinárodněprávní ochrana před nekalosoutěžními delikty
- **Autorské právo v médiích**
  - Vymezení předmětu autorských práv a díla
  - Mezinárodněprávní ochrana autorských práv

    - Autorská díla v digitálních médiích
    - Mezinárodní smlouvy týkající se autorských práv
- **Evropské mediální právo**
    - Směrnice o audiovizuálních mediálních službách
    - Lineární a nelineární mediální služby
    - Úprava elektronických médií v SFEU
    - Role Evropské komise při regulaci evropského mediálního trhu
- **Mediální právo vybraných zemí**
    - Typy právní regulace
    - Systémy předběžné a následné kontroly obsahu médií
    - Konflikt mezi pojetím svobody slova v evropských zemích a USA
- **Přeshraniční fúze mediálních společností**
    - Regulace koncentrace mediálního trhu
    - Fúze mediálních společností s mezinárodním přesahem
    - Zákaz státní podpory mediálních společností
    - Podpora nezávislé a evropské tvorby v médiích
- **Mezinárodní spory ochranu investic do médií**
    - Mezinárodní smlouvy o ochraně investic
    - Způsob řešení investičních sporů
    - Pojem médií jako zahraniční investice
    - Licenční řízení a ochrana zahraničních investic
- **Role médií v politickém systému**
    - Státní média
    - Mediální kontrola výkonné moci
    - Mediální kontrola soudní moci
    - Metody právní úpravy postavení médií a novinářů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Rozehnal, A. Mediální právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015. ISBN: 978-80-7380-549-4. 464 s.
2. Rozehnal, A. Media Law in the Czech Republic. Kluwer Law International, August 2016. ISBN: 978-90-411-8264-7.

Ostatní literatura:

1. Rozehnal, A. Mediální zákony – komentář. Praha: ASPI, 2008. ISBN: 978-80-7357-304-1.
2. Burton, Graeme a Jirák, Jan. Úvod do studia médií. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2001. 391 s. Studium. ISBN 80-85947-67-6.
3. ČERNÁ, Stanislava, Ivana ŠTENGLOVÁ a Irena PELIKÁNOVÁ. Právo obchodních korporací. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 637 stran. ISBN 978-80-7478-735-5.
4. DVOŘÁK, Jan, Jiří ŠVESTKA, Michaela ZUKLÍNOVÁ, Karel BERAN, David ELISCHER, Ondřej FRINTA, Dita FRINTOVÁ, Petr LIŠKA, Alena MACKOVÁ, Monika PAUKNEROVÁ, Stanislav PLÍVA, Josef SALAČ, Petr ŠUSTEK, Alexandr THÖNDEL, Michal TOMÁŠEK, Alena WINTEROVÁ a František ZOULÍK. Občanské právo hmotné. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 429 s. ISBN 978-80-7478-326-5.
5. KUČERA, Zdeněk, Monika PAUKNEROVÁ a Květoslav RŮŽIČKA. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Brno: Doplněk, 2015, 430 stran. ISBN 978-80-7239-321-3.
6. MCLUHAN, M. Gutenberg Galaxy: The Making of Typographic Man. Toronto: University of Toronto Press, 1962.
7. MCLUHAN, M. Understanding Media: The Extensions of Man. Corte Madera: Gingko Press, Incorporated, 2003.
8. MORGENSTERN, S. Inside the TV Business. New York: Sterling Publishing Co., Inc., 1979.
9. RADBRUCH, G., Rechtsphilosophie. Studienausgabe. Hrsg. R. Dreier, S. Paulson, Heidelberg 1999
10. ZELEZNY, J. Communications Law. Belmont: Wadsworth, a division of Thomson Learning, Inc., 2001.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Charta základních práv Evropské unie
2. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/65/ES ze dne 11. prosince 2007, kterou se mění směrnice Rady 89/552/ES
3. Evropská úmluva o ochraně lidských práv
4. Smlouva o fungování Evropské unie

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Nařízení (EU) 2018/302 EP a Rady o řešení neoprávněného zeměpisného blokování a dalších forem diskriminace založených na státní příslušnosti, místě bydliště či místě usazení zákazníků v rámci vnitřního trhu a o změně nařízení (ES) č. 2006/2004 a (EU) 2017/2394 a směrnice 2009/22/ES (nařízení o zákazu geoblockingu)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.

3. Student odpovídá na dvě otázky. Zkoušející ústní zkoušky stanoví celkovou známku souhrnně na základě odpovědí na všechny tři otázky. Zkouška je klasifikována známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
4. Předpokládá se znalost literatury (studijních opor) a základních právních předpisů.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
7. Seznam zkouškových otázek:
   1. **Masová média**
      - Vymezení pojmu, druhy,
      - Prameny mezinárodního mediálního práva
      - Kolize úpravy elektronických a digitálních médií
      - Důvody regulace médií
   2. **Elektronická média**
      - Vymezení pojmu, druhy
      - Evropská úprava elektronických médií
      - Charakteristika elektronických médií veřejné služby a komerčních médií
      - Přeshraniční vysílání
   3. **Dohled nad mediálními trhy**
      - Typy orgánů dohledu
      - Role Evropské komise při regulaci médií
      - Metody samoregulace médií
      - Druhy sankcí ukládaných orgány dohledu
   4. **Ochrana osobnostních práv v médiích**
      - Vymezení pojmu osobnostních práv
      - Druhy osobnostních práv
      - Ochrana cti a důstojnosti člověka
      - Problém teritoriality osobnostních práv v digitálních médiích
   5. **Regulace reklamy**
      - Vymezení pojmu reklama
      - Druhy obchodních sdělení
      - Obsahová regulace reklamy
      - Modely financování médií
   6. **Autorské právo v médiích**
      - Vymezení pojmu autorské dílo
      - Užití díla v médiích
      - Omezení autorského práva

- Ochrana autorských práv v digitálních médiích

7. Nekalá soutěž v médiích
- Pojem nekalé soutěže
- Klamavá, neúplná a nepravdivá reklama
- Etické normy v reklamě
- Právní prostředky ochrany před nekalou soutěží

8. Evropské mediální právo
- Zásady evropské regulace elektronických médií
- Státní podpora médií
- Evropská regulace médií veřejné služby
- Evropské soft law v oblasti médií

9. Přeshraniční šíření médií
- Uplatnění národní jurisdikce v kyberprostoru
- Licenční řízení a šíření převzatého vysílání v rámci zemí Evropské unie
- Podpora evropské tvorby
- Výjimky z možnosti volného šíření zahraničního vysílání

10. Koncentrace médií
- Evropská regulace fúzí mediálních korporací
- Politika Evropské komise ve vztahu k fúzím mediálních korporací
- Hledisko veřejného zájmu při slučování médií
- Slučování médií, programové sítě

11. Ústavní role médií
- Mediální kontrola státní moci
- Význam médií při realizaci základních práv a svobod
- Institucionální záruky plurality médií
- Úprava postavení médií v ústavách evropských států

JUDr. Bc. Jan Brodec, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě (H0PV0046)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě poskytuje studentům podrobný přehled o závazkových vztazích v mezinárodní investiční výstavbě, s důrazem na vzorové mezinárodní smlouvy o dodávce investičních celků z hlediska jejich použití na projektech veřejných a soukromých investorů. Dále poskytuje základní přehled o právní úpravě těchto smluv, přehled o typech projektů v oblasti veřejných i privátních zakázek v mezinárodní investiční výstavbě, včetně rozlišení příslušných typů vzorových smluvních podmínek především z hlediska alokace rizik a určení ceny díla. Zvláštní pozornost je pak věnována Smluvním podmínkám FIDIC, tedy vzorovým smlouvám Mezinárodní federace konzultačních inženýrů, které jsou nejpoužívanějšími vzorovými dokumenty v mezinárodní investiční výstavbě.

Studenti jsou po absolvování předmětu Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě schopni se principiálně orientovat v řešení případů mezinárodní investiční výstavby včetně jejího smluvního zabezpečení, realizace smluvních závazků a řešení případných sporů, když smluvní zajištění je pro každý jednotlivý případ jedinečné. Získají také relevantní praktické znalosti ve vybraných případech. Studenti získají široký přehled zejména v otázkách používání jednotlivých doložek FIDIC, které jsou často používány i v čistě vnitrostátní výstavbě. Osvojí si práci s vybranou unijní judikaturou.

Pro absolvování povinně volitelného předmětu Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě je vhodné, aby student měl absolvován předmět Občanské právo hmotné III a Obchodní právo I a rovněž Mezinárodní právo soukromé a právo mezinárodního obchodu I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě zahrnuje tato témata:

- Úvod do problematiky předmětu
    - Stavebnictví jako sektor průmyslu
    - Unikátnost stavebnictví
    - Prameny objektivního a dispozitivního práva, kontext obchodních zvyklostí
    - Zásady lex constructionis (proaktivita, dobrá víra, přípustnost a nutnost změn)
    - Typické smlouvy a závazky
    - Smysl vzorových dokumentů
- Výstavbový projekt. Unifikace úpravy závazkových poměrů vznikajících v mezinárodní investiční výstavbě
    - Individuálnost výstavbového projektu

    - Typičtí účastníci (zákazník, projektanti, regulátor, správce zakázky, stavební podnikatelé, uživatelé, 3. banky, pojišťovny, zajišťovny)
    - Fáze výstavbového projektu (příprava, projektování, realizace, provozování)
    - Typické zájmy, úlohy a vztahy mezi účastníky (spolupráce x konflikty)
    - Způsob řízení a organizace
    - Unifikace a standardizace smluvního práva (na úrovni zákona, zásad, vzorových dokumentů)
    - Nejpoužívanější standardizované smluvní podmínky (podmínky FIDIC, NEC, AIA, Orgalime, VOB apod.)
- Nebezpečí a rizika v mezinárodní investiční výstavbě
    - Pojem rizika vs. nebezpečí
    - Identifikace nebezpečí, typická nebezpečí (antropogenní a přírodní)
    - Analýza rizik (politických, ekonomických, sociálních, technologických, environmentálních a právních faktorů)
    - Opatření proti riziku (strategie 4T), rizikové inženýrství, pojištění
    - Rozdělení odpovědnosti/Alokace rizik ve smlouvě (účelná x neúčelná, vhodná x nevhodná)
- Zahraniční podnikání v oblasti výstavby
    - Globalizace a integrační procesy (EU)
    - Důvody zahraničního podnikání (strategie růstu x reakce na nedostatek domácích zakázek)
    - Typická nebezpečí a jejich zdroje při vstupu na nový trh (legislativa, politika, vzorové obchodní a technické podmínky, vynutitelnost práva a řešení sporů, míra korupce, konkurence, omezení podnikání, subvence apod.)
    - Forma podnikání (organizační složka a dceřiná společnost)
- Metody dodávky mezinárodních investičních celků
    - Odpovědnost za projektovou dokumentaci či její jednotlivé stupně (objednatel, zhotovitel), odpovědnost za plnění (subjektivní odborná péče x objektivní za výsledek)
    - Generální dodavatelství / Design-Bid-Build
    - Design – Build
    - Construction Management
    - PPP
    - Další metody (Partnering, Fast track, Alliancing, Včasné zapojení zhotovitele apod.)

- FIDIC, podmínky FIDIC
    - FIDIC jako nevládní organizace, její role a autorita
    - Vzory smluvních podmínek FIDIC, jejich geneze (edice 1957, 1978, 1987, 1999, 2017), expanze a současné rozšíření
    - Základní součásti smlouvy podle FIDIC (dokument smlouvy o dílo, příloha k nabídce, zvláštní podmínky, obecné podmínky, výkresy, výkaz výměr, specifikace, požadavky objednatele, návrh zhotovitele)
    - Rozlišení smluvních podmínek FIDIC, zejména z hlediska rozdělení odpovědnosti/alokace rizik (Red Book, Yellow Book, Silver Book, Gold Book)
- Claimy, jejich právní povaha, uplatňování nároků
    - Pojem (specifický smluvní mechanismus, ad hoc povaha dle kontextu, prostředek předcházení sporů), kategorie (ex contract, jiné), druhy (prodloužení doby výstavby a/nebo dodatečná platba)
    - Typické claimy zhotovitele a objednatele (prodlení, chyby v zadání, nepředvídatelné události apod.)
    - Formální požadavky claimu (oznámení, předložení, lhůty)
    - Ustanovení o prekluzi claimu a otázky jejich platnosti v kontextu rozhodného práva
- Claim management
    - Procesy claim managementu (identifikace, evidence, proaktivita, oznámení, vyčíslení, posouzení, spor)
    - Interkulturní aspekty
    - Obecné metody oceňování a vyčíslení claimu (cost plus, přímé náklady, výrobní a správní režie, fixní a variabilní náklady)
    - Způsoby kvantifikace (prosté doklady, matematické modely a vzorce, metodiky)
    - Praktické zkušenosti
- Řešení sporů vznikajících v mezinárodní investiční výstavbě
    - Spory ve stavebnictví a jejich příčiny
    - Prostředky předcházení sporů (claimy, expertní posouzení, nezávazná rozhodnutí, doporučení)
    - Efektivita tradičních metod řešení sporů (obecný soud, speciální senát, arbitráž)
    - Efektivita alternativních metod řešení sporů (adjudikace)
    - Zákonná adjudikace (UK, Maďarsko)
    - Smluvní adjudikace (FIDIC)

- Význam času v mezinárodní investiční výstavbě, cena a změny ceny
    - Čas, jakost a cena jako priorita účastníků výstavby
    - Doba pro dokončení, zpoždění, přerušení, akcelerace, zpomalení
    - Řízení času (výchozí harmonogram a jeho aktualizace, metoda kritické cesty, časová rezerva, souběžné zpoždění, ztížené podmínky realizace)
    - Standardy pro řízení zpoždění a poruch realizace výstavbového projektu
    - Přirozená potřeba změn v průběhu realizace a jejich důvody (externí, technické inovace, zadání dodatečných prací, prodlení objednatele, prodlení zhotovitele)
    - Variation clauses (postupy při provádění změn a jejich oceňování)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KLEE, Lukáš. Smluvní vztahy výstavbových projektů. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2013. ISBN 978-80-7552-818-6.

Ostatní literatura:

1. JAEGER, Axel-Volkmar a HÖK, Götz-Sebastian. FIDIC – A Guide for Practitioners. 1. vydání. Berlin: Springer-Verlag berlin and heidelberg GmbH & Co. KG, 2010 ISBN: 978-3-642-02099-5.
2. KLEE, Lukáš. Smluvní podmínky FIDIC. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2017. ISBN 978-80-7552-161-3.
3. KLEE, Lukáš. Stavební smluvní právo. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, a. s., 2015. ISBN 978-80-7478-804-8.
4. KLEE, Lukáš. International Construction Contract Law. 2. vydání. Oxford: John Wiley & Sons, Ltd, 2018. ISBN 978-1-119-43038-4.
5. KUČERA, Zdeněk, PAUKNEROVÁ, Monika a RŮŽIČKA, Květoslav. Mezinárodní právo soukromé. 8. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2015. ISBN 978-80-7380-550-0.
6. SCL Delay Protocol (The Society of Construction Law‘s (SCL) Delay and Disruption Protocol). 2nd edition, 2017. ISBN: 978-0-9543831-2-1. Dostupné z: https://www.scl.org.uk/sites/default/files/SCL_Delay_Protocol_2nd_Edition.pdf.
7. SFDI (Státní fond dopravní infrastruktury). Metodika pro časové řízení u stavebních zakázek podle smluvních podmínek FIDIC. 1. vydání, 2018. Schváleno Ministerstvem dopravy dne 20. 2. 2018. ISBN 978-80-907177-8-7. Dostupné z: https://www.sfdi.cz/pravidla-metodiky-a-ceniky/metodiky/.
8. SFDI (Státní fond dopravní infrastruktury). Metodika pro ověřování a kvantifikaci finančních nároků. 1. vydání, 2018. ISBN 978-80-907177-5-6. Dostupné z: https://www.sfdi.cz/pravidla-metodiky-a-ceniky/metodiky/.

9. ŠTURMA, Pavel, BALAŠ, Vladimír a ČEPELKA, Čestmír. Právo mezinárodních smluv. 1. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o., 2011. ISBN 978-80-7380-341-4.
10. ŠTURMA, Pavel a BALAŠ, Vladimír. Ochrana mezinárodních investic v kontextu obecného mezinárodního práva. 1. vydání. Beroun: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2012. Studie z mezinárodního práva č. 3(26). ISBN 978-80-87146-55-2.
11. ŠTURMA, Pavel a TRÁVNÍČKOVÁ, Zuzana (eds.). Výklad a aplikace mezinárodních smluv v průběhu času. 1. vydání. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo v nakl. Eva Rozkotová, 2014. ISBN 978-80-87488-15-7.
12. TICHÝ, Milík. Projekty a zakázky ve výstavbě. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-009-6.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém
3. zákon č. 216/1994 Sb., zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
4. zákon č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci
5. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy
6. nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy
7. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (přepracované znění)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 160/1991 Sb., o sjednání Úmluvy OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží
2. zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
3. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Obecně povinně volitelný předmět Závazkové vztahy v mezinárodní investiční výstavbě je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Student odpovídá na otázku, vybranou po dohodě se zkoušejícím z níže definovaných okruhů (tak, aby se otázka nepřekrývala s otázkami ostatních simultánně zkoušených studentů).

4. Formulace odpovědi na otázku se skládá vždy z analýzy stanoveného tématu a komentáře ke stanovenému tématu.
5. U zkoušky není umožněno používat právní předpisy ani jiné zdroje.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky
7. Zkouškové otázky:
   1. Výstavbový projekt
      - pojem, znaky, úlohy a vztahy účastníků, časté problémy a ohniska sporů, typické závazkové vztahy
   2. Unifikace závazkových vztahů
      - na úrovni zákona, zásad a vzorových dokumentů, konsorcia stavebních podnikatelů, jejich důvod druhy
   3. Nebezpečí a rizika
      - pojem, identifikace, analýzy rizik, opatření proti riziku, alokace rizik ve smlouvě
   4. Zahraniční podnikání
      - důvody, manažerské analýzy, typická nebezpečí a jejich zdroje, formy podnikání v zahraničí
   5. Typy řízení a organizace výstavbového projektu
      - základní typy, rozdíly, kritéria, další typy
   6. FIDIC
      - pojem, rozlišení druhů smluvních podmínek FIDIC, rozdíly z hlediska alokace rizik
   7. Claimy
      - pojem, právní povaha, smysl, claimy zhotovitele, claimy objednatele, zánik claimu
   8. Claim management
      - pojem, procedura, aspekty předložení a kvantifikace claimu (na čas/peníze), interkulturní aspekty, úloha právníka v claim managementu

9. Řešení sporů
    - způsoby řešení/předcházení sporů, výhody a nevýhody alternativního řešení sporů, výhody a nevýhody rozhodčího a soudního řízení
10. Cena díla
    - způsoby určení ceny díla, ekonomické vlivy cenotvorby, obsah a způsob stanovení celkové ceny díla, rozlišení smluvních podmínek FIDIC z hlediska metody určení ceny díla
11. Variace
    - změnová ustanovení, důvody změn, typy změn, oceňování změn
12. Řízení času
    - doba pro dokončení, harmonogram, kritická cesta harmonogramu, zpoždění a přerušení realizace, ztížené podmínky realizace, akcelerace, zpomalení

prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Diskriminace a sociální právo (HOPV0047)

Anotace

Téma diskriminace se objevuje čím dále tím častěji v právní praxi a stále platí, že mnoho právníků (včetně soudců) s touto problematikou nezachází zcela v souladu s právem EU. K diskriminaci dochází především v oblasti sociálního práva, tedy v oblasti zaměstnanosti, ochrany práce, ale i v sociálním zabezpečení.

V rámci obecně povinně volitelného předmětu Diskriminace a sociální právo se studentům poskytuje ucelená a prohloubená informace o rovném zacházení a zákazu diskriminace z pohledu evropského práva (Rada Evropy a EU), jakož i o zakotvení zásady rovného zacházení v českém právu, přičemž bude důraz položen na sociálněprávní souvislosti této problematiky.

Předmět bude doplněn o praktickou zkušenost formou povinné praxe u některé z organizací zabývajících se rovným zacházením.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Pracovní právo I a Pracovní právo II a alespoň zapsán předmět Právo sociálního zabezpečení I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Diskriminace a sociální právo má dva základní bloky.

První blok výuky bude probíhat na PF UK a bude v něm věnována pozornost těmto tematickým okruhům:

1. Rovné zacházení a zákaz diskriminace v sociálním právu – historie, současné zakotvení v evropském právu
2. Rovné zacházení a zákaz diskriminace v sociálním právu bez ohledu na pohlaví
3. Rovné zacházení a zákaz diskriminace v sociálním právu bez ohledu na rasu a etnický původ
4. Rovné zacházení a zákaz diskriminace v sociálním právu bez ohledu na věk
5. Rovné zacházení a zákaz diskriminace v sociálním právu bez ohledu na zdravotní postižení, víru a sexuální orientaci

6. Rovné zacházení a zákaz diskriminace – historie, současné zakotvení v českém sociálním právu

Do konce semestru povinná praxe - min. 30 hodin, dle dohody s přijímajícím subjektem, možnost si vybrat ze seznamu poskytnutého garantkou předmětu, nebo kontaktovat jiný subjekt "po vlastní ose".

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Boučková, P., Havelková, B., Koldinská, K., Kühn, Z., Kühnová, E., Whelanová, M. Antidiskriminační zákon – komentář, C.H. Beck. Praha 2016
2. Koldinská, K. Gender a sociální právo – rovnost mezi muži a ženami v sociálněprávních souvislostech, C.H.Beck. Praha 2010
3. Koldinská, K., Tomeš, I., Křepelka, F. Sociální právo EU, Wolters Kluwer. Praha 2017

Bobek, M., Boučková, P. (eds.) Rovnost a diskriminace. C.H.Beck, Praha 2008

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Diskriminace a sociální právo je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkouška sestává z povinné praxe a řešení konkrétního případu pod vedením garantky předmětu.
4. Alternativou k takto složené zkoušce je předložení písemné analýzy zadaného případu, či esej na téma dohodnuté s garantkou z oblasti diskriminace v sociálním právu. Elaborát by měl být vypracován v rozsahu 6-10 stran.
5. Při zpracování písemné analýzy a eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

[redacted]

Introduction to US Law (HOP0048)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Introduction to US Law je pořádán ve spolupráci s NOVA Southeastern University (Florida, USA) a je organizován na bázi blokové výuky v letním semestru (cca 8x2 hodiny během dvou týdnů v dubnu/květnu příslušného letního semestru). Vyučujícím je profesor z této partnerské univerzity v USA.

Hlavním cílem předmětu Introduction to US Law je především to, aby se studenti mohli seznámit s odlišným právním řádem tzv. Common Law a osvojili si tak (vedle znalosti určité oblasti právního řádu USA) rovněž základní schopnost komparativního přístupu k právu. Vzhledem ke skutečnosti, že předmět je možno si za předpokladu jeho úspěšného absolvování zapsat pouze jednou, je vhodné, aby se kurzu účastnili především studenti vyšších ročníků, kteří již mají dostatečnou znalost českého práva, právního rámce EU a principů mezinárodního práva a mohou tak plně využít této příležitosti ke komparativnímu studiu. Rovněž s ohledem na skutečnost, že k zahraničnímu pobytu na NOVA Southeastern University může být nominováno pouze několik nejlepších studentů, je výhodou si předmět zapsat až ve vyšším ročníku.

Zvláštní možností spojenou s úspěšnou účastí v kurzu je, že několik nejúspěšnějších studentů podle výsledků zkoušky a hodnocení práce v hodinách (cca. 2-3 studenti i s přihlédnutím k jejich dosavadním studijním výsledkům na PF UK) bude osloveno s nabídkou jednosemestrálního studijního pobytu na NOVA Southeastern University s odpuštěním školného. Předpokládá se rovněž poskytnutí finanční podpory ze strany PF UK ve formě stipendia z tzv. institucionálního rozvojového plánu na podporu mobility studentů k částečnému pokrytí nákladů pobytu (v závislosti na aktuálních finančních možnostech PF UK, nelze bezvýhradně garantovat).

V současnosti je vyjednávána možnost pro absolventy tohoto studijního pobytu dokončit (po absolutoriu na PF UK) studium J.D. na NOVA Southeastern University za zvýhodněných podmínek.

Výuka probíhá výhradně v anglickém jazyce, je proto nutné, aby studenti, kteří si předmět zapíší, ovládali tento jazyk na vysoké úrovni jak při mluveném projevu (očekává se velmi interaktivní systém výuky ze strany amerických profesorů – především metodou tzv. case study, diskuzí), tak písmem (závěrečná zkouška je skládána písemně a hodnocena přímo americkým vyučujícím). V tomto směru má předmět rovněž sloužit jako jedna z možností přípravy studentů pro jejich případný výjezd ke studiu v anglickém jazyce na zahraničních univerzitách.

Hostující profesoři jsou zvyklí na americký způsob přípravy (tj. včasnost a důkladné studium všech judikátů a dalších zadaných materiálů). Výuka navazuje na zadanou přípravu, bez průběžné přípravy na výuku nelze předmět úspěšně absolvovat.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Teorie práva I a II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahově bude předmět Introduction to US Law zaměřen na některou konkrétní oblast práva USA (pro letní semestr tohoto akademického roku nám zatím nebylo konkrétní zaměření americkou stranou oznámeno – v uplynulých letech byl zaměřen na občanská práva/pracovní právo/ústavní právo atd.) s tím, že v jeho rámci bude kladen důraz i na představení hlavních institutů a obecného způsobu fungování Common Law systému jako takového v USA.

Literatura (studijní opory)

Materiály ke studiu budou zadány vyučujícím z Nova Southeastern University alespoň dva týdny před začátkem výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Introduction to US Law je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Zkouška probíhá v anglickém jazyce.
4. Zkouška spočívá v provedení písemné analýzy zadaného případu, sepsání eseje na téma dohodnuté s vyučujícím předmětu apod.
5. Při zpracování písemné analýzy a eseje je možné používat veškeré právní předpisy.

doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Migrace a sociální právo (HOPV0049)

Anotace

Téma migrace je v poslední době diskutováno z mnoha úhlů pohledu, sociálněprávní hledisko však bývá potlačováno, ač je zřejmě nejdůležitější. V zemi, jako je ČR, tedy v členském státě EU je třeba toto téma uchopit z pohledu volného pohybu osob, jež legálně pobývají na území některé z členských zemí EU. S volným pohybem pak úzce souvisí právo na přístup k zaměstnání, právo na přístup k systému sociálního zabezpečení, ale i právo na sociální integraci a na vzdělání. Předmět nahlédne všechny výše zmíněné otázky z pohledu mezinárodního i evropského práva, analyzována bude především judikatura SDEU v oblasti volného pohybu a koordinace sociálního zabezpečení.

V rámci obecně povinně volitelného předmětu Migrace a sociální právo je studentům podávána ucelená a prohloubená informace o sociálních právech migrantů. Pomocí praktického řešení konkrétních případů se studentům nabízí nahlédnout celou komplexnost a složitost této aktuální problematiky při aplikaci národního a evropského práva zároveň.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu Migrace a sociální právo je vhodné, aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Migrace a sociální právo bude věnována pozornost těmto oblastem:

1. Migrace a volný pohyb osob z hlediska mezinárodního a evropského práva
2. Sociální práva v dokumentech mezinárodního a evropského práva
3. Volný pohyb pracovníků v EU
4. Koordinace sociálního zabezpečení migrujících osob v rámci EU I.
5. Koordinace sociálního zabezpečení migrujících osob v rámci EU II.
6. Sociální práva migrantů z hlediska českého práva

Druhý blok výuky bude probíhat u některé z organizací či institucí zabývajících se migrací, a to formou povinné praxe - min. 30 hodin, dle dohody s přijímacím subjektem, možnost si vybrat ze seznamu poskytnutého garantkou, nebo kontaktovat jiný subjekt "po vlastní ose".

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Koldinská, K., Pikorová, G., Švec, L., Tomeš, I.. Sociální zabezpečení osob migrujících v EU. Praha: C.H. Beck. 2012.
2. Koldinská, K. Scheu, H.. Sociální integrace cizinců. Auditorium, Praha. 2016.

Ostatní literatura:

1. Štefko, M., Koldinská, K.. Sociální práva cizinců. Praha: C.H. Beck. 2013.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Migrace a sociální právo je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z povinné praxe a řešení konkrétního případu pod vedením garantky předmětu.
4. Alternativou k takto složené zkoušce je předložení písemné analýzy zadaného případu, či esej na téma dohodnuté s garantkou, v oblasti diskriminace v sociálním právu. Rozsah přeloženého elaborátu by měl činit 6-10 stran.
5. Při zpracování písemné analýzy a eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Kristina Koldinská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Ochrana osobních údajů se zaměřením zejména na pracovněprávní vztahy (HOPV0050)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Ochrana osobních údajů se zaměřením zejména na pracovněprávní vztahy je nabídnout studentům podklad pro pochopení a správné uchopení právní úpravy na ochranu osobních údajů, když v jeho rámci bude věnována pozornost historickému vývoji v této oblasti a v návaznosti na to smyslu a účelu právní regulace, mezinárodním aspektům, právu Evropské unie, ústavněprávním aspektům a v kontextu těchto východisek v podrobnostech právní úpravě obsažené zejména v obecném nařízení o ochraně osobních údajů a navazujícím zákoně o zpracování osobních údajů.

Po seznámení se s obecnou právní úpravou na ochranu osobních údajů je následně věnována pozornost vybraným oblastem, v nichž se ochrana osobních údajů realizuje. Výklad je veden primárně prostřednictvím konkrétních příkladů zpracování osobních údajů vycházejících z aplikační praxe – pozornost je zaměřena zejména na zpracování osobních údajů v pracovněprávních vztazích (stranou však nezůstane kupříkladu ani zpracování osobních údajů za účelem ochranu majetku fyzickými mimo výkon samostatně výdělečné činnosti či problematika elektronických komunikací).

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Ochrana osobních údajů se zaměřením zejména na pracovněprávní vztahy by měla být v podrobnostech věnována pozornost těmto oblastem:

1. Ochrana osobních údajů – historická východiska, smysl a účel právní úpravy.
2. Právo na soukromí a související ústavněprávní aspekty problematiky.
3. Základní pojmosloví ochrany osobních údajů (ve světle rozhodovací praxe vysokých a mezinárodních soudů)
4. Mezinárodní aspekty ochrany osobních údajů

5. Ochrana osobních údajů v právu EU
6. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů – působnost a pojmosloví
7. Základní práva a povinnosti v oblasti ochrany osobních údajů
8. Úřad pro ochranu osobních údajů, postavení, význam a kompetence
9. Procesní aspekty ochrany osobních údajů
10. Ochrana osobních údajů v aplikační praxi – ÚOOÚ a NSS
11. Ochrana osobních údajů v pracovněprávních vztazích
12. Ochrana osobních údajů v jiných případech

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Morávek, J. Ochrana osobních údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů (nejen) se zaměřením na pracovněprávní vztahy. Praha: Wolters Kluwer, 2019

Ostatní literatura:

1. Morávek, J. Přehled judikatury vztahující se k právní úpravě na ochranu osobních údajů a k souvisejícím aspektům. Praha: Wolters Kluwer, 2016
2. Bělina M., Pichrt, J. a kol. Pracovní právo 7. vydání Praha: C.H.Beck 2017
3. Pichrt, J., Drápal, L. Případové studie pracovněprávní. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015
4. Vodítka a doporučení WP 29 a Evropského sboru pro ochranu osobních údajů
5. Vodítka a doporučení Úřadu pro ochranu osobních údajů

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. NAŘÍZENÍ EU 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů,
2. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
3. Zákon 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů,
2. Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti,
3. Zákon 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před dis...(antidiskriminační zák.), ve zn.p.p.,
4. Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník,
5. Úmluva Rady Evropy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ochrana osobních údajů se zaměřením zejména na pracovněprávní vztahy je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si každý ze studentů vytáhne jednu otázku z níže uvedeného seznamu.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy a ani jiné pomůcky či materiály.
5. Seznam zkouškových otázek:

    1. Ústavněprávní a mezinárodněprávní aspekty a prameny ochrany osobních údajů
    2. Evropské právo na ochranu osobních údajů
    3. Právní úprava na ochranu osobních údajů a její postavení v systému práva
    4. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, jeho působnost a uplatnění v pracovněprávních vztazích
    5. Správce a zpracovatel osobních údajů
    6. Pojem osobní údaj, pojem citlivý údaj
    7. Pojem zpracování osobních údajů, účel zpracování osobních údajů a další základní pojmy právní úpravy na ochranu osobních údajů (automatizované rozhodování, příjemce údajů atp.)
    8. Základní povinnosti správce osobních údajů
    9. Souhlas se zpracováním osobních údajů
    10. Právní titul ke zpracování osobních údajů (vyjma souhlasu)
    11. Zaměstnanec jako subjekt údajů a jeho práva dle právní úpravy na ochranu osobních údajů
    12. Úřad pro ochranu osobních údajů, jeho postavení a působnost
    13. Kontrolní činnost Úřadu pro ochranu osobních údajů
    14. Pověřenec pro ochranu osobních údajů
    15. Předávání osobních údajů do třetích zemí
    16. Oznámení porušení zabezpečení
    17. Zabezpečení zpracování osobních údajů, včetně předběžného posouzení vlivu
    18. Prostředky obrany subjektu údajů při nelegálním zpracování osobních údajů
    19. Nabídka obchodu a služeb z hlediska ochrany osobních údajů
    20. Možné odpovědnostní důsledky při porušení povinností na úseku ochrany osobních údajů
    21. Výběrové řízení a zpracování (ochrana) osobních údajů při vzniku pracovního poměru
    22. Zpracování (ochrana) osobních údajů během doby trvání a po skončení pracovního poměru
    23. Osobní spis zaměstnance
    24. Kamerové systémy se záznamem a jiné prostředky kontroly a sledování (zaměstnanců)
    25. Oznamování škodlivých jednání v pracovněprávních vztazích

JUDr. Jakub Morávek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Politika zaměstnanosti a personální řízení (HOPV0051)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Politika zaměstnanosti a personální řízení je doporučen jako doplňková forma studia pro studenty skládající zkoušku z předmětu Pracovní právo II, případně z předmětu Právo sociálního zabezpečení II (tj. studenty 3. a vyššího ročníku studia).

Absolventi kurzu získají teoretické a praktické znalosti, které jim pomohou při vlastním výběrovém řízení, vedení a řízení zaměstnanců, jakož i např. při výkonu práce v oblasti politiky zaměstnanosti.

názornou formou s právní úpravou zaměstnanosti a personálním řízením zaměstnanců. Jednotlivá dílčí témata předmětu pokrývají (a vysvětlují) zejména: právní úpravu politiky zaměstnanosti, vývoj této právní úpravy a význam, nástroje politiky zaměstnanosti, administrativní možnosti zvýšení nabídky pracovních příležitostí, postavení uchazeče o zaměstnání, výběrová řízení na volná pracovní místa (nábor zaměstnanců), vznik, změnu a skončení pracovního poměru, hodnocení a motivaci zaměstnanců, výchovu a vzdělávání zaměstnanců, shromažďování osobních údajů o zaměstnancích (uchazečích o zaměstnání), nové formy elektronické komunikace s orgány veřejné správy a personální audit.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Politika zaměstnanosti a personální řízení zahrnuje tyto tematické okruhy výuky:

1. Politika zaměstnanosti, její úprava a význam, personalistika, koncepce předmětu, právní úprava zaměstnanosti v České republice, demografický vývoj a jeho vliv na zaměstnanost, zaměstnanost, politika zaměstnanosti, nástroje politiky zaměstnanosti, administrativní možnosti zvýšení nabídky pracovních příležitostí.
2. Historické aspekty vývoje politiky zaměstnanosti
3. Zákon o zaměstnanosti, koncepce a cíle; působnost Úřadu práce ČR a MPSV ČR, agentury práce, uchazeč o zaměstnání, zájemce o zaměstnání, povinnosti zaměstnavatelů vůči úřadům práce, součinnost uchazečů s úřady práce, rovné zacházení s uchazeči v rámci výběrového řízení
4. Zaměstnávání cizinců

5. Stanovení potřeby zaměstnanců, popis pozice, personální marketing, nábor a výběr nových zaměstnanců z hlediska personalisty. Vedení pohovorů s uchazeči. Odborné a osobnostní testy. Headhunting. Ochrana osobnosti v rámci výběrového řízení, žaloby na ochranu osobnosti nevybraných uchazečů.
6. Koncipování pracovní smlouvy, výpovědi z pracovního poměru.
7. Adaptace, odborný a osobnostní rozvoj zaměstnanců, motivace. Zaměstnanecké benefity. Systémy hodnocení zaměstnanců. Vedení hodnotícího rozhovoru. Firemní kultura.
8. Ochrana osobních údajů zaměstnanců, sledování zaměstnanců (kamerové systémy, monitorování pošty nebo telefonních hovorů, poskytování osobních údajů o zaměstnancích třetím osobám, evidence o zaměstnancích (osobní spis).
9. Motivace zaměstnanců. Personální audit. Firemní kultura, tvorba klíčových dokumentů a pravidel (hodnoty, vize, mise, strategie, hodnotící kritéria, etický kodex), vedení zaměstnanců. Rizika nezvládnuté komunikace.
10. Skončení pracovního poměru. Jednání s propouštěným zaměstnancem, jeho nadřízeným a se zbytkem týmu. Rizika nezvládnuté komunikace. Hromadné propouštění.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šlapák, T.; Štefko, M.: Praktický personální marketing. Řízení lidských zdrojů v pracovněprávních souvislostech. Praha: Ústav státu a práva AV ČR. 2015. 146. 978-80-87439-19-7.
2. Kotous, Jan; Munková, Gabriela; Štefko, Martin: Obecné otázky sociální politiky. Praha: Ústav státu a práva AV ČR. 2013. 169. 978-80-87439-08-1.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Politika zaměstnanosti a personální řízení je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínkou konání písemné zkoušky je účast na výuce rozsahu alespoň 80% účasti na přednáškách, nepřítomnost nelze omluvit.
4. Písemná zkouška spočívá ve výběru z více možností a řešení jednoho příkladu s nepředddefinovanými možnostmi odpovědi.
5. Nejvýše prvních 20 studentů může požádat o nahrazení písemného testu zpracováním písemné rešerše o rozsahu min. 15 normostran na garantem zadané téma. Zápis studentů proběhne u garanta předmětu na přednášce. Výjimku může povolit garant předmětu z důvodu zvláštního zřetele hodných.
6. U písemné zkoušky není povoleno používat právní předpisy ani jiné materiály.
7. Politika zaměstnanosti (tematické zkouškové okruhy)
    1. Politika zaměstnanosti, úkoly a cíle
    2. Vývoj právního a institucionálního zabezpečení zaměstnanosti
    3. Aktivní politika zaměstnanosti
    4. Pasivní politika zaměstnanosti
    5. Nástroje politiky zaměstnanosti
    6. Trh práce a jeho vývoj
    7. Nezaměstnanost, ekonomické a sociální souvislosti

8. Druhy nezaměstnanosti
9. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
10. Institucionální zabezpečení politiky zaměstnanosti
11. Výběrové řízení na obsazení volného pracovního místa
12. Právo na zaměstnání
13. Uchazeč o zaměstnání
14. Zájemce o zaměstnání
15. Agenturní zaměstnávání
16. Podpora v nezaměstnanosti
17. Podpora při rekvalifikaci
18. Zaměstnávání cizinců
19. Povolení k zaměstnání
20. Zaměstnávání osob se zdravotním postižením

8. Personální řízení (tematické zkouškové okruhy)

1. Personální řízení
2. Stanovení potřeby zaměstnanců
3. Přijímací pohovor
4. Zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace
5. Organizace práce, normování práce a popis práce
6. Vznik pracovního poměru
7. Pracovní smlouva
8. Vedení zaměstnanců
9. Osobní spis zaměstnance
10. Ochrana osobních údajů zaměstnanců
11. Hodnocení zaměstnanců
12. Motivace zaměstnanců
13. Personální audit
14. Vzdělávání, trénink a personální rozvoj
15. Skončení pracovního poměru
16. Pracovní smlouva a jmenování
17. Výpověď z pracovního poměru
18. Okamžité zrušení pracovního poměru
19. Pracovní posudek
20. Zápočtový list

doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Pracovní právo v aplikační praxi (HOPV0053)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Pracovní právo v aplikační praxi je zaměřen na problematiku praktické aplikace pracovního práva, proto se část výuky uskutečňuje i na exkurzi mimo PF UK a některých přednášek se za účasti garanta předmětu účastní externí hosté z praxe, kteří se v garantem moderované diskusi dělí se studenty o své poznatky (např. v přednášce nazvané " Zaměstnavatel, zaměstnanec a exekuce" zkušený exekutor seznámí studenty se svými praktickými zkušenostmi z oblasti výkonu rozhodnutí na mzdu a jiné příjmy zaměstnance a budou probírány praktické otázky a problémy, se kterými se v této souvislosti setkávají jak zaměstnanci, tak zaměstnavatelé a jejich mzdové účtárny). V rámci výuky je plánována i návštěva vybraného inspektorátu bezpečnosti práce a setkání a možnost diskuse studentů s jeho inspektory.

Předmět Pracovní právo v aplikační praxi je zaměřen na prohloubení znalostí studentů z oblasti praktické aplikace pracovního práva a měl by tak přispět k doplnění a rozvoji některých poznatků získaných studenty při studiu předmětu Pracovní právo (v rámci předmětů „společného základu“). V rámci výuky jsou probírány např. praktické otázky z oblasti přípravy pracovněprávní legislativy, některé aspekty činnosti Úřadu práce, praktické otázky z činnosti Oblastních inspektorátů práce a z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, vybrané právní aspekty personální práce, důsledky insolvence zaměstnavatelů pro zaměstnance, otázky práv a povinností zaměstnavatele a zaměstnance při exekuci na mzdu či jinou odměnu zaměstnance, problematika whistleblowingu z české i zahraniční perspektivy, agenturní zaměstnávání aj.

Aktuality a další informace naleznou studenti zapsaní na tento předmět na http://moodle.prf.cuni.cz/; přístup do tohoto prostředí bude zapsaným studentům zřízen po 1. přednášce, na které jim budou sdělena pravidla přístupu do prostředí.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni lépe aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší také konkrétní příklady z právní praxe. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Pracovní právo I a alespoň zapsán předmět Pracovní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Blíže o obsahu předmětu vypovídá níže uvedené rámcové obsahové rozvržení výuky v předmětu:

1. K reflexím aplikační praxe na pracovněprávní legislativu.

2. Právní formy výkonu závislé práce v ČR (od atypických forem výkonu práce po nelegální práci).
3. Kontrolní činnost v oblasti BOZP a dodržování pracovněprávních předpisů.
4. Praktické seznámení s činností inspektorátu práce – exkurze na OIP
5. Vybrané aspekty činnosti Úřadu práce.
6. Zaměstnavatel, zaměstnanec a exekuce.
7. Whistleblowing – česká praxe a perspektivy.
8. Whistleblowing a ochrana osobních údajů a z pohledu zahraniční právní praxe.
9. Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a související otázky.
10. Sjednávání odměny za výkon závislé práce a tvorba vnitřních předpisů zaměstnavatelem.
11. Sjednáváme pracovní smlouvu – praktikum; zaměstnanec a konkurenční omezení.
12. Smlouvy uzavírané při realizaci agenturního zaměstnávání.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Materiály vkládané garantem na http://moodle.prf.cuni.cz/.

Ostatní literatura:

1. Pichrt, J. (ed.), Whistleblowing. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013.
2. Pichrt, J. a kolektiv. Agenturní zaměstnávání v komplexních souvislostech. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013
3. Pichrt, J. (ed.), Sport a (nejen) pracovní právo. Praha: Wolters Kluwer, 2014.
4. Pichrt, J., Morávek, J., O lidové tvořivosti a sankcích za výkon nelegální práce. Právní rozhledy, 2014, č. 3. str. 93–100
5. Pichrt, J., K některým aspektům vztahu občanského zákoníku a zákoníku práce. Právní rozhledy. 2014. č. 7. str. 254-258.
6. Pichrt, J. Morávek, J. (eds.), Atypická zaměstnání – cesta k vyšší zaměstnanosti? Praha: Wolters Kluwer, 2015.
7. Pichrt, J., Boháč, R., Morávek, J. (eds.), Sdílená ekonomika – sdílený právní problém? Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017.
8. Pichrt, J. a kol. Zákoník práce. Zákon o kolektivním vyjednávání. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017.9. Bělina, M., Pichrt, J. a kol. Pracovní právo. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2017.
10. Pichrt, J., Boháč, R., Elischer, D., Kopecký M.,Morávek, J. (eds.), Sdílená ekonomika a delikty. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018.
11. Pichrt, J., Boháč, R., Morávek, J. (eds.), Sdílená ekonomika tři roky poté – závěry a perspektivy. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019.
12. Pichrt, J., Koldinská, K., Morávek, J. (eds.) Obrana pracovního práva. The Defence of Labour Law. Pocta prof. JUDr. Miroslavu Bělinovi, CSc. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2020.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
2. Zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
3. Zák. č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání ve znění pozdějších předpisů
4. Zák. č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli, ve znění pozdějších předpisů,
5. Zák. č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru na bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů
6. Zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
7. Zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci .., ve zn. p. p.
8. Zák. č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
9. Nař. vl. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci
10. Zák. č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaruč. mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí .., ve zn. p. p.
11. Zák. č. 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
13. Zák. č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zák.), ve zn. p. p.
14. Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve zn. p. p.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Pracovní právo v aplikační praxi je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Písemná zkouška má podobu závěrečného testu (ten je dle možností skládán za využití aplikace moodle, zpravidla v počítačové učebně fakulty). Pro úspěšné vykonání zkoušky se očekává nastudování zkoumané problematiky v rozsahu přednášek. Podmínkou připuštění ke zkoušce je účast na minimálně 80 % přednášek.
4. U zkoušky je možné používat právní předpisy (bez komentářů, glos apod.), a to včetně jejich elektronické verze dostupné ve fakultním počítačovém prostředí (ASPI, BECK On-line aj.) .

prof. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Rodinná politika (HOPV0054)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Rodinná politika je věnován rozboru evropských modelů rodinných politik, jejich společným a specifickým rysům, daným historickým vývojem a vazbou na systémy sociálního zabezpečení. Pozornost je věnována demografickým, sociologickým, ekonomickým a politickým souvislostem relevantním pro rozhodování o prioritách rodinných politik. Kurs se zaměřuje na vývoj a proměny rodinné politiky v naší republice.

Student by měl mít po absolvování předmětu základní přehled o problematice, včetně teoretických a praktických znalostí v dané oblasti, za jejich využití by měl být schopen uvažovat o jednotlivých otázkách a navrhovat pro ně řešení.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Rodinná politika je věnována pozornost těmto tematickým okruhům:

1. Problémy vymezení předmětu. Existuje rodinná politika? Sociologický pohled na změny v rodině. Konceptuální definice rodiny a jejich proměny jako předpoklad pro tvorbu rodinných politik.
2. Aktuální diskuse o zaměření rodinných politik v rámci Evropy. Modely rodinné politiky v současné Evropě a jejich vývoj a kritické zhodnocení. Současné priority rodinných politik v dokumentech EU.
3. Sociálně politické nástroje a způsoby sociální ochrany rodiny. Podrobněji institut rodičovské dovolené a přídavků na děti – evropské tendence v jejich vývoji. Nástroje sladění práce a rodinného života, daňové nástroje v rodinné politice.
4. Analýza konkrétních sociálně politických modelů vybraných států se zaměřením na sociální politiku ve vztahu k rodině. Anglie: příklad liberálního modelu, vývoj jeho priorit ve vztahu k rodině od „thatcherismu“ k „novým labouristům“. Současné změny a reformy rodinné politiky.
5. Německo: příklad korporativistického modelu, priority rodinné politiky v Německu a role státu. Explicitní rodinná politika v bývalé NDR a její ztráta. Současná rodinná politika v Německu.
6. Švédsko: příklad sociálně demokratického modelu. Vývoj a specifika rodinné politiky.

7. Specifika některých dalších přístupů: Francie: tzv. globální rodinná politika. Její vývoj a aktuální problémy.
8. USA: krajní příklad liberálního modelu, specifika vývoje soc. státu a dopady na rodinu, podoba rodinné politiky.
9. Rodinná politika a Československo: první republika – rodina a sociální péče. Vývoj po roce 1948 - explicitní rodinná politika a její důsledky.
10. Rodinná politika po roce 1989: nový politický, sociální a ekonomický kontext. Spory o koncepci. Pomoc rodinám v rámci systému sociálního zabezpečení, státní sociální podpory, v oblasti daňových nástrojů.
11. Shrnutí hlavních priorit v rodinných politikách v evropských zemích a USA.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Alan J.. Koncepce rodinné politiky. Projekt VÚSRaP. 1989.
2. Beck, U.. Riziková společnost. Na cestě k jiné moderně. SLON. 2004.
3. Giddens. Unikající svět. SLON. 2003.
4. Sulerottová E.. Krize rodiny. Karolinum. Praha. 1998.
5. Hantrais,L. . Family Policy Matters. Bristol: Policy Press. 2003.
6. Leitner,S.. Varieties of familialism.The caring function of the family in comparative perspektive? European . 2003. Societies 5(4):. 353-375.
7. Changes in child and family policies in the EU28 in 2017. July 2018.
8. Murray,Ch,:. Příliš mnoho dobra (Americká sociální politika 1950-80). SLON.
9. Matějková B., Paloncyová J. Rodinná politika ve vybraných evropských zemích I. VÚPSV. 2003.
10. Matějková B., Paloncyová J. Rodinná politika ve vybraných evropských zemích II. VUPSV. 2004.
11. Kuchařová, V. a kol., Česká rodina na počátku 21. století, Životní podmínky, vztahy a potřeby. SLON 2019.
12. Munková G., Rodinná politika ve vztahu k EU. AUC Iuridica 1. Praha. 2000.
13. Munková G. Nové trendy evropské rodinné politiky. AUC Iuridica 1-2. Praha. 2004.
14. vybrané výzkumné zprávy VÚPSV (budou průběžně doporučovány a jsou dostupné v elektronické podobě na webových stránkách Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí)
15. Nešporová, O. Harmonizace rodiny a zaměstnání. Rodiny s otci na rodičovské dovolené. VÚPSV. 2005.
16. Kuchařová, Ettlerová, Nešporová, Svobodová. Zaměstnání a péče o malé děti z perspektivy rodičů a zaměstnavatelů. VÚPSV. Praha. 2006.
17. Kuchařová, Svobodová. Síť zařízení denní péče o děti předškolního věku v ČR. VÚPSV. Praha. 2006.

18. Národní zpráva o rodině. 2004.
19. Akční plán na podporu rodin s dětmi pro období 2006-2009.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

Látka vyžaduje základní znalost oblasti systémů sociálního zabezpečení a jeho nástrojů: mateřská dovolená, rodičovská dovolená, hmotné zabezpečení v mateřství, rodičovský příspěvek, přídavky na děti, příspěvek na bydlení, a další.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Rodinná politika je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá v testu, který je zaměřen jak na obecná témata přednášené látky, tak na znalost konkrétních institutů rodinné politiky v některé z analyzovaných zemí.
4. Studenti, kteří budou mít 70% účast na přednáškách, budou moci složit test v posledním týdnu výuky v semestru.
5. Seznam zkouškových otázek:

   Sociologické názory na změny v současných rodinách

   Proměny v chápání české rodiny a rodičovství

   Kritéria srovnávání rodinných politik

   Modely rodinných politik a jejich kritické zhodnocení

   Rodinná politika EU: instituce, cíle, strategie

   Oblasti zájmu rodinné politiky v letech 2017 – 2020

   Sociálně politické nástroje a způsoby ochrany rodiny

   Rodičovská dovolená a její specifika v evropských státech

   Přídavky na děti a jejich evropská specifika

   Nástroje sladění práce a péče o rodinu

   Daňové nástroje v rodinné politice

   Nová směrnice work-life balance a její smysl

   Rodinná politika ve Velké Británii: základní charakteristiky a priority

   Rodinná politika ve Velké Británii: charakteristika hlavních nástrojů

   Rodinná politika v Německu: základní charakteristiky a priority

   Rodinná politika v Německu: charakteristika hlavních nástrojů

   Rodinná politika ve Švédsku: základní charakteristiky a priority

   Rodinná politika ve Švédsku: charakteristika hlavních nástrojů

   Rodinná politika ve Francii: základní charakteristiky a priority

   Rodinná politika ve Francii: charakteristika hlavních nástrojů

   Rodinná politika v USA: základní charakteristiky a priority

   Rodinná politika v USA: charakteristika hlavních nástrojů

Rodinná politika a Československo: první republika: charakteristika, nástroje

Rodinná politika v období socialismu: charakteristika, nástroje

Rodinná politika po roce 1989: vývoj, priority, nástroje do roku 2 000

Rodinná politika po roce 2 000: priority, nástroje

PhDr. Gabriela Munková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Sociální deviace (HOPV0056)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Sociální deviace obsahuje výklad sociologických teorií sociálních deviací, na jejichž základě jsou posléze rozebírány nejvýznamnější deviantní fenomény, a to vždy z hlediska teoretického, z hlediska jejich sociální distribuce a z hlediska jejich právní a sociální regulace.

Na základě absolvování kurzu student získá informace o historii i aktuálních problémech v níže uvedených oblastech, které jsou předpokladem pro schopnost právní i sociální regulace současných deviantních fenoménů.

Student by měl mít po absolvování předmětu základní přehled o problematice, včetně teoretických a praktických znalostí v dané oblasti, za jejich využití by měl být schopen uvažovat o jednotlivých otázkách a navrhovat pro ně řešení.

Pro zapsání předmětu není podmínkou předchozí zapsání či absolvování jiných předmětů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Ve výuce předmětu Sociální deviace je věnována pozornost těmto tematickým okruhům:

1. Sociologické definice deviace a jejich metodologické důsledky: normativní přístup, relativistický přístup.
2. Chicagská škola a její předchůdci (A. Small, E. A. Ross, R. E. Park, E. Burgess a další), teorie diferencované asociace (E. Sutherland)
3. Teorie anomie (E. Durkheim, R. K. Merton).
4. Teorie kultur a subkultur (A. Cohen, R. Cloward – L. Ohlin, D. Matza).
5. Teorie značkování (labelling), vliv symbolického interakcionismu (G. H. Mead), představitelé labellingu: E. Lemert, H. Becker, J. Kitsuse.
6. Radikální kriminologie: Nová kriminologie, Birminghamská škola, Radikální kriminologie v Americe, Levý realismus (I. Taylor, P. Walton, J. Joung, S. Hall, W. Chambliss a další)
7. Další teoretické přístupy: Teorie sociální kontroly, feministická kriminologie, postmoderní přístup k sociálním deviacím
8. Koncept duševních nemocí: vývoj názorů na duševní nemoc, vývoj institucí (M.Foucault), duševní nemoc v teoriích sociálních deviací (E. Goffman, T. Scheff a další).

9. Sebevražednost: filosofické, psychologické a sociologické přístupy (T. G. Masaryk, E. Durkheim, a další).
10. Závislosti (na alkoholu, drogách): sociální podmínky podílející se na vzniku a vývoji (vybrané teoretické koncepty), sociální distribuce a dopady na společnost, sociologické pohledy na možnosti prevence a léčby, vybrané problémy právní regulace.
11. Prostituce: sociální podmínky a faktory podílející se na vzniku a vývoji (vybrané teoretické koncepty), vývoj fenoménu, situace v České republice a vybraných zemích, možnosti právní a sociální regulace prostituce.
12. Antisemitismus: antisemitismus a jeho projevy v historii, antisemitismus jako ideologie. Kolektivní zlo, banální zlo, banalita zla.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Munková G. Sociální deviace (Přehled sociologických teorií). Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s.r.o. 2013. 978-80-7380-398-8.
2. Sociální deviace, sociologie nemoci a mediciny. SLON, Praha. 1992.
3. Bútora M. Mne sa to nemože stať, Sociologické kapitoly z alkoholismu. Osveta. 1989.
4. Merton, R.K. Sociální struktura a anomie in: Studie ze sociologické teorie. SLON. 2000.
5. Masaryk T.G. Sebevražda hromadným jevem společenským moderní osvěty. Čin, Praha. 1930.
6. Bútora M. Překročit svůj stín, kluby abstinujících a jiné svépomocné skupiny. Avicenum, Praha. 1991.
7. Aleš M. Sebevraždy v ČSFR v letech 1960-90. in Demografie č.3/1992.
8. Arendtová, H. Eichmann v Jeruzalémě (Zpráva o banalitě zla), O násilí.
9. Bauman, Z. Modernita a holocaust. SLON. 2004.
10. Foucault M. Dějiny šílenství. Praha. 1993.

Ostatní literatura:

1. Hrčka, M. Sociální deviace. SLON. 2001.
2. Komenda A. Sociální deviace. Olomouc. 1999.
3. Rock P. Downes, D. Understanding Deviance. Clarendon Press, Oxford. 1989.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Sociální deviace je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu v letním semestru.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá v písemném testu, při kterém je student povinen prokázat znalosti jak z oblasti teorií sociální deviací, tak z oblasti konkrétních deviantních fenoménů a specifik jejich regulace.
4. Studentům, kteří vykázali alespoň 70% účast na výuce, bude umožněno napsat test v posledním týdnu výuky v semestru.

4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné pomůcky či materiály.
5. Seznam zkouškových otázek:

   Normativní a interpretativní přístup k sociálním deviacím: rozdíly a specifika

   Předchůdci chicagské školy a jejich přístup k řešení deviací

   Chicagská škola a její představitelé: teorie sociální dezorganizace

   Teorie diferencované asociace

   Teorie anomie E. Durkheima

   Teorie anomie R.K. Mertona

   Teorie kultur a subkultur: A. Cohen a kultura delikventního gangu

   Teorie kultur a subkultur: Cloward a Ohlin, D. Matza a specifika jeho přístupu

   Symbolický interakcionismus jako zdroj pro labelling (G.H.Mead)

   Labelling a E.Lemert

   Labelling a H.Becker

   Radikální kriminologie, její priority a školy

   Birminghamská škola: morální panika, mugging

   Nová kriminologie, radikální kriminologie v Americe, Levý realismus

   Postmoderní přístup k sociálním deviacím

   Duševní nemoc jako sociální deviace: vývoj přístupů a institucí (Foucault)

   Antipsychiatrické hnutí a jeho představitelé

   Sebevražda jako filosofický a etický problém

   Sociologický přístup k sebevraždám a sebevražednosti (Masaryk, Durkheim)

   Postmoderní přístup k sebevraždám (Lipovetski), interpretativní přístup k sebevražednosti

   Statistiky sebevražednosti a jejich pecifika

   Sociologický přístup k závislostem (M.Bútora)

   Oblast závislosti na drogách: vývoj drogové scény a trendy drogové kriminality u nás

   Spotřeba alkoholu a její specifika v ČR (sociální distribuce a dopady na společnost)

   Přístupy k prostituci v historii

   Současné způsoby právní a sociální regulace prostituce

   Prostituce jako sociologický problém (normativní a interpretativní přístupy)

   Antisemitismus a jeho podoby v historii

   Anrendtová: banální zlo, banalita zla

   Bauman: modernita a holokaust

   Antisemitismus jako ideologie

PhDr. Gabriela Munková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Specifické otázky kolektivního pracovního práva (HOPV0058)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Specifické otázky kolektivního pracovního práva je zaměřen na výrazné prohloubení znalostí studentů z oblasti vybraných otázek kolektivního pracovního práva; měl by tak přispět k doplnění a rozvoji a některých poznatků získaných studenty při studiu předmětu Pracovní právo (v rámci předmětů „společného základu"). V rámci výuky budou probírány specifické otázky sociálního dialogu a reagováno bude i na aktuální otázky v této oblasti nejen v ČR, ale i v zahraničí.

Předmět Specifické otázky kolektivního pracovního práva je zaměřen zejména na problematiku praktické aplikace předpisů kolektivního pracovního práva, proto se části výuky budou, za účasti garanta výuky, účastnit v rámci workshopu i zástupci sociálních partnerů (sdružení zaměstnanců a zaměstnavatelů, kteří seznámí studenty s jejich pohledy na aktuální probíhající sociální dialog). Garant předmětu obohatí výuku i o vlastní praktické zkušenosti a poznatky získané při zastupování zástupců zaměstnanců i zaměstnavatelů v rámci procesů jejich ustavení a kolektivního vyjednávání. Pozornost též bude věnována historickému vývoji postavení zástupců zaměstnanců a některým zahraničním reflexím. Aktuality a další informace naleznou studenti zapsaní na tento předmět na http://moodle.prf.cuni.cz/; přístup do tohoto prostředí bude zapsaným studentům zřízen po 1. přednášce, na které jim budou sdělena pravidla přístupu do prostředí.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. V seminářích předmětu řeší za užití právních předpisů a judikatury konkrétní příklady. Věnují se taktéž analýze judikatury.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Pracovní právo I. a alespoň zapsán předmět Pracovní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu bude pozornost věnována těmto oblastem:

1. Zástupci zaměstnanců, jejich úloha a sociální dialog
2. Odborové organizace a svazy zaměstnavatelů a jejich úloha v legislativním procesu (seznámení s některými aspekty činnosti sdružení zaměstnanců a zaměstnavatelů – workshop za účasti zástupců sociálních partnerů)
3. Evropská rada zaměstnanců – cesta realizace práva na národní informace a projednání

4. Podniková kolektivní smlouva a její obsah a spory o uzavření kolektivní smlouvy
5. Vyšší kolektivní smlouva, její obsah a extenze.
6. Kolektivní dohoda (státní služba aj.)
7. Nové jevy v oblasti nadnárodního sociálního dialogu (tzv. Transnational Compan Agreement

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Materiály vkládané garantem na http://moodle.prf.cuni.cz/.

Ostatní literatura:

1. Kostečka, J. Kolektivní smlouva jako autonomní právotvorná lex contractus a některé teoretické otázky s tím spojené (několik úvah o autonomní tvorbě pracovního práva). Právník, 1996, č. 10-11
2. Pichrt, J. Formální poučení z nálezu Ústavního soudu. Ekonom, 2003, č. 40
3. Pichrt, J. Právo zaměstnanců na nadnárodní informace a projednání. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010
4. Pichrt, J. Transnational company agreement – nový jev v právu kolektivního vyjednávání. Sborník příspěvků z konference „Právo kolektivního vyjednávání v globalizované ekonomice“, MU Brno, 2011
5. Pichrt, J. Bude doba dočasné „hojnosti“ využita pro koncepční novelizaci zákoníku práce, či (zne)užita pro projevy partikulárního právního revizionismu? AUC Juridica, 2016, č. 4
6. Pichrt, J., Kopecký, M., Morávek, J. (eds.), Služební vztahy a výkon závislé práce. Praha: Wolters Kluwer, 2016
7. Pichrt, J. a kol. Zákoník práce. Zákon o kolektivním vyjednávání. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017.
8. Bělina, M., Pichrt, J. a kol. Pracovní právo. 7. doplněné a podstatně přepracované vydání. Praha: C.H.Beck, 2017
9. Pichrt, J., Tomšej, J. (eds.), Zaměstnanecké participativní modely, 1. vydání, Praha, Wolters Kluwer, 2019
10. Pichrt, J., Vácha, J. Stále neklidné vody kolektivního pracovního práva v oblasti právní úpravy státní služby. In Pichrt, J., Koldinská, K., Morávek, J. (eds.) Obrana pracovního práva. The Defence of Labour Law. Pocta prof. JUDr. Miroslavu Bělinovi, CSc. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2020, s. 301 - 319

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
2. Zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů
3. Zák. č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání ve znění pozdějších předpisů
4. Zák. č. 120/1990 Sb., kterým se upravují některé vztahy mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli, ve znění pozdějších předpisů,
5. Zák. č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru na bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů
6. Zák. č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.

7. Zák. č. 309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci .., ve zn. p. p.
8. Zák. č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů, ve zn. p. p.
9. Nař. vl. 590/2006 Sb., kterým se stanoví okruh a rozsah jiných důležitých osobních překážek v práci
10. Zák. č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaruč. mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí .., ve zn. p. p.
11. Zák. č. 118/2000 Sb. o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
12. Zák. č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů
13. Zák. č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zák.), ve zn. p. p.
14. Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve zn. p. p.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Specifické otázky kolektivního pracovního práva je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Kolokvium má podobu ústní prezentace v rámci kolektivu všech na předmět zapsaných studentů; očekává se dobrá orientace v odpřednášené problematice, přičemž součástí je debata nad tématem, které si student po dohodě s garantem zvolil v rámci odpřednášené materie a zpracoval k němu kratší přednášku (do 15 minut – s prezentací), kterou přednese.
4. Podmínkou připuštění ke kolokviu je účast na minimálně 80 % přednášek.
5. Forma kontroly studia kolokviem z povahy věci nepředpokládá použití právních předpisů.

prof. JUDr. Jan Pichrt, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRACOVNÍHO PRÁVA A PSZ

Úvod do sociální politiky (HOPV0059)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Úvod do sociální politiky je doporučen jako doplňková forma studia pro studenty skládající zkoušku z pracovního práva, případně z práva sociálního zabezpečení. Absolventi předmětu získají teoretické a praktické znalosti, které jim pomohou při hlubší orientaci v těchto předmětech. Předmět je vhodný pro studenty 3. a vyššího ročníku.

Úvod do sociální politiky seznamuje posluchače právnické fakulty s celkovým pojetím, pojmy a přístupy sociální politiky, jejími nástroji a základními principy. Historické zdroje novodobé sociální politiky jsou poukazem na společná východiska evropské sociální politiky s akcentem na přínos představitelů české právní vědy v této oblasti. Nezastupitelnou roli má v sociální politice neziskový sektor.

Posluchači jsou seznamováni s genezí evropského sociálního zákonodárství, které má přímou vazbu na vznik moderního sociálního státu. Jeho vývoj, výsledky a krizová období tvoří další součást předmětu. Důraz je kladen na otázky sociálně právní komparatistiku, její metody při tvorbě a aplikaci sociálně právních předpisů. Přednášenou obecnou látku doplňují exkursy do jednotlivých úseků sociální politiky, tj. zaměstnanosti, rodinné, zdravotní, vzdělávací a bytové politiky. Na Úvod do sociální politiky organicky navazují další předměty – Sociální politika evropských zemí, Politika zaměstnanosti a Rodinná politika.

Pro zapsání předmětu se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Pracovní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Úvod do sociální politiky pokrývá tyto tematické okruhy:

1. Obecná východiska, pojetí a členění sociální politiky
2. Historické zdroje a počátky novodobé sociální politiky
3. Česká škola sociální politiky
4. Základní rysy a priority sociální politiky v ČR po roce 1918 a 1948
5. Vývoj sociální politiky v ČR po roce 1989
6. Základní aspekty rodinné, bytové, zdravotní a vzdělávací politiky v ČR
7. Církev a sociální politika
8. Sociální politika a zaměstnanost

9. Důchodová reforma
10. Vybraná sociální práva v současné Evropě

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kotous J. Munková G., Štefko M. Obecné otázky sociální politiky. 1. Praha. 2013. 169. 978-80-87439-08-1.
2. Kotous J., Munková G., Peřina P. Úvod do sociální politiky. ES PFUK. Praha. 2003.
3. Kotous J. Sociální politika evropských zemí. Karolinum. Praha. 1995.
4. Munková G. a kol. Sociální politika v evropských zemích. Karolinum. Praha. 2004.

Ostatní literatura:

1. Engliš K. Sociální politika in Soustava národního hospodářství, Melantrich, Praha. 1938. sv. II.
2. Kotous J. Právo a zaměstnanost, Sociální politika církve, 2000. 1-2.
3. Krebs V. a kol. Sociální politika. ASPI. Praha. 2002.
4. Macek J. Základy sociální politiky. ÚKDN. Praha. 1925.
5. Machonin P., Tuček M. a kol. Česká společnost v transformaci. SLON. Praha. 1996.
6. Mareš P. a kol. Dávky sociálního státu, 2001. MU Brno.
7. Nešporová O., Svobodová K. Nestátní sféra v oblasti podpory rodin a služeb pro rodiny. VÚPSV Praha. 2005.
8. Potůček M. Křižovatky české sociální reformy. SLON. Praha. 1995.
9. Potůček M., Radičová I. Sociální politika v Čechách a na Slovensku po roce 1989. Karolinum, Praha. 1998.
10. Sirovátka T. Česká sociální politika na prahu 21. století. MU Brno. 2000.
11. Tomeš I. Sociální politika, teorie a mezinárodní praxe. Socioklub. Praha. 2001.
12. Tomeš I. Úvod do teorie a metodologie sociální politiky. Portál, Praha. 2010.
13. Večeřa M. Sociální stát. Východiska a přístupy. SLON. Praha. 1994.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Úvod do sociální politiky je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Podmínkou konání písemné zkoušky je účast na výuce rozsahu alespoň 80% účasti na přednáškách, nepřítomnost nelze omluvit.
3. Písemná zkouška má formu testu, který spočívá ve výběru z více možností a řešení jednoho příkladu s nepředddefinovanými možnostmi odpovědi.
4. Nejvýše prvních 20 studentů může požádat o nahrazení písemného testu zpracováním písemné rešerše o rozsahu min. 15 normostran na garantem zadané téma. Zápis studentů proběhne u garanta předmětu na přednášce. Výjimku může povolit garant předmětu z důvodu zvláštního zřetele hodných.
5. U písemné zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy, není však možné používat jiné materiály.

6. Tematické zkušební okruhy:
    1. Podstata sociální politiky a její pojetí

       Demografické aspekty sociální politiky
    2. Principy sociální politiky

       Vývoj rodinné politiky na území ČR
    3. Subjekty a objekty sociální politiky

       Zaměstnanost a její současná východiska
    4. Základní typy, cílové zaměření a nástroje sociální politiky

       Vývoj zdravotní politiky na území ČR
    5. Zásahy státu regulující pracovní podmínky námezdních pracovníků, bezpečnost a ochrana zdraví při práci

       Trh práce a právní úprava zaměstnanosti
    6. Veřejné chudinství

       Modely zdravotní péče ve světě
    7. Instituty založené na myšlence vzájemné pomoci ohrožených osob

       Zdravotní politika v ČR a její současné priority
    8. Vznik sociální politiky a její vývoj ve vyspělých zemích

       Vzdělávací politika EU a její vliv v ČR
    9. Česká škola sociální politiky - období před vznikem ČSR

       Vývoj vzdělávací politiky na území ČR
    10. Česká škola sociální politiky - období mezi světovými válkami

        Bytová politika v zemích EU a její nástroje
    11. Základy sociální politiky církve - historická a teoretická východiska

        Vývoj bytové politiky na území ČR
    12. Sociální politika v učení Tomáše Akvinského

        Současné problémy a priority české zdravotní politiky
    13. Sociální politika církve v XIX. a XX. století

        Vývoj rodinné politiky na území ČR
    14. Sociální stát - historická a teoretická východiska

        Sociální politika u nás po roce 1948
    15. Sociální stát - Definice sociálního státu

        Bytová politika v ČR po roce 1989
    16. Etapy vývoje a typologie sociálního státu

        Vymezení vzdělávací politiky

doc. JUDr. Martin Štefko, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Pozemkové právo (HOPV0060)

Anotace

Pozemkové právo je obecně povinně volitelný předmět, na který je možné navázat dovednostním povinně volitelným předmětem Praktikum z pozemkového práva.

Studenti absolvováním předmětu Pozemkové právo získají základní znalosti o institutech, principech a metodách regulace pozemkového práva. Cílem předmětu je poskytnout celkový přehled o zvláštnostech a právní úpravě právních vztahů k pozemku, poskytnout základní orientaci ve stěžejních právních předpisech se zdůrazněním nutnosti orientovat se jak ve veřejnoprávních, tak v soukromoprávních normách, a tedy v metodách veřejnoprávní i soukromoprávní regulace, neboť předmět spojuje soukromoprávní a veřejnoprávní aspekty vztahů k půdě jako zvláštnímu předmětu právních vztahů.

Pozemkové právo je průřezovým oborem zahrnující právní regulaci jak veřejnoprávních, tak soukromoprávních vztahů k půdě. V rámci přednášek tak bude věnována pozornost oběma těmto aspektům, přičemž je důraz kladem na nezbytnost umět aplikovat soukromoprávní i veřejnoprávní normy na určitou situaci souběžně, umět je však odlišit a umět tak i odlišit principy a metody soukromého a veřejného práva. Pozornost je věnována především obecné části pozemkového práva. Patří sem především vymezení pozemku a jeho součásti, nemovité věci, parcely a stavby, specifika vlastnického práva k pozemku, právo stavby a věcná břemena, vyvlastnění a omezení vlastnického práva k pozemkům. Dále je pozornost věnována katastru nemovitostí, územnímu plánování a účelové kategorizaci pozemků, užívacím právům k půdě, povolení a oprávnění stavět a pozemkovým úpravám. V závěru výuky na obecné otázky navazuje exkurs do některých zvláštních částí pozemkového práva, konkrétně je pozornost věnována specifikům právních vztahů k některým pozemkům (např. lesním a zemědělským pozemkům či pozemkům, na kterých je umístěna veřejná dopravní nebo technická infrastruktura).

Předmět je vyučován formou přednášek, které se zaměřují zejména na vysvětlení obtížných částí vyučované materie a na porozumění vzájemných souvislostí mezi jednotlivými dílčími tématy. Důraz je kladem též na propojení jednotlivých témat s praxí, pro tyto účely je využívána judikatura a konkrétní příklady.

Studenti by měli být po absolvování předmětu Pozemkové právo schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. Především by měli být schopni identifikovat právní předpisy, resp. konkrétní normy, které se v zadané konkrétní skutkové situaci aplikují, odlišit přitom veřejnoprávní a soukromoprávní normy a tím i odlišné metody regulace a odlišné postavení subjektů a dále vyhledat relevantní judikaturu.

Pro zápis předmětu Pozemkové právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo hmotné I a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Pozemkové právo zahrnuje následující témata:

- Vymezení pozemkového práva (principy, metody, základní pojmy).
- Specifika vlastnického práva k pozemku (subjekt, předmět, obsah, vznik a zánik).
- Omezení vlastnického práva a vyvlastněním.
- Užívací vztahy k půdě.
- Katastr nemovitostí.
- Účelová kategorizace půdy.
- Územním plánování (zejména ve vztahu ke kategorizaci půdy a k možnostem zastavět pozemek).
- Pozemkové úpravy.
- Specifika právního režimu vybraných kategorií pozemků (zemědělské a lesní pozemky, pozemky spojené s vodami, pozemky určené k těžbě nerostů, pozemky, na nichž je umístěna technická infrastruktura, pozemky v chráněných územích a ochranných pásmech).
- Specifika vlastnictví a užívání pozemků státem a územně samosprávnými celky.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

FRANKOVÁ, Martina, a kol., Úvod do pozemkového práva, 1. vydání, Beroun: Eva Rozkotová: 2014.

Ostatní literatura:

1. Eva BAREŠOVÁ, Iveta BLÁHOVÁ, Pavel DOUBEK, Bohumil JANEČEK, Lumír NEDVÍDEK, Petr SOUČEK, Katastrální zákon: komentář. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019.
2. BAUDYŠ, Petr. Katastrální zákon. 1. vydání. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
3. SPÁČIL, Jiří a kol. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976–1474). Komentář. 1. vydání, Praha: C. H. Beck, 2013.
4. ŠVESTKA Jiří., DVOŘÁK, Jan., FIALA, Josef a kol. Občanský zákoník. Komentář. Svazek III.: Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014.
5. ADAMOVÁ Hana, BRIM Luboš, COUFALÍK Petr, DOBROVOLNÁ Eva, HANÁK Jakub, PEKAŘOVÁ Anna. Pozemkové vlastnictví. Praha: Wolters Kluwer.
6. PEKÁREK, Milan, Jana DUDOVÁ, Jakub HANÁK, Ivana PRŮCHOVÁ a Jana TKÁČIKOVÁ. Pozemkové právo. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2015.
7. Sborník z konference dny práva 2012 (sekce Pozemek v právních vztazích.): Dny práva 2012 – Days of law 2012, Spisy Právnické fakulty Masarykovy univerzity, řada teoretická – ACTA UNIVERSITATIS BRUNENSIS – IURIDICA, No 442, Masarykova univerzita, Brno 2013.
8. FRANKOVÁ, Martina, Několik poznámek k problematice opuštění nemovitostí, Časopis pro právní vědu a praxi, Ročník XXII (No 2).

9. STAŠA, Josef., Rajchl, Jiří. (eds): Sondy do stavebního práva, Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2018 (Sborník č. 72).
10. KABELKOVÁ Eva, DEJLOVÁ Hana. Nájem a pacht v novém občanském zákoníku.: Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013.
11. SPÁČIL Jiří., SPÁČIL Michal.: Přehled judikatury ve věcech občanskoprávních vztahů k pozemkům. Praha. Wolters Kluwer ČR.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod (článek 11, 35, 14)
2. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (zejména část I. hlava IV, část, část III)
3. Zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí
4. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
5. Zákon č. 184/20006 Sb., o vyvlastnění
6. Zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech
7. Zákon č. 503/2012 Sb., o státním pozemkovém úřadu
8. Zákon č. 359/1992 Sb., o zeměměřičských a katastrálních orgánech
9. Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi
2. Zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku
3. Zákon č. 77/1997 Sb., státním podniku
4. Zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací
5. Zákon č. 458/200Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů
6. Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělské půdního fondu
7. Zákon č. 289/1995, o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)
8. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
9. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
10. Zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)
11. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Pozemkové právo je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Student si u ústní zkoušky losuje 2 otázky z níže uvedeného seznamu.
4. Konání zkoušky není podmíněno účastí na přednáškách.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Půda, pozemek, parcela, nemovitost jako právní pojmy.
    2. Půda jako objekt právních vztahů. Zvláštnosti půdy a projevy zvláštností půdy v pozemkových vztazích.
    3. Pozemkové právo a jeho základní prameny.
    4. Účelová kategorizace půdy a její změna (podstata a systém účelové kategorizace půdy, příčiny a prostředky změny účelové kategorizace půdy).
    5. Územní plánování a jeho význam pro účelovou kategorizaci půdy (funkce a právní úprava). Pořizování a závaznost územně plánovací dokumentace.
    6. Vlastnické právo k pozemkům – pozemkové vlastnictví (předmět, subjekt, obsah).
    7. Hlavní etapy vývoje pozemkového vlastnictví od vzniku ČSR.
    8. Vznik a zánik vlastnického práva k pozemkům (jednotlivé právní formy a charakteristika jejich právní úpravy).
    9. Smluvní převody vlastnického práva k půdě.
    10. Pozemky ve vlastnictví státu, obcí a krajů (specifika hospodaření, převody pozemků ve vlastnictví státu, krajů a obcí na jiné osoby).
    11. Vyvlastnění nemovitostí (obecná právní úprava).
    12. Zvláštní právní úprava vyvlastnění v zákoně č. 416/2009 Sb., v platném znění (tzv. zákon o liniových stavbách).
    13. Příčiny a typologie omezování vlastnického práva k pozemkům.
    14. Omezení vlastnického práva k pozemkům v předpisech veřejného práva a náhrada za toto omezení vlastnického práva.
    15. Právní úprava „sousedských vztahů“.
    16. Věcná břemena, právo stavby.
    17. Užívací práva k půdě (charakteristika a právní formy, nájem, pacht a výpůjčka pozemků).
    18. Evidence nemovitostí (funkce a vývoj evidence).
    19. Katastr nemovitostí (funkce, předmět a obsah katastru).
    20. Principy uplatňované při vedení katastru nemovitostí, obnova a revize katastru.
    21. Zásada materiální publicity.
    22. Zápisy právních vztahů do katastru nemovitostí (druhy a předmět zápisů, stručná charakteristika, vkladové řízení).
    23. Oprávnění ke vstupu na cizí pozemky, právo cesty, účelová komunikace.
    24. Pozemkové úpravy (pojem, cíl, formy a předmět pozemkových úprav, průběh, realizace).
    25. Právní režim zemědělských pozemků.
    26. Právní režim lesních pozemků.
    27. Právní režim pozemků spojených s vodami (pozemky koryt vodních toků, vodních děl a pozemky s nimi sousedící).
    28. Pozemky v chráněných územích a ochranných pásmech.
    29. Právní režim stavebních pozemků (stavební pozemek, oprávnění a povolení stavět).

30. Neoprávněná a nepovolená stavba na pozemku.

JUDr. Martina Franková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Environmentální politika a udržitelný rozvoj (HOPV0061)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj je určen především studentům nižších ročníků studia na Právnické fakultě UK, ale i všem ostatním, kteří ještě neměli zapsán a absolvován žádný z právních předmětů na Katedře práva životního prostředí. Pro tyto studenty Právnické fakulty UK má být tento předmět úvodem do problematiky ochrany životního prostředí a vhodnou přípravou pro studium zejména povinných předmětů Právo životního prostředí I a II a je rozvíjející povinně volitelné předměty, zaměřené na právo. Předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj je tedy zaměřen na získávání spíše základních věcných znalostí studenta, jen omezeně pak právních, které jsou však nezbytně nutným základem a přípravou pro studium právních předmětů na katedře, neboť v případě právních předmětů již není čas na ony věcné základy, naopak, jejich znalost se již předpokládá a má usnadnit studium právních otázek ochrany životního prostředí.

Cílem předmětu je, aby jeho absolvent získal základní přehled o věcné i právní části problematiky, dokázal analyzovat environmentální problémy a pracovat se souvisejícími strategickými dokumenty environmentální politiky v rámci jednotlivých částí materie předmětu (jak na úrovni mezinárodní, evropské, tak české) a na základě získaných znalostí být připraven je aplikovat v praxi.

Zaměřením se jedná o znalostní předmět s multioborovým přesahem, který obsahuje nutná základní východiska věcného rázu a kombinuje je s přístupem právním, zejména v oblasti veřejnoprávní regulace. Přestože pro úspěšné absolvování předmětu není znalost právních předpisů nutná, a tento předmět by naopak měl studenty seznámit spíše s věcnými základy problematiky ochrany životního prostředí a teprve na něj by mělo navazovat studium právních předmětů, základní orientace alespoň v některých pramenech práva, je vhodná. Vzhledem k rychlému vývoji zejména v oblasti adaptací na klimatické změny je vysoce doporučeno, aby studenti zvládali práci s cizojazyčnými zdroji, nejčastěji v anglickém, francouzském či německém jazyce.

Povinně volitelný předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj v úvodu seznámí studenty s aktuálními problémy životního prostředí, především s adaptací na klimatické změny, poškozováním ozónové vrstvy Země, ohrožením biologické rozmanitosti, chemizací prostředí, znečištěním vod, ztrátou pitné vody, environmentálními riziky a zdroji ohrožení, jakými jsou odpady, hluk, atd. Všechny uvedené problémy jsou uváděny do souvislosti s jejich globálními, regionálními a lokálními příčinami a důsledky, zejména s průmyslovým růstem, s růstem spotřeby

a s růstem populace. Tyto věcné souvislosti jsou základem pro výklad vzniku specializovaného druhu politiky, kterým je environmentální politika.

Vzhledem ke globální a přeshraniční povaze většiny ekologických problémů má zvláštní místo ve výkladu role OSN a mezinárodní vztahy na přelomu 20. a 21. století. Stěžejní jsou celosvětové konference o životním prostředí a udržitelném rozvoji, pořádané periodicky OSN v letech 1972 až 2012. Klíčový význam má role Evropské unie, která pravidelně k environmentální politice přijímá akční programy, aktuálně platný 7. Akční program pro životní prostředí.

Ekologické problémy a jejich environmentální souvislosti přisuzují nové role tradičním aktérům politiky počínaje státem a orgány moci zákonodárné, výkonné a soudní, přes politické strany a hnutí, až po nevládní aktéry, zejména spolky na ochranu životního prostředí, průmyslové podniky, podnikatele, vlastníky pozemků, finanční instituce, až po jednotlivce jako např. vědci, novináři či spotřebitelé. Environmentální politika je založena na řadě nástrojů a metod, jako jsou právní a ekonomické nástroje, nástroje organizační, výchova a vzdělávání aj.

Speciálně je v předmětu soustředěna pozornost na aktuální témata a specifické otázky, jako jsou problematika ochrany lidských práv, environmentální migrace, obchodu ve vztahu k životnímu prostředí, využívání přírodních zdrojů, či udržitelný cestovní ruch, sport, turistika a její dopady zejména na zvláště chráněná území.

Pro zapsání předmětu Environmentální politika a udržitelný rozvoj není nutné, aby student měl absolvovány jiné předměty.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj je vyučován formou přednášek a zahrnuje tato témata:

- Environmentální politika a udržitelný rozvoj, úvod do problematiky (základní pojmy, cíle, vývoj, osobnosti stojící u zrodu environmentální politiky a jejich díla).
- Globální problémy životního prostředí v éře klimatických změn, regionální a lokální problémy.
- Využívání přírodních zdrojů a jejich dopady na životní prostředí v České republice.
- Mezinárodní vztahy v environmentální politice (vývoj přístupů mezinárodního společenství, „legendární“ průmyslové havárie s významnými dopady na životní prostředí, základní konference OSN, klíčové subjekty a aktéři environmentální politiky, zásady environmentální politiky).
- Strategie environmentální politiky v EU (akční programy, primární a sekundární prameny).
- Environmentální politika ČR, prameny, zásady a prostředky.
- Aktéři environmentální politiky (státní a nestátní aktéři, role politických stran).
- Mezinárodní obchod a ochrana životního prostředí (ekonomické aspekty environmentální politiky).
- Ochrana životního prostředí a lidská práva (individuální lidská práva, kolektivní lidská práva).
- Environmentální migrace.

- Udržitelný cestovní ruch, sport, turistika (problémy mimo a uvnitř zvláště chráněných území).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Stejskal, V., Žákovská, K. Environmentální politika a udržitelný rozvoj. Učební pomůcka. Sylabus prezentací a přednášek, PF UK Praha (bude elektronicky distribuováno aktuálním účastníkům kurzu)
2. Damohorský, M. a kol.: Právo životního prostředí. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010

Ostatní literatura:

1. Brundtlandová, G. H. (ed.): Naše společná budoucnost, Academia, Praha 1991.
2. Gore, A.: Země na misce vah, Argo, Praha 2000.
3. Kolářová, H.: Udržitelný rozvoj: hledání cest, které nekončí. COŽP UK Praha 2006.
4. Moldan, B.: Podmaněná planeta. 2. rozšířené vydání. Nakladatelství Karolinum. Praha 2015.
5. Nováček, P. Udržitelný rozvoj, Univerzita Palackého, Olomouc 2010
6. Stejskal, V.: Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost. Linde Praha 2006.
7. Tichá, T. a kol.: Slovník pojmů užívaných v právu životního prostředí. ABF Praha 2004.

Strategické environmentálně politické dokumenty a další studijní materiály z mezinárodních konferencí:

1. Konference OSN o životním prostředí a rozvoji. Dokumenty a komentáře, Management Press, Praha 1993.
2. Konference o udržitelném rozvoji WSSD, Johannesburg 2002 – sborník dokumentů ze summitu, ČEU 2003.
3. Sedmý Akční program životního prostředí, Evropská komise, 2013
4. Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020
5. Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025
6. Strategický rámec udržitelného rozvoje České republiky, 2010
7. Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020
8. Strategie „Zelená dohoda pro Evropu 2019-2024“
9. Zprávy o stavu životního prostředí v ČR

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student losuje 2 otázky.
4. Zkouška je klasifikována zkoušejícím, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a"
5. Konání zkoušky není podmíněno účastí na přednáškách.

5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Seznam zkušebních otázek:

    1. Environmentální problémy, příčiny, globální problémy životního prostředí, související globální problémy lidstva.
    2. Změna klimatu jako globální problém – příčiny, důsledky a souvislosti.
    3. Pojem environmentální politika, vznik a vývoj environmentální politiky na mezinárodní úrovni.
    4. Cyklus environmentální politiky (fáze).
    5. Udržitelný rozvoj (pojem, obsah, odraz v pramenech environmentální politiky).
    6. Základní zásady environmentální politiky.
    7. Mezinárodní obchod a ochrana životního prostředí.
    8. Světová obchodní organizace a ochrana životního prostředí.
    9. Celosvětové konference OSN o životním prostředí a udržitelném rozvoji (Stockholm, Rio de Janeiro, Summit Millenium, Johannesburg, Rio+20).
    10. Vývoj mezinárodních vztahů v oblasti ochrany životního prostředí.
    11. Významné mezinárodní vládní a nevládní organizace a osoby z oblasti ochrany životního prostředí.
    12. Aktéři environmentální politiky.
    13. Státní aktéři environmentální politiky, úloha politických stran v environmentální politice.
    14. Nestátní aktéři environmentální politiky.
    15. Vývoj environmentální politiky EU.
    16. Environmentální politika ČR (vztah k EU, hlavní strategické dokumenty).
    17. Prostředky environmentální politiky v ČR.
    18. Využívání přírodních zdrojů v ČR (stav a problémy jednotlivých ekosystémů, druhů a krajiny).
    19. Udržitelný cestovní ruch, sport, turistika (ve zvláště chráněných územích a mimo ně).
    20. Ochrana lidských práv ve vztahu k životnímu prostředí: individuální práva.
    21. Ochrana lidských práv ve vztahu k životnímu prostředí: skupinová práva domorodých národů.
    22. Environmentální migrace.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Zemědělské právo (HOPV0062)

Anotace

Zemědělské právo je obecně povinně volitelným předmětem, vyučovaným v jeho moderní podobě již třetím desetiletím.

Studenti absolvováním předmětu Zemědělské právo získají základní znalosti o institutech, principech a metodách právní regulace zemědělství. Cílem předmětu je poskytnout celkový přehled o zvláštnostech a právní úpravě právních vztahů v zemědělství, poskytnout základní orientaci ve stěžejních právních předpisech se zdůrazněním nutnosti orientovat se jak ve veřejnoprávních, tak i v soukromoprávních normách, a tedy v metodách veřejnoprávní i soukromoprávní regulace, neboť předmět spojuje soukromoprávní a veřejnoprávní aspekty vztahů k půdě, lesům, zvířatům a rostlinám a dalšímu zemědělskému majetku jako zvláštnímu předmětu právních vztahů.

Zemědělské právo je průřezovým oborem zahrnujícím právní regulaci jak veřejnoprávních, tak soukromoprávních vztahů k zemědělské půdě. V rámci přednášek tak bude věnována pozornost obou těmto aspektům, přičemž je důraz kladem na nezbytnost umět aplikovat soukromoprávní i veřejnoprávní normy na určitou situaci souběžně, umět je však odlišit a umět tak i odlišit principy a metody soukromého a veřejného práva. Pozornost je věnována především zvláštní části zemědělského práva. Patří sem především rostlinná a živočišná výroba, veterinární a rostlinolékařská péče, vinohradnictví, vinařství a chmelařství, myslivost, rybářství, včelařství a lesní hospodářství. Stranou nezůstanou ani právní regulace ekologického zemědělství, hnojiv, krmiv či potravinářství.

V závěru výuky na tyto otázky navazuje i přehled mezinárodních a unijních právních norem regulujících zemědělství.

Předmět je vyučován formou přednášek, které se zaměřují zejména na vysvětlení obtížných částí vyučované materie a na porozumění vzájemných souvislostí mezi jednotlivými dílčími tématy. Důraz je kladem též na propojení jednotlivých témat s praxí (včetně ekonomických souvislostí), pro tyto účely je využívána judikatura a konkrétní příklady.

Studenti by měli být po absolvování předmětu Zemědělské právo schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti. Především by měli být schopni identifikovat právní předpisy, resp. konkrétní normy, které se v zadané konkrétní skutkové situaci aplikují, odlišit přitom veřejnoprávní a soukromoprávní normy a tím i odlišné metody regulace a odlišné postavení subjektů a dále vyhledat relevantní judikaturu.

Pro zápis předmětu Zemědělské právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Zemědělské právo zahrnuje tato témata:

- Funkce zemědělství, příčiny, cíle a prameny právní úpravy, subjekty právních vztahů, orgány státní správy zemědělství.
- Vlastnické a užívací vztahy k půdě a jinému zemědělskému a lesnímu majetku.
- Rostlinná výroba a rostlinolékařská péče.
- Živočišná výroba.
- Veterinární péče.
- Vinohradnictví, vinařství a chmelařství.
- Potravinové právo.
- Výroba krmiv a hnojiv.
- Právní úprava chemizace v zemědělství.
- Lesní hospodářství.
- Včelařství, myslivost a rybářství.
- Ekologické zemědělství.
- Geneticky modifikované organismy.
- Mezinárodněprávní aspekty zemědělství.
- Zemědělské unijní právo.
- Stav a vývoj zemědělského práva.
- Aktuální otázky zemědělského práva.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Damohorský, M. – Müllerová, H. – Smolek, M. - Snopková, T.: Zemědělské právo. Nakladatelství A. Čeněk, Plzeň, 2015.

Ostatní literatura:

1. Drobník, J. – Dvořák, P.: Lesní zákon. Komentář, Praha, Wolters Kluwer ČR, 2010.
2. Franková, M. a kol.: Úvod do pozemkového práva, Praha, Eva Rozkotová Publishing, 2014.
3. Damohorský, M. a kol.: Právo životního prostředí, 3. vydání, C.H. Beck, Praha 2010.
4. Poupě, J.: Právo v rybářské praxi, Orac, Praha 2004.
5. Petr, B.: Zákon o myslivosti – Komentář, Wolters Kluwer, Praha 2015.
6. Urban, J. – Šarapatka, B. a kol.: Ekologické zemědělství v praxi, MŽP a PRO-BIO, Praha 2005.
7. Beranová, M., Kubačák, A.: Dějiny zemědělství v Čechách a na Moravě. 1. vydání. Praha: Libri, 2010.

Vybrané internetové prameny:

1. www.eagri.cz – Ministerstvo zemědělství
2. www.mzp.cz – Ministerstvo životního prostředí
3. www.szpi.gov.cz – Česká zemědělská a potravinářská inspekce
4. http://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/ - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
2. zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech)
3. zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
4. zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči
5. zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat (plemenářský zákon)
6. zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti
7. zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráži, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství)
8. zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech
9. zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích
10. zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči
11. zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání
12. zákon č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy
13. zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
14. zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
15. zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství
16. zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby)
17. zákon č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele
18. zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty
19. zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském)
20. předpisy zemědělského družstevnictví a transformace ZD
21. předpisy upravující vlastnické užívací vztahy k půdě a jinému zemědělskému majetku (občanský zákoník aj.)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Zemědělské právo je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Student si u ústní zkoušky losuje 2 otázky.
4. Konání zkoušky není podmíněno účastí na přednáškách.
5. Zkoušku může student opakovat dvakrát (tři pokusy celkově).
6. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Funkce zemědělství, příčiny a cíle právní úpravy právních vztahů v zemědělství a lesním hospodářství.
    2. Prameny zemědělského práva v ČR.
    3. Vlastnické a užívací vztahy k půdě a jinému zemědělskému a lesnickému majetku.
    4. Subjekty právních vztahů v zemědělství. Institucionální zajištění zemědělství.
    5. Živočišná výroba a veterinární péče.
    6. Ochrana zvířat proti týrání.
    7. Rostlinná výroba a rostlinolékařská péče.
    8. Právní úprava chemizace v zemědělství.
    9. Potravinové právo. Výroba krmiv.
    10. Vinařství.
    11. Chmelařství.
    12. Včelařství.
    13. Myslivost.
    14. Rybářství.
    15. Geneticky modifikované organismy.
    16. Ekologické zemědělství.
    17. Zemědělství v EU a společná zemědělská politika.
    18. Mezinárodněprávní aspekty zemědělství.

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Mezinárodní právo životního prostředí (HOPV0063)

Anotace

Základním cílem obecně povinně volitelného předmětu Mezinárodní právo životního prostředí je uvést studenty Právnické fakulty UK do postavení a významu předmětu v rámci práva životního prostředí. Zaměřením se jedná se o znalostní předmět s multioborovým přesahem, který obsahuje nutná základní východiska věcného rázu a kombinuje je s přístupem právním, zejména v oblasti veřejnoprávní regulace.

Mezinárodní právo životního prostředí je relativně novým a moderním úsekem, jak na jedné straně mezinárodního práva veřejného, tak na straně druhé i práva životního prostředí. Vyvinulo se v průběhu posledních zhruba padesáti let. Od počátku 70. let minulého století se stalo postupně základem pro rozvoj práva životního prostředí i na regionální a národní úrovni a je stále jedním z nejdynamičtěji se rozvíjejících úseků práva životního prostředí, který je charakterizován vznikem nových úprav řešení globálních a regionálních problémů životního prostředí, a to zejména v podobě mezinárodních úmluv. Mezinárodní právo životního prostředí je typicky mezioborovou disciplínou, a to jak ve smyslu věd a oborů právních, tak i pokud jde o jiné vědecké disciplíny (biologické, technické a společenskovědní).

Studenti budou seznámeni se základními pojmy, principy, subjekty a prameny mezinárodního práva životního prostředí. Osvojí si metody kontroly, řešení sporů a odpovědnost v této oblasti a účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí. Získají znalosti o právní úpravě mezinárodní ochrany klimatu, adaptace na klimatické změny, ochranu ozónové vrstvy Země, ochranu ovzduší, Antarktidy, přírody a krajiny, rostlinstva a živočišstva, půdy a lesa, vody, moře a oceánů, i oblasti mořského dna. Rovněž se zaměří v průběhu výuky na vybrané zdroje ohrožování životního prostředí, zejména na problematiku přeshraničního nakládání s odpady a chemickými látkami. Absolventi předmětu se budou umět orientovat v problematice mezinárodní ochrany životního prostředí, budou znát základní pojmy, prameny, instituty a nástroje této pro právo životního prostředí klíčové problematiky.

Pro zapsání předmětu Mezinárodní právo životního prostředí je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Předmět Mezinárodní právo životního prostředí je vyučován formou přednášek a zahrnuje tato témata:

- Vznik mezinárodního práva životního prostředí, pojem, předmět a systém mezinárodního práva životního prostředí.
- Subjekty, prameny a principy mezinárodního práva životního prostředí.
- Kontrola v mezinárodním právu životního prostředí.
- Mezinárodní odpovědnost v ochraně životního prostředí.
- Řešení sporů v mezinárodních vztazích při ochraně životního prostředí.
- Práva veřejnosti podle Aarhusské úmluvy.
- Klimatické změny, ochrana ovzduší a globální atmosféry pohledem práva.
- Ochrana přírody, krajiny a biodiverzity v mezinárodních smlouvách.
- Ochrana fauny a flory v mezinárodních smlouvách.
- Ochrana lesa a půdy v mezinárodním právu životního prostředí.
- Ochrana před zdroji ohrožení životního prostředí v mezinárodním právu (přeshraniční nakládání s odpady a chemickými látkami)
- Ochrana životního prostředí Antarktidy.
- Ochrana moře, oblasti mořského dna a mořských živých zdrojů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šturma, P. – Damohorský, M. – Ondřej, J. – Smolek, M. - Zástěrová, J.: Mezinárodní právo životního prostředí - 1. díl – Obecná část, IFEC, Praha 2004 (dotisk 2008)
2. Damohorský, M. - Šturma, P. – Ondřej, J. – Smolek, M., - Stejskal, V. - Zástěrová, J., Žákovská K: Mezinárodní právo životního prostředí - 2. díl – Zvláštní část, IFEC, Praha 2008
3. Stejskal, V. a kol. Mezinárodní právo životního prostředí. Učební pomůcka. - sylabus prezentací a přednášek, PF UK Praha (bude elektronicky distribuováno aktuálním účastníkům kurzu)

Ostatní literatura:

1. Damohorský, M. a kol.: Právo životního prostředí, 3. vydání, C.H. Beck, Praha, 2010
2. Proelß, Alexander (Hrsg.) Internationales Umweltrecht. Verlag De Gruyter Studium, Berlin 2017
3. Sands, P. – Pell, J.: Principles of International Environmental Law, Cambridge University Press 2012.
4. Smolek, M. Implementace a prosazování norem mezinárodního práva a práva ES v oblasti ochrany životního prostředí. AUC Iuridica 1/2005, str. 9-144
5. Stejskal, V. Úvod do právní úpravy ochrany přírody a péče o biologickou rozmanitost. Nakladatelství Linde, Praha 2006.
6. Žákovská, K.: Ochrana mořské biodiverzity v mezinárodním právu, PF UK Praha 2010.
7. Žákovská, K.: La Protection de la Biodiversité Marine en Droit International. PF UK, Praha 2019.

Základní právní předpisy:

1. Deklarace o životním prostředí člověka (Stockholm 1972)

2. Deklarace o životním prostředí a udržitelném rozvoji (UNCED, Rio de Janeiro, 1992)
3. Úmluva EHK OSN o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Aarhusská úmluva 1998)
4. Rámcová úmluva OSN o změnách klimatu (Rio de Janeiro 1992)
5. Úmluva OSN o biodiverzitě (Rio de Janeiro 1992)
6. Pařížská klimatická dohoda (2015)

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Rezoluce Valného shromáždění č. 2997 z 15. 12. 1972) o založení Programu UNEP
2. Úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam zvláště jako biotopy vodního ptactva (Ramsar 1971)
3. Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Paříž, 1972)
4. Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (1973, Washington)
5. Úmluva o ochraně stěhovavých druhů volně žijících živočichů (Bonn, 1979)
6. Úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť (Bern 1979)
7. Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší (Ženeva, 1979)
8. Úmluva OSN o mořském právu (Ženeva 1982)
9. Úmluva o ochraně ozónové vrstvy Země (Vídeň 1985)
10. Úmluva Rady Evropy o civilní odpovědnosti za škody vyplývající z činností nebezpečných pro životní prostředí (Lugano, 1993)
11. Úmluva Rady Evropy o trestněprávní ochraně životního prostředí (ETS 172, Štrasburk, 1998)
12. Smlouva o Antarktidě (Washington, 1959).
13. Protokol o ochraně životního prostředí ke Smlouvě o Antarktidě (Madrid, 1991).
14. Úmluva o proceduře předběžného souhlasu na základě dobré znalosti věci, aplikovatelné na určité chemické výrobky a nebezpečné pesticidy, jež jsou předmětem mezinárodního obchodu (Rotterdam 1998)
15. Úmluva o organických persistentních znečišťujících látkách (POPs) (Stockholm 2001)
16. Evropská úmluva o krajině (Florencie, 2000)
17. Úmluva o ochraně a udržitelném rozvoji Karpat (Kyjev, 2003)
18. Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development (New York 2015)

Základní judikatura

Gabčíkovo-Nagymaros (MSD 1997)

Ostatní judikatura

1. Trail Smelter (1941)
2. Lac Lanoux (1956)
3. Rezoluce Rady bezpečnosti OSN 687(1991) – odpovědnost Iráku za škody v Kuvajtu
4. Herbicide Case (MSD 2008)
5. Whaling Case (MSD 2014)

6. Judikatura ESLP (výběr)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodní právo životního prostředí je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Student si u ústní zkoušky vylosuje dvě otázky z níže uvedeného seznamu.
4. Zkouška je klasifikována zkoušejícím, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. Zkoušku může student opakovat dvakrát (tři pokusy celkově).
6. Konání zkoušky není podmíněno účastí na přednáškách.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Globální a regionální problémy životního prostředí a jejich řešení pomocí mezinárodních úmluv.
    2. Pojem, předmět a systém mezinárodního práva životního prostředí.
    3. Vývoj mezinárodního práva životního prostředí, hlavní konference OSN o životním prostředí.
    4. Subjekty mezinárodního práva životního prostředí.
    5. Prameny mezinárodního práva životního prostředí.
    6. Druhy pravidel a závazků v mezinárodním právu životního prostředí.
    7. Mezinárodní odpovědnost za škody v ochraně životního prostředí.
    8. Civilní odpovědnost provozovatele činností nebezpečných pro životní prostředí.
    9. Odpovědnost státu za mezinárodně protiprávní chování v oblasti ochrany životního prostředí.
    10. Rozhodování mezinárodních soudních a arbitrážních tribunálů v oblasti ochrany životního prostředí.
    11. Kontrola v mezinárodním právu životního prostředí.
    12. Řešení sporů v mezinárodním právu životního prostředí.
    13. Aarhusská úmluva (práva veřejnosti dle úmluvy).
    14. Právní úprava ochrany ovzduší, ochrana ozónové vrstvy a klimatického systému Země.
    15. Ochrana lesa a půdy v mezinárodním právu.
    16. Právní úprava ochrany přírody a krajiny v mezinárodních úmluvách globálního a regionálního charakteru.
    17. Právní úprava ochrany ohrožených druhů rostlinstva a živočišstva, ochrana zvířat v systému Rady Evropy.
    18. Antarktický smluvní systém.
    19. Nakládání s chemickými látkami v mezinárodním právu.
    20. Právní úprava nakládání s odpady v mezinárodním právu.

21. Právní úprava ochrany moří.

doc. JUDr. Vojtěch Stejskal, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Právo životního prostředí Evropské unie (HOPV0064)

Anotace

Právo životního prostředí Evropské unie je obecně povinně volitelný předmět, který navazuje na výuku předmětů povinného základu Evropské právo I a Evropské právo II a velmi úzce souvisí s předměty povinného základu Právo životního prostředí I a Právo životního prostředí II.

Právo životního prostředí je v Evropské unii považováno za samostatný právní obor. V současné době je nejen velmi rozsáhlým souborem environmentálních norem, ale také nejdůležitějším faktorem ovlivňujícím národní legislativu v oblasti práva životního prostředí ve členských státech. Lze se dokonce setkat s diskusemi na téma, zda má v současné době národní zákonodárce ještě vůbec prostor pro formulování vlastních norem práva životního prostředí či zda se tvorba environmentálního práva v členských zemích prakticky zúžila na transpozici evropského práva. V souvislosti s tím se objevuje celá řada problémů. Z tohoto důvodu je potřeba při studiu práva životního prostředí věnovat právu životního prostředí v EU náležitou pozornost, protože bez znalostí těchto souvislostí lze jen stěží pochopit národní legislativu v této oblasti.

Předmět právo životního prostředí Evropské unie je zaměřen na zakotvení ochrany životního prostředí v primárním evropském právu, na vývoj a stav ekologické politiky EU a význam jednotlivých evropských institucí při ochraně životního prostředí. Dále se zabývá právní úpravou základních oblastí ochrany životního prostředí s důrazem na klíčové instituty a judikaturu SD EU.

Pro zapsání předmětu Právo životního prostředí Evropské unie je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Evropské právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo životního prostředí Evropské unie zahrnuje tato témata:

- Prameny práva ŽP, instituce, nástroje ochrany, legislativní proces, vynucování práva, význam judikatury SD EU.
- Ekologická politika EU a její postavení ve vztahu k ostatním unijním politikám.
- Význam, principy a postavení práva EU jako nástroje ekologické politiky.
- Ekologicko-právní odpovědnost v právu EU.
- Právo na informace a účast veřejnosti.
- Posuzování vlivů na životní prostředí.
- Právní úprava ochrany ovzduší a klimatického systému Země.

- Právní úprava ochrany vod.
- Právní úprava odpadového hospodářství.
- Právní úprava ochrany přírody a biodiverzity.
- Posuzování vlivů na soustavu NATURA 2000.
- Právní úprava regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. DAMOHORSKÝ M. a kol.: *Právo životního prostředí.* 3. vydání, C.H.Beck Praha 2010
2. JANS, J.H. – VEDDER, H.H.B.: *European Environmental Law: after Lisbon.* 4. Vydání, Europa Law Publishing, Groningen 2012

Ostatní literatura:

1. TICHÝ, L. - ARNOLD, R. – ZEMÁNEK, J. - KRÁL, R. a DUMBROVSKÝ, T.: *Evropské právo.* 5. přepracované vydání, C.H.Beck Praha 2014
2. VAN CALSTER, G. – REINS, L.: *EU Environmental Law,* Cheltenham: Edward Elgar Publishing, Inc, 2017
3. KRUŽÍKOVÁ E., ADAMOVÁ, E., KOMÁREK, J.: *Právo životního prostředí ES – praktický průvodce*. Nakladatelství Linde Praha 2003.
4. SMOLEK, M., TICHÁ, T.: *Prameny práva životního prostředí*. 1.-3.díl. IFEC Praha 2002 (jen úvodní předmluvy).
5. STEJSKAL, V.: *Úvod do právní úpravy ochrany přírody a biologické rozmanitosti.* Linde Praha, 2006.
6. SMOLEK, M.: *Prosazování práva životního prostředí*. AUCI č.1/2005
7. SAGIT: ÚZ č. 1311 *Evropské právo*

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Smlouva o fungování Evropské unie *(vybraná ustanovení)*
2. Smlouva o Evropské unii *(vybraná ustanovení)*
3. Listina základních práv Evropské unie *(vybraná ustanovení)*
4. Směrnice EP a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/313/EHS
5. Směrnice EP a Rady 2011/92/ES ze dne 13. prosince 2011 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí
6. Směrnice EP a Rady 2010/75/ES ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezování znečištění)
7. Směrnice EP a Rady 2000/60/ES ze den 23. října 2000 ustavující rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky
8. Směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
9. Směrnice EP a Rady 2009/147 ze dne 30. listopadu 2009 o ochraně volně žijících ptáků

10. Směrnice EP a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu
11. Směrnice EP a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu o odpadech a o zrušení některých směrnic
12. Směrnice EP a Rady 2004/35/ES o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Směrnice EP a Rady 2001/42/ES ze dne 27. června 2001 o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí
2. Směrnice EP a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech
3. Směrnice EP a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství
4. Směrnice EP a Rady 2008/99/ES ze dne 19. listopadu 2008 o trestněprávní ochraně životního prostředí
5. Nařízení Rady (ES) 338/97 ze dne 9. prosince 1996 o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo životního prostředí Evropské unie je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška se skládá deseti „multiple_choice“ otázek, z nichž každá je hodnocena jedním bodem a deseti „otevřenými“ otázkami, z nichž každá je hodnocena max. 2 body (0-1-2). Celkem je možné získat 30 bodů.
4. Hodnocení:

   1: 26-30 bodů

   2: 21–25 bodů

   3: 16–20 bodů

   4 (neprospěl): 15 bodů a méně
5. Časová dotace na zkoušku je 60 minut.
6. Konání zkoušky je podmíněno alespoň 70% účastí na přednáškách.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Seznam zkušebních okruhů
   1. Předmět, význam a postavení práva životního prostředí v právu EU včetně vztahu k politikám EU a základním svobodám.
   2. Primární prameny práva EU z hlediska ochrany ŽP.
   3. Cíle, základní principy, podmínky a nástroje ochrany ŽP v právu EU.
   4. Prameny práva ŽP, legislativní proces.
   5. Vynucování práva, význam judikatury SD EU
   6. Orgány EU a organizace a jejich působnost v oblasti práva ŽP.

7. Ekologicko-právní odpovědnost.
8. Právo na informace a přístup veřejnosti do řízení o ŽP.
9. Posuzování vlivů na životní prostředí.
10. Ochrana přírody a biodiverzity.
11. Obchodování s ohroženými druhy živočichů a rostlin.
12. Posuzování vlivů na soustavu NATURA 2000.
13. Ochrana vod.
14. Nakládání s odpady.
15. Nakládání s vybranými výrobky
16. Ochrana ovzduší a klimatického systému Země.

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Horní, energetické a atomové právo (HOPV0065)

Anotace

Horní, energetické a atomové právo je obecně povinně volitelným předmětem, který v sobě kombinuje tradiční i relativně novou materii práva horního, doplněného o právo energetického a taktéž související právní úpravy mírového využívání jaderné energie, tzv. práva atomového. Vše uvedené v kontextu sociálních, ekologických, ale též souvisejících ekonomických aspektů. Část výuky může být zajišťována i prostřednictvím expertů z praxe.

Cílem předmětu je, aby jeho absolvent získal základní přehled o věcné i právní části problematiky, dokázal analyzovat a pracovat se související právní úpravou jednotlivých částí materie předmětu, (jak na úrovni mezinárodní a evropské, tak i české) a na základě získaných znalostí být připraven je aplikovat v praxi.

Zaměřením se jedná se o znalostní předmět s multioborovým přesahem, který reflektuje nutná základní východiska věcného rázu s přístupem právním, kdy se v sobě mísí obory soukromoprávní a veřejnoprávní, zejména v částech práva životního prostředí, práva evropského, práva obchodního, práva občanského, trestního práva a mezinárodního práva veřejného. Přestože pro úspěšné absolvování předmětu není znalost uvedených souvisejících oborů nutná, základní orientace alespoň v některých z nich, je vhodná a vítaná. Vzhledem k rychlému vývoji zejména v energetickém právu je vysoce doporučeno, aby studenti bezproblémově zvládali práci s cizojazyčnými zdroji, nejčastěji v anglickém jazyce.

Pro zapsání předmětu Horní, energetické a atomové právo je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předměty Občanské právo hmotné I a Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Horní, energetické a atomové právo zahrnuje tato témata:

- Úvod do hornictví a horního práva.
- Základy českého geologického práva.
- Základy českého horního práva.
- Hornictví a energetika ve vztahu k ochraně životního prostředí.
- Energetické právo na úrovni EU a v mezinárodním kontextu.
- Mírové využití atomové energie a jeho právní aspekty.
- Minulost, přítomnost a budoucnost české a evropské energetiky z praktického pohledu

- Aktuální otázky a soudní praxe v energetickém právu v ČR

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Damohorský, M. a kol.: Horní, energetické a atomové právo. Učební pomůcka – sylabus prezentací a přednášek, PF UK Praha (bude elektronicky distribuováno aktuálním účastníkům kurzu)

Zdroje – internetové stránky:

1. www.ec.europa.eu
2. www.iaea.org
3. www.irena.org
4. www.iea.org
5. www.mpo.cz
6. www.mzp.cz
7. www.eru.cz
8. www.sujb.cz
9. www.cbusbs.cz
10. www.geofond.cz
11. www.obnovitelne.cz
12. www.oenergetice.cz
13. www.atominfo.cz
14. www.energetika.cz
15. www.worldenergy.org
16. www.nea.org
17. IEA – world energy outlook (doplnit rok za který jsou hledaná data)

Ostatní literatura a zdroje:

1. Dvořák, L.: Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí s komentářem, 2. vydání, Wolter Kluwer Praha 2016
2. Eichlerová K, Jasenský M.: Energetický zákon s komentářem, Wolter Kluwer, Praha 2016
3. Makarius, R.: České horní právo – I. díl, Montanex, Ostrava 1999
4. Makarius, R. – Luks, J.: Horní právo – Stanoviska, Montanex, Ostrava 1999
5. Vícha, O.: Základy horního a energetického práva. Wolters Kluwer. 2015.
6. Vícha, O.: Zákon o geologických pracích – komentář, Wolter Kluwer, Praha 2020

Základní právní předpisy:

1. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod
3. Zákon č. 44/1988 Sb., horní zákon
4. Zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě

5. Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracech
6. Zákon č. 458/2000 Sb., energetický zákon
7. Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie
8. Zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií
9. Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon (nový)
10. Zákon č. 18/1997 Sb., atomový zákon (starý)
11. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
2. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
3. Smlouva o fungování Evropské unie
4. Dokument „Čistá energie pro všechny Evropany“
5. Soubor opatření „Zelená dohoda pro Evropu“

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Horní, energetické a atomové právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Kolokvium je písemné a má podobu závěrečné práce (testu) složené ze 7 otázek.
4. Otázky mohou být testové (počet správných možností bude vždy uveden), otevřené, či rozepisovací.
5. Za každou otázku lze získat maximálně 2 body (hodnoceno po půlbodech) s tím, že minimální počet bodů pro úspěšné zakončení je 8.
6. Při vypracovávání závěrečné práce není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
7. Každý student má maximálně dva opravné termíny testu (celkově tři pokusy).
8. Časový limit je 60 minut.
9. Při hodnocení se klade důraz na správnost a preciznost odpovědí, prokázání schopnosti nalézt alespoň částečné řešení a kulturu a čitelnost písemného projevu.

prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Mořské a vodní právo (HOPV0066)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Mořské a vodní právo, určený studentům 2. až 5. ročníku Právnické fakulty UK, se zaměřuje na právní úpravu ochrany a využívání vod jako jedné z nejvýznamnějších složek životního prostředí, a to jak sladkých, tak slaných (mořských), napříč všemi úrovněmi právní úpravy, od mezinárodní, přes evropskou unijní až po českou vnitrostátní. Pozornost je věnována i možným negativním účinkům vod (povodně, záplavy, sucha), souvislostem mezi ochranou vod a ochranou jiných složek životního prostředí (ovzduší, půdy, lesa, přírody a krajiny) a významu vod v rámci adaptace na klimatické změny. Přednášející též průběžně upozorňují na aktuální otázky mořského a vodního práva, jak na nadnárodní úrovni, tak v České republice.

S ohledem na specifický charakter sladkých a slaných vod a rozdíly v relevantní právní úpravě se po úvodní obecné přednášce výklad zaměřuje na obě tyto kategorie vod samostatně. Výklad je následně doplněn průřezovými tématy znečišťování vod plasty, ochrany vod v rámci ochrany jiných složek životního prostředí a významu vod v rámci adaptace na klimatické změny.

Po absolvování předmětu student bude rozumět věcné souvislosti ochrany vod (výskyt vody na planetě a vodní cyklus, význam vod a zdroje jejich ohrožení, specifické charakteristiky sladkých a slaných vod), orientovat se v základní terminologii a relevantních pramenech práva a rozumět nástrojům, které jsou uplatňovány za účelem ochrany vod a jejich udržitelného a spravedlivého využívání. Vedle toho dokáže pojmenovat společné rysy a rozdíly v právní úpravě týkající se sladkých a slaných vod, bude znát nejvýznamnější rozhodnutí soudních a kvazisoudních orgánů související s vodami a dokáže v jejich světle interpretovat platnou právní úpravu.

Pro zapsání předmětu Mořské a vodní právo je vhodné, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mořské a vodní právo zahrnuje tato témata:

- Věcné a právní souvislosti ochrany a využívání vod, specifika sladkých a slaných vod.
- Právní režim oceánů.
- Využívání oceánů k plavbě a otázky související.
- Ochrana moří před znečišťováním.

- Právní režim sladkých vod.
- Využívání sladkých vod a otázky související.
- Ochrana sladkých vod před znečišťováním.
- Ochrana před negativními účinky vod.
- Problém znečišťování vod plasty a možnosti jeho řešení.
- Ochrana vod v rámci ochrany jiných složek životního prostředí.
- Význam vod v rámci adaptace na klimatické změny.

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. DAMOHORSKÝ, Milan a kol. Právo životního prostředí. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010.
2. ŠTURMA, Pavel, Milan DAMOHORSKÝ, Jan ONDŘEJ, Martin SMOLEK, Jana ZÁSTĚROVÁ. Mezinárodní právo životního prostředí – 1. část (obecná). Beroun: Nakladatelství Eva Rozkotová – IFEC, 2004 (dotisk 2008).
3. DAMOHORSKÝ, Milan, Pavel ŠTURMA, Jan ONDŘEJ, Jana ZÁSTĚROVÁ, Martin SMOLEK, Michal SOBOTKA, Vojtěch STEJSKAL, Karolina ŽÁKOVSKÁ. Mezinárodní právo životního prostředí – 2. část (zvláštní). Beroun: Nakladatelství Eva Rozkotová – IFEC, 2008.
4. ROTHWELL, Donald, Alex Oude ELFERINK, Karen SCOTT, Tim STEPHENS (eds.). The Oxford Handbook of the Law of the Sea. Oxford University Press, 2015.
5. ŽÁKOVSKÁ, Karolina. Ochrana mořské biodiverzity v mezinárodním právu. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
6. BIRNIE, Patricia, Alan BOYLE, Catherine REDGWELL. International Law and the Environment. Oxford University Press, 2009.
7. GRIFFEL, Alain, Heribert RAUSCH, Milan DAMOHORSKÝ, Vojtěch STEJSKAL (eds.). Wasser und Recht. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta, 2010.
8. PRŮCHOVÁ, Ivana, Jakub HANÁK a kol. Voda v právních vztazích. Brno: MUNI Press, 2014.
9. HORÁČEK, Zdeněk, Miroslav KRÁL, Zdeněk STRNAD, Veronika VYTEJČKOVÁ. Vodní zákon s komentářem. 3. vydání. Praha: Sondy, 2015.
10. STRNAD, Zdeněk a kol. Vodní právo. 2. vydání. Vodňany: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Fakulta rybářství a ochrany vod, 2015.
11. DAMOHORSKÝ, Milan, Martina FRANKOVÁ, Michal SOBOTKA (eds.). Půda, voda a krajina. Adaptace na klimatické změny z pohledu práva. Beroun: Nakladatelství Eva Rozkotová, 2017.
12. ŽÁKOVSKÁ, K.: La Protection de la Biodiversité Marine en Droit International. PF UK, Praha 2019.

Základní právní předpisy:

1. Úmluva OSN o mořském právu (*United Nations Convention on the Law of the Sea*, 1982).
2. Úmluva OSN o využívání mezinárodních vodních toků k neplavebním účelům (*Convention on the Law of the Non-navigational Uses of International Watercourses*, 1997).
3. Úmluva o ochraně a užívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer (*Convention on the Protection and Use of Transboundary Watercourses and International Lakes*, 1992).
4. Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe (1990).

5. Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním (1996).
6. Úmluva o spolupráci na ochraně a udržitelném využívání Dunaje (*Convention on Co-operation for the Protection and Sustainable Use of the River Danube*, 1994).
7. Vybrané úmluvy k ochraně moří před znečišťováním přijaté na půdě Mezinárodní námořní organizace (*International Maritime Organization*) a tzv. regionálních moří (budou upřesněny během výkladu).
8. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky (tzv. rámcová směrnice o vodách).
9. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu.
10. Směrnice Rady 98/83/ES ze dne 3. listopadu 1998 o jakosti vody určené k lidské spotřebě.
11. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS.
12. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/105/ES ze dne 16. prosince 2008 o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES.
13. Směrnice Rady ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod.
14. Směrnice Rady ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů.
15. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o zvládání a vyhodnocování povodňových rizik.
16. Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách.
17. Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu.
18. Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích.
19. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mořské a vodní právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia získá student 3 kredity.
3. Kolokvium má formu písemného testu. Test obsahuje celkem 20 otázek, z nichž 10 jsou tzv. „multiple-choice“ otázky (výběr odpovědi z několika nabídnutých možností, vždy pouze jedna odpověď správně) a 10 jsou otevřené otázky (student sám formuluje odpověď).
4. Za správnou odpověď na „multiple-choice“ otázku získá student 1 bod, za správnou či částečně správnou odpověď na otevřenou otázku je možné získat 0,5, 1, 1,5 či 2 body. Celkem je tedy možné získat maximálně 30 bodů, pro splnění testu (hodnocení „prospěl“) je třeba získat alespoň 18 bodů (60 %).
5. Podmínkou připuštění k testu je alespoň 60% účast na výuce. Nedostatek účasti lze nahradit odevzdáním seminární práce (na téma předem schválené garantem předmětu, v rozsahu min. 10 normostran).
6. Časový limit testu je 60 minut.

7. Během testu mohou studenti používat garantem určené předpisy z předpisů uvedených výše jako základní právní předpisy.
8. Student má na písemný test 2 opravné termíny.

JUDr. Karolina Žákovská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Církevní právo (HOPV0068)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Církevní právo uvozuje výklad o právním řádu, kterým se řídí církve, významná část společnosti ve státě.

Na předmět Církevní právo navazují další čtyři předměty tvořící spolu s předmětem SVOČ: Církevní právo modul povinně volitelných předmětů Církevní právo (Právní dějiny církví, Manželské a procesní právo církevní, Správní a majetkové právo církevní, Konfesní právo).

Církevní právo se zabývá právním řádem církví, které ho vytvářejí na základě ústavního principu autonomie církví, aby upravily způsob svého řízení a právní vztahy mezi svými členy a institucemi. Církevní právo stručně uvádí i do českého konfesního práva, tj. oboru zabývajícího se zákonným i smluvním zabezpečením náboženské svobody jednotlivců a jejich sdružení k výkonu církevní činnosti v oblasti náboženské, charitativní, výchovné, zdravotnické, kulturní, v armádě a ve vězeňství.

Církevní právo je předmětem propedeutickým, vykládajícím vznik a vývoj právních norem a právních pojmů realizovaných v jednotlivých odvětvích českého práva, zejména práva veřejného. Současně je ale výkladem platného právního řádu církví, který prochází proměnami do dnešního dne.

Církevní právo ve své první části vysvětluje obecné normy církevního práva kanonického v katolické církvi, zejména legislativní tvorbu práva, akty výkonné moci (dekrety, příkazy a reskripty), uvolnění ze závazků zákona (privilegia, dispenze), obsazení a uprázdnění církevního úřadu, pravomoc a její delegaci, právní jednání, postavení fyzických a právnických osob, příbuzenství, preskripci a počítání času.

Ve své druhé části se zabývá ústavním právem katolické církve latinské i katolických církví východních, Českobratrské církve evangelické, Církve československé husitské, Církve bratrské, Jednoty bratrské, pravoslavných církví, a několika dalších církví a náboženských společností působících na území České republiky. Popisuje jejich vazbu na zahraniční součásti nebo vedení. Zvláštní pozornost věnuje povinnostem a právům jejich členů a řeholnímu právu katolickému a pravoslavnému.

Ve své třetí části popisuje magisteriální právo katolické církve, tj. právní úpravu sdělování její nauky a stupňů její závaznosti, působení v misiích, školách a sdělovacích prostředcích.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni se orientovat v církevních předpisech i státních předpisech týkajících se církví. V právní praxi snadněji rozpoznají podstatné vlastnosti těch stran

ve správním i soudním řízení, které jsou církevními subjekty (personálními nebo věcnými složkami církví s právní subjektivitou nebo vnitrocírkevními spolky). Pro ty, kdo se stanou právními zástupci jakékoli církevní nebo církvemi řízené instituce, jsou informace z oboru církevního práva zcela nepostradatelnými. Studenti se naučí sepisovat listiny potřebné jak v právních vztazích uvnitř církví, tak ve světské oblasti ve vztahu k církevním subjektům. Student bude připraven pochopit zvláštnosti i méně známých náboženských společenství včetně těch, jejichž příchod s imigrací lze předpokládat.

Pro zapsání předmětu Církevní právo není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Církevní právo zahrnuje tato témata:

- obecné normy kanonického práva
- prameny práva a ústavní právo všech početnějších církví působících v ČR a jejich struktura
- členství v církvích a vnitrocírkevní spolčovací právo
- řeholní právo
- právní úprava předávání nauky v církvích (magisteriální právo)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Církevní právo. Praha: Leges, 2016, s. 15, 23-41, 44-211, 371-379. ISBN 978-80-7502-192-2.

Ostatní literatura:

1. BOHÁČ, Zdeněk. Atlas církevních dějin českých zemí 1918-1999. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. ISBN 80-7192-405-9.
2. HRDINA, Ignác Antonín a SZABO, Miloš. Teorie kanonického práva. Praha: Karolinum, 2018. ISBN 978-80-246-3919-2.
3. TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Konfesní právo. Praha: Leges. 2015. s. 131-172. ISBN 978-80-7502-118-2.
4. TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Slovník církevního práva. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3614-3.
5. Kompendium Katechismu katolické církve, vyd. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří, 2006, 209 s., ISBN 978-80-7195-079-0

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Církevní právo je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Při zkoušce si student vytáhne 2 otázky a má 10–15 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

5. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):

   1. Církev a náboženská společnost, církevní právo a kanonické právo, kánon, právo subjektivní a objektivní. Právní normy a sankce v církevním právu.

      Etymologie termínu církev (církve). Co je náboženská společnost? Shoda a rozdíly mezi církevním a kanonickým právem dnes a dříve. Etymologie termínu kánon. Rozdíl práva objektivního a subjektivního. Tři složky právní normy. Imperfektní právní normy. Čím se liší sankce v církevním právu od sankcí ve světském právu?

   2. Vztah práva církevního a konfesního. Autonomie náboženských společenství.

      Co je to konfese? Co je předmětem českého i cizího konfesního práva jako zvláštního odvětví světského práva? Co opravňuje církve vytvářet nezávisle na jiných subjektech vlastní právní řád (autonomie církví)? Co dodává církevní právo konfesnímu právu?

   3. Definice katolické církve a dělení jejího objektivního práva.

      Katolická církev jako společenství katolických křesťanů s papežem a katolickými biskupy. Apoštolská posloupnost. Dělení katolického církevního práva podle základu, původce, formy a okruhu působnosti. Církev latinská. Katolické církve východní sui iuris (příklady).

   4. Prameny práva katolické církve. Corpus Iuris Canonici, CIC/1917 a CIC/1983 a CCEO.

      Šest sbírek předpisů tvořících Corpus Iuris Canonici (1582–1918). Které byly soukromé a které veřejné (výlučné a nevýlučné). Vydání a uspořádání Kodexů kanonického práva z let 1917 a 1983. Co je CCEO.

   5. Úvodní kánony k CIC/1983.

      Pojednejte o šesti skupinách předpisů, které Kodex ponechává platnosti: 1. dosavadní liturgické předpisy, 2. konkordáty, 3. iura quesita, 4. privilegia, 5. právní obyčeje. Obecná derogační klauzule.

   6. Církevní zákony. Zákonodárci, adresáti, výklad zákona. Názvy papežských zákonů. Leges canonizatae.

      Zákony celocírkevní a partikulární. Zákonodárci. Deklarace božského práva. Ustanovení ryze církevního práva. Promulgace. Abrogace, derogace a obrogace. „Semel catholicus“. Tři typy výkladu. Apoštolská konstituce, motu proprio. Bula, breve. Recepce některých ustanovení světského práva do práva církevního.

   7. Obecné dekrety. Normativní právní akty jiné než zákon a obecný dekret. Právní obyčeje.

      Vztah obecných dekretů k zákonům. Kdo může být jejich zákonodárcem. Obecné výkonné dekrety, stanovy, řády. Problém instrukcí. Právní obyčeje secundum legem, praeter legem, contra legem. Obyčejotvorné společenství. Obyčeje třicetileté, stoleté, od nepaměti.

   8. Privilegia a dispenze.

      Rozdíl mezi oběma typy uvolnění ze závazků právního řádu. Dělení privilegií, jejich nabytí a zánik. Co je dispenz a kdo ji uděluje.

   9. Správní akty. Kanonická umírněnost. Epikie.

      Co jsou individuální dekret a příkaz a čím se od sebe liší. Reskript na žádost adresáta (či třetí osoby) nebo z vlastního podnětu. Subrepce a obrepce. Proč se užívá kanonická umírněnost a co patří k jejím projevům; zvláště co je užití principu supplet Ecclesia (církev doplní). Co je epikie. Její odlišnost od kanonické umírněnosti.

10. Fyzické osoby. Způsobilost k právům a k právnímu jednání. Místní příslušnost. Příbuzenství. Příslušnost k církvi sui iuris.

    Jak v církvi jedinec nabývá způsobilosti být nositelem práv. Dítě, amentní, nezletilý, zletilý. Farní a diecézní domicil. Čím se ve vztahu k farnosti nebo diecézi liší její obyvatel nebo příchozí. Kdo je bezdomý. Pokrevní a adoptivní příbuzenství a švagrovství v přímé a boční linii, jejich stupně. Příslušnost k jedné katolické církvi sui iuris a přechod do druhé.

11. Právnické osoby.

    Soubory jednotlivců a soubory věcí. Veřejné a soukromé právnické osoby. Jejich vznik a zánik. Příklady právnických osob katolické církve na území České republiky.

12. Právní jednání. Souhlas nebo rada kolegia.

    Definice právního jednání uvnitř katolické církve. Presumpce platnosti právního jednání. Neplatnost právního jednání na základě vnějšího násilí, bázně, podvodu, omylu, nevědomosti. Vázanost platnosti jednání představeného na souhlasu nebo radě právním předpisem stanoveného kolegia. Rozdílné důsledky nesplnění povinnosti souhlasu nebo rady kolegia.

13. Moc řídící a její typy. Ordinář.

    Moc ze svěcení a moc řídící. Moc řídící řádná (vlastní a zástupná). Moc řídící delegovaná. Moc zákonodárná, výkonná a soudní, její koncentrace a oddělení. Definice ordináře. Příklady ordinářů.

14. Církevní úřad, jeho obsazení a uprázdnění. Preskripce a počítání času.

    Co je v církevním právu církevní úřad. Obsazení volným udělením, vázaným udělením, volbou bez potvrzení. Kdy dochází k uprázdnění. Rozlište dovršení věkové hranice a zřeknutí se úřadu po dosažení zákonem stanovené věkové hranice přijaté představeným. Preskripce jako promlčení a vydržení práva. Čas souvislý a započitatelný.

15. Povinnosti a práva všech věřících (christifideles).

    Co je zachovávat stálé společenství s církví, žít svatě, intimovat pastýřům své duchovní potřeby, nedotknutelnost dobré pověsti, domáhat se práv (včetně soudního procesu), přispívat na potřeby církve, usilovat o sociální spravedlnost, případně i jiné povinnosti a práva.

16. Povinnosti a práva laiků. Služby laiků v církvi.

    Co je ovlivňovat a v duchu Evangelia zdokonalovat pozemský řád, výchova svých dětí podle učení církve, právo na teologické studium, možnost získat kanonickou misi k výuce, povinnost nepředkládat v otázkách, kdy jsou přípustná různá mínění, své stanovisko jako nauku církve, případně i jiné povinnosti a práva. Služby členstvím v radách na různých úrovních, účastí na výuce a na činnosti církevních soudů.

17. Povinnosti a práva kleriků. Formace kleriků. Inkardinace a exkardinace.

    Co je prokazovat úctu papeži a ordináři, modlit se bohoslužbu hodin, účastnit se exercicií, pokračovat ve studiu teologie, zachovávat celibát, nepřijímat veřejné úřady, nespravovat majetek laiků, neúčastnit se života politických stran a vedení odborů, nenastupovat dobrovolně vojenskou službu, případně i jiné povinnosti a práva. Konvikty, semináře. Vázanost na diecézi nebo společenství evangelních rad.

18. Církevní sdružení, bratrstva a třetí řády.

    Uveďte příklady kanonicky uznaných účelů, k nimž se uvnitř církve podle práva sdružují laici i klerici. Sodál, sodálka. Sdružení veřejná a soukromá. S právní subjektivitou i bez ní.

Vznik a zánik. Stanovy. Novodobá hnutí: fokoláre, charismatická obnova. Uveďte další. Terciáři řeholních institutů.

19. Papež. Apoštolský stolec. Stát Vatikánského Města.

    Vlastnosti papežova primátu, papežův plný titul, zahájení a ukončení funkce. Co je Apoštolský stolec. Jeho subjektivita v právu církevním a v právu mezinárodním. Čím se liší od Státu Vatikánského Města.

20. Kolegium biskupů. Ekumenický koncil a synod biskupů.

    Co se rozumí pojmem kolegium katolických biskupů. Jak se realizuje jejich kolegialita. Co jsou konzultační řízení a návštěvy ad limina. Co je ekumenický koncil a jaká jsou jeho oprávnění. Co jsou novodobé celocírkevní synody biskupů. Jaké je jejich složení.

21. Kolegium kardinálů, jejich kreace a rozdělení. Stupně kardinálské hodnosti.

    Pojem kardinála. Kdo může být kardinálem jmenován, co je rezervace in pectore. Kardinálové kuriální a extrakuriální. Tři stupně kardinálské hodnosti.

22. Řádné a mimořádné konsistoře kardinálů. Volba papeže.

    Konsistoře jako zasedání kardinálů a jejich úkoly. Úkoly kardinálů tvořících všeobecnou kongregaci a kardinálů-voličů při volbě papeže v konkláve. Volitelnost za papeže a průběh jeho volby.

23. Římská kurie, státní sekretariát a legáti, kongregace, rady a jiná dikasteria. Římské soudy.

    Dikasterium jako pojem. Sekce státního (papežského) sekretariátu, řízení a úloha zastupitelských úřadů Apoštolského stolce. Složení římských kongregací, papežských rad a římských soudních dvorů. Uveďte několik příkladů. Jejich odlišnost od vládních a soudních orgánů Státu Vatikánského Města.

24. Řízení církve na úrovni východních katolických církví sui iuris.

    Pět východních tradic. Rozdíl mezi církvemi patriarchálními, vrchními arcibiskupskými, metropolitními a jinými. Eparchie. Exarcháty patriarchální a apoštolské. Apoštolský exarchát Řeckokatolické církve v ČR.

25. Diecéze/arcidiecéze, apoštolské administratury a ostatní partikulární církve. Osobní prelatury.

    Diecéze a diecézani. Význam diecézního domicilu a kvazidomicilu věřících, inkardinace klerik̊ a smlouvy o jejich působení v jiné diecézi. Pojem arcidiecéze, územního opatství a prelatury, apoštolské prefektury a vikariátu. Čím se osobní prelatury a vojenské ordinariáty liší od územně určených partikulárních církví.

26. Biskupové v partikulárních církvích. Interimní vedení diecéze.

    Obecné vymezení pojmu biskup. Předpoklady pro konsekraci za biskupa. Diecézní biskup, arcibiskup, arcibiskup-metropolita a jejich povinnosti. Druhy titulárních biskupů (arcibiskupů), včetně emeritního. Vedení diecéze v době, když úřadu diecézního biskupa brání (impedit) nějaká překážka (popište jaká), a v době sedisvakance.

27. Církevní provincie a oblasti, biskupské konference, partikulární koncily.

    Zařazení partikulárních církví do církevních provincií. Kdo stojí v čele církevní provincie a jaká jsou jeho oprávnění. Popište složení obou církevních provincií na území českých zemí. Co jsou církevní oblasti a kde se nacházejí. Biskupská konference a její orgány. Pojem koncil. Druhy, svolávání a činnost partikulárních koncilů.

28. Generální vikář, biskupští vikáři, biskupská rada, diecézní kurie, místní soudy.

Vymezení úřadu generálního vikáře a biskupských vikářů. Kdy tvoří biskupskou radu. Co je diecézní kurie a její případný moderátor. Jaké poslání má kancléř, notáři a archiv. Vyjmenujte druhy místních soudů v diecézích.

29. Kněžská rada, sbor konzultorů, diecézní pastorační rada, diecézní rada pro hospodářské záležitosti.

    Jak se po nástupu diecézního biskupa vytváří kněžská rada a jaké může mít podle svého statutu úkoly. Její zánik. Vytvoření sboru konzultorů a jeho poslání v době, kdy je biskupský stolec obsazen, a v době, kdy je uprázdněn. Charakteristika diecézní pastorační rady a rady pro hospodářské záležitosti.

30. Kapituly kanovníků. Diecézní synod.

    Co jsou kapituly kanovníků. Jaké je jejich postavení jako právnických osob. Rozdíl mezi dómskou kapitulou a kolegiátními kapitulami. Kdo jsou podle statutů kapitul jejich dignitáři (probošt, děkan kapituly, kanovník penitenciář, kanovníci). Kdo svolává diecézní synod, z koho se skládá a jaké je jeho poslání.

31. Farnosti a jejich charakteristika, zřízení a zrušení. Farníci. Farnosti osobní, inkorporované, svěřené.

    Farnost jako správní jednotka a právnická osoba. Kdo farnost zřizuje a ruší, jakým aktem a po projednání v jaké radě. Pojem farníka ve vztahu k farnímu domicilu a kvazidomicilu. Odlišnost osobní farnosti od teritoriální. Specifika farností inkorporovaných nebo svěřených řeholním institutům.

32. Farář a ostatní klerici ve farnosti, povinnosti faráře. Pastorační asistenti.

    Jmenování faráře a jeho povinnosti. Ukončení jeho funkce. Kdo je administrátor farnosti a administrátor farnosti excurrendo. Co je farní duchovní správa vykonávaná in solidum. Kdo jsou farní vikáři, jáhnové a pastorační asistenti.

33. Zaměstnanci farnosti, farní rady, farní sdružení, kostely.

    Právní postavení kostelníka a jeho úkoly. Uveďte příklady některých dalších možných zaměstnání ve farnosti. Odlište od nich postavení akolyty a lektora. Ustavení farní rady pastorační a farní rady ekonomické a rozdíly v jejich poslání. Církevní sdružení na farní úrovni. Farní a filiální kostely.

34. Kvazifarnosti, duchovní správy, rektorátní kostely. Okrskové vikariáty.

    Čím se liší kvazifarnost nebo místní duchovní správa od farnosti. Úřad rektora kostela. Postavení okrskových vikariátů (nebo děkanátů v moravské církevní provincii) jako mezistupně mezi diecézí a farnostmi. Jmenování a úkoly okrskového vikáře (děkana) a jeho pomocníků.

35. Prameny řeholního práva. Tři evangelní rady. Tři druhy společenství, která uskutečňují život podle evangelních rad.

    Ustanovení Kodexu kanonického práva a zvláštního řeholního práva, tvořeného stanovami. Čistota, chudoba a poslušnost jako základ stavu zasvěceného života v církvi. Rozdíl mezi řeholními instituty zasvěceného života (řeholními řády, řeholními kongregacemi a jinými instituty), sekulárními instituty zasvěceného života a společnostmi apoštolského života.

36. Formace řeholníků a řeholnic. Řeholní observance.

    Postulanti a postulát. Promotor(ka) pro řeholní povolání. Novicové a noviciát. Novicmistr (novicmistrová). Časné sliby a věčné sliby (popřípadě slavné sliby). Povinnosti řeholníků

co do duchovního života. Observance: hábit, silencium, chórová modlitba, zdrženlivost od masa, klauzura.

37. Řízení řeholních institutů zasvěceného života. Konference vyšších řeholních představených.

    Provinciálský způsob řízení řeholních institutů jako způsob centralizovaný, opatský jako decentralizovaný. Opatství jako útvary sui iuris. Nižší řeholní představení: superior, převor, kvardián. Řeholní kapituly a rady. Kdo jsou vyšší řeholní představení a jejich konference.

38. Řády řeholních kanovníků, rytířské a křižovnické, řády mnišské. Mnišky a voršilky.

    Premonstráti, augustiniánští kanovníci, maltézští rytíři, křižovníci s červenou hvězdou. Benediktini, cisterciáci/trapisté. Klarisky, kapucínky, dominikánské mnišky.

39. Řády mendikantské a řeholních kleriků.

    Dominikáni, trojí františkáni, karmelitáni, augustiniáni a jiní. Jezuité a piaristé.

40. Mužské a ženské řeholní kongregace.

    Redemptoristé, salesiáni. Boromejky, školské sestry sv. Františka, dominikánky, cyrilky.

41. Poklad víry a subjekty učitelské služby církve. Definitivní a autentické magisterium. Hereze, apostaze, schisma.

    Co poklad víry obsahuje. Které tři povinnosti má církev vůči pokladu víry. Kdy působí papež jako subjekt magisteria a kdy nikoliv. Pojem ex cathedra. Papež a kolegium biskupů jako subjekty magisteria. Sensus fidei. Rozdíl závaznosti definitivního a autentického magisteria, dva stupně výměru definitivního magisteria. Definice hereze, apostaze a schismatu.

42. Hlásání Božího slova. Katechetická výuka. Misijní činnost církve.

    Kázání a homilie. Exercicie, rekolekce a svaté misie. Katecheté, kanonická mise, katechismy. Misionáři a katechisté.

43. Katolická výchova. Církevní školy a výuka náboženství. Univerzity zřizované církví. Hromadné sdělovací prostředky. Aprobace knih.

    Kdo má povinnost katolické výchovy. Právo zakládat a řídit církevní školy kteréhokoliv oboru, druhu a stupně. Výuka náboženství na veřejných a soukromých školách. Rozdíl mezi katolickou univerzitou a církevní univerzitou. Využívání hromadných sdělovacích prostředků. Které knihy podléhají aprobaci. Nihil obstat a imprimatur.

44. Ústavní právo Českobratrské církve evangelické. Principy presbyterně-synodního zřízení.

    Církevní zřízení a řády. Farní sbor, seniorátní sbor, povšechný sbor a jejich orgány. Rady pastýřské služby. Princip presbyterní jako vyjádření zvláštního postavení starších v církvi na všech stupních. Princip synodní jako vztah mezi ústředním řízením a samostatností sboru. Postavení kazatelů.

45. Ústavní právo Církve československé husitské.

    Základní rysy proměn církve od jejích počátků v roce 1920 do současnosti. Náboženská obec, diecéze, celá církev a jejich orgány. Svátosti a kněží. Jmenování farářů a duchovních do náboženských obcí.

46. Starobylé východní církve a pravoslavné církve.

    Nestoriáni (Irák, Írán) a monofyzité (koptové, syrští jakobité a arménská apoštolská církev). Autokefální a autonomní pravoslavné církve, uveďte příklady. Pravoslavné církve

řízené patriarchou nebo metropolitou. Zvláštnosti pravoslaví v oblasti celibátu, postavení jáhnů. Pravoslavná církev v českých zemích a na Slovensku.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Dějiny právnického stavu a právnických profesí (HOPV0069)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Dějiny právnického stavu a právnických profesí poskytuje základní informace o historii právnických profesí a o uplatnění osob s právnickým vzděláním jak ve službách státu, tak i dalších povoláních. Stejně tak je věnována pozornost vymezení pojmu "právník" v jednotlivých historických epochách.

Předmět je koncipován jako přehled historie nejrůznějších právnických profesí. Na výuce tohoto průřezového předmětu, zahrnujícího období od antiky do 20. století, se podílí většina členů katedry právních dějin.

Věnován je tedy otázkám uplatnění a postavení osob s právnickým vzděláním ve veřejné i soukromé sféře.

Pro zapsání předmětu Dějiny právnického stavu a právnických profesí není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Dějiny právnického stavu a právnických profesí je pozornost věnována těmto tématům: Klíčovým problémem, který je zde řešen, je vymezení pojmu "právník" v jednotlivých historických epochách.

- Výklady začínají obdobím starověkého Říma, přičemž jsou zde posluchači seznamováni jak s uplatněním římských znalců práva v nejrůznějších úřadech, tak i s činností tehdejších advokátů a jejich vlivem na tvorbu a aplikaci římského práva.
- Následují partie o právnickém stavu počínaje 12. stoletím, věnované především otázkám právnického vzdělání ve středověku v Evropě.
- Dále jsou studenti seznámeni s historií právnických povolání a postavením právníků ve Francii, Anglii, USA a také s právnictvím v nacistickém Německu.
- Druhý blok představují chronologicky řazené výklady o historii právnictví v národních českých dějinách.
- Přednášky proto začínají charakterizováním výuky práva a uplatněním právníků ve středověku, na něž navazují výklady o úřednickém aparátu a jeho byrokratické podobě v habsburském státu v pobělohorském období.
- Další partie jsou pak věnovány právnickým profesím v 19. století a závěr tvoří vylíčení období první republiky.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Vladimír Kindl, Michal Skřejpek. Právnický stav a právnické profese v minulosti. Praha. 2015.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Dějiny právnického stavu a právnických profesí je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá v zodpovězení 6 otevřených otázek.
4. Výsledná známka je dána aritmetickým průměrem hodnocení 6 jednotlivých otázek. Pokud je student hodnocen ze dvou a více otázek "neprospěl", je celková známka rovněž "neprospěl".
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Vladimír Kindl, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Konfesní právo (HOPV0070)

Anotace

Konfesní právo je obecně povinně volitelným předmětem tvořícím spolu s předměty Církevní právo, Právní dějiny církví, Manželské a procesní právo církevní, Správní a majetkové právo církevní a SVOČ: Církevní právo modul povinně volitelných předmětů Církevní právo.

Předmětem oboru Konfesní právo je samostatná a ucelená část platného českého práva, týkající se svobody náboženského vyznání jednotlivců a jimi tvořených náboženských společenství. Za minikodexy českého konfesního práva jsou považovány zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Zabývá se vnitrostátní a mezinárodní úpravou svobody víry a náboženství jednotlivců a náboženských společenství, jejich registrací a evidováním od nich odvozených právnických osob.

Zvláštní pozornost věnuje právní úpravě působení náboženských společenství ve výchovných zařízeních, ozbrojených silách, vězeňství, zdravotnictví, v posttraumatické intervenční péči ve prospěch příslušníků policie a hasičského záchranného sboru i členů jejich rodin, pomoci obětem trestných činů a katastrof, při resocializaci osob po skončení výkonu trestu odnětí svobody a dalších oblastech veřejného života.

Ve své první části se zabývá vztahem konfesního práva k jiným oborům sekulárního práva a k právu církevnímu, které napomáhá konfesnímu právu definovat některé pojmy světskému právu neznámé. V tomto směru vyniká blízký vztah konfesního práva k právu ústavnímu a k právu správnímu.

Součástí výuky českého konfesního práva je pojednání o zajištění individuální i kolektivní svobody vyznání v předpisech českého státu. Patří sem dřívější správní řízení o uznání církví státem i soudobé správní řízení o jejich registraci. Pozornost se věnuje právnímu postavení jednotlivých církví a náboženských společností, svazů církví, orgánů státní kultové správy a Náboženské matice.

V další části se předmět zabývá otázkou zajištění majetkových práv církví, evidence církevních právnických osob, modelů financování církevních institucí a jeho současného stavu v ČR.

V záležitostech školské správy se probírá právní postavení církevního školství všech stupňů, náboženské výchovy ve všech školách a teologického školství.

V záležitostech zajištění náboženské svobody a přítomnosti církví ve speciálních veřejných zařízeních se pojednává zvláště o právním zajištění duchovní služby v armádě, ve věznicích,

v sociálních a zdravotních ústavech, jakož i o právním postavení církevních sociálních ústavů a nemocnic.

Jedna kapitola je věnována pracovněprávnímu a sociálněprávnímu postavení osob ve služebním poměru k církvím a řeholníkům. Další kapitoly pojednávají o trestněprávní ochraně svobody víry a náboženství a zpovědního tajemství, o právním zajištění svobody informací ve sdělovacích prostředcích ve věcech náboženského vyznání, o alternativní formě uzavírání manželství. V kapitole o náboženské svobodě rodičů a dětí je pojednána otázka výchovy a církevní příslušnost dětí.

V závěru se probírá přehled nejvýznamnějších zahraničních konfesněprávních úprav a konkordátní právo všech středoevropských zemí.

Studenti získávají vhled do právních vztahů na území České republiky, v nichž je obsažen prvek týkající se náboženského vyznání. O některých právních vztazích jsou informováni i v jiných oborech platného práva, avšak v konfesním právu je výklad podán obvykle podrobněji a v komplexních souvislostech. Pokud jde o jádro předmětu Konfesního práva, jsou informace získané v tomto předmětu pro studenty jediné a jedinečné. Absolvováním předmětu Konfesní právo umožňuje, aby jejich znalost českého práva byla kompletní. Předmět umožňuje, aby studenti také v právních záležitostech s náboženským prvkem byli schopni vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat právní normy, soudní rozhodnutí a další informace potřebné pro řešení právních problémů a vhodně právně argumentovat.

Pro zapsání předmětu Konfesní právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Církevní právo, není to však podmínkou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Konfesní právo zahrnuje tato témata:

- prameny českého konfesního práva, individuální, kolektivní, organizační a kontraktační náboženská svoboda,
- právní postavení, vnitřní organizace a registrace náboženských společenství,
- evidování právnických osob odvozených od náboženských společenství,
- náboženství a výchova
- náboženství a ozbrojené síly, vězeňství a posttraumatická péče o příslušníky policie a hasičského záchranného sboru,
- náboženství, zdravotní a sociální péče, charity a diakonie, náboženství a pracovní právo,
- alternativní forma uzavření sňatku, uplatňování náboženské svobody dětí,
- náboženství, trestní proces, civilní proces a správní řízení, zpovědní tajemství,
- náboženství a péče o azylanty a imigranty,
- náboženství, pohřebnictví a hřbitovní právo,
- financování náboženských společenství,
- náboženství, kultura a sdělovací prostředky, ochrana církevních památek,
- přehled konfesního práva v dalších státech Evropy a Ameriky a v českých dějinách

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Konfesní právo. Praha: Leges. 2015.

Ostatní literatura:

1. JÄGER, Petr, CHOCHOLÁČ, Aleš. Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi. Komentář. Praha: Wolters Kluwer. 2015.
2. KŘÍŽ, Jakub. Zákon o církvích a náboženských společnostech. Komentář. Praha: C.H.Beck. 2011.
3. TRETERA, Jiří Rajmund, HORÁK, Záboj. Slovník církevního práva. Grada. Praha. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Konfesní právo je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Při zkoušce si student vytáhne 2 otázky a má 10–15 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):
    1. Konfesní právo. Konfese. Autonomie náboženských společenství. Konfesněprávní normy. Konkordátní právo.

       Odlišnost konfesního práva a církevního práva. Různé významy pojmu konfese. Autonomie jako výraz nezávislosti církevního práva na státu. Původ konfesněprávních norem. Vliv mezinárodního společenství na národní systémy konfesního práva, konkordátní právo.
    2. Různá pojmenování náboženských společenství.

       Význam pojmu církev a náboženská společnost. Svoboda volby označení náboženského společenství. Tři příklady označení náboženského společenství. Výraz denominace.
    3. Vztah konfesního práva k právu církevnímu. Postavení konfesního práva v systému právních věd. Jazykové varianty označování konfesního práva.

       Co dodává církevní právo konfesnímu právu. Co je v českém právu vlastní jen konfesnímu právu a se stýká s jinými právními obory světského práva. Označení konfesního práva v angličtině, němčině, francouzštině, polštině a slovenštině.
    4. Typy konfesního státu a nekonfesního státu.

       Konfesní stát. Konfesní stát à rebours. Kvazikonfesní stát. Nekonfesní stát odlukový a kooperační. Tzv. laický stát a rozdíl mezi laicitou a laicismem.
    5. Prameny českého konfesního práva na úrovni ústavněprávních předpisů a mezinárodních smluv.

Zakotvení náboženské svobody v Listině základních práv a svobod. Které mezinárodní smlouvy zavazující Českou republiku se týkají náboženství.

6. Prameny českého konfesního práva na úrovni zákonů a dalších právních předpisů. Dohody mezi státem a náboženskými společenstvími.

   Specializované předpisy českého konfesního práva a příklady jiných právních předpisů obsahujících normy konfesního práva. Vnitrostátní dohody mezi státními orgány a náboženskými společenstvími v oblasti vězeňství, obrany, posttraumatické péče a ve zdravotnictví.

7. Individuální náboženská svoboda.

   Individuální náboženská svoboda obecně. Individuální náboženská svoboda dětí podle úmluvy o právech dítěte a podle konfesního zákona. Právo měnit náboženství nebo víru a zvolit si duchovní nebo řeholní stav.

8. Právo vykonávat náboženskou víru v institucích omezujících volnost pohybu.

   Ozbrojené síly, vězeňství, vlastní zdravotnická zařízení a sociální ústavy náboženských společenství, nenáboženská zdravotnická zařízení, zařízení pro děti a mládež, zařízení pro přechodný pobyt imigrantů a azylantů.

9. Výhrada svědomí. Rituální porážka zvířat. Omezení svobody náboženství a víry.

   Výhrada svědomí v oblasti odmítnutí vojenské služby a ve zdravotnictví. Výjimka ze zákona na ochranu zvířat proti týrání v oblasti rituální porážky. Omezení svobody vyznání zákonem.

10. Kolektivní náboženská svoboda a organizační náboženská svoboda.

    Právo vykonávat své náboženské vyznání společně s jinými. Náboženství a veřejná debata. Právo zřizovat orgány náboženských společenství nezávisle na státních orgánech v oblasti čistě náboženské i v oblastech vyzařování náboženství navenek, zejména v oblasti charitativní, humanitární a obecně vzdělávací.

11. Kontraktační náboženská svoboda.

    Právo uzavírat konkordáty s Apoštolským stolcem a vnitrostátní dohody mezi náboženskými společenstvími a orgány státu nebo jinými veřejnými subjekty. Tradice konkordátů v českých zemích.

12. Právní postavení náboženských společenství v České republice.

    Registrovaná náboženská společenství a od nich odvozené právnické osoby. Registrované svazy náboženských společenství. Tři rejstříky vedené Ministerstvem kultury. Náboženská společenství organizovaná v jiné právní formě a bez právní formy. Státní správa záležitostí týkajících se náboženských společenství.

13. Správní řízení o registraci náboženských společenství a přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv. Správní řízení o registraci svazů náboženských společenství.

    Popište uvedené tři typy řízení. Vysvětlete pojem zvláštní práva a uveďte jejich příklady. Vyjmenujte svazy náboženských společenství registrované v České republice.

14. Právnické osoby odvozené od náboženských společenství, dějinný vývoj a recentní stav.

Církevní právnické osoby v minulosti a dnes. Uveďte jejich příklady. Zavedení výrazu evidovaných právnických osob a jejich dělení novelizací konfesního zákona z roku 2005.

15. Náboženská svoboda jednotlivce a náboženských společenství ve vzdělávacím procesu. Církevní školy a školská zařízení.

    Čtyři oblasti, v nichž se projevuje náboženská svoboda jednotlivce a náboženských společenství ve vzdělávání. Odlišnost církevních škol od škol veřejných a soukromých. Skladba církevních škol. Posun práva zřizovat církevní školy a školská zařízení do tzv. zvláštních práv.

16. Výuka náboženství.

    Ústavněprávní zakotvení výuky náboženství na veřejných školách v České republice. Posun do tzv. zvláštních práv. Přihlašování do náboženství. Kanonická mise učitelů náboženství. Svoboda od vázanosti žáků účastnících se výuky náboženství na náboženské vyznání. Výuka náboženství v církevních a v soukromých školách.

17. Studium teologie na vysokých školách.

    Svoboda náboženských společenství zakládat soukromé vysoké školy. Teologické fakulty jako součásti veřejných univerzit. Základní údaje o pěti teologických fakultách v České republice a studijních oborech na nich vyučovaných. Statuty teologických fakult a kanonická mise. Možnost studia teologie i na dalších fakultách vysokých škol.

18. Náboženství a ozbrojené síly.

    Právo vykonávat náboženskou víru v ozbrojených silách a jeho institucionální zajištění. Vojenští kaplani podle vnitrostátních dohod a rozkazů ministra obrany. Svaz náboženských společenství Vojenská duchovní služba.

19. Náboženství a vězeňství.

    Právo vykonávat náboženskou víru ve vězeňském systému a jeho institucionální zajištění. Vězeňští kaplani. Vězeňská duchovní služba. Zapsaný spolek Vězeňská duchovenská péče.

20. Náboženství a péče o policejní sbor, hasičský záchranný sbor, oběti trestných činů a katastrof.

    Dohody o posttraumatické intervenční péči ve prospěch policie, hasičského záchranného sboru a oběti trestných činů a katastrof od roku 2002. Dohoda s Policií ČR z roku 2019.

21. Náboženství a zdravotnictví.

    Nemocniční kaplani a dobrovolníci. Zajištění náboženské svobody v zdravotnických a sociálních zařízeních. Zákon o zdravotních službách (2011) a Dohoda s Ministerstvem zdravotnictví (2019). Dvě asociace nemocničních kaplanů.

22. Náboženství a pracovní právo.

    Postavení nepastoračních pracovníků. Postavení duchovních a jiných pastoračních pracovníků. Příklady z judikatury českých soudů.

23. Náboženská společenství a forma uzavření sňatku.

Změny formy uzavření sňatku z roku 1950 a 1992. Úprava podle současného občanského zákoníku.

24. Náboženství a právo trestní a přestupkové.

    Trestněprávní ochrana náboženství v trestním zákoníku a zákoně o přestupcích.

25. Ochrana zpovědního tajemství a práva obdobného zpovědnímu tajemství. Náboženství a péče o azylanty a imigranty.

    Úprava zpovědního tajemství podle konfesního zákona, výkon tzv. zvláštního práva. Osvobození od oznamovací povinnosti. Povinnost zachovat náboženskou svobodu azylantů a imigrantů podle ženevské úmluvy z roku 1991, protokolu z roku 1967 a zákona o pobytu cizinců na území ČR.

26. Náboženství, pohřební právo a hřbitovní právo.

    Co je pohřební právo a co je hřbitovní právo a jaká je účast náboženských společenství při jejich výkonu. Veřejná pohřebiště, neveřejná pohřebiště, kolumbária a účast náboženských společenství při smutečních obřadech.

27. Historická tradice financování náboženských společenství v českých zemích.

    Výnos vlastního majetku. Náhrada za sekularizovaný církevní majetek. Náboženská matice. Kongruové příspěvky a dotace. Sbírky, dary a poplatky.

28. Financování náboženských společenství v českých zemích dnes.

    Sbírky a dary. Příspěvky členů náboženských společenství. Výnos vlastního majetku. Dědictví a odkazy. Plnění ze zákona č. 428/2012 Sb.

29. Náboženství a kultura.

    Náboženství a hudba, divadlo, galerie, výstavnictví, muzejnictví, knihovny a archivy.

30. Náboženství a památné budovy. Náboženství a sdělovací prostředky.

    Kostely, kaple, kláštery jako stavební dominanty měst a obcí. Udržování krajinného koloritu. Ochrana památek. Rozhlas a televize, tisk.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Kořeny římského práva (HOPV0071)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kořeny římského práva je věnován otázkám vzniku a vývoje římského soukromého i veřejného práva se zvláštním zaměřením na vztah mezi římským právem a antickými římskými náboženskými představami v počátečním období římských dějin (za království a republiky). Výuka je orientována na práci s původními římskoprávními texty, které jsou rozebírány a vysvětlovány.

Jedná se nadstavbový obecně povinně volitelný předmět určený pro studenty všech ročníků Právnické fakulty UK. Zaměřen je na prohlubování znalostí poskytnutých v předmětech povinného základu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I a Římské právo a základy novodobého práva soukromého II. Pozornost je zaměřena především na otázky spojené se vznikem a mechanismem fungování římského práva v jeho celku, tedy jak práva soukromého, tak i veřejného, přičemž nejvíce času je věnováno prvním fázím vývoje římského práva – období království a republiky s určitými přesahy do císařské doby.

Východiskem jsou výklady o samotném vzniku římského práva, a to ve vztahu k náboženským představám starověkých Římanů včetně důvodů postupné laicizace římského práva. Proto je také zevrubně věnována pozornost římskému náboženství a stejně tak i jednotlivým kněžským sborům. Podrobně je pak rozebírán vztah náboženských norem označovaných jako fas k právu profánnímu (ius), s čímž rovněž úzce souvisí problematika obyčejového práva. Dále je pojednáno o promítání náboženských představ do římského soukromého práva, a to do práva rodinného, obligačního, věcného i procesního. Velká pozornost je věnována také vztahu náboženství k právu veřejnému. Jedná se především o výklady o činnosti lidových shromáždění a římských magistratur i senátu. Posluchači jsou podrobně seznámeni rovněž s problematikou římského trestního práva, která v základním kurzu římského práva absentuje. Po úvodních výkladech o charakteru římského trestního práva, jednotlivých trestných činech, druzích trestů a vývoji římského trestního procesu je i zde pozornost zaměřena na otázky vztahu trestního práva a náboženství. Především jsou v této souvislosti rozebírány následující problémy: sacrilegium (trestný čin proti náboženství), vražda, právní postavení Vestiných kněžek, magie, azyl a další.

Integrální součástí výkladů je práce s římskoprávními prameny. Jednotlivé problémy jsou prezentovány a vysvětlovány na konkrétních příkladech. Používány jsou především tzv. královské zákony (leges regiae), Zákon XII desek, Gaiovy Institutiones, Digesta a císařské konstituce dochované v Theodosiově a Iustinianově Kodexu. Posluchači jsou seznámeni rovněž se základní metodou právní romanistiky – s výkladem (exegezí) právních textů.

Pro zápis předmětu Kořeny římského práva je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Kořeny římského práva je orientována na následující témata:

- Vztah fas a ius
- Římské náboženství a kněží a jejich propojení s římským právem
- Ovlivnění institucí římského státu římským náboženstvím
- Ovlivnění římského soukromého práva římským náboženstvím
- Římské trestní právo a náboženství

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. M. Skřejpek. IUS et RELIGIO. Právo a náboženství ve starověkém Římě. Pelhřimov. 1999.
2. M. Skřejpek. Lex et ius. Aleš Čeněk. Plzeň. 2018.

Ostatní literatura:

1. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách (překl.J.Kincl). PFMU. Brno. 1993.
2. M.Skřejpek. Římské právo v datech. C.H.Beck. Praha. 1997.
3. M. Skřejpek. Poodkryté tváře římského práva. Praha. 2006.
4. Iustiniani institutiones (překl. P. Blaho, M. Skřejpek.). Karolinum. Praha. 2010.
5. Digesta seu pandactae. Tomus I, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P.Baho). Karolinum. Praha. 2015.
6. Digesta seu pandactae. Tomus II, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Černoch, K. Žytková). Karolinum. Praha. 2019.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kořeny římského práva je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška má podobu eseje v trvání 1 hod.
4. Studenti si vybírají ze dvou témat.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy, je však možné používat knihu M. Skřejpek. Lex et ius. Aleš Čeněk. Plzeň. 2018.

prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Manželské a procesní právo církevní (HOPV0072)

Anotace

Manželské a procesní právo církevní je obecně povinně volitelným předmětem, který je spolu s předměty Církevní právo, Právní dějiny církví, Konfesní právo, Správní a majetkové právo církevní a SVOČ: Církevní právo součástí modulu povinně volitelných předmětů Církevní právo.

Ve své první části se předmět zabývá výkladem soudobého manželského kanonického práva v katolické církvi. Nejprve se soustředí na definici manželství v katolickém pojetí, kanonického i nekanonického, svátostného i nesvátostného, dokonaného i nedokonaného. Probírá formu uzavření manželství, místní příslušnost, postavení oddávajícího i svědků, zábrany a překážky manželství, manželský souhlas a jeho nedostatky jako příčiny nulity manželství a zvláštní způsoby uzavření manželství na základě privilegia paulina a petrina. Zabývá se církevním matrikovým právem včetně řízení ne temere a součinností církevního oddávajícího se státními matrikovými orgány. Popisuje zvláštnosti práva východních katolických a pravoslavných církví.

Ve své druhé části vysvětluje právní úpravu dalších svátostí v katolické církvi (křest, biřmování, Eucharistie, smíření, svěcení), svátostin a jejich vztahu k manželství.

Ve své třetí části se zabývá trestními sankcemi v katolické církvi obecně a jednotlivými skutkovými podstatami zvláště.

Ve své čtvrté části vykládá postup ve sporném a trestním řízení před církevními soudy v katolické církvi. Zvláštní pozornost věnuje sporům o nulitu manželství. Na závěr probírá kárné řízení v reformačních církvích.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni reagovat ve své právní praxi na vztah všech, kdo žijí v manželství uzavřeném v katolické církevní formě nebo mají v úmyslu do něho vstoupit, ke skutečnostem, které těmto osobám ukládají kanonické předpisy. Získávají schopnost těmto osobám poskytovat právní rady i v oblasti kanonického práva a se souhlasem církevních orgánů dokonce zastupovat strany před církevními soudy.

Pro zapsání předmětu Manželské a procesní právo církevní je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Církevní právo, není to však podmínkou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Manželské a procesní právo církevní zahrnuje tato témata:

- manželské právo katolické církve,
- srovnání manželského práva církevního katolické církve a českého manželského práva,

- svátosti a ostatní obřady v katolické církvi a jejich právní úprava,
- kanonické předpisy o svěcení duchovních (právo ordinační),
- vnitrocírkevní trestní právo v katolické církvi,
- organizace církevních soudů,
- sporné řízení před katolickými církevními soudy, zejména o nulitu manželství,
- trestní řízení před katolickými církevními soudy,
- kárné řízení v reformačních církvích

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Církevní právo. Praha: Leges, 2016. s. 212-303, 315-364.

Ostatní literatura:

TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Slovník církevního práva. Praha: Grada. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Manželské a procesní právo církevní je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Při zkoušce si student vytáhne 2 otázky a má 10–15 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):

    1. Tři skupiny svátostí. Obecné zásady udílení svátostí. Charakter indelebilis.

       Katolické dělení svátostí na svátosti iniciace, uzdravení a životního stavu a na opakovatelné a neopakovatelné. Proč je křest nazýván bránou svátostí? Kdo v katolické církvi uděluje jednotlivé svátosti a komu? Které svátosti vtiskují příjemci nezrušitelné duchovní znamení?

    2. Křest a biřmování.

       Smysl a právní účinky křtu. Dva způsoby křtu vodou. Křestní formule. Průběh katechumenátu při křtu dospělého, příprava rodičů při křtu dítěte. Křest v případě naléhavé nutnosti. Volba ručitele při katechumenátu, křestního kmotra a případného svědka křtu. Matrika pokřtěných. Smysl biřmování. Udělovatel biřmování. Použití křižma a formule při udělování biřmování. Čím se liší myropomazání od biřmování?

    3. Slavení Eucharistie a mše svatá.

       Význam slova Eucharistie. Dvě způsoby. Co je mše svatá a kdo ji celebruje? Jaké je její liturgické uspořádání? Binace, trinace. Přijímání a podávání Eucharistie při mši a mimo

mši. Kdo Eucharistii podává? Jak často mají katolíci od 14 let povinnost účastnit se mše svaté a přistoupit ke svatému přijímání?

4. Uchovávání a uctívání Eucharistie. Mešní stipendium. Viatikum.

   Svatostánek. Pokleknutí. Výstav Nejsvětější svátosti v monstranci a její adorace. Průvod Božího Těla. Mešní intence a mešní stipendium, povinnost mši odsloužit. Eucharistie podávaná umírajícímu.

5. Svátost smíření a svátost pomazání nemocných.

   Svátost smíření (pokání) a její čtyři ustavující prvky. Jak často mají katolíci povinnost se zpovídat? Místo udělování svátosti smíření a její udělovatel. Zpovědní tajemství, jeho podstata a ochrana kanonickým trestním právem. Charakterizujte odpustky. Význam svátosti pomazání nemocných a její odlišnost od posledního pomazání. Udělovatel svátosti pomazání nemocných, podmínky, za nichž se uděluje a způsob jejího udělení.

6. Svátost svěcení obecně. Stupně a počet svěcení v minulosti a dnes. Ordinandi a udělovatelé svěcení.

   Charakterizujte pojmy svátost svěcení, ordinatio, ordinační právo a klérus. Tonsura, čtyři stupně nižších svěcení a tři stupně vyšších svěcení v minulosti. Charakterizujte biskupství, kněžství a jáhenství v současnosti a způsob udělování svěcení dnes. Odlišnost lektorátu a akolytátu. Udělovatel svěcení ve třech stupních a okolnosti jeho udělení.

7. Předpoklady a překážky svěcení. Laicizace.

   Předpoklady pro svěcení každého ordinanda, kandidáta biskupské konsekrace, kandidáta kněžství, přechodného a trvalého jáhenství. Ohlášky ve farnosti. Uveďte trvalé překážky svěcení a prosté překážky svěcení. Laicizace a její odlišnost od neplatnosti svěcení.

8. Společný základ a odlišnost pojetí manželství v různých právních systémech. Rozdíly mezi českým a kanonickým právem.

   Společný základ světských a náboženských právních systémů manželského práva. Manželství v židovských a křesťanských pospolitostech v minulosti. Různost pojetí manželství od církevní reformace. Změny od diktatury osvícenského absolutismu. Charakterizujte dnešní postavení církevního práva katolického a dalších církví z hlediska právní autonomie a vynutitelnosti. Některé rozdíly mezi českým právem a církevním právem katolické církve.

9. Manželství jako nerozlučitelný svazek. Prameny manželského práva katolické církve.

   Pojem nerozlučitelnosti manželství církevního i necírkevního. CIC/1983, CCEO, novelizace.

10. Kanonickoprávní pojetí smluvního charakteru manželství. Uzavření manželství. Manželství jako životní stav. Knihy oddaných.

    Nedisponovatelnost předmětem manželské smlouvy, výjimka: podmínka do minulosti nebo přítomnosti. Dva významy pojmu manželství: sňatek (svátostný nebo nesvátostný), trvalý stav. Do kterých církevních matrik se údaje o manželství zapisují?

11. Podstatné náležitosti a vlastnosti manželství. Dobra manželství.

Náležitosti: trvalé společenství nupturientů (uveďte, ke kterým cílům). Co je podmínka uzavření aspoň nějakou právně relevantní formou? Vlastnosti: jednota, nerozlučitelnost. Tři dobra manželství podle sv. Augustina.

12. Manželství svátostné, kanonické a nekanonické, dokonané a nedokonané. Manželství nesvátostné.

    Charakterizujte svátostné manželství a jeho rozdíl od nesvátostného. Kanonické manželství svátostné a nesvátostné. Církví uznávané nekanonické manželství svátostné a nesvátostné. Udělovatelé svátosti.

13. Zasnoubení.

    Dvoustranný nebo jednostranný příslib budoucího manželství: v minulosti jako překážka uzavření jiného manželství, v současnosti bez závazku uzavřít manželství.

14. Kanonická forma uzavření sňatku.

    Závazek katolíků uzavřít sňatek výlučně kanonickou formou a výjimka udělená zvláštní dispenzí. Čtyři náležitosti kanonické formy.

15. Oddávající, místo oddavek. Svědkové.

    Kteří duchovní jsou oprávněni k asistování uzavření sňatku? Oprávnění ze zákona, z licence a z delegace. Vázanost místa uzavření sňatku k pobytu nupturientů, možnost licence. Účel a náležitosti svědků.

16. Dispenz k uzavření manželství jinde než v katolické církvi. Tajně uzavřené manželství.

    Kdo může být udělovatelem dispenze. Důvody k dispenzi. Řízení o povolení tajného uzavření manželství. Rozlišení mezi tajným uzavřením manželství a zakázaným tajným manželstvím.

17. Překážky manželství a zábrany manželství v CIC/1917 a CIC/1983 obecně.

    Zabraňující a vylučující překážky podle CIC/1917, zábrany a překážky podle CIC/1983 obecně.

18. Zábrany manželství v CIC/1983.

    Sedm zábran manželství podle kán. 1071 CIC/1983. Jejich odstranění licencí.

19. Nedostatek předepsaného věku a neschopnost manželského aktu jako překážky manželství.

    Popište uvedené dvě překážky uzavření manželství. Proč je překážka impotence nedispenzovatelná?

20. Trvající manželský svazek a rozdílnost náboženství jako překážky manželství.

    Proč je trvající manželský svazek nedispenzovatelnou překážkou? Co přesně je překážka rozdílnosti náboženství a za jakých okolností lze od ní udělit dispenz?

21. Svěcení, věčné řeholní sliby, únos nevěsty a zločin jako překážky manželství.

    Jak vzniká překážka svěcení a za jakých okolností může být od ní udělena dispenz? Popište překážku únosu a obě eventuality překážky vraždy spáchané na manželovi (manželce).

22. Pokrevní a zákonné příbuzenství a afinita jako překážky manželství. Překážka veřejné počestnosti. Duchovní příbuzenství.

    Linie a stupně pokrevního příbuzenství a afinity. Uveďte příklady. Co je zákonné příbuzenství. Čím se překážka veřejné počestnosti podobá překážce afinity. Možnosti dispenzí. Duchovní příbuzenství v manželském právu latinské církve a východních katolických církví.

23. Manželský souhlas a tyto jeho nedostatky: nedostatečné užívání rozumu, závažná porucha soudnosti, neschopnost převzít podstatné manželské povinnosti z psychických důvodů, nedosažení potřebného minima znalostí o manželství.

    Příčiny nedostatečného užívání rozumu. Vysvětlete nedostatek souhlasu spočívající v závažné poruše soudnosti (defectus discretionis iudicii) ve vztahu k vzájemným právům a povinnostem manželů. Psychické důvody, které způsobují neschopnost převzít podstatné manželské povinnosti. Neznalost týkající se manželského styku.

24. Manželský souhlas a omyl, uzavření manželství v omylu způsobeném podvodem, simulace, nesplnění podmínky do minulosti nebo přítomnosti, násilí a strach.

    Omyl (error) co do osoby, vlastnosti osoby a co do jednoty, nerozlučitelnosti a svátostné důstojnosti manželství a podvod (dolus). Vědomě simulovaný pokus o uzavření manželství za jinými účely než stanoví zákon. Nesplnění předem stanovené a ordinářem potvrzené podmínky. Uzavření manželství pod vlivem násilí a strachu a podmínka závažnosti. Timor reverentialis (bázeň z úcty).

25. Předmanželská příprava, examen nupturientů, ne temere, matriková řízení po sňatku.

    Katecheze nupturientů. Zjišťování, zda církevní manželství lze uzavřít z hlediska místa předpokládaného uzavření sňatku, církevní příslušnosti a volnosti obou nupturientů. Výpis z křestní matriky. Postup řízení ne temere. Doručení protokolu státnímu matrikovému úřadu.

26. Putativní manželství v kanonickém právu a kanonické zplatnění manželství.

    Putativní (domnělé) manželství a jeho účinky. Prosté zplatnění manželství a jeho tři typy. Zplatnění v základu (sanace) a její účinky.

27. Zánik manželství v kanonickém právu. Rozvázání nedokonaného manželství. Paulinum a petrinum. Separace manželů.

    Zánik manželství smrtí a prohlášením za mrtvého. Dispenz k rozvázání platného, ale nedokonaného manželství. Způsob rozvázání zákonného manželství na základě privilegia víry (privilegia paulina). Uveďte příklady rozvázání manželství ve prospěch víry (privilegia petrina). Dva případy povolení k odloučení manželů za trvání manželského svazku.

28. Svátostiny. Liturgie hodin.

    Jak se liší svátostiny od svátostí? Charakteristika liturgie hodin jako veřejné bohoslužby církve. Breviář. Co obsahuje liturgie hodin, jaké jsou modlitby (hóry) a kdo je povinen ji slavit?

29. Církevní pohřeb. Úcta k svatým a k relikviím. Slib a přísaha.

Význam církevního pohřbu. Kdo může být církevně pohřben? Odepření církevního pohřbu. Místo pohřbu. Pohřbívání do země, zacházení s popelem zemřelého podle instrukce Kongregace pro nauku víry z roku 2016. Tři typy mše za zemřelé. Úcta k blahořečeným, svatořečeným, posvátným obrazům a relikviím. Slib, jeho dělení, zánik a dispenz od něho. Dva typy přísahy.

30. Posvátná místa a doby. Církevní rok.

    Kostel. Dva typy kaplí. Poutní svatyně. Oltář. Církevní hřbitov. Jaký význam má neděle – den Páně? Rozdíl mezi slavností, svátkem a památkou. Deset zasvěcených (přikázaných) svátků. Kající doby a dny. Církevní (liturgický) rok a jeho pět dob.

31. Trestný čin v církevním právu. Prameny církevního trestního práva. Trestní sankce na základě trestního příkazu. Rozdíl mezi trestným činem a hříchem.

    Adresáti norem církevního práva trestního. Jaké jsou příklady sankcí za porušení církevního práva obecně a příklady sankcí trestního charakteru? V které části CIC/1983 nalézáme skutkové podstaty trestných činů a v kterých jiných celocírkevních zákonech (stačí příklady). Trestní příkaz jako pramen trestního práva. Co je hřích těžký a lehký a jak jsou promíjeny? Co je na rozdíl od nich církevní trestný čin a jak je z pachatele snímán?

32. Trestní odpovědnost. Tresty samočinné a uložené.

    Zavinění úmyslné a nedbalostní. Kdo nepodléhá trestní odpovědnosti? Upadnutí do samočinného trestu a rozdíl mezi samočinnými tresty deklarovanými a nedeklarovanými. Dělení trestů uložených podle toho, zda je sankce v zákoně určena a podle toho, zda je či není na soudci ponecháno, zda bude sankce uplatněna.

33. Exkomunikace, interdikt, suspenze.

    Společná charakteristika těchto trestů jako nápravných. Co vše se potrestanému zakazuje exkomunikací? Jaký rozsah může mít interdikt? Co je suspenze a jaká jsou její omezení?

34. Tresty pořádkové. Trestní opatření. Trestní pokání. Zánik trestu, promlčení trestného činu.

    Vyjmenujte pořádkové tresty. Napomenutí a důtka jako dva druhy trestních opatření. Trestní pokání náhradou za trest a jako dodatek k trestu. Okolnosti, za kterých trest, zejména nápravný, zaniká jeho prominutím církevní autoritou. Jak ještě zaniká trest pořádkový? Promlčení trestního stíhání a promlčecí lhůty.

35. Trestné činy proti náboženství a jednotě církve. Trestné činy proti církevní autoritě a svobodě církve.

    Charakterizujte herezi, apostazi, schisma, zneuctění eucharistických způsob, blasfemii a některé další trestné činy proti náboženství a jednotě církve. Případy reálné injurie a účast v proticírkevním sdružení.

36. Trestné činy proti církevním úřadům. Křivá obvinění a padělání listin.

    Rozhřešení spoluviníka hříchu proti 6. přikázání, jednotlivé případy imitace sloužení či udělování svátostí, simonie, uchvácení církevního úřadu, svěcení bez mandátu nebo

dimisorií, solicitace, přímé a nepřímé vyzrazení zpovědního tajemství. Křivé obvinění zpovědníka ze solicitace, jiné nepravdivé denunciace. Různé druhy zásahů proti pravosti církevních listin.

37. Trestné činy proti zvláštním povinnostem. Trestné činy proti životu a svobodě člověka. Rezerváty Apoštolského stolce.

    Případy nedovoleného obchodování, pokus o uzavření manželství klerikem nebo řeholníkem, konkubinát a jiná provinění klerika proti 6. přikázání, pokus o svěcení ženy na kněze. Vražda a jiné útoky proti tělu, únos a násilné zadržování, úmyslné vyvolání potratu. Co jsou rezerváty Apoštolského stolce? Vyjmenujte aspoň několik příkladů.

38. Principy církevního soudního řízení. Sporný proces a trestní proces.

    Zásada písemnosti a neveřejnosti jednání a omezeného užití konfrontace. Charakterizujte, oč jde ve sporném procesu a čím se liší od trestního procesu.

39. Pravomoc církevních soudů, jejich příslušnost.

    Které druhy sporů jsou projednávány před církevními soudy a které subjekty mohou být stranami v těchto sporech?

    Podle jakých kritérií se rozlišuje příslušnost jednotlivých soudů? Kdo vykonává v katolické církvi soudní moc?

40. Druhy a stupně církevních soudů.

    Místní soudy (diecézní, interdiecézní, metropolitní). Soudy Apoštolského stolce (Římská rota, Apoštolská signatura, Apoštolská penitenciárie, Nejvyšší tribunál Kongregace pro nauku víry). Soudy první, druhé a třetí instance a řízení o mimořádných opravných prostředcích proti rozhodnutí Římské roty.

41. Složení církevního soudu. Procesní strany.

    Soudní vikář a jeho náměstci, předsedové senátů, soudci, samosoudci a asesoři, senáty, obhájci svazku, ochránce spravedlnosti, auditoři, relátor, notáři a soudní znalci. Procesní strany: způsobilost být účastníkem a procesní způsobilost. Právní zástupce, advokát, stálý patron.

42. Průběh soudního řízení sporného od podání žaloby po rozsudek. Opravné řízení proti rozsudku.

    Podání žaloby, připuštění žaloby, zjištění předmětu sporu, důkazní řízení, závěr jednání, rozsudek. Odvolání, stížnost na neplatnost rozsudku, žádost o návrat do právně původního stavu.

43. Sporné řízení ústní. Zvláštní řízení.

    Charakterizujte stručně sporné řízení ústní, řízení ve věci prohlášení neplatnosti (nulity) manželství, řízení o odloučení (separaci) za trvání manželství a řízení o prohlášení neplatnosti svěcení.

44. Trestní řízení: přípravné řízení, vlastní trestní řízení.

    Předběžné šetření. Rozhodnutí ordináře o zahájení trestního řízení k uložení nebo deklarování trestu, a to ve formě správní nebo soudní.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Právní dějiny církví (HOPV0073)

Anotace

Právní dějiny církví jsou obecně povinně volitelným předmětem, který je spolu s předměty Církevní právo, Manželské a procesní právo církevní, Správní a majetkové právo církevní, Konfesní právo a SVOČ: Církevní právo součástí modulu povinně volitelných předmětů Církevní právo.

Ve své první části pojednávají Právní dějiny církví o mojžíšském právu, jeho vzniku a rozvoji. Zabývají se Tórou a Talmudem. Podrobněji se zabývají sociálním zákonodárstvím starého Izraele, ochranou osobnosti a dalšími právními odvětvími.

V druhé části se zabývají křesťanstvím a jeho vztahem ke světské moci. Probírají vznik Nového zákona, právního řádu prvotní církve a právních částí děl apoštolských otců, církevních spisovatelů a církevních otců.

V části věnované období středověku popisují rozvoj církevní organizace na západě i na východě, dějiny papežství a koncilů a vznik mnišství, jednotlivé typy cézaropapismu, instituci vlastnických kostelů a jejich transformaci do patronátního práva. Objasňují pozadí církevního reformního hnutí, Boží mír, exempci klášterů, boj o investituru, konkordáty, reformy papežské volby a vznik nových řeholních řádů. Zabývají se rozvojem kanonického procesního práva a popisují všechny významnější zdroje a sbírky církevního práva, zejména systematiku Graciánova dekretu a dalších částí souboru Corpus Iuris Canonici. Pojednávají o inkvizici, papežském schizmatu a konciliarismu.

V části věnované reformaci se věnují jednotlivým proudům reformace na evropském kontinentu, na britských ostrovech i v Americe. Současně se zabývají reformou církevní kázně na Tridentském koncilu a bojem o lidská práva v Latinské Americe (de Vitoria, de las Casas, redukce).

Následují kapitoly o moderním období vyznačující se systémy odlukovými a koordinačními. Po výkladu problematiky potridentského papežského centralismu a juridismu se probírají postupné změny vedoucí k hluboké reformě kanonického práva a k jeho kodifikacím ve 20. století. Zabývají se poměrem církve a státu v totalitních režimech a v demokratických státech.

Významná část je věnována právním důsledkům ekumenického hnutí od jeho počátků a proměnám konkordátního práva od Druhého vatikánského koncilu.

Studenti získávají hlubší vhled do obecných i právních dějin, rozšiřuje se jim významným způsobem obzor jejich všeobecného vzdělání a lépe mohou reagovat na současnou legislativu

v oblasti lidských práv a konfesního práva. Předmět je uschopňuje hlouběji pochopit všechny další čtyři předměty modulu Církevní právo a právní instituty v nich probírané.

Pro zapsání předmětu Právní dějiny církví je vhodné, aby měl student absolvován předmět Církevní právo, není to však podmínkou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní dějiny církví zahrnuje tato témata:

- právní dějiny starého Izraele,
- vznik křesťanství a právní řád prvotní církve,
- dějiny koncilů, papežství, východních patriarchátů, mnišství,
- vlastnické kostely a jejich transformace do patronátního práva,
- vývoj církevního soudnictví,
- zdroje a sbírky středověkého církevního práva od Graciána po uzavření souboru Corpus Iuris Canonici,
- právo reformačních církví a právo tridentské,
- vliv kanonického práva na formování lidských práv, zejména po objevení Ameriky,
- systém odlukový a koordinační ve vztahu státu a církve,
- kodifikované kanonické právo 20. století,
- ekumenické hnutí a Světová rada církví

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Právní dějiny církví. Synagoga a církve v průběhu dějin. Praha: Leges. 2019.

Ostatní literatura:

1. TRETERA, Jiří Rajmund. Synagoga a církve kdysi a dnes. Kapitoly z právních dějin. Praha: J. Krigl, 1994.
2. HRDINA, Antonín Ignác. Texty ke studiu konfesního práva I. - III. Praha: Karolinum. 2006, 2007.
3. HRDINA, Antonín. Prameny ke studiu kanonického práva. Plzeň: Aleš Čeněk. 2007.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní dějiny církví je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Při zkoušce si student vytáhne 2 otázky a má 10–15 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má

především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):

1. Počátky právních dějin Izraele.

   Biblická tradice o dějích Izraele od doby praotců do vzniku království. Rozlište různé významy slova Izrael. Rozlište mezi významem slov hebrejský, izraelský a židovský. Právo v období kočujících pastevců a usedlých rolníků. Charakterizujte dobu soudců (Gedeon, Samson).

2. Izrael od 11. stol. př. Kr. do r. 586 př. Kr. Hebrejská Bible, Tóra psaná a ústní.

   Doba královská (Saul, David, Šalomoun), doba rozdělených království (izraelské, judské) a jejich zánik. Hebrejská Bible (Tanach). Tóra psaná: kodifikační celky. Desatero. Tóra ústní (Mišna, Talmud).

3. Tóra: sociální zákonodárství. Úloha proroků, kněží a králů v Izraeli.

   Sedmý den, desátky, sedmý rok, nezcizitelnost půdy, druhý sběr obilí, oliv a vína ve prospěch vdov, sirotků a příchozích. Prorok: kritik vlády a kazatel. Kněz: obětník. Král: služebník.

4. Izrael od návratu ze zajetí do počátku křesťanství.

   Návrat židů za perské vlády. Diaspora (synagogy) a obnovený chrám. Ptolemaiovci a Septuaginta. Seleukovci a makabejské povstání. Židovský stát Hasmoneovců. Římané a Herodovci. Saduceové, farizeové, zákoníci, herodiáni, zélóti, eséni.

5. Život a dílo Ježíše z Nazareta.

   Ježíšovo narození. Navázání na působení Jana Křtitele. Ustanovení apoštolů. Kázání, podobenství, uzdravování a jiné mocné činy. Soud nad Ježíšem a jeho ukřižování. Zvěst o jeho Zmrtvýchvstání a Nanebevstoupení.

6. Založení církve a její rozšíření. Apoštolové a jejich listy (epištoly).

   Křest a založení církve o letnicích. Přechodné společenství majetku v Jeruzalémě. Ustanovení jáhnů. Štěpán a Pavel. Pavlovy misijní cesty. Křesťanství v Antiochii. Přijímání židů a pohanů do církve. Jeruzalémský sněm. Listy Pavlovy a ostatních apoštolů.

7. Právní řád prvotní církve.

   Křest a shromažďování k modlitbě, četbě Písma a Eucharistii. Zákaz simonie. Cesty apoštolů, ustanovení presbyterů a biskupů do čela obcí. Putující kazatelé. Vypovězení židů a křesťanů z Říma za Claudia. Neronské pronásledování křesťanů. Smrt apoštolů Petra a Pavla.

8. Nový zákon.

   Epištoly, čtyři evangelia, Skutky apoštolů, Apokalypsa. Markionova hereze a kanonizace Nového zákona ve 2. a 3. století.

9. Díla apoštolských otců. Traiánův reskript.

Didaché, list Klementa Římského do Korintu, listy Ignáce z Antiochie. Polykarp. Pravidla shromažďování církve v neděli. Použití pojmu laici. Tripartice kléru na biskupy, kněze a jáhny. Traianova odpověď místodržiteli Pliniovi.

10. Hereze, apologeté, církevní spisovatelé a otcové do roku 313. Nejstarší sbírky církevního práva.

    Gnostici, montanisté a manichejci. Tertuliánova Apologie. Tacián, Klement Alexandrijský, Origenes, Cyprián. Didascalia, Hippolytova tradice, Egyptské kánony.

11. Církev od poloviny 3. stol. do roku 313.

    Pronásledování Deciovo a Valeriánovo. Jáhen Vavřinec. Gallienova restituce a malý mír. Aurelián a vítězné slunce. Diokleciánovo pronásledování. Poustevníci v Egyptě. Křesťanské státy v Osrhoëne a v Arménii. Elvírský synod. Edikt milánský (313).

12. Církev a stát od Konstantina po Theodosia.

    Ariáni a Nikajský koncil (325). Patriarcháty v Antiochii a Alexandrii. Athanasius. Počátky mnišství: Pachomios a kapadocký trojlístek. Konstantinovi synové. Gót Wulfila a přijetí ariánství Germány. Julián Apostata. Proklamace papežského primátu v Serdice. Resignace císařů na titul pohanského velekněze. Konstantinopolský koncil (381) a Krédo. Patriarcháty v Konstantinopoli a Jeruzalémě. Theodosiův obrat (391).

13. Ambrož, Augustin, Jeroným.

    Ambrož trestá císaře Valentiniána za krutost. Augustinovo obrácení a jeho působení v Africe. Proti zásluhnictví mnicha Pelagia. Nauka o dvojí obci. Augustinova řehole. Jeroným a Vulgáta. Kláštery na Azurovém pobřeží.

14. Nestoriáni a monofyzité v 5. století. Vzestup významu papežství v 5. století.

    Efezský koncil. Chalkedonský koncil. Lev Veliký a dvojí záchrana Říma. Gelasius a konec úpadku Říma. Dionysiovy sbírky.

15. Církev v 6. století.

    Frankové a Burgundi. Benedikt a Montecassino. Cassiodorus a Vivarium. Justinián a athénská akademie. Byzantský cézaropapismus a symfonie obojí moci. Byzantský zábor západní Afriky a Itálie. Iroskotové. Řehoř Veliký, služebník služebníků Božích. Založení Canterbury.

16. Církev v 7. a 8. století.

    Přechod Vizigótů ke katolictví. Islám a postavení křesťanů v chalifské říši. Maurská okupace Španělska. Byzantské obrazoborectví. Bonifácova misie v germánských zemích. Frankové a papežství za Pipina a Karla Velikého.

17. Církev v 9. století.

    Vlastnické kostely. Spor o Filioque. Franský cézaropapismus a lžiizidorské falzifikace. Christianizace českých zemí.

18. Církev v 10. století.

    Temné století papežství. Cluny: řádová reforma a exempce. Otonský cézaropapismus. Silvestr II., Polsko a Uhry.

19. Církev v 11. století.

    Treuga Dei. Patarie. Mikuláš II. a volba papeže. Řehoř VII. a boj o investituru. Velké schisma roku 1054. Autokefalita pravoslavných církví.

20. Církev ve 12. století.

    Wormský konkordát. Cisterciáci. Premonstráti. Graciánův dekret, jeho význam, principy a uspořádání. Pograciánské kompilace a rozdělení kanonickoprávních sbírek do pěti knih.

21. Církev ve 13. století.

    Inocenc III. a Čtvrtý lateránský koncil. Nahrazení vlastnických kostelů patronátem. Právotvorná činnost Řehoře IX. Liber Extra. Zákaz ordálů. Církevní inkvizice.

22. Církev ve 14. a 15. století.

    Bonifác VIII. Liber Sextus a 88 právních pravidel. Bula Unam sanctam. Avignonské papežství 1309–1377. Papežské schisma a konciliarismus. Koncily v Kostnici a Basileji. Počátky galikanismu. Pád Cařihradu. Regalismus na Iberském poloostrově, královská inkvizice.

23. Církev v 16. století.

    Sláva a stíny renesančního papežství. Wittenberská, curyšská, štrasburská a ženevská církevní reformace v přehledu. Čtvero církevních služeb v Ženevě a presbyterní zřízení. Hugenoti a synodalismus. Tridentský koncil. Založení moskevského patriarchátu a doktrína Třetího Říma. Boj o lidská práva: Francisco de Vitoria a Bartoloměj de las Casas.

24. Anglická a skotská reformace. Otcové poutníci a americké osady. Galikanismus.

    Anglikáni, skotští presbyteriáni, angličtí puritáni a angličtí presbyteriáni, kongregacionalisté, baptisté a kvakeři. Otcové poutníci a Mayflower Compact. Galikánská Deklarace francouzského kléru z roku 1682.

25. Církev v 18. století.

    Potlačení moskevského patriarchátu. Obrodná hnutí v protestantství: pietismus, metodismus, americký revivalismus. Redukce v Paraguayi a Bolívii. Zrušení jezuitského řádu. Febronianismus. Americká revoluce a první dodatek k Ústavě USA. Stát a církev za francouzské revoluce.

26. Církev v 1. polovině 19. století.

    Napoleonský konkordát (1801). Sekularizace německých duchovních knížectví (1803). Pohlcení církevního státu Francií. Konkordáty po Vídeňském kongresu. Unionované církve v Prusku (1817). Mormoni a adventisté v USA.

27. Církev v 2. polovině 19. století.

    Emancipace po roce 1848 a defenzionismus katolické církve v 19. stol. Církevní stát a Itálie v 19. stol. Katolická církev v Itálii po roce 1870. Dogma o infalibilitě papeže. Německé císařství a „kulturní“ boj po r. 1871. Papežské sociální encykliky.

28. Církev v letech 1901–1918.

Pokus Rakouska o exkluzivní veto (1903). Právnická činnost Pia X. Francouzská odluka státu a církve (1905). Kodex kanonického práva (1917).

29. Církev v letech 1919–1945.

    Modifikace francouzské odluky po 1. světové válce. Konkordáty 1922–1933. Založení a obsah činnosti Katolické akce (1922). Lateránské smlouvy (1929) a encyklika Non abbiamo bisogno (1931). Německo 1918–1945. Encyklika Mit brennender Sorge (1937). Církev a stát v Rusku od počátku 20. století a v SSSR. Církev ve Španělsku. Encyklika Divini Redemptoris (1937).

30. Církev v letech 1946–2020.

    Světová rada církví. Druhý vatikánský koncil. Kodexy kanonického práva 1983 a 1990.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Vybrané kapitoly z amerických právních dějin (HOPV0074)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Vybrané kapitoly z amerických právních dějin se zabývá klíčovými událostmi amerických právních dějin, když jeho předností je možnost studentů seznámit se přímo se zněním rozhodujících pramenných materiálů.

Předmět je vyučován jako jednosemestrální vždy v zimním semestru. Jeho cílem je seznámit studenty detailněji s rozhodujícími událostmi amerických právních dějin (viz sylabus), když předností předmětu je na rozdíl od klasických přednášek přímá práce s pramennými materiály (obsaženými v českém překladu v učebnici – Kuklík, Seltenreich – Dějiny angloamerického práva, nakl. LINDE, Praha 2007).

Domácí příprava studentů je potom základem diskuze přímo v hodině, která by tak měla umožnit i lepší pochopení teorie, jejímuž porozumění má dále napomoci také učitelův výklad. Tato interaktivní metoda výuky tak umožňuje plné zapojení studentů do výuky, podporuje rozvoj jejich řečnických a analytických schopností.

Pro zápis předmětu Vybrané problémy z amerických právních dějin je vhodné, ale nikoliv nutné, aby student měl absolvován předmět Vývoj velkých právních systémů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Vybrané problémy z amerických právních dějin je pozornost věnována těmto tématům:

- Koloniální ústavnost
- Vznik USA
- Ústava z roku 1787
- Nejvyšší soud USA
- Otrokářství a ústava
- Rozdělení Unie a ústavní teorie
- Občanská válka a rekonstrukce
- „Odděleni, ale rovni“ – ústavní teorie segregace
- První světová válka a občanské svobody
- Druhá světová válka a občanské svobody

- Občanská práva v interpretaci Nejvyššího soudu USA
- Metodika interpretace federální ústavy

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Kuklík, Jan, Seltenreich, Radim. Dějiny angloamerického práva. Praha. 2007.

Ostatní literatura:

1. J. M. Garvey. Modern Costitutional Theory: A Reader. St.Paul. 1991.
2. L. M. Friedman. A history of American Law. New York. 1985.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vybrané problémy z amerických právních dějin je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U zkoušky bude po studentovi požadován rozbor některého z textů probíraných během výuky, jejichž seznam je uveden v učebnici (viz základní literatura) na stranách 9-14 a konkrétně zahrnuje texty obsažené na stranách 472-801 (vydání v nakladatelství Linde) případně na stranách 462-790 (vydání v nakladatelství Leges).
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Radim Seltenreich, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Právní dějiny Univerzity Karlovy (HOPV0075)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právní dějiny Univerzity Karlovy v rozsahu jednoho semestru přináší právněhistorický výklad počátků a vývoje pražské univerzity od 14. do 20. století. Podle dobových dokumentů podává přehled organizace správy univerzity jako celku a právnické fakulty i právnické univerzity speciálně. Připomíná i přední osobnosti učitelů – právníků.

Předmět navazuje na předměty povinného základu Historické základy českého práva I a Historické základy českého práva II.

Pro zápis předmětu Právní dějiny Univerzity Karlovy je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Historické základy českého práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Právní dějiny Univerzity Karlovy je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod – prameny a literatura, metodika studia. Periodizace. Partikulární školství církevní a městské.
- Založení Univerzity, zakládací dokumenty, majetkové zajištění.
- Vnitřní organizace – orgány Univerzity. Univerzitní statut, studenti a profesoři, koleje.
- Univerzitní národy. Právnická univerzita. Dekret Kutnohorský.
- Kališnická Univerzita v době stavovské.
- Absolutismus na univerzitě po r. 1620. Unijní dekret 1654. Tereziánské a Josefinské reformy. Nejvýznamnější učitelé.
- Revoluční hnutí r. 1848 na univerzitě, další vývoj do r. 1880.
- Rozdělení univerzity r. 1882 a budování české univerzity.
- Univerzita po vzniku ČSR, Marešův zákon z r. 1920 a vývoj do r. 1939.
- Osobnosti české právní vědy na UK a UK v letech 1945-1990.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Antologie české právní vědy, Sborník, Karolinum, Praha 1993

2. Kolektiv, Dějiny Univerzity Karlovy, I. - IV., Karolinum, Praha, 1995-1998 (vybrané kapitoly)
3. Vaněček, V., Kapitoly o právních dějinách Karlovy Univerzity, II. vydání, Praha 1946

Ostatní literatura:

1. Kejř., J., Dějiny pražské právnické univerzity, Karolinum, Praha 1995
2. Kop, F., Založení Univerzity Karlovy v Praze, Praha, 1945
3. Studie časopisecké: Historickoprávní a historické studie v odborných časopisech (individuální výběr po dohodě s přednášejícím).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní dějiny Univerzity Karlovy je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Úspěšné absolvování kontroly studia předpokládá znalost obsahu přednášek, včetně vybraných dokumentů např. o založení univerzity, o vnitřních změnách v průběhu staletí jejího trvání od středověku do novověku.
4. Znalost odborného profilu vybraných osobností české právní vědy spjatých s univerzitou; např.:

   Jaromír Čelakovský Emil Ott

   Bohuš Rieger Alois Zucker

   Miroslav Stieber František Storch

   Karel Kadlec August Miřička

   Jan Kapras Leopold Heyrovský

   Antonín Randa Josef Vančura

   Václav Vaněček
5. Písemná zkouška sestává z 10 otázek průřezově procházejících probranou matérii, každá je za 1 bod.
6. Pro úspěšné absolvování je třeba alespoň 6 úplných a správných odpovědí. 7–8 úplných a správních odpovědí – hodnocení 2, 9–10 úplných a správných odpovědí – hodnocení 1.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Ladislav Soukup, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Správní a majetkové právo církevní (HOPV0076)

Anotace

Správní a majetkové právo církevní je obecně povinně volitelným předmětem, který je spolu s předměty Církevní právo, Právní dějiny církví, Manželské a procesní právo církevní, Konfesní právo a SVOČ: Církevní právo součástí modulu povinně volitelných předmětů Církevní právo.

Ve své první části předmět pojednává o správě věcí duchovních a o správě majetku. Zabývá se definováním církevního majetku, jeho smyslu a účelu, a právním zastupováním církevních právnických osob všech náboženských společenství v ČR. Zvláštní pozornost věnuje nabývání, převodům a zcizování jejich majetku, kompetenci orgánů rozhodujících a poradních, statutárním orgánům.

Zvláštní oddíl je věnován správnímu řízení při zřízení a zrušení farnosti (náboženské obce, sboru) v jednotlivých církvích a rozlišení mezi farností (sborem) územní a personální.

Společně s charakteristikou církevních úřadů a povinností jejich nositelů se zabývá také církevním matrikovým právem. Podrobně se probírá správa zbožných odkazů, církevních nadací, fiducií, obročí, záduší, kostelů.

V další části se zabývá správním úkoly rad náboženských obcí (farností, sborů), správou církevních sdružení, bratrstev a základních společenství, jakož i charit a diakonií. K pojednání o správě diecézí (arcidiecézí) a jiných partikulárních církví, osobních prelatur a vojenských ordinariátů patří správní moc biskupů a ordinářů v diecézích, jejich pověření vydávat individuální správní akty, otázky spojené s interimní správou diecéze v době zabránění stolce nebo sedisvakance, a s účastí diecézní kurie na správě diecéze. Analogicky se probírá správa vyšších celků všech náboženských společenství a jejich ústředního řízení. Přednáší se také o správní úloze a postavení Apoštolského stolce a římské kurie a o pravomoci apoštolských nunciatur.

Předmět Správní a majetkové právo církevní představuje pro studenty završení jejich znalostí v oblasti církevního a konfesního práva. Uschopňuje studenty, aby erudovaně reagovali na všechny hmotněprávní i procesní podněty, v nichž jednou ze stran je církevní právnická osoba a předmětem právního jednání je změna majetkových práv.

Pro zapsání předmětu Správní a majetkové právo církevní je vhodné, aby měl student absolvován předmět Církevní právo, není to však podmínkou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Správní a majetkové právo církevní zahrnuje tato témata:

- prameny správního a majetkového kanonického práva v katolické církvi,
- správa věcí duchovních a majetku na úrovni celocírkevní i jednotlivých církevních právnických osob, diecézních i řeholních,
- církevní moc výkonná, ordináři, delegace moci, správní akty, privilegia a dispenze,
- církevní majetek, jeho smysl a účel,
- nabývání, zcizování a pronájem církevního majetku, limity oprávnění k majetkovým právním jednáním církevních právnických osob,
- zbožné odkazy, církevní autonomní a neautonomní fundace, obročí, záduší, kostely, charity,
- církevní sdružení,
- zřízení a zrušení farnosti územní a personální,
- správa věcí duchovních a majetku v nekatolických církvích na území České republiky

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Církevní právo. Praha: Leges, 2016. kapitola 2.3, 2.6., s. 56-60,93-95,118-201, 304-314, 378-389. Příslušné stránky jsou uvedeny u zkouškových otázek.

Ostatní literatura:

1. BOHÁČ, Zdeněk. Atlas církevních dějin českých zemí 1918–1999. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství. 1999.
2. TRETERA, Jiří Rajmund a HORÁK, Záboj. Slovník církevního práva. Praha: Leges. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní a majetkové právo církevní je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Při zkoušce si student vytáhne 2 otázky a má 10–15 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):

   /V Pokynech jsou uvedeny odkazy na čísla stránek knihy TRETERA, Jiří Rajmund, HORÁK, Záboj, *Církevní právo*, Leges, Praha, 2016./

   1. Prameny správního a majetkového práva církevního

      CIC/1983: v kterých částech především nalézáme prameny správního a majetkového práva. Apoštolská konstituce Pāstor bonus. Příklady jiných celocírkevních zákonů. Partikulární zákonodárství. S. 56–60, s. 198–199.

   2. Rozlišení správy věcí duchovních a správy věcí časných

Vymezte rozdíl mezi věcmi duchovními a časnými, uveďte příklady z obou skupin. Které osoby vykonávají správu věcí duchovních a které správu věcí časných. S. 199–200.

3. Výkonná (správní) moc v církvi

   Odlište moc řídící od moci ze svěcení. Odlište moc výkonnou správní od moci zákonodárné a soudní. Rozdíl mezi mocí řádnou a delegovanou. Rozdíl mezi mocí řádnou vlastní a řádnou zástupnou. S. 93–94.

4. Ordináři v katolické církvi

   Definice ordináře. Představitelé teritoriálně určených partikulárních církví a osobní ordináři. Ordináři s mocí zástupnou na úrovni diecéze (arcidiecéze). S. 94–95.

5. Papež

   Zahájení a ukončení funkce papeže. Charakteristika jeho postavení v církvi včetně nejvyšší správní moci. S. 118–121, s. 128–129.

6. Definice Apoštolského stolce, jeho mezinárodněprávní subjektivita a správa jeho majetku. Odlišnost Apoštolského stolce od státu Vatikánského Města

   Co je Apoštolský stolec. Jeho subjektivita v právu církevním a v právu mezinárodním. Správa jeho vlastního majetku. Čím se liší úřady římské kurie od úřadů státu Vatikánského Města. S. 122–123.

7. Správní funkce státního sekretariátu a jeho obou sekcí. Správa nunciatur

   Státní (papežský) sekretariát a jeho vztah k ostatním dikasteriím římské kurie. Řízení činnosti legátů Apoštolského stolce. Tři typy nunciatur. Delegáti Apoštolského stolce. Poslání nunciatur ve vztahu ke státům a ve vztahu k partikulárním církvím. S. 129–131.

8. Správní funkce římských kongregací, papežských rad a komisí

   Devět římských kongregací a jejich působnost, zejména v oblasti správního práva. Úkoly Papežské rady pro legislativní texty. Uveďte příklady jiných papežských rad, případně komisí. S. 131–134.

9. Katolické diecéze a arcidiecéze, jejich charakteristika, stav v českých zemích

   Definice diecéze a odlišnost od jiných partikulárních církví. Arcidiecéze jako zvláštní druh diecéze. Pojem církevní provincie a sufragánní diecéze. Dvě církevní provincie v českých zemích a osm diecézí (arcidiecézí). S. 141–143.

10. Diecézní kurie

    Postavení generálních vikářů a biskupských vikářů a oblasti jejich působnosti. Moderátor diecézní kurie. Notáři, kancléř, vicekancléř, právní odbor, archiv. Další odbory diecézní kurie. S. 155–159.

11. Úloha kněžské rady, sboru konzultorů a diecézní rady pro hospodářské záležitosti při správě diecéze

    Vytvoření a zánik kněžské rady, sboru konzultorů (poradců) a diecézní rady pro hospodářské záležitosti. Rozlišení závazného a nezávazného poradního hlasu a rozhodujícího hlasu. S. 159–160.

12. Farnost jako správní jednotka a právnická osoba

    Úloha faráře a administrátora farnosti při řízení farnosti v záležitostech duchovních a majetkových. Postavení farních vikářů. Správa majetku farnosti. S. 164 a násl.

13. Zřízení a zrušení farnosti. Farnost územní a personální

Postup diecézního biskupa (nebo jiného představeného partikulární církve) ve správním řízení o zřízení farnosti a jejím zrušení, změnách hranic farností (přefaření), slučování a rozdělování. Rozlišení mezi farností územní a personální. S. 164 a násl.

14. Farní rady pastorační a ekonomické v katolické církvi

    Poslání obou farních rad při duchovní a majetkové správě farnosti. Statuty farních rad v jednotlivých diecézích. S. 176–177.

15. Inkorporované a svěřené farnosti v katolické církvi

    Rozdíl mezi inkorporací a svěřením farnosti řeholním institutům. Jmenování a odvolávání farářů a ostatních duchovních správců těchto farností. Majetkové vztahy mezi diecézí a řeholním institutem při hospodaření těchto farností. S. 167–168.

16. Farní duchovní správa vykonávaná in solidum. Kvazifarnosti, duchovní správy. Rektorátní kostely

    Postavení kněží jmenovaných do společné duchovní správy farnosti a moderátora. Odlišnost kvazifarností, duchovních správ a duchovních správ rektorátních kostelů od farností. s. 168–169, s. 178–180.

17. Okrskové vikariáty (děkanáty)

    Definice a právní postavení okrskových vikariátů (děkanátů). Funkce vikariátních konferencí. Jmenování okrskových vikářů. Pro které obory správy bývají jmenováni jejich zástupci. Podíl vikariátů na zastoupení v diecézním synodu. S. 180–181.

18. Práva církve na majetek podle kán. 1254 CIC/1983. Příkladmý výčet účelu církevního majetku

    Která vrozená práva ve vztahu k majetku má církev a její součásti. Financování jednotlivých částí díla apoštolátu a díla lásky. S. 304–305.

19. Nabývání církevního majetku

    Subjekty práva nabývat a zcizovat církevní majetek. Přerozdělování majetku uvnitř církve. Obročí, fondy a jiné majetkové podstaty. S. 305–308.

20. Subjekty církevního majetku a jeho správy

    Subjekty církevního majetku a jeho správy na celocírkevní a partikulární úrovni. S. 308–309.

21. Správa církevního majetku

    Správa církevního majetku obecně. Zaopatření duchovenstva a ostatních zaměstnanců církve, správa majetku partikulární církve. S. 309–310.

22. Zcizování (alienace) církevního majetku

    Recepce světského práva do partikulárního církevního práva. Limity dispozičního práva. Žalobní zajištění majetkových práv. S. 310–312.

23. Zbožná pořízení

    Zbožná pořízení obecně. Zbožná pořízení formou svěřenství. Zbožná pořízení formou zbožné nadace, autonomní a neautonomní. S. 312–314.

24. Tři evangelní rady. Druhy společenství, uskutečňujících život podle evangelních rad. Prameny jejich správního práva

    Obsah evangelních rad čistoty, chudoby a poslušnosti. Rozdíl mezi řeholními instituty zasvěceného života (řády a kongregacemi), sekulárními instituty zasvěceného života

a společnostmi apoštolského života. Celocírkevní a partikulární prameny jejich správního práva. S. 181–186.

25. Rozdělení správy řeholních institutů na úrovni celého institutu i jeho jednotlivých řeholních provincií, klášterů sui iuris a řeholních domů

    Správa centralizovaná (provinciálská) a decentralizovaná (opatská). S. 189–191.

26. Řády řeholních kanovníků a mnišské řády v českých zemích

    Čtyři premonstrátské kanonie, augustiniáni-kanovníci. Benediktinská opatství, cisterciáci a trapisté. Maltézští rytíři a Křižovníci s červenou hvězdou. S. 193–195.

27. Řády mendikantské a řeholní klerici v českých zemích

    České provincie dominikánů, františkánů, minoritů, kapucínů, karmelitánů, bosých karmelitánů, augustiniánů. Koleje a rezidence jezuitů. S. 196–198.

28. Mužské řeholní kongregace v českých zemích. Ženské řeholní řády a kongregace

    Redemptoristé, salesiáni, petrini. Boromejky, františkánky, dominikánky, voršilky. S. 195, 197–198.

29. Správní řízení v katolické církvi

    Správní řízení a rozhodnutí na úrovni diecézí. Opravné prostředky. Řízení na úrovni římských kongregací. Přezkumné řízení v druhé sekci Apoštolské signatury. S. 335, 337–338.

30. Srovnání správy Českobratrské církve evangelické a Církve československé husitské

    Správa na úrovni farního sboru ČCE a náboženské obce CČSH, na úrovni seniorátu ČCE a diecéze CČSH a na úrovni ústředí každé z těchto církví. S. 386–389.

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Vývoj československého práva v letech 1948-1989 (HOPV0077)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Vývoj československého práva v letech 1948-1989 se zabývá vybranými problémy právního vývoje Československa v letech 1945-1989, tj. v poválečném období a v období tzv. socialistického práva komunistického režimu.

Cílem je podat přehled vývoje základních právních odvětví a ukázat, jaké zásadní změny byly v československém právu uskutečněny v jednotlivých fázích vývoje komunistického režimu. Předmět se zabývá právně teoretickými aspekty i příklady skutečného působení práva ve sledovaném období.

Pro zápis předmětu Vývoj československého práva v letech 1948-1989 je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Historické základy českého práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Vývoj československého práva v letech 1948-1989 je pozornost věnována těmto tématům:

- Předmět se nejprve zabývá vznikem lidově demokratického zřízení v roce 1948, jeho charakteristickými znaky a ústavou 9. května. Všímá si též kontinuitních prvků s vývojem 1945-1948.
- Poté se studenti seznámí s nejvýznamnějšími změnami v občanském a trestním právu v období tzv. právnické dvouletky. Pozornost je poté věnována fenoménu politických procesů, kde je na příkladu jednotlivých případů sledován charakter trestního práva 50. let.
- Dalším tématem je otázka kolektivizace zemědělství a vzniku JZD. Období 50. let je poté rozebíráno i na pozadí ústavního a správního vývoje (role NV).
- V druhé části se předmět věnuje právu období 60-80 let se zaměřením na ústavní vývoj, včetně otázky československé federace, rekodifikacím 60. let, včetně vzniku hospodářského práva.
- Následuje vývoj v období tzv. normalizace zakončený diskuzí o prvcích kontinuity a diskontinuity v období transformace po roce 1989.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

J. Kuklík a kol. Dějiny československého práva 1945-1989. Praha Auditorium. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vývoj československého práva v letech 1948-1989 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování kontroly studia je zapotřebí mít minimálně 70% presenci na výuce.
4. Písemná zkouška má formu eseje.
5. Při zpracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Vývoj anglického práva (HOPV0078)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Vývoj anglického práva je prostřednictvím výkladu a rozboru vybraných právních institutů a precedentů seznámit studenty s mezníky ve vývoji anglického práva se zvláštním zřetelem k potřebám dalšího studia na právnické fakultě a praxi.

Předmět umožňuje studentům porozumět odlišnému typu právní kultury označované jako common law. Jedná se o předmět poskytující studentům hlubší terminologické a obsahové základy znalosti anglického práva, o kterých se dozvěděli základní údaje v povinném předmětu Vývoj velkých právních systémů.

Předmět předpokládá alespoň základní znalosti anglického jazyka, neboť bude pracovat s prameny v tomto jazyce.

Pro zápis předmětu Vývoj anglického práva je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Vývoj velkých právních systémů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Vývoj anglického práva je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod
- Obyčeje, precedenty a legal writings
- Precedenty II
- Vývoj anglického parlamentu do 17. století
- Vývoj anglického parlamentu do 20. století
- Vývoj anglického trestního práva do 20. století.
- Vývoj anglického majetkového práva a torts do 17. století
- Vývoj anglického majetkového práva a torts od 17. do 20. století
- Writy, poroty a vývoj anglického procesu
- Reformy anglického práva v 19. století
- Vývoj anglického práva ve 20. století I
- Vývoj anglického práva ve 20. století II

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jan Kuklík, Radim Seltenreich. Dějiny angloamerického práva. Linde. Praha. 2007.
2. Jan Kuklík. Poodhalené tváře anglického práva. 1.. Aleš Čeněk. 2013.

Ostatní literatura:

1. Rupert Cross, J. W. Harris Precedent in English law, Clarendon Press 1991
2. W.F. Maitland, F.CH. Montague, A Sketch of English Legal History, The Lawbook Exchange, Ltd., 1998
3. Další doporučená literatura bude studentům uváděna vždy ke konkrétním tématům.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vývoj anglického práva je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování tohoto předmětu je zapotřebí mít minimálně 70% presenci na výuce.
4. Písemná zkouška probíhá formou písemné eseje na vybrané téma konkrétního anglického právního předpisu nebo precedentu.
5. Při zpracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Kořeny evropské integrace (HOPV0079)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kořeny evropské integrace si klade za cíl zasadit současné diskuze o podobě integrace v Evropě a ve světě do širších, zejména historických souvislostí. Sledována je nejen evropská integrace vedoucí k Evropské unii, ale i další projekty s integračními prvky, a to zejména od 19. století. Předmět úzce souvisí s dějinami mezinárodního práva a mezinárodních vztahů a s dějinami politických a právních učení.

Pro zápis předmětu Kořeny evropské integrace je vhodné, aby student měl absolvován předmět Vývoj velkých právních systémů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Kořeny evropské integrace je pozornost věnována těmto tématům:

- Historické kořeny integrací (Svatá říše římská, projekty zaměřené na mírové řešení mezinárodních konfliktů, dějiny integrace na britských ostrovech).
- Myšlenky integrací v Evropě v 19. století.
- Vývoj mezinárodního práva ve vztahu k mezinárodním organizacím a předcházení konfliktů v 19. století.
- První světová válka a její důsledky pro integrační návrhy myšlenky.
- Společnost národů.
- Integrace v meziválečném období.
- Integrační procesy v době druhé světové války.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. J. Kuklík, R. Petráš. Principy E. F. Smidaka a nadnárodní integrace, Praha. 2007.
2. M. Kovář. V. Horčíčka. Dějiny evropské integrace. Praha Triton. 2006.
3. V. Goněc. Idea Evropy I. a II. Brno. 2004.

Ostatní literatura:

Další literatura může být zadána vyučujícími k jednotlivým tématům.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kořeny evropské integrace je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá v odevzdání eseje na s vyučujícím projednané téma.
4. Při zpracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Úloha kodifikace v právních dějinách (HOPV0080)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Úloha kodifikace v právních dějinách se zabývá pojmem kodifikace v různých historických obdobích v českých i světových dějinách.

Pro zápis předmětu Úloha kodifikace v právních dějinách je vhodné, aby student měl absolvován předmět Historické základy českého práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Úloha kodifikace v právních dějinách se zabývá konkrétními případy velkých světových kodifikací a poté paralelně i vývojem kodifikací v českých zemích. Pojednáno je tak o kodifikacích v období římské říše, v oblasti německého, francouzského a anglického práva. Z českých zemí je věnována pozornost nejprve kodifikacím středověkým (Ius regale montanorum, zákoník Karla IV.), poté stavovským (VZZ) a období abolutismu (od OZZ ke kodifikacím osvícenství). Období velkých evropských kodifikací 19. století je poté opět propojeno s komprací středoevropského vývoje – Code Civil – ABGB – BGB, velké kodifikace obchodního práva, kodifikace trestního práva a předmět je zakončen podobně pojatým vývojem ve 20. století s přihlédnutím ke zvláštnostem kodifikací socialistického práva.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. R. Seltenreich a kol. Dějiny evropského kontinentálního práva. 3. vydání. Praha, Linde. 2010.
2. K. Malý. Dějiny českého a čsl. práva do r. 1945, 4. vydání. Praha, Leges. 2010.
3. J. Kuklík, P. Skřejpková. Kořeny a inspirace velkých kodifikací. Praha, Havlíček Brain Team. 2008. 978-80-87109-07-6.
4. P. Skřejpková, L. Soukup. Nedemokratické právní systémy ve vybraných státech Evropy první poloviny 20. století. Praha, Havlíček Brain Team. 2011. 978-80-87109-24-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Úloha kodifikace v právních dějinách je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.

3. Písemná zkouška spočívá v sepsání písemné práce o 7–10 normostranách na téma, které si student vybere po konzultaci s vyučujícím předmětu.
4. Při zpracování písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Recepce římského práva (HOPV0081)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Recepce římského práva přibližuje postupné pronikání římskoprávní kultury do právního myšlení v kontinentální Evropě.

V této souvislosti se posluchači seznámí s vývojem práva mezi pádem západořímské říše a nástupem vlastní recepce (v souvislosti se vznikem první západoevropské univerzity v Bologni), s jednotlivými recepčními školami, a dále s vývojem právního myšlení v zrcadle římského práva od počátku dvacátého století.

Pro zápis předmětu Recepce římského práva je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Recepce římského práva je věnována pozornost těmto tematickým okruhům:

- Období „předrecepční“
- Středověké římskoprávní školy
- Právní humanismus
- Druhá scholastika
- Usus modernus pandectarum
- Historická škola a německá pandektistika v 19. století
- Recepce římského práva ve 20. a na počátku 21. století

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. FALADA, David. Recepce římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2016. 158 s. ISBN 978-80-7380-603-3.
2. KINCL, Jaromír; URFUS, Valentin. Římské právo. Panorama. Praha. 1990. 469 s.
3. KINCL, Jaromír; URFUS, Valentin; SKŘEJPEK, Michal. Římské právo. C. H. Beck. Praha. 1995. xxii+386 s. ISBN 80-7179-031-1.

4. URFUS, Valentin. Historické základy novodobého práva soukromého. C. H. Beck. Praha. 1994. viii+135 s. ISBN 80-7049-107-8.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Recepce římského práva je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Pro úspěšné absolvování ústní zkoušky se vyžaduje základní orientace v okruzích, uvedených v sylabu.
4. Zodpovězení otázek předchází písemná příprava studenta.
5. U ústní zkoušky si student losuje jednu otázku z koše A a jednu otázku z koše B.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
7. Seznam zkušebních otázek:

   Soubor A

   1. Pojem recepce práva
   2. Teritoriální vymezení recepce římského práva
   3. Časové vymezení recepce římského práva
   4. Středověké univerzity v recepci římského práva
   5. Škola glosátorů
   6. Doctores ultramontani
   7. Glossa ordinaria
   8. Škola postglosátorů
   9. Lorenzo Valla a hnutí I Culti
   10. Hugo Grotius
   11. Druhá scholastika
   12. Ius naturale
   13. Usus modernus pandectarum
   14. Německá historická škola
   15. Theodor Mommsen
   16. Římské právo v Uhersku a jeho recepce
   17. Universita Karlova a římské právo
   18. Recepce římského práva v českých zemích ve středověku a v raném novověku
   19. České překlady justiniánské kodifikace
   20. Výuka římského práva na Universitě Karlově v 19. a 20. století

   Soubor B

   1. Personalita práva a recepce římského práva

2. Scholastická metoda a recepce římského práva
3. Justiniánská kodifikace římského práva
4. Předirneriánské právní památky
5. Littera florentina a Littera vulgata
6. Isidor ze Sevilly a jeho vklad do recepce římského práva
7. Pierre Abélard a jeho vklad do recepce římského práva
8. Právní řády severoitalských městských komun
9. Gratianus a jeho vklad do recepce římského práva
10. Lex Rhodia de iactu a počátky námořního práva
11. Mos gallicus a mos italicus, srovnání metody
12. Interpolace
13. Corpus iuris civilis a Corpus iuris canonici
14. Roman-Dutch Law, historie a současnost
15. Ius commune
16. Německé university v 16. - 17. století a jejich vliv na recepci římského práva
17. Reichskammergericht a jeho vliv na recepci římského práva
18. Kodifikace soukromého práva v Rakousku
19. Kodifikace soukromého práva v Německu
20. Římské právo a občanské zákoníky platné v Československu a v České republice

JUDr. David Falada, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Římské právo – exegeze (HOPV0082)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Římské právo – exegeze je zaměřen na interpretaci římskoprávních textů v jejich kontextu, a to z hlediska jejich právního obsahu, reálií i dobových souvislostí.

V rámci výuky tohoto předmětu jsou rozebírány texty obsahující informace o římském právu, přičemž se nejedná pouze o texty právní povahy (Zákon XII desek, Digesta atp.), ale také jiného původu - především úryvky z děl římských historiků, Cicerona atd. Probírána jsou jak obecná témata (interpretační a legislativní pravidla v římském právu, pojetí trestního práva), tak i speciální materie, jako například právní postavení žen a herců, právní režim přístavů a divadel nebo specifikace označení používaných pro soudy.

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními metodami a nástroji rozboru právního textu, nebo textu obsahujícího informace o právu.

Pro zápis předmětu Římské právo – exegeze je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Římské právo – exegeze zahrnuje tato témata:

- Interpretace a legislativní pravidla
- Náhrada škody
- Právní režim přístavů
- Quasidelicta
- Herci a divadla
- Prameny práva
- Kámen jako objekt trestního činu a nástroj k jeho spáchání
- Provokace a perzekuce
- Principy římského trestního práva a žhářství
- Recepce římského práva ve středověku

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Skřejpek, M., Falada, D., Kuklík, J.. Exegesis - výklad právních testů. Aleš Čeněk. Plzeň. 2014. III. rozšířené a doplněné vydání.
2. D. Falada. Recepce římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2016.
3. J. Kincl, V. Urfus, M. Skřejpek. Římské právo. C.H.Beck. Praha. 1995.

Ostatní literatura:

1. M. Skřejpek. Římské soukromé právo. Systém a instituce. Aleš Čeněk. Plzeň. 2017.
2. M. Skřejpek. Římské právo v datech. C.H.Beck. Praha. 1997.
3. M. Skřejpek. Poodkryté tváře římského práva. Havlíček BRAINTEAM. Praha. 2006.
4. M. Skřejpek. Ius et religio, právo a náboženství ve starověkém Římě. Pelhřimov. 1999.
5. M. Skřejpek. Prameny římského práva. ORAC. Praha. 2004.
6. M. Skřejpek. Lex et ius. Právo a zákony antického Říma. Plzeň, A. Čeněk, 2018.
7. Iustiniani institutiones (překl. P. Blaho, M. Skřejpek.). Karolinum. Praha. 2010.
8. Digesta seu pandactae. Tomus I, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P.Baho). Karolinum. Praha. 2015.
9. Digesta seu pandactae. Tomus II, Fragmenta selecta (překl. M. Skřejpek, P. Černoch, K. Žytková). Karolinum. Praha. 2019.
10. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách (překl. J. Kincl). Plzeň. 2007.
11. L. Heyrovský. Dějiny a systém soukromého práva římského. Praha. 1910 (případně jiné vydání).
12. J. Vančura. Úvod do studia soukromého práva římského. Praha. 1923.
13. M. Skřejpek. Latinsko-český slovníček římského práva. Aleš Čeněk. Plzeň. 2012.
14. M. Bartošek, Encyklopedie římského práva. Panorama, Praha, 1981, 2. vyd. Academia, Praha, 1994.
15. Slovník antické kultury. Svoboda, Praha, 1974.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Římské právo – exegeze je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá v podrobném rozboru konkrétního římskoprávního textu v překladu vypracovaného před zkouškou.
5. Ústní část zkoušky spočívá v rozpravě o písemném zpracování.
6. U písemné části zkoušky je možné používat jakékoliv právní předpisy a jiné materiály. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Michal Skřejpek, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Římské právo a podnikání (HOPV0083)

Anotace

V návaznosti na předměty povinného základu Římské právo a základy novodobého práva soukromého I a Římské právo a základy novodobého práva soukromého II bude obecně povinně volitelný předmět Římské právo a podnikání nabízet specifický důraz na instituty římského práva, které se přímo vážou k podnikatelským aktivitám.

Pro zápis předmětu Římské právo a podnikání je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Římské právo a podnikání budou v historickém kontextu uchazeči seznámeni jednak s organizací podnikatelských aktivit v římské společnosti na obecné úrovni (zejména kolektivní organizace římských občanů v této oblasti), a dále ve více specifické rovině, s instituty soukromého práva v podnikatelských činnostech. To se týká především nejdůležitějších smluv, s nimiž mohou podnikající osoby přijít do styku nejčastěji. Důraz bude kladen především na propojení římského práva s právním myšlením v odvětví obchodního práva moderní doby.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jaromír KINCL, Valentin URFUS, Michal SKŘEJPEK, Římské právo, C. H. Beck, Praha, 1995 (2. vyd. / 1. vyd. v C. H. Beck v tomto kolektivu autorů), xxii+386 str., ISBN 80-7179-031-1
2. Michal SKŘEJPEK, Římské soukromé právo. Systém a instituce, Aleš Čeněk, Plzeň, 2011, 350 str., ISBN 978-80-7380-334-6

Ostatní literatura:

1. Milan BARTOŠEK, Dějiny římského práva (ve třech fázích jeho vývoje), Academia, Praha, 1995 (2. vyd.), 280 str.
2. Milan BARTOŠEK, Škola právnického myšlení, Karolinum, Praha, 1993, 380 str., ISBN 80-7066-579-3
3. Herbert HAUSMANINGER, Peter BLAHO. Praktické prípady z rímskeho práva, Manz, Bratislava – Wien, 1998 (2. vyd.), 250 str., ISBN 80-85715-21-5 (Bratislava), ISBN 3-214-10011-4 (Wien)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Římské právo a podnikání je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Ústní zkoušce předchází písemná příprava. Student si losuje jednu otázku.
4. Úspěšné absolvování kontroly studia předpokládá základní orientaci v okruzích uvedených v sylabu. Student si losuje jednu/dvě otázky z níže uvedeného seznamu.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Role závislé práce v římské ekonomice

       (locatio conductio operis a locatio conductio operarum vs. závislé pozice osob alieni iuris a otroků)
    2. Smluvní základ pro kolektivní ekonomické aktivity

       (societas a její typizace mezi pojmenovanými smlouvami)
    3. Role právnických osob v kontextu římského podnikání

       (korporace, zvláště pak cechy)
    4. Podnikání osob bez právní subjektivity v Římě

       (otroci a jejich peculium, Latini Iuniani)
    5. Vývoj zdanění podnikatelských aktivit v Římě

       (vývoj od nástupu principátu, Diokleciánovy reformy)
    6. Locatio conductio jako smluvní typ v kontextu římského podnikání

       (typizace mezi pojmenovanými smlouvami, rozlišení, sociální významy)
    7. Časová hodnota peněz a její reflexe v římském smluvním systému

       (mutuum a usurae)
    8. Zajištění pohledávek z obchodních kontaktů v Římě

       (fiducia, pignus hypotéka, rukojemství, dlužnická a věřitelská solidarita)
    9. Speciální rizika některých druhů podnikání v Římě

       (kvazidelikty, zejména agrimensores, nautae, cupones, stabularii)
    10. Nejčastější typizované smlouvy v podnikání v pohostinství

        (emptio venditio, locatio conductio, depositum)

JUDr. David Falada, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin (HOPV0084)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin si klade za cíl seznámit studenty se základními problémy a základními body vývoje práva ve Francii, a to i v jednotlivých právních odvětvích. Rovněž si předmět klade za cíl zpřehlednit posluchačům francouzské právo a částečně též jeho úlohu v celkovém vývoji kontinentálního práva.

Přínos těchto seminářů by měl spočívat jednak v osvojení si základních bodů a témat, které představovaly klíčové momenty vývoje práva a státu na území Francie a v důsledku i širšího prostoru Evropy. Dále si v další řadě předmět klade za cíl osvojení si schopnosti komparativní argumentace a analytického myšlení nad určitým právním problémem, a to v historickém pohledu oboru francouzského práva, včetně jejich prezentace a schopnosti jejich obhájení. V neposlední řadě, díky seminární práci, je posluchač veden ke schopnosti po formální a stylistické stránce zpracovávat odborný právní text, přičemž v rámci svého studia tyto schopnosti pak pomohou studentovi kupříkladu při tvorbě vlastní diplomové práce.

V rámci předmětu Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin budou probrána níže příkladmo uvedená témata z francouzských právních dějin, přičemž při konkrétní práci v hodině pak bude z daného tématu zvoleno určité spektrum problémů, či konkrétních problematických otázek.

Každá hodina věnovaná určitému dílčímu tématu bude podpořena studiem materiálů, které se tomuto tématu věnují, pročež je více než vhodné, aby posluchači daného předmětu měli alespoň základy francouzského jazyka, na druhou stranu však není jistě nutná perfektní znalost právní francouzštiny. Studenti spolu s vyučujícími budou mimo jiné s těmito materiály pracovat a vedle primárně informativní funkce dané hodiny budou moci se rovněž podílet na diskusi či komentářích daného dílčího problému právních dějin Francie.

Pro práci na seminářích budou pro studenty zpravidla připraveny texty dotýkající se dílčího tématu, jemuž bude věnována pozornost, a s nimiž budou moci pracovat.

Pro zápis předmětu Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin je vhodné, aby student měl alespoň zapsán předmět Vývoj velkých právních systémů.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin bude pozornost věnována těmto tématům:

- Vývoj ústavního práva a státu na území Francie
- Vývoj francouzského soukromého práva a kodifikace
- Francouzské občanské právo a jeho změny
- Vývoj francouzského obchodního práva
- Vývoj francouzského trestního práva
- Vývoj a vliv francouzské právní terminologie

Literatura (studijní opory)

1. Kolektiv autorů PF UK. Dějiny evropského kontinentálního práva. Praha: Leges, 2018 (příslušné kapitoly)
2. OURLIAC, Paul et Jean-Louis GAZZANIGA. Histoire du droit privé français de l´an mil au Code civil. Paris: Editions Albin Michel, 2015
3. HALPÉRIN, Jean-Louis. Histoire du droit privé depuis 1804. Paris: PUF, 2012
4. MERCADAL, Barthélémy. Réforme du droit des contrats. Paris: Francis Lefevre, 2016
5. LAITHIE, Yves-Marie, GENICO, Thomas, DESHAYES, Olivier. Réforme du droit des contrats, du régime général et de la preuve des obligations: Commentaire article par article.Paris: Lexis nexis, 2016
6. OTTENHOF, Reynald. (ed.)L'individualisation de la peine. De Saleilles à aujourd'hui. Toulouse: ERES, 2001
7. GODEFROY De, Frédéric. Dictionnaire de l´ancienne langue française et de tous ses dialectes du IXe au XVe siècle. Paris: F. Vieweg, Libraire-Éditeur, 1881
8. GODEFROY De, Frédéric. Lexique de l´ancien français. Paris: H. Welter. Librairie universitaire, française et étrangère, 1901
9. PICOCHE, Jacqueline. Dictionnaire étymologique du français. Paris: Dictionnaires Le Robert, 2002
10. CORNU, Robert. Vocabulaire juridique. Paris: PUF, 1992
11. ROBERT, Paul, ed. Le Grand Robert de la langue française. Paris: Le Robert, 1993. 9 volumes. Dictionnaires Le Robert.
12. Dictionnaire de la langue française en ligne – Lexilogos. Centre national de Ressources Textuelles et Lexicales. [on-line]. Dostupné z: https://www.lexilogos.com

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vybrané kapitoly z francouzských právních dějin je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Od studenta bude požadována aktivní účast na hodině.
4. Písemná zkouška spočívá ve vytvoření seminární práce, která se bude zabývat dílčím tématem právního vývoje Francie, a to v širokém spektru témat, jež budou na hodinách presentována. Na jednotlivém tématu práce se student v průběhu semestru a předtím, než na

textu začne pracovat, dohodne s vyučujícím, k němuž dle přednášených materií je vybrané téma nejbližší. Žádný seznam témat seminárních prací, z nichž by si studenti mohli vybírat, nebude vyhlašován, neboť bude kladen důraz na osobní zájem studenta si téma vymyslet a projevit tím svůj zajím v dané podoblasti.

5. Seminární práce by měla splňovat podmínky na odborný právní text (tedy členění odborného textu, důkladný poznámkový aparát, závěrečný seznam použité literatury a seznam použitých pramenů), přičemž její rozsah by měl překročit 10 normostran**.**
6. Při zpracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Jan Šejdl, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Římské veřejné právo (HOPV0085)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Římské veřejné právo podává základní informace o vývoji a charakteru veřejného práva ve starověkém Římě. Je zaměřen na podstatné rozšíření informací o tomto odvětví práva, které se dostávají studentům povinných předmětů Římské právo a základy novodobého práva soukromého I a Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

V rámci tohoto předmětu je pozornost nejprve zaměřena na problematiku vztahu práva (ius) a zákona (lex) a na vývoj právního řádu starověkého Říma. V těchto souvislostech je pozornost věnována pramenům římského práva. V rámci chronologického výkladu je následně probíráno římské veřejné právo (právo ústavní, správní, trestní, finanční) v období království, republiky, a obou vývojových fází římského císařství.

Pro zápis předmětu Římské veřejné právo je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Římské právo a základy novodobého práva soukromého II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Římské veřejné právo zahrnuje tato témata:

- Pojetí ius a lex v kontextu vývoje právního řádu starověkého Říma
- Vznik římského státu a jeho organizace za království, trestní právo v královské době, prameny práva za království
- Vznik republiky a změny v ústavním uspořádání státu
- Prameny práva, správa Římského státu, trestní právo a státní finance v počátcích republiky
- Prameny práva, správa Římského státu, trestní právo a státní finance v období vrcholné republiky
- Vznik císařství a změny v ústavním uspořádání státu
- Správa Římské říše za principátu
- Vývoj trestního práva za principátu
- Finance římského státu za principátu
- Vznik dominátu a změny v ústavním uspořádání státu
- Správa Římské říše za dominátu, změny v trestním právu a státních financích

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. SKŘEJPEK, M. Poodkryté tváře římského práva. Praha Praha: Havlíček Brain Team, 2006, 198 s. /ISBN 80-903609-3-9/
2. SKŘEJPEK, M. Studie z dějin římské ústřední správy za principátu: Císařské kanceláře, jejich činnost a byrokratizace. in AUC-IURIDICA, 1991, č. 2–3, s. 19–139. /ISSN 0323-0619/
3. SKŘEJPEK, M. Ius privatum – ius publicum: Vzájemné vztahy a souvislosti. in AUC-IURIDICA, 1993, č. 2–3, s. 35–158. /ISSN 0323-0619/
4. SKŘEJPEK, M. Organizace římské finanční správy za principátu. in AUC-IURIDICA, 1988, č. 1, s. 39–96. /ISSN 0323-0619/
5. SKŘEJPEK, M. Postavení a činnost sacra scrinia za dominátu. Právněhistorické studie, 1992, roč. 32, s. 37–49. /ISBN 80-7066-544-0/
6. SKŘEJPEK, M. Vedoucí a personál císařských kanceláří za principátu. Právněhistorické studie, 1993, roč. 33, s. 5–30. /ISBN 80-7066-739-7/
7. SKŘEJPEK, M. Státní úřady a úředníci v antickém Římě. in Právnický stav a právnické profese v minulosti, 2. upravené a rozšířené vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 271 s., s. 12–27 /ISBN 978-80-7552-030-2/
8. SKŘEJPEK, M. Daně a poplatky v antickém Římě. in Starý, Marek a kol. Dějiny daní a poplatků. Praha, Havlíček BrainTeam, 2009, 207 s., s. 30–53. /ISBN 978-80-87109-15-1/
9. KINCL, J., URFUS, V., SKŘEJPEK M. Římské právo (kap. Římské trestní právo). C. H. BECK, Praha, 1995.

Ostatní literatura:

1. Iustiniani Institutiones/Justinánské Instituce. (překl M. Skřejpek, P. Blaho) Praha, Karolinum, 2010, 411 s. /ISBN 978-80-246-1749-7/
2. Digesta seu Pandectae, tomus I, liber I – XV, fragmenta selecta/Digesta neboli Pandekty, svazek I, kniha I – XV, vybrané části. (překl. M. Skřejpek, P. Blaho, J. Vaňková, J. Žytek) Praha, Karolinum, 2015, 701 s. /ISBN 978-80-246-3063-2/
3. Digesta seu pandactae. Tomus II, liber XVI – XXXV fragmenta selecta Digesta neboli Pandekty, svazek II, kniha XV – XXXV, vybrané části. (překl. M. Skřejpek, P. Černoch, K. Žytková). Karolinum. Praha. 2019, 746 s. /ISBN 978-80-246-4332-8/
4. GAIUS, Učebnice práva ve čtyřech knihách. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2007, 326 s., s. 5–11. /ISBN 978-80-7380-054-3/
5. SKŘEJPEK, M. Lex et Ius. Právo a zákony antického Říma. Plzeň, A. Čeněk, 2018, 319 s., /ISBN 978-80-7380-686-6/
6. SKŘEJPEK, M. Multiplikace trestních norem v republikánském Římě a její příčiny. Právník, 1991, č. 2, s. 166–179. /ISSN 0231-6625/
7. SKŘEJPEK, M. Constitutio – mos – lex – codex (Flexibilní "ústava" starověkého Říma). in Pocta prof. JUDr. Václavu Pavlíčkovi, CSc. k 70. narozeninám. ed. Jirásková, V., Suchánek, R., Praha: Linde, 2004, 614 s., s. 31–43. /ISBN 80-7201-487-0/
8. SKŘEJPEK, M. K pojetí zákona u klasických římských právníků (Iul. D. 1, 3, 32, 1; Pap. D. 1, 3, 1; Gaius Inst. 1, 3). in Zákon v kontinentálním právu. ed. Gerloch, A., Maršálek, P., Praha, EUROLEX BOHEMIA, 2005, 409 s., s. 67–72. /ISBN 80-86861-06-6/

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Římské veřejné právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška se skládá ze dvou částí. První z nich je znalostním testem (15 otázek, za každou správně zodpovězenou otázku 1 bod). Druhá část spočívá ve vypracování úvahy na dané téma (max. 1 strana), která je hodnocena nejvíce 5 body.
4. Písemné zkoušky jsou organizovány katedrou právních dějin pro všechny studenty daného předmětu. V jiný, než vypsaný termín není možné zkoušku konat a její splnění nelze nahradit jinou formou. Přihlášení na zkoušku probíhá prostřednictvím studijního informačního systému. Zveřejnění výsledků zkoušky probíhá přes studijní informační systém a samotné zveřejnění výsledků daného termínu zkoušky je potvrzeno na elektronické nástěnce katedry (ve studijním informačním systému). V akademickém roce budou vypsány tři termíny písemných zkoušek. Další termíny se nepřidávají.
5. Na vypracování písemné zkoušky je určeno 40 minut.
6. Hodnocení:

   1 – 20-18 bodů;

   2 – 17-16 bodů;

   3 – 15-14 bodů.
7. Při zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Petr Bělovský, Dr., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích (HOPV0086)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích zahrnuje výklad o celkovém charakteru a o nejvýznamnějších fragmentech – jednotlivých předpisech a institutech právního řádu v českých zemích, tj. Čech, Moravy, českého Slezska, pokud jsou územní součástí dnešní České republiky v časovém rozmezí od 9. do poloviny 18. stol.

Do obsahu výkladu v rámci výuky předmětu Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích jsou zahrnuty dosavadní vědecké a pedagogické koncepty pěstování této materie. Pozornost je vyváženě věnována dobovým způsobům vzniku právních norem, tematickému rozsahu právní regulace a měnícímu se obsahu významných úseků právní úpravy. Nutnou součástí je výčet a charakteristiky orgánů podílejících se na genezi těchto pravidel a realizujících je v právní praxi. Materie je rozdělena do průřezových témat procházejících celým časovým vymezením předmětu s přihlédnutím k vývojovým rozdílům doby předhusitské a husitské (do č. 1434) a práva stavovského, respektive práva první poloviny absolutismu (1434 – pol. 18. stol.).

Pro zápis předmětu Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Historické základy českého práva I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích zahrnuje tato témata:

I. Obecný úvod
   - Systém práva ve středověku a raném novověku
   - Prameny ve středověku a raném novověku obecně
   - Principy práva ve středověku a raném novověku

II. Vývoj státu a jeho organizace
   - Středověký stát Přemyslovců a jeho správa
   - Vznik České koruny ve 14. a 15. století
   - Období stavovství za vlády Jagellonců a Habsburků
   - Proměny českého státu a správy v letech 1620 – 1740

III. Počátky právního řádu v Čechách a na Moravě (10. – 13. století)
   - Velkomoravské právní památky
   - Výsady Boleslavovy (r. 992)
   - Dekreta Břetislavova (r. 1039)
   - Výsady pro pražské Němce (1170 – 1180)
   - Statuta Konráda Oty (1189)
   - Zlatá bula sicilská (1212)
   - Statuta judaeorum (1255)

IV. Kultura právních knih v době předhusitské a první pokusy o kodifikaci práva
   - Ius regale montanorum (1300 – 1305)
   - Codex Carolinus (1355)
   - Kniha rožmberská (13./14. století)
   - Řád práva zemského (60. léta 14. století)
   - Ordo iudici terrae (50. – 60. léta 14. století)
   - Výklad na zemské právo české Ondřeje z Dubé (14./15. století)
   - Kniha písaře Jana (1343 – 1360)

V. Kodifikace šlechtického a městského práva v době stavovské a právní knihy
   - Vladislavské zřízení zemské, všechny redakce a doplňky (1500)
   - Práva městská Brikcího z Licska (1536)
   - Práva městská Království českého (1579) a Krátká summa (1581)
   - Viktorina Kornela ze Všehrd Knihy devatery (1497/1507)
   - Tovačovská právní kniha (cca 1480 – 1490)
   - Drnovská právní kniha (1520 – 1530)
   - Kodifikace moravského zemského práva (1535, 1545)

VI. Kodifikace šlechtického a městského práva v době stavovské a právní knihy - pokračování

VII. Právní zakotveni absolutismu v Čechách a na Moravě, změny zásad a pramenů práva
   - Česká konfederace (1619)
   - Obnovená zřízení zemská (1627/1628)
   - Deklaratoria a Novelly (1640, 1650)
   - Constitutio Criminalis Josephina (1707)

VIII. Právní zakotveni absolutismu v Čechách a na Moravě, změny zásad a pramenů práva – pokračování

IX. Vybrané právní instituty práv osob, manželského práva a dědického práva od 10. do 18. století

X. Vybrané právní instituty absolutních majetkových práv a relativní majetková práva od 10. do 18. století

XI. Vybrané právní instituty práva deliktního (trestního a správního) od 10. do 18. století

XII. Vybrané právní instituty procesního práva od 10. do 18. století

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

K. Malý a kol., Dějiny českého a československého práva do roku 1945, 4. vydání, Praha: Leges, 2010, s. 15–200, s. 503–506, s. 508–512

L. Vojáček, K. Schelle, V. Knoll, České právní dějiny, 2. vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2010, s. 19–219, s. 409–413, s. 442–449, s. 491–493, s. 508–509

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kapitoly ze starších právních dějin v českých zemích je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student vylosuje jeden ze třiceti tematických okruhů věnovaných starším českým právním dějinám.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam otázek pro zkoušku ze starších českých právních dějin
    1. Systém a prameny práva v českých zemích ve středověku a raném novověku (obecně).
    2. Velká Morava a její právní památky
    3. Vznik a vývoj českého státu za vlády Přemyslovců.
    4. Budování českého státu za vlády dynastie lucemburské.
    5. Česká koruna a její zapojení do nadstátních celků (od pol. 15. století do pol. 18. století).
    6. Panovníkova normotvorba v 11. – 14. stol.
    7. Původ, význam, funkce a vývoj právního institutu zemských desek v českých zemích.
    8. Zemské, dvorské a královské úřady a jejich vývoj od 10. do pol. 18. století.
    9. Organizační struktura soudů a jejich působnost od 11. století do pol. 18. století.
    10. Vznik středověkých měst, právní základ jejich existence, organizace jejich správy a soudnictví a typy městské právní kultury v českých zemích.
    11. Základní zásady řízení před zemským soudem, dalšími šlechtickými soudy a soudy městskými.
    12. Právo v době husitství.
    13. Právní knihy českého zemského práva v době předhusitské.
    14. Právní knihy českého zemského práva v době stavovské.
    15. Kultura právních knih na Moravě.

16. Kodifikace, instituty a vývoj horního práva ve středověku a raném novověku (Ius regale montanorum, Narovnání o hory a kovy a další otázky horního práva).
17. Kodifikace městského práva v českých zemích.
18. Kodifikace zemského práva Českého království.
19. Kodifikace zemského práva na Moravě a ve Slezsku.
20. Vybrané majetkoprávní instituty šlechtického a městského práva v českých zemích od 14. století do pol. 18. století.
21. České stavovské povstání a Česká konfederace.
22. Nejdůležitější změny v pramenech a principech práva a v státních orgánech v českých zemích po nastolení absolutismu.
23. Institut právní subjektivity a její vývoj v českém a moravském právu do pol. 18. století.
24. Manželské a rodinné právo v historické retrospektivě v českých zemích do pol. 18. století.
25. Základní rysy dědického práva (přechod majetku pro případ smrti).
26. Vlastnictví, držba a další věcná práva ve starším českém a moravském právu.
27. Učená práva v českých zemích, problematika recepce římského a kanonického práva.
28. Typologie a obsah závazků v českých zemích do pol. 18. století.
29. Zajištění závazků ve středověkém a raně novověkém právu českých zemí.
30. Ordály a tortura jako procesní instituty českého středověkého a novověkého práva.
31. Právní „povolání“ ve středověku a raném novověku.
32. Vývoj trestního práva a jeho prameny v českých zemích za stavovského státu.
33. Vrchnostensko-poddanské vztahy a jejich odraz v právních pramenech.
34. Učená práva v českých zemích, problematika římského a kanonického práva.
35. Právní regulace mezikonfesního soužití v českých zemích (15. – 17. století).
36. Postavení skupin osob se zvláštní úpravou v českých zemích ve středověku a raném novověku (cizinci, kolonisté, židé, univerzitní studenti a pedagogové).

doc. JUDr. Vladimír Kindl, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Historické kořeny menšinové problematiky (HOPV0087)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Historické kořeny menšinové problematiky je podat studentům přehled vývoje a dlouhodobých problémů menšinové otázky v českých zemích, a to v komparaci s dalšími státy.

Nastíněny v širokých souvislostech budou i dodnes právně či politicky aktuální problémy jako jsou "Benešovy dekrety" nebo složité právní problémy restitucí židovského majetku. Nelze ani přehlížet, že právní věda dodnes využívá mnohé koncepce vzniklé již v meziválečné éře, a to obvykle bez znalosti složitých historických souvislostí. Lze zmínit např. hlavní stále používanou definici menšin vzniklou v případu Stálého dvora mezinárodní spravedlnosti týkajícího se řecko-bulharských komunit nebo případ menšinových škol v Albánii, někdy považovaný za počátek tzv. pozitivní diskriminace. V meziválečné době pak Československo hrálo výraznou roli v systému mezinárodněprávní ochrany menšin v rámci Společnosti národů. K tomu přispívala mj. geografická poloha ČSR přímo v srdci menšinových konfliktů (např. sousedství s Horním Slezskem s procesně-právně asi nejkomplikovanějším menšinovým sporem v historii). Menšinová otázka má v evropské minulosti i současnosti mimořádný význam, kdy například obě světové války byly zahájeny alespoň oficiálně kvůli menšinovým konfliktům. Po odsunu Němců je v českých zemích tento problém často přehlížen, ale i v souvislosti s aktuální migrační krizí se otázka dlouhodobého vývoje a vzniku nových menšin opět aktivizuje.

Zatímco v moderních českých dějinách, a to hlavně přibližně v letech 1848-1947, dominoval národnostní problém, tak v budoucnosti nelze vyloučit oživení problému náboženských menšin. Právní i politické řešení menšinových sporů je přitom velice obtížné a komplikované, přitom česká historie má v mezinárodním srovnání velké zkušenosti s různorodými koncepcemi řešení menšinové otázky. Například jen ve dvacátém století lze nalézt v historii českých zemí minimálně devět zcela odlišných koncepcí právního postavení menšin.

Pro zápis předmětu Historické kořeny menšinové problematiky je vhodné, aby student měl absolvován předmět Historické základy českého práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Historické kořeny menšinové problematiky je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod, použití historické metody pro řešení aktuálních problémů

- Starší tradice menšinové problematiky před rozvojem moderního nacionalismu
- Národnostní problém v 19. století a spory o ústavní řešení v Rakousku 1848-1867
- Právní řešení národnostní otázky na konci monarchie
- Menšinová otázka v politice mezi světovými válkami
- Jazyková otázka a její právní řešení před úřady a ve školách v ČSR
- Národnostní problém a veřejná správa v ČSR
- Mezinárodněprávní ochrana menšin meziválečné éry
- Snahy o řešení menšinové otázky v době krize ČSR a v exilu za druhé světové války
- Dekrety prezidenta republiky a postavení menšin v poválečné ČSR
- Menšiny v komunistickém Československu i dalších zemích sovětského bloku
- Vývojové tendence v postavení menšin v demokratických státech v posledním půlstoletí

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PETRÁŠ, René – PETRŮV, Helena – SCHEU, Harald a kol. Menšiny a právo v České republice, Praha, Auditorium 2009, 507 stran (s. 31-147)
2. KUKLÍK, Jan a kol. Dějiny československého práva 1945-1989, Praha, Auditorium 2011, 426 stran (s. 15-27, 322-334)

Ostatní literatura:

1. KUKLÍK, Jan – PETRÁŠ, René. Minorities and Law in Czechoslovakia 1918-1992, Praha, Karolinum 2017, 302 stran
2. PETRÁŠ, René. Cizinci ve vlastní zemi. Dějiny a současnost národnostního napětí v Evropě, Praha, Auditorium 2012, 255 stran
3. PETRÁŠ, René. Menšiny v meziválečném Československu / Právní postavení národnostních menšin v první československé republice a jejich mezinárodněprávní ochrana, Praha, Karolinum 2009, 437 stran
4. SCHEU, Harald a kol. Migrace a kulturní konflikty, Praha, Auditorium 2011, 322 stran
5. KUKLÍK, Jan a kol. Jak odškodnit holocaust? Problematika vyvlastnění židovského majetku, jeho restituce a odškodnění, Praha, Karolinum 2015, 758 stran
6. PETRÁŠ, René. Menšiny v komunistickém Československu / Právní a faktické postavení národnostních menšin v českých zemích v letech 1948-1970, Praha, VIP – Eurolex Bohemia 2007, 490 stran
7. HALÁSZ, Ivan – PETRÁŠ, René a kol. Menšiny, vysoké školy a právo, Praha, Auditorium 2018, 176 stran
8. KUKLÍK, Jan – NĚMEČEK, Jan. Od národního státu ke státu národností? Národnostní statut a snahy o řešení menšinové otázky v Československu v roce 1938, Praha, Karolinum 2013, 450 stran
9. KUKLÍK, Jan – NĚMEČEK, Jan. Frontiers, Minorities, Transfers, Expulsions. British diplomacy towards Czechoslovakia and Poland during WWII. Volume I: Plans, Prague, Faculty of Law, Charles University – Institute of History CAS 2015, 398 s.

10. PETRÁŠ, René a kol. Aktuální problémy právního postavení menšin v České republice / Sborník příspěvků z odborného semináře Menšiny a právo v České republice, Praha, Úřad vlády 2010, 121 stran
11. Acta Universitatis Carolinae – Iuridica, Praha, Karolinum monotematická čísla věnovaná právu a menšinám - č. 1/2013, 4/2015, 1/2016, 2/2018 – časopis je tištěný, ale i na internetu – viz https://old.prf.cuni.cz/dcz/dokumenty/auci/1404046928/
12. Přínosné materiály jsou pod Radou vlády pro národnostní menšiny https://www.vlada.cz/cz/pracovni-a-poradni-organy-vlady/rnm/mensiny/narodnostni-mensiny-15935/
13. Mnoho publikací je volně na internetu na Slovensku – např. na stránkách hlavního pracoviště k problému menšin Spoločenskovedného ústavu SAV https://www.svusav.sk/publikacie/oddelenie-historie/ - také v jeho časopise Člověk a spoločnosť (viz např. 4/2013) http://www.clovekaspolocnost.sk/sk/ . Řada knih je na stránce Forum historiae http://forumhistoriae.sk/sk/e-knihy

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Historické kořeny menšinové problematiky je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá ve zpracování seminární práce v rozsahu 8-10 stran vlastního textu na vyučujícími předem schválené téma.
4. Požadavky na práci se zvyšují při nižší účasti na výuce.
5. Témata je nutno diskutovat s vyučujícími buď v jejich konzultačních hodinách, po výuce nebo e-mailem.
6. Při zpracování písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kuklík, DrSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní soudnictví v evropských zemích (HOPV0088)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Správní soudnictví v evropských zemích je přiblížit studentům význam efektivního správního soudnictví jako ochrany občanů před excesy veřejné správy. Předmět je zaměřen na analýzu významu správního soudnictví jako jednoho ze základních prvků právního státu v evropském kontextu.

Studenti se naučí základním metodám komparativní analýzy při srovnávání funkčnosti systémů správního soudnictví v Evropě a z tohoto komparativního pohledu pak mohou přistoupit ke kritické analýze efektivity českého správního soudnictví a jeho jednotlivých prvků.

Analýza českého správního soudnictví, která je jedním z klíčových cílů předmětu, může také přispět studentům, kteří se připravují na státní závěrečné zkoušky.

Pro zápis předmětu Správní soudnictví v evropských zemích je vhodné, aby měl student absolvován předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Správní soudnictví v evropských zemích zahrnuje tato témata:

- Evropská standard správního soudnictví a základní parametry efektivního správního soudnictví jako pilíře právního státu (Rada Evropy a EU)
- Správní soudnictví ve velkých právních systémech
- Francouzský model správního soudnictví
- Anglická model správního soudnictví
- Německý model správního soudnictví
- České správní soudnictví a jeho vývoj v komparativním pohledu
- Jednotlivé žalobní typy a jejich nedostatky v komparativním pohledu
- Kritická analýza českého správního soudnictví

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Pítrová L., Pomahač R., Evropské správní soudnictví, Praha: C. H. Beck, 1998
2. Správní právo – Casebook, kolektiv autorů, Wolters Kluwer

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (č. 1/1993 Sb.)
2. Správní řád č. 500/2004 Sb., správní řád
3. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní
4. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
5. Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
6. Relevantní judikatura

Ostatní právní předpisy:

1. Rada Evropy: Recommendation [Rec(2004)20] on judicial review of administrative acts
2. Judikatura SDEU a ESLP

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní soudnictví v evropských zemích je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Ústní zkouška spočívá v prezentaci vybraného problému ve správním soudnictví (po konzultaci s vyučující) s power-pointovou podporou.
4. U ústní zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Rozhodovací procesy ve stavebním právu (HOPV0089)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Rozhodovací procesy ve stavebním právu je zaměřen na zvláštní část oboru správní právo, konkrétně na objasnění základů veřejného stavebního práva a rozhodování podle stavebního zákona. Po seznámení se základními pojmy (např. změna v území, zastavěné území, zastavitelná plocha, nezastavěné území, stavba, veřejně prospěšná stavba, změna stavby) a charakteristice veřejné správy na úsecích územního plánování a stavebního řádu následuje výklad o formách správní činnosti a členění rozhodovacích procesů podle stavebního zákona [vydávání opatření obecné povahy (územně plánovací dokumentace, územní opatření), vydávání rozhodnutí ve správním řízení (územní rozhodnutí, stavební povolení aj.), vydávání jiných rozhodnutí (souhlasy), uzavírání veřejnoprávních smluv, postup navazující na posouzení stavby autorizovaným inspektorem]. Samostatná pozornost bude věnována problematice tzv. černých staveb a ochraně veřejného zájmu v oblasti výstavby.

Studenti budou po absolvování předmětu schopni formulovat podání vůči stavebnímu úřadu, jakož i reagovat na jeho úkony (rozhodnutí, faktické zásahy).

V rámci výuky budou konfrontovány různé názory na tzv. rekodifikaci veřejného stavebního práva.

Pro zapsání předmětu Rozhodovací procesy ve stavebním právu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Student, který ještě nemá zapsán předmět povinného základu Správní právo I, má příležitost seznámit se zvláštní částí oboru, což může usnadnit pochopení některých institutů jeho obecné části.

Student, který má alespoň zapsán předmět povinného základu Správní právo I, může využít znalostí zvláštní části oboru k hlubšímu pochopení některých institutů jeho obecné části.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Rozhodovací procesy ve stavebním právu zahrnuje tato témata

- Pojem a prameny veřejného stavebního práva
- Orgány územního plánování, stavební úřady, dotčené orgány; autorizovaný inspektor
- Územní samosprávné celky a výstavba
- Formy správní činnosti na úsecích územního plánování a stavebního řádu

- Rozhodovací procesy na úsecích územního plánování a stavebního řádu; společné postupy
- Pořizování a vydávání územně plánovací dokumentace a územních opatření (obecné nástroje územního plánování)
- Územní rozhodování (konkrétní nástroje územního plánování)
- Provádění staveb (rozhodování na úseku stavebního řádu); tzv. černá stavba
- Užívání staveb (rozhodování na úseku stavebního řádu)
- Rozhodování o stavbách z titulu veřejného zájmu
- Dozorčí působnost na úseku územního plánování a stavebního řádu a rozhodování o přestupcích podle stavebního zákona
- Stavebněprávní praktikum (příklady z veřejného stavebního práva)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. STAŠA, J. Poznámky k orientaci ve stavebním zákoně. Dostupné v dokumentech katedry.
2. SVOBODA, P. Stavební právo po novele č. 225/2017 Sb. Prezentace. Dostupné v dokumentech katedry.

Ostatní literatura:

MAREČEK, J., DOLEŽAL, J., SEDLÁČKOVÁ, V., SKLENÁŘ, T., TUNKA, M., VOBRÁTILOVÁ. M. Komentář ke stavebnímu zákonu a předpisy související. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018, 960 s.; ISBN 978-80-7380-703-0.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)
2. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací
2. Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)
3. Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích
4. Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Rozhodovací procesy ve stavebním právu je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Student si u zkoušky vylosuje 1 otázku z níže uvedeného seznamu a vybere si 1 z níže uvedeným způsobem předem zadaných příkladů.
4. Pro úspěšné absolvování kontroly studia je požadován ucelený přehled dané problematiky a jejích souvislostí v rámci veřejného stavebního práva a podrobnější rozbor vybraného základního institutu (např. územní plán, stavební uzávěra, územní rozhodnutí, stavební

povolení, souhlasy stavebního úřadu, kolaudace, nezbytné úpravy, kontrolní prohlídka stavby, tzv. černá stavba).

5. Kromě toho má student prokázat schopnost řešit s použitím právních předpisů konkrétní problém týkající se rozhodování podle stavebního zákona na základě výběru z cca 10 příkladů zadaných na závěr výuky.
6. U zkoušky je při řešení vybraného příkladu možné používat předepsané právní předpisy, není však možné používat jiné materiály, při odpovědi na vylosovanou otázku není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Veřejná správa na úsecích územního plánování a stavebního řádu
    2. Členění forem správní činnosti a správních postupů podle stavebního zákona, volný režim
    3. Druhy územně plánovací dokumentace a územních opatření
    4. Pořizování, vydávání a přezkoumávání územně plánovací dokumentace a územních opatření
    5. Územní rozhodnutí, jeho druhy a alternativy
    6. Územní řízení, jeho modifikace, vydání územního souhlasu, uzavření veřejnoprávní smlouvy
    7. Stavební povolení a jeho alternativy, souhlas s ohlášením stavebního záměru
    8. Stavební řízení a alternativní postupy, postup po ohlášení stavebního záměru
    9. Tzv. černá stavba
    10. Kolaudační a rekolaudační postupy, vlastníkem zamýšlené odstranění stavby
    11. Nařizování některých činností k odstranění závadného stavu stavby
    12. Dozorčí činnosti a rozhodování o přestupcích podle stavebního zákona

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Správní trestání (HOPV0090)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Správní trestání doplňuje a rozšiřuje problematiku odpovědnosti za správní delikty vyučovanou v předmětu povinného základu Správní právo III.

Předmět je určen studentům se zájmem o hlubší znalosti této problematiky. Jeho obsahem jsou základní instituty hmotného i procesního trestního práva správního, předmět se zabývá teoretickými otázkami, platnou právní úpravou i řešením praktických problémů. Výuka je zaměřena na charakteristiku odpovědnosti za správní delikty, členění správních deliktů, prameny přestupkového práva hmotného a procesního, pojem přestupku, základy odpovědnosti za přestupek fyzické osoby, přestupek právnické osoby a přestupek podnikající fyzické osoby, ukládání správních trestů a ochranných opatření a řízení o přestupcích.

Výuka předmětu kombinuje formu přednášky, semináře, praktického cvičení a diskuze o jednotlivých tématech.

Student získá podrobné znalosti obecných institutů trestního práva správního i platné právní úpravy odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a to v širších souvislostech (zejména ve srovnání s trestní odpovědností, s úpravou obsaženou ve zvláštních zákonech obsahujících skutkové podstaty přestupků). Student si osvojí dovednost vyhledat, analyzovat a vyložit relevantní právní úpravu i judikaturu. Na řešení praktických otázek a příkladů získá schopnost identifikovat právní problémy a navrhovat jejich řešení. Diskuse bude zaměřena mj. na kritickou analýzu soudní judikatury.

Pro zápis předmětu Správní trestání je vhodné, aby student měl absolvován předmět Správní právo II a alespoň zapsán předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky předmětu Správní trestání budou probrána tato témata:

- Charakteristika odpovědnosti za správní delikty.
- Správní trestání jako součást výkonu veřejné správy.
- Pojem správního deliktu a jeho pojmové znaky.
- Členění správních deliktů, stručná charakteristika jednotlivých druhů správních deliktů.
- Základní principy správního trestání.

- Prameny přestupkového práva hmotného a procesního.
- Koncepce nového přestupkového práva a systematika zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.
- Europeizace trestního práva správního.
- Časová, územní a osobní působnost přestupkového zákona.
- Pojem přestupku. Vztah přestupku a trestného činu. Zásada ne bis in idem.
- Základy odpovědnosti za přestupek fyzické osoby. Fyzická osoba jako pachatel přestupku. Odpovědnost zákonného zástupce. Deliktní způsobilost fyzické osoby, Zavinění. Skutkový omyl a právní omyl.
- Základy odpovědnosti právnické osoby za přestupek. Právnická osoba jako pachatel přestupku. Objektivní odpovědnost a liberační důvod. Prameny právní úpravy. Základy odpovědnosti podnikající fyzické osoby za přestupek.
- Okolnosti vylučující protiprávnost a důvody zániku odpovědnosti za přestupek.
- Druhy správních trestů a ochranných opatření. Vyměřování správních trestů a ochranných opatření. Výkon správních trestů a ochranných opatření.
- Řízení o přestupcích. Prameny právní úpravy řízení o správních deliktech. Základní procesní zásady.
- Správní orgány a účastníci řízení o přestupku
- Instituty před zahájením řízení o přestupku. Zahájení řízení. Průběh řízení v prvním stupni.
- Zkrácená řízení o správních deliktech.
- Přezkoumávání rozhodnutí o správním deliktu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Prášková, H. Nové přestupkové právo. Praha: Leges, 2017.

Ostatní literatura:

1. Prášková, H. Základy odpovědnosti za správní delikty. 1. vydání. Praha: C. H.Beck,. 2013.
2. Repik, B. Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo. Praha: Orac. 2002.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Správní trestání je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky student si vylosuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Odpovědnost za správní delikt (Charakteristika, pojem a pojmové znaky správního deliktu, členění). Veřejné disciplinární delikty. Tzv. pořádkové delikty.
    2. Základní principy správního trestání (Pojmové vymezení, jejich význam a užití). Jednotlivé základní zásady přestupkového práva.

3. Prameny přestupkového práva hmotného a procesního. Koncepce a systematika přestupkového zákona. Europeizace trestního práva správního (Působení Rady Evropy, Evropská unie).
4. Časová, územní a osobní působnost přestupkového zákona.
5. Pojem a znaky přestupku (Protiprávnost, obecné požadavky na pachatele, znaky skutkové podstaty a materiální znak přestupku. Negativní vymezení přestupku. Vztah přestupků a trestných činů. Pokus přestupku. Pokračování v přestupku. Přestupky trvající a hromadné).
6. Odpovědnost fyzické osoby za přestupek (Fyzická osoba jako pachatel, nepřímý pachatel, účastník. Odpovědnost zákonného zástupce nebo opatrovníka. Deliktní způsobilost fyzické osoby. Zavinění. Omyl skutkový a omyl právní).
7. Odpovědnost právnické osoby za přestupek. Odpovědnost podnikající fyzické osoby za přestupek (Právnická osoba a její postavení. Právnická osoba jako pachatel, spolupachatel a nepřímý pachatel. Přičitatelnost jednání fyzických osob jednajících za právnickou osobu této právnické osobě. Objektivní odpovědnost právnické osoby. Liberační důvod. Podnikající fyzická osoba jako pachatel přestupku).
8. Okolnosti vylučující protiprávnost (Pojem a význam okolností vylučujících protiprávnost. Jednotlivé okolnosti vylučující protiprávnost).
9. Zánik odpovědnosti za přestupek (Charakteristika, důvody, promlčení, smrt fyzické osoby, zánik právnické osoby, vyhlášení amnestie).
10. Správní tresty a ochranná opatření (Správní tresty a ochranná opatření jako právní následky přestupku, druhy správních trestů a ochranných opatření, jednotlivé správní tresty a ochranná opatření).
11. Ukládání správních trestů a ochranných opatření (Zásady a hlediska ukládání správních trestů. Trestání recidivy. Alternativy k potrestání. Ukládání správních trestů při souběhu přestupků).
12. Správní orgány v řízení o přestupcích (Věcná, funkční a místní příslušnost. Oprávněné úřední osoby).
13. Účastníci řízení o přestupcích (Obviněný a jeho postavení. Poškozený. Vlastník zabrané věci. Procesní způsobilost účastníků řízení. Procesní nástupnictví).
14. Zahájení a průběh řízení o přestupcích (Postup před zahájením řízení, zejména přijímání podnětů a oznámení k zahájení řízení o přestupku, podávání vysvětlení. Zahájení řízení z moci úřední. Zahájení řízení se souhlasem osoby postižené spácháním přestupku. Ústní jednání. Shromažďování podkladů pro rozhodnutí).
15. Zvláštní druhy řízení (Společné řízení, Řízení o náhradě škody a o vydání bezdůvodného obohacení. Příkazní řízení a příkazní řízení na místě).
16. Rozhodnutí o přestupku (Rozhodnutí, kterým se obviněný uznává vinným. Výroková část rozhodnutí. Rozhodnutí o schválení dohody o narovnání. Rozhodnutí o zastavení řízení).
17. Přezkoumávání rozhodnutí o přestupku (Řádné opravné prostředky. Zákaz reformationis in peius. Přezkumné řízení. Přezkoumávání rozhodnutí ve správním soudnictví).

doc. JUDr. Helena Prášková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Jaderné právo (HOPV0091)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Jaderné právo poskytuje studentům přehled právních problémů, které jsou spojeny s procesem mírového využití jaderné energie a ionizujícího záření v různých oblastech: energetice, nukleární medicíně, vědě a výzkumu, průmyslu atd. Od počátku mírového využívání této energie se státy potýkají se dvěma aspekty, na které musejí svým právním řádem reagovat: na jedné straně stojí zájem na podpoře tohoto odvětví, na druhé zájem na ochraně obyvatelstva před případnými negativními následky využívání jaderné energie. Předmět poskytuje přehled o tom, jakými právními nástroji bylo a je na tyto dvě výzvy reagováno.

Úvodem bude pozornost věnována úsilí mezinárodního společenství zabránit jinému než mírovému využití jaderné energie, stejně jako evropskému integračnímu procesu v této oblasti.

Následně budou předmětem výkladu různé specifické aspekty mírového využití jaderné energie (např. režim včasného oznamování jaderné havárie, pomoc pro případ havárie, režim nakládání s radioaktivními odpady). Předpokladem pro absolvování předmětu jsou znalosti mezinárodní práva veřejného a správního práva.

Pro zápis předmětu Jaderné právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II a předmět Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Jaderné právo je pozornost věnována těmto tématům:

- Úvod do problematiky, způsoby využití jaderné energie ionizujícího záření, její přínos a rizika, 25 let od Černobylu k Fukušimě,
- Jaderné právo, jeho prameny, zásady, postavení v rámci systému práva, vztah k mezinárodnímu právu veřejnému a k vnitrostátnímu právu,
- Jaderná energie a mezinárodní společenství států, význam mezinárodních organizací a pramenů mezinárodního práva,
- Jaderná energie jako energie evropského integračního procesu, Evropská agentura pro atomovou energii E.N.E.A., Evropské společenství pro atomovou energii Euratom atd.,
- Vývoj, současnosti, perspektivy právní úpravy v České republice, prameny právní úpravy, organizace státní správy v České republice,
- Včasné oznamování a vzájemná pomoc v případě jaderné havárie, právní úprava jaderné bezpečnosti a fyzické ochrany,

- Právní problémy při nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem, zřízení hlubinného úložiště radioaktivního odpadu, problematika hlubinného úložiště v České republice,
- Odpovědnost za škody při události v jaderném zařízení, povinnosti a postavení provozovatele, česká a mezinárodní právní úprava.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Handrlica, Jakub. Vybrané problémy vnitrostátní právní úpravy mírového využívání jaderné energie. 2014. PF UK. 2014.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Vídeňská Úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za jaderné škody z r. 1963,
2. Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů z r. 1979
3. Úmluva o včasném oznamování jaderné nehody z r. 1986,
4. Úmluva o pomoci v případě jaderné nebo radiační nehody z r. 1986,
5. Společný protokol týkající se aplikace Vídeňské úmluvy a Pařížské úmluvy z r. 1988,
6. Úmluva o jaderné bezpečnosti z r. 1994,
7. Společná Úmluva o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým jaderným palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivními odpady z r. 1997.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Jaderné právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška se skládá z 10 otevřených otázek ze základních témat, probíraných na jednotlivých přednáškách, a vyřešení zadání za použití právních předpisů, které budou řešiteli k dispozici.
4. U zkoušky je možné používat právní předpisy, není však možné používat jiné materiály.

doc. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Migrační právo (HOPV0092)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Migrační právo je představení cizineckého práva, azylového práva či právní úpravy udělování státního občanství, tedy témat, které zasahují do několika oblastí práva veřejného (ústavní právo, správní právo, mezinárodní právo veřejné, evropské právo, právo sociálního zabezpečení), ale mají (zejména cizinecké právo) i své soukromoprávní souvislosti. Předmět se zaměřuje na danou problematiku výhradně z hlediska postupů orgánů veřejné správy a v tomto smyslu tedy spadá do zvláštní části správního práva. Předmět seznamuje studenty se základními rozhodovacími procesy orgánů veřejné správy týkající se pobytu cizinců a jejich právního postavení od momentu vstupu cizince na území až po ukončení pobytu cizince na území či rozhodování o udělení státního občanství. Pozornost je věnována jednotlivým titulům pro pobyt cizince na území, a to včetně specifických důvodů azylových a důvodů sloučení rodiny. S ohledem na procesní zvláštnosti bude rozebrána i právní úprava řízení ve správním soudnictví v těchto věcech.

Cílem předmětu je seznámit studenty podrobně s problematikou migrace v českém právu a ukázat jim souvislosti v evropském a mezinárodním právu. Absolventi předmětu by měli umět základní argumentaci zákonem o pobytu cizinců, rozumět jeho systematice, a vědět kam a s čím se mohou v této právní oblasti obrátit.

Ke každé přednášce se student dopředu připravuje (obvykle v rozsahu jedné, max. dvou hodin týdně). Předmět je veden formou kombinace interaktivních přednášek a diskuzí nad fiktivními i reálnými případy z praxe. Podíl na výuce mají též hosté zabývající se problematikou azylu a uprchlictví ve své každodenní praxi, a to ve veřejné správě (Ministerstvo vnitra), správním soudnictví či advokacii.

Student získá absolvováním předmětu důkladné teoretické znalosti v oblasti právní úpravy zejména cizineckého práva, které může uplatnit jak ve svém budoucím zaměstnání, tak i v průběhu studia v odborných praxích v dané problematice. Teoretické znalosti budou doplněny o praktické aspekty, byť méně – na dovednosti se více soustřeďují navazující odborné praxe. I tak ale studium předmětu rozvíjí řadu právních dovedností, mezi jinými:

- schopnost orientace v mezinárodním, evropském i vnitrostátním právu,
- schopnost interpretace a aplikace určité právní normy na konkrétní případ,
- schopnost vyhledání a analýzy judikatury,
- schopnost analýzy konkrétních právních problémů,

- schopnost věcně diskutovat o problematice cizineckého práva v širším kontextu, kupříkladu o státním občanství.

Dovednosti budou získávány zejména v průběhu práce na seminářích.

Pro zapsání předmětu Migrační právo je vhodné, aby měl student absolvován či alespoň zapsán předmět Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Migrační právo je pozornost věnována těmto tématům:

- Řízení o udělení víza a povolení ke vstupu.
- Řízení o udělení dlouhodobého pobytu.
- Řízení o udělení přechodného pobytu občanů EU a jejich rodinných příslušníků.
- Řízení o udělení trvalého pobytu.
- Řízení o vyhoštění.
- Řízení o zajištění.
- Organizace státní správy na úseku pobytu cizinců, soudy.
- Řízení o udělení státního občanství v ČR.
- Integrace cizince do společnost.
- Mezinárodněprávní a evropské základy migračního práva.
- Ústavní a filosofická dimenze migračního práva.
- Historie migračního práva.

Příslušná judikatura vnitrostátních i mezinárodních soudů, resp. kontrolních mechanismů, bude vždy probrána u jednotlivých témat.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. MADLEŇÁKOVÁ, L. Pobyt cizinců. In: SLÁDEČEK, V., POUPEROVÁ, O. a kol. Správní právo. Zvláštní část (vybrané kapitoly). Praha: Leges, 2011.
2. KOSAŘ, David; LUPAČOVÁ, Hana. Migration Law in the Czech Republic. Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer, 2012.
3. HŘEBÍKOVÁ, I., KURŽEJA, J. Správní řízení na úseku pobytu cizinců. Praha: PA ČR, 2006.

Ostatní literatura:

1. ČIŽINSKÝ, Pavel a kol. Cizinecké právo. Praha: Linde Praha, 2012.
2. JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. (eds.) Společný evropský azylový systém: zásahy do osobní svobody. Sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 12. června 2009 v Kanceláři veřejného ochránce práv. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2010.
3. JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. (eds.) Vízová politika a praxe ČR v kontextu Evropské unie. Quo vadis, visum? K poctě JUDr. Otakara Motejla. Sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 16. června 2010 v Kanceláři veřejného ochránce práv. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2010.

4. Jílek, D.; Pořízek, P. (eds.) Návratová směrnice: vyhoštění, zajištění a soudní přezkum. Sborník z vědeckého semináře uskutečněného dne 20. října 2011 v Kanceláři veřejného ochránce práv - "Návratová" směrnice (2008/115/ES): rok první. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2012.
5. JÍLEK, D., POŘÍZEK, P. (eds.) Pobyt cizinců: vybrané právní problémy. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2014.
6. LAŠTOVKA, Karel. Československé správní právo. Část zvláštní. I. díl. Praha: Melantrich, 1936.
7. PRAŽÁK, J. Rakouské právo správní. Část 2. Nástin zvláštní části práva správního. Praha: Jednota právnická, 1906.

Základní právní předpisy

1. zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších předpisů,
2. zák. č. 500/2004 Sb., správní řád ve znění pozdějších předpisů,
3. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů.

Ostatní právní předpisy

1. zák. č. 325/1999 Sb., o azylu ve znění pozdějších předpisů,
2. zák. č. 186/2013 Sb., o státním občanství ve znění pozdějších předpisů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Migrační právo je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Kolokvium sestává z následujícího: 30 % tvoří docházka a aktivita v hodinách, 70 % písemná práce a její obhajoba v debatě.
4. K absolvování kolokvia je nutno mít alespoň 74 %.
5. Docházka je nutná v rozsahu alespoň 70 %, pro pokračování do praktické části 80 %.
6. Písemná práce: týden před příslušným termínem je nutno zaslat vypracovanou písemnou práci v rozsahu 10-13 normostran (rozsah se vztahuje k samotnému textu, nikoli seznamu literatury atd.) emailem dr. Věře Honuskové (honuskov@prf.cuni.cz). Práci je nutno zaslat vždy, i při opakovaném skládání kontroly studia. Písemná práce musí splňovat standardní parametry vědecké práce. Její téma je nutno konzultovat s dr. Honuskovou po některé z přednášek.
7. Obhajoba práce v debatě: podle zaměření práce budou sestaveny skupiny studentů (tak, aby se pokud možno ve skupinách sešli vždy ti, kteří si zvolili stejný tematický okruh) a texty poslouží také jako zdroj konkrétních otázek do následné diskuze. Té se bude účastnit vždy více studentů najednou. Namísto klasického modelu, kdy se učitel ptá (přímo či prostřednictvím otázek, které si student losuje) a student odpovídá, na této zkoušce povedou studenti společně debatu o zvoleném tématu. Během ní bude na studentech, aby ukázali, jak zvolenému tematickému okruhu porozuměli, jakou literaturu nastudovali a co z ní jsou schopni v debatě použít, jak dokáží navázat na promluvy ostatních studentů.
8. K práci samotné získají studenti zpětnou vazbu od některého z vyučujících předmětu.
9. Při zpracovávání písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
10. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Právní meze hazardních her (HOPV0093)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právní meze hazardních her seznamuje studenty s problematikou právní úpravy hazardních her. Vymezuje podstatu hazardních her na základě odlišností od jiných herních aktivit a vysvětluje nezbytnost právní regulace. Nastiňuje stručný vývoj právní úpravy do současné doby. Vysvětluje soukromoprávní souvislosti smluvních typů sázky, hry a losu, poukazuje na jejich podobnosti a rozdíly. Podrobněji je předmět zaměřen na veřejnoprávní úpravu, především osvětluje zvláštní povahu veřejného provozování, charakterizuje jednotlivé druhy hazardních her a jejich společenské dopady. Pozornost je věnována různým režimům vzniku oprávnění provozovat hazardní hru, tj. povolení, ohlášení a volnému režimu. Jsou rozebrány požadavky na osobu provozovatele a jiné hmotněprávní předpoklady pro získání oprávnění k provozování hazardní hry. Zohledněny jsou místní aspekty provozování a také specifika provozování prostřednictvím internetu. Předmětem podrobnějšího vhledu jsou povinnosti provozovatelů a dalších osob v průběhu provozování, výkon správního dozoru a uplatňování správní odpovědnosti ze strany správních orgánů. Je vysvětlen vliv Evropské unie na podobu vnitrostátní úpravy členských států. Rámcově je rozebrána trestněprávní rovina, zejména v kontextu nelegálního provozování hazardních her. Součástí předmětu je rozbor relevantní soudní judikatury. Pozornost je věnována též právní úpravě ochrany osob před negativními účinky hazardních her.

Student získá znalostní základ herního práva, tedy souhrnu právních norem umístěných v různých právních předpisech, které se dotýkají hazardních her a jejich provozování. Na výseči konkrétního segmentu zvláštní části správního práva dokáže student aplikovat poznatky z obecné části správního práva. Předmět přispívá k získání dovednosti správně rozlišovat a aplikovat soukromoprávní a veřejnoprávní úpravu, interpretovat složitá a nejednoznačná ustanovení, často obsahující neurčité právní pojmy, rozlišovat rozdílné formy správní činnosti a volit adekvátní právní prostředky obrany, vnímat společenský kontext právních jevů a jeho vliv na rozhodování orgánů veřejné moci.

Pro zápis předmětu Právní meze hazardních her je vhodné, aby měl student absolvován předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní meze hazardních her zahrnuje tato témata:

- pojem hry a hazardní hry
- sázka, hra a los v občanském zákoníku
- prameny veřejnoprávní úpravy hazardních her a jejich působnost
- druhy hazardních her
- provozovatel hazardních her
- oprávnění k provozování hazardních her
- herní prostory
- provozování hazardních her prostřednictvím internetu
- právní úprava průběhu provozování
- správní dozor a trestání v oblasti hazardních her
- hazardní hry v kontextu práva EU

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

RAJCHL, J., KRAMÁŘ, K., MALÍŘ, J. Právní aspekty hazardních her. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2018. 480 s. ISBN 978-80-7552-646-5.

Ostatní literatura:

1. BOHÁČ, R., KRASULOVÁ, H. Zákon o dani z hazardních her. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2017, s. 248. ISBN 978-80-7552-481-2.
2. MALAST, J., RAJCHL, J. Soudní judikatura v oblasti hazardních her. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. 460 s. ISBN: 978-80-7380-062-8.
3. KRAMÁŘ, K. Sázka, hra, a los. In ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA, J. a kol.: Občanský zákoník. Komentář, svazek V. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 752 s. ISBN 978-80-7478-638-9
4. RAJCHL, J. Trestné činy přímo související s provozováním hazardních her. In JELÍNEK, J. a kol. Deset let od přijetí českého trestního zákoníku. Praha: Leges, 2019, 588 s. ISBN 978-80-7502-354-4.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, § 2873–2883
2. zákon č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her
2. zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy
3. zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu
4. zákon č. 40/2009, trestní zákoník, § 201, 213, 252
5. Vyhláška č. 439/2016 Sb., o požadavcích na dokumenty v oblasti provozování hazardních her

6. Vyhláška č. 208/2017 Sb., o stanovení parametrů zařízení pro provozování hazardních her
7. Vyhláška č. 10/2019 Sb., o způsobu oznamování a zasílání informací a přenosu dat provozovatelem hazardních her, rozsahu přenášených dat a jiných technických parametrech přenosu dat

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní meze hazardních her je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student vylosuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu.
4. Student může v průběhu samotné zkoušky používat právní předpisy ze seznamu základních a ostatních předmětů uvedených v sekci literatura (studijní opory) k předmětu, nemůže však tyto předpisy používat již v průběhu přípravy po vylosování otázky.
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem hry a hazardní hry (znaky hry v obecném smyslu; členění her; znaky hazardní hry)
    2. Sázka, hra a los v občanském zákoníku (vymezení pojmů sázky, hry a losu; společné a odlišující znaky; soudní vymahatelnost výhry; zajištění závazků)
    3. Prameny veřejnoprávní úpravy hazardních her (vývoj veřejnoprávní úprava; přehled současných pramenů právní úpravy; působnost zákona o hazardních hrách, povaha veřejného provozování)
    4. Druhy hazardních her (vymezení jednotlivých druhů hazardních her a jejich další členění; vymezení shodných a odlišujících znaků; společenská rizika jednotlivých druhů her a rizika pro provozovatele; povaha spotřebitelských soutěží)
    5. Provozovatel a jiné osoby na úseku hazardních her (provozovatel hazardní hry; účastník; sázející; pověřená osoba)
    6. Oprávnění k provozování hazardních her (pojem provozování hazardní hry; základní povolení a podmínky pro jeho vydání, řízení o vydání povolení, ohlášení hazardní hry)
    7. Herní prostory (zakázaná místa; obecně závazné vyhlášky obcí o regulaci hazardních her, herna, kasino, požadavky na vnější a vnitřní uspořádání; povolení k umístění herního prostoru)
    8. Provozování her prostřednictvím internetu (specifické právní požadavky na internetový provoz hazardních her; povaha internetového provozu u jednotlivých druhů her; registrace; informační povinnost; seznam nepovolených hazardních her)
    9. Právní úprava průběhu provozování (herní plán; předmět a výše výher; bonusové programy; mlčenlivost; oznamování změn; specifika u jednotlivých druhů her - např. podoba losu a slosování, zákaz sázek a přijímání sázek, identifikace v herním prostoru, žetony; informační povinnost provozovatele; sebeomezující opatření; reklama a propagace)
    10. Organizace státní v oblasti hazardních her a správní dozor (pravomoc a působnost správních orgánů v oblasti hazardních her; výkon kontrolního zjišťování; opatření k nápravě)
    11. Správní trestání v oblasti hazardních her, trestné činy související s provozováním hazardních her (přestupky na úseku hazardních her; přestupkové řízení; trestné činy přímo a nepřímo související s provozováním hazardních her a účastí na nich)

12. Hazardní hry v kontextu práva EU (hazardní hry v kontextu volných pohybů; význam judikatury Soudního dvora Evropské unie v oblasti hazardních her)

JUDr. Jiří Rajchl, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Evropská dimenze legislativního procesu (HOPV0094)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Evropská dimenze legislativního procesu je vzhledem k rostoucímu vlivu unijní legislativy na český právní řád přiblížit studentům unijní legislativní proces a jeho průběh a jednotlivé fáze ve vazbě na český legislativní proces.

Studenti se naučí na konkrétním případu návrhu legislativního aktu sledovat jednotlivé fáze legislativního procesu a způsobu rozhodování s využitím unijních databází (zejm. Legislative Observatory a Eur-Lex a IPEX) a postupy, jakými se členské státy včetně ČR snaží ovlivnit výslednou podobu unijní legislativy.

Studenti získají představu o tom, jak se legislativní akty projednávají a jak se schvalují pozice jednotlivých členských států pro projednávání těchto návrhů. Vedle výkladu opřeného o učebnici Evropská dimenze legislativního procesu je hlavní výukovou metodou simulace jednání v Radě, kterého se vedle studentů a vyučujícího účastní i zástupce exekutivy, který se takového jednání v unijních institucích skutečně účastní.

Výběr legislativního návrhu je determinován aktuálně projednávanou unijní legislativou.

Pro zápis předmětu Evropská dimenze legislativního procesu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Ústavní právo II a Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Evropská dimenze legislativního procesu zahrnuje tato témata:

- Legislativní proces v EU a jeho základní aktéři (databáze Eur-Lex a Legislative observatory)
- Struktura Rady a postavení států v Radě a příprava národních pozic
- Proces přípravy české národní pozice (VEU, rámcová pozice, instrukce a mandát)
- Zapojení vnitrostátních parlamentů do legislativního procesu a databáze IPEX
- Výběr konkrétního aktuálního legislativního návrhu a výklad souvislostí daného oboru
- Příprava národní pozice vybraného členského státu
- Prezentace národních pozic na simulovaném jednání pracovní skupiny Rady

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Pítrová L., Evropská dimenze legislativního procesu, Leges 2014

2. Tomášek M., Týč V. a kol., Právo Evropské unie. Praha, Leges, 2013

Ostatní literatura:

Oborová literatura související s vybraným návrhem legislativního aktu bude zadána v rámci výuky.

Základní právní předpisy:

1. Smlouva o EU a Smlouva o fungování EU
2. Legislativní pravidla vlády ČR

Ostatní právní předpisy:

Vybraný aktuální legislativní návrh EU.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Evropská dimenze legislativního procesu je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z písemného vypracování pozice vybraného členského státu ke klíčovým ustanovením legislativního návrhu a jeho ústní prezentace v rámci simulovaného jednání Rady na úrovni pracovní skupiny Rady.
4. Studenti na základě vybraného návrhu legislativního aktu Evropské unie a za použití relevantních databází (Eur-Lex, Legislative Observatory, IPEX apod.) připraví pozici vybraného členského státu ke klíčovým ustanovením legislativního návrhu, který byl zvolen jako aktuální předmět cvičení a zašlou ji vyučujícímu. Po konzultaci budou tuto pozici prezentovat na simulovaném jednání Rady na úrovni pracovní skupiny Rady. Předmětem hodnocení bude písemně vyhotovená národní pozice a úroveň její prezentace.
5. Při písemném vypracování i ústní prezentaci je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

doc. JUDr. Lenka Pítrová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Organizace a činnost územní samosprávy (HOPV0096)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Organizace a činnost územní samosprávy je zaměřen na problematiku organizace a činnosti územních samosprávných celků a jejich orgánů v České republice, zejména na jejich historický vývoj, ústavní a zákonné vymezení, rozsah jejich působnosti, vnitřní organizaci a činnost, vztahy ke státu a ochraně jejich právního postavení.

Předmět doplňuje a rozšiřuje problematiku územní samosprávy vyučovanou v povinném předmětu Správní právo I a problematiku správních činností vyučovanou v povinném předmětu Správní právo II. Zaměřuje se na problematiku veřejnoprávních a soukromoprávních činností územních samosprávných celků.

Pro zápis předmětu Organizace a činnost územní samosprávy je vhodné, aby měl student absolvován předmět Ústavní právo I, a dále aby měl student absolvován nebo alespoň zapsán předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Organizace a činnost územní samosprávy zahrnuje tato témata:

- přehled vývoje právní úpravy územní samosprávy do roku 1948
- místní správa v období národních výborů
- přehled vývoje právní úpravy územní samosprávy po roce 1989
- ústavní úprava územní samosprávy
- mezinárodní úprava místní a regionální samosprávy
- územní změny obcí
- práva a povinnosti osob vůči územním samosprávným celkům
- právní subjektivita (osobnost) a odpovědnost územních samosprávných celků
- statutární města
- územní samospráva v hlavním městě Praze
- vymezení samostatné působnosti územních samosprávných celků
- výkon přenesené působnosti orgány územních samosprávných celků
- činnosti územních samosprávných celků a jejich orgánů

- orgány územních samosprávných celků a jejich vztahy
- volby do zastupitelstev územních samosprávných celků
- místní a krajské referendum
- vztahy orgánů územních samosprávních celků
- majetkoprávní jednání územních samosprávných celků
- právní úprava poměrů zaměstnanců územních samosprávných celků
- kontrola činnosti územních samosprávných celků
- dozor nad územní samosprávou
- ochrana právního postavení územních samosprávných celků

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017, ISBN 978-80-7552-719-6, 364 s.

Ostatní literatura:

1. KOPECKÝ, Martin. Zákon o místním referendu. Komentář, Wolters Kluwer, Praha, 2016, ISBN 978-80-7552-280-1, 248 s.
2. KOPECKÝ, Martin, PRŮCHA, Petr, HAVLAN, Petr, JANEČEK, Jan. Zákon o obcích. Komentář. 3. vyd., Wolters Kluwer, Praha, 2017, ISBN 978-80-7552-862-9, 376 s.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
3. zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
4. zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
5. zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
6. zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí
7. zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů
8. zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
9. zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu
10. zákon č. 118/2010 Sb., o krajském referendu
11. zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem
12. zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků
13. zákon ČNR č. 553/1991 Sb., o obecní policii
14. zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů
15. zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
16. zákon č. 51/2020 Sb. o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů (zákon o územně správním členění státu)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
2. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
3. zákon ČNR č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí
4. zákon č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů
5. zákon č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších věcí, práv a závazků České republiky na kraje a obce, občanská sdružení působící v oblasti tělovýchovy a sportu a o souvisejících změnách
6. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
7. zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Organizace a činnost územní samosprávy je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. V rámci ústní zkoušky student odpovídá na jednu otázku z níže uvedeného seznamu, kterou si vylosuje.
4. Student bude klasifikován zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
7. Okruh otázek k ústní zkoušce:

   1. Přehled vývoje právní úpravy územní samosprávy do roku 1948

   - zejm. přehled ústavních úprav a obecních zřízení od r. 1848
   - dvoukolejná rakouská správa
   - význam župního zákona a zákona o organizaci politické správy

   2. Místní správa v období národních výborů

   - zejm. spory o podobu národních výborů v období národních výborů

- ústavní dekret prezidenta o národních výborech, vládní nařízení o volbě a pravomoci národních výborů
- postavení národních výborů v letech 1945-1948
- národní výbory v ústavách z r. 1948 a 1960

3. Přehled vývoje právní úpravy územní samosprávy po roce 1989

- zejm. obnovení územní samosprávy v r. 1990
- přehled pramenů o organizaci územní samosprávy z 90. let XX. století
- okresní úřady
- reformy územní správy v období 2000-2002

4. Ústavní úprava územní samosprávy

- výklad ústavní úpravy územní samosprávy v Ústavě a ústavním zákonu o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

5. Mezinárodní úprava místní a regionální samosprávy

- zejm. Evropská charta místní samosprávy
- vliv práva EU na úpravu územní samosprávy

6. Územní změny obcí

- podmínky jednotlivých druhů změn území obcí podle obecního zřízení

7. Práva a povinnosti osob vůči územním samosprávným celkům

- zejm. domovské právo
- osoby v územních samosprávných celcích
- úprav práv osob vůči obci podle obecního zřízení

8. Právní subjektivita (osobnost) a odpovědnost územních samosprávných celků

- zejm. specifika právnických osob veřejného práva
- znaky obcí a krajů jako právnických osob
- druhy právní odpovědnosti územních samosprávných celků

9. Statutární města

- právní úprava statutárních měst podle obecního zřízení
- územně nečleněná a územně členěná statutární města
- statut

10. Územní samospráva v hlavním městě Praze

- organizace územní samosprávy v hlavním městě Praze
- postavení městských částí
- působnost městských částí
- statut hlavního města Prahy

11. Vymezení samostatné působnosti územních samosprávných celků. Výkon přenesené působnosti orgány územních samosprávných celků

- zákonné vymezení samostatné působnosti obcí a krajů
- příklady agend vykonávaných v samostatné působnosti
- zákonné vymezení rozsahu přenesené působnosti
- druhy obcí podle rozsahu vykonávané přenesené působnosti

12. Činnosti územních samosprávných celků a jejich orgánů

- činnosti orgánů územních samosprávných celků podle správního řádu (ve správním řízení, uzavírání veřejnoprávních smluv, vydávání opatření obecné povahy, neregulativní úkony)
- vydávání právních předpisů územních samosprávných celků

13. Orgány územních samosprávných celků

- jednotlivé druhy orgánů obcí a krajů, jejich zřizování, vymezení jejich působnosti,

14. Volby do zastupitelstev územních samosprávných celků

- druhy voleb
- aktivní a pasivní volební právo
- neslučitelnost funkce člena zastupitelstva s jinými funkcemi
- charakteristika volebních systémů
- vznik a zánik mandátu

15. Místní referendum

- zejm. postup směřující k vyhlášení místního referenda
- otázky přípustné k hlasování v místním referendu
- přípravný výbor
- soudní ochrana ve věcech místního referenda
- platnost místního referenda, závaznost rozhodnutí v místním referendu

16. Vztahy orgánů územních samosprávních celků

- vztahy mezi jednotlivými orgány navzájem

17. Majetkoprávní jednání územních samosprávných celků

- zejm. specifika právních jednání územních samosprávných celků podle obecního a krajského zřízení
- zveřejnění záměru
- rozhodování o právním jednání
- provedení právního jednání
- neplatnost majetkoprávních jednání
- omezení ručení územních samosprávných celků

18. Právní úprava poměrů zaměstnanců územních samosprávných celků

- prameny právní úpravy poměrů zaměstnanců (zákon o úřednících územních samosprávných celků, zákon o obecní policii, zákoník práce)
- vznik a skončení pracovního poměru úředníka územního samosprávného celku

19. Kontrola činnosti územních samosprávných celků

- kontrola činnosti územních samosprávných celků podle obecního a krajského zřízení

20. Dozor nad územní samosprávou

- dozor nad činností územních samosprávných celků podle obecního a krajského zřízení

21. Ochrana právního postavení územních samosprávných celků

- zejm. ochrana právního postavení územních samosprávných celků v řízeních před Ústavním soudem
- zajištění práv a zájmů územních samosprávných celků ve správním řízení
- kompetenční spory s územními samosprávnými celky
- ochrana územních samosprávných celků v civilním soudnictví

doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Policejní právo (HOPV0097)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Policejní právo doplňuje a rozšiřuje výuku obecné části správního práva vyučovanou v povinném předmětu Správní právo I, zejména problematiku vykonavatelů veřejné správy a forem správní činnosti. Policejní právo patří do zvláštní části správního práva. Předmět je zaměřen na seznámení studentů se základy právní úpravy postavení, organizace a činnosti Policie České republiky i obecní policie. Slouží k přiblížení základních pojmů, historie právní úpravy, jejích evropských aspektů, hlubšímu poznání základních institutů policejního práva, praxe i judikatury v této oblasti.

Předmět studenty zejména seznámí se vznikem a vývojem policejních (bezpečnostních) složek zvláště na území Československa a České republiky a s vývojem právní úpravy těchto složek. Dále rozebere platnou právní úpravu jak státní policie, tak obecní policie, včetně kupř. otázek práv a povinností policistů a strážníků, služebního poměru, kontroly a ochrany před jednáním policie.

Výuka předmětu kombinuje formu přednášky, semináře, praktického cvičení a diskuze o jednotlivých tématech.

Student získá podrobné znalosti obecných institutů policejního práva. Osvojí si dovednost vyhledat, analyzovat a vyložit relevantní právní úpravu i judikaturu. Na řešení praktických otázek a příkladů získá schopnost identifikovat právní problémy a navrhovat jejich řešení.

Pro zápis předmětu Policejní právo je vhodné, aby student měl absolvován předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky předmětu Policejní právo budou probrána tato témata:

- Policie a policejní právo (vymezení základních pojmů)
- Vznik a vývoj policejních (bezpečnostních) složek v zahraniční a na území Československa a České republiky
- Prameny úpravy, evropské aspekty policejního práva
- Postavení a činnost Policie ČR; formy činnosti Policie ČR
- Organizace a řízení Policie ČR
- Postavení policisty, povinnosti a práva policistů

- Služební poměr
- Kontrola policie a ochrana před jednáním policie: upozornění, Generální inspekce bezpečnostních sborů, další kontrolní mechanismy
- Úkoly Policie ČR podle dalších právních předpisů
- Charakteristika obecní policie, prameny právní úpravy
- Organizace a činnost obecní policie
- Postavení strážníka: pracovněprávní poměr, povinnosti a práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Mates, P. Škoda, J., Vavera, F. Veřejné sbory. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2011.
2. Sládeček, V., Pouperová, O. a kol. Správní právo: zvláštní část (kapitoly o Policii ČR a obecní policii). 2. vydání. Praha: Leges. 2014.
3. Sládeček, V. Obecné správní právo. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. 2019.

Právní předpisy

1. Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů,
2. Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů,
3. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
4. Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Policejní právo je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student vylosuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem policie a předmět policejního práva
    2. Vznik a vývoj policejních složek ve světě a na území Československa a České republiky
    3. Prameny policejního práva, evropské aspekty policejního práva
    4. Postavení a činnost Policie ČR, formy činnosti Policie ČR
    5. Organizace a řízení Policie ČR
    6. Povinnosti a oprávnění policistů
    7. Služební poměr příslušníků Policie ČR; disciplinární odpovědnost
    8. Možnosti ochrany před činností Policie ČR
    9. Kontrola činnosti Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů
    10. Úkoly Policie ČR podle dalších právních předpisů

11. Obecní policie, prameny právní úpravy
12. Organizace a činnost obecní policie
13. Postavení strážníka; povinnosti a oprávnění strážníků

JUDr. Ing. Martin Adamec, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Veřejná správa – činnost a organizace (správní věda) (HOPV0098)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Veřejná správa – činnost a organizace (správní věda) se zabývá vybranými tématy správní vědy jako discipliny, která studuje reálné uspořádání a fungování veřejné správy. Velká pozornost je věnována vztahu veřejné správy a práva. Preferovány jsou problémy, k nimž soustřeďuje v současnosti pozornost srovnávací výzkum.

Studenti se učí samostatně pracovat s odbornou literaturou a interpretovat správně-vědní poznatky z hlediska potřeb právní praxe.

Vzhledem k tomu, že recentní správní právo trpí zvýšenou mírou nestability (přeregulovanost, časté a mnohdy zcela zbytečné změny pravidel, nekonzistentnost), rostou i nároky na kritickou, ale přitom věcnou a nepodbízivou analýzu, které by měli být dobří právníci schopni. Správně-vědní přístup přitom klade důraz na skutečné možnosti, nikoli na přání určité skupiny politiků či jejich voličů. Součástí výuky je v této souvislosti diskuse o možnostech zlepšení stavu veřejné správy v podmínkách (post)moderního právního státu.

Pro zapsání předmětu Veřejná správa – činnost a organizace (správní věda) není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V průběhu výuky předmětu Veřejná správa – činnost a organizace (správní věda) budou formou přednášek garanta a prezentací studentů probrána tato témata:

- Teorie veřejné správy a její mezioborový charakter
- Vývoj institucí veřejné správy v Evropě
- Přehled administrativistických škol – klasické, moderní a postmoderní teorie
- Evropský a globální správní prostor
- Úkoly a organizace veřejné správy v České republice
- Právní prostředí veřejné správy (rozhodování a kontrola)
- Veřejná služba a etika ve veřejné správě
- Hodnocení veřejné správy a správní reformy

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. LINDSETH, Peter L., ROSE-ACKERMAN, Susan. Comparative Administrative Law: An Introduction. In: Comparative Administrative Law. Cheltenham – Northampton: Elgar, 2010, ISBN 978-1-84844-635-9, s. 1-20, electronic copy available at: http://ssrn.com/abstract=1748707.
2. POMAHAČ, Richard a kol. Veřejná správa. Praha: C. H. Beck, 2013, 316 s. ISBN 978-80-7400-447-6.

Ostatní literatura:

1. KUHLMANN, Sabine, WOLLMANN, Hellmut. Introduction to Comparative Public Administration. Cheltenham – Northampton: Elgar, 2014, 342 s. ISBN 978-1-78347-358-8.
2. POMAHAČ, Richard, HANDRLICA, Jakub. Administrative Law without Limits. Passau-Berlin-Prague: RW&W Science & New Media, 2016, 160 s. ISBN 978-3-946915-00-3
3. POMAHAČ, Richard a kol. Veřejná správa za rozcestím: Právní reflexe. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2013, 184 s. ISBN 978-80-87146-92-7.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Veřejná správa – činnost a organizace (správní věda) je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouškou se ověřují schopnosti studenta porozumět tématům předmětu, jakož i dovednost zpracovat a prezentovat stručný a přehledný text a využitím publikovaného zdroje.
4. Kombinovaná zkouška sestává z vypracování eseje a jeho ústní prezentace v diskuzi.
5. Studenti si vyberou dílčí téma a podkladovou odbornou studii v angličtině ze seznamu nabídnutého garantem předmětu. Mohou si též zvolit téma a podkladovou studii dle vlastního odborného zaměření, pokud se studiem veřejné správy již sami zabývají. K tématu a podkladu vypracují esej v rozsahu 7 až 10 stran, v němž vyjádří to, co považují z hlediska tématu a poznatků obsažených v podkladové studii za podstatné. Tento podklad budou prezentovat v rámci diskuse v průběhu výuky předmětu.
6. Hodnocení:

text předložený k diskusi	max. 40 bodů
prezentace	max. 20 bodů
ohlas prezentace v diskusi	max. 40 bodů

7. Body hodnotící odbornou úroveň textu předloženého k diskusi a způsob prezentace udělí garant předmětu. Počet bodů hodnotící ohlas prezentace v diskusi bude vypočten jako průměr hodnocení všech přítomných na výuce (to jest studentů, kteří si předmět zapíší, a garanta předmětu).
8. Přepočet hodnocení na klasifikaci:

počet bodů	**klasifikace**
81 – 100	výborně
56 – 80	velmi dobře
31 – 55	dobře

9. Při písemném vypracování eseje i ústní prezentaci je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
10. Zkouška nemá opravné termíny.

prof. JUDr. Richard Pomahač, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Veřejnoprávní úprava podnikání (HOPV0099)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Veřejnoprávní úprava podnikání je zaměřen na zvláštní část oboru správní právo, konkrétně na objasnění východisek veřejnoprávní úpravy podnikání (pojem podnikání ve veřejném právu a jeho kritika, režimy správněprávní úpravy podnikání, systém úpravy podnikání ve správním právu, veřejná správa a podnikání), zahrnuje kritický výklad obecné veřejnoprávní úpravy podnikání (živnostenský zákon) a podává přehled vybraných průřezových úprav týkajících se podnikání (např. ochrana spotřebitele, regulace reklamy, předpoklady uvádění výrobků na trh a povinnosti při uvádění výrobků na trh, celněprávní souvislosti, nakládání s informacemi), jakož i některých oborů podnikatelské činnosti (v oblasti financí, dopravy, pošt a elektronických komunikací, energetiky, školství, zdravotnictví a poskytování právní pomoci).

Studenti budou po absolvování předmětu schopni formulovat podání vůči správnímu orgánu příslušnému rozhodovat ve věcech oprávnění podnikat a/nebo vůči dozorčímu orgánu, jakož i reagovat na jejich úkony (rozhodnutí, závazná stanoviska, faktické zásahy, sdělení).

Pro zapsání předmětu Veřejnoprávní úprava podnikání není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Student, který ještě nemá zapsán povinný předmět Správní právo I, má příležitost seznámit se zvláštní částí oboru, což může usnadnit pochopení některých institutů jeho obecné části.

Student, který má alespoň zapsán povinný předmět Správní právo I, může využít znalostí zvláštní části oboru k hlubšímu pochopení některých institutů jeho obecné části.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Veřejnoprávní úprava podnikání zahrnuje tato témata

- Podnikání a jeho veřejnoprávní úprava (pojem podnikání, ústavní základy podnikání, smysl správněprávní úpravy podnikání, systém správněprávní úpravy podnikání, režimy správněprávní úpravy podnikání, veřejná správa a podnikání)
- Živnostenské právo (pojem živnosti, členění živností, předpoklady provozování živnosti, obecná charakteristika živnostenského oprávnění, dynamika živnostenského oprávnění, primární a sekundární status podnikatele, živnostenské úřady)
- Ochrana subjektů trhu (ochrana spotřebitele, regulace reklamy)

- Požadavky na vstupy a výstupy podnikatelské činnosti (podnikání a pracovní síla, uvádění výrobků na trh, metrologické souvislosti podnikání, cenová regulace, podnikání a pracovní síla)
- Podnikání ve vztahu k zahraničí (celněprávní souvislosti, speciální nadkomoditní úpravy)
- Podnikání a informace (účetnictví, státní statistika, spisová služba a archivnictví, nakládání s utajovanými informacemi, ochrana osobních údajů, zveřejňování informací)
- Podnikání ve vybraných oborech (finance, doprava, pošty, elektronické komunikace, energetika, školství, zdravotnictví, poskytování právní pomoci)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

STAŠA, J. Veřejnoprávní úprava podnikání. Konspekt přednášek. Každoročně aktualizovaná verze. Interní tisk katedry správního práva a správní vědy. Rozesíláno e-mailem ve formátu „pdf". Cca 120-130 stran.

Ostatní literatura:

KUNŠTÁTOVÁ, T., SOLOMONOVÁ, K., DICKELT, F., BALADA, L. Živnostenský zákon, Komentář. 1. vyd. C. H. Beck: Praha 2019, 456 s.; ISBN 978-80-7400-731-6.

Právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)
2. Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech
3. Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Veřejnoprávní úprava podnikání je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky si student vylosuje 2 otázky, po 1 z koše A a B z níže uvedeného seznamu.
4. U otázky z koše A je požadována podrobnější znalost a prezentace vlastního názoru na platnou právní úpravu, popřípadě schopnost reagovat na praktickou situaci související s její realizací.
5. U otázky z koše B je požadována základní orientace v celém rozsahu otázky.
6. U zkoušky je možné při odpovědi na otázku z koše A používat pouze předepsané právní předpisy, při odpovědi na otázku z koše B není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
7. Seznam zkušebních otázek:

   Koš A:

   1. Pojem podnikání, pojem živnosti
   2. Správněprávní režimy úpravy podnikání, členění živností
   3. Předpoklady provozování živnosti
   4. Obecná charakteristika živnostenského oprávnění
   5. Předmět živnosti

6. Provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce
7. Provozování živnosti v provozovně a mimo provozovnu
8. Vznik živnostenského oprávnění u živností ohlašovacích
9. Vznik živnostenského oprávnění u živností koncesovaných
10. Změny živnostenského oprávnění
11. Přerušení a pozastavení provozování živnosti
12. Zánik živnostenského oprávnění
13. Živnostenská kontrola
14. Přestupky podle živnostenského zákona
15. Živnostenské úřady

Koš B:

1. Ochrana spotřebitele
2. Regulace reklamy
3. Vlastnosti výrobků a jejich uvádění na trh
4. Metrologické souvislosti podnikání
5. Cenová regulace
6. Podnikatel jako zaměstnavatel
7. Celněprávní souvislosti podnikání
8. Speciální nadkomoditní úpravy tzv. vnějších hospodářských vztahů
9. Podnikatel jako účetní jednotka a jako zpravodajská jednotka
10. Dokumentace činnosti podnikatele, ochrana informací při podnikání
11. Podnikání ve finanční oblasti
12. Podnikání v dopravě
13. Podnikání v oblasti poštovnictví a elektronických komunikací a v energetice
14. Podnikání ve školství a ve zdravotnictví
15. Podnikání v souvislosti s poskytováním právní pomoci

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

International Administrative Law (HOPV0100)

Anotace

Správní právo bylo tradičně vyučováno jako čistě "národní" právní disciplína. Mezinárodní perspektiva tohoto odvětví nebyla ve výuce akcentována a nauka ji v zásadě přenechávala oborům mezinárodního práva veřejného a práva evropského.

Obecně povinně volitelný předmět International Administrative Law si dává za cíl poskytnout jinou perspektivu této problematiky. Jeho cílem je poskytnout úvod do akademické disciplíny "mezinárodního práva správního" (droit administratif international, diritto amministrativo internazionale, Internationales Verwaltungsrecht) a to ze dvou rozdílných úhlů pohledu. Za prvé, předmět se věnuje otázce, do jaké míry je vnitrostátní právo ovlivněno činností tzv. mezinárodních správních unií. Pozornost je věnována jak klasickým mezinárodním správním uniím (např. Univerzální poštovní unie, Mezinárodní telekomunikační unie atd.), tak i moderním nadnárodním entitám (např. SWIFT, Mezinárodní organizace pro standardizaci). Za druhé, předmět je věnován pojímání mezinárodního práva správního jako vnitrostátní paralely mezinárodního práva soukromého, tj. části vnitrostátního práva, která upravuje vztahy správního práva s cizím prvkem. Pozornost je věnována problému uznávání cizích správních aktů a aplikace cizího správního práva.

Předmět je primárně zaměřen na předání znalostí v oblasti mezinárodní perspektivy vnitrostátního správního práva. Současně sleduje i rozvoj dovedností při aplikaci právních předpisů, protože jeho druhá část je vyučována za pomoci vybraných příkladů, které studenti řeší na základě platných právních předpisů (mezinárodních smluv, nařízení EU atd.).

Pro zápis předmětu International Administrative Law je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Mezinárodní právo veřejné II a Správní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu International Administrative Law je pozornost věnována těmto tématům:

- úvod do mezinárodního práva správního (droit administratif international, diritto amministrativo internazionale, Internationales Verwaltungsrecht);
- mezinárodní právo správní z perspektivy právního monismu a právního dualismu; vztah správního práva a mezinárodního práva veřejného;

- historická reflexe pojmu "mezinárodní právo správní", je mezinárodní právo správní součástí mezinárodního práva veřejného, nebo vnitrostátního správního práva?, paralely s mezinárodním právem soukromým;
- mezinárodní správní unie I, jejich původ, prameny, funkce a úkoly mezinárodních správních unií, vybrané příklady jednotlivých mezinárodních správních unií;
- mezinárodní správní unie II, současný vývoj, fenomén hybridních a soukromoprávních entit v "globálním správním právu" (SWIFT, ISO, Internet Assigned Numbers Authority etc).
- právo EU a jeho vztah výkonu správy v členských státech (izolacionismus, transteritoriální formy činnosti, koordinovaná řízení);
- oběh správních aktů v mezinárodním prostoru I: doručování správních aktů do ciziny (Evropská úmluva o doručování správních listin do zahraničí);
- oběh správních aktů v mezinárodním prostoru II: uznávání cizích správních aktů; modely uznávání – uznání ex lege a uznání ex actu;
- oběh správních aktů v mezinárodním prostoru III: uznávání cizích správních aktů; možnost přezkumu a rušení cizích spráních aktů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. HANDRLICA, Jakub*. Two faces of „international administrative law".* Tribuna Juridica – Juridical Tribune, 2019, vol. 9, issue 2, pp. 363-376.
2. HANDRLICA, Jakub*. Revisiting international administrative law as a legal discipline.* Zbornik Pravnog Fakulteta Sveučilišta u Rijeci, 2018, vol. 39, issue 3, pp. 1237-1258.
3. HANDRLICA, Jakub*. Foreign law as applied by administrative authorities: Grenznormen revisited.*, 2018, vol. 39, issue 3, pp. 1237-1258.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. The European Convention on the Service Abroad of Documents relating to Administrative Matters of 1977,
2. The European Convention on Obtaining Abroad of Information and Evidence in Administrative Matters of 1978,
3. The Vienna Convention on Road Traffic of 1968,
4. Council Regulation (EC) No 116/2009 of 18 December 2008 on the export of cultural goods,
5. Council Regulation (EC) No 428/2009 of 5 May 2009 setting up a Community regime for the control of exports, transfer, brokering and transit of dual-use items,
6. Regulation (EC) No 810/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 establishing a Community Code on Visas (Visa Code),
7. Directive 2009/65/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on the coordination of laws, regulations and administrative provisions relating to undertakings for collective investment in transferable securities (UCITS),
8. Directive 2009/54/EC of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the exploitation and marketing of natural mineral waters.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět International Administrative Law je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška se skládá ze dvou částí. První zahrnuje pět teoretických otázek ohledně informací, které se student dověděl na přednáškách. Druhá část je založena na řešení praktického příkladu, které má student vyřešit za pomoci předpisu, který mu bude dán k dispozici.
4. U zkoušky je možné používat konkrétní právní předpis z předepsaných, který bude studentům dán k dispozici, u zkoušky však není možné používat jiné materiály.

doc. JUDr. Jakub Handrlica, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Školské právo (HOPV0101)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Školské právo je zaměřen na zvláštní část oboru správní právo, konkrétně na seznámení se základy právní úpravy školství.

Student by měl být po absolvování předmětu schopen řešit vybrané situace týkající se realizace právní úpravy v oblastech rozhodování o povinné školní docházce, přijímání na střední školy, maturity, přijímání na vysokou školu, rozhodování ve věcech studia a studentů a disciplinární odpovědnosti.

Pro zapsání předmětu Školské právo není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Student, který ještě nemá zapsán povinný předmět Správní právo I, má příležitost seznámit se zvláštní částí oboru, což může usnadnit pochopení některých institutů jeho obecné části.

Student, který má alespoň zapsán povinný předmět Správní právo I, může využít znalostí zvláštní části oboru k hlubšímu pochopení některých institutů jeho obecné části.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Školské právo zahrnuje tato témata:

- Ústavní základy školství
- Školy a školská zařízení
- Povinná školní docházka
- Status nezletilého/zletilého žáka/studenta
- Studium na středních a vyšších odborných školách
- Status pedagogického pracovníka
- Vysoké školy
- Akreditace studijních programů
- Studium na vysoké škole
- Status člena akademické obce

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Poznámky k orientaci ve školském zákoně. Dostupné v dokumentech katedry.
2. Poznámky k orientaci v zákoně o vysokých školách. Dostupné v dokumentech katedry.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
2. Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.
3. Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.
4. Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Školské právo je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Kombinovaná zkouška zahrnuje písemnou a ústní část.
4. Písemná část zkoušky spočívá jednak v testu o 10 otázkách, jednak v samostatném vypracování úvahy na téma týkající se dohodnuté oblasti regulace škol nebo školských zařízení a/nebo právních souvislostí vybraného aktuálního problému. Úspěšné složení písemné části zkoušky je předpokladem konání ústní části.
5. Při ústní části si student vylosuje 1 otázku z níže uvedeného seznamu.
6. Při vypracování písemné úvahy je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály. Při testu a ústní části zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné materiály.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Právo na vzdělání.
    2. Předškolní výchova, předškolní zařízení.
    3. Povinná školní docházka.
    4. Zřizování škol a školských zařízení.
    5. Správa škol a školských zařízení.
    6. Přijetí na školu.
    7. Absolvování školy.
    8. Pedagogičtí pracovníci.
    9. Organizace veřejné vysoké školy.
    10. Statutární předpisy veřejné vysoké školy.
    11. Studijní programy, studium a studenti.
    12. Veřejné a soukromé školství.

13. Disciplinární odpovědnost ve školství.

JUDr. Ing. Josef Staša, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA SPRÁVNÍHO PRÁVA A SPRÁVNÍ VĚDY

Právní poměry veřejných zaměstnanců (HOPV0102)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právní poměry veřejných zaměstnanců se zaměřuje na rozbor právních poměrů osob podílejících se profesně na výkonu veřejné služby. Vedle problematiky společné pro všechny kategorie těchto osob se bude věnovat poměrům státních zaměstnanců ve státní službě, osobám profesně činným ve státní správě mimo režim státní služby, poměrům příslušníků bezpečnostních sborů a úředníků územních samosprávných celků. Zvláštní pozornost se zaměří na postupy při rozhodování o právních poměrech těchto osob a správní a soudní ochranu jejich práv.

Výuka předmětu kombinuje formu přednášky a diskuze o jednotlivých tématech (rozsah výuky 0/2).

Student získá znalosti o právní úpravě poměrů veřejných zaměstnanců nad rámec výuky v povinných předmětech správního, případně pracovního práva.

Pro zápis předmětu Právní poměry veřejných zaměstnanců je vhodné, aby měl student absolvován nebo aspoň zapsán předmět Správní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právní poměry veřejných zaměstnanců zahrnuje tato témata:

- systémy veřejné služby – historický exkurs, zahraniční srovnání
- základní požadavky na výkon veřejné služby
- specifika výkonu veřejné služby od obecné úpravy zaměstnaneckých vztahů
- veřejno- a soukromoprávní režim právních poměrů veřejných zaměstnanců
- prameny úpravy veřejné služby
- zákonná úprava státní služby
- osoby podléhající režimu státní služby
- organizace a správa státní služby
- systemizace a organizační struktura služebního úřadu
- služební předpisy a příkazy k výkonu služby
- vznik, změny a skončení služebního poměru

- osobní spis a služební hodnocení
- kárná odpovědnost státních zaměstnanců
- řízení ve věcech služby
- právní poměry osob v zahraniční službě
- právní poměry osob profesně činných ve státní správě mimo režim státní služby
- právní poměry příslušníků bezpečnostních sborů
- právní poměry úředníků územních samosprávných celků

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

KOPECKÝ, Martin. Správní právo. Obecná část. Praha: C. H. Beck, 2019, ISBN 978-80-7400-727-9, 536 s. (zejm. text Zaměstnanci veřejné správy)

Ostatní literatura:

PICHRT, Jan, KAUCKÝ, Jiří, KOPECKÝ, Martin. Zákon o státní službě. Komentář. 2. vyd., Wolters Kluwer, Praha, 2020, ISBN 978-80-7598-654-2, 1324 s.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě
2. zákon č. 150/2017 Sb., o zahraniční službě
3. zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměrů příslušníků bezpečnostních sborů
4. zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
2. zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů
3. zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právní poměry veřejných zaměstnanců je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. U ústní zkoušky student odpovídá na jednu otázku z níže uvedeného seznamu, kterou si vylosuje.
4. Student bude klasifikována zkoušejícím ústní části zkoušky, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Systémy veřejné služby – historický exkurs, zahraniční srovnání
    2. Základní požadavky na výkon veřejné služby
    3. Specifika výkonu veřejné služby od obecné úpravy zaměstnaneckých vztahů

4. Veřejno- a soukromoprávní režim právních poměrů veřejných zaměstnanců
5. Prameny úpravy veřejné služby
6. Zákonná úprava státní služby
7. Osoby podléhající režimu státní služby
8. Organizace a správa státní služby
9. Systemizace a organizační struktura služebního úřadu
10. Služební předpisy a příkazy k výkonu služby
11. Vznik, změny a skončení služebního poměru
12. Osobní spis a služební hodnocení
13. Kárná odpovědnost státních zaměstnanců
14. Řízení ve věcech služby
15. Právní poměry osob v zahraniční službě
16. Právní poměry osob profesně činných ve státní správě mimo režim státní služby
17. Právní poměry příslušníků bezpečnostních sborů
18. Právní poměry úředníků územních samosprávných celků

doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Soudobé právní teorie o soudech a soudcích (HOPV0104)

Anotace:

Obecně povinně volitelný předmět Soudobé právní teorie o soudech a soudcích seznámí studenty se soudobým právněteoretickým pojímáním soudnictví. Naši cestu právními teoriemi začneme u Hanse Kelsena, a přes právní realismus a kritická studia právní se dostaneme do druhé poloviny 20. století a do století našeho, a to v teoriích právního diskursu a specifickém pohledu R. Posnera.

Současně se podíváme i na praktické aspekty teorií, srovnáme jednotlivé soudní styly v právu kontinentálním a angloamerickém, podíváme se na význam stran při interpretaci práva, na disenty a separátní stanoviska soudců a jejich význam, srovnáme styl judikatury českých civilních, trestních a správních soudů apod. Významným tématem bude též vzestup ústavní justice a vliv tohoto vzestupu na proměnu chápání role soudnictví.

Předmět rozvíjí tyto dovednosti:

- pochopit specifika soudní moci na počátku 21. století
- lépe se orientovat ve spletitých teoriích o postavení soudní moci a právní argumentaci,
- a tím se lépe orientovat též v soudní aplikaci práva jako takové.

Pro zápis předmětu Soudobé právní teorie o soudech a soudcích je nezbytné, aby student měl absolvován předmět Teorie práva II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

V rámci výuky předmětu Soudobé právní teorie o soudech a soudcích je pozornost věnována těmto tématům:

- Hans Kelsen a náhled ryzí nauky právní na soudní argumentaci
- Právní realisté a moc soudní; kritická studia právní
- Diskursivní teorie a soudní argumentace
- Styly soudních rozhodnutí ve srovnávací perspektivě
- Separátní stanoviska soudců
- Ústavní soudnictví a proměna moci soudní v druhé polovině 20. století
- Soudní aktivitismus a soudcovské sebeomezení (judicial self-restraint)

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

1. Kelsen, H. Pure Theory of Law (1960)
2. Posner, R. How Judges Think (2010)
3. *(plus vybraná soudní rozhodnutí v elektronickém readeru)*

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu):

1. Předmět Soudobé právní teorie o soudech a soudcích je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Podmínkou absolvování písemné zkoušky je aktivní účast na výuce, průběžná analýza soudních rozhodnutí a textů a diskuse.
4. Písemná zkouška spočívá v závěrečné domácí písemné práci. Písemná práce má podobu eseje věnující se některému z probraných témat. Hodnocena je především originalita a nápaditost.
5. Při zpracování písemné práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Zdeněk Kühn, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TEORIE PRÁVA A PRÁVNÍCH UČENÍ

Teorie interpretace práva (HOPV0105)

Anotace:

Obecně povinně volitelný předmět Teorie interpretace práva je založen na metodě „case law", tj. analýze teoreticky a prakticky významných případů, řešených zejména v judikatuře Ústavního soudu ČR. Po rekapitulaci stěžejních principů interpretace v oblasti práva a používaných metodologických direktiv se na semináři diskutují jednotlivé předem zadané případy. Vždy jeden ze studentů prezentuje argumenty, kterými podporuje či popírá rozhodnutí v dané věci, vypořádává se s jednotlivými argumenty, o něž se opírá, a ostatní (za moderace garanta předmětu) jej dalšími argumenty podporují či jím navrhovaný názor zpochybňují.

Hlavním cílem předmětu je tedy rozvíjení schopnosti studentů analyzovat, formulovat a prezentovat (ústně i písemně) právní argumenty a protiargumenty. Zároveň přispět ke schopnosti identifikovat a analyzovat právní problémy v konkrétních praktických situacích a navrhovat jejich řešení. Samozřejmostí je používání právních informačních systémů k vyhledání právních předpisů, judikatury, vnitřních předpisů a základní odborné literatury.

Pro zapsání předmětu Teorie interpretace práva je vhodné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus:

Z anotace vyplývá, že garantem předmětu je vždy pro příslušný semestr výuky sestaven aktualizovaný soubor případů, zejména z judikatury ústavního soudu.

Literatura (studijní opory):

Základní literatura:

Gerloch, A.: Teorie práva, 7. vydání, Plzeň, Aleš Čeněk, 2017

Ostatní literatura:

1. Gerloch, A., Tryzna J., Wintr J. (eds): Metodologie interpretace práva a právní jistota, Plzeň: Aleš Čeněk, 2012
2. Ondřejek, P. Princip proporcionality a jeho role při interpretaci základních práv a svobod. Praha: Leges, 2012
3. Tryzna, J. Právní principy a právní argumentace. K vlivu právních principů na právní argumentaci při aplikaci práva. Praha: Auditorium, 2010

4. Wintr, J. Metody a zásady interpretace práva. Praha: Auditorium 2013
5. Žák Krzyžanková, K. Právní interpretace – mezi vysvětlováním a rozuměním. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Teorie interpretace práva je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování předmětu získá student 3 kredity.
3. Těžiště je položeno na průběžnou kontrolu, založenou na vyhodnocení aktivní účasti na výuce založené na písemné přípravě pro odbornou rozpravu nad konkrétními tématy.
4. Při ústní zkoušce se ověřují teoretické znalosti pro interpretační a argumentační postupy při řešení právních případů (kauz) a na vybraném případu, který byl probírán ve výuce, se ověřuje schopnost jejich aplikace.
5. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy, je však možné používat znění judikátu, který se k danému případu vztahuje.

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Domácí násilí (HOPV0107)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Domácí násilí se věnuje současnému negativnímu fenoménu, který se stále častěji vyskytuje v rodině a domácnosti a kterým je stále více nucena zaobírat se právní praxe.

Fenoménem domácího násilí a možnostmi jeho řešení se tento předmět zabývá v širších souvislostech několika vědních oborů. Při zkoumání tohoto společensky nežádoucího jevu se orientuje především na stránku trestněprávní, trestněprocesní a kriminalistickou. Právní aspekty tohoto odvětví však nelze redukovat pouze na problematiku trestněprávní a trestněprocesní, ale za neméně významná pro posuzování protiprávního jednání, vůči ženám a dětem, považuje hledisko občanskoprávní, zejména z pohledu práva rodinného. Domácí násilí má však i svoje aspekty kriminologické (především viktimologické) a sociální. Předmět se zaměřuje nejen na zvládnutí teoretických otázek, ale na příkladech z praxe kriticky poukazuje na limity současné právní úpravy. Předmět má povahu interdisciplinární.

Předmět studenty seznamuje s problémem pojmového vymezení domácího násilí, vysvětluje teoretické pozadí domácího násilí a přibližuje studentům teorie příčin tohoto společensky nežádoucího jevu. Z kriminologického pohledu zkoumá zvláštnosti domácího násilí jako součásti násilné kriminality, osobnost pachatele a profil oběti domácího násilí, přičemž zvláštní pozornost věnuje dětem v situaci domácího násilí. Uvedenou problematiku objasňuje též na kazuistikách rodin postižených domácím násilím. Podstatnou část obsahu předmětu tvoří výklad otázek práva trestního, občanského a rodinného spjatých s problematikou domácího násilí. Probírány jsou jednotlivé právní instituty, do nichž se domácí násilí promítá, a preventivní a sankční opatření, jejichž použití platný právní řád umožňuje. Studentům je též poskytnut přehled o příslušných mezinárodních dokumentech a zahraničních právních úpravách, v nichž se projevují snahy o komplexní legislativní řešení problému domácího násilí. Stranou pozornosti nezůstává ani sociálně právní rozměr a otázky prevence domácího násilí. Součástí výkladu jsou úvahy a návrhy *de lege ferenda*.

Předmět umožňuje pochopení problému domácího násilí v širších souvislostech a vede studenty ke kritickému pohledu na platnou právní úpravu.

Absolventi povinně volitelného předmětu Domácí násilí budou vybaveni základními poznatky pro hlubší teoretické bádání v problematice domácího násilí a zároveň získají praktické právní dovednosti, uplatnitelné při práci soudce, státního zástupce a obhájce v trestním řízení. Budou schopni právně kvalifikovat rozličné projevy domácího násilí, odhalit jejich pravděpodobné

příčiny a seznámí se se vzorovými procesními postupy v těchto věcech. Výuka předmětu se kromě právních aspektů věnuje i problematice dokazování domácího násilí v praxi. Studenti si rovněž osvojí, jakou míru empatie budou muset projevit k dosažení spravedlivého výsledku trestního řízení, jímž je objasnění činu a zjištění pachatele při respektování osoby oběti, které by neměla být ze strany orgánů činných v trestním řízení způsobována druhotná újma (sekundární viktimizace).

Pro zapsání povinně volitelného předmětu Domácí násilí je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Domácí násilí zahrnuje tato témata:

- Úvod do studia fenoménu domácího násilí
- Mezinárodní kontext ochrany před domácím násilím
- Ochrana před domácím násilím v českém právu
- Zákon o obětech trestných činů a změna paradigmatu
- Ochrana před domácím násilím prostředky trestního práva, vybrané trestné činy
- Viktimologické aspekty domácího násilí
- Sociální aspekty pomoci obětem domácího násilí
- Trestněprocesní souvislosti ochrany obětí domácího násilí
- Kriminalistické postupy při dokazování domácího násilí
- Limity soukromého práva při řešení následků domácího násilí

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Voňková, J., Spoustová, I. Domácí násilí z pohledu žen a dětí. Praha: proFem, o.p.s. 2016.
2. Jelínek, J. a kol. Zákon o obětech trestných činů. Komentář s judikaturou. 2. doplněné a rozšířené vydání. Praha: Leges, 2014.
3. Jelínek, J., Pelc, V., Heranová, S., Galovcová, I. Current Issues Related to the Injured Party and Decisions on Damages in the Czech R. and Slovak R. Passau-Berlin-Prague: rw&w, 2017. 978-3-946915-16-4.

Ostatní literatura:

1. Čírtková, L. Moderní psychologie pro právníky. Domácí násilí, stalking, predikce násilí. 1.. Praha. 2008.
2. Králíčková a kol. Právo proti domácímu násilí. Praha: C.H.Beck, 2011.
3. Voňková, J., Oplatek, D. Vraždy v kontextu domácího násilí. Praha: proFem, o.p.s. 2015.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Domácí násilí je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou přípravu a aktivní účast na výuce.
4. V rámci písemné zkoušky jsou testovány poznatky z výuky a ze studia předepsané literatury.
5. Písemná zkouška se koná vždy ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány tři termíny a má podobu písemného testu.
6. Časový limit pro vypracování písemného testu je 60 minut.
7. Test se skládá ze čtyř (4) otevřených otázek. Každá otázka je hodnocena klasifikací výborně, velmi dobře, dobře nebo neprospěl/a, celková klasifikace zkoušky je pak výsledkem průměru hodnocení odpovědí na jednotlivé otázky.
8. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojmové vymezení domácího násilí (dále jen "DN") a jeho charakteristické znaky.
    2. Druhy a formy DN, mýty o domácím násilí. Aktuální typologie DN.
    3. Domácí násilí z pohledu lidských práv, institucionální ochrana před DN v zahraničí.
    4. Teorie příčin násilné kriminality, domácí násilí z pohledu kriminologie, teorie příčin DN.
    5. Profil pachatelů DN, genderové zastoupení násilných osob, limity terapie pachatelů DN.
    6. Viktimologie obecně, předmět viktimologie, profily obětí DN, oběti DN z pohledu genderového, věková specifika.
    7. Děti žijící v rodinách poznamenaných DN, problematika obětí DN mezi seniory, oběti mezigeneračního DN. Primární a sekundární viktimizace. Kategorie zvlášť zranitelných obětí.
    8. Ochrana před domácím násilím cestou práva. Zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím (zákon o ochraně před DN), jeho význam a legislativní změny v dotčených zákonech.
    9. Interdisciplinární spolupráce při ochraně před DN – Policie ČR, intervenční centra, justice, orgány sociálně-právní ochrany dětí, jejich povinnosti a oprávnění.
    10. Zákon č.45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), základní principy zákona, novelizace navazujících zákonů.
    11. V čem se liší pojem oběti trestného činu a pojem poškozeného v trestním řízení?
    12. Co je obsahem prohlášení oběti trestného činu, učiněného v rámci trestního řízení?
    13. Podmínky peněžité pomoci státu obětem trestných činů.
    14. Zásady kodifikace soukromého práva, ochrana osobnosti člověka, důvody nutné k prolomení soukromí. Náhrada škody, důvody k náhradě nemajetkové újmy.
    15. Svéprávnost a zletilost, postupná věková emancipace nezletilého právně jednat. Význam pro ochranu práv nezletilého, zejména v právu rodinném.
    16. Co je nového v rodinném právu – za jakých okolností vstupuje právo do privátní sféry rodiny? Jak reaguje NOZ na domácí násilí? Za trvání manželství, po rozvodu manželství, v případě dědictví.
    17. Předběžná opatření ve věci ochrany před DN podle zák. č. 293/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, podmínky, obsah a výkon.

18. Vzájemná vyživovací povinnost mezi manžely, informovanost o příjmech manžela, jak je to s dluhy, které vzniknou jen jednomu z manželů, oprávnění manžela, který není dlužníkem.
19. Rodičovská odpovědnost, vzájemná práva a povinnosti mezi rodiči a dětmi. Výkon rodičovské odpovědnosti po rozvodu manželství. Neshody mezi rodiči. Ingerence orgánů státu, OSPOD.
20. Zvláštní ustanovení o předběžné úpravě poměrů dítěte. Úkoly soudu při péči o nezletilé dítě (výzva ke splnění povinnosti při maření dohody/ rozhodnutí soudu při péči o nezletilé dítě, kontaktu s ním, navrácení dítěte). Co je to rodinná mediace a "plán navykacího režimu". Dopady neplnění rozhodnutí soudu nebo OSPOD.
21. Trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí (charakteristika znaků jeho skutkové podstaty). Další trestné činy nejčastěji páchané v rámci DN.
22. Trestný čin nebezpečného pronásledování, jeho formy a souvislost s DN.
23. Vykázání, jeho právní povaha, podmínky pro jeho provedení. Trestněprávní důsledky maření vykázání.
24. Právní ochrana před DN v zahraničí. Doporučující příručka pro legislativce vydaná OSN v roce 2010.
25. Trestní stíhání se souhlasem poškozeného podle § 163 a 163a TŘ, problémy u trestných činů spočívajících v DN.
26. Předběžná opatření v trestním řízení (jejich účel, podmínky pro uložení, obsah, trvání, důsledky neplnění).
27. Právo oběti na poskytnutí odborné pomoci (druhy pomoci, subjekty poskytující pomoc, podmínky pro poskytnutí odborné pomoci). Podmínky pro poskytování bezplatné právní pomoci zmocněncem poškozeného v trestním řízení.
28. Právo oběti na informace (rozsah informací podle subjektu, který je poskytuje, forma a způsob poskytování informací). Katalog práv oběti na ochranu před hrozícím nebezpečím.
29. Právo oběti na ochranu před druhotnou újmou (vymezení pojmu druhotná újma v zákoně o obětech trestných činů, způsoby ochrany oběti).
30. Zvlášť zranitelná oběť a zvláštní úprava jejích práv v zákoně o obětech trestných činů a v trestním řádu.

9. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Europeizace trestního práva (HOPV0108)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Europeizace trestního práva se zabývá fenoménem, který nauka trestního práva již poměrně dlouho reflektuje. Proces europeizace je přitom živým jevem, jenž prochází neustálým vývojem.

Z hlediska mezinárodního jsou klíčovými evropskými organizacemi Evropská unie a Rada Evropy. Z institucionálního hlediska pak má největší význam Soudní dvůr Evropské unie a Evropský soud pro lidská práva. Judikatura těchto soudních instancí ovlivňuje obsah českého právního řádu, a dokonce i výklad vnitrostátních právních norem.

V obecné části získá student informace jednak o harmonizaci národních trestních úprav, jednak o unifikaci trestního práva na nadnárodní úrovni. Studenti se dozví, jaký vliv má Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod na národní trestní právo, a to i ve světle judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Rovněž získají přehled, jaké závazky vyplývají z členství v Evropské unii pro jednotlivé členské státy v oblasti trestněprávní.

Ve druhé části předmětu je pozornost zaměřena na jednotlivé vybrané aktuální problémy europeizace.

Pro zápis předmětu Europeizace trestního práva je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Europeizace trestního práva zahrnuje tato témata:

- Pojem europeizace, evropské trestní právo a nástroje europeizace
- Proces europeizace v historickém pohledu
- Europeizace trestního práva v kontextu Evropské Unie a Rady Evropy
- Trestní postih korupce a kybernetické kriminality v evropských souvislostech
- Zákaz mučení v judikatuře ESLP. Účinky zásady „ne bis in idem“
- Corpus Juris, Evropský zatýkací rozkaz
- Projekt evropského veřejného žalobce
- Eurojust a Evropská justiční síť
- Vliv europeizace na postavení poškozeného a oběti

- Vliv judikatury ESD a ESLP na europeizaci trestního práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. JELÍNEK, Jiří, GŘÍVNA, Tomáš, ROMŽA, Sergej, TLAPÁK NAVRÁTILOVÁ, Jana, SYKOVÁ, Anna a kol. *Trestní právo Evropské unie.* 2. vydání. Praha: Leges, 2019.jj
2. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo Evropské unie a jeho vliv na právní řád ČR a SR.* Praha: Leges, 2015.
3. TOMÁŠEK, Michal a kol. *Europeizace trestního práva.* Praha: Linde, 2008.
4. KMEC, Jiří. *Evropské trestní právo. Mechanismy europeizace trestního práva.* Praha: C. H. Beck. 2006.

Ostatní literatura:

1. CÍSAŘOVÁ, Dagmar, FENYK, Jaroslav, GŘIVNA, Tomáš a kol. *Trestní právo procesní.* 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, ČR, 2019.
2. DELMAS-MARTY, Mireille. *Coprus Juris, v českém překladu J. Fenyka a D. Jílka*. Brno. 1998.
3. DELMAS-MARTY, Mireille. *Corpus Juris 2000, v českém překladu J.Fenyka a S. Kloučkové.* Brno: Vydavatelství Sypták. 2001.
4. FENYK, Jaroslav, SVÁK, Jan. *Europeizace trestního práva.* 2008.
5. FENYK, Jaroslav, ONDRUŠ, Radek. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy.* Praha, 1997.
6. FENYK, Jaroslav, KLOUČKOVÁ, Světlana. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech.* 2. vydání. Praha, 2006.
7. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo procesní*. 5. vydání. Praha: Leges, 2018.
8. KMEC, Jiří, KOSAŘ, David, KRATOCHVÍL, Jan, BOBEK., Michal. *Evropská úmluva o lidských právech. 1. vydání.* Praha, C. H. Beck, 2012.
9. KRATOCHVÍL, Vladimír. *České trestní právo hmotné a procesní v evropském právním prostředí.* Brno: Masarykova univerzita, 2009.
10. POLÁK, Peter. *Úprava mezinárodní právní pomoci v trestních věcech v rámci Evropské unie s přihlédnutím k ochraně j.* 2003.
11. REPÍK, Bohumil. *Evropská úmluva o lidských právech a trestní právo.* Praha: Orac, 2002.
12. ŠTURMA, Pavel. *Mezinárodní a evropské kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv.* Část čtvrtá. 2. vydání. Praha, 2003.
13. TÝŽ. Historie a charakter MTS? In: *Problémy implementace statutu MTS do právního řádu.* Praha: C. H. Beck, 2004.
14. TICHÝ, Luboš, ARNOLD, Rainer, ZEMÁNEK, Jiří, KRÁL, Richard, DUMBROVSKÝ, Tomáš. *Evropské právo. 5. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2014.
15. TOMÁŠEK, Michal (ed.). Europeizace skutkových podstat některých trestných činů. *AUC – I*, č. 1. 2007. Praha.
16. TOMÁŠEK, Michal (ed.). Ochrana základních práv a svobod v procesu europeizace trestního práva. *AUC – I*, č. 1. 2006. Praha.
17. TOMÁŠEK, Michal. Aktuální otázky europeizace trestního práva. *AUC-I*, č. 2. 2005. Praha.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Europeizace trestního práva je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou přípravu, a to minimálně v rozsahu základní literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. V rámci ústní zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní literatury.
5. Student si vylosuje jedno z 15ti témat, o němž pojedná v 10 minutovém exposé, a případně zodpoví doplňující otázky zkoušejícího.
6. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
7. Seznam zkušebních otázek (témat):
    1. Pojem europeizace, evropské trestní právo, nástroje europeizace
    2. Proces europeizace v historickém pohledu
    3. Europeizace trestního práva v kontextu Evropské Unie
    4. Europeizace trestního práva v kontextu Rady Evropy
    5. Trestní postih korupce v evropských souvislostech
    6. Trestní postih kybernetické kriminality v evropských souvislostech
    7. Zákaz mučení v judikatuře Evropského soudu pro lidská práva
    8. Zásada „ne bis in idem“ – horizontální a vertikální účinky
    9. Evropský zatýkací rozkaz
    10. Corpus Juris
    11. Projekt evropského veřejného žalobce
    12. Eurojust a Evropská justiční síť
    13. Vliv europeizace na postavení poškozeného a oběti
    14. Vliv judikatury ESD na europeizaci trestního práva (příklady z judikatury)
    15. Vliv judikatury ESLP na europeizaci trestního práva (příklady z judikatury)

doc. JUDr. Jana Tlapák Navrátilová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Kriminalistika (HOPV0109)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kriminalistika seznamuje studenty s kriminalistikou jako aplikovanou vědní disciplínou, přispívající k účinnému potírání trestné činnosti tím, že poskytuje orgánům činným v trestním řízení a znalcům nástroje vědeckého poznání a moderní technické a taktické metody.

Rozsah výuky neumožňuje vyčerpat celý obsah kriminalistiky. Výuka je proto zaměřena na základy oboru a na zprostředkování takových kriminalistických poznatků, které jsou zvlášť důležité pro právníky, kteří budou pracovat jako soudci, státní zástupci, advokáti nebo policejní specialisté. Pozornost je věnována jak kriminalisticko-technickým metodám (například daktyloskopii, trasologii, mechanoskopii či kriminalistické biologii), tak také metodám kriminalisticko-taktickým (způsoby vedení výslechu, ohledání místa činu, rekognice, rekonstrukce, vyšetřovací pokus aj.). Absolvování tohoto předmětu rozšíří povědomí studenta především o možnostech dokazování v trestním řízení a využitelnosti jednotlivých kriminalistických metod pro objasnění trestní věci.

Předmět svým obsahem navazuje na poznatky, které si student osvojuje v rámci výuky trestního práva. Jelikož kriminalistika nachází své uplatnění v průběhu trestního řízení, je podmínkou zapsání předmětu zároveň alespoň zapsání povinného předmětu Trestní právo III tak, aby se student mohl v problematice kriminalistických postupů s ohledem na právní úpravu trestního řízení orientovat.

Na výuku tohoto předmětu navazuje další obecně povinně volitelný předmět Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů, který aplikuje kriminalistické poznatky ve vztahu k různým typovým skupinám trestných činů.

Pro zapsání předmětu Kriminalistika se požaduje, aby student měl alespoň zapsán předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kriminalistika zahrnuje tato témata:

- Úvod do kriminalistiky. Kriminalistická charakteristika trestného činu.
- Stopy a kriminalistická identifikace.
- Metody identifikace osob .

- Metody identifikace věcí.
- Neidentifikační zkoumání.
- Kriminalistické verze.
- Výslech.
- Prověrka výpovědi na místě a rekonstrukce.
- Ohledání a kriminalistický experiment.
- Rekognice.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. Kriminalistika. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck. 2004.

Ostatní literatura:

1. Konrád, Z., Porada, V., Straus, J., Suchánek, J. Kriminalistika – Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. Plzeň: A. Čeněk 2014.
2. Konrád, Z., Porada, V., Straus, J., Suchánek, J. Kriminalistika – Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: A. Čeněk 2015.
3. Konrád, Z. Některé zvláštní způsoby dokazování – kriminalistické problémy teorie a praxe. Praha: PA ČR, 2017.
4. Konrád, Z., Veselá, J. Rekognice. Praha: PA ČR 2008.
5. Konrád, Z. Prověrka výpovědi na místě. Praha: PA ČR 2006.
6. Musil, J. Způsob páchání trestné činnosti a jeho kriminalistický význam. Praha: Univerzita Karlova, 1982.
7. Musil, J. Některé otázky znaleckého dokazování v trestním řízení a teorie kriminalistické expertizy. Praha: AUC – Iuridica Monographia XX, 1974.
8. Porada, V. a kol. Kriminalistika. Technické, forenzní a kybernetické aspekty. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019.

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
4. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kriminalistika je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška ověřuje znalosti získané z přednášek a předepsané základní literatury.
4. V rámci ústní zkoušky si student losuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu.

5. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem, předměty a systém kriminalistiky.
    2. Kriminalistická charakteristika trestného činu.
    3. Pojem a komponenty způsobu spáchání.
    4. Kriminalistická stopa – pojem, druhy a význam.
    5. Totožnost, kriminalistická identifikace (pojem, východiska).
    6. Objekty kriminalistické identifikace.
    7. Metodika identifikačního zkoumání.
    8. Podstata, význam a objekty daktyloskopie.
    9. Daktyloskopické stopy.
    10. Portrétní identifikace.
    11. Identifikace osob podle ručního písma.
    12. Kriminalistická biologie.
    13. Fonoskopie.
    14. Odorologie.
    15. Mechanoskopie.
    16. Kriminalistická balistika.
    17. Trasologie.
    18. Kriminalistické verze – pojem a podstata.
    19. Tvorba a prověrka kriminalistických verzí.
    20. Odborníci a znalci při vyšetřování.
    21. Ohledání (obecné otázky, druhy, základní zásady).
    22. Ohledání (metodika a taktika).
    23. Obecná problematika výslechu.
    24. Příprava výslechu.
    25. Taktika výslechu.
    26. Prověrka výpovědi na místě.
    27. Rekognice.
    28. Kriminalistický experiment.
    29. Kriminalistická rekonstrukce.
    30. Pátrání.

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Kriminologie I (HOPV0110)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kriminologie I tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Kriminologie II (HOPV0111). Předmět Kriminologie II přenáší obecné poznatky z předmětu Kriminologie I do zkoumání jednotlivých druhů kriminality.

Výuka kriminologie je tak rozvržena do dvou předmětů povinného základu, na výuku Kriminologie I v zimním semestru navazuje výuka Kriminologie II v semestru letním.

Kriminologie je nauka o kriminalitě, jejím stavu, vývoji a příčinách, o jejích pachatelích a obětech a o její kontrole (včetně prevence). Snahou kriminologie je kriminalitě – i šířeji protiprávnímu či antisociálnímu jednání – porozumět, předcházet ji a zkoumat fungování trestního systému. Potřeba kriminologické erudice je nepochybná hlavně u trestních soudců, státních zástupců, policejních radů, advokátů a manažerů preventivních programů.

Zatímco trestněprávní nauka se zabývá trestním právem (hmotným a procesním) a používá při svém zkoumání juristické metody, kriminologie zkoumá kriminalitu jako reálně existující sociálněpatologický fenomén a aplikuje metody empirického poznání.

Předmět Kriminologie I se tematicky orientuje na obecnou část kriminologie, zejména na stav, strukturu a dynamiku kriminality, na charakteristiku kriminologických škol, na otázky osobnosti pachatelů, na problematiku obětí trestných činů (viktimologie), na otázky prevence kriminality a preventivních programů, na kriminologické aspekty represe a na metodologii kriminologických výzkumů. Relativně samostatná pozornost je věnována penologii.

Pro zápis předmětu Kriminologie I není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kriminologie I zahrnuje tato témata:

- Pojem, předmět a úkoly kriminologie: Co může kriminologie nabídnout právníkům?
- Stav, struktura a dynamiky kriminality
- Prameny informací o kriminalitě
- Kriminologické školy a směry (biologické, psychologické, sociologické a multifaktorové kriminogenetické teorie)

- Trestní politika
- Oběť trestného činu – pojem a předmět viktimologie, viktimnost, viktimiziace a újma způsobená oběti
- Pachatel trestného činu
- Ukládání trestů
- Penologie a vězeňství
- Kriminologická prevence
- Kriminologický výzkum – metody, techniky a základní fáze

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Gřivna, T., Zoubková, I., Scheinost a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.

Ostatní literatura:

1. Válková, H., Kuchta, J. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.
2. Liebling, A., Maruna, S., McAra, L. a kol. The Oxford Handbook of Criminology. 7. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2017.
3. Body-Gendrot, S., Hough, M., Kereszi, K., Lévy, R., Snacken, S. a kol. The Routledge Handbook of European Criminology. London: Routledge, 2013.
4. Jewkes, Y., Crewe, B., Benett, J. a kol. Handbook on Prisons. 2. vydání. London: Routledge, 2016.
5. Weisburd, D., Farrington, D., Gill, C. a kol. What Works in Crime Prevention and Rehabilitation. New York: Springer, 2016.
6. Tomášek, J. Úvod do kriminologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-746-7.
7. Scheinost, M. a kol. Kriminalita očima kriminologů. 1. vydání. Praha: Institut pro kriminologii a soc. prevenci, 2010. ISBN 978-80-7338-096-0.
8. Svatoš, R. Kriminologie. 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. ISBN 978-80-7380-389-6.
9. Zoubková, I., Firstová, J. a kol. Kriminologie: aktuální problémy. 1. vydání. Praha: Policejní akademie ČR v Praze, 2013. ISBN 978-80-7251-395-6.
10. Zoubková, I. a kol. Kriminologický slovník. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-312-4.
11. Bachman, R.D., Schutt, R.K. The Practice of Research in Criminology and Criminal Justice. 7. vydání. Los Angeles: Sage, 2019.
12. Cejp., M. Kriminologický výzkum: praktická příručka. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-743-6.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kriminologie I je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou přípravu, a to minimálně v rozsahu základní

literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.

4. V rámci písemné zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní povinné literatury. Písemná zkouška se koná vždy ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány tři termíny.
5. Časový limit pro vypracování testu je 30 minut.
6. Test se skládá z kombinace otázek s jednou či více správnými odpověďmi (20) a z otevřených otázek (10). Za každou správnou odpověď na otázku je možné získat 1 bod. Maximální počet bodů je 30. Minimální počet bodů pro absolvování předmětu je 16.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
8. Klasifikace písemné zkoušky je následující:

Počet bodů	Klasifikace
26–30	výborně
21–25	velmi dobře
16–20	dobře
0–15	neprospěl/a

9. Tematické okruhy otázek:
    1. Pojem a předmět kriminologie
    2. Kriminalita jako hromadný jev a její pojem
    3. Prameny informací o registrované kriminalitě
    4. Stav, struktura a dynamika kriminality v ČR
    5. Biologické kriminogenetické teorie
    6. Psychologické kriminogenetické teorie
    7. Sociologické kriminogenetické teorie
    8. Multifaktorové kriminogenetické teorie
    9. Pachatel trestného činu
    10. Pojem a předmět viktimologie
    11. Viktimnost, viktimizace a újma způsobená oběti
    12. Pojem a druhy prevence kriminality
    13. Úloha státu, občanské společnosti a komunit v prevenci kriminality
    14. Účinnost trestního stíhání
    15. Ukládání trestů a jejich účel
    16. Penologie
    17. Vězeňství
    18. Základní fáze kriminologického výzkumu
    19. Metody kriminologického výzkumu
    20. Techniky kriminologického výzkumu

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Kriminologie II (HOPV0111)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kriminologie II tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Kriminologie I (HOPV0110). Předmět Kriminologie II přenáší obecné poznatky z předmětu Kriminologie I do zkoumání jednotlivých druhů kriminality.

Výuka kriminologie je tak rozvržena do dvou předmětů povinného základu, na výuku Kriminologie I v zimním semestru navazuje výuka Kriminologie II v semestru letním.

Kriminologie je nauka o kriminalitě, jejím stavu, vývoji a příčinách, o jejích pachatelích a obětech a o její kontrole (včetně prevence). Snahou kriminologie je kriminalitě – i šířeji protiprávnímu či antisociálnímu jednání – porozumět, předcházet ji a zkoumat fungování trestního systému. Potřeba kriminologické erudice je nepochybná hlavně u trestních soudců, státních zástupců, policejních radů, advokátů a manažerů preventivních programů.

Zatímco se trestněprávní nauka zabývá trestním právem (hmotným, procesním, tzv. vykonávacím) a používá při svém zkoumání juristické metody, kriminologie zkoumá kriminalitu jako reálně existující sociálněpatologický fenomén a aplikuje metody empirického poznání.

Zatímco předmět Kriminologie I se zaměřuje na obecnou část kriminologie, předmět Kriminologie II je orientován na zvláštní části kriminologie. Pozornost je věnována jednotlivým tradičním druhům kriminality (majetková, násilná, mravnostní, organizovaná, kriminalita mládeže aj.), jakož i aktuálním společensky škodlivým jevům jako je extremismus, kybernetická kriminalita, korupce apod. Výuka se věnuje i problematice trestných činů z nenávisti, terorismu, kriminalitě mládeže a kriminalitě páchané na mládeži, trestné činnosti hospodářského významu nebo trestné činnosti v dopravě. Stranou nejsou ponechána ani psychiatrická a sexuologická hlediska zkoumání pachatelů trestných činů.

Předmět Kriminologie II, stejně jako předmět Kriminologie I, bohatě čerpá ze zahraniční literatury, seznamuje studenty s výsledky vybraných domácích a zahraničních kriminologických výzkumů, ale současně ukazuje i na slabiny dosavadního kriminologického poznání a provokuje ke kritickému myšlení.

Zápis předmětu Kriminologie II je podmíněn zápisem předmětu Kriminologie I. Absolvování předmětu Kriminologie II je podmíněno absolvováním předmětu Kriminologie I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kriminologie II zahrnuje tato témata:

- Organizovaná kriminalita
- Extremismus a trestné činy z nenávisti
- Terorismus
- Kriminalita mládeže a proti mládeži
- Pachatelé trestných činů z psychiatrického a sexuologického hlediska
- Násilná a mravnostní kriminalita
- Majetková a hospodářská kriminalita
- Trestná činnost v dopravě
- Kybernetická kriminalita
- Kriminalita právnických osob

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Gřivna, T., Zoubková, I., Scheinost a kol. Kriminologie. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer. 2019. ISBN 978-80-7598-554-5.

Ostatní literatura:

1. Válková, H., Kuchta, J. a kol. Základy kriminologie a trestní politiky. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2019. ISBN 978-80-7400-732-3.
2. Liebling, A., Maruna, S., McAra, L. a kol. The Oxford Handbook of Criminology. 7. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2017.
3. Body-Gendrot, S., Hough, M., Kereszi, K., Lévy, R., Snacken, S. a kol. The Routledge Handbook of European Criminology. London: Routledge, 2013.
4. Weisburd, D., Farrington, D., Gill, C. a kol. What Works in Crime Prevention and Rehabilitation. New York: Springer, 2016.
5. Tomášek, J. Úvod do kriminologie. Plzeň: Aleš Čeněk, 2019. ISBN 978-80-7380-746-7.
6. Zapletal, J. a kol. Aktuální problémy kriminologie /pro posluchače magisterského studijního programu/. Praha. 2009. ISBN 978-80-7251-316-1.
7. Zapletal, J. a kol. Kriminologie. Díl I. Obecná část. 3. vydání. Praha. 1998. ISBN 80-85981-87-4.
8. Polák, P. Kriminologické možnosti riešenia domáceho násilia. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-237-7.
9. Cejp, M. et al. Variantní scénáře vybraných druhů kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2008. Studie. ISBN 978-80-7338-074-8.
10. Smejkal, V. Kybernetická kriminalita. 2. rozšířené a aktualizované vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2018. Pro praxi. ISBN 978-80-7380-720-7.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kriminologie II je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou přípravu, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. Písemná zkouška spočívá ve vypracování eseje na některé z vypsaných témat.
5. Cílem eseje není správně zodpovědět na určitou otázku, ale kriticky se zamyslet nad konkrétním tématem.
6. Minimální náležitosti eseje jsou následující: Esej musí obsahovat úvod a závěr, měla by mít 8-10 normostran (ani kratší, ale ani delší) a musí v ní být citovány alespoň tři zahraniční odborné zdroje. Esej student zpracuje v návaznosti na studium odborné literatury a odevzdá ve stanoveném termínu. Student kromě hodnocení známkou (výborně – velmi dobře – dobře – neprospěl) obdrží též podrobné odůvodnění hodnocení jako individuální zpětnou vazbu ke své eseji.
7. Při vypracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
8. Okruhy, z nichž je konkrétní téma vypisováno:
    1. Organizovaná kriminalita
    2. Násilná kriminalita
    3. Majetková kriminalita
    4. Hospodářská kriminalita
    5. Mravnostní kriminalita
    6. Kriminologické aspekty korupce
    7. Základní kriminologické aspekty alkoholové toxikomanie
    8. Základní kriminologické aspekty nealkoholové toxikomanie
    9. Kriminalita mládeže
    10. Kriminalita proti mládeži
    11. Kriminologické aspekty kybernetické kriminality
    12. Extremismus a trestné činy z nenávisti
    13. Kriminální recidiva

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Kybernetická kriminalita a kybernetická bezpečnost (HOPV0112)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kybernetická kriminalita a kybernetická bezpečnost poskytuje studentům základní vhled do problematiky fungování počítačových sítí a vybaví studenty znalostmi některých technických problémů kyberkriminality a jejich právního rámce.

Fenomén kyberprostoru a kyberkriminality má nejen aspekty právní, ale v širším pohledu i morální, proto se předmět zabývá i jejich interakcí, nicméně důraz stále klade na juristickou stránku kybekriminality, konkrétně na trestněprávní kvalifikaci typických jednání v kyberprostoru.

Studenti si dále v průběhu výuky předmětu osvojí základní orientaci v tom, jak správně jednat v osobní i pracovní komunikaci z hlediska kyberbezpečnosti, stejně jako základní pravidla jednání, pokud by byli zaměstnáni ve vedoucí funkci ve společnosti či v úřadu a jakým způsobem by se měli vypořádávat s kyberbezpečností.

Předmět se zabývá i trestněprocesní stránkou problematiky, věnuje pozornost zejména otázce dokazování jednání v kyberprostoru. Pozornost je dále věnována problematice kybernetické bezpečnostní politiky na úrovni státu a představení současného přístupu České republiky k zajišťování kybernetické bezpečnosti v zemi. Předmět nepomíjí ani problematiku mezinárodních konfliktů v kyberprostoru, hlavní proběhlé konflikty, používané strategie a cíle kyberútoků, stejně jako hrozby a jevy, na které je třeba se připravit do budoucna, včetně nástinu konkrétních opatření, které by bylo potřebné včas přijmout za účelem prevence.

Pro zapsání povinně volitelného předmětu Kybernetická kriminalita a kybernetická bezpečnost je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kybernetická kriminalita a kybernetická bezpečnost zahrnuje tato témata:

- Úvod do základů kybernetické bezpečnosti
- Etika v kyberprostoru – co je (má být) v souladu s právním řádem a morálkou
- České a zahraniční kriminologické poznatky o kyberkriminalitě a jejích pachatelích
- Jak se chovat v digitálním prostředí – předcházení hrozbám a možnosti ochrany
- Zásady bezpečné praxe pro organizace a jejich vedoucí; Kybernetická bezpečnost

- Důkazní prostředky
- Teorie kybernetické politiky státu
- Odpovědnost ISP (*internet service provider*)
- Trestněprávní postih kyberkriminality – škodlivý obsah, ochrana duševního vlastnictví
- Národní bezpečnostní úřad (NBÚ) jako gestor kybernetické bezpečnosti v ČR
- Role PČR, zpravodajské služby a zahraničních útvarů bojujících s kyberkriminalitou
- Mezinárodní kyberkonflikty a zahraniční spolupráce v oblasti kyberkriminality
- Kyberkriminalita v blízké budoucnosti: na co se připravit?

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Gřivna T., Polčák R., ed. Kyberkriminalita a právo. Praha: Auditorium, 2008. ISBN 978-80-903786-7-4.
2. Smejkal V. Kybernetická kriminalita. 2. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2018. ISBN 978-80-7380-720-7.

Ostatní literatura:

1. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. Kybernetická kriminalita. In: Acta Universitatis Carolinae – Iuridica č. 4/2012. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2013. ISSN 0323-0619.
2. Český právní řád a ochrana kyberprostoru: (vybrané problémy). In: Acta Universitatis Carolinae – Iuridica č. 4/2008. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1703-9.
3. Clough, J. Principles of cybercrime. 2. vydání. 2015. ISBN 978-1-107-69816-1.
4. Gillespie, A. Cybercrime: key issues and debates. 2016. ISBN 978-0-415-71221-7.
5. Kolouch J. et al. CyberSecurity. Praha: CZ.NIC, 2019. CZ.NIC. ISBN 978-80-88168-31-7.
6. Klimer L., Záhora J., Holcr K. Počítačová kriminalita: v európskych súvislostiach. Bratislava: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-8168-538-5.
7. Završnik, A. Kyberkriminalita. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-80-7552-758-5.
8. Lucas G. R. Ethics and cyber warfare: the quest for responsible security in the age of digital warfare. New York: Oxford University Press, 2017. ISBN 978-0-19-027652-2.
9. Bryant W. D. International conflict and cyberspace superiority: theory and practice. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2016. Routledge studies in conflict, security, and technology. ISBN 978-1-1389-1891-7.
10. Grabosky P. N. Cybercrime. New York: Oxford University Press, 2016. Keynotes in criminology and criminal justice series. ISBN 978-0-190-21155-4.
11. Herczeg, J., Hilgendorf, E., Gřivna T., ed. Internetkriminalität und die neuen Herausforderungen der Informationsgesellschaft des 21. Jahrhunderts. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-601-1.
12. Kudrlová, K., Vlach J. Kyberkriminalita (nejen) v ČR – její stav a trendy. Kriminalistika. 2017, s. 256-269. ISSN 1210-9150.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Kybernetická kriminalita a kybernetická bezpečnost je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou přípravu a aktivní účast na výuce.
4. V rámci písemné zkoušky jsou testovány poznatky z výuky a ze studia předepsané literatury.
5. Písemná zkouška se koná vždy ve zkouškovém období, v němž jsou vypsány tři termíny a má podobu testu.
6. Časový limit pro vypracování testu je 30 minut.
7. Test se skládá z kombinace otázek s jednou či více správnými odpověďmi (25) a z otevřených otázek (5). Za každou správnou odpověď na otázku je možné získat 1 bod. Maximální počet bodů je 30. Minimální počet bodů pro úspěšné absolvování kontroly studia je 16.
8. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
9. Klasifikace písemné zkoušky je následující:

Počet bodů	Klasifikace
26–30	výborně
21–25	velmi dobře
16–20	dobře
0–15	neprospěl/a

doc. JUDr. Bc. Tomáš Gřivna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů (HOPV0113)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů seznamuje posluchače se zvláštní částí kriminalistiky, která obsahuje poznatky o kriminalistických charakteristikách jednotlivých druhů trestných činů, o jejich stopách a o vyšetřovacích situacích, vytvářejících se při jejich vyšetřování. Zároveň metodika obsahuje systém metod, doporučovaných pro odhalování, vyšetřování a kriminalistickou prevenci těchto trestných činů.

Rozsah výuky neumožňuje vyčerpat všechny části dílčích metodik. Výuka je proto zaměřena na zprostředkování těch dílčích metodik, které jsou zvlášť důležité pro právníky, pokud budou pracovat jako soudci, státní zástupci, advokáti nebo policejní specialisté. Zastoupeny jsou metodiky vyšetřování zvlášť závažných nebo velmi frekventovaných trestných činů.

Ve výuce jsou zařazeny četné příklady z vyšetřovací praxe a pracuje se s názornými didaktickými materiály.

Předmět představuje výuku konkrétního využití kriminalistických metod vyučovaných v předmětu Kriminalistika v souvislosti s vyšetřováním jednotlivých druhů trestné činnosti. Od studenta je vyžadována předchozí znalost trestního práva hmotného (vzhledem k nutnosti znát znaky skutkové podstaty jednotlivých rozebíraných trestných činů) i procesního.

S ohledem na výše uvedené se pro zápis předmětu Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Trestní právo III a předmět Kriminalistika.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů zahrnuje tato témata:

- Úvod do metodiky.
- Metodika vyšetřování vražd I.
- Metodika vyšetřování vražd II.
- Metodika vyšetřování silničních dopravních nehod.
- Metodika vyšetřování krádeží.
- Metodika vyšetřování loupeží.

- Metodika vyšetřování drogové kriminality.
- Metodika vyšetřování požárů a výbuchů.
- Metodika vyšetřování sexuálních deliktů.
- Metodika vyšetřování podvodů.
- Metodika vyšetřování hospodářské kriminality.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Musil, J., Konrád, Z., Suchánek, J. Kriminalistika. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck. 2004.

Ostatní literatura:

1. Konrád, Z., Porada, V., Straus, J., Suchánek, J. Kriminalistika – Teorie, metodologie a metody kriminalistické techniky. Plzeň: A. Čeněk, 2015. 978-80-7380-535-7.
2. Konrád, Z., Porada, V., Straus, J., Suchánek, J. Kriminalistika. Kriminalistická taktika a metodiky vyšetřování. Plzeň: A. Čeněk, 2015. 978-80-7380-547-0.

Základní právní předpisy:

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
4. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška ověřuje znalosti získané na přednáškách a z předepsané základní povinné literatury.
4. V rámci ústní zkoušky si student losuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu.
5. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem a funkce metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů;
    2. Systém metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů;
    3. Zásady metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů;
    4. Komponenty jednotlivých metodik vyšetřování
    5. Kriminalistická charakteristika vražd;
    6. Typické počáteční vyšetřovací situace při vyšetřování vražd a typické způsoby jejich řešení;
    7. Kriminalistická charakteristika loupeží;
    8. Typické stopy a typické vyšetřovací situace při vyšetřování loupeží;

9. Zvláštnosti počátečních úkonů při vyšetřování loupeží;
10. Kriminalistická charakteristika krádeží;
11. Typické počáteční vyšetřovací situace při vyšetřování krádeží;
12. Zvláštnosti počátečních úkonů při vyšetřování krádeží;
13. Kriminalistická charakteristika sexuálních trestných činů;
14. Typické počáteční vyšetřovací situace při vyšetřování sexuálních deliktů;
15. Typické stopy a zvláštnosti podnětů při vyšetřování sexuálních trestných činů;
16. Kriminalistická charakteristika hospodářské kriminality;
17. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování hospodářské kriminality a typické stopy této kategorie kriminality;
18. Kriminalistická charakteristika drogové kriminality;
19. Kriminalistická charakteristika silničních dopravních nehod;
20. Typické stopy a typické vyšetřovací situace při vyšetřování silničních dopravních nehod;
21. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování a zvláštnosti počátečních úkonů při vyšetřování silničních dopravních nehod;
22. Kriminalistická charakteristika požárů, výbuchů a havárií;
23. Zvláštnosti počátečních úkonů vyšetřování požárů, výbuchů a havarií;
24. Kriminalistická charakteristika vyšetřování protiprávních činů páchaných mládeží;
25. Typické stopy a typické počáteční vyšetřovací situace při vyšetřování protiprávních činů páchaných mládeží;
26. Kriminalistická charakteristika organizované kriminality;
27. Zvláštnosti počátečních a následných úkonů při vyšetřování organizované kriminality;
28. Kriminalistická charakteristika trestných činů proti duševnímu vlastnictví.

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Rozhodnutí ve věcech trestních (HOPV0114)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Rozhodnutí ve věcech trestních navazující na výuku povinných předmětů Trestní právo I, Trestní právo II a Trestní právo III je určen zejména pro studenty s hlubším zájmem o trestní právo, zejména pak ty, kteří po ukončení studia hodlají pracovat v soudnictví, na státním zastupitelství nebo v advokacii. Předmět je úzce zaměřen na praxi v oblasti činnosti orgánů činných v trestním řízení a obhájců v trestním řízení.

Součástí výuky je mimo jiné práce se spisem v trestní věci, postup v konkrétních trestních věcech, sepsání obžaloby a rozsudku na základě reálných případů, návštěva Ústavu pro výkon zabezpečovací detence a v neposlední řadě simulované soudní řízení.

Výuka je tedy kombinací přednášek zaměřených na teoretické znalosti z oblasti trestního práva (mezi přednášejícími je řada významných osobností z trestněprávní praxe) a samostatné tvůrčí činnosti studentů. Zejména tato kombinace je nejlepší přípravou studentů pro jejich budoucí praxi, a to jak státních zástupců a soudců, tak obhájců, popřípadě legislativců.

Studenti si prohlubují především znalosti v oblasti trestního práva procesního. Výuka se věnuje např. otázkám spravedlivého procesu a práva na obhajobu, jednotlivým stadiím trestního řízení a rozhodnutím v trestních věcech. Předmět umožňuje poznávat studentům některé praktické stránky výkonu právnických profesí a pomáhá formovat představu posluchačů o jejich budoucím profesionálním působení. Během výuky také získávají základní praktické dovednosti a návyky potřebné pro výkon specifických právnických povolání. Studenti v rámci výběrového předmětu zjišťují meze obhajoby v trestních věcech a seznamují se s technikou hlavního líčení podle českého trestního řádu.

Součástí teoretických přednášek je mimo jiné například velmi přínosná přednáška na téma pátrání po obviněném v cizině, zajištěná odborníky na danou problematiku.

Počet studentů je omezen zejména proto, aby bylo možné věnovat se individuálně jejich písemným pracím. Účast na předmětu vyžaduje časovou flexibilitu, neboť jeho součástí jsou již zmíněné praktické činnosti přesahující rámec dvou vyučovacích hodin a například i exkurze do Ústavu pro výkon zabezpečovací detence v Brně.

I když součástí výuky předmětu Rozhodnutí ve věcech trestních je i praktické vypracování základních procesních rozhodnutí, tj. obžalob a rozsudků, kontrola studia předmětu spočívá v ústní zkoušce, protože vypracování bezchybného procesního rozhodnutí je natolik složitý proces, že je nutné prověřit znalosti studentů i formou ústní zkoušky.

Předmět je pro studenty vysoce přínosný zejména vzhledem k jeho praktickému zaměření. Díky tomu se mohou studenti rozvíjet nejen ve svém ústním, ale i v písemném a tvůrčím projevu.

Pro zapsání předmětu Rozhodnutí ve věcech trestních je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Rozhodnutí ve věcech trestních zahrnuje tato témata:

- Rozhodnutí ve věcech trestních – pojem a druhy rozhodnutí
- Otázky spravedlivého procesu v trestním řízení
- Problematika trestního příkazu
- Meze trestní obhajoby
- Vybrané otázky přípravného řízení, vč. zahájení trestního stíhání
- Obžaloba
- Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech, pátrání v Schengenském prostoru
- Exkurze – Ústav pro výkon zabezpečovací detence (Brno)
- Poškozený – aktuální otázky
- Simulované soudní jednání (soudní síň PF UK)
- Samostatné vypracování obžaloby a rozsudku ve věci trestní

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. JELÍNEK, Jiří, ŘÍHA, Jiří, SOVÁK, Zdeněk. *Rozhodnutí ve věcech trestních: se vzory rozhodnutí soudů a podání advokátů. 4. aktualizované a doplněné vydání.* Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-302-5.
2. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou. 8. vydání.* Praha: Leges, 2020. ISBN 978-80-7502-230-1.

Ostatní literatura:

1. JELÍNEK, Jiří, UHLÍŘOVÁ, Marta. *Obhájce v trestním řízení.* Praha: Leges, 2011. ISBN 978-80-87212-88-2.
2. Další aktuální literatura bude upřesněna při výuce.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění.
4. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění.
5. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění.

6. Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v platném znění.

<u>Ostatní právní předpisy</u>:

1. Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody.
2. Zákon č. 129/2008 Sb., o výkonu zabezpečovací detence.
3. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.
4. Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Rozhodnutí ve věcech trestních je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje aktivní zapojení studentů, jejich průběžnou aktivitu v rámci celého semestru a jejich časovou flexibilitu. Požadována je též domácí příprava, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. Úspěšné absolvování předmětu zahrnuje též účast na exkurzi do Ústavu pro výkon zabezpečovací detence v Brně.
5. Kombinovaná zkouška sestává z aktivní účasti při výuce v podobě sepsání obžaloby a rozsudku, účasti na simulovaném soudním jednání a ústní části zkoušky, v jejímž rámci student odpovídá na jednu vylosovanou zkušební otázku z níže uvedeného seznamu.
6. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy. Při simulovaném soudním jednání a u písemné části zkoušky (tj. vypracování obžaloby a rozsudku) je možné používat veškeré právní předpisy a literaturu.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Pojem tzv. spravedlivého trestního procesu a jeho atributy.
    2. Procesní práva obviněného v Evropské úmluvě o lidských právech a základních svobodách.
    3. Základní zásady trestního řízení a jejich význam pro rozhodnutí ve věcech trestních.
    4. Právo na obhajobu v trestním řízení – meze trestní obhajoby.
    5. Jednání obhájce ve prospěch nebo na újmu klienta.
    6. Přípravné řízení (charakteristika, úkoly, průběh přípravného řízení ve všech jeho formách, zahájení trestního stíhání a jeho význam).
    7. Rozhodnutí v přípravném řízení, zejména postoupení věci, zastavení trestního stíhání, přerušení trestního stíhání.
    8. Obžaloba, návrh na potrestání.
    9. Dohoda o vině a trestu jako typ konsensuálního trestního řízení.
    10. Projednání věci v hlavním líčení – průběh hlavního líčení.
    11. Podklad pro rozhodnutí v hlavním líčení – jednota a totožnost skutku.
    12. Rozhodnutí soudu v hlavním líčení.

13. Rozsudek v trestních věcech a jeho význam.
14. Náležitosti písemného vyhotovení rozsudku soudu 1. stupně.
15. Trestní příkaz.
16. Rozhodnutí o náhradě škody, nemajetkové újmy v penězích a vydání bezdůvodného obohacení v trestním řízení.

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Soudní lékařství (HOPV0115)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Soudní lékařství vyučovaný formou přednášek obsahuje základní informace o oboru soudního lékařství, které jsou potřebné a vhodné pro právníky.

Předmět seznamuje posluchače práv se soudním lékařstvím jako aplikovanou vědní disciplínou, přispívající k účinnému potírání trestné činnosti tím, že poskytuje orgánům činným v trestním řízení a znalcům speciální lékařské poznatky.

Rozsah výuky neumožňuje vyčerpat celý obsah soudního lékařství. Výuka je proto zaměřena na základy oboru a na zprostředkování takových lékařských poznatků, které jsou zvlášť důležité pro právníky, kteří budou pracovat jako soudci, státní zástupci, advokáti nebo policejní specialisté.

Pojednává zejména o příčinách násilné smrti a druzích násilného ublížení na zdraví. Větší pozornost věnuje spolupráci právníka se soudním lékařem, účasti soudního lékaře při ohledání těla a ohledání místa činu a soudně lékařskému znaleckému posudku.

Orientačně jsou rozebrány metody zkoumání drog, alkoholu a jedů. Stručně je zmíněna organizace soudně znalecké služby a problémy využití zdravotnické dokumentace v trestním řízení.

Ve výuce jsou zařazeny četné příklady ze soudně lékařské praxe a pracuje se s názornými didaktickými materiály.

Studenti mají možnost zúčastnit se pitvy na Ústavu soudního lékařství.

Pro zapsání předmětu Soudní lékařství je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Soudní lékařství zahrnuje tato témata:

- Koncepce soudně lékařské služby, zdravotnická dokumentace a trestní řízení. Lékař jako svědek a jako znalec. Soudně lékařský posudek.
- Druhy pitev, posmrtné změny, prohlídka místa činu, zejména nálezy na místě činu při vraždě a sebevraždě.
- Pitva na Ústavu soudního lékařství.
- Příčiny násilné smrti. Vliv alkoholu.
- Vitální reakce, poranění tupým předmětem, poranění obličeje, pád z výšky a další.

- Zjišťování identity oběti, identifikace částí mrtvoly.
- Bodné, sečné a řezné rány; popálení a opaření; smrt v důsledku elektrického proudu.
- Otravy kyselinami a alkáliemi, vliv oxidu uhelnatého.
- Udušení, oběšení, uškrcení, zardoušení.
- Udávení, utopení.
- Soudně lékařský nález při znásilnění. Vražda novorozeného dítěte matkou.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

STREJC, Přemysl. *Soudní lékařství pro právníky.* Praha: C. H. Beck, 2000.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Soudní lékařství je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. V rámci ústní zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní povinné literatury.
4. Student si z níže uvedeného seznamu vylosuje jednu otázku obsahující dvě podotázky, na které odpovídá.
5. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
6. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. a) Koncepce soudně lékařské služby
       b) Dopravní úrazy
    2. a) Zdravotnická dokumentace a trestní řízení
       b) Sečné rány
    3. a) Lékař – znalec
       b) Bodné a řezné rány
    4. a) Lékař – svědek
       b) Střelné rány
    5. a) Popálení a opaření
       b) Soudně lékařský posudek
    6. a) Sdělení o zdravotním stavu
       b) Zmrznutí, prochlazení
    7. a) Druhy pitev
       b) Elektrický proud
    8. a) Posmrtné změny
       b) Otravy kyselinami a alkáliemi
    9. a) Prohlídka místa činu

b) Oxid uhelnatý

10. a) Nálezy na místě činu při vraždě
    b) Kyanidy
11. a) Nálezy na místě činu při sebevraždě
    b) Morfin a další návykové látky
12. a) Zjišťování identity
    b) Alkohol
13. a) Identifikace částí mrtvoly
    b) Udušení
14. a) Vitální reakce
    b) Oběšení
15. a) Příčiny násilné smrti
    b) Uškrcení
16. a) Poranění tupým předmětem
    b) Zardoušení
17. a) Poranění hlavy
    b) Udávení
18. a) Poranění obličeje
    b) Utopení
19. a) Pád z výše
    b) Soudně lékařský nález při znásilnění
20. a) Ublížení na zdraví
    b) Vražda novorozeného dítěte matkou

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Soudní psychiatrie a soudní sexuologie (HOPV0116)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Soudní psychiatrie a soudní sexuologie přináší studentům vhled do dvou forenzně lékařských oblastí, s nimiž je spolupracováno při vyšetřování trestné činnosti a zkoumání jejích obětí i pachatelů. Předmět seznamuje studenty se soudní psychiatrií a soudní sexuologií jako aplikovanými vědními disciplínami, přispívajícími ke správné aplikaci práva tím, že poskytují právníkům speciální lékařské poznatky.

V soudně psychiatrické části předmětu se studenti seznamují s nejdůležitějšími právně významnými duševními poruchami, s nimiž se ve své budoucí právní praxi mohou setkat, jako jsou organicky podmíněné psychické poruchy, poruchy vyvolané účinkem psychoaktivních látek, schizofrenie, afektivní poruchy a další. Probírány jsou též otázky spojené s činností znalce psychologa, a to včetně otázek vyhotovování znaleckého posudku, práce s vyšetřovacím spisem či využívání přístrojových a laboratorních vyšetřovacích metod. Zvláštní pozornost je zaměřena na vliv alkoholu a dalších návykových látek na psychiku osoby. Po absolvování předmětu mají studenti přehled o nejčastějších otázkách psychopatologie.

V části o soudní sexuologii je obsažen výklad o poruchách tělesného pohlavního vývoje a zejména o sexuálních deviacích, jejich druzích, diagnóze, léčbě a o jejich právním a bezpečnostním významu.

Rozsah výuky neumožňuje vyčerpat celý obsah soudní psychiatrie a soudní sexuologie. Výuka je proto zaměřena na základy oborů a na zprostředkování takových lékařských poznatků, které jsou zvlášť důležité pro absolventy práv, kteří budou pracovat jako soudci, státní zástupci, advokáti nebo policejní specialisté. Důležité jsou partie o spolupráci soudního psychiatra a sexuologa s právníkem a o vymezení předmětu expertizy. Z hlediska hodnocení znaleckého posudku je přínosná informace o vyšetřovacích metodách v soudní psychiatrii a sexuologii. Ve výuce jsou zařazeny četné příklady ze soudní praxe.

Pro zapsání předmětu Soudní psychiatrie a soudní sexuologie je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Soudní psychiatrie a soudní sexuologie zahrnuje tato témata:

- Obecná psychopatologie
- Psychiatrická diagnostika – duševní choroby (psychózy)

- Duševní poruchy vyvolané psychoaktivními látkami
- Organicky podmíněné duševní poruchy. Neurotické poruchy. Poruchy osobnosti.
- Forenzní psychiatrické posuzování, znalecký posudek
- Úvod do medicinské koncepce sexuologie
- Forenzní sexuologické posuzování, znalecký posudek
- Sexuální deviace (parafilie). Sexuologická diagnostika.
- Sexuální dysfunkce, vztahová problematika.
- Sexuální dysfunkce, normalita a poruchy sexuálního vztahu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PAVLOVSKÝ, Pavel. *Soudní psychiatrie pro právníky. 2. vydání.* Praha: Karolinum, 2010.
2. BRZEK, Antonín. *Sexuologie pro právníky.* Praha: Karolinum, 2001.

Ostatní literatura:

PAVLOVSKÝ, Pavel. *Soudní psychiatrie a psychologie.* Praha: Grada, 2012.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Soudní psychiatrie a soudní sexuologie je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. V rámci zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní povinné literatury.
5. Student si losuje dvě otázky z níže uvedeného seznamu, po jedné z každého zkouškového koše. Jeden zkouškový koš je zaměřen na soudní psychiatrii, druhý na soudní sexuologii.
6. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
7. Seznam zkušebních otázek:

   Koš I. - Soudní psychiatrie:

   1. Akutní reakce na stres, posttraumatická stresová porucha, poruchy přizpůsobení
   2. Neurotické stavy – fobické a jiné úzkostné poruchy, neurastenie, depersonalizace
   3. Disociativní a somatoformní poruchy
   4. Vazbová psychóza, pseudodemence, Ganserův syndrom
   5. Depresivní syndrom, reaktivní deprese, rekurentní (periodická) deprese
   6. Bipolární afektivní porucha, manická fáze
   7. Generační psychické změny a poruchy (puberta, menstruace, porod, šestinedělí, klimakterium, involuce, stáří)
   8. Syndrom demence, amnestický syndrom

9. Psychické změny při organickém postižení mozku (nádory, infekce, otravy, úrazy) - forenzní význam.
10. Vaskulární (arteriosklerotická) demence – forenzně významné projevy a komplikace
11. Alzheimerova choroba – klinické formy s časným a pozdním začátkem
12. Mentální retardace
13. Mrákotný stav, epilepsie
14. Delirium
15. Schizofrenie – základní projevy á klinické formy, forenzní význam
16. Trvalé poruchy s bludy (paranoický vývoj, paranoia)
17. Specifické poruchy osobnosti – obecná charakteristika
18. Specifická porucha osobnosti paranoidní, schizoidní, histrionská
19. Specifická porucha osobnosti disociální – kriminalita, posuzování
20. Kombinace duševních poruch
21. Alkohol – prostá, komplikovaná a patická opilost, alkoholemie
22. Alkoholismus – vývoj, klinické formy (škodlivé užívání, závislost)
23. Alkoholismus – povahové změny, psychotické komplikace
24. Alkoholismus – léčení
25. Nealkoholové psychoaktivní látky – přehled, charakteristika závislosti
26. Opioidy – akutní intoxikace, závislost, posuzování
27. Psychostimulancia – akutní intoxikace, závislost, posuzování
28. Kanabinoidy, halucinogeny, organická rozpustidla – akutní intoxikace, závislost, posuzování
29. Závislost na psychoaktivních látkách (kromě alkoholu) Léčebné možnosti, posuzování
30. Ochranné léčení u psychických poruch
31. Návykové a impulzivní stavy
32. Specifická etnická kriminalita, zvláštnosti posuzování
33. Simulace, agravace, bagatelizace, disimulace
34. Náležitosti a forma znaleckého posudku
35. Znalec psycholog – možnosti psychologického vyšetření, vyšetřovací metody
36. Důvody vyžádání znaleckého posudku z oboru psychiatrie
37. Znalecká problematika svěřování dětí do péče. Syndrom týraného dítěte
38. Vyšetřovací spis – získávání informací, interpretace
39. Forenzní pedopsychiatrie (poruchy chování, šikana, vandalismus aj.)
40. Přístrojové a laboratorní vyšetřovací metody, znalci konzultanti z jiných oborů

Koš II. - Soudní sexuologie:

1. Obor sexuologie a kompetence ke zpracování znaleckých posudků v oboru
2. Co je sexuální deviace

3. Sexuálně deviantní chování nedeviantů
4. Falometrické vyšetřovací metody, jejich diagnostický význam
5. Sexuální deviace v objektu
6. Sexuální deviace v aktivitě
7. Transsexualismus a změna pohlaví
8. Homosexualita
9. Transvestismus
10. Pedofilie
11. Gerontofilie
12. Incest
13. Fetišismus
14. Nekrofilie
15. Exhibicionismus
16. Sadomasochismus
17. Patologická sexuální agresivita
18. Atypická expozice genitálu
19. Pyromanie jako sexuální deviace
20. Kombinované sexuální deviace
21. Ochranná léčba sexuologická a její účinnost
22. Kastrace sexuálních deviantů
23. Sexuální nesoulad
24. Role neporuchového partnera při vzniku a léčbě sexuálních disfunkcí
25. Andrologické vyšetření a jeho hodnota v paternitních sporech

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Soudní psychologie (HOPV0117)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Soudní psychologie seznamuje studenty se základními psychologickými poznatky o motivaci trestné činnosti, o kognitivních a emocionálních charakteristikách různých typů pachatelů, o jejich reakcích na obvinění.

Student získá rovněž poznatky o deliktově specifických modelech kriminální osobnosti. Dále soudní psychologie prezentuje psychologické poznatky o obětech trestných činů a zásadách komunikace s obětí v průběhu trestního řízení. Objasňuje možnosti využívání psychologie při vyšetřování trestných činů v tématech psychologické profilování neznámého pachatele, psychologie výslechu, orientační odhad osobnosti vyslýchaného, posuzování věrohodnosti výpovědi, rozpoznávání lži, psychologické základy fyziodetekce, psychologické aspekty soudcovského rozhodování.

Soudní psychologie je povinně volitelný předmět patřící do nabídky forenzních disciplín na katedře trestního práva. Soudní psychologie je koncipována jako psychologická aplikace zaměřující se na psychologické jevy vznikající v procesech uplatňování trestního práva. Obsah předmětu je koncipován tak, že zdůrazňuje praktickou využitelnost prezentovaných poznatků, teoretických koncepcí i modelů forenzní psychologie pro právníky směřující do oblasti trestního práva.

K základním obsahovým komponentům patří následující tematické okruhy:

- současná podoba forenzní psychologie jako vědy i služby
- psychologie osobnosti aplikovaná na široké spektrum pachatelů, obětí i svědků trestných činů
- psychologické zkoumání kriminální motivace a modely kriminálního jednání
- psychologické studium závažných jevů trestné činnosti, jako je např. kriminální násilí a extrémní podoby agrese, sexuální agrese, násilí v rodině, tzv. *hate crimes* atd.
- psychologické postupy a metody uplatňované při vyšetřování a dokazování trestných činů.

Pro zapsání předmětu Soudní psychologie je vhodné, aby student měl zapsán předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Soudní psychologie zahrnuje tato témata:

- Úvod do soudní psychologie, ilustrace: stalking a kybernásilí z pohledu forenzní psychologie
- Problematika osobnosti pachatele v soudní psychologii, mýty o pachatelích, nebezpečnost pachatele
- Typologické přístupy k pachatelům TČ v soudní psychologii, praktická ukázka: domácí násilí
- Exkurz do psychopatologie, problém zdravotní a sociální normy, praktická ukázka: masové vraždy
- Základní skupiny duševních poruch a jejich forenzní význam. Exkurz: pachatelé sexuálního násilí
- Viktimologie, viktimizace, mýty o obětech, hierarchie obětí a koncept tzv. ideální oběti
- Viktimologie – psychologie oběti, posttrauma, zvláště zranitelné oběti
- Viktimologie – kontraintuitivní projevy obětí, sekundární viktimizace, oběti vztahových znásilnění a domácího násilí
- Věrohodnost (pravda o lži, problematika psychologického posuzování věrohodnosti)
- Zkoumání příčin a zdrojů kriminality, psychologické přístupy (ilustrace: korporátní psychopaté a tzv. temná triáda; alternativně: chování přístojících (očití svědkové nouze, bystander fenomén)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Forenzní psychologie. 3. vydání.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013.
2. ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Viktimologie pro forenzní praxi.* Praha: Portál, 2014.

Ostatní literatura:

PAVLOVSKÝ, Pavel. *Soudní psychiatrie a psychologie. 4. vydání.* Praha: Grada, 2012.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Soudní psychologie je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. V rámci ústní zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní povinné literatury.
5. Student si vylosuje jednu otázku z níže uvedeného seznamu, na kterou při zkoušce odpovídá.
6. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
7. Seznam zkušebních otázek:
    1. Forenzní psychologie – předmět, metody, hlavní tematické okruhy

2. Vývoj forenzní psychologie
3. Psychologické přístupy ke zkoumání osobnosti pachatele
4. Psychologické teorie o zdrojích kriminálního jednání
5. Nebezpečnost pachatele
6. Viktmologie / psychologie oběti
7. Procesy viktimizace
8. Stalking
9. Domácí násilí
10. Sexuální zneužívání
11. Soudně znalecká psychologická činnost
12. Psychologické profilování, forenzní psycholingvistika
13. Věrohodnost obecná a specifická
14. Psychologie výslechu
15. Forenzně psychologická charakteristika vybraného deliktu
16. Forenzní význam základních skupin duševních poruch
17. Zkoumání motivace trestného činu - kriminální motivace
18. Psychologická charakteristika pachatelů násilné trestné činnosti
19. Psychologická charakteristika pachatelů hospodářské a finanční kriminality
20. Psychologická charakteristika pachatelů sexuálních deliktů
21. Predikce ve forenzní psychologii (nebezpečnost pachatele, hodnocení hrozby)
22. Využívání psychologie při vyšetřování trestné činnosti (konzultační činnost)
23. Dopad trestného činu na oběť
24. Posttraumatická stresová porucha – PTSD, viktimizace a traumatizace
25. Aktuální fenomény agrese – „amokové“ zločiny
26. Hate crimes
27. Fyziodetekce
28. Psychologie výpovědi
29. Psychologie výslechu dětí
30. Postupy zaměřené na "osvěžování" paměti
31. Syndrom falešné viktimizace
32. Zásady jednání s obětí trestného činu
33. Mladistvý pachatel (psychologické profily, poznatky vývojové kriminologie)
34. Reviktimizace a vulnerabilní oběti
35. Bystander – fenomén (poskytování pomoci v situaci tísně)

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim (HOPV0118)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim seznamuje studenty s novým fenoménem v českém právním řádu – s trestní odpovědností právnických osob. Ta byla do právního řádu inkorporována zákonem č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

Jedná se o téma právně závažné a vysoce aktuální, proto bylo vhodné ustavení nového povinně volitelného předmětu, který se zabývá touto specifickou otázkou trestního práva hmotného i procesního.

Předmět Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim z hlediska své struktury v úvodu definuje pojem trestní odpovědnosti právnických osob včetně mezinárodněprávních základů, jimiž lze rozumět mezinárodní úmluvy a předpisy Evropského společenství a Evropské unie upravující trestní odpovědnost právnických osob.

Meritem předmětu by mělo být seznámení studentů s českým zákonem o trestní odpovědnosti právnických osob, který je speciální jak vůči trestnímu zákoníku, tak vůči trestnímu řádu. Základními otázkami v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob jsou působnost trestní odpovědnosti a rozsah kriminalizace jednání právnických osob, problematika přičitatelnosti trestného činu právnické osobě a sankcionování právnických osob za jejich protiprávní jednání.

Pozornost je věnována také trestnímu řízení vedenému proti právnické osobě s důrazem na společné problémy a odchylky od standardního trestního řízení vedeného proti fyzické osobě a na otázky obhajoby právnické osoby v trestním řízení.

Předmět Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim se věnuje rozdílům oproti obecné úpravě obsažené v trestním zákoníku a trestním řádu. Pozornost je zaměřena též na praktické a problematické dopady účinnosti zákona o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.

V rámci přednášek jsou postupně rozebírány všechny důležité otázky trestní odpovědnosti právnických osob, a to jak z pohledu hmotněprávního, tak z hlediska trestního řízení.

Nejprve je pozornost věnována obecným (koncepčním) otázkám trestní odpovědnosti právnických osob, což je důležité zejména z pohledu funkcí trestního práva a jeho základních principů, které se vznikem pravé trestní odpovědnosti právnických osob v České republice doznaly podstatných změn.

Na tento obecný úvod navazují výklady o problematických otázkách trestní odpovědnosti právnických osob, například o působnosti právní úpravy, rozsahu kriminalizace právnických osob, přičitatelnosti nebo přechodu odpovědnosti na právní nástupce. V úvodních přednáškách jsou rozebrány i kriminologické aspekty tohoto druhu odpovědnosti, neboť mají nemalý význam jednak z hlediska tvorby preventivních programů k předcházení trestné činnosti v rámci obchodních korporací, jednak z hlediska trestní politiky státu.

V tomto předmětu je pozornost věnována i mezinárodnímu srovnání. To je důležité nejen z pohledu *de lege ferenda*, ale též z pohledu *de lege lata*, jelikož při interpretaci právních norem zde může mít svůj význam i tzv. komparativní metoda interpretace. Náležitý důraz je kladen i na trestní řízení proti právnické osobě, a to jak z pohledu orgánů činných v trestním řízení, tak z pohledu obhajoby právnické osoby.

Cílem výuky v tomto předmětu je, aby student získal základní teoretické znalosti o trestní odpovědnosti právnických osob a trestním řízení proti nim, byl schopen v praxi správně aplikovat speciální právní normy týkající se právě trestní odpovědnosti právnických osob a získal předpoklady pro tvorbu *compliance* systémů v rámci velkých obchodních společností.

Pro zapsání předmětu Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim je vhodné, aby student měl absolvován předmět Trestní právo III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnický osob a řízení proti nim zahrnuje tato témata:

- Obecné (koncepční) otázky trestní odpovědnosti právnických osob
- Trestní odpovědnost právnických osob v mezinárodním srovnání
- Problematické otázky platné a účinné právní úpravy – např. otázky kriminalizace, přičitatelnosti či právního nástupnictví
- Kriminologické souvislosti trestní odpovědnosti právnických osob
- Trestní řízení proti právnické osobě
- Zastupování právnické osoby a obhajoba právnické osoby v trestním řízení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

JELÍNEK, Jiří. *Trestní odpovědnost právnických osob v České republice. Problémy a perspektivy.* Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-351-3.

Ostatní literatura:

1. JELÍNEK, Jiří, HERCZEG, Jiří. *Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob. Komentář s judikaturou. 2. vydání.* Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-43-4.
2. JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní odpovědnost právnických osob v České republice. Bilance a perspektivy.* Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-87576-58-8.
3. JELÍNEK, Jiří. *Trestní odpovědnost právnických osob.* Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-72016-83-9.

4. JELÍNEK, Jiří a kol. Trestní odpovědnost právnických osob – pět let poté. Praha: Leges, 2017. ISBN 978-80-7502-205-9.
5. ŠELLENG, Dalibor. Právnická osoba jako pachatel trestného činu. Praha: Leges, 2019. 978-80-7502-339-1.
6. Další aktuální literatura bude upřesněna při výuce.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústava České republiky (ústavní zákon č. 1/1993 Sb., v platném znění).
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášená předsednictvem České národní rady dne 16. 12. 1992 jako součást ústavního pořádku České republiky (č. 2/1993 Sb.), v platném znění.
3. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, v platném znění.
4. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim.
5. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
6. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vybrané kapitoly z trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Řádné studium předmětu vyžaduje průběžnou domácí přípravu, a to minimálně v rozsahu základní povinné literatury (příslušné pasáže podle aktuálně probírané látky) a dalších pramenů podle zadání vyučujících.
4. V rámci ústní zkoušky jsou testovány poznatky z přednášek a ze studia základní povinné literatury. Student si losuje jednu zkušební otázku z níže uvedeného seznamu.
5. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály, a to ani v průběhu písemné přípravy.
6. Seznam zkušebních otázek:
    1. Trestní odpovědnost právnických osob jako předmět zkoumání.
    2. Důvody pro zavedení trestní odpovědnosti právnických osob, argumenty proti jejímu zavedení.
    3. Trestní odpovědnost právnických osob v České republice (vztah k trestní odpovědnosti fyzických osob, nové zásady trestního práva).
    4. Modely trestní odpovědnosti právnických osob.
    5. Působnost českého zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.
    6. Koncepce trestní odpovědnosti právnických osob v českém trestním právu.
    7. Rozsah kriminalizace jednání právnických osob.
    8. Trestní odpovědnost právnické osoby a přičitatelnost trestného činu právnické osobě.
    9. Jaká opatření musí právnická osoba provést, aby se vyvinila z trestní odpovědnosti?
    10. Trestní odpovědnost nástupce právnické osoby.
    11. Sankcionování právnické osoby.

12. Trestní odpovědnost právnických osob v česko-slovenském srovnání.
13. Zvláštnosti trestního řízení proti právnické osobě dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.
14. Vztah trestního řízení ke správnímu řízení dle zákona o trestní odpovědnosti právnických osob.
15. Společné řízení proti právnické a fyzické osobě.
16. Zajišťovací opatření proti právnické osobě.
17. Obhajoba právnické osoby.

prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavní soudnictví (HOPV0119)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ústavní soudnictví podává studentovi bližší informace o koncepcích a vzniku ústavního soudnictví obecně a v Československu (České republice). Předmět dále rozebírá postavení Ústavního soudu ČR v ústavním systému ČR, způsob ustanovování soudců a jejich status, metody práce Ústavního soudu ČR, jednotlivé typy řízení a postavení procesních stran. Rozebírána jsou vybraná rozhodnutí Ústavního soudu ČR. Výuka dá též základní komparatistické informace z postavení a činnosti ústavních soudů vybraných evropských států.

Povinně volitelný předmět je v rozsahu jednoho (zimního) semestru. Předmět má rozšířit výuku zejm. předmětu společného základu ústavní právo a státověda.

Student absolvováním získá:

1. prohloubení znalostí o koncepcích a vzniku ústavního soudnictví ve světě, v Československu, resp. v České republice,
2. hlubší porozumění o postavení Ústavního soudu ČR v ústavním systému ČR, způsobu ustanovování soudců a jejich statusu, metod práce Ústavního soudu ČR, jednotlivých typů řízení a postavení procesních stran,
3. schopnost analýzy vybraných rozhodnutí Ústavního soudu ČR.
4. schopnost základní komparatistiky postavení a činnosti ústavních soudů ve vybraných evropských státech.

Výuka probíhá ve spolupráci s učiteli z Katedry správního práva a správní vědy a Katedry teorie práva a právních učení.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Státověda, Ústavní právo I a Občanské právo procesní III.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ústavní soudnictví obsahuje:

- výuku koncepcí a evoluce ústavního soudnictví v ČR a ve světě, postavení Ústavního soudu ČR, jednotlivých typů řízení atd.,
- analýzu vybraných rozhodnutí Ústavního soudu ČR,

- srovnání postavení a činnosti ústavních soudů vybraných evropských států,
- (zpravidla) organizovanou besedu se soudem Ústavního soudu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. V. Sládeček, V. Mikule, J. Syllová. Ústava ČR – komentář. 1. vydání. C. H. Beck, Praha. 2007. vybrané pasáže.
2. V. Sládeček. Ústavní soudnictví. 2. vydání. C.H.Beck, Praha. 2003.
3. A. Gerloch. Řízení před Ústavním soudem. Prospektrum, Praha. 1996.

Ostatní literatura:

1. V. Pavlíček, J. Hřebejk. Ústava a ústavní řád ČR, 1. díl. 2. vydání. Linde, Praha. 1998. vybrané pasáže.
2. V. Mikule, V. Sládeček. Zákon o Ústavním soudu – komentář a judikatura k Ústavě ČR a Listině základních práv a svobod. Eurolex Bohemia, Praha. 2001.
3. J. Filip, P. Hollander, V. Šimíček. Zákon o Ústavním soudu, komentář. C.H.Beck, Praha. 2001.
4. E. Wagnerová. Ústavní soudnictví (Vznik, význam a některé organizační a procesní aspekty v komparativním pohledu). Linde, Praha. 1996.
5. J. Kysela (ed.). Zákon o Ústavním soudu po třinácti letech. Eurolex Bohemia, Praha. 2006.

Základní právní předpisy:

1. úst. z. č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, zejm. články 81–89,
2. z. č. 182/1993 Sb., Zákon o Ústavním soudu,
3. vybraná judikatura ze Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ústavní soudnictví je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Písemná část zkoušky spočívá v řešení příkladu v rámci písemného domácího úkolu.
4. Zkouška je klasifikována zkoušejícím, a to známkami, "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. U písemné části zkoušky je možné používat jakékoli právní předpisy a jiné zdroje, u ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
6. Vzorové zadání domácího úkolu (příkladu):

   Ing. A. B. vlastní rekreační chatu, zapsanou v katastru nemovitostí, k níž nevede místní komunikace. Přístup k chatě je pouze buď lesem, kam je podle lesního zákona vjezd motorovými vozidly zakázán, nebo přes sousedící pozemek ve vlastnictví občana M. V. Občan M. V. ing. A. B. průchod ani průjezd přes svůj pozemek smluvně neumožnil, ing. A. B. neuspěl ani se žádostí u příslušného správního úřadu o povolení výjimky ze zákazu vjezdu motorovým vozidlem do lesa.

   Ing. A. B. se žalobou u Okresního soudu v H. domáhal zřízení práva věcného břemene, spočívající v možnosti průchodu a průjezdu přes pozemek občana M. V. Proti rozhodnutí o nepovolení výjimky ze zákazu vjezdu do lesa se ing. A. B. odvolal ve správním řízení.

Odvolání ve správním řízení bylo zamítnuto s odůvodněním, že výjimku lze udělit pouze ve veřejném zájmu. Žalobu proti rozhodnutí odvolacího orgánu krajský soud v B. jako soud správní zamítl.

Okresní soud v H. podanou žalobu zamítl s odůvodněním, že je třeba chránit vlastnictví občana M. V. před zasahováním do jeho soukromí. Odvolání proti tomuto rozhodnutí odvolací soud v B. zamítl.

S daným právním stavem není ing. A. B. spokojen a domnívá se, že mu uvedená rozhodnutí znemožňují řádné užívání jeho rekreační chaty a rozhodl se domáhat ochrany svého práva u Ústavního soudu.

Napište:

1. Jakým způsobem a s jakými argumenty by se ing. A. B. mohl bránit u Ústavního soudu proti rozhodnutí v občanskoprávní věci.
2. Jak by měl Ústavní soud podle Vašeho názoru rozhodnout ve věci podané ústavní stížnosti ve správní věci.

JUDr. Jiří Hřebejk, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Ústavní systémy (HOPV0120)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ústavní systémy doplňuje a rozvíjí základní blok předmětů Ústavní právo I-III zejména tím, že reaguje na rozmanitosti ústavních institutů v soudobém světě a uvádí řadu příkladů i jiných ústavních řešení, než s jakými se posluchači seznamují při studiu platného ústavního práva ČR.

Úvodní obecná část při použití srovnávací metody upozorňuje na realizaci osvědčených ústavních modelů a na tendence jejich rozvoje, druhá část kurzu se soustřeďuje na zvláštnosti ústavního práva jednotlivých vybraných států (Francie, Itálie, Ruska, SRN, Španělska, Švýcarska, USA, Velké Británie aj.) s důrazem položeným zejména na vztahy mezi nejvyššími státními orgány.

Studium pramenů (ústavy, volební zákony, zákony o politických stranách, jednací řády parlamentů apod.) je doplňováno konkrétními příklady aplikace ústavních norem. Pozornost je věnována i aktuálním událostem významným z hlediska rozvoje ústavního práva sledovaných států.

Student absolvováním tohoto předmětu získá dovednost srovnávání ústavních institutů a jejich odlišného působení v různých ústavních systémech. Toto studentovi dále prohloubí chápání ústavních institutů vlastních ČR a důvodů jejich zakotvení v českém ústavním pořádku v podobě, v jaké byly zakotveny. Cílem předmětu je taktéž prohloubit znalosti studenta o jiných ústavních systémech, což studentovi poskytne určité předporozumění, měl-li by zájem o zahraniční stáž v některém ze států, jejichž právní řád je obsahem tohoto předmětu.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ústavní systémy je zaměřen na:

- výklad základních institutů ústavního práva ve vybraných zemích, zejména Evropy a USA,
- analýzu pramenů ústavního práva (ústavy, zákony, rozhodnutí ústavních soudů aj.)
- srovnání konkrétních příkladů z fungování ústavních vztahů a aplikace ústavních norem.

Literatura (studijní opory)

Ostatní literatura:

1. V. Jirásková: Dokumenty k ústavním systémům, 1996, Karolinum, Praha, ISBN 80-7184-212-5
2. J. Filip, Z. Koudelka: Soudobé ústavní systémy, 1996, Masarykova univerzita, Brno, ISBN 80-210-1363-X
3. V. Pavlíček a kol.: Suverenita a evropská integrace, 1999, Praha
4. V. Pavlíček a kol.: Transformace ústavních systémů zemí střední a východní Evropy, I., II. a III. díl, Praha 1999, 2000, 2001, ISBN 80-85889-31-5
5. Vl. Klokočka: Ústavní zřízení evropských států, 1996, Linde, Praha, ISBN 80-7201-010-7
6. Vl. Klokočka, E. Wagnerová: Ústavy států Evropské unie, 1997, Linde, Praha, ISBN 80-7201-056-5

Základní právní předpisy:

1. úst. z. 1/1993 Sb., Ústava ČR,
2. ústavní předpisy ostatních srovnávaných evropských států.

Ostatní právní předpisy:

1. volební zákony,
2. zákony o politických stranách,
3. jednací řády parlamentů,
4. rozhodnutí ústavních soudů,
5. další relevantní zákony.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ústavní systémy je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Student odpovídá na 2 náhodně vylosované otázky z jednoho koše.
4. Zkouška je klasifikována zkoušejícím, a to známkami, a to známkami "výborně" (1), "velmi dobře" (2), "dobře" (3) nebo "neprospěl/a" (4).
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
6. Rozsah a obsah zkouškových otázek k ústní zkoušce je následující:
    1. Ústava – vznik, znaky, funkce, obsah
    2. Periodizace ústavního vývoje
    3. Formální podmínky, za kterých lze měnit ústavu (konkrétní příklady)
    4. Nezměnitelná ustanovení: ústavní vyjádření, význam
    5. Ústavní charakteristika státu
    6. Stát právní a jeho ústavní vyjádření a záruky

7. Sociální stát a jeho zakotvení v evropských ústavách
8. Stát (ne) laický a jeho ústavní vyjádření
9. Role referenda v soudobých zastupitelských demokraciích
10. Ústavní zakotvení přímé demokracie ve Francii
11. Právní zakotvení přímé demokracie na Slovensku a konkrétní aplikace
12. Ústavní zakotvení přímé demokracie ve Švýcarsku
13. Ústava USA – přijetí, charakteristika, změny
14. Soustava nejvyšších státních orgánů USA
15. Prezident USA – volba, ústavní pravomoci
16. Kongres USA a jeho ústavní zakotvení
17. Ústava V. Francouzské republiky a její proměny
18. Soustava nejvyšších státních orgánů Francie
19. Ústavní postavení prezidenta Francouzské republiky
20. Ústava Španělska – okolnosti přijetí, obsah
21. Španělsko jako konstituční monarchie
22. Soustava nejvyšších státních orgánů Velké Británie
23. Sněmovna lordů: složení, postavení, reformy
24. Základní zákon SRN – přijetí, obsah, obsah, ústavní aspekty sjednocení Německa
25. Soustava nejvyšších státních orgánů SRN
26. SRN – postavení spolkového kancléře
27. Spolková rada v SRN – ustavování, pravomoci
28. Ústava Itálie – přijetí, obsah, změny
29. Soustava nejvyšších orgánů Itálie
30. Bikameralismus v Itálii – ústavní úprava a její limity
31. Platná Ústava Švýcarska – přijetí, obsah, změny
32. Soustava nejvyšších orgánů ve Švýcarsku
33. Federalismus – ústavní konstrukce v USA
34. Federalismus – ústavní konstrukce v SRN
35. Autonomie ve Španělsku; snaha Katalánska o dosažení nezávislosti
36. Základní práva a svobody v Ústavě USA a jejich interpretace
37. Základní práva a svobody v Ústavě Itálie
38. Ústavní regulace postavení jednotlivce ve Francii
39. Základní práva a svobody v Základním zákonu SRN
40. Koncentrované ústavní soudnictví – německý model

JUDr. Věra Jirásková, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Vývoj československého ústavního a politického systému (HOPV0121)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Vývoj československého ústavního a politického systému je zaměřen na výklad vývoje ústavního a politického systému od vzniku 1. Československé republiky až do zániku České a Slovenské Federativní Republiky. Součástí výuky je i výklad ústavních (ne)poměrů v Protektorátu Čechy a Morava a fašistického Slovenského státu. Studenti by měli být po absolvování předmětu schopni analyzovat a interpretovat československé ústavní dokumenty v kontextu dobových politických a společenských reálií. V průběhu výuky se analyzují, formulují a ústně i písemně prezentují právní argumenty a protiargumenty u vybraných historických událostí souvisejících s ústavním právem (např. vznik Československa, Mnichovská dohoda, legitimita a legalita Prozatímního státního zřízení a dekretů prezidenta republiky, Košický vládní program a únorová krize 1948, zánik Československa). Předmět je vhodným východiskem pro další studium ústavního práva. Do předmětu je možné se přihlásit pouze prostřednictvím motivačního dopisu zaslanému vyučujícímu předmětu. V průběhu předmětu se očekává studium zadané rozšiřující literatury (tj. i jiné než základní) a dobových dokumentů (např. Košického vládního programu, Akčního programu KSČ z roku 1968 či Prohlášení Charty 77).

Pro zapsání předmětu Vývoj československého ústavního a politického systému není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Vývoj československého ústavního a politického systému zahrnuje tato témata:

- problém kontinuity a diskontinuity po vzniku ČSR v r. 1918 - vznik státu „Čechoslováků“, problém národnostní, ekonomické, sociální, náboženské a historické různorodosti v konkrétní geopolitické situaci
- prozatímní ústava a ústavní listina z roku 1920, československý ústavní systém do mnichovského diktátu – problémy parlamentní demokracie v konkrétní geopolitické situaci
- doba nesvobody - ne/ústavní poměry tzv. druhé republiky a Protektorátu Čechy a Morava – problém odpovědnosti a volby; Slovenská republika 1939-1945 (od „farské republiky“ ke zločinecké totalitě)
- Prozatímní státní zřízení v zahraničí, Slovenská národní rada, dekretální normotvorba - hledání nového ústavního zřízení ve dvou centrech zahraničního odboje, otázka kontinuity a diskontinuity

- Košický vládní program nacionální a sociální revoluce – ústavní systém od května 1945 do února 1948 – stranicko-politický systém, volební systém – únor 1948 jako dovršení procesu „plíživé“ socialistické revoluce (quasi ústavní řešení únorové krize)
- Ústava 9. května (1948) – příprava, koncepční spory – ústava de iure a de facto – destrukce zbývajících demokratických politických a ústavních institucí v letech 1948-1960 – charakteristické rysy totalitního režimu padesátých let
- Ústava z roku 1960 – ideová východiska, mezinárodní souvislosti – postupné snahy o reformu politického a ústavního systému v druhé polovině šedesátých let – ústavní řád „pražského jara“ 1968 – ústavní důsledky vojenské intervence států Varšavské smlouvy.
- vznik československé federace – federativní ústavní systém v teorii a v autoritativní centralizaci pod vedením KSČ – degenerace politických a ústavních institucí v letech tzv. „normalizace“ – krach systému vlády jedné strany koncem roku 1989
- postupná demokratická transformace politického a ústavního systému po listopadu 1989 a současný rozklad československého státu v letech 1989-1992
- zánik československé federace z hlediska ústavního – otázka kontinuity v nástupnických státech

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústavní právo a státověda. II. díl, Ústavní právo České republiky*. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015. Student. ISBN 978-80-7502-084-0, kapitola I. – IX.
2. GRONSKÝ, Ján. *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa. I, 1914-1945.* Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1027-2.
3. GRONSKÝ, Ján. *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa. II, 1945-1960.* Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1210-0.
4. GRONSKÝ, Ján. *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa. III, 1960-1989.* Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1285-0.
5. GRONSKÝ, Ján. *Komentované dokumenty k ústavním dějinám Československa. IV, 1989-1992.* Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1389-5.

Základní právní předpisy:

1. zákon č. 11/1918 Sb. z. a n., o zřízení samostatného státu československého
2. zákon č. 37/1918 Sb. z. a n., o prozatimní ústavě
3. zákon č. 121/1920 Sb. z. a n., kterým se uvozuje ústavní listina Československé republiky
4. ústavný zákon č. 299/1938 Sb. z. a n., o autonómii Slovenskej krajiny
5. ústavní zákon č. 328/1938 Sb. z. a n., o autonomii Podkarpatské Rusi
6. ústavní zákon č. 330/1938 Sb. z. a n., o zmocnění ke změnám ústavní listiny a ústavních zákonů republiky Česko-Slovenské a o mimořádné moci nařizovací
7. výnos Vůdce a říšského kancléře č. RP06/39, o Protektorátu Čechy a Morava

8. ústavní dekret č. 1/1940 Úř. věst. čsl., o ustavení Státní rady jako poradního sboru prozatímního státního zřízení Československé republiky
9. ústavní dekret č. 2/1940 Úř. věst. čsl., o prozatímním výkonu moci zákonodárné
10. ústavní dekret č. 10/1944 Úř. věst. čsl., o dočasné správě osvobozeného území Republiky československé
11. ústavní dekret č. 11/1944 Úř. věst. čsl., o obnovení právního pořádku
12. nařízení Slovenské národní rady č. 1/1944 Sb. n. SNR, o vykonávání zákonodárné, vládní a výkonné moci
13. ústavní dekret č. 18/1944 Úř. věst. čsl., o národních výborech a prozatímním Národním shromáždění
14. ústavní dekret č. 3/1945 Úř. věst. čsl., o výkonu moci zákonodárné v přechodném období
15. ústavní dekret č. 1/1945 Sb., o nové organisaci vlády a ministerstev v době přechodné
16. ústavní dekret č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské
17. ústavní zákon č. 150/1948 Sb., Ústava Československé republiky
18. ústavní zákon č. 100/1960 Sb., Ústava Československé socialistické republiky
19. ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci
20. ústavní zákon č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Federativní Republiky

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Vývoj československého ústavního a politického systému je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Předmětem písemné části zkoušky je vypracování písemné seminární práce v rozsahu přibližně 20 normostran.
4. Obsahem ústní části zkoušky je obhajoba práce a rozprava o jejím tématu v kontextu československého ústavního vývoje.
5. Nejlepší práce je možné po obhajobě přihlásit do Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ).
6. U písemné části zkoušky je možné používat jakékoli právní předpisy a jiné zdroje, u ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Právo a bezpečnost státu (HOPV0122)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo a bezpečnost státu poskytuje účastníkům rámcový přehled o právních předpisech upravujících činnost veřejné moci při stále aktuálním zajišťování bezpečnosti v nejširším slova smyslu. Pozornost je věnována zejména právnímu rámci upravujícího bezpečnostní systém České republiky, ale také právní úpravě Evropské unie. Jednotlivé přednášky jsou zaměřeny nejprve na teorii bezpečnosti ve vztahu k právům a svobodám jednotlivce, dále na samotný bezpečnostní systém České republiky, a podrobně na jeho jednotlivé komponenty, počínaje ozbrojenými silami, přes zpravodajské služby a právní rámec jejich činnosti, prověřování bezpečnostní způsobilosti osob, právní rámec zajišťování kybernetické bezpečnosti, až po právní otázky spojené s vojenskými misemi v zahraničí. Výuka je z velké části zajišťována externisty majícími příslušné právní vzdělání, ale současně praxi v institucích, jimž jsou věnovány jednotlivé přednášky. Obecně povinně volitelný předmět Právo a bezpečnost státu je vhodný pro všechny studenty Právnické fakulty, protože jako jeden z mála vyučovaných předmětů, ne-li dokonce jediný, studentům přibližuje složitý svět zajišťování bezpečnosti, v němž se ve vzájemných rozporech propojuje ochrana práv a svobod jednotlivce s jejich omezením, a kde panuje zvýšené riziko potenciálního zneužití pravomocí. Je nutno zdůraznit, že se jedná o předmět právní, nikoliv čistě bezpečnostní. Studenti se na řadě praktických příkladů učí z meziodvětvové perspektivy (ústavní právo, správní právo, právo Evropské unie, mezinárodní právo veřejné) identifikovat a analyzovat právní problémy s bezpečnostním rozměrem. Po absolvování předmětu jsou studenti schopni zorientovat se v systému právních předpisů souvisejících s bezpečností státu, vyhledat, utřídit, analyzovat a interpretovat dotčené právní normy, a to v souvislosti s poznatky právní i bezpečnostní teorie.

Pro zapsání předmětu Právo a bezpečnost státu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a bezpečnost státu zahrnuje tato témata:

- pojem bezpečnosti státu a bezpečnostní politiky, role a funkce státu, teorie mimořádných právních stavů – státovědecká analýza, obecná ústavní ustanovení, vojenská a bezpečnostní doktrína ČR, mezinárodní prameny; mimořádné právní stavy, jejich podstata, rozdíl proti běžnému fungování veřejné a zejména státní moci

- právní řešení mimořádných situací v ČR, záruky a omezení základních lidských a občanských práv z důvodu zachování bezpečnosti a veřejného pořádku, působnost státních orgánů – ústavní a právní úprava v ČR - válečný stav, stav ohrožení státu, nouzový stav, stav nebezpečí – význam a nástroje; garance a limity dané Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech omezení základních práv z důvodu bezpečnosti v mimořádných situacích i v řádném provozu státu; prováděcí zákonodárství; postavení Parlamentu, vlády - včetně ministerstva obrany a BRS - a prezidenta republiky podle Ústavy ČR a ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, pravomoci a vzájemné vztahy
- profesionalizace armády a zajišťování obrany státu – Armáda ČR a problémy její plné profesionalizace, právní, ekonomické a demografické aspekty; různé modely zajišťování obranyschopnosti státu, výhody a nevýhody jednotlivých řešení
- zapojování ČR do mnohonárodních vojenských operací v cizích státech – státy bývalé Jugoslávie, Afghánistán, Irák příp. další – právní základ, zejména konkrétní mezinárodněprávní a vnitrostátní problémy vojenských intervencí
- kybernetická bezpečnost a právní aspekty jejího zajišťování – kybernetický prostor jako nový rozměr současného světa, jeho význam pro „reálný“ svět a společnost, hrozby s ním spojené a ochrana proti nim, role státu, právní rámec zajišťování kybernetické bezpečnosti, působnost a pravomoci jednotlivých orgánů veřejné moci
- úloha zpravodajských služeb při zajišťování bezpečnosti státu - ústavní a právní aspekty činnosti zpravodajských služeb; vývoj právní úpravy této problematiky na území ČR – rámcový přehled; rámcový rozbor platné právní úpravy zaměřený zejména na působnost zpravodajských služeb ČR, specifické prostředky získávání informací, vnější kontrola zpravodajských služeb/BIS, právní status příslušníka zpravodajské služby; aktuální otázky postavení zpravodajských služeb /jejich role při zajišťování bezpečnosti státu, změny v důsledku hrozeb teroristických útoků, změny po vstupu do NATO a EU, úvahy o změnách oprávnění/
- vnitřní bezpečnost EU, bezpečnost EU jako součást globální bezpečnosti - Vývoj politik - vnitřní bezpečnosti v EU, dělba kompetencí a základní předpisy primárního práva, bezpečnostní rozměr v ekonomických a jiných politikách EU; Prostor svobody, bezpečnosti a práva obecně - institucionální a procesní rámec, koncepční dokumenty, finanční nástroje, informační systémy a databáze, „schengenské acquis“; Prostor svobody, bezpečnosti a práva - konkrétní oblasti: režim vnitřních hranic a společná správa vnějších hranic, víza, bezpečnostní aspekty azylové a přistěhovalecké politiky a justiční spolupráce v trestních věcech, policejní spolupráce; Terorismus jako průřezové téma - koncepční dokumenty a právní akty, pojem bezpečnostní unie.
- historický vývoj Společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie a stávající právní a institucionální rámec, aktuální problémy SZBP a její další vývoj po Lisabonské smlouvě - vývoj evropské integrace v oblasti tzv. II. pilíře evropské politiky, vývoj vztahu EU k Západoevropské unii a NATO, současný stav; základní principy evropské politiky v oblasti společné obrany a zahraniční politiky; vztah ke státní suverenitě; vývoj rozhodovacích mechanismů a požadavky na vnitrostátní procedury v oblasti kontroly ozbrojených sil; změny, které do oblasti tzv. II. pilíře evropské politiky přináší Lisabonská smlouva; navržené změny vztahů mezi členskými státy a Evropskou unií pozice; změna cílů a procedur v oblasti zahraniční a obranné politiky

- ochrana utajovaných informací a bezpečnostní řízení (prověrka) u fyzických osob - vývoj systému ochrany utajovaných informací od roku 1990; právní úprava; stupně utajení informací; druhy zajištění/oblasti ochrany utajovaných informací; postavení, působnost a činnost Národního bezpečnostního úřadu; bezpečnostní řízení/bezpečnostní prověrka – podmínky pro vydání osvědčení fyzické osoby, bezpečnostní spolehlivost, proces a úkony bezpečnostního řízení, osvědčení fyzické osoby, povinnosti fyzické osoby

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PAVLÍČEK, Václav a kol. *Právo a bezpečnost státu: sborník statí.* Praha: Vodnář, 2002. ISBN 80-85889-55-2.
2. PAVLÍČEK, Václav a kol. *Bezpečnost České republiky a potřeba ústavních změn: sborník příspěvků z mezinárodní konference, Praha 18.-19.9. 2003.* Praha: Vodnář, 2004. ISBN 80-85889-57-9.
3. PIKNA, Bohumil. *Vnitřní bezpečnost v právu a politice Evropské unie.* 1. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2016. 432 s. ISBN 978-80-7380-611-8. (vybrané pasáže – rozsah bude upřesněn na přednášce)

Každý přednášející uvede další literaturu a právní předpisy na své přednášce.

Ostatní literatura:

1. POKORNÝ, Ladislav. *Zpravodajské služby.* 1. vyd. Praha: Auditorium, 2012. 150 s. ISBN 978-80-87284-21-6.
2. PERNICA, Bohuslav. *Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti.* Praha: Ministerstvo obrany České republiky, 2007. ISBN 978-80-7278-381-6.
3. PERNICA, Bohuslav. *Fenomén civilní služby: nezabíjet pro stát, přesto sloužit národu.* Praha: MAC, 2007. ISBN 978-80-86783-26-0.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Listina základních práv a svobod, vyhlášena pod č. 2/1993 Sb.
3. ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky
4. zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
5. zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky
6. zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky
7. zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky
8. zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti
9. zákon č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti
10. zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
11. zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon)

12. zákon č. 310/1999 Sb., o pobytu ozbrojených sil jiných států na území České republiky
13. zákon č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě
14. zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství
15. sdělení MZV č. 66/1999 Sb., o přístupu České republiky k Severoatlantické smlouvě
16. Smlouva o Evropské unii
17. Smlouva o fungování Evropské unie

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo a bezpečnost státu je zakončen zkouškou, která představuje samostatnou formu kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Zkouška je ústní a spočívá ve vylosování dvou otázek z níže uvedeného seznamu.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
5. Obecně k vymezení zkouškových otázek:
   - U každé otázky je za účelem zvýšení objektivity a předvídatelnosti ústní zkoušky uveden demonstrativní výčet základních oblastí, institutů apod., které do příslušné otázky spadají.
   - Cílem vymezení těchto jednotlivých podotázek je vytvoření rámcového vodítka pro zkoušené, aby bylo postaveno najisto, že tyto oblasti, instituty apod. do příslušné otázky spadají.
   - Zkoušený by však měl být schopen odpovědět i na jiné související podotázky, které se dané otázky týkají nebo s ní souvisí, a prokázat tak základní znalosti a orientaci v tématu příslušné otázky.
6. Seznam zkouškových otázek:
   1. Pojem bezpečnosti
      - definice bezpečnosti
      - pojem vnitřní a vnější bezpečnosti
      - zdroje ohrožení, bezpečnostní rizika
   2. Úkoly státu při zajišťování bezpečnosti
      - charakteristika zajištění bezpečnosti jako základního úkolu státu
      - prostředky zajištění bezpečnosti – právní a faktické
   3. Vojenská a bezpečnostní doktrína ČR a její vývoj v uplynulých 15 letech
      - povaha vojenské a bezpečnostní doktríny (strategických dokumentů)
      - bezpečnostní zájmy ČR a jejich proměny
      - bezpečnostní rizika pro ČR a jejich proměny
      - Bílá kniha o obraně (2011). Bezpečnostní strategie ČR (2015), Audit národní bezpečnosti (2016), Obranná strategie ČR (2017) – obecná charakteristika

4. Postavení a struktura nejvyšších státních orgánů při zajišťování bezpečnosti ČR
    - role Parlamentu – obecná charakteristika, zvláštní legislativní proces, nasazení a pobyt ozbrojených sil, rozhodování v otázkách mimořádných právních stavů
    - role vlády – obecná charakteristika, nasazení a pobyt ozbrojených sil, rozhodování v otázkách mimořádných právních stavů
    - role prezidenta republiky – obecná charakteristika, vrchní velitelství ozbrojených sil
    - Bezpečnostní rada státu – postavení a statut
5. Teorie mimořádných právních stavů
    - charakteristika a pojmové znaky mimořádných právních stavů a jejich odlišnost od běžného výkonu veřejné moci
    - vývojové trendy (tendence) v teorii mimořádných právních stavů a jejich bližší charakteristika
6. Omezení lidských práv v průběhu mimořádných stavů – ústavní a mezinárodněprávní limity
    - derogace závazků z mezinárodních lidskoprávních smluvních instrumentů – podmínky, nederogovatelná práva, judikatura ESLP
    - charakteristika bezpečnostních důvodů omezení základních práv a svobod podle Listiny základních práv a svobod, vztah ústavního zákona o bezpečnosti ČR k omezení základních práv a svobod
    - omezení subjektivních práv a ukládání povinností podle krizového zákona a zákona o zajišťování obrany ČR – kompetence a konkrétní příklady
7. Mimořádné právní stavy v ČR – ústavní úprava a zákonná realizace
    - válečný stav – právní úprava, způsob a důvody vyhlášení, konkrétní změny ve fungování veřejné moci
    - stav ohrožení státu – právní úprava, způsob a důvody vyhlášení, konkrétní změny ve fungování veřejné moci
    - nouzový stav – právní úprava, způsob a důvody vyhlášení, konkrétní změny ve fungování veřejné moci
    - jiné krizové stavy – obecná charakteristika
8. Ozbrojené síly a problémy spojené s jejich profesionalizací
    - pojem ozbrojených sil
    - pojem a důvody profesionalizace ozbrojených sil (obecně a v ČR)
    - jednotlivé modely ozbrojených sil, jejich výhody a nevýhody
9. Právní úprava ozbrojených sil v ČR, ozbrojené bezpečnostní sbory
    - ústavní a zákonné vymezení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů
    - úkoly a velení ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů – právní aspekty
    - pojem a právní úprava branné povinnosti
    - soustava branného zákonodárství v ČR – obecná charakteristika jednotlivých právních předpisů
10. Spolupráce v rámci EU v oblasti justice a vnitra – rámcový nástin
    - důvody spolupráce, vymezení vývoje spolupráce

- charakteristika jednotlivých aspektů spolupráce ve SFEU – boj s terorismem, justiční spolupráce (zejména ve věcech trestních), policejní spolupráce
- instituce v oblasti spolupráce – historické i stávající (TREVI, EUROPOL, EUROJUST, FRONTEX)

11. Základy právní úpravy a fungování Schengenského prostoru

- historický vývoj Schengenského prostoru
- oblasti schengenské spolupráce, schengenské acquis, schengenské standardy – obecná charakteristika
- Schengenský informační systém – obecná charakteristika

12. Evropský zatýkací rozkaz – evropský pohled a náhled z českého ústavního práva

- principy EZR a hlavní rozdíly oproti klasickému vydávacímu řízení
- nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 66/04 – důvody podání návrhu, argumentace, interpretační závěry Ústavního soudu, odlišná stanoviska

13. Společná zahraniční a obranná politika v rámci EU

- charakteristika role jednotlivých unijních institucí ve vztahu k SZBP
- 2. pilíř a odstranění chrámové struktury v souvislosti s Lisabonskou smlouvou
- hlava 5. SEU – východiska, principy, hodnoty, unijní akty a způsob jejich přijímání
- SBOP – vztah k NATO, doložka solidarity, battlegroups

14. Aktuální otázky společné zahraniční a obranné politiky EU

- charakteristika pojmu bezpečnostní unie
- bezpečnostní výzvy pro EU, aktuální operace SBOP
- stálá strukturovaná spolupráce (PESCO)

15. Zpravodajské služby, jejich členění, úkoly a kontrola jejich činnosti – různé modely

- pojem zpravodajských služeb a jejich úloha ve státním mechanismu, pojem zpravodajství
- členění zpravodajských služeb – kritéria a důsledky
- charakteristika jednotlivých modelů postavení zpravodajských sil – výhody a nevýhody, zahraniční příklady
- kontrola zpravodajských služeb – modely, judikatura ESLP

16. Zpravodajské služby v ČR, právní rámec jejich činnosti

- charakteristika jednotlivých zpravodajských služeb ČR – členění, postavení, oprávnění, právní postavení příslušníků zpravodajských služeb
- konkrétní kontrolní mechanismy a instituce v ČR – vnitřní a vnější kontrola, první a druhá úroveň kontroly

17. Státní služba v ČR – právní podstata institutu

- obecné porovnání institutu státní služby s právním poměrem úředníků územních samosprávných celků a zaměstnanců dle Zákoníku práce
- modely státní služby
- předpoklady pro přijetí do služebního poměru, význam služebního slibu

18. Prověřování bezpečnostní způsobilosti osob

- historický přehled právní úpravy ochrany utajovaných informací v ČR
- postavení Národního bezpečnostního úřadu
- stupně utajení, druhy zajištění ochrany utajovaných informací

- bezpečnostní řízení – osobnostní způsobilost, spolehlivost, průběh řízení a vztah ke správnímu řádu

19. Lustrační zákon – ústavní rozměr této normy

- pojem, důvody vydání a charakteristika lustračních zákonů
- judikatura Ústavního soudu ČR k lustračním zákonům, problematika důvodnosti existence lustračních zákonů v současnosti

20. Právní rámec zajišťování kybernetické bezpečnosti v ČR

- charakteristika kybernetického prostoru a kybernetických hrozeb
- systém zajištění kybernetické bezpečnosti – obecný přehled
- výkon veřejné moci ve vztahu ke kybernetické bezpečnosti, postavení Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost, stav kybernetického nebezpečí

JUDr. Jan Kudrna, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Volební právo a volební systémy (HOPV0123)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Volební právo a volební systémy je věnován nejdůležitějším aspektům voleb a volebního práva. Výuka kombinuje právní a politologický přístup, které jsou pro zkoumání této problematiky oba nezbytné. Hlavní důraz je však kladen na platnou právní úpravu v ČR, a to jak v ústavní rovině, tak v rovině volebního zákonodárství. Struktura kurzu vychází z výkladu jednotlivých institutů, které jsou doplňovány mezinárodní komparací. Oproti minulým letům klade větší důraz na interaktivitu a vyžaduje od studentů průběžnou domácí přípravu.

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Státověda a Ústavní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Volební právo a volební systémy zahrnuje tato témata:

- Úvod do volebních systémů a poměrnost volebního systému
- Všeobecnost volebního práva
- Odlišnosti právní úpravy v různých typech voleb v ČR
- Volby do Evropského parlamentu
- Rovnost volebního práva
- Volební manipulace, chyby a soudní přezkum voleb
- Volební kampaň
- Financování politických stran
- Obranyschopná demokracie
- Distanční hlasování

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. JIRÁSKOVÁ, Věra. Demokracie reprezentativní a přímá v České republice. In: PAVLÍČEK, Václav, Ján GRONSKÝ, Jiří HŘEBEJK, a kol. *Ústavní právo a státověda. II. díl, Ústavní právo*

České republiky. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2015. Student. ISBN 978-80-7502-084-0., str. 419–472.

2. CHYTÍLEK, Roman, Tomáš LEBEDA, Jakub ŠEDO a Dalibor ČALOUD. *Volební systémy*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-548-6.
3. ANTOŠ, Marek. *Principy voleb v České republice: [doplněno o srovnání se státy Evropské unie].* Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-734-8.
4. MOLEK, Pavel a Vojtěch ŠIMÍČEK. *Soudní přezkum voleb*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-639-3.

Ostatní literatura:

1. LEBEDA, Tomáš. Komunální volby klamou. Krátké zastavení nad problematickými aspekty volebního systému pro obecní zastupitelstva. *Acta Politologica*, č. 1/2009, dostupné z: http://tarantula.ruk.cuni.cz/ACPO-23- version1-006_Lebeda_US_merged.pdf.
2. BASTIEN, Michel. Thresholds for the European Parliament Elections in Germany Declared Unconstitutional Twice. *European Constitutional Law Review*, č. 1/2016, str. 133–147.
3. GERLOCH, Aleš, Jan TRYZNA a Jan WINTR. Soudní přezkum čestnosti a poctivosti volební kampaně. *Právní rozhledy*, č. 24/2005, str. 889–898.

Základní právní předpisy a judikatura (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů.
2. Zákon č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky).
3. Zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.
4. Zákon č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů.
5. Zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů.
6. Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích.
7. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 42/2000 (velký volební nález).
8. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 14/14 (ústavnost pětiprocentní uzavírací klauzule pro volby do Evropského parlamentu).
9. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 52/10 (volební obvody v Praze).
10. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 57/10 (Krupka).
11. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 73/04 (Nádvorník).
12. Nález Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 11/17 (Financování politických stran a hnutí a politických institutů).
13. Usnesení Ústavního soudu ČR, sp. zn. Pl. ÚS 57/06 (ústavnost d'Hondtovy metody).
14. Rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Hirst v. United Kingdom (App. No. 74025/01).
15. Rozsudek ESLP ve věci Frödl v. Austria (App. No. 20201/04).

16. Rozsudek velkého senátu ESLP ve věci Scoppola v. Italy (App. No. 126/05).
17. Rozsudek Nejvyššího správního soudu, sp. zn. Pst 1/2008 – 66 (Dělnická strana I.).

Ostatní právní předpisy, judikatura a další dokumenty (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní.
2. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
3. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států Amerických ve věci Reynolds v. Sims, sp. zn. 377 U.S. 533 (1964).
4. Rozhodnutí Nejvyššího soudu Spojených států Amerických ve věci Buckley v. Valeo, sp. zn. 424 U.S. 1 (1976).
5. Rozhodnutí Spolkového ústavního soudu SRN sp. zn. BVerfGE 56, 119, 134 (1966), (Party Finance II A, B, C).
6. Usnesení Nejvyššího správního soudu, sp. zn. Vol 13/2004-91 (volby v domově důchodců).
7. Usnesení Nejvyššího správního soudu sp. zn. Vol 58/2017-187 (preferenční hlasy ve Středočeském kraji).
8. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 19. 9. 2014, čj. 64A 6/2014 – 20 (občané EU s přechodným pobytem).
9. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. listopadu 2018, sp. zn. 52 A 16/2018-195, dostupné z: https://hlidacipes.org/wpcontent/uploads/2018/12/Rozsudek-Strakonicezru%C5%A1en%C3%A9-volby.pdf.
10. rozsudek Nejvyššího soudu Estonska k ústavnosti internetového hlasování, dostupné z: http://www.nc.ee/?id=381.
11. Návrh skupiny senátorů ze dne 13. prosince 2017 na zrušení některých ustanovení volebního zákona, dostupné z: https://www.starostovenezavisli.cz/fmfile/0/files/Navrh_na_prezkum.docx.
12. Návrh na zavedení bonusu pro vítěze z roku 2009, sněmovní tisk č. 758, 5. volební období Poslanecké sněmovny, dostupné z: https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=5&CT=758&CT1=0.
13. Venice Commission. Code of Good Practice in Electoral Matters, dostupné z: http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffil e=CDL-AD(2002)023rev-e.
14. Venice Commission, Report on the compatibility of remote voting and electronic voting with the standards of the Council of Europe, dostupné z: http://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDLAD(2004)012-e.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Volební právo a volební systémy je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.

3. Hodnocení zkoušky odráží také úroveň domácí přípravy, aktivity v hodinách (s docházkou minimálně 75 %) během celého semestru a kvalitu týmové práce (společná prezentace k zadanému problému včetně předem rozeslaného písemného podkladu) Výsledná známka bude vycházet z dílčího hodnocení tří složek:
   - aktivita během jednotlivých hodin 25 %
   - týmová práce (písemná i ústní část) 20 %
   - závěrečný test 55 %
4. Závěrečný test má formu "open book", lze tedy při něm používat libovolné materiály i veškeré právní předpisy.

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA ÚSTAVNÍHO PRÁVA

Proměny státnosti v procesu europeizace (HOPV0124)

Anotace

Studenti budou po absolvování obecně povinně volitelného předmětu Proměny státnosti v procesu europeizace komplexně seznámeni se státoprávními a ústavně právními přesahy evropské integrace. Rozebrány jsou teoretické koncepty státnosti v kontextu globalizace, právní i státovědná podstata Evropské unie a jejího integračního procesu, a dále vzájemné vztahy jednotlivých orgánů Evropské unie a členských států.

Pro zapsání předmětu Proměny státnosti v procesu europeizace je vhodné, aby měl student absolvován předměty Teorie práva II a Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Proměny státnosti v procesu europeizace zahrnuje tato témata:

- Základní vlastnosti státního celku a jeho právního řádu v kontextu globalizace
- Státy a jejich ústavy v procesu europeizace
- Démos a občané; problematika státního a unijního občanství
- Smluvní základ integrace a otázka evropské ústavy
- Demokratický deficit EU a úsilí o jeho překonání nástroji přímé, zastupitelské a participativní demokracie
- Národní parlamenty a legitimita rozhodování v EU
- Zásada subsidiarity v praxi legislativního procesu EU
- Spolkový ústavní soud a recepce doktríny Solange, Maastricht a Lisabon ústavními orgány jiných členských států
- Vztah ústavních soudů členských států a Soudního dvora EU
- Otázky hospodářské a měnové integrace
- Interdisciplinární rozměr diskuse o ústavní identitě nadnárodních celků

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

V. Pavlíček a kol. Ústavní právo a státověda. II. díl. Ústavní právo České republiky. 1. úplné vydání. Praha 2011, s. 351-354, 715-716, 883, 887, 890-892, 1060-1095..

Ostatní literatura:

1. Belling, V. Federální model a evropská realita. Krize legitimity a její překonání. In: Mezinárodní vztahy 3/2006, s. 5-18.
2. Belling, V. Legitimita moci v postmoderní době. Brno 2009, s. 125-155, 165-189.
3. Belling, V.; Malíř, J.; Pítrová, L. Kontrola dělby pravomocí v EU se zřetelem ke kompetenčním excesům. Praha – Plzeň 2010, s. 94-130.
4. Belling, V. Zrození suveréna. Pojem suverenity a jeho kritika v moderní politické a právní filosofii. Brno 2014, s. 7-31.
5. Di Fabio, U. Nadstátní společenství: Národ Evropanů, nebo celosvětový národ? In: Evropská unie. Hospodářský prostor s politickou vizí. Brno 2013, s. 67-74.
6. Georgiev, J. (ed.). Princip subsidiarity v právní teorii a praxi. Praha 2007, s. 15-25, 40-46, 106-118.
7. Georgiev, J. Doslov: Snížení demokratického deficitu posílením národních parlamentů. In: V. Belling, Legitimita moci v postmoderní době. Brno 2009, s. 165-189.
8. Grinc, J. Národní parlamenty a demokratická legitimita Evropské unie. Praha 2015, s. 241-258.
9. Isensee, J.: Evropský národ? In: Kontexty 3/2009, s. 69-80.
10. Kust, J. (ed.). Evropská inspirace z Karlsruhe. Praha 2009.
11. Lindseth, P. Equilibrium, Demoi-cracy, and Delegation: On the 'Administrative, not Constitutional' Legitimacy of European Integration. JMWP 7/2013; dostupné z: http://www.jeanmonnetprogram.org/papers/13/documents/Lindseth.pdf
12. Mlsna, P.: Reflexe komunitárního práva v ústavách středoevropských států. In: Časopis pro právní vědu a praxi, č. 1/2008, roč. 16, s. 22-30; dostupné z: http://www.law.muni.cz/dokumenty/2770.
13. Moravcsik, A. Trápí Evropu skutečně „deficit demokracie"? In: Evropská unie. Hospodářský prostor s politickou vizí. Brno 2013, s. 29-55.
14. Tomášek, M. Omezuje europeizace rozhodování ústavních institucí ČR? In: A. Gerloch, J. Kysela a kol., 20 let Ústavy České republiky. Ohlédnutí zpět a pohled vpřed. Praha 2013, s. 209-230
15. Weiler, J. H. H.: Federalismus a konstitucionalismus: evropský Sonderweg. In: Evropská unie. Hospodářský prostor s politickou vizí. Brno 2013, s. 9-29.

Základní právní předpisy:

1. Smlouva o Evropské unii.
2. Smlouva o fungování Evropské unie.

Ostatní právní předpisy:

1. Protokol o úloze vnitrostátních parlamentů v Evropské unii (připojený k Lisabonské smlouvě).

2. Protokol o používání zásad subsidiarity a proporcionality (připojený k Lisabonské smlouvě).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Proměny státnosti v procesu europeizace je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné složení kontroly studia předmětu získá student 3 kredity.
3. Zkouška spočívá v písemném testu, resp. po dohodě s vyučujícím zpracování vybraného tématu formou prezentace na hodině.

doc. JUDr. Jana Reschová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Vybrané otázky politického myšlení (HOPV0125)

Anotace

Smyslem obecného povinně volitelného předmětu Vybrané otázky politického myšlení je poskytnout zájemcům hlubší pohled na témata přesahující zaměření obligatorního předmětu "Politologie", a to buď chronologicky (dějiny politického myšlení), anebo volbou průřezového tématu, zkoumáním vybraných politických institucí či empirickým přiblížením konkrétních politických systémů.

Metodologicky staví předmět na přednáškách kombinovaných s diskusemi na předem ohlášená témata, v ideálním případě podpořenými předcházející samostatnou prací s literaturou.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Vybrané otázky politického myšlení bude pozornost věnována zejména tématům následujícího výčtu.

- Úvodní přednáška: organizace výuky, zkouška; exkurs k politické psychologii
- Politické myšlení starověkého Řecka: Platón a Aristotelés
- Křesťanství a politické myšlení; politické myšlení středověku
- Politické myšlení novověku: Hobbes, Tocqueville a další
- Carl Schmitt
- Ústavní teorie 20. století
- Politická filosofie 2. poloviny 20. století: Rawls a jeho kritici
- Právo a politika
- Komunální politika
- Variabilní téma (např. aktuální problémy parlamentarismu, populismus a demokratický právní stát, EU jako objekt politologické analýzy)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Cabada, L., Kubát, M. a kol. Úvod do studia politické vědy. 2. Praha. 2004.

2. Krsková, A., Dějiny evropského politického a právního myšlení. Praha. 2003.
3. Blackwellova encyklopedie politického myšlení (Brno, 2. vyd. 2000).

Ostatní literatura:

1. Balík, S., Kubát, M.: Teorie a praxe totalitních a autoritativních režimů (Praha, 2004).
2. Barša, P.: Politická teorie multikulturalismu (Brno, 1999).
3. Giddens, A.: Třetí cesta (Praha, 2001).
4. Hobbes, T.: Leviathan.
5. Kis, J.: Současná politická filosofie (Praha, 1997).
6. Kubát, M.: Postkomunismus a demokracie. Politika ve středovýchodní Evropě (Praha, 2003).
7. Kysela, J.: Právo na odpor a občanskou neposlušnost (Brno, 2. vyd. 2006).
8. Kysela, J.: Dvoukomorové systémy. Teorie, historie a srovnání dvoukomorových parlamentů (Praha, 2004).
9. Kysela, J.: Ústava mezi právem a politikou (Praha, 2014).
10. Kysela, J.: Dělba moci v kontextu věčného hledání dobré vlády (Praha, 2019).
11. Mill, J. S.: Úvahy o vládě ústavní (Praha, 1992).
12. Novák, M., Lebeda, T. (eds.): Volební a stranické systémy. ČR v mezinárodním srovnání. (Praha, 2004).
13. Tocqueville, A. de: Demokracie v Americe (Praha, 1992).
14. Wintr, J.: Parlamentní kultura. (Praha, 2010).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá v sepsání eseje v rozsahu čtyř až sedmi normostran na politologické či politickofilosofické téma, obsahující vlastní myšlenku autora a opírající se alespoň o dva zdroje, které ale nepřevypravuje, nýbrž komentuje, rozvíjí či s nimi polemizuje.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
5. Ústní část zkoušky spočívá ve stručné obhajobě eseje s doplňujícími otázkami.
6. Téma studenti a studentky nahlásí prof. Janu Kyselovi nebo doc. Janu Wintrovi do konce března.
7. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
8. Zkouška má 2 opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Sociální psychologie (HOPV0126)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Sociální psychologie přibližuje sociálně psychologické aspekty života společnosti a vztahu individua k ní. Zvýšená pozornost je věnována především těm otázkám, které mají, ev. mohou mít vztah k právu, např. problematice postojů a předsudků, otázkám individuální svobody a jejích hranic atp. Nejen za každým trestným činem, ale i za každým vydaným zákonem či předpisem se totiž skrývá nezaměnitelná sociálně psychologické realita, která má celou řadu psychologických, ale také historických a filosofických souvislostí.

"Lidské bytí je bytím v situacích," říká velký německý existencialista Karl Jaspers. K tomu je nutné dodat, že člověk nemůže "vystoupit" z jedné situace a současně se neocitnout v situaci další. Ustavičně jsem nějakým způsobem "situováni", a sociální psychologie se řadí k těm disciplínám, jež přikládají situaci kruciální význam. Situace určuje, jak bude vypadat lidské jednání, a je relativně malý počet lidí jí dokáže "vzdorovat" natolik, aby si, jedná-li se o situaci zátěžovou, zcela zachoval tvář. Situace, aniž bychom si toho leckdy byli vědomi, si nás často přizpůsobí obrazu svému, a my se dopouštíme skutků, jichž bychom se bez nich nedopustili. Z toho pramení celá řada morálních, a v neposlední řadě právních důsledků. Typickým příkladem je tzv. efekt přihlížejícího, resp. syndrom Kitty Genoveseové, dotýkající se problematiky neposkytnutí pomoci. V rámci předmětu jsou zkoumány jak situace "ze života", tak také takové, jež jsou v sociální psychologii simulovány prostřednictvím experimentů.

Člověk, už proto, že je zoon politikon, je bytost (relativně) snadno ovlivnitelná. Ovlivňováni jsme především svými sociálními skupinami, ale také společenským klimatem, idejemi atd. Velká pozornost bude tudíž věnována mezilidským vztahům na pozadí skupinového života a v neposlední řadě psychologii davu. Inspirací k těmto a dalším tématům není pouze psychologie a právo, ale také kulturní antropologie, filosofie a sociologie.

Výuka probíhá formou přednášek, o vybraných tématech lze vést diskusi.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Sociální psychologie zahrnuje zejména následující témata:

- Uvedení do předmětu a jeho vymezení; vztah sociální psychologie a práva
- Sociálně stimulující situace jako východisko zkoumání lidského chování

- Zimbardův „vězeňský experiment“ a jeho právní souvislosti
- Behaviorismus, psychoanalýza, symbolický interakcionismus, kognitivní psychologie, Gestaltpsychologie a teorie životního pole jako zdroje a stálá inspirace oboru
- Vliv kulturní antropologie, vědomí „my“ a „oni“; kolektivní představy podle Émila Durkheima
- Základní psychologické typologie z pohledu sociální psychologie
- Typy vztahů v sociální psychologii
- Malé skupiny, jejich vznik a role skupinových norem; základní typy malých skupin
- Skupinový a obecný konformismus; Ashovy experimentry; difúze odpovědnosti a právo
- Experiment S. Milgrama; konformita a holocaust; věda jako „náboženství“ modernity; obyčejní muži tváří v tvář kruciální situaci
- Psychologie davu a právo – G. Le Bon
- Dav a veřejnost; G. Tarde a aféra Dreyfus
- Psychologie davu a „hyperdemokracie“ podle J. Ortegy y Gasset
- Prostředky společenského vlivu na psychiku jedince; masmédia v současném světě

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Kosek, Jan. Člověk je tvor (ne)společenský.

Ostatní literatura:

1. Ortega y Gasset, José. Vzpoura davů.
2. Fromm, Erich: Anatomie lidské destruktivity.
3. Fromm, Erich. Strach ze svobody.
4. Gustave Le Bon. Psychologie davu.
5. Sigmund, Freud. O člověku a kultuře.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část spočívá ve zpracování úvahy na téma související s předmětem výuky. Úvahu je třeba odevzdat vyučujícímu nejpozději na poslední přednášce.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Ústní část zkoušky tvoří jednak debata s vyučujícím nad zvoleným tématem, respektive úvahou, jednak debata nad některým ze shora uvedených témat.
7. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy a jiné materiály.

8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

JUDr. Jan Kosek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Ústavní právo Evropské unie a jeho politologický kontext (HOPV0127)

Anotace

Úroveň integrace členských zemí Evropské unie, které jsou demokratickými ústavními státy založenými na úctě k lidským právům s nezávislou soudní kontrolou, vyžaduje, aby výkon pravomocí, jež tyto státy přenesly na nadstátní úroveň, podléhal v podstatě stejným principům.

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Ústavní právo Evropské unie a jeho politologický kontext je porozumět postupům a nástrojům, jakými je tento nárok uplatňován v podmínkách svébytného uspořádání EU, která má mezinárodně smluvní základ a není státem. Z metodologického hlediska předmět doplňuje aparát tradiční internacionalistiky a státovědy a přidává k němu politologický kontext.

Předmětem kritického hodnocení je zejména odraz vývoje evropského integračního procesu od účelového hospodářského seskupení k politické unii v požadavku legitimity a v judikatuře Soudního dvora EU, včetně jejího vlivu na vnitrostátní právo a vytváření justičního prostoru vzájemné komunikace. Opominuty nejsou ani další instituce EU a jejich interakce s klíčovými orgány členských států, jakož i analýza podoby a proměn koncepce občanství EU.

Absolvování předmětu Ústavní právo Evropské unie a jeho politologický kontext napomáhá k zlepšení kontextuálního porozumění právu Evropské unie a roli mimoprávních faktorů na jeho současnou podobu i možný další vývoj. Práce s českou a anglickou literaturou a následná diskuse na seminářích a podoba závěrečné zkoušky rozvíjí kritické myšlení a argumentační dovednosti v ústní i písemné podobě.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Konkrétní témata seminářů včetně aktuální doporučené literatury jsou vyhlašována vždy před začátkem příslušného akademického roku. Předmět Ústavní právo Evropské unie a jeho politologický kontext pokrývá tyto okruhy:

- Ústavněprávní rozměr evropské integrace
- Ústavní pluralismus v EU
- Exekutivní federalismus a další popisy formy vlády v EU
- Základní práva v EU

- Občan EU – od adresáta práv k legitimizačnímu subjektu
- Evropský parlament a národní parlamenty – pilíře demokratické legitimity Evropské unie
- Soudní dvůr EU a národní ústavní soudnictví
- Evropská komise – průvodce klíčovým byrokratickým orgánem
- Unijní právo v kontextu legislativních činností členských států

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Tomášek, M. a kol.: Právo Evropské unie. Praha. Leges, 2017.
2. Tichý, L., Arnold, R., Zemánek, J., Král, R., Dumbrovský, T. Evropské právo. Praha. C. H. Beck, 2014.

Ostatní literatura:

1. Chalmers, D., Arnull, A. (eds.): The Oxford handbook of European Union law. Oxford: Oxford University Press, 2015.
2. Nicola, F., Davies, B. (eds.): EU law stories: contextual and critical histories of European jurisprudence. Cambridge, United Kingdom; New York, NY: Cambridge University Press, 2017.

Jedná se o doporučenou referenční literaturu, další literatura je uvedena v přehledu jednotlivých seminářů a v případě zájmu účastníků může být doplněna i v průběhu předmětu.

Základní právní předpisy:

1. Smlouva o Evropské unii
2. Smlouva o fungování Evropské unie
3. Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství a její pozdější změny

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a sestává z odpovědí na čtyři obecněji koncipované otázky. V případě nerozhodného výsledku se zohledňuje práce studentů ve třídě během semestru.
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

doc. JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Společnost a právo v muslimských zemích (HOPV0129)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Společnost a právo v muslimských zemích je zprostředkovat studentům znalosti z oblasti islámského práva a práva muslimských a islámských zemí. Jednotlivé přednášky se zaměří na pět tematických oblastí či bloků (úvod, pojetí státu, státní úřady, soudy a role učenců, vývoj státu a práva, vybrané otázky práva), kdy k jednotlivým tématům bude přistupováno z pohledu historického, teoretického, ale i praktického. V rámci prvních přednášek se studenti seznámí především s formováním islámského práva (právní školy, idžtihád, zásada taqlídu) a některými současnými přístupy k jeho interpretaci včetně těch, které nabízejí řešení aktuálních společenských a právních otázek, jakými jsou např. lidská práva. Druhý blok bude věnován teoretickému pojetí státu v sunnitském a šíitském prostředí, na který naváže blok třetí, představující vybrané úřady spojené s výkonem státní moci, roli učenců ve společnosti a při vydávání fatew. V neposlední řadě bude pojednáno o zrodu a vývoji soudních soustav. Ústředním tématem závěrečných dvou bloků přednášek budou vybrané právní otázky, především práva rodinného, dědického a nadačního, dále pak i role šarí´y v ústavách a změny v právu muslimských (ale i islámských) zemí od 19. století. Velké změny přináší především 20. století, kdy země přijímaly své první ústavy a nejrůznější zákoníky, jež byly více či méně inspirované islámským právem. Posuny v právní regulaci, častokráte vyžádané společenskými změnami, budou demonstrovány na konkrétních příkladech. Studenti tak po absolvování předmětu získají ucelenější obraz o působení šarí´y ve společnosti a právních vztazích v minulosti a dnes.

Vyučujícím kurzu je JUDr. Lenka Bezoušková, Ph.D., LL.M. (lenka.bezouskova@ilaw.cas.cz).

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Společnost a právo v muslimských zemích zahrnuje tato témata:

- Úvod - Islámské právo
- Prameny islámského práva a fiqh
- Interpretace práva, maqásid aš-šaríca, způsoby adaptace
- Výkon státní moci - úřady, hisba, zahalování
- Moc soudní, role učenců ve společnosti, fatwy
- Stát a šaríatská politika, vývoj státu a práva od 19. století

- Vybrané oblasti islámského práva - rodinné právo
- Vybrané oblasti islámského práva - rodinné právo
- Vybrané oblasti islámského práva - rodinné právo
- Vybrané oblasti islámského práva - právo nadační a dědické

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kropáček, Luboš. Duchovní cesty islámu. Praha: Vyšehrad, 2011
2. Potměšil, Jan. Šaríca: Úvod do islámského práva. Praha: Grada, 2012
3. Kouřilová, Iveta - Mendel, Miloš. Cesta k prameni: Fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne. Praha: Orientální ústav Akademie věd ČR, 2003.
4. Hallaq, Wael B. An Introduction to Islamic Law. Cambridge: Cambridge University Press, 2010
5. Kamali, Muhammad Hashim. Shari´ah Law: An Introduction. Oxford: Oneworld Publications, 2008

Ostatní literatura:

1. Auda, Jasser. Maqásid al-Sharícah: A Beginner´s Guide. London: The International Institute of Islamic Thought. 2008
2. Black, Anthony. The History of Islamic Political Thought: From the Prophet to the Present. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2011
3. Mallat, Chibli. Introduction to Middle Eastern Law. New York: Oxford University Press, 2007
4. Nasir, Jamal J. A. The Islamic Law of Personal Status. Third Revised and Updated Edition. Leiden: Brill, 2009
5. Bezoušková, Lenka. Islámské rodinné právo se zaměřením na právo manželské. Praha: Leges, 2013
6. COULSON, Noel J. Succession in the Muslim Family. Cambridge: Cambridge University Press, 1971
7. Beránek, Ondřej - Ťupek, Pavel. Dvojí tvář islámské charity. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury. 2008

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je ústní.
4. Zkušební okruhy tematicky odpovídají znalostem odpřednášené látky.
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I (HOPV0132)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I navazuje na výuku povinného předmětu Politologie, která mu vytváří základní pojmovou a ideovou výbavu. Předmět vznikl na základě poptávky studentů, jimž – vzhledem k plynutí času – už někdy chybějí souvislosti, leckdy považované za samozřejmé (události, osobnosti, chronologie aj.).

Hlavním posláním předmětu je reflexe vývoje po listopadu 1989, ovšem se zahrnutím základních informací o tom, co mu předcházelo a v jisté míře jej předznamenalo.

Posledních třiceti let si nevšímá jen jako výčtu dějů, ale ukotvuje je v teoriích demokratické transice a konsolidace, všímá si milníků politických dějin (rozpad federace, opoziční smlouva, otřes stranického systému aj.) a jejich vztahu k právu a ekonomice, připomíná velké debaty i výrazné osobnosti.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Politologie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I bude pozornost věnována následujícím tématům:

- Konstanty českých dějin. „Path dependency“: 1848 – 1989: charakteristiky střídajících se režimů, politické stranictví, trendy – výsledky voleb, osy: „pravolevá“ a „demokraticko – diktátorská“, ústavy a ústavnost (skutečný ústavní život). Prezidenti, jejich ústavní definice a jejich ambice a jejich činy.
- *Exkurz: Česká traumata: nesamozřejmost národa, česko-německé vztahy, panslovanství. nesamozřejmost demokracie, my a svět, česká sebereflexe: naše výlučnost a naše osamocenost… 1938, 1948, 1968.*
- Meziválečné Československo, Mnichov a ústava.
- Protektorát, „Třetí republika“, Únor 1948. 1968.
- „Rok zázraků“ (1989) – mezinárodní kontexty a srovnání (SSSR, Polsko, Maďarsko, NDR). Češi a Slováci do roku 1989.

- Stav československé společnosti v roce 1989 („Pražské jaro“, normalizace, disent, šedá ekonomika. Občanská společnost?) Co jsme chtěli v listopadu 1989? Kapitály k dispozici: finanční a sociální. Silný, nebo slabý stát? Totalitní? Autoritářský?
- 17. listopad, konspirační teorie. Postupné předávání moci: listopad 1989 – leden 1990. OF, kulaté stoly, výměny ve vládách. Kooptace, volba prezidenta. Malý zákon o politických stranách. Co s KSČ?
- Samospráva: Obce. Kraje. Spory o zemské zřízení. Moravanství.
- První svobodné volby: politické strany a hnutí, volební systém, délka mandátu. Václav Havel a parlament. Rozpadávání se Občanského Fóra.
- *Exkurz: „nepolitická politika“ od KHB k VH. Hnutí, strany, občanská společnost v prostředí liberálně – nacionálních postojů. Vady stranictví (1918 – 1938). Třetí republika (1945-1948).*
- *Nové spory o občanskou společnost. Rozdělení Občanského fóra. Klaus vs. Havel*
- „Vyrovnání, vyrovnávání se s minulostí“ („dekomunizace“, plošné seznamy, soudní a mimosoudní rehabilitace, zákony o minulosti, lustrace. Slyším trávu růst. Restituce). ÚSTR a zákon o třetím odboji. Dnešní KSČM.
- Ekonomická transformace. Výchozí stav. Vnější vlivy. Kdo byl připraven, osoby a obsazení. Neoliberalismus. Chicago Law School, Milton Friedman a šokové metody v autoritářských režimech.
- *Exkurz: Privatizace v autoritářských režimech Jižní Ameriky.*
- Možné formy privatizace. Federální (šoková) a „republikové“ způsoby transformace.
- (*Exkurz: zestátnění jako znárodnění po 2. světové válce*).
- Tunelování, klientelismus. Vláda oligarchů (Ruská federace, Slovensko, Ukrajina, ČR?…) Korupce. Vládní krize 1997. Opoziční smlouva.
- *Historický exkurz: Český parlamentarismus. Opozice? Historie sporů o druhou komoru. Fungování systému dělby moci.*

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ivo Možný, Proč tak snadno, 2. Vydání
2. Petr Pithart, Devětaosmdesátý, Academia, 2009
3. Lubomír Kopeček, Deformace demokracie? Opoziční smlouva a česká politika v letech 1998 - 2002

Ostatní literatura:

1. Vladimír Hanzal, Zrychlený tep dějin,
2. Václav Klaus, Kde začíná zítřek, knižní klub, 2009
3. Lubomír Mlčoch, Úvahy o české transformaci, Vyšehrad, 2000
4. Jiří Suk, V labyrintu revoluce

5. Petr Pithart, Po Devětaosmdesátém, Academia, 2015
6. Michal Kubát, Současná čeká politika- Co s neefektivním režimem, Brno, Barrister and Principal, 2013
7. 25let poté. Klaus, Pithart, Rychetský a Zeman v rozhovorech o společnosti a politice, Jan Rovenský a kol., nakl. Filosofia
8. Michal Klíma, Od totality k defektní demokracii, Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem. Slon,
9. Bohumil Doležal, Rozvrat české demokratické politiky I., II, II, IV. in Události (internetové noviny B.D.)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve vypracování eseje (minimálně 5 – 6 normostran) na dohodnutá (schválená) témata.
5. Eseje budou mít všechny náležitosti: seznam literatury, odkazy. Ty nejlepší mohou být v budoucnu zařazeny do sborníku studentů, navštěvujících přednášky a semináře doc. Pitharta.
6. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
7. Ústní část zkoušky spočívá v osobním rozhovoru nad vypracovanou esejí.
8. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy.
9. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

doc. JUDr. Petr Pithart, dr. h. c., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška II. (HOPV0133)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška II. volně navazuje na výuku předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I. Jako takový staví na výuce „Politologie", která mu vytváří základní pojmovou a ideovou výbavu.

Předmět vznikl na základě poptávky studentů, jimž – vzhledem k plynutí času – už někdy chybějí souvislosti, leckdy považované za samozřejmé (události, osobnosti, chronologie aj.). Hlavním posláním předmětu je reflexe vývoje po listopadu 1989, ovšem se zahrnutím základních informací o tom, co mu předcházelo a v jisté míře jej předznamenalo. Posledních třiceti let si nevšímá jen jako výčtu dějů, ale ukotvuje je v teoriích demokratické transice a konsolidace, všímá si milníků politických dějin (rozpad federace, opoziční smlouva, otřes stranického systému aj.) a jejich vztahu k právu a ekonomice, připomíná velké debaty i výrazné osobnosti.

Zápis předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška II. je podmíněn zápisem předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I. Absolvování předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška II. je podmíněno absolvováním předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Proměny české společnosti od listopadu 1989 do dneška II. bude pozornost věnována následujícím tématům:

- Mezinárodní zapojení ČR: iluze a realita: Visegrad, NATO, EU. Armáda.
- Česko-slovenské vztahy historicky. Zlomové okamžiky 1848, 1918, 1928, 1938/39, 1944, 1945/46, 1967/48, 1989, 1992/3.
- Způsoby jednání o společném státě, jeho etapy, jeho protagonisté.
- Zánik federace. „Prozatimní senát“. Vývoj na Slovensku, krize 1998.
- Politika a právo v době transformace. Právní kontinuita – diskontinuita s odstupem času. Ústava z prosince 1992. Justice, státní zastupitelství, Ústavní soud, Nejvyšší správní soud.
- Právo EU, „legislativní smršť“. Orgány Evropské Unie, volby do Evropského parlamentu.

- Poruchy zdejšího systému: klientelismus, „opoziční smlouva“, nevymahatelnost práva, nové strany – nestrany, oligarchizace, média.
- Celkové pohled na domácí scénu: politika a nepolitika, pravice a levice, demokraté a autoritáři.
- Celkový pohled: Odkud kam za sedmadvacet let (povaha odstraňovaného režimu, totalitarismus nebo autoritářský systém, bilance a výhledy v evropských a zejména ve středoevropských srovnáních a kontextech: naděje a rizika). Budoucnost parlamentarismu. Přímá demokracie? My a naši sousedé. My a EU, my a svět.
- My v procesech globalizace (a lokalizace). Kam se sune svět…
- Rezerva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ivo Možný, Proč tak snadno, 2. Vydání
2. Petr Pithart, Devětaosmdesátý, Academia, 2009
3. Lubomír Kopeček, Deformace demokracie? Opoziční smlouva a česká politika v letech 1998 - 2002

Ostatní literatura:

1. Vladimír Hanzal, Zrychlený tep dějin,
2. Václav Klaus, Kde začíná zítřek, knižní klub, 2009
3. Lubomír Mlčoch, Úvahy o české transformaci, Vyšehrad, 2000
4. Jiří Suk, V labyrintu revoluce
5. Petr Pithart, Po Devětaosmdesátém, Academia, 2015
6. Michal Kubát, Současná čeká politika – Co s neefektivním režimem, Brno, Barrister and Principal, 2013
7. 25let poté. Klaus, Pithart, Rychetský a Zeman v rozhovorech o společnosti a politice, Jan Rovenský a kol., nakl. Filosofia
8. Michal Klíma, Od totality k defektní demokracii, Privatizace a kolonizace politických stran netransparentním byznysem. Slon,
9. Bohumil Doležal, Rozvrat české demokratické politiky I., II, II, IV. in Události (internetové noviny B.D.)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve vypracování eseje (minimálně 5 – 6 normostran) na dohodnutá (schválená) témata.

5. Eseje budou mít všechny náležitosti: seznam literatury, odkazy. Ty nejlepší mohou být v budoucnu zařazeny do sborníku studentů, navštěvujících přednášky a semináře doc. Pitharta.
6. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
7. Ústní část zkoušky spočívá v osobním rozhovoru nad vypracovanou esejí.
8. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
9. Ústní část má 2 opravné termíny.

doc. JUDr. Petr Pithart, dr. h. c., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Diskriminace a právo (HOPV0134)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Diskriminace a právo tematizuje problematiku střetávání různých hodnotových systémů a přístupů ke světu, a to jak z hlediska práva, tak i dalších oborů, zejména filosofie, historie a sociologie. Samotný termín diskriminace (z lat. dicriminare, odlišovat) původně znamená odlišení. Byl-li někdo – především jako člen určité náboženské, národnostní či jiné menšiny – vnímán společností jako odlišný, a chtěl-li si tuto "jinakost" zachovat, obvykle na to zákonodárce, ať už ze své vůle nebo pod tlakem společnosti, nějak reagoval. Jiní mohli vykonávat jen určitá zaměstnání, což obvykle vedlo k posílení stávajících stereotypů a předsudků. Např. Židé byli k finančním operacím, považovaným z hlediska křesťanské věrouky za cosi "nečistého", v podstatě donuceni. Právo tedy na jedné straně menšinám ukazovalo, kde je jejich místo, současně je ale také chránilo, jak dokazují např. papežské konstituce.

S rozvojem přirozeného práva a s příchodem myšlenek rovnosti před zákonem se diskriminace postupně stávala diskriminací v současném slova smyslu. Značným problémem se v této souvislosti stal osvícenský univerzalismus. Pokud si menšiny, typicky opět Židé, chtěli zachovat svou odlišnou identitu, opět byli "jiní" a tudíž podezřelí. Moderní antisemitismus nakonec vedl k mnohem děsivějším důsledkům než středověký antijudaismus. Důkazem jsou např. Norimberské zákony z roku 1935, které rozdělily společnost, v níž, zdálo by se, dávno "zdomácněla" rovnost před zákonem, podle rasového klíče. Stejně krutě jako s Židy ovšem hitlerovský režim nakládal např. s Romy nebo s homosexuály. Pozoruhodným pokusem o vyrovnání se s odkazem nacistického práva je právní filosofie Gustava Radbrucha, jehož slavná "formule" se v rozhodnutích nejvyšších německých soudů objevovala nejenom po válce, ale také po pádu Berlínské zdi.

V současných liberálních demokraciích právo menšiny zpravidla chrání a poskytuje jim prostor, aby mohly zachovávat své tradice. Velice často přitom zejména ve vztahu k historicky znevýhodňovaným menšinám překračuje hranice formální rovnosti a pokouší se nastolit materiální rovnost. Přílišná snaha o "povznesení" jedněch ovšem může znamenat diskriminaci druhých, v daném případě většiny, ev. i menšin, které žádné speciální předpisy nepožadují ani nepotřebují. Celkově lze výsledky tzv. vyrovnávací akce (affirmative action) v USA přivítat, otázkou ale zůstává, zda formální rovnost "netrpí" příliš.

Výuka probíhá formou přednášek.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka bude zaměřena především na předpoklady práva, jejichž znalost by studentům měla umožnit hlubší vhled do konkrétních soudních rozhodnutí a orientaci v nich, zejména Evropského soudu pro lidská práva, ale i dalších mezinárodních i národních soudů, např. v USA. Studium těchto rozsudků se neobejde bez širšího historického, sociologického i psychologického vhledu do problematiky rovnosti a diskriminace, ať už jde o práva žen, náboženských aj. menšin (dnes zejména muslimů), tělesně postižených atd. Vždy se přitom jedná o nějaký střet univerzálního a partikulárního; v dané souvislosti je přitom zásadně důležité, co vlastně dnes považujeme za univerzální.

Ve výuce budou probírány konkrétní soudní rozhodnutí. Relevantní budou především judikáty, které se nějakým způsobem dotýkají právě střetu univerzálního a partikulárního.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Jan Kosek. Právo (n)a předsudek.

Ostatní literatura:

1. Bobek Michal, Boučková Pavla, Kühn Zděněk (eds.). Rovnost a diskriminace.
2. Chazan Robert. Židé středověkého západního křesťanského světa.
3. Fanel Jiří. Gay historie.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve zpracování úvahy. Student(ka) si zvolí téma související s předmětem výuky a zpracuje jej jako úvahu. Úvahu je třeba odevzdat vyučujícímu nejpozději na poslední přednášce.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Ústní část zkoušky se tvoří debata s vyučujícím nad zvoleným tématem, respektive úvahou.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

JUDr. Jan Kosek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Právo a literatura (HOPV0135)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět „Právo a literatura“ má po vzoru obdobných předmětů na západoevropských právnických fakultách umožnit studentům hlouběji proniknout do filosofických, etických, sociálních či politických problémů, jež jsou s fungováním práva ve společnosti nutně spjaty. Diskuse o literárně ztvárněných reflexích „fungování“ (pozitivního) práva, spjatých obvykle se složitými morálními dilematy, chce studentům nabídnout ucelenější, nikoli černobílý či jednoznačný pohled na hodnoty a zájmy, jež nacházejí odraz v právu a současně se s ním nejednou dostávají do rozporu. Pro právníka je nepochybně zajímavé, ale také důležité, aby se naučil vnímat právo jako součást širšího kontextu.

Dalším společným tématem prolínajícím se celým kurzem bude literární reflexe činnosti různých právnických profesí. Studenti tak v rámci tohoto předmětu budou moci aplikovat nejen své znalosti platného práva, ale především své názory na právo (filosofii i sociologii práva), které jsou opřeny o předchozí právnické studium a četbu příslušných literárních děl.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Seminář pokrývá zpravidla následující témata:

- dr. Jan Kosek: Uvedení do předmětu, stručné seznámení s jednotlivými tématy a s požadavky ke zkoušce a „nabídka“ možných (nepřednášených) témat pro esej (Dostojevskij, Dürrenmatt, Tolstoj, Lope de Vega, detektivní literatura atp.)
- dr. Jan Kosek: Franz Werfel: „40 dnů“

  diskutovaná témata: modernita a genocida, problém „dohánění“ dějin (Turecko, Japonsko, Rusko, Německo), likvidace západních Arménů mladotureckým režimem na pozadí berlínského procesu se Soghomonem Tehlirjanem, který zastřelil za bílého dne jednoho ze strůjců genocidy Talata pašu, a přesto nebyl odsouzen

  Četba: Jan Kosek: „Staré hříchy vrhají dlouhé stíny“ (in: Gregárek, Matěj; Kosek, Jan: „Stát, právo a (ne)spravedlnost. Dvě studie z právní filozofie“), fakultativně Werfelův román

- dr. Jan Kosek: Zmizelá Praha

  diskutovaná témata: židovská emancipace, český a rakouský antisemitismus, jeho vliv na život a dílo autorů tzv. Pražského kruhu, jehož členy byli především pražští německy píšící spisovatelé židovského původu; rituální procesy

  Doporučená četba: Max Brod: „Pražský kruh“, ev.“ Život plný bojů“; Jan Kosek: Soud nikdy nespí

- Mgr. Petr Agha: Michel Houellbecq: „Elementární částice“

  diskutovaná témata: svět internetu v sobě, kromě údajné svobody přináší i nebezpečí smazání hranic mezi reálnou a virtuální identitou; začneme s myšlenkou, že každý, kdo se ocitá v cyberinterakci, nekomunikuje ani tak s ostatními, ale především se zrcadlovým obrazem sebe sama, právní aspekty;

  Doporučená četba: M. Houellbecq: „ Elementární částice“

- Mgr. Petr Agha: Superhrdinové a právo

  diskutovaná témata: chápání práva jako příběhu, spojeného se seznámením se všeobecnými vzory lidské existence a tím, jak se lidé snaží různým jevům přisoudit formu a smysl; představa člověka jako potencionálního superhrdiny, člověka jako persony, vystavené množství etických voleb

  Doporučená četba: Philip K. Dick: „Blade Runner“ (nebo film); E. A. Poe: „The dark knight“

- doc. Jan Wintr: William Shakespeare: „Kupec benátský“

  diskutovaná témata: právo a spravedlnost, litera a duch zákona, právo a milost, veřejnoprávní limity smluvní volnosti, spravedlivý proces, diskriminace.

  Doporučená četba: W. Shakespeare: „Kupec benátský“

- dr. Jan Kosek: Stefan Zweig: Svědomí proti násilí (Castelliuův zápas s Kalvínem)

  Doporučená četba: Stefan Zweig: Svědomí proti násilí (Castelliův zápas s Kalvínem)

  Diskutovaná témata: německá a švýcarská reformace, humanismus a Kalvínova teokratická diktatura, světská a náboženská pravidla, učení o predestinaci

alternativně

- doc. Jana Ondřejková: Vor medúzy od Théodora Géricaulta

  diskutovaná témata: další umělecká zobrazení sporu utilitarismu a deontologie

  Doporučená četba: Pavel Ondřejek: „Necessitatis non habet legem? 24 hodin, v nichž mizí právo; Právo v umění a umění v právu,“ Leges, 2011

- dr. Jan Kosek: Právník Franz Kafka: složitá povaha v nejednoduché době

  diskutovaná témata: různé interpretace některých autorových textů (Benjamin, Arendtová, Levi, Grözinger, Scholem atd.), kabalistická představa o stále zasedajícím soudu, život jako život před soudem

  Doporučená četba: Franz Kafka: „ Zámek“, „Proces“, z povídek např.“ Doupě“ nebo „V kárném táboře“

- dr. Jan Kosek: Andrzej Bart: „Továrna na mucholapky“

  diskutovaná témata: vina ve výjimečné situaci, holocaust a otázka „viny“ představitelů židovských obcí, Bartův imaginární soud

  Doplňující četba: Karl Jaspers: „Otázka viny“; Hannah Arendtová:“ Eichmann

  v Jeruzalémě“

- dr. Jan Kosek: Lev Nikolajevič Tolstoj: „Vzkříšení“ a „Nemohu mlčet“

  Diskutovaná témata: právo trestat, trest smrti

  Doplňující četba: Michel Foucault: „Dohlížet a trestat“, Lev Nikolajevič Tolstoj: „Nemohu mlčet“

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jan Kosek: Jak (ne)být sám (se) sebou (zejména sedmá kapitola – Leopardi, Manzoni, Dostojevskij)
2. Jan Kosek: Soud nikdy nespí
3. Jan Kysela, Michal Urban a kolektiv. Literatura a film jako zrcadlo práva a právníků.

Dále jednotlivá díla uvedená v Sylabu.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve zpracování úvahy. Student(ka) si zvolí téma související s předmětem výuky (či po dohodě s garantem předmětu téma jiné) a zpracuje je jako úvahu. Úvahu je třeba odevzdat vyučujícímu nejpozději na poslední přednášce.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
5. Ústní část zkoušky tvoří jednak debata s garantem předmětu nad zvoleným tématem, respektive úvahou, jednak debata nad některým se shora uvedených témat.
6. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
7. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

JUDr. Jan Kosek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Čtení klasiků politického myšlení: Montesquieu (HOPV0136)

Anotace

Náplní obecného povinně volitelného předmětu Čtení klasiků politického myšlení: Montesquieu je četba vybraných kapitol knihy Montesquieu, *O duchu zákonů I*, *II.* Důraz bude kladen na pojetí Montesquieua jako myslitele liberalismu. Teze přednesené v *Duchu zákonů* budeme konfrontovat s díly dalších politických myslitelů, především T. Hobbese a J. Lockea.

Kniha *O duchu zákonů* vyšla v roce 1748 a je považována za jedno z nejdůležitějších děl politické teorie 18. století. Montesquieu (1689-1755) je jedním z předních myslitelů liberalismu, zároveň je považován za jednoho z prvních sociologů. Vzděláním byl Montesquieu právník a na celé dílo můžeme také nahlížet jako na pojednání o právní filosofii. Montesquieu nám ukazuje, jakým způsobem je třeba nahlížet na zákony, tedy že je nutné zákony chápat ve vzájemných vztazích jak mezi sebou, tak se všemi okolnostmi, které je ovlivňují, ať již jde o mravy, zvyky, náboženství, přírodní podmínky země atd. („situační" ukotvení zákonů), tak též v jejich dějinném vývoji: „Nemůžeme na toto [*O duchu zákonů*] nahlížet jako na pojednání o právní vědě, jde spíše o určitý druh metody, jak studovat právní vědu. Nehledám zde tělo zákonů, ale jejich duši" Montesquieu, Rukopis *De l'esprit des lois*.

V předmluvě Montesquieu zdůrazňuje jednotu celého díla a provázanost jeho jednotlivých částí. V semináři tedy budeme číst vybrané kapitoly napříč celým dílem, nikoli jen z prvních třinácti knih díla, kde Montesquieu představuje svoji „politickou teorii".

Struktura semináře: četba primárních textů. Na začátku každého semináře proběhne shrnutí předchozí hodiny formou protokolu (vždy jeden student). Kredity budou uděleny za aktivní účast na semináři a za vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi dvěma kapitolami z *Ducha zákonů*). Podmínkou účasti na semináři je pasivní znalost angličtiny. Podle časových možností v semináři budou prezentovány referáty (shrnutí) vybraných článků nebo kapitol z knih napsaných v angličtině (pro zájemce ve francouzštině, příp. němčině).

K detailnějšímu vymezení vztahu obsahu předmětu k právu a politologii vizte Sylabus.

Vyučující předmětu je PhDr. Hana Fořtová, Ph.D.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Čtení klasiků politického myšlení: Montesquieu budou probírány následující okruhy témat:

- Typologie zřízení (republika, monarchie, despocie), její originalita, přechod od tříčlenné typologie k typologii dvoučlenné (zřízení uměřená, v nichž je možná svoboda, a despocie). Povaha zřízení a jeho princip (vášně), dynamika zřízení, úpadek principů jednotlivých zřízení.
- Boj proti despocii jako jeden z cílů díla: despocie jako svébytné zřízení, nikoli pouze zvrhlá forma vlády; despocie jako ne-politické zřízení, založené na strachu a izolaci (H. Arendtová).
- Montesquieu jako myslitel liberalismu, vymezení svobody nikoli jako podílu na vládě, ale volnosti v rámci zákonů, analýza anglické ústavy (XI, 6).
- Důležitost trestních zákonů pro svobodu, vymezení svobody jako pocitu bezpečí. Teorie trestních zákonů, mírnost trestů, odmítnutí útrpného práva, poměr mezi trestem a spáchaným přečinem.
- Montesquieu jako myslitel modernity, zrod moderního obchodování (obchodování založené na šetrnosti, vynález směnky), nahrazení republikánské ctnosti osvíceným zájmem (P. Manent).
- Zákony v dějinné perspektivě, příklad Montesquieuovy metody v knize o římských zákonech o nástupnictví (kniha XXVII) a při analýze rytířských soubojů u Germánů (kniha XXVIII).
- Analýza náboženství, sociologický pohled na roli náboženství v jednotlivých zřízeních, Montesquieuův boj s cenzurou.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Podrobná bibliografie viz Montesquieu, *O duchu zákonů II*, Seznam literatury, str. 555-564.
2. Montesquieu, *O duchu zákonů I*, přeložila a poznámkami opatřila H. Fořtová, Praha 2010.
3. Montesquieu, *O duchu zákonů II*, přeložila a poznámkami opatřila H. Fořtová, Praha 2015.
4. T. Hobbes, *Leviathan*, přeložil K. Berka, Praha 2015.
5. J. Locke, Druhé pojednání o vládě, přeložil J. Král, Praha 1992.

Ostatní literatura:

Dále budeme používat tyto Montesquieuovy spisy a vydání *Ducha zákonů* (pro zájemce):

1. Montesquieu, *De l'Esprit des lois*, I–II, 2 svazky, vyd. R. Derathé, Paris 1973 (1990).
2. Montesquieu, *De l'Esprit des lois*, *anthologie*, vyd. D. de Casabianca, Paris 2014.
3. Montesquieu, *Œuvres complètes*, 7, *Défense de l'Esprit des lois*, vyd. C. P. Courtney, L. Macé, C. Maire, R. Mankin, P. Rétat, C. Volpilhac-Auger, Lyon – Paris 2010.
4. Montesquieu, *Considérations sur les causes de la grandeur des Romains et de leur décadence*, vyd. C. Volpilhac-Auger, Genève – Paris 1996.

5. Montesquieu, *Pensées*. *Le Spicilège*, vyd. L. Degraves, Paris 1991.
6. Montesquieu, *Sláva a úpadek říše římské*, přel. D. Melanová, Praha 2010.

Zahraniční sekundární literatura (pro zájemce):

7. Aron, R., *Montesquieu*, in: *Les étapes de la pensée sociologique*, Paris 1976, str. 27–76.
8. Binoche, B., *Introduction à* De l'esprit des lois *de Montesquieu*, Paris 2015[2].
9. Casabianca, D. de, *L'Esprit des lois*. *Montesquieu*, Paris 2003.
10. Cassirer, E., *Die Philosophie der Aufklärung*, Tübingen 1932.
11. Larrère, C., *Actualité de Montesquieu*, Paris 1999.
12. Manent, P., *Histoire intelectuelle du libéralisme*, Paris 1987, kap. 5.
13. Pangle, T., *Montesquieu's Philosophy of Liberalism*, Chicago – London 1973.
14. Shackleton, R., *Montesquieu. Critical Biography*, Oxford 1961.
15. Shklar, J., *Montesquieu*, Oxford 1987.
16. Spector, C., *Le vocabulaire de Montesquieu*, Paris 2001.
17. Waddicor, M., *Montesquieu and the Philosophy of Natural Law*, The Hague 1970.

Sekundární literatura v češtině, příp. slovenštině:

18. Dohnálková, H., *Montesquieu a nejkrásnější monarchie*, Praha 2006.
19. Manent, P., *Lidská obec*, Brno 2013, kap. 1–2.
20. Vantuch, A., *Ch.-L. Montesquieu, zápas o dielo*, Bratislava 1977.

Internetové stránky vztahující se k Montesquieuovi:

21. *Dictionnaire Montesquieu*: http://dictionnaire-montesquieu.ens-lyon.fr/fr/accueil/ (hesla jsou ve francouzštině a v angličtině)
22. *Lire Montesquieu*: http://lire-montesquieu.ens-lyon.fr/html/montesquieu/accueil.html
23. *Société Montesquieu*: http://www.societe-montesquieu.org/
24. *Montedite* (elektronické vydání Montesquieuových *Pensées*): https://www.unicaen.fr/services/puc/sources/Montesquieu/

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je písemná. Předpokladem připuštění ke zkoušce je aktivní účast na seminářích.
4. Zkouška spočívá ve vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi dvěma kapitolami z Ducha zákonů).
5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Čtení klasiků politického myšlení: B. Constant, A. de Tocqueville (HOPV0137)

Anotace

Náplní obecného povinně volitelného předmětu Čtení klasiků politického myšlení: B. Constant, A. de Tocqueville je četba textů Benjamina Constanta, (*O antické svobodě ve srovnání se svobodou moderní, Principy politiky*) a Alexise de Tocqueville (*Demokracie v Americe, I, II*). Soustředit se budeme především na pojetí svobody u obou autorů.

Zájem o politické dílo B. Constanta (1767-1830) vzrostl v posledních desetiletích a dnes je Constant nahlížen jako jeden z předních myslitelů liberalismu. Jeho myšlenky se staly do velké míry součástí liberálního kréda, a tedy nezpochybnitelným základem, na němž spočívá moderní demokratický liberální stát. Constant byl jedním z nejradikálnějších liberálních myslitelů požadující naprostou svobodu, jak v ekonomice tak např. v náboženství, jeho liberalismus je přitom zároveň propojen s myšlenkou morálního zdokonalování člověka skrze svobodu. Číst budeme jednak slavnou přednášku o rozdílu mezi antickým a moderním pojetím svobody, jednak vybrané pasáže z Constantova hlavního díla, *Principy politiky*.

A. de Tocqueville (1805-1859) je dnes považován za největšího teoretika demokracie a zároveň za předního myslitele liberalismu 19. století. Tocqueville chápe demokratickou rovnost podmínek jako nezvratitelný jev moderní doby. V *Demokracii v Americe* rozebírá rozdíl mezi aristokratickou a demokratickou společností, ukazuje na nebezpečí demokracie vzhledem k individuální svobodě, analyzuje úlohu veřejného mínění a občanské angažovanosti. Stranou neponechává ani sociální otázku a hrozbu zbídačování širokých vrstev obyvatelstva v moderní době. Číst budeme vybrané kapitoly z knihy *Demokracie v Americe, I, II.*

Struktura semináře: četba primárních textů. Na začátku každého semináře proběhne shrnutí předchozí hodiny formou protokolu (vždy jeden student). Kredity budou uděleny za aktivní účast na semináři a za vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraných autorů (na výběr bude mezi úryvkem z Constantových *Principů politiky* a z jedné kapitoly z Tocquevilleovy *Demokracie v Americe*). Podmínkou účasti na semináři je pasivní znalost angličtiny.

Studentky a studenti po absolvování předmětu budou nejenom znát základní faktografické údaje týkající se rozebíraných autorů, ale budou s to autory a jejich díla vhodně kontextualizovat, a to dobově i s ohledem na jejich vliv na současné politické myšlení.

K detailnějšímu vymezení vztahu obsahu předmětu k právu a politologii vizte Sylabus.

Vyučující předmětu je PhDr. Hana Fořtová, Ph.D.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V semináři se zaměříme na následující okruhy témat:

B. Constant

- Myšlenka omezené suverenity, kritika Rousseaua a jeho pojetí obecné vůle, kritika Hobbese a jeho pojetí suveréna
- Poslušnost zákonu, otázka legitimní autority
- Moderní pojetí svobody, odlišení antického a moderního pojetí svobody, role obchodování v moderním světě
- Svoboda projevu a tisku, svoboda náboženství
- Otázka vlastnictví, jeho vzniku a ochrany ze strany státu
- Požadavek naprosté svobody v ekonomice, sociální otázka
- Otázka obecného zájmu

A. de Tocqueville

- Demokratická rovnost podmínek jako jev prozřetelnosti, definice demokracie
- Proměna vztahu pána a služebníka
- Demokratická a aristokratická společnost
- Hrozba tyranie většiny
- Veřejné mínění, mravy, svoboda tisku
- Sociální otázka, vznik nové aristokracie

Literatura (studijní opory)

<u>Základní literatura:</u>

B. Constant

1. Podrobná bibliografie viz B. Constant, *Principy politiky*, Seznam literatury, str. 421-433.
2. B. Constant, O antické svobodě ve srovnání se svobodou moderní, in: Reflexe, 30 (2006), str. 77–97.
3. B. Constant, Principy politiky, přeložila a poznámkami opatřila H. Fořtová, Praha 2018.

A. de Tocqueville

4. A. de Tocqueville, Demokracie v Americe, I, II, Praha 1992, přeložil V. Jochmann (existují novější vydání téhož překladu, naposledy jednosvazkové vydání v nakladatelství Leda, 2018).

<u>Ostatní literatura:</u>

B. Constant

1. B. Constant, Commentaire sur l'ouvrage de Filangieri, Paris 2004.

2. B. Constant, De la religion, Arles 1999.
3. B. Constant, Les principes de politiques applicables à tous les gouvernements, vyd. E. Hofmann, Genève 1980.
4. B. Constant, O dobyvačnosti a uzurpaci a jejích vztazích s evropskou civilizací, Brno 2012, přeložila. R. Ostrá.

Zahraniční sekundární literatura:

5. S. Holmes, Benjamin Constant and the making of modern liberalism, New Haven 1984.
6. L. Jaume , L'individu effacé, Paris 1997.
7. P. Manent, Histoire intelectuelle du libéralisme, Paris 1987.

A. de Tocqueville

8. A. de Tocqueville, De la démocratie en Amérique, Oeuvres complètes I, vyd. J.-P. Mayer et H. Laski, Paris 1992.
9. A. de Tocqueville, L'Ancien Régime et la Révolution, Oeuvres complètes II, vyd. J.-P. Mayer, Paris 1981.
10. A. de Tocqueville, L'Ancien Régime et la Révolution, vyd. F. Mélonio, Paris 1988.
11. A. de Tocqueville, Starý režim a Revoluce, Praha 2003, přeložila A. Borovičková a V. Jochmann.

Zahraniční sekundární literatura:

12. Aron, R., Les étapes de la pensée sociologique, Paris 1976.
13. A. Jardin, Alexis de Tocqueville, Paris 1984.
14. L. Jaume, Tocqueville, les sources aristocratiques de la liberté, Paris, 2008.
15. E. Keslassy, Le libéralisme de Tocqueville à l'épreuve du paupérisme, Paris 2000.
16. J.-C. Lamberti, Tocqueville et les deux démocraties, Paris 1983.
17. P. Manent, Tocqueville et la nature de la démocratie, Paris, 1982.

Sekundární literatura v češtině:

18. H. Brogan, *Alexis de* Tocqueville *: prorok demokracie ve věku revoluce*, Brno 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je písemná. Předpokladem připuštění ke zkoušce je aktivní účast na seminářích.
4. Zkouška spočívá ve vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraných autorů (na výběr bude mezi úryvkem z Constantových Principů politiky a z jedné kapitoly z Tocquevilleovy Demokracie v Americe.
5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, PhD., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Právo a umění (HOPV0138)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět "Právo a umění" má umožnit studentům hlouběji proniknout do filosofických, etických, sociálních a politických problémů, které jsou s fungováním práva ve společnosti nutně spojeny. Cílem předmětu je seznámení se s tématy, které jsou s právem a jeho působením spojovány (spravedlnost, morálka, atd.) stejně jako kulturně historické dědictví společnosti, ve které právo působí a které zpětně promítají do systému právních norem orientační body při jeho tvorbě, výkladu a aplikaci přináší studentům možnost dokonalejší orientace v systému psaného práva a hlubší pochopení jednotlivých právních disciplín. Předmět Právo a umění doplňuje reflexi práva estetikou práva, symbolikou spravedlnosti, architekturou soudních budov a kulturním dědictvím práva.

V rámci předmětu studenti:

- pochopí, jak na sebe právo, společnost a umění na sebe vzájemně působí;
- porozumí základním způsobům uchopování práva (či právní vědy) uměním;
- vysvětlit způsoby pohledu na právo a kritické analýzy právního textu a právní praxe;
- interpretovat některé soudobé směry právní teorie a filosofie;
- použít informace o právu pramenící nejen z právních dokumentů; předkládat odůvodněná rozhodnutí o pozici práva ve společnosti.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a umění zahrnuje tato témata:

- Vztah kultury a práva (Estetika práva)
- Autorství (autorské právo osobnostní, autorské právo zhodnocovací)
- Právo autora na svobodu vyjadřování
- Text vs. obraz
- Musea, galerie and veřejná místa (Umění ve veřejném prostoru, kolize s vlastnickým právem, související otázky správního práva, přestupkového práva, trestního práva)

- Duševní vlastnictví: autorská práva, vlastnictví, copyright (hranice autorských práv - citace, rozmnožování, tzv. svoboda panoramatu, atd.)
- Ochrana kulturních statků, účel a systém ochrany památek; ochrana nehmotných kulturních statků (základní problémy)
- Architektura práva, architektura a právo
- Kulturní dědictví práva
- Závěr a vyhodnocení

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. ŠKOP, Martin. *Právo a vášeň: Jazyk, příběh, Interpretace*. Brno: Masarykova univerzita, 2011.
2. Právo v umění a umění v právu: sborník odborných příspěvků z mezinárodní konference Olomoucké debaty mladých právníků 2011. Editor Ondrej HAMUĽÁK. Praha: Leges, 2011, 447 s. Teoretik. ISBN 978-80-87576-14-4.
3. HOLLÄNDER, Pavel. Filosofie práva. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 303 s. ISBN 8086898962.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, skládá se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve zpracování tematické eseje.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
5. Ústní část zkoušky spočívá v obhajobě eseje s diskusi s vyučujícím a studenty.
6. Pro úspěšné absolvování předmětu je dále nutné:
    - pravidelně chodit na semináře (povolena jedna absence),
    - vstupovat do seminárních diskuzí, a to samostatně, nebo alespoň na vyzvání.
7. U ústní části zkoušky není možné používat veškeré právní předpisy ani jiné materiály.
8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Theory and practice of the European convention on human rights (HOPV0140)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Theory and practice of the European convention on human rights je věnován tématu lidských práv z multidisciplinárního pohledu (zejména filozofie, sociologie a práva). Hlavním cílem předmětu je seznámit studenty s různými (soupeřícími) interpretacemi toho, co jsou lidská práva, jaký je jejich ideový základ a podoba jejich praxe. A právě na základě rozličných disciplinárních přístupů jsou pojímány základní otázky lidských práv, jakými jsou univerzálnost, právo na život, svoboda projevu a globalizace.

Předmět je koncipován tak, aby poskytl studentům široký úvod do koncepčních a právních problémů způsobených vývojem globálního režimu lidských práv, a tak jim pomohl orientovat se a promýšlet některé z komplexních otázek lidských práv v Evropě. Předmět studentům prostřednictvím pohledu na různé generace práv, jejich obsah a vzájemné vztahy a analýzu různých „funkcí" lidských práv (ochrana, sdílení, distribuce, inkluze) poskytne elementární analýzu činnosti Evropského soudu pro lidská práva a podstatu lidských práv v Evropě.

Po absolvování předmětu budou studenti schopni:

- identifikovat různá řešení příslušných právních problémů, a kromě toho uplatňovat příslušné mezinárodní právo kvalifikovaným způsobem
- číst a rozumět mezinárodní judikatuře a identifikovat relevantní problémy v konkrétním případě
- analyzovat normy lidských práv v kontextu, tj. uplatnit ideologickou perspektivu.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Theory and practice of the European convention on human rights zahrnuje tato témata:

- Co jsou „mezinárodní lidská práva" a koho zajímají? (Filozofie, politika a kritika lidských práv, dějiny mezinárodních lidských práv)
- Substantivní dimenze (zdroje práva v oblasti lidských práv: druhy, generace a hierarchie práv. Lidská práva: Mezi univerzalismem a relativismem. Interpretace smluv o lidských právech. Omezení, výjimky, odchylky.)
- Budoucnost štrasburského soudu a prosazování standardů EÚLP: úvahy o Interlaken process. Demokracie jako nástroj spravedlnosti (Vývoj právní teorie o demokracii a spravedlnosti. Vývoj rozsahu lidských práv. Mohou být lidská práva kulturní, sociální, ekonomická, individuální nebo kolektivní?)

- Hmotná práva: Nezrušitelná práva (článek 2: Právo na život, článek 3: Zákaz mučení)
- Hmotná práva: Ostatní práva (článek 5: Právo na svobodu a osobní bezpečnost, článek 6: Spravedlivý proces, právo na spravedlivý proces, občanská práva a povinnosti, článek 8 – 11: Obecný úvod)
- Hmotná práva: Ostatní práva (článek: 8 Ochrana soukromí, rodina, domov a korespondence, článek 9: Svoboda myšlení, svědomí a náboženství, článek 10: Svoboda projevu, článek 11 Svoboda shromažďování a sdružování).
- Obecná ustanovení ovlivňující práva Úmluvy (článek 13: Právo na účinnou právní ochranu před vnitrostátním orgánem, článek 14: Zákaz diskriminace, sankce a dohled nad rozsudky soudů)
- Úmluva a EU (Vztahy mezi právními systémy: mezinárodní právo, právo Společenství a národní právo, role mezinárodního práva)
- Hmotné právo a společný trh (kolizní smlouvy v mezinárodním právu, smlouvy Společenství a lidská práva)
- Závěrečný seminář

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Petr Agha, Human Rights between Law and Politics, Hart / Oxford 2016
2. Steven Greer, The European Convention on Human Rights: Achievements, Problems and Prospects, Cambridge University Press, 2006.
3. George Letsas, A Theory of Interpretation of the European Convention on Human Rights, Oxford University Press 2009.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Předmět je možno ukončit dvěma způsoby, výběr způsobu ukončení závisí na volbě studenta.
4. Prvním způsobem zakončení je vypracování eseje o délce cca 8 stran na vybrané téma týkající se probírané látky.
5. Druhým způsobem zakončení je účast na skupinové diskusi, během které student přednese příspěvek tematicky se týkající předmětu kurzu a obhájí jej v diskusi s vyučujícím a ostatními studenty.
6. Kolokvium má 2 opravné termíny.

Mgr. Petr Agha, LLM, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Sociologie a aktuální problémy práva a politologie (HOPV0142)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Sociologie a aktuální problémy práva a politologie je vytvořit prostor pro otevřenou a kritickou diskuzi právně sociologických témat mezi učiteli a studenty právnické fakulty. Diskuzi, která nám pomůže lépe rozumět společnosti, ve které žijeme, i právnímu řádu, který z ní vyrůstá a který ji tvaruje. Jelikož právo úzce souvisí se společností, ve které vzniká, společenské změny se nutně odrážejí i v právu.

Právě vzájemná interakce práva a společnosti bude v centru našeho zájmu. V předmětu budeme pojmenovávat a analyzovat aktuální společenské změny a sledovat, jak ovlivňují právo – v navrhovaných regulacích, soudních rozhodnutích i úvahách právních akademiků. Metodicky se bude seminář sestávat jak ze setkání, na kterých budou vyučující vykládat a nabízet k diskuzi vybraná témata, tak ze společného kritického čtení sociologických, politologických či právně sociologických textů i ze seminářů věnovaných prezentacím připravených studenty. Oproti ostatním sociologickým předmětům by předmět tento měl být otevřen pro menší počet zájemců, a být tudíž komornější a svým charakterem více připomínat vědecký seminář.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Vzhledem k povaze předmětu Sociologie a aktuální problémy práva a politologie konečný sylabus předmětu vznikne až v závislosti na konkrétním personálním složení semináře a aktuálních společenských, politologických a právních událostech. Počítáme nicméně s přednáškami vyučujících věnovaným metodologii právně sociologického výzkumu, právní socializaci a disciplinaci společnosti pomocí právních předpisů. Tematicky se budeme věnovat také různým normativním systémům a jejich významu pro lidské jednání, deviaci, anomii či fakticitě a normativitě v právu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bauman: Modernita a holocaust
2. Přibáň: Sociologie práva
3. Bourdieu: Teorie jednání. Praha: Karolinum
4. Foucault: Je třeba bránit společnost

5. Habermas: Strukturální přeměna veřejnosti: Zkoumání jedné kategorie občanské společnosti
6. Bell: Kulturní rozpory kapitalismu

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, sestává z ústní a písemné části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve vypracování eseje týkající se vybraného tématu.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Ústní část zkoušky spočívá v přednesení a obhajobě hlavních tezí eseje ve skupinové diskusi.
7. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Sociologie a interpretace velké transformace (HOPV0143)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Sociologie a interpretace velké transformace je systematický rozbor klasiků sociologie a klasických sociologických interpretací společnosti. Studující budou vybízeni ke kritické analýze přečtených materiálů, ke komentování výkladu a k diskuzi.

V předmětu se vychází z originálního přístupu vyučujícího předmětu, prof. Václava Bělohradského.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Sociologie a interpretace velké transformace bude věnován především následujícím tématům.

1. **Demokracie v antropocénu: proliferace hyperobjektů**

   Věk antropocénu vyznačuje proliferace „hyperobjektů“ (tak je nazval britský filosof Timothy Morton); jsou nekonečně rozpínavé, nemají časoprostorovou specifičnost – například globální oteplování, radioaktivní odpad, plasty, automobilový průmysl – a ruší tak rozdíl mezi internalitami a externalitami; v liberálně demokratické společnosti externality (dopad nějakého jednání na subjekty, které se na něm nepodílejí) jsou považovány za jev okrajový, základ je v internalitách – v dobrovolné dohodě mezi svrchovanými vlastníky o náhradách škod, které si navzájem způsobují užíváním svých vlastnických práv; důsledky proliferace hyperobjektů nelze řešit vyjednáváním mezi soukromými vlastníky o škodách a náhradách – tedy internalizací externalit: ve své neomezitelné rozpínavosti vyvolávají konflikty, které radikálně přesahují liberálně demokratický legální rámec (druhá modernost U. Becka)

2. **Komplexní, globální fragmentární: formy chaosu v postmoderní společnosti – superlegalita, hyperlegalita, antipolitika, populismus**

   Legalita jako typ legitimnosti u Maxe Webera a důsledky formule „legitimní je, co je legální“ (Carl Schmitt); preventivní poslušnost vůči legalitě a lhostejnost k otázce legitimnosti; Hermann Broch, Hannah Arendt a současné formy „banálního zla“; legalita jako antipolitika v komplexní společnosti (příklad akce Čisté ruce v Itálii); hypertrofie práva a krize důvěry v liberálně-demokratické vládnutí; populismus: definice a formy

3. **Hegemonie a moc: od oligarchií k elitám, od demos k mase**

   Italská realistická škola politické sociologie (Mosca, Pareto, Michels, Guglielmo Ferrero, Gramsci, Sartori); úvod do teorie masové společnosti – Le Bon, Ortega y Gasset, W. Kornhauser; moc bez hegemonie, hegemonie bez moci; Posthegemonický věk internetu a sociálních sítí (Network society Manuela Castellse)

4. **Post-katechistické většiny v (des)informační společnosti**

   Katechistické většiny byly historické názorové bloky, legitimizované kulturně-politickými katechismy – kanonizovanými diskurzivními formacemi pod „corporate governance" kulturně-politických manažerů: měly své struktury – noviny, časopisy, nakladatelství, univerzitní sympatizanty, systémy formální i neformální reprezentace, autorizované interprety svých cílů a také okruh „známých nepřátel"; postkatechistické většiny se formují po konci věku katechismů v zasíťovaných společnostech komunikační hojnosti, jsou nesrozumitelné a tekuté

5. **Globalizace a imperialismus: identitární panika, re-nacionalizace politi, re-imperializace mezinárodních vztahů**

   Definuji globalizaci jako „extrémní vývoj" jevů, pojmenovaných slovy jako například externalita, kontingence lidské volby, globalizace trhu, transakční náklady, ekologická rizika, sociální náklady, privatizace veřejných statků; krize, kterou tento vývoj vyvolává, nejsou řešitelné uvnitř liberálně-demokratických modelů racionality

6. **Racionální názorotvorba ve věku antropocénu a globalizace**

   Produktivita v pozdně průmyslových společnostech závisí na diferenciaci do specializovaných sektorů, jejich stabilita ale závisí na schopnosti všech sektorů společnosti řídit se ve svém rozhodování nějakým rozumným názorem na celek společnosti; v pozdně-průmyslových společnostech jsou občané motivováni k tomu, aby investovali do tvorby specializovaného vědění, ne do tvorby rozumných názorů - rostoucí deficit rozumných názorů destabilizuje demokratické politické systémy; jak přetvořit absolutistickou knowledge-based society v demokratickou opinion-based society, ve společnost rozumných názorů?

7. **Bezmoc politické moci a vznik neliberálních demokracií**

   Informační technologie ustavily prostor radikální nedůvěry k institucím, který nazývám globální vesnice uniklých sdělení o všem a o všech, takový toxický příval uniklých sdělení neudržitelně delegitimizuje demokratickou moc, voliči chrání autoritu svých zvolených antisystémových politiků preventivním nepřátelstvím k médiím; postkatechitistické většiny volí outsidery politického systému, kteří slibují radikální změnu, ti jsou ale v liberálních demokraciích odsouzeni k bezmoci systémem brzd a protivah; rostoucí preference pro neliberální demokracii je reakcí na skandál bezmoci zvolené moci.

8. **Rozpory multikulturalismu: kultura není tradice**

   V multirasové společnosti je cestou k emancipaci asimilace – přijetí většinového kulturního modelu; v multikulturní společnosti se menšiny neasimilují, ale usilují o uznání své kulturní odlišnosti; multikulturalismus je rozporný: pluralita kultur je legitimizovatelná jen ve společnostech komunikační hojnosti, v níž se nevyhnutelně relativizuje identitární diskurz;

evropská osvícenská kultura chce překonat závislost lidí na lokálních a historických instancích, multikulturalismus naopak chce z respektu k lokálním a historickým instancím udělat univerzální etickou normu; povedou rozpory multikulturalismu nevyhnutelně k jeho soumraku?

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Weber M.: Metodologie, sociologie a politika
2. McLuhan, H., M.: Člověk, média a elektronická kultura
3. Ortega, J.: Vzpoura davů
4. Bell, D.: Kulturní rozpory kapitalismu

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je kombinovaná, tj. sestává se z písemné a ústní části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve vypracování eseje týkající se probíraných témat.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Ústní část zkoušky spočívá ve společné diskusi v semináři nad zpracovanou esejí.
7. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy.
8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Právo v kontextu (HOPV0144)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právo v kontextu zkoumá právo v kontextu globalizovaného světa, nástroje právní analýzy doplní ekonomické a politologické teorie. Klade si za cíl zkoumat a rozšiřovat hranice práva a právních studií. Tento předmět má tři základní, vzájemně integrované, cíle:

a) Přemýšlet o právu v širším kontextu sociálního, politického, ekonomického prostředí, ve kterém se normotvorba bezpochyby nachází a zkoumat způsob, jakým právo z těchto oblastí čerpá a zároveň se z nich vyděluje;

b) Zdokonalovat a rozvíjet schopnosti kritického myšlení studentů, poskytnout jim nástroje a schopnost kriticky a analyticky pracovat s komplexními myšlenkami. Toho bude dosahováno prostřednictvím četby různých textů a jejich následné interpretace;

c) Působit jako most mezi právní vědou a dalšími společensko – vědními disciplínami, poskytnout základní teoretické pozadí a kontext pro práci s právními normami, seznámit studenty se širokou škálou témat, která budou moci v průběhu dalšího studia dále rozvíjet.

V rámci předmětu studenti:

- pochopí, jak na sebe právo a společnost vzájemně působí;
- porozumí základním způsobům uchopování práva (či právní vědy) jinými společensko-vědními disciplínami;
- vysvětlit způsoby pohledu na právo a kritické analýzy právního textu a právní praxe;
- interpretovat některé soudobé směry právní teorie a filosofie;
- použít informace o právu pramenící nejen z právních dokumentů; předkládat odůvodněná rozhodnutí o pozici práva ve společnosti.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právo v kontextu budou probírána tato témata:

- Představení kurzu.
- Státy, trhy, společnost a právo.

- Ekonomická analýza práva (a politiky).
- Konstitucionalismus, ekonomie a teorie společenské volby.
- Ideologie, ekonomie a právo.
- Politická ekonomie.
- Globální právo?
- Moderní technologie a právo.
- Horizonty 21. století (diskuze).
- Závěr a vyhodnocení.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bělohradský, V., Společnost nevolnosti.
2. Hayek, F.A., Právo, zákonodárství a svoboda.
3. Keynes, J. M., Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz.
4. Lyotard, J.F., Postmoderní situace.
5. Malthus, T. R., Esej o principu populace.
6. Ricardo, D., Zásady politické ekonomie a zdanění.
7. Marx, K., Kapitál.
8. Smith, A., Bohatství národů.
9. Weber, M., Ekonomika a společnost.
10. Žižek, S., Nepolapitelný subjekt. Chybějící střed politické ontologie.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je kombinovaná, sestává z ústní a písemné části.
4. Písemná část zkoušky spočívá ve zpracování eseje tematicky se týkajícího probírané látky.
5. U písemné části zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.
6. Ústní část zkoušky spočívá v obhajobě tezí eseje ve skupinové diskusi před vyučujícím a ostatními účastníky semináře.
7. U ústní části zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
8. Ústní část zkoušky má 2 opravné termíny.

Mgr. Petr Agha, LL.M., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Empirical Legal Studies (HOPV0145)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Empirical Legal Studies vyučovaný v angličtině rozvíjí základní dovednosti a znalosti nezbytné pro provádění a také pochopení empirického výzkumu v oblasti práva.

Předmět se zaměřuje na nástroje pro studium kauzálních otázek, na rozdíl od popisu dat nebo formální statistické teorie. Výchozím bodem pro zkoumání kauzálních otázek je kontrolovaný experiment, která představuje zlatý standard v empirické práci. V sociálních vědách má experiment typicky formu terénního experimentu (randomized control trial). Poté se předmět zaměřuje na identifikační techniky v prostředí mimo kontrolované experimenty.

Absolventi předmětu získají tyto dovednosti:

- provádět empirický výzkum v oblasti práva s využitím několika nejběžnějších empirických metod,
- analyzovat společenskovědní data (se zvláštním zaměřením na data z právní sféry)
- kriticky číst a zhodnotit odbornou literaturu v oblasti empirického právního výzkumu.

Předmět vyžaduje předchozí seznámení se základními statistikami a/nebo ekonometrií. Před zápisem do předmětu musí studenti absolvovat úvodní kurz statistiky (nebo jeho ekvivalent). Předchozí zkušenost s výzkumem nebo absolvování kurzu výzkumných metod je výhodou.

Pro zapsání předmětu Empirical Legal Studies je vhodné, aby student měl absolvovány předměty Statistika pro právníky a Úvod do metodiky společenských věd pro právníky, nebo obdobné předměty.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Syllabus

Předmět Empirical Legal Studies zahrnuje tato témata:

- Kauzální otázky otázky v empirickém výzkumu práva
- Terénní experimenty (randomized control trials)
- Použití statistického softwaru
- Analýza experimentálních dat – základní statistiky, grafy a testy.
- Úvod do přirozených experimentů
- Regrese
- Metoda rozdílů v rozdílech (difference-in-differences)

- Instrumental variables
- Regresní diskontinuita
- Panelová data a fixními efekty

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Epstein, L., & Martin, A. D. (2014). An introduction to empirical legal research. Oxford University Press. .
2. Angrist Joshua D., and Jorn-Steffen Pischke. 2014. Mastering Metrics: The Path from Cause to Effect. Princeton NJ: Princeton University Press.

Ostatní literatura:

1. Angrist, Joshua D., and Alan B. Krueger. 1999. Empirical Strategies in Labor Economics. In Handbook of Labor Economics, Volume 3, ed. Orley Asenfelter and David Card. Amsterdam: Elsevier, 1277-1366. Available online at https://www.uh.edu/~adkugler/Angrist&Krueger_HLE.pdf.
2. Engel, Christoph. 2016. Experimental Criminal Law. A Survey of Contributions from Law, Economics and Criminology. In Empirical Legal Research in Action: Reflections on Methods and their Applications, ed. Willem H. van Boom, Pieter Desmet, and Peter Mascini. Chettleham, UK: Edward Elgar. 57-108. Available online at www.ssrn.com/abstract=2769771.
3. Engel, Christoph. 2018. Empirical Methods for the Law. 174: 5--23. Available online at www.ssrn.com/abstract=2966095.
4. Lawless, R. M., Robbennolt, J. K., & Ulen, T. (2010). *Empirical methods in law* (p. 172). New York: Aspen Publishers. .
5. Murray, Michael P. 1994. A drunk and her dog: an illustration of cointegration and error correction. 48: 37-39.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Empirical legal Studies je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Předpokladem pro absolvování předmětu:
   - zpracování 3 úkolů; účelem je získat praktické dovednosti při analýze dat,
   - aktivní účast na seminářích a
   - písemný závěrečný test.
4. Vzhledem k povaze předmětu není možné u písemného závěrečného testu používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Libor Dušek, Ph.D.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Právo a ekonomie v legislativní a soudní praxi (HOPV0146)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Právo a ekonomie v legislativní a soudní praxi má tyto cíle: a) Na teoretické rovině poskytnout studentům hlubší porozumění ekonomickým aspektům a důsledkům právních norem a rozšířit jejich znalosti v oboru ekonomické analýzy práva. b) Na praktické rovině rozvinout dovednost aplikovat koncepty a argumentační nástroje ekonomické analýzy práva na konkrétní právní problémy.

Předmět je založen na kombinaci přednášeného materiálu a aktivní účasti studentů. Dvojice hodin (přednáška + seminář) je orientována na konkrétní aktuální otázku v oblasti legislativní tvorby, soudního rozhodování či jurisprudence. Na přednášce vyučující postuluje otázku a prezentuje analytický aparát, který je užitečný k jejímu zodpovězení (relevantní teoretický model, přehled dosavadního empirického výzkumu k otázce). Na semináři vybraní studenti prezentují vlastní práci na postulované otázce. V závislosti na otázce bude vlastní práce studentů spočívat ve vypracování strukturovaného přehledu literatury, kritické analýze soudních rozhodnutí, analýze sebraných dat na „živé právo“ (law in action) nebo analýze dopadů legislativního návrhu (RIA).

Pro zapsání předmětu Právo a ekonomie v legislativní a soudní praxi je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie II nebo obdobné předměty (základy mikroekonomie, ekonomie veřejného sektoru).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a ekonomie v legislativní a soudní praxi zahrnuje tato témata:

- Mají dlužníci motivaci vstoupit do oddlužení?
- Jaká je adekvátní náhrada nemajetkové újmy dle nového občanského zákoníku?
- Zákaz kouření v restauracích: jak je vynucován a jaké má dopady?
- Návrh na zavedení hromadných žalob: analýza očekávaných dopadů

Seznam otázek bude každoročně obměňován v závislosti na aktuálních tématech.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Polinsky, M.A. and Shavell, S.: Handbook of Law and Economics Volume 1-2, North-Holland 2007.

2. Odborné články nebo kapitoly předepsané k jednotlivým otázkám (každoročně obměňováno)

Ostatní literatura:

1. Levitt, S. and Dubner, S: Freakonomics: A Rogue Economist Explains the Hidden Side of Everything, William Morrow 2005.
2. Renda, A. et al: Assessing the costs and benefits of regulation. Study for the European Commission, CEPS 2013.
3. Green, D.P. and Thorley, D.R.: Field experimentation and the study of law and policy. Annual Review of Law and Social Science, Vol. 10 (2014), pp. 53-72.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo a ekonomie v legislativní a soudní praxi je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška se skládá ze dvou částí:

   A. Prezentace k jednomu z témat ve skupině (30 procent).

   B. Seminární práce (70 procent). Seminární práce může být zaměřena na hodnocení očekávaných dopadů navrhované či existující legislativy (RIA), kritické zhodnocení judikatury či právní úpravy prizmatem ekonomické analýzy, kritické shrnutí literatury k určitému tématu, či vlastní výzkumný projekt. Téma a zaměření práce je třeba předem konzultovat s vyučujícím. Práce zaměřené na empirické zkoumání práva jsou bonifikovány. Předpokládaný rozsah je 10-12 stran.

5. Nadto se od studentů vyžaduje aktivní účast na seminářích a prezentace vlastní práce na semináři.
6. U zkoušky je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Law and Economics: Legislative and Judical Applications (HOPV0147)

Anotace

Obecný povinně volitelný předmět Law and Economics: Legislative and Judical Applications vyučovaný v angličtině má tyto cíle:

a) Na teoretické rovině poskytnout studentům hlubší porozumění ekonomickým aspektům a důsledkům právních norem, and rozšířit jejich znalosti v oboru ekonomické analýzy práva. b) Na praktické rovině rozvinout dovednost aplikovat koncepty a argumentační nástroje ekonomické analýzy práva na konkrétní právní problémy.

Předmět je založen na kombinaci přednášeného materiálu a aktivní účasti studentů. Dvojice hodin (přednáška + seminář) je orientována na konkrétní aktuální otázku v oblasti legislativní tvorby, soudního rozhodování či jurisprudence. Na přednášce vyučující postuluje otázku a prezentuje analytický aparát, který je užitečný k jejímu zodpovězení (relevantní teoretický model z ekonomické analýzy práva, přehled dosavadního empirického výzkumu k této otázce). Na semináři vybraní studenti prezentují vlastní práci na postulované otázce. V závislosti na otázce bude vlastní práce studentů spočívat ve vypracování strukturovaného přehledu literatury, kritické analýze soudních rozhodnutí, analýze sebraných dat na „živé právo“ (law in action) nebo analýze dopadů legislativního návrhu (RIA).

Pro zapsání předmětu Law and Economics: Legislative and Judical Applications je vhodné, aby student měl absolvovány předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Law and Economics: Legislative and Judical Applications zahrnuje tato témata:

- Regulace držení zbraní: měla by být uvolněna nebo zpřísněna?
- Mají dlužníci motivaci vstoupit do oddlužení?
- Jaká je adekvátní náhrada nemajetkové újmy dle nového občanského zákoníku?
- Zákaz kouření v restauracích: jak je vynucován a jaké má dopady?
- Návrh na zavedení hromadných žalob: analýza očekávaných dopadů

Seznam otázek bude každoročně obměňován v závislosti na aktuálních tématech.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Polinsky, M.A. and Shavell, S.: Handbook of Law and Economics Volume 1-2, North-Holland 2007.
2. Odborné články nebo kapitoly předepsané k jednotlivým otázkám (každoročně obměňováno)

Ostatní literatura:

1. Levitt, S. and Dubner, S: Freakonomics: A Rogue Economist Explains the Hidden Side of Everything, William Morrow 2005.
2. Renda, A. et al: Assessing the costs and benefits of regulation. Study for the European Commission, CEPS 2013.
3. Green, D.P. and Thorley, D.R.: Field experimentation and the study of law and policy. Annual Review of Law and Social Science, Vol. 10 (2014), pp. 53-72.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Law and Economics: Legislative and Judical Applications je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška se skládá ze dvou částí:

   A. Prezentace k jednomu z témat ve skupině (30 procent).

   B. Seminární práce (70 procent). Seminární práce může být zaměřena na hodnocení očekávaných dopadů navrhované či existující legislativy (RIA), kritické zhodnocení judikatury či právní úpravy prizmatem ekonomické analýzy, kritické shrnutí literatury k určitému tématu, či vlastní výzkumný projekt. Téma a zaměření práce je třeba předem konzultovat s vyučujícím. Práce zaměřené na empirické zkoumání práva jsou bonifikovány. Předpokládaný rozsah je 10-12 stran.
4. Nadto se od studentů vyžaduje aktivní účast na seminářích a prezentace vlastní práce na semináři.
5. U zkoušky je možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomie moci, bohatství a chudoby (HOPV0148)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ekonomie moci, bohatství a chudoby přináší vysvětlení světové ekonomické nerovnosti, zdrojů bohatství a toho, jak právní a jiné normy ovlivňují svět, ve kterém žijeme. Předmět osvětlí vztah právních a jiných norem na jedné straně a politických a ekonomických institucí na straně druhé a poskytne množství historických a současných příkladů dopadů různých ekonomických a politických institucí na hospodářský rozvoj. Absolvent předmětu bude rozumět konceptu inkluzivních a extraktivních institucí a bude schopen analyzovat aktuální či historické politické konflikty a legislativní změny optikou inkluzivních a extraktivních institucí. Předmět lze chápat jako institucionálně-ekonomickou paralelu a reinterpretaci předmětu Vývoj velkých právních systémů.

Pro zapsání předmětu Ekonomie moci, bohatství a chudoby je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomie moci, bohatství a chudoby zahrnuje tato témata:

- Tak blízko a zároveň tak daleko…
    - Nogales, Arizona vs. Nogales, Mexico; Spolková republika Německo vs. Německá demokratická republika; Jižní Korea vs. KLDR – rozdíly a co je jejich důvodem?; Formy evropské kolonizace v Americe; Instituce – pojem, role, kategorizace
- Teorie, které nefungují
    - Geografická hypotéza, klimatická hypotéza, kulturní hypotéza, hypotéza ignorance (hlouposti), hypotéza vybavenosti přírodními zdroji nebo je to vše jen náhoda?
- Tvorba prosperity a chudoby
    - Extraktivní vs. inkluzivní politické a ekonomické instituce
    - Synergie a vzájemné vztahy
    - Trhy, konkurence, inkluzivnost, vlastnická práva
- Malé rozdíly a dějinné křižovatky
    - Dějinné křižovatky a role náhody

    - Černá smrt 1346-48 a západní vs. východní Evropa, druhé nevolnictví
    - 1688 a průmyslová revoluce
    - Francouzská revoluce a 1848
- Růst při extraktivních institucích
    - Růst v antickém Římě, středověké Evropě a Sovětském Rusku
    - Realokace zdrojů, omezení růstu a technologické zaostávání
- Institucionální drift a bariéry rozvoje
    - Institucionální inovace – Benátky, antický Řím
    - Institucionální reverz
    - Absolutismus a politická centralizace
    - Knihtisk – Evropa vs. Čína
    - Věda – Evropa vs. Turecko
    - Obchod – Evropa vs. Japonsko
- 1688 - Bod zlomu
    - Monarchie vs. poddaní, Magna Charta 1215, Parlament 1265, Rolnická revolta 1381, Stoletá válka, Války růží, Tudorovská centralizace
    - Monopoly, Občanská válka, Restaurace stuartovců, Slavná revoluce 1688
    - Důsledky 1688 – Bill of Rights, zrušení monopolů, profesionální státní správa, průmyslová revoluce
- Rozvojové zvraty
    - Městské státy v jihovýchodní Asii a dopad holandského kolonialismu
    - Obchod s otroky a Afrika
    - Jižní Afrika: Duální ekonomika jako důsledek segregace a apartheidu
    - Čína – uzavření se do sebe po Taipingské rebelii
- Difuze prosperity a její zdroje
    - Británie po Slavné revoluci: konec cenzury, participace na politickém procesu, First Reform Act 1832, Second Reform Act 1867, Third Reform Act 1884, univerzální vzdělávání: Evoluce více než revoluce
    - Austrálie, USA, Francouzská revoluce a Napoleonské války
    - Japonsko a revoluce Meidži 1868
    - USA: demonopolizace, krachy státních podniků, rozvoj korporací, antimonopolní zákony, progresivní éra, Velká Deprese – FDR vs. Nejvyšší soud
- Proč ještě dnes státy selhávají
    - Sierra Leone, Guatemala, Etiopie, Zimbabwe, Kolumbie, Argentina, Uzbekistan, Afganistan, Kambodža

    - Ropa a rozvoj
- Prolomení začarovaného kruhu
    - Botswana
    - Jih USA
    - Čína po roce 1976
- Porozumění moci, prosperitě a chudobě
    - Zdroje nerovnosti ve světě

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Daron Acemoglu, James Robinson: Proč státy selhávají: Kořeny moci, prosperity a chudoby, Argo/Dokořán, 2015
2. Niall Ferguson: Civilizace. Západ a zbytek světa, Argo/Dokořán, 2014

Ostatní literatura:

1. Jared Diamond: Osudy lidských společností: Střelné zbraně, choroboplodné zárodky a ocel v historii, Columbus, 2000
2. Jared Diamond: Kolaps: Proč společnosti zanikají a přežívají, Academia, 2008
3. Mancur Olson: Vzestup a pád národů: ekonomický růst, stagflace a společenská rigidita, Praha: Liberální institut, 2008
4. Mancur Olson: Logic of Collective Action: Public Goods and the Theory pf Groups, Cambridge, MA, Harvard University Press, 1965
5. Niall Ferguson: Britské impérium. Cesta k modernímu světu, Praha, Prostor 2007
6. Jeffrey Sachs: The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time, Penguin Press, 2005
7. Abhijit V. Banerjee, Ester Duflo: A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty, PublicAffairs, 2011.
8. Douglas North, Robert Thomas: The Rise of the Western World: A New Economic History, 1973
9. Ronald Coase, Ning Wang: How China Became Capitalist, New York, Palgrave MacMillan, 2005
10. Voigt, Stefan: Institucionální ekonomie, Praha, Alfa Nakladatelství 2008.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v závěrečném testu.
4. Výsledek závěrečného testu tvoří 100 % z celkového hodnocení předmětu.

5. Závěrečný test je založen na přednáškách a základní literatuře. Je testováno pochopení probíraných konceptů a teorií a schopnost je samostatně aplikovat na konkrétní právně-ekonomické problémy a na vysvětlení konkrétních historických situací.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

Mgr. Ing. Miroslav Zajíček, M.A., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Economics of Power, Wealth and Poverty (H0PV0149)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Economics of Power, Wealth and Poverty vyučovaný v angličtině přináší vysvětlení světové ekonomické nerovnosti, zdrojů bohatství a toho, jak právní a jiné normy ovlivňují svět, ve kterém žijeme. Předmět osvětlí vztah právních a jiných norem na jedné straně a politických a ekonomických institucí na straně druhé a poskytne množství historických a současných příkladů dopadů různých ekonomických a politických institucí na hospodářský rozvoj. Absolvent předmětu bude rozumět konceptu inkluzivních a extraktivních institucí a bude schopen analyzovat aktuální či historické politické konflikty a legislativní změny optikou inkluzivních a extraktivních institucí. Předmět lze chápat jako institucionálně-ekonomickou paralelu a reinterpretaci předmětu Vývoj velkých právních systémů.

Pro zapsání předmětu Economics of Power, Wealth and Poverty je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Economics of Power, Wealth and Poverty zahrnuje tato témata:

- Tak blízko a zároveň tak daleko…
    - Nogales, Arizona vs. Nogales, Mexico; Spolková republika Německo vs. Německá demokratická republika; Jižní Korea vs. KLDR – rozdíly a co je jejich důvodem?; Formy evropské kolonizace v Americe; Instituce – pojem, role, kategorizace
- Teorie, které nefungují
    - Geografická hypotéza, klimatická hypotéza, kulturní hypotéza, hypotéza ignorance (hlouposti), hypotéza vybavenosti přírodními zdroji nebo je to vše jen náhoda?
- Tvorba prosperity a chudoby
    - Extraktivní vs. inkluzivní politické a ekonomické instituce
    - Synergie a vzájemné vztahy
    - Trhy, konkurence, inkluzivnost, vlastnická práva
- Malé rozdíly a dějinné křižovatky
    - Dějinné křižovatky a role náhody

    - Černá smrt 1346-48 a západní vs. východní Evropa, druhé nevolnictví
    - 1688 a průmyslová revoluce
    - Francouzská revoluce a 1848
- Růst při extraktivních institucích
    - Růst v antickém Římě, středověké Evropě a Sovětském Rusku
    - Realokace zdrojů, omezení růstu a technologické zaostávání
- Institucionální drift a bariéry rozvoje
    - Institucionální inovace – Benátky, antický Řím
    - Institucionální reverz
    - Absolutismus a politická centralizace
    - Knihtisk – Evropa vs. Čína
    - Věda – Evropa vs. Turecko
    - Obchod – Evropa vs. Japonsko
- 1688 - Bod zlomu
    - Monarchie vs. poddaní, Magna Charta 1215, Parlament 1265, Rolnická revolta 1381, Stoletá válka, Války růží, Tudorovská centralizace
    - Monopoly, Občanská válka, Restaurace stuartovců, Slavná revoluce 1688
    - Důsledky 1688 – Bill of Rights, zrušení monopolů, profesionální státní správa, průmyslová revoluce
- Rozvojové zvraty
    - Městské státy v jihovýchodní Asii a dopad holandského kolonialismu
    - Obchod s otroky a Afrika
    - Jižní Afrika: Duální ekonomika jako důsledek segregace a apartheidu
    - Čína – uzavření se do sebe po Taipingské rebelii
- Difuze prosperity a její zdroje
    - Británie po Slavné revoluci: konec cenzury, participace na politickém procesu, First Reform Act 1832, Second Reform Act 1867, Third Reform Act 1884, univerzální vzdělávání: Evoluce více než revoluce
    - Austrálie, USA, Francouzská revoluce a Napoleonské války
    - Japonsko a revoluce Meidži 1868
    - USA: demonopolizace, krachy státních podniků, rozvoj korporací, antimonopolní zákony, progresivní éra, Velká Deprese – FDR vs. Nejvyšší soud
- Proč ještě dnes státy selhávají
    - Sierra Leone, Guatemala, Etiopie, Zimbabwe, Kolumbie, Argentina, Uzbekistan, Afganistan, Kambodža

    - Ropa a rozvoj
- Prolomení začarovaného kruhu
    - Botswana
    - Jih USA
    - Čína po roce 1976
- Porozumění moci, prosperitě a chudobě
    - Zdroje nerovnosti ve světě

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Daron Acemoglu, James Robinson: Proč státy selhávají: Kořeny moci, prosperity a chudoby, Argo/Dokořán, 2015
2. Niall Ferguson: Civilizace. Západ a zbytek světa, Argo/Dokořán, 2014

Ostatní literatura:

1. Jared Diamond: Osudy lidských společností: Střelné zbraně, choroboplodné zárodky a ocel v historii, Columbus, 2000
2. Jared Diamond: Kolaps: Proč společnosti zanikají a přežívají, Academia, 2008
3. Mancur Olson: Vzestup a pád národů: ekonomický růst, stagflace a společenská rigidita, Praha: Liberální institut, 2008
4. Mancur Olson: Logic of Collective Action: Public Goods and the Theory pf Groups, Cambridge, MA, Harvard University Press, 1965
5. Niall Ferguson: Britské impérium. Cesta k modernímu světu, Praha, Prostor 2007
6. Jeffrey Sachs: The End of Poverty: Economic Possibilities for Our Time, Penguin Press, 2005
7. Abhijit V. Banerjee, Ester Duflo: A Radical Rethinking of the Way to Fight Global Poverty, PublicAffairs, 2011.
8. Douglas North, Robert Thomas: The Rise of the Western World: A New Economic History, 1973
9. Ronald Coase, Ning Wang: How China Became Capitalist, New York, Palgrave MacMillan, 2005
10. Voigt, Stefan: Institucionální ekonomie, Praha, Alfa Nakladatelství 2008.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v závěrečném testu.
4. Výsledek závěrečného testu tvoří 100 % z celkového hodnocení předmětu.

5. Závěrečný test je založen na přednáškách a základní literatuře. Je testováno pochopení probíraných konceptů a teorií a schopnost je samostatně aplikovat na konkrétní právně-ekonomické problémy a na vysvětlení konkrétních historických situací.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

Mgr. Ing. Miroslav Zajíček, M.A., Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Behaviorální ekonomie ve veřejné politice (HOPV0150)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Behaviorální ekonomie ve veřejné politice je zaměřen na uvedení studentů do problematiky behaviorální ekonomie a její možné aplikace v praxi.

Behaviorální ekonomie svou integrací psychologie lidského rozhodování a jednání do ekonomické analýzy identifikuje situace, ve kterých se jedinci systematicky odchylují od predikcí standardních ekonomických modelů založených na racionalitě, s cílem zlepšit stávající modely. Tento předmět představuje základní koncepty behaviorální ekonomie s následným formulováním implikací pro provádění praktické hospodářské politiky v duchu tzv. „nudging", a to ve vybraných oblastech jako je trh práce, zdravotní politika, důchodová politika, tvorba úspor, vzdělávací politika, ekonomie blahobytu, štěstí a další. Cílem předmětu je ilustrovat, jak behaviorální ekonomie může svým přispěním pomoci k dosažení efektivnějších výstupů.

Pro plné pochopení probírané látky je doporučena průběžná domácí příprava na každou přednášku (četba vybraných kapitol základní literatury).

Po úspěšném absolvování tohoto kurzu budou studenti schopni:

- pochopit základní koncepty behaviorální ekonomie a jejich souvislost se standardní ekonomií;
- kriticky zhodnotit a identifikovat oblasti, ve kterých aplikace behaviorálních konceptů může přispět ke zlepšení právní regulací a obecně opatření ve veřejné sféře s ohledem na jejich implementaci, efektivnost či přerozdělování;

Pro zapsání předmětu Behaviorální ekonomie ve veřejné politice je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie I nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Behaviorální ekonomie ve veřejné politice zahrnuje tato témata:

- Vymezení behaviorální ekonomie vůči neoklasické ekonomii
- Libertariánský paternalismus a jeho kritika
- Prospektová teorie a její aplikace
- Heuristika, kognitivní odchylky a jejich aplikace

- Mentální účtování a aplikace
- Architektura výběru, výchozí pravidla a jejich aplikace
- Rámcování, kotvení a aplikace
- Nudging, jeho kritika a aplikace
- Monetární a nemonetární motivace
- Aplikace: investování, dárcovství, sankce, vymáhání práva

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Thaler, R.H., Sunstein, C.R. 2008. Nudge: Improving Decisions About Health, Wealth, and Happiness. New Haven: Yale University Press („N"). [česky (2010): Nudge (Šťouch) Jak postrčit lidi k lepšímu rozhodování o zdraví, majetku a štěstí. Zlín]
2. List, J., & Gneezy, U. (2014). The why axis: Hidden motives and the undiscovered economics of everyday life. Random House.
3. Kahneman, D. 2012. Myšlení rychlé a pomalé, Jan Melvil Publishing, ISBN 978-80-87270-42-4

Ostatní literatura:

1. William J. Congdon, Jeffrey R. Kling and Sendhil Mullainathan. 2011. Policy and Choice: Public Finance through the Lens of Behavioral Economics, Brookings Institution Press, available at: http://www.brookings.edu/~/media/Press/Books/2011/policyandchoice/policyandchoice_book.pdf
2. Anuj K. Shah, Eldar Shafir, Sendhil Mullainathan, A Simple Look at Having Less, Working Paper, Stanford University,
3. Appelt, Johnson, E.,J., 2013, Life Expectancy as a Constructed Belief: Evidence of a Live-To or Die-By Framing Effect, Journal of Risk and Uncertainty, 46(1): 27-50.
4. Benhassine, N., Devoto, F., Duflo, E., Dupas, P., Pouliquen, V., 2015, Turning a Shove into a Nudge: A 'Labeled Cash Transfer' for Education. American Economic Journal: Economic Policy 7(3): 86-125.
5. Bertrand, M., Mullainathan, S, Shafir, E., 2004, A Behavioral-Economics View of Poverty, The American Economic Review, Vol. 94, No. 2, Papers and Proceedings of the One Hundred Sixteenth Annual Meeting of the American Economic Association San Diego, CA, January 3-5, pp. 419-423.
6. Beshears, J., Choi, J., Laibson D. and Madrian, B.C., 2008. The Importance of Default Options for Retirement Savings Outcomes: Evidence from the United States. In S.J. Kay T. Sinha, Lessons from Pension Reform in the Americas, New York: Oxford University Press, pp. 59-87, http://www.nber.org/kapitolas/c4539.pdf
7. Brian Wansink 2013, Turning Mindless Eating into Healthy Eating. In Eldar Shafir, ed.,The Behavioral Foundations of Public Policy (Princeton University Press: Princeton, NJ), pp. 310-328.

8. Camerer C. 2000: Prospect theory in the wild: Evidence from the field, In: Choices, Values, and Frames. Contemporary Psychology. No.47. American Psychological Association , Washington, DC, pp. 288-300. ISBN 9780521621724.
9. Foote, C.L., Goette, L., Meier, S., 2009. Policymaking Insights from Behavioral Economics. Federal Reserve Bank of Boston, Boston, kapitola 4, The Behavioral Economics of the Labor Market: Central Findings and Their Policy Implications, Ernst Fehr, Lorenz Goette, and Christian Zehnder.
10. Galle, B.D., 2014, Tax, Command or Nudge? Evaluating the New Regulation, Texas Law Review, Vol 92, 837.
11. Gneezy, U., & Rustichini, A. (2000). A fine is a price. *The Journal of Legal Studies*, *29*(1), 1-17.
12. Hanoch, Y., Rice, T., Cummings J. and Wood, S., 2009, How Much Choice Is Too Much? The Case of the Medicare Prescription Drug Benefit." Health Services Research, 44(4): 1157-1168.
13. Hansen, G.P., Jespersen, A., 2013, Nudge and the Manipulation of Choice. A Framework for the Responsible Use of the Nudge Approach to Behaviour Change in Public Policy, European Journal of Risk Regulation, 1, p.3-28
14. Haushofer, J., Fehr, E., On the Psychology of Poverty, DOI: 10.1126/science.1232491, 862 (2014); 344, Science
15. Kahneman, D., Knetsch, J.L., Thaler, R.H., Anomalies: The Endowment Effect, Loss Aversion, and Status Quo Bias, The Journal of Economic Perspectives, 5(1), pp. 193-206, Winter 1991.
16. Kahneman, D., Knetsch, L.J. and Thaler, R., 1990. "Experimental Tests of the Endowment Effect and the Coase Theorem." Journal of Political Economy 98 (6): 1325-1348. (PDF)
17. Kim Ly and Dilip Soman, 2013, Nudging around the world, Rotman School of Management, Toronto.
18. Korobkin, R. 2009, Libertarian Welfarism. UCLA School of Law, Law-Econ Research Paper No. 09-09.
19. Madrian, B.C., 2009. "Mental Accounting in Portfolio Choice: Evidence from a Flypaper Effect." American Economic Review, 99(5):2085 - 95.
20. Mullainathan, S., Babcock, L., Congdon, J.W., Katz. F.L., 2012, Notes on Behavioral Economics and Labor Market Policy." IZA Journal of Labor Policy 1:2.
21. Posner, R. A. 1998: Rational choice, behavioral economics, and the law. Stanford Law Review, str. 1551-1575.
22. Rebonato, R., 2013, A Critical Assessment of Libertarian Paternalism, University of Oxford - Mathematical Institute, SSRN papers.
23. Shlomo B., Thaler, B., 2007, Heuristics and Biases in Retirement Savings Behavior, Journal of Economic Perspectives, 21(3): 81-104.
24. Soman, D. and Cheema, A. 2011. "Earmarking and Partitioning: Increasing Saving by Low Income Households." Journal of Marketing Research, 48(S1): S14-S22.
25. Sunstein and Thaler, 2003, Libertarian Paternalism Is Not An Oxymoron, The University of Chicago Law Review, Vol 70, No.4.

26. van Winden, F. A., & Ash, E. (2012). On the behavioral economics of crime. *Review of Law & Economics*, *8*(1), 181-213.
27. Wilkinson, W. 2007, In pursuit of happiness research: Is it reliable? What does it imply for policy? Policy Analysis, 590, str. 1-41.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Behaviorální ekonomie ve veřejné politice je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování závěrečného testu.
4. Student musí dosáhnout alespoň 60 % ze závěrečného testu k úspěšnému splnění kontroly studia.
5. Závěrečný test je založen na přednáškách a základní literatuře (viz výše). Je testováno pochopení probíraných konceptů a teorií.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

Ing. Josef Montag, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomická analýza hospodářské soutěže (HOPV0151)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Ekonomická analýza hospodářské soutěže je seznámit studenty s možnostmi využití ekonomické analýzy v českém a evropském soutěžním právu a jejím významem pro danou oblast. Důraz bude kladen na ekonomické ukazatele zohledňované při posuzování zakázaných dohod (včetně kartelů), zneužití dominantního postavení a spojování soutěžitelů. Předmět se dotkne rovněž soukromoprávního vymáhání soutěžního práva včetně způsobů kvantifikace škody vzniklé porušením antitrustových pravidel s použitím ekonomického modelování. Stranou nezůstanou ani případy narušení hospodářské soutěže členskými státy EU, včetně oblasti veřejné podpory, a dále případy narušení hospodářské soutěže v ekonomických sektorech podléhajících speciálnímu regulatornímu režimu. Důraz bude kladen na aplikační stránku a na případové studie, které budou prezentovat externí přednášející, kteří jsou odborníci z praxe a dlouhodobě se zabývající jak vymáháním evropských a vnitrostátních soutěžních pravidel z pozice regulátora, tak obhajobou šetřených soutěžitelů z pozice zastupujícího advokáta.

Předmět z hlediska ekonomického rozšiřuje vyučované právní předměty věnující se soutěžnímu právu, především předmět Soutěžní právo.

Při řešení praktických případů porušení soutěžních pravidel rozhodovaných Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže a Evropskou komisí si studenti osvojí znalost stěžejních ekonomických principů uplatňovaných v soutěžním právu a při posuzování protisoutěžních praktik, včetně příčin jejich vzniku a způsobů řešení. Měli by být schopni právní principy ochrany spotřebitele a hospodářské soutěže zdůvodnit ekonomickými argumenty. Měli by rozumět aplikaci ekonomických nástrojů při určení prvků relevantního trhu a určení cen.

Pro zapsání předmětu Ekonomická analýza hospodářské soutěže je nutné, aby student měl absolvován předměty Právo a ekonomie II, Obchodní právo I a Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomická analýza hospodářské soutěže zahrnuje tato témata:

- Úvod do soutěžní ekonomie a soutěžního práva a jeho historický vývoj, ekonomické teorie a školy soutěžního práva
- Základní principy a pojmy soutěžního práva → soutěžitel, relevantní trh, narušení hospodářské soutěže, újma, dopad na obchod mezi členskými státy EU, výjimky

- Zakázané dohody → obecně, druhy – horizontální a vertikální, cílové a účinkové dohody. Zneužití (kolektivního) dominantního postavení → obecně, druhy – vylučovací a vykořisťovací praktiky
- Horizontální a vertikální dohody → ekonomické a jiné obrany na praktických příkladech (např. kauza tzv. benzínového kartelu; tendrové kartely – bid rigging, exklusivní dohody na on-trade trhu s pivem – kauza Interbrew, Heineken, Pilsner Urquell; problematika restrikcí on-line prodeje atd.)
- Vylučovací praktiky → ekonomické a jiné obrany na praktických příkladech (např. stlačování marží – kauza Deutsche Telekom; predátorské ceny a diskriminace – kauza Post Danmark; další vylučovací praktiky - kauza Intel, šetření společnosti Google ve věci Android atp.)
- Vykořisťovací praktiky → ekonomické a jiné obrany na praktických příkladech (zejm. problematika posuzování excesivních cen) Spojování soutěžitelů → druhy spojení, kontrola soutěžitelů, substantivní posuzování spojení, EU a národní dimenze spojení, (plně funkční) joint venture, závazky 8
- Spojování soutěžitelů → druhy spojení, kontrola soutěžitelů, substantivní posuzování spojení, EU a národní dimenze spojení, (plně funkční) joint venture, závazky. Horizontální spojení soutěžitelů→ ekonomické a jiné obrany na praktických příkladech. Vertikální a konglomerátní spojení soutěžitelů → ekonomické a jiné obrany na praktických příkladech
- Soukromoprávní prosazování soutěžního práva → základní principy, kalkulace škody podle ekonomických modelů
- Vztah ex ante a ex post regulace v soutěžním právu se zaměřením na ekonomické sektory podléhající speciálnímu soutěžnímu režimu → bankovní a finanční služby, telekomunikace, energetika, doprava (např. kauza MasterCard, Visa International, Visa Europe, Student Agency)
- Veřejná podpora a jiné způsoby narušení hospodářské soutěže ze strany státu → dotace, státní záruky, daňové úlevy a jiná zvýhodnění (např. podpora výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů – kauza Preussen Elektra a další)

Literatura (studijní opory)

1. Munková, J., Kindl, J., Svoboda, P. Soutěžní právo. 2. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, ISBN 978-80-7400-424-7 (případně další vydání)
2. Niels, G., Jenkins, H., Kavanagh, J. Economics for Competition Lawyers. Oxford University Press, 2011, ISBN 9780199588510.

Ostatní literatura:

1. Kindl, J., Pavelka, T., Hubková, P., Zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže. Komentář. Praha: C. H. Beck Wolter Kluwer 2018
2. Nejezchleb, K., Hajná, Z., Bejček, J. Ekonomické metody v soutěžním právu. MUNI, 2014, ISBN 978-80-210-7701-0
3. Kindl, J., Kartelové a distribuční dohody. Praha, C. H. Beck 2009
4. Kindl, J., Munková, J.: Zákon o ochraně hospodářské soutěže. Komentář. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2016.

5. Bishop, S., Walker, M. The Economics of EC Competition Law: Concepts, Application and Measurement. 3.vyd., Sweet & Maxwell, 2010, ISBN 9780421931909
6. Geradin, D., Layne-Farrar, A., Petit, N. EU Competition Law and Economics. Oxford University Press, 2012, ISBN 9780199566563
7. O'Donoghue, R., Padilla, J. The Law and Economics of Article 102 TFEU. Hart Publishing, 2013, ISBN 9781849461399
8. Schwalbe, U., Zimmer, D. Law and Economics in European Merger Control. Oxford University Press, 2009, ISBN 9780199571819
9. další materiály a odkazy na dokumenty in www.uohs.cz
10. články v periodicích (např. časopis Antitrust) podle upozornění přednášejícího

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, spočívá v písemném testu.
4. Test se skládá z otevřených otázek.
5. Časová dotace na složení testu je 60 minut.
6. Maximální počet bodů je 30 (30-25 b.: výborně; 24-20 b.: velmi dobře; 19-15 b.: dobře;).
7. Bonifikace za docházku (včetně dvou neúčastí) je 5 bodů.
8. Je možné získat předtermín, a to na základě docházky.
9. U zkoušky je možné používat tyto nekomentované právní předpisy:
   - „ÚZ hospodářská soutěž" (- zák. o ochraně hospodářské soutěže; - zákon o náhradě škody v oblasti hospodářské soutěže)
   - „ÚZ evropské právo" (SFEU)

doc. JUDr. PhDr. Ilona Bažantová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomická analýza práva obchodních korporací (HOPV0152)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ekonomická analýza práva obchodních korporací je zaměřen na ekonomickou analýzu korporátního práva. Cílem je zprostředkovat základní porozumění ekonomických principů fungování obchodních korporací, zejména „veřejných" akciových společností, a jejich právní regulace. Předmět se zaměřuje i na ekonomickou analýzu dílčích právních oblastí jako je právní osobnost, omezené ručení, správa, obchod s akciemi, financování a insolvence. V rámci předmětu se očekává schopnost přednést a vysvětlit svůj názor na diskutované otázky.

Pro zapsání předmětu Ekonomická analýza práva obchodních korporací je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie II nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomická analýza práva obchodních korporací zahrnuje tato témata:

- Úvod do ekonomické analýzy práva
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva I.
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva II.
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva III.
- Právní subjektivita a omezené ručení
- Správa korporace
- Trh s akciemi
- Transakce týkající se změny kontroly nad korporací
- Financování korporace
- Insolvence korporací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Články a kapitoly z knih k jednotlivým přednáškám.

1. ROMANO, R. Foundations of Corporate Law, 2nd edition, LexisNexis, 2012.

2. COASE, R. The Nature of the Firm. Economica, 1937, str.386-405 (např. přetištěno v knize COASE, R. The Firm, the Market and the Law. 1990, str.50.)
3. EASTERBROOK, F.; FISCHEL, D. The Economic Structure of Corporate Law. Harvard University Press, 1991
4. ALCHIAN, A.; DEMSETZ, H. Production, Information Costs, and Economic Organization. 62 American Economic Review 777, 1972
5. FAMA, E. Agency Problem and the Theory of the Firm. Journal of Political Economy, April 1980.
6. HART, O. Residual Rights of Control. The New Palgrave Dictionary of Economics and the Law, Palgrave Macmillan, 2002
7. DAVIES, P., HANSMANN, H., HERTIG, G., HOPT, K., KANDA, H., KRAAKMAN, R., ROCK, H. The Anatomy Of Corporate Law: A Comparative And Functional Approach. Oxford University Press
8. JENSEN, M a MECKLING, W (1976), 'Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure', Journal of Financial Economics, 305-360
9. GILSON, R. a BLACK, B. (1995), The Law and Finance of Corporate Acquisitions, The Foundation Press
10. JENSEN, M (1986): Agency Costs of Free Cash Flow, Corporate Finances, and Takeovers, AER, Vol. 76
11. WHITE, Corporate Bankruptcy, The New Palgrave Dictionary of Economics and the Law, Volume 1 (A-D), Peter Newman (editor), Stockton Press, New York, 1998, str. 436-445.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ekonomická analýza práva obchodních korporací je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování eseje a její následné obhajobě.
4. Esej může být zpracována v českém či anglickém jazyce a musí být v rozsahu dvě až tři strany.
5. Ke složení zkoušky zpravidla nebude připuštěn student, který se nezúčastnil více než tří přednášek nebo při přednáškách systematicky prokazoval neznalost předepsané literatury.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Economic Analysis of Corporate Law (HOPV0153)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Economic Analysis of Corporate Law vyučovaný v angličtině je zaměřen na ekonomickou analýzu korporátního práva. Cílem je zprostředkovat základní porozumění ekonomických principů fungování obchodních korporací, zejména „veřejných" akciových společností, a jejich právní regulace. Předmět se zaměřuje i na ekonomickou analýzu dílčích právních oblastí jako je právní osobnost, omezené ručení, správa, obchod s akciemi, financování a insolvence. V rámci předmětu se očekává schopnost přednést a vysvětlit svůj názor na diskutované otázky.

Pro zapsání předmětu Economic Analysis of Corporate Law je vhodné, aby student měl absolvován nebo předmět Právo a ekonomie II nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Economic Analysis of Corporate Law zahrnuje tato témata:

- Úvod do ekonomické analýzy práva
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva I.
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva II.
- Úvod do ekonomické analýzy korporátního práva III.
- Právní subjektivita a omezené ručení
- Správa korporace
- Trh s akciemi
- Transakce týkající se změny kontroly nad korporací
- Financování korporace
- Insolvence korporací

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Články a kapitoly z knih k jednotlivým přednáškám.

1. ROMANO, R. Foundations of Corporate Law, 2nd edition, LexisNexis, 2012.

2. COASE, R. The Nature of the Firm. Economica, 1937, str.386-405 (např. přetištěno v knize COASE, R. The Firm, the Market and the Law. 1990, str.50.)
3. EASTERBROOK, F.; FISCHEL, D. The Economic Structure of Corporate Law. Harvard University Press, 1991
4. ALCHIAN, A.; DEMSETZ, H. Production, Information Costs, and Economic Organization. 62 American Economic Review 777, 1972
5. FAMA, E. Agency Problem and the Theory of the Firm. Journal of Political Economy, April 1980.
6. HART, O. Residual Rights of Control. The New Palgrave Dictionary of Economics and the Law, Palgrave Macmillan, 2002
7. DAVIES, P., HANSMANN, H., HERTIG, G., HOPT, K., KANDA, H., KRAAKMAN, R., ROCK, H. The Anatomy Of Corporate Law: A Comparative And Functional Approach. Oxford University Press
8. JENSEN, M a MECKLING, W (1976), 'Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure', Journal of Financial Economics, 305-360
9. GILSON, R. a BLACK, B. (1995), The Law and Finance of Corporate Acquisitions, The Foundation Press
10. JENSEN, M (1986): Agency Costs of Free Cash Flow, Corporate Finances, and Takeovers, AER, Vol. 76
11. WHITE, Corporate Bankruptcy, The New Palgrave Dictionary of Economics and the Law, Volume 1 (A-D), Peter Newman (editor), Stockton Press, New York, 1998, str. 436-445.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Economic Analysis of Corporate Law je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování eseje a její následné obhajobě.
4. Esej může být zpracována v českém či anglickém jazyce a musí být v rozsahu dvě až tři strany.
5. Ke složení zkoušky zpravidla nebude připuštěn student, který se nezúčastnil více než tří přednášek nebo při přednáškách systematicky prokazoval neznalost předepsané literatury.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomie veřejného sektoru (HOPV0154)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ekonomie veřejného sektoru je zaměřen na vysvětlení konceptu veřejného sektoru a jeho rolí. Předmět studentům přináší pochopení ekonomických zákonitostí fungování veřejného sektoru a ekonomických problémů, které jsou spojené s hledáním optimálních pravidel pro fungování veřejného sektoru. Mezi hlavní témata v první části předmětu bude patřit teorie veřejného statku, principal-agent problém a veřejné rozpočty. Později se budeme zabývat daněmi z ekonomického pohledu, ekonomickou nerovností a sociálním státem, veřejnými zakázkami a národními a evropskými dotacemi. V závěrečné části předmětu se zaměříme na transparentnost veřejného sektoru, politický lobbing (mimo jiné na financování politických stran) a daňové ráje.

Pro zapsání předmětu Ekonomie veřejného sektoru je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie I nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomie veřejného sektoru zahrnuje tato témata:

- Úvod – veřejné statky, externality
- Principal-agent problém ve veřejném sektoru
- Státní rozpočet, komunální rozpočty – jejich složení a tvorba
- Daně
- Ekonomická nerovnost a sociální stát
- Veřejné zakázky
- Evropské a státní dotace
- Transparentnost veřejného sektoru
- Střet zájmů
- Politický lobbing a financování politických stran
- Daňové ráje, rizika daňových úniků

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Stiglitz, J.E. (2015) Economics of the Public Sector, 4. Edition
2. Mueller, D. (2003). Public Choice III. Cambridge: Cambridge University Press.

Ostatní literatura:

1. Becker, Sascha O., Egger, Peter H. 7 von Ehrlich, Maximilian, 2010. "Going NUTS : the effect of EU Structural Funds on regional performance", Journal of Public Economics, 94(9-10), 578-590.
2. Mirrless et al: Tax by Design: The Mirrlees Review (Institute for Fiscal Studies 2010)
3. Daniele, Gianmarco & Geys, Benny, 2015. "Interpersonal trust and welfare state support," European Journal of Political Economy, Elsevier, vol. 39(C), pages 1-12.
4. Piketty, Thomas, 2014. Capital in the Twenty-First Century. Harvard University Press.
5. Stratmann, Thomas, 1995. "Campaign Contributions and Congressional Voting: Does the Timing of Contributions Matter?", The Review of Economics and Statistics, vol. 77, no. 1, 1995, pp. 127–136.
6. Státní rozpočet v kostce, 2018. Ministerstvo financí ČR.
7. Titl, Vitezslav & Geys, Benny, 2019. "Political donations and the allocation of public procurement contracts," European Economic Review, Elsevier, vol. 111(C), pages 443-458.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Ekonomie veřejného sektoru je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, skládá se ze závěrečného testu a zpracování analytického úkolu.
4. Analytický úkol bude zadán v průběhu semestru a jeho hodnocení tvoří 20 % z celkového hodnocení.
5. Závěrečný písemný test je založen na přednáškách a základní literatuře. Testováno je pochopení probíraných konceptů a teorií a schopnost je samostatně aplikovat na konkrétní právně-ekonomické problémy fungování veřejného sektoru. Jeho hodnocení tvoří 80 % z celkového hodnocení.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Economics of the Public Sector (HOPV0155)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Economics of the Public Sector vyučovaný v angličtině je zaměřen na vysvětlení konceptu veřejného sektoru a jeho rolí. Předmět studentům přináší pochopení ekonomických zákonitostí fungování veřejného sektoru a ekonomických problémů, které jsou spojené s hledáním optimálních pravidel pro fungování veřejného sektoru. Mezi hlavní témata v první části předmětu bude patřit teorie veřejného statku, principal-agent problém a veřejné rozpočty. Později se budeme zabývat daněmi z ekonomického pohledu, ekonomickou nerovností a sociálním státem, veřejnými zakázkami a národními a evropskými dotacemi. V závěrečné části předmětu se zaměříme na transparentnost veřejného sektoru, politický lobbing (mimo jiné na financování politických stran) a daňové ráje.

Pro zapsání předmětu Economics of the Public Sector je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie I nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Economics of the Public Sector zahrnuje tato témata:

- Úvod – veřejné statky, externality
- Principal-agent problém ve veřejném sektoru
- Státní rozpočet, komunální rozpočty – jejich složení a tvorba
- Daně
- Ekonomická nerovnost a sociální stát
- Veřejné zakázky
- Evropské a státní dotace
- Transparentnost veřejného sektoru
- Střet zájmů
- Politický lobbing a financování politických stran
- Daňové ráje, rizika daňových úniků

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Stiglitz, J.E. (2015) Economics of the Public Sector, 4. Edition
2. Mueller, D. (2003). Public Choice III. Cambridge: Cambridge University Press.

Ostatní literatura:

1. Becker, Sascha O., Egger, Peter H. 7 von Ehrlich, Maximilian, 2010. "Going NUTS : the effect of EU Structural Funds on regional performance", Journal of Public Economics, 94(9-10), 578-590.
2. Mirrless et al: Tax by Design: The Mirrlees Review (Institute for Fiscal Studies 2010)
3. Daniele, Gianmarco & Geys, Benny, 2015. "Interpersonal trust and welfare state support," European Journal of Political Economy, Elsevier, vol. 39(C), pages 1-12.
4. Piketty, Thomas, 2014. Capital in the Twenty-First Century. Harvard University Press.
5. Stratmann, Thomas, 1995. "Campaign Contributions and Congressional Voting: Does the Timing of Contributions Matter?", The Review of Economics and Statistics, vol. 77, no. 1, 1995, pp. 127–136.
6. Státní rozpočet v kostce, 2018. Ministerstvo financí ČR.
7. Titl, Vitezslav & Geys, Benny, 2019. "Political donations and the allocation of public procurement contracts," European Economic Review, Elsevier, vol. 111(C), pages 443-458.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Economics of the Public Sector je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, skládá se ze závěrečného testu a zpracování analytického úkolu.
4. Analytický úkol bude zadán v průběhu semestru a jeho hodnocení tvoří 20 % z celkového hodnocení.
5. Závěrečný písemný test je založen na přednáškách a základní literatuře. Testováno je pochopení probíraných konceptů a teorií a schopnost je samostatně aplikovat na konkrétní právně-ekonomické problémy fungování veřejného sektoru. Jeho hodnocení tvoří 80 % z celkového hodnocení.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Hospodářská politika (HOPV0156)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Hospodářská politika poskytuje základní informace o hospodářské politice, která je chápana jako záměrná politika státu a veřejnoprávních institucí s cílem ovlivnit hospodářskou realitu. Důraz je kladem na základní klasifikaci jednotlivých typů HP, monetární, fiskální a zahraničněobchodní hospodářskou politiku v kontextu současného ekonomického vývoje v České republice. Předmět rozšiřuje znalosti získané v povinném předmětu Právo a ekonomie I o makroekonomický aplikační rozměr.

Studenti budou schopni rozpoznat jednotlivé fáze hospodářského cyklu podle makroekonomických údajů, určit cíle hospodářské politiky a identifikovat hlavní subjekty a dávat doporučení v kontextu zdůvodnění světových ekonomických škol.

Pro zapsání předmětu Hospodářská politika je nutné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie I nebo obsahově obdobný předmět.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Hospodářská politika zahrnuje tato témata:

- Předmět hospodářské politiky (HP), cíle, hierarchie cílů, nástroje a subjekty HP
- Systémotvorné nástroje HP
- Znaky centrálně plánovitého řízení ekonomiky
- Změna ekonomického systému a čs. transformace
- Typy koordinace ekonomiky. Typy jednotlivých hospodářských politik. Teoretická východiska HP a základní historický exkurz (koncepce protekcionistické, liberální, ordoliberalismus).
- Monetární politika. Cíle, nástroje. Institucionální zakotvení.
- Postavení centrální banky v historii a současnosti. Teorie časové nekonzistence. Monetární nástroje a jejich konkrétní používání. Monetární báze. Inflační cílení.
- Maastrichtská kritéria, ČNB a Evropská centrální banka.
- Fiskální politika. Keynesova teorie a jiný pohled na úlohu státu v ekonomice

- Nástroje fiskální politiky a jejich používání v ČR. Veřejné rozpočty a mimorozpočtové fondy. Položky příjmové a výdajové strany státního rozpočtu, funkce a možnosti použití. Použití fiskálních nástrojů ve stabilizační politice
- Hospodářské krize a možnosti jejich řešení pomocí HP.
- Použití fiskálních nástrojů v prorůstové politice a typy hospodářského růstu.
- Vnější hospodářská politika, možnosti a meze. Analýza jednotlivých položek platební bilance. Mezinárodní ekonomická integrace a úloha mezinárodních organizací.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kliková, Ch. - Kotlán, I., Hospodářská a sociální politika. 5. vydání. Ostrava: SOKRATES 2019. 978-80-87291-23-8
2. Žídek, Libor. Transformace české ekonomiky 1989-2004. Praha: C. H. Beck 2006, (vybrané části). ISBN 80-7179-922-X.

Ostatní literatura:

1. Stroukal, D., Ekonomické bubliny. Praha: Grada 2019.
2. Jurečka, V. a kol., Makroekonomie. Prah: Grada 2017, 3. vydání a další vydání.
3. Kubišta, V. a kol., Mezinárodní ekonomické vztahy. Plzeň: Aleš Čeněk 2009.
4. Friedman, M., Za vším hledej peníze. Praha: Grada a Liberální institut. 1997.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, spočívá v písemném testu.
4. Test se skládá z otevřených otázek.
5. Časová dotace na složení testu je 60 minut.
6. Maximální počet bodů je 30 (30-25 b.: výborně; 24-20 b.: velmi dobře; 19-15 b.: dobře;).
7. Bonifikace za docházku (včetně dvou neúčastí) je 5 bodů.
8. Je možné získat předtermín, a to na základě docházky.
9. U zkoušky není možné používat právní předpisy a jiné zdroje.

doc. JUDr. PhDr. Ilona Bažantová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Kapitálové trhy a burzy (HOPV0157)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Kapitálové trhy a burzy je koncipován jako mezioborový a je zaměřen především na vybraná témata z ekonomie finančních (kapitálových) trhů a práva kapitálových trhů. Cílem předmětu je, aby studenti získali nejenom vědomosti, znalosti a dovednosti z finančních (kapitálových) trhů a práva kapitálových trhů, ale i konkrétní poznatky a informace z finanční činnosti na kapitálovém trhu a z burzovní praxe, proto v rámci výuky působí i odborníci z praxe (externí učitelé katedry). Předmět studenty učí:

- Identifikovat a analyzovat situace a problémy regulovaného finančního (resp. kapitálového) trhu, hlavně v oblasti burzovnictví;
- Analyzovat a prezentovat organizační, ekonomické, ale i právní argumenty v oblasti regulovaných finančních trhů;
- Správně se orientovat v základních pojmech z oblasti finančních trhů.

Pro zapsání předmětu Kapitálové trhy a burzy je vhodné, aby měl student absolvovaný předmět Právo a ekonomie I nebo obsahově obdobný předmět.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Kapitálové trhy a burzy zahrnuje tato témata:

- Finanční trh – charakteristika, funkce, členění, regulace a dohled
- Investování na kapitálových trzích
- Právo kapitálového trhu a jeho základní prameny
- Podstata, vznik a vývoj burzovnictví
- Systém regulace a dohledu v ČR a v EU
- Obchodování s cennými papíry na BCPP
- Vypořádání obchodů s cennými papíry
- Obchodování s komoditami a komoditní burzovnictví v ČR
- Právní a ekonomické aspekty IPO na kapitálovém trhu
- Fúze a akvizice

- Kolektivní investování; Jak fungují soudobé finanční trhy
- Globalizace finančních trhů

Literatura (studijní opory)

1. Rejnuš, O.: Finanční trhy. Praha: Grada Publishing. 2016.
2. ÚZ č. 1337 Cenné papíry, kapitálový trh, investiční společnosti a fondy. Praha, Sagit. 2019.

Ostatní literatura

1. Dědič, J.: Burza cenných papírů a komoditní burza. Praha: Prospektrum. 1992
2. Graham, B.: Inteligentní investor. Praha: Grada Publishing, 2007
3. Hartman, O. a kol.: Začínáme na burze. Brno: Bizbooks, 2018
4. Jánošíková, P. - Mrkývka, P. a kol.: Finanční a daňové právo. Plzeň: Aleš Čeněk. 2016.
5. Karfíková, M. a kol.: Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018
6. Kohout, P.: Investiční strategie pro třetí tisíciletí. Praha: Grada Publishing. 2014.
7. Kohout, P.: Finance po krizi. Praha: Grada Publishing. 2014.
8. Musílek, P.: Trhy cenných papírů. Praha: Ekopess. 2011.
9. Nývltová, R. - Režňáková, M.: Mezinárodní kapitálové trhy. Praha: Grada Publishing, 2007
10. Pavlát, V.: Globální finanční trhy. Praha: VŠFS EUPRESS. 2013.
11. Poláh, J.: Peněžní a kapitálové trhy. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. 2007.
12. Stanier, P.: Guide to Investment Strategy. How to Understand Markets, Risk, Rewards and
13. Behavior. London: The Economist Newspaper Ltd.. 2010.
14. Rose, P. S.: Peněžní a kapitálové trhy. Praha: Victoria Publishing. 1995.
15. Veselá, J.: Investování na kapitálových trzích. Praha: Wolters Kluwer, 2019

Základní právní předpisy

1. Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
2. Zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
3. Zákon č. 229/1992 Sb., o komoditních burzách

Ostatní právní předpisy

1. Zákon č. 6/1992 Sb., o České národní bance
2. Zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a změně a doplnění dalších zákonů
3. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích
5. Zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
6. Zákon č. 104/2008 Sb., o nabídkách převzetí a o změně některých dalších zákonů

7. Zákon č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních korporací a družstev

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a skládá se ze dvou částí:
   - První část je zaměřena na teorii finančních (resp.) kapitálových trhů, v uvedené části bude obsaženo šest otázek (typu multi choice nebo otevřených otázek), za tuto část může student získat maximálně 30 bodů.
   - Druhá část bude zaměřena na aplikační problémy fungování finančního (resp. kapitálového) trhu, hlavně v ČR, tato část bude obsahovat otázky typu multi choice, otevřené otázky, příklady nebo případové studie, za tuto část může student získat maximálně 30 bodů.
4. Za písemnou zkoušku může student získat celkem až 60 bodů. Doba trvání písemné zkoušky je 40 minut.
5. Písemná zkouška je klasifikována známkami:
   - „výborně“ (1), tj. 51 až 60 bodů;
   - „velmi dobře“ (2), tj. 41 až 50 bodů;
   - „dobře“ (3), tj. 31 až 40 bodů
   - „neprospěl/a“ (4), tj. 30 a méně bodů
6. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Law and Economics of Health Care (HOPV0158)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Law and Economics of Health Care vyučovaný v angličtině se zaměřuje na nevyhnutelná ekonomická dilemata (trade-offs) spojená s právní regulací a veřejným financováním zdravotní péče. Moderní systémy zdravotní péče se snaží snížit zátěž způsobenou nevhodnou či nadměrnou péčí, která zvyšuje zdravotní výdaje bez zlepšení zdravotního stavu pacientů. Jejich hlavní příčinou je nesoulad mezi nejlepším zájmem poskytovatelů zdravotní péče, nejlepším zájmem pacientů a nejlepším zájmem plátců.

Studenti získají obecné znalosti o těchto vztazích a o úloze vlád a zákonů při podpoře a ochraně zdraví, včetně funkcí soudů a zákonodárců ve vztahu k zákonům a zásadám zdravotní péče. Porozumí ekonomickým motivacím ve vztazích mezi právním systémem, poskytovateli zdravotní péče a pacienty; porozumí dopadům platebních / úhradových metod; budou umět analyzovat dopady právních regulací umět identifikovat a analyzovat právní problémy ve zdravotnictví.

Po úspěšném absolvování budou studenti schopni: (i) diskutovat o aktuálních otázkách poskytování zdravotní péče a rozhodování ve zdravotní péči a (ii) kriticky analyzovat politiky financování a poskytování zdravotní péče

Pro zapsání předmětu Law and Economics of Health Care je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie I nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Law and Economics of Health Care zahrnuje tato témata:

- Poptávka po zdravotní péči versus poptávka po zdraví. Nabídka zdravotnických služeb versus efektivní způsoby léčení.
- Rozhodování zdravotnických pracovníků (hlavní zdroje chyb, "proč je zdravotní péče jednou z nejčastějších příčin smrti").
- Spotřebitelské rozhodování na trhu zdravotních služeb.
- Problém zastoupení (motivace v síti: pacient, zdravotník, pojišťovna, státní úřad, politik, farmaceutické a technologické firmy), morální hazard a nepříznivá selekce.
- Specifika zdravotního trhu (lékaři, nemocnice, farmaceutické firmy).

- Medical malpractice: vliv alternativních právních regulací náhrady újmy na poskytovanou zdravotní péči.
- Kvalita zdravotnické péče v různém institucionálním uspořádání, mezinárodní komparace.
- Financování zdravotní péče. Reformy zdravotnického sektoru v ČR a ve světě.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bhattacharya, Tu, and Hyde: Introduction to Health Economics"
2. Cohen, Lynch, Robertson, Sunstein: "Nudging Health. Health Law and Behavioral Economics"

Ostatní literatura:

1. Kessler D., "Evaluating the Medical Malpractice System and Options for Reform," Journal of Economic Perspectives, Spring 2011, 25(2):93-110
2. Mello, M. and A. Kachalia. "Evaluation of Options for Medical Malpractice System Reform", MedPAC 2010, 10-2: 1–75
3. Kachalia A. and M. M. Mello. "New directions in medical liability reform", 364(16) New England Journal of Medicine 2011, 1564-1572
4. Schwenk T. L., "The Moment of Truth," JAMA, February 12, 2014, 11(6):573-4
5. Charlesworth A., Davies A., and J. Dixon. "Reforming payment for health care in Europe to achieve better value", 2012

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Law and Economics of Health Care je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, skládá se ze závěrečného testu a zpracování analytického úkolu.
4. Analytický úkol bude zadán v průběhu semestru a jeho hodnocení tvoří 20 % z celkového hodnocení.
5. Závěrečný písemný test je založen na přednáškách a základní literatuře. Testováno je pochopení probíraných konceptů a teorií a schopnost je samostatně aplikovat na konkrétní právně-ekonomické problémy fungování zdravotnického sektoru. Jeho hodnocení tvoří 80 % z celkového hodnocení.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Bc. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Regulace finančních trhů (HOPV0159)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Regulace finančních trhů je zaměřen na oblast regulace finančních trhů, ale také na pochopení fungování finančních trhů v tržních ekonomikách, finančních institucí a jejich instrumentů. Předmět se též soustřeďuje na oblast risk managementu a metody měření a řízení rizik, které byly v důsledku finanční krize revidovány. Důraz je kladen i na pochopení fungování jednotlivých finančních nástrojů a jejich ohodnocování. V rámci výuky budou analyzovány změny regulace finančních trhů v důsledku globální finanční krize.

Pro zapsání předmětu Regulace finančních trhů není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Regulace finančních trhů zahrnuje tato témata:

- Teoretická východiska a přístupy regulace finančního trhu – důvody regulace opírající se o typologii tržních selhání, modely institucionální uspořádání regulace a dohledu
- Struktura finančního trhu – jednotlivé sektory finančního trhu, hnací síly vývoje finančního trhu, druhy obchodů prováděných na finančním trhu
- Metody a postupy uplatňované při regulaci a dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu – regulace vstupu do odvětví, základní pravidla pro činnost jednotlivých finančních institucí a vynucování jejich dodržování
- Rizika podstupovaná finančními institucemi a jejich řízení – druhy rizik, diverzifikace rizika, úloha risk managementu
- Pravidla kapitálové přiměřenosti – vývoj od Basel I k Basel III, metody pro výpočet kapitálových požadavků vůči jednotlivým typům rizik
- Regulace a dohled nad finančním trhem ve Velké Británii – historický vývoj, zákon FSMA a Financial Services Act 2010, komparace s Českou republikou
- Regulace a dohled nad finančním trhem ve Spojených státech amerických – historický vývoj, stávající úprava a její změna v důsledku reformního zákona Dodd-Frank Act, komparace s Českou republikou
- Finanční konglomeráty – typy konglomerátů, regulace v evropském a americkém prostoru

- Investiční bankovnictví, hedgeové fondy, fondy private equity – charakteristika investičního bankovnictví a otázka separace od obchodního, charakteristika hedgeových, private equity fondů a jejich regulace
- Derivátový trh – akcent na jednotlivé kategorie derivátů (forwardy, futures, opce, swapy) a obchodování s deriváty, oceňování derivátů
- Regulace a dohled nad finančními deriváty – regulace ve Spojených státech a Evropské unii, účetní pravidla pro deriváty: zajišťovací účetnictví podle IAS 39
- Finanční krize – typologie finančních krizí, analýza nejvýznamnějších finančních krizí 20. století a globální finanční krize

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Davies H., Green D.. Global Financial Regulation: the Essential Guide. Polity Press. 2008.
2. Polouček S.. Peníze, banky, finanční trhy. C.H.Beck. 2009.
3. Jurošková L.. Bankovní regulace a dohled. Praha: Auditorium, 2012.

Ostatní literatura:

1. Davies H.. The Financial Crisis: who is to blame. Polity Press, Palgrave Macmillan. 2010.
2. Jílek J.. Deriváty, hedžové fondy a offshorové společnosti. Grada. 2006.
3. Pilbeam K.. Finance and Financial Markets. Palgrave Macmillan. 2006.
4. Valdez P., Molyneux P.. An Introduction to Global Financial Markets. Palgrave Macmillan. 2010.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Regulace finančních trhů je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a skládá se z pěti otevřených otázek, ze kterých je možno získat max. 10 bodů.
4. Pro úspěšné splnění kontroly studia musí student získat 6 bodů.
5. Předmětem otázek jsou témata přednášená v letním semestru a znalost povinné literatury (viz. výše).
6. Časový limit na test je stanoven na 60 minut.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. Ing. Lenka Dupáková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Financial Market Regulation (HOPV0160)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Financial Market Regulation vyučovaný v angličtině je zaměřen na oblast regulace finančních trhů, ale také na pochopení fungování finančních trhů v tržních ekonomikách, finančních institucí a jejich instrumentů. Předmět se též soustřeďuje na oblast risk managementu a metody měření a řízení rizik, které byly v důsledku finanční krize revidovány. Důraz je kladen i na pochopení fungování jednotlivých finančních nástrojů a jejich ohodnocování. V rámci výuky budou analyzovány změny regulace finančních trhů v důsledku globální finanční krize.

Pro zapsání předmětu Financial Market Regulation není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Financial Market Regulation zahrnuje tato témata:

- Teoretická východiska a přístupy regulace finančního trhu – důvody regulace opírající se o typologii tržních selhání, modely institucionální uspořádání regulace a dohledu
- Struktura finančního trhu – jednotlivé sektory finančního trhu, hnací síly vývoje finančního trhu, druhy obchodů prováděných na finančním trhu
- Metody a postupy uplatňované při regulaci a dohledu nad jednotlivými sektory finančního trhu – regulace vstupu do odvětví, základní pravidla pro činnost jednotlivých finančních institucí a vynucování jejich dodržování
- Rizika podstupovaná finančními institucemi a jejich řízení – druhy rizik, diverzifikace rizika, úloha risk managementu
- Pravidla kapitálové přiměřenosti – vývoj od Basel I k Basel III, metody pro výpočet kapitálových požadavků vůči jednotlivým typům rizik
- Regulace a dohled nad finančním trhem ve Velké Británii – historický vývoj, zákon FSMA a Financial Services Act 2010, komparace s Českou republikou
- Regulace a dohled nad finančním trhem ve Spojených státech amerických – historický vývoj, stávající úprava a její změna v důsledku reformního zákona Dodd-Frank Act, komparace s Českou republikou
- Finanční konglomeráty – typy konglomerátů, regulace v evropském a americkém prostoru

- Investiční bankovnictví, hedgeové fondy, fondy private equity – charakteristika investičního bankovnictví a otázka separace od obchodního, charakteristika hedgeových, private equity fondů a jejich regulace
- Derivátový trh – akcent na jednotlivé kategorie derivátů (forwardy, futures, opce, swapy) a obchodování s deriváty, oceňování derivátů
- Regulace a dohled nad finančními deriváty – regulace ve Spojených státech a Evropské unii, účetní pravidla pro deriváty: zajišťovací účetnictví podle IAS 39
- Finanční krize – typologie finančních krizí, analýza nejvýznamnějších finančních krizí 20. století a globální finanční krize

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Schooner, H. M., Taylor, M.: Global Bank Regulation: Principles and Policies, Burlington, MA, Academic Press, 2010
2. Mejstrik, M., Pecena, M., Teply, P.: Banking in theory and practice, Praha, Karolinum, 2014

Ostatní literatura:

1. Douady, R., Goulet, C., Pradier, Pierre-Charles: Financial Regulation in the EU: From Resilience to Growth, Palgrave Macmillan, 2017
2. Kedar-Levy, H.: A Critical History of Financial Crises, Imperial College Press, 2016
3. Caprio, G.: Handbook of Key Global Financial Markets, Institutions, and Infrastructure, Academic Press, 2012

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Financial Market Regulation je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a skládá se z pěti otevřených otázek, ze kterých je možno získat max. 10 bodů.
4. Pro úspěšné splnění kontroly studia musí student získat 6 bodů.
5. Předmětem otázek jsou témata přednášená v letním semestru a znalost povinné literatury (viz. výše).
6. Časový limit na test je stanoven na 60 minut.
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. Ing. Lenka Dupáková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Dějiny ekonomického myšlení (HOPV0161)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Dějiny ekonomického myšlení seznamuje studenty s vývojem nejvýznamnějších světových ekonomických teorií a myšlenek od starověku až k současným ekonomickým teoriím. Částečně se věnuje i českému ekonomickému myšlení od počátků až do roku 1948.

Důraz je kladen na evropské tradice klasické ekonomie, školy mezního užitku, evropskou a anglosaskou neoklasiku, německou historickou školu, keynesiánství, institucionalismus a soudobé neokonzervativní teorie včetně monetarismu, tedy na základy tvořící soudobou ekonomii hlavního proudu.

Vzhledem k tomu, že výuka makroekonomie (dobově výuka teorie národního hospodářství) je ve svém historickém vývoji institucionálně i osobnostně již od konce 18. století spjata s pražskou právnickou fakultou, předmět se částečně věnuje i českému ekonomickému myšlení a význačným národohospodářům.

Jedná se nikoli o právní předmět, ale o ekonomický předmět, který má studentům napomoci chápat vývoj nejdůležitějších ekonomických škol a jejich institutů tak, aby při souběžné výuce povinného předmětů Právo a ekonomie I a II přesně dokázali odlišovat jednotlivé pojmy a měli o nich historické povědomí. Každá vědecká disciplína má svou historickou genezi, která se odráží v příbuzných disciplínách a utváří i soudobý vývoj.

Student se po absolvování předmětu orientuje v jednotlivých školách a jejich představitelích, dokáže určit jejich jednotlivé nosné myšlenky a ucelené teorie, dokáže je rozlišit podle dobového kontextu, společenské relevance a určit jejich přínosy k rozvoji ekonomické teorie s přesahem do současnosti.

Pro zapsání předmětu Dějiny ekonomického myšlení je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Dějiny ekonomického myšlení zahrnuje tato témata:

- Starověcí filozofové a ekonomie, patristika, scholastikové a odraz kanonického práva v ekonomickém myšlení a počátky renesančního myšlení
- Merkantilismus v Anglii a ve Francii

- Počátky ekonomického myšlení na našem území a merkantilismus ve střední Evropě
- Kamerální vědy v rakouském soustátí konce 18. a ½ 19. st. - počátky národního hospodářství jako součást výuky práv na univerzitě
- Fyziokraté, Fr. Quesnay a ekonomická tabulka a další teorie ekonomického koloběhu
- Klasická politická ekonomie, Adam Smith, David Ricardo, a Jean B. Say, J. St. Mill
- Karel Marx a jeho ekonomické dílo a ekonomické názory následovatelů
- Německá (ekonomická) historická škola (předchůdci, starší, mladší a nejmladší škola)
- Počátky marginální analýzy, předchůdci a vznik a zaměření škol vycházející z teorie subjektivní hodnoty a užitku
- Rakouská škola a neorakouská škola
- Neoklasická ekonomie (zvl. anglosaská-cambrigedská, částečně lausannská škola), její vývoj do poloviny 30. let 20. století, přínosy
- Ekonomický systém J. M. Keynese, jeho pokračovatelé a odraz v hospodářské politice
- Německý ordoliberalismus
- Chicagská škola a její charakteristika, monetarismus a M. Friedmann
- Počátky institucionalismu
- Soudobý institucionalismus v USA (nová institucionální ekonomie a hraniční ek. obory)
- Soudobé neokonzervativní směry a školy (teorie racionálních očekávání, škola veřejné volby, škola strany nabídky)
- Počátky českého ekonomického myšlení a hlavní okruhy problémů (F. L. Rieger, K. H. Borovský, F. L. Chleborad, F. C. Kampelík, F. Šimáček)
- První české teoretické pokusy o systematický výklad ekonomie (F. L. Rieger, F. L. Chleborad, E. Jonák)
- Vznik českého ekonomického univerzitního myšlení konce 19. a počátku 20. století (A. Bráf a jeho přínosy, J. Kaizl)
- České ekonomické univerzitní myšlení první poloviny 20. století (J. Gruber, C. Horáček, V. Mildschuh, C. Čechrák)
- České ekonomické osobnosti - A. Rašín
- České ekonomické osobnosti - K. Engliš
- České ekonomické osobnosti - J. Macek

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Brožová, D., Malé dějiny ekonomického myšlení. Praha, VŠE 2004.
2. Vencovský, F., Dějiny českého ekonomického myšlení do r. 1948. Brno, MU 1997.

Ostatní literatura:

1. Kvasničková, A. a kol., Dějiny ekonomického myšlení. Praha, Rego. 1999.
2. Holman, R. a kol., Dějiny ekonomického myšlení. Praha: C. H. Beck. 1999 (a další vydání).
3. Bažantová I., Družstevní a svépomocné koncepce v českém ekonomickém myšlení. Praha, Prospektum, 2002.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, spočívá v písemném testu.
4. Test se skládá z otevřených otázek.
5. Časová dotace na složení testu je 60 minut.
6. Maximální počet bodů je 30 (30-25 b.: výborně; 24-20 b.: velmi dobře; 19-15 b.: dobře;).
7. Bonifikace za docházku (včetně dvou neúčastí) je 5 bodů.
8. Je možné získat předtermín, a to na základě docházky.
9. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. JUDr. PhDr. Ilona Bažantová, CSc., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomika a řízení podniku (HOPV0162)

Anotace

Studenti v obecně povinně volitelném předmětu Ekonomika a řízení podniku probírají témata týkající se managementu, manažera, organizačních a řídících struktur, finančního řízení podniku a řízení lidských zdrojů. Studenti se seznámí především s úlohou a posláním finančního řízení podniku, analýzou a interpretací finančních informací, externími a interními finančními zdroji, bilancováním finančních zdrojů a jejich užitím, řízením pracovního kapitálu podniku, hodnocením investic.

Předmět seznamuje studenty s problematikou týkající se řízení, manažerských funkcí, cílů a nástrojů podnikového řízení, podnikových organizací, osobností manažera, finančního řízení a dlouhodobého finančnímu managementu.

Pro zapsání předmětu Ekonomika a řízení firmy je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomika a řízení podniku zahrnuje tato témata:

- Úvod do managementu
- Manažerské dovednosti
- Vedení X řízení, manažerské funkce, Delegování
- Řízení lidských zdrojů
- Komunikace
- Provozní činnost firmy
- Marketing
- Finanční řízení
- Krizové řízení firmy
- Řešení problémů a konfliktů

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

KOTLER, P., Keller K. L. Marketing management. 12. vydání. Praha: GRADA, 2007.

Ostatní literatura:

1. Armstrong M. Řízení lidských zdrojů, Praha: GRADA. Praha. 2006.
2. Bělohlávek, F., Košťan, P., Šuleř O. Management. Praha: Computer press, 2012.
3. Scholleová, H. Ekonomické a finanční řízení firmy pro neekonomy. Praha: Grada, 2017, ISBN 978-80-271-9870-2.
4. Weihrich,H., Kootz,H. Management, Praha: Victoria Publishing. 1993.
5. Frank R.H. Mikroekonomie a chování, . Svoboda, Praha. 1995.
6. Kislingerová a kol. Manažerské finance. 3. vydání. Praha. C.H. Beck. 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.
7. Petřík T. Ekonomické a finanční řízení firmy, Praha: GRADA. 2005.
8. Pivrnec J. Finanční management. Praha: GRADA 1995.
9. Sharpe W. F. a Alexander, G. J . Investice. Praha: Victoria Publishing. 1994.
10. Světlík J. Marketing - cesta k trhu. Zlín: EKKA. 1994.

Právní předpisy:

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v závěrečném testu.
4. Předmětem zkoušky je látka uvedená v sylabu v rozsahu dle přednášek.
5. Závěrečný test se skládá z patnácti otázek. Za písemný test je možné získat maximálně 30 bodů, přičemž k úspěšnému absolvování je zapotřebí získat alespoň 50 % z maximálního počtu bodů (tj. 15 bodů).
6. Zkouška je hodnocena následovně:
   - 0 - 14 bodů - neprospěl;
   - 15 - 19 bodů - 3;
   - 20 – 24 bodů – 2;
   - 25 – 30 bodů – 1;
7. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. Ing. Lenka Dupáková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Etika v podnikání (HOPV0163)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět „Etika v podnikání" je koncipován jako mezioborový, přičemž základní metodologická, ale i obsahová východiska tvoří obecná etika, resp. praktická filozofie a obecná ekonomie. Cílem předmětu je porozumět etice v podnikání, etice podnikatele a etice podniku, jakož i profesní etice, manažerské etice a etice veřejné správy. Značný důraz je kladen na seznámení studentů jak s tradičními, tak i moderními etickými hodnotami a normami (interními pravidly), tak i metodami a nástroji etiky v podnikání a etického řízení firmy, včetně ověřených postupů a jejich zavedení do praxe.

Studenti jsou po absolvování předmětu schopni:

- Využívat etické a kulturní hodnoty jako mimoprávní (interní) pravidla, tj. jako doplněk právní regulace;
- Interpretovat základní nástroje a metody etiky v podnikání, resp. etického řízení organizace, zejména etického kodexu, společenské odpovědnosti podniku, etického a sociálního auditu;
- Identifikovat etické problémy a dilemata v podnikatelské činnosti;
- Využívat základní etické kompetence v hospodářské činnosti;
- Správně se orientovat v profesní etice a etice i integritě veřejné správy.

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvovány předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Etika v podnikání zahrnuje tato témata:

- Základní pojmy etiky v podnikání
- Základní etické a lidskoprávní hodnoty a jejich úloha v mimoprávní regulaci. Vznik etiky v podnikání – její teoretické základy a cíle
- Tradiční koncepty a systémy ctností
- Moderní koncepty hodnot – etický (filozofický), sociální, institucionální
- Proč se firmám vyplácí společensky odpovědné chování?
- Etický kodex a jeho zavedení do praxe

- Ověřování firemní kultury – nová role interního auditu, etický a sociální audit jako nástroj zkvalitnění etického řízení.
- Společenská odpovědnost podniku, jako nástroj konkurenceschopnosti organizace
- Společenská odpovědnost podniku na příkladu advokátní kanceláře.
- Manažerská etika a integrita manažera
- Profesní etika
- Integrita a etika veřejné správy

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Seknička, P., Putnová A.. Etika v podnikání a hodnoty trhu. Praha, Grada Publishing. 2016

Ostatní literatura:

1. Benn, S. - Bolton, S.: Key Concepts in Corporate Social Responcibility. London: SAGE. 2014.
2. Bohatá, M.: Základy hospodářské etiky. Praha: VŠE. 1997.
3. Guardini, R.: Ctnosti. Meditace o podobách mravního života. Praha: Triáda, 2015.
4. Hogenová, M. – Votava, A. – Rybáková, M.: Společenská odpovědnost podniku na příkladu advokátní kanceláře. Acta Universitatis Carolinae Juridica č. 3. 2008. s. 85 – 96.
5. Jones, D.: Společensky odpovědné chování se firmám vyplácí. Praha: Management Press, 2014.
6. Putnová, A. – Seknička, P. – Uhlář, P.: Etické řízení ve firmě. Praha: GRADA Publishing, 2007,2010.
7. Remišová, A.: Súčasné trendy podnikateľskej etiky. Od teorie k praxi. Bratislava: Wolters Kluwer, 2015
8. Seknička, P. a kol.: Úvod do hospodářské etiky. ASPI Praha: Publishing, 1997,2001.
9. Sen, A.: Etika a ekonomie. Praha: Vyšehrad, 2002.
10. Schüz, M.: Základy etické odpovědnosti podniku. Prah: VŠE 2015.
11. Thompson, M.: Přehled etiky. Praha: Portál. 2004.

Základní právní předpisy

1. Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
2. Usnesení předsednictva ČNR č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
3. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. Zákon č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací (antidiskriminační zákon)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Písemná zkouška se skládá ze dvou částí.
4. První část je tvořena testem, který obsahuje pět otázek multi choice a pět otevřených otázek, za každou otázku může student získat maximálně 5 bodů, za všech 10 otázek tak může student získat až 50 bodů.
5. Druhá část je tvořena textem, kde je omezen maximální rozsah na 33 řádek. Student vypracovává text na vybraný tematický okruh, který si losuje z koše 20 zadaných okruhů. Student zpracovává text jako odbornou esej nebo článek, kde prokazuje orientaci v aplikovaném tématu a využívá etické kompetence získané v předmětu etika v podnikání a studiem odborné, zejména základní literatury. Za tuto část může student získat maximálně 50 bodů.
6. Za obě části tak může student získat až 100 bodů. Délka písemné zkoušky je 40 minut.
7. Písemná zkouška je klasifikována známkami:
   - „výborně“ (1), tj. 91 až 100 bodů;
   - „velmi dobře“ (2), tj. 71 až 90 bodů;
   - „dobře“ (3), tj. 51 až 70 bodů
   - „neprospěl/a“ (4), tj. 50 a méně bodů
8. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
9. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Podnikové a manažerské finance (HOPV0164)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Podnikové a manažerské finance je zaměřen na porozumění financím a finančnímu řízení podniku. V jeho rámci budou řešeny základní problémy spojené s rozhodováním v oblasti financí podniku. Předmět seznamuje studenty s problematikou týkající se řízení, manažerských funkcí, cílů a nástrojů podnikového řízení, podnikových organizací, osobností manažera, finančního řízení a dlouhodobého finančnímu managementu.

Pro zapsání předmětu Podnikové a manažerské finance je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Právo a ekonomie I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Podnikové a manažerské finance zahrnuje tato témata:

- Pojem korporátních financí a cíle podniku, pojem manažerského rozhodování
- Účetní výkazy jako obraz činnosti podniku
- Životní cyklus podniku a zdroje financování
- Měření výkonnosti podniku
- Strategická finanční rozhodnutí, WACC ukazatel, CAPM metoda, finanční a provozní páka, riziko a čas
- Cash flow, řízení peněžních toků firmy, řízení pracovního kapitálu
- Investice, strategické dlouhodobé rozhodování, klasifikace investičních projektů, hodnocení investic, cost-benefit analýza, analýza citlivosti
- Fúze a akvizice, nepřátelská převzetí
- Strategické řízení holdingu, finanční vztahy v holdingu
- Cenné papíry, akcie vs. dluhopisy, oceňování hodnoty cenných papírů, hodnota podniku

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kislingerová, E. Manažerské finance. Praha: C.H.Beck. 2010. ISBN 978-80-7400-194-9.
2. Scholleová, H. Ekonomické a finanční řízení firmy pro neekonomy. Praha: Grada, 2017, ISBN 978-80-271-9870-2.

Ostatní literatura:

1. Synek M. Manažerská ekonomika. Praha: Grada. 2007, ISBN 978-80-247-3494-1.
2. Brealey, A. R., Myers, S.C., Franklin, A. Teorie firemních financí. BIZBOOKS. 2014, ISBN 978-80-2650-028-5.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Podnikové a manažerské finance je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v zodpovězení otevřených otázek a otázek typu multiple choise. Za písemný test je možné získat 30 bodů, přičemž k úspěšnému absolvování je zapotřebí získat alespoň 60 % z maximálního počtu bodů (tj. 18 bodů).
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy.

JUDr. Ing. Lenka Dupáková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Der deutsche Zivilprozess (HOPV0165)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Der deutsche Zivilprozess nabízí úvod do německého civilního řízení. Výuka probíhá převážně na základě řešení menších případů. Mimo jiné se probírají tato témata: úloha civilního procesu a jeho průběh v praxi, účastníci řízení a orgány civilního procesu, a také podrobnosti a účinky vznesení žaloby. Předmět klade zvláštní důraz na představení procesních taktik a vysvětlí rovněž úlohu a postavení advokátů v Německu.

Pro zápis předmětu Der deutsche Zivilprozess je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina II nebo předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Der deutsche Zivilprozess je pozornost věnována těmto tématům:

- Einleitung; Der Zivilprozess: Aufgabe, Ablauf & Alternativen
- Die Beteiligten des Zivilprozesses; Die Parteien des Rechtsstreits
- Die Organe des Zivilprozesses; Der Gerichtsaufbau und die Rolle des Zivilrichters
- Die Klage I; Klagearten: Feststellungs- und Gestaltungsklagen
- Die Klage II; Wirkungen der Klageerhebung; Leistungsklage
- Der Streitgegenstandsbegriff; Partei-, Gerichts- und Sachurteilsbezogen
- Die Sachentscheidungsvorraussetzungen I; Partei-, und Sachurteilsbezogen
- Die Sachentscheidungsvorraussetzungen II; Gerichtsbezogen: insb. sachliche und örtliche Zuständigkeit
- Der Gang des Verfahrens 1. Instanz I; Reaktionsmöglichkeiten des Beklagten; mdl. Verhandlung
- Der Gang des Verfahrens 1. Instanz II; Die Verfahrensgrundsätze
- Einführung in das Beweisrecht; Vertiefung zur Prozesstaktik
- Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Robbers. Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Ostatní literatura:

Další podklady budou studentům rozdány v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Der deutsche Zivilprozess je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studenti v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Fallrepetitorium Europarecht (HOPV0166)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Fallrepetitorium Europarecht představí v němčině evropské právo a jeho včlenění do německého ústavního práva na základě případů, které vycházejí ze známých rozhodnutí Spolkového ústavního soudu a Evropského soudního dvora.

Případy jsou studentům rozdány vždy týden předem a na hodině řešeny společně. Témata jsou mimo jiné: „klasici" Spolkového ústavního soudu (Solange, Maastricht, Lissabon) a judikatura Evropského soudního dvora k základním svobodám, zejména k volnému pohybu zboží.

Pro zápis předmětu Fallrepetitorium Europarecht je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina I nebo předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Fallrepetitorium Europarecht je pozornost věnována těmto tématům:

- Einführung; Grundbegriffe des Europarechts; Verhältnis zum nationalen Recht
- Bundesverfassungsgericht & Europarecht I; Klagemöglichkeiten
- Bundesverfassungsgericht & Europarecht II; Die Rechtsprechung des BVerfG anhand von Fällen
- Einführung in die Grundfreiheiten; Am Beispiel eines Falles zur Warenverkehrsfreiheit
- Vertiefung Grundfreiheiten I; Am Beispiel eines Falles zur Dienstleistungsfreiheit
- Weitere Probleme in der Fallbearbeitung; Verhältnis Grundrechte/Grundfreiheiten, Wirkung von RL
- Vertiefung Grundfreiheiten II; Am Beispiel eines Falles zur Niederlassungsfreiheit
- Abschlussfall Grundfreiheiten; Weiterer Fall zur Warenverkehrsfreiheit
- Europarecht und Nationales Verwaltungsrecht; Fall zur Aufhebung eines deutschen Verwaltungsaktes
- Präsentation von Studierenden; Etwa zu Art. 7 oder Art. 50 EUV
- Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Robbers. Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Fallrepetitorium Europarecht je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studenti v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Grundlagen des deutschen Rechts 1 (HOPV0167)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Grundlagen des deutschen Rechts 1 nabízí úvod do německého ústavního práva. Výuka probíhá v němčině a na základě řešení případů. Ty dostanou studenti vždy týden před výukou a řeší je společně na hodině. Jedná se např. o tato témata: volby do Spolkového sněmu, práva poslanců, princip demokracie, zákonodárné kompetence a zákonodárný proces podle ústavy, princip právního státu a kontrolní právo spolkového prezidenta.

Pro zápis předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 1 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina II nebo předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 1 je pozornost věnována těmto tématům:

- Einführung; Grundlagen, Gutachenstil, Auslegungsmethoden
- Verfassungsprozessrecht; Sachurteilsvoraussetzungen, Zusammenspiel GG/BVerfGG
- Die Wahlen zum Bundestag; Wahlgrundsätze, Zähl- und Erfolgswert
- Der Status der Abgeordneten; Art. 38 Abs. 1 S. 2, Grundsatz der Abgeordnetengleichheit
- Das Demokratieprinzip; Prüfung verfassungsändernder Gesetze, Art. 20 GG
- Gesetzgebungskompetenz und –verfahren; Folgen eines GOBT-Verstoßes, Artt. 70 ff. GG
- Das Rechtsstaatsprinzip; Art. 20 GG, Gesetzesvorrang und –vorbehalt, Rückwirkung
- Das Prüfungsrecht des Bundespräsidenten; Umfang des formellen und materiellen Prüfungsrechts
- Die Verwaltungskompetenzen; Verteilung zw. Bund & Land in Theorie & Praxis
- Die Auflösung des Bundestages; Wiederholung, Angst vor der Klausur nehmen
- Weitere Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Robbers. Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Ostatní literatura:

Další podklady budou studentům rozdány v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Grundlagen des deutschen Rechts 1 je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studenti v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Grundlagen des deutschen Rechts 2 (HOPV0168)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Grundlagen des deutschen Rechts 2 nabízí úvod do německého občanského práva. Výuka probíhá převážně na základě řešení případů. Tyto jsou studentům vždy rozdány předem a poté řešeny společně na hodině. Probírají se mimo jiné tato témata: princip abstrakce a rozdělení, svéprávnost, základy uzavírání smluv a možnosti jejich ukončování.

Pro zápis předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina II nebo předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 2 je pozornost věnována těmto tématům:

- Einführung; Was ist Privatrecht?; Die Struktur von Normen
- Herangehensweise an einen Fall; Darstellung Gutachtenstil & Subsumtionsübungen
- Rechtssubjekte und -objekte; In Theorie und Fall
- Rechtsgeschäfte; Abstraktionsprinzip und Abgrenzung zum Realakt
- Willenserklärungen; Handlungswille, Erklärungsbewußtsein und Geschäftswille
- Geschäftsfähigkeit; Fälle zur (beschränkten) Geschäftsfähigkeit, Taschengeld
- Willensmängel und ihre Folgen I; Fälle zu Irrtümern und zur Falschübermittlung
- Willensmängel und ihre Folgen II; Fälle zu Täuschungen & Drohungen
- Gesetzes- und sittenwidrige Rechtsgeschäfte; Verbotsgesetze und bloße Ordnungsvorschriften
- Formanforderungen; Grundsatz, Ausnahmen und Rechtsfolgen anhand von Fällen
- Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Robbers, Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Ostatní literatura:

Další podklady budou studentům rozdány v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Grundlagen des deutschen Rechts 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studující v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Grundlagen des deutschen Rechts 3 (HOPV0169)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Grundlagen des deutschen Rechts 3 se zabývá základními právy v německé ústavě. Výuka probíhá v němčině na základě řešení případů, v souladu s rozhodnutími Spolkového ústavního soudu. Případy jsou studentům rozdány vždy týden předem a na hodině řešeny společně. Tématem jsou například svoboda jednání, svoboda volby povolání, náboženství a vlastnictví, ale také základní práva týkající se rovnosti. Výuka začíná úvodem do obecných učení o základních právech.

Pro zápis předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 3 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina I nebo předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 3 je pozornost věnována těmto tématům:

- Einführung; Funktionen der Grundrechte, Einführung in die Fallbearbeitung
- Die Grundrechtsprüfung I; Grundschema & Verhältnismäßigkeitsprüfung
- Die Grundrechtsprüfung II; Einführungsfälle
- Die besonderen Freiheitsgrundrechte; Fall 1
- Das allgemeine Freiheitsgrundrecht; Fall 2
- Weiterer Fall zu den Freiheitsgrundrechten; Fall 3
- Die Religionsfreiheit und weitere Grundrechte; Fall 4
- Die Berufsfreiheit und weitere Grundrechte; Fall 5
- Die Eigentumsfreiheit und weitere Grundrechte; Fall 6
- Übungsfall
- Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Robbers. Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Ostatní literatura:

Další podklady budou studentům rozdány v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Grundlagen des deutschen Rechts 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studenti v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Grundlagen des deutschen Rechts 4 (HOPV0170)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Grundlagen des deutschen Rechts 4 nabízí v návaznosti na předmět Grundlagen des deutschen Rechts 2 podrobnější seznámení s německým občanským právem. Vyučovacím jazykem je němčina. Výuka probíhá převážně na základě řešení případů. Tyto jsou studentům rozdány vždy týden předem a na hodině pak řešeny společně. Výuka se zabývá především obecným a zvláštním závazkovým právem. Důraz je kladen na kupní právo a opakování a prohlubování látky předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 2. Vysvětleny jsou i vazby k věcnému právu.

Pro zápis předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 4 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Grundlagen des deutschen Rechts 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Grundlagen des deutschen Rechts 4 je pozornost věnována těmto tématům:

- Einleitung; Geschichte des BGB und Auffrischung Allgemeiner Teil
- Schuldverhältnisse; Grundprinzipen des Schuldrechts
- Die Abwicklung von Schuldverhältnissen; Fälle insbesondere zur Erfüllung
- Verschieden Arten der Schuld; Hol-, Bring- und Gattungsschuld anhand kleiner Fälle
- Großer Fall; Prüfungsaufbau und schuldrechtliche Probleme
- Leistungsstörungen; Schwerpunkt: Unmöglichkeit in der Fallbearbeitung
- Besprechung Übungsfall; Sonstige Pflichtverletzungen
- Nichtleistung, Schlechtleistung, Nebenpflichtverletzung;
- Schadensersatz und Rücktritt;Einführung anhand kleinerer Fälle
- Großer Fall; Prüfungsaufbau und Probleme auf Rechtsfolgenseite
- Wiederholungsstunde

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Robbers. Einführung in das deutsche Recht, 7. Auflage, Baden-Baden 2019

Ostatní literatura:

Další podklady budou studentům rozdány v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Grundlagen des deutschen Rechts 4 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška má formu písemné práce, která trvá 90 minut.
4. Kromě toho mají studenti v průběhu semestru možnost napsat si v němčině dobrovolnou práci formou posudku. Tato práce a nadprůměrná ústní spolupráce v hodinách jsou zohledněny při závěrečném hodnocení.
5. U zkoušky lze používat veškeré právní předpisy.

Dr. Iur. Martin Paus, M.A., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Lingvistika a právo (HOPV0171)

Anotace

Program obecného povinně volitelného předmětu Lingvistika a právo sleduje vývoj národních jazyků v Evropě od 15. století a jejich postupné pronikání do státní správy, jejich konkurenci s latinou i mezi sebou navzájem. Konkrétněji se pak zaměřuje na češtinu a její cestu k postavení "státního", "úředního" jazyka v období první Československé republiky a snahy o zakotvení státního jazyka v právních předpisech posledních desetiletí. Studenti mají možnost sledovat vývoj české právní terminologie od středověku až k počátkům 20. století pokusy tuto terminologii standardizovat.

Pozornost je věnována i menšinovým jazykům na území ČR a jejich ochraně.

Pro zapsání předmětu Lingvistika a právo není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Lingvistika a právo zahrnuje tato témata:

- Jazyk a národ. Jazyk a stát
- Úloha jazyka při utváření národních společenství a státních útvarů
- Zakotvení národního jazyka v uspořádání moderních států
- Československá a česká republika – úloha češtiny a menšinových jazyků
- Menšinové jazyky v ČR + znakový jazyk
- Právní jazyk a jeho analýza
- Historický vývoj právní terminologie v češtině
- Jazyk v legislativní praxi (srovnání s ostatními evropskými zeměmi)
- Distinktivní rysy jazyka právních textů (čeština ve srovnání s ostatními jazyky)
- Lingvistické metody ve vyšetřování a dokazování

Program semináře bude doplněn vystoupeními externích přednášejících k tématům menšinových jazyků v ČR, jazykové politiky a forenzní fonetické analýzy.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Musilová, V., Co je forenzní lingvistika 1-3. Čeština doma a ve světě. 2005,2006.
2. BURKE, Peter., Jazyky a společenství v raně novověké Evropě. Praha: Nakladatelství Lidové noviny. 2004.
3. HROCH, Miroslav.m Národy nejsou dílem náhody. Praha: Slon. 2011. 4. 200-227.
4. CVRČEK, František., Právní informatika. Praha -Plzeň. 2010.
5. BÁEZ DE AGUILAR GONZÁLEZ, Francisco, ed. a BOSSONG, Georg, ed. Identidades lingüísticas en la España autonómica.. Frankfurt am Main: Vervuert. 2000.
6. HOLEŠ, Jan a KADLEC, Jaromír., Jazyková politika frankofonních zemí. . Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. 2012.
7. STICKEL, Gerhard, ed. National, regional and minority languages in Europe: contributions to the annual conference 2009 of . Frankfurt am Main: Peter Lang. 2011.
8. PRICE, Glanville a kol. Encyklopedie jazyků Evropy. 1.. Praha. 2002. ISBN 80-7207-450-4..
9. MIKULEC, Jiří a kol. Církev a společnost raného novověku v Čechách a na Moravě.. 1.. Praha. 2013. ISBN 978-80-7286-206-1.
10. VELČOVSKÝ, Václav. Čeština pod hákovým křížem. 1.. Praha. 2016.
11. KUČERA, Rudolf a kol. Identity v českých zemích 19. a 20. století: hledání a proměny.. Praha. 2012. ISBN 978-80-86495-98-9..
12. ŠMEJKALOVÁ, Martina., Čeština a škola - úryvky skrytých dějin: český jazyk a jeho vyučování na středních školách 1918-1989. 1.. 2010. 11-171. ISBN 978-80-246-1692-6.
13. MCCRUM, Robert. Globish: jak se angličtina stala světovým jazykem. 1. v č.j. Praha. 2012. ISBN 978-80-7252-381-8.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná. Výsledná známka je tvořena těmito položkami:
   - závěrečný test (alespoň 70 % bodové dotace)
   - esej v rozsahu 5-7 normostran na téma zadané v průběhu semestru.
4. Celková známka je na základě váženého průměru strukturována takto: 60 % test a 40 % esej.
5. U závěrečného testu není možné používat právní předpisy a jiné zdroje. Při zpracování eseje je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně

90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 (HOPV0172)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: správní organizace obchodního života, obchodní soudy a arbitráž, obchodní společnosti, akcie a dluhopisy. Studenti dále získají základní informace o obchodním životě ve Francii a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského obchodního práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Zápis předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 není podmíněn zápisem ani absolvováním jiného předmětu. Předmět je však vhodný pro studenty druhého a vyššího ročníku.

Absolvovaný předmět Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Organisation administrative de la vie commerciale (actes de commerce, commerçants, liberté de la vie commerciale, libre concurrence);
- Juridictions consulaires et arbitrage;
- Sociétés commerciales (création et naissance, associés, apports, immatriculation au RCS, fusion, liquidation et partage);
- Sociétés de personnes;
- Sociétés de capitaux;
- Actions et obligations.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9
2. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1
3. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. MERLE, Philippe. *Droit commercial: sociétés commerciales*. Paris: Dalloz, 2014. ISBN 978-2-247-13011-5
3. MESTRE, Jacques a Marie-Eve PANCRAZI-TIAN. *Droit commercial. Droit interne et aspects de droit international.* Paris: L.G.D.J., 2003. ISBN 2-257-02374-7
4. Jurisprudence actuelle. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Základní právní předpisy :

1. Code des sociétés. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr
2. Code du commerce. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška spočívá v písemném testu a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit des affaires, société en commandite par actions), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.

10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 2 (HOPV0173)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 2 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií následujících témat: kapitálové trhy, bankovní právo, směnečné a šekové právo, veřejné finance, smluvní právo, autorské právo, obchod a veřejná správa. Studenti dále získají základní informace o obchodním životě ve Francii a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského obchodního práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Zápis předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 2 není podmíněn zápisem ani absolvováním jiného předmětu. Předmět je však vhodný pro studenty druhého a vyššího ročníku.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 2 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Marché de capitaux;
- Droit bancaire;
- Finances publiques;
- Contrats (vente, location, entreprise, commission, transport, courtage, assurance);
- Droit d´auteur;
- Commerce et administration publique.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9
2. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1

3. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. MERLE, Philippe. *Droit commercial: sociétés commerciales*. Paris: Dalloz, 2014. ISBN 978-2-247-13011-5
3. MESTRE, Jacques a Marie-Eve PANCRAZI-TIAN. *Droit commercial. Droit interne et aspects de droit international.* Paris: L.G.D.J., 2003. ISBN 2-257-02374-7
4. Jurisprudence actuelle. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Základní právní předpisy:

1. Code des sociétés. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr
2. Code du commerce. on-line. Dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština v ekonomickém kontextu 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit des affaires, société en commandite par actions), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se posluchač na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře

70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Latina pro právníky 1 (HOPV0174)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Latina pro právníky 1 je určen studentům zejména prvních ročníků, kteří mají minimální znalosti latinského jazyka, popř. nemají znalosti žádné.

Studenti se seznámí s latinskou výslovností a základy gramatiky (substantiva a adjektiva I. - III. deklinace, slovesa I. - V. konjugace včetně deponentií a sloves esse/fieri v prézentu). Nedílnou součástí výuky jsou specifika slovní zásoby právnické latiny, cizí slova, termíny a sentence z oblasti práva.

Cílem je seznámit studenty se základními gramatickými pravidly latiny a naučit je orientovat se v latinských právnických termínech, glosách, rčeních a citátech, které se vyskytují jak v právu římském, tak v novodobých právních textech.

Studenti během semestru vypracovávají průběžně úkoly v aplikaci Moodle podle zadání vyučujícího, připravují si překlady terminologie, sentencí a definic a na hodinách se aktivně podílejí na diskuzi k těmto překladům.

Pro zapsání předmětu Latina pro právníky 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Latina pro právníky 1 se postupuje podle lekcí I – VI z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 (a mladší vydání) s následujícími tématy:

- vývoj latiny, výslovnost
- substantiva a adjektiva I. deklinace
- substantiva a adjektiva II. deklinace
- zájmena přivlastňovací, I. a II. konjugace
- III. a IV. konjugace
- esse, fieri v prézentu
- substantiva III. deklinace (souhláskové kmeny)
- substantiva III. deklinace (i-kmeny)
- adjektiva III. deklinace

- deponentia

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
2. Bejlovec a kol. Latina pro vysoké školy. SPN, 1993.
3. Bilíková. Přehled latinské mluvnice sestavený v tabulkách: přehledná pomůcka při výuce latinského jazyka.

Ostatní literatura:

1. Kincl, J. Dicta et regulae iuris, aneb právnické mudrosloví latinské. Karolinum, 1990.
2. Skřejpek, M. Latinsko-český slovníček římského práva (vybrané pojmy a termíny). Orac, 2000.
3. Klang, M. Malá encyklopedie latiny v právu. Praha: Linde, 2002.
4. Rebro, K. Latinské právnické výrazy a výroky. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Latina pro právníky 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou konání písemné zkoušky je:
   - min. 70% docházka,
   - příprava krátkých překladových úkolů na jednotlivé hodiny podle zadání vyučujícího, případně vypracování cvičení v aplikaci Moodle,
   - aktivní účast na hodinách založená na diskuzi k překladům a na úkolech plněných v aplikaci Moodle.
4. Písemná zkouška se skládá z otevřených otázek v rozsahu lekcí I – VI z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
5. Zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
6. Časová dotace zkoušky je 60 minut.
7. U zkoušky není možné používat žádné tabulky, poznámky ani pomůcky.
8. Vyučující může bonifikovat výsledek zkoušky až 2 bonusovými body za aktivitu v průběhu seminářů (správná řešení zadaných úloh, příprava materiálů na jednotlivé lekce, vypracovaná cvičení v Moodle, etc.). Tyto body se přičítají k výsledku testu.
9. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
35-32,25	výborně

32 - 29,25	velmi dobře
29 - 26,25	dobře
26 - 0	neprospěl/a

Mgr. Klára Žytková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Latina pro právníky 2 (HOPV0175)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Latina pro právníky 2 je určen studentům zejména prvních ročníků, kteří mají znalosti latinského jazyka na úrovni úspěšně absolvovaného předmětu Latiny pro právníky 1, příp. adekvátní znalosti z gymnázia (min. 1 rok latiny 2 hodiny týdně).

V předmětu je dokončen systém deklinací (IV. a V.), slovesné časy jsou doplněny o imperfektum a futurum. Studenti se také seznámí s celým systémem lat. zájmen, číslovkami, s přehledem tvoření adverbií a nepravidelnými slovesy velle, nolle, malle. K cizím slovům, právnickým obratům a sentencím se připojí četba textů z Gaiových Institutiones (v úpravě).

Studenti si během semestru připravují překlady termínů, sentencí, definic a textů a na hodinách se aktivně podílejí na diskuzi k těmto překladům. Součástí výuky jsou také cvičení a úkoly v aplikaci Moodle.

Cílem předmětu je doplnit studentům znalosti latinské gramatiky a seznámit je se základy syntaxe tak, aby se s jistotou orientovali v latinské právní terminologii, byli schopni nejen přeložit latinské právnické glosy, rčení, pořekadla a citáty, ale také porozumět mírně upravenému textu Gaiových Institucí. Studenti zároveň získávají náhled do latinského gramatického systému, který rozvíjí jejich schopnost systematického myšlení obecně.

Pro zápis předmětu Latina pro právníky 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Latina pro právníky 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Latina pro právníky 2 se postupuje podle lekcí VII – XI z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 (a mladší vydání) s následujícími tématy:

- substantiva IV. a V. deklinace
- imperfektum I. - V. konjugace + esse
- futurum I. - V. kojugace + esse
- zájmena osobní a přivlastňovací
- zájmena tázací a vztažná
- zájmena neurčitá
- zájmena záporná a zájmenná adjektiva

- číslovky
- tvoření adverbií
- nepravidelná slovesa velle, nolle, malle

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
2. Bejlovec a kol. Latina pro vysoké školy. SPN, 1993.
3. Bilíková. Přehled latinské mluvnice sestavený v tabulkách: přehledná pomůcka při výuce latinského jazyka.

Ostatní literatura:

1. Kincl, J. Dicta et regulae iuris, aneb právnické mudrosloví latinské. Karolinum, 1990.
2. Skřejpek, M. Latinsko-český slovníček římského práva (vybrané pojmy a termíny). Orac, 2000.
3. Klang, M. Malá encyklopedie latiny v právu. Praha: Linde, 2002.
4. Rebro, K. Latinské právnické výrazy a výroky. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Latina pro právníky 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou konání písemné zkoušky je:
   - min. 70% docházka
   - příprava krátkých překladových úkolů na jednotlivé hodiny podle zadání vyučujícího, případně vypracování cvičení v aplikaci Moodle
   - aktivní účast na hodinách založená na diskuzi k překladům a na úkolech plněných v aplikaci Moodle
3. Zkouška se skládá z otevřených otázek v rozsahu lekcí VII – XI z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
4. Zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
5. Časová dotace zkoušky je 60 minut.
6. U zkoušky není možné používat žádné tabulky, poznámky ani pomůcky.
7. Vyučující může bonifikovat výsledek zkoušky až 2 bonusovými body za aktivitu v průběhu seminářů (správná řešení zadaných úloh, příprava materiálů na jednotlivé lekce, vypracovaná cvičení v Moodle, etc.). Tyto body se přičítají k výsledku testu.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace

36-33,25	výborně
33 - 30,25	velmi dobře
30 - 27,25	dobře
27 - 0	neprospěl/a

Mgr. Klára Žytková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Latina pro právníky 3 (HOPV0176)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Latina pro právníky 3 je určen studentům zejména druhých, příp. vyšších ročníků, kteří mají znalosti latinského jazyka na úrovni úspěšně absolvovaného předmětu Latiny pro právníky 2.

Předmět je zaměřen na složitější gramatické jevy (stupňování adjektiv a adverbií, participium préz.. akt., gerundium, gerundivum, neprav. slovesa ferre a ire) a základní skupiny vedlejších vět s konjunktivy.

Studenti si během semestru připravují překlady termínů, definic a textů podle zadání vyučujícího a na hodinách se aktivně podílejí na diskuzi k těmto překladům. Součástí výuky jsou také cvičení a úkoly v aplikaci Moodle.

Cílem předmětu je ve větší míře rozšířit stávající znalosti studentů v oblasti cizích slov, práv. termínů a sentencí a zdokonalit jejich schopnost číst mírně upravené, či originální latinské prameny z oblasti práva (Gaius:Institutiones, vybrané fragmenty Leges XII tabularum, příp. Digest). S některými texty se pracuje metodou čtení s porozuměním a studenti tak upevňují schopnost orientace v textu. Studentům se zároveň prohloubí náhled do latinského gramatického a syntaktického systému, který dále rozvíjí a posiluje jejich schopnost systematického myšlení obecně.

Pro zápis předmětu Latina pro právníky 3 je vhodné, aby student měl absolvován předmět Latina pro právníky 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Latina pro právníky 3 se postupuje podle lekcí XII – XV z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 (a mladší vydání) s následujícími tématy:

- stupňování adjektiv a adverbií
- ablativ srovnávací, genitiv celkový, elativ
- participium préz. aktiva
- gerundium
- gerundivum
- gerundivální vazba

- nepravidelná slovesa ferre, ire
- konj. prézentu, konjunktiv imperfekta ve větách samostatných
- konj. prézentu, konjunktiv imperfekta ve větách vedlejších
- vv podmínkové

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
2. Bejlovec a kol. Latina pro vysoké školy. SPN, 1993.
3. Bilíková. Přehled latinské mluvnice sestavený v tabulkách: přehledná pomůcka při výuce latinského jazyka.

Ostatní literatura:

1. Kincl, J. Dicta et regulae iuris, aneb právnické mudrosloví latinské. Karolinum, 1990.
2. Skřejpek, M. Latinsko-český slovníček římského práva (vybrané pojmy a termíny). Orac, 2000.
3. Klang, M. Malá encyklopedie latiny v právu. Praha: Linde, 2002.
4. Rebro, K. Latinské právnické výrazy a výroky. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012.
5. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách. ed. J. Kincl. Plzeň, 2007

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Latina pro právníky 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Podmínkou konání písemné zkoušky je:
   - min. 70% docházka,
   - příprava krátkých překladových úkolů na jednotlivé hodiny podle zadání vyučujícího, případně vypracování cvičení v aplikaci Moodle,
   - aktivní účast na hodinách založená na diskuzi k překladům a na úkolech v aplikaci Moodle.
4. Zkouška se skládá z otevřených otázek v rozsahu lekcí XII – XV z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
5. Zkoušku může student konat nejvýše třikrát, tj. má právo na dva opravné termíny.
6. Časová dotace zkoušky je 60 minut.
7. U zkoušky není možné používat žádné tabulky, poznámky ani pomůcky.
8. Vyučující může bonifikovat výsledek zkoušky až 2 bonusovými body za aktivitu v průběhu seminářů (správná řešení zadaných úloh, příprava materiálů na jednotlivé lekce, vypracovaná cvičení v Moodle, etc.). Tyto body se přičítají k výsledku testu.
9. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.

10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
36-33,25	výborně
33 - 30,25	velmi dobře
30 - 27,25	dobře
27 - 0	neprospěl/a

Mgr. Klára Žytková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Latina pro právníky 4 (HOPV0177)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Latina pro právníky 4 je určen studentům zejména druhých, příp. vyšších ročníků, kteří mají znalosti latinského jazyka na úrovni úspěšně absolvovaného předmětu Latiny pro právníky 3.

V předmětu jsou dokončeny gramatické a syntaktické jevy (aktivní a pasivní perf. systém, ablativ absolutní a vazby akuzativu a nominativu s infinitivem). Studenti si během semestru připravují překlady textů podle zadání vyučujícího a na hodinách se aktivně podílejí na diskuzi k těmto překladům.

Cílem předmětu je prohloubit schopnost studentů porozumět latinským právním definicím a originálním textům z oblasti práva římského i církevního (Gaius: Institutiones, Digesta a Codex iuris canonici) a seznámit je s prvky typickými pro latinu středověkých právních listin necírkevního charakteru. Studenti získávají schopnost pracovat s pramennými texty římského i církevního práva a mají celkový náhled na jazykový systém latiny, který zásadním způsobem prohlubuje jejich schopnost systematického myšlení obecně.

Pro zápis předmětu Latina pro právníky 4 je vhodné, aby student měl absolvován předmět Latina pro právníky 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Latina pro právníky 4 zahrnuje témata z lekcí XVI – XXI z učebnice Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 (a mladší vydání):

- aktivní perfektní systém, slovesné stupnice
- supinum, PPP, ablativ absolutní; Gaius: De matrimonio
- indikativ perfekta pasiva; Digesta: De divortiis et repudiis
- zbývající perfektní pasivní systém; Digesta: De divortiis et repudiis (dokončení)
- infinitivní vazby; CIC: De matrimonio et separatione coniugum
- Digesta: De damno infecto
- Plinius ad Traianum
- znaky středověké latiny; texty z královských kanceláří
- dlužní úpis (Městská kniha budějovická)

- magisterská sponse, text magisterského diplomu PF UK

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Šedová, M. Latina pro právníky. MU Brno, 2005 a mladší vydání.
2. Bejlovec a kol. Latina pro vysoké školy. SPN, 1993.
3. Bilíková. Přehled latinské mluvnice sestavený v tabulkách: přehledná pomůcka při výuce latinského jazyka.

Ostatní literatura:

1. Kincl, J. Dicta et regulae iuris, aneb právnické mudrosloví latinské. Karolinum, 1990.
2. Skřejpek, M. Latinsko-český slovníček římského práva (vybrané pojmy a termíny). Orac, 2000.
3. Klang, M. Malá encyklopedie latiny v právu. Praha: Linde, 2002.
4. Rebro, K. Latinské právnické výrazy a výroky. Wolters Kluwer ČR, a.s., 2012.
5. Gaius. Učebnice práva ve čtyřech knihách. ed. J. Kincl. Plzeň, 2007
6. Digesta Iustiniani Augusti, editio maior. ed. Th. Mommsen, Keip, 2001.
7. Codex iuris canonici. ed. L. Richter. Lipsko, 1839

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Latina pro právníky 4 je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Kombinovaná zkouška sestává z:
   - min. 70% docházky
   - přípravy překladů textů zadaných vyučujícím na jednotlivé hodiny (písemná část),
   - aktivní účasti na hodinách, průběžné prezentace textů zadaných k překladu a diskuze nad překlady (ústní část).
5. U obou částí zkoušky je možné používat veškeré tabulky, poznámky a pomůcky.
6. Za každý z textů získává student max. 10–20 bodů (podle délky a náročnosti textů), dohromady maximálně 100 bodů.
7. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných celkem za jednotlivé překlady a vypracované materiály během semestru takto:

Počet bodů	Klasifikace
100 - 90	výborně
89 - 80	velmi dobře
79 - 70	dobře
69 - 0	neprospěl/a

Mgr. Klára Žytková, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Legal English for Commercial Practice: Company Law (HOPV0178)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Legal English for Commercial Practice: Company Law je zdokonalit schopnost studentů používat právnickou angličtinu v obchodněprávním kontextu. Během seminářů se seznámí s nejdůležitější terminologií jednotlivých témat zejména prostřednictvím čtení odborných textů a poslechových aktivit a použijí tuto terminologii v mluveném i písemném projevu v právnické angličtině. Výuka předmětu probíhá v angličtině.

Pro zapsání předmětu Legal English for Commercial Practice: Company Law není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal English for Commercial Practice: Company Law se zaměřuje na právnickou angličtinu následujících tematických okruhů:

- Právo obchodních společností: vznik a vedení (*Company law: company formation and management*)
- Právo obchodních společností: kapitalizace (*Company law: capitalisation*)
- Právo obchodních společností: zásadní změny ve společnosti a likvidace (*Company law: fundamental changes in a company; company winding up*)
- Právo obchodních společností: případová studie (*Company law case study*)
- Soutěžní právo (*Competition law*)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Amy Krois-Lindner, TransLegal. International Legal English. 2. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2, Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Zkouška je písemná a spočívá ve dvou písemných pracích odevzdaných v průběhu semestru a písemném testu. Obě písemné práce je nutné odevzdat před konáním písemného testu. Hodnocení dvou písemných prací představuje 25 % z celkového hodnocení předmětu a písemný test představuje 75 % z celkového hodnocení.
4. Pouze studenti, kteří dosáhnou 70% docházky bez ohledu na datum, kdy se na předmět zapsali, budou moci konat písemný test. V případě nemoci nebo karantény budou studenti omluveni a bude jim zadána náhradní práce, kterou bude možné si absence nahradit.
5. U testu není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje. Písemné práce studenti vypracují samostatně a mohou používat jakékoli zdroje.
6. Na složení testu mají studenti jeden řádný a dva opravné termíny. Na písemné práce mají studenti pouze jeden pokus.

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Legal English for Commercial Practice: Contract Law (HOPV0179)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Legal English for Commercial Practice: Contract Law je zdokonalit schopnost studentů používat právnickou angličtinu v obchodněprávním kontextu. Během seminářů se seznámí s nejdůležitější terminologií jednotlivých témat zejména prostřednictvím čtení odborných textů a poslechových aktivit a použijí tuto terminologii v mluveném i písemném projevu v právnické angličtině. Výuka předmětu probíhá v angličtině.

Pro zapsání předmětu Legal English for Commercial Practice: Contract Law není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat

Sylabus

Předmět Legal English for Commercial Practice: Contract Law se zaměřuje na právnickou angličtinu následujících tematických okruhů:

- Vznik smlouvy (*Contracts: contract formation*)
- Opravné prostředky (*Contracts: remedies*)
- Postoupení smlouvy a práva třetích stran (*Contracts: assignment and third-party rights*)
- Pracovní právo, pracovní smlouva (*Employment law; contract of employment*)
- Kupní smlouva (*Sale of goods; contract of sale*)
- Majetkové právo: práva k nemovitým věcem (*Real property law*)
- Majetkové právo: duševní vlastnictví (*Intellectual property law*)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Amy Krois-Lindner, TransLegal. International Legal English. 2. 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Zkouška je písemné a spočívá ve dvou písemných pracích odevzdaných v průběhu semestru a písemném testu. Obě písemné práce je nutné odevzdat před konáním písemného testu. Hodnocení dvou písemných prací představuje 25 % z celkového hodnocení předmětu a písemný test představuje 75 % z celkového hodnocení.
4. Pouze studenti, kteří dosáhnou 70% docházky bez ohledu na datum, kdy se na předmět zapsali, budou moci konat písemný test. V případě nemoci nebo karantény budou studenti omluveni a bude jim zadána náhradní práce, kterou bude možné si absence nahradit.
5. U testu není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje. Písemné práce studenti vypracují samostatně a mohou používat jakékoli zdroje.
6. Na složení testu mají studenti jeden řádný a dva opravné termíny. Na písemné práce mají studenti pouze jeden pokus.

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Legal English for Commercial Practice: Finance (HOPV0180)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Legal English for Commercial Practice: Finance je zdokonalit schopnost studentů používat právnickou angličtinu v kontextu finančního práva. Během seminářů se seznámí s nejdůležitější terminologií jednotlivých témat zejména prostřednictvím čtení odborných textů a poslechových aktivit a použijí tuto terminologii v mluveném i písemném projevu v právnické angličtině. Výuka předmětu probíhá v angličtině.

Pro zapsání předmětu Legal English for Commercial Practice: Finance není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět Legal English for Commercial Practice: Finnce není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal English for Commercial Practice: Finance se zaměřuje na právnickou angličtinu následujících tematických okruhů:

- Bankovnictví (*The language of banking*)
- Zajištění (*Secured transactions*)
- Vztah: Dlužník – věřitel (*Debtor – creditor*)
- Úvod do směnečné terminologie (*Introduction to the terminology of negotiable instruments*)
- Úvod do daňové terminologie (*Introduction to tax terminology*)
- Úvod do terminologie pojišťovnictví (*Introduction to insurance terminology*)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Amy Krois-Lindner, TransLegal. International Legal English. 2. 2011.
2. Ian MacKenzie. Professional English in Use: Finance. 2006.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončenzkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Zkouška je písemná a spočívá ve dvou písemných pracích odevzdaných v průběhu semestru a písemném testu. Obě písemné práce je nutné odevzdat před konáním písemného testu. Hodnocení dvou písemných prací představuje 25 % z celkového hodnocení předmětu a písemný test představuje 75 % z celkového hodnocení.
4. Pouze studenti, kteří dosáhnou 70% docházky bez ohledu na datum, kdy se na předmět zapsali, budou moci konat písemný test. V případě nemoci nebo karantény budou studenti omluveni a bude jim zadána náhradní práce, kterou bude možné si absence nahradit.
5. U testu není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje. Písemné práce studenti vypracují samostatně a mohou používat jakékoli zdroje.
6. Na složení testu mají studenti jeden řádný a dva opravné termíny. Na písemné práce mají studenti pouze jeden pokus..

Mgr. Adéla Bahenská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Právo a cestovní ruch (HOPV0181)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právo a cestovní ruch je, aby absolvent předmětu získal orientaci v probírané rozsáhlé otázce. Měl by porozumět často komplikovaným a velmi moderním institutům v cestovním ruchu, jako je ochrana zákazníků u zájezdů nebo u timeshare. Absolvent by měl chápat vývojové tendence v české a evropské právní úpravě otázek souvisejících s cestovním ruchem. Právo cestovního ruchu je také pozoruhodnou ukázkou moderního a dosud zdaleka nestabilizovaného právního institutu. S pomocí externích odborníků se studenti seznamují i s aktuálními problémy legislativy české a evropské, složitými otázkami prolínání právní úpravy s ekonomickými aspekty (např. destinační management), vlivem technickým norem nejenom v oblasti cestovního ruchu atd.

Cestovní ruch má v české ekonomice, podobně jako v mnoha jiných státech, značný význam a představuje nejen několik procent DPH, ale spolu se souvisejícími aktivitami přináší téměř desetinu zaměstnanosti. Cestovní ruch přitom zasahuje do řady poměrně komplikovaných právních otázek spadajících zejména do obchodního, ale také občanského, evropského nebo třeba i správního práva. Bez důkladného seznámení, a to jak právních aspektů, tak reálných problémů, jsou mnohé otázky jen obtížně pochopitelné.

Právní úprava otázek souvisejících s cestovním ruchem je dosti komplikovaná a nepřehledná. V praxi se objevuje řada diskutovaných otázek jako je tzv. ztráta radosti z dovolené, pojištění cestovních kanceláří a mnohé další, s nimiž se obtížně vyrovnávají české i evropské soudy. Právní věda dříve a zčásti i dnes nevěnovala cestovnímu ruchu přílišný zájem. Cestovní ruch má přitom značný ekonomický význam. I oficiální materiály Ministerstva pro místní rozvoj přitom varují před podceňováním právních aspektů.

Právní úpravu lze rozdělit na několik velmi odlišných částí. První skupinu tvoří předpisy obchodního a občanského práva týkající se přímo právní úpravy cestovního ruchu. Ty jsou obsaženy zejména ve speciálním zákoně č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu. Zákon se zabývá především postavením cestovních kanceláří a cestovních agentur, přičemž největší část zákona tvoří komplikovaný problém pojištění cestovních kanceláří. Dalšími speciálními ustanoveními týkajícími se cestovního ruchu jsou zejména smlouva o zájezdu (§ 2521 až § 2549 NOZ) a timeshare (Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby § 1852 až § 1867 NOZ). Česká právní úprava však vychází převážně z evropských směrnic, a to hlavně 90/314/EHS, kterou nahradila v roce 2019 nová směrnice 2015/2302, a 2008/122/ES. Druhou skupinu

představují předpisy soukromého práva, které se týkají i cestovního ruchu, tedy hlavně fungování cestovních kanceláří a agentur. Jde logicky především o živnostenský zákon a také zákon o obchodních korporacích, tedy především o právo obchodní. Na vysokých školách, kde je obor cestovní ruch, se leckdy výklad příslušné právní úpravy zjednodušuje na samotné obchodní právo, což je zavádějící.

Jako třetí skupinu lze vymezit speciální veřejnoprávní předpisy týkající se cestovního ruchu. Existují například zvláštní místní poplatky za lázeňský nebo rekreační pobyt, normy v zásadě stavební určující kategorizaci ubytovacích zařízení, ale připravoval se také speciální zákon o podpoře rozvoje cestovního ruchu. Takovýto zákon zejména podle rakouského vzoru byl přijat v roce 2010 na Slovensku a řadu let se připravovala obdobná norma i v České republice, nyní od února 2018 se postupně rozebíhá nová územní organizace turismu na základě certifikace organizací destinačního managementu. Poslední základní skupinou předpisů jsou veřejnoprávní normy obvykle ze správního práva související s cestovním ruchem. Jejich množství je velmi vysoké a jde o až pozoruhodně rozmanité problémy, jako je památková péče, ochrana přírody, doprava, ale i speciálnější problémy jako je vydávání cestovních dokladů, vinařství, lázeňství.

Pro zapsání předmětu Právo a cestovní ruch není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo a cestovní ruch zahrnuje tato témata:

- Úvod do předmětu, nastínění hlavních problémů a jejich dosavadního odborného zpracování
- Obchodní právo a cestovní ruch a rozbor zákona č 159/1999 Sb.
- Smlouvy v NOZ z hlediska cestovního ruchu - zejména smlouva o zájezdu a timeshare
- Instituty správního práva a cestovní ruch (připravovaný zákon o podpoře rozvoje cestovního ruchu, památková péče, aj.)
- Cestovní ruch v soudní praxi
- Vývoj právní úpravy cestovního ruchu a dlouhodobé problémy praxe
- Připravovaný zákon o podpoře rozvoje cestovního ruchu a destinační management
- Praktické právní problémy cestovních kanceláří a agentur (odborník z cestovních kanceláří)
- Technické normy v cestovním ruchu, osobní vzpomínky na vytváření zákona č. 159/1999 Sb.
- Aktuální právní a praktické problémy cestovního ruchu
- Závěrečné shrnutí problému právní úpravy cestovního ruchu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. PETRÁŠ, René. Právo a cestovní ruch. Praha: UJAK 2013. 224

2. Odborné články k aktuálním problémům doporučené vyučujícím (autoři zejména Petráš nebo Havlíčková-Dvořáková) – viz Právo a cestovní ruch http://turismus.prf.cuni.cz/
3. Monotematické číslo časopisu Acta Universitatis Carolinae Iuridica a tři právní čísla elektronického časopisu Studia turistica 1/2018, 1/2019, 1/2020, které jsou i volně na internetu.

Ostatní literatura:

1. HAVLÍČKOVÁ, Klára - KRÁLOVÁ, Renata. Cestovní právo. Praha: C.H. Beck 2015
2. Právo cestovného ruchu. Bratislava: C.H. Beck 2014
3. BRUNA, Zdeněk. Právo v cestovním ruchu. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR 2007
4. PETRÁŠ, René. Nestabilita právní úpravy cestovního ruchu v ČR a nová evropská směrnice nahrazující směrnici 90/314/EHS, in: 6. mezinárodní kolokvium o cestovním ruchu / Sborník příspěvků, Brno, Masarykova univerzita 2015, s. 71-79 (sborník ke stažení http://www.econ.muni.cz/veda-a-vyzkum/konference-seminare-a-kolokvia-na-esf/mezinarodni-kolokvium-o-cestovnim-ruchu/sborníky)
5. PETRÁŠ, René. Transformace právní úpravy cestovního ruchu v České republice a v Evropské unii, in: Aktuální problémy cestovního ruchu / Cestovní ruch: vývoj - změny - perspektivy, Jihlava, Vysoká škola polytechnická 2015, s. 351-360 (sborník ke stažení https://kcr.vspj.cz/historie-konferenci-kcr/konference-aktualni-problemy-cestovniho-ruchu-2015)
6. PETRÁŠ, René. Problémy právní úpravy cestovního ruchu. Studia turistica (online časopis http://www.vspj.cz/tvurci-cinnost-a-projekty/casopisy-vspj/studia-turistica) červenec 2012, s. 54-61
7. PALATKOVÁ, Monika. Zákon o podpoře turismu jako předpoklad úspěšného systému marketingového řízení destinace. Journal of Tourism and Services (online časopis http://www.vso.cz/archive/) 2010, č. 1, s. 82-109
8. TITTELBACHOVÁ, Šárka. Turismus a veřejná správa. Praha: Grada 2011
9. ŠTEMBERK, Jan. Fenomén cestovního ruchu / možnosti a limity cestovního ruchu v meziválečném Československu. Praha: Nová tiskárna Pelhřimov 2009
10. Články v časopise Communication On-line Travel Business (COT business) (autoři zejména Petráš nebo Havlíčková-Dvořáková)

Právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zákon č. 159/1999 Sb., o některých podmínkách podnikání v oblasti cestovního ruchu
3. zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon
4. evropské směrnice 90/314/EHS, 2015/2302

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Obsah zkoušky vychází z rámcové znalosti právní úpravy cestovního ruchu, orientace v zákonu č. 159/1999 Sb., a orientace v základní odborné literatuře.
4. Při zkoušce by měl student podat základní informace o čtyřech z těchto okruhů:
    1. Zájem právní vědy o turismus
    2. Otázka systematizace právní úpravy turismu
    3. Živnosti v turismu
    4. Význam a systematika zákona č. 159/1999 Sb.
    5. Problém pojmů zájezd a spojené cestovní služby
    6. Pojištění cestovních kanceláří
    7. Smlouva o zájezdu a další smlouvy významné pro turismus
    8. Vady zájezdu a náhrada škody, ztráta radosti z dovolené
    9. Timeshare – jeho tradice a současná právní úprava v ČR
    10. Vliv evropského práva na právní úpravu turismu
    11. Dlouhodobé snahy o přijetí zákona o podpoře rozvoje turismu – situace na Slovensku
    12. Nový systém destinačního managementu v ČR
    13. Zákon o místních poplatcích a turismus
    14. Právní úprava památkové péče
    15. Právo životního prostředí a turismus
    16. Technické normy a vliv na turismus
    17. Vývoj právní úpravy turismu v českých zemích
    18. Snahy o vytvoření tzv. spotřebitelského kodexu a vliv na právní úpravu turismu
    19. Problém právní úpravy horské služby a tzv. sněžné právo
    20. Aktuální změny a plány změn právní úpravy turismu
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. PhDr. René Petráš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Rozhodčí řízení (HOPV0182)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Rozhodčí řízení se zabývá rozhodčím řízením jakožto jedním z přípustných procesních postupů, v rámci kterého je rozhodováno o právech a povinnostech stran sporu odlišnou autoritou, než je obecný soud, a to rozhodci nebo stálým rozhodčím soudem, když pravomoc této autority je založena na dohodě stran (rozhodčí smlouvě), tedy nikoliv na státní autoritě. V rozhodčím řízení může být řešena relativně široká škála sporů z oblasti práva občanského, obchodního, rodinného, pracovního, takže dosah rozhodčího řízení je značný. V posledních letech se přitom aplikace rozhodčího řízení rozvíjí velmi dynamicky i v některých nových oblastech souvisejících s rozvojem informačních technologií, příkladem může být aplikace rozhodčího řízení v tzv. doménových sporech.

V České republice je rozhodčí řízení upraveno zákonem č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, v platném znění. S přihlédnutím ke skutečnosti, že v rámci rozhodčího řízení může být řešen široký okruh různých sporů, jakož i vzhledem k tomu, že rozhodčí řízení je hojně využíváno také v mezinárodním obchodním styku a je tradičním institutem užívaným zejména v mezinárodním obchodu, je problematika rozhodčího řízení, jeho aplikace a způsobů uplatnění, velmi rozsáhlá a multidisciplinární.

S přihlédnutím k tomuto charakteru bývá v rámci klasických studijních předmětů obtížné se problematice rozhodčího řízení podrobněji věnovat. V dílčích aspektech se studenti o rozhodčím řízení dozvědí základní informace v rámci výuky občanského civilního procesu, mezinárodního práva soukromého a práva mezinárodního obchodu, obchodního práva, pracovního práva, práva sportovního apod.

Účelem předmětu Rozhodčí řízení je dát posluchačům komplexní pohled na problematiku rozhodčího řízení vycházející nejen ze znalosti národní právní úpravy, ale též ze srovnání této úpravy jak ve vztahu k právní úpravě rozhodčího řízení ve vybraných evropských státech, tak též z pohledu mezinárodní arbitráže. Studenti by se měli dozvědět o fungování národních i mezinárodních institucí v oblasti rozhodčího řízení. Na národní úrovni zejména ve vztahu ke stálému Rozhodčímu soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR, v mezinárodním kontextu zejména ve vztahu k Rozhodčímu soudu při mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC).

Výuka bude zaměřena nejen na získání dostatečných teoretických znalostí, které studentům umožní lépe pochopit možnosti a také meze využití rozhodčího řízení v praxi, ale též na praktické aspekty aplikace příslušné právní úpravy. V rámci výuky se předpokládá zapojení řady

významných odborníků z praxe. Studenti navštíví Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR a případně též Rozhodčí soud při komoditní burze ČR.

Účelem předmětu je dát studentům komplexní pohled na problematiku rozhodčího řízení vycházející nejen ze znalosti národní právní úpravy, ale též ze srovnání této úpravy jak ve vztahu k právní úpravě rozhodčího řízení ve vybraných evropských státech, tak též z pohledu mezinárodní arbitráže. Současně je předmět zaměřen na získání praktických dovedností v oblasti vedení rozhodčího řízení jako rozhodce, i účasti na rozhodčím řízení jako právní zástupce některé ze stran sporu.

Na závěr výuky proběhne simulované rozhodčí řízení v modelové kauze.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost porozumět významu rozhodčího řízení jako metody ADR
- schopnost vymezit odlišnosti a specifika rozhodčího řízení
- schopnost porozumět významu rozhodčího řízení pro mezinárodní i národní obchodní styk
- dovednost vést rozhodčí řízení
- dovednost správně reagovat na jednotlivé procesní situace

Pro zápis předmětu je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo procesní I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Rozhodčí řízení bude zahrnovat zejména tato témata:

- Rozhodčí řízení jako alternativa řízení soudního
- Rozhodčí řízení v národním a mezinárodním kontextu
- Stále rozhodčí instituce na národní i mezinárodní úrovni
- Arbitrabilita sporu
- Postavení rozhodce
- Procesní specifika rozhodčího řízení
- Napadení rozhodčího nálezu
- Rozhodčí řízení ve sportu

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Bělohlávek, A. J.: Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů. Komentář. 2. vydání. Praha, C.H.Beck, 2012
2. Rozehnalová, N.: Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 2. vydání. Praha, ASPI, Wolters Kluwer, 2008

Ostatní literatura:

1. Bělohlávek, A. J.: Rozhodčí řízení v zemích Evropy. 1. vydání. Praha, C.H.Beck, 2012

2. Bělohlávek, A. J.: Ochrana spotřebitelů v rozhodčím řízení. 1. vydání. Praha, C.H.Beck, 2012
3. Klein, B., Doleček, M.: Rozhodčí řízení. Praha, ASPI a.s., 2007
4. Lisse, L.: Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů s komentářem. Praha. Linde a.s., 2012
5. Raban, P., Moravcová, M. a kol.: .eu domain name, .eu doména, 1. vydání, Praha. C.H.Beck, 2006
6. Raban, P.: Alternativní řešení sporů, Arbitráž a rozhodce v České a Slovenské republice a zahraničí. 1. vydání. Praha, C.H.Beck, 2004
7. Růžička, K.: Rozhodčí řízení před Rozhodčím soudem při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Plzeň. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk s.r.o., 2005

Právní předpisy:

1. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
2. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele
3. směrnice Evropského parlamentu a Rady č.2013/11/EU ze dne 21. 5. 2013, o alternativním řešení spotřebitelských sporů
4. nařízení Rady č. 524/2013 ze dne 21. 5. 2013 o on-line řešení sporů (ADR-ODR)
5. zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení
6. zákon č. 99/1963 S., občanský soudní řád

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá v závěrečném písemném testu ověřujícím získané teoretické znalosti.
4. Předmět Rozhodčí řízení je orientován jak na teoretické znalosti, tak i na praktické dovednosti. Z toho důvodu se pro absolvování předmětu vyžaduje také aktivní účast na simulovaném rozhodčím řízení.
5. U zkoušky není možné používat žádné právní předpisy ani jiné zdroje.

JUDr. Martin Svatoš, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM MIMOSOUDNÍHO ŘEŠENÍ SPORŮ

Sportovní právo (HOPV0183)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Sportovní právo je prezentovat tématiku z pohledu úvodního teoretického bloku doplněného následně prakticky zaměřenými příspěvky ke konkrétním hlavním oblastem regulace sportu.

Předmět sportovního práva je již etablovanou doplňkovou součástí studijního kurikula právnického vzdělávání, a to nejenom na PF UK. Propojení sportu a práva není věcí zcela novou, nicméně s posilující se ekonomickou rovinou sportovního odvětví nabývá na významu právě i regulace sportu skrze pravidla určovaná jednak státy či mezinárodními organizacemi, jednak (a to v rozhodující míře) samotnými sportovními asociacemi. Struktura předmětu by měla reflektovat interdisciplinaritu sportovního práva, které čerpá z norem soukromého i veřejného práva, národní i mezinárodní legislativy a judikatury. V právní praxi se absolventi mohou mnohdy setkat se sportovněprávními tématy a problémy, proto jim tento předmět nabízí možnost získat v této oblasti základní orientaci, kterou mohou následně přenést do své praxe.

Studenti splněním předmětu rozvíjejí právní dovednosti, zejména pak:

- schopnost orientace ve specifické oblasti vztahu sportu a práva (včetně interní regulace vztahů uvnitř sportovních asociací)
- schopnost zpracovat základní podání ve sporné agendě před orgány sportovních asociací
- prezentační dovednosti v rámci simulovaného řízení před orgány sportovních asociací (v případě absolvování moot courtu)

Pro zapsání předmětu Sportovní právo není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Obsahem předmětu Sportovní právo je v prvé řadě obecné vymezení vztahu sportu a práva, jeho institucionálního rámce i zapojených subjektů. Dále jsou prezentována specifická témata, na nichž lze demonstrovat specificitu právních vztahů ve sportu. Výuka bude zahrnovat zejména tato témata:

- Úvodní vymezení působení práva ve sportu
- Vztah státu a sportu

- Subjekty ve sportovním sektoru
- Spolkové právo a organizace spolkové činnosti ve sportovním sektoru
- Fotbalové právo (FIFA, UEFA, FAČR, jejich orgány a funkce)
- Právní povaha sportovních pravidel a jejich vynutitelnost
- Občanskoprávní odpovědnost ve sportu
- Trestněprávní odpovědnost ve sportu
- Právní problematika dopingu
- Smluvní právo ve sportu
- Rozhodování sporů v oblasti sportu (Mezinárodní rozhodčí soud pro sport a další)
- Judikatura evropských soudů a její vliv na sport

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kuklík, J. (et al.) Sportovní právo. Praha: Auditorium, 2012
2. Hamerník, P. Sportovní právo s mezinárodním prvkem. Praha: Auditorium, 2008

Ostatní literatura:

1. Hamerník, P. Sportovní právo – Hledání rovnováhy mezi specifickou sportovní úpravou a platným právem. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2012
2. Kolektiv autorů, Otázky sportovního práva. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008
3. Králík, M. Právo ve sportu, Praha: C.H. Beck, 2001
4. Králík, M. Civilní odpovědnost za sportovní úrazy. Praha: Leges, 2016

Výklad ve starších publikacích nutno korigovat s ohledem na změny v právní úpravě.

Právní předpisy:

1. zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu
2. zákon č. 60/2000 Sb., o ochraně olympijských symbolik
3. zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
4. zákon č. 440/2015 Z.z., o športe

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve zpracování písemné eseje v rozsahu 7-10 stran textu na relevantní obecné právně relevantní téma z prostředí sportu (případová studie/rozbor konkrétního institutu z oblasti práva ve sportu atp.).
4. Alternativou písemné eseje může být zapojení do moot courtu, který je v předmětu organizován a jehož úspěšné absolvování nahrazuje povinnost zpracování písemné eseje.

5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné zdroje.

JUDr. David Kohout, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍ KOMPARATISTIKY

Competition law and liberalization of network industries in Europe (H0PV0184)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Competition law and liberalization of network industries in Europe je vyučovaný v angličtině. Je tak dostupný nejen studentům prezenčního magisterského programu, nýbrž i studentům Erasmus/LL.M. programu.

Hlavním přínosem pro studenty je pochopení hospodářské soutěže ve specifických podmínkách síťových sektorů.

Účinná hospodářská soutěž je hlavním organizačním principem jednotného evropského trhu, ale některé klíčové sektory dodnes nefungují a nemohou zatím fungovat bez regulace. Vzhledem k tomu, že velké evropské podniky (a společnosti působící v síťových sektorech jsou nadnárodní podniky) působí po celé Evropě, je důležité, aby studenti pochopili pravidla hospodářské soutěže a regulace nejen v národním, ale i v evropském kontextu. Kurz si klade za cíl vysvětlit kontext a odchylky českého soutěžního práva v evropském kontextu, a to i za využití srovnání s vybranými právními řády. Jako referenční národní právní řády byl vybrán jeden, který je starým členským státem EU, a jeden, který má obdobné právněpolitické pozadí jako ČR. Předmět není zaměřen pouze na právní úpravu, nýbrž důraz je kladen zejména na rozhodovací praxi a práci s právními prameny. To pak doplňuje ekonomický kontext hospodářské soutěže, když předmět poskytuje studentům i základy soutěžní ekonomie na pozadí síťových sektorů.

Po absolvování kurzu se studenti vyznají v národních a evropských hmotněprávních pravidlech hospodářské soutěže, které budou moci kriticky posoudit. Budou také znát základní principy a fungování regulace trhu, a hlavní rozdíly v právní praxi jednotlivých orgánů, dohlížejících na dodržování hospodářské soutěže (jak regulátorů, tak soutěžních úřadů a příslušných soudů).

Pro zapsání předmětu je vhodné, aby student měl absolvován předmět Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Competition law and liberalization of network industries in Europe zahrnuje tato témata:

- Základní charakteristika síťových sektorů
- Základy regulace a fungování hospodářské soutěže (v síťových sektorech)

- Soutěž a regulace v telekomunikačním sektoru
- Soutěž a regulace v energetickém sektoru
- Soutěž a regulace v dopravním sektoru
- Soutěž a regulace v poštovním sektoru

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Whish & Bailey. Competition Law. 9. vyd. 2018.
2. Kühling. Sektorspezifische Regulierung in den Netzwirtschaften. 1. vyd. 2004.

Ostatní literatura:

1. Niels, Jenkins, Kavanagh, Economics for Competition Lawyers, 2. vyd., 2016
2. Bellamy & Child. European Community Law of Competition. 8. vyd. 2019.
3. Jones & Sufrin. EU Competition Law. 7. vyd. 2019.
4. Emmerich, Lange. Kartellrecht. 14. vyd. 2018.
5. Petr a kol.. Zakázané dohody a zneužívání dominantního postavení v ČR. 1. vyd. 2009
6. Schmidt.Wettbewerbspolitik und Kartellrecht. 10. vyd. 2013.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže
2. Smlouva o fungování EU
3. Smlouva o EU

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích
2. Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích
3. Zákon č. 29/200 Sb., o poštovních službách
4. Relevantní judikatura unijních a národních soudů (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)
5. Příslušné unijní předpisy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Competition law and liberalization of network industries in Europe je zakončen písemnou zkouškou v anglickém jazyce, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.

3. Ke zkoušce bude připuštěn student, který získá alespoň 75% účast na výuce. Nahradit lze nedostatek účasti odevzdáním seminární práce (na téma předem schválené garantem předmětu, v rozsahu min. 10 normostran).
4. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 30 bodů. Zkouška se skládá ze tří částí: multiple choice testu (u každé otázky může být správná žádná, jedna, více nebo všechny odpovědi) (max. 11 bodů, za každou správně zodpovězenou otázku 1 bod), definic pojmů z oblasti regulace (max. 9 bodů – za každou správně zodpovězenou otázku až tři body dle vyčerpávající odpovědi) a vyřešení soutěžního případu (max. 10 bodů dle splnění všech kroků posouzení případu a přítomnosti/absence argumentace).
5. Garant může bonifikovat maximálně v rozsahu 3 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných příkladů, aktivita na hodinách, apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným z písemné zkoušky (maximálně však do výše 30 bodů).
6. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
7. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou jakékoli právní předpisy a případnou relevantní judikaturu.
8. Časový limit písemné zkoušky je 120 minut.
9. Hodnocení písemné zkoušky: student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemné zkoušky takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 28	Výborně
alespoň 25	velmi dobře
alespoň 22	dobře
méně než 22	neprospěl/a

JUDr. Petra Pipková, Ph.D., LL.M.eur., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍ KOMPARATISTIKY

Constitutional Transformations in the European Union and the United States (HOPV0185)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Constitutional Transformations in the European Union and the United States je vyučovaný v angličtině. Je tak vhodný jak pro studenty magisterského studijního programu Právo a právní věda, tak studenty Erasmus a LL.M. programů.

Předmět se zabývá konstitucionalismem jako nástrojem a katalyzátorem společenských změn v Evropské unii (evropské integraci) a Spojených státech amerických, a to prostřednictvím komparace ústavního vývoje těchto dvou právních systémů. Jednou z funkcí ústavy je jednak zajištění stability právního a politického systému, a jednak vytvoření takového právně-politického prostředí, které umožňuje a stimuluje vývoj jednotlivce a společnosti. Ústava také představuje společný referenční rámec nejen pro interakce mezi veřejnou mocí a občany, ale také mezi občany navzájem. Aby ústava mohla plnit tyto funkce a nestala se naopak překážkou dalšího vývoje, musí se být schopna reflektovat dlouhodobé změny ve společnosti, až již politické, ekonomické, nebo kulturní. K tomu dochází jak formálními změnami ústavy, tak její materiální proměnou prostřednictvím výkladu. V úvodních přednáškách si představíme teoretický rámec, který umožňuje zachycení takovýchto zásadních proměn ústavy jako společného referenčního rámce (ústavní transformace) a dekonstrukci tohoto procesu na jednotlivá stádia. V následujících přednáškách se zaměříme na čtyři zásadní období transformace amerického ústavního systému (formovací období, rekonstrukce, Nový úděl a hnutí za občanská práva) a na formování a proměnu evropského ústavního systému (40. - 60. léta a období od Maastrichtské smlouvy po Lisabonskou smlouvu). V závěrečných přednáškách se budeme zabývat reakcí obou ústavních systémů na výzvy po roce 2010 – globální finanční krizi a krizi liberální demokracie.

Po absolvování předmětu budou studenti schopni analyzovat ústavní změny v jejich společenském kontextu, aplikovat teoretický rámec na jiné právní systémy a kriticky posoudit interakce mezi ústavními orgány a jejich ústavněprávní argumentaci v odpovědi na současné problémy v USA a EU. Budou také rozumět důvodům rozdílné ústavněprávní dynamiky obou systémů, používaným metodám výkladu a teoretickým důvodům hierarchie ústavních norem a možnostem řešení jejich konfliktu.

Pro zapsání předmětu je vhodné, nikoli ale nezbytné, aby student měl absolvovány předměty Ústavní právo II a Evropské právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Constitutional Transformations in the European Union and the United States zahrnuje tato témata:

- Společenská funkce ústavy
- Teorie ústavní transformace
- Ústavní transformace v USA – zakládací období
- Ústavní transformace v USA – období rekonstrukce
- Ústavní transformace v USA – období Nového údělu
- Ústavní transformace v USA – období hnutí za občanská práva a dále
- Ústavní transformace v EU – zakládací období (mobilizace a konstitucionalizace)
- Ústavní transformace v EU – zakládací období (interpretace a konsolidace)
- Ústavní transformace v EU – období Maastrichtské smlouvy
- Ústavní transformace v EU – Od Konventu o budoucnosti Evropy po Lisabonskou smlouvu
- Ústava a globální finanční krize – USA a EU
- Ústava a krize liberální demokracie – USA a EU

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Ackerman, B., We The People, Vol. 1: Foundations, Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 1991.
2. Ackerman, B., We the People, Vol. 2: Transformations, Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 1998.
3. Ackerman, B., We the People, Vol. 3: Civil Rights Revolution. Cambridge (Mass.): Harvard University Press, 2014.
4. Arendt, H., On Revolution, 1963.
5. Brest, Levinson, Balkin, Amar, Siegel, Processes of Constitutional Decisionmaking: Cases and Materials, Wolters Kluwer; 7. vyd., 2018.
6. Craig, P. & de Búrca, G., EU Law: Text, Cases, and Materials 7. vyd., 2020.
7. Dumbrovský, T., The European Republic: the Revolutionary Foundations of European Constitutionalism, vyjde 2021.
8. Post, R. & Siegel, R., Roe Rage: Democratic Constitutionalism and Backlash, 42 Harv. C.R.-C.L. L. Rev. 373, 2007.
9. Rasmussen, M., Revolutionizing the European Law, ICON 12, 136–163, 2014.
10. Weiler, J.H.H., The Transformation of Europe, Yale Law Journal, 1991.

Ostatní literatura:

1. Ackerman, B. & Maduro, M., How to Make a European Constitution for the 21st Century, The Guardian, 3.10.2012.
2. Ackerman, B., Three Paths to Constitutionalism – and the Crisis of the European Union, British Journal of Political Science, 1-10, 2015.
3. Bickel, A. M. The Least Dangerous Branch. With an introduction by Harry H. Wellington. 2. vyd., New Haven (Conn.): Yale University Press, c1986.
4. Craig, P. & de Búrca, G., The Evolution of EU Law, 2. vyd., 2011
5. Dumbrovský, T., Beyond Voting Rights Suspension, Europarecht, 2018.
6. Henning, C.R. & Kessler, M., Fiscal Federalism: US History for Architects of Europe's Fiscal Union. Peterson Institute for International Economics Working Paper 12-1, 2012.
7. Pech & Scheppele, Illiberalism Within: Rule of Law Backsliding in the EU, Cambridge Yearbook of European Legal Studies, 19, 3–47, 2017.
8. Scharpf, After the Crash- A Perspective on Multilevel European Democracy, European Law Journal, Vol. 21, No. 3, 384–405, 2015.
9. Teasdale, A.L., The Life and Death of the Luxembourg Compromise, Journal of Common Market Studies Vol. 31, No. 4, 1993.
10. von Bogdandy, A. & Bast, J., Principles of European Constitutional Law, 2. vyd., 2011.

Pozn.: Z výše uvedené základní a ostatní literatury budou předepsány ke studiu pouze vybrané části.

Základní právní předpisy:

1. Ústava Spojených států amerických
2. Smlouva o Evropské unii a Smlouva a fungování Evropské unie

Ostatní právní předpisy a návrhy právních předpisů:

1. Ústava Spolkové republiky Německo
2. Ústava České republiky
3. Historická znění zakládacích smluv evropské integrace (Smlouva o založení Společenství uhlí a oceli (Pařížská smlouva), Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství (Římská smlouva), Jednotný evropský akt, Smlouva o založení Evropské unie (Maastrichtská smlouva)
4. Smlouva o Ústavě pro Evropu
5. Smlouva o stabilitě, koordinaci a řízení v hospodářské a měnové unii (Fiskální pakt)

Judikatura:

EU a členské státy:

1. 26/62 Van Gend en Loos v. Administratie der Belastingen, ECLI:EU:C:1963:1.
2. 6/64 Costa v E.N.E.L, ECLI:EU:C:1964:6
3. 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, ECLI:EU:C:1970:114

4. 294/83 Les Verts, ECLI:EU:C:1986:166
5. Německý ústavní soud, Maastrichtská smlouva, BVerfGE 89, 155 (1993)
6. Český ústavní soud, Pl. ÚS 19/08, Lisabonská smlouva I (2008)
7. C-34/09 Ruiz Zambrano, ECLI:EU:C:2011:124
8. C-493/17, Heinrich Weiss, ECLI:EU:C:2018:1000
9. Německý ústavní soud, Program nákupu aktiv veřejného sektoru na sekundárních trzích, 2 BvR 859/15, 2 BvR 980/16, 2 BvR 2006/15, 2 BvR 1651/15 (2020)

USA:

1. Marbury v. Madison, 5 U.S. (1 Cranch) 137 (1803)
2. Dred Scott v. Sandford, 60 U.S. (19 How.) 393 (1857)
3. Slaughter-House Cases, 83 U.S. (16 Wall.) 36 (1873)
4. Lochner v. New York, 198 U.S. 45 (1905)
5. A.L.A. Schechter Poultry Corp. v. United States, 295 U.S. 495 (1935)
6. West Coast Hotel Co. v. Parrish, 300 U.S. 379 (1937)
7. Brown v. Board of Education of Topeka, 347 U.S. 483 (1954)
8. Roe v. Wade, 410 U.S. 113 (1973)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Constitutional Transformations in the European Union and the United States je zakončen písemnou zkouškou v anglickém jazyce, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Kontrola studia se skládá ze dvou částí – eseje na zadané téma odevzdané v určeném datu v průběhu semestru a závěrečné písemné zkoušky v anglickém jazyce.
4. Ke zkoušce bude připuštěn student, který získá alespoň 75% účast na výuce a odevzdá esej.
5. Celkem lze získat nejvíce 30 bodů. Za esej lze získat nejvíce 10 bodů. Hodnotí se primárně inovativnost a kvalita argumentace, kvalita odůvodnění a orientace v předepsané literatuře. Za nedostatky po formální stránce (jazyk, sloh, poznámkový aparát) mohou být sraženy body. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 20 bodů. Zkouška se skládá ze dvou částí: 5 krátkých otázek (max. 10 bodů – za každou otázku 0-2 body) a eseje na jedno ze dvou nabídnutých témat (max. 10 bodů). Pro hodnocení eseje platí stejná pravidla jako u eseje odevzdávané v průběhu semestru. Písmo musí být čitelné, v opačném případě nebude nečitelná pasáž brána v úvahu při hodnocení. V případě plagiátorství (citace či parafrázování názorů jiného autora bez uvedení zdroje a použití příslušných citačních pravidel) a v případě podvodu (opisování, využití cizí pomoci apod.), jak v případě eseje, tak písemné zkoušky, bude student hodnocen známkou neprospěl/a.
6. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
7. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou výše uvedenou literaturu, právní předpisy a judikaturu bez vlastních poznámek.
8. Časový limit písemné zkoušky je 120 minut.

9. Hodnocení: student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci předmětu (eseje a písemné zkoušky) takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 27	Výborně
alespoň 23	velmi dobře
alespoň 19	dobře
méně než 19	neprospěl/a

10. Studenti jsou povinni se připravit na přednášku tak, aby mohli diskutovat zadanou literaturu/judikaturu. Na úvodní přednášce si studenti vyberou přednášku, k jejímuž tématu připraví esej. Téma eseje bude zadáno vždy na přednášce předcházející vybrané přednášce (tedy týden před jejím konáním) a student esej odevzdá 48 hodin před konáním přednášky.
11. Studenti mohou používat elektronická zařízení pouze k účelu přímo souvisejícím s přednáškou a jejím tématem. Telefony musí být v tichém módu.

JUDr. Mgr. Tomáš Dumbrovský, Ph.D., LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM PRÁVNÍ KOMPARATISTIKY

Contemporary Theories of Constitutionalism (HOPV0186)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Contemporary Theories of Constitutionalism je vyučovaný v angličtině. Je tak vhodný jak pro studenty magisterského studijního programu Právo a právní věda, tak studenty Erasmus a LL.M. programů.

Konstitucionalismus se zabývá tím, jak je ústava vytvářena a vykládána, jak legitimizuje, vymezuje a omezuje výkon veřejné moci, reguluje společnost, stimuluje vývoj jednotlivce a společnosti či jak koriguje nedostatky podústavního práva. V tomto předmětu budeme studovat současné teorie konstitucionalismu se zaměřením na to, jak konstruují vztah státu a občana, vztah společnosti a jednotlivce, vztah ústavy a společnosti v prostoru a čase, a z toho plynoucích důsledků pro legitimitu tvorby práva, vztahy mezi ústavními orgány, strukturu ústavy, výklad ústavy, soudní přezkum ústavnosti atd. Nejprve si představíme klasickou smluvní teorii a diskusi mezi zastánci „živoucí“ ústavy a originalismem, které nám poskytnou výchozí bod pro studium moderních liberálních, republikánských, libertariánských a kosmopolitních teorií a teorií využívajících ekonomickou analýzu práva. Z liberálních teorií se budeme zabývat současnými variantami smluvní teorie (Rawls a Habermas), deliberativním konstitucionalismem (Ackerman, Fishkin) a lidovým a demokratickým konstitucionalismem (Kramer, Post & Siegel). Poté se zaměříme na republikánské přístupy ke konstitucionalismu (Pettit, Federalist Papers) a kosmopolitní teorie (Somek, Kumm). Následně si představíme přístupy, které používají teorii veřejné volby a teorii her (Nozick, Buchanan & Tullock, Cooter). Nakonec se podíváme na potenciál konstitucionalismu pro organizaci nadstátních/nestátních společenstev (teorie společenského konstitucionalismu (Teubner) a ústavního pluralismu (MacCormick, Walker)).

Po absolvování předmětu se budou studenti orientovat v základních předpokladech současných teoretických přístupů ke konstitucionalismu a budou schopni použít tyto znalosti ke kritické analýze ústavních systémů a pro konceptualizaci široké škály ústavněprávních problémů.

Pro zapsání předmětu je vhodné, nikoli ale nezbytné, aby student měl absolvován předmět Ústavní právo II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Contemporary Theories of Constitutionalism zahrnuje tato témata:

- Funkce ústavy, konstitucionalismus, klasická smluvní teorie
- „Živoucí“ ústava (living constitution) v. originalismus

- Moderní smluvní teorie
- Deliberační teorie, teorie ústavních momentů
- Demokratický konstitucionalismus a teorie zpětné reakce (Backlash Theory)
- Republikánské teorie konstitucionalismu: svoboda jako absence dominance
- Kosmopolitní teorie
- Teorie veřejné volby a libertariánské přístupy
- Teorie her a konstitucionalismus
- Konstitucionalismus mimo stát I: společenský konstitucionalismus
- Konstitucionalismus mimo stát II: ústavní pluralismus

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. Thomas Hobbes, Leviathan (ed. by Richard Tuck, revised student edition, Cambridge: Cambridge University Press 1996).
2. Jean-Jacques Rousseau, The Social Contract and The First and Second Discourses (Yale University Press, 2002).
3. John Locke, Two treatises of government and a letter concerning toleration (ed. by Ian Shapiro, Yale University Press 2003).
4. John Rawls, A Theory of Justice (Cambridge (Mass.): Belknap Press, 1999).
5. Antonin Scalia, A Matter of Interpretation (Princeton: Princeton University Press, 1997).
6. David Strauss, The Living Constitution (Oxford: Oxford University Press, 2010).
7. Jack M. Balkin, Living Originalism (Cambridge (Mass.): Belknap Press, 2011).
8. Bruce Ackerman, We the People Vol. 1 (Cambridge (Mass.): Belknap Press, 1991).
9. Carl Schmitt, The Concept of the Political (University of Chicago Press, 1996).
10. Alexander M. Bickel, The Least Dangerous Branch. (2nd ed. New Haven (Conn.): Yale University Press, 1986).
11. Larry Kramer, The People Themselves: Popular Constitutionalism and Judicial Review (Oxford: Oxford University Press, 2004).
12. James Fishkin, When the People Speak: Deliberative Democracy and Public Consultation (Oxford: Oxford University Press, 2011).
13. Alexis De Tocqueville, Democracy in America (J.P. Mayer ed., George Lawrence Trans., 1969).
14. Post, Robert & Reva Siegel, Roe Rage: Democratic Constitutionalism and Backlash, 42 Harv. C.R.-C.L. L. Rev. 373 (2007).
15. Philip Pettit, Republicanism: A Theory of Freedom and Government (Oxford University Press 2000).
16. Federalist Papers.

17. Immanuel Kant, Political Writings (Cambridge University Press, 1991).
18. Alexander Somek, The Cosmopolitan Constitution (Oxford: Oxford University Press, 2014).
19. Matthias Kumm, Cosmopolitan Turn in Constitutionalism, in Ruling the World? Constitutionalism, International Law and Global Governance 326 (Jeffrey L. Dunoff & Joel P. Trachtman eds., 2009).
20. Phillip Schofield, Utility and Democracy: The Political Thought of Jeremy Bentham (Oxford University Press, 2006).
21. Robert Nozick, Anarchy, State, and Utopia (Wiley-Blackwell, 2001).
22. James M. Buchanan & Gordon Tullock, The Calculus of Consent: Logical Foundations of Constitutional Democracy (Ann Arbor, the University of Michigan Press 1962).
23. Robert D. Cooter, The Strategic Constitution (Princeton: Princeton University Press, 2000).
24. Gunther Teubner, Constitutional Fragments (Oxford: Oxford University Press, 2012).
25. Gunther Teubner, Fragmented Foundations: Societal Constitutionalism beyond the Nation State, in Petra Dobner and Martin Loughlin (eds.) The Twilight of Constitutionalism? (Oxford University Press, 2010).
26. MacCormick, Beyond sovereign state, 56 Modern Law Review 1, 1-18 (1993).
27. Neil Walker, The Idea of Constitutional Pluralism, 65 Modern Law Review 3, 317-359 (2002).
28. Maduro M. P. Contrapunctual Law: Europe's Constitutional Pluralism in Action. In Walker, N. Sovereignty in Transition (Portland (Or.): Hart, 2003), pp. 502-537.

Pozn,: Z výše uvedené literatury budou předepsány ke studiu pouze vybrané části.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Contemporary Theories of Constitutionalism je zakončen písemnou zkouškou v anglickém jazyce, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Kontrola studia se skládá ze dvou částí – eseje na zadané téma odevzdané v určeném datu v průběhu semestru a závěrečné písemné zkoušky v anglickém jazyce.
4. Ke zkoušce bude připuštěn student, který získá alespoň 75% účast na výuce a odevzdá esej.
5. Celkem lze získat nejvíce 30 bodů. Za esej lze získat nejvíce 10 bodů. Hodnotí se primárně inovativnost a kvalita argumentace, kvalita odůvodnění a orientace v předepsané literatuře. Za nedostatky po formální stránce (jazyk, sloh, poznámkový aparát) mohou být sraženy body. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 20 bodů. Zkouška se skládá ze dvou částí: 5 krátkých otázek (max. 10 bodů – za každou otázku 0-2 body) a eseje na jedno ze dvou nabídnutých témat (max. 10 bodů). Pro hodnocení eseje platí stejná pravidla jako u eseje odevzdávané v průběhu semestru. Písmo musí být čitelné, v opačném případě nebude nečitelná pasáž brána v úvahu při hodnocení. V případě plagiátorství (citace či parafrázování názorů jiného autora bez uvedení zdroje a použití příslušných citačních pravidel) a v případě podvodu (opisování, využití cizí pomoci apod.), jak u eseje, tak písemné zkoušky, bude student hodnocen známkou neprospěl/a.
6. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
7. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou výše uvedenou literaturu a své poznámky.

8. Časový limit písemné zkoušky je 120 minut.
9. Hodnocení: student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci předmětu (eseje a písemné zkoušky) takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 27	Výborně
alespoň 23	velmi dobře
alespoň 19	dobře
méně než 19	neprospěl/a

10. Studenti jsou povinni se připravit na přednášku tak, aby mohli diskutovat zadanou literaturu. Na úvodní přednášce si studenti vyberou přednášku, k jejímuž tématu připraví esej. Téma eseje bude zadáno vždy na přednášce předcházející vybrané přednášce (tedy týden před jejím konáním) a student esej odevzdá 48 hodin před konáním přednášky.
11. Studenti mohou používat elektronická zařízení pouze k účelu přímo souvisejícím s přednáškou a jejím tématem. Telefony musí být v tichém módu.

JUDr. Mgr. Tomáš Dumbrovský, Ph.D., LL.M., v.r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

Zdravotnické právo I (HOPV0187)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Zdravotnické právo I tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Zdravotnické právo II.

V rámci výuky předmětu Zdravotnické právo I je věnována pozornost základním teoretickým problémům vztahu práva a zdravotnictví. Důraz je kladen na interdisciplinaritu zdravotnického práva a jeho provázanost s občanským, správním a trestním právem.

Předmět Zdravotnické právo I se zabývá především základními aspekty práv pacientů a povinností zdravotnických pracovníků při poskytování zdravotní péče, včetně jejich disciplinární a trestněprávní odpovědnosti. V souvislosti s novou legislativou ve zdravotnictví a ratifikací mezinárodních Úmluv, které se týkají ochrany lidských práv, především v souvislosti s biomedicínou, jsou v rámci tohoto předmětu pojednány aktuální a pro praxi velmi významné otázky poskytování zdravotních služeb, jako je např. povinnost respektu vůle pacienta, teorie a praxe informovaného souhlasu ve zdravotnictví, dále pak ochrana důstojnosti, soukromí a osobních údajů pacienta, zdravotnická dokumentace atd.

Pro zápis předmětu Zdravotnické právo I se vyžaduje, aby měl student absolvován předmět Občanské právo hmotné II. V průběhu výuky a při zkoušce mají vyučující za to, že student příslušné znalosti má.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Zdravotnické právo I je věnována pozornost základním teoretickým problémům vztahu práva a zdravotnictví, obzvláště

- aspektům vztahu pacient – lékař – poskytovatel zdravotních služeb – zdravotní pojišťovna,
- právům pacienta a povinnostem lékaře při poskytování zdravotní péče,
- otázkám vztahu pacienta a dalších zdravotnických profesí,
- profesním komorám ve zdravotnictví apod.

Probírány jsou i další, velmi aktuální, aspekty poskytování zdravotních služeb mající význam pro praxi, jako je povinná mlčenlivost zdravotníka, ochrana osobních dat atd.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

ŠUSTEK, P., HOLČAPEK, T. a kol. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 852 s. ISBN 978-80-7552-321-1.

Ostatní literatura:

1. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. Trestní právo a zdravotnictví. Praha: Orac 2000. ISBN 80-86199-09-6.
2. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. a kol. Trestní právo a zdravotnictví. 2. upravené a doplněné vydání. Praha: Orac 2004. ISBN 80-86199-75-4.
3. HOLČAPEK, T. Dokazování v medicínskoprávních sporech. Praha: WoltersKluwer 2011. ISBN 978-80-7357-643-1.
4. HRIB, N. Kriminalistika a zdravotnictví. Plzeň: A. Čeněk. 2010. ISBN 978-80-7380-269-1.
5. KRÁL, J. Farmaceutické právo. 1. vydání. Praha: Erudikum 2014. 256 s. ISBN 978-80-905897-0-4.
6. KREJČÍKOVÁ, H. Ukončování léčby pacienta a trestní odpovědnost lékaře. 1. vyd. Praha: Galén 2014. 143 s. Theatrum medico-iuridicum. ISBN 978-80-7492-167-4.
7. PETERKOVÁ, H., KOPS, R. Úvahy de lege ferenda. Dříve vyslovená přání a pokyny Do Not Resuscitate v teorii a praxi. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Právnická fakulta, ediční středisko, 2010. ISBN 978-80-87146-31-6.
8. SOVOVÁ, O. Zdravotnická praxe a právo: praktická příručka. 1. vyd. Praha: Leges 2011. ISBN 978-80-87212-72.
9. ŠUSTEK P., HOLČAPEK, T. Informovaný souhlas. Praha: ASPI 2007. ISBN 978-80-7357-268-6.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.)
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)
3. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikaci biologie a medicíny (č. 96/2001 Sb. m. s.);
3. Dodatkový protokol k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. (97/2001 Sb. m. s.);
4. Evropská úmluva o výkonu práv dětí (č. 54/2001 Sb. m. s.);
5. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;
6. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod;
7. Zákon č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
8. Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře;
9. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání;
10. Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky;

11. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách;
12. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění;
13. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů;
14. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů;
15. Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů;
16. Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta;
17. Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů;
18. Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů;
19. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
20. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování;
21. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách;
22. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě;
23. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim;
24. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
25. Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
26. Zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním;

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Vyhláška č. 75/1986 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
2. Vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem;
3. Vyhláška č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce;
4. Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků;
5. Vyhláška č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče;
6. Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci;
7. Vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb;
8. Vyhláška č. 102/2012 Sb., o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče;
9. Vyhláška č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky;

10. Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče;

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Zdravotnické právo I. je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Ústní zkouška spočívá v zodpovězení jedné otázky, kterou student losuje z níže uvedeného seznamu.
4. Při ústní zkoušce není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Výklad základních pojmů
    2. Okolnosti vylučující protiprávnost a činnost lékaře
    3. Vztah lékař – pacient
    4. Právní aspekty vedení zdravotnické dokumentace
    5. Povinnost mlčenlivost ve zdravotnictví
    6. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny
    7. Etický kodex lékařské komory
    8. Etický kodex české lékárnické komory
    9. Práva pacientů v ČR
    10. Zákon o zdravotních službách
    11. Informovaný souhlas pacienta
    12. Ochrana osobních údajů
    13. Profesní komory
    14. Občanskoprávní odpovědnost ve zdravotnictví
    15. Trestněprávní odpovědnost ve zdravotnictví
    16. Disciplinární odpovědnost zdravotnických pracovníků

doc. JUDr. Josef Salač, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

[CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA]

Zdravotnické právo II (HOPV0188)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Zdravotnické právo II tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Zdravotnické právo I.

V obecně povinně volitelném předmětu Zdravotnické právo II je věnována pozornost specifickým problémům zdravotnictví a zdravotnického práva. Plynule navazuje na koncepci předmětu Zdravotnické právo I. Přes evropské aspekty právní regulace zdravotnictví přecházíme k otázkám zdravotnické politiky a zdravotního pojištění, právní úpravy léčiv a s tím spojené reklamy. V rámci přednášek se posluchači mají možnost seznámit též se závažnými speciálními tématy, zejména euthanasie, konceptuálního pojetí života jako zásahu do osobnostních práv, výzkumu, očkování či transplantací a problematiky dříve vyslovených přání a DNR. Jako zvláštnímu tématu je věnována pozornost i problematice asistované reprodukce, umělého přerušení těhotenství a souvisejícím otázkám. Celková koncepce je navržena se zřetelem na doplnění a rozvinutí znalostí posluchačů získaných v předmětu Zdravotnické právo I a na komplexní uchopení právních aspektů poskytování zdravotních služeb.

Zápis předmětu Zdravotnické právo II je podmíněn zápisem předmětu Zdravotnické právo I. Absolvování předmětu Zdravotnické právo II je podmíněno absolvováním předmětu Zdravotnické právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci výuky předmětu Zdravotnické právo II je pozornost věnována těmto tématům:

- Podnikání ve zdravotnictví
- Výzkum
- Transplantace, očkování
- IVF, umělé přerušení těhotenství, náhradní mateřství a související otázky
- Inovativní léčba, nové metody v medicíně
- Zákon o specifických zdravotních službách
- Trestné činy ve zdravotnictví
- Otázky začátku života pacienta (vč. wrongful life, wrongful birth žalob), otázky konce života (euthanasie, dříve vyslovená přání, DNR)

- Právní úprava léčiv a zdravotnických prostředků
- Veřejné zdravotní pojištění v ČR

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

ŠUSTEK, P., HOLČAPEK, T. a kol. Zdravotnické právo. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 852 s. ISBN 978-80-7552-321-1.

Ostatní literatura:

1. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. Trestní právo a zdravotnictví. Praha: Orac 2000. ISBN 80-86199-09-6.
2. CÍSAŘOVÁ, D., SOVOVÁ, O. a kol. Trestní právo a zdravotnictví. 2. upravené a doplněné vydání. Praha: Orac 2004. ISBN 80-86199-75-4.
3. HOLČAPEK, T. Dokazování v medicínskoprávních sporech. Praha: WoltersKluwer 2011. ISBN 978-80-7357-643-1.
4. HRIB, N. Kriminalistika a zdravotnictví. Plzeň: A. Čeněk. 2010. ISBN 978-80-7380-269-1.
5. KRÁL, J. Farmaceutické právo. 1. vydání. Praha: Erudikum 2014. 256 s. ISBN 978-80-905897-0-4.
6. KREJČÍKOVÁ, H. Ukončování léčby pacienta a trestní odpovědnost lékaře. 1. vyd. Praha: Galén 2014. 143 s. Theatrum medico-iuridicum. ISBN 978-80-7492-167-4.
7. PETERKOVÁ, H., KOPS, R. Úvahy de lege ferenda. Dříve vyslovená přání a pokyny Do Not Resuscitate v teorii a praxi. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova v Praze. Právnická fakulta, ediční středisko, 2010. ISBN 978-80-87146-31-6.
8. SOVOVÁ, O. Zdravotnická praxe a právo: praktická příručka. 1. vyd. Praha: Leges 2011. ISBN 978-80-87212-72.
9. ŠUSTEK P., HOLČAPEK, T. Informovaný souhlas. Praha: ASPI 2007. ISBN 978-80-7357-268-6.

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Úmluva o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.)
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.)
3. Úmluva na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikaci biologie a medicíny (č. 96/2001 Sb. m. s.);
4. Dodatkový protokol k Úmluvě na ochranu lidských práv a důstojnosti lidské bytosti v souvislosti s aplikací biologie a medicíny o zákazu klonování lidských bytostí. (97/2001 Sb. m. s.);
5. Evropská úmluva o výkonu práv dětí (č. 54/2001 Sb. m. s.);
6. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky;
7. Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod;
8. Zákon č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
9. Zákon č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře a České lékárnické komoře;
10. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání;

11. Zákon č. 551/1991 Sb., o Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky;
12. Zákon č. 280/1992 Sb., o resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťovnách;
13. Zákon č. 592/1992 Sb., o pojistném na veřejné zdravotní pojištění;
14. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů;
15. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů;
16. Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů;
17. Zákon č. 95/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta;
18. Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů;
19. Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů;
20. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.
21. Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování;
22. Zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách;
23. Zákon č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě;
24. Zákon č. 418/2011 Sb., o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim;
25. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník;
26. Zákon č. 268/2014 Sb., o zdravotnických prostředcích a o změně zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů;
27. Zákon č. 116/2020 Sb., o náhradě újmy způsobené povinným očkováním;

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Vyhláška č. 75/1986 Sb., kterou se provádí zákon ČNR č. 66/1986 Sb., o umělém přerušení těhotenství;
2. Vyhláška č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem;
3. Vyhláška č. 473/2008 Sb., o systému epidemiologické bdělosti pro vybrané infekce;
4. Vyhláška č. 55/2011 Sb., o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků;
5. Vyhláška č. 92/2012 Sb., o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče;
6. Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci;
7. Vyhláška č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb;
8. Vyhláška č. 102/2012 Sb., o hodnocení kvality a bezpečí lůžkové zdravotní péče;

9. Vyhláška č. 297/2012 Sb., o náležitostech Listu o prohlídce zemřelého, způsobu jeho vyplňování a předávání místům určení, a o náležitostech hlášení ukončení těhotenství porodem mrtvého dítěte, o úmrtí dítěte a hlášení o úmrtí matky;
10. Vyhláška č. 306/2012 Sb., o podmínkách předcházení vzniku a šíření infekčních onemocnění a o hygienických požadavcích na provoz zdravotnických zařízení a ústavů sociální péče;

Požadavky ke zkoušce (pravidla předmětu)

1. Předmět Zdravotnické právo II je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Ústní zkouška spočívá v zodpovězení jedné otázky, kterou student losuje z níže uvedeného seznamu.
4. Při ústní zkoušce je možné používat veškeré právní předpisy, nikoli však jiné materiály (nejsou tedy přípustné např. učebnice, odborné články apod.).
5. Seznam zkušebních otázek:
    1. Zákon o specifických zdravotních službách v kontextu vývoje zdravotnického práva
    2. Právní úprava léčiv a zdravotnických prostředků
    3. Euthanasie
    4. Wrongful life, wrongful birth
    5. Umělé přerušené těhotenství v historickém a komparativním kontextu
    6. Trestné činy ve zdravotnictví
    7. Podnikání ve zdravotnictví
    8. Transplantace
    9. Právní problematika lidské reprodukce, náhradní mateřství
    10. Očkování
    11. Veřejné zdravotní pojištění
    12. Dříve vyslovená přání: teorie a praxe
    13. Medicínský výzkum
    14. Inovativní léčba.

doc. JUDr. Petr Šustek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ÚSTAV PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV PRŮMYSLOVÝCH A PRÁVA SOUTĚŽNÍHO

Právo duševního vlastnictví I (HOPV0189)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo duševního vlastnictví I tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Právo duševního vlastnictví II.

Účelem předmětu je podat studentům komplexní výklad o právu duševního vlastnictví v systému soukromého práva, seznámit je se základy oboru a návazně i s aktuální problematikou v kontextu fenoménu informační společnosti. Obsahem budou jak práva autorská, tak práva průmyslová. Smluvní i mimosmluvní instituty užití. Odpovědnost za neoprávněné užití. Česká úprava, evropské právo i mezinárodní právo, jakož i judikatura.

Cílem tohoto předmětu je seznámit studenty se základními instituty práv k duševnímu vlastnictví. Tento dynamicky se rozvíjející obor nabývá na významu spolu s celosvětovým rozvojem informační společnosti, která klade zvýšené nároky na ochranu výsledků tvůrčí činnosti člověka. Studenti tohoto obecně povinně volitelného předmětu tak mají získat základní orientaci v právech autorských, jakož i v právech průmyslových. Důraz bude kladen zejména na národní legislativu, jakož i na ucelený přehled norem práva evropského souvisejících s daným oborem.

Předmět se zabývá systémem práv k tzv. „nehmotným statkům". Látka je zaměřena na definování obecných pojmů (respektive institutů) oboru – např.: dílo, druhy děl, vznik autorského práva, subjektivní autorská práva, trvání autorského práva, apod. Podstatnou částí je také užití díla a licenční smlouva v autorském právu. Dalšími instituty, k nimž přednášející dospějí, jsou mimosmluvní instituty užití díla, díla vytvořená ke splnění povinností vyplývajících z pracovního poměru, doba trvání autorských práv, volná díla, práva související s právem autorským (práva výkonných umělců, práva výrobců zvukových a zvukově obrazových záznamů, rozhlasoví a televizní vysílatelé, atd.). Podstatnou součástí látky bude také část věnovaná kolektivní správě práv. Látka nebude přednášena pouze se zaměřením na tuzemskou legislativu, ale dojde také na oblast mezinárodního autorského práva (mezinárodní úmluvy, směrnice Evropské unie).

Z práv průmyslových bude materie zaměřena především na práva na označení, na patentové právo a na jiná průmyslová práva k výsledkům tvůrčí činnosti. Stejně jako pro oblast práv autorských a práv s autorským právem souvisejících, i u práv průmyslových bude vyložena látka týkající se práva mezinárodního.

Pro zápis předmětu Právo duševního vlastnictví I je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo duševního vlastnictví I zahrnuje tato témata:

- Systém práva duševního vlastnictví.
- Základní pojmy autorského práva, základy smluvního práva, speciální otázky smluvního práva, zaměstnanecká autorská díla.
- Počítačové programy a databáze. Informační systémy.
- Práva související. Audiovize.
- Kolektivní správa.
- Průmyslová práva
- Nároky z porušení včetně judikatury.
- Evropské právo duševního vlastnictví včetně judikatury SD EU.
- Mezinárodní právo duševního vlastnictví.
- Legislativní výhled.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jiří Srstka a kol.: Autorské právo a práva související. Leges, Praha 2019
2. Irena Holcová a kol.: Autorský zákon a předpisy související, Wolters Kluwer, Praha 2019

Ostatní literatura:

1. Důvodová zpráva k zákonu 121/2000 Sb. (autorský zákon)
2. Kříž, J. a kol.: Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových, PF UK, ročníky 2008-2016
3. Dobřichovský, T. a kol.: Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových, PF UK, ročníky 2017-2019
4. Knappová, Švestka a kolektiv: Občanské právo hmotné, svazek III., ASPI Publishing, 2007
5. Telec I., Tůma P.: Autorský zákon komentář, C.H. Beck, Praha 2019
6. Horáček R., Biskupová E., De Korver Z.: Práva na označení a jejich vymáhání. Komentář. C. H. Beck, Praha 2015
7. Horáček R., Čada K., Hajn P.: Práva k průmyslovému vlastnictví. 2. vydání. C. H. Beck, Praha 2011
8. Čermák J.: Internet a autorské právo, Linde Praha a.s., 2001
9. Kříž J., Holcová I., Nerudová: Autorský zákon s poznámkami a úvodním slovem, IFEC, Praha 2000
10. Suchý, V. a kol.: Nehmotné statky a průmyslová práva. Jejich ochrana, oceňování a komerční využití. Technologické centrum Akademie věd ČR. SLON, Praha 2010
11. Dobřichovský T.: Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: V kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO. Linde, Praha 2004

12. Matějičný, T: Kolektivní správa autorských práv, Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2014
13. Polčák, R.: Internet a proměny práva. Auditorium, Praha 2012
14. Tůma P.: Smluvní licence v autorském právu, C.H. Beck, Praha 2007
15. Týč, V., Charvát, R.: Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie, Leges, Praha, 2016
16. Kur A., Dreier T.: European Intellectual Property Law. Text, Cases & Materials. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2015
17. Frankel S., Gervais D.J.: Advanced Introduction to International Intellectual Property. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2016
18. Dutfield G., Suthersanen U.: Global Intellectual Property Law. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2016

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon
2. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
3. Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů
4. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech
5. Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových prvků
6. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
7. Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení
8. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
9. Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin
10. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
11. Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví
12. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví)
13. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – obchodní firma, obchodní tajemství, licenční smlouva, smlouva o dílo s nehmotným výsledkem, zákaz zneužití a omezení hospodářské soutěže)
14. Zákon č. 40/200 Sb., trestní zákon (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – zvláštní trestné činy)
15. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví, předběžná opatření, žalobní nároky)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti
2. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
3. Relevantní judikatura unijních a národních soudů (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)
4. Příslušné unijní předpisy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)

5. Mezinárodní smlouvy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo duševního vlastnictví I je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 20 bodů. Zkouška je realizována písemným testem s navrženými odpověďmi.
4. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
5. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou právní předpisy, které jsou vypsány v kartě předmětu.
6. Časový limit písemné zkoušky je 30 minut.
7. Hodnocení písemné zkoušky: student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemné zkoušky takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 18	Výborně
alespoň 15	velmi dobře
alespoň 11	dobře
méně než 11	neprospěl/a

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ÚSTAV PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV PRŮMYSLOVÝCH A PRÁVA SOUTĚŽNÍHO

Právo duševního vlastnictví II (HOPV0190)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Právo duševního vlastnictví II tvoří z hlediska svého obsahu celek s obecně povinně volitelným předmětem Právo duševního vlastnictví I.

Cílem výuky je podat posluchačům ucelený přehled o aktuálním dění v autorském a průmyslovém právu nejen u nás, ale i v celosvětovém kontextu. Jednotlivé přednášky pak informují studenty o vývoji autorských a průmyslových práv v souvislostech informační společnosti, jejíž překotný vývoj zásadním způsobem ovlivňuje i obor autorských práv. Každá přednáška se zaměřuje na určitý fenomén a jako taková je svébytnou výpovědí o stavu autorských práv v určitých konkrétních souvislostech (např. kolektivní správa autorských práv v informační společnosti, mezinárodní úmluvy na poli autorských práv, autorské právo a internet, právní ochrana databází, apod.). Přednášky jsou často sumarizací dlouhodobých teoretických a praktických zkušeností přednášejících v kombinaci s těmi nejaktuálnějšími událostmi, které jsou často reflektovány teprve v časopiseckých článcích.

Úloha autorského práva při ochraně duševního vlastnictví vznikajícího a užívaného v informační společnosti, jeho meze a možnosti jsou hlavními tématy tohoto předmětu. Výuka se zaměří také na tradiční způsoby užití v novém prostředí, bude informovat o internetu jako prostředku kvantitativně a kvalitativně nového zpřístupňování děl veřejnosti, o počítačových programech (software) jako prostředku komunikace, nástroji tvorby, formy vyjádření děl a předmětu ochrany. Část přednášek bude také cílena na podání informací o autorském právu a Evropské unii, o kontinentálním a copyrightovém systému ochrany, stejně tak dojde ke srovnání právní úpravy některých sousedních států.

Z průmyslových práv se přednášející budou soustředit na nové jevy v ochraně průmyslového vlastnictví, na základní změny v patentovém právu, na ochranu biotechnologických vynálezů a předmětů genetického inženýrství. Tématem bude také spekulativní nakládání s ochrannými známkami a potírání výrobkového pirátství a obchodu s padělaným zbožím.

Zápis předmětu Právo duševního vlastnictví II je podmíněn zápisem předmětu Právo duševního vlastnictví I. Absolvování předmětu Právo duševního vlastnictví II je podmíněno absolvováním předmětu Právo duševního vlastnictví I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právo duševního vlastnictví II zahrnuje tato témata:

- Autorská práva v prostředí internetu
- Patentovatelnost
- Soudní ochrana průmyslových práv k tvůrčím výsledkům
- Internet a ochrana práv duševního vlastnictví
- Srovnání angloamerického a kontinentálního pojetí autorských práv
- Soudní ochrana průmyslových práv k tvůrčím výsledkům

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Jiří Srstka a kol.: Autorské právo a práva související. Leges , Praha 2019
2. Irena Holcová a kol.: Autorský zákon a předpisy související, Wolters Kluwer, Praha 2019

Ostatní literatura:

1. Důvodová zpráva k zákonu 121/2000 Sb. (autorský zákon)
2. Kříž, J. a kol.: Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových, PF UK, ročníky 2008-2016
3. Dobřichovský, T. a kol.: Aktuální otázky práva autorského a práv průmyslových, PF UK, ročníky 2017-2019
4. Knappová, Švestka a kolektiv: Občanské právo hmotné,svazek III., ASPI Publishing, 2007
5. Telec I., Tůma P.: Autorský zákon komentář, C.H. Beck, Praha 2019
6. Horáček R., Biskupová E., De Korver Z.: Práva na označení a jejich vymáhání. Komentář. C. H. Beck, Praha 2015
7. Horáček R., Čada K., Hajn P.: Práva k průmyslovému vlastnictví. 2. vydání. C. H. Beck, Praha 2011
8. Čermák J.: Internet a autorské právo, Linde Praha a.s., 2001
9. Kříž J., Holcová I., Nerudová: Autorský zákon s poznámkami a úvodním slovem, IFEC, Praha 2000
10. Suchý, V. a kol.: Nehmotné statky a průmyslová práva. Jejich ochrana, oceňování a komerční využití. Technologické centrum Akademie věd ČR. SLON, Praha 2010
11. Dobřichovský T.: Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví: V kontextu evropského práva, dohody TRIPS a činnosti WIPO. Linde, Praha 2004
12. Matějičný, T: Kolektivní správa autorských práv, Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2014
13. Polčák, R.: Internet a proměny práva. Auditorium, Praha 2012
14. Tůma P.: Smluvní licence v autorském právu, C.H. Beck, Praha 2007
15. Týč, V., Charvát, R.: Zeměpisná označení v mezinárodních smlouvách a v právu Evropské unie, Leges, Praha, 2016
16. Kur A., Dreier T.: European Intellectual Property Law. Text, Cases & Materials. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2015

17. Frankel S., Gervais D.J.: Advanced Introduction to International Intellectual Property. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2016
18. Dutfield G., Suthersanen U.: Global Intellectual Property Law. Edward Elgar Publishing, Cheltenham, UK, Northampton, MA, USA 2016

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon
2. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
3. Zákon č. 206/2000 Sb., o ochraně biotechnologických vynálezů
4. Zákon č. 478/1992 Sb., o užitných vzorech
5. Zákon č. 529/1991 Sb., o ochraně topografií polovodičových prvků
6. Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách
7. Zákon č. 452/2001 Sb., o ochraně označení původu a zeměpisných označení
8. Zákon č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů
9. Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin
10. Zákon č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví
11. Zákon č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy České republiky v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví
12. Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví)
13. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – obchodní firma, obchodní tajemství, licenční smlouva, smlouva o dílo s nehmotným výsledkem, zákaz zneužití a omezení hospodářské soutěže)
14. Zákon č. 40/200 Sb., trestní zákon (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – zvláštní trestné činy)
15. Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (vybraná ustanovení s relevancí k ochraně duševního vlastnictví – zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví, předběžná opatření, žalobní nároky)

Ostatní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Zákon 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti
2. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů
3. Relevantní judikatura unijních a národních soudů (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)
4. Příslušné unijní předpisy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)
5. Mezinárodní smlouvy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právo duševního vlastnictví II je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.

3. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 20 bodů. Zkouška je realizována písemným testem s navrženými odpověďmi.
4. Písemnou zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
5. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou právní předpisy, které jsou vypsány v kartě předmětu.
6. Časový limit písemné zkoušky je 30 minut
7. Hodnocení písemné zkoušky: student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemné zkoušky takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
alespoň 18	Výborně
alespoň 15	velmi dobře
alespoň 11	dobře
méně než 11	neprospěl/a

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

ÚSTAV PRÁVA AUTORSKÉHO, PRÁV PRŮMYSLOVÝCH A PRÁVA SOUTĚŽNÍHO

Mediální právo (HOPV0191)

Anotace

Mediální právo je systémem právních norem z řady oborů soukromého i veřejného práva. Cílem obecně povinně volitelného předmětu Mediální právo je seznámit studenty s rozličnými právními aspekty činnosti médií. Pozornost bude věnována autorskému právu v prostředí masové komunikace – zaměstnanecká díla, licence, výjimky (zákonné licence). Bude podán výklad ochrany osobnosti člověka a ochrany pověsti právnické osoby. Důraz bude kladen na nároky z porušení těchto práv včetně specifik práva na odčinění nemajetkové újmy. Studenti získají přehled jak v oblasti tiskového práva, tak práva vysílacího, jakož i stran médií veřejné služby. Stranou pozornosti nezůstane on-line zpřístupňování obsahu a otázka odpovědnosti za obsah vč. diskusí. Bude podán výklad regulace reklamy i audiovizuálních služeb na vyžádání. Rámec doplní i exkurz do trestněprávních aspektů mediálního obsahu a činnosti novinářů. Cílem předmětu je seznámit studenty nejen s aktuální úpravou mediálních předpisů, ale i s širšími společenskými a historickými souvislostmi konkrétní úpravy a její genezí, jakož i s aplikací předpisů v praxi, včetně uplatnění práv soudní cestou.

Předpokládá se, že studenti před absolvováním předmětu budou mít osvojeny minimálně základy občanského práva hmotného, jejich neznalost představuje pro studenty nevýhodu a může ohrozit schopnost porozumět výkladu.

Pro zápis předmětu Mediální právo je vhodné, aby měl student absolvován předmět Občanské právo hmotné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Mediální právo zahrnuje tato témata:

- Autorské právo v mediálním prostředí – smluvní vztahy, citace, zpravodajská licence a jiné mimosmluvní instituty užití, zaměstnanecká díla, neoprávněné užití, autorské právo a internet
- Ochrana osobnosti člověka a ochrana pověsti právnické osoby včetně judikatury
- Vysílací právo a audiovizuální služby na vyžádání
- Tiskové právo a média veřejné služby
- Regulace reklamy
- Trestněprávní aspekty

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KNAP, Karel, ŠVESTKA, Jiří, JEHLIČKA, Oldřich, PAVLÍK, Pavel, PLECITÝ, Vladimír: Ochrana osobnosti podle občanského práva. 4. podstatně přeprac. a dopl. vyd. Praha: Linde, 2004
2. DVOŘÁK, Jan, ŠVESTKA, Jiří, ZUKLÍNOVÁ, Michaela, a kol.: Občanské právo hmotné 1, 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha, Wolters Kluwer, 2016
3. HOLCOVÁ Irena a kol.: Autorský zákon, komentář, 1. vydání, Praha, Wolters Kluwer, 2019
4. DOLEŽÍLEK, Jiří. Přehled judikatury v oblasti ochrany osobnosti, 3. vydání, Wolters Kluwer , 2016
5. CHALOUPKOVÁ, Helena, HOLÝ Petr, URBÁNEK, Jiří: Mediální právo, komentář, 1. vydání, C.H. Beck, Praha, 2018
6. HERCEG Jiří: Média a trestní řízení, Praha LEGES, 2013
7. Kromě zde uvedené je literatura dána také obsahem přednášek.

Ostatní literatura:

1. MORAVEC, Ondřej: Mediální právo v informační společnosti, 1. vydání, Praha: Leges, 2013
2. ROZEHNAL, Aleš: Mediální právo, 1. vydání, Plzeň, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012
3. RÁMIŠ, Vladan, ČUHELOVÁ, Mária, Wünschová Pujmanová, Alexandra Alexandra, Hrubešová Kateřina: Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání – komentář, 1. vydání, Praha, Linde, 2012
4. TELEC, Ivo, TŮMA, Pavel: Autorský zákon. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019
5. SOKOL, Tomáš: Tiskové právo, 1. vydání, Praha, Orac, 2001

Základní právní předpisy (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. z. č. 89/2012 Sb. („nový“ OZ)
2. z. č. 40/1964 Sb. („starý“ OZ)
3. z. č. 121/2000 Sb. (autorský zákon)
4. z. č. 46/2000 Sb. (tiskový zákon)
5. z. č. 231/2001 Sb. (vysílací zákon)
6. z. č. 40/1995 Sb. (zákon o regulaci reklamy)
7. z. č. 483/1991 Sb., o České televizi
8. z. č. 484/1991 Sb., o Českém rozhlase
9. z. č. 517/1992 Sb., o České tiskové kanceláři
10. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) - GDPR
11. z. č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů
12. z. č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti
13. z. č. 132/2012 Sb., o mediálních službách na vyžádání
14. z. č. 40/2009 Sb. Trestní zákoník

<u>Ostatní právní předpisy</u> (vždy ve znění platném a účinném ke dni konání kontroly studia):

1. Relevantní judikatura unijních a národních soudů (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)
2. Příslušné unijní předpisy (s ohledem na rozsah bude upřesněno na předmětu)

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mediální právo je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. Zkoušku může student konat nejvýše třikrát (má právo na dva opravné termíny).
4. Písemná zkouška se koná formou písemného testu s navrženými odpověďmi.
4. Časový limit písemné zkoušky je 24 minut.
5. U písemné zkoušky je povoleno mít s sebou právní předpisy, které jsou vypsány v kartě předmětu.
6. Z písemné zkoušky lze získat nejvíce 16 bodů. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemné zkoušky takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
16 a 15	výborně
14 a 13	velmi dobře
12 až 11	dobře
10 a méně	neprospěl/a

JUDr. Veronika Křesťanová, Dr., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Law of Armed Conflict and Use of Force (HOPV0192)

Anotace

Úkolem obecně povinně volitelného předmětu Law of Armed Conflict and Use of Force je podat posluchačům ucelený pohled na vývoj, současnou úpravu i aktuální výzvy použití ozbrojené síly v mezinárodních vztazích, a to z pohledu mezinárodního práva. Obsahově se předmět zaměří na osvětlení rozlišování ius in bello a ius ad bellum, aspekty zákazu použití ozbrojené síly a výjimek z něj, a také na aktuální otázky (např. výkon sebeobrany vůči nestátním aktérům, intervence na pozvání). V druhé části se studenti seznámí především s vývojem, subjekty a prameny mezinárodního humanitárního práva, ale také aktuálně diskutovanými otázkami. Některá témata budou přednášena pozvanými odborníky, např. z Armády ČR, Českého Červeného kříže. Výuka předpokládá aktivní účast studentů zejména ve formě práce s případovými studiemi a odbornou literaturou a zadanými úkoly – kurz bude klást důraz na získání, prohlubování a udržení základních vědomostí, práci s textem a prostřednictvím práce s aktualitami i na praktické dovednosti studentů (kritické čtení, prezentace). Předmět rovněž prohloubí jazykové znalosti studentů – je vyučován v angličtině.

Studenti jsou po absolvování předmětu Law of Armed Conflict and Use of Force schopni nalézat relevantní prameny mezinárodněprávní úpravy a aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti.

Pro zapsání předmětu Law of Armed Conflict and Use of Force je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Law of Armed Conflict and Use of Force zahrnuje tato témata:

1. Ius ad bellum a ius in bello. Vývoj zákazu použití síly (Společnost národů, Briand-Kellogovův pakt).
2. Zákaz použití síly a hrozby silou a jeho aktuální výzvy.
3. Výjimky ze zákazu použití síly (sebeobrana). Preemptivní a preventivní sebeobrana. Použití ozbrojené síly na ochranu vlastních státních příslušníků v cizině. Aktuální výzvy (humanitární intervence/R2P).
4. OSN jako systém kolektivní bezpečnosti. Úloha a postavení Rady bezpečnosti.

5. Oblastní dohody a orgány dle Kapitoly VIII. Charty OSN, jejich postavení a úlohy v oblasti mezinárodní bezpečnosti (AÚ, OAS, EÚ). Mezinárodní organizace kolektivní sebeobrany (NATO).
6. Terorizmus. Nestátní aktéři a použití sily.
7. Pojem mezinárodního humanitárního práva (MHP). Historický vývoj, prameny MHP a jeho postavení současném mezinárodním právu. Subjekty MHP
8. Pojem ozbrojeného konfliktu a jeho typy. Rozlišování mezinárodních a vnitrostátních ozbrojených konfliktů. Aktuální kvalifikační problémy (zmezinárodněné vnitrostátní konflikty, boj proti terorizmu aj.).
9. Haagské právo. Pravidla regulující prostředky a metody vedení války.
10. Ženevské právo. Pravidla ochrany obětí ozbrojených konfliktů (zraněných, nemocných, trosečníků, válečných zajatců a civilistů). Společná ustanovení Ženevských konvencí.
11. Role MVČK (ICRC), vládních a nevládních humanitárních organizací. Implementace a aplikace MHP v ozbrojených silách.
12. Komplementární povaha MHP a mezinárodního práva lidských práv. Aktuální otázky MHP: Privatizace válek. Současné trendy v MHP.

Předmět bude vyučován blokově, a to ve 4 blocích:

1. Blok 1: Úvod a vymezení ius ad bellum / ius in bello. Historický vývoj zákazu užití síly, jeho současný stav a obsah. OSN jako systém kolektivní bezpečnosti. Úloha a postavení Rady bezpečnosti.
2. Blok 2: Výjimky ze zákazu užití síly (sebeobrana, akce s mandátem Rady bezpečnosti), aktuální výzvy, nestátní aktéři. Oblastní dohody.
3. Blok 3: Pojem a historický vývoj MHP. Prameny a subjekty MHP. Pojem ozbrojeného konfliktu, jeho klasifikace.
4. Blok 4: Haagské právo, Ženevské právo. Role MVČK. Aktuální otázky MHP.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Emily Crawford, Alison Pert, International Humanitarian Law (Cambridge: 2015)

Ostatní literatura:

1. Dieter Fleck, The Handbook of International Humanitarian Law (Oxford: 2014)
2. Andrew Clapham, Paola Gaeta. The Oxford Handbook of International Law of Armed Conflict, (Oxford: 2014)
3. Yoram Dinstein, The Conduct of Hostilities Under the Law of International Armed Conflict (Cambridge: 2016).
4. Frits Kalshoven, Constraints on Waging of War: An Introduction to International Humanitarian Law (Cambridge: 2011)
5. Marco Sassoli, Antoine Bouvier, How Does Law Protect in War (Geneva: 2006).
6. Sandesh Sivakumaran, The Law of Non-International Armed Conflict. (Oxford: 2012)
7. Kubo Macak, Internationalized Armed Conflicts in International Law (Oxford: 2018)

Základní právní předpisy

1. Declaration Renouncing the Use, in Time of War, of Explosive Projectiles Under 400 Grammes Weight, Saint Petersburg, 1868
2. Geneva Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field, 1949
3. Geneva Convention (II) for the Amelioration of the Condition of Wounded, Sick and Shipwrecked Members of Armed Forces at Sea, 1949
4. Geneva Convention (III) relative to the Treatment of Prisoners of War, 1949
5. Geneva Convention (IV) relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War, 1949
6. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 and relating to the Protection of Victims of International Armed Conflicts (Protocol I), 1977
7. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 and relating to the Protection of Victims of Non-International Armed Conflicts (Protocol II), 1977
8. Charter of the United Nations

Ostatní právní předpisy

1. Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 and relating to the Adoption of an Additional Distinctive Emblem (Protocol III), 2005

   For text, see the *Protocols Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949*, International Committee of the Red Cross, p. 113
2. Convention on Prohibitions or Restrictions on the Use of Certain Conventional Weapons which may be deemed to be Excessively Injurious or to have Indiscriminate Effects, 1980
3. Convention on the Safety of United Nations and Associated Personnel, 1994
4. Convention on the Prohibition of the Use, Stockpiling, Production and Transfer of Anti-Personnel Mines and on their Destruction, 1997
5. Report of the Secretary-General to the Security Council on the protection of civilians in armed conflict, S/1999/957, 8 September 1999
6. Secretary-General's Bulletin, Observance by United Nations forces of international humanitarian law, ST/SGB/1999/13, 6 August 1999
7. List of Customary Rules of International Humanitarian Law, International Committee of Red Cross, 2005
8. Convention on Cluster Munitions, 2008
9. The Montreux Document on pertinent international legal obligations and good practices for States related to operations of private military and security companies during armed conflict, 2008
10. Interpretive Guidance on the Notion of Direct Participation in Hostilities under International Humanitarian Law, International Committee of Red Cross, 2009

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Law of Armed Conflict and Use of Force je zakončen kombinovanou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.

3. Hodnocení zkoušky je založeno na:
   - Účasti na výuce (10 %)
   - Aktivitě ve výuce (25 %)
   - Zpracování písemné semestrální práce na zadané téma (65 %)
4. Hodnocení písemné semestrální práce:

   Práce hodnocená maximálním počtem bodů, vychází z různorodých primárních i sekundárních zdrojů, relevantní odborné literatury domácí i zahraniční provenience, judikatury, a zahrnuje teoretické aspekty problematiky, zejm. aspekty adresované v rámci přednášek. Semestrální práce poskytuje komplexní pohled s logickou strukturou a návazností na teoretické aspekty problematiky. Naproti tomu práce představující jednoduché kompilace faktů bez provázanosti na teoretické aspekty, neodpovídající formálním požadavkům, vycházející pouze omezeného počtu zdrojů, s nedostatečným nebo neidentifikovatelným vlastním přínosem, budou hodnoceny stupněm nedostatečně.
5. Při zpracovávání písemné semestrální práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Law of International Institutions (HOPV0193)

Anotace

Mezinárodní organizace sehrávají stále důležitější roli ve fungování přetváření mezinárodního společenství, a to i z pohledu České republiky. Obecně povinně volitelný předmět Law of International Institutions reaguje na tuto skutečnost tím, že v jeho rámci se zájemci seznámí s problematikou mezinárodních organizací sice komplexně, ale s důrazem na mezinárodněprávní aspekty. Otázky subjektivity, její aspektů a projevů, dále pak tvorby práva, a v neposlední řadě také otázky např. odpovědnosti mezinárodních organizací jsou tématy stále více rezonujícími tak na akademické úrovni, jako i v praxi.

Výuka předpokládá aktivní účast studentů zejména ve formě práce s aktuálními událostmi v mezinárodním společenství, odbornou literaturou a zadanými úkoly, jejichž zpracování bude prezentováno v následujícím výukovém bloku. Studenti jsou po absolvování předmětu Law of International Institutions schopni nalézat relevantní prameny mezinárodněprávní úpravy a aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti.

Pro zapsání předmětu Law of International Institutions je vhodné, aby student měl absolvován nebo alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Law of International Institutions zahrnuje tato témata:

- Historický vývoj mezinárodních organizací a institucí
- Právní povaha a subjektivita mezinárodních organizací a institucí
- Klasifikace, zejm. mezinárodní orgány, mezinárodní vládní a nevládní organizace
- Členství v mezinárodních organizacích, zánik a problematika nástupnictví
- Výsady a imunity mezinárodních organizací
- Financování
- Institucionální struktury I.: Nejudiciální orgány mezinárodních organizací, akty nejudiciálních orgánů: právní povaha a účinek
- Institucionální struktury II.: Judiciální orgány a mírové urovnávaní sporů
- Odpovědnost mezinárodních organizací (obecné aspekty)

- Odpovědnost mezinárodních organizací (zejm. odpovědnost mezinárodních organizací za porušení lidských práv)
- Mezinárodní organizace a užití síly v mezinárodních vztazích.

Předmět bude vyučován blokově, a to ve 4 blocích:

1. Blok 1: Historický vývoj. Právní postavení mezinárodních organizací, včetně výsad a imunit. Klasifikace.
2. Blok 2: Členství, zánik, nástupnictví. Financování. Vnitřní institucionální infrastruktura mezinárodních organizací.
3. Blok 3: Mezinárodní organizace a současné výzvy mezinárodního společenství. Odpovědnost mezinárodních organizací.
4. Blok 4: Studentské prezentace závěrů semestrální právce (in-class presentations)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Klabbers, J., Introduction to International Organizations Law. Cambridge 2015. Third Edition.

Ostatní literatura:

1. Schermers, H. G. / Blokker, N. M. International Institutional Law. Brill 2018. Sixth edition.
2. White, N. The Law of International Organisations, 3rd ed., Manchester UP, 2016
3. Amerasinghe, C.F. Principles of the Institutional Law of International Organizations. Cambridge University Press 2005. Second Edition.
4. International Organizations Law Review, ISSN 1572-3739, Online ISSN: 1572-3747

Právní předpisy

Charta OSN

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Law of International Institutions je zakončen kombinovanou zkouškou.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Hodnocení zkoušky je založeno na:
   - Účasti na výuce (10 %)
   - Aktivitě ve výuce (20 %)
   - Zpracování písemné semestrální práce na zadané téma (50 %)
   - Prezentace výsledků semestrální práce (in-class presentation) (20 %)
4. Hodnocení písemné semestrální práce: Práce hodnocená maximálním počtem bodů, vychází z různorodých primárních i sekundárních zdrojů, relevantní odborné literatury domácí i zahraniční provenience, judikatury, a zahrnuje teoretické aspekty problematiky, zejm. aspekty adresované v rámci přednášek. Semestrální práce poskytuje komplexní pohled s logickou strukturou a návazností na teoretické aspekty problematiky. Naproti tomu práce představující jednoduché kompilace faktů bez provázanosti na teoretické aspekty, neodpovídající formálním požadavkům, vycházející pouze omezeného počtu zdrojů, s nedostatečným nebo neidentifikovatelným vlastním přínosem, budou hodnoceny stupněm jako nedostatečné.

5. Prezentace závěrů semestrální práce má podobu prezentace v rámci výuky v délce max. 10 minut. Její součástí je písemné vypracování handoutu v rozsahu max. 1 A4, který přehledně shrnuje základní body prezentace, res. závěry semestrální práce.
6. Při zpracovávání písemné semestrální práce a handoutu je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Mezinárodněprávní ochrana lidských práv (HOPV0194)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Mezinárodněprávní ochrana lidských práv je seznámit studenty se základními aspekty mezinárodněprávní ochrany lidských práv. Předmět se zaměřuje na obecné otázky konceptu lidských práv, podrobně rozebírá univerzální systém ochrany lidských práv, stručněji se dotýká systémů regionálních a v závěru věnuje pozornost několika aktuálním tématům práva lidských práv (lidská práva a nestátní aktéři, lidská práva v krizových situacích, výuka lidských práv).

Po absolvování předmětu by studenti měli být schopni orientovat se v hlavních mezinárodních systémech ochrany lidských práv.

Pro zapsání předmětu Mezinárodněprávní ochrana lidských práv je vhodné, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I a alespoň zapsán předmět Mezinárodní právo veřejné II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Mezinárodněprávní ochrana lidských práv je pozornost věnována těmto tématům:

- Lidská práva a právo lidských práv. Historický vývoj ochrany lidských práv. Typologie lidských práv. Lidská práva a lidské povinnosti.
- Univerzální systém ochrany lidských práv – instrumenty. Charta OSN, Listina lidských práv, jednotlivé smlouvy.
- Univerzální systém ochrany lidských práv – orgány. Rada OSN pro lidská práva, smluvní výbory, Úřad vysokého komisaře OSN pro lidská práva.
- Univerzální systém ochrany lidských práv – nástroje. Zprávy, stížnosti, univerzální periodický přezkum.
- Regionální systémy – Evropa. Systémy Rady Evropy, Evropské unie, KBSE/OBSE.
- Regionální systémy – Amerika. Organizace amerických států a Mezi-americká komise a soud pro lidská práva. Afrika. Africká unie a Africká komise a soud práv člověka a národů.
- Implementace lidských práv na národní úrovni. Modely implementace. Rozdíly dle typu pramenů smlouvy. Role národních soudů. Vynucování rozhodnutí mezinárodních (kvazi)soudních orgánů. Implementace lidských práv v ČR.

- Univerzalita lidských práv. Západní kulturní relativismus. Diskuse o asijských hodnotách. Lidská práva a islám.
- Lidská práva a nestátní aktéři. Nadnárodní obchodní společnosti a lidská práva. Nevládní organizace a lidská práva.
- Lidská práva v krizových situacích. Aplikace lidských práv za ozbrojených konfliktů. Institut derogace. Dilema lidská práva vs. bezpečnost.
- Výuka lidských práv

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Čepelka, Č. Mezinárodněprávní ochrana lidských práv. AUC Iuridica. 1990. 5.
2. Hýbnerová, S. Evropská ochrana lidských práv. Základní dokumenty. 1992. Karolinum. Praha.
3. Scheu, H. Ch. Ochrana národních menšin v mezinárodním právu. Karolinum, Praha. 1998.
4. Šturma. P. Úvod do evropského práva ochrany lidských práv. Karolinum. Praha. 1994.
5. Šturma. P. Mezinárodní kontrolní mechanismy v oblasti lidských práv. 2. vydání. C. H. Beck. Praha. 2003.

Ostatní literatura:

1. Čapek. J. Evropská komise a Evropský soud pro lidská práva. Linde. Praha. 1995.
2. Hýbnerová. S. Mezinárodněprávní ochrana žen. AUC Iuridica. 1996. str. 117-143.
3. Hýbnerová. S. Rada Evropy a evropské právo. AUC Iuridica. 1991. str. 63-92.
4. Hýbnerová. S. Lidská práva žen na prahu 21. století: světová a evropská perspektiva. AUC Iuridica. 1998. 3-4. 59-72.
5. Jílek. D. Odpověď mezinárodního práva na hromadné uprchlictví. MU. Brno. 1996.
6. Scheu. H. Ch. Mezinárodní ochrana práv dítěte. Mezinárodní právo na přelomu tisíciletí. AUC. Iuridica. 1998. 3-4. 59-72.
7. Scheu. H. Ch. Některé úvahy o návrhu Všeobecné deklarace lidských povinností. Mezinárodní politika. 1998. 1. 34-35.
8. Scheu. H. Ch. Standard ochrany národnostních menšin v rámci Rady Evropy. UK Praha. 1997.
9. Scheu. H. Ch. The Contribution of Regional and International Human Rights Bdies to the Development of. Constitutionalism. Common Law Review. 2001. 1. 35-37.
10. Scheu. H. Ch. Význam kolektivních práv a perspektivy jejich uplatnění. Časopis pro právní vědu a praxi. 2000. 1. 4-14.
11. Scheu. H. Ch. Mezinárodní politika. 2001. 3. 28-30.
12. Sudre. F. Mezinárodní a evropské právo lidských práv. MU Brno. 1997.
13. Šturma. P. Implementace Mezinárodního paktu o občanských a politických právech na základě Opčního protokolu. č. 1. Právník. 1994. vol. 133. 4. 357-366.
14. Šturma. P. Obecný zákaz diskriminace podle protokolu č. 12 k Evropské úmluvě o lidských právech. Právní rozhledy – Evropské právo. 2001. vol. 9 (5). 8. 1-4.
15. Šturma. P. Odpovědnost státu podle Evropské úmluvy o lidských právech. 1993. Právník. vol. 132. 10-11. 903-916.

16. Šturma. P. Zdokonalený mechanismus ochrany sociálních práv podle Dodatkového protokolu k Evropské sociální. chartě. Právník. 1996. vol. 135. 10-11. 897-905.

17. července 2020Šturma. P. Z nejnovější judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Ročenka Evropského práva. 1997. vol. II 155-158.

18. Šturma. P. Úmluva Rady Evropy o lidských právech a biomedicíně. Právní rozhledy – Evropské právo. 1998. vol. 6 (2). 2-4.

19. Hýbnerová. S. Smluvní úprava OSN k potírání obchodu se ženami a dětmi za účelem sexuálního obtěžování ve sborníku: Právní následky mezinárodněprávního chování, editor P. Šturma. Universitas. Carolinas Pragensis, Praha. str. 214-253.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Mezinárodněprávní ochrana lidských práv je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity
3. Připuštění ke zkoušce je podmíněno účastí na přednáškách (maximální možný počet absencí je tři za semestr).
4. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.
5. Zkušební okruhy:
    1. Lidská práva a právo lidských práv (historie, typologie, lidské povinnosti).
    2. Univerzální systém ochrany lidských práv – instrumenty.
    3. Univerzální systém ochrany lidských práv – orgány.
    4. Univerzální systém ochrany lidských práv – nástroje.
    5. Regionální systémy – Evropa. Systémy Rady Evropy, Evropské unie, KBSE/OBSE.
    6. Regionální systémy – Amerika a Afrika.
    7. Implementace lidských práv na národní úrovni.
    8. Univerzalita lidských práv.
    9. Lidská práva a nestátní aktéři.
    10. Lidská práva v krizových situacích.
    11. Výuka lidských práv

doc. JUDr. PhDr. Veronika Bílková, Ph.D., E.MA, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Studies of the ICC Case-Law (HOPV0195)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Studies of the ICC Case-Law je zacílen na studenty se zvláštním zájmem o mezinárodní právo veřejné, a to se zaměřením na mezinárodní právo trestní.

Cílem předmětu je:

- seznámit studenty s aktuální judikaturou Mezinárodního trestního soudu a případně dalších trestních tribunálů (pokud bude existovat tematická souvislost s právními základy judikatury ICC),
- poskytnout prostor pro kritickou analýzu a skupinovou debatu nad judikaturou, či kvalitou právních pramenů a jejich aplikace,
- vytvořit pro studenty prostředí, v němž se naučí (či prohloubí schopnost) prezentovat nejen názory nastudované ale i vlastní postavené na přednáškách a samostudiu,
- naučit studenty písemně i ústně vyjádřit stanovisko a následně jej obhájit.

Aby bylo shora uvedených cílů dosaženo, vyžaduje se po studentech každotýdenní aktivní příprava na základě zadání pro každou přednášku spočívající v nastudování zadaného materiálu, přípravě odpovědí na předem položené otázky (ideálně včetně vyjádření se k ne/správnosti způsobu a formy aplikace pramene práva). Na domácí přípravu navazují tematicky zaměřené přednášky, během nichž kromě výkladu přednášejícím rovněž studenti odpovídají na v zadání položené otázky a rozebírají dané téma s lektorem a mezi sebou.

Předmět je vyučován v anglickém jazyce a předpokládá se i možnost zařazení studentů programu Erasmus, případně LLM apod. Proto je nezbytná znalost anglického jazyka umožňující aktivní debatu a porozumění právnímu textu.

Pro zapsání předmětu se u studentů magisterského studijního programu vyžaduje, aby student měl absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné II a předmět Trestní právo I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmětem výuky v rámci předmětu Studies of the ICC Case-Law jsou témata, k nimž lze nalézt zajímavou judikaturu ICC. Aktuální sylabus uvádí příklady ze současnosti. V následujících letech budou témata aktualizována a zadání měněno. Příklady v současnosti aktuálních témat zahrnují:

- Sexuální a genderově motivované zločiny
- Zločin agrese

- Formy účasti na spáchání zločinu
- Práva obžalovaného
- Imunity podle ŘS a obyčejového mezinárodního práva
- Princip komplementarity
- Postavení obětí

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Kapitola 30 v Crawford, James. *Brownlie's Principles of Public International Law*. 8th ed. Oxford: OUP, 2012. ISBN: 978-0-19-969969-8 (nebo alternativa ve vydání z roku 2020)
2. Kreß, Claus. On the Activation of ICC Jurisdiction over the Crime of Aggression. In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8
3. Lipovský, Milan. Mental Element (Mens Rea) of the Crime of Aggression and Related Issues. In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8
4. Svaček, Ondřej. Al-Bashir and the ICC – Tag, Hide-and-Seek … or Rather Blind Man's Bluff? In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8
5. Svaček, Ondřej. Brothers and Sisters in Arms as Victims of War Crimes: Ntaganda Case before the ICC. In: Šturma, Pavel (ed.) *Czech Yearbook of Public & Private International Law*. Vol. 8. Praha: RWW, 2017. ISSN: 1805-0565
6. Šmigová, Katarína. Rights of the Accused. In: Šturma, P., Lipovský, M. (eds.) *70th Anniversary of the Universal Declaration of Human Rights*. Prague/Passau: RWW, 2019. ISBN: 978-3-946915-25-6
7. Uhlířová, Kateřina. Contribution of the International Criminal Court to the Prosecution of Sexual and Gender-Based Crimes: between Promise and Practice. In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8
8. Urbanová, Kristýna. The Principle of Complementarity in Practice. In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8

Ostatní literatura:

1. Caban, Pavel. Immunity of State Officials from Foreign Criminal Jurisdiction – Exceptions to Immunity *ratione materiae*. In: Šturma, Pavel (ed.) *Czech Yearbook of Public & Private International Law*. Vol. 7. Praha: RWW, 2016. ISSN: 1805-0565
2. De Smet, Simon. All Roads Lead to Rome – Lifting the Veil on the ICC's Procedural Pluriformity. In: Šturma, Pavel (ed.) *The Rome Statute of the ICC at Its Twentieth Anniversary*. Leiden/Boston: Brill/Nijhoff, 2019. ISBN: 978-90-04-37939-8
3. Svaček, Ondřej. Human Rights Dimension of the ICC's Complementarity Regime. In: Šturma, Pavel (ed.) *Czech Yearbook of Public & Private International Law*. Vol. 6. Praha: RWW, 2015. ISSN: 1805-0565
4. Grzebyk, Patrycja. *Criminal Responsibility for the Crime of Aggression*. London/New York: Routledge, 2015. ISBN: 978-1-138-93510-5

5. Judikatura: Konkrétní rozhodnutí k zadaným tématům budou určena vždy každý vyučovaný rok podle nejaktuálnějších rozhodnutí. Veškerou judikaturu ICC lze nalézt na webovém odkazu soudu https://www.icc-cpi.int/

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Studies of the ICC Case-Law je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Podmínkou možnosti absolvovat písemnou zkoušku je aktivita během přednášek (tj. připravenost k diskusi během přednášek na základě domácího zadání) - představuje 30 % celkové známky. Aktivita je buďto získána, nebo nikoliv, tedy 0 % nebo 30 %; a dále přítomnost při přednáškách v minimálním rozsahu 70 % přednášek. Ta není započítávána do celkové známky, je však podmínkou pro psaní eseje. Závěrečná esej představuje 70 % celkové známky.
4. V prvním týdnu výuky studenti dostanou na výběr ze tří témat eseje (příklad zadání: "*What are the basis of criticism of the ICC Appeals Chamber's decision on immunity of Al-Bashir*?"; "*Is the Role of Victims in the Proceedings in front of the ICC Improving Their Rights or Does It Prolongate the Proceedings?*" atd.) a jejich úkolem bude do začátku zkouškového období odevzdat na téma, které si z nabídky vyberou, esej v rozsahu 3.000-3.500 slov (nepočítaje v to poznámky pod čarou a bibliografii) v anglickém jazyce.
5. Hodnocení eseje bude postaveno na následujících kritériích: znalost práva (30 % hodnocení eseje), přesvědčivost a organizovanost vlastní argumentace (35 % hodnocení eseje), rozsah a relevance zdrojů a poznámkového aparátu (20 % hodnocení eseje), formální úprava eseje (15 % hodnocení eseje).
6. Esej je třeba v písemné formě odevzdat do rukou garantovi předmětu nejpozději v den začátku zkouškového období navazujícího na semestr, v němž byl předmět vyučován. Dále je třeba připojit *totožnou* elektronickou kopii zasláním na email garanta lipovsky@prf.cuni.cz ve stejný den.
7. Formální úprava eseje:
   - Titulní stránka obsahuje pouze jméno a příjmení studenta, název předmětu, frázi "essay topic:" a vybrané téma eseje, akademický rok odevzdání eseje a počet slov vlastního textu eseje.
   - Vlastní text v anglickém jazyce, formát Times New Roman, velikost 12, dvojité řádkování, mezery 0.
   - Text je třeba řádně opatřit poznámkami pod čarou s použitými prameny.
   - Odkazy na literaturu a prameny musí být podle jednotného citačního vzoru, například OSCOLA International.
   - Bibliografie – do sekcí (mezinárodní smlouvy, rezoluce, knihy, články judikatura atd.) rozdělený seznam použitých zdrojů.
8. Hodnotící škála:
   - 0-50 % 4, neuspěl/a
   - 51–70 % 3, dobře
   - 71–90 % 2, velmi dobře
   - 91–100 % 1, výborně

9. Při zpracování písemné eseje je možno používat veškeré právní předpisy i jiné materiály.

JUDr. Milan Lipovský, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Gender a právo (HOPV0196)

Anotace

Dopadá právo jinak na muže a na ženy? Jakou roli hraje pohlaví/gender v právu a jeho aplikaci? Je právo "genderově zaujaté" (gender biased)? Může a má být právo (v objektivním smyslu) a individuální práva (v subjektivním smyslu) použity k odstranění znevýhodnění žen a jiných skupin, které existující genderový řád poškozuje?

Obecný povinně volitelný předmět Gender a právo se pokusí odpovědět na tyto a jiné související otázky. Předmět je založen na četbě a diskuzích nad zahraniční feministickou literaturou, zejména teoretickou a socio-právní. Koncepční poznatky z ní budou aplikovány na aktuální otázky českého práva jako je podpora mateřství/rodičovství, právní úprava prostituce, směrnice o zastoupení žen v dozorčích správních radách. Volba jednoho tématu bude ponechána na studujících.

Semináře budou vedeny interaktivně – studující budou vybízeni ke kritické analýze přečtených materiálů, ke komentování výkladu a k diskuzi. Některé hodiny budou obsahovat formální debatu (na základě rozdělených rolí, které budou studující zastávat) či řešení případových studií.

Předmět je vyučován seminární formou, založenou na rozboru a analýze textů. Vyučující a hosté budou zejména vést diskuzi, nebudou ale přednášet. Je tudíž zcela zásadní, aby byli studující dobře seznámeni s předepsanou literaturou či judikaturou. Všechny materiály jsou k dispozici online na Dropboxu (studující dostanou po přihlášení na kurz pozvánku do sdílené složky). Hodinová dotace na četbu pro každý seminář je zhruba 4 hodiny. To činí pro každý víkend 24 hodin přípravy. Zařaďte prosím tento čas do svých rozvrhů!

Některé hodiny jsou založeny na prezentacích argumentů ve skupinách (které určí vyučující) – připravte se na to, že bude tedy potřeba též koordinovat práci s kolegy a kolegyněmi.

Kurz založen zejména na diskuzi témat obsažených v knize Mužské právo (editorky: Kateřina Šimáčková, Barbara Havelková, Pavla Špondrová) za přítomnosti mnoha autorů a autorek kapitol jako hostů a hostek.

Vyučující předmětu je JUDr. Barbara Havelková, LL.M., DPhil. (Oxon), Associate Professor of Law, Faculty of Law, a Tutorial Fellow in Law, St Hilda's College, University of Oxford

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Gender a právo pokryje následující témata:

- Gender jako společenský konstrukt
- K čemu jsou feministická/genderová právní studia?
- Vývoj – vlny feminismu
- Studium žen, studium genderu, studium os znevýhodnění? (LGBT a intersekcionalita)
- Stejnost a rozdílnost – otázky mateřství a rodičovství
- Prostituce – sexuální práce či genderové násilí
- Rovnost a afirmativní akce – užití genderových kvót
- Použití subjektivních práv pro dosažení genderové rovnosti

V rámci přípravy na kurz srdečně doporučuji shlédnout alespoň pár filmů s genderovou tematikou. Například:

- North Country (2005) – sexuální obtěžování
- Boys Don't Cry (1999) – transgender
- Sex Traffic (2004) – obchodování s lidmi
- 4 months, 3 weeks and 2 days (2007) – potraty v Rumunsku

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Renzetti C., Curran D. Ženy, muži a společnost. Karolinum, Praha 2003, str. 20-59.
2. Šimáčková, K., Havelková, B., Špondrová, P. (eds.) Mužské právo. Jsou právní pravidla neutrální? WoltersKluwer 2020.
3. Fredman, S. Women and the Law. Clarendon Press, Oxford 1997, str. 1-37.
4. Fredman, S. Antidiskriminační právo. Multikulturní centrum, Praha 2007, první dvě kapitoly knihy.
5. Chamallas M. Introduction to Feminist Legal Theory. Wolters Kluwer 2013, kapitoly 1 a 2.
6. Munro VE. Law and Politics at the Perimeter. Re-Evaluating Key Debates in Feminist Theory. Hart, Oxford 2007, kapitoly 2 a 3.
7. Nagl-Docekal, H. Feministická filozofie. Praha, Slon 2007, kapitola o právu.
8. Crenshaw K, 'Demarginalizing the intersection of race and sex: A Black feminist critique of antidiscrimination doctrine, feminist theory and antiracist politics' [1989] University of Chicago Legal Forum 139
9. MacKinnon CA. Feminism unmodified: discourses on life and law. Harvard University Press, Cambridge MA 1987, str. 32-45.
10. Havelková, B. Diskriminace na základě pohlaví. In Bobek, M., Kühn, Z., Boučková, P. (eds.), Rovnost a diskriminace, C.H. Beck, Praha 2007, str. 221-251.

11. Havelková, B. Genderová rovnost v období socialismu. In Bobek, M., Molek, P., Šimíček, V. (eds.)Komunistické právo v Československu: Kapitoly z dějin bezpráví, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2009, str. 179 - 207.

Tyto a další články a judikatura k jednotlivým seminářům budou přístupné elektronicky. Studenti musí být schopni číst odborné texty v angličtině.

Základní právní předpisy:

Úmluva Rady Evropy o prevenci a boji proti násilí na ženách a domácímu násilí (Istanbulská úmluva)

Související judikatura

1. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl.ÚS 7/15 ze dne 14. 6. 2016.
2. Nález Ústavního soudu sp. zn. I.ÚS 3226/16 ze dne 29. 6. 2017.
3. Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. 42/04 ze dne 6. 6. 2006.
4. Rozsudek SDEU: C-476/99 *Lommers* [2002] ECR I-2891
5. Rozsudek NS US: *Price Waterhouse v. Ann Hopkins* 490 U.S. 228 (1989).

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve dvouhodinovém testu.
4. Dalším předpokladem splnění předmětu je účast alespoň na třech dnech seminářů (tedy ¾ výuky).
5. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Sex, drogy a rock'n'roll: regulace lidských neřestí (HOPV0198)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Sex, drogy a rock'n'roll: regulace lidských neřestí naučí studenty aplikovat nástroje ekonomické analýzy na trhy se zbožím a službami, které jsou nelegální, považovány za nevhodné, nebo problematické na základě současných společenských norem. Předmět pokryje širokou škálu témat neřestí od drogové závislosti, prostituce, obezity, hazardu až po nelegální stahování. Různé neřesti byly a jsou v různých dobách a jurisdikcích přímo zakázány nebo regulovány. Jsou tyto zákazy a regulace účinné? Jaké mají ekonomické náklady a přínosy či nezamýšlené efekty? Jaké faktory – ekonomické či mimoekonomické – ovlivňují rozhodování lidí ohledně spotřeby těchto neřestí?

Trhy s neřestmi a jejich regulace budou posuzovány a analyzovány z pohledu práva a ekonomie, nikoli z etického nebo morálního hlediska. Studenti po úspěšném absolvování předmětu budou schopni aplikovat ekonomickou analýzu práva a vyhodnotit intervence v těchto oblastech z hlediska jejich dopadů a ekonomické efektivnosti.

Pro zapsání předmětu Sex, drogy a rock'n'roll: regulace lidských neřestí je vhodné, aby student měl absolvován předmět Právo a ekonomie I nebo obdobný předmět základů mikroekonomie.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Sex, drogy a rock'n'roll: regulace lidských neřestí zahrnuje tato témata:

- Úvod – regulace, externality
- Drogová závislost
- Drogová prohibice a legalizace
- Sex
- Manželství a rodina: ekonomický pohled, sňatkový trh, specializace a dělba práce
- Manželství a rodina: manželství jako dlouhodobý kontrakt, rozvody, implikce pro rodinné právo
- Prostituce a obchodování s lidmi
- Pornografie

- Potraty
- Obezita
- Hazard
- Zábavní průmysl a duševní vlastnictví

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Leitzel, J. (2007). Regulating Vice: Misguided Prohibitions and Realistic Controls. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511619397
2. Bowmaker, S. W. (2005). Economics uncut: A complete guide to life, death, and misadventure. Cheltenham, UK: Edward Elgar.

Ostatní literatura:

1. Becker, G., Grossman, M., & Murphy, K. (1991). Rational Addiction and the Effect of Price on Consumption. The American Economic Review, 81(2), 237-241.
2. Cutler, D., Glaeser, E., & Shapiro, J. (2003). Why Have Americans Become More Obese? Journal of Economic Perspectives, 17(3), 93-118.
3. Donohue, J.J. and S.D. Levitt (2001), The Impact of Legalized Abortion on Crime, Quarterly Journal of Economics, 116 (2), pp. 379-420.
4. Edlund, L., & Korn, E. (2002). A Theory of Prostitution. Journal of Political Economy, 110(1), 181-214.
5. Friedman, M., & Savage, L. (1948). The Utility Analysis of Choices Involving Risk. Journal of Political Economy, 56(4), 279-304.
6. Hoffman, S. D., & Averett, S. L. (2015). Women and the economy: family, work and pay. Macmillan International Higher Education. (selected chapters)
7. Kearney, M. (2005). The economic winners and losers of legalized gambling. National Tax Journal, 58(2), 281-302.
8. Posner, R. A. (1994). Sex and reason. Harvard University Press.
9. Rassmussen, D. & Benson, B. L. (1994). The economic anatomy of a drug war: Criminal justice in the commons, Rowman and Littlefield.
10. Thaler, R., & Sunstein, C. (2003). Libertarian Paternalism. The American Economic Review, 93(2), 175-179.
11. Winkler a kol. (2015). Problémové hráčství - Společenské náklady na hazardní hraní v České republice. https://www.mfcr.cz/assets/cs/media/Prezentace_2015_Problemove-hracstvi-Spolecenske-naklady-na-hazardni-hrani-v-CR.pdf

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Sex, drogy a rock'n'roll: regulace lidských neřestí je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška je písemná, skládá se ze závěrečného testu.
4. Závěrečný písemný test je založen na přednáškách a základní i doporučené literatuře. Test prověřuje porozumění a schopnost aplikace probíraného materiálu, kdy je kladen důraz na uplatnění pojmů a teorie na konkrétním právně-ekonomickém problému z oblasti regulace neřestí.
6. U zkoušky není možné používat právní předpisy ani jiné zdroje.

doc. Mgr. Libor Dušek, Ph.D., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Čtení klasiků politického myšlení: N. Machiavelli (HOPV0199)

Anotace

Náplní obecného povinně volitelného předmětu Čtení klasiků politického myšlení: N. Machiavelli je četba vybraných kapitol spisů N. Machiavelliho (1469-1527), konkrétně knih *Rozpravy o prvních deseti knihách Tita Livia* a *Vladař*. Prvním tématem semináře bude pojem svobody, který budeme zkoumat z hlediska teorií republikanismu, jak je charakterizuje soudobá politická filosofie (Q. Skinner, J. G. A. Pocock, P. Pettit, J.-F. Spitz). Druhým velkým tématem bude nové pojetí politické vědy, které Machiavelli představuje ve *Vladaři*.

Od 70. let se v soudobé politické filosofii rozvinula interpretace Machiavelliho (1469-1527) jako myslitele republikanismu, tuto interpretaci budeme v semináři sledovat. Svobodu, cíl člověka, nahlíží Machiavelli jako možnost prosazení vlastní vůle, schopnost nikomu nepodléhat a sám o sobě rozhodovat. K tomu je nutné omezení zákonem a veřejná angažovanost (*vivere civile*). Machiavelli odmítá aristotelský model politiky (člověk jako *zóon politikon*), vzorem je model římské republiky. Machiavelli v *Rozpravách* prosazuje nápodobu antických vzorů, nikoli pouze obdiv k nim. Na semináři budeme číst vybrané kapitoly z *Rozprav* a definovat základní pojmy Machiavelliho politické teorie. Několik seminářů též budeme věnovat četbě *Vladaře*. Toto dílo je považováno za zásadní spis nového pojetí politické vědy. Budeme zkoumat, jak Machiavelli nahlíží na cíle politické vědy, na starší myslitele i na otázku možného ospravedlnění použití násilí v politice.

Struktura semináře: četba primárních textů. Na začátku každého semináře proběhne shrnutí předchozí hodiny formou protokolu (vždy jeden student). Kredity budou uděleny za aktivní účast na semináři a za vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi kapitolou z Rozprav a z Vladaře). Podmínkou účasti na semináři je pasivní znalost angličtiny. Podle časových možností budou v semináři prezentovány referáty (shrnutí) vybraných článků nebo kapitol z knih napsaných v angličtině (pro zájemce ve francouzštině, příp. němčině).

K detailnějšímu vymezení vztahu obsahu předmětu k právu a politologii vizte Sylabus.

Vyučující předmětu je PhDr. Hana Fořtová, Ph.D.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Čtení klasiků politického myšlení: N. Machiavelli budou probírány následující okruhy témat:

- Struktura *Rozprav*, význam odkazu na Tita Livia
- Pojem svobody, zdroj svobody v římské republice, boje patricijů s plebejci; *due umori*: *i grandi e il popolo* (dvě tendence, aspirace: urození a lid)
- Nutnost *vivere civile* pro udržení svobody, potřeba zákonů
- Machiavelliho pojetí dějin, vzor římské republiky a možnost její nápodoby
- *Virtu* a *fortuna* v *Rozpravách* a ve *Vladaři*
- Pojetí státu a politiky, nové pojetí politické vědy (ve *Vladaři*)
- Možnost ospravedlnění násilí v politice

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Machiavelliho texty, které budeme číst (*Rozpravy* a *Vladař*), budou dodány v kopiích nebo naskenované. Jde o tyto tři základní knihy:
2. N. Machiavelli, *Vladař*, přeložil J. Zaorálek, Praha 1940.
3. N. Machiavelli, *Vladař*, přeložil A. Felix, Praha 1969 (2012[2]).
4. N. Machiavelli, *Vlády a státy*, přeložil S. Janderka, Zlín 1939 (jde o *Rozpravy o prvních deseti knihách Tita Livia*).

Novější přesný překlad *Vladaře* nebo *Rozprav* v češtině prozatím neexistuje, nejlepší jsou dva výše uvedené překlady, navzdory tomu, že jsou již starší. Nepoužitelné jsou překlady J. Hajného, opakovaně vydávané (poprvé jako *Úvahy o vládnutí vojenství*, Praha 1987), které obsahují mnoho chyb, dokonce i vynechávky a parafráze, nectí použitou terminologii.

Ostatní literatura:

Dále budeme používat tyto Machiavelliho spisy (pro zájemce)

1. N. Machiavelli, *Florentské letopisy*, Praha 1975, přeložil Š. Andreas.
2. N. Machiavelli, *Discorsi sopra la prima deca di Tito Livio*, vyd. G. Inglese, Milano, 1984.
3. N. Machiavelli, *Il Principe*, vyd. G. Inglese, Torino, 1995.

Sekundární literatura k Machiavellimu je velmi rozsáhlá, uvádíme interpretace v češtině:

4. M. Mariettiová, *Machiavelli: filosof nutnosti*, Praha 2016.
5. T. Ménissier, Y. C. Zarka, *Machiavelliho* Vladař. *Nové umění politiky*, Praha 2015.
6. Q. Skinner, *Machiavelli*, Praha 1995.
7. M. Znoj, J. Bíba a kol., *Machiavelli mezi republikanismem a demokracií*, Praha 2011.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je k písemná. Předpokladem připuštění ke zkoušce je aktivní účast na seminářích.
4. Zkouška spočívá ve vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi kapitolou z Rozprav a z Vladaře).
5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA POLITOLOGIE A SOCIOLOGIE

Čtení klasiků politického myšlení: J.-J. Rousseau (HOPV0200)

Anotace

Náplní obecného povinně volitelného předmětu Čtení klasiků politického myšlení: J.-J. Rousseau je četba Rousseauovy druhé *Rozpravy* a vybraných kapitol *Společenské smlouvy*. Hlavním tématem semináře bude pojem svobody, který budeme zkoumat z hlediska teorií republikanismu, jak je charakterizuje soudobá politická filosofie (Q. Skinner, J. G. A. Pocock, P. Pettit, J.-F. Spitz). Rousseauovo politické myšlení budeme konfrontovat s myšlením starších politických myslitelů, kteří Rousseaua ovlivnili: T. Hobbes, J. Locke, Montesquieu.

Jean-Jacques Rousseau (1712-1778) do jisté míry symbolizuje odpor proti osvícenství, pokud toto hnutí omezíme na optimistické přesvědčení o pokroku lidského ducha, víru v lidský rozum a jeho schopnost překonat předsudky. Rousseau se proti optimismu intelektuálů své doby vymezuje již ve své první Rozpravě (Rozprava o umění a řemeslech, 1749), kde záporně odpovídá na otázku dijonské akademie, zda obnovení věd a řemesel přispělo k očistě mravů. Tato Rozprava zajistila Rousseauovi kromě první ceny i slávu a obdiv vzdělaných kruhů. V druhé Rozpravě mu tak již nešlo ani tolik o soutěž samotnou, jako o možnost rozvinout své myšlenky a systematicky popsat vlastní představu ohledně příčin nerovných vztahů lidí ve společnosti. Rousseau sám vehementně hájil jednotu svého díla a druhá Rozprava tvoří se Smlouvou společenskou určitý celek, jak uvidíme během četby těchto spisů. V Rozpravě Rousseau odkrývá nesvobodu a nerovnost společenského uspořádání a hledá jejich příčiny, ve Smlouvě společenské nabízí řešení spravedlivého společenského uspořádání zachovávajícího svobodu svých členů skrze ustavení obecné vůle.

Struktura semináře: četba primárních textů. Na začátku každého semináře proběhne shrnutí předchozí hodiny formou protokolu (vždy jeden student). Kredity budou uděleny za aktivní účast na semináři a za vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi pasáží z první *Rozpravy* a kapitolou ze *Společenské smlouvy*). Podmínkou účasti na semináři je pasivní znalost angličtiny. Podle časových možností v semináři budou prezentovány referáty (shrnutí) vybraných článků nebo kapitol z knih napsaných v angličtině (pro zájemce ve francouzštině, příp. němčině).

K detailnějšímu vymezení vztahu obsahu předmětu k právu a politologii vizte Sylabus.

Vyučující předmětu je PhDr. Hana Fořtová, Ph.D.

Pro zapsání předmětu není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V předmětu Čtení klasiků politického myšlení: J.-J. Rousseau budou probírány následující okruhy témat:

- Přirozený stav, srovnání se staršími autory (T. Hobbes, J. Locke, H. Grotius, Montesquieu)
- Odlišení člověka přírodního/přirozeného a člověka společenského/občanského; charakteristika divocha: soucit, láska k sobě samému (*amour de soi*), schopnost se zdokonalovat (*perfectibilité*)
- Vznik vlastnictví a občanské společnosti, sebeláska (*amour propre*); příčiny vyjití z přirozeného stav, (ne)možnost návratu
- Politické řešení problému lidské existence: smlouva
- Koncept obecné vůle a jeho kritika; pojem zákona
- Svoboda skrze svázanost zákony, rovnost jako podmínka svobody, argumenty proti otroctví
- Minulé vzory svobodných zřízení (antické obce: Sparta, Řím) a soudobá možnost realizace politického projektu (Korsika, Polsko)

Citace

„Cítím, že nepřísluší otrokům, aby rozvažovali o svobodě.“ *Rozprava o původu a základech nerovnosti mezi lidmi*

„Divoch žije v sobě samém, zatímco člověk ve společnosti je vždy vně sám sebe, umí žít pouze v mínění druhých a jen z jejich úsudku získává, abychom tak řekli, pocit vlastní existence.“ *Rozprava o původu a základech nerovnosti mezi lidmi*

„Aby tedy společenský pakt nebyl prázdnou formulí, mlčky obsahuje tento závazek, který jako jediný může poskytnout druhým sílu, totiž že kdokoli odmítne být poslušen obecné vůli, ten k tomu bude celým tělesem donucen.“ *O smlouvě společenské*, I, 7.

„K tomu, co předchází, můžeme připojit k zisku v občanském stavu morální svobodu, která jako jediná činí člověka skutečně pánem sebe sama. Neboť pouhý impuls chtíče je otroctvím a poslušnost zákonu, který jsme si předepsali, je svobodou.“ *O smlouvě společenské*, I, 8.

Literatura (studijní opory)

<u>Základní literatura:</u>

1. J.-J. Rousseau, *Rozprava o původu a základech nerovnosti mezi lidmi, O smlouvě společenské* (v rukopisu, překlad H. Fořtová, vyjde v Karolinu, 2021, text bude dodán).
2. T. Hobbes, *Leviathan*, přel. K. Berka, Praha 2015.
3. J. Locke, *Druhé pojednání o vládě*, přel. J. Král, Praha 1992.
4. Montesquieu, *O duchu zákonů I*, přel. H. Fořtová, Praha 2010.
5. Montesquieu, *O duchu zákonů II*, přel. H. Fořtová, Praha 2015.

Ostatní literatura:

Pro zájemce: starší existující překlady (místy nepřesné, až chybné)

1. J.-J. Rousseau*, O smlouvě společenské čili o základech politického práva*, Otto, Praha, 1911, přeložil F. Šelepa.
2. J.-J. Rousseau*, O společenské smlouvě aneb o zásadách státního práva*, Linhart, Praha, 1949, přeložila J. Veselá. (přetisk: Dobrá Voda, Aleš Čeněk, 2002).
3. J.-J. Rousseau*, O původu nerovnosti mezi lidmi*, Svoboda, Praha, 1949, přeložila H. Taillet-Sedláčková.
4. J.-J. Rousseau, *Rozpravy*, Praha 1979 (druhé, rozšířené vydání 1989). *Rozpravu o původu a příčinách nerovnosti mezi lidmi* přeložila E. Blažková. (Tento překlad přejímá téměř slovo od slova překlad H. Taillet-Sedláčkové).

Dále budeme používat tyto Rousseauovy spisy (pro zájemce):

5. Jean-Jacques Rousseau, *Œuvres complètes* III., *Ecrits politiques*, vyd. B. Gagnebin a M. Raymond, Paris 1978 (obsahuje mimo jiné *Discours sur l'origine et les fondements de l'inégalié parmi les hommes, Du contrat social*, *Discours sur l'économie politique, Considérations sur le gouvernement de Pologne*, *Projet de constitution pour la Corse*).
6. Jean-Jacques Rousseau, *Oeuvres politiques*, vyd. J. Roussel, Paris, 1989.

Jean-Jacques Rousseau, *The First and the Second Discourses*, translated by R. D. and J. Masters, New York, 1964.

7. Jean-Jacques Rousseau, *The First and Second Discourses together with the Replies to Critics and Essay on the origin of Languages*, translated by V. Gourevitch, New York, 1986.
8. Jean-Jacques Rousseau, *The Social Contract and other later political writings*, edited and translated by V. Gourevitch, Cambridge, 1997.

Sekundární literatura k Rousseauovi je ohromná, zájemce odkazujeme na bibliografii obsaženou v uvedených spisech. Mezi základní interpretace patří:

9. B. Baczko, *Solitude et communauté*, Paris, 1974.
10. R. Derathé, *J.-J. Rousseau et la science politique de son temps*, Paris, 1950.
11. R. D. Masters, *The Political Philosophy of Rousseau*, Princeton, 1968.
12. R. Polin, *La Politique de la solitude*, Paris, 1970.
13. P. Riley, *The Cambridge Companion to Rousseau*, Cambridge, 2001.
14. P. Riley, *The General Will. The Transformation of the Divine into Civic*, Princeton, 1986.
15. J. Shklar, *Men and Citizens. A Study of Rousseau's Social Theory*, Cambridge (Mass), 1989.
16. J. Starobinski, *La transparence et l'obstacle*, Paris, 1971.

Zájemcům o Rousseaua doporučujeme třísvazkovou biografii M. Cranstona:

17. M. Cranston, *Jean-Jacques. The Early Life and Work of Jean-Jacques Rousseau*, 1712-1754, London, 1983.
18. M. Cranston, *The Noble Savage. Jean-Jacques Rousseau 1754-1762*, London, 1991.

19. M. Cranston, *The Solitary Self. Jean-Jacques Rousseau in Exile and Adversity*, London 1997.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška z předmětu je písemná. Předpokladem připuštění ke zkoušce je aktivní účast na seminářích.
4. Zkouška spočívá ve vypracování komentáře z nabídnuté kapitoly z knih probíraného autora (na výběr bude mezi pasáží z první Rozpravy a kapitolou ze Společenské smlouvy).
5. U zkoušky je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

prof. JUDr. Jan Kysela, Ph.D., DSc., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Economics of Crime and Criminal Law (HOPV0201)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Economics of Crime and Criminal Law vyučovaný v angličtině se dívá na problematiku kriminality a dalšího nelegálního jednání pomocí nástrojů ekonomické teorie. Tento přístup, který byl odstartován průkopnickou prací Garyho Beckera (1968) o zločinu a trestu, dnes představuje jeden z hlavních proudů teorie a empirie kriminality. Prvotním východiskem je racionálita jednání, kdy kriminální aktivita reflektuje benefity a náklady s ní spojené. To umožňuje strukturované studium a analýzu klíčových faktorů ovlivňujících kriminalitu.

V rámci kurzu se budeme věnovat otázkám jako: Jsou zločinci racionální? Jak reagují na změny pravděpodobnosti potrestání a přísnosti trestu? Jaké faktory ovlivňují přísnost trestu z hlediska pachatele? Jaké jsou společenské funkce a limity trestní politiky? Jaké faktory mohou vysvětlovat dlouhodobý pokles kriminality v Evropě a Spojených státech?

Po absolvování předmětu by studenti měli:

- rozumět klíčovým pojmům v problematice zločinu a trestní politiky,
- mít přehled o současném stavu poznání v hlavních oblastech ekonomie kriminality a o stále otevřených otázkách,
- být schopni vyhodnotit alternativní opatření pro kontrolu trestné činnosti z hlediska jejich dopadů na kriminální jednání a společenských konsekvencí,
- být schopni identifikovat a kriticky číst empirické výzkumy o trestné činnosti, trestním právu a trestním řízení.

Předmět je založen na kombinaci přednášeného materiálu a seminářů s aktivní účasti studentů. Dvojice hodin (přednáška a seminář) je vždy orientována na konkrétní téma. Na přednášce vyučující postuluje otázku a prezentuje analytický aparát (relevantní teoretický model, přehled dosavadního empirického výzkumu k otázce), který je užitečný k jejímu zodpovězení. Na přednášku bude navazovat materiál pro studium na doma. Vybraná skupina studentů bude mít za úkol tento materiál prostudovat detailněji, aktualizovat jej o nové poznatky a připravit přehled a kritické shrnutí získaných poznatků pro ostatní účastníky semináře. Na začátku semináře pak tito studenti prezentují poznatky k postulované otázce a spolu s vyučujícím nastolují body pro diskusi nad jednotlivými texty.

Pro zapsání předmětu Economics of Crime and Criminal Law je vhodné, aby student absolvoval předměty Právo a ekonomie I (nebo obdobný předmět základů mikroekonomie) a absolvoval nebo měl zapsán předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Economics of Crime and Criminal Law zahrnuje tato témata:

- Ekonomická teorie kriminality, základní model, hlavní mechanismy a implikace.
- Jsou zločinci racionální?
- Dohoda o vině a trestu a další alternativní trestní procedury: trade-off mezi efektivností a spravedlností?
- Subjektivní dopad trestu na trestaného a implikace pro trestní politiku.
- Databáze DNA: náklady, přínosy a rizika.
- Korupce, měření a protikorupční politiky.
- Jaké faktory mohou vysvětlovat dlouhodobý pokles kriminality v Evropě a Spojených státech?
- Probíraná témata a literatura budou aktualizovány tak, aby sledovaly aktuální poznatky a otázky v trestní politice.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Becker, Gary S. 1968. Crime and Punishment: An Economic Approach. Journal of Political Economy 76: 169 -217.
2. Cook, P. J., Ludwig, J, and McCrary, J. 2011. Controlling Crime: Strategies and Tradeoffs. University of Chicago Press.
3. Posner, Richard. 2014. Economic Analysis of Law. 9th ed. New York: Wolters Kluwer.
4. Posner, Richard. 1985. An economic theory of the criminal law. Columbia Law Review 85: 1193–1231.
5. Winter, H. 2008. The Economics of Crime: An Introduction to rational crime analysis. Routledge.

Ostatní literatura:

1. Andreoni, James. 1991. Reasonable Doubt and the Optimal Magnitude of Fines: Should the Penalty Fit the Crime? RAND Journal of Economics 22: 385–95.
2. Basu, Kaushik. 2011. Why, for a Class of Bribes, the Act of Giving a Bribe should be Treated as Legal. Government of India, Department of Economic Affairs Working Paper No. 1/2011.
3. Brabenec, Tomáš, and Josef Montag. 2018. Criminals and the Price System: Evidence from Czech Metal Thieves. Journal of Quantitative Criminology 34: 397-430.
4. Bronsteen John, Christopher Buccafusco, and Jonathan Masur. 2009. Happiness and punishment. University of Chicago Law Review 76:1037–1082.
5. Di Tella, R. and E. Schargrodsky. 2004. Do police reduce crime? Estimates using the allocation of police forces after a terrorist attack. American Economic Review 94:115–133.
6. Donohue III, John J., and Steven D. Levitt. The impact of legalized abortion on crime. Quarterly Journal of Economics 116: 379-420.

7. Draca, Mirko, Theodore Koutmeridis, and Stephen Machin. 2019. The Changing Returns to Crime: Do Criminals Respond to Prices? Review of Economic Studies 86: 1228–1257
8. Dušek, Libor, and Josef Montag. 2017. The Trade-offs of Justice: A Theory of the Optimal Use of Alternative Criminal Procedures. Working paper, Charles University. Online at ssrn.com/abstract=2812559.
9. Dušek, Libor, and Josef Montag. 2016. The Effects of a Simpler Criminal Procedure: Evidence from One Million Czech Cases. Working paper, Charles University. Online at ssrn.com/abstract=2629116.
10. Dušek, Libor, Nicolas Pardo, and Christian Traxler. 2020. Salience, Incentives, and Timely Compliance: Evidence from Speeding Tickets. Max Planck Institute for Research on Collective Goods Discussion Paper no. 2020/9.
11. Dušek, Libor, and Christian Traxler. 2020. Learning from Law Enforcement. CESifo Working Paper No. 8043.
12. Easterbrook, Frank. 1983. Criminal Procedure as a Market System. Journal of Legal Studies 12: 289–332.
13. Felson, M. and R. V. Clarke. 1998. Opportunity makes the thief: Practical theory for crime prevention. Police Research Series Paper no. 98, Home Office, London.
14. Garoupa, Nuno, and Stephen, F. H. (2008). Why plea-bargaining fails to achieve results in somany criminal justice systems: A new framework for assessment. Maastricht Journal of European and Comparative Law 15: 323.
15. Givati, Yehonatan. 2014. Legal Institutions and Social Values: Theory and Evidence from Plea Bargaining Regimes. Journal of Empirical Legal Studies 11: 867-893.
16. Gray, David. 2010. Punishment as suffering. Vanderbilt Law Review 63: 1619–1693.
17. Klick, J. and A. Tabarrok (2005). Using terror alert levels to estimate the effect of policeon crime. Journal of Law and Economics 48: 267–279.
18. Kolber Adam J. 2009. The subjective experience of punishment. Columbia Law Review 109: 182–236.
19. Landes, William M. 1971. The Economics Analysis of Courts. Journal of Law and Economics 14: 61-107.
20. Levitt, Steven D. 2004. Understanding why crime fell in the 1990s: Four factors that explain the decline and six that do not. Journal of Economic Perspectives 18: 163-190.
21. Levitt, Steven D. 1998. Juvenile Crime and Punishment. Journal of Political Economy 106: 1156-1185.
22. Listokin, Yair. 2007. Crime and (with a lag) punishment: the implications of discounting for equitable sentencing. American Criminal Law Review 44: 115–140.
23. Massoglia, Michael. 2008. Incarceration as exposure: the prison, infectious disease, and other stress-related illnesses. Journal of Health and Social Behavior 49:56–71.
24. Montag, Josef. 2014. A Radical Change in Traffic Law: Effects on Fatalities in the Czech Republic. Journal of Public Health 36: 539-545.

25. Montag, Josef, and Tomáš Sobek. 2019. Subjective Disutility of Punishment. In Marciano, Alain and Giovanni Battista Ramello, eds. Encyclopedia of Law and Economics. New York: Springer.
26. Montag, Josef, and Tomáš Sobek. 2014. Should Paris Hilton Receive a Lighter Prison Sentence Because She's Rich? An Experimental Study. Kentucky Law Journal 103: 95-125.
27. Nagin, D. S. 2013. Deterrence: A review of the evidence by a criminologist for economists. Annual Review of Economics 5: 83-105.
28. Rizzolli, Matteo, and Margherita Saraceno. 2011. Better That Ten Guilty Persons Escape:Punishment Costs Explain the Standard of Evidence. Public Choice 155: 395–411.
29. Tonry, M. 2014. Why crime rates are falling throughout the Western world. Crime and Justice 43: 1–63.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška se skládá se ze dvou částí:
   - Prezentace k jednomu z témat (cca 20 minut ve skupině): 30 procent.
   - Písemná zkouška (student odpoví formou eseje na dvě vybrané otázky z nabídky tří otázek): 70 procent.
4. Používání právních předpisů je pro absolvování písemné zkoušky irelevantní.

Ing. Josef Montag, Ph.D.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA NÁRODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

Ekonomická analýza nelegálního jednání (HOPV0202)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Ekonomická analýza nelegálního jednání se dívá na problematiku kriminality a dalšího nelegálního jednání pomocí nástrojů ekonomické teorie. Tento přístup, který byl odstartován průkopnickou prací Garyho Beckera (1968) o zločinu a trestu, dnes představuje jeden z hlavních proudů teorie a empirie kriminality. Prvotním východiskem je racionalita jednání, kdy kriminální aktivita reflektuje benefity a náklady s ní spojené. To umožňuje strukturované studium a analýzu klíčových faktorů ovlivňujících kriminalitu.

V rámci kurzu se budeme věnovat otázkám jako: Jsou zločinci racionální? Jak reagují na změny pravděpodobnosti potrestání a přísnosti trestu? Jaké faktory ovlivňují přísnost trestu z hlediska pachatele? Jaké jsou společenské funkce a limity trestní politiky? Jaké faktory mohou vysvětlovat dlouhodobý pokles kriminality v Evropě a Spojených státech?

Po absolvování předmětu by studenti měli:

- rozumět klíčovým pojmům v problematice zločinu a trestní politiky,
- mít přehled o současném stavu poznání v hlavních oblastech ekonomie kriminality a o stále otevřených otázkách,
- být schopni vyhodnotit alternativní opatření pro kontrolu trestné činnosti z hlediska jejich dopadů na kriminální jednání a společenských konsekvencí,
- být schopni identifikovat a kriticky číst empirické výzkumy o trestné činnosti, trestním právu a trestním řízení.

Předmět je založen na kombinaci přednášeného materiálu a seminářů s aktivní účasti studentů. Dvojice hodin (přednáška a seminář) je vždy orientována na konkrétní téma. Na přednášce vyučující postuluje otázku a prezentuje analytický aparát (relevantní teoretický model, přehled dosavadního empirického výzkumu k otázce), který je užitečný k jejímu zodpovězení. Na přednášku bude navazovat materiál pro studium na doma. Vybraná skupina studentů bude mít za úkol tento materiál prostudovat detailněji, aktualizovat jej o nové poznatky a připravit přehled a kritické shrnutí získaných poznatků pro ostatní účastníky semináře. Na začátku semináře pak tito studenti prezentují poznatky k postulované otázce a spolu s vyučujícím nastolují body pro diskusi nad jednotlivými texty.

Pro zapsání předmětu Ekonomická analýza nelegálního jednání je vhodné, aby student absolvoval předměty Právo a ekonomie I (nebo obdobný předmět základů mikroekonomie) a absolvoval nebo měl zapsán předmět Právo a ekonomie II.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Ekonomická analýza nelegálního jednání zahrnuje tato témata:

- Ekonomická teorie kriminality, základní model, hlavní mechanismy a implikace.
- Jsou zločinci racionální?
- Dohoda o vině a trestu a další alternativní trestní procedury: trade-off mezi efektivností a spravedlností?
- Subjektivní dopad trestu na trestaného a implikace pro trestní politiku.
- Databáze DNA: náklady, přínosy a rizika.
- Korupce, měření a protikorupční politiky.
- Jaké faktory mohou vysvětlovat dlouhodobý pokles kriminality v Evropě a Spojených státech?

Probíraná témata a literatura budou aktualizovány tak, aby sledovaly aktuální poznatky a otázky v trestní politice.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. Becker, Gary S. 1968. Crime and Punishment: An Economic Approach. Journal of Political Economy 76: 169 -217.
2. Cook, P. J., Ludwig, J, and McCrary, J. 2011. Controlling Crime: Strategies and Tradeoffs. University of Chicago Press.
3. Posner, Richard. 2014. Economic Analysis of Law. 9th ed. New York: Wolters Kluwer.
4. Posner, Richard. 1985. An economic theory of the criminal law. Columbia Law Review 85: 1193–1231.
5. Winter, H. 2008. The Economics of Crime: An Introduction to rational crime analysis. Routledge.

Ostatní literatura:

1. Andreoni, James. 1991. Reasonable Doubt and the Optimal Magnitude of Fines: Should the Penalty Fit the Crime? RAND Journal of Economics 22: 385–95.
2. Basu, Kaushik. 2011. Why, for a Class of Bribes, the Act of Giving a Bribe should be Treated as Legal. Government of India, Department of Economic Affairs Working Paper No. 1/2011.
3. Brabenec, Tomáš, and Josef Montag. 2018. Criminals and the Price System: Evidence from Czech Metal Thieves. Journal of Quantitative Criminology 34: 397-430.
4. Bronsteen John, Christopher Buccafusco, and Jonathan Masur. 2009. Happiness and punishment. University of Chicago Law Review 76:1037–1082.
5. Di Tella, R. and E. Schargrodsky. 2004. Do police reduce crime? Estimates using the allocation of police forces after a terrorist attack. American Economic Review 94:115–133.
6. Donohue III, John J., and Steven D. Levitt. The impact of legalized abortion on crime. Quarterly Journal of Economics 116: 379-420.

7. Draca, Mirko, Theodore Koutmeridis, and Stephen Machin. 2019. The Changing Returns to Crime: Do Criminals Respond to Prices? Review of Economic Studies 86: 1228–1257
8. Dušek, Libor, and Josef Montag. 2017. The Trade-offs of Justice: A Theory of the Optimal Use of Alternative Criminal Procedures. Working paper, Charles University. Online at ssrn.com/abstract=2812559.
9. Dušek, Libor, and Josef Montag. 2016. The Effects of a Simpler Criminal Procedure: Evidence from One Million Czech Cases. Working paper, Charles University. Online at ssrn.com/abstract=2629116.
10. Dušek, Libor, Nicolas Pardo, and Christian Traxler. 2020. Salience, Incentives, and Timely Compliance: Evidence from Speeding Tickets. Max Planck Institute for Research on Collective Goods Discussion Paper no. 2020/9.
11. Dušek, Libor, and Christian Traxler. 2020. Learning from Law Enforcement. CESifo Working Paper No. 8043.
12. Easterbrook, Frank. 1983. Criminal Procedure as a Market System. Journal of Legal Studies 12: 289–332.
13. Felson, M. and R. V. Clarke. 1998. Opportunity makes the thief: Practical theory for crime prevention. Police Research Series Paper no. 98, Home Office, London.
14. Garoupa, Nuno, and Stephen, F. H. (2008). Why plea-bargaining fails to achieve results in somany criminal justice systems: A new framework for assessment. Maastricht Journal of European and Comparative Law 15: 323.
15. Givati, Yehonatan. 2014. Legal Institutions and Social Values: Theory and Evidence from Plea Bargaining Regimes. Journal of Empirical Legal Studies 11: 867-893.
16. Gray, David. 2010. Punishment as suffering. Vanderbilt Law Review 63: 1619–1693.
17. Klick, J. and A. Tabarrok (2005). Using terror alert levels to estimate the effect of policeon crime. Journal of Law and Economics 48: 267–279.
18. Kolber Adam J. 2009. The subjective experience of punishment. Columbia Law Review 109: 182–236.
19. Landes, William M. 1971. The Economics Analysis of Courts. Journal of Law and Economics 14: 61-107.
20. Levitt, Steven D. 2004. Understanding why crime fell in the 1990s: Four factors that explain the decline and six that do not. Journal of Economic Perspectives 18: 163-190.
21. Levitt, Steven D. 1998. Juvenile Crime and Punishment. Journal of Political Economy 106: 1156-1185.
22. Listokin, Yair. 2007. Crime and (with a lag) punishment: the implications of discounting for equitable sentencing. American Criminal Law Review 44: 115–140.
23. Massoglia, Michael. 2008. Incarceration as exposure: the prison, infectious disease, and other stress-related illnesses. Journal of Health and Social Behavior 49:56–71.
24. Montag, Josef. 2014. A Radical Change in Traffic Law: Effects on Fatalities in the Czech Republic. Journal of Public Health 36: 539-545.

25. Montag, Josef, and Tomáš Sobek. 2019. Subjective Disutility of Punishment. In Marciano, Alain and Giovanni Battista Ramello, eds. Encyclopedia of Law and Economics. New York: Springer.
26. Montag, Josef, and Tomáš Sobek. 2014. Should Paris Hilton Receive a Lighter Prison Sentence Because She's Rich? An Experimental Study. Kentucky Law Journal 103: 95-125.
27. Nagin, D. S. 2013. Deterrence: A review of the evidence by a criminologist for economists. Annual Review of Economics 5: 83-105.
28. Rizzolli, Matteo, and Margherita Saraceno. 2011. Better That Ten Guilty Persons Escape:Punishment Costs Explain the Standard of Evidence. Public Choice 155: 395–411.
29. Tonry, M. 2014. Why crime rates are falling throughout the Western world. Crime and Justice 43: 1–63.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 3 kredity.
3. Zkouška se skládá se ze dvou částí:
   - Prezentace k jednomu z témat (cca 20 minut ve skupině): 30 procent.
   - Písemná zkouška (student odpoví formou eseje na dvě vybrané otázky z nabídky tří otázek): 70 procent.
4. Používání právních předpisů je pro absolvování písemné zkoušky irelevantní.

Ing. Josef Montag, Ph.D.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Migration and Environment (HOPV0204)

Anotace

Cílem povinně volitelného předmětu Migration and Environment je poskytnout jeho posluchačům vhled do právních aspektů problematiky environmentální migrace v kontextu obecnějšího pojmu migrace. Získaná hluboká znalost tématu umožní studentům pochopit jak samotnou problematiku, tak i společenské debaty, které se kolem ní dějí a jimž právní základ chybí.

Ke každému semináři si student dopředu načítá podklady či se jinak připravuje, obvykle v rozsahu jedné, max. dvou hodin týdně. Předmět je veden formou kombinace interaktivních seminářů a diskuzí nad fiktivními případy. Závěrečné semináře se věnují do hloubky poznání tematiky odlišnými výukovými metodami (simulace jednání mezinárodní organizace a moot court), zásadní roli zde hraje teoretická zpětná vazba, kterou bude ukotveno pochopení látky.

Studium předmětu rozvíjí řadu i právních dovedností, mezi jinými:

- schopnost orientace v mezinárodním právu,
- schopnost vyhledání a analýzy judikatury,
- schopnost analýzy konkrétních právních problémů,
- schopnost argumentace,
- schopnost věcně diskutovat o problematice environmentální migrace v širším kontextu.

Dovednosti budou získávány zejména v průběhu práce na seminářích.

Pro zapsání předmětu Migration and Environment je vhodné, aby měl student absolvován předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Migration and Environment zahrnuje tato témata:

- Mezinárodní migrace – vymezení, normativní ukotvení, historické souvislosti, definice environmentálního migranta.
- Mezinárodní uprchlické právo a právní rámec pro osoby bez státní příslušnosti (mezinárodněprávní souvislosti environmentální migrace I, mj. otázky spjaté s „mizejícími ostrovy“ z pohledu mezinárodního práva).
- Princip non-refoulement, mezinárodní právo lidských práv (mezinárodněprávní souvislosti environmentální migrace II).

- Regionální ukotvení mezinárodního uprchlického práva, mezinárodního práva lidských práv a právního rámce pro osoby bez státní příslušnosti I.
- Regionální ukotvení mezinárodního uprchlického práva, mezinárodního práva lidských práv a právního rámce pro osoby bez státní příslušnosti II (důraz na odpovědi na environmentální migraci v rámci regionů Asie, Afrika, Evropa, Amerika a vybraných státech).
- Mezinárodněprávní odpovědnost v oblasti environmentální migrace.
- Simulace OSN – vyjednávání úmluvy (příprava + teoretické informace).
- Simulace OSN – vyjednávání úmluvy (simulace + reflexe).
- Možnosti de lege ferenda (mj. otázka rozšíření uprchlického rámce, alternativní způsoby ochrany).
- Vnitřní přesídlení z důvodů environmentální migrace (mj. rozvojové projekty a environmentální migrace).
- Moot court – případ před MSD či Výborem pro LP (příprava + teoretické informace).
- Moot court – případ před MSD či Výborem pro LP (simulace + reflexe).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

McAdam, J. Climate Change, Forced Migration, and International Law, Oxford University Press, 2012..

Ostatní literatura:

1. McAdam, J. Climate change and Displacement. Hart Publishing, 2012.
2. White, G. Climate Change and Migration: Security and Borders in a Warming World. Oxford University Press, 2011.
3. Honusková, V., Flídrová, E., Janků, L. Dnes migranti – zítra uprchlíci? Postavení migrantů, kteří potřebují ochranu, v mezinárodním právu. PFUK, 2015.

Základní právní předpisy

Úmluva o právním postavení uprchlíků z roku 1951, publ. pod č. 208/1993 Sb.

Ostatní právní předpisy

1. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb.
2. Mezinárodní pakt o občanských a politických právech.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Migration and Environment je zakončen kolokviem.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium probíhá formou představení a obhajoby závěrečné práce na téma související s obsahem předmětu dohodnuté s garantem předmětu.
4. Hodnocení celkového výkonu studenta je následující: za předmět lze získat maximálně 100 bodů, z toho 40 bodů aktivitou v hodinách, 50 bodů závěrečnou prací a její obhajobou a 10 bodů v rámci diskuze k závěrečným pracím ostatních studentů.
5. Ke splnění kolokvia je nutno mít alespoň 70 bodů.
6. Docházka je nutná v rozsahu alespoň 70 %.

7. Při zpracovávání závěrečné práce je možné používat veškeré právní předpisy a jiné materiály.

JUDr. Věra Honusková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

International Climate Law in Human Rights Context (HOPV0205)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět International Climate Law in Human Rights Context si klade za cíl poskytnout posluchačům vhled do problematiky ochrany klimatického systému Země a jejích lidskoprávních souvislostí. Po absolvování předmětu bude student rozumět věcným souvislostem klimatických změn a znát relevantní mezinárodní a unijní právní úpravu, včetně jejího vývoje. Problematiku bude chápat v širších souvislostech ochrany lidských práv – bude umět popsat dopady, jež mají (a mohou mít) projevy změny klimatu na možnost výkonu lidských práv, a bude schopen identifikovat odpovídající povinnosti států. Významnou součástí předmětu bude i studium relevantních rozhodnutí mezinárodních a vnitrostátních soudních či kvazisoudních orgánů se vztahem k ochraně klimatu a lidských práv a analýza možností uplatnění odpovědnosti států v souvislosti s negativními dopady klimatických změn.

Pro zapsání předmětu International Climate Law in Human Rights Context je vhodné, aby student měl absolvován předmět Environmentální politika a udržitelný rozvoj a předmět Mezinárodní právo veřejné I.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět International Climate Law in Human Rights Context zahrnuje tato témata:

Blok I – Mezinárodní právo ochrany klimatu

- Věcné a právní souvislosti klimatických změn

  (pochopení příčin a dopadů klimatických změn, diskuze o právních souvislostech na mezinárodní i vnitrostátní úrovni, aktéři ochrany klimatu)

- Historický vývoj právní úpravy ochrany klimatu v mezinárodním právu a právu EU

  (orientace v základních etapách vývoje právní úpravy ochrany klimatu, získání ucelené představy „odkud a kam“ se právní úprava za posledních třicet let posunula)

- Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (UN Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) a Kjótský protokol

  (podrobná analýza základních ustanovení UNFCCC a Kjótského protokolu, důraz na pochopení použitého přístupu „shora“ a rozdílných povinností rozvinutých a rozvojových zemí)

- Pařížská dohoda

(podrobná analýza základních ustanovení Pařížské dohody, důraz na pochopení použitého přístupu „zdola“ a postupného stírání rozdílů mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi)

- Změna klimatu a odpovědnost států

  (diskuze o faktorech potenciálně vyvolávajících odpovědnost států v souvislosti se změnou klimatu, analýza možného uplatnění odpovědnosti států za vzniklou újmu)

- EU a ochrana klimatu

  (analýza vývoje ochrany klimatu v EU, pochopení systému obchodování s emisními povolenkami, právní nástroje pro dosažení klimatické neutrality v roce 2050)

- Simulace jednání OSN / Mezinárodního soudního dvora s kvazireálným zadáním (vyjednávání mezinárodní úmluvy/klimaticky zaměřený spor mezi státy)

Blok II – Lidskoprávní souvislosti ochrany klimatu

- Změna klimatu a lidská práva

  (analýza základních souvislostí mezi klimatickými změnami a lidskými právy, včetně kolektivních práv domorodých národů, analýza lidskoprávního rozměru relevantních mezinárodních právních textů)

- Změna klimatu a migrace

  (analýza forem migrace v souvislosti se změnou klimatu, povinnosti států v souvislosti s klimatickou migrací se zaměřením na vnitřní přesidlování)

- Mezinárodní lidskoprávní fóra a ochrana klimatu

  (analýza možností domáhat se ochrany lidských práv v souvislosti se změnou klimatu prostřednictvím existujících globálních a regionálních lidskoprávních fór)

- Klimatická litigace před vnitrostátními soudy

  (analýza vybraných rozhodnutí vnitrostátních soudů ve sporech souvisejících se změnou klimatu a lidskými právy, zamyšlení nad aktivní žalobní legitimací, prokazováním příčinné souvislosti a dalšími klíčovými prvky klimatických žalob)

Literatura (studijní opory)

Literatura:

1. rukověť vytvořená zvláště pro potřeby předmětu obsahující pro každé dílčí téma teoretický výklad, seznam doporučené literatury, kontrolní otázky a praktické příklady
2. BODANSKY, Daniel, BRUNNÉE, Jutta a Lavanya RAJAMANI. *International Climate Change Law.* Oxford University Press, 2017. 416 str. ISBN 978-0199664306
3. ATAPATTU, Sumudu. *Human Rights Approaches to Climate Change. Challenges and Opportunities.* Routledge, 2015. 348 str. ISBN 978-0415727099
4. LEWIS, Bridget. *Environmental Human Rights and Climate Change. Current Status and Future Prospects*. Springer, 2018. 250 str. ISBN 978-981-13-1959-4

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět International Climate Law in Human Rights Context je zakončen kolokviem, které je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia získá student 4 kredity.

3. Kolokvium probíhá formou představení a obhajoby závěrečné práce zpracované předem na téma související s obsahem předmětu dohodnuté s garantem předmětu.
4. Pro potřeby kolokvia budou studenti rozděleni do skupin po 4-6 osobách.
5. Hodnocení celkového výkonu studenta je následující: za předmět lze získat maximálně 100 bodů, z toho 40 bodů za aktivitu v hodinách, 50 bodů za závěrečnou práci a její obhajobou a 10 bodů v rámci diskuze k závěrečným pracím ostatních studentů.
6. Ke splnění kolokvia je nutno mít alespoň 70 bodů.
7. Docházka je nutná v rozsahu alespoň 70 %.
8. Při vypracování závěrečné práce mohou studenti používat jakékoli právní předpisy a jiné materiály.
9. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Karolina Žákovská, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA PRÁVNÍCH DĚJIN

Náboženská svoboda v evropském kontextu (HOPV0206)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Náboženská svoboda v evropském kontextu je mezioborovým předmětem, jehož cílem je seznámit studenty s právní úpravou náboženské svobody v evropském prostoru.

Absolvováním předmětu studenti získají základní znalosti o významu náboženské svobody (a od ní odvozených náboženských práv) v demokratickém právním státu. Po teoretickém úvodu a představení klíčových pojmů (např. konfesní neutralita státu) se studenti seznámí s jednotlivými aspekty náboženských práv (např. právo na odloučení skupiny v náboženském společenství až po oddělení a vytvoření nového, právo jednotlivce přestoupit do jiného náboženského společenství nebo z náboženského společenství vystoupit a zůstat mimo náboženská společenství, právo na autonomii církví, právo na užívání náboženských symbolů, právo na rovné zacházení, právo na právní osobnost náboženských kolektivů) a s jejich praktickou realizací při soudní ochraně práv (Evropský soud pro lidská práva, Evropský soudní dvůr, Ústavní soud, epizodicky také Nejvyšší soud USA).

Studenti se v průběhu předmětu učí využívat informační a podpůrné systémy uvedených soudů (HUDOC, Curia, Nalus, Oyez.org), vyhledávat judikaturu a interpretovat soudní rozhodnutí; to vše s cílem osvojit si dovednost analýzy a formulace právního argumentu. Prezentace jednotlivých soudních případů umožní studentům identifikovat souvislosti mezi odlišnostmi ve skutkovém stavu a v právním hodnocení, což je poznatek přenositelný také do jiných právních oborů.

Předmět Náboženská svoboda v evropském kontextu v dílčích otázkách souvisí s obory ústavního práva, konfesního práva, mezinárodního práva veřejného a evropského práva. Znalost těchto oborů se nevyžaduje, základní orientace v nich zvýší přínos předmětu.

Pro zapsání předmětu Náboženská svoboda v evropském kontextu je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Církevní právo, není to však podmínkou.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Probíranými tématy v předmětu Náboženská svoboda v evropském kontextu jsou:

- Člověk, stát, náboženství v západním světě: základní východiska. Oddělení profánního a posvátného. Náboženská svoboda mezi ostatními základními právy a svobodami.
- Svoboda vyznání: předmět, minimální standardy, individuální a kolektivní dimenze. Přípustná omezení náboženské svobody.

- Základní modely úpravy vztahu státu a náboženských společenství na národní úrovni.
- Modely hospodářského zabezpečení náboženských společenství. Restituce majetku při změně společenského uspořádání.
- Konvergenční tendence v důsledku rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva. Úloha Soudního dvora Evropské unie.
- Individuální svoboda vyznání. Apostaze, schisma, disent, proselytismus. Výhrada svědomí. Svoboda vyznání a svoboda projevu.
- Autonomie náboženských společenství. Základní východiska a základní oblasti autonomie.
- Autonomie náboženských společenství a zvláštní povinnosti loajality pracovníků.
- Konfesní neutralita státu. Aktivity veřejné moci v náboženských otázkách. Náboženské symboly.
- Právo na právní osobnost: náboženská společenství jako kolektivní útvary nadané právní osobností. Nezávislé sdružování vnitřních institucí.
- Náboženství a diskriminace.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

KŘÍŽ, Jakub. Autonomie církví. Praha. 2017.

Ostatní literatura:

1. TRETERA, Jiří Rajmund, HORÁK, Záboj. Konfesní právo. Praha. 2015.
2. ROBBERS, Gerhard (ed.). Stát a církev v zemích EU. Praha. 2002.

Základní právní předpisy:

1. Listina základních práv a svobod, publikována pod č. 2/1993 Sb.
2. Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, publikována pod č. 209/1992 Sb.
3. Listina základních práv Evropské unie

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Náboženská svoboda v evropském kontextu je zakončen ústní zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 3 kredity.
3. U zkoušky je možné používat základní právní předpisy (tj. Listinu základních práv a svobod, Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, Listinu základních práv Evropské unie). Student může tyto právní předpisy používat v průběhu přípravy i v průběhu odpovědi na otázky. U zkoušky však není možné používat jiné materiály.
4. Student si vylosuje jednu otázku z koše A a jednu otázku z koše B.
5. Po vytažení otázek má student 10 minut na přípravu ústní odpovědi. Může si ji připravit písemně.
6. Seznam zkušebních otázek (Za číslicí následuje úplný název otázky, dále jsou připojeny pokyny, které mají studentovi napomáhat při odpovědi a upozornit ho, na co se má především zaměřit. Examinátor může klást otázky i nad rámec těchto pokynů, aby zkoušený vysvětlil souvislosti v rámci oboru.):

Koš A

1. Teoretické odůvodnění náboženské svobody

   Zaměření lidského života k pokoji v náboženské otázce. Zaměření politické společnosti k určitému standardu lidského soužití. Princip rovnosti (férovosti). Individuální a kolektivní rozměr náboženské svobody.

2. Právo na svobodu náboženského vyznání ve významných pramenech práva

   Předmět a obsah svobody vyznání. Individuální a kolektivní dimenze, soukromě a veřejně. Představení právní úpravy Listiny základních práv a svobod, Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, Listiny základních práv Evropské unie a jejich dopad na právní vztahy.

3. Meze náboženské svobody

   Náboženská svoboda není neomezitelná. Co lze omezit. Podmínky omezení podle Listiny základních práv a svobod. Podmínky omezení podle Evropské úmluvy o lidských právech. Příslušné testy přípustnosti omezení.

4. Pojem autonomie náboženských společenství

   Základní znaky autonomie. Význam autonomie z pohledu účastníka. Wall of separation. Odvozenost autonomie z kolektivního aspektu náboženské svobody a svobody sdružovací.

5. Základní oblasti autonomie náboženských společenství

   Věrouka a její hlásání. Personální vztahy. Kult. Vnitřní organizace. Vnitřní normotvorba. Majetek. Možnost konfliktu práva na autonomii a jiných práv (jiných osob).

6. Konfesní neutralita státu

   Pojem konfesně neutrálního státu. Základní modely vztahu státu a církví. Test náboženské a světonázorové neutrality českého Ústavního soudu

7. Služební poměr duchovních v českém právu

   Pojem služebního poměru. Čl. 16 odst. 2 Listiny. Hlavní znaky služebního poměru podle judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího soudu. Vztah mezi pojmem duchovního ve smyslu vnitřních předpisů náboženského společenství a ve smyslu čl. 16 odst. 2 Listiny.

8. Náboženská společenství jako nositelé právní osobnosti

   Zásady stanovené ESLP. Mnohovrstevnost církevního uspořádání. Nezávislé zřizování církevních institucí s právní osobností v českém právu. Evidovaná právnická osoba a její vztah k registrované církvi a náboženské společnosti.

9. Základní modely vztahu státu a náboženských společenství

   Konfesní stát. Konfestní stát à rebours. Kvazikonfesní stát. Nekonfesní stát odlukový a kooperační. Základní modely hospodářského zabezpečení církví a jejich financování.

10. Základní modely zmírnění majetkových křivd při změně společenského uspořádání

    Pojem restituce a zmírnění křivd. Finanční kompenzace. Naturální vydávání. Kombinace. Právo na restituci podle ESLP. Model zvolený v ČR.

11. Náboženství a diskriminace

    Právo na rovné zacházení. Náboženství jako zakázaný důvod rozdílného zacházení. Možnost kolize mezi náboženskou svobodou a zákazem diskriminace. Rozlišení diskriminace v horizontálních a vertikálních vztazích. Úloha Soudního dvora EU.

12. Individuální svoboda vyznání

    Forum internum a forum externum. Apostaze, schisma, disent, proselytismus. Výhrada svědomí. Svoboda vyznání a svoboda projevu.

Koš B

1. Rozsudek ESLP (velkého senátu) ze dne 12. června 2015, 56030/07, Fernández Martínez proti Španělsku

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: Kříž, J. Autonomie církví, Praha, 2017, s. 110-114.

2. Rozsudek ESLP (velkého senátu) ze dne 9. července 2013, 2330/09, Sindicatul „Păstorul cel Bun“ proti Rumunsku

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: Kříž, J. Autonomie církví, Praha, 2017, s. 106-109.

3. Rozsudky ESLP z 23. září 2010, 425/03, Obst proti Německu a 1620/03, Schüth proti Německu

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: Kříž, J. Autonomie církví, Praha, 2017, s. 101-106.

4. Rozsudek ESLP (velkého senátu) ze dne 7. července 2011, 23459/03, Bayatyan proti Arménii

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: představení rozsudku na přednášce

5. Rozsudek ESLP ze dne 25. května 1993, 14307/88, Kokkinakis proti Řecku

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: http://spcp.prf.cuni.cz/photos/ES/ES_Kokkinakis.pdf

6. Rozsudek ESLP ze dne 15. ledna 2013, 48420/10 (a další), Eweida a ostatní proti Spojenému království

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: HUDOC (český abstrakt rozsudku)

7. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) EU ze dne 14. března 2017, C-157/15, Achbita

Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

Zdroj: curia.europa.eu

8. Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) EU ze dne 11. září 2018, C 68/17, IR

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: curia.europa.eu

9. Rozsudek ESLP (velkého senátu) ze dne 18. března 2011, 30815/06, Lautsi a další proti Itálii

   Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

   Zdroj: představení rozsudku na přednášce

10. Rozsudek ESLP (velkého senátu) ze dne 1. července 2014, 43835/11, S.A.S. proti Francii

    Skutkový základ. Dotčená právní úprava. Právní posouzení soudem. Právní souvislosti a zhodnocení (např. alternativní přístupy, dotčená práva ve hře, hypotetické řešení obdobné otázky v českém právu).

    Zdroj: HUDOC (český abstrakt rozsudku)

doc. JUDr. ICLic. Záboj Horák, Ph.D. LL.M., v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

Law and Ethics in Medicine (HOPV0207)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Law and Ethics in Medicine si klade za cíl seznámit studenty s problematikou poskytování zdravotní péče (zdravotních služeb) v kontextu medicínského práva a současně i medicínské etiky. Studenti získají podrobnou znalost relevantních právních předpisů dopadajících na oblast poskytování zdravotních služeb, jakož i etických principů, které se při poskytování zdravotních služeb uplatní. Studenti si přitom budou vědomi vzájemného vztahu medicínského práva a etiky, a z něho někdy vyplývající kolize.

Na reálných kasuistikách z medicínské praxe si studenti osvojí aplikaci příslušných právních norem a identifikaci etického problému, budou schopni dospět k řešení v souladu s platným českým právním řádem, ovšem zároveň si budou vědomi i etické roviny celého případu a jeho možných alternativních řešení (řešení založeného čistě na medicínské etice, případně řešení zvoleného zahraničním zákonodárcem). V rámci výuky bude kladen důraz i na rozvíjení schopností studentů kriticky analyzovat konkrétní právní úpravu, a to právě i za pomoci komparace s ryze etickým přístupem k danému problému či inspirativním zahraničním legislativním řešením, a schopnost formulovat návrhy de lege ferenda.

Celkem 10 přednášek je rozděleno do dvou bloků – v prvním bloku bude představena platná právní úprava s důrazem na vývoj jednotlivých institutů současného medicínského práva s ohledem na vzrůstající vliv medicínské etiky, budou podrobně diskutovány principy medicínské etiky a jejich limity v českém právním řádu, jakož i odlišné zahraniční přístupy. Ve druhém bloku pak bude pozornost zaměřena na zvláštní témata medicínského práva a etiky.

Výuka předmětu spočívá v interaktivní přednášce, individuální i skupinové práci s vybranými právními ustanoveními i praktickými kasuistikami, jež po studentech budou vyžadovat i schopnost argumentace z pozice různých rolí (pacient, jeho blízcí – právní zástupce/opatrovník, zdravotník, poskytovatel zdravotních služeb atd.). Účast na výuce je podmíněna předchozí přípravou studenta (zejména načtení si daného tématu ze studijních podkladů) v rozsahu cca 2 hod. týdně.

Pro zápis předmětu Law and Ethics in Medicine je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Legal Liability in Healthcare; to neplatí pro studenty jiných než právnických oborů (např. lékařských fakult).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Law and Ethics in Medicine zahrnuje tato témata:

Blok I – Legal and Ethical Aspect of Healthcare Providing

- Legal Aspect of Healthcare Providing in the Czech Republic

- Fundamental Principles of Medical Ethics
- History of the Influence of Medical Ethics on the Czech Medical Law
- Medical Ethics and Selected Foreign Medical Law

Blok II – Legal and Ethical Aspects of Selected Issues in Medicine

- Access to Healthcare
- Beginning of Life
- Human Body and its Parts
- Medical Research
- End of Life
- Ethics Consultation Services

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BRAZIER, M., CAVE, E. Medicine, Patients and the Law. 6th edition. Manchester: Manchester University Press, 2016. ISBN 978-1-7849-9136-4.
2. BEAUCHAMP, Tom L. a James Franklin CHILDRESS. Principles of biomedical ethics. 6th ed. New York: Oxford University Press, 2009.
3. HAŠKOVCOVÁ, Helena. Lékařská etika. 4. aktual. vydání. Praha: Galén 2015.
4. KREJČÍKOVÁ, Helena. Medical Futility in Czech Paediatrics: At the Edge of Law, Bioethics, and Medicine. In: Ed. Choong, Kartina A. Medical Futility in Paediatrics: Interdisciplinary and International Perspectives.Trivent Publishing, 2019, p. 233- 249. ISBN 978-615-81353-0-6 (print), ISBN 978-615-81353-1-3 (electronic).
5. KREJČÍKOVÁ, Helena. Right to healthcare and the sustainability of the healthcare systems from the European perspective. In: Eds. Baez, Narcisco Leandro a Pavel Šturma. Mecanismos internacionais e internos de efetividade dos direitos fundamentai. Joacabe SC: Editora Unoesc, 2014, p. 289-296. ISBN 978-85-8422-019-9.
6. KREJČÍKOVÁ, Helena. Euthanasia as Ultima Ratio Solution – Unrealistic Concept in Practice, Medicine and Law, 2018, Vol. 37, Issue 3, p. 417-432. ISSN 0723-1393.
7. PETERKOVÁ, Helena. Defensive Medicine in the Czech Republic —an underestimated consequence of the fear of medical liability. Lex Medicinae – Revista Portuguesa de Direito da Saude. Numero especial –IV EAHL conference, Coimbra, 2014, p. 215-221. ISSN 1646-0359.

Základní právní předpisy:

1. Convention on Biomedicine
2. Act No. 372/2011 Coll., on Healthcare Services
3. Act No. 89/2012 Coll., Civil Code
4. Act No. 40/2009 Coll., Criminal Code

Ostatní právní předpisy:

Ethical Codex of the Czech Medical Chamber

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Law and Ethics in Medicine je zakončen kolokviem, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.

2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium se skládá z písemné eseje na studentem vybrané téma související s náplní předmětu v délce 15 normostran a ústní prezentace eseje.
4. Podmínkou úspěšného splnění kontroly studia předmětu je dále minimálně 80 % účast (tj. účast na minimálně 7 seminářích).
5. Studenti budou hodnoceni na základě jejich aktivity na seminářích, kvality závěrečné eseje a její prezentace.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Helena Krejčíková, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

Legal Regulation of Pharmaceuticals and Medical Devices (HOPV0208)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Legal Regulation of Pharmaceuticals and Medical Devices představuje základní regulatorní a samoregulační rámec průmyslu léčivých přípravků a zdravotnických prostředků. Oběma předmětům regulace je věnována dostatečně rozsáhlá výuková dotace, přičemž s ohledem na hlubší regulaci léčivých přípravků bude toto téma mírně převažovat. Celková koncepce je navržena tak, aby studentům umožnila pochopit či prohloubit své porozumění daných oblastí s přesahem do tržní praxe, přičemž se očekává, že přednášky budou obsahovat prezentace externistů z managementu farmaceutického průmyslu, průmyslu zdravotnických prostředků a advokátních kanceláří. Důraz bude kladen na rozvíjení schopnosti analýzy a aplikace právních norem a rozvoj schopnosti rychle se zorientovat v ne příliš často diskutovaných právních předpisech. Cílem předmětu je poskytnout posluchačům praktický náhled na problematiku a schopnost o ni diskutovat a kriticky přemýšlet.

Předmět je otevřen i studentům bez hlubších vstupních znalostí těchto oborů, kteří mají zájem o dané téma. Očekává se nicméně aktivní účast všech posluchačů a připravenost s ohledem na předem zveřejněná témata.

Vedle klasického výkladu je kladen silný důraz na domácí přípravu, interaktivní metody výuky, zejména diskusi a týmovou i samostatnou práci studentů.

Pro zápis předmětu Legal Regulation of Pharmaceuticals and Medical Devices je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II a Trestní právo II; to neplatí pro studenty jiných než právnických oborů (např. lékařských fakult).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal Regulation of Pharmaceuticals and Medical Devices zahrnuje tato témata:

- General Introduction to pharmaceuticals and medical devices markets
- Clinical trials
- Distribution
- Reimbursement
- Advertising and marketing
- Relations with healthcare professionals
- Compliance
- Self-regulation

- Personal data protection with focus on pharmaceuticals and medical devices business activities
- Patient finding initiatives and patient support programs

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. SCHENKOVÁ, K. a LASÁK, J. Compliance v podnikové praxi. V Praze: C.H. Beck, 2017. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-668-5.
2. KRÁL. Farmaceutické právo. Praha : Erudikum, 2014. ISBN: 978-80-905897-0
3. NULÍČEK, Michal a kol. GDPR/Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. V Praze: Wolters Kluwer, 2018. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-068-7.
4. SVEJKOVSKÝ, VOJTEK, ARNOŠTOVÁ. Zdravotnictví a právo. V Praze: C. H Beck, 2016. ISBN: 978-80-7400-619-7

Základní právní předpisy:

1. Act No. 40/2009 Coll., Criminal Code, as amended
2. Act No. 89/2012 Coll., Civil Code, as amended
3. Act No. 40/2009 Coll., on the Regulation of Advertising and on the Amendment of Act No. 468/1991 Coll., on the Operation of Radio and Television Broadcasting, as amended
4. Act No. 378/2007 Coll., on Medicinal Products and on Amendments to Other Related Acts (Act on Medicinal Products), as amended
5. Directive 2001/83/EC of the European Parliament and of the Council of 6 November 2001 on the Community code relating to medicinal products for human use
6. Regulation (EU) No. 536/2014 of the European Parliament and of the Council of 16 April 2014 on clinical trials on medicinal products for human use, and repealing Directive 2001/20/EC
7. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016, on the protection of natural persons with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data, and repealing Directive 95/46/EC (General Data Protection Regulation)
8. Guidelines of SÚKL for Advertising
9. AIFP Code of Conduct

Ostatní právní předpisy:

1. Act No. 141/1961 Coll., Code of Criminal Procedure, as amended
2. Act. No. 262/2006 Coll., Labour Code, as amended
3. Act. No. 234/2014 Coll., on Civil Service, as amended

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Legal Regulation of Pharmaceuticals and Medical Devices je zakončen kolokviem, který je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v ústní prezentaci a diskusi nad esejemi, které studenti v průběhu semestru napíší.

4. Podmínkou úspěšného splnění předmětu je vedle napsání esejů a účasti na kolokviu minimálně 80 % účast (tj. účast na minimálně 8 seminářích).
5. Studenti budou hodnoceni na základě jejich aktivity na seminářích, kvality závěrečného eseje a jeho prezentace.
6. Kolokvium nemá opravné termíny.

Mgr. Igor Pieš, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

CENTRUM ZDRAVOTNICKÉHO PRÁVA

Legal Liability in Healthcare (HOPV0209)

Anotace

Obecně povinně volitelný předmět Legal Liability in Healthcare představuje specifika trestněprávní a občanskoprávní odpovědnosti ve zdravotnictví. Oběma druhům odpovědnosti je věnována přibližně stejně rozsáhlá výuková dotace, kdy výuka začíná shrnutím základních principů daného druhu odpovědnosti a dále pokračuje semináři věnovanými jednotlivým dílčím otázkám souvisejícím s aplikací dané odpovědnosti ve zdravotnictví. Celková koncepce je navržena tak, aby studentům umožnila pochopit či prohloubit své porozumění základním konceptům právní odpovědnosti a jejich aplikaci na konkrétní otázky odpovědnosti ve zdravotnictví. Mezi ty se řadí zejména trestné činy typické pro zdravotnictví, procesní aspekty medicínskoprávních sporů (především co se týče dokazování) nebo zvláštní otázky civilní odpovědnosti (např. náhrada sekundární újmy, odpovědnost za újmu vzniklou při domácím porodu nebo odpovědnost v medicínském výzkumu). Důraz bude kladen na rozvíjení schopnosti analýzy a aplikace právních norem, komparace řešení v jednotlivých právních řádech a zejména argumentační dovednosti.

Studenti se vstupní obecnou znalostí trestního a občanského práva mohou dosáhnout prohloubení svých vědomostí ve specifické zdravotnickoprávní oblasti. Předmět je otevřen i studentům bez hlubších vstupních znalostí těchto oborů, kteří mají zájem o konkrétní otázky právní odpovědnosti ve zdravotnictví.

Vedle klasického výkladu je kladen silný důraz na interaktivní metody výuky, diskusi a týmovou i samostatnou práci studentů.

Pro zápis předmětu Legal Liability in Healthcare je vhodné, aby měl student alespoň zapsán předmět Občanské právo hmotné II a Trestní právo II; to neplatí pro studenty jiných než právnických oborů (např. lékařských fakult).

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Legal Liability in Healthcare zahrnuje tato témata:

- Legal Liability in Healthcare: Introduction I
- Legal Liability in Healthcare: Introduction II
- Civil Liability for Medical Malpractice
- Civil Liability and Informed Consent
- Procedural Aspects of Medical Malpractice Cases
- Foreign Approaches to Civil Liability in Healthcare

- Selected Special Issues of Civil Liability
- General Introduction to Criminal Liability in Healthcare
- Harm to a Patient as an Element of a Crime
- Selected Offences in Healthcare
- Foreign Approaches to Criminal Liability in Healthcare

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BRAZIER, M., CAVE, E. *Medicine, Patients and the Law.* 6th edition. Manchester: Manchester University Press, 2016. ISBN 978-1-7849-9136-4.
2. HOLČAPEK, Tomáš. Liability for Medical Malpractice in the Czech Republic. *Responsabilità medica: Diritto e pratica clinica.* 2019, No. 3, pp. 383-391. ISSN 2532-7607.
3. SOVOVÁ, Olga. *The Basics of Health Law.* [electronic document]
4. ŠUSTEK, Petr. Current Debates on Medical Liability in the Czech Republic. *Journal de Droit de la Santé et de l'Assurance Maladie*. 2019, No. 23, pp. 63-71.
5. ŠUSTEK, Petr. Informed Consent in the Czech Republic. *Responsabilità medica: Diritto e pratica clinica.* 2019, No. 3, pp. 393-397. ISSN 2532-7607.
6. ŠUSTEK, P. Two Decades of the Convention on Biomedicine: Has It Been Any Good? In ŠTURMA, P. et al. *Czech Yearbook of Public & Private International Law. Česká ročenka mezinárodního práva veřejného a soukromého. Vol. 9.* Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2018, pp. 257-269.

Ostatní literatura:

1. ERIN, Charles A., OST, Suzanne (eds.). The Criminal Justice System and Health Care. Oxford: Oxford University Press, 2007. ISBN 978-0-19-922829-4.
2. GILIKER, P. Tort. London: Sweet & Maxwell, 2014. ISBN 978-0-41403-301-6.
3. GOOLD, Imogen, HERRING, Jonathan. Great Debates in Medical Law and Ethics. 2nd edition. London: Palgrave, 2018. ISBN 978-1-352-00228-7. Chapters 2 (Consent), 3 (Capacity), 4 (Medical Negligence).
4. HOLČAPEK, Tomáš. Convention on Biomedicine and Liability Resulting from Deficiency in Informed Consent. In ŠTURMA, Pavel (ed.). Czech Yearbook of Public & Private International Law. Česká ročenka mezinárodního práva veřejného a soukromého. Vol. 9. Prague: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2018, pp. 270-279. ISBN 978-80-87488-32-4. ISSN 1805-0565.
5. HOLČAPEK, Tomáš. Early Apology or Admission of Responsibility in Medical Malpractice Disputes. In ŠTURMA, Pavel (ed). Czech Yearbook of Public & Private International Law. Česká ročenka mezinárodního práva veřejného a soukromého. Vol. 10. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2019, pp. 335-345. ISBN 978-80-87488-34-8. ISSN 1805-0565.
6. HORSEY, Kirsty, RACKLEY, Erika. Tort Law. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2011. ISBN 978-0-19-960077-9.
7. KOCH, B. A. et al. Medical Liability in Europe. A Comparison of Selected Jurisdictions. Berlin, Boston: De Gruyter, 2011. ISBN 978-3-11-026010-6.
8. KOZIOL, Helmut (ed.). Basic Questions of Tort Law from a Comparative Perspective. Wien: Jan Sramek Verlag, 2015. ISBN 978-3-7097-0040-2.
9. KOZIOL, Helmut. Basic Questions of Tort Law from a Germanic Perspective. Wien: Jan Sramek Verlag, 2012. ISBN
10. MARTÍN-CASALS, M. The Development of Liability in Relation to Technological Change. Cambridge: Cambridge University Press, 2010. ISBN 978-1-107-47580-9.

11. PADFIELD, N. Criminal Law. 9th edition. Oxford: Oxford University Press, 2014. ISBN 978-0-19-870416-4.
12. STAUCH, M. The Law of Medical Negligence in England and Germany. A Comparative Analysis. Oxford, Portland: Hart Publishing, 2008. ISBN 978-1-84113-646-2.
13. ŠUSTEK, Petr. The Concept of Secondary (Reflective) Damage: Peculiar Situation in the Czech Republic. In ŠTURMA, Pavel (ed). Czech Yearbook of Public & Private International Law. Česká ročenka mezinárodního práva veřejného a soukromého. Vol. 10. Praha: Česká společnost pro mezinárodní právo, 2019, pp. 321-334f. ISBN 978-80-87488-34-8. ISSN 1805-0565.
14. ŠUSTEK, P., HOLČAPEK, T. Alternative Dispute Resolution in Medical Malpractice Disputes. In ZELJKO, Radic, RONCEVIC, Ante, YONGQIANG, Li. Economic and Social Development: 22nd International Scientific Conference on Economic and Social Development – "The Challenges of Modern World": Book of Proceedings. Varazdin: Varazdin Development and Entrepreneurship Agency, 2017, pp. 233-242. ISSN 1849-7535.
15. ŠUSTEK, Petr, ŠOLC, Martin. Court Decisions in Wrongful Birth Cases as Possible Discrimination Against the Child. Espaço Jurídico: Journal of Law. 2017, Vol. 18, No. 1, pp. 31-48. ISSN 2179-7943.
16. TICHÝ, Luboš (ed.). Causation in Law. Beroun: Eva Rozkotová: IFEC, 2007. ISBN 978-80-85889-93-2.
17. TICHÝ, Luboš. Prevention in Law. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013. ISBN 978-80-87146-90-3.
18. ZÁHORA, Jozef, JELÍNEK, Jiří (eds.). Criminal Evidence and Procedure. Budapest: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-963-295-768-5.

Základní právní předpisy:

1. Act No. 40/2009 Coll., Criminal Code
2. Act No. 89/2012 Coll., Civil Code

Ostatní právní předpisy:

1. Act No. 141/1961 Coll., Code of Criminal Procedure
2. Act No. 99/1963 Coll., Civil Procedure Code

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Legal Liability in Healthcare je zakončen kolokviem, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Kolokvium spočívá v ústní prezentaci a diskusi nad esejemi, které studenti v průběhu semestru napíší.
4. Podmínkou úspěšného splnění předmětu je vedle napsání eseje a účasti na kolokviu minimálně 80 % účast (tj. účast na minimálně 8 seminářích). Studenti budou hodnoceni na základě jejich aktivity na seminářích, kvality závěrečného eseje a jeho prezentace.
5. Kolokvium nemá opravné termíny.

JUDr. Mgr. Martin Šolc, v. r.
garant předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 (HOPV1001)

Anotace

Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 je obecný povinně volitelný předmět určený pro studenty s dobrou znalostí angličtiny na úrovni maturity (A2). Jeho cílem je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: law and legal education, division of law; common law and equity; legislation; constitution, politics and electoral process; public international law.

Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 si nemohou zapsat studenti, kteří si zapsali předmět Právnická angličtina I, tj. kteří si vybrali angličtinu jako povinný (první) cizí jazyk.

Pro zapsání předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 zahrnuje následující kapitoly z prvního dílu učebnice [bude upřesněno]:

- Law, legal education and division of law
- Common law and equity
- Legislation
- Constitution, politics and electoral process
- Public international law

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování testu. Písemný test obsahuje látku kapitol 1-5 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
5. Výsledek testu představuje 75% konečné známky. 25% konečné známky tvoří průběžné hodnocení aktivity studenta během seminářů.
6. Ke psaní testu budou připuštěni pouze studenti, kteří splní požadavek 70% docházky bez ohledu na to, kdy se do semináře zapsali.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné u zkoušky používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů za průběžné hodnocení takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
70 - 63	výborně
62 - 55	velmi dobře
54 - 47	dobře
46 a méně	neprospěl/a

PhDr. Renata Hrubá, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 (HOPV1002)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: family law, property law, intellectual property, introduction to contracts, employment law.

Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 si nemohou zapsat studenti, kteří si zapsali předmět Právnická angličtina I, tj. kteří si vybrali angličtinu jako povinný (první) cizí jazyk.

Pro zápis předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 zahrnuje následující kapitoly z prvního dílu učebnice [bude upřesněno]:

- Family law
- Property law
- Intellectual property
- Introduction to contracts
- Employment law

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk II je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování testu. Písemný test obsahuje látku kapitol 6-10 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
5. Výsledek testu představuje 75% konečné známky. 25% konečné známky tvoří průběžné hodnocení aktivity studenta během seminářů.
6. Ke psaní testu budou připuštěni pouze studenti, kteří splní požadavek 70% docházky bez ohledu na to, kdy se do semináře zapsali.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné u zkoušky používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů za průběžné hodnocení takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
70 - 63	výborně
62 - 55	velmi dobře
54 - 47	dobře
46 a méně	neprospěl/a

PhDr. Renata Hrubá, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3 (HOPV1003)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: EU institutions, the judiciary and legislation, Council of Europe, Criminal law – general, Criminal law – special, Criminal procedure.

Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3 si nemohou zapsat studenti, kteří si zapsali předmět Právnická angličtina I, tj. kteří si vybrali angličtinu jako povinný (první) cizí jazyk.

Pro zápis předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3 je vhodné, aby měl student absolvovány předměty Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1 a 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3 zahrnuje následující kapitoly z druhého dílu učebnice [bude upřesněno]:

- EU institutions, the judiciary and legislation
- Council of Europe
- Criminal law – general
- Criminal law – special
- Criminal procedure

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk III je zakončen zkouškou ve formě písemného testu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemný test obsahuje látku kapitol 1-5 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume II, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
5. Výsledek testu představuje 75% konečné známky. 25% konečné známky tvoří průběžné hodnocení aktivity studenta během seminářů.
6. Ke psaní testu budou připuštěni pouze studenti, kteří splní požadavek 70% docházky bez ohledu na to, kdy se do semináře zapsali.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné zkoušky používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů za průběžné hodnocení takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
70 - 63	výborně
62 - 55	velmi dobře
54 - 47	dobře
46 a méně	neprospěl/a

PhDr. Renata Hrubá, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 4 (HOPV1004)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 4 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a zejména je seznámit se základní terminologií následujících témat: law of torts; company law; civil procedure.

Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopní porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 4 si nemohou zapsat studenti, kteří si zapsali předmět Právnická angličtina I, tj. kteří si vybrali angličtinu jako povinný (první) cizí jazyk.

Pro zápis předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 4 je vhodné, aby měl student absolvovány předměty Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 1, Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 2 a Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Výuka předmětu Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk 4 zahrnuje následující kapitoly z druhého dílu učebnice [bude upřesněno]:

- Law of torts – general
- Law of torts - special
- Company law
- Civil procedure

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume I, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická angličtina jako druhý cizí jazyk IV je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná a spočívá ve vypracování testu. Písemný test obsahuje látku kapitol 6-10 z učebnice Marta Chroma, Introduction to Legal English 2020, Volume II, ISBN 978-80-246, Praha, Nakladatelství Karolinum UK.
4. Pro test je stanoven časový limit 40 minut.
5. Výsledek testu představuje 75% konečné známky. 25% konečné známky tvoří průběžné hodnocení aktivity studenta během seminářů.
6. Ke psaní testu budou připuštěni pouze studenti, kteří splní požadavek 70% docházky bez ohledu na to, kdy se do semináře zapsali.
7. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
8. Vzhledem k povaze předmětu není možné u zkoušky používat právní předpisy ani jiné zdroje.
9. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů za průběžné hodnocení takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
70 - 63	výborně
62 - 55	velmi dobře
54 - 47	dobře
46 a méně	neprospěl/a

PhDr. Renata Hrubá, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština jako další cizí jazyk 1 (HOPV1011)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština jako další cizí jazyk 1 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: cadre de la vie juridique, institutions politiques de la France, procédure législative, droits subjectifs et leurs sources, sujets de droit. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zapsání předmětu Právnická francouzština jako další cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 1 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Cadre de la vie juridique;
- Institutions politiques de la France;
- Procédure législative;
- Droits subjectifs et leurs sources;
- Sujets de droit (personnes morales, personnes physiques, capacité, représentation, état-civil).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9

2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština jako další cizí jazyk 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština jako další cizí jazyk 2 (HOPV1012)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština jako další cizí jazyk 2 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: biens et droits réels, obligations, exécution des obligations, responsabilité civile, droit de famille. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 2 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Biens et droits réels;
- Obligations;
- Exécutions des obligations;
- Responsabilité civile;
- Droit de famille.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9
2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique*. Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština jako další cizí jazyk 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština jako další jazyk 3 (HOPV1013)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština jako další cizí jazyk 3 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: droit de famille, organisation de la justice, personnes au service de la justice, droit du travail, droit des sociétés commerciales, titres émis par les sociétés anonymes. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 3 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 3 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Droit de famille;
- Organisation de la justice;
- Personnes au service de la justice;
- Droit du travail;
- Droit des sociétés commerciales;
- Titres émis par les sociétés anonymes.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny I.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019. 439 s. ISBN 978-80-246-3642-9

2. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1
3. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština jako další cizí jazyk 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování kontroly studia student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická francouzština jako další cizí jazyk 4 (HOPV1014)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická francouzština jako další cizí jazyk 4 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: droit pénal général, Code pénal: infractions, procédure pénale: généralités, déroulement de la procédure pénale, système bancaire, finances publiques, administration publique, droit de l´Union européenne. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky francouzského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva ve francouzském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 4 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická francouzština jako druhý cizí jazyk 4 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Droit pénal général;
- Code pénal : infractions;
- Procédure pénale : généralités;
- Déroulement de la procédure pénale;
- Système bancaire;
- Finances publiques;
- Droit de l´Union européenne.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana. *Úvod do právnické francouzštiny II.* Praha: Nakladatelství Karolinum, 2019, 449 s. ISBN 978-80-246-3859-1
2. LARIŠOVÁ, Markéta. *Francouzsko-český a česko-francouzský právnický slovník.* Plzeň: Nakladatelství a vydavatelství Aleš Čeněk, 2008. ISBN 978-80-7380-111-3

Ostatní literatura:

1. CORNU, Gérard. *Vocabulaire juridique.* Paris: PUF, 2000. ISBN 2-13-050600-3
2. Jurisprudence actuelle. on-line, dostupné z: http://legifrance.gouv.fr

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická francouzština jako další cizí jazyk 4 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného francouzského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. droit civil, société en commandite par actions, commettre une infraction), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 (HOPV1021)

Anotace

Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede obecně povinně volitelný předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Při výuce se vychází z původních, neadaptovaných odborných textů, jednotlivé obory se neprobírají do hloubky, důraz je kladen na seznámení studentů se základní terminologií, výuka mluvnice se zaměřuje na gramatické jevy typické pro odborný styl všeobecně.

Cílem je upozornit posluchače na jazyková úskalí odborného stylu do té míry, aby byli schopni samostatně číst německé odborné publikace z různých právních oborů.

Předpokladem studia odborného jazyka je dobrá znalost gramatického systému němčiny a slovní zásoby na středoškolské úrovni.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Grundbegriffe des Rechts, Vertrag und Vertragstypen, Vertragsgestaltung, EU-Organe, historische Entwicklung, Europarat, Zivilrecht (Einführung)

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Pro zapsání předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 zahrnuje tato témata:

- Grundbegriffe des Rechts,
- Vertrag, Vertragstypen – Einführung
- Vertragsgestaltung,
- EU-Organe, historische Entwicklung, Europarat,
- Zivilrecht (Einführung)

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1. (dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1.. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má formu testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 1-6 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při zkoušce používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	dobře

14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 (HOPV1022)

Anotace

Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 je obecně povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Při výuce se vychází z původních, neadaptovaných odborných textů, jednotlivé obory se neprobírají do hloubky, důraz je kladen na seznámení studentů se základní terminologií, výuka mluvnice se zaměřuje na gramatické jevy typické pro odborný styl všeobecně.

Cílem je upozornit posluchače na jazyková úskalí odborného stylu do té míry, aby byli schopni samostatně číst německé odborné publikace z různých právních oborů.

Předpokladem studia odborného jazyka je dobrá znalost gramatického systému němčiny a slovní zásoby na středoškolské úrovni.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Zivilrecht – allgemeiner Teil, Zivilrecht – das Recht der Schuldverhältnisse, Zivilrecht – Sachenrecht, Zivilrecht-Erbrecht, Urheberrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Pro zápis předmětu Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 zahrnuje tato témata:

- Zivilrecht – allgemeiner Teil,
- Zivilrecht – das Recht der Schuldverhältnisse,
- Zivilrecht – Sachenrecht,
- Zivilrecht – Erbrecht,
- Urheberrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1.(dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má formu testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 7-12 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři.
5. Pro test je stanoven časový limit 30 minut.
6. Seminární vyučující bonifikuje maximálně v rozsahu 5 bonusových bodů aktivitu v rámci výuky (správná řešení zadaných úloh, diskuse během seminářů, průběžné testy apod.). Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
7. Vzhledem k povaze předmětu není možné při zkoušce používat právní předpisy ani jiné zdroje.
8. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře
20-15	dobře

14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 (HOPV1023)

Anotace

Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 je obecně povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Při výuce se vychází z původních, neadaptovaných odborných textů, jednotlivé obory se neprobírají do hloubky, důraz je kladen na seznámení studentů se základní terminologií, výuka mluvnice se zaměřuje na gramatické jevy typické pro odborný styl všeobecně.

Cílem je upozornit posluchače na jazyková úskalí odborného stylu do té míry, aby byli schopni samostatně číst německé odborné publikace z různých právních oborů.

Předpokladem studia odborného jazyka je dobrá znalost gramatického systému němčiny a slovní zásoby na středoškolské úrovni.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat Familienrecht, Insolvenzrecht, Gesellschaftsrecht – Einführung, Gesellschaftsrecht – einzelne Gesellschaften, Arbeitsrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Pro zápis předmětu Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 3 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 zahrnuje tato témata:

- Familienrecht,
- Insolvenzrecht,
- Gesellschaftsrecht – Einführung,
- Gesellschaftsrecht – einzelne Gesellschaften,
- Arbeitsrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1. (dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2.. LEDA spol. s r.o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má formu testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 13-18 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři. Pro test je stanoven časový limit 30 minut. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
5. Test může být nahrazen aktivitou ve výuce a odevzdáváním písemných domácích úkolů. Známka se v takovém případě skládá ze 30 % z práce v hodině a ze 70 % z hodnocení domácích úkolů vypracovávaných během semestru. Každý z úkolů je hodnocen známkou a výsledná známka je aritmetickým průměrem těchto známek (70 %) a klasifikované práce v hodině (30 %). V případě distanční výuky tvoří hodnocení ze 100 % aritmetický průměr vypracovaných domácích úkolů.
6. Vzhledem k povaze předmětu není možné při zkoušce používat právní předpisy ani jiné zdroje.
7. Student je v případě zvolení kontroly studia formou závěrečného testu klasifikován takto:

Počet bodů	Klasifikace
30-26	Výborně
25-21	velmi dobře

20-15	Dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 (HOPV1024)

Anotace

Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 je obecně povinně volitelný předmět. Studenty s dobrou znalostí němčiny na úrovni maturity uvede tento předmět do problematiky právnické němčiny, seznámí je s odbornou terminologií vybraných právních oborů a poskytne jim návod na porozumění originálním právním textům.

Cílem předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky cizího práva.

Při výuce se vychází z původních, neadaptovaných odborných textů, jednotlivé obory se neprobírají do hloubky, důraz je kladen na seznámení studentů se základní terminologií, výuka mluvnice se zaměřuje na gramatické jevy typické pro odborný styl všeobecně.

Cílem je upozornit posluchače na jazyková úskalí odborného stylu do té míry, aby byli schopni samostatně číst německé odborné publikace z různých právních oborů.

Předpokladem studia odborného jazyka je dobrá znalost gramatického systému němčiny a slovní zásoby na středoškolské úrovni.

Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v cizím jazyce.

Cílem je také seznámit studenty se základní terminologií následujících témat: Zivilprozessrecht, Verbraucherschutz, Strafrecht- allgemeiner Teil. Strafrecht- besonderer Teil, Strafprozessrecht, Verwaltungsrecht.

Studenti získají základní informace o německém právním systému a jsou po absolvování předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 schopni informovat o základních aspektech českého práva v německém jazyce i pracovat s odbornými německými právními texty.

Ve výuce předmětu Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 studenti pracují s autentickými německými právními texty i dvojjazyčnými česko-německými právními dokumenty. Učí se také dobře porozumět německým právním předpisům a pracovat s nimi.

Pro zápis předmětu Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 4 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická němčina jako druhý cizí jazyk 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 zahrnuje tato témata:

- Zivilprozessrecht,
- Verbraucherschutz,
- Strafrecht – allgemeiner Teil.
- Strafrecht – besonderer Teil,
- Strafprozessrecht,
- Verwaltungsrecht.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Horálková, Linhartová, Henkel. Němčina pro právníky. 1. (dotisk)., nakl. Aleš Čeněk, s.r.o., Plzeň. 2010.

Ostatní literatura:

1. Horálková Milena. Německo-český právnický slovník. 2. LEDA spol. s r. o. 2003. 80-7335-019-X.
2. Horálková, Milena. Česko-německý právnický slovník. 1. Plzeň, Aleš Čeněk s.r.o. 2011. 978-80-7380-275-2.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická němčina jako další cizí jazyk 4 je zakončen která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má formu testu.
4. Test obsahuje látku kapitol 19-24 z učebnice a materiálů, se kterými se pracuje v semináři. Pro test je stanoven časový limit 30 minut. Na úspěšné složení testu mají studenti 5 pokusů, do kterých se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostaví bez omluvy. Do SIS se zapisují pouze první dva neúspěšné pokusy, další evidenci neúspěšných pokusů si vede katedra ve vlastních záznamech.
5. Test může být nahrazen aktivitou ve výuce a odevzdáváním písemných domácích úkolů. Známka se v takovém případě skládá ze 30 % z práce v hodině a ze 70 % z hodnocení domácích úkolů vypracovávaných během semestru. Každý z úkolů je hodnocen známkou a výsledná známka je aritmetickým průměrem těchto známek (70 %) a klasifikované práce v hodině (30 %). V případě distanční výuky tvoří hodnocení ze 100 % aritmetický průměr vypracovaných domácích úkolů.
6. Vzhledem k povaze předmětu není možné při zkoušce používat právní předpisy ani jiné zdroje.
7. Student je v případě zvolení kontroly studia formou závěrečného testu klasifikován takto:

Počet bodů	Klasifikace
30-26	Výborně

25-21	velmi dobře
20-15	Dobře
14-0	neprospěl/a

Mgr. Lada Kloutvorová, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština jako další cizí jazyk 1 (HOPV1031)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 1 je seznámit studenty se základy právnického jazyka (terminologie, stylistika), naučit je orientaci v odborném textu a přiblížit jim prameny informací. Zároveň (podle stupně pokročilosti posluchačů) bude kurz obsahovat vybrané položky z morfologie, syntaxe slovotvorby a lexikologie jako v kurzu obecného jazyka zpracované na materiálu týkajícím se právních témat.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Pro zapsání předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština jako další cizí jazyk 1 zahrnuje tato témata:

- Lenguaje jurídico: fuentes y métodos
- Carrera de Derecho y sus salidas profesionales
- Derecho Constitucional
- Textos legales y disposiciones administrativas
- Derechos de la persona

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al español jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El español por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El español jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua española (RAE).* 21 nebo 22.

7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Spočívá ve zpracování španělsko-českého glosáře právních terminologických spojení z textu zadaného během semestru a splnění závěrečného testu nejméně na 70 %.
4. Náhrada absencí je možná formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
5. Známka z glosáře tvoří 30 % výsledné známky na základě váženého průměru.
5. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a za zpracování glosáře takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
0-69	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština jako další cizí jazyk 2 (HOPV1032)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 2 je seznámit studenty se základy právnického jazyka (terminologie, stylistika), naučit je orientaci v odborném textu a přiblížit jim prameny informací. Zároveň (podle stupně pokročilosti posluchačů) bude kurz obsahovat vybrané položky z morfologie, syntaxe slovotvorby a lexikologie jako v kurzu obecného jazyka zpracované na materiálu týkajícím se právních témat.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Pro zapsání předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 2 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština jako další cizí jazyk 2 zahrnuje tato témata:

- Bloque A – Derecho de familia
  - Matrimonio y filiación
- Bloque B – Derechos reales
  - Fundamento de los DR
  - DR y derechos de crédito
  - Dchos. de goce
  - Dchos. de garantía
  - Dchos. de adquisición preferente
  - Adquisición/pérdida de los DR
  - Propiedad-accesión-posesión
  - Especiales: usufructo, servidumbres, censos, prenda, hipoteca
- Bloque C – Derecho de sucesiones

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. Introducción al español jurídico. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. El español por profesiones. El lenguaje jurídico. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. El español jurídico. 2002.
4. Diccionario jurídico básico,. 2002.
5. Diccionario jurídico Espasa. 2003.
6. Diccionario de la lengua española (RAE). 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. Velký španělsko-český slovník. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. Veklý česko-španělský slovník.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. Espanol jurídico. Manual de español profesional.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. Španělsko-český právnický a ekonomický slovník. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Spočívá ve zpracování španělsko-českého glosáře právních terminologických spojení z textu zadaného během semestru a splnění závěrečného testu nejméně na 70%.
4. Náhrada absencí je možná formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
5. Známka z glosáře tvoří 30 % výsledné známky na základě váženého průměru.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a za zpracování glosáře takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština jako další cizí jazyk 3 (HOPV1033)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 3 je seznámit studenty se základy právnického jazyka (terminologie, stylistika), naučit je orientaci v odborném textu a přiblížit jim prameny informací. Zároveň (podle stupně pokročilosti posluchačů) bude kurz obsahovat vybrané položky z morfologie, syntaxe slovotvorby a lexikologie jako v kurzu obecného jazyka zpracované na materiálu týkajícím se právních témat.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Pro zapsání předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 3 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština jako další cizí jazyk 3 zahrnuje tato témata:

- **Bloque A – Derecho de obligaciones**
  - Obligaciones
  - Contratos
  - Responsabilidad extracontractual
- **Bloque B – Derecho mercantil**
  - Empresa
  - Sociedades mercantiles
  - Registro
- **Bloque C – Proceso civil**

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al español jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.
2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El español por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.

3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El espaňol jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua espaňola (RAE).* 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Spočívá ve zpracování španělsko-českého glosáře právních terminologických spojení z textu zadaného během semestru a splnění závěrečného testu nejméně na 70 %.
4. Náhrada absencí je možná formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
5. Známka z glosáře tvoří 30 % výsledné známky na základě váženého průměru.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a za zpracování glosáře takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická španělština jako další cizí jazyk 4 (HOPV1034)

Anotace

Cílem obecného povinně volitelného předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 4 je seznámit studenty se základy právnického jazyka (terminologie, stylistika), naučit je orientaci v odborném textu a přiblížit jim prameny informací. Zároveň (podle stupně pokročilosti posluchačů) bude kurz obsahovat vybrané položky z morfologie, syntaxe slovotvorby a lexikologie jako v kurzu obecného jazyka zpracované na materiálu týkajícím se právních témat.

Pro zápis do předmětu se doporučuje úroveň B2 Společného evropského referenčního rámce.

Pro zapsání předmětu Právnická španělština jako další cizí jazyk 4 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická španělština jako další cizí jazyk 4 zahrnuje tato témata:

- **Bloque A – Derecho Penal**
  - Delito, tipo
  - Sujeto (participación delictiva)
  - Clases de delitos
  - Penas
- **Bloque B – procedimiento penal**
  - Sujetos
  - Fases (+recursos)
  - Tipos de procedimiento
  - Documentos

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. BERENDOVÁ, A.. *Introducción al espaňol jurídico*. 1.. Praha : Leges. 2014. 978-80-87576-59-5.

2. AGUIRRE BELTRÁN, Blanca. *El espaňol por profesiones. El lenguaje jurídico*. 2002.
3. ALCARAZ VARÓ, Enrique. *El espaňol jurídico*. 2002.
4. *Diccionario jurídico básico*,. 2002.
5. *Diccionario jurídico Espasa*. 2003.
6. *Diccionario de la lengua espaňola (RAE).* 21 nebo 22.
7. DUBSKÝ, Josef. *Velký španělsko-český slovník*. 1999.
8. DUBSKÝ, Josef. *Veklý česko-španělský slovník*.. 1996.
9. SANJUAN LOPEZ, Felisa - BUSTINDUY AMADOR, Ana. *Espanol jurídico. Manual de espaňol profesional*.. 1.. Alcalá de Henares. 2006. 1-10. 84-8138-716-9.
10. BRYNDA, Jiří. *Španělsko-český právnický a ekonomický slovník*. 1.. Praha. 2007. 978-80-7201-669-3.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět je zakončen zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Zkouška je písemná. Spočívá ve zpracování španělsko-českého glosáře právních terminologických spojení z textu zadaného během semestru a splnění závěrečného testu nejméně na 70 %.
4. Náhrada absencí je možná formou písemné práce podle zadání v průběhu semestru.
5. Známka z glosáře tvoří 30 % výsledné známky na základě váženého průměru.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a za zpracování glosáře takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
100-91	Výborně
90-81	velmi dobře
80-70	dobře
69-0	neprospěl/a

PhDr. Alexandra Berendová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická italština jako další cizí jazyk 1 (HOPV1041)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická italština jako další cizí jazyk 1 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: italský právní systém a klasifikace právních odvětví, prameny práva, základy zákonodárného procesu, základy občanského práva hmotného a procesního, základy práva obchodních společností, základy trestního práva. Studenti rovněž získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky italského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v italském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zapsání předmětu Právnická italština jako další cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 1 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Sistema giuridico italiano;
- Fonti del diritto;
- Procedimento legislativo;
- Diritto civile (contratti, obbligazioni, possesso, detenzione e proprietà);
- Società commerciali;
- Diritto processuale civile;
- Diritto processuale penale.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Materiály poskytnuté vyučující.

Ostatní literatura:

1. Kolektiv autorů. *Velký slovník italsko-český a česko-italský.* Brno: Lingea, 2015. ISBN 978-80-7508-060-8
2. ROSENDORFSKÝ, Jaroslav. *Italsko-český slovník. Nové výrazy!* Praha: Leda, 2017. ISBN 80-85927-87-X
3. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana a DAMOHORSKÝ, Milan. *Italsko-český právnický slovník.* Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-65-9

Základní právní předpisy:

1. Codice civile, on-line. Dostupné z https://www.altalex.it
2. Costituzione della Repubblica italiana, on-line. Dostupné z https://www.altalex.it

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická italština jako další cizí jazyk 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného italského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. diritto civile, società in accomandita per azioni, commettere un reato), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do nichž se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická italština jako další cizí jazyk 2 (HOPV1042)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická italština jako další cizí jazyk 2 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: fyzické a právnické osoby, svéprávnost, zastoupení, rodinné právo, dědické právo, věci a věcná práva. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky italského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v italském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická italština jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 2 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Persona fisica e giuridica;
- Capacità giuridica, capacità di agire, rappresentanza;
- Diritto di famiglia (matrimonio, separazione, divorzio, filiazione);
- Diritto successorio;
- Beni e diritti reali.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Materiály poskytnuté vyučující – výběr z různých pramenů relevantních pro daná témata.

Ostatní literatura:

1. BESSONE, Mario (a cura di). *Istituzioni di diritto privato*. Torino: G. Giappichelli Editore, 2015. ISBN 88-348-1556-4

2. Kolektiv autorů. *Velký slovník italsko-český a česko-italský.* Brno: Lingea, 2015. ISBN 978-80-7508-060-8
3. ROSENDORFSKÝ, Jaroslav. *Italsko-český slovník. Nové výrazy!* Praha: Leda, 2017. ISBN 80-85927-87-X
4. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana a DAMOHORSKÝ, Milan. *Italsko-český právnický slovník.* Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-65-9

Základní právní předpisy:

Codice civile. on-line. Dostupné z https://www.altalex.it

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická italština jako další cizí jazyk 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného italského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. diritto civile, società in accomandita per azioni, commettere un reato), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do nichž se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická italština jako další cizí jazyk 3 (HOPV1043)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická italština jako další cizí jazyk 3 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: věcná práva k cizí věci, závazková práva, odpovědnost, základní smluvní typy. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky italského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v italském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 3 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická italština jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 3 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Diritti reali su cosa altrui;
- Obbligazioni (nascita e estinzione delle obbligazioni, classificazione delle obbligazioni);
- Responsabilità civile contrattuale e extracontrattuale;
- Contratti (vendita, locazione ed affitto, appalto ed opera, trasporto, deposito, commissione).

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Materiály poskytnuté vyučující – výběr z různých pramenů relevantních pro daná témata.

Ostatní literatura:

1. BESSONE, Mario (a cura di). *Istituzioni di diritto privato*. Torino: G. Giappichelli Editore, 2015. ISBN 88-348-1556-4
2. Kolektiv autorů. *Velký slovník italsko-český a česko-italský.* Brno: Lingea, 2015. ISBN 978-80-7508-060-8

3. ROSENDORFSKÝ, Jaroslav. *Italsko-český slovník. Nové výrazy!* Praha: Leda, 2017. ISBN 80-85927-87-X

4. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana a DAMOHORSKÝ, Milan. *Italsko-český právnický slovník.* Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-65-9

Základní právní předpisy:

Codice civile. on-line. Dostupné z https://www.altalex.it

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická italština jako další cizí jazyk 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného italského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. diritto civile, società in accomandita per azioni, commettere un reato), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do nichž se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře
70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická italština jako další cizí jazyk 4 (HOPV1044)

Anotace

Cílem obecně povinně volitelného předmětu Právnická italština jako další cizí jazyk 4 je uvést studenty do problematiky odborného jazyka a seznámit je s terminologií následujících témat: základy práva obchodních společností, akcie a dluhopisy, základy občanského práva procesního, základy trestního práva hmotného. Studenti dále získají základní informace o daném právním systému a budou schopni porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky italského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech českého práva v italském jazyce.

Výuka zahrnuje práci s autentickými texty týkajícími se daných oborů (naukové texty, znění zákonů, rozsudky).

Pro zápis předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 4 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická italština jako druhý cizí jazyk 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

V rámci předmětu Právnická italština jako druhý cizí jazyk 4 probíhá výuka odborné terminologie pokrývající níže uvedená témata:

- Società commerciali (formazione della società, soci, conferimenti, liquidazione);
- Società di persone;
- Società di capitali;
- Azioni ed obbligazioni;
- Diritto processuale civile (atti, parti, provvedimenti, rimedi);
- Diritto processuale penale;
- Reati secondo il Codice penale

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Materiály poskytnuté vyučující – výběr z různých pramenů relevantních pro daná témata.

Ostatní literatura:

1. BESSONE, Mario (a cura di). *Istituzioni di diritto privato*. Torino: G. Giappichelli Editore, 2015. ISBN 88-348-1556-4
2. Kolektiv autorů. *Velký slovník italsko-český a česko-italský.* Brno: Lingea, 2015. ISBN 978-80-7508-060-8
3. ROSENDORFSKÝ, Jaroslav. *Italsko-český slovník. Nové výrazy!* Praha: Leda, 2017. ISBN 80-85927-87-X
4. TOMAŠČÍNOVÁ, Jana a DAMOHORSKÝ, Milan. *Italsko-český právnický slovník.* Praha: Leda, 1999. ISBN 80-85927-65-9

Základní právní předpisy:

1. Codice civile. on-line. Dostupné z https://www.altalex.it
2. Codice di procedura civile. on-line. Dostupné z https://www.altalex.it
3. Codice penale. on-line. Dostupné z https://www.altalex.it

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická italština jako další cizí jazyk 4 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška zahrnuje písemný test a odevzdání řádně zpracovaného diferenčního hesláře.
4. Písemný test obsahuje látku uvedenou v sylabu v rozsahu, v jakém byla probrána v semináři.
5. Pravidla pro vypracování diferenčního hesláře: student vybere ze zvoleného italského právního textu 50 terminologických spojení minimálně dvoučlenných (např. diritto civile, società in accomandita per azioni, commettere un reato), která přeloží do češtiny. Doporučený rozsah zdrojového textu: 20 stran. Za řádné zpracování hesláře je udělena bonifikace 5 bodů, maximálně 10 bodů v závislosti na rozsahu a obtížnosti textu. V případě nedostatků bude heslář vrácen k doplnění, případně bude bonifikace snížena. Bonusové body se přičítají k bodům získaným ze seminárního testu.
6. Odevzdání diferenčního hesláře v tištěné i elektronické formě je podmínkou k připuštění k písemnému testu. Zdrojový text je nedílnou součástí hesláře.
7. Testy organizuje katedra jazyků pro všechny studenty předmětu jako celokatederní testy.
8. Na úspěšné složení testu mají studenti 3 pokusy, do nichž se započítávají i pokusy, při kterých se student na test nedostavil bez omluvy. V jiný než vypsaný termín není možné písemný test konat.
9. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy, slovníky ani jiné materiály; zpracování diferenčního hesláře předpokládá použití vybraného zdrojového textu.
10. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci testu a bonusových bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
91 - 100	výborně
81 - 90	velmi dobře

70 - 80	dobře
0 - 69	neprospěl/a

PhDr. Jana Tomaščínová, Ph.D., v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická ruština jako další cizí jazyk 1 (HOPV1051)

Anotace

Právnická ruština jako další cizí jazyk 1 je obecně povinně volitelný předmět. Vstupní jazykové znalosti a dovednosti musí odpovídat úrovni maturitní zkoušky nebo úrovni B1 Evropského referenčního rámce.

Cílem předmětu je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, rozvinout receptivní a produktivní znalosti a dovednosti, porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky ruského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách. Témata korespondují s právními obory, jež jsou náplní magisterského studia.

Pro zapsání předmětu Právnická ruština jako další cizí jazyk 1 není stanovena podmíněnost jeho zápisu absolvováním jiného předmětu.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická ruština jako další cizí jazyk 1 zahrnuje tato témata:

- Výchozí pojmy právní vědy,
- Stát,
- Obecné pojmy právní vědy,
- Ústavní právo,
- Volební systém.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literaturu tvoří odborné texty předložené vyučujícím v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická ruština jako další cizí jazyk 1 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má podobu testu, který je nutné absolvovat alespoň na 70 % bodového ohodnocení.

4. Podmínkou absolvování kontroly studia je zvládnutí odborných textů v průběhu výuky a aktivní účast na výuce.
5. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemného testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
58-63	Výborně
41-57	velmi dobře
38-40	dobře
37	neprospěl/a

Mgr. Olena Rizak, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická ruština jako další cizí jazyk 2 (HOPV1052)

Anotace

Právnická ruština jako další cizí jazyk 2 je obecně povinně volitelný předmět.

Cílem předmětu je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, rozvinout receptivní a produktivní znalosti a dovednosti, porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky ruského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách. Témata korespondují s právními obory, jež jsou náplní magisterského studia.

Pro zápis předmětu Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 2 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 1.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 2 zahrnuje tato témata:

- Občanské právo: základní pojmy, obecná část, závazky
- Právnické osoby, obchodní korporace: základní pojmy
- Občanské právo procesní
- Pracovní právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literaturu tvoří odborné texty předložené vyučujícím v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická ruština jako další cizí jazyk 2 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.
3. Písemná zkouška má podobu testu, který je nutné absolvovat alespoň na 70 % bodového ohodnocení.
4. Podmínkou absolvování kontroly studia je zvládnutí odborných textů v průběhu výuky a aktivní účast na výuce.

5. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemného testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
58–63	výborně
41–57	velmi dobře
38-40	dobře
37	neprospěl/a

Mgr. Olena Rizak, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická ruština jako další cizí jazyk 3 (HOPV1053)

Anotace

Právnická ruština jako další cizí jazyk 3 obecně povinně volitelný předmět.

Cílem předmětu je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky ruského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech práva v ruském jazyce.

Pro zápis předmětu Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 3 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 2.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 3 zahrnuje tato témata:

- Občanské právo,
- Právnické osoby,
- Obchodní korporace,
- Rodinné právo,
- Občanské právo procesní,
- Stádia občanského procesu.

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literaturu tvoří odborné texty předložené vyučujícím v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická ruština jako další cizí jazyk 3 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Písemná zkouška má podobu testu, který je nutné absolvovat alespoň na 70 % bodového ohodnocení.
4. Podmínkou absolvování kontroly studia je zvládnutí odborných textů v průběhu výuky a aktivní účast na výuce.
5. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemného testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
40-45	výborně
32-39	velmi dobře
22–31	dobře
21	neprospěl/a

Mgr. Olena Rizak, v. r.
garantka předmětu

PRÁVNICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

KATEDRA JAZYKŮ

Právnická ruština jako další cizí jazyk 4 (HOPV1054)

Anotace

Právnická ruština jako další cizí jazyk 4 je obecně povinně volitelný předmět.

Cílem předmětu je uvést studenty do problematiky odborného jazyka, seznámit je s terminologií základních právních odvětví v příslušné jazykové oblasti, poskytnout základní informace o daném právním systému a porovnat právnickou češtinu s výrazovými prostředky ruského práva. Základní metodou je práce s odborným textem v nejrůznějších podobách s cílem aktivovat osvojený právnický jazyk a získat schopnost informovat o základních aspektech práva v ruském jazyce.

Pro zápis předmětu Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 4 je vhodné, aby měl student absolvován předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 3.

Absolvovaný předmět není možné opakovaně zapsat.

Sylabus

Předmět Právnická ruština jako druhý cizí jazyk 4 zahrnuje tato témata:

- Trestní právo, obecná část, nezletilé
- Trestní právo, zvláštní část
- Trestní právo, proces
- Správní právo
- Finanční právo
- Evropské právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

Základní literaturu tvoří odborné texty předložené vyučujícím v rámci výuky.

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

1. Předmět Právnická ruština jako další cizí jazyk 4 je zakončen písemnou zkouškou, která je samostatnou formou kontroly studia předmětu.
2. Za úspěšné absolvování předmětu student získá 4 kredity.

3. Písemná zkouška má podobu testu, který je nutné absolvovat alespoň na 70 % bodového ohodnocení.
4. Podmínkou absolvování kontroly studia je zvládnutí odborných textů v průběhu výuky a aktivní účast na výuce.
5. S ohledem na charakter předmětu není u písemného testu možné používat právní předpisy ani jiné materiály.
6. Student je klasifikován v návaznosti na počet bodů získaných v rámci písemného testu takto:

Počet bodů	**Klasifikace**
39- 44	výborně
33-38	velmi dobře
23-31	dobře
22	neprospěl/a

Mgr. Olena Rizak, v. r.
garantka předmětu